Kwestyonaryusze

w sprawie żywienia się ludzi w

Galicyi

OPIEKUŃSTWO ZDROWIA W KRAKOWIE

lit. U-2

B. Jag. Fol. 257/I.

darował prof. Napoleon Cybulski
22/12 1917

TOWARZYSTWO
OPIEKI ZDROWIA
W KRAKOWIE

1.

Bibl. Jag.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała

Nazwa miejscowości? Brzezinka ad Oświęcim

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } płaszczyzna

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

TOWARZYSTWO OPIEKI ZDROWIA W KRAKOWIE

Narodowość ludzi? polacy

Liczba ludności? blisko 1500

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	5 razy	5 razy	5 razy czasem 4 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem i zacierką z mlekiem, — często potem kawałek chleba.	ziemniaki z barszczem i zacierką z mlekiem.	tak samo tylko więcej jaj. —
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z barszczem	ziemniaki z barszczem.	
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo a zazwyczaj do ziemniaków barszcz naprzemiany z kapustą	tak samo, a do ziemniaków używają często kapusty	tak samo z tą różnicą, że tylko jedną potrawę
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą, jęczmień z mlekiem, lub tylko omaszczony	tak samo jak najzamożniejsi. —	tak samo, jak mniej zamożni, tylko dość często bez omasty. —
	w lecie, w dni postne	ziemniaki bez omasty z barszczem i kawałek chleba		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo jak w lecie z tym dodatkiem, że gospodyni zabierzé, świnię używa najwięcej zamiast nabiału omasty i wieprzowiny. —	tak samo jak najzamożniejsi. —	tak samo jak mniej zamożni, tylko częściej kraje omasty z mniej, dla braku używają nabiału.
	w zimie, w dni postne	tak samo jak w lecie		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki maczane z mlekiem	tak samo, jak ~~mniej~~ najzamożniejsi	tak samo jak mniej zamożni tylko więcej jedzą suchego
	w lecie, w dni postne	ziemniaki suche z barszczem lub kapuśniarką		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki maczane z barszczem lub kapustą	Jak Wyżej	Jak Wyżej
	w zimie, w dni postne	ziemniaki suche z barszczem lub kapuśniarką.		
5. Chleb: jaki jadają		z mąki na żarnach ~~[illegible]~~ mielonej, z dodatkiem mąki we młynie mielonej. —	tak samo jak najzamożniejsi. —	z mąki tylko na żarnach zmielonej. —
z czego się składa		najczęściej z mąki żytnej, rzadko z domieszką mąki ~~[illegible]~~ pszenicznej. —		z samej mąki żytnej na kwasie pieczony
czy go sami pieką		w ogóle wszędzie w domu pieką.	tak samo jak najzamożniejsi. —	czasem w domu pieką, lub kupują w karczmie u żyda.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		———		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		czasem placki i baby we święta — lub kupione bułki w mieście	tak samo jak najzamożniejsi	placki zamiast chleba z mąki grubej.
z czego się składają?		z mąki pszenicznej —	z mąki pszenicznej	z mąki żytnej. —
z kąd je otrzymują?		pieką sami oprócz bułek	sami pieką oprócz bułek	sami pieką. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	ciasto zarzynie się na Kwasie lub naciaście, a prawie to na drożdżach. —	tak samo.	tak samo, lecz nigdy na drożdżach
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	baby i placki świąteczne na drożdżach	tak samo.	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	z ziemniaków, kapusty, chleba, i mąki, kasza jęczmienna lub jęczmień — kapuśniak, kapuśniarka —	tak samo	tak samo
Nazwy ich?	ziemniaki, kapustę, zacierka, pęczak, barszcz, żur, mleko, chleb razowy, placki mlyńskowe. —	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	gotowane częściej z nabiałem, lub tylko z masłą —	tak samo	tak samo częściej jałowo rzadko z nabiałem —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	najczęściej mleko używają. — Przeciętnie ½ litra dziennie —	najczęściej mleka. — Przeciętnie ½ litra dziennie.	ditto. — ditto. Przeciętnie ⅓ litra —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	o ile wystarcza używają mleka. —	ditto	w zimie rzadko używają mleka dla braku tego.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają w każdej formie oprócz śmietany, z której wyrabiają masło. —	ditto ditto	ditto ditto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z krowiego mleka	— —	— —
12. Czy używają masła?	najczęściej używają.	używają	rzadziej używają.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią z masła solonego.	mniejsze zapasy z masła solonego	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko do barszczu i żuru, a więc tylko do potraw	ditto	ditto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła i smalcu	ditto	ditto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła i smalcu	ditto	ditto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	—	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	we święta i w niedzielę zawsze	w święta i niedzielę prawie zawsze	najczęściej w święta i niedzielę, lecz nie zawsze
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę, cielęcinę i świninę.	ditto	ditto
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i wędzone więzrzowe	ditto	ditto
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Kilogramów.	10 Kilogramów.	6 Kilogramów.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi w czasie postu bez dość sporadycznie.	Dtto	Dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	———	———	———
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Karpiele, Kapusta kiszona, a mniej marchwi i buraków	Dtto	Kapusta kiszona tylko
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Tylko jest używana „fasola" gotowana z kapustą lub jęczmieniem. —	Dtto jak najzamożniejsi.	Rzadko używają fasoli
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Jęczmienne krupy są mi wyrabiają. — Tatarczanych i jaglanych mniej używają	Dtto jak najzamożniejsi.	Sporadycznie tylko, kiedy kupią w sklepie w mieście. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Używają żytniej a mniej przennej. — Z żytniej mąki robią zapasy na zimę. Innych mąk nie używają	Tak samo jak najzamożniejsi. —	Używają żytniej kupnej. Zapasowo [illegible] kowo [illegible] mąkę jęczmienną wedle pot[illegible] dorazowo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają: prawych, maślaków i koźlaków, suszonych do żuru.	Ditto	Ditto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią znaczne zapasy, jako głównego artykułu życiowego	Ditto	Ditto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Całych gotowanych a wpośród również w łupinie pieczonych	Ditto	Ditto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	robią z nadpsutych z domieszką mąki placki i kluski	Ditto	Ditto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Sporadycznie we święta kawy używają; a w zimie czasem herbaty.	Ditto	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła {w lecie, w zimie}	3 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? {wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe}	piwo i wino nadziej wódkę	wódkę i piwo, rzadko wino	wódkę, rzadziej piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry	6 litrów	15 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem plackami ze serem chlebem ze serem mniej wódką i winem a najwięcej piwem	Ditto	pieczywem plackami chlebem ze serem wódką i piwem
35. Postów ile dni {w zwykłym tygodniu, w tygodniu adwentowym, w tygodniu wielkiego postu}	w zwykłym tygodniu mało używają mięsa, jedzą z nabiałem i masłem w dzień każdy. w tygodniu adwentowym 3 dni postu bez mleka i masła. — w tygodniu wielkiego postu 3 dni postu bez mleka i masła. —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W tygodniu zwykłym używają, w innych tygodniach jak adwentowy i wielkiego postu: nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	jak 1 : 1½ : 3		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz 17. Ja[illegible]ch pokarmów — żywią się? (gotowane, solone, w[illegible]	czem mogą, grubą otrębianą mąką i roślinami i w ogóle artykułem lub produktem którego jest najwięcej; i łatwiej dostać go [illegible]		
[illegible]sywania dodatków do [illegible] do uwag. 18. Czy używają drobi[illegible]	Dość znaczna część uboższej ludności tutejszej wioski znajduje [illegible] w zarobku nie przy Kolei i przy Dworze tutaj będących fabrykach, a [illegible] Dość znaczny zarobek, używają więcej trunków i jedzą na obiad [illegible]		

2 3

KWESTYONARIUSZ
w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała

Nazwa miejscowości? Bulowice

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? / nizina? — } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Narodowość polska

Liczba ludności? 2.520.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy a czwarty raz w czasie robót w polu.	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z żurem lub polewką, chleb z mlekiem. —	ziemniaki z polewką,	ziemniaki z kapuśnicą podtrzepraną mąką. —
	w lecie, w dni postne	to samo lecz bez omasty	to samo bez omasty	
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak powyżej	Jtto	Jtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem, kapusta i groch, czasami rosół z ziemniakami lub barszcz. —	Jak w pierwszej rubryce najzamożniejsi	ziemniaki z kapustą i groch
	w lecie, w dni postne	to samo, lecz bez omasty		to samo bez omasty
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak powyżej. —		Jtto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem, lub zacierką omaszczaną masłem albo groch z jęczmieniem omielanym.	ziemniaki z kapustą lub mlekiem, groch z kapustą, albo ziemniaki z żurem	Kapusta, kapuśnica lub żur z ziemniakami
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak powyżej — w poście bez omasty	tak samo bez omasty	Jtto
5. Chleb	jaki jadają	żytny	Jak w pierwszej rubryce najzamożniejsi.	Kupują od przekupniów żytni chleb
	z czego się składa	z mąki żytniej z domieszką tartych ziemniaków. —		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	niekiedy kupują od przekupniów w miejscu		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki, babonki, strucle,	Jtto	Placki z ziemniaków tartych z domieszką mąki żytniej lub jęczmiennej
	z czego się składają?	z mąki pszenicz. sera, jaj i masła		
	z kąd je otrzymują?	Sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najuboższi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyna na kwasie żytnim później wymieszana mąką żytnią, formie bochenków, wypiekany w piecu piekarskim.	Dodają do wymieszania tarczych ziemniaków.	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na drożdżach świąteczne ciasto. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Ziemniaki, kapusta, groch, jęczmień, omielany, karpiele, buraki, mleko, jaja i masło. —	To samo	To samo
Nazwy ich?	Polewka ze serwatki, żur, barszcz, rosół, kapuśnica, mieszanka, zacierka. —		
sposób przyrządzania?	Zupełnie pojedynczy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	3. litry	1½ litra	½.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1. litr	½ litra	Kapuśnica i inne owsiany
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka słodkiego i kwaśnego zbieranego z ziemniakami i maślanką, śmietanki do kawy, serwatki na polewkę do ziemniaków. nabiału w innej formie nie używają. —		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sér wyrabiają ze zbieranego mleka kwaśnego na własny użytek. —		—
12. Czy używają masła?	Używają masła	Tak samo	Tak samo
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią zapasów	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj gotowanych, do ciasta i do zacierki (kluski drobne)	Jako	Jako
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słoninę, sadło, mleko	Jako	Mniej używają omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	bez omasty		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jak wyżej		
15. Jak często spożywają mięso?	Wczasie świąt i w dni robót polnych	Tak samo	Wczasie świąt
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają wszystkie gatunki mięsa oprócz koniny i zajęcy	Jako	Jako
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują jako rosół a wygotowane mięso spożywają z ziemniakami lub burakami. —	Tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie używają (na sprzedaż wyhodowują)	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20. klgram.	10. klgram.	4. klgram.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi w czasie postu	Tak samo	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Buraki i karpiele przechowują w kopcach lub piwnicach, których używają na barszcz kiszony a karpieli za domieszkę do ziemniaków; najwięcej zapasu mają kapusty kiszonej zatłoczonej w beczkach.	Tak samo	Kapustę kiszoną
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Fasoli używają gotowanej samej lub z jęczmieniem omielanym, a przeważnie z kapustą. Groch z jęczmieniem (w małej ilości)	Tak samo —	Tak samo —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Mąki używają żytniej i jęczmiennej; zapasów nie posiadają, tylko mielą na żarnach gdy do użycia potrzebują.	Niekiedy zakupują	Zakupują w miastach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W małej ilości używają grzybów gotowanych zaprawianych mlekiem słodkiem z mąką. —	Tak samo	Większej ilości używają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przeważnie zapasy czynią ziem.	Jako	Jako
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki spożywają ostro bane gotowane, z polewką z mlekiem, Kapustą, Kapuśnicą i Karpielami	Jako	Jako
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki	Jako	Najliczniej
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją Kawę i herbatę	Kawę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy	Tak samo	Tylko dwa razy
— w zimie	2 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Wódkę, piwo i wino	Jako	Wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3. litry	2 litry	1½. litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Plackami, babowkami i chlebem (wódką, piwem i herbatą.) —	Tak samo	Chlebem i wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	poszczą środę, piątek i sobotę.	3. dni	
— w tygodniu adwentowym	zupełnie poszczą od nabiału	6 dni, oprócz niedzieli;	
— w tygodniu wielkiego postu	tak samo jak w adwencie		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają żadnego nabiału. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 zamożnych jest 11. procent. " " mniej zamożnych " 46. " " " ubogich - - - 33. "		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku, mając jakie takie zapasy, dokupują ziemniaków, fasoli, kukurydzy i ryżu;		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Główne potrawy, któremi się żywią w ogóle mieszczy są: ziemniaki, kapusta, kapuśnica t. j. kwaś z kapusty kiszonej zatrzepany mąką, mleko kwaśne i fasola, gdy nieurodzaj powyższych produktów nastąpi, nastaje głód, który zaprzaczonym cenzem po publicznych miastach, obszarach dworskich, i zwłaszcza z braku kartofli i ziemniaków, dokuczają. —		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

3 5

Powiat? Biała

Nazwa miejscowości? Bulowice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? polska.

Liczba ludności? 2489

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy.	2 razy	2 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem	ziemniaki, zacierkę z mlekiem;	ziemniaki lub zacierkę ze żurem;
	w lecie, w dni postne	chleb	to samo bez mleka;	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	mleko z kartoflami	} to samo.	} to samo.
	w zimie, w dni postne	" "		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mleko, ziemniaki i kapusta, zacierka.	kapusta, ziemniaki lub zacierka z mlekiem	kapusta, ziemniaki lub zacierka z mlekiem a często kartofle.
	w lecie, w dni postne	to samo bez mleka.	to samo bez mleka,	to samo bez mleka,
	w zimie, w dni zwykłe	} to samo co w lecie,	} to samo. co w lecie	} to samo co w lecie
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki z żurem lub zacierkę.	} to samo co mniej zamożni
	w lecie, w dni postne	ziemniaki	ziemniaki	
	w zimie, w dni zwykłe	} żur z kartoflami.	} kartofle lub zacierka z żurem lub kwaśnicą.	
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	w bochenkach	w bochenkach	kupują chleb razowy z mąki żytniej w sklepiku wiejskim.
	z czego się składa	z mąki żytniej razowej.	z mąki żytniej razowej.	
	czy go sami pieką	sami wypiekają w domu.	sami wypiekają lub kupują w sklepiku wiejskim.	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	czasem w sklepiku wiejskim		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki, buchty, babki w dni świąteczne.	takie same jak najzamożniejsi tylko w mniejszej ilości i rzadziej bo tylko 2 razy do roku.	Nie wypiekają ani nie używają żadnego pieczywa prócz chleba.
	z czego się składają?	z mąki pszennej masła, jaj, cukru, sera, korzeni.		
	z kąd je otrzymują?	w domu pieką.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu chlebowym w domu z kegieł wybudowanym.	To samo czynią i mniej zamożni.	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	zacierka, żur.	To samo dla mniej zamożnych i najuboższych.	
Nazwy ich?	Zacierka: do wrzącej wody wrzuca się mąki i zakłóca.		
sposób przyrządzania?	Żur: Do letniej wody dodaje się mąki żytniej lub owsianej i ten pozwoli się kisnąć, według potrzeby ulewa się żyrwatka.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1·5 lit. jedna osoba dorosła dziennie	1 lit. dziennie	1 lit. dziennie.
w zimie	1 lit. " " " "	0·5 lit dziennie.	/
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane, kwaśne zbierane, i śmietankę maślankę.	zbierane kwaśne i maślankę.	zbierane kwaśne mleko.
11. Czy wyrabiają sery i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z mleka krowiego kwaśnego i słodkiego.	Tak samo.	/
12. Czy używają masła?	Do chleba żuru, kapusty, zacierki kartofli.	Tak samo.	/
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy masła solonego.	nie robią żadnych zapasów.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj gotowanych osobno i do potraw.	Używają w mniejszych ilościach.	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słoninę, sadło.	Tak samo w mniejszych ilościach zwłaszcza kiedy prostu, ~~gdzie~~ kiedy wcale nie maszczą.	Tak samo jak mniej zamożni.
w lecie, w dni postne	masło.		
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak samo.		
15. Jak często spożywają mięso?	w niedziele i święta.	we święta	wcale nie.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowinę, cielęcinę, baraninę, świninę czasem mięso królików.	Tak samo.	/
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	krowinę, cielęcinę, baraninę gotowaną, świninę zasolone, mię kiełbasę, szynkę wędzoną.	Tak samo.	/
18. Czy używają drobiu?	Czasem kurę.	/	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kg. rocznie	10 kg rocznie	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają w czasie wielkiego postu.	Tak samo	Czasem jedzą śledzie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	wcale nie używają.	/	/
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Robią zapasy z karpieli i kapusty kiszonej.	Tak samo.	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają grochu gotowanego.	Używają grochu i kukurydzy gotowanej.	Tak samo jak mniej zamożni.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają kupując je w mieście lub sklepiku wiejskim kaszę jęczmienne i jaglanne.	Tak samo jak najzamożniejsi.	Tak samo jak najzamożniejsi.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki przennej mąki i żytniej; zapasów zaś wcale nie robią. Przenną mąkę mając żytnią w domu kupują w mieście lub sklepiku.	Używają mąki przennej, żytniej i kukurydzanej. Zapasów wcale nie robią.	Używają mąki żytniej i kukurydzanej kupując je.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają wcale grzybów.	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ile możności w tej mierze tylko, starczyły do kopania nowych ziemniaków.	Tak samo.	Nie robią zapasów.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Używają ziemniaków gotowanych.	Tak samo.	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją 2 razy w tygodniu na śniadanie, herbatę bardzo rzadko.	Kawę tylko we święta.	Wcale nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią.	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy / 3 razy	3 razy / 2 razy	3 / 2 } razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	zwykle wódkę, piwo rzadko wino.	wódkę, piwo.	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 lit. rocznie.	4 lit rocznie	6 lit. rocznie.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Placki, babki, mięsiwo, dalej piwem wódką, herbatą, kawą rzadko winem.	Placki, babki, mięsiwo, piwo, wódka, czasem kawa.	wódka, piwo.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 / 3 / 3 } dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Najzamożniejsi używają czasem nabiału mniej zamożni i ubodzy nie używają wcale.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 20% mniej zamożnych 50% najuboższych 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Chlebem kukurydzanej mąki, nadgniłych ziemniaków z mąki owsianej; rzepą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

4 pułk. 7

Powiat? Biała Nazwa miejscowości? Komorowice z Bażkiem

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } 1.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } 1.

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2.408.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle		w lecie	4. razy.	4. razy.	4. razy.
		w zimie	"	"	"
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawę, chleb, bułki	kawę, chleb, bułki	kawę, chleb, bułki.
		w dni postne	" " "	" " "	" " "
	w zimie	w dni zwykłe	" " "	" " "	" " "
		w dni postne	" " "	" " "	" " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	rosół, ziemniaki, mięso, kapusta, fasola,	zupa, ziemniaki, kapusta fasola,	ziemniaki, kapusta.
		w dni postne	zupa, ziemniaki, fasola, ryż.	ziemniaki, ziur, fasola.	ziemniaki, ziur,
	w zimie	w dni zwykłe	rosół, ziemniaki, mięso, kapusta.	zupa, ziemniaki, kapusta.	zupa, ziemniaki, kapusta.
		w dni postne	zupa, ziemniaki, ryż	zupa, ziemniaki, fasola.	ziur, ziemniaki fasola.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, mleko.	ziemniaki mleko	ziemniaki barszcz
		w dni postne	" "	" "	" "
	w zimie	w dni zwykłe	" "	" "	" "
		w dni postne	" "	" "	" "
5. Chleb	jaki jadają		razowy. /: żytni :/	razowy.	razowy.
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		sami go pieką	sami go pieką	kupują
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			—	u piekarzy w Białej
6. Inne pieczywa	jakie używają?		bułki, rogale	bułki, rogale.	bułki, rogale.
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?		kupują u piekarzy w Białej	dto	dto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	zwykły.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mięso, kapusta, zyr, fasola, ziemniaki.	mięso, kapusta fasola, ziemniaki	ziemniaki, kapusta
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1. litr	1. litr	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ litra.	½ "	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, śmietana kwaśne, maślanka	mleko słodkie. kwaśne, maślanka.	zbierane kwaśne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego na własny użytek.	z kwaśnego na własny użytek.	—
12. Czy używają masła?	używają	używają.	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	— —	— —	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła.	słoniny, sadła;	sadła.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła.	masła	masła.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny sadła	słoniny sadła.	sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masła	masła	masła
15. Jak często spożywają mięso?	na obiad	w niedzielę i święta.	w święta.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	/	/	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone.	gotowane i wędzone	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	90 kgr.	30 kgr.	18 kgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	/		
karpiele	/	/	/
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—		—
kapusta świeża	—		—
„ kiszona	/	/	/
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	—	—	—
bób	—	—	—
fasola	/	/	—
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	krupy		
jęczmienne	„	do	do
jaglanne	kiaty		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	krupy z kiaty	krupy z kiaty	do
żytnia	„ „ lub mielą żyto w młynach	„ „	
owsiana	— —		
hreczana	— —		
jęczmienna	— —		
kukurydzana	— —		
ziemniaczana	— —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	kupują w kwietniu
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	omaszczone jedną z mlekiem lub Carmanem	ugotowane jedną z mlekiem lub Carmanem	ugotowane jedną z innem lub zupą.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę	kawę	kawę.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	4.	3.	3.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	4.	3.	3.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	—	—	1
piwo	1	1	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	plackami, świniną. piwem.	plackami, świniną. piwem.	chlebem i wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	1. dzień		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	40 "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają mleka i masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2%.	40%.	58%.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

Skomorowice dnia 2. Czerwca 891

Jan Lewicki

5 południowa część 9

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała Nazwa miejscowości? Lipnik

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } III. klasa

Narodowość ludzi? Niemcy i Polacy Liczba ludności? 7172.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Pięć razy	Cztery razy	Trzy razy
	w zimie	dto	dto	dto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kawę z bułką lub rogalem	Kawę z chlebem	Ziemniaki z polewką, czasem chleb.
	w lecie, w dni postne	dto	dto	dto
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	dto
	w zimie, w dni postne	dto	dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z rosołu, mięsa gotowanego i pieczonego, leguminy.	Z rosołu i mięsa bądź gotowanego, bądź pieczonego, przy wyjciu ziemniaków. Z zupy, ziemniaków i potraw mącznych.	Z ziemniaków z polewką lub z kapustą, albo mlekiem, z zgiertką z mąki.
	w lecie, w dni postne	dto		dto
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	dto
	w zimie, w dni postne	dto (nie porzeczą.)		dto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Mięso pieczone lub wędliny	Mięso przy przeważnem wyjciu ziemniaków. Ziemniaki z polewką mlekiem przy wyjciu resztą chleba.	Ziemniaki z polewką, kapustą lub mlekiem
	w lecie, w dni postne	dto		dto.
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	
	w zimie, w dni postne	dto		
5. Chleb	jaki jadają?	Jasny	Jasny	Jasny
	z czego się składa?	z mąki żytniej	z mąki żytniej	z mąki żytniej
	czy go sami pieką?	Częścią sami pieką, zwykle kupują	Częścią sami pieką, zwykle kupują od piekarzy z Białej.	Częścią sami pieką, zwykle kupują od piekarzy z Białej. –
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Kupują od piekarzy z Białej		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Babki, ciasta, rogale, bułki.	Babki, rogale, bułki.	Bułki, rogale.
	z czego się składają?	z mąki pszennej.	Z mąki pszennej.	Z mąki pszennej.
	z kąd je otrzymują?	Częścią sami pieką, częścią kupują od piekarzy i cukierników z Białej	Częścią sami pieką, częścią kupują od piekarzy z Białej.	Kupują od piekarzy z Białej. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	W swoim piecu, lub posyłają do piekarni.	W swoim piecu.	W piecu swych gospod
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	dto	dto.	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? — Nazwy ich?	Ziemniaki, mięso pieczone i gotowane rosół, leguminy, konfitury, ryby, jarzyny.	Ziemniaki, rosół, mięso bądź pieczone, bądź gotowane, Kapusta.	Ziemniaki, Kapusta, po lewka, czasem rosół z m sem, zacierka z mąk
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? — sposób przyrządzania?	Gotowane, pieczone, lub smażone.	Gotowane, pieczone lub smażone.	Gotowane!
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Używają, 1 l dziennie.	Używają, 1 l dziennie	Używają, ½ l dziennie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako śmietanki do Kawy i przypraw.	Mleka słodkiego do Kawy, Kwaśnego i maślanki do ziemniaków do jedzenia.	Mleka zbieranego, lub s ślanki i Kwaśnego mleka do jedzenia z chlebem lub ziemniakami. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają serścią dla siebie, serścią na sprzedaż z Kwaśnego mleka. –	Wyrabiają serścią dla siebie, serścią na sprzedaż z Kwaśnego mleka.	Nie!
12. Czy używają masła?	Używają!	Nie!	Nie!
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	i robią zapasy z masła solonego i topionego. –		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno i do potraw.	Używają osobno i do potraw.	Bradko Kiedy!
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, szmalcu, słoniny.	Słoniny.	Łoju.
14. — w lecie, w dni postne		Masła.	Masła.
14. — w zimie, w dni zwykłe		Słoniny.	Łoju.
14. — w zimie, w dni postne		Masła	Masła.
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy dziennie!	Jeden raz dziennie.	Jeden raz na tydzień i to rzadko kiedy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	Te gatunki mięsa jadają.	Jadają wołowinę, krowinę, cielęcinę, baraninę, świninę.	Krowinę jadają!
16. — ~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, wędzone, pieczone smażone.	Gotowane i pieczone.	Gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Używają w znacznej ilości.	Rzadko Kiedy.	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	300 kg.	150 kg.	25 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi.	Używają śledzi.	Używają śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	Nie.	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Są zapasy z marchwi, buraków, kalarepy, cebuli, czosnku, ogórków, kapusty świeżej i kiszonej, tudzież konfitur, selenu i pietruszki. zwykle jako świeże.	Są zapasy z marchwi, buraków, karpieli, ogórków, kapusty świeżej i kiszonej; zwykle jako świeże.	Są zapasy z kapusty kiszonej.
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Używają grochu, fasoli i soczewicy do mięsa.	Używają grochu i fasoli jako osobnej potrawy.	Używają grochu i fasoli jako osobnej potrawy.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, pszenne)	Używają kaszy jęczmiennej i pszennej, które kupują bądź na miejscu, bądź w Białej.	Używają kaszy jęczmiennej i pszennej, które kupują bądź na miejscu, bądź w Białej.	Jak poprzedni.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Używają zwykle mąki pszennej i żytniej, którą kupują bądź w miejscu, bądź w Białej; lub też mają z własnego zboża. Zapasów nie robią.	Jak poprzedni.	Używają mąki żytniej, którą kupują bądź w miejscu, bądź w Białej a zapasów nie robią.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają rydzów marynowanych a borowników suszonych lub świeżych	Niekiedy jedzą borowniki suszone lub świeże	Niekiedy borowniki świeże.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią.	Nie.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane z mięsem.	Gotowane z mięsem lub z mlekiem i polewką.	Gotowane z kapustą, mlekiem lub polewką
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę	Piją kawę.	Czasem piją kawę.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki, jabłka i gruszki suszone, konfitury)?	Robią; powidła, śliwki, jabłka i gruszki suszone; konfitury.	Robią; powidła, budzień jabłka, gruszki i śliwki suszone.	Nie!
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	4 razy dziennie.	3 razy dziennie.	2 razy dziennie.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Piją wódkę, piwo i wino	Piją wódkę, piwo i wino.	Piją wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 l	100 l	150 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, winem, piwem, ciastami, owocami i mięsem.	Wódką, winem, piwem, ciastami i mięsem.	Wódką, chlebem i mięsem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	2 dzień. / 2 dni / 3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają mleka i masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 2 : 7		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurydzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ze Zarządu ministerjalnej szkoły lud. 3 klas. w Lipnika, dnia 1. czerwca 1891. Jan Widlarz		

Volkskunde in Polen

6 folu 11

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała Nazwa miejscowości? Łęki

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 700.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kartofle z kapustą lub z żurem, omaszczone słoniną.	kartofle z kapustą lub z żurem.	kartofle z kapustą lub z żurem.
		w dni postne	kartofle z kapustą lub z żurem omaszczone masłem.	kartofle z kapustą lub z żurem omaszczone masłem	kartofle z kapustą lub z żurem.
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą lub żurem omaszczone słoniną.	ziemniaki z kapustą lub żurem.	ziemniaki z kapustą lub żurem
		w dni postne	ziemniaki z żurem.	ziemniaki z żurem	ziemniaki z kwasem kapuścianym.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kwasem w mleku	ziemniaki z kwasem mlekiem.	ziemniaki z kwasem mlekiem lub z podzianką.
		w dni postne	to samo	to samo	to samo.
	w zimie	w dni zwykłe	fasola, lub ziemniaki z kapustą	obiadów nie jadają	obiadów nie jadają
		w dni postne	to samo	obiadów nie jadają	obiadów nie jadają
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub kapustą omaszczoną masłem.	ziemniaki z mlekiem lub kapustą omaszczoną masłem	ziemniaki z kapustą lub z podzianką
		w dni postne	to samo	to samo	to samo.
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą lub żurem.	ziemniaki z kapustą lub żurem	ziemniaki z kwasem kapuścianym.
		w dni postne	ziemniaki z żurem.	ziemniaki z żurem	to samo.
5. Chleb	jaki jadają				chleb jadają bardzo rzadko.
	z czego się składa		z mąki żytniej		
	czy go sami pieką		przeważnie sami	częściowo sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		w mieście	~~w~~ częścią kupują w mieście	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		nie używają żadnych	nie używają żadnych	nie używają żadnych
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozrabiają mąkę na kwasie i wypiekają w piecu chlebowym	tak samo	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, żur, mleko kwaśne	ziemniaki, kapusta, żur, mleko kwaśne	ziemniaki, kapusta, żur, czasem mleko kwaśne
sposób przyrządzania?	gotowane	gotowane	gotowane
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przypada na 1 osobę 180 litrów	180 litrów	40 litrów.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " " 60 litrów	60 litrów	0.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka kwaśnego zbieranego, maślanki	mleka kwaśnego, zbieranego i maślanki	mleka kwaśnego zbieranego.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego	także	0.
12. Czy używają masła?	używają	używają	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy masła solonego	robią zapasy masła solonego	0
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	nie używają	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, masła	słoniny, sadła, masła,	nie używają
14. — w lecie, w dni postne	masła	masła	"
14. — w zimie, w dni zwykłe	masła, słoniny	masła, słoniny	"
14. — w zimie, w dni postne	nie używają omasty	nie używają omasty	"
15. Jak często spożywają mięso?	W Boże Narodzenie, Wielkanoc i Zielone Świątki	W Boże Narodzenie, Wielkanoc i Zielone Świątki	W Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	krowina	krowina	krowina lub
16. — cielęcina			
16. — baranina			
16. — świnina	świnina	świnina	świnina
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane		
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kg.	2 kg	1 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	0
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	karpiele kapusta kiszona	karpiele kapusta kiszona	karpiele kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	fasola	fasola	fasola
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	nie używają żadnych	nie używają żadnych	nie używają żadnych
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	ze swego zboża	żytnia ze swego plonu	żytnia kupują

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)? nie używają	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków? robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotowane rzadziej pieczone	gotowane czasem pieczone	gotowane czasem pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba? nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle? nie	nie	wypiekają placki
29. Czy piją kawę, herbatę? W uroczystę świętą kawę	W uroczyste świętą kawę	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)? nie robią	nie robią	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie 3 razy; w zimie 2 razy	3 razy; 2 razy	3 razy; 2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe: wódka i piwo	wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę? 4 litry	6 litrów	3 litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)? plackiem serowym, chlebem, serem, wódką i piwem	plackiem serowym, chlebem, serem, wódka	chlebem i wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu 3 dni; w tygodniu adwentowym 3 dni; w tygodniu wielkiego postu 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? W zwykłym tygodniu i w adwencie używają, zaś w czasie wielkiego postu nie używają nabiału w środy, piątki i soboty.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). najzamożniejszych 1½ %; mniej zamożnych 75 %; najuboższych 23½ %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? głodu nadzwyczajnego nie było, w przednowku jedają to co zwykle.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. Wogóle lud tutejszy żywi się bardzo nędznie.		

7 13

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała Nazwa miejscowości? Międzybrodzie Lipnickie

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Ludność polska Liczba ludności? 1415.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy czasem dwa
	w zimie		trzy razy	dwa razy	razy jeden raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem kwaśnem	detto	detto
		w dni postne	ziemniaki z żurem lub kwaśnicą		
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem kwaśnem		
		w dni postne	ziemniaki z żurem lub kwaśnicą		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem kwaśnem ziemniaki z kapustą	detto	detto
		w dni postne	ziemniaki z żurem lub kwaśnicą i ziemniaki z wodą rozgotowanych śliw lub jabłek kwaśnych (kwaśna woda)		
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem kwaśnem		
		w dni postne	ziemniaki z żurem lub kwaśnicą.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem kwaśnem. ziemniaki z kapustą.	detto	detto
		w dni postne	ziemniaki z żurem lub kwaśnicą.		
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem kwaśnem		
		w dni postne	ziemniaki z żurem lub kwaśnicą.		
5. Chleb	jaki jadają		Chleb jadają kupny, ale tylko w dni świąteczne n.p. Bożego Narodzenia, Wielkiejnocy	Chleb jadają kupny przy robotach w lesie.	detto
	z czego się składa		Chleb składa się z mąki żytniej.	Chleb żytni	
	czy go sami pieką		Czasem go sami pieką.	Sami chleba nie pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Kupują go od przekupnia we wsi	Kupują go od przekupnia we wsi	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		strucle, babki, kołacze.	detto	Nie używają.
	z czego się składają?		z mąki, sera i jaj		
	z kąd je otrzymują?		Kupują od piekarza		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Z mąki żytniej i pszenicznej czasem zarabiają ciasto, wyrabiają bochenki i wypiekają je w piecu piekarskim.	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Potrawy jadają z jarzyn, nabiału, i rzadko kiedy z mięsa.	Tosamo z wyjątkiem mięsa.	detto.
Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, groch, fasola, prażuchy, kukurydza żur, jabłka, gruszki, śliwki surowe lub gotowane, mleko słodkie i kwaśne, masło, ser, brynzę, mięso cielęce, wołowe i wieprzowe gotowane.		
sposób przyrządzania?	Potrawy tylko gotują – innych przyrządzeń wcale nie znają.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Litrów mleka dziennie na osobę	Takie taką ilość	4 litry
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	4 litry " " "	" " "	2 litry.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka używają kwaśnego zbieranego i maślanki czasem serwatki.	detto	detto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka kwaśnego przeważnie na sprzedaż	detto	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	Używają.	detto	detto
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj do potraw nie używają, tylko robią czasem jajecznicę.	Jaj nie używają	detto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny i sadła	detto	detto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	pieprz służy jako okrasa do kwaśnicy.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła słonina i sadło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	pieprz służy za omastę.		
15. Jak często spożywają mięso?	Jeżeli z bydła lub trzody chorej coś zabije, to mięso takie spożywają, Czasem zabijają wieprzaka. Mięsa gotowanego nie kupują.	detto	Mięsa nie jadają.
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~		Cielęcinę, baraninę świninę.	Nie jadają mięsa
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso spożywają gotowane.	detto	Nie jadają mięsa.
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	9 do 10 Kg.	7 do 9 Kg	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi	detto	detto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Mają Karpiele i Kapustę kiszoną	detto	detto
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Grochu i fasoli i kukurydzy mielonej używają gotowanej	detto	detto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krup i Kaszy używają jęczmiennej i jaglanej, gotowanej na mleku słodkiem. tylko w dni uroczyste. Kupują w sklepie.	detto	detto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki pszennej, żytniej owsianej, jęczmiennej, kukurydzanej i ziemniaczanej - zapasów nie robią. Kupują w sklepie a żyto mielą na ziernach w tym dniu kiedy mają robić potrawę z mąki żytniej.	detto	detto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów białych gotowanych świeżych lub surowych.	detto	detto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane całe i zgniecione, i pieczone - używają także ziemniaków jako ale przeważnie na polowie lub całkiem zepsutych (zgniłych) po wykopaniu, lub zmarzniętych za przynity do wypiekania placków, które są z samych ziemniaków.	detto	detto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją na Boże Narodzenie w Wielkanoc w odpust i gdy kto zachoruje herbaty nie piją.	detto	detto.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Tylko gruszki i jabłka suszone.	detto	Nic robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie trzy razy w zimie dwa razy	Detto	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe: Wódkę, piwo i wino.	detto	detto
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	30 do 60 litrów	40-70 litrów	50-do 80 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kawą, wódką, piwem, chlebem z brynzą i kołaczami, rzadko kiedy widzieć można na chrzcinach babkę.	detto	detto
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu piątek jest postnym dniem. w tygodniu adwentowym piątek i środa " " w tygodniu wielkiego postu środa, piątek i sobota - cały wielki post nikt nie jada mięsa		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 8%, mniej zamożnych 41% ubogich 51%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zamiesznką kukurydzaną gotowaną na mleku lub przeważnie na wodzie.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Jest wiele takich rodzin, które w braku jakiegokolwiek pożywienia, jedzą tylko raz na dzień.		

Międzybrodzie Bialskie d. 30 maja 1891 r.

Kosmider
nauczyciel.

8 15

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała Nazwa miejscowości? Starawieś

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 980

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4	4	3
	w zimie	3	3	3
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki mszczone słoniną i ziemniaki całe z polewką	tosamo	ziemniaki maszczone słoniną i barszcz z całemi ziemniakami
	w dni postne	" " masłem, i całe ziemniaki z polewką	tosamo	żur z ziemniakami całemi.
— w zimie	w dni zwykłe	" " słoniną i ziemniaki całe z żurem	tosamo	ziemniaki maszczone słoniną i żur z ziemniakami.
	w dni postne	" " masłem i całe ziemniaki z żurem.	tosamo	ziemniaki z żurem.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	kapusta z ziemniakami i kwaśne mleko z ziemniakami	tosamo	tosamo
	w dni postne	Dto Dto	tosamo	tosamo
— w zimie	w dni zwykłe	Dto Dto	tosamo	tosamo
	w dni postne	Dto Dto	tosamo	tosamo
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe	kapustę z rozmiazdzonemi ziemniakami i pleśniaki z kwaśnem mlekiem	Dto	tosamo
	w dni postne	Dto Dto Dto	Dto	tosamo
— w zimie	w dni zwykłe	" " "	"	"
	w dni postne	" " "	"	"
5. Chleb — jaki jadają		razowy żytni	razowy żytni	
z czego się składa		z żytniej mąki	z żytniej mąki	
czy go sami pieką		sami	sami	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		kupują w miejscowym Kółku rolniczym
6. Inne pieczywa — jakie używają?				
z czego się składają?		Dla dzieci bułek używają	Dla dzieci bułek używają	tosamo.
z kąd je otrzymują?		ze sklepu Kółka rolniczego	w Starejwsi	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	zwykły	kupuję.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	chléb ziemniaki kapusta fasola	chléb ziemniaki kapusta fasola	ziemniaki kapusta fasola.
sposób przyrządzania?	ziemniaki maszczone gotowane - kapusta gotowana	tosamo	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	3 litry dziennie	2 litry dziennie	1 litr dziennie
w zimie	1½ litr. dziennie	1 litr dziennie.	½ litra dziennie.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne zbierane mléko i maślankę	kwaśne zbierane mléko i maślankę.	zbierane mléko.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mléka kwaśnego	z mléka kwaśnego	ci nie mają krów.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy w formie solonej.	tak samo	nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają we formie jajecznicy na słoninie	używają we formie jajecznicy	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoninę - sadło	słoninę - sadło	jeżeli sobie kupią słoninę lub masło -
w lecie, w dni postne	masło	masło	
w zimie, w dni zwykłe	słoninę - sadło	słoninę sadło	
w zimie, w dni postne	masło.	masło.	
15. Jak często spożywają mięso?	w niedziele i święta	czasami w niedziele	nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowinę		
cielęcina	cielęcinę		
baranina			
świnina	świninę	świninę	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują.	—
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 ℔	15 ℔	nic
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie	śledzie	śledzie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew			
buraki	—		
karpiele	niektórzy	niektórzy	
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—		—
kapusta świeża	—		—
„ kiszona	kiszona	kiszona	kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	—		
bób	—		
fasola	fasolę gotowaną	fasolę gotowaną	fasolę gotowaną
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	jęczmienne krupy które tłuką w stępkach	tak samo	kupują
jaglanne	jaglaną kupują w sklepie Rolka rolnicz.	tak samo.	kupują.
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują.	kupują.	
żytnia	żytnią używają	żytnią	kupują w sklepie Rolka rolniczy.
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniączana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże w bardzo małej ilości	świeże w b. małej ilości	świeże w b. małej ilości
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	— robią	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	w zwykłej - całe lub zmiażdżone	to samo	to samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę.	czasem	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki suszone	gruszki suszone	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2	2	2
— w zimie	3	3	2
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
— piwo	piwo	piwo	—
— miód		—	
— wino	b. mało.		—
— wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	40 litrów	40 litrów	15 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	gorzałką, piwem, mięsem, kawą i herbatą.	wódką, mięsem i kawą.	wódką i kawą.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	—		
— w tygodniu adwentowym	trzy		
— w tygodniu wielkiego postu	trzy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	15%	75%	10%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kaszę i mąkę kupują. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

9 17

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała Nazwa miejscowości? Straconka

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1400 dusz

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	3 do 5.	3 do 5.	2 - 3.
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	kawę - bułki - rożki - chleb. to samo. jak w lecie	chleb - mleko - ziemniaki - to samo jak w lecie	chleb - ziemniaki - to samo jak w lecie
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	ziemniaki - rosół - mięso pieczeń zupy - teguminy z ziarna jak w lecie.	ziemniaki - kapusta - groch, fasola, kasyro mleko kwaśne, marchwa kapuśniarka, polewka. jak w lecie	ziemniaki kapusta groch. fasola - kasyro - żur, polewka kapuśniarka. jak w lecie
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	mleko, ziemniaki, - czasem pieczeń - mleko ziemniaki - chleb kawę. pieczeń - herbatę - chleb masło. - chleb masło - herbatę.	ziemniaki z mlekiem najczęściej - czasem kasyro. ziemniaki mleko. -	ziemniaki - mleko - żur - polewkę. kwaśniczarkę. Dto.
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	kupny - lub domowy z żytniej i pszennej mąki częścią pieką sami a częścią kupują w Białej lub większych sklepikach	kupny lub domowy jak najzamożniejsi	kupny lub domowy - kupują rzadko pieką.
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }	Święta - placki - bułki słodkie. z mąki pszennej pieką sami.	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zarabiają ciasto – wyrabiają bochenki: wypiekają w piecu	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo inne ciasta.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	—	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	w ciągu roku przeciętnie pół litra, wyjątkowo litr a więcej	używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	"	używają 1 do 2 litry	pół do 1½ litra
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	wszystkich gatunków	tak samo.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	tak samo	tyle ma co kupi —
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają robią według mocności — topione, solone	rzadko. —	dto —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają gotowane, sma rono i do potraw	dto.	rzadko. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, tłuszczu.	jak najmniej	tak samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	sadła. – masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	dto		
15. Jak często spożywają mięso?	co dzień, prócz piątku i soboty.	4 razy w tygodniu.	w niedzielę i większe święta.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	/	/	—
16. Jakie mięso jadają — baranina		—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	/	/	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, pieką, robią rolady, kotlety itp.	gotują	gotują
18. Czy używają drobiu?	używają. —	nie	nie

	najzamożniejsi 40	mniej zamożni 60	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Ile Bóg – tyle. Pół funtów prócz dni postnych.	tak samo	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	– śledzi – w poście sardelek. nasem ryb.	śledzi – w poście	śledzi – w poście
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w Wigilię Bożego Narodzenia z opłatkiem, chlebem lub w winie	tak samo – z chlebem lub jako ofiarky do kaszki	Ditto.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	/	—	
buraki	/	—	
karpiele	/	/	wódko mak. kapustę kiszoną. –
kalarepa	/	—	
cebula	/	—	
czosnek	/	—	
ogórki	/ kiszone – gdy się w miejscu urodzą.	—	
kapusta świeża	/		
„ kiszona	/.	—	
i. t. d.		/	
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	/	/	/
bób	—	—	—
fasola	/	/	/
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	/		
jęczmienne	/ kupują w Rzaśnej.	tak samo	tak samo.
jaglanne	/		
przenne	/		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	/	/	/
żytnia	/	/	/
owsiana	— kupują w Rzaśnej	— tak samo.	tak samo
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	/	/
kukurydzana	—	—	
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszonych lub świeże smażone.	gotują lub smażą.	tak samo jak mniej zamożni
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią	rzadko-kupują
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane-	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.	nie	nie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją.	w święta piją.	rzadko, biedy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	zazwyczaj śliwy, gruszy, jabłka, i robią konfitury z jabłek, gruszek, porzeczek borówek-		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	zwykle 3 razy - czasem na podwieczorek też	3. - i 4ty raz na podw. 3 razy.	2 razy - 2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę, dla starszych przyczyn gdy pić nalejdą z wsi lub w święta na wesele itp.	wódkę- piwo-	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4. lit.	15-40. a może więcej-	15-40.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	ciastem-mięsiwem winem piwem.-(wódką) i cygarami.	ciastem-mięsiwem wódką-piwem.-	ciastem-wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 tj. piątek sobota. 3. tj. środa - piątek - sobota wstrzymują się całkiem od potraw mięsnych		Aktorzy biorą dyspen
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają.	całkiem biedni jedzą zwykle jarzo	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	{ Do najzamożniejszych liczy się tylko Inteligencyę tj. Ksiądz Prof. Nauczyciel. i Restaurator. - Organista Reszta wzięła się na połowę tj. 50% mniej zamożnych i 50% najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Tutejsza ludność nie zna przednowku, gdy kiedy zaraz w pełnym tygodniowo po kilka tys. więc za to kupują te pan potrawy co zwykle jadą i głodu nie cierpi.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Hracowka dnia 29/5 891. Wojcik		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała Nazwa miejscowości? Szczyrk

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } położenie pagórkowate i górzyste

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } gleba średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2216.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	trzy razy i podwieczorek	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	najczęściej piją kawę z chlebem	chleb z mlekiem lub ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem
		w dni postne	mleko słodkie z chlebem	ziemniaki z kwaśnicą	ziemniaki z wodzianką
	w zimie	w dni zwykłe	gotują kawałek świńskiego mięsa i jedzą polewką z ziemniakami	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z kapustą
		w dni postne	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z wodzianką	placki, które sobie sami pieką
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	do postu wystarcza wzięta zabita świnia lub ususzona wieprzowina gotowana w wodzie lub kwaśnicy i jedzą ziemniakami	ziemniaki, kapusta lub kluseczki albo wody zasmażanej	ziemniaki, kapusta, kluseczki z kukurydzy lub jarego żyta z owsem pomięszane i na ziarnach zmielone
		w dni postne	ziemniaki z mlekiem lub krupnyki lub kaszy albo grzyby maszczą masłem	ziemniaki z mlekiem lub wodzianką	ziemniaki z kwaśnicą, jeżeli takowa jeszcze się znajduje – lub wodzianką
	w zimie	w dni zwykłe	kapustę z ziemniakami lub kluski z masłem albo fasolę, groch lub rzepę	kapustę z ziemniakami	kapustę z ziemniakami
		w dni postne	ziemniaki z mlekiem lub wodą zasmażaną	ziemniaki z kwaśnicą lub wodą ze suszonego owocu	ziemniaki z kwaśnicą
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	chleb z kawą lub mlekiem, albo też ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem lub wodą zasmażoną
		w dni postne	ziemniaki z mlekiem lub chleb z mlekiem	tak samo	placek lub ziemniaki z jakąś wodą –
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki lub kluski z mlekiem	ziemniaki, kapustę lub kwaśnicę
		w dni postne	tak samo	ziemniaki z kwaśnicą	ziemniaki z kwaśnicą
5. Chleb	jaki jadają		żytni lub pszeniczny	żytni	owies pomięszany z jarem żytem
	z czego się składa			najwięcej sami pieką, kupują mąkę w mieście	
	czy go sami pieką		największą część sami pieką, gdyż im to tanieje przychodzi		sami pieką w piecu
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		bogacze zaś bądź w mieście kupują lub w sklepikach.	pod czas robót rocznych kupują chleb w sklepikach	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		najczęściej kupują mąkę pszenną w mieście i drożdży, pieką sobie babowki i inne placki	W czasie wesela lub chrzcin pieką placki czyli Ratace i babki z mąki pszennej którą w mieście kupują	w czasie świąt kupują sobie w mieście bułki pieczone lub w sklepikach po 20, 30, 40, 50 ct, jak którego stać —
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kupują mąkę żytnią w mieście i na kosze piekę sobie chleb bardzo smaczny i zdrowy a dostatecznie tak dotyczy, aby cyklo mieli w domu	piekę chleb żytni z mąki, który kupują lub dają jare żyto dbmtą na i takowy na kwasie lub drożdżach aby wyrost sporządzają —	podobnie w ten sposób sporządzają tylko z mąki mieszanej żytnio jarego z owsem ~~razem~~ z mietłe piekę chleb lub placki —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	rosół czyli polewkę różnego gatunku kaszę, kroupy, groch fasole, ryż, kapustę, ziemniaki lub z mąki robią sobie kluski —	ziemniaki, kapustę kluski bardzo rzadko rosół, gdyż nie wystarczyłoby tylko w czasie świąt	ziemniaki, kapustę kluski —
Nazwy ich?			
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na dorosłą osobę na dzień 3 litry, gdyż posiadają po cztery lub pięć krów, które w lecie się dają mniej na osobę wypada	w lecie na osobę dorosłą na dzień 2 litry gdyż więcej krowki dają w olewpone zimowej bo ich ograniczu na małej ilości	ci muszą się ograniczyć na małej ilości mleka bo zaledwie jedną lub dwie krowki trzymają —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne lub słodkie przegotowane masła, śmietany robią masło	mleko kwaśne i mleko słodkie przegotowane śmietanki i śmietany robią masło	mleko kwaśne zebrane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tego zwyczaju nie ~~sa~~ aby wyrabiali ~~ser~~	nie wyrabiają	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę przechowują w garnkach lub ja. skach z ziemiach i więcej lebrach	używają masła prócz kilkunastu, który przechowują solone masło w garnkach na zimę	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	O. pieczywa lub jajecznicę —	nie używają, gdyż nie sporządzają takich potraw	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny lub sadła masła	słoniny masła	sadło, czyli łoju, który przetapiają lub masła masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny masła	słoniny lub sadła masła	solę —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę i niektóre dni w tygodniu	Gdy święto nadejdą lub gdy świnie zabiją tzw. tuczniki spożywają na obiad	bardzo rzadko aby się sobie kupili mięsa —
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	z krów	z krów lub jałowek	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęt		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraniny	rzadko baraniny, gdyż jest zadroga	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnki	świnie gdy zabije	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują w wodzie do czego dodają cebuli lub pieprzu, a solone w cerwalce lub kwaśnej albo wodę z kwasnej z octem	gotują takowe zalewają po soli i pare ziarnek pieprzu dodają —	—
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko kurcy	nie	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	na to pytanie nie mogą odpowiedzieć gdyż jadają z miasta kupują sobie po drodze	na to pytanie nie można odpowiedzieć, gdyż mało bardzo mało kupują —	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	w czasie postu kupują sobie śledzie —	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	na wilię do opłatków	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	kupują sobie w mieście i robią mich, ostatki dodają octu i pieprzu — Kapustę kiszą takową najczęściej wystarcza na rok cały	kiszoną kapustę przechowują na cały rok nie kiszony	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób	gotują i zasmażają tak jak lub do rosołu lub w polewki i tak nie używają		
fasola	gotują i na kwaśno lub z tłuszczem zasmażają	fasolę gotują i zasmażają takowe	
soczewica	—		
kukurudza	mielą na ziarnach i tego klotki wypiekają z masłem lub mleczem jedzą		kukurydzę mielą na ziarnach i gotują kluski
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	krupy tatarczane kupują w mieście lub w klepikach gotują w wodzie omaszczają słoniną lub masłem	kasze jęczmienną czyli pęcak gotują i z mlekiem używają	
jęczmienne	tak samo	podobnie jaglaną kaszę	
jaglanne	tak samo		kaszę jaglaną gotują na wodzie i masłem maczają i tak używają —
przenne	dla małych dzieci gotują na mleku i masłem omaszczają	przemkrupki dla dzieci	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	mąkę pszenną	mąkę przemielają ile im potrzeba w mieście lub w klepikach kupują, nie robią żadnych zapasów	dla małych dzieci kupują przemąkę —
żytnia	detto		
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana	tto kupują w mieście		
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	gotują grzyby dodają troszkę masła i zbijają do tego jaj kilka. używają resztę suszą na zimę do kwaśnicy —	świeże grzyby spożywają gotujące, a resztę suszą i przechowają na zimę do kwaśnicy	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	takowe wysiewają do nowych	zaledwie wystarczają i to nie wszystkim	żadnych gdyż zaledwie u. Bnuć wystarczy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	do gotowania używają ziemniaków	do gotowania używają ziemniaków	tak samo nie kłóżny wypiekają z nich placki —
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę a na weselach lub chrzcinach lepiej uszanować to i herbatę	w święta i niedziele na chrzcinach piją kawę —	na chrzcinach i weselach piją kawę —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą jabłka gruszki i śliwki —	z owoców to jest jabłek gruszek i śliwy suszą a w porze zimowej dni postne gotują	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy / tak samo	trzy razy / trzy razy	trzy razy / dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo, a w mieście wódka wino	piwo i wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	na to pytanie nie mogą odpowiedzieć	na to pytanie niemo. na odpowiedzieć	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kawę, piwem wódkę winem lub rosolkę czyli staroświecką wódkę babki i kotace	kawa piwem i wódką z ciągłe kotaczami i babkami	kawę i wódkę chlebem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	jeden dzień / trzy dni / trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nabiału używają w dni postne masło i mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	z całej ludności jest połowa ubogą, pracująca w lasach tak daleko, że całkowicie siebie, żonę i dzieci wyżywić mogą —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	najwięcej kupują kukurydzę, ryż, fasolę		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

11 21

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Biała Nazwa miejscowości? Wilamowice

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? / / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? / / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? polska i niemiecka Liczba ludności? 1800

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	3 razy	2 razy
	w zimie		4 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawę	polewkę z ziemniakami	żur z ziemniakami
		w dni postne	"	" "	" "
	w zimie	w dni zwykłe	"	" "	" "
		w dni postne	"	" "	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	2 razy w tygodniu rosół i mięso a 5 dni ziemniaki z mlekiem.	Ziemniaki z kapustą i ziemniaki z kwaśnem mlekiem.	Nie —
		w dni postne	Ziemniaki z mlekiem lub kaszę.	∾ ∾	"
	w zimie	w dni zwykłe	Jak w lecie.		"
		w dni postne	Jak w lecie.		"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Resztki od obiadu pozostałe.	Ziemniaki z kwaś. mlekiem.	Ziemniaki z żurem lub kwaśnicą
		w dni postne	∾	Ziemniaki z kwaśnem mlekiem	" "
	w zimie	w dni zwykłe	∾	Ziemniaki z żurem	" "
		w dni postne	∾	" "	" "
5. Chleb	jaki jadają		Chleb domowego pieczywa	Chleb domowego pieczywa	Nie jedzą chleba
	z czego się składa		z mąki żytnej.	z mąki żytnej	" " "
	czy go sami pieką		pieką sami	pieką sami lub	" " "
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują	kupują od piekarzów w miejscu.	" " "
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Kołacze na święta.	—	—
	z czego się składają?		z mąki pszennej	—	—
	z kąd je otrzymują?		pieką sami.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	sposobem zwykłym	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięso, kasza, groch, fasola, ziemniaki, żur, polewka, kapusta	Jak u zamożniejszych, z wyjątkiem mięsa.	Ziemniaki, fasola, kasza żur, polewka, kapusta
Nazwy ich?	Polewka, zacierka, kluski, ryż	Jak u najzamożniejszych.	Jak u najzamożniejszych.
sposób przyrządzania?	sposobem zwykłym	Jak u najzamożniejszych.	Jak u najzamożniejszych.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają. Na jednę osobę wypada przeciętnie ½ litra dziennie.	Jak u najzamożniejszych	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	do° do°	" "	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, zbierane, maślanka, mleko kwaśne.	Jak najzamożniejsi.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek?	Wyrabiają.	Wyrabiają.	—
i z jakiego mleka?	Z mleka kwaśnego.	Z kwaśnego mleka.	
12. Czy używają masła?	Używają.	Używają.	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów nie robią.	Zapasów nie robią.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają, ani osobno ani do potraw.	Nie używają.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoninę, masło, sadło.	Jak najzamożniejsi	—
w lecie, w dni postne	masło	do° do°	—
w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie	do° do°	—
w zimie, w dni postne	do° do°	do° do°	—
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w tygodniu	Raz na tydzień.	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
krowina	/	/	—
cielęcina	/	/	—
baranina	—	—	—
świnina	/	/	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują do°	Gotują. dtto.	—
18. Czy używają drobiu?	Nie.	Nie	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 kg	10 kg	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Z ryb używają tylko śledzi.	Jak najzamożniejsi.	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	mało	—	—
karpiele	są	są	są
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	—	—	—
ogórki	1.	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	/	/	/
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	w formie zwykłej (gotowany)	w formie zwykłej (gotowany)	—
bób	—		—
fasola	w formie zwykłej (gotowana)	w formie zwykłej (gotowana)	w formie zwykłej (gotowana)
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	/ kupują w miejscu	/ kupują w miejscu	—
jęczmienne	/ „ „	/ „ „	—
jaglanne	/ „ „	/ „ „	—
przenne	/ „ „	/ „ „	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	/	—	
żytnia	/ mają zapasy z własnego żyta	/ kupują w miejscu; zapasów nie robią.	/ kupują w miejscu. zapasów nie robią.
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	/	—	—
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane.	Gotowane.	Gotowane.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie	Nie	Nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie	Nie	Nie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę.	Nie piją kawy ani herbaty	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą gruszki i jabłka.	Suszą gruszki i jabłka.	— —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy dziennie t. j rano i wieczór w zimie dtto dtto dtto	Jak najzamożniejsi dtto dtto	Jak najzamożniejsi. dtto dtto.
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka — piwo / miód — wino / wino owocowe —	/ / — — —	/ — — — —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	10 litrów	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Winem i piwem	Wódką i piwem	— — —
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu tylko w piątek w tygodniu adwentowym 3 dni w tygodniu. w tygodniu wielkiego postu dtto dtto.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% jest najzamożniejszych; 60% mniej zamożnych; 30% najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurudzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Wilamowice dnia 30. maja 1891

F. Formas.

89 ark. 2. 12 23

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bóbrka Nazwa miejscowości? Bóbrka

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? pagórkowata / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności? 4,946 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
I 2. Co jadają na (śniadanie) t.j. obiad	w lecie: w dni zwykłe	1) kasza z mlekiem (kasza jęczmienna, hreczana, wyższej jaglana) 2) barszcz burakowy, do niego przydatek kartofle latę obierane, lub w mundurze, gotowane lub pieczone, także tłuczone (miękie) lub fasola, bób, groch, wyka 3) kapusta (dodatek chleb albo kartofle jak wyżej)	1) barszcz zacyprzy jaglanu 2 kapusta - z fasolą 3) kartofle tłuczone	barszcz, mięso kapusta kartofle jak u mniej zamożnych
	w lecie: w dni postne	to w lecie i w zimie	lato i zima, dnie zwykłe i postne zawsze to samo —	w zimie
	w zimie: w dni zwykłe	w dni postne odpada z mleka kasza, także jedną z nich potrawy wyżej zimą w P. 3 wymienionych		
II 3. Z czego składa się zwykle (obiad) t.j. południe	w lecie: w dni zwykłe	pozostały barszcz (z którym kolwiek jak wyżej dodatkiem —	pozostałości z obiadu zwykle w mniejszej ilości	jak u mniej zamożnych
	w lecie: w dni postne	lub pozostałą kapustę z obiadu z jednym z powyższych dodatków lub obie te potrawy gotowane		
	w zimie: w dni zwykłe	w zimie i w lecie to samo — w postne odpada nabiał		
	w zimie: w dni postne	w niedzielę zwykle pierogi gotowane oprawa: ciasto zawartość: kartofle z serem wymieszane, przydatek do tego kwaśna śmietana, lub topione masło.		
III 4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	pozostałości z obiadu — w braku tejże gotują kartofle obierane lub nie jedzą kwaśnem mlekiem, lub serem, także pacierki z mąki żytnej lub pszennej razowej na mleku —	kukurudzianka lub jaka inna kasza rzadka w braku pozostałości z obiadu	jak u mniej zamożnych
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe	lub kaszę na mleku gotowaną rzadką wyższej jaglaną	kiszona surowa kapusta do tego kartofle lub chleb	w zimie często surowa (kiszona) kapusta, z kartofli jako przydatek.
	w zimie: w dni postne	w dni postne odjęto mleko - zostaje kartofle i barszcz lub kapusta albo kukurudzianka, zupa kartoflana		
5. Chleb	jaki jadają	razowy	jak najzamożniejsi	zwykle kupują u żydów najczęściej pytlowany, czasem mielą na młynkach ręcznych i pieką chleb razowy żytni, pszenny
	z czego się składa	z mąki żytniej		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki, pierogi,	Placki jak u najuboższych Pierogi jak u najzamożniejszych	Placki z mąki żytnej razowej pomieszane z kapustą, lub tartemi kartoflami — zwykle zepsute
	z czego się składają?	placki składają się z ciasta niekwaszonego z mąki żytniej razowej — czasem z przymieszką jęczmiennej, kukurydzianej itp. — pierogi składają się: z oprawy z ciasta żytniego zwykle razowej mąki; zawartości składającej się z tłuczonej kartofli pomieszanej z serem — czasem jako osobny przydatek		
	z kąd je otrzymują?	do nich kwaśna śmietana —		

zawartość pierogów bywa także czasem z mielonego jagieł, fasoli, grochu, bobu, wyki pomieszanych z mąką, z kapusty z kartoflą lub kapusty z mąką, — kasza gotowana itp.

	a) najzamożniejsi	b) mniej zamożni	c) najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Jak zwyczajnie wszędzie	jak u a)	jak u a)
innego pieczywa?	Na pierogi ciasto kruszy jak na chleb, zawartość zwykle już robiono, kładzie się i zboków owija się i w postaci grubego placka wsadza do pieca		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz burakowy, kapusta, kartofle z serem, kwaśnem mlekiem, całe lub tłuczone, obrane lub nie, zacierka na wodzie lub mleku z rozmaitych mąk; rzadko żur owsiany zwany kisil; kasza rzadka z mleka zasypanego jagłami lub krupami rozmaitemi; kasza prażana zasypanego jak mleczana; kasza gęsta z rozmaitych krup lub jagieł — zrbar gotowany z mlekiem, ogórki gotowane do kartofli; surowe (mizerya) z cebulą do kartofli lub chleba; fasola na rzadko z dodatkiem octu; fasola z dodatkiem zaciurki; kapusta ugotowana razem z fasolą, grochem, kukurydzianką rzadko lub gęsta, ~~kasza~~ razem jajecznica na mleku lub maśle, śmietana z cebulą, mleko kwaśne niezbierane z cebulą do chleba	kiszki, kiełbasy, wątpa uszona, gotowana, żur (jabłka gruszki śliwki) gotowane, zupa kartoflana, kapusta biała gotowana rzadko, marchew zasypywana krupami lub jagłami, serwatka zgotowana z krupami na rzadko (= barszcz serwacki)	jak a)
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1/2 litra na osobę	1/4 litra —	1/8 litra
w zimie	1/4 litra na osobę	—	—
	mleka osobno nie używają; tylko dolewają wody, zasypują jagłami lub krupami — na rzadko —		nader rzadko bo mówią są kosztowne
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko z wodą, na kaszę lub zacierki; kwaśne zbierane — do pierogów niezbierane, śmietana do pierogów — maślanka śmietanka nie		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z zbieranego mleka kwaśnego	rzadko	nigdy
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	rzadko; topią do pierogów do smażenia w braku śmietany, zaciérkę na wodzie omaszczają masłem; rzadko chleb z masłem. topione nie, solone zwrócić; zapasów nie robią —	jak u a)	nigdy
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja osobno nader rzadko, chyba dla dziecka — razem jajecznicę na mleku, lub małe w ogóle rzadko; do potraw jajo rozkłócają z mlekiem słodkiem i mąką i dolewają to zwykle do gotującego się barszcz barabor	bardzo rzadko	nigdy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	mleko, rzadko masło, ser, czasem słonina, sadło, smalec	rzadko mleko, sadło lub słonina —	słonina a smalec topią
w lecie, w dni postne	nic — oprócz oleju lnianego lub konopianego		
w zimie, w dni zwykłe	mleko, rzadko masło ser, czasem słonina, sadło, smalec	do	
w zimie, w dni postne	nic — olej konopiany lub lniany	w dni postne olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę i to rzadko, zwykle trzy tygodnie	rzadziej jak a)	rzadziej jak a)
16. Jakie mięso jadają: wołowina		jak a)	jak a)
krowina	krowina		
cielęcina	razem cielęcina		
baranina	—		
świnina	razem świnina		
jakie inne (~~konina~~, ~~zające~~, króliki i t. d.)	nader rzadko króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	kiełbasy gotowane na rosół, do rosołu kaszę krajaną lub kartofle	jak a)	jak a)
18. Czy używają drobiu?	razem bardzo rzadko	—	—

	a) najzamożniejsi	b) mniej zamożni	c) najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15–20 kgr	10–15 kgr	10–~~15~~ kgr
20. Czy używają ryb? śledzi?	nader rzadko ryb nigdy.	jak a)	[illegible] jak a)
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	~	~	~
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	/ surowa, rzadko suszona	jak a)	
buraki	/	"	
karpiele	—		
kalarepa	—	jak a)	
cebula	/	"	
czosnek	/	"	
ogórki	rzadko kiszone	rzadziej	
kapusta świeża	—		—
" kiszona	powszechnie w wielkich zapasach	jak a)	kapusta kiszona w wielkich zapasach
i. t. d.	rzepa surowa, także rzepa suszona do gotowania z krupami	jak a)	—
23. Czy są używane i w jakiej formie — 1 groch	gotowany, jako osobny dodatek do barszczu i kapusty, i razem z tymi jako osobna potrawa nieco rozlazły jak zupa.	jak a)	jak u a)
2 bób	gotowany do barszczu i kapusty, i razem jako osobna potrawa	jak	
3 fasola	jak 1 i 2,		
4 soczewica	jak 1 i 2,		
5 kukurudza	w płatkach gotowana rzadziej pieczona; mąka na kaszę, krupy na kaszę	jak u a)	mąka kukurydzana —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	/– sami wyrabiają	jak a)	kupują gotowe rzadziej wyrabiają
jęczmienne	/ do		
jaglanne	/ do		
przenne	~~/~~		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — Sami wyrabiają — przenna	/	jak u a)	kupują rzadko wyrabiają
żytnia	/		
owsiana	/ prawie		
hreczana	/		
jęczmienna	/		
kukurydzana	/; tę zwykle kupują		
ziemniaczana	~ nader rzadko na krochmal		

	a) najzamożniejsi	b) mniej zamożni	c) najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, ~~marynowane~~)?	używają rzadko suszone, świeże gotowane białe rzadko marynują grzyby jadalne kozary syroiżki podpiźniki białe barowne rozi itp —	rzeniej	najrzeniej
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane z tłuszczem i bez, pieczone w tłuszcie		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	rzeniej	najrzeniej
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają (placki, kręgle) = (pierogi?)	do do jak a)	do do jak a)
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę nader rzadko (przy uroczystościach) herbatę 2 – 3 razy rzeniej jak kawę	jak a)	jak a)
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła rzadko kto śliwki suszone rzeniej prawie 1/3 części mieszkańców — gruszki suszone prawie każdy jabłka do do do konfitury nikt	jak a)	nader rzadko z braku owoców
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy — w zimie 2 razy ~~[illegible]~~	jak a)	jak a)
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka rzadko jak wyjdą w sąsiednich kraju — piwo — przy okolicznościach uroczystościach miód — wino — wino owocowe —	rzeniej ~~jak~~ a) ~~rzadko~~	najrzeniej jak c)
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	przeciętnie zwykły kieliszek 1/2 dziennie (tj. 1/64 litra)	1/2 kieliszek na dzień	1/4 kieliszek na dzień 5
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, z potraw rozmaitego rodzaju wybór na wesela zwykle pakują skrzynę kroniną także wieprzki, na chrzciny radzicy — na święta wielkanocne wieprza —	wódka, piwo — wybór potraw lepszych na wesela jak a) na święta wielkanocne wieprzka zwykle w spółce z sąsiadem nabijają	głównie wódka rzadko piwo — na święta wielkanocne ~~[illegible]~~ mięso wieprzowiny —
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 2 – 3 w tygodniu adwentowym 3 w tygodniu wielkiego postu wszystkie dni, (bogatsi w nierzielą jedzą z nabiałem)		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% 40% 50%		

38. W czasie (głodu) i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? używają kobodę = (rać) rzadko.
głównie ziemniaki stawi wtedy barszcz buraczany, kartofle, kukurydzianka

39. Miejsce do wpisywania dodatków dodatkowych szczegółowych pytań oraz do uwag.

Tym kwestyonaryuszem nie objęto jednej inteligencyą, który sposób żywienia ~~[illegible]~~ ten sam jest napewno co i włościan żywości mniej około 70 rodzin. Do Janowa należy się i żydzi około 2000 głów, których sposób żywienia się też co i żydów w innych okolicach kraju. – Rzemieślnicy mniej używają pokarmów stroszczowych – zastępując je mięsem i nabiałem – więcej używają też kawy i herbaty.

Sprawdzi
J. Dlatem

13 25

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bóbrka. Nazwa miejscowości? Hlebowice wielkie.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 2184.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	jeden raz najczęściej.
	w zimie	trzy razy	dwa razy	
2. Co jadają na śniadanie (:zowie się obiadem:) (:2 potrawy zwykle:)	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kapuśniak, kartofle lub kaszę (okraszone).	mąka kukurudz. na wodzie ugotowana, zupa kartoflora, czasem kaszę jaglaną, z dodatkiem mleka.	różne okrasy t.j. kras z kapusty lub kras z buraków kiszonych ugotowane z domieszką krup; do tego kartofle. Na wiosnę gotają szczaw.
	w lecie, w dni postne	to samo, okraszone olejem konopnym.	z post, bez mleka.	
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle, zupy z krup i kartofli pod. bielane mlekiem.	W zimie: fasola, groch zgotowano z krupami, kasza jaglana i jęczmienna z okrasą. W post bez okrasy.	
	w zimie, w dni postne	pieczone lub gotowane kartofle, groch, fasola, bób lub mamałyga.		
3. Z czego składa się zwykle obiad (zwykle zwany „południkiem") (:2 potrawy zwykle:)	w lecie, w dni zwykłe	kapusta kwaśna ugotowana z jagłami, kartofle, kasza jaglana lub pęczana a jako omasta - mleko i słonina; czasem pierogi.	ścieranka na zupie kartoflowej, kasza lub gęsta zupa fasolowa; za okrasę służy trochę mleka - rzadko masło lub smalec.	Rzadko jedzą „południenek", a składa się z potraw jak wyżej.
	w lecie, w dni postne	— to samo z olejem konopnym.	To samo bez omasty.	
	w zimie, w dni zwykłe	placki z mąki i kartofli, perłowe krupy (: tokaza:) z grochem lub fasolą, kasza z krup, mamałyga lub inne mączne potrawy z słoniną lub masłem. —	Kartofle gotowane, kasza albo mamałyga, czasem placki kartoflane, omasta bywa nieco mleka.	
	w zimie, w dni postne	To samo z olejem.	Kartofle najczęściej i jakaś kasza. —	
4. Co jadają na wieczerze (: składa się najczęściej z jednej potrawy.:)	w lecie, w dni zwykłe	kartofle i kwaśne mleko, lub kartofle z serem, ścieranka na mleku lub kasza z mlekiem.	Najczęściej kartofle z dodatkiem mleka, albo fasola lub groch.	Kilka kartofli - gdy mają w lecie, zaś w zimie częściej. Rzadziutka zupa z krup kukurudzianych, a wszystko to bez omasty
	w lecie, w dni postne	Najczęściej kraszone ogórki i kartofle.	To samo, bez omasty.	
	w zimie, w dni zwykłe	Mamałyga z mlekiem lub kasza z mlekiem albo z słoniną, placki kartoflane i krup pęczanych.	Ścieranka na wodzie, tak samo i kasze rzadkie.	
	w zimie, w dni postne	To samo bez omasty lub z olejem.	To samo.	
5. Chleb	jaki jadają	czarny, żytni razowy, często z domieszką duszonych kartofli. —	Nie jadają prawie cały rok chleba, prócz na Boże narodzenie, na „Jordan" i „prawnik" (: dzień patrona kościoła lub cerkwi miejsc:) na wesele, chrzciny i t. p.	U siebie chleba nie jadają.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołysze, placki, pieczone z ciasta i krup pęczanych lub kartofli pierogi. —	Rzadko placki kartoflane z domieszką kartofli lub kaszy.	
	z czego się składają?	z mąki żytnej lub pszennej, z kaszy lub gotowanych kartofli.		
	z kąd je otrzymują?	sami sobie wypiekają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwyczajny, rozczyna na kwaśnem cieście, bez drożdży.	Jak	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Przaśne ciasto.	Jak	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz z buraków kiszonych, kapusta kiszona, kluski, kasza kreczana, jaglana i z krup jęczmiennych, groch lub fasola zasypana krupami, kartofla gotowana lub pieczona, pierogi z kaszą, serem i kartoflami lub z kapustą, gołąbki, grzyby zasypane krupami. Wszystko gotuje się.	barszcz, kapusta, kasza jaglana lub jęczmienna, mamałyga, groch i fasola zasypana krupami, ścierpanka, kartofla, rzadziej pierogi lub gołąbki (kasza jaglana owinięta w liście z kapusty kiszonej) Jak	Kartofle gotowane lub pieczone, rzadkie zupy z krup lub kartofli i rzadka mamałyga czyli „czyr".
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Dziennie ¼ litra	⅕ litra	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	„ ⅒ litra	w zimie nic.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane i kwaśne zbierane, śmietany mało i maślankę.	słodkie niezbierane, kwaśne zbierane, maślankę,	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka.	Jak	
12. Czy używają masła?	używają,	w lecie rzadko i to w niedziele lub w święta	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone.	w zimie prawie nie używ.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	rzadko, jedno a najwięcej dwa do potraw.	nie używają	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	sadło i słonina, rzadko masło.	masło w dnie świąteczne, a rzadziej sadło.	Olej.
14. — w lecie, w dni postne	Olej z siemienia konop.	Olej.	
14. — w zimie, w dni zwykłe	masło lub sadło.	Żadnej omasty (tylko olej)	
14. — w zimie, w dni postne	Olej.	Olej.	
15. Jak często spożywają mięso?	Na weselach, chrzcinach, poświęceniach Domów i na wielkanoc.	Na weselach i na wielkanoc	Nie jadają, prócz wielkanocy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	krowina		
16. — cielęcina			
16. — baranina			
16. — świnina	świnina	świnina	świnina
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane pieczone i wędzone.	Jak	gotowane lub pieczone.
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogramów	6 kilogramów	2 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Tylko wówczas, gdy są na interesem w mieście pod czas wielkiego postu na przekąsk, po wódce.		—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Dto	Dto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? W naturalnej. — marchew, buraki, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Marchew, buraki, cebulą, czosnek ogórki i kapusta kiszona, rzepa suszona w karatkach.	Dto	Kartofle, buraki, fasola, rzadziej kapusta. —
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch ugotowany; bób „; fasola „; soczewica —; kukurudza w lecie ugotowana w zimie krupy i mąka.	bób, fasola, kukurudza — gotowane.	fasola, bób, rzadziej krupy kukurudziane. —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	hreczane (tatarczane) sami wyrabiają; jęczmienne „ „; jaglanne „ „; przenne —	Dto; Dto; Dto; Dto	kupują w mieście; „ „; —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przenna sami robią zapasy; żytnia „ „ „; owsiana —; hreczana —; jęczmienna sami robią zapasy; kukurydzana „ „ „; ziemniaczana —	—; sami robią zapasy; —; —; sami robią zapasy; „ „ „; —	Używają kukurydzianej, kupują w mieście.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W lecie świeżych, zaś w zimie na Boże narodzenie suszonych.	W lecie świeżych	W lecie świeżych.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Nie	Nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane lub pieczone — placki	Nie	Gotowane lub pieczone.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Na weselu i chrzciny herbatę	Nie	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie.	Nie.	Nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła {w lecie, w zimie}	po trzy razy	po 2 razy	po 1 razie.
32. Jakie trunki piją przeważnie? {wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe}	wódkę i piwo	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litrów	20 litrów	15 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem — stadzone nogi (galaretę) kiełbasa, mięso, pierogi, gołąbki i białym chlebem.	wódką, pierogami, gołąbkami i kaszą ze salem.	
35. Postów ile dni {w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu}	we wszystkie dnie zachowują post, a omaszczają olejem. " " " " " " " " " " " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	żadnego.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 20%, mniej zamożnych 60% i najuboższych 20%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kartoflami, kukurydzianą mąką i grysem żytnim lub pszennym.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? bobrecki Nazwa miejscowości? Łopuszna

Jaka miejscowość? { górzysta? ~~pagórkowata~~? ~~nizina~~? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~? } średnio

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? Nad 300

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy w zimie 3 razy	3 razy 2 razy	Na robocie u bogatszych tyle razy, co i ci; w domu jeśli ma co, to zwykle raz dziennie.
2. Co jadają na ~~śniadanie~~ „obiad"	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: Kapustę, barszcz, kartofle, groch, bób, kluski. Jeśli ma mleko, to czasem zabielić nim potrawę lub spożywa kartofle z „kwaśnem mlekiem". Wogóle potrawy są postne.	To samo	Zależy od wypadku. Najczęściej kartofle gotowane z mundurem.
3. Z czego składa się zwykle ~~obiad~~ „południenek"	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: Przekąska pozostała z obiadu.	Tak samo	Często nic, lub dzień u zamożniejszego się pożywi. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: Jedną lub dwie potrawy z tych co były na „obiad". —	Tak samo.	Tak jak wyżej.
5. Chleb	jaki jadają: razowy, żytni; z czego się składa: z mąki żytniej, razem z domieszką kartofli. — czy go sami pieką: sami; lub czy go kupują i gdzie, od kogo: ———	Tak samo.	Biorą u bogatszych, a potem odrabiają dług.
6. Inne pieczywa	jakie używają? — ; z czego się składają? — ; z kąd je otrzymują? —	—	—

[illegible]

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	W napalonym piecu.	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Proste.		
Nazwy ich?	Podane pod № 2.		
sposób przyrządzania?	Prosty: przystawi do ognia i gotuje, bez innych zakładów.	Tak samo.	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Czasem zaleci potrawę lub matezne dziecku da trochę się napić. – Zimą krowy trzymane tylko dla nabiału.	Tak samo.	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkim mlekiem zalewa kaszę lub kluski. Kwaśnego zbieranego używa do kaszy lub kartofli. Ze śmietany wyrabiają masło na sprzedaż. Maślankę jedzą z kartofl. lub kaszą. —	Między bogatym i biednym niema różnicy. –	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny lub na sprzedaż. z kwaśnego.	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zwykle sprzedają we Lwowie. Solone.	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Smażone lub gotowane. „Zabijają" karnawał.	Tak samo	Zamienia za wódkę.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleka lub śmietany, sadła i t. d.	Zwykle cały rok potrawa postna.	Omastę zastępuje wódka, jeżeli ma za co kupić. –
14. — w lecie, w dni postne	niczego		
14. — w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie.		
14. — w zimie, w dni postne	oleju konopnego, lub lnianego.		
15. Jak często spożywają mięso?	Na święta wielkanocne, na „poradnik" i wesele.	Tak samo.	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	Kupują na wielkanoc i na inne „okazye" we Lwowie głowy i nogi.	Tak samo.	—
16. — cielęcina	—		
16. — baranina	—		
16. — świnina	Przy „okazyach."		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wprost gotują rosół, z głowy i nóg robią „droble". – Wędzoną świninę jedzą surową. – Czasem upieką w rynce.	Tak samo.	—
18. Czy używają drobiu?	Czasem na wesele lub chrzciny ugotują kurę, kaczkę, lub też upierze. i to tylko dla księdza Jeśli sprzedają.	Tak samo.	Sprzedaje na wódkę. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Oznaczyć się nie da, ale w przybliżeniu może z 1 Klgr. gdyż mięso używają tylko na wielkanoce i przy odpustach. Cząstę nie.	Tak Samo.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi.	Śledzi	Śledzi. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew suszona. buraki kwaszone — karpiele — kalarepa — cebula radymiana. czosnek przechowany w ~~stanie~~ naturalnym. ogórki kwaszone, lecz do zimy nie wystarczają kapusta świeża — „ kiszona kwaszona. i. t. d. —	Tak Samy.	Tak Samy.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch ugotowany na sucho bób „ „ „ fasola „ „ „ lub z przekę. soczewica — kukurudza za młody gotowana. Mało w używaniu.	Tak Samo	Tak Samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / ~~pęczane~~	Wszystkie tryb rodzaje wyrabiają sami. Przemysłu nie znają.	Tak Samo; lub biorą na odrobek u bogatszych.	Biorą na odrobek u bogatszych.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna Tylko na wielkanoc na paschę. żytnia na chleb. owsiana — owies tylko dla koni lub na sprzedaż. hreczana — mierna, gdyż trawka na tej glebie nędznie się rodzi. — jęczmienna — Niektórzy używają. — kukurydzana — ziemniaczana —	Tak Samy	Biorą na odrobek u bogatych.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Świeże lub suszone, a tu: rydzów, maślaków, baranich główek, smorży, siwulek, pieczarek leśnych, białów, łyżeczek, i innych. Rydze kwaszą. –	Tak samo.	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią, gdyż to jest najważniejszy środek wyżywienia się w zimie.	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone lub gotowane,		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Głasem.	Tak	Tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Podczas choroby.	–	–
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą gruszki i śliwki	–	–
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy / 2 razy	Tak samo.	Nie da się oznaczyć. –
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę	Tak	Tak
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W przybliżeniu 100 l.	150 l.	30 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką	Tak	Tak
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni / 7 dni / 47 dni	Razem dni postnych jest podczas wielkiego postu 49 dni, podczas adwentowego 40 dni przed św. Piotr. i Paw., 14 dni przed wniebowzięciem N. M. Panny 14 dni. Wziąwszy zaś Poniedz. Środę, Piątek każdego tygodnia i posty specyalne jednodniowe wyjdzie liczba 222 dni w roku.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie; tylko wódki.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na sto osób zamożnych 2, mniej zamożnych 70 a ubogich 28. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zwykle kartoflami i łobodą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Łopuszna 7/5 891.

Kostkiewicz

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bóbrka Nazwa miejscowości? Mikołajów.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? ruska. Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy.	trzy razy.	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz zabielony z chlebem i kaszę jęglaną z mlekiem.	vtto. —	barszcz z grochem i kartofle.
	w lecie, w dni postne	barszcz i kartofle.		kwas kapuściany i bób. —
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę z fasolą i kaszę z mlekiem.	vtto.	kapustę z fasolą i czyr kuburadziany. —
	w zimie, w dni postne	barszcz z grzybami i kartofle.	barszcz z olejem i kartofle.	kartofle pieczone z żurem.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, chleb i kaszę jęglaną z mlekiem a w niedzielę pinagi. —	vtto	barszcz zowatkowy i mamatyga z kwaśnem mlekiem
	w lecie, w dni postne	śledzi, kaszę kwecaną z olejem i chleb. —	vtto.	fasola gotowana (spinak) i inne kartofle. —
	w zimie, w dni zwykłe	kaszę z mlekiem, kluski z szkwarkami	vtto.	barszcz zabielony z białą fasolą, i kaszę jęglaną.
	w zimie, w dni postne	moskale, mamatyga kwecza, na z kwaśnem zwocanym i chleb. —		kwasza z chlebem i kwecza na mamatydze z olejem. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle z kwaśn. mlekiem, albo zacierkę na mleku. —	vtto	chleb z ziemniakami cebulą, i z serem. —
	w lecie, w dni postne	zupę kartoflaną z kluskami i z olejem. —	vtto	zacierkę na wodzie. —
	w zimie, w dni zwykłe	zacierka z mlekiem.	vtto	kartofle pieczone z surową kapustą.
	w zimie, w dni postne	zacierkę z kartoflami. —	vtto.	vtto. —
5. Chleb: jaki jadają		żytny.	żytny i pszenicyny.	żytny pszenny.
z czego się składa		z mąki razowej.	z mąki razowej.	z mąki pszennej.
czy go sami pieką		sami. —	sami. —	—
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie. —	nie. —	kupuję. —
6. Inne pieczywa: jakie używają?		—	—	—
z czego się składają?		—	—	—
z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pierwszego dnia wieczorem nakrywa, namiotka namies a ovsto dziesiątej godziny nemo wyjmuje i wsadza do pieca. —	vsto	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	bawsz, kapusta, kasza, fasola, bób, groch, pierogi, kluski, kartofle, nożat, pieczeń, kiełbasa, zaciérka,	vsto.	vsto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? — sposób przyrządzania?	nie wiedzemo. —	vsto.	vsto.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają bawolzo wiele.	używają,	używają tylko w lecie za pieniądze. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mniej, ale używają.	używają mało.	w zimie nie. —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko, słodkie, kwaśne zbierane i niezbierane, i śmietanę do pierogów, maślankę i serwatkę	vsto. —	nie. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego krowi. —	z mleka kwaśnego krowi.	nie —
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bawolzo mało kwoły. trochę topionego, go. —	vsto.	nie —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko od bawszu. —	tylko od bawszu. —	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, masło.	vsto.	olej. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło i olej. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina, masło i ~~sadło~~		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej. —		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko na wielkie święta i w niedzielę i na przedwiliach. —	tylko w wielkie święta.	tylko na wielkie nocne święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	jedzą	jedzą	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	jedzą	jedzą.	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	jedzą	jedzą	jedzą
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane na nożat i kaszę i pieczone	vsto. —	gotowane —
18. Czy używają drobiu?	nie —	nie —	nie —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10. klg. —	6 klg. —	1. klg. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko śledzi.	tylko śledzi.	tylko śledzi przypadkowo —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodem do picia. —	nie —	nie —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest	jest	—
buraki	jest.	jest	jest.
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	jest.	jest.	jest
czosnek	jest. —	jest.	—
ogórki	nie ma. —	nie ma	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	jest. —	jest.	jest. —
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany	nie	nie.
bób	gotowany	nie	nie.
fasola	gotowana	nie.	nie.
soczewica	—	—	—
kukurudza	mielona i jako mąka. —	nie. —	nie.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczaną, sami wyrabiają, ją na żarnach. —	nie.	Krupę jaglanną kupują w sklepach.
jęczmienne	takie sami wyrabiają na żarnach. —	nie.	
jaglanne	i stępie tłuką sami. —	nie.	
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	sami w młynach mielą. —	nie	—
żytnia	w młynie mielą. —	nie.	—
owsiana	na żarnach. —	nie.	—
hreczana	na żarnach	nie.	—
jęczmienna	na żarnach. —	nie.	—
kukurydzana	na żarnach. —	nie.	— Kupują. —
ziemniaczana	nie. —	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają suszonych prawdziwych. –	vtto.	nie –
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią.	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane na tłuczu, na zupę i pieczone. –	vtto.	gotowane, pieczone i na zupę. –
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie –		
czy wypiekają z nich placki, ~~kreple?~~	tylko placki z kartofli.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę i herbatę	herbatę. –	nie. –
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jabłka i gruszki, i śliwki suszone	vtto.	nie –
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raz.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy.	dwa razy.	dwa.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją	piją	piją
piwo	piją	piją	—
miód	piją	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie wiem	nie wiem	nie wiem.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	herbatę, wódkę i pierwem z kaszem miodem. –	vtto.	wódką. –
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni –	vtto.	zawsze post.
w tygodniu adwentowym	trzy dni –		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni. –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie –	nie –	nie –
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	22 %	28 % –	większości. –
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	jak zwykle,	jak zwykle. –	wilinami (?) kaszą, bryrką i cebulą –
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bóbrka Nazwa miejscowości? Mołodyńcze

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowata / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie 3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: barszcz, kapustę, kartofle lub kaszę zaprawione mlekiem. —	dtto	barszcz, kapusta i kartofle zaprawione mlekiem. —
	w lecie, w dni postne: te same potrawy bez żadnej omasty		te same potrawy bez omasty
	w zimie, w dni zwykłe: te same potrawy omaszczone słoniną, sadłem lub masłem. —		te same potrawy bez omasty
	w zimie, w dni postne: te same potrawy omaszczone olejem		barszcz, kapusta i groch lub fasola bez żadnej omasty
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe; w lecie, w dni postne; w zimie, w dni zwykłe; w zimie, w dni postne: Obiad taki w lecie jak i w zimie składa się z potraw roznych. Tyle ze śniadania. —	dtto	dtto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: kwaśne mleko z kartoflami lub młodą kapustę zaprawioną śmietaną i chleb. —	dtto	barszcz i kapusta z fasolą i grochem i kartofle. —
	w lecie, w dni postne: kapa kartoflana lub pacierka bez omasty		te same potrawy bez żadnej omasty
	w zimie, w dni zwykłe: barszcz, kapustę z grochem lub fasolą i pacierka na mlekiem		kartofle pieczone
	w zimie, w dni postne: te same potrawy omaszczone olejem		te same potrawy
5. Chleb — jaki jadają	żytni, przemieszany jęczmienny	dtto	żytni i placki kukurydziane
z czego się składa			
czy go sami pieką	sami		sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie		nie
6. Inne pieczywa — jakie używają?	placki przemieszane, żytnie, kukurydziane lub z tartych kartofel	dtto	placki kukurydziane, jęczmienne i kartoflanne.
z czego się składają?	—		—
z kąd je otrzymują?	sami wypiekają		sami wypiekają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb i inne pieczywy wypiekają w zwykłych piecach piekarskich	dtto	dtto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kapusta, fasola i groch zasypane jaglami, kasza jaglana lub kreczatna na mleku, kaczorka na mleku i pirogi. —	dtto	dtto
8. Sposób przyrządzania?	gotują przy ogniu w piecach piekarskich		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przypada na jednę osobę dziennie około ½ litra	dtto	Tak w lecie jak i w zimie nie używają mleka chyba gdy jest na robocie a pamożniejszego
9. — w zimie	" " " " " ¼ "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka słodkiego, kwaśnego, śmietany, serwatki i maślanki	dtto	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sér na własny użytek z mleka kwaśnego pobieranego. —	dtto	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają. Masło na zimę przetapiają solą i składają do faszek	dtto	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają gotowane i do ciasta na pierogi	dtto	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina lub sadło	dtto	—
14. — w lecie, w dni postne	olej		
14. — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc, na Boże Narodzenie i w dnie niedzielne i świąteczne jako też w dnie wesel i zabaw	dtto	Tylko na wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Wołowina	dtto	Świnina na Wielkanoc
16. — krowina	krowina		
16. — cielęcina	cielęcina		
16. — baranina	—		
16. — świnina	świnina		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Mięso drobiu		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, pieczone, solone i wędzone	dtto	gotowane i pieczone
18. Czy używają drobiu?	Używają	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają z dwie postne śledzi	dtto	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	Marchew surowa i suszona buraki surowe i kiszone kartofle — cebula czosnek surowy ogórki kiszone — kapusta kiszona —	dtto	dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch gotowany, zasypany jagłami i jako zupa grochowa bób tylko gotowany „ „ — na krupy i na mąkę	dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane krupy sami wyrabiają jęczmienne „ „ „ jaglanne „ „ „ — — — —	dtto	dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna żytnia — — jęczmienna kukurydzana —	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają suszonych i suszonych jako zapas na zimę	dtto	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone i na kapę używają wypiekają	dtto	dtto
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce zasuszają i przechowują jako zapas na zimę	dtto	dtto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie 2 razy	dtto	
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka: Wódka piwo: piwo miód: — wino: — wino owocowe: —	dtto	dtto
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem	dtto	Wódką
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu: 3 dni tj. poniedziałek, środa i piątek w tygodniu adwentowym: Wszystkie dnie oprócz niedzieli w tygodniu wielkiego postu: Wszystkie dnie przez cały post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają oleju jako smasty		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Okolica tutejsza nie dozna je żadnego przedniówku gdyż i najuboższemu starczy urbiczany latem zapas na cały rok. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Na pytanie n 31 i 33 będzie ta ogólna odpowiedź iż im zamożniejszy używa więcej mięsa a mniej wódki a im uboższy używa więcej wódki a mniej mięsa. —		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bóbrka Nazwa miejscowości? Strzelisko rone

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? gr. kat. i wyznania mojżeszowego - mało obr. lec. Liczba ludności? około 3.000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: Trzy razy w zimie: trzy razy	trzy razy trzy raz	Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne: Katolicy niejedzą śniadania - zaś wieczorem piją kawę lub mleko. Intelligentni piją kawę. — w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: Jak	—	—
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe: z borszczu, kapusty, kartofli, kluski; pirogi razem mięso w dni postne, w dni zwykłe: to samo bez omasty. w zimie: w dni postne: to samo	borszcz, kapusta, kartofle, kluski; pirogi - razem mięso. — to samo bez omasty.	borszcz, kapusta, kartofle, kluski; pirogi - ~~razem~~ — to samo bez omasty.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: kluski lub kartofle z ogórkami; mleko słodkie lub kwaśne. — w dni postne, w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: to samo	to samo	to samo
5. Chleb	jaki jadają: żytny z czego się składa: czy go sami pieką: sami pieką lub czy go kupują i gdzie, od kogo: —	to samo	— Kupują u piekarzy miejscowych
6. Inne pieczywa	jakie używają? zwykle używają co sobotę pieczywa z mąki pszennej z czego się składają? — z kąd je otrzymują? sami pieką.	To samo To samo	Kupują u piekarzy miejscowych.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w zwykłym piecu piekarskim	Tak samo	/
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	to samo		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Pierogi, klaski, kasza, barszcz, rosół, pieczeń, kartofle gotowane i pieczone. – Kapusta – Kolesza z mąki kukurudzianej i krezanej. –	To samo	Kartofle, barszcz, kapusta, klaski –
sposób przyrządzania?	zwykłym sposobem		zwykłym sposobem.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają a na jedną osobę wypada	To samo	/
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	przeciętnie pół litry. –		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodki, kwaśne niezbierane, zbierane, śmietana, maślanka	To samo	Słodkie i kwaśne zbierane. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego. –	To samo.	/
12. Czy używają masła?	Używają do potraw i chleba na śniadanie. –	Masła używają do potraw	Używają do potraw bardzo rzadko. –
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają do potraw. –	Używają do potraw	Tylko raz w tygodniu do potraw. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, słoniny, smalcu. –	Masła, słoniny, sadła – masła i oleju. –	/
w lecie, w dni postne	masła		
w zimie, w dni zwykłe	Masła, słoniny, smalcu i sadła. –	Masła, słoniny, sadła i smalcu. –	
w zimie, w dni postne	Masła	Masła i oleju. –	
15. Jak często spożywają mięso?	Codziennie	Trzy razy na tydzień	Jeden raz w tygodniu
16. Jakie mięso jadają — wołowina	tak	To samo, jakie się trafi. –	To samo bez wyboru lecz tylko raz na tydzień
krowina	tak		
cielęcina	tak		
baranina	tak		
świnina	tak		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, solone, wędzone. –	To samo. –	Gotowane. –
18. Czy używają drobiu?	Używają	Używają	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	82. klgrm.	40. klgrm.	12. klgrm.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają	Używają —	Tylko śledzi parę razy do roku. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Są w formie surowej	To samo.	—
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Są użyte w formie gotowanej	To samo	To samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~)	Sami wyrabiają	To samo	Kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~)	Sami robią mieląc w młynach wodnych.	Sami robią lecz po większej części mielą na żarnach ręcznych — a mało mielą w młynach wodnych. —	Kupują w kupców miejscowych. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają wszystkich w formie suchej. –	To samo	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią. –	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone.	Gotowane i pieczone	Gotowane i pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	wypiekają kręgle	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	—	—	—
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy / Dwa razy	} Dwa razy	} dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę / piwo / — / — / —	piją wódkę i piwo. –	piją wódkę i piwo. –
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20. liter	20. litrów	20. litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem	To samo	To samo. –
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2. / 3 / 3.		Prócz wszystkich Dni postnych.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	katolicy używają, zaś izraelici używają. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 50% ubogich – – 40%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		/
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Połowę ludności stanowią tu izraelici – a drugą połowę katolicy. – Izraelici trudnią się przeważnie handlem i rzemiosłem – zaś ludność katolicka przeważnie rolnictwem a w małym części rzemiosłem. –		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bóbrecki Nazwa miejscowości? Wierzbica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Stopień urodzaju średni.

Narodowość ludzi? ruska narodowość ludzi. Liczba ludności? Jest 480 ludzi.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Zwykle trzy razy jadają dziennie.	Trzy razy jadają dziennie.	Trzy razy jadają dziennie.
	w zimie	tak i w zimie, trzy razy jadają dziennie.	Trzy razy jadają dziennie.	Trzy razy jadają dziennie.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Zwykle, śniadanie nazywają tu obiadem: w Sto 8 j godz. jadają rano kiszoną zeszłoroczną Kapustę lub barszcz; jak tego brak, to z liścia młodej Kapusty siekają; kwaszeniem zajmują się nakiszą; w długiem dniu, z tego mają Kapustę. Każda Kapusta z poszanowniejszych słoniną lub śmietaną z cebulą, tak zwano; za skwarzają.	W dni zwykłe jadają Kapustę lub barszcz, pęcak (Tokaza) z jęczmienia; czasem Kaszę jęczmienną lub jaglaną gotują na wodzie, a w zwykłe dni bez miary trochu dolewają mleka, w postne dni te potrawy postne jadają, które się nazywa takie w południe t. za południe; na wieczerzę Kartofle z tupa	Zwykle Kapusta lub barsz postna, jak tego brak, to zbierają szpinak (nazywają natyna) gotowany cedzą i zacierają rosnytkiem. Za chleb służy fasola i bez fasoli, bo chleba nie mają. Szpinak zwykle na przydnowky. Barszcz na obiad, południenek i wieczerzę lub Kapustę.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Tu nazywają: rano obiad, w południe południenek, w wieczór wieczerzą. Te zwykle potrawy używają: Kapustę barszcz z śmietaną lub skwarkami na słodkie potrawy: jaglana Kasza lub jęczmienna, a do tej Kaszy trochu mleka dolewają (zabielają wodę)	Zwykle dwóch potraw: Barszcz lub Kapusty, na słodką potrawę: pęcaku lub Kaszy jaglanej — jęczmiennej; w dni postne bez nabiału.	Barszcz lub kapusta, na zapaną Kulbaszana, na rzec: do tego fa- sola lub kartofle z tupa.
	w lecie, w dni postne	po wyższe potrawy wymienione, postne używają; bo w lecie oleju nie mają.		
	w zimie, w dni zwykłe	Kapusty, barszcz do tego fasoli lub Grochu i Kaszę jaglaną lub jęczmienną tylko zabielają mlekiem.	chleb, fasola czasem bób. W zimie tak samo.	
	w zimie, w dni postne	Powyższe potrawy z olejem.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kluski na wodzie zabielane mlekiem; lub kolesza kulbaszana lub kartofle tłukane, trochu z serem; w dni postne bez nabiału.	Kulesz lub kartofle, barszcz lub Kapustę; czasem bardko-rozwodniona na wodzie zwana (Czosnem) na wodzie zwana (Czosnem) w postne dni bez nabiału.	Ponajwięcej pęcak z kapusty kulbaszana; w tej mają mana Tyję (Czosnek) wieczerzą; rzadko kiedy z mlekiem kapustę na wy- dziu w dworze.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Chleb żytnej mąki razowej, najczęściej z jęczmienną mąką mięszają i sami pieką	Więcej bez chleba się obchodzą, a gdy go pieką, to z jęczmiennej mąki z żytnią.	Rzadko kiedy pie- ką placki kukur- dzianne; z zamieszki mą- ki kukurudzianej wody i solone, tak pieką.
	z czego się składa	z mąki, wody i kwaśnego ciasta, posolony.		
	czy go sami pieką	Sami pieką		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	" "		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Na Wielkanocne święta pieką paskę z swojej pszenicy w prostym młynie pytlowanej, na Narodzenie i prażniki pieką z takiej mąki Chleb, nazywają (Knysz)	jak swojej mąki nie mają to kupują w mie- scie, i w podobny sposób takie pieczywa pieką, przeważnie na Wiel- kanoc.	Tylko na wielka- noc z kupionej mą- ki pieką paskę, bez nic innego, tylko mąki, drożdży i wody.
	z czego się składają?	Paska składa się: mąki, drożdży wody letniej na kisząją zwykle na noc; rano do wyki- szonego ciasta biją do 20 jaj wraz z białkami; za szafranu, służy kwiat zwany Śwituszka, angiel- skiego pieprzu i goździków, babę z tego samego		
	z kąd je otrzymują?	ciasta, tylko że w formie pieką lub w garnku. Biały chleb (Knysz) z mąki i czystej wody.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	Zawsze gospodynia zostawia kwaśnego ciasta z poprzedniego pieczywa chleba. Tego ciasta zamięsza dowody ciepłej i tą wodą rozmięsza mąkę żytnią na noc, do dnia misi rozczynę i zostawia żeby ciasto znowu rosło. Pali w piecu dobrze, tym czasem ciasto z wieczek aż w wieczek niecek wyrasta, bierze łopatę na prze-pirek, kładzie, robi bochenki, od razu kładzie na łopatę i sadza w piec; mniej więcej do 3 godzin zostawia w piecu. Przemą mąkę na drożdżach czynią.	Do żytnej i jęczmiennej mąki, do kwaśnego ciasta dodają drożdży. —	./.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mało kiedy mięsne więcej postne.		
Nazwy ich?	Kapusta, barszcz, tokaza, kasza, mało kiedy pierogi z kartofel i kapustą.	tak samo	Kapusta, barszcz, kartofle
sposób przyrządzania?	./.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie w zimie	Nie da się jasno wykazać, ponieważ bez żadnej miary do garnka bieo litrowego mniej więcej jak litrą, mlekiem kaszę zabielają, a taki gospodarz ma czasem do 8 robotników i swoich 7 ro. i tym się zacza.	Mało bydła jak n. p. krowy trzymają, bo pasy brak.	./.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkiego do bielenia kaszy. Kwaśnego do kartofel. O śmietanę trudno.	./.	./.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają ser z krowiego mleka na własny użytek bardzo mało	./.	./.
12. Czy używają masła?	do pierogów w prażnik i czasem w święta.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	. . . . .		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko na Wielkanoc całe gotują i do paski biją.	N.	N.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe / w dni postne w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Słoniny używają a najwięcej oleju z konopi, tak w dni postne Przeważnie olejem.	N.	./.
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc, prażnik i Narodzenie	N.	./.
16. Jakie mięso jadają wołowina krowina cielęcina baranina świnina jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	na prażnik wołowiny, Na Wielkanoc świniny.	N i N.	rzadko kiedy N.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane na wodzie.	N.	./.
18. Czy używają drobiu?	drób sprzedają	N.	./.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	mniej więcej po ½ funta.	N.	j.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Rzadko kiedy w post i czasem na Narodzenie Pańskie.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do Kuki ~~w~~ w Wilię przed Narodzenia ~~Wilię~~.	N.	N.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew bardzo mało. buraki buraki zakopują w ziemię karpiele . . . kalarepa . . . cebula dla swego użytku pletą wiankі na zimę czosnek N. N N N N ogórki tylko przez lato używają kiszonych w garnkach kapusta świeża „ kiszona w beczkach na zimę zieko i solą trzymają najdali do św. Piotra i. t. d.	w takiej formie kapustę nie używają i stoją do Wielkanocy	Ci ludzie swojej kapusty stawiają do Narodzenia, a potem od majętniejszych dostają czasem miskę.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotują z jaglami lub krupami i cedrą, suchy jadają z barszczem lub z kapustą. bób Bobu używają zamiast chleba fasola z jaglami lub z krupami jęczmiennymi i suchej używają. soczewica . . . . . . kukurudza Używają; z mąki pieką placki, kulesze i mamałygę gotują a nawet kaszę z kukurudzianych krup.	N. N.	Mąki czasem kupują i mamałygę gotują. Tu nazywają: mamałyga rzadka, a kulesza gęsta.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) do kiszek na wielkanoc jęczmienne jęczmiennych z utartymi kartoflami na torku, lepią gołąbki w liściu kapusty jaglanne Barszcz, kapustę i kaszę zasypają przenne . . .	Na Wielkanoc do kiszek w mieście kupują jęczmienne i jaglę, sami robią i do barszczu lub kapusty używają, jak im nie staje jaglic, to mąką kukurudzianną zasypują.	Bo najwięcej częsci z fasolą barszczu, kapusty używają, albo bez niczego.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna na Wielkanoc i prarnik swojej używają żytnia na chleb owsiana . . . hreczana . . . jęczmienna na chleb kukurydzana na kulesze i mamałygę ziemniaczana . . .	Na Wielkanoc w mieście kupują rzadko kiedy jadają chleb, bo ~~ito~~ nie spożedają na różne wydatki gospodarskie. N. N.	Jak mają pieniądze, to w mieście kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	/	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na zimę zakopują w ziemię.	Tak.	. . .
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Tłukane lub z lupiną.	Tak. Tak.	Tak Tak
czy ich używają jako domieszki do chleba?	bardzo mało	więcej Kartofel używają	/
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pierogi pieką.	Tak. Tak.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	rzadko kiedy zwykle na praźnik	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie mają żadnych owoców	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Zwykle dwa razy: rano i w wieczór.	dwa razy	w zimie dwa razy, a w lecie raz, czasem także dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	~~na praźnik~~ zwykle piwo	bardzo mało wódki używają	Zwykle są to zarobnicy, jak im się trafi to wypije, sam kupuje.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	. . .	. . .	od najbliższych dowiedzieć się można, że mniejwięcej 5 litr. w
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem piwem	mało kto wódki używa. piwem zwykle	/
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni: Poniedziałek, ~~wtorek~~ środa i piątek		
w tygodniu adwentowym	Razem 6 tygodni		
w tygodniu wielkiego postu	7 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Najbogatsi z olejem i mniejzamożni; a najubożsi postne potrawy jadają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych jest 4. Mniej zamożnych jest 44. Najuboższych jest 48.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	na przednowku zbierają dziki szpinak: zwany matyna i Kwasek zbierają i gotują, Kukurudzianej mąki na rzadko z wodą gotują i tym się żywią. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bóbrka Nazwa miejscowości? Wybranówka (miasteczko)

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? ~~nizina~~? pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~? średnio urodzajna, gliniasta lub iłowata.

Narodowość ludzi? Grzew. Rusini, mniej Polaków i żydów Liczba ludności? około 700.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy; w zimie 3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe 1 strawa rzadka 1 gęsta, n.p. kluski na kartofl. lub barszcz i kasza. w dni postne podobnie tylko z nabiałem. w zimie: w dni zwykłe barszcz, zupa lub krupnik i 1 potr. gęsta; w dni postne podobnie lecz z olejem.	podobnie jak poprzedni, lecz przy potrawach rzadkich używają więcej ziemniaków lub płodów strączk. zamiast chleba, mniej też maszczą. –	barszcz i kartofle lub kapuśniak i kartofle czasem kluski na kart. – u tych jest post cały rok, zamiast omasty wódka.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe Z dwu potraw, 1 rzadkiej i 1 gęstej n.p. barszcz zabielany i kluski z serem, lub jaka zupa i kasza. – w dni postne tak samo – nieomaszczone. w zimie: w dni zwykłe Między zimą a latem niema wcale różnicy – ich menu co drugi dzień ciągle się powtarza w dni postne	Jako	To co zgotuje się na śniadanie zostaje zawsze i na obiad, tylko na wieczerzę gotują inną ciepłą potrawę (jedną). – Gdy idą na robotę do dworu biorą tylko suchy chleb na obiad. –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe; w dni postne — Podobnie jak na śniadanie.	Zwykle 1 potrawa na pół gęsta, n.p. kluski na kartoflach, lub kasza polana zupą fasolową, czasem kapusta zasypana kartoflami lub krupami.	Najczęściej potrawy mączne lub z krup hreczanych, jęczmiennych lub jaglanych, ale często też potrawy z obiadu.
5. Chleb	jaki jadają: żytni razowy. z czego się składa: ? czy go sami pieką: sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo: —	żytni, jęczmienny z domieszką żytniej mąki lub hreczanej; oszczędni chowają zboże na przednówek a w zimie jedzą kartofle. –	rzadko żytni, częściej jęczmienny z domieszką tartych ziemniaków. na przednówek kupują u żydów małe bochenki po kilka centów. –
6. Inne pieczywa	jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują? Tylko na wielkanoc pieką paskę pszenną, baby na ubitych całych jajach i placki z serem; z dodatkiem wielkiej obfitości korzeni	Podobnie jak poprzedni w mniejszej ilości.	P.j.p. w gorszym gatunku i mniejszej ilości. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczynia się w dzieży na kwaśnem ciaście, potem dosypuje się mąki, wyniesza z pół godziny a gdy podrośnie, wyrabia się bochenki i na łopacie wsadza się do pieca. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz burakowy lub kle jaglani, kasza hreczana, flami lub z fasolą, lemieszka w lecie kapusta słodka podprawiona fasola, groch i bób gotowane	żytni, kapuśniak, jęczmienna i jaglana, z mąki hreczanej do barszczu, kluski z	kapusta (zasypane zwy= kluski z kartoflami lub z kukurzianej, kluski z serem i pierogi. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	słodkie do kaszy, kwaśne z kartoflami lub z chlebem, śmietana na masło.	1/8 l. dziennie. —	Rzadko piją mleka,
— w zimie	mniej mleka; 1/4 l. dziennie		częściej w lecie 1/16 l. dz.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jak wyżej.	jak wyżej.	Jw.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny i na sprzedaż z kwaśnego mleka.	na własny.	Kupują sér u bogaczy.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają; robią i składają w dzie= żach solone pod sér.	Używają, zapasów nie robią. —	Rzadko używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają, z wyjątkiem do bab.	Wielkiejnocy twardo gotowane lub	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, sadło, słonina.	masło	Najczęściej bez
— w dni postne	olej.	olej;	wszelkiej omasty
— w zimie — w dni zwykłe	tak samo	słonina,	
— w dni postne		olej	
15. Jak często spożywają mięso?	Prawie w niedzielę lub w święta	Na Wielkanoc i Boże Narodzenie	Na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Świninę, rzadziej krowi=	Świninę. —	Świninę. —
— krowina	ną.		
— cielęcina			
— baranina			
— świnina			
— jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane na rosół i wędzone. —	Wędzone. —	Wędzone
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 kilo	3 kilo	1 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w post	jak popr.	jak popr.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie mają pszczół	wcale	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Ziemniaki, buraki, cebula, czosnek, ogórki kiszone, kapusta, fasola, bób i groch.	Jak poprzedni	Jak popr. w małej ilości.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica	gotowane	gotowane	gotowane
kukurudza	mąka		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przeqne~~	sami wyrabiają	sami wyrabiają	Najczęściej kupują u miejsc. żydów.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Pszenna, jęczmienna, rzadziej kukurudziana;	żytnia, hreczana, robią zapasy. –	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają w lecie gotowane czasem zasuszone na zimę służą za omastę do kaszy.–	i zasypane krupami lub gotują z kartoflami i wtedy	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią wszyscy, wszak	to główny artykuł	ich pożywienia
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	obierane i gotowane, mlekiem i ze słoniną; u średnich i biednych	wtedy się ugniatają i jedzą z kwaśnem także gotowane w mundurze, wtedy zastępują miejsce chleba przy barszczu i kapuście. Używają jako domieszkę do chleba.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Na wielkie święta	Czasami herbatę	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki, jabłka i gruszki ale jest mało sadów.–		rzadko, gdyż tu
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	rano i wieczorem	wszędzie.	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~ }	Wódkę i piwo	Wódkę i piwo	Wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litr.	6 litr	20 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódki i piwa	expensyą więcej	niż potraw
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	2 / 3 / 7		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 3 : 12		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zadłużają się u żydów po uszy i potem całe życie na żydów pracują.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Panuje tu niesłychana nędza moralna i materyalna: budowanie kolei żelaznej z jednej a brak opieki nad ciemnym ludem z drugiej strony sprowadziły demoralizacyą, pijaństwo a temsamem i nędzę materyalną, chociaż nie brak zarobku i ziemia średnio urodzajna.–		

3. 20 39

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? bocheński Nazwa miejscowości? Bochnia. Kolanów, Chodenice, Wójtowa, Gorzków, Brzeźnica (okolica)

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 12000

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	5 razy	4 razy	3 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	" "	" "	" "
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Kawa lub herbata	Kawa albo mleko	Mleko, żur, wodzianka lub zacierka.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Rosół albo zupa, sztuka mięsa, pieczeń, jarzyna, legumina i czarna kawa.	Rosół, pieczeń i jarzyna.	Kluski albo kaszka albo barszcz z ziemniakami i kapusta — omaszczona słoniną — w dni postne
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Zupa, ryba, jarzyna i legumina. —	Zupa, jarzyna i legumina.	to samo omaszczone mastem.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	To samo —	dtto	dtto —
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Pieczeń, ciasta, owoce i piwo —	Wędliny, albo mleko kwaśne z ziemniakami.	Pęcak albo pertówka bób, groch, albo ziemniaki z żurem —
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Jaja i leguminy.	Jaja, mleko kwaśne z ziemniakami i chleb z mastem —	Kapustę z chlebem.
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	To samo jak wyżej z dodatkiem herbaty	To samo z dodatkiem herbaty	" "
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	pytlowy pszenny lub żytni	Pytlowy żytni	Chleb razowy kwaśny — albo pytlowy żytni —
5. Chleb — z czego się składa	z mąki pszennej lub żytniej	z mąki żytniej na drożdżach lub na kwasie.	z mąki żytniej lub jęczmiennej — z żarn.
5. Chleb — czy go sami pieką lub czy go kupują i gdzie, od kogo	We dworach sami pieką a w mieście kupują od piekarzy.	W większej części kupują od piekarzy	Kupują od przekupek albo od piekarzy.
6. Inne pieczywa — jakie używają?	buteczki, babki, rogalki z cukierni — biszkopciki lub suchark.	Butki albo chleb pszenny.	Chleb razowy z mąki żarnowej —
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	Z mąki — O — masła, cukru, mleka i masła —	Z wody, drożdży i mąki.	albo kupują zwykły chleb od piekarzy.
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Z cukierni albo pieką sami.	od piekarzy albo sami pieką.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba? / innego pieczywa?	To sekret piekarzy.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mięsne — Wszędzie jednaki —	mięsne — zależy od zdolności	mączne — kucharki lub gospodyni domu. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przeważnie mleka kwaśnego —	Mleko —	Używają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mleka słodkiego ½ l na osobę.	Używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Co kto lubi — to sobie wybiera do gustu	Mleko ze śmietaną lub maślanka —	Mleko zbierane.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na wsi wyrabiają z mleka zbieranego kwaśnego	wyrabiają — jeżeli krowy mają.	nie.
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Topione — solone.	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno i do potraw	Używają osobno i do potraw.	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Słonina	Słonina	Słonina
w lecie — w dni postne	masło	masło	masło w mniejszej ilości.
w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	dtto	dtto	
15. Jak często spożywają mięso?	3 razy dziennie	2 razy dziennie	chyba we święta — 1 raz na dzień.
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Wszystkie gatunki mięsa.	Wołowina, cielęcina, baranina świnina.	Krowina, cielęcina lub świnina.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują, pieką lub smażą	Gotują, pieką lub smażą.	Gotują.
18. Czy używają drobiu?	Używają	Używają	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	190 kg	90	0
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają	rzadko używają ryb – śledzi częściej	Tylko śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Niekiedy –	czasem	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Te zapasy z ogrodowizn przechowują świeże po piwnicach i w kopcach.	Tak samo	Tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Groch, bób, fasola, soczewica gotowane służą za jarzynę a z kukurudzy mielonej robią kluski, prażuchy i różne leguminy. (Kukurudzą żywią także drób.)	dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Z krup hreczanych, jęczmiennych i pszennych używają czasem do rosołu lub na leguminy.	Używają częściej –	Używają najczęściej
	Sami nie wyrabiają, tylko kupują w sklepach. (Miejscami w stępach tłuką jęczmień na krupy pęcakiem zwane.)		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Wszystkie tu wyszczególnione mąki bywają używane w gatunkach najlepszych	Używają w gatunkach średnich	Używają mąk najtańszych czyli pośledniek.
	Dwory robią sobie zapasy z mąki –	a inni nie – gdyż ją każdej chwili można kupić w sklepach.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby jadalne czyli prawdziwe i rydze bywają używane gotowane, smażone, kiszone i marynowane	Gołąbki można jeść i pieczone	Grzybów używają wszystkie stany — są częste wypadki otrucia się niemi — gdyż nie umieją odróżnić prawdziwych jadowitych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	wszyscy	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub	pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie —	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją	piją	rzadko bardzo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią rozmaite konserwy	robią konserwy	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy	3 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Co kto lubi —	Wódkę, piwo i wino	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów	10 litrów	25 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Pieczeniami, ciastami owocami i trunkami —	Tak samo — tylko skromniej i lichsze — tańsze gatunki —	Wędliną, chlebem serem i wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	1 dzień / 3 dni / 6 dni	najzamożniejsi korzystają z dyspenzy w Wielkim poście — i poszczą tylko 3 dni w tygodniu. (Tak samo i mieszkańcy miast)	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tak jest —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 ludzi można przyjąć 3 najzamożniejszych, 47 mniej zamożnych a 50 ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Z otrąb gotują na wodzie prażuchy, z siecki i pesz z otrębami wypiekają placki — Szczawy, końska mięta i liście lipowe siekane służą za kapustę słodką.		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

W. Gelica
kierownik 4-o kl. szkoły

21

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bochnia Nazwa miejscowości? Jodłówka, Rzezawa, Borek, Lazy – aż ku Stotwinie

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ ~~pagórkowata?~~ nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2000 przeszło.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie	4 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z nabiałem	ziemniaki z mlekiem kluski na mleku	ziemniaki z mlekiem - kluski na mleku
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z żurem żytnim (barszcz), kluski na wodzie z	ziemniaki z wodą pietruszczaną	ziemniaki z wodą pietruszczaną
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki, żur, kluski, bób	bób z żurem, ziemniaki z żurem, kluski z wodą	kluski, ziemniaki, bób
	w zimie, w dni postne	ziemniaki, żur, kluski na wodzie	kluski z olejem, kapusta	kapusta z olejem ziemniaki lub bób albo groch
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z omastą, kapusta, groch, żur, bób, kluski	to samo co na śniadanie	to samo co na śniadanie
	w lecie, w dni postne	tak samo bez omasty		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo	to samo	to samo
	w zimie, w dni postne	tak samo		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	to co na obiad	to samo co na obiad	to samo co na obiad
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	to co na obiad		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żarnowy żytni	żarnowy żytni	żarnowy żytni lub świątby (pytlowy) który kupują w mieście u żydów - lub sami pieką żarnowy
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami	sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki parcane		
	z czego się składają?	na weselach lub jakich uroczystościach		
	z kąd je otrzymują?	lub zabawach		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba? / innego pieczywa?	w piecu piekarskim w domu.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? — Nazwy ich? / sposób przyrządzania?	Ziemniaki, kapusta, groch, fasola, bób, żur, kasza jęczmienna perłówka, gruba, kluski gotują na wodzie lub mleku — rzepa - jagły - marchew	jednakowo	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	$\frac{1}{2}$ litra	$\frac{1}{4}$ litra	$\frac{1}{8}$ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	$\frac{1}{4}$ litra	$\frac{1}{8}$ litra	$\frac{1}{16}$ litra
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane - maślankę, serwatkę.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny użytek i na sprzedaż z mleka	zbieranego	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają za omastę	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko jako nie jajecznicę	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoniny sadła,	sadła	mleka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masła	mleka	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny, masła	słoniny	mleka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju	oleju	oleju lub nic.
15. Jak często spożywają mięso?	Na większe święta		
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	jakie mają,	prócz koniny.	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	
18. Czy używają drobiu?	Nie Chyba jak kto chory	lub gdy drób jaki (zginie) padnie.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilo	5 kilo	3 kilo.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	nie	nie	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew - buraki - kapusta kiszona ziemniaki.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotowany bób gotowany fasola gotowana	groch gotowany bób gotowany fasola gotowana.	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, pszenne	jęczmienne jaglane sami robią	gotują na wodzie lub z mlekiem gotują na wodzie lub z mlekiem	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	pszenną i żytnią mielą w młynie jęczmienną na ziarnach	pszenną i żytną lub jęczmienną żarnową - dla chorego kupują w mieście.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Jadają grzyby gotowane.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, ~~kręgle~~?	gotowane lub bez	pieczone soli.	z solą lub
	robią	kluski	biedniejsi.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę	tylko podczas	zabawy jakiej
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy / 1 raz	2 razy / 1 raz	2 razy / 1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo i herbatę	wódkę i herbatę	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	30 litrów	25 litrów	24 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką piwem - herbatą	Wódką herbatą	Wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 3 dni / 6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w czasie wielkiego postu nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	80% biedniejszych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

22 43

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bochnia

Nazwa miejscowości? Kłaj tudzież okoliczne wsi: Stanisławice, Liskowice, Parnienice, Targowisko, Chełm, Siedlec, Łężkowice, Szarów, Brzezie, Grodkowice, Cichawa.

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? pagórkowate częścią równiny

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy

Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy a nieraz i dwa razy dnia.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z masłem lub słoniną, albo z mlekiem, lub serem	chleb z masłem, słoniną, na mleku lub gotyżu.	chleb jałowy – albo ziemniaki z barszczem, lub zaciurką na wodzie
	w lecie, w dni postne	chleb z mlekiem		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą, albo kaszę z mlekiem – lub barszcz, kluski	ziemniaki z kapustą, chleb kluski do mleka lub masły	ziemniaki z barszczem, chleb z kapustą, kaszę.
	w zimie, w dni postne	groch z barszczem, kaszę pęczmienną z rzepą lub ziemniaki.	groch z barszczem lub ziemniaki, kaszę ze śliwami	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, kluski, kasza z mlekiem	kapusta, kluski, kasza	ziemniaki z barszczem ziemniaki na rzadko (biedaj) lub z barszczem
	w lecie, w dni postne	kapustę z masłem, kluski z serem, lub kaszę ze śliwami, ~~chleb z ogórkami~~	ziemniaki z barszczem kluski	ziemniaki albo zaciurka na wodzie
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta z chlebem, kasza	kapusta z chlebem	kapusta z chlebem
	w zimie, w dni postne	kasza z rzepą i chleb	kapusta z chlebem	kapusta z chlebem
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zaciurka i kasza	zaciurka i kasza	barszcz z ziemniakami lub chlebem
	w lecie, w dni postne	ziemniaki na rzadko i chleb	ziemniaki na rzadko lub ziemniaki z barszczem	ziemniaki na rzadko lub z barszczem
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki maszczone i kasza lub zaciurka	ziemniaki z barszczem	ziemniaki z barszczem
	w zimie, w dni postne	chleb z barszczem, albo ziemniaki z barszczem	chleb z barszczem albo ziemniaki z barszczem	ziemniaki na rzadko
5. Chleb – jaki jadają		żarnowy	żarnowy	żarnowy
z czego się składa		z żyta	żyto z jęczmieniem	żyto z jęczmieniem i ze ziemniakami
czy go sami pieką		sami	sami pieką	sami pieką.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa – jakie używają?		kołacze	kołacze	zamiast chleba pieką placki w popiele pod blachą lub na blasze.
z czego się składają?		mąka pszenna z mietą wentyjnie, i sér	mąka pszenna mięszana z żytną mietą na ziarnach lub w młynie i posmarowane serem.	z mąki żytnej i jęczmiennej
z kąd je otrzymują?		sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Żyto miele w żarnach, z mąką zaczynia ciasto w dzieży, kisi, miesza, zy nabia bochenki i wypiecka w piecu	Żyto miele z jęczmieniem i wyrabia jak i pierwsi	Żyto miele z jęczmieniem a do ciasta przymiesza je ziemniaki. Tarte wyrabia i wypiecka.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mączne, jarzyny a mało mięso.	mączne i jarzyny	mączne i jarzyny
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na osobę dziennie $\frac{1}{2}$ litra	na osobę dziennie 1/2 litra	prawie nie jadają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	na osobę najwyżej $\frac{1}{4}$ litra	na osobę 1/4 litra	Jak
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie nie zbierane, kwaśne zbierane	mleko słodkie nie zbierane, kwaśne zbierane.	nie używają.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek z mleka kwaśnego.		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają ale zapasów nie robią	używają, zapasów jednak nie robią	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	robią z jaj jajecznicę	robią jajecznicę	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina i sadło	słonina i sadło	masło
14. — w lecie, w dni postne	~~olej~~ masło	masło	jarzyno
14. — w zimie, w dni zwykłe	słonina, sadło, masło	słonina sadło, masło	jarzyno
14. — w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	Podczas największych świąt i podczas uroczystości familijnych	tak jak pierwsi	rzadko
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowina z tańszych i gorszych części, bardziej cielęcina, baranina a najmniej świnina a kto chowa, jé i króliki.	tak jak pierwsi	świninę podczas roboty lub świąt najuroczystszych, lub podczas choroby i krowinę
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane na rosole w najrzadszej przyjętszej sposób czy to świeże, czy solone	jak pierwsi	na rosole jak pierwsi
18. Czy używają drobiu?	używają podczas choroby lub jak się zmarzni	jak pierwsi	jak pierwsi

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	od 8 do 10 Kilogramów	prawie tak jak pierwsi	2 do 4 Kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają wiele w zimie a we wsiach nad wodą używają mało ryb, więcej śledzi.	tak jak pierwsi	używają śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu nie	ma wcale	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele	w piwnicach lub w kopcach w ziemi w stanie świeżym	jak pierwsi	jak pierwsi
kalarepa	nie		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	bo		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	w beczkach		
i. t. d.	rzepa suszona		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola	groch gotowany maszczony lub z ziarem tak samo bób i fasola.	jak pierwsi	jak pierwsi
soczewica	nie znają		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne	kaszę hreczaną, jęczmienną i jaglaną sami wyrabiają, jaglaną mało w mlynie	tak samo	tak samo
jaglanne			
pszenne	pszennej nie ma		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	mielą w mlynie i robią zapasy	jak pierwsi lecz więcej mielą sami w ziarnach	nie robią zapasów. lecz nabywają albo od drugich albo od zydów.
żytnia	tak samo		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	tak samo		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają wszystkie jadalne w formie świeżej i suszone.	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone albo na rzadko	tak jak pierwsi	tak jak wtedy
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	bez używają i do chleba	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają kręgle		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy lub dwa razy
— w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódka, piwo mało wina	tak samo	tak samo
— piwo			
— miód	i to fabrykowane		
— wino	nie		
— wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 do 30 litrów	tak samo	tak samo niewiadomo i do 40 a nawet 50 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piją przeważnie piwo, wódkę a mało wina	tak jak pierwsi	przeważnie wódka
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni		
— w tygodniu adwentowym	cały adwent z wyjątkiem niedzieli		
— w tygodniu wielkiego postu	cały wielki post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W wszystkich tygodniach używają, najubożsi nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 15%, mniej zamożnych 45% ubogich 40%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	sprowadzają mąkę kukurydzianą i kupują bob.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

23 45

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bochnia Nazwa miejscowości? Łapanów z okolicą: (Kobylec, Wola Wierzyńska, Wierzyca, Brzezowa, Ubrzeż, Boczów, Wolica)

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polacy Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		pięć razy	cztery razy	trzy lub cztery razy
	w zimie		do	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawa lub mleko z chlebem razowym	ziemniaki - kluski mączne	ziemniaki - żur
		w dni postne	ziemniaki - barszcz - jaja	do do	do do
	w zimie	w dni zwykłe	kawa lub mleko z chlebem razowym	do do	do do
		w dni postne	ziemniaki - barszcz	do do	do do
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	rosół - mięso - ziemniaki - mączne	kapusta - groch - kasze	kapusta - groch -
		w dni postne	ziemniaki - mączne - jaja	do do do	do do
	w zimie	w dni zwykłe	jak w lecie	do do do	do do
		w dni postne	jak w lecie	do do do	do do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	pieczeń - herbata	ziemniaki - mleko	ziemniaki
		w dni postne	jaja - mleko	ziemniaki - żur	do
	w zimie	w dni zwykłe	jak w lecie	ziemniaki -	do
		w dni postne	jak w lecie	ziemniaki	do
5. Chleb	jaki jadają		pszenny	żytni	razowy żytni albo jęczmienny
	z czego się składa		" "	"	" "
	czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		zwykle kupują u piekarza - wrocławy		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		bułki pszenne	/	/
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?		kupują u piekarza wrocławy		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły sposób	zwykły sposób	zwykły sposób
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	/	/	/
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	~~mięso roślin i mięsne~~ ziemniaki mięsne i roślinne - nabiał	mięsne i roślinne nabiał	roślinne - nabiał
Nazwy ich?	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej
sposób przyrządzania?	zwykły	zwykły	zwykły
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	90 litrów	70 litrów	35 litrów
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	60 "	40 litrów	20 litrów
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w każdej formie	w każdej formie	słodkie kwaśne zbierane - maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z krowiego	wyrabiają z krowiego	wyrabiają z krowiego
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają i topią na zimę	używają	rzadko używają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają tak i tak	do potraw	nie, bo sprzedają na sól
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina - smalec	sadło	masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło	masło	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
15. Jak często spożywają mięso?	jak nie postą	we święta i w czasie familijnych uroczystości	~~na~~ święta najczęściej zabiją królika
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nie	nie	
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina	krowina	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina	nie	
16. Jakie mięso jadają — baranina	nie	nie	
16. Jakie mięso jadają — świnina	jedzą	świnina	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie	nie	królik
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane - solone i wędzone	gotowane solone	
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 kilogramów	4 kilogramy	kilogram
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie	śledzie w porze	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	są	marchew jest	
buraki	są	nie	
karpiele	są	karpiele są	karpiele są
kalarepa	są	nie	
cebula	są	nie	
czosnek	są	nie	
ogórki	są	nie	
kapusta świeża	jest	nie	
„ kiszona	jest	jest	kapusta kiszona jest
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	używają - gotowanki	używają na prawko	używają
bób	nie	używają suchy	używają
fasola	używają suchy lub na kwaśno	używają na prawko i na sucho	używają
soczewica	nie	nie	nie
kukurudza	nie	nie	używają mąkę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają - robią w młynie	nie	nie
jęczmienne	używają - robią w młynie	używają - robią w młynie	używają - robią w młynie lub kupują
jaglanne	używają - sto sto	sto sto	używają - kupują w sklepie
przenne	używają - kupują w sklepie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają - mielą w młynie	używają - mielą w młynie	
żytnia	sto	używają	używają mielą w piecach
owsiana	nie	nie	używają
hreczana	nie	nie	nie
jęczmienna	nie	używają	używają
kukurydzana	nie	nie	używają
ziemniaczana	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże przerobione	świeże przerobione	świeże przerobione
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	nie	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe lub tłuczone – na zrazki	całe lub tłuczone –	całe lub tłuczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	używają jako domieszki do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	piją we święta.	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła – śliwki i gruszki suszą	suszą gruszki i jabłka	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	cztery razy	trzy razy	Dwa razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	pięć razy	trzy razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją	wódkę i piwo	wódkę
piwo	piją		
miód	nie		
wino	piją		
wino owocowe	nie		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	18 litrów	20 litrów	3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem – piwem – herbatą	piwem – wódką.	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jak nakazuje nasza religia		
w tygodniu adwentowym			
w tygodniu wielkiego postu			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zamożni		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% – mniej zamożnych 40% – ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najzamożniejsi i mniej zamożni przedwiośnie dożrają, a wiosną najubożsi żywią się kukurydzą i plackami ziemniaczanymi		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

24

47

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bochnia

Nazwa miejscowości? Lipnica murowana, Lipnica dolna i górna, Borowna

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowata / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? polska

Liczba ludności? 1023

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawa z chlebem	barszcz z chlebem	ziemniaki z barszczem
	w lecie, w dni postne	chleb z zupą	chleb	chleb
	w zimie, w dni zwykłe	kawa z chlebem	barszcz z chlebem	ziemniaki z barszczem
	w zimie, w dni postne	chleb	chleb	chleb
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso ziemniaki kapusta	kapusta ziemniaki kasza	ziemniaki z kapustą groch bób mięsauka karpiele
	w lecie, w dni postne	kasza z mlekiem, ryż,	j. w.	j. w.
	w zimie, w dni zwykłe	rosół mięso ziemniaki kapusta	j. w.	j. w.
	w zimie, w dni postne		j. w.	j. w.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	ziemniaki z kwaśnym mlekiem	ziemniaki z wodzianką lub co zostanie od obiadu	j. w.
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	pieczeń kiełbasa	j. w.	j. w.
5. Chleb	jaki jadają	żytny razowy i pszenny	jak najzamożniejsi	placek pieczony pod blachą lub chleb kupny
	z czego się składa	jak zwykle		
	czy go sami pieką	sami pieką		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	i kupują		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki, buchty, kruche ciasto	placki	—
	z czego się składają?	placki serowe i powidlane	placki serowe	
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	jak wszędzie	jak wszędzie	jak wszędzie
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	rosół mięso, pieczeń, ziemniaki, kapustę ~~[illegible]~~ kaszę wszelkiego gatunku groch, ryż, marchew, racicorka, ~~[illegible]~~ kaszę kluski, makaron, barszcz buraczany owsiany	rosół mięso ziemniaki kapustę kaszę, groch, ryż marchew bob racicorka, barszcz, karpiele	ziemniaki kapusta karpiele racicorka groch, kasza
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają - kwaterka dziennie	używają, kwaterka dziennie	czasem
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mniej używają	mniej	bardzo mało
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko zbierane, kwaśne, śmietanka	mleko słodkie i kwaśne	mleko słodkie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie	nie	nie
12. Czy używają masła?	używają	używają	nie
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do potraw	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, smalec	sadło słonina smalec	sadło, słonina
14. — w lecie, w dni postne	masło	masło	olej
14. — w zimie, w dni zwykłe	słonina, smalec	sadło słonina smalec	sadło słonina
14. — w zimie, w dni postne	masło	masło	olej
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy tygodniowo	raz w tydzień	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. — krowina	krowina	krowina	—
16. — cielęcina	cielęcina	cielęcina	
16. — baranina	baranina	baranina	
16. — świnina	świnina	świnina	
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub pieczone	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	używają bardzo mało	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2.5 Kilo	10 Kilo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają w poście	śledzie	śledzie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew — buraki robią zapasy karpiele " kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — " kiszona robią zapasy i. t. d.	Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch groch gotowany bób gotowany fasola — soczewica — kukurudza —	groch bób	groch bób
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne Kupują w sklepikach miejscowych	Kupują w sklepikach miejscowych	Kupują w sklepikach miejscowych
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna żytnia ~~owsiana~~ — ~~hreczana~~ — ~~jęczmienna~~ ~~kukurydzana~~ ~~ziemniaczana~~ Zapasów nie robią lecz do każdego użycia kupują w sklepikach miejscowych		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają surowe grzyby	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	wielkie	wielkie	o ile mogą.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gnieciwne z omastą. do rosołu pieczeni –	gnieciwne z ~~Ha~~ omastą z kwaśnym mlekiem.	ziemniaki z kapustą barszczem lub wodzianką.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	trzy razy	dwa razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? ~~wódka~~ piwo ~~miód~~ wino ~~wino owocowe~~		wódka i piwo	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	6 litrów	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo i wino	piwo	piwo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	~~trzy~~ dwa		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	trzy		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	trzy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko najzamożniejsi używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	15% zamożnych	25% mniej zamożnych	60% uboższych
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

O ile mogłem wypełniłem kwestyonarz na podstawie podań wiarogodnych osób. Na zakończenie kilka osobistych uwag. Ludność miasteczka ma charakter zupełnie odmienny od okolicznych wiosek. Mieszkańcy przeważnie rzeźnicy, handlarze nierogacizną /: przekupnie :/ garbarze i kowale jeżdżą ustawicznie po okolicznych jarmarkach, używają gotowanych potraw tylko wtedy gdy pozostają w domu tj. w ~~czwart~~ piątek sobotę i niedzielę, w drodze żywią się chlebem z słoniną, kiełbasą lub tak zwaną [illegible]. Niektórzy zarabiając dobrze żyją dobrze, gdy zarobek lichy, nędznie. Bardzo wielu emigruje do Ameryki.

Ludność okolicznych wiosek żywi się ziemniakami kapustą, kartoflami, mieszanką pecakiem. Do omasty używają sperki i sadła w poście jedzą jałowo. Mięsa cały rok prawie nie jedzą; na Wielkanoc i w zapusty nieco gotowanej sperki lub jarmarcznej kiełbasy. Za zwykły trunek wódkę. —

25

49

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bochnia

Nazwa miejscowości? Bregoźina, Łąkta górna, Łąkta dolna, Ujazd, Kiełlikówka, Bełdno, Bytomska, Rozdziele górne, Rozdziele dolne i Zadziele.

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? — Wymienione gminy leżą w okolicy górzysto-pagórkowatej.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? — Gleba okolicy średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polska

Liczba ludności? Około 5000

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Pięć razy	Trzy razy	Trzy razy
	w zimie	Trzy razy	Dwa razy	Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki i kaszę	Ziemniaki z mlekiem	Ziemniaki z barszczem
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki z wodą
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki i mleko	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki z wodą
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki z wodą	" " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki i placki z mąki z wodą u kogo kapusta	Ziemniaki i kapusta	Ziemniaki i kapusta
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki i kapusta	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki z wodą
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki i groch	Ziemniaki i kapusta	Ziemniaki z wodą
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki kapusta	Ziemniaki i karpiele	" " "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki i kaszę z mlekiem	Ziemniaki i kaszę	Ziemniaki
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki i kaszę na wodzie	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki ze słoniną	Nie	Nie
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki z kapustą	Nie	Nie
5. Chleb	jaki jadają	Chleb jadają zwykły	Chleb zwykły	Najubożsi prawie zupełnie chleba nie jadają z wyjątkiem dni, w których są na zasiłku u zamożniejszych.
	z czego się składa	z mąki żytniej wypiekany	z mąki żytniej i jarzynnej	
	czy go sami pieką	u siebie	wypiekany u siebie	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki zwane kołacze i to jedynie na weselach, chrzcinach i uroczyste święta	Podobnie jak i poprzedni z tej drak różnica, że placki bywają z gorszej mąki.	Najubożsi zupełnie pieczywa nie jadają.
	z czego się składają?	z mąki pszennej ze serem		
	z kąd je otrzymują?	które sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb wypiekają na kwasie w sposób zwykły	Tak samo jak i poprzedni	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pieczywo wypiekają na drożdżach tak samo jak i chleb.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Ziemniaki, kapusta, kwepy (jęczmień obijany wstępie) zwane pęczak, papka z mąki (bryja), barszcz owsiany (żur), papka gęsta z mąki (pratuchy albo dziwdy)	Podobnie jak i w klasie poprzedzającej.	Tak samo jak i u poprzedzających
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	$\frac{1}{2}$ dziennie w dni zwykłe	Tak samo	$\frac{1}{4}$ litra dziennie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	$\frac{1}{4}$ " " " "		—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanka i serwatka.	Tak samo jak w poprzedzającej klasie	Używają serwatki
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka krowiego, kwaśnego, zbieranego.	Tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła lecz nie robią zapasów na zimę	Tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają zupełnie	Tak samo nie używają	Nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła i słoniny	Tak samo jak w poprzedzającej klasie	Niczego nie używają jako omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Niczego nie używają jako omasty		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Niczego nie używają jako omasty		
15. Jak często spożywają mięso?	Pięć razy najwyżej do roku	Trzy razy do roku t. j. w uroczyste święta.	Trzy razy do roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają krowinę i króliki t. j. albo jedno albo drugie	Tak samo	Króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotowane	Gotowane	Gotowane
18. Czy używają drobiu?	Nie używają	Nie używają	Nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	$1\frac{1}{2}$ Kg	$1\frac{1}{2}$ Kg.	$\frac{3}{4}$ Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają	Śledzi używają	Śledzi używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Nie używają	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Marchew	Tak samo	Tak samo
buraki			
karpiele	Karpiele		
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	Kapusta kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Groch używają do kapusty	Tak samo	Tak samo
bób			
fasola			
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Używają krup jęczmiennych i kaszy jaglanej własnego wyrobu oraz kupują ryż i ziemniaków w sklepikach	Tak samo	Kupują jaglą
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Używają mąki żytnéj, pszennéj i jęczmiennéj własnego wyrobu albo kupują takową w wiejskich sklepikach	Tak samo	Bardzo mało używają mazanych fatów
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów świeżych, suszonych i marynowanych	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią na zimę zapasy ziemniaków	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają gotowane, pieczone i używają ich do wypiekania chleba i placków.	Tak samo	Tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę i kawę w uroczyste święta oraz na weselach i chrzcinach	Tak samo	Nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce zasuszają do własnego użytku.	Tak samo	Nie mają owoców
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie: Trzy razy w zimie: Dwa razy	Trzy razy Dwa razy	Dwa razy Dwa razy albo raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Używają wódki a czasem piwa	Używają wódki a czasem piwa.	Używają jedynie wódki.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry	6 litrów	9 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się wódką i kawą albo herbatą	Tak samo	Raczą się wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Jeden post ścisły a drugi z nabiałem 3 dni ścisłego postu Cały wielki post ścisły post	(Najubożsi cały rok prawie poszczą)	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają zupełnie nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych jest 1% całej ludności, mniej zamożnych 9% a ubogich 90%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Podczas głodu i przednowku, prócz znanych pokarmów żywią się różnymi trawami a szczególnie kwitnącymi główkami czerwonego Koniczu		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Do l. 69 Kr. Sz.

Bibl. Jag.

26

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? bocheński Nazwa miejscowości? Uście solne (miasteczko)

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina równa

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy i żydzi Liczba ludności? 1513 w tém żydów około 100 głów

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy.	cztery razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z masłem, Rajfusem (twaróg), ze serem lub z mlekiem; podczas robót w polu ziemniaki maszerone z mlekiem lub polewką, zacierkę lub kaszę z mlekiem;	Tosamo, co najzamożniejsi.	Sam chleb, czasem z mlekiem kwaśném, niekiedy ziemniaki z maślanką lub kwaśném mlekiem, polewkę ze serwatki z chlebem. –
	w lecie, w dni postne	sam chleb, wyjątkowo z miodem, w jesieni ze śliwami, ziemniaki na wodziance.		Sam chleb lub z wodzianką. –
	w zimie, w dni zwykłe	żur owsiany lub żytni podbity jajkiem i mlekiem, często żur na słoninie lub mięsie wieprzowém zawsze z chlebem. –		Sam chleb, z wodzianką niekiedy. –
	w zimie, w dni postne	żur jałowy lub wodziankę z chlebem.		Sam chleb, czasem z wodzianką. –
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapustę maszerowaną z grochem lub krupami, ziemniaki maszerone z mlekiem kwaśném, lub maślanką, zacierkę, kaszę na mleku lub serwatce albo kaszę tajoną z mlekiem lub maszerowaną, w święta i niedziele mięso i rosół z ziemniakami, makaronem lub plackami krajanymi. –	Tosamo, co najzamożniejsi.	Ziemniaki odgrzewane, czasem tylko świeżo ugotowane, rzadko kiedy maszerone z mlekiem kwaśném, maślanką albo ze serwatką polewkę – niekiedy chleb sam, albo z serem lub z kwaśném mlekiem.
	w lecie, w dni postne	Kapustę z grochem, ziemniaki z żurem, kluski lub kaszę jaglaną ze śliwami		Sam chleb lub ziemniaki na wodziance świeże lub odgrzewane. —
	w zimie, w dni zwykłe	Kapustę (zasmażaną maszerowaną) z grochem lub rozsypaną krupami, ziemniaki z żurem maszerowanym, czasem żur na słoninie, wieprzowinie lub kiełbasie, placki z pszennéj mąki, groch lub bób drobny maszerowane, zacierkę z mlekiem, kaszę na mleku (3 dania)		Żur z ziemniakami czasem maszerowanymi, bób z żurem, groch na kwaśno (zalany octem), kapustę z ziemniakami, czasem tylko maszerowaną.
	w zimie, w dni postne	Kapustę maszerowaną olejem z grochem, do niéj chleb ziemniaki z żurem lub maszerowane olejem, placki lub paluszki ze śliwami lub maszerowane olejem, kaszę z suszem, zupę ziemniaczaną (2 lub 3 dania)		Tosamo tylko niemaszerowane. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki świeże lub odgrzewane maszerowane z mlekiem kwaśném lub maślanką, kaszę tajoną z mlekiem, groch lub bób odgrzewane, albo zimny groch lub bób z mlekiem kwaśném lub maślanką.	Jak najzamożniejsi.	Ziemniaki świeżo gotowane lub pozostałe od obiadu, a do nich polewka ze serwatki, czasem z maślanką lub kwaśném mlekiem. —
	w lecie, w dni postne	ziemniaki ~~do~~ z żurem zimne, od południa pozostałe kaszę jaglaną na wodzie ugotowaną w południe, czasem rozsypaną śliwami suszonymi – czasem sam chleb.		Jałowe ziemniaki, rzadko kiedy sam chleb – gdy go dostanie od podwodawcy. –
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki odgrzewane, maszerowane, same lub z polewką, groch lub bób odgrzewane, maszerowane, kaszę na serwatce z mlekiem, kaszę tajoną z mlekiem (2 lub 3 dania)		Żur z ziemniakami, czasem z chlebem, niekiedy omaszerowane. –
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z żurem odgrzewanym, kaszę jaglaną na wodzie, w południe ugotowaną, czasem podsypianą śliwami (suszonymi)		Żur z ziemniakami jałowymi, niekiedy wcale nie jedają wieczerzy. –
5. Chleb	jaki jadają?	z mąki młyńskiéj lub żarnowéj, lecz z pośledniejszego ziarna czasem.	Jak najzamożniejsi.	Z mąki żarnowéj.
	z czego się składa?	z mąki żytniéj z przymieszką pszennéj. Do żarnowéj mąki sadzą w wielu domach pobną ziniwą tartych (na tarle) ziemniaków, miętami śliwy suszonych, a w lecie świeżych owoców: śliw lub jabłek.		1/2 mąki żytniéj, 1/4 ziemniaków, 1/2 mąki jęczmiennéj
	czy go sami pieką	zwykle sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	W braku własnego kupią u miejscowego piekarza lub w sklepie sprowadzonéj z miasta powiatowego (Bochni)		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki ze serem, kulichy z makiem lub same, czasem babki	Jak najzamożniejsi.	
	z czego się składają?	Z mąki pszennéj kupionéj w sklepie, czasem na ten cel mielą umyślnie pszenicę we młynie. —		
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	W piecach chlebowych, rzadko na blasze piecowej, a jeszcze rzadziej pod blachą na żarzącym ogniu.	Jak pierwsi.	Rzadko wypiekają sami, częściej kupują, albo pieką u innych – u siebie wyjątkowo pieką placki pod blachą po usunięciu ognia i popiołu. —
innego pieczywa?	1/ Na wyrobiwane ciasto daję warstwę mąki tartego napuszonego, 2/ wodą gorącą lub mlekiem, placek taki przetrzymuję (układaję środkiem) tak, że mąka znajduje się wewnątrz, ciasto zewnątrz. 3/ Bułki piekę wgarnkach blaszanych, w piecu chlebowym. — 1/ Ciasto zarabiają stosunkowo z małą ilością jajo mleka, ser rozkruszają widelcem lub trą na tarce, dolewają do niego mleka i wbijają kilka jaj, sodaję rodzynków, czasem odrobinę cynamonu, a prawie zawsze pieprzu i cukru. Masę tę rozlepiają na cieście warstwą grubości od 1 cm. do 2½ cm. wsadzają do pieca wprost (papieru na podstawę nie używają.)		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne, ziemniaczane, grochowe, warzywne i mięsne	Taksamo.	Taksamo prócz mięsnych potraw, których rzadko używają.
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	chleb, zacierka, kluski, prazucha, kasza jaglana i jęczmienna, obie tajone lub na wodzie, serwatce i na mleku lub ze śliwami, groch, d.j. fasola tyrana, masierowy lub na kwaśno i z kapustą; mach, chleb kasmarana i karpiele rasnażane, ziemniaki całe lub tłuczone, zupa ziemniaczana (bieda), żur – wieprzowe mięso gotowane, a rzadkie raz w tygodniu krowina, cielęcina lub baranina. Sposób przyrządzania prawie zwyczajny. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	w lecie używają – około 2 litry dziennie w zimie " " 1 litra	około 1½ litra " 1 litra	około ½ litra około ⅛ "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane, kwaśne zbierane, śmietana kwaśna czasem, śmietanka rzadko kiedy, maślanka bardzo często.	jak najzamożniejsi	rzadko mleko słodkie, zwykle kwaśne zbierane, maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego.	jak najzamożn.	Nie!
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają – lecz na zimę nie robią zapasów.	jak najzamożn.	Nie!
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają – osobno i do potraw.	jak najzamożn.	Rzadko kiedy.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)?	w lecie, w dni zwykłe: słoniny i masła – sadła w lecie, w dni postne: w lekkie post masła, w ścisły nie używają omasty. w zimie, w dni zwykłe: słoniny i masła – sadła. w zimie, w dni postne: oleju. —	Taksamo.	najczęściej sadła. bez omasty. sadła – rzadko słoniny. oleju. —
15. Jak często spożywają mięso?	Zwykle w niedziele i święta – w inne dni około dwa razy w tygodniu.	jak najzamożn.	Rzadko kiedy. —
16. Jakie mięso jadają	~~wołowina~~ — krowina, cielęcina, baranina, świnina: jadają, czasem króliki. ~~jakie inne (konina, zające~~, króliki i t. d.)	jak najzamożn.	Krowinę lub cielęcinę. —
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, wieprzowe solone, a często i wędzone. —	jak najzam.	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	W chorobie tylko.	Taksamo.	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 Kg	20 Kg	5 Kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają.	Używają.	Używają. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają topionego do chleba	Taksamo	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki Kiszone, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d. pietruszka chrzan	Z przytoczonych produktów robią zapasy, przechowują je w stanie świeżym. —	Taksamo.	Takie robią zapasy, lecz w małej ilości. —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola ~~(fasola tępa i pieczata)~~ Są używane gotowane, maszerone lub zimne z mlekiem, nawet same lub maszerone olejem. —; ~~soczewica~~; kukurudza hodują dla drobiu, na sprzedaż, a rzadko kiedy pieką placki. —		Taksamo.	Taksamo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	Sami wyrabiają we młynie i w domu na żarnach (młynkach ręcznych).	Taksamo.	Biedni kupują w sklepach.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~ (tylko na barszcz), ~~hreczana~~, jęczmienna, kukurydzana bardzo rzadko, ~~ziemniaczana~~	Robią zapasy. Mielą zboże we młynie lub na żarnach, a czasem tylko na świąte placki kupują w sklepach. —	Taksamo.	Zapasów nie sporządzają — używają tylko żytniej, jęczmiennej i kukurudzanej mąki żarnowej. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają jadalnych o różnych nazwach: prawdziwki, gołębki, dębówki, pieprzki, rydze, majówki, pniakówki, lisówki — Jóźcie, smażone na maśle i suszone za przyprawę. —	taksamo.	taksamo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią.	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich ~~placki,~~ kręgle?	Gotowane świeże, odgrzewane, zupę ziemniaczaną (biedę) pieczone. Używają w małej ilości. Wypiekają w połączeniu z mąką.	taksamo.	taksamo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją.	takie.	razem tylko w święta uroczyste.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, ~~konfitury~~)?	Sporabią śliwki suszone, gruszki i jabłka, a rzadko powidła.	taksamo.	Nie. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / ~~wino owocowe~~	rzadko / często / dość często / często	taksamo.	zwykle wódkę — rzadko piwo. —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Około 30 osób pije rocznie mniej więcej po 20 litrów (~~[illegible]~~ mężczyzni) Około 120 osób (mężczyzn) pije rocznie po 6 do 8 litrów. Nałogowi pijacy prawie nie istnieją. ~~[illegible]~~ Kobiety nie piją wódki.		Ci piją wódkę tylko na weselach.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem zwykle, często winem i miodem, rzadko wódką — Kiełbasą wędzoną smażoną lub zimną, albo ze rosem, pieczenią cielęcą lub krowią, często gotowaną wieprzowiną, serem i chlebem z masłem, plackami z serem, kukiełkami. —	taksamo. —	piwem, wódką, plackami, chlebem z serem, kukiełkami z masłem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 3 dni / 6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W zwykłe piątki i soboty używają nabiału. W adwentowe posty nie używają " W wielkim poście nie używają nabiału, lecz dzieciom pozwalają na używanie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych około 80 rodzin mniejzamożnych " 230 " najuboższych " 25 "		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Od kilkunastu lat w tej miejscowości nie ma ścisłego przednowku, gdy komu braknie chleba, dokupuje go za gotówkę. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wogóle w tej miejscowości opilstwo wcale nie prosperuje, owszem z każdym rokiem liczba pijących wódkę zmniejsza się. Objaw ten jest wynikiem gorliwej działalności kościoła, wytrzeźwi ludowej, oraz wrodzonej oszczędności i pracowitości dalejszych mieszkańców. Widok pijanego budzi powszechny wstręt i politowanie.		

27

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bochnia

Nazwa miejscowości? Wiśnicz nowy z okolicą. (Wiśnicz stary, Leksandrowa, Łomna, Olchawa)

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? Pagórkowata. nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? Średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polska

Liczba ludności? 4000, z okolicą przeszło 6000.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4	3
	w zimie	3 „	3	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki z mlekiem i bryjka lub zacierka.	Podobnie jak najzamożniejsi, tylko częściej bez mleka — i tylko jedna potrawa.	1. Ziemniaki z podzianką (sopotkiem) lub surowym kapuścianym krasem. 2. Kawałek suchego chleba, częściej placka z niekwaszonego ciasta.
	w lecie, w dni postne	Toż samo, tylko bez mleka		
	w zimie, w dni zwykłe	dtto		
	w zimie, w dni postne	dtto		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	a) Ziemniaki z kapustą — lub kapusta z kawałkiem chleba — (kapusta dobrze okraszona słoniną. b.) groch z pęcakiem ze słoniną, albo jakaś kasza.	a) Kluski lub kasza z mlekiem lub masłem — b. Kapusta z ziemniakami lub kawałkiem chleba — Kluski jałowe — Ziemniaki z barszczem	1. Ziemniaki z barszczem, czasem z mlekiem — albo suchy placek z mąki żyt. lub jęczmien. 2. Toż samo bez żadnej omasty.
	w lecie, w dni postne	Jak w dni zwykłe tylko bez słoniny.		
	w zimie, w dni zwykłe	Podobnie, tylko mniej nabiału.	Podobnie, tylko mniej nabiału.	Wtedy obiadu w zimie nie jadają, a raczej jadają go na wieczerzę.
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki ze słoniną i z mlekiem — Kasza z masłem lub mlekiem.	Podobnie, jak najzamożniejsi, tylko mniej nabiału. —	1. Ziemniaki z barszczem, z krasem kapuścianym, czasem z nabiałem. 2. W poście bez nabiału.
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki z barszczem, kawałek chleba. — (niekiedy i z nabiałem)		
	w zimie, w dni zwykłe	Podobnie, tylko z mniejszym dodatkiem nabiału.		W zimie podobnie. Są biedni, co żyją przeważnie kapuścią i rzepą
	w zimie, w dni postne	Jak w lecie.		
5. Chleb: jaki jadają		Żytni — razowy — zamowy	zakwasy —	Jadają chleb, jeśli u kogo przy robocie. Zwyczajnie zaś zamiast chleba pieką placki z gorącym popiele z ciasta słodkiego.
z czego się składa		z żytniej mąki —	z żytniej i ziemniaczanej mąki (mieszany)	
czy go sami pieką		sami.	sami	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Kołacze	Podobnie	Placki z ciasta słodkiego wypiekane w gorącym popiele.
z czego się składają?		z mąki pszennej —		
z kąd je otrzymują?		—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczór zaczyni — rano dodaje się resztę mąki na zamiesz, a po wyrośnięciu formuje bochenki i wypiecka.	Podobnie.	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Z mąki pszennej na drożdżach z dodatkiem nieco mleka		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Rosół — barszcz — żurowiny — kasza — ziemniaki — kapusta z fasolą — groch okrągły z pęcakiem i słoniną — klutki — (zacierka)	Te same — tudzież krzyżki na mleku lub na wodzie. (Na gorzej rok wysypuje się mąkę i bełta.	Barszcz — ziemniaki — kraś kapuściany — krzyżki i rzepa zasmażana, tj. gotowane na miękkie i zaprawiane przyrumienioną mąką z masłem, lub tylko samą mąką. — Marjanka tj. woda z solą, pieprzem i pietruszką zagotowana
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz z grubo zmielonego żyta lub owsa. Kisiel, a polewa gotuje się go z dodatkiem jajek, śmietany krasnej itp. — jest niepostny.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	3/4 litra	1/2 litra	niekiedy tylko.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litra	1/4 „ (dzieci)	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie mleko, kwaśne mleko — (zbierane) maślanka.	Tak samo	Słodkie lub kwaśne mleko zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z kwaśnego	Z kwaśnego	Nie.
12. Czy używają masła?	Używają —	Używają.	Rzadko — tak jak nie —
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Na zimę nie robią zapasów.	—	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają i osobno (jajecznica) i do potraw (klutki)	Czasem do kluseczek —	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina masło	masło sadło —	Mleko — (olej — rzadko) czasem masło lub sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej (rzadko)	olej (rzadko)	Wszystko to jednak bardzo rzadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	dtto	dtto	
15. Jak często spożywają mięso?	W wielkie święta, czasem w niedzielę. Częściej zaś, gdy się zabije wieprza.	W wielkie święta.	Prawie nigdy — chyba jeśli na zarobku w zamożniejszych.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	/	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — baranina	/	/	
16. Jakie mięso jadają — świnina	/	/	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Krowie mięso tu i baranina na rosół gotowane — świnina zaś jako kiełbasy, wędzonki, lub jako świeżyna pieczona.	Gotują na rosół — Rzadko zdarza się ktoś zabić wieprza	
18. Czy używają drobiu?	Nie —	Nie —	Nie —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	28 Ko	8 Ko	∅
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają	Śledzi	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	∅	∅	∅
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	/	zadolowane lub w lochu	/
buraki	—		—
karpiele	/	zadolowane lub w lochu	/
kalarepa	—		—
cebula	—		—
czosnek	—		—
ogórki	—		—
kapusta świeża	—		—
„ kiszona	/		/
i. t. d.			—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	/	suche do gotowania (razem z owsianym barszczem)	Tak samo	Tak samo
bób	/			
fasola	/			
soczewica	—		—	
kukurudza	—		—	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	—		—	—
jęczmienne	/	sami wyrabiają	Tak samo	/
jaglanne	/	Rzadko sami kupują		∅
przenne	—		—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	/		Tak samo	—
żytnia	/			/
owsiana	/			/
hreczana	—			—
jęczmienna	/			/
kukurydzana	—			—
ziemniaczana	—			—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają przeważnie świeżych -	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wdołach i piwnicach	dto	Niekiedy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Zwyczajnie gotowane	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją często	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki i gruszki suszą, ale w niewielkiej ilości.	Tak samo - lecz rzadziej, gdyż nie utrzymują sadów.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	3 razy	3 razy	1 — 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	/	/	/
piwo	/	/	—
miód	—	—	—
wino	/	/	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 kwart	6 kwart	6 kwart / Zależy od tego jak zarobi na zarobek
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Winem, piwem wódką	Piwem, wódką	Wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni	U niektórych 1 dzień	U niedużo ciągle post.
w tygodniu adwentowym	3 dni	U niektórych 5 dni	
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Niektórzy zamożniejsi używają nabiału — Przeważna większość nie używa nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5 : 30 : 65		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Powyższe daty odnoszą się głównie do włościan. Mieszczanie jadają więcej mięsne potrawy, piją więcej kawy; ale biedniejsi żywią się jeszcze gorzej od włościan. Tożsamo można powiedzieć o żydach. Jadają więcej mięso, piją więcej kawy, ale biedniejsi palą cukru tylko raz i jedzą tylko raz dnia. Byłoby pożądaną rzeczą robić w tym kierunku przez dłuższy czas postrzeżenia, notować je i dopiero potem systematycznie zestawiać.		

28

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kocheński

Nazwa miejscowości? Wola dewińska (ludności 420), Dewinia (612), Wyżyce (490), Niklasowice, Dziwin (1009)

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ ~~pagórkowata?~~ nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? nadwiślańska ~~średnio urodzajna?~~ ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? Polacy

Liczba ludności? jak wyżej

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	4 razy	4 razy (jak najgęsty)
	w zimie		3 razy	3 razy	2 razy —
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Tyle to samo, co i w innej zamożnych, tylko lepiej omaszczone, i jadają osobno, a w niektórych domach piją kawę.	żur i ziemniaki	jedno i to samo.
		w dni postne		bieda (zupa ziemniaczana)	
	w zimie	w dni zwykłe		ziemniaki i żur	
		w dni postne		bieda	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta, kasza z serwatką i kropy	(	(
		w dni postne	zacierka, ziemniaki		
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta, kasza, ziemniaki		
		w dni postne	chleb, kapusta.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem	(	(
		w dni postne	bieda		
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz ze ziemniakami		
		w dni postne	bieda		
5. Chleb	jaki jadają		rzowy	równie	lepiej chleba prawie zupełnie nie piekają, przeważnie żywią się ziemniakami, co lato idą na zarobek i godzą się z żydem, a zimą też upieką sobie w popiele placek z jęczmienia lub ziemniaków. —
	z czego się składa		z mąki, wody, kwasu i soli		
	czy go sami pieką		sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		żadnych		
	z czego się składają?		—		
	z kąd je otrzymują?		—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?			
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Mają zapasy ziemniaków, które stanowią całe wyżywienie ubogich ludzi.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Zupa ziemniaczana (bieda), gotowane całe lub tłuczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają ziemniaków jako domieszki do chleba		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Czasem najubożsi ludzie, lecz zawsze dodają trochę mąki.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	W niedziele i święta	czasem	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	W tych stronach jest bardzo mało gdzie drzew owocowych, a gdzie są, to przytko wysychają, a gdy się gdzie jaki owoc pokaże, to jeszcze zielony chłopaki obłazają i nie ma nic.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie w zimie		
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka — jest teraz bardzo rzadko u nas można spotkać człowieka pijącego wódkę. piwo — używane przy gościnach, weselach, chrzcinach. ~~miód~~ wino — jak byliśmy z Panem X. Józefem Wałorskim na weselu, to dla uczczenia nas, kupili granicką wina za 20 centów.!! ~~wino owocowe~~		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	U nas nie piją gorzały!	—	chyba w czasie Rosiarki wypiwali kto 1 butlę.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	W czasie wesela lub chrzcin, to babina upiecze placków ze serem, dadzą po szklance kawy z plackiem, chleba ze serem lub sprytką, piwa po parę szklanek a na weselu dadzą na obiad około godziny 6 lub 7 wieczór, kapustę, kaszę z flaczkami, mięsa a na ostatku zupę ze ziemniakami, potem zaśpiewają pieśń jaką a potem hulaj dusza! Wnoszą czasem herbatę i placek, albo nie do rana. Lepsi zwykle zamy kają się w Romanie i popijają piwko lub herbatę.		
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu w tygodniu adwentowym w tygodniu wielkiego postu	2 dni t.j. piątek i sobota, lecz w wielu miejscach i środa. 3 dni bez wyjątku wszystkie dnie od popielca aż do Wielkiej-nocy.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W zwykłym tygodniu, to jedzą z mlekiem, lecz w czasie Adwentu, to w te dnie jałowo lub z olejem, jak również i w czasie wielkiego postu, we środę, piątek i sobotę — — — niemniej cały wielki tydzień.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 3/10, mniej zamożnych 3/10 ubogich 8/10.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Dzięki Bogu Wszechmocnemu, w tych stronach nie znają ludzie jeszcze głodu; — był głód podobno, ale to jeszcze w r. 1846 czy 47; — to opowiadają ci ~~starsi~~ starzy X. Proboszcz w Miklaszewicach Karol mówi stomę, mieszał ziemę mąkę, piekł chleb i o dziwo nim lud ubogi.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Parafia Jabłoń w Woli Stawiskiej L. 26. Dnia 4go maja 1891		Kreder Andrzej

4 29 57

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bohorodczany Nazwa miejscowości? Bohorodczany miasto

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? Nizina. —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? Średnio urodzajna. — nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi. — Liczba ludności? 4849. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	3 razy	3 razy	2 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne	/	/	/
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	rosół, mięso, kapusta, barszcz mleko, pierogi, ziemniaki, bób, groch, fasola, kasza, makaron ryż. —	kulesza, ziemniaki, bób, groch, fasola, kapusta barszcz —	kulesza, ziemniaki, bób, groch, fasola, kapusta, barszcz. —
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	barszcz, kapusta, ziemniaki, bób, groch fasola, kasza		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Dto	Dto	Dto
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	mleko, pierogi, kasza, ziemniaki, kulesza. —	zaciertka czyli kluski na wodzie, ziemniaki kulesza. —	kluski na wodzie. —
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne / w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Dto	Dto	Dto
5. Chleb — jaki jadają	żytny razowy	żytny razowy	W braku chleba jedzą ziemniaki, pieczone lub ugotowane — rzadsem kupi bochenek chleba u piekarza. —
5. Chleb — z czego się składa	z samego żyta	z przemienką ekstrtory, jęczmienia, owsa lub kukurydzy. —	
5. Chleb — czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	/	
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Na wielkanoc lub Boże narodzenie bułki, placki z mąki pszennej pytlowanej. —	Tak samo	Tak samo
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Sami wypiekają	Tak samo	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia razowe ciasto kwaśnem ciastem, po wykiśnięciu mieszi - a po powtórnem wykiśnięciu wyrabia bochenki i takore wypieka -	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo, tylko zamiast kwaśnego ciasta dodaje drożdży, jaja, ser roz. Drzenki i różne korzenie		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Mleko słodkie lub kwaśne, barszcz kapuśniak, mięso, rosół, groch, fasola, bób, kasza, pierogi, ziemniaki, ryż, pieczeń, makaron, kluski, gołąbki, suszone owoce gotowane, kulesza i t.p.	Tak samo	Tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	W jak najpojedyńczszy sposób. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Używają - na jednę osobę przeciętnie wypada dziennie 3 litry. -	1 litr	Jeżeli ma za co kupić, to 1 litr. dzieli się cała rodzina z domieszką nieco wody —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie lub kwaśne mleko zbierane i maślanka.	Słodkie mleko lub kwaśne. -	Jak w powyższej rubryce wyrażono. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają częścią na własny użytek, częścią na sprzedaż z mleka krowiego. -	Tak samo	Nie mając krowy, nie wyrabiają. -
12. Czy używają masła?	Używają. —		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Robią we faskach lub garnkach masło solone. -	Nie, woli sprzedać	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko do potraw	Tylko do potraw	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie / w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Używają wszelkiej omasty. -	Używają, prócz masła.	Z braku innej omasty, czasem olej konopny, zresztą zjada potrawy jatowe. -
15. Jak często spożywają mięso?	W poniedziałki, wtorki, czwartki, niedziele i inne święta. -	Czasem w niedzielę lub święto, na Boże narodzenie i Wielkanoc. -	Na Boże narodzenie i Wielkanoc. -
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają jałowicze, cielęcinę, baraninę i świninę. —	Tak samo	Tak samo
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Rozmaicie - na rosół, pieczeń, wędzone i solone. -	Tak samo	Tak samo
18. Czy używają drobiu?	Używają	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	60 do 70 kilo	do 20 kilo	do 2 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi	Tak samo	Tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Czasem i to bardzo rzadko sytny miód – a przaśny na Boże narodzenie do tak zwanej kuti i na wypiekanie pierników na święta.	Tak samo	Tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Przechowują wszelką jarzynę w jamach prócz kalarepy, którą sprzedają na targach – zakisząją ogórki, buraki i kapustę. –	Tak samo	Tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Są używane dodatkowo do barszczu lub kapuśniaku, soczewicy nie używają wcale, a kukurydzę na krupy lub mąkę. –	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają, wyrabiając sami a przenne krupy tak zwany grysik kupują po sklepach. –	Tak samo	Nie mając własnych kupują po sklepach. –
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają wszelkich mąk, prócz owsianej ~~lub~~ i ziemniaczanej – które sami wyrabiają	Tak samo	Z braku własnych mąk, kupują po sklepach. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają wszelkich jadalnych grzybów, bo świeżo ugotowanych — a zakisza ją rydze i opieńki. —	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone, na zupę. —	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają ugotowane jako domieszki do chleba. —		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają. —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę	Tak samo	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, śliwki jabłka, gruszki i wiśnie suszone. —	Tak samo	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	Trzy razy	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Wódkę a rzadko piwo. —	Wódkę	Wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litr. przeciętnie na dorosłą osobę rocznie	Tak samo	Tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jadają rosół, mięso, pieczeń, kaszę, kapuśniak, barszcz, gołąbki, ryż, makaron, do tego wódka a czasem piwo. —	Tak samo prócz piwa	Tak samo prócz mięsiwa i piwa
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	2 dni prócz niedziel i świąt cały tydzień bez wyjątku		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Najzamożniejsi czasem, a mniej zamożni i najubożsi wcale nie. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 rodzin 1% najzamożniejszych, — 20% mniej zamożnych, — a reszta ubogich. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nie było wypadku, by używano czego innego, prócz znanych pokarmów. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

30 59

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bohorodczany Nazwa miejscowości? Miasteczko Żyżce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Ormiani i żydzi Liczba ludności? 2645

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	Trzy razy	Trzy razy - w czasie postu dwa razy.
	w zimie	" "	" "	" "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	śniadania nie jadają tylko obiad - zwykle kulesze	śniadania nie jadają tylko obiad	Tak samo
	w lecie, w dni postne	kapustę lub barszcz z kuleszą, także i zacierkę kukurydzianą	To samo	To samo
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle w mundurze, kluśne groch, fasolę, bób i kapustę.	S	S
	w zimie, w dni postne	To samo - tylko całkiem postne		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kuleszy, kartofli, barszczu i kluśnej kartofli z cebulą a szasem z mlekiem lub śmietaną.	To samo	To samo
	w lecie, w dni postne	całkiem postne potrawy jak: groch, fasola, kapusta. Kulesza z olejem lub barszczem		
	w zimie, w dni zwykłe	To samo - tylko używają zamiast oleju mleka - jeżeli mają.	To samo	To samo
	w zimie, w dni postne	To samo - tylko bez nabiału	To samo	To samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kapustę z fasolą - kulesze, kiselicę z kartoflą - lub kulesze z kwaśnem mlekiem	To samo	To samo
	w lecie, w dni postne	To samo - tylko bez nabiału	To samo	"
	w zimie, w dni zwykłe	To samo - tylko z nabiałem	"	"
	w zimie, w dni postne	" bez nabiału	"	"
5. Chleb	jaki jadają	z przeciętnego zboża	z czystego zboża - kupują albo mataje - placki wypiekają.	kupują od żydów - chleb żytni lub pszenny -
	z czego się składa	z Hoketosy, proszku - a wyjątkowo z dobrego i czistego zboża		
	czy go sami pieką	sami	kupują.	kupują.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	od żydów	od żydów
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki kukurydziane mataje - " z kartofli najwięcej - także żytnie lub jęczmienne	To samo	To samo jeżeli mają mąkę, albo kupują chleb gotowy.
	z czego się składają?	z kukurydzy, żyta, jęczmienia lub kartofli -	mąkę kupują lub mają cokolwiek swoją -	S
	z kąd je otrzymują?	z własnego pola.	po części z własnego pola a gdy mało kupują od żydów	kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyniają mąkę na noc z jakiej ktoma – a rano mieszą i wypiekają	Taksamo	kupują mąkę lub chleb
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki przaśne od razu mieszą i wypiekają – z różnej mąki.	Taksamo	kupują mąkę lub obchodzą się bez chleba.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kapusta buraki, fasola groch, bób i ziemniaki.	Tosamo	Tosamo
Nazwy ich?	Kasza mlewna jaglana, kulesza, zacierka kukurydziana lub żytna	Tosamo – tylko postne	Tosamo – tylko postne
sposób przyrządzania?	całkiem postne a w dni świąteczne mlekiem.	Tosamo – gotują kaszę lub kulesze i zalewają mlekiem.	Tosamo tylko postne
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają bez w bardzo małej ilości i/4 litra na jednę osobę dziennie	Taksamo	Taksamo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	kto ma krowę dojną – a jak nie ma to na konice zapusty kupuje mleko.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane a staszem śmietanę do kulaszy lub kartofli.	najczęściej postne potrawy – a tylko zasem mleka	Taksamo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego lecz nie dla siebie tylko na sprzedaż	Taksamo	—
12. Czy używają masła?	Rzadko używają – najczęściej sprzedają.	Taksamo	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	żadnych zapasów na zimę nie robią –	Taksamo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają, ani do potraw ani osobno – tylko na wielkanoc	Taksamo	Taksamo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleka słodkiego, sera i masła – bardzo mało.	Taksamo	Tylko w niedzielę sera nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej – albo postne		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	mleka słodkiego – serów nie a jak mamy kupuje tylko dla dzieci a ~~starszy~~ jedzą postne	Taksamo	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	– całkiem postne		
15. Jak często spożywają mięso?	Na wielkanoc, Boże narodzenia i zapusty i	Taksamo	Taksamo
16. Jakie mięso jadają — wołowina	po części	Taksamo – a najczęściej świninę – tylko w zapusty, tudzież baraninę	głowki, baranie nogi rolowe płaki i suchą baraninę wędzoną przez zyslow najczęściej suchą
16. Jakie mięso jadają — krowina	" "		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	najczęściej		
16. Jakie mięso jadają — świnina	często w zapusty.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	—		
18. Czy używają drobiu?	wcale nie – tylko sprzedają a rzadko bardzo w czasie choroby używają – w radzie wyjątkowo	Sprzedają	Sprzedają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 klg.	Taksamo	Jeszcze mniej
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb dużych nie używają, bo jej w rzece ito Bystrzycy niema tylko małej drobnej zarzuconej. Śledzi rzadko używają - lub tylko w Boże prostu.	Taksamo lub jakkolwiek ryb tej obchodzą,	Taksamo - czasem na ki
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają - tylko na Bo że Narodzenie do kuti - kapią, lub za Łuży zmarłych do Kutya (przenicy)	Nie używają. Taksamo	Nie używają Taksamo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	Sprzedają	Taksamo	Taksamo
buraki	używają	używają	używają
karpiele	nie sadzą	—	
kalarepa	nie sadzą	—	—
cebula	używają i robią zapasy.	Taksamo	Kupują
czosnek	używają najczęściej do chleba i do kartofli i kaszy.	używają	używają
ogórki			—
kapusta świeża	tylko zakraszonej kapusty używają jak najrzadziej a surowej	zakiszonej	zakiszonej
„ kiszona	bardzo mało		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	używają do karczu lub samo gotowany jedzą zamiast chleba	używają - gotowany	używają
bób	Taksamo	„	„
fasola	„	„	„
soczewica	—	—	—
kukurudza	Jako kaszka placki i zacierka	Taksamo	Taksamo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	bardzo mało	bardzo mało lub wcale nigdy	—
jęczmienne	często - sami robią	częściej	używają
jaglanne	najczęściej zaczynają kaszę sami robią	najczęściej - sami robią	To samo kupują jagły lub ryżu.
przenne	—	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	sami robią - tylko na wielkanoc a wyjątkowo w inny czas.	kupują - lub bardzo rzadko	Na Wielkanoc
żytnia	żytnia mąka na chleb - naraz mielą albo mieszają z jęczmieniem	rzadziej nie mają żytniej mąki na chleb	Taksamo
owsiana	—	piekę placki z mąki jęczmiennej i kukurydzanej.	
hreczana	na kaszy kudziej pytlują i robią pracuchy - kluski - i prosto z żyta,		
jęczmienna	chleb i zacierka		
kukurydzana	kluski, kluski, cór i wypiekają chleb z rzadkimi mąkami -	cór, kulesza	To samo Kartofle z dzwonkiem
ziemniaczana	przymieszka do chleba i placki -	Taksamo	same ziemniaki w kupie z ogórkami

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	prawdziwych i pieczarki. suszone	prawdziwych – a przeważnie kozaczki – gdyż prawdziwe są za nich za drogie – a kozaczki tanio dane –	– wcale zadnych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopują na zimę a część zostawiają – do jedzenia	Taksamo	Niektórzy wystarczy – ~~[illegible]~~ – inny robią własny zapas na zimę a niektórzy tylko do zimy – a potem kupują u wyrobników
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	tarte kłócone, z tłuszczem i pieczone –	Taksamo	Taksamo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	wypiekają	wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	wieśniacy – nie piją – tylko rzemieślnicy	tylko rzemieślnicy po miasteczkach	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią – tylko suszą jabłka, gruszki, śliwki i robią powidła –	Sami mają sad robią tak samo – ale powidła nie robią, tylko kupują od żydów	Kupują do wszystko.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy w lecie i w zimie	Dwa razy – w lecie i w zimie	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę – po wsi piwo, kto przyzwyczaił się do wódki, to rum. — — —	wódkę lub piwo	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litr	20 litr	20 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, chlebem, szynką, wędkami, grzybkami i zaprawą z jarzyn – a zczasem pierogi		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	~~Trzy~~ Dni: poniedziałek, środa i piątek 40 4 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zadnego tylko rzemieślnicy po miasteczkach i miastach.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	więcej ubogich jak zamożnych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	burakami, lebodą, mąką kukurydzianą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

31

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Bohorodczanach Nazwa miejscowości? Poroky (wieś)

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } bardzo mało urodzajna.

Narodowość ludzi? Hoculi i Bojki pomieszani, Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	zwykle trzy razy (czasem w lecie przy robocie cztery razy).	trzy razy.	Także trzy razy. (W Dnie postne i na przednówku podczas nieroboty, tylko raz dziennie.)
2. Co jadają na śniadanie	w lecie – w dni zwykłe	Kulesza z mlekiem, kwaszenka – kartofle pomięte z zsiętycą lub kwaśnem mlekiem, Ripianka – kartofle pomięte z mlekiem zalane. Mleczna kasza kukurudz. i ryżowa.	Najbogatsi kroszem mięso gotują, a jurekę z chlebem jedzą.	kartofle z mąką kukurudz. gęsta, z mlekiem, i Kołoczka
	w lecie – w dni postne	Kulesza z odwarem ze suszu, kapustę, Holubci – (gołąbki) z krup kukurudzianych. —		Biedni czyr, Kapustę z bobem, Odwar ze suszu z chlebem.
	w zimie – w dni zwykłe	To samo co w lecie; prócz tego, Pirogi z brynzą. —	To samo co w lecie, prócz tego; w Dnie zwykłe i podne.	Czyr, Kapusta z bobem, fasola i bób z chlebem, Marchew i buraki gotowane z chlebem lub kartoflami, itd. —
	w zimie – w dni postne	To samo co wyżej w lecie. z porą jak wyżej —	To samo co w lecie. —	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie – w dni zwykłe	To samo co na śniadanie. Kulesza, Kwaszenka, Ripianka, Kołoczenka, Mleczna kasza, Mięso z rosołem do chleba, Czyr, Kapusta, Bób, fasola; —	To samo co i pierwsi.	Kulesza, Kwaszenka, Ripianka, Kaszę mleczną, Czyr – rzadka zamieszka z mąki żytniej lub owsianej na gorącej wodzie, Kapustę, Bób, fasolu, Marchew, buraki —
	w lecie – w dni postne	Kulesza z odwarem ze suszu, kapusta, bób, fasola, Czyr, kartofle z olejem i t. d. Pirogi z makiem ubitym.		W podne dni – to pierwsi — Kulesza z odwarem ze suszu, Kapustę, Bób, fasolę z chlebem, Kartofle z olejem, Czyr, itd.
	w zimie – w dni zwykłe	To samo co wyżej w lecie, i także pirogi z brynzą, gołąbki z krup kapuri i ryżowej – i kaszę kukurudzianą i ryżową, gęsi i rzadko.		To samo co w lecie – Czosnek także czy zawsze, Kupują i gotują z śnieda; Pirogi z brynzą z makiem, i gołąbki lub kaszę, gęsi lub rzadko.
	w zimie – w dni postne	To samo co wyżej w lecie i także lub to co w Dni zwykłe, posmarowane olejem konopnym lub bukowym.		W Dnie postne to co wyżej. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie – w dni zwykłe	Kulesza z mlekiem albo z masłem; Mięso i jurekę z chlebem, Czyr zabielony mlekiem, Kapustę, Marchew gotowaną z mlekiem, kwaśne mleko z chlebem, Haluszki przeze z masłem,	To samo co pierwsi.	W lecie Kulesza z mołokom, Czyr, z mlekiem lub pośny, Kapustę, Bób, fasolę Marchew, buraki, Kwaśne mleko, itd.
	w lecie – w dni postne	Kulesza z odwarem lub z olejem, Kapusta, Marchew, Haluszki z olejem, Kartofle pieczone Placki małe przeźne lub owsiane z olejem.		W postne dnie – Czyr pośny, Kapustę, Kartofle pieczone, Bób, fasolę, Marchew z olejem
	w zimie – w dni zwykłe	– W zimie to samo co w lecie, tylko że jeszcze więcej używają Kapusty, Bobu, fasoli, i grochu		W zimie używają to samo co w lecie tylko że więcej mają i używają, Kartofel Kapusty, bobu, fasoli.
	w zimie – w dni postne	To samo co w lecie używając także więcej Kuleszy, bobu, fasoli, grochu lub nawet to w Dnie zwykłe z marnując olejem.		
5. Chleb	jaki jadają	Według okoliczności, Żytny, czasem pszenny – kukurudziany i owsiane placki.	Taki sam chleb używają jak pierwsi.	Żytny, kukurudziany i owsiane placki —
	z czego się składa	—		
	czy go sami pieką	Zwykle sami pieką		Też sami pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Żadnych. Czasem tylko lecz bardzo rzadko, pieką placki z śrotu z brynzą, kartoflami, owsianymi piekły lub z borankami (stadonci)	Żadnych. Nie	Żadnych. Nie
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb żytni i kokurudziany pieką jak zwykle, zaczynią na kwaśnym cieście, a gdy przekisnie (przefermentuje) rozrzucają mąki wymieszają i jeszcze kiśnie. Następnie wypiekają bochenki w oryginalnym koculskim piecu, który będąc zanadto wielki i wysoki nigdy dobrze chleba nie upiecze (Pęcz rozpada się) i dlatego chleb u nich za nadzwyczaj kwaśny i na pół surowy. — Prócz pieczą często placki robią grube, żytne kokurudziane i		
innego pieczywa?	ozsiane (korzeniata) z ciasta nie kiśniętego — z kśonych ozsiane i kokurudziane jeszcze wyżej, lecz żytne są prawie zawsze na pół surowe, i tak prawie ciasto jedzą. — Wszyscy jednakowo. Ztuleńci (pierogi) z placek zawijają kartofle i tak wypiekają.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mleczne, Mączne z mąki żytnej, kokurudzianej i ozsianej a także mąki z pszenicy, i Jarzynowe, z kartofel, kapusty, bobu, fasoli, Marchwi i t.		
Nazwy ich?	Mleko słodkie i kwaśne jest powszechną potrawą; Kulesza, Czyr, Pirogi, Kroszenka, Ripłanka, Kołoszenka, Kasza, gęsiarzodka. Jarzynowe Kapusta, Bób, fasola, Marchew, a rzadko buraki. Częstą i zwykłą potrawą jest Susz, z gruszek i jabłek które jednak dodaj bywają drobne, Szarłę i kwaśne. — Kartofle.		
sposób przyrządzania?	Mleko słodkie zagotowują, kwaśne bez przyprawy. Kulesza jak zwykle. Czyr, wsypują garść mąki żytnej lub ozsianej nagarcą zakłucają na rzadko i zagotowują. Kroszenka, kartofle gotowane pognotą zalejąż zwytycą lub kroszenem mlekiem i zagotowują. Ripłanka kartofle gotowane gniotą rozpukają rożą wsypują garść mąki, kokurudzianej i zagotowują. Kasza jak zwykle. Kapusta jak zwykle. Bób, fasola z kapustą albo same z chlebem lub bez. Marchew i buraki wielką gotują, dają garść mąki i mleka lub oleju. Susz i kartofle jak zwykle.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają jako pokarmu najwięcej, i to tylko słodkiego i kwaśnego zwłaszcza, bo śmietanę zbierają na masło które sprzedają celem kupienia mąki i t.	Używają mleka według obfitości tego, i bogatsi mając więcej	
w zimie	używają więcej, biedniejsi mając mniej, używają też mniej.	Biedni zaś używają mało i tylko jako omasty	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka używają mało słodkiego zagotowując takowe niezbierane. Więcej i powszechnie używają mleko kwaśne zbierając zeń zupełnie śmietanę, na masło do sprzedaży. Maślankę bogatsi używają sami, a biedniejsi przegotowują i robią sér na sprzedaż lub na własny użytek w dnie uroczyste.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sera żadnego z mleka nigdy nie wyrabiają, bo kwaśne mleko zlewają z mając takowe i kwaszą doskonale, a gdy post minie jedzą jako zwykłą swoją strawę. Tylko z mleka szczego robią sér (brynzę) wyłącznie na sprzedaż.		Dni postne z beczułki (sudzyky) i z
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła dla siebie rzadko używają bogatsi, a zapasów nie robią, tylko sprzedają.	Bardzo rzadko używają	Nie używają — prawie nigdy z powodu ubóstwa wielkiego
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Czasem rzadko bardzo używają osobno (jajecznicę) do potraw nigdy.	Nigdy	Nigdy —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Używają najwięcej Masło czasem słoninę.	Masło a rzadko słoninę	Tylko Masło.
w lecie, w dni postne	Olej konopny i lniany. —	Olej konopny i lniany	Olej konopny —
w zimie, w dni zwykłe	Masło czasem słoninę	Masło i rzadko słoninę	Tylko Masło.
w zimie, w dni postne	Olej konopny lniany i bukowy.	Olej konopny, lniany i bukowy.	Olej konopny i bukowy.
15. Jak często spożywają mięso?	W lecie najwięcej dwa razy na tydzień. W zimie trzy do cztery razy na tydzień	W lecie mniej więcej raz tygod. W zimie dwa — do trzyrazy.	Najubożsi mało bardzo — mo dwa lub trzy razy na rok.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Wołowina rzadko	Wołowinę i baraninę	Baraninę tylko
krowina			
cielęcina			
baranina	baraninę więcej używają		
świnina	i wieprzowina.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół, który juszką u nich się nazywa —	Tak samo —	Tak samo.
18. Czy używają drobiu?	Nigdy	Nigdy	Nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 do 40 funtów na rok	Do 20 funtów	Trzy do 8 niu funtów corocznie! —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają zimową porą, w czasie podróży lub jarmarku	Tak samo.	Tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Zapasy zwykle robią lecz w niezbyt wielkiej ilości — z Marchwi buraków, brukwi, cebuli, czosnku i kapusty. Wszystko to z słonic surowym tylko kapustę zakrawają jak zwykle w beczkach.	Tak samo —	Biedni robią w małej ilości zapasy z tych samych ogrodowin co i pierwsi, tylko o wiele mniej, tak że te zapasy domowych nie wystarczą, i często wielki brak i szpetny przynieśli cierpieć muszą, szczególnie na wiosnę.
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Najwięcej z użycia jest bób i fasola, rzadko groch — kukurudzy nie ma tutaj —	Tak samo —	Tak samo które tu są prócz głównem pożywieniem, prócz kupowanej kaszy.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Krupy używają tylko kukurudzane i ryżowe. Kupują w mieście od żydów handlujących.	Tak samo —	Najbiedniejsi używają tylko kukurudziane.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Mąkę używają bardzo rzadko pszenną, zwykle tylko żytnią, kukurudzianą i owsianą. Zapasów nie robią. Mąkę pszenną i kukurudzianą zwykle kupują w mieście od żydów handlujących. Żytną i owsianą sami mielą w młynie lub na żarnach.	Tak samo. —	Tak samo — z dodatkiem że pszennej mało kiedy kupują, a najczęściej tylko kukurudzianą. Czasem tylko mają własną owsianą. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów najwięcej zwykłych (grzyb prawdziwy), prócz tego podgrzybki, smardze, pieczarki, i tr. i wogóle kiszone jakie na koi używają. – surowe ugotowane i suszone.	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Z Ziemniaków robią zapasy	Też robią	Także robią lecz mało.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, pieczone, (gotowanie rozmaicie wymienione w pozycyi 2gej)	Gotowane i pieczone	Gotowane i pieczone. –
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Czasem używają herbaty – lecz mało.	Nigdy	Nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	—	—	—
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Gruszki i jabłka suszone przysposabiają na zimę.	Gruszki i jabłka suszone przysposabiają	Także gruszki i jabłka suszone przysposabiają na zimę.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy palą.	Dwa razy. –	Dwa razy. –
— w zimie	Także dwa razy	Także dwa razy. –	Także dwa razy (w zimie).
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	Wódkę piją najczęściej	Wódkę najczęściej,	Wódkę najczęściej
— piwo	piwo także piją. –	piwo piją rzadko kiedy	— —
— miód	—	—	— —
— wino	—	—	— —
— wino owocowe	—	—	— —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 10 lub 15 litrów rocznie.	Tak samo.	Tak samo. – —
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem a czasem także rumem.	Wódką i ~~wódką~~ i piwem.	Wódką tylko —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Dwa Dni – niektórzy pobożniejsi i z Poniedziałek – więc trzy dni.		
— w tygodniu adwentowym	Siedm dni w tygodniu.		
— w tygodniu wielkiego postu	Także Siedm dni w tygodniu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają w Dnie postne wcale nabiału. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 gospodarzy wypada 4 do 5 zamożnych; – 20 do 25 średnio zamożnych – a reszta 75ciu można powiedzieć na 100 że są ubodzy w całem tego słowa znaczeniu. Zaledwie że żyje i duszę w ciele utrzyma.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednówku w braku pokarmów używają liścia bukowego i szczawiowego.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwagi do pozycyi 3ciej i 31szej – W południe jedzą obiad, który składa się z tych samych potraw, co rano śniadanie. Rano bowiem zwykle tyle gotują, ażeby się zostało i na południe; i dlatego w południe w piecu nie palą. Biednym gdy tyle nie zostawszy do południa obiadu nie jedzą, tylko przekąszą kawałek chleba, bracką bobu, lub fasoli i ~~bell~~ zwykają aż do wieczora. –		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rohorodzany Nazwa miejscowości? Rosółna.

Jaka miejscowość? { górzysta? górzysta. / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? nieurodzajna. }

Narodowość ludzi? Rusini Polacy i Żydzi Liczba ludności? 2.343.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	tak samo	tak samo
	w zimie	dtto	dtto	dtto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kapustę z Polego, groch, bób, fasola, kartofle lub chleb.	to samo.	to samo.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z tego co śniadanie	dtto	dtto
	w lecie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	to samo co na śniadanie i na obiad.	dtto	dtto
	w lecie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
5. Chleb	jaki jadają	rakowy	rakowy	rakowy
	z czego się składa	z mąki owsianej, jęczmiennej, rzadko z żytnej.	tak samo	tak samo.
	czy go sami pieką	sami go pieką	tak samo	sami nie pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	kupują też od żydów w mieście lub we wsi.	tak samo	kupują od żydów w mieście lub we wsi.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki	dtto	dtto
	z czego się składają?	z mąki owsianej, jęczmiennej, lub żytnej rzadko z kukurydzianej.	dtto	dtto
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pod wsze tka, krzywą	tak samo	nie piecą
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	dtto	dtto	jak najgorszy.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	całkiem prosto.	tak samo	tak samo
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kartofla, bób, fasola, kuleska, kasza, pirogi.	dtto	dtto
sposób przyrządzania?	nie umiejętny.	dtto	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka z bardzo małej ilości.	tak samo	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nie używają, bo zgnile krowy cielne	dtto dtto	dtto
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, i kwaśne	tak samo.	nie używają.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z krowiego.	tak samo dtto	nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają w bardzo małej ilości	tak samo	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasy na zimę nie robią.	dtto	dtto
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja sprzedają, a gotują tylko na wielkanoc - do potraw nie używają.	tak samo	tak samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła używają, ale nie zwykaj w małej ilości.	tak samo	żadnej omasty nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	o oleju używają tylko w tygodniu wielkiego postu.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	na Boże Narodzenie i wielkanoc	na wielkanoc	wcale nie spożywają
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	wieprzowina	tak samo	żadne
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wędzone i gotowane	tak samo	wcale nie przyrządzają.
18. Czy używają drobiu?	nie używają	nie używają	nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	mięsa bardzo mało używają przeto trudno określić..	tak samo	wcale nie używają
20. Czy używają ryb? śledzi?	na wilię Bożego Narodzenia.	tak samo	nie używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	na wilię używają miodu do kuti.	tak samo.	tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	na zimę mają, surową	Takie same zapasy na zimę z ogrodowizn mają i mniej zamożni.	nie mają
buraki	" " mają surowe		
karpiele	" " nie mają.		
kalarepa	" " nie mają		
cebula	" " mają		
czosnek	" " mają		
ogórki	" " mają kiszone		
kapusta świeża	" " nie mają		
„ kiszona	" " mają		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany używają do barszczu i kapusty.	Tak samo używają i mniej zamożni.	Najubożsi tak samo używają.
bób	tak samo		
fasola	tak samo.		
soczewica	nie używają.		
kukurudza	nie używają.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Krupy i kasze używają hreczane, jęczmienne i jaglanne sami nie wyrabiają ale kupują u Żydów.-	W ten sposób używają i mniej zamożni.	Nie używają.
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	nie używają.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają. robią zapasy i kupują od Żydów.	W ten sposób używają i mniej zamożni.	Najubożsi używają mąki owsianej i kukurydzianej, które kupują od Żydów.
żytnia	używają.		
owsiana	używają.		
hreczana	nie używają.		
jęczmienna	używają.		
kukurydzana	używają.		
ziemniaczana	nie używają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże i suszone	w ten sam sposób używają.	Zbierają suszą i sprzedają. sami nie używają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią.	nie robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	spożywają ziemniaki suche z kapustą, borszczem, kwaśnem mlekiem i słodkim.	w ten sam sposób używają.	Spożywają ziemniaki suche lub z kapustą.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają.	nie używają.	nie używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki wypiekają tylko z gnilca ziemniaków.	tak samo placki wypiekają	Ziemniaków nie mają a zatem nie wypiekają.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją kawy ani herbaty.	tak samo	tak samo.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, gruszki i jabłka.	tak samo	Nie mają owoców.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	jeden raz — rano. / Dwa razy — rano i wieczór	tak samo / tak samo	tak samo. / tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę / bardzo mało. / nie piją	wódkę / nie piją / nie piją	wódkę. / nie piją / nie piją.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	wódki piją bardzo wiele.	tak samo	co zarobią to przepiją
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	wódką	wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy Dni Środa, Piątek, środa i piątek. / dziewięć Dni. / dziewięć dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 20 rodzin — mniej zamożnych 130. a ubogich 261.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu mielą kaczany z kukurydzy i z tej mąki pieką chleb; gotują kulesze. - gotują też kulesze z grysu pszennego i żytniego; podczas jedzą łobodę, kwasek w czasie przednowku.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

L5th. 12/5. 91

5

33

65.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Borszczów Nazwa miejscowości? Bilcze złote (od bardzo dawna z tytułem miasteczka).

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? Urodzajna, bo nawet mało tytoniu się udaje. średnio urodzajna? nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? do 3500 (Wynik ostatniego spisu nie znany mi)

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	3 razy dziennie t. j. rano i wieczór strawę gotowaną a w południe suchy chleb żytni razowy a przeważnie kukurydziany (mamaj)		
2. Co jadają na śniadanie zwany obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	barabolizjuszka z Koleszą barszcz z fasolami i buraki kwaszeni kwaszone Kavatkami, huby holubci ze ryżem dzikiego, kasz kakurydziane gretas, kasz a wand dzier z różnych mak z ziemniaków tarte podobnie tylko mały kranone ogórki kapusty sauer Kartofle prosoji z kartoflami kasz kreuene. Nabiał nabiał gdzie z Chesne żydziany.	Powszednie ludność jest jednostajne prawie mieszczanie się nie różni dzień postny od mięsnego, pora letnia dziwnymi ma, Ile ma różnica, a to pieśń zamożności takie mały ma wpływ na lepszy sposób żywienia, gdyż w praktyce podczas się, że bogatszy żałuje sobie lepszego przyjemnie pragnąc tylko gromadzi, gdy prawie biedniejszy chce dobrania strawy tym by żyć rad by sytości. Głównym zaś jest kasopny mają sobie stanina tworzadnie przysmaki. Ponieważ z roku na rok.	
3. Z czego składa się zwykle obiad zwany południem { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	bogatszy używa mięsa mięsa chleba chleba chleb żytni lub kukurydziany z ~~cebulą~~ kiszem lub cebulą	a ci zwyczajnie prosty i słabo solony chleb	
	Tak samo Zauważamy że do chleba albo ogórki kwaszone albo kapusty kiszonej albo i niejedzą w sale południem dla krótkiego dnia.	Tak — samo	
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Nie wiele rodzajów potraw znają i nie mają z czego je wytworzać a tem mniej przymawiać na wieczerzę jadają tego samego rodzaju potrawy jakie używają na obiad zaraz koło 9tej lub 10 godziny. Zauważam, że żywienie się prawie w każdej chacie na jedną tę samą modłę stosują trzymając się zawsze jedne ściśle zwyczaj i tradycyjnego.		
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	żytni, kukurydziany wspólnie lub razem ciemny rzadziej dzięki się nakrafie który sami piekę na kwasku Piekarni gramadzkiej nie ma.	Jak	samo.
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	Kołacze na przemian na weselu kurwaje na weselu zalite z pszennej mąki wody kwasku i skapordwidy Sami piekę	Podobnie.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	jak pod N 6.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Potrawy bywają różnorodne	przeważnie zrobione	mączne i roślinne
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz czysty i burakowy zaprawiony żytną kaszą gryczaną jęczmienną bardzo rzadko przez nas, ale kasza sama lub z dodatkiem kartofel kasza kukurydziana prowincjalna a codziennie jej mieszane i skrzepana. Gołąbki s-j Holubci (kapusty kukurydziane ewy i rze w liście buraków albo kapusty). Podlewa się barszczyki lub wykrawanych b. rakiem barabole (kartofle zerwane do obiedu kolesy (naleśniki) od świąt kasza kaszana i kukurydziana, pieczone kartoflami i serem. Potrawy przyrządzane przeważnie ubogich mączne masłem, mleko, nadziej		mołowna a bo biedniejszych odejemi i mało solone.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie / w zimie	Mleka używają tu w ogóle bardzo mało, krowy są podkarmione, stałe dojne, brak pastwisk, tak że dr Jodłowski tu mieszkający od 3 lat nie mógł nawet zawodzić się o tym jak lud tu średnio bez mleka żywi siebie i dzieci chowa. Zacząć jakoś nauczyciel kupuje mleko a uczy się na tym kupowanym chłopym mleku i żyje od 12 lat coraz większe umysłowe skołowacenie u dzieci obowiązanymi do szkoły.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko tu używają jako mleko słodkie, kwaśne, niezbierane rzadko, zaraz zbierane i rozpuszczane wodą w kiebie wdum lub przez żydów jako maślankę lub serwatkę w drożdżach piwnym czasem. Tych specyjałów przypisują, na przemian (sez) okoto żywi jakiś na zapusty przyrobe (mieszanyej) i velabości a czasem przed śmierzcią kiedyś przypijają z 2 kraje mleka i ucyda, czym to ob nie pomoże na jego cierpienia. Używają w pewnych czasach mleka owczego wody rozpuszczanego.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Kto ma krowy i owce pozwoli sobie czasem kiedy sera robić	a biedny daleki jest od tego przyczyna czasem zdata w piątem kapie gdy jest	biedni jabjem (biedy z krowy konopnym)
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło należy do rzadkości. Bogatsi kupują na odewiźne Ozapas ich nowy nie ma bo gdyby kto zaczął i hodowiną masła sprzedawał, tłoczy się, że może sprzedać, bo grosza żaby.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Bogatszy na pustrzenie (zapusty robią jajecznicę na słoninie zestarzałej) lej bo nie solonej nie robonej. Kwartę jajek	jajo ciągnie bardziej w tawny przez cyrkuł stanowi zapas Nasze ludu wielkiej nielegorzej. Za jajo czynnik cie i wzp potrzeby zapokoja się.	Biedny w zapusty robi jajecznicę w wodzie z 3 lub 5 ciu jaj
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słonina niesolona zato jeżeli kto	ci mniej robie na to olej	olej lub ogórki kwaśny lub nic.
w lecie: w dni postne	olej		
w zimie: w dni zwykłe	robiję karmuję ptaki żywni	pozwalają	
w zimie: w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa najczęściej słonowiczego o rudzy kawałek mięsa a najmniej wtorowego używają gry pewnych uroczystościach Pamiętych i za okazji świąt uroczystych.	Wedle możności podobnie jak bogatsi.	Biedni na wielkanoc nie mogą się zdobyć na kawałek mięsa i o tedy niegdyś bierzego się obed
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina	bardzo mało	Mniej	jak wyżej
cielęcina	Na inteligentniejszych mięsy		
baranina	pod jesień a wtedy mniej i to od rodzin albo przemiku		
świnina	na przemiku wiosenny i wielkanoc		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie znają tego		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso jak świeżyzna (rzezwo) gotowane. Wetkuje się do solenia a nie chowy do nasycenia się. Czasem gdzie tłoczynie solone dość dobre oczyszczone mięso świńskie wieszą w dym dla zachowania gorzej jeszcze tłoczy robić muszą na przemiku, lub wreszcie zapustki (mięsnej)		
18. Czy używają drobiu?	Z drobiu używają kur na obiady dla każdego jako rosół lub pieczeń Kurek na przemiku w bożonarodzie. Kwoczy przechowywać i zapasy i wesele odrosną do kaszy. Ptaszy prostszy o gorszy dość powszechnie jako pole rzyszłe ale żyjemy cukiera różne niecnoty. Dużo o leniwy i przygnębiony.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Trudno to obserwować, chyba specyalnie tym zajęty się trzeba. Wogóle bardzo mało konsumują mięsa.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Wiosnę prostu kupują śledzie po kilka cetnarów i tekowane moszkaliki. Ryby łowią w rzece Sorocie często groch albo po 30 do 40 rybaków wytrzymuje to Abiór to zimowa spory nawet drobiazgy bardzo mały i znany się że coraz trudniejsze zdobycz rybę.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają w czasie choroby na osłodzenie cierpienia i odwiśtnie do wodki do pomady i kupują go w żydów lub z kilka właścicieli małych pasiek w miejscu		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew — buraki są w dołach (piwnicach) karpiele — kalarepa nie mają cebula } związane wiankami czosnek } ogórki kisone kapusta świeża w jamie (dołku) „ kiszona w chacie silnie wonniejsza rzadko należycie osolona a przeważnie wody tylko nalana. i. t. d.	Wiele mamów produkcje	
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotowany dodatek w rostworu do kolenz bób to nie używają ale bardzo mało. fasola jako dodatek barowo lub zetarte czosnkiem jako dodatek pomasty do kolenz soczewica nie jedzą kukurudza } jako krupy i mąka na mamaliga lub chleb zwany małej dutoda gotowana lub pieczona wielkami	jak wyżej i obok. bo ludzy bo gaty czy najbiedniejszy się boi jest w przedbiegania wyrzyjów swego stanu	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	Kukurydziane najwięcej bo tak kukurydzy wszędzie się hreczane (tatarczane) mało jęczmienne mało jaglanne — mało jako „proso", ale nie wdzięczą się przenne — wcale nie mają	Jako rolnicy sami krupy i kasze robią na żarnach w domu lub w młynie.	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	Repsów nie robią ale od czasu do czasu po trzy mielą własne lub kupione wiatrem przenna nie używają i chorzy domowe żytnia warowa i pytlowane na chleb a owsiana nie robią bo tu mało się owsa chyba dla koni hodują hreczana bogatsi na gryczanych u jęczmienna gdzie niegdzie w chacie kukurydzana prowenchowe — ziemniaczana wyrobu nie mają —	u biedniejszych używają nie wszystko biedniejsze domowe do chleba	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Suszów nie mają. Flaby samego gatunku podpiarki kolankowki, maślaki tak suszone jak i surowe inne gatunki są w użyciu. Marynować jeszcze nie prędko zechcą się nauczyć.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zwyczajnie jak wszędzie wiosną sprzedawanie gdy mają dużo ziemniaków, które uprawiają, ale kto może.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki (barabole) używają przeważnie gotowane w łupie albo obierane na wodzie, albo duszone z cebulą albo wedle możności z mlekiem lub jako omasty. Trafia się że barabole używają jako domieszki do chleba a osobno na ok. aż pieką kruszne pataniyce nacierane barabolami z cebulą i olejem. Nie wiedzą jeszcze o tem		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Jest kilku bogatszych w Dobrzyńskie semi zwanych herbatę od Prusaków ale ludzy i dzieci nie mogą jeszcze kontrować.	Kawa jeszcze nieznana.	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki gruszki i jabłka suszą ale najczęściej dzikie. Inne konserwy im nie znane a wszelkie nowości nie tak łatwo wprowadzają w użycie choćby chcieć ich namówić		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	zwykle rano i wieczór	a latem trafia się często tylko rano palą z powodu wielkich robót w polu.	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	wódka jest powszechnym trunkiem piwo wchodzi po trochu w użycie miód obecny wino wchodzi – ale jakie?! wino owocowe nieznane		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Niepewność czy sam czynsznik dobrze tu odpowiedzieć zmógł.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką gotowanym z kotłami jakimś mięsem jeżeli jest. Fasola zwarta albo ser z kwaśnem mlekiem rozprawiane w dzień kolędników jest czemś nowym w dodatku do chleba. Sp. trunku w czasie chrzcin wcale.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	poniedziałek środa i piątek (Reszta) Pyłypiwka 5 tygodni (adwent) Spasowka do Bożego Ciała 18/6 74 dni Petrówka dwa krótsze krótsza dwa lub 3 tygodnie do św. Piotra i Pawła 11/6 7 tygodni wtedy w dzień jest bo Reszta i niedziela postu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału. Wystrzegają się by tylko mleka nie obliżyć. Krupelaki są w chorobie używać mleka. Masło odznacza obecnie a bardziej jest zawsze cały rok za nadto twardo.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Osada biedna ale procent biednych największy zamożnych większości zamożnych mały	Dokładnie trudno określić.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się różnymi bazanem. Kiedy przyszły przednowek dają się im odczuć. W tym roku jeszcze jakt Lato.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Dzieciom uczącą się bardzo i w ogólności zdrowiem pan. czyli i ich rodzice, mających za wiele do zajęcia matodzięcia mieszkających w budynkach ciasnych, ciągłych i w zimie	Dzieciom uczącą się bardzo i w ogólności zdrowiem pan. czyli i ich rodzice, mających za wiele do zajęcia matodzięcia mieszkających w budynkach ciasnych, ciągłych i w zimie	Dzieciom uczącą się bardzo i w ogólności zdrowiem pan. czyli i ich rodzice, mających za wiele do zajęcia matodzięcia mieszkających w budynkach ciasnych, ciągłych i w zimie

34 67

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Borszczów Nazwa miejscowości? Borszczów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Borszczów

Narodowość ludzi? Polacy i Ruscini Liczba ludności? 4490

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	cztery razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne }, w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	herbatę lub kawę	mleko słodkie z chlebem	suchy chleb
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne }, w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	w dni zwykłe z zupy mięsnej lub jarzynowej, sztuki mięsa, pieczyteć z sałatą lub kompotem, jarzyny i leguminy; w dni postne podobne potrawy, gdyż posty mało tu bywają zachowane. Podobnie żyją się i w zimie.	z rosołu barszczu lub innej zupy, z sztuki mięsa i leguminy zwykłej jak pierogów, kluseczek, kaszy lub też z kaszki leguminy z jarzyny, jak grochu, fasoli, i t. p.	Kulesze (z mąki kukurydzianej) i barszczu lub mleka słodkiego i kwaśnego, czasami kapusty i kartofli. W dni postne jadają to samo z wyjątkiem mleka, którego przez cały wielki post nie używają
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne }, w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	Jedną potrawę mięsną, po wieczerzy piją herbatę. W lecie jadają czasami kwaśne mleko lub jeżeli pora na to poziomki.	Kluseczki, kartofle, kaszę grubą lub drobną w lecie najczęściej kwaśne mleko	Kwaśne mleko z chlebem lub kartoflami albo też kulesze.
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	żytni rzadziej Grahama; z przedniej żytniej mąki; w znaczniejszej części kupują u piekarza	grubszy żytni z mąki żytniej zaroczej z domieszką kukurydzianej; pieką sami	Jadają gruby żytni chleb w jesieni i w zimie na przedówku zastępują go kuleszą (mamałygą)
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }	bułki pszenne; z mąki przedniej pszennej; pieką u siebie lub kupują u piekarza.	bułki z pszennej mąki które bądź kupują bądź też sami pieką	W czasie największych świąt jak Wielkanoc, Boże Narodzenie lub Zielone Święta wypiekają sami pieczywo pszenne. Czasami pieką placki kukurydziane lub grochowe na post.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Mąkę żytnią zakiszają kwaśnem ciastem i rozkwajają wodę; gdy rozkiśnie dodają mąki i umiesiają dość twardo, ~~nate~~ pnie wyrabiają w rękach lub wkładają w kosze i wypiekają.	Zakiszają żytnią ciastem, dodają dużo bardzo twarde ciasto made bochenki. Wskutek wadliwego postępowania chleb ma często zakalec	mesłę kwaśnem mąki i wyrabiają i z tego wypiekają
innego pieczywa?	Bułki robią na mleku, dodają masła, jaj i cukru i drożdży.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, ryby, jarzyny, leguminy	rosół, barszcz, kapuśniak, zupa grochowa, kartoflowa, kminowa, sztuka mięsa, pieczeń, zrazy, kluski, kasza, pierogi.	kaliszа, barszcz, kapusta, kwaśne mleko, kartofle kasza, kisel (z zakwaszonej żytniej mąki), batabuszka z buhajarem mlekiem
Nazwy ich?	Pieczeń z sosem lub bez sosu, befsztyk, karmonadel, drób pieczony lub smażony, zrazy, kotlety, dziczyzna, ryby smażone, ~~parzowane~~, jarzyny na masło lub kwaśno, pierogi, kluski, naleśniki, dołki, paszki, leguminy		są to drobne bułeczki żytnie jadane z mleczkiem ziemniaczanemi
sposób przyrządzania?	Sadzie. Sposób przyrządzania odpowiedni częściej na świeżem maśle niż na smalcu. Potrawy nie są zbyt korzenne.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/4 litra	1/4 litra	rzadko bardzo tak, że roczna konsumcya mleka nie wynosi nie dochodzi nawet litrów na osobę.
w zimie	" "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne niezbierane, śmietanę, śmietankę, zbieranego mleka używają do pieczenia bułek	mleko słodkie i kwaśne zbierane	mleko kwaśne lub zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	ser z kwaśnego mleka na własny użytek lub na sprzedaż	—
12. Czy używają masła?	Używają	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Kupują przez cały rok świeże masło.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja jadają osobno lub dodają do potraw	Do potraw	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	masła, rzadziej słoniny lub smalcu	słoniny lub sadła rzadziej smalcu w post oleju	sadła lub słoniny w post oleju konopnym
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Co dnia.	3 lub 4 razy na tydzień	Na święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina	prócz wymienionych jadają dziczyznę jak zające i sarny.	krowinę, baraninę i świninę.	baraninę lub świnin
baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, pieczone, smażone, wędzone	gotowane, wędzone	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Używają	Rzadko	Prawie nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	168 kilogr: licząc po 100 kilogr: na dzień po odtrąceniu dni postnych	52 kilogr: licząc po ¼ kil 4 razy tygodniowo.	6 kil, licząc po ¼ kil: dwa razy w miesiącu
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb rzecznych i wyborowych śledzi.	śledzi w dni postne ryb świeżych chyba raz na wilią Bożego Narod.	śledzi w czasie postu, ryb suszonych raz do roku na wilią.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają do ciast lub pierników rzadko za napój	rzadko	prawie nigdy
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapustę i ogórki i burzyki kiszą; marchew, ~~buro~~ cebulę, czosnek, pietruszkę przechowują bądź świeżo bądź też suszą.	Kiszą Kapustę, buraki i ogórki przechowują też na swój użytek czosnek i cebulę	tak samo, jak mniej zamożni.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, ~~bób~~, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	świeży, jadamy na jarzynę; 〃 〃 〃; 〃 〃 〃	Bób jadają świeży, groch, i fasolę przechowują na zimę i jadają ugotowane z kukwyldy wyrabiają mąkę.	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	hreczane (drobne, grube) sago, krupy perłowe, gryik, ryż, kupują po sklepach.	Wyrabiają sami i używają krup jęczmiennych i hreczanych	Najczęściej używają jęczmiennych.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają prócz owsianej i jęczmiennej	żytniej, jęczmiennej, kukwyldianej rzadziej przennej	Kukwyldianej jęczmiennej i żytniej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wypiekają razem z koszykami posypując kminem	W najrozmaitszy sposób jednakowoż żytni razowy.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne i nabiałowe	Mięsne, nabiałowe i jarzynne	
Nazwy ich?	rosół, pieczeń, różne zupy, legaminy etc.	bardzo rozmaity, kapuśniak, zupa kartoflana, kasza z mlekiem lub omastą, pierogi, gołąbki, nalewki z owoców zasolonych etc.	
sposób przyrządzania?	Najczęściej		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	trzydzieści litrów	sześćdziesiąt litrów	stosownie do okoliczności
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" "	około pięćdziesiąt	więcej lub mniej niż w lecie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Wszystkie rodzaje powyżej wymienione.		Niektóre z pierwszych rodzajów takowych najwięcej kwaśne mleko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	częściowo, a przeważnie wyłącznie z krowiego	dla handlu małego	
12. Czy używają masła?	Dość często do różnych potraw		Bardzo mało.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie. Chyba w większych razach.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno i niektórzy także do potraw przeważnie		rzadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, po części słonina		z małą różnicą od poprzednich klas ludności
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej konopny także oliwa (u żydów)		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina, oraz a lere		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	jak w lecie		
15. Jak często spożywają mięso?	pięć do sześć razy tygodniowo	parę razy tygodniowo	zaledwo raz tygodniowo
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina	Przeważnie wołowina i cielęcina		Takowe same rodzaje
16. Jakie mięso jadają — baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	także świnina		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, pieczone i wędzone	wędzone	gotowane wyjątkowo
18. Czy używają drobiu?	Używają kur, gęsi najwięcej i kaczek.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 60 Kg	około 35 Kg	kilka kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają wszyscy przeważnie w postu.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używany miód pitny i gęsty jako posiłek z chlebem najwięcej a wreszcie do pieczywa.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	W stanie zwykłym porechowywane. Kapusta tylko kiszona		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używany do potraw „ „ „ ale rzadko bo go mało uprawiają gotowane do chleba i w potrawach np. w barszcza, rosole. Wcale nie używane za młodu gotowane lub pieczone jako przysmak.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Sami wyrabiają		Kupują w mieście.
jęczmienne	Mało wyrabiają i używają.		
jaglanne	Używane jako kasza	lub mieszane	Bardzo mało używane
przenne	do kapuśniaku, barszcza i t. p.		Nieużywane
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia	Przeważnie używane i to wyrobione	lub kupowane w mieście	
owsiana	Nie używane		
hreczana	Bardzo rzadko używana	Rzadko używana	
jęczmienna	Często używana na kluski i zamiast np. kulesza		
kukurydzana			
ziemniaczana	Nie używane		wcale

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Różne gatunki	w wymienionych formach	przeważnie surowe
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na zimę	zachowują w piwnicach	lat jemach
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane w zupach lub do potraw,	takie	pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	W	cale	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Bardzo mało	i to z małą	ilością rzadko
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę i herbatę piją	takie	rzadko herbatę, a kawy nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Wszystkie gatunki wymienione	robią	Suszone śliwki i wiśnie i gruszki
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa	razy	zwykle jeden raz
— w zimie	zwykle trzy razy	dwa razy najmniej	dwa lub jeden raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo	Wódka i piwo,	rzadko wino	Mało trunków używają - częściej wódka niż inne
— miód, wino, wino owocowe	Miodu bardzo mało	więcej wiśniaka	rzadko jabłecnik
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	dwadzieścia pięć litrów	do 12 litrów.	kilka litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Najwięcej	wino i piwo.	Zwykle wódka
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa	dni	
— w tygodniu adwentowym	trzy	dni	
— w tygodniu wielkiego postu	takie	trzy	dni
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10%	mniej zamożnych 35%,	ubogich 55%.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	. . . . .		Bardzo szczupło pokarmy roślinne przeważnie
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			Zarząd szkoły stałowej Jeziorany dnia 12 maja 1891. Marcin Szymański nauczyciel

ZARZĄD SZKOŁY STAŁOWEJ W JEZIORANACH

36

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Borszczów Nazwa miejscowości? Skorulówka

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~nizina?~~ a w dolinach (jarach) na brzegiem rzeki i potoków zagrody włościan. okie

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ~~średnio urodzajna?~~ ~~nie urodzajna?~~ Rodzi się tu pszenica, żyto, jęczmień a najbardziej kukurudza - kartofle (barabole) konopie - tytoń. zwyżilen się nie uważe bo tu gleba sucha. Viesna mało, zato sieją koniczynę, lucernę, soczewicę i wyżej na pasy.

Narodowość ludzi? Rusini - polacy Liczba ludności? 4000

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	około 9 godiny obiad o 12 i wieczór	tak samo	tak samo
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	tak samo trzy razy.		
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni zwykłe	zamiast śniadania	tak samo	tak samo
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni postne	jadają na obiad		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni zwykłe	barszcz, kapustę - kule,		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni postne	oziemb. chleb. mleko - mleka nie jadają.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni zwykłe	barszcz albo kapusta kulesza z mlekiem, kaszę kukurudzianą.	tak samo	tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni postne	tak samo bez mleka		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni zwykłe	tak samo	dito	dito
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni postne	tak samo	dito	dito
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni zwykłe	kulesza z mlekiem albo kartofle	dito	dito
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni postne	kartofle albo kulesza z ogórkami.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni postne	tak samo		
5. Chleb — jaki jadają	żytni - z mąki kukurudzianej mataje. -	mataje	wypiekają z mąki kukurudzianej mataje
5. Chleb — z czego się składa		albo	
5. Chleb — czy go sami pieką	sami	kupują w mieście	
5. Chleb — ~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~			
6. ~~Inne pieczywa~~ — ~~jakie używają?~~			
6. ~~Inne pieczywa~~ — ~~z czego się składają?~~			
6. ~~Inne pieczywa~~ — ~~z kąd je otrzymują?~~			

Wg. 17-tego

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Prawdziwe grzyby - kozare - zajemki; kotubinki; czybatki; sosniaki Kowpaki - używają w formie świeżej albo zasuszonej -	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	tak samo	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	krajane gotowane pieczone - używają robią	tak samo nie	tak samo nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	nie	nie -
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią	Robią	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Trzy razy	Dwa razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	w małej ilości po części	wódka piwo	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			-
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką piwem i winem	wódką i piwem	Wódka
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Dwa dni Trzy " Trzy	Mniej zamożni i najubożsi poszczą w adwent i wielki post przez cały tydzień -	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tylko zamożniejsi		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20% najzamożniejszych 40% mniej zamożnych 40% najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurudzianą zamiastką (tyrbą) Kartoflami i mięsem. -		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wstrzemięźliwi zamiast wódki i piwa używają ocdu z cukrem. -		

Korolówka dnia 16 maja 1891 Żółkiewy

37

73

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Borszczów Nazwa miejscowości? Kudryńce

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Narodowość ruska. Liczba ludności? Dwa tysiący.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy.	cztery razy.	trzy razy.
	w zimie	trzy razy.	trzy razy.	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapuśniak, potrawkę, zacierkę, kulesze i kartofle.	barszcz, kapuśniak, potrawkę, kulesze i kartofle.	Najubożsi jedzą te same potrawy co i zamożni, z wyjątkiem potrawki, z tą różnicą, że ich potrawy są zawsze postne.
	w lecie, w dni postne	te same potrawy z wyjątkiem potrawki.	Mniej zamożni jedzą te same potrawy, co i najzamożniejsi.	
	w zimie, w dni zwykłe	te same potrawy, a często powidlankę i grzyby.		
	w zimie, w dni postne	te same potrawy oprócz potrawki.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	chleb z masłem, z serem, z owocami z kwaśnem lub słodkiem mlekiem, i młoda kukurudza gotowana lub pieczono.	Mniej zamożni jedzą te potrawy co i najzamożniejsi.	Jak lato tak i zima jedzą tylko chleb lub małaj z czosnkiem, cebulą lub chrzanem, tak w dnie zwykłe, jako też i postne.
	w lecie, w dni postne	chleb z powidłami lub owocami, a często z czosnkiem lub cebulą.		
	w zimie, w dni zwykłe	te same potrawy jadą w zimie co i w lecie, tak w dnie zwykłe jak i postne.		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kulesze z kwaśnem lub słodkiem mlekiem, z serem, brynzą lub masłem, kluski z mlekiem lub serem.	Kolacya mniej zamożnych składa się z tych samych potraw co i najzamożniejszych.	W lecie kolacya składa się z chleba lub małaja z czosnkiem, cebulą lub chrzanem, a w zimie często idą spać bez kolacyi, a zawsze jedzą pieczoną kartoflę, tak w dnie zwykłe jak i postne.
	w lecie, w dni postne	kluski z polewką, kulesze z kiszki lub powidlankę i sasz owocowe gotowany.		
	w zimie, w dni zwykłe	te same potrawy jadają zimową porą co i letnią, tak w dnie zwykłe		
	w zimie, w dni postne	jak i postne.		
5. Chleb	jaki jadają	razowy żytni.	razowy żytni i jęczmienny.	razowy żytni, jęczmienny i kukurudzany razowy.
	z czego się składa	z mąki żytniej razowej.	z mąki żytniej i jęczmiennej razowej.	z mąki żytniej, jęczmiennej i kukurudzianej razowej.
	czy go sami pieką	sami pieką.	sami pieką.	sami pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze.	Kołacze.	Kołacze.
	z czego się składają?	Z mąki pszennej pytlowanej	Z mąki pszennej pytlowanej.	Z mąki pszennej pytlowanej.
	z kąd je otrzymują?	Piekę sami.	Piekę sami.	Piekę sami.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwykły	Zwykły	Zwykły.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Zwykły	Zwykły	Zwykły.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Gotowane potrawy są w użyciu.	Gotowane.	Gotowane.
Nazwy ich?	Barszcz, kapuśniak, potrawka i zacirka.	Barszcz, kapuśniak, potrawka i zacirka.	Barszcz, kapuśniak i zacirka.
sposób przyrządzania?	Zwykły.	Zwykły	Zwykły.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	30 litr.	20 litr.	bardzo mało.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	20 litr.	10 litr.	nigdy.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie prażone z kuleszą lub chlebem, kwaśne mleko i maślankę jedną z kuleszą, chlebem lub kartoflą.	I mniej zamożni w takiej samej formie spożywają nabiał.	Najubożsi także w tej samej formie spożywają nabiał.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają na własny użytek z mleka krowiego i owczego.	Z owczego.	—
12. Czy używają masła?	Bardzo mało.	Bardzo mało.	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów masła nie robią.	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Bardzo mało.	Bardzo mało.	Nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	sadło.	tej samej omasty używa i mniej zamożny.	najubożsi używają tylko oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Każdej niedzieli z wyjątkiem wielkiego postu i adwentu.	Zaledwie jeden raz na miesiąc.	Trzy razy na rok.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nie	/	/
16. Jakie mięso jadają — krowina	nie		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	nie		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę jadają i	baraninę i	baraninę i
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę.	świninę.	świninę.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają tylko gotowane.	tak samo.	tak samo.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie używają.	/	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na człowieka dorosłego wypada 10 kg. mięsa.	5 kg.	2 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb i śledzi używają.	używają.	używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają raz na rok do gotowanej pszenicy (kutia).	tak samo.	tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew ———		tak samo.	tak samo.
buraki są surowe, których używają do barszczu.			
karpiele ———			
kalarepa ———			
cebula jest surowa, której używają do potraw.			
czosnek " " " "			
ogórki są kiszone.			
kapusta świeża ———			
" kiszona jest, którą jedzą surową i gotowaną.			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch używają gotowany.		tak samo.	tak samo.
bób " "			
fasola " "			
soczewica " "			
kukurudza z kukurydzy robią mąkę i krupy.			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) ———		tak samo.	tak samo.
jęczmienne używają i sami wyrabiają krupy jęczmienne i kukurydziane.			
jaglanne ———			
przenne ———			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna używają		tak samo.	tak samo.
żytnia "			
owsiana — —			
hreczana — —			
jęczmienna używają			
kukurydzana " "			
ziemniaczana — —			

tam i robią zapasy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych, rozarów, ajerniklów, siniaków, kołpaków, i. t. d. świeżych i suszonych gotowanych.	tak samo.	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią	tak samo.	tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają gotowane i pieczone. Używają jako domieszki do chleba. Nie.	tak samo.	tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę tylko na większą uroczystość ci, którzy przysięgli pić wódkę.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, śliwki suszone i gruszki.	tak samo.	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy.	tak samo.	w lecie raz, w zimie dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	piją wódkę. i piwo.	tak samo.	tak samo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litr.	5 litr.	2 litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się wódką, piwem i herbatą.	tak samo.	tak samo.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni. ~~cztery dni~~ siedem dni. siedem dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne żadnego nabiału nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 1/10 mniej zamożnych 4/10 ubogich 5/10.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu używają mąki z żołędzi i kaczanów z kukurydzy jako domieszki do chleba, a w przednowku najuboższi jedzą taki sam chleb co i w ciągu roku, ale kupiony lub pożyczony.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwagi: 1. W czasie ciężkiej pracy jedzą dziennie cztery razy, to jest: podczas sapania i zniwa jedzą także podwieczorek, składający się z chleba, słoniny, masła, sera, powideł, ćwistku lub cebuli. 2. W tych okolicach nie jadają śniadania, tylko obiad około godziny 8, południek o godzinie 1. i kolacyę po zachodzie słońca.		

38 75

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Borszczów Nazwa miejscowości? Mielnica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } znaczna wyżyna

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini przeważnie Polacy w mniejszą, Żydzi stanowią połowę całej ludności Liczba ludności? 4051

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy		
	w zimie	3 razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kromkę suchego chleba		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kuleszy t.j. kukurudzianej zamieszki i barszczu dziczkowego lub burakowego po największej części postnego; wyjątkowo u majętniejszych mastem lub smalcem prosmarowanego. Kartofli tak samo prosmarowanej.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	Te same potrawy.		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kulesze z barszczem i		
	w lecie, w dni postne	kartofle		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni lub kukurudziany		
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	Sami go wypiekają		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	żadnych innych pieczyw		
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zwykle rozczyniają a potem zamieszają		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Pirogi ze serem a więcej z kartoflami - mniej z kapustą		
sposób przyrządzania?	Gotują		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Zwykle gotują wszystkie z 1. podoju; może być 1 litr lub	wcale niejadają	
w zimie	1/2 litra i wystarcza na 5-7 osób		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Zwykle jako słodkie.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają Nierobią wcale		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają na jajecznicę tylko		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	Masła, słoniny		
w lecie, w dni postne	Oleju konopnego lub słonecznikowego		
w zimie, w dni zwykłe	smalcu - masła	smalcu masła	
w zimie, w dni postne	Oleju konopnego lub słonecznikowego		
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy tygodniowo	1 raz tygodniowo	wcale niespożywają
16. Jakie mięso jadają: wołowina	wołowinę	wołowinę	wołowinę
krowina			
cielęcina			
baranina	baraninę . . .	baraninę . .	baraninę
świnina	świniny . .	świniny	świniny
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Przeważnie gotują		
18. Czy używają drobiu?	Drobiu mało (wolą sprzedać a kupić mięsa	używają	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 kilogramów	9 kilogramów	6 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb wcale nieużywają a śledzi w dnie postne w małej ilości.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	wcale nieużywają		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie ma		
buraki	są		
karpiele			
kalarepa	jest	nie ma	nie ma
cebula	jest	jest	jest
czosnek	jest	jest	jest
ogórki	są	są	są
kapusta świeża			
„ kiszona	jest	jest	jest
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	jest używany	tylko gotują	
bób	jest używany	gotowany	
fasola	Gotują w barszczu lub osobno rozdłaczają		
soczewica			
kukurudza	Mielą i gotują kaleszę, którą przeważnie się żywią tak bogaci jak i najbiedniejsi; jest główne pożywienie tutejsze.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	sami wyrabiają		
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają	używają	używają
żytnia	używają	używają	używają
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana	Zapasy robią na własny użytek; sami mielą.		
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?		Beldka mleczaj Huby. używają	Grzyb Koziarz, surowych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią wielkie	zapasy	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, w	barszczu,	mundurze, skrobane.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	używają	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	placki	i kręgle
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko inteligencja;	rodowici mies. nieużywają ani kawy ani herbaty	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła,	gruszki suszone.	jabłka i śliwki
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy	zimą	i latem
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	W ó d	k	s
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Trzy litry	Trzy litry	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	W ó d	ka	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni Trzy dni cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nieużywają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 20% Mniej zamożnych 20% Ubogich 60%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Tylko znanymi pokarmami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

39 77

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Borszczów Nazwa miejscowości? Okopy-Kozaczówka.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Rusini. Liczba ludności? 715.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	Dwa razy.	Dwa razy	Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Chleb z cebulą czosnykiem lub owocami.	To samo	To samo.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe	Z rosołu, barszczu z mięsem lub bez, mamałygi, kartofel, kapusty, fasolę, ogórków, rzodkwi itd.	To samo, mniej jednak mięsa	To samo.
w lecie: w dni postne	Potrawy te same bez mięsa i na biału, ryby i raki.		
w zimie: w dni zwykłe	Oprócz wymienionych potraw, kluski na mleku lub na rodzie, omasła sadłu		
w zimie: w dni postne	Te same potrawy bez mięsa i nab. omaszczone olejem siemiennym	To samo	To samo.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe	Gotowaną rybę, mamałygę lub jedną z wyż wymienionych potraw.	To samo	To samo
w lecie: w dni postne	Zamiast mięsa i nabiału, olej.		rzadko z chlebem zastępuj. jac. go mamałygą lub plackiem z mąki kukurudz.
w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Ryba suszona, częściej mięso baranie i suszone owoce z mamałygą.	To samo.	
5. Chleb — jaki jadają	Chleb żytni, razowy, lub kukurudziany	Tak samo	Tak samo
z czego się składa	Z mąki, wody i kwaśnego ciasta		
czy go sami pieką	Sami.	Tak samo	Tak samo.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Malaj, tj. placki kukurudzian.	Tak samo	Tak samo.
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczór rozczyniają ciasto, wodą i kwaśnem ciastem, rano mięszą a po wyrośnięciu wsadzają w piec.	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Juszka, barszcz, malaj, duszynina, studzinina, korze, salamacha (to jest tarty czosnek z solą i olejem) itd.	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Najzamożniejsi mają po jednej lub 2 krowy, i prawie wszystko zużywają sami	Używają go mało.	Używają mało
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	W każdej, przeważnie mleko niezbierane słodkie.	Tak samo	Tak samo.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają na własny użytek ser krowi, rzadziej owczy.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	W bardzo małej ilości. Zapasów nie robią.	Tak samo	Tak samo.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają rzadko i do potraw i osobno.	Rzadko	Rzadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie, w dni zwykłe	Masło, słonina, sadło.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie, w dni postne	Rzej siemien. arbuz. i słonecznikowy		Sadło i olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Tak samo w zimie		
15. Jak często spożywają mięso?	W przybliżeniu 3–4 razy tygodniowo w post wcale nie.	Rzadziej	Rzadziej
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Wołowe, baranie i wieprzowe.	Tak samo	Tak samo.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, rzadko kiedy wędzone.	Gotowane.	Gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Używają, gotując na rosół.	Tak samo	Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają w wielkiej ilości.	Używają w wielkiej ilości	Używają w wielkiej ilości
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód przaśny do kuti, wódki i niektórych potraw świątecznych	Jak samo	Jak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Marchew, buraki, cebulę, czosnek, przechowują w lochach i komorach ogórki i kapustę zakiszają	Jak samo	Jak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób, fasola, soczewica używane gotowane, do barszczu, z kłocone i olejem omaszczane jako potrawa kukurudzę gotowaną i pieczoną.	Jak samo	Jak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Hreczane i jaglane, używają i sami wyrabiają.	Kupują	Kupują.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają pszenną, żytnią i kukurudz. z własnego zboża mieląc.	Jak samo.	Kupują częściowo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże i suszone.	Tak samo.	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują je w jamach	"	"
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane same, z ciastem pieczone, i duszone.	"	"
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie używają.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie wypiekają.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Pijają herbatę,	"	"
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą owoce.	"	"
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Zawsze, dwa razy dziennie.	"	"
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę, piwo, wino.	"	"
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Potrawy na dnie uroczyste: Studzinina, pirogi z karto, flami, gołąbki z krecz. krup. mięso duszone z zapraszką, owo, ce suszone, prosięcina i ryby.	"	"
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy dni. Wszystkie "	"	"
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.	"	"
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 1%, mniej zamożnych 12%, ubogich 8%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	—	—
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Bez względu na zamożność używają jednakie potrawy wszyscy.		

Walerya Sidorowicz
tymcz. nauczycielka

KWESTYONARIUSZ

40 79

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Borszczów Nazwa miejscowości? Skała nad Zbruczem

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } płaszczyzna

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? rz. k. 7/8 grek. 4/8 izr. 3/8 Liczba ludności? 6500

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	trzy razy		ludność Skały jest uboga
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	najzwyklejsze potrawy i chleb		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	z barszczu kulesy albo kaszy, kartofli, cebuli, a czasem w święto i z mięsa — do — do		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	zacierka lub kulesza		
5. Chleb — jaki jadają	żytni		
z czego się składa			
czy go sami pieką	sami ale są i piekarze		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	—		
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zwykły sposób		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kulesza, urbany, groch gotują	kapusta, kartofle, fasola	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	bardzo mało jest krów na całej wsi, można liczyć 1/4 litra mleka dziennie na 1 osobę		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bardzo mało		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało bo wywożą a gdy Wtora gospodyni ma, to zanosi na sąd		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie / w dni zwykłe	słoniny, oleju, smalcu		
14. Czego się używa jako omasty: w lecie / w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty: w zimie / w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty: w zimie / w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	w dnie świąteczne		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	wołowinę		
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują		
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało, bo sprzedają na zaspokojenie swych potrzeb		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	po 10 kilo na jednego człowieka dorosłego		
20. Czy używają ryb? śledzi?	suszonych ryb i śledzi w czasie postu		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	bardzo mało w czasie postnym		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest		
buraki	są		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	jest		
czosnek	jest		
ogórki	są		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	jest		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany		
bób	—		
fasola	gotowana		
soczewica	—		
kukurudza	gotowana gniecona i mąka z kukurudzy		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane		
jęczmienne	mało jęczmiennych		
jaglanne	bardzo mało		
przenne	wcale nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	do gotowania a żydzi na kotlet		
żytnia	na chleb		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	do gotowania		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	tak jest świeżych i suchych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak jest		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone nie —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Żadne tylko śliwki suszą i powidła wyrabiają —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	zamożniejsi ubodzy	jeden raz —
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	po 10 litrów na 1 osobę —		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem przytem chleb i mięso wieprzowe —		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni cały adwent cały wielki post	w lecie przed dwa tygodni przed matki boskią — i przed Piotrem i Pawłem	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko oleju		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5% zamożniejszych reszta ubodzy.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Krasek i Tolowda —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—	Zarząd szkoły Środ. ekstornej w Skale Czarynna Burzyńska Zastępca Kierownika	

41 21

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Borszczów Nazwa miejscowości? Ujście biskupie.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery	trzy	dwa
	w zimie		trzy	dwa	jeden.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	mleko z chlebem	chleb z owocami lub z czosnkiem	chleb.
		w dni postne	chleb z solą lub przyprawami.	to samo	tamtemu
	w zimie	w dni zwykłe	chleb ze słoniną lub mlekiem	chleb ze słoniną	dta
		w dni postne	chleb z czosnkiem lub przyprawami	chleb ze solą lub czosnkiem	dta
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz i pieczeń lub kulesza z mlekiem.	barszcz i kulesza z mlekiem lub słoniną	barszcz i kulesza - a później lub kartofle
		w dni postne	barszcz i gołąbki z olejem bakie rybe - rzeczej kucha	barszcz i kulesza z olejem lub gołąbki	" "
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz, lub kapusta i pieczeń (z Dmuszczyzny)	barszcz, lub kapusta i ziemniaki omaszczone lub kulesza	dta dta
		w dni postne	barszcz lub kapusta i kasza z olejem.	barszcz, lub kapusta i ziemniaki z olejem lub kasza	dta dta
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kulesza lub kartofle omaszczone albo z mlekiem.	kulesza omaszczona lub z mlekiem	chleb. lub kulesza
		w dni postne	kulesza z przyprawami lub z olejem	gołąbki lub kulesza z olejem	dta dta.
	w zimie	w dni zwykłe	to samo - co w lecie	kartofle omaszczone lub kulesza.	kartofle pieczone lub gotowane
		w dni postne	kulesza z ogórkami lub z przyprawami	gołąbki lub kulesza z olejem	dta dta.
5. Chleb	jaki jadają		pytlowany	zacny z mąki żytniej	żytni zacny
	z czego się składa		z mąki żytniej	lub kukurydzanej - który sami pieką	a najczęściej kukurydzany - który rzadko sami pieką a kupują od żydów lub zamożniejszy ludzi
	czy go sami pieką		sami go pieką.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Nie używają	Nie używają	Nie używają
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwyczajny -	Zwyczajny	Jeszcze kurudzia ne placki lub kukurudziany chleb
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Przeważnie zwykłe - ale a razem tylko i mięsne -	Tak samo jak i najzamożniejsi -	Rzadkie - ale bardziej kapusta, fasola, kulesz razem i zyko - lub grzyby (huby) przyrządzane lub najprostszy -
Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, pierogi, gołąbki, rosół ~~czar~~ pieczeń - (cielęcina) grzyby (huby)	dto. dto.	
sposób przyrządzania?	kaszi - kukurudziano - Pieczeń (cielęcina) - grzyby (huby) gotują najczęściej z ziemniakiem -		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Najczęściej ½ litra na osobę	Tak samo jak i najzamożniejsi -	Nie -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bez. mało.		- - -
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najczęściej mleko słodkie ale zawsze i w rozmaitej innej formie -	mleko słodkie i kwaśne	Razem tylko - to tylko mleko kwaśne -
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery i bryndzę z owczego -	Tak samo -	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają - lecz za zapasy żywności robią w małych wyjątkach	Rzadko używają a zapasów żywności wcale nie robią	Nie używają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko w dnie zwykłe		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	Tylko w dnie zwykłe.	Tak samo jak najzamożniejsi	Razem tylko używają na zimę słoniny - lub oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	używają masła, smalec, sadło - ~~olej~~		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo -		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Tak samo -		
15. Jak często spożywają mięso?	w Święta - i niedziele - a rzadko w dnie zwyczajne	Tak samo -	Tylko w wielkie Święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Wołowina	Tak samo jak najzamożniejsi -	bardzo mało i tylko mięszanin
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	rzadko -		
16. Jakie mięso jadają — baranina	najczęściej		
16. Jakie mięso jadają — świnina	dto. dto.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	-		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Rosół - lub potrawka tak ze świeżego, jak i z solonego lub wędzonego	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają	bar. mało.	prawie nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50. kgr.	30-35 kgr.	10 - 16. kgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają - najwięcej suchych a rzadziej śledzi	tak samo	używają - tańszych ryb świeżych
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają - ale tylko przezroczyste	mało.	miodu
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	/	tak samo jak i najzamożniejsi -	wrzucić nie mogą z małym wyjątkiem.
buraki	/		
karpiele	/		
kalarepa	/		
cebula	/		
czosnek	/		
ogórki	/		
kapusta świeża	/		
„ kiszona	/		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	zupa - lub na sucho	tak samo jak i najzamożniejsi.	tak samo
bób	na sucho		
fasola	z kartoflami lub z kaszczem		
soczewica	nie używają		
kukurudza	tylko mielona na mąkę -		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Krupy tylko jęczmienne i kukurudziane używają - i takie same wyrabiają -	tak samo jak i najzamożniejsi.	tak samo -
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	/	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo -
żytnia	/		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	/		
kukurydzana	/		
ziemniaczana	—		

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?		
29. Czy piją kawę, herbatę?		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.		

6. 42 33

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brodzki Nazwa miejscowości? Blich

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? – / średnio urodzajna? Średnia urodz. / nie urodzajna? – }

Narodowość ludzi? Ruska i Polska Liczba ludności? 500

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy w zimie 3 razy	Trzy razy Trzy razy.	Detto.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne w zimie: w dni zwykłe / w dni postne Śniadania nie jadają, gdyż rano jedzą obiad a w południe jedzą to, co zostało z obiadu, zwykle jednak na południe jedzą chleb lub kartofle z sadłem, sér lub masło, a w dni postne chleb suchy lub czosnkiem, lub cebulą.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe kasza lub kluski z mlekiem bacami mięso, kasza z rosołem a gdy niema mleko to kapusta ze słoniną, lub barszcz. – w dni postne kapusta zatarta cebulą i jajami lub barszcz, kartofle jako omasty w dnie postne używają oleju. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne detto.	Tak samo	Najubożsi jadają te same potrawy, lecz prawie zwykle mięsa nie omaszczone, rzadko olejem. –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe kartofle pieczone lub gotowane ze solą tylko lub omaszczone. kasza rzadka z mlekiem. – w dni postne kartofle lub kluski z kartoflami; – chleb jedzą prawie z każdą potrawą. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne jak wyżej –	detto.	Kartofle pieczone lub gotowane, i owsiane kasze. –
5. Chleb	jaki jadają: żytni z czego się składa: z mąki żytniej czy go sami pieką: sami. lub czy go kupują i gdzie, ~~od kogo~~	żytni. mąka żytnia często z jęczmienną mąką i kartoflami. sami pieką.	Najczęściej kupują w publicznych piekarniach a gdy pieką sami to zwykle do mąki żytniej dodają kartofle i jęczmienną mąkę
6. Inne pieczywa	jakie używają? W braku chleba pieką placki z prawnego ciasta z mąki kreczanej lub pszennej. z czego się składają? z kąd je otrzymują?	detto. –	detto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	W użyciu są te potrawy: barszcz, kapusta, kulesza, kluski (z testo) kasza.		
sposób przyrządzania?	zwykły		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litr.	1 litr.	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	1/4 litr.	1/4 litr.	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie używają słodkiego mleka używają także mleka kwaśnego i śmietany i maślanki.	detto	detto. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sér z mleka krowi kwaśnego.	detto.	—
12. Czy używają masła?	używają. —	używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie.	nie.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno i do potraw	detto	detto.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło.		
14. w lecie, w dni postne	olej. —		
14. w zimie, w dni zwykłe	smalec, sadło. olej	detto.	
14. w zimie, w dni postne	olej —		
14.			Przyprawiają potrawy mlekiem, jajami, a w dni postne całkiem posną lub raczej jajami i cebulą.
15. Jak często spożywają mięso?	Kilkanaście razy do roku.	Kilka razy do roku	trzy do 4 razy na rok.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
16. krowina	—		
16. cielęcina	—		
16. baranina	baranina —	detto	
16. świnina	świninę		świninę —
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	drób —		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują rosół. — wędzą i solą	detto.	detto.
18. Czy używają drobiu?	Używają.	Rzadko	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	czasami	czasem	czasem
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	pieczony z pszenicą na wigilię Boż. Nowok.	detto	detto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew —; buraki są; karpiele —; kalarepa —; cebula jest; czosnek jest; ogórki jest są; ~~kapusta świeża~~; „ kiszona kiszona w beczkach; i. t. d.		detto	detto
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch używają gotowany z barszcze lub kapustą; bób detto; fasola detto; soczewica —; kukurudza jedzą mlodą ugotowaną, lub jako mamałygę z mąki kukurydz.		detto	detto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane) gęsta kasza i radka; jęczmienne detto; jaglanne detto; przenne —		detto —	detto —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna używają; żytnia używają; owsiana —; hreczana Mielą hreczkę zwykle na żarnach; jęczmienna mają zapas; kukurydzana Kupują w miasteczku (Załoziec); ziemniaczana —		detto	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych, podgrzybków, białaków gotowanych świeżych. Suszą tylko grzyby prawdziwe i podgrzybki.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane.	vetto	vetto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		vetto.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką placki	vetto	vetto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę z arakiem we wielkie uroczystości.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą tylko owoce.		vetto.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	vetto.	vetto.
— w zimie	dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	/	/	/
— piwo	/	/	/
— miód, wino, wino owocowe	Miodu i wina prawie nie używają nigdy.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem i herbatą. —	vetto.	vetto
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
— w tygodniu adwentowym	cały tydzień		
— w tygodniu wielkiego postu	detto		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 5%, mniej zamożnych 40%, ubogich 55%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Na przednowku żywią się łobodą. Jestto rodzaj szpinaku. Przyrządzają ją w ten sposób: zbierają wierzchi z łobody (chepta), płuczą w wodzie i w wodzie gotują. Po odgotowaniu wyciskają z wody i rozcierają w donicy dodając czosnku, a zamożniejsi dadzą lub śmietany dodają. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

43 25

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brody Nazwa miejscowości? Ohnivlno

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? przeważnie Rusini i Polacy Liczba ludności? 936

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kartofle	kartofle	kartofle
		w dni postne	kartofle	kartofle	kartofle
	w zimie	w dni zwykłe	kartofle	kartofle	kartofle
		w dni postne	kartofle	kartofle	kartofle
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ze zupy jaglanej, kreczanej lub jęczmiennej, kapuśty lub barszczu, kluseck a bardzo rzadko pierogów, także kaszy.	zupa jaglana, kreczana lub jęczmienna, kapusty, barszc, kluski a czasem pierogi i kaszy	zupa jaglana, kreczana lub jęczmienna, kapusta, barszc, kluski i kasza.
		w dni postne	tak samo jednak z tą różnicą że omasły nie używają	tak samo, jednak z tą różnicą że omasły nie używają	tak samo
	w zimie	w dni zwykłe	tak jak w dni letne	tak jak w dni letne	tak jak w dni letne
		w dni postne	tak samo jak w dni letne	tak jak w dni letne	tak jak w dni letne
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	zupa kartoflana, jaglana, kreczana, jęczmienna lub kluski i kartofle.	tak jak najbogatsi	tak jak i mniej zamożni
		w dni postne	tak jak w dni zwykłe nieużywając omasły.	tak jak w zwykłe nieużywając omasły	tak jak w zwykłe.
	w zimie	w dni zwykłe	tak jak w letnie dni	tak jak w letnich dniach	tak jak w letnich dniach
		w dni postne	tak jak w letnich dniach	tak jak w letnich dniach	tak jak w letnich dniach
5. Chleb	jaki jadają		z mąki żytnej mieszanej z jęczmienną	z mąki żytnej i jęczmiennej	z mąki żytnej i jęczmiennej
	z czego się składa		z mąki żytnej i jęczmiennej	z mąki żytnej i jęczmiennej	z mąki żytnej i jęczmiennej
	czy go sami pieką		tak	tak	tak
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki	placki	—
	z czego się składają?		z mąki pszennej	z mąki pszennej	—
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają	sami wypiekają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na ciaście kwaśnym	jak najzamożniejsi	jak mniej zamożni
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kartofle, zupa, barszcz, kapusta, groch fasola, bób. kluski, kasza a czasem mięso	jak u najzamożniejszych	z wyjątkiem mięsa tak jak mniej zamożni
Nazwy ich?	Kartofle, zupa, barszcz, kapusta, groch fasola, bób, kluski, kasza, mięso	kartofle, zupa, barszcz, kapusta groch, fasola, bób, kluski, kasza mięso	kartofle, zupa, barszcz, kapusta groch, fasola, bób, kluski, kasza
sposób przyrządzania?	jako przyprawy używają cebuli	jako przyprawy używają cebuli	jako przyprawy używają cebuli
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litra	pół litra	nieużywają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nieużywają	nieużywają	nie używają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne śmietana i maślanka	mleko słodkie kwaśne i maślanka	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek?	tak	tak	
i z jakiego mleka?	kwaśnego	kwaśnego	
12. Czy używają masła?	tak	tak	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	
13. Czy używają jaja? osobno?	nie	nie	
do potraw?	tak	tak	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny lub sadła	masło, słonina lub sadło	czasem sadła
w lecie, w dni postne	—	—	—
w zimie, w dni zwykłe	słonina lub sadło	słonina lub sadło	rzadko sadło
w zimie, w dni postne	olej	olej	—
15. Jak często spożywają mięso?	w niedziele i święta	czasami w niedziele i święta	
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	świnina	świnina	
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Kilogramów	5 Kiligramów	2 Kilogramy
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	tak	tak	nie
buraki	tak	tak	tak
karpiele	nie	nie	nie
kalarepa	nie	nie	nie
cebula	tak	tak	tak
czosnek	tak	tak	tak
ogórki	kiszone	kiszone	nie
kapusta świeża	nie	nie	nie
„ kiszona	tak	tak	tak
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	jako przymieszka do kapusty	jako przymieszki do kapusty	jako przymieszki do kapusty
bób	tak samo	gotowany	gotowany
fasola	tak samo	jako przymieszki	jako przymieszki
soczewica	nie	gotowana	gotowana
kukurudza	gotowana	gotowana	gotowana
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	tak	tak	tak
jęczmienne	tak wyrabiają sami	tak wyrabiają sami	tak kupują.
jaglanne	tak	tak	tak
przenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	tak	tak	tak
żytnia	tak	tak	tak
owsiana	nie z własnego zboża	nie z własnego zboża	tak kupują w sklepach
hreczana	tak	tak	tak
jęczmienna	tak	tak	tak
kukurydzana	nie	nie	nie
ziemniaczana	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszonych	suszonych	suszonych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone lub gotowane	pieczone i gotowane	pieczone i gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	tak	tak.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	tak	tak	tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę	herbatę	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone	suszone	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	2 razy
— w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	nie	nie	nie
— piwo	tak	tak	tak
— miód	nie	nie	nie
— wino	nie	nie	nie
— wino owocowe	nie	nie	nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	0	0	0
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i herbatą	piwem i herbatą	herbatą
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
— w tygodniu adwentowym	7 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	ubogich najwięcej		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	potrawą z kiści burakowych ugotowanych i zaprawionych czosnykiem zwaną w ludu „wołoszem".		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Piotr Szostak
nauczyciel.

44 27

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brody Nazwa miejscowości? Korsów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 1.520

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	Trzy razy	Trzy razy	Trzy razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne }, w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	Zupa kartoflana	Zupa kartoflana	Zupa kartoflana
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne }, w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	Barszcz lub Kapuśniak i Kartofle lub Kasza kreczanna względnie jaglanna	Barszcz lub Kapuśniak i Kartofle lub Kasza kreczanna względnie jaglanna	Barszcz lub Kapuśniak i Kartofle lub Kasza kreczanna względnie jaglanna.
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne }, w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	Kartofle	Kartofle	Kartofle
5. Chleb { jaki jadają? / z czego się składa? / czy go sami pieką? / lub czy go kupują i gdzie, od kogo? }	Razowy Z mąki żytnej z jęczmienną Tak jest —	Razowy Z mąki żytnej z jęczmienną Tak jest —	Taki sam jak i poprzedni
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	Innego pieczywa nie używają	Jak poprzedni	Jak poprzedni

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyna się w dzieży, następnie miesi się i wypieka w zwykłym wiejskim piecu	Jak poprzednie	Jak poprzednie
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Postne		
Nazwy ich?	Barszcz, Kapuśniak, Kapusta, Zupa kartoflana, Kasza	Jak poprzednie	Jak poprzednie
sposób przyrządzania?	Zwykły wiejski		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Rzadko bardzo	Jeszcze rzadziéj	Prawie nigdy
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Tylko słodkie mleko i maślankę oraz serwatkę	Jak poprzednie	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego	Nie	Nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie	Nie	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie	Nie	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina i sadło	Nie	Nie
14. Czego się używa jako omasty — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty — w zimie, w dni zwykłe	słonina i sadło		
14. Czego się używa jako omasty — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy do roku t. j. W prawdnik, Boże Narodzenie i Zmartwychwstanie P.	Jak poprzednie	Jak poprzednie
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Wołowina przeważnie zaś świnina	Jak poprzednie	Jak poprzednie
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	Jak poprzednie	Jak poprzednie
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1½ Kilograma	Jak poprzednie	Jak poprzednie
20. Czy używają ryb? śledzi?	Tak jest	Tak jest	Tak jest
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Zapasy na zimę są w formie surowej: Buraki, cebula, czosnek, ogórki zo, Kiszone i Kapusta Kiszona	Jak u poprzednich	Jak u poprzednich
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają groch, fasolę i Kukurydzę gotowane	Jak poprzednie	Jak poprzednie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają Krupy na Kaszę: hreczanne i jaglanne które sami wyrabiają.	Jak poprzednie	Jak poprzednie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Żytnią, hreczanną, i jęczmienną	Jak poprzednie	Jak poprzednie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	Nie	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak jest	Tak jest	Tak jest
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane lub pieczone Kradki Placki	Jak poprzednie	Jak poprzednie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	Nie	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie, w zimie }	2 razy	Jak poprzednie	Jak poprzednie
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Wódkę, arak i piwo	Jak poprzednie	Jak poprzednie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Około ½ Hektolitra	Jak poprzednie	Jak poprzednie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, arakiem i piwem	Jak poprzednie	Jak poprzednie
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu, w tygodniu adwentowym, w tygodniu wielkiego postu }	2. dni 7. dni 7. dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożniejsi 18 Mniej zamożnych 46 Ubogich 36		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Przeważnie barszczem parzonym z otrębów żytnich i kartoflami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Z Zarządu szkoły lud:
w Korsowie dnia 10 go maja 1891.

ZARZĄD SZKOŁY LUD:
W KORSOWIE

A. Jiwarow
nauczyciel

L. 12

45

29

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brody Nazwa miejscowości? Niemiacz

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość pagórkowata jako krawędź galicyjskiego Wołynia

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Gleba niewrodzajna gdyż pokład jej jest w części glina czerwona w części popielica i il nieprzepuszczalny a więc mokra wody i tylko przy nader starannej uprawie, sprzyjającej porze roku, silnem nawożeniu i trzyzarowej orce wydziera się nieco pszenicy, żyta, owsa, jęczmienia, krzewki i ziemniaków wodnistych

Narodowość ludzi? Rusini obrz. gr. kat. 2 osady Polaków i 1 osada Żydów Liczba ludności? 710

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	W lecie jadają zwykle trzy razy a mianowicie: obiad, południenek i wieczerzę	Tak samo mniejzamożni	Najubożsi tak samo jeżeli mają co jeść a w braku jedzą tylko dwa razy w lecie a raz w zimie
	w zimie	w zimie tylko dwa razy obiad i wieczerzę		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	W lecie jadają na obiad w dni zwykłe kapustę i barszcz zaprawione zsadłem używając do tego razowego czarnego żytniego chleba	W dni zwykłe kapustę i barszcz zaprawiony mlekiem ze ziemniaka i pszenicy	Kartofle pieczone i kawałek jęczmiennego chleba
	w lecie, w dni postne	w dni postne barszcz i kapusta z grochem zaprawiona olejem także pencak	W dni postne kartofle gotowane z juszką i czarny chleb żytni razowy, barszcz i kartofle pieczone z kwaśnymi ogórkami	W dni postne kawałek chleba i wołok t. j. łoboda podbita mąką
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle omaszczone zsadłem, barszcz i kapustę z grochem	barszcz i kartofle pieczone	Kartofle pieczone i barszcz postny
	w zimie, w dni postne	barszcz z fasolą i kawałek chleba	barszcz i kawałek chleba	pieczone kartofle ze solą
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta i barszcz pozostałe z obiadu gdyż osobno obiadu nie gotują tylko zostawiają już od razu z obiadu część na południenek	Kapusta i barszcz pozostawione na południenek z obiadu do tego kawałek chleba razowego żytniego	Kawałek jęczmiennego chleba główka czosnku lub cebuli albo czarnowidkiem ze solą i cebula
	w lecie, w dni postne	barszcz i kapusta z grochem pozostawiona z obiadu na południenek	Kartofle z miodurem lub z juszką kwaśne ogórki i chleb	tak samo w dni postne
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz i kapusta z grochem zaprawione zsadłem, czasem kasza prosana lub jęczmienna	Kapusta i barszcz zaprawione mlekiem ze ziemniaka lub pszenicy	pieczone kartofle ze solą lub kawałek chleba z czosnkiem albo cebulą w dni zwykłe
	w zimie, w dni postne	kapusta z grochem i pencak	barszcz postny buraczany lub z żytniej mąki i kawałek chleba	tak samo w dni postne
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Na wieczerzę jadają ścierankę z mlekiem słodkim	Ciasto z kartoflami czyli ścierankę z kartoflami	Wołok t. j. łoboda podprawiona żytnią mąką i czosnkiem lub kawałek jęczmiennego chleba
	w lecie, w dni postne	kasza gaglana lub krupnik jęczmienny albo kreczany	Krupnik jęczmienny lub kreczany	kawałek chleba z czosnkiem
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle gotowane omaszczone zsadłem	Lemiszkę z kreczanej mąki z juszką kartoflaną	pieczone kartofle ze solą
	w zimie, w dni postne	kartofle omaszczone olejem lub pieczone z ogórkami kiszonymi	pieczone kartofle z ogórkami kiszonymi	pieczone kartofle lub kawałek chleba jęczmiennego także z ur.
5. Chleb	jaki jadają	żytny z mąki razowej, i pszenny tylko w święta dorocznie	chleb żytny razowy lub chleb jęczmienny razowy	chleb żytny z mąki na pół ze stłoszą zmieszanej lub także z jęczmiennej mąki
	z czego się składa	z rozwiedzonej ciepłą wodą, z dodatkiem kwaśnego ciasta z poprzedniego pieczywa mąki żytnej i wody	z porzedzonej mąki żytnej lub jęczmiennej i wody	z rozwiedzonej jęczmiennej mąki i wody
	czy go sami pieką	chleb wypiekają sami ale często bywa nieco surowy	chleb pieką sami lecz nadto kiedy dobrze wypieczony	chleb pieką sami ale mało się ją tylko nezotem nadlim przeto chleb ten tylko biedak jeść musi do tego często surowy.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Inne pieczywa są: placki kapuściane, placki kartoflane, placki grochowiane, pirogi pieczone ze śliwkami, placki jęczmienne i kreczanne	placki kapuściane, grochowiane, placki z fasolą placki kartoflane	placki kartoflane jęczmienne z grochem lub fasolą
	z czego się składają?	z ciasta żytniego i kapusty, kartofli, grochu lub śliwek	z ciasta jęczmiennego, kapusty grochu, kartofli lub fasoli	z ciasta jęczmiennego, kartofli tartych grochu lub fasoli
	z kąd je otrzymują?	Z zapasów domowych sami produkują	Z domowych zapasów sami wypiekają	Kupują od zamożniejszych produkta surowe i sami wypiekają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	Gospodyni przechowane po ostatniego pieczywa ciasto które im stoi jak drożdże rozpuszczają ciepłą wodą, dają żytniej mąki robiąc rozczyn który po wykiśnieniu mieszają dodając tyle mąki żeby ciasto zstężało poczem wyrabiają bochenki i wsadzają do wypalonego umyślnie do wypiekania chleba służącego - pieca. Placki robią z przaśnego ciasta dodając kartofli tartej kapusty lub grochu	W ten sam sposób wypiekają chleb mniejsi pani tak samo	Tak samo sporządzają pieczywa i najubożsi
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz burakowy, barszcz z żytniej mąki i z kwasu, kapusta kiszona z grochem, pencak, kasza jaglana, kreczana, jęczmienna, wołok (łoboda zaprawiona czosnkiem i mąką) gołąbki kapuściane ziur (z mąki owsianej) kwasza (część żytniej a część pszennej mąki) pirogi z kwaśnym serem kartoflami, kapustą i jagodami, justka z kartoflą, rosół barani lemiszka żytnia i kreczana tartej jęczmienna na mleko z mąki i ziemniaka kluski, ciasto na kartoflach kapusta gotowana zaprawiana sadłem, barszcz kwaśny zaprawiają śmietaną i jajem kwaśne kołoń rozczyn z żytniej i pszennej mąki a kiedy wykiśnie gotują dodając kmin kreczn.	Te same potrawy bywają i u mniejszamożnych tylko z braku omasty bywają zaprawiane czosnkiem, mlekiem ze ziemniaka i mąki. —	Najubożsi używają najwięcej kartofli, barszczu postnego bez raków i na mąki żytniej, kapusty ziur i kwaszy a letnią porą z łobody wołok zaprawiony czosnkiem. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie w zimie	Mleka używają tylko słodkiego i na jednę osobę przypada przeciętnie 1 liter podczas lato, zimową porą mleka nie używają zaś z braku a postrze składają na ser a ten sprzedają na podatki	Mleka używają tylko słodkiego i przeciętnie na osobę podaje ½ litra w porze zimowej zcale mleka nie używają	Najubożsi mleka nie mają ni letnią ni zimową porą. —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiału używają tylko jako mleko słodkie gotowane i masłankę do lemiszki	Tylko mleko słodkie gotowane z ciastem lub lemiszką	Żadnego nabiału nie mają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają kwaśny z kwaśnego odgrzanego mleka	Sery wyrabiają kwaśny na własny użytek	Kupują na święta z capusty po kwarcie i lepią z kartofl. pierogi
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła bardzo rzadko używają tylko z capszy zapasów masła nie robią na zimę lecz sprzedają na podatki i potrzeby domowe	Masła nie używają ani zapasów tego na zimę nie robią	Masła nie mają przeto nie jest ono u nich w użyciu —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają tylko w Święta wielkanocne do potraw bardzo rzadko do barszczu zamyśl w cale nie używają	Tylko na Wielkanocne święta —	Jako święcone jajo na święta wielkanocne. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe w lecie: w dni postne w zimie: w dni zwykłe w zimie: w dni postne	jako omasta słodkie mleko i sadło kisil z czereśni i wiśni — sadło olej i czosnek	słodkie mleko kisil z czereśni i wiśni jeżeli jest sadło lub mleko ze ziemniaka i z mąki i czosnek	Mleko ze ziemniaka i czosnek tak w dni zwykłe jak i postne letnią i zimową porą. —
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy do roku na Boże narodzenie jako wieprzki i na święta wielkanocne a czasem z żeniaczki przez parę tygodni tylko niewielkę baranina	Tylko dwa razy do roku na Boże Narodzenie i święta wielkanocne	Jak zarobią to kosztują na Boże narodzenie i święta wielkanocne
16. Jakie mięso jadają wołowina krowina cielęcina baranina świnina jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	jadają tylko baraninę i świninę	Świninę a rzadko baraninę	Świninę dwa razy do roku
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują jako rosół barani i rosół z świniny, pieką pieczeń baranią i wieprzową z czosnkiem i korzeniami a słoninę solą i przechowują jako omastę (sadło)	Dodają do barszczu świniny lub rzadziej baraniny i gotują na wielkie święta barani rosół a słoninę solą na omastę	Jako kupione spożywają świninę z barszczu na Boże Narodzenie a kiełbasę na święta wielkanocne —
18. Czy używają drobiu?	Drobiu wcale nie używają tylko sprzedają na potrzeby domowe	Drobiu nie używają sprzedając takowy na inne potrzeby	Drobiu nie mają i nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętna ilość mięsa na dorosłego człowieka w roku na najzamożniejszego wynosi 15 ℔	na mniej zamożnego wypadnie 7 ℔ w roku	na najuboższego wypadnie 1 ℔ na rok
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają suchej ryby zwanej sudak także drobnej ryby suchej (czuchoni) i śledzi	Używają drobnej ryby suszonej (czuchoni) i śledzi	Używają li tylko śledzi niektórzy rzadko czuchoni. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają tylko na Boże narodzenie przaśnego do Kuki	Tylko do Kuki (Kutia) na Boże narodzenie	Wcale miodu nie używają a Kutię zaprawiają makiem i nieco cukru dodając
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Najzamożniejsi robią zapasy na zimę z marchwi buraków, cebuli i czosnku Dymionych, ogórków kiszonych i kapusty kiszonej Marchew i kartofle przechowują w kopcach i piwnicach raz cebulę czosnek na strychach a kiszone ogórki i kapusta w komorach	Mniej zamożni robią też zapas na zimę z kartofli buraków i kapusty niemniej też cebuli czosnku i ogórków.	Najubożsi robią zapas kartofli i kapusty kiszonej a na niedy wystarczy zarobek robią zapas buraków czosnku i cebuli a w części tylko kiszonych ogórków. —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Grochu i fasoli używają najczęściej jako przymieszkę do kapusty i barszczu bobu używają rzadziej a soczewicy i kukurudzy wcale nie znają Groch i fasolę gotują i jako gotowane używają do barszczu i kapusty	Grochu i fasoli używają w formie gotowanej jako przymieszkę do barszczu i kapusty	Używają także grochu i fasoli jako przymieszkę do barszczu i kapusty w formie gotowanej
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Najzamożniejsi używają krup: hreczanych jęczmiennych i jaglanych i sami takowe na stępie i warnach wyrabiają	Tak samo mniej zamożni wyrabiają sami na stępie krupy jaglane a na warnach jęczmienne i hreczane i takowe na podprawę kapusty lub na kaszę używają	Najubożsi wyrabiają tylko krupy jęczmienne i jaglane i takowych jako podprawy do kapusty używają. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Najzamożniejsi używają we święta mąki pszennej a inne dwie żytniej hreczanej i jęczmiennej a kukurudzianej i ziemniaczanej nie znają i nie używają Zapasy rocznych mąk robią na zimę sami mieląc odpowiednie zboża w większych młynkach (wiatrnych) wodnych	Tylko raz do roku na Wielkanocne święta na paskę używają mąki pszennej a inne dwie żytniej, jęczmiennej i hreczanej i robią takowych zapasy na zimę	Najbiedniejsi używają mąki jęczmiennej żytniej i owsianej i robią takowej jeżeli im starczy zapasy zimowe lub takie kupują u innych ludzi albo biorą na dorobek

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów prawdziwych używają zwłaszcza tak świeżych jakoteż suszonych gdyż ich mało jest więcej używają podgrzybków świeżych i suszonych, bielaków świeżych i różnorodnych innych świeżo ugotowanych	Tak samo mniej zamożni używają najwięcej podgrzybków świeżych i suszonych	Najubożsi używają podgrzybków świeżych i suszonych i pewnego rodzaju innych jak bielaków smarzów i t. p.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią jak największe.	Mniej zamożni robią także zapasy ziemniaków	Najubożsi prawie tylko ziemniakami żyją i starają się o zapasy takowych
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaków używają gotowanych zaprawionych zaltem, gotowanych z ciastem, pieczonych i bitych z mlekiem. Jako domieszki używają kartofli do placków i zmieszane ze serem na pierogi także wypiekają placki kartoflane	Mniej zamożni używają także kartofli gotowanych pieczonych i tartych do placków albo gotują takowe z ciastem i pieką z nich placki kartoflane	Najubożsi pieką placki kartoflane, używają kartofli gotowanych a najwięcej pieczonych które im na obiad i kolacyę służą i w części także chleb zastępują. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy i herbaty nie piją	Kawy i herbaty nie piją	Kawy i herbaty nie znają wcale i nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Najzamożniejsi mają niekiedy suszone gruszki jabłka i śliwki innych konserw nie znają	Suszone jabłka w części też gruszki i śliwki suszone są w użyciu	Najubożsi nie mają owoców chyba uzbierają z dziczki jabłoni i grusz lasowych także w formie suszonej używają
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Tak w lecie jakoteż i w zimie palą tylko dwa razy	Tak w lecie jakoteż i w zimie palą dwa razy	W lecie i w zimie dwa razy palą. —
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Najzamożniejsi podczas wielkich uroczystości jak prawnikow. Jegr. pijąc piwo gdyż w większej części należą do towarzystwa trzeźwości	Piją tylko wódkę ci którzy nie należą do towarzystwa trzeźwości	Piją tylko wódkę jeżeli który na nią nie przysięga
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Ilość roczna wódki w przybliżeniu wynosi 6 liter na dor. osobę	Ilość roczna wódki na dorosłą osobę 6 liter wynosi	Ilość roczna wódki na dorosłą osobę 9 liter wynosi. —
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się piwem a w części wódką, nakiedy kto jej używa	Mniej zamożni raczą się podczas dni uroczystych i wesel wódką i kiedyby ten (jest to mieszanina 3 litrów ochu 4 fo cukru półbezchrzoby i na 6 cent. cykoryi)	Używają tylko wódki podczas uroczystości i dni weselnych. —
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W zwykłym tygodniu są trzy dnie: Poniedziałek, Środa i Piątek) postu 6 tygodni adwentu w obrządku gr. kat. surowy post dla wszystkich 7 tygodni wielkiego postu ścisle przestrzeganeg; i w ogóle w roku 244 dni ścisłego postu w którym nawet nabiału nie używają		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nabiału wcale nie używa chociażby miał umrzeć a nowonatym dzieciom nabiału nie dają tylko piersiowym pokarmem niemowlęta karmią starsze dzieci jedzą postne strawy przez 244 dni		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Stosunek procentowy jest taki: najzamożniejszych 1% mniej zamożnych 10% a najuboższych 89%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się prócz wyż rzeczonymi pokarmami plackami z grysu pszennego i żytniego, różnorodnymi kubami, kartoflami, łobodą zwaną wotek plackami z kartofli i kwaśnem surowym		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Posty są następujące:

6 tygodni adwentu t. j.	42 dni	
7 tygodni wielkiego postu	49 "	
6 " piotrówki	42 "	
2 " spasówki	14	
	2 dnie podczas świąt	
i Poniedział. Środa i Piątku	95 dni	
Razem	244 dni	

Niemiar dnia 14 Maja 1891

Baryli Czeredarczuk
nauczyciel

46

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brody Nazwa miejscowości? Pieniaki

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość pagórkowata 370 m. n. p. m. przeważnie lasami pokryta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy, Żydzi Liczba ludności? 1294 dusz

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	Włościanie nasi jadają tak w lecie jak i w zimie trzy razy na dzień to jest: obiad zrana, pozostałe potrawy z obiadu jako też chleb ze solą, czosnykiem, cebulą, w południe i wieczerzę.		
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Włościanie nie znają śniadania, jadają bowiem zrana obiad tak w lecie jak i zimie tak w dni zwykłe jak i postne		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Obiad włościanina składa się w ogóle tak u najzamożniejszego, mniej zamożnego jako też ubogiego tak w lecie jak i zimie z następujących potraw: barszczu, kapusty, grochu fasoli, bobu, kaszy jęczmiennej, jaglanej, pęcaku, a w dni świąteczne u najzamożniejszych z mięsa u mniej zamożnych z pieczoń. Najwięcej jadają kartofle w dni postne bez omasty, w dni zwykłe zamożniejsi jadają z omastą, a to tak gotowane jak i pieczone. Mniej zamożni jadają kartofle w dni zwykłe z kwaśnem mlekiem, ubodzy jadają je ze solą, z ogórkami kiszonymi lub kiszoną kapustą, zacierkę w postne dni bez nabiału w dni zwykłe z nabiałem. Chleb lub placki jadają zamożniejsi tak w lecie jak i w zimie; mniej zamożni i ubodzy tylko w zimie. Od marca do sierpnia zastępują miejsce chleba kartofle.		
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Kartofle pieczone, gotowane z kwaśnem mlekiem, kluski z polewką z mlekiem słodkiem lub słoniną, kaszę jęczmienną z mlekiem słodk. W dni postne jadają te same potrawy ale bez omasty i nabiału. Kartofle jadają z kiszonymi ogórkami, kwaśną kapustą tak gotowane jak też pieczone. Chleb i placki jęczmienne i żytnie z cebulą lub czosnykiem.	Kartofle pieczone gotowane, czasem tylko z mlekiem kwaśnem, zacierkę czasem z mlekiem słodkiem	Kartofle pieczone, gotowane ze solą, z ogórkami kiszonymi, kaszę jęczmienną bez mleka i omasty, zacierkę bez mleka
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Chleb jadają żytni i żytnio jęczmienny. Składa się z mąki żyt. razowej. Sami chleb wypiekają. Nie kupują.	Żytni lub jęczmienny. Składa się z mąki żytniej lub jęczmiennej razowej. Sami chleb wypiekają. Nie kupują.	Jęczmienny, dodając do ciasta pewną część kartofli ugotowanych i ugniecionych. Sami chleb wypiekają. Kupują w lecie w karczmie.
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }	Placków używają. Z mąki i gotowanego grochu, kapusty gotowanej, jako też z ugotowanych kartofli. Sami sporządzają.	Placków używają. Z mąki i ugotowanego grochu, ugotowanej kapusty i ugotowanych kartofli. Sami sporządzają.	Placków używają. Z mąki i ugotowanego grochu, ugotowanej kapusty i ugotowanych kartofli. Sami sporządzają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Gospodyni przechowuje z ostatniego pieczywa trochę kwaśnego ciasta, które takowe w ciepłej rodzinie rozczynia ciasto. Pozostawia potem ten rozczyn dodaje mąki stosowną ilość do rozczynu, miesi ciasto jest dość gęste stawia je znów w ciepłe bochenki i wypieka w piecu.	kwaśnego ciasta, które zastępuje jéj drożdże; rozpuszcza to ciasto dodaje soli a czasem i kminu. Kiedy miejsce, ażeby kisło a kiedy wykiśnie wyrabia	ażeby jakiś czas kisł — potem
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki wypiekają z ciasta słodkiego z mieszanego z ugniecionym grochem, kartoflami lub kapustą		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz kwaśny, kapusta kiszona, kasza kreczana, jęczmienna, jaglana, kapusta na gęsto z grochem ugotowana, pęcak z krup jęczmiennych zrany w kwaśném mleczu tobaszą, gołąbki z krup kreczanych, jaglanych, kartofle gotowane, pieczone z omastą lub kwaśném mlekiem kartofle ze solą, ogórkami kiszonymi, kartofle z polewką zasypane krupami kreczanymi lub jęczmiennymi. Barszcz i kapustę (kapustniak) jadają z ugotowaną fasolą, grochem, bobem lub chlebem zaciertą z ciasta jęczmiennego z polewką. W postne dni potrawy przyprawiają olejem i tartym czosnykiem		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają tylko zamożniejsi i Przeciętnie na jednę	mniéj zamożni, ubodzy	bardzo rzadko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	7 litrów 18 litrów w lecie w zimie	osobę wypada 4 lit. 14 litrów w lecie	w z. 2 lit. 9 litrów w lecie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka używają przeważnie słodkiego, kwaśnego zbieranego ze śmietany, maślanki a ubodzy używają serwatki.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają na własny użytek a to z kwaśnego mleka		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło wyrabiają a samego nie używają lecz takowe sprzedają. Zapasów masła na zimę nie robią.		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Czasem do potraw jaj używają ale przeważnie je sprzedają		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Jako omasty używają słoniny	czasem używają słoniny	— żadnéj omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju	w dni postne oleju lub żadnéj	nie używają żadnéj omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny lub smalcu	czasem słoniny lub smalcu	jadają bez omasty potrawy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju	czasem używają oleju.
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa używają najzamożniejsi i mniéj zamożni jesienną porą a czasem i w niedzielę i święta uroczyste w innéj porze, ubodzy zaś tylko na Wielkanocne święta i prażnik		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Jadają czasem wołowinę	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	" cielęcinę	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	" —	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	najczęściéj świninę	Jadają czasem świninę	Jadają dwa razy do roku świninę to jest na Wielkanocne święta i prażnik
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie jadają żadnego innego	—	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane a rzadko wędzone	Gotowane	Gotowane
18. Czy używają drobiu?	Drobiu bardzo rzadko używają	Rzadko używają drobiu	Używają w Święta uroczyste ale to rzadko.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na jednego człowieka wypada zjedzonego mięsa w roku 8 kilogr.	6 kilogr.	2 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi i ryb suszonych sudakami zwanych.	Używają śledzi	Używają śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu wcale	nie używają.	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? —	Z ogrodowizn robią wieśniacy	zapasy na zimę a to	
marchew	robią zapasy z marchwi	zapasy z marchwi	zapasy z marchwi
buraki	" zapasy z buraków	zapasy z buraków	zapasy z buraków
karpiele	nie robią zapas.		
kalarepa	" "		
cebula	robią zapasy cebuli	robią zapasy cebuli	robią zapasy cebuli
czosnek	robią zapasy czosnku	robią zapasy czosnku	robią zapasy czosnku
ogórki	robią zapasy ogórków kiszonych	robią zapasy ogórków kiszonych	robią zapasy ogórk. kiszonych
kapusta świeża	nie robią zapa.		
" kiszona	robią zapasy kapusty kiszonej	robią zapasy kapusty kiszonej	robią zapasy kapusty kiszonej
i. t. d.	Z ogrodowizn żadnych innych	zapasów nie robią.	
23. Czy są używane i w jakiej formie —			
groch	Groch używają w formie gotowanej z barszczem lub kapustą.		
bób	Bobu używają w formie gotowanej z	barszczem lub kapustą	
fasola	Fasoli używają w formie gotowanej	z barszczem lub kapustą	
soczewica	Soczewicy wcale nie używają		
kukurudza	Kukurudzy nie używają		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? —			
hreczane (tatarczane)	Hreczanych krup i kaszy używają i takowe sami wyrabiają		
jęczmienne	Jęczmiennych krup i kaszy używają i takowe sami wyrabiają		
jaglanne	Jaglanych kasz używają i takowe sami wyrabiają.		
przenne	Pszennych wcale nie używają i takowych nie wyrabiają.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? —			
przenna	Mąki pszennej nie używają i zapasów nie robią		
żytnia	Robią zapasy żytniej mąki i takowej używają		
owsiana	Owsianej mąki wcale nie używają i zapasów nie robią		
hreczana	Mąki hreczanej używają ale zapasów nie robią		
jęczmienna	Jęczmiennej mąki najczęściej używają i największe zapasy robią		
kukurydzana	Kukurydzanej mąki wcale nie używają i zapasów nie robią		
ziemniaczana	Ziemniaczanej mąki wcale nie używają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają w formie świeżej i suszonej a mianowicie: grzybów prawdziwych czyli borowików, podpieniek, koźlarów, bieli.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Z ziemniaków robią największe zapasy, pomieszane one stanowią główny produkt którym się wieśniacy żywią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki spożywają w formie gotowanej na sucho lub z polewką, dodając do tego krup kreczanych lub jaglanych		i pieczonych
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Jako domieszki do chleba zawsze prawie używają.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Placki z ziemniaków wyfiekają w dni postne i na przedmówku		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy i herbaty wcale nie piją		—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Z jabłek przyrządzają w bardzo małej ilości konserwy suszone.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Tak w zimie jak i w lecie palą w piecach celem gotowania jadła dwa razy dziennie tj. z rana i w wieczór po pracy. Wpołudnie jadają pozostałe z obiadu potrawy lub chleb z ozosnykiem i cebulą		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Z trunków piją tylko piwo i wódkę;	miodu, wina wcale nie używają.	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W przybliżeniu wypada rocznie na dorosłą osobę wódki 1 litr	3/4 litra	1/2 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się piwem i wódką.		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	sześć dni		
w tygodniu wielkiego postu	siedm dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nabiału wcale nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	W przybliżeniu jest ludzi zamożnych 2%, mniej zamożnych 54%, ubogich 44%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednówku żywią się kartoflami, plackami z poszemgo gryszu i ugotowanym dziko rosnących szczawiem.		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. Na wiosnę otrzymują najubożsi z obszaru dworskiego po dwie lub trzy ćwierci ziemniaków do sadzenia. W razie słabości otrzymują ubodzy pół kila mięsa dziennie na wniosek lekarza miejscowego. Nabiału włościanie mało mają albowiem z przyczyny braku paszy bardzo licho karmią krowy. Najubożsi począwszy od marca do sierpnia chleba nie jadają z przyczyny ubóstwa i przeważnie ziemniakami się żywią.

Ciemiki dnia 10 maja 1891 Ptaszek

47 93

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brody Nazwa miejscowości? Smarzów.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna. —

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1148.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie dwa; w zimie dwa	tak samo	1 raz w lecie i w zimie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe, barszcz, zupy, krupniki, kartofle i kluski z okrasą; w dni postne w post tosamo bez okrasy lub z olejami —; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: tosamo co w lecie	taksamo	taksamo, tylko prawie zawsze bez okrasy
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe chleb ze sadłem, masłem serem lub słoniną; w dni postne chleb z czosnkiem lub cebulą; w zimie: w dni zwykłe tak samo jak w lecie; w dni postne tak samo jak w lecie	Tak samo	chleb z czosnkiem i cebulą — bardzo rzadko z okrasą
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: Podobne strawy co na śniadanie (pytanie 2.)	taksamo	tak samo.
5. Chleb	jaki jadają razowy; z czego się składa z mąki żytniej; czy go sami pieką tak; lub czy go kupują i gdzie, od kogo —	takisamy; z domieszką kartofel lub mąki jęczmiennej; pieką sami; —	chleb żytni razowy z małą domieszką kartofel pieką sami. —
6. Inne pieczywa	jakie używają? pirogi i placki; z czego się składają? z fasolą, grochem, kaszą tatarczaną lub pszonem okraszone słoniną lub sadłem; z kąd je otrzymują? pieką sami	Tak samo —	Tak samo często bez okrasy. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniony na noc, miesza rano i wyrabiając wrzuca w prost w piec	Tak samo tylko przy użyciu domieszki z kartofli —	Tak samo jak mniej zamożni. —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	bądź tak samo jak chleb, bądź przaśne	tak samo.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne i roślinne (strączkowe przeważnie)		
Nazwy ich?	Groch z kapustą, kasza pszoniana, tatarczana, kluski jęczmienne, pszenne lub tatarczane	Tak samo — z mięsem i kiszoną kapustą	Tak samo często pośne
sposób przyrządzania?	strączkowe i roślinne w zwykły sposób gotowane, mączne umieszczone rzucone na ukropie, okrasza się sadłem, słoniną a w post olejem. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	tak, 1/2 litra na osobę	tak samo —	prawie nigdy, chyba otrzymają z samorządu
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	rzadko. —		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne mleko, słodkie niezbierane, śmietana maślanka. —	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak, z kwaśnego mleka	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają topione bez soli —	tak samo —	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno, i do okrasy barszczu	tak samo —	nie — sprzedają na targach —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina i sadło	tak samo —	przeważnie postno —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	jak w lecie —		
15. Jak często spożywają mięso?	w święta i dni uroczyste	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	tak samo	świninę, baraninę i króliki —
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki —		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	solone —	Nie	Nie
18. Czy używają drobiu?	tylko w czasie chorób	Nie	prawie nigdy —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kilo	10–12 kilo	3–4 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	tak	tak	tak
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew 1 suworoą; buraki suwowe i kiszone; karpiele —; kalarepa —; cebula w wiankach do potraw; czosnek tak samo; ogórki kiszone; kapusta świeża —; „ kiszona kiszona —	tak samo	tak samo —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch gotowany na potrawę, lub nadziewają pirogi; bób gotowany; fasola jak groch; soczewica jak groch i fasola; kukurudza tylko gotowana świeżo —	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	używają prócz przennych wszystkie krupy — robią sami	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenną; żytnią; owsiana —; hreczaną —; jęczmienną; kukurydzana —; ziemniaczana —	tak samo	tak samo —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzyby jadalne zwykłe, rydze, podpieńki i huby jadalne w miejscowych lasach lub świeże bądź suszone jako przyprawy do barszczu i zup, bądź świeże gotowane i smażone z omastą – marynowane nigdy.	Tak samo	Tak samo —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak.	tak,	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone, lub gotowane w dni zwykłe omaszczone słoniną, lub samem w prost olejem z czosnkiem lub cebulą także w pierogach gotowanych i pieczonych używają. — tak,	Tak samo używają — tak,	Tak samo. tylko czysto bez żadnej okrasy. — używają — tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko w wielkie święta i dni uroczyste	tak samo —	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą jabłka gruszki i śliwki. —	tak samo —	tak samo. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy w zimie dwa razy	tak samo	tak samo —
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo i wódkę	do	do
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	6 litrów —	2–3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką	Tak samo	tak samo —
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 w tygodniu adwentowym cały adwent nie wyjąwszy niedzieli — w tygodniu wielkiego postu cały post nie wyjąwszy niedzieli. —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nigdy. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/6 najzamożni. 3/6 mniej zamożnych 2/6 najuboższych —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kartofle stanowią główne pożywienie. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Potrawy używają wszystkie trzy kategorye ludzi prawie te same główne pożywienie bowiem stanowią potrawy mączne i roślinne. Ta tylko jest różnica że zamożni używają do tych potraw okrasy mniej zamożni w mniejszych ilościach najubożsi prawie cały rok jedą postno. —		

SZKOŁA LUDOWA W ROZTOKI
SZKOŁA HAPUANA

L. 11.

48

95

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brody

Nazwa miejscowości? Suchodoły i gaje suchodolskie.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio

Narodowość ludzi? Polacy - Rusini - Żydzi

Liczba ludności? 995

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	3 razy	3 razy	według możności 2 x czasem i 3 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz - kapustę - kartofle - kaszę - kluski - pirogi	Barszcz, kapustę, kartofle - kaszę, kluski, pirogi	Barszcz - kapustę - kartofle.
	w lecie, w dni postne	do	do	Kaszę - żur - i jak wyżej
	w zimie, w dni zwykłe	do	do	jak wyżej
	w zimie, w dni postne	do	do	jak wyżej.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Jak wyżej pod 1.	Jak wyżej pod 1	Jak wyżej pod 1
	w lecie, w dni postne	jak wyżej "	do do	do do
	w zimie, w dni zwykłe	do do	do do	do do
	w zimie, w dni postne	do do	do do	do do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle z kwaśnym mlekiem lub maszczone i chleb.	Kartofle z kwaśnym mlekiem, maślankę lub zasypaną serwatkę.	kartofle i to samo co rano.
	w lecie, w dni postne	Kartofle pieczone i chleb.	Kartofle pieczone lub gotowane i chleb.	placki, łobodę i okrzypiej zaprawione czosnykiem.
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle maszczone lub kaszę na mleku.	Kartofle lub kaszę na mleku.	Kartofle - lub kaszę
	w zimie, w dni postne	Kartofle pieczone i chleb.	Kartofle pieczone i chleb,	pieczone kartofle placki lub chleb.
5. Chleb	jaki jadają	żytni a czasem pszenny.	żytni i jęczmienny	żytni lub jęczmienny
	z czego się składa	z domieszki kartofel.	z domieszki kartofel	
	czy go sami pieką	sami	sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	Jeżeli brakuje drogo z boku, kupują wymiar w młynach na przedmieściu.	Po większej części kupują wymiar w młynach za zarobione pieniądze.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Na Boże narodzenie - Wielkanoc lub na prażnik - pieką pasek babki, strucle i placki.	Jak obok pieką to samo.	Musi mieć przynajmniej jedną paskę lub parę strucel.
	z czego się składają?	Z ciasta i sera.	Z jak obok	
	z kąd je otrzymują?	Sami wypiekają	sami wypiekają.	kupują w Brodach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	W piecach piekarskich domowych	Jak obok	Jak obok
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Jak, wyżej	Jak obok	Jak obok
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Potrawy płynne i gęste	płynne i gęste	Jak obok
Nazwy ich?	Barszcz, krupnik, kapuśniak, zacierka, kapusta, kasza hreczana - jęczmienna - perłowana czyli jaglana, pęcak - groch - fasola - ziemniaki.	Jak obok	według możności jak obok
sposób przyrządzania?	zwykły gospodarski	Jak obok	Jak obok
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają na osobę 12 do 15 litry.	Do 8 litrów	Jeżeli sobie kiedy nie kiedy kupi.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	połowę mniej.	połowę mniej.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przerobionego lub surowego. słodkie - kwaśne - i maślankę - a resztę w Bro. Dach sprzedają.	Jak obok	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie - tylko ser dziersdorry z mleka kwaśnego.	Jak obok	—
12. Czy używają masła?	Używają	używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone.	solone	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają tylko na Wielkanoc gotowane - a resztę w Brodach sprzedają.	Jak obok	Tylko parę jaj na Wielkanoc.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło i sadło	masło i sadło	
14. — w lecie, w dni postne	olej	olej	poźno lub z olejem.
14. — w zimie, w dni zwykłe	sadło	sadło	
14. — w zimie, w dni postne	olej	olej.	
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko	jak obok	nigdy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	
16. — krowina	—	—	
16. — cielęcina	—	—	
16. — baranina	czasem w zimie	czasem w zimie	Raz lub dwa razy w roku.
16. — świnina	częściej	bardzo rzadko	
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	solone i wędzone	Jak obok.	—
18. Czy używają drobiu?	Nie chyba w czasie ciężkiej słabości	Jak obok	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Tego trudno odgadnąć	Trudno odgadnąć	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi i ryb suszonych w podcie.	Jak obok.	Śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	nie	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	mają	mają	obok wymienione jarzyny kupują.
buraki	mają	mają	
karpiele	—	—	
kalarepa	—	—	
cebula	mają	mają	
czosnek	mają	mają	—
ogórki	mają	mają	
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	mają	mają	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany cały rozdrucony	Jak obok.	Jak obok.
bób	„ „ —		
fasola	gotowana cała lub rozdrucona		
soczewica	„ cała do		
kukurudza	— —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają	Jak obok.	Kupują w mieście u żydów.
jęczmienne	używają		
jaglanne	używają		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają	Jak obok.	Kupują gotową mąkę lub wymiar w młynie i mielą na razowinę.
żytnia	używają		
owsiana	—		
hreczana	używają		
jęczmienna	używają		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

Sami robią do młynów i przechowują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają surowych lub suszonych.	surowe babki - maślaki - kimelki - i opieńki	Tak obok
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	kupują.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane - pieczone	Tak obok	Tak obok
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	Tak obok	Tak obok
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają.	Tak obok	Tak obok
29. Czy piją kawę, herbatę?	Czasem w święta kawę i herbatę	herbatę w święta	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	nie	nie	—
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy rano i wieczór	Tak obok	Tak obok
— w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	bardzo mała liczba pije wódkę	Tak obok	
— piwo	piją	do do	
— miód	czasem	do do	
— wino	—		
— wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	pieczem i herbatą.	Tak obok	—
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
— w tygodniu adwentowym	do 30 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	do 50 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie,		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	150 — mniej zamożnych 450 ubogich 395 razem 995		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Na wiosnę zbierają lebodę i stryjaj aż do nowych kartofel.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ponieważ miejscowość tutejsza leży na trakcie do Brodów i Złoczowa nastręcza się ludności zarobkowość mającym konie równie kamienia na gościńcu — wagów z tuszu do Brodów — a piasku bieli kamienia na gościńcu, więc tak dostatni- na nędza między tutejszym ludem jeszcze nieparuje. Snehodoły dnia 12. Maja 891 Piotr Tchórzewski		

KWESTYONARIUSZ

49

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brody Nazwa miejscowości? Turże

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina lesista

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? przeważnie czarnoziem / średnio urodzajna? urodzajna i piaszczysta. / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? przeważnie rusini Liczba ludności? 2800.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	2 lub 3 razy.
	w zimie	2 lub 3 razy	2 lub 3 razy	2 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, kapusta, groch, kartofle, czasem pirogi – wszystko z nabiałem lub słoniną.	Barszcz, kapusta – kartofle i chleb –	Barszcz lub zupa kartoflana i chleb. –
	w lecie, w dni postne	Barszcz postny – kartofle pieczone i kasza jaglana lub hreczana. –		
	w zimie, w dni zwykłe	Zupa kartoflana – lub barszcz z nabiałem.		
	w zimie, w dni postne	Barszcz, kartofle – chleb. –	Kapuśniak kartofle i chleb.	Kartofle – ogórki i chleb. –
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, kapusta, kartofle, fasola, groch, kluski i kasza jaglana lub hreczana – ze słoniną lub mięsem. –	Barszcz, kapusta, kartofle – kasza jaglana – –	Barszcz – groch – kasza i chleb
	w lecie, w dni postne	Barszcz, kapusta, kartofle, fasola, groch, kluski kasza –	Kapusta, kartofle, fasola i chleb. –	Zupa z kartofel – fasola i groch
	w zimie, w dni zwykłe	Kapusta, groch, kartofle, fasola, groch – jaglana kasza –	Barszcz, groch, kartofle kasza i chleb. –	Barszcz – kasza ze słoniną lub pośna –
	w zimie, w dni postne	Barszcz, kartofle – ogórki – chleb czasami pirogi z olejem. –	Zupa kartoflana – kartofle pieczone – kasza i chleb. –	Kluski z grochem – kartofle i ogórki –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kasza jaglana lub hreczana na mleku kartofle ze słoniną – czasem pirogi.	Kasza ze słoniną i kartofle z kwaśnem mlekiem.	Kasza jaglana i chleb. –
	w lecie, w dni postne	Pirogi z kapustą i olejem – placki z makiem osładzane cukrem, lub miodem. –	Kartofle mlade z cebulą czasami kluski z olejem.	Kartofle – czasem sałata i chleb. –
	w zimie, w dni zwykłe	Pirogi ze serem omaszczone mastem lub ze śmietaną – czasem mięso. –	Barszcz podprawiany śmietaną i kartofle ze słoniną. –	Kluski żytne ze słoniną. –
	w zimie, w dni postne	Kartofle pieczone z ogórkami i kasza jaglana z olejem. –	Kartofle z ogórkami – pirogi z kapustą i olejem. –	Zupa kartoflana i chleb. –
5. Chleb	jaki jadają	żytny.	żytny lub jęczmienny.	jęczmienny.
	z czego się składa	—	—	—
	czy go sami pieką	sami	sami	sami –
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	— — —	— —	— — —
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki pszenne lub z przymieszką kartofel. –	Placki jęczmienne z kartoflami	Placki hreczane lub jęczmienne
	z czego się składają?	Z kartofel i mąki pszennej –	Z kartofel i z mąki jęczmiennej	Z mąki hreczanej lub jęczmiennej
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają. –	sami wypiekają. –	sami wypiekają. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły — t. j. przez rozczynienie i zamieszenie. —	dto dto	dto dto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	— —	— —	— —
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barsz, kapusta, gołąbki, pirogi groch, fasola - soczewica - kartofle, pirogi kluski, kasza jaglana - jęczmienna - hreczana - kiełbasa - a czasami i mięso. —	Barszcz, kapusta, gołąbki - kartofle - kasza jęczmienna i jaglana i hreczana — —	Barszcz, kapusta - kartofle kasza - kluski. —
sposób przyrządzania?	zwykły wiejski	dto dto	dto dto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litra.	ćwierć litra	— —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	ćwierć litra.	— —	— —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie używają do potraw - kwaśne do kartofel śmietany na masło. —	dto dto	— —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego. —	dto dto	— —
12. Czy używają masła?	używają.	używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy solone.	dto dto	— —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw. —	dto dto	dto dto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	używa się - masła - słoniny - sadła i smalcu. —	masła - słoniny i smalcu	słoniny lub sadła. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Oleju —	oleju. —	— —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny —	słoniny	— —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju.	oleju.	— —
15. Jak często spożywają mięso?	W czasie wielkanocnych świąt i Bożego Narodzenia —	Na wielkanoc i Boże Narodzenie.	Tylko na Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	w czasie wielkanocnych świąt. —
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — baranina	w małej ilości jadają —	w małej ilości jadają. —	
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	pieką lub gotują — — —	dto dto — —	pieką. —
18. Czy używają drobiu?	używają, tylko w czasie słabości.	dto dto	— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	8 funtów	5 funtów	3 funty.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają - śledzi i sudaków surowej bardzo rzadko —	śledzi i sudaków.	śledzi i sudaków.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają tylko w czasie Bożego Narodzenia miodu przaśnego. —	nie nie	nie nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	— — — —		
buraki	buraki — — — — — —	buraki — —	buraki
karpiele	— —		
kalarepa	— —		
cebula	cebula — — — — — —	cebula — — — —	cebula
czosnek	czosnek — — — — — —	czosnek — — —	czosnek —
ogórki	ogórki kiszone — — — — —	ogórki kiszone — —	ogórki kiszone
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszona w beczce. — — —	Kapusta kiszona w beczce.	Kiszona —
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	grochu używają do barszczu —	nie nie	nie nie
bób	także do barszczu —	nie nie	nie nie
fasola	na zupę z kartoflami	nie nie	nie nie
soczewica	do barszczu —	nie nie	nie nie
kukurudza	— —	— —	— —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają		
jęczmienne	używają	sami wyrabiają	używają i sami wyrabiają. —	używają — lecz kupują. —
jaglanne	używają		
przenne	— —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają tylko w czasie wielkanocnych świąt, Bożego narodzenia — —	nie - nie	używają, lecz kupują —
żytnia	używają zawsze — — — — —	nie - nie	nie — nie —
owsiana	— — — — —	— —	— —
hreczana	używają — — — — —	nie - nie	nie — nie
jęczmienna	używają - — — — —	nie - nie	nie nie
kukurydzana	— — — — — —	— — —	— —
ziemniaczana	— — — — —	— — —	— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych i suszonych. także surowych	nie nie nie	nie nie nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią. —	nie	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone. —	gotowane i pieczone	nie nie
czy ich używają jako domieszki do chleba?	czasem — — —	czasem — —	zawsze —
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają. —	wypiekają	wypiekają.
29. Czy piją kawę, herbatę?	tylko herbatę	nie	———
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nierobią konserwów tylko suszą. —	nie nie nie nie	nie nie nie nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy — dwa razy.	dwa razy dwa razy.	raz, w zimie dwa.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	piją — — — — — piją — — — — — — — — —	piją — — — — — piją — — — — —	piją — — —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	——— ———	———	———
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką — piwem, herbatą —	nie nie nie — —	wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni — poniedziałek — środa i piątek. — caty adwent poszczą. — poszczą cały post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nieużywają —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Barszcz — kartofle — kluski — grach, fasola i. t. p. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

50

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brody. Nazwa miejscowości? Zagórze z przysiołkiem Nizkowce.

Jaka miejscowość? górzysta? Wieś Zagórze z przysiołkiem Nizkowce położona na półn: krańcu wyżyny podolskiej w stronie północno wsch: pagórkowata? Zatoriec. Okolica urozmaicona t.j. pagórkowata (do 378 m. n. p. m. wzniesiona) miejscami równina nizina? a na sianożęciach moczary. We wschodniej części obszary na małych przestrzeniach są pokryte lasami. Na południu ku zachodowi staw.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? Z powodu iż okolica jest urozmaicona, przeto przeciętny stopień urodzajności tak w lecie gorącem jak i mokrem zawsze bywa średni. średnio urodzajna? nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy i Żydzi. Liczba ludności? 1.600 osób.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Ludzi trzech kategoryi zwykle jadają na dzień 3 razy t.j. rano, w południe i w wieczór, niektórzy w porze letniej lub w dnie świąteczne jadają 4 razy na dzień.		
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Większa połowa włościan zwykle nie zna śniadania, tylko z rana jedzą połowę potraw na obiad tak w lecie jak i w zimie, zaś drugą połowę potraw zostawiają w ciepłych piecach na południek, jednakże zamożniejsi w dnie świąteczne i niedzielne jedzą śniadanie przed nabożeństwem. Śniadanie w dnie świąteczne i niedzielne składa się: pirogi ze serem, pirogi ze serem na pół z kartoflami, lub z kapustą omaszczone szkwarkami, salem, masłem, ze śmietaną kwaśną, a w dnie postne z olejem, kaszy mleczne, kluski na mleku lub kawą z mięsa.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad u wieśniaków składa się z dwóch, trzech i czterech potraw tak w porze letniej jak i zimowej. Na obiad może być na przemian: kasza jaglana, hreczana, jęczmienna, rzadka na słodkiem mleku gotowana lub kwaśna na masłance lub serwatce. Te same kaszy na gęsto gotowane i omaszczone szkwarkami, salem, masłem do mleka słodkiego albo kwaśnego, w dni postne z olejem smażonem z cebulą, kasze rzadkie z grzybkami i fasolą, pencak (potrawa) mleczny, gęsty ze szkwarkami lub masłem omaszczony, lemieszka z mlekiem słodkim kwaśnem, szkwarkami masłem albo olejem. Kluski ze serem z mlekiem, masłem, szkwarkami lub olejem. Kapusta z grochem, z fasolą, kartoflami. Pirogi ze serem, z kartoflami na pół ze serem, z kapusty, śliwek jagód, gruszek, wierdy, rosół do gęstej kaszy, mięso, barszcz z mięsem, zaprawiony śmietaną, jajami, z grzybami, kapuśniak rzadki z mięsem, barszcz z grochem - żur z grochem, kwasza z lemieszką. Gołąbki z kruppreczanych, jaglanych, kartofle ze serem, śmietaną, masłem, szkwarkami, salem, z mlekiem kwaśnem; gotowane na mleku słodkiem z kluskami - suche całe omaszczone jak wyżej - buraczki, jagodzianki i t. p.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Na wieczerze jadają kartofle z juszką lub suche rozmaicie przyprawiane i omaszczone, zacierkę mleczną (ścierankę) kluski z mlekiem, lemieszkę z mlekiem, kaszy mleczne, krupniki, wołok, jagodzianki, buraczanki, grzyby z juszką lub smażone na sucho, pirogi, makaron z mlekiem lub szkwarkami albo masłem, kasza z rosołem i mięso, harbuzy albo dynie z mlekiem marchew z mlekiem, kwasza, a czasem i ryby. i t. p.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Chleb jadają zwykle żytni razowy, jęczmienny, z mąki mieszanej żytniej i hreczannej, z mąki żytniej z domieszką kartofel. Chleb pszenny pieką tylko na święta Bożego Narodzenia, w czasie Wielkanocnych i Zielonych świąt i na okazye lub pominki. Chleb wypiekają sami. W Wilję Bożego Narodzenia kupują w mieście pszenne kołaczy w celu obdzielania je z wieczerą krewnym i kumom.		
	z czego się składa			
	czy go sami pieką			
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Z innego pieczywa (oprócz chleba) pieką placki z kartoflami, ze serem, z kartoflami na pół ze serem, z tartym grochem, z kapustą, z soczewicą, z makiem, z siemieniem tartem, ze śliwkami, gruszkami, jabłkami, jagodami, pieczone pierogi ze serem, grochem i t. p.		
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	Chleb wypiekają w jednakowy sposób a to: ciasta i przechowuje w dzieży nakrytej w zimnem lub ciepłą wodą i na niem w miasto drożdża pnje mąki wymiesi ciasto na gęsto, dzieżę się czyli zaczęło rosnąć (fermentować) jak placki i pirogi wypiekają z ciasta przaśnego.	zostatniego pieczywa zostawia miejscu do następnego pieczywa, zaczynia rozczyn, a gdy wyrobi soli i znowu dosy- nakrywa i stawia na ciepłem wtedy wyrabia bochenki i wypieka je w piecu. Inne pieczywa	gospodynia trochę kwaśnego takowe rozpuszcza letnią wodą i znowu dosy- miejscu by ciasto rusyło
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Wogóle następujące potrawy są w użyciu: Barz, kapusta słodka i kiszona, groch, fasola, kartofle, kasza jaglarna, kreczana, i jęczmienna, kluski, lemieszka, barszcz parzony z mąki żytniej z domieszką kreczanej, żur, pencak (Tokaza) gołąbki z jaglami, krupami kreczanymi, krupnik z krup kreczan- nych, jaglanych, z kartoflami, fasola ze śliwkami, grzybami, suszenią (suszone owoce), arbuzy, dynie, wołok (z łobody) kisil (z mąki owsianej) buraczanki, jagodzianki, marchew, kasze kwaśne na maślance lub serwatce gotowane, rozmaite pirogi, rosół, makaron, mięso i t. p. Powyższe potrawy przyrządzają w rozmaity sposób.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie w zimie	Mleka używają tak w lecie jak i w zimie. Przeciętna ilość mleka przepada w ogóle na jednę osobę 48 do 50 litr:		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie używają mleko słodkie i kwaśne zbierane, śmietany kwaśnej, maślanki i serwatki.		lecz używają także
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek wyrabiają zbieranego.	sér dziezikowy kwaśny, przyrządzany z mleka kwaśnego	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają do omasty potraw i robią z niego zapasy na zimę w formie solonej i utrzymują w garkach.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają w części osobno a w części do przyprawy potraw, zostawiają na rozpłodek drobiu.	część spieniężają a część	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe w lecie: w dni postne w zimie: w dni zwykłe w zimie: w dni postne	Jako omasty do potraw tak w lecie jak i w zimie używają sadła, słoniny, masła, śmietany, w dni postne oleju, maku, grzybków, rybi i śledzi.		
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają przeważnie w dnie świąteczne, niedzielne, na obiadach jak: wesela, chrzciny zaręczyny, pominki i prazniki) oraz w dni zwykłe wolne od postu.		
16. Jakie mięso jadają wołowina krowina cielęcina baranina świnina jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Z mięsa używają wołowinę, krowinę, cielęcinę, baraninę a zimową porą przeważnie świninę, niektóry spożywają mięso królików a nawet mięso młodych wron.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają gotowane, solone, i wędzone.		
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają podczas wesela, pominków, chrzcin, w czasie słabości i w braku innego mięsa.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na dorosłego człowieka w roku wypada przeciętna ilość zjedzonego mięsa do 10 Kilgr.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dnie postne używają ryb, śledzi i sudaki.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód surowy używają do „kuti" do suchich placków z makiem, a po części miód w formie trunku (w mieście podczas jarmarków) Kilku wieśniaków wyrabiają miód do picia w miejscowości.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Wieśniacy zostawiają zapasy na zimę z następujących ogrodowizn: marchew, buraki, rzodkiew pietruszka, cebula, czosnek w formie surowej, ogórki, barszcz i kapusta w formie kiszonej, także i kapustę w formie surowej przez zakopanie do jam.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch używają gotowany na rzadko jako zupę grochową, groch mięty, suchy do barszczu lub kapusty, rzadki zasypany jagłami i na gęsto zasypany krupami hreczannymi. Bób używają do barszczu lub rzadkiej kapusty. Fasola gotowana z jużką, z kluskami, śliwkami, grzybami, podpiernikami, i na sucho do barszczu lub kapusty. Soczewicę gotują rozcedzają na sucho do kapusty lub trą do placków. Kukurydzę sadzą tylko po ogrodach, gotują szulkami, a z mąki kukurudzianej pieką placki i gotują lemiszkę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy używaj hreczanne, jęczmienne, jaglanne, które sami wyrabiają. Z krup gotują kasze na słodkiem mleku, na maślance i serwatce, kaszy gęste do omasty, mleka lub rosołu, krupniki rzadkie i używają do gołąbków. Pszennych krup nie wyrabiają.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki pszennej używają na pieczywo na święta Bożego Narodzenia, w czasie świąt Wielkanocnych i Zielonych, oraz używają na kacierki, i „łokszyny" (makaron) z resztą wszelkie inne mąki używają, jak żytniej, hreczanej, jęczmiennej, kukurudzianej, owsianej i ziemniaczanej i robią z nich zapasy prócz ziemniaczanej nie.		

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają w formie gotowanej i smażonej i robią z nich zapasy na zimę w formie zasuszonej. Grzybów używają następujące gatunki: grzyb prawdziwy, grzyb kozar, bielaki, grzyby laskowe, podosycznniki, sgwałki, pieczarki, podpieńki, wołujki, skrypaki, żółte korowyci, żółte sternówki, które rosną po zbożu, „pidłypsky" (rosną podlipa) „kływy" „wargi" kopaky siwe, białe i żółte, syroiżki żółte, (które w miesiącu lipcu i sierpniu są najszkodliwsze.)	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Z ziemniakami robią znaczne zapasy dla własnego użytku, dla karmu świń, i krów dojnych. Przechowują je na czas zimowy i wiosenny w jamach ślepych, otwartych i lochach. Kartofle są dobre do użytku do połowy czerwca, później kiełkują, stają się gorzkie i niezdatne do jedzenia.	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają w formie gotowanej na rzadko z jajkiem jako zupę kartoflamą, zasypane krupami, suche mięte do omasty, suche z mlekiem kwaśnem, śmietaną omaszczone lub masłem albo sztwarkami. gotowane z mundurem a później obierane i omaszczone lub jedzone ze solą i chlebem, gotowane na słodkiem mleku z kluskami, pieczone, trą na tartkach domieszają mąki i wypiekają placki, lub gotują knydle. Kartofle używają także jako domieszki do chleba.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Włościanie nie piją kawę za to piją herbatę.	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Z owoców letnią porą gotują: z jabłek jabłoranki, ze śliwek śliwianki z jagód jagodzianki i pirogi oraz suszą i przechowują jako zapas na zimę.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Celem gotowania jadła gospodyni palą w piecach zwykle dwa razy dziennie t. j. rano i wieczór tak w porze letniej jak i zimowej. W południe jadają potrawy pozostałe z obiadu.	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Przeważnie piją piwo i wódkę a rzadko miód lub wino owocowe.	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Na dorosłą osobę roczna ilość wódki w przybliżeniu mniej więcej wypada do 22 litr: i to tylko na tych, którzy wódki piją.	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych t. j. świąt, zaręczyn, wesel, chrzcin, pominków i prazników raczą się piwem, wódką i herbatą.	
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Wedle obrz: gr. kat: są następujące dni postne: w zwykłym tygodniu 2 dni t. j. Środa i Piątek co czyni do roku 93 dni (z opuszczeniem 11 dni wolnych od postu) w tygodniu adwentowym 40 dni, w tygodniu wielkiego postu 40 dni, Wielki piątek i sobota 2 dni, Spasówka (Makowijko) 14 dni, Petriwka t. j. Post do św: Piotra i Pawła 14 dni, post św: Krzyża 1 dzień, Post Częstnoji Hławy usikno[illegible]nja 1 dzień, co czyni razem w roku 205 dni post:	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Niektórzy w post tak zwany „Spasiwka i Petriwka" używają nabiału, w inne dni postne nie używają.	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Stosunek procentowy w przybliżeniu ludzi trzech kategoryi jest następujący: zamożnych 5%, mniej zamożnych 65%, ubogich 30%.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku żywią się potrawami mącznemi, kartoflami, gotują buraczanki, barszcz z kwaścu — wołok z łobody, pieką placki, używają zieleninę z ogrodowizn. a gdy dojrzeją jagody gotują tak zwane jagodzianki.	

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Zarząd szkoły ludowej
Jagorze dnia 12go maja 1891.

Andrzej Sondej
nauczyciel.

Stw. 7.

51

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzesko

Nazwa miejscowości? Biskupice z Domostawicami, Faliszewice, Charzewice z Melsztynem tworzą związek szkolny.

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? pag. / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } /: w części urodzajna w części średnio :/

Narodowość ludzi? Polacy

Liczba ludności? 1105

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie		3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z żurem	ziemniaki z żurem	chleb suchy
		w dni postne	" "	"	—
	w zimie	w dni zwykłe	" "	"	ziemniaki z solą,
		w dni postne	" "	"	—
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta z grochem, pęcak z mlékiem, ziemniaki z słoniną	Kapustę, ziemniaki,	Kapustę, mamałygę z mąki jęczmiennej lub żytnej;
		w dni postne	Kaszę jęczmienną z śliwkami suszonemi, ziemniaki z wodą	Kaszę jęczmienną i ziemniaki	ziemniaki z solą,
	w zimie	w dni zwykłe	∨ to "	∨ to	∨ to
		w dni postne	∨ to	∨ to	∨ to
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z żurem lub mlékiem, kluski z mąki pszennej	ziemniaki z żurem	ziemniaki z wodą
		w dni postne	ziemniaki z wodą, albo pęcak z suszywem	∨ to "	"
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki, albo kluski z wodą	∨ to	∨ to
		w dni postne	∨ to	∨ to	∨ to "
5. Chleb	jaki jadają		razowy	razowy	Kupują od stug
	z czego się składa		z mąki żytnéj	z mąki żytnéj z dodat. Kiem jęczmiennéj	—
	czy go sami pieką		sami		—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Kołacze z serem pieczone z mąki pszennéj	Kołacze	
	z czego się składają?		—	z mąki pszennéj	
	z kąd je otrzymują?		sami piekę	sami piekę	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zaczyniają w naczyniach drewnianych na kwasku, wyrabiają bochenki i wypiekają w piecach	tak samo jak najzamożniejsi	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	zaczyniają na drożdżach mąkę pszenną		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, karpiele, ziemniaki groch, bób, kluski pęcak, kasza jęczmienna i jaglana, pierogi z serem –	tak samo jak najzamożniejsi	kapusta, karpiele, ziemniaki, rzepę, pęcak brajkę /: zamieszka :/
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają na jednę osobę 1 l.	1/2 lit.	jadają wtedy mléko, jeżeli im litościwa ręka poda.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " 1/2 l.	1/4 "	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mléko słodkie, kwaśne maślankę i serwatkę na barszcz	tak samo jak najzamożniejsi	kapują serwatkę i wlewają do potraw, jako omastę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mléka kwaśnego	tak samo jak najzamożniejsi	nie wyrabiają z braku krów
12. Czy używają masła?	używają	używają	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią i dobrze osolone przechowują na zimę	tak samo jak najzamożniejsi	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają do potraw tylko sprzedają	tak	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina sadło	tak	mléka i serwatkę, olej lniany
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	suer i olej lniany		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło		mléka i serwatkę, olej lniany.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	suer i olej lniany		
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy mięso wołowe w roku, a jeżeli zabije trzodę to częściej	tak "	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	—	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	/	cielęcina	
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	/	świnina	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	króliki	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Kilogr.	6 Kilogr	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew /		tak samo jak najzamożniejsi	—
buraki /			
karpiele /			
kalarepa —			
cebula /			
czosnek /			
ogórki —			
kapusta świeża —			
„ kiszona /			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch z pęcakiem	tak samo	tak samo jak najzamożniejsi
bób	bób z zwrem		
fasola	fasola z kapustą		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	sami wyrabiają	sami wyrabiają	kupują po sklepach
jaglanne			
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna /		/	używają żytniej, jęczmiennej i owsianej
żytnia /		/	
owsiana /		/	
hreczana —		—	
jęczmienna /		/	
kukurydzana —		—	
ziemniaczana —		—	

nie robią zapasów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych i suszonych	tak samo jak najzamożniejsi	„ „
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	przechowują w piwnicach	przechowują w kopcach	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	wykopane z pola składają do piwnic	składają do kopców	—
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają jako domieszki do chleba	używają jako domieszki do chleba.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę podczas wesela lub chrzcin	herbatę podczas wesela lub chrzcin	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła, śliwki suszone, gruszki suszone,	tak samo jak najzamożniejsi	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raz
— w zimie	trzy razy	trzy razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	/	/	/
— piwo	/		
— miód			
— wino	/		
— wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 l.	6 l.	3 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem i herbatą	tak samo jak najzamożniejsi	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
— w tygodniu adwentowym	3 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najwięcej jest mniej zamożnych, mniej najuboższych a najmniej najzamożniejszych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie przednowku żywią się żydami, brajką		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

52

pln 103

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeski Nazwa miejscowości? Borzęcin

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają 4 razy dziennie	jadają 3 razy dziennie	jadają 2 razy dziennie
	w zimie	" " "		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	starsi kawę, młodsi barszcz lub mleko	barszcz kiszony z ziemniakami i kawałeczek chleba.	chleb lub placek ze ziemniakami —
	w lecie, w dni postne	starsi mleko lub kawę młodsi barszcz kiszony żytni lub pszenny —	barszcz kiszony jałowy — chleb z cukrem.	
	w zimie, w dni zwykłe	stari kawę, młodsi barszcz ze ziemniakami.	barszcz ze ziemniakami	Wodzianka z pieprzem pietruszki i chleba — ziemniaki zwykle
	w zimie, w dni postne	starsi mleko lub kawę młodsi barszcz kiszony. lub zabity chleb, — z cukrem	Wodę z pietruszki pieprza i chleb	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty, ziemniaków, kaszy jaglany, kluski, z mlekiem lub maślanych —	z kapusty ziemniaków, kaszy jaglany z mlekiem lub serwatką — jęczmienny z serwatką,	kapusta, groch i bób; kawa chleb, lub, placek słodki. —
	w lecie, w dni postne	barszcz kiszony i ziemniaki — powidłanka i ziemniaki, kapusta z grochem. — bób jałowy. —	placek i zwykle ziemniaki — kapusta z grochem — bób —	ziemniaki pietruszka, pieprzem fasolana kwaśno —
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta ziemniaki, barszcz kiszony, kasza, pęcak, bób — fasola,	kapusta z grochem, kasza jęczmienna i jaglana z mlekiem lub serwatką —	barszcz ze ziemniakami kapusta z grochem i kawa
	w zimie, w dni postne	ziemniaki barszcz kiszony jałowy kasza jaglana tęga. —	ziemniaki z kapustą i grochem lub ziemniaki z pietruszką. —	chleb lub placek ziemniaki pieczone. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kaszę jaglaną lub jęczmienną słodką lub na serwatkę — barszcz ze ziemniakami. —	barszcz ze ziemniakami — kaszę jagl. lub jęczmienną — a po największej części resztki z obiadu i kawałeczek chleba	jałowe ziemniaki z barszczem placek ze ziemniakami. — lub co nie od obiadu pozostało. —
	w lecie, w dni postne	pieczone ziemniaki lub co od obiadu zostaje. —		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
	w zimie, w dni postne	tak samo		
5. Chleb	jaki jadają	jadają chleb żytni a czasem i jęczmienny dodają lub odjemnej pszenny. —	mieszany z mąki jęczmiennej i żytniej — i gotowanych kartofli. —	placek z mąki jęczmiennej lub żytnej z ziemniakami
	z czego się składa	z mąki żytniej, jęczmiennej lub pszennej dodając gotowanych kartofli —		upieczony na żłobko pod blachą —
	czy go sami pieką	pieką sami —	pieką sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupują	kupują w sklepie sprowadzany z miasta.	lub kupują w sklepie sprowadzany z miasta.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	na święta lub zabawy pieką placki strucle, babki,		
	z czego się składają?	z czystej mąki parowej która kupują, do placków dają ser, rodzynki krokos, jaja, i pieprz —	nie pieką. lecz kupują	nie używają
	z kąd je otrzymują?	sami pieką i to bardzo smaczne.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Mąkę zaczyniają dziś na jutro na kwaśno dodając troszkę drożdży ziemniaków gotowanych gniecionych — Nazajutro miesią i pieką dwie bochenki —	Pieką placki z tłukę z żytniej i jęczmiennej mąki z kartoflami po obiedzie podbłacką	nie pieką
innego pieczywa?	Kołacze pieką z mąki parowy lub mętynski na drożdżach — zęza dodają a do niego krowcu, pieprzu i rodzynków		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kapusta, groch, bób, kluski kaszę jęczmienna, jaglana, pęcak barszcz — mięso, wieprzowina. chleb — fasola —	kapustę, groch, bób, ziemniaki, kaszę jęczm. i jagl. barszcz, fasola —	więcej jedzą jałowco. a bardzo mało z mlekiem
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapustę gotują maszcząc ją sterem sadłem, dodają grochu lub fasoli tartej. — groch z pęcakiem — kluski z mlekiem na zjhu — lub makaron przyprawiony — kaszę gotują na mleku lub serwatkę albo na tego a potem dodają mleka pęcak na tego a potem dają gorącego mleka	Kapustę maszczą sadłem i zarzucają krupami. — barszcz, kiszony żytni podbijają mlekiem, lub maszczą słoniną. — fasola cała maszczona masłem	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka więcej bok i litr dzień	1/2 litra dziennie	serwatkę jeżeli dziś a dostanie.
w zimie	" " mniej " 1/2 l. "	1/4 litra "	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie zbierane jedzą z kaszą ziemniakami — kwaśne na kolesya — wyrabiają sery, masło na sprzedaż. a maślankę z jadają ze ziemniakami. —	Mając jedną krowę z jadają zwykle mleko z rodziną niesprzedając z tego nic. —	czasami sobie kupią lub zarobią. — albo gdy im krewni podadzą. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają na własny użytek i na sprzedaż z kwaśnego mleka	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła dla domu a co mają to sprzedają nie robiąc żadnych zapasów na zimę. —	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj do ciasta na jajecznicę i gotowane na twardo, lecz najwięcej sprzedają. —	bardzo mało bo im pieniędzy potrzeba	wszystko sprzedają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	używają masła, słoniny, sadła i smalcu —	przeważnie używają mleka i masła. na post — używają pietruszki pieprzu,	co kto może i jak kto może. —
w dni postne	mleka i masła, powidła, śliwek suszonych lewko kupują		
w zimie — w dni zwykłe			
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają w niedzielę i święta. i gdy są chorzy. —	rzadziej	tylko na wielkanoc i Boże narodzenie.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają, krowinę, cielęcinę więcej, świninę i króliki — a czasem i drób. —	tak samo	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso tylko świeże gotowane a wieprzowinę już wędzoną już to świeżą. —	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	drobiu używają teraz Odrzyć jak kurczęta, kaczki a rzadko gęsi.	tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w poście dosyć używają ryb bardzo mało gdyż ich nie ma.	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają prasnego z chlebem dojedzenia. —	tak samo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew jest tylko tyle co do buraki są przyprawy potraw karpiele — potrzeba. — kalarepa — cebula jest czosnek jest ogórki — kapusta świeża mało „ kiszona jest i. t. d.	tak samo	—
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotowany, roztarty i maszczony wodny. Groch mieszany z pęcakiem i maszczony. bób bób świeży i zielony z masłem. — a później cały z borszczem zamiast ziemniak. fasola fasola cała maszczona, na kwasie, i do kapusty jako przymieszek. — soczewica — kukurudza —	tak samo	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) omielaną w warnach własnych jęczmienną sami wyrabiają w domu jaglaną sami wyrabiają w ustępach. — przenne nie robią lecz kupują	kupują w sklepach	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna mielą w domu w warnach żytnia " " " owsiana — — — hreczana — — — jęczmienna " " " kukurydzana — — — ziemniaczana — — —	tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów jadalnych suszonych i świeżych smażonych —	tak samo	najwięcej
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	wielkie.	jego całe pożywienie	najwięcej.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone przymarażane, rzadko na kwasno — i t.d. po największej części. bardzo wiele	ich prawie całe pożywienie. Drzenie	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	w słabości.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki i robią powidła lecz bardzo mało gdyż cukru nie ma. —	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 3 razy w zimie 3 "	2 razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka mało wódki piwo piwo miód — wino w chrzobach wino owocowe —	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kołaczami — piwem serem, chlebem, kawą i herbatą a mało wina.	tak samo	—
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 dni w tygodniu adwentowym poszczą cały adwent a starsi poszczą 3 dni. w tygodniu wielkiego postu niektórzy jedzą całkiem jałowo, a niektórzy z nabiałem oprócz zwykle robi Piątku		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	starsze osoby używają. młodsi nie używają —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kupują z miasta — tańszą mąkę, kaszę — i przyprawiają jarzyny.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najważniejszem pożywieniem ludu na wsi jest: ziemniaki gdyż ich jedzą 3 razy dnia, potem kaszę b. j. jaglaną i jęczmienną. — Barszcz. —		

53 105

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzesko. Nazwa miejscowości? Ozchów.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy. (:chrześcianie i żydzi:) Liczba ludności? 1718. (:1718:)

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy.	3 razy.	3 razy.
	w zimie		3 razy.	3 razy	2. razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawę z bułką	barszcz z ziemniakami	ziemniaki albo kapiele
		w dni postne	kawę z bułką	" z chlebem	placki jęczmienny
	w zimie	w dni zwykłe	dito dito	" z ziemniakami	barszcz z ziemniakami
		w dni postne	dito dito	" z chlebem	barszcz z plackiem
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	mięso, legumina, czasem i pieczeń	barszcz, ziemniaki, kluski	ziemniaki, groch, kapusta
		w dni postne	zupa, legumina, jarzyny.	dito dito dito	dito dito dito
	w zimie	w dni zwykłe	mięso, legumina czasem i pieczeń	dito dito dito	dito dito dito
		w dni postne	zupa, legumina jarzyny.	dito dito dito	dito dito dito
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	mięso, albo kawę albo herbatę	ziemniaki z śladem mlekiem	ziemniaki
		w dni postne	herbatę, chleb, kawę	ziemniaki z barszczem	ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	chleb, herbatę albo pieczeń	kluski albo kaszę z mlekiem	bób i groch
		w dni postne	" " —	ziemniaki z barszczem	" "
5. Chleb	jaki jadają		żytni i pszen. z kawą lub herbatą	z masłem lub słoniną	jałowy
	z czego się składa		z mąki pszennéj lub żytniéj	z mąki żytniéj i jęczm	z mąki jęczm. i owsianéj
	czy go sami pieką		w połowie sami	w połowie sami	sami, jako placki nie kwaszone
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		w połowie kupują w miejscu od piek.	w połowie kupują, od piek. w miej.	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		bułki, placki przednie	bułki, placki	placki nie kwaszone
	z czego się składają?		z mąki pszennej, séra, powidła konfitur, rodzynki cukier itp.	mąka, sér, powidło	z mąki jęczm. i owsianej
	z kąd je otrzymują?		sami pieką	sami pieką	sami pieką w popiele

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kwaszony na drożdżach, wypiekany w piecu piekarskim, a wyrabiany w plecionkach słomianych.	na drożdżach, wypiekany w piecu piekarskim	słodki, niekwaszony, wypiekany na blaszce w popiele gorącym.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach, – wypiekane we formach blaszanych i glinianych	dito dito	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, mączne, strączkowe i jarzynowe	mączne strączkowe i jarzynowe	mączne, strączkowe i jarzynowe
Nazwy ich?	sztuka mięsa, pieczeń, szynd, rozbratel, potrawka cielęca, sztrudel, naleśniki, pirogi, groszek, fasola	kluski, pirogi, ziemniaki kapusta, bób, groch, kasza.	kluski, bryja (mieszanka) bób, groch, ziemniaki kapusta, kasza.
sposób przyrządzania?	gotowane lub pieczone.	gotowane	gotowane
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, dziennie 0·5 litra	używają, dziennie 0·6 l.	używają, dziennie 0·1 l.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 0·4 "	" " 0·5 "	" " 0·1 l.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	śmietankę do kawy kwaśne niezbierane do chleba lub ziemniaków	słodkie mleko do picia, kwaśne zbierane do ziemn. maślanka do picia.	słodkie do mącznej bryi (mieszanki)
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają, z mleka kwaśnego niezbieranego	wyrabiają, z mleka kwaśnego zbieranego	nie.
12. Czy używają masła?	używają.	używają	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią.	nie robią.	nie robią.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw.	używają tylko do potraw	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, smalec	masło, słonina, sadło	słonina czasami
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło.	0 0 0	0
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło, słonina, smalec	masło, słonina, smalec	słonina czasami
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masło.	0.	0
15. Jak często spożywają mięso?	4 razy na tydzień	1 raz na tydzień	6 razy w roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina	0	krowina.	krowina.
krowina	1.	cielęcina.	
cielęcina	1.		
baranina	1.		
świnina	1.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	0.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i pieczone.	gotowane.	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają w małej ilości.	nie.	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50. Kilogr.	20. Kilogr.	3. Kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają.	nie.	nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie.	nie.	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	1. surowa w piwnicach przechowana		
buraki	1. " " "	buraki surowe	0
karpiele	1. " " "	karpiele "	
kalarepa	0		
cebula	1. surowa w piwnicach		
czosnek	0		
ogórki	1. kiszone		
kapusta świeża	0		
" kiszona	1. w beczkach	Kapusta kiszona w beczk	Kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	1. gotowany	groch gotowany	groch gotowany
bób	0	bób "	bób "
fasola	1. "	0	0
soczewica	0	0	0
kukurudza	0		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	są - kupują w miejscu	0	0
jęczmienne	są - wyrabiają sami	używają, kupują w miejsc	używają
jaglanne	są - dtto "	dtto " "	
pszenne	są - kupują w miejscu	0	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	1. robią zapasy	pszenna kupują w miejscu	
żytnia	1. " "	żytnia " "	żytnia, kupują w miejscu
owsiana	0		owsiana " "
hreczana	0		
jęczmienna	1. robią zapasy	jęczmienna " "	jęczmienna " "
kukurydzana	0		
ziemniaczana	0		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają 1. borowik biały i czarny gotują i suszą 2. rydze gotują i marynują	1 borowik gotowany i suszony 2 rydze gotowane	borowik gotowany rydze gotowane
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	wypiekają placki	wypiekają placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła, suszą śliwki, gruszki i jabłka robią konfitury	robią powidła, suszą śliwki, jabłka i gruszki.	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 3 razy w zimie 3 „	2 razy 2 „	1 razl 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka 0. piwo 1. miód 0. wino 1. wino owocowe 0	wódkę piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2. litry.	3 litry.	2. litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem herbatą.	wódką i piwem.	wódką.
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 2. dni w tygodniu adwentowym 3. „ w tygodniu wielkiego postu 6. „		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają zamożniejsi — ubodzy nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 0·02 — mniej zamożnych 0·38 — ubogich 0·60.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ludność utrzymuje się przeważnie z drobnego gospodarstwa rolnego; — Najzamożniejsi posiadają od 5–10 hektarów — mniej zamożni od 1–3 ha. a ubodzy od 1/2 — 0 hektarów.		

54 107

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeski Nazwa miejscowości? Mokrzyska

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2.500

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawę lub mleko z chlebem	mleko lub żur	żur z chlebem lub chleb.
		w dni postne	żur lub sam chleb	żur lub sam chleb	chleb.
	w zimie	w dni zwykłe	kawę lub mleko z chlebem	mleko lub żur	wodziankę z omastą,
		w dni postne	żur z chlebem.	żur z chlebem	wodziankę postną.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta, kasza jaglana, pęcak, groch ze słoniną lub masłem.	ziemniaki, kapusta, kasza jaglana, pęcak, groch, bób, rzepa ze słoniną lub masłem.	ziemniaki, pęcak, kasza jaglana, rzepa, rzadko z omastą.
		w dni postne	te same potrawy ze śliwami lub olejem.	te same potrawy z olejem	te same potrawy, z olejem.
	w zimie	w dni zwykłe	te same, co w lecie	te same, co w lecie.	te same, co w lecie.
		w dni postne	te same postne.	te same postne.	te same postne.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, pęcak z kwaśnem mlekiem.		ziemniaki lub rzepę.
		w dni postne	ziemniaki, pęcak z olejem lub śliwami.	To samo, co najzamożniejsi.	surową rzepę,
	w zimie	w dni zwykłe	te same co w lecie z omastą,		ziemniaki.
		w dni postne	te same, co w lecie.		ziemniaki.
5. Chleb	jaki jadają		żytni	żytni	żytni
	z czego się składa		z żyta	z żyta	z żyta
	czy go sami pieką		sami przewarnie na blasze.	sami	kupują u zamożniejszych.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		/	/	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Kołacze serowe	To samo.	/
	z czego się składają?		z żytniej lub pszennej mąki z serem.		
	z kąd je otrzymują?		sami pieką.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu piekarskim lub na blasze.	to samo	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	to samo.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzynne.		
Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, jagły, groch, bób, rzepa, marchew.	to samo	to samo
sposób przyrządzania?	zwykły		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litra dziennie	to samo	1/2 litra tygodniowo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litra dziennie		nie.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, zbierane.	to samo	mleko słodkie zbierane.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka słodkiego.	nie	nie
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno lub do potraw	to samo	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	to samo	masło, sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina, sadło		sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		olej
15. Jak często spożywają mięso?	raz na tydzień lub w święta	to samo	rzadko bardzo.
16. Jakie mięso jadają — wołowina		to samo	to samo
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	to samo	to samo
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	54 kg.	40 kg.	30 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	kapusta kiszona ziemniaki.	to samo	—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowane	to samo	to samo
bób	gotowane		
fasola			
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	sami wyrabiają	to samo	to samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	przenna kupowana w handlu	to samo	to samo.
żytnia	żytnia to samo.		
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	to samo	to samo.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę	kawę	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	raz 2 razy	to samo	to samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	wódkę piwo	to samo	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry	to samo	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem, kołaczami, wódką i piwem.	to samo	to samo.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	3 dni 3 dni cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5:10:30		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	/		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

55 109

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżko Nazwa miejscowości? Skwaśn

Jaka miejscowość? { górzysta? ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~ } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1790

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		pięć razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie		Dto.	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Kawa ze śmietanką i bułka.	Kawa, lub mleko i chleb, mleko —	barszcz — lub żur i chleb razowy —
		w dni postne	Dto. —	Dto.	Dto, i ziemniaki.
	w zimie	w dni zwykłe	Dto		
		w dni postne	Dto		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	, mięsa i jarzyny —	Zupa ziemniaczana i t. p. albo barszcz z ziemniakami lub chlebem — albo Kluski z mlekiem lub Kawa. —	barszcz, ziemniaki, jarzyny, chleb, Kasza, Kluski z mlekiem, i t. p. omaszczone słoniną — a w dnie postne, bez nabiału.
		w dni postne	jarzyny i nabiał — a niektóry i mięsa —		
	w zimie	w dni zwykłe	Dto	Dto.	Dto.
		w dni postne	jarzyny i nabiał.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	pieczeń z ziemniakami, zwykle i herbata z rumem —	Kwaśne mleko z ziemniakami.	łób, groch, fasolę, ziemniaki, omaszczone nabiałem lub słoniną — w dni postne, Dto, bez bezomasty.
		w dni postne	Chleb z masłem lub bryndzą i herbata. —	Kaszę jęczmienną z mlekiem	
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne	. Dto lub tém podobnie.	Dto	Dto
5. Chleb	jaki jadają		żytny lub pszenny, pytlowany,	żytny razowy, lub pszenny —	żytny lub jęczmienny a nawet owsiany (często plac, Kiem zwany) razowy —
	z czego się składa		z mąki żytnej i pszennej i drożdży. —	z mąki ziemniaków i drożdży	piekę sami —
	czy go sami pieką		tak jest.	piekę go sami. —	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			czasami kupuję od żydowskich piekany — w Brzeżku, lub u miejskich handlarzy. —	czasami kupuję —
6. Inne pieczywa	jakie używają?		ciasta i ciastka tak zwane cukrowe —	bułki czyli placki. —	kołacze —
	z czego się składają?		z mąki, cukru, kawy, masła jaj, i t. p.	z mąki pszennej, drożdży i sera z jajami, lub serem	z mąki pszennej razowej a domieszką jęczmiennej —
	z kąd je otrzymują?		sami piekę —	sami piekę. —	sami piekę. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kacyna się ugniecie wodą i z drożdżami za 2-godziny zmiesi się czyli wyrabia, później rośnie całą godzinę, nakłada się ciasto w kożyczki i do pieca się wkłada, gdzie rozstaje przez godzinę.	podobnie lecz bez drożdży —	—
innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, nabiałowe, jarzynowe, mączne i kaszane. —	mączne, nabiał, jarzynowe a czasami mięsne —	podobne do mniej zamożnych —
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	rosół, zupa, pieczeń, itp. — zupa ryżowa, rakowa, itp. — zupa kartoflana, kminkowa, barszcz, kaszna jaczka itp. — makaron, kluski, kwalle, pierogi itp. —	kluski z mlekiem, pierogi, fasolę, ziemniaki całe lub duszone — czasami rosół i zwięzę mięso —	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie:	dziennie kwarta czyli litr.	dziennie 1½ litra	dziennie 1½ litry
w zimie	" ½ " " "	" 1. "	" 1 "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w każdej formie —	przeważnie zbierane i kwaśne. —	podobnie do mniej zamożnych. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak jest i z kwaśnego mleka zbieranego. —	tak, jak i zamożni	—
12. Czy używają masła?	tak jest. —	d. to	d. to
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią żadnych zapasów —	d. to	d. to
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tak jest. —	tak jest.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina, smalec, itp.	tak jak i zamożni	jeśli mają za co kupić to tak jak i zamożni a jeśli nie mają za co to jedzą jałowe potrawy.
w dni postne	masło — mleko —		
w zimie — w dni zwykłe	d. to		
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy dziennie	2 razy w tygodniu	3 razy rocznie. —
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	każdy gatunek z wymienionych prócz konины — jadają —	tak samo	który gatunek najtańszy ten spożyją —
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, solą i wędzą	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	tak jest.	tak jest	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	mniejwięcej 75 kil.	25 kil.	2 kilo.
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryby, śledzie,	śledzie	śledzie
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	używają miodu porasnego (do ciast i do zaprawy trunków)	(używają do zaprawy trunków)	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew trzymają w piwnicy. buraki dito " karpiele " " kalarepa " " cebula trzymają we warkach w spiżarni czosnek " " " ogórki marynowane w słojach i beczkach kapusta świeża w piwnicy " kiszona w beczkach w spiżarni i. t. d. — ziemniaki w kopcach i w piwnicach. —	podobnie zamożnym	trzymają kapustę w beczkach - w sieni - a ziemniaki pod łóżkiem w izbie. —
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch używany gotowany na zupę - bób — fasola gotowana na kwaśno (poprzęci) soczewica (tutaj nieznana, do używania) kukurudza (dito . . . . . -)	groch do kapusty gotują - albo i bób, fasola do barszczu - — —	podobnie mniej zamożnym — —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) używają, kupują w sklepie, jęczmienne . . . wyrabiają sami — jaglanne . . . wyrabiają sami — przenne . . . kupują w sklepach. —	podobnie zamożnym.	używają przeważnie jęczmienne krupy a czasami jaglę - kupują takowe! —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy, gdzie kupują)?	przenna: jest w użyciu, z własnego zboża, żytnia: dito " " " owsiana — hreczana — jęczmienna jest w użyciu z własnego zboża kukurydzana — ziemniaczana —	podobnie zamożnym, lecz w mniejszej ilości.	to samo używają lecz kupują w sklepach. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, ~~surowe,~~ marynowane)?	Grybów używają: grzyb prawdziwy (dębowiec) (czarnobiec) gołąbki, Kozie rożki, rydze, — prawdziwe, suszone i świeże smażone; ryże smażone w maśle i marynowane —	podobnie — jednak jadają smażone lub gotowane: maślaki, kozaki, podsmatki, i.t.p.	podobnie mniej zamożnym.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	— przechowują w kopcach i piwnicach.	do to.	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, całe, duszone i w kostkach zupy — tak jest. tak jest. —	tak jest.	tak jest.
29. Czy piją kawę, herbatę?	tak jest	tak jest.	czasem.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	tak jest. każdy gatunek robią.	nie nie robią.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy dziennie do to	dwa razy dziennie	raz na dzień.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka, na śniadanie, przed obiadem, przed kolacją, po obiedzie. — — —

L. 33.

56

111

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzesko Nazwa miejscowości? Paleśnica.

Jaka miejscowość? górzysta? — górzysta. pagórkowata? — nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna. nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 428.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie		5.	4.
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie		4.	3.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne		mleko z chlebem lub kawą " "	ziemniaki i ~~żur~~ lub zamieszkę, rzadko chleb.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe		zupa mleczna razem rosół groch, ziemniaki kapusta, kluski.	kapusta, ziemniaki, zamieszka, kapiele placek.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne		W dni postne to samo bez przyprawy mięsnej.	W dni postne bez przyprawy mlecznej.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne		W zimie toż samo	W zimie toż samo.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe		Ziemniaki z mlekiem kwaśnem,	Ziemniaki z wodzianką
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne / w zimie — w dni zwykłe / w dni postne		Ziemniaki ze żurem omaszczone.	Ziemniaki z żurem
5. Chleb — jaki jadają		Żarnowy mieszany z pszenicy i żyta	Chleb żytny lub owsiany placek.
5. Chleb — z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Sami pieką.	Sami pieką.
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Bułki kupują, razem sami pieką z kupionej mąki.	
6. Inne pieczywa — z czego się składają? / z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?		Rozczyniają na kwasie lub drożdżach.	Na kwasie.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?		na drożdżach.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?		Wymienione pod	2 i 3.
Nazwy ich?			
sposób przyrządzania?		zwykły.	zwykły.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie		1 litr.	½ litra.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie		½ litra.	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		słodkie, kwaśne, niezbierane śmietankę.	słodkie zbierane maślankę serwatkę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?		wyrabiają z mleka kwaśnego.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?		Używają i robią zapasy topionego i solonego.	masła.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?		i osobno i do potraw.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe		Masło, słonina.	Sadło, masło, olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne		masło.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe		to samo.	to samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?		2 lub 3 razy tygodniowo.	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina		krowina,	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina		cielęcina,	
16. Jakie mięso jadają — baranina		baranina,	
16. Jakie mięso jadają — świnina		świnina.	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		gotowane, pieczone.	—
18. Czy używają drobiu?		używają.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?		3 Kilogramy	—
20. Czy używają ryb? śledzi?		śledzi.	śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?		patoki.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.		Mają buraki, ogórki, czosnek, kapustę świeżą, kapustę kiszoną.	karpiele. kapusta kiszona.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza		zwyczajnie gotowane.	zwyczajnie gotowane.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne		używają wszystkich.	pęcak.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana		Używają przennej, żytniej, jęczmiennej i owsianej. Mają swoją lub kupują w sklepie.	żytniej i owsianej. kupują zboże i mielą.

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają zwyczajnych, świeżych i suszonych.	używają świeżych i suszonych.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	naturalnéj.	naturalnéj.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają.	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	wypiekają placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją.	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła, śliwki suszone ptonki.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3.	2.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę, piwo.	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litr.	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką piwem.	wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2. / 3. / 6.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	nie.
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	mniej zamożnych 33% ubogich. 67%	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W Pałeśnicy d. 3 maja 1891 r. A. Gruszka nauczyciel.	

57

113

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeski Nazwa miejscowości? Szczurowa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość połowna na Powiślu nadzwyczaj nisko, tak że woda ma tylko mały spływ - wskutek czego powietrze nierdzawe.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna -

Narodowość ludzi? Polska - Liczba ludności? 2047 -

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	trzy razy —
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Chleb ze serem	chleb ze serem	chleb z mlekiem kwaśnem
	w lecie, w dni postne	chleb -	chleb -	chleb —
	w zimie, w dni zwykłe	Żur z chlebem i ziemniaki marzone -	tak samo	Ziemniaki ze żurem
	w zimie, w dni postne	To samo tylko olejem marzone	To samo -	To samo olejem marzone lub jałowe -
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	1) Kapusta z chlebem 2) Ziemniaki z mlekiem kwaśnem lub maślanką 3) Kawa z mlekiem słodkiem lub kluski.	To samo co najzamożniejsi. —	Żur z ziemniakami i kapusta razem kawa jęczmienna -
	w lecie, w dni postne	1) Kapusta z ziemniakami 2) Kawa ze serem (suszone śliwki, jabłka lub gruszki	ditto -	Ditto jak wyżej
	w zimie, w dni zwykłe	1) Kapusta z chlebem 2) Ziemniaki marzone 3) Kluski z mlekiem	To samo	To samo, tylko kluski z mąki jęczmiennej zamiast pszennej -
	w zimie, w dni postne	To samo - tylko olejem marzone	To samo -	To samo - tylko z olejem
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	To samo co na objad	To samo - co na objad	To samo co na objad
	w lecie, w dni postne	ditto	ditto	ditto
	w zimie, w dni zwykłe	ditto	ditto	ditto
	w zimie, w dni postne	ditto	ditto	ditto -
5. Chleb	jaki jadają	chleb razowy żytni	chleb razowy żytni razem z domieszką mąki jęczmiennej -	Chleb żytni z domieszką mąki jęczmiennej lub bobowej -
	z czego się składa	z mąki żytniej	Z mąki żytniej i jęczmiennej	- z mąki żytniej jęczmiennej lub bobowej -
	czy go sami pieką	Sami piekę	Sami piekę	Sami piekę -
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze z mąki pszennej parowej -	Kołacze z mąki pszennej	Kołacze z mąki pszennej razowej -
	z czego się składają?	Z mąki pszennej ze serem - dotego dodają jaja, rodzynki, cukier i korzenie	Tak samo	Tak samo, tą różnicą że nie dodają cukru, rodzyn. Kwi korzeni -
	z kąd je otrzymują?	Kupują także kukiełki świąteczne - (wypiekane z mąki parowej pszennej) Nr 6. -	tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na zakwatku robią rozczyn – a gdy ten dobrze się ruszy dodają mąki i mieszają dobrze ciasto a gdy podrośnie wyrabiają bochenki i do pieca wsadzają –	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na drożdżach rozczyn – do ciasta dają jaj rodzynków – cukru korzeni – a po wyrobieniu dają na wierzch sera (twarogu) –	Tak samo nie dodają tylko cukru i korzeni –	Tak samo jak mniej zamożni
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Potrawy proste	Tak samo	Tak samo
Nazwy ich?	Kapusta, żur żytni lub owsiany, kasza, pęcak, krupy, jagły, prażuchy, polewka na serwatce podbita mlekiem z mąką –	Tak samo	Tak samo
sposób przyrządzania?	Najzwyklejszy	Jako	Jako –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka tak słodkiego jak kwaśnego używają gdy na jednę osobę wypada przeciętnie pół litra	Używają mleka tak samo jak najzamożniejsi w lecie i w zimie	Mleka używają a na jednę osobę przypada ½ lit. przeciętnie a razem i mniej
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	cokolwiek mniej na jednę osobę wypada		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne, maślanka i serwatka	Tak samo	Tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na własny użytek i na sprzedaż z mleka kwaśnego	Tak samo	—
12. Czy używają masła?	Masła używają jako omasty do potraw i jedzą z chlebem –	Masła używają jako omasty do potraw – na zimę nie robią zapasów	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Na zimę robią zapasy w ten sposób, że drobno siekają słoninę i z masłem mieszają –		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają tak do potraw jak i na jajecznicę, ale tylko wtedy, kiedy bardzo tanie (7 lub 8 jaj za 10 centów)	Tak samo	Nie używają zupełnie bo sprzedają –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła masła –	Tak samo	Tak samo –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju –		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny, sadła i masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju –		
15. Jak często spożywają mięso?	W dni uroczyste a razem w niedzielę jeżeli mięso tanie –	Tylko w dni uroczyste dwa lub 3 razy do roku	Tylko w dzień Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania Pańskiego
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Tylko krowinę i świninę a niektórzy króliki	Tak samo	Tak samo
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Krowinę gotują – świninę również gotują – używają także solonej a razem wędzonej –	Tak samo	W dzień w rubryce 15 wyrażony gotują na rosół –
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają wyjątkowo jeżeli go dobrze spieniężyć nie mogą	Tak samo –	Nie używają drobiu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa-na człowieka dorosłego?	1 kg – 4 kg	1/2 kg – 1 kg	1/8 kg do 1/4 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	W lecie używają razem ryb w zimie śledzi-	Tak samo	Tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają jako smastę do chleba –	Nie używają	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	w surowym stanie-używają najczęściej	Tak samo	Tak samo
buraki	—	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	do przyprawy potraw	Tak samo	Tak samo
czosnek	tak samo	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	na zimę, której używają prawie codziennie	Tak samo	Tak samo
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	do kapusty – a razem sam marzrowy słoniną lub masłem –	Tak samo jak najzamożniejsi –	Tak samo jak inni;
bób	gotowany do żuru – lub sam marzrowy		
fasola	gotowana do kapusty – lub żuru		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie używają	Tak samo	Tak samo
jęczmienne	używają i sami wyrabiają		
jaglanne	używają i sami wyrabiają		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	na kluski i kołacze – zapasy na lato robią	Tak samo jak najzamożniejsi	Mąki przennej mało używają a zapasów nie robią
żytnia	na chleb – zapasy na lato	na chleb z jęczmienną	żytniej na chleb z domieszką jęczmiennej –
owsiana	na żur – zapasów nie robią	na żur —	
hreczana	—	—	
jęczmienna	—	jako domieszkę do żytniej na chleb –	jęczmiennej na kluski –
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają w dni postne ale tylko suszonych –	Tak samo	Nie używają –
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	W surowym stanie przechowują aż do nowych	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane utłuczone i omaszczone lub całe do mleka kwaśnego, — maślanki lub kapusty. –	Tak samo	Gotowane do żuru lub kapusty –
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają jako domieszki do chleba –	Używają jako domieszki do chleba –	Używają jako domieszki do chleba –
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Tak jest –	Tak jest	Tak jest.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją we święta kawę – a herbatę tylko z rumem lub z arakiem jako trunek –	Tak samo	Nie piją ani kawy ani herbaty
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz –	raz	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy	dwa razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Przeważnie piją piwo i wódkę rzadziej wino i miód –	Przeważnie wódkę i piwo –	Przeważnie wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/2 litra	1/2 litra	1/4 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Bawią się przeważnie piwem – chociaż przedtem piją wódkę –	Tak samo	Tak samo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni ale tylko od słoniny (mięsa bowiem mało używają)		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	3 dni od słoniny i masła i sera		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	3 dni od słoniny masła i sera —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W czasie wielkiego postu i adwentu we środę w piątek i sobotę nie używają nabiału. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 20% – mniej zamożnych 50% ubogich 30% –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Więc ludniejsza zamożna (ludniejszy) nie zna więc przednowku ani głodu – a jeżeliby brakło któremu z ubogich dostanie zboża na udrobek od zamożniejszych –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Nadmienić muszę, że ludność tutejsza w stosunku do zamożności swojej lubo się odżywia; wielu bowiem szczególniej najzamożniejszych włościan sprzedaje celne zboże a na własną potrzebę zastawia poślednie – Również mało używają nabiału, bo ten dobre pieniądze mogą zadawalniają się serwatką i maślanką. –		

Szumowa 9/5 91 Wałuszek

58 115

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeziany. Nazwa miejscowości? Brzeziany

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Falb.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Falb

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Żydzi, Ormianie, (Niemcy (najmniej)) Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	5 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem, lub cebulę ze śmietaną i serem rzadko kawę	zacierkę na wodzie, lub ogórki krajane z cebulą	zacierkę na wodzie, lub kawałek razowego chleba ze solą.
	w lecie, w dni postne	podobnie		
	w zimie, w dni zwykłe	mleko z chlebem, rzadko kawę	zacierkę na wodzie, rzadkiero z olejem lub kwaszone ogórki	Jak. Jak.
	w zimie, w dni postne	podobnie lub rzadkiero z olejem		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rzadko rosół - zwykle kasza jaglana lub jęczmienna na mleko, pirogi ze serem i kartoflami	kwaszor lub kapuśniak zasypany jagłami, kartoflana zupa z fasolą, pirogi ze serem i kartoflami, kukurudza; to samo w dni postne.	Podobnie
	w lecie, w dni postne	kartofle ogórki kukurudza		
	w zimie, w dni zwykłe	kasza jaglana lub jęczmienna na mleko zacierka na mleku - rzadko rosół, czasem mięso pirogi z kartoflami i ze serem.	To samo, częściej kartofle ze solą i z ogórkami szczególnie w dnie postne.	
	w zimie, w dni postne	kartofle z ogórkami		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	krupy zasypane na mleku lub zacierka na mleku	kartofle lub kukurudza	Podobnie
	w lecie, w dni postne	kartofle z cebulą i olejem	podobnie	
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle z masłem lub kasza mleczna	zacierka na wodzie lub kartofle	
	w zimie, w dni postne	kartofle z ogórkami.		
5. Chleb	jaki jadają	przeważnie razowy	razowy	mało jadają żytniego razowego
	z czego się składa	z mąki żytniej, albo mieszanej z kukurudzianą	podobnie	więcej z mąki kukurudzianej, wypiekają placki, albo
	czy go sami pieką	sami	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	——	——	kupują chleb u żydów w wiosce.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki, pirogi, placki.	podobnie, ale rzadziej, zwykle w dni uroczyste.	podobnie, ale tylko w dni uroczyste i tylko bułki, albo kupują sałkowe w te dni u piekarzy żydów.
	z czego się składają?	z pszennej mąki z serem lub owocami.		
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	przeważnie razowy żytni	razowy żytni, jęczmienny, kukurydziany	rzadko żytni razowy, zwykle jęczmienny, kukurydziany
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	oprócz dni uroczystych rzadko bułki, pirogi z serem lub owocami: jagodami, śliwkami	bułki tylko w dni uroczyste	bułki tylko w dni uroczyste
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, jarzynne, mączne	jarzynne i mączne	jarzynne i mączne
Nazwy ich?	rosół, kura pieczona, pirogi, kasza, kluski, kaczka, kapusta, kapuśniak	kaczka, kapusta, kapuśniak, kasza, pirogi, kluski, zacierka, kartofle	groch, fasola, kartofle, kaczka, kapusta, kapuśniak, zacierka, kartofle
sposób przyrządzania?	pojedynczy	pojedynczy	pojedynczy
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	120 litr	85 litr	45 litr
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	40 litr	25 litr	10 litr
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, śmietana, maślanka	podobnie	mleko słodkie, kwaśne, maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sér z kwaśnego mleka składają w fastrach	nie	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają, robią na zimę dla siebie zapasy z masła topionego.	mało używają, zapasów nie robią.	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaj do potraw.	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, smalec	podobnie, ale mniej, jadają natomiast bez omasty	podobnie ale bardzo rzadko, zwykle bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej - częściej bez omasty	olej rzadko, zwykle bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	" "	" "
15. Jak często spożywają mięso?	oprócz dni uroczystych przeciętnie raz w tygodniu	w dni uroczyste, zresztą bardzo rzadko	wyjątkowo tylko w dni uroczyste.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	tak	tak	/
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	nie	nie	nie
16. Jakie mięso jadają — baranina, świnina	tak	tak	/ świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	przeważnie gotowane, rzadko wędzone	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	87·5 Kilogr.	14 Kilogr.	6 Kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Właściciele pasiek sami mało używają do chleba	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	mało jadają, więcej sprzedają, (jadają, Ukrw: zapalaną)	podobnie	nie jadają
buraki	robią barszcz	"	podobnie
karpiele	nie	nie	nie
kalarepa	bliżej miasta na sprzedaż.	"	"
cebula	w części dla siebie, w części na sprzedaż (używają do potraw)	podobnie	podobnie
czosnek	" " " " " (" do chleba)	"	"
ogórki	kiszone jadają chętnie z chlebem, kartoflami szczególnie w czasie zimy	"	"
kapusta świeża	nie	nie	nie
" kiszona	stanowi prawie codzienny produkt	podobnie	podobnie
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	do barszczu, kapusty	podobnie	podobnie
bób	" "	"	"
fasola	z kluskami, krupami	"	"
soczewica	nie	nie	nie
kukurudza	kulesza, placki, chleb albo z samej, albo jako przymieszka do żytniej mąki. jęczm.	podobnie	podobnie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają, sami wyrabiają	podobnie	używają, kupując u krupiarzy (Katol. i żydów)
jęczmienne	" " "	"	" " " " "
jaglanne	" " "	"	" " " " "
przenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają, robią zapasy	mniej używają, mniejsze robią zapasy	mało używają, kupują u mączarzy żydów
żytnia	" " "	używają, robią zapasy	używają, mieląc na żarnach
owsiana	nie	nie	nie
hreczana	nie	nie	nie
jęczmienna	używają, robią zapasy	używają, robią zapasy	używają, nie mają zapasów, mielą na żarnach w małej ilości
kukurydzana	" " "	" " "	" " " " " "
ziemniaczana	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	prawdziwych, Kozar, kozubiaków białych, podgrzańków, gieczarek gotowane	Podobnie	Podobnie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ugotowane z solą, ogórkiem, albo zamiast chleba do barszcza i kapusty.	Podobnie.	Podobnie.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.	Nie.	Nie.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki i pierogi	Podobnie.	Podobnie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją.	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Jabłka, gruszki i śliwki suszone.	Podobnie, jeżeli posiadają własne owoce.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	Podobnie	Podobnie
— w zimie	" "		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo	tak		
miód, wino, wino owocowe	nie	podobnie	podobnie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	22 litr.	12 litr.	10 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką	wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa		
— w tygodniu adwentowym	17		
— w tygodniu wielkiego postu	27		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bardzo rzadko, przeważnie olej - albo potrawy bez wszelkiej omasły.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożn. 15 mniej zamożn. 35 ubogich 50		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	liśćmi z barszczu - chlebem z grysu, Tobodą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ad 32). obrowita przyrządzona. tak zwana arak ad 35) post w grzeb. obr. przed Wniebowzięciem N. P. Marji 6 dni " " " " " S. Piotrem i Pawłem — 6 "		

W Brzeżanach dnia 10. maja 1891

Dochtulin

Kier. szk. lud.

59 117

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżański Nazwa miejscowości? Yncitko

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? z wyjątkiem kilku Rusinów sami Polacy Liczba ludności? 385

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	jako	jako	jako
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	śniadania nie jadają, tylko obiad rano, a po południu się z barszczu, jaiek, ziemniaków, kapu, mięs. potraw i t. p.	To same potrawy, co najubożsi i najzamożniejsi.	To samo co mniej zamożni.
	w lecie, w dni postne	— to samo, tylko bez omastky (2 potrawy)		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jako		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	W południe jedzą tak zwany południenek składający się z jednej potrawy, pozostałej od obiadu, lub w braku tego z chleba z nabiałem lub bez nabiału.	Tak, jak najzamożniejsi.	Tak jak mniej zamożni tylko bez nabiału.
	w lecie, w dni postne	to samo bez omastky i nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	to samo.	jako	jako
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	To, co na obiad i południenek (jedna potrawa).	Jak obok	Jak obok
	w lecie, w dni postne	jako bez nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jako		
5. Chleb	jaki jadają	razowy	razowy	razowy
	z czego się składa	z mąki żytniej lub jęczmien., czasem zmieszanej z kukurydzą lub z kartoflami.		
	czy go sami pieką	przeważnie sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	kupują od żydra, ale bardzo mało		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	na Wielkanoc baby i placki.	Jak obok	Jak obok.
	z czego się składają?	z mąki pszennej, jaj, cukru, trochę masła.		
	z kąd je otrzymują?	sami piekę.		

189

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Postępowanie zwykłe, jak przy zakonym chlebie – /rozczyniony na krainem cieście letnią wodą, wyrobiony, wypieczony w bochenkach w piecu piekarnikiem./	jak obok	jak obok
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na drożdżach z wodą zarobione.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	barszcz, ziemniaki, fasola, grzyby, mąka, sus, /jarzyny, mączne potrawy, nasiona strączkowe/.	Te same co obok.	Te same, co najzamożniejsi z wyjątkiem pierogów i gołąbków.
Nazwy ich?	Groch, bób, fasola, kapusta, barszcz, ziemniaki, lemieszka żytnia lub pankrzydziana, zacierka, pierogi, gołąbki, kasza: kreczana, jęczm. i jaglana		
sposób przyrządzania?	barszcz z mlekiem lub śmietaną i jajami, albo bez tego mąką zaprawiony; inne jako dodatek do barszczu z omastą lub bez omasty; pierogi z mąki żytniej, jęczm., kreczanej z serem i kartoflami; gołąbki z liśćów kapusty i kaszy kreczanych lub jagły; grzyb ugotowany do lemieszki, kartofli lub kaszy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	do 10 garncy	jak obok	Nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkiego niezbieranego, kwaśnego zbieranego, śmietany, maślanki.	Tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego.	jak obok	—
12. Czy używają masła?	używają, ale niewiele.	jak obok	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do potraw, niewiele. Same tylko w Wielkanoc święcone.	jak obok	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła, smalcu, ale niewiele.	jak obok	Trochę oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	w dni postne nic lub oleju.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	przeważnie oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	w Wielkanoc – czasem wyjątkowo w inne święta.	jak obok	w Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	wieprzowinę	wieprzowinę	wieprzowinę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Nasolone i wędzone, lub świeże na rosół.	jak obok.	Nasolone i wędzone.
18. Czy używają drobiu?	Czasem /bardzo rzadko/ kur, gęsi lub kaczek.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 1½ kg.	do 1 kg.	do ½ kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi bardzo mało	jak obok	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do opłatków i pszenicy na Boże narodzenie.	jak obok	jak obok
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tylko świeża	jak obok.	jak obok
buraki	kiszone i świeże na barszcz jako zapas.		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	tylko przechowywana w znacznej ilości		
czosnek	tylko, mniej od cebuli		
ogórki	kiszone.		
kapusta świeża	tylko świeża na gołąbki		
„ kiszona	zawsze tylko		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	tylko jako ziarno.	jak obok	jak obok
bób	dto		
fasola	dto		
~~soczewica~~	—		
kukurudza	na mąkę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają mało.	jak obok	jak obok
jęczmienne	dto mniej		
jaglanne	dto w znacznej ilości.		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	tylko do otrębów na święta, z własnej pszenicy	jak obok	jęczmień, żyto lub pszenżytę kupują w młynach od gospodarzy lub w mieście na jarmarku i mielą na mąkę.
żytnia	jest w zapasie cały rok z własnego żyta		
owsiana	—		
hreczana	w niewielkiej ilości z własnej hreczki		
jęczmienna	jak żytnia		
kukurydzana	dto		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych i suszonych, jako przyprawy do potraw, lub na potrawę.	jak obok	jak obok
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią w znacznej ilości	jak obok	jak obok
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone, gotowane; całe lub rozdarte. czasem. wszędzie wypiekają placki, ale mało.	jak obok	jak obok
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę tylko na weselu i chrzcinach.	jak obok	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki, gruszki, jabłka i czereśnie suszą - gdzieniegdzie smażą sok malinowy.	suszą.	suszą.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	dwa razy: rano i wieczór.	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	piją wódkę, a piwo tylko w wielkie święta i w ostatki zapust. — —	wódkę - piwa mało.	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 10 garncy	do 10 garncy	do 10 garncy.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Z trunków: Wódka, piwo, herbata z arakiem. Z potraw: Barszcz, kapusta, kasza jaglana, pierogi (z mlekiem), (z omastą), chleb z serem.	jak obok oprócz piwa.	Z trunków: Wódka. Z potraw: Barszcz, kapusta, pierogi, chleb z serem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	od mięsa 3 dni, od nabiału 1 dzień. 3 dni od nabiału i mięsa. wszystkie dni od nabiału i mięsa (cały post 40-dniowy).		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych blisko 13½%, mniej zamożnych blisko 56¾%, ubogich mniejcem 30%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

L. 31. 60 119

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżany Nazwa miejscowości? Koniuchy

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruska Liczba ludności? 2764.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy } lub i cztery	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy }	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z nabiałem	nie jadają śniadania tylko wczesny obiad	Nie jadają śniadania tylko wczesny obiad późny przekąskę w południe i wieczorem
	w lecie, w dni postne	chleb —		
	w zimie, w dni zwykłe	chleb z nabiałem		
	w zimie, w dni postne	chleb —		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z pokarmów roślinnych z nabiałem i mięsa i owoców	z pokarmów roślinnych i z nabiału	Przez cały rok przyjmują tylko pokarmy roślinne
	w lecie, w dni postne	tylko z pokarmów roślinnych (barszcz kapusta groch kartofle i)	tylko z pokarmów roślinnych	
	w zimie, w dni zwykłe	z pokarmów roślinnych z nabiału i mięsa	z pokarmów roślinnych i nabiału	Uwaga: Barszcz kapusta groch fasola kartofle jadają zwykle najbożsi i najzamożniejsi z tą tylko różnicą że zamożniejsi więcej przyprawiają nabiałem i tłustością.
	w zimie, w dni postne	tylko z pokarmów roślinnych	tylko z pokarmów roślinnych	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Pozostałość z obiadu a w braku tejże chleb z nabiałem	Pozostałość z obiadu lub chleb z nabiałem	Sam chleb a w braku tego kartofle
	w lecie, w dni postne	sam chleb lub jakie ciepły pokarm roślinny	w dnie postne sam chleb lub kartofle	tak samo w dnie postne i w lecie
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	
5. Chleb: jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Wszyscy żywią się razowym żytnim. Pieką go sami		Najuboższym często brak chleba a podówczas kupują u żydów.
6. Inne pieczywa: jakie używają?		bułki	bułki	bułki
z czego się składają?		pszenne	pszenne	pszenne
z kąd je otrzymują?		z miast lub miejscowych Żydów	. . . . .	. . . . .

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Mąkę żytnią zarabiają wodą i zsadzają gotową fermentację - z takiego ciasta	kwaśnem ciastem drożdżowym wyrabiają bochenki i wsadzają do	wyrabiają na 6 cie lub 8 mio odpowiednio ogrzanego pieca
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz kapusta kasza jaglanna i jęczmienna zupa kartoflanna grochowa pierogi - „mięso duszone"	Je same co najuboższi z wyjątkiem mięsa które na większe uroczystości używają	Je same tylko że mięsa prawie nigdy a potraw mlecznych bardzo rzadko
sposób przyrządzania?	barszcz kwaszą z buraków i takowy gotują z krojonymi burakami biedniejsi czysty a bogatsi zaprawiają mlekiem zmolaną a czasta dają i sztukę mięsa. Kapustę poszatkowaną kwaszą i gotują biedniejsi czystą bez omasty a bogatsi w rodzaj sposób zaprawiają jak barszcz - kaszę bogatsi gotują na mleku nadtką lub gęsiną a ubodzy na wodzie - zupa kartoflanna w przypadku jest z kartofli pokrojonych na kawałki rozgotowują na mizerę - pierogi robią z mąki pszennej lub jęczmiennej z kartoflami kaszą lub kapustą. Mięso duszone - wyjątkowo gotują mięso i zapraszają mąką pszenną lub jęczmienną		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przypada na jednę osobę na tydzień 2½ litry	1 do 1½	Prawie nie używają
w zimie	w zimie 1 do 1½ litry.	w zimie wyraźnie sprzedają lub bardzo mało używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	We wszystkich formach używają oprócz śmietanki		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego		
12. Czy używają masła?	Używają bardzo rzadko	Nieużywają prawie	Nieużywają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno i do potraw	Rzadko osobno tylko do przyprawy potraw	Prawie nieużywają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masło słonina sadło i smalec	Słoninę i smalec	Bardzo rzadko słoniny
w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
w zimie, w dni zwykłe	Jak samo jak w lecie	" "	" "
w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy na tydzień	Dwa razy na miesiąc	Nigdy chyba na Wielk
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina	Najczęściej świninę		
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Najczęściej gotowane i solone.		
18. Czy używają drobiu?	Nieużywają, chyba dla chorych		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	56 Kilgr.	14 Kilgr.	0.
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dniu postne używają		śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają	miodu w formie naturalnej	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew przechowują w stanie naturalnym w piwnicach; buraki kwaszą; karpiele 0; kalarepa 0; cebula wędzą w dymie; czosnek w stanie naturalnym; ogórki kwaszą; kapusta świeża 0; „ kiszona przechowują; i. t. d.	Jak samo jak pierwsi		Jak samo jak pierwsi
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch gotują; bób gotują; fasola gotują; ~~soczewica~~ nie używają; kukurudza młodą gotują w kaszanach zupełnie dojrzałą ziarno mielą na mąkę i spożywają jako gotowane ciasto.	dto		dto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) Używają; jęczmienne Używają; jaglanne Używają — Sami wyrabiają; przenne Nie używają	dto		dto.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna ~~Nie~~ Używają; żytnia Używają; ~~owsiana~~ Nie używają; hreczana Używają; jęczmienna Używają; kukurydzana Używają; ~~ziemniaczana~~ Nie używają	dto		dto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeżych i suszonych spożywają gotowane	Jak samo jak pierwsi	Jak samo jak pierwsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	oto	oto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają	oto	oto
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją	oto	oto
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią	oto	oto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Raz	oto	oto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	Dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją	Wódkę i piwo	Wódkę
32. Jakie trunki piją przeważnie? — piwo	piją		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — miód	nie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino	nie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino owocowe	nie		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	94 litrów	94 litrów	94 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką rzadziej piwem	Wódką czasem i piwem	Tylko wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	Sześć dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	Siedm dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% zamożnych 40% mniej zamożnych 50% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Gotują zioła ogrodowe zwane „Łobodą" albo także robią rodzaj polewki z grzybu pieczarnego pszennego lub żytniego. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W gminie „Koniechy" jest bardzo mała różnica w używaniu pokarmów między trzema kategorjami ludzi. —		

61 121

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżany Nazwa miejscowości? Kozłów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności? 4478 z tych 1198 rz. k. 1177 gr. k. i 1333 w m.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 do 5	3	2 — 3
	w zimie	3 do 4	3	2 — 3
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę, mleko, rolnicy	Z małą różnicą	Ci jedzą barszcz pra
	w lecie, w dni postne	" "	jadają to samo co	wie codziennie mięsny
	w zimie, w dni zwykłe	" "	i najzamożniejsi	prawie, kapustę nieprzy
	w zimie, w dni postne	" "	chociaż piją lichsze	prawioną, a gwarną podsta
		zwyczaj za	rzeczy i lichsze jedzą	wę stanowią ziemniaki.
		miast wtrykłego		Żydzi piją kawę z cukrem
		śniadania jedzą		
		2 potrawy i na		
		zywają to obiadem		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso, wprost	Prawie to samo	Rolnicy tej kategorji je
		barszcz albo kapuśniczka, jedzą	co i oboje wyrażeń	dzą z zwyczaj często w dnie
		jarzyna, lub	u rolników nawet	zwykłe dry, prostne suchy
		to od właściwego	ten sam zwyczaj	kawałek z solą, kwaśnymi
		legumina albo	gotowania co u nay	ogórkami.
		i jedno i drugie	zamożniejszych, to	Żydzi jedzą kaszę z roso
	w lecie, w dni postne	stawie, albo przy	jest zrana jedzą obja	tem, który jest zapiazem
		kusy nabiało	d potrawne prawie to	zupą, i mają tej kaszy
		wą chleb z masłem	samo co rolnicy zamoż	i kawałeczek mięsa choćby
		lub	i to nazywają po	wielkości czworaka z piątek
				przyrządzają na sobotę ryby.
	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub		
		kapuśniczka		
		jarzyna,		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	jak wyżej		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mięsne potrawy	Rolnicy wszystkich trzech kategorji	
		lub mączne	gotują zwyczaj prawie jedno i to samo	
		kawę, albo herbatę	z tą różnicą, że bogaci do zacierki z kartoflami	
			jaką zwyczaj gotują, dodają mleka, albo omasty	
	w lecie, w dni postne	mleczne, jaja		
		i jarzyny		
	w zimie, w dni zwykłe	prawie to	mniej zamożni i biedni, albo jedzą to samo co dawniej	
			bez mleka i bez omasty, albo pieką kartofle co a	
		samo, co	chlebem stanowi ich wieczerzę, w dnie postne mięsy	
			omasty, ale nawet nabiału nie przyrządzają, nawet dla dzieci	
	w zimie, w dni postne	w lecie	Żydzi gotują zacierkę, piją herbatę albo bez potrawy spać idą.	
5. Chleb	jaki jadają	żytni pyt. razowy, niekiedy	Rzemieślnicy i żydzi	Żydzi zazwyczaj piją tak, jak
		z domieszką jęczmiennej	jedzą chleb żytni, za	mniej zamożni, z tą różnicą
	z czego się składa	mąki.	zwyczaj z mąki pyto	że jedzą mniej, a nawet pro
			rolnicy zazwyczaj	wiem tak mało, że dziwić się
			tylko razowy, żytni	należy, że żyją.
	czy go sami pieką	zazwyczaj a jeśli go kupują	albo jęczmienny, albo	Rolnicy jedzą tak, jak
			z tych obydw. zbożowej	i mniej zamożni, chleb razo
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	to od żydów piekarzy	mąki zwykle pieką	wy, żytnie lone na ziarnach owsa
			sami	było jęczmień — bo jęczmień nie
				da podstawy chleba.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki a niekiedy, zwłaszcza	Podobnie jak	Rzadko kiedy najuboższy
		w święta pieką nawet zbyt		rolnik widzi się z pszenicą
		kowe pieczywa.	najzamożniejsi	wem prócz chleba, którego
	z czego się składają?	mąki pszennej, drożdży		i nie jeden przez jeść nie
		rodzynek, migdałów, korzeni	Lecz w mniejszej ilości	a bułki chyba dasam dla małej
		pachnących itp.		dziecka kupi u piekarza żyda.
	z kąd je otrzymują?	pieką zwyczaj sam	i posiedniejszej jakości	Żyd co tygodnia, choćby
		a niekiedy dostarczają im		biedniejszy na czas bułkę
		ich cukiernie.		ma, zwyczaj własnego pieczywa.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Sposób u wszystkich trzech kategorji jest taki: zarabiają kwaśnem ciastem i drożdżami; zamożniejsi dodają mleka, mniezamożni i biedni przy powtórzeniu dodają potrzebną ilość mąki, a biedni	prawie jeden i ten sam lub bez tych, a	tego sobie nie pozwalają, wyrośnięte ciasto, wyrabiają
innego pieczywa?	piekę bocheńki, i wkładają albo wprost z dzieży na blachę, albo z kosyrów na	a zazwyczaj słoma	
	Co do innego pieczywa, to jest tylko pewnych przepisów, że trzeba pałacy zapuszczać — a w miejsca braku		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	rosół, barszcz, kapuśniak, ukraiński, pierogi, kluski, kasza, ryż, ziemniaki pieczone, drób smażony i wiele innych mącznych i jarzynowych, ryby, raki i t. p.	Prawie to samo jedzą co i zamożniejsi, jednak wybierają zwyczaj to, co ich tańsze kosztuje i mniej zachodu jak mniej umiejętności w p.	Ci z wyjątkiem żydów prawie innych potraw nad barszcz, kapustę, ka, kluski, pierogi, groch, fa, bób, makaron nie znają,
sposób przyrządzania?	w zwykły wedle przepisów kucharskich		a sposób przyrządzania ich jest nader prymitywny ze względu na brak podstawy do tego wiadomości i umiejętności.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka pod rozmaitą postacią używają, i przeciętnie wypadnie przy	1/8 na osobę	1/20 na osobę
w zimie	zalecie na 1/4 litra na osobę, zaledwie 1/8 litra " "	1/20 " "	1/100 na osobę
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie w formie śmietanki i śmietany, chociaż i inne formy chętnie bywają używane	słodkie zbierane kwaśne " rzadko kiedy niezbierane i maślanka	kwaśne zbierane i słodkie zbierane, a zwłaszcza to ostatnie niekiedy nawet przez zgór jeszcze kwaśne, ocetne, u których się nabiedniejsi jako u handlarzy nabiału w miejsca jaj,
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego	jak obok	nie wyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają robią w formie topionej.	rzadko kiedy nie	prawie nigdy wyjąwszy żydów. nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają w jednej i drugiej formie	jak obok	bardzo rzadko kiedy wyjąwszy żydów.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	rzadko masło, sadło	w piątek i związek
w lecie, w dni postne	smalec masło — chłopi olej	smalec w postne dnie olej. Żydzi używają tylko masła, tłuszcz i smalcu gęsiego.	najubożsi rolnicy żyją jednakowo, rzadko kiedy używają om, i to żydzi stanowią wyjątek
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jak wyżej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Jeden lub 2 razy dziennie, lecz rolnicy raz a najwyżej 2 razy tygod.	Rolnicy rzadziej; to nie zwrócone na tydzień wyjąwszy żydów.	Najubożsi rolnicy zaledwie raz na rok, tj. na wielkanoc, większą się z mięsem żydzi stanowią wyjątek
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina	jadają mięso zwłaszcza wołowinę cielęcinę	To samo z wyjątkiem	Jak wyżej, z dodatkiem, że mięso to, którego tak rzadko używają jest zwykle wieprzowe.
baranina	baraninę tylko w jesieni	mięsa zajęczego —	Żydzi jedzą drób, wołowinę, cielęcinę i baraninę,
świnina	świninę i mięso zajęcze	żydzi nawet na podstawie przepisów religijnych	tylko przed wyjąwszy drobiu
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Do tego perfekcyi u nas nie doprowadzono, by koninę jadano	mięsa z dzikich zwierząt nie jadają.	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	We wszystkich możliwych formach	Podobnież	gotowane i wędzone.
18. Czy używają drobiu?	Używają — lecz przeważnie dzieci Turcha.	Jak obok	Jak obok, jednak rzadko zabędzie się drobiu na to gdy jest śmiertelnie chory

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	W tutejszej miejscowości nie ma danych z urzędu gminnego przeciętnie sprzedaje się rocznie: wołowiny 52000 Klg. cielęciny 3200 Klgr. wieprzowiny 10000 Klgr. i baraniny 1000 Klgr. lecz, że większa część zakupuje z tego co najmniej połowa część – prawie drugie tyle zwłaszcza wołowiny i cielęciny wysełają do Włocławka więc możnaby przyjąć że Kozłów z przyłkiem 90–95000 Klgr. mięsa z czego najzamożniejsi zjadają przeciętnie 55 Klg. na osobę rocznie	mniej zamożni 20 Klgr. na osobę rocznie	a 6 Klgr. na osobę rocznie najubożsi
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają zazwyczaj tylko w dni postne, żydzi co sobotę i piątek wieczór	Jak obok	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód przaśny bardzo rzadko pitny	Jak obok	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	w surowym stanie	w surowym stanie	
buraki	surowym	dtto	
karpiele			
kalarepa	surowym		
cebula	surowym		surowym
czosnek	surowym		surowym
ogórki	kiszone i marynowane	tylko kiszone	
kapusta świeża	świeżym czyli surowym		
„ kiszona	i w formie kiszonej	w formie kiszonej	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowanej i konserwy	gotowanej i prażonej	
bób		gotowanej	
fasola	gotowanej	gotowanej	
soczewica			
kukurudza	gotowanej młodo jako jagryna	jak obok i przerób z mąki zwanej mamałygą	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Używają obok wyrażonych wszystkich.		
jęczmienne			
jaglanne			
pszenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	Używają mieląc własne zboże albo kupując u przekupniów		
żytnia			
~~owsiana~~			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Kupionych suszonych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone i gotowane	pieczone i gotow.	pieczone i gotow.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	bardzo rzadko kiedy
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją	Piją	piją rzadko kiedy więcej żydzi.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (~~powidła, śliwki suszone, gruszki suszone,~~ konfitury)?	Robią	robią niewiele	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 / 3 Rolnicy zazwyczaj 2 razy	Jak obok	raz i to zazwyczaj z rana wieczór nigdy 2 razy a w braku opału 1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, ~~wino owocowe~~ }	Piją ale miód bardzo rzadko	Jak	obok
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Trudno nawet bliżej oznaczyć, bo rozsprzedaż jest nie jest i nie być miarą wypitego napoju, bo więcej obcy, jak katolicy wypijają		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódkę (mało) piwo i wino	Wódkę (mało) piwo i bardzo mało wina	wódkę (mało) więcej piwa, choćby i tego nie wiele.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	obowiązkowo dzisiaj 1. a dawniej było dwa dni		chociaż u zamożnych i biednych prawie cały rok post
w tygodniu adwentowym	" " 2 "	" " 3 "	
w tygodniu wielkiego postu	" " 2 "	" " 3 "	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Zamożniejsi używają mleka i masła, mniej zamożni a rolnicy (chłopi) zupełnie ich nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/8, 3/8, 4/8 } z ludności 4478		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku ziemniaki są główną podstawą pożywienia i możnaby o 3/4 mieszkańców powiedzieć, że na śniadanie jedzą ziemniaki, " obiad " ziemniaki i " wieczerzę " ziemniaki.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Liczba ludności podana wyżej na podstawie najnowszego spisu ludności. Podstawą do obliczenia mięsa były wyżej cyfry z urzędu gm. i przeciętnie w przybliżeniu podane. Co do żywności w czasie głodu, to nie można naprawdę oznaczyć bliżej, bo prawdziwego głodu dawno nie było, a byłby on dopiero rozeszłe, gdyby prócz nierodzaju zboża i ziemniaki nie dopisały. Dopóki lud nasz ma ziemniaków pod dostatkiem, o głodzie mowy być nie ma.		

62 123

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżany Nazwa miejscowości? Kozowa

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~nizina?~~ tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ tak

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności? razem 5.000

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	tak w lecie jak i zimie jadają	trzy razy	najbiedniejsi
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	w lecie i zimie wszyscy bez różnicy kartofle gotowane lub pieczone zamożniejsi z mlekiem biedniejsi tylko z solą, w dni postne tylko z solą i suchym chlebem.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	barszcz lub kapuśniak zabielony mlekiem kaszę krzaną lub jaglaną mięsną na spół z kartoflami Sól jasno bez wszelkiej omasty		Sól jasno ale zupełnie prosno.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	lub kartofle pieczone lub sól kluski z kartoflami — sól jasno bez omasty jak w lecie		pieczone kartofle z chlebem
5. Chleb — jaki jadają	żytni	żytnio jęczmienny	żytnio jęczmienno kartoflany (Kartofen)
z czego się składa	— z żyta - jęczmienia - kukurydzy —		
czy go sami pieką	sami	sól jasno	kupują w razie wielkiego nie dostatku u żydów
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	inne pieczywa nie używają — tylko w święta Wielkanocne		
z czego się składają?	zamożniejsi inne urozmaite święta sami pieką z żytnej i jęczmiennej mąki.		
z kąd je otrzymują?	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	chleb pieką na krainym piecu, pieczywa na drożdżach	w tem stosunku	na krainem piecu
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	przeważnie kartofle ze okropemnyą na 3/4 kartofel 1/4 chleba to jest różnych, mąki i krup. — Barszcz, kapuśniak, różne kruppy na mleku lub serwatce, kiszki, mamałygi — pirogi z kartoflami i serem — lub tylko kartoflami. —	w tem stosunku	Biedniejsi używają jeszcze więcej kartofli a mniej chleba — najbożsi często prawie na tacierze kartoflami, postnym barszczem lub kapuśniakiem żyją
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Jedną litrą obdziela się cała rodzina choćby jak litra na cały dzień	w tem stosunku mniej	Najubożsi tylko małym dzieciom i to chorym dają mleko zbierane gotowane które kupują. —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	zbierane mleko słodkie i kwaśne czasem śmietanę kwaśną z serem — serwatkę maślanką	w tem stosunku mniej	Gotują na serwatce starej. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z mleka ogrzewanego kwaśnego zbieranego, mało na swój własny użytek — przeważnie sprzedają. —		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie używają inne robią zapasy — sprzedają świeże		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Bardzo rzadko kiedy —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	sadło rzen ostatnie tem lepsze bo wydatniejsze olej		
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele i święta	w wszystkie święta	tylko na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	prawie nie	nie	—
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	bardzo mało	bardzo mało	rzadko kiedy tylko jesienią. —
świnina	jadają		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		takie	na Wielkanoc
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, solone nie wędzone	—	—
18. Czy używają drobiu?	Bardzo mało	bardzo mało	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na jednego ile? trudno powie. dzień-lecz na całą liczną rodzinę przez cały rok do 30 kilo niezawiele będzie	na całą rodzinę może 20 kilo	na całą rodzinę więcejnie jak 8-10 kilo lecz i to może za wiele
20. Czy używają ryb? śledzi?	W wilję Bożego narodzenia mały rybki	bojaźno	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko do kutii tj: opychanej gotowanej przeciwy raz rok	u przeszłą może kiedyś jako nadzwyczajne zdarzenie	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie		
buraki	trzymają w lochach i kopcach		
karpiele	— nie		
kalarepa	— nie		
cebula	jak zwykle		
czosnek	bojaźno		
ogórki	Na całą rodzinę 4 gospodarzy wiało do Bożego narodzenia kiszone ogórki		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	Tak		
i. t. d.	więcejnie		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowane i po części jako przymoszka do chleba	gotowane w barszczu i kapuśniaku	
bób			
fasola			
soczewica	nie		
kukurudza	Mamałyga, mąkę mięszają do chleba — także gotują kaszę		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Krupy wyrabiają sami hreczane jęczmienne, kukurydziane mniej —		
jęczmienne			
jaglanne	opychane jagły — i pszono zasypują barszcz	kapuśniak, kaszy jaglanej nie jadają	
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą zagarnce w młynach		
żytnia	lub na żarnach		
owsiana	nie		
hreczana	w domu na żarnach		
jęczmienna	w młynach lub w domu		
kukurydzana	bojaźno		
ziemniaczana	nie znają —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w kopcach, w wiórzczych jamach, lochach —		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone, i do wszystkich potraw —		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	i do chleba po części —		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	przeważnie 2 razy		1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	wódkę / bardzo mało / nie / nie / nie		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	w żaden sposób nawet w przybliżeniu podać nie mogę —		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką — tylko najmajętniejsi i ci którzy na trzeźwość przysięgali piją piwo —		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	Środa, piątek, i po części sobota / cały post, środę i piątek nawet bez nabiału / cały post nawet bez nabiału		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	W przybliżeniu na 100 rodzin 10 zamożnych 50 mniej zamożnych do 25 biedniejszych a do 10—15 biednych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kartoflami, nalyną, łobodą, pokrzywką, które jako szpinak przyrządzają i posiny solony jedzą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wogóle ludzie się źle odżywiają — mniej więcej przyzwyczajeni niewinięj nawet więcej dzą chorzy i zamożni że można by mniej		

Z zarządu szkoły ludowej
w Kozowie 2° Maja 89°

Wanatek
kierownik szkoły

63

125

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeziany Nazwa miejscowości? Potutory

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Wyłącznie ruska Liczba ludności? 781.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztéry razy: śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacyą.	cztéry razy: śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacyą	cztéry razy: śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacyą
	w zimie	trzy razy: śniadanie, obiad i kolacyą	trzy razy: śniadanie, obiad i kolacyą	trzy razy: śniadanie, obiad i kolacyą.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz i kartofle, zaciérka i kapusta, krupnik i kartofle albo kapustę do wszystkiego chleb	barszcz i kartofle, zaciérkę i kapustę, krupnik i kapustę l. ~~kartofle~~ do wszystkiego chleb	barszcz i kartofle, zaciérkę i kapustę, krupnik i kapustę lub kartofle do wszystkiego chleb.
	w lecie, w dni postne	to samo	To samo	To samo
	w zimie, w dni zwykłe	To samo	To samo	To samo
	w zimie, w dni postne	To samo	To samo	To samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	To samo co na śniadanie; gdyż na obiad nie gotują a jedzą to co ze śniadania zostało	To samo co na śniadanie; gdyż na obiad nie gotują a jedzą to co ze śniadania zostało	To samo co na śniadanie; gdyż na obiad nie gotują a jedzą to co ze śniadania zostało.
	w lecie, w dni postne	Tak samo	Tak samo	Tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo	Tak samo	Tak samo
	w zimie, w dni postne	Tak samo	Tak samo	Tak samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zaciérkę na mleku i kartofle lub kaszę na mleku i kartofle.	zaciérkę na mleku i kartofle lub kaszę na mleku i kartofle	zaciérkę i kartofle lub kaszę z grochem albo zaciérkę i kartofle
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	razowy	razowy	razowy
	z czego się składa	z żytniej mąki	z żytniej mąki z kukurydzianą	z żytniej mąki z kukurydzianą i tartymi ziemniakami
	czy go sami pieką	pieką sami	pieką sami	pieką sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki zawijańce	placki zawijańce	placki zawijańce
	z czego się składają?	z mąki krup lub z mąki i kartofel z serem lub z mąki i kapustą	z mąki i krup, z mąki i kartofel z serem lub z mąki i kapusty	z mąki i krup, z mąki i kartofel z serem lub z mąki i kapusty
	z kąd je otrzymują?	wypiekają sami	wypiekają sami	wypiekają sami

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	ciasto rozczyniają na kwaśnem cieście mieszą i wyrobiwszy bochenki w rękach wsadzają w zwykły piec	jak obok	jak obok
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kisiel; kapusta z grochem lub fasolą, rzadko rosół z mięsem; kaszę, krupnik zupa kartoflana, zacierka, pirogi	Barszcz, kisiel, kapusta z grochem lub fasolą, kasza, krupnik, zupa kartoflana, zacierka, pirogi	Barszcz, kisiel, kapusta z grochem lub fasolą, kasza, krupnik, zupa kartoflana zacierka, pirogi
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	tak; przeciętnie pół litry na osobę	tak; przeciętnie pół litry na osobę	tak; przeciętnie 1/4 litry na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tak; przeciętnie 3/10 litry na osobę	tak; przeciętnie 3/10 litry na osobę	tak; przeciętnie 2/10 litry na osobę
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako mleko słodkie niezbierane, mleko kwaśne, lub śmietanę ale tylko z pirogami lub chlebem	jak obok	jak obok
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z zbieranego kwaśnego mleka	jak obok	jak obok
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone.	solone	solone
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko jako przyprawę do potraw albo do ciasta	Tylko jako przyprawę do potraw i ciasta	Tylko jako przyprawę do potraw i ciasta
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła i słonina	masła i słoniny	masła i słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło i słonina	masło i słoniny	masła i słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	mleko Tarte z siemienia konopnego	mleko Tarte z siemienia konopnego	mleko Tarte z siemienia konopnego
15. Jak często spożywają mięso?	Ośm do dziesięć razy w roku	Ośm do dziesięć razy w roku	Najwyżej sześcy razy w roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — świnina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wołowinę, krowinę i baraninę gotowane	wołowinę, krowinę i baraninę gotowane	wołowinę, krowinę i baraninę gotowane
	świninę bądź wędzoną, bądź gotowaną solone	świninę bądź wędzoną, bądź gotowaną solone	świninę bądź wędzoną, bądź gotowaną solone
18. Czy używają drobiu?	Tylko dla chorych lub wyjątkowo w praźnik	Tylko dla chorych	Tylko dla chorych

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	trzy kilogramy	trzy kilogramy	jeden kilogram
20. Czy używają ryb? śledzi?	tak jest	tak jest	tak jest
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	przaśny ale tylko w święta Bożego narodzenia do pszenicy i do ostodzenia wódki	przaśny ale tylko w święta Bożego narodzenia do kuti	przaśny ale tylko w święta Bożego narodzenia do kuti
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	1 – w lochach surową	w lochach surową	w lochach surową
buraki	1 – w lochach surowe	w lochach surowe	w lochach surowe
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	1 – dymioną na strychu	dymioną na strychu	dymioną na strychu
czosnek	1 – dymiony na strychu	dymiony na strychu	dymiony na strychu
ogórki	1 – kwaszone	kwaszone	kwaszone
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	1	kiszoną w beczkach	kiszoną w beczkach
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	— gotowany; bywa używany jako pokarm albo sam albo jako przymieszka do kapusty	gotowany albo sam albo jako przymieszka do kapusty	gotowany albo sam albo jako przymieszka do kapusty
bób	gotowany; bywa używany jako pokarm samoistny lub jako przymieszka do kapusty.	gotowany albo sam albo jako przymieszka do kapusty	gotowany albo sam, albo jako przymieszka do kapusty
fasola	gotowana; bywa używana jako pokarm samoistny na kwaśno lub jako przymieszka do kapusty	gotowaną albo samą albo jako przymieszkę do kapusty	gotowaną albo samą, albo jako przymieszkę do kapusty.
soczewica	—	—	—
kukurydza	mielona jako cześć gotowana lub jako przymieszka do żytniej mąki do pieczenia chleba	mieloną z której robią cześć albo mieszają do mąki żytniej do pieczenia chleba	mieloną z której robią cześć, piekąplacki albo mieszają z mąką żytnią do pieczenia chleba
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami	wyrabiają sami	wyrabiają sami
jęczmienne	wyrabiają sami	wyrabiają sami	wyrabiają sami
jaglanne	wyrabiają sami	wyrabiają sami	wyrabiają sami
przenne	nie wyrabiają	nie wyrabiają	nie wyrabiają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	pytlowana	pytlowana	razowa tylko w wielkie święta pytlowana
żytnia	pytlowana lub razowa	pytlowana lub razową	razowa
owsiana	—	—	—
hreczana	razowa jako ciasto do robienia pirogów	razowa jako ciasto do robienia pierogów	razową na ciasto do robienia pirogów
jęczmienna	—	—	pytlowaną na kluski, pirogi i inne leguminy
kukurydzana	pytlowana	pytlowana	pytlowaną
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże gotowane lub suszone jako przyprawa do potraw	świeże gotowane lub suszone jako przyprawę do potraw	świeże gotowane lub suszone jako przyprawę do potraw
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak jest	Tak jest	Tak jest
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone same z omastą	gotowane lub pieczone same z omastą	gotowane lub pieczone same z omastą
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	Tak jest
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	Tak jest
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasem herbatę	czasem herbatę	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	tylko suszone jabłka i gruszki	tylko suszone jabłka i gruszki	tylko suszone jabłka i gruszki
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	tak jest	tak jest	tak jest
piwo	tak jest	tak jest	tak jest
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 liter	10 liter	10 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem rosołem, mięsem, pirogami i zwykłymi strawami lepiej omaszczonymi	wódką piwem rosołem, mięsem, pirogami i zwykłymi strawami lepiej omaszczonymi	wódką, piwem, rosołem mięsem, pirogami i zwykłymi strawami lepiej omaszczonymi
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni		
w tygodniu adwentowym	siedm dni		
w tygodniu wielkiego postu	siedm dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/10 części zamożnych 6/10 mniej zamożnych 3/10 ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ślimaki tak zwane czerepachy i łobodą		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

W podaniu ~~do~~ wszystkich powyższych dat uwzględniłem li wieśniaków gminy Potutory – gdyż zdaje mi się tylko o tych pytano. — Dodaję że wszyscy wieśniacy żywią się jednakowo pod względem używania gatunków potraw, tylko bogatsi i to tylko wtedy, jeżeli mają własną omastę, lepiej maszczą. Omasty nikt nawet najzamożniejszy nie kupuje.

Potutory dnia 6. maja 1891.

[illegible]

64 127

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeziański Nazwa miejscowości? Saranczuki

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności? 1150

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		Cztery razy dziennie	Trzy razy dziennie	Dwa razy dziennie
	w zimie		Trzy razy dziennie	Dwa razy dziennie	Raz na dzień.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Mleko kwaśne lub słodkie	Chleb z masłem lub sadłem i smalcem	Śniadania wcale nie jadają tylko około 10 tej god: obiad.
		w dni postne	Herbata.	Chleb z olejem.	
	w zimie	w dni zwykłe	Mleko słodkie gorące.	Herbata.	Około 11 stej jedzą obiad.
		w dni postne	Herbata.	Chleb postny.	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Z trzech potraw: barszczu z mięsem, kaszy na mleku i pirogów z serem.	Z dwóch potraw: Barszczu lub kapusty i kaszy gęstej ze śmietaną.	Z jednej potrawy: Zacierki na kartoflach, lub kapusty i chleb do tego.
		w dni postne	Z trzech potraw: Barszczu z grzybami surowymi - kaszy i pirogów z kapustą lub kartoflami.	Z dwóch potraw: Barszczu lub kapusty i kartofel.	Z jednej potrawy: Barszczu lub kapusty i chleba.
	w zimie	w dni zwykłe	Z dwóch potraw: Barszczu z nędzorką pirogów lub kaszy ze śmietaną.	Z dwóch potraw: Kaszy lub zacierki z białym mlekiem i kartofel z olejem.	Z jednej potrawy: Zacierki na kartoflach, lub Barszczu i kartofel.
		w dni postne	Z dwóch potraw: Kapusty lub barszczu i kaszy z olejem.	Z dwóch potraw: Barszczu lub kapusty i kaszy lub kartofel	Z jednej potrawy: Kaszy gęstej.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	mięso duszone jakby pieczeń lub pirogi z serem.	Kartofle ze śmietaną lub kasza.	Kaszy lub kartofel postnych.
		w dni postne	Gołąbki z liści kapusty kiszonej nadziewane kaszą z olejem lub tłuszczem	Gołąbki nadziewane krupami.	Również to samo.
	w zimie	w dni zwykłe	Kasza ze śmietaną.	Pirogi ze serem.	Chleb z olejem lub surową kapustą.
		w dni postne	Pirogi z kapustą.	Kartofle z olejem.	Chleb postny.
5. Chleb	jaki jadają		Żytni - pszenny - razowy - pszenny pytlowany.	Żytni razowy - lub żytnio-jęczmienny	Jęczmienny mielony na raz.
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		Sami pieką.	Sami pieką.	Sami pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Lub kupują w mieście u piekarza.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Bułki i kołysze na prazniki i święta.	Oprócz chleba nie używają żadnego pieczywa.	Nie używają żadnego pieczywa.
	z czego się składają?		Z mąki pszennej, masła i cebuli.		
	z kąd je otrzymują?		Sami pieką kołysze a bułki kupują w mieście u piekarza.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na nowo rozczynają stosowną ilością mąki i wody w której są rozpuszczone drożdże lub kwaśne ciasto — które umyślnie piekają chleb na ten cel zostawiają. Rano mieszają ów rozczyn mąką i znowu rośnie ciasto wreszcie wyzabiają bochenki i wkładają do gorącego pieca a po dwóch godzinach wyjmują gotowy chleb. Bułki i tem samo	Tak samo i mniej zamożni swój chleb wypiekają.	Tak samo i najubożsi z dodatkiem, że rozczyniając chleb nie dają drożdży tylko ciasto kwaśne
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mączne i mięsne.	Mączne, mięsne mniej chyba w dnie obrzędzane	Mączne.
Nazwy ich?	Barszcz, rosół, pirogi — mięso duszone, kasza mleczna.	Barszcz, pirogi — kasza kartofle.	Barszcz — kapusty, kasza kartofle.
sposób przyrządzania?	Sposobem najprościejszym. Każdą potrawę nalewają wodą dodają soli, cebuli i pietruszki dla nadania smaku.	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają i na jednę osobę wypada ½ litra.	Używają i na jednę osobę wypada ¼ litra.	Nie używają ani w lecie ani w zimie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Używają i na jednę osobę osobę wypada ¼ litra.	Używają i na jednę osobę wypada ½ litra.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie niezbierane i śmietanę.	Mleko słodkie niezbierane.	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają na własny użytek z kwaśnego mleka.	Wyrabiają mniej na własny użytek — więcej na sprzedaż.	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła solonego.	Używają masła solonego.	Używają masła solonego tylko w święta.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno często i do potraw.	Używają tylko w święta wielkanocne	Używają tylko w święta wielkanocne.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła — sadła słoniny	Masła.	Nie używają ani masła ani oleju — potrawy prawie wszystkie spożywają postne
14. — w lecie, w dni postne	Oleju.	Oleju.	
14. — w zimie, w dni zwykłe	Masła sadła — słoniny	Masła lub smalcu	
14. — w zimie, w dni postne	Oleju.	Oleju.	
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy w tygodniu.	Raz na tydzień w niedzielę.	W święta wielkanocne — Bożego Narodzenia.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają wołowinę i świninę.	Jadają wołowinę.	Jadają wołowinę.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Solone i wędzone.	Solone.	Solone.
18. Czy używają drobiu?	Używają.	Wcale nie używają.	Wcale nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 kilogramów.	8 kilogramów	½ kilogramu.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają w dnie postne i w święta Bożego Narodzenia.	Używają w święta Bożego Narodzenia.	Używają w święta Bożego Narodzenia.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu do picia który sami sporządzają.	Używają w razie potrzeby w słabościach i w święta Bożego Narodzenia.	Wcale nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	Są zapasy na zimę a to: marchew – oczyszczona z ziemi i liści. buraki – toż samo oczyszczone z ziemi i liści. karpiele – nie używają. kalarepa – nie używają. cebula – zebrana gdy dojrzeje – należycie wysuszona spleciona we wiązki. czosnek – zebrany gdy dojrzeje należycie wysuszony spleciony we wiązki. ogórki – kiszone. kapusta świeża – nie używają. „ kiszona – w beczce przekładana warstwami głowek. i. t. d.	Ci toż samo podobne zapasy z ogrodowizn na zimę przysparzają tylko w mniejszych ilościach	Ci zaś kupują w najamniejszych lub biorą na odrobek u nich podobne ogrodowizny
23. Czy są używane i w jakiej formie	Są używane w następującej formie: groch – jako jarzyna do świniny. bób – jako jarzyna ze słoniną fasola – jako jarzyna lub dodatek do lepszego smaku zup. soczewica – jako jarzyna ze słoniną kukurudza – jako mąka na zamieszkę – lub jako krupy na kaszę.	jako jarzyna z olejem jako jarzyna na postno jako jarzyna lub dodatek do zup. nie używają jako mąka na zamieszkę lub krupy na kaszę.	Używają: jako potrawy. „ „ „ „ nie używają. jako mąka na zamieszkę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne	Używają i sami wyrabiają lub kupują w mieście przeważnie hreczane krupy.	Używają i sami wyrabiają przeważnie jęczmienne i jaglanne.	Używają i kupują w mieście przeważnie jęczmienne
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna żytnia owsiana hreczana jęczmienna kukurydzana ziemniaczana	Robią zapasy i używają mąki przennej, żytniej, hreczanej i kukurydzanej.	Robią zapasy i używają mąki żytniej jęczmiennej i kukurydzanej.	Używają mąki jęczmiennej i owsianej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów suszonych bardzo często.	Używają grzybów suszonych w święta Bożego Narodzenia.	Wcale nie używają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy w wielkiej ilości.	Robią zapasy w mniejszej ilości	Nie robią zapasów.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane - pieczone i smażone.	Gotowane i pieczone.	Gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie używają.	Robią z nich krochmal do bielizny	Również robią krochmal.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie wypiekają	Nie wypiekają.	Nie wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę.	Rzadko piją herbatę - w święta lub inne uroczyste dnie	Wcale nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła - suszą na zimę śliwki i gruszki.	Suszą na zimę śliwki - jagody i gruszki.	Nie robią żadnych konserwów.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Trzy razy.	Dwa razy	Raz na dzień.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	Trzy razy.	dwa razy	Dwa razy na dzień.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Piją piwo - miód i wino oraz i wódkę.	Piją piwo i wódkę.	Piją piwo i wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litrów	8 litrów	1 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Winem - piwem - miodem i wódką - herbatą i kawą.	Wódką - herbatą z rumem lub octem i piwem.	Herbatą z octem - piwem.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni.	3 dni.	6 dni
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	6 dni	6 dni.	6 dni
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	7 dni.	7 dni.	7 dni.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają	Nie używają.	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na sto ludzi jest: 60% mniej zamożnych 10% zamożnych a 30% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Plackami owsianymi i żurem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Mieszkańcy wsi Saranczuk żywią się przeważnie tymi płodami które na ich rolach się udają - kupując to co najniezbędniejsze a więc sól - a przedko kiedy mięso.		

L33 65 129

nr. cyr.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżany Nazwa miejscowości? Hryhranice

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajność mniej jak średnia

Narodowość ludzi? Przeważnie rusini Liczba ludności? 1105

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie jadają 3 razy w zimie „ 3 „	w lecie jadają 3 razy w zimie jadają 2 razy	w lecie jadają 2 razy w zimie jadają 2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe; w dni postne w zimie: w dni zwykłe; w dni postne 0	0	0
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: Barszcz albo Kapusta Kasza Kartofle w lecie, w dni postne: Jtp. Jtp. w zimie, w dni zwykłe: Jtp. Jtp. w zimie, w dni postne: Jtp. Jtp.	Barszcz albo Kapusta Kasza Kartofle Jtp. Jtp. Jtp. Jtp.	Barszcz. Kapusta Kartofle Jtp. Jtp. Jtp. Jtp.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: Kasza z mlekiem w lecie, w dni postne: Kartofle z olejem w zimie, w dni zwykłe: Jtp. Jtp. w zimie, w dni postne:	Kartofle z olejem Jtp. Jtp.	Kartofle gotowane lub pieczone Jtp. Jtp.
5. Chleb	jaki jadają: razowy żytni z czego się składa: — czy go sami pieką: piekła go sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo: —	razowy żytni częściej jęczmienny. —	Czasami jadają chleb jęczmienny częściej placki z wyżewek. —
6. Inne pieczywa	jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują? 0	0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Gospodynia zaczynia ciasto - porniej miesi i wypiekie chleb		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	0		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, Kapusta, Kasza, Kartofle pieczone a raz w ś. Wielkanocne mięsne		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litry	Mleka używają w małej ilości częściej w lecie rzadko w zimie.	Prawie nigdy nie używają mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/2 litry		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne także śmietanę	słodkie i kwaśne	0
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka		
12. Czy używają masła?	używają do potraw		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Bardzo rzadko	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	z nabiałem jadło słoniny	nabiał i olej	Przeważnie olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	z olejem		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	z nabiałem		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	z olejem		
15. Jak często spożywają mięso?	Raz albo dwa razy na miesiąc	Raz na ś. Wielkanoc	0
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Baranię świnię	0	0
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	0	0
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Kilo	2 Kilo	1 Kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dnie postne używają śledzi	0	0
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	0	0	0
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Buraki, cebula, czosnek ogórki i Kapusta Kiszona.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	gotowane		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy robią sami. Kasze używają hreczane i jęczmienne		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąkę mają swoją a to: przenną żytnią - jęczmienną i Kukurydzianą	Żytnią jęczmienną	Jęczmienną

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają suszonych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane pieczone Używają jako domieszki do chleba wypiekają placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	0		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce zasuszają		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie do.	2 razy do	2 razy do
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Przeważnie piją wódkę i piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	1 litra	0
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem	Wódką	0
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 dni w tygodniu adwentowym 6 tygodni w adwencie w tygodniu wielkiego postu 7 tygodni przez wielki post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 100 mniej zamożnych 200 ubogich 805		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	warzywami ogrodowemi.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

66 131

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżany Nazwa miejscowości? Tawrów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska i ruska Liczba ludności? 2.400

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery	trzy	trzy
	w zimie		cztery	trzy	trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, kartofle, kapuśla i t.p.	barszcz, kartofle, kapuśla i t.p	barszcz, kartofle, kapuśla i t.p
		w dni postne	dtto	dtto	dtto
	w zimie	w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
		w dni postne	dtto	dtto	dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, kartofle, kapuśla i t.p	dtto	dtto
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kluski zaliczone mlekiem i kartofle pieczone	dtto	pieczone kartofle z solą
		w dni postne	posne kluski i kartofle		
	w zimie	w dni zwykłe	dtto		
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		razowy	dtto	dtto
	z czego się składa		z mąki żytnej i jęczmiennej		
	czy go sami pieką		sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	—	—
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły.	dotto	dotto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	zupy i jarzyny i mięsne	dotto	dotto
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, pierogi, kluski i t.p.		
sposób przyrządzania?	różny		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	mleka używają tylko dzieci a stare	jako	smaczkę
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne,	serwatka i	maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	częścią używają na	własny użytek	częścią sprzedają
	kwaśnego		
12. Czy używają masła?	niemnie	nie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę	zapasów	nie robią
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja	sprzedają	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina i	sadło	dotto
w lecie, w dni postne	mleko		
w zimie, w dni zwykłe	słonina i	sadło i mleko	dotto
w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w uroczyste	święta	/: Wielkanoc i Bożenarodzenie :/
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowinę, baraninę	dotto	dotto
	cielęce a głównie świniną		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i	wędzone	dotto	dotto
18. Czy używają drobiu?	bardzo	rzadko	dotto	dotto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	dtto	dtto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew, buraki cebula, czosnek w stanie surowym ogórki i kapusta w stanie kiszonym	dtto	dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	w gotowanym	dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	kaszę i krupy hreczanne jęczmienne i jaglanne częścią sami wyrabiają częścią kupują w sąsiednim miasteczku Kozienie albo w Kozienie	dtto	dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	zapasy robią częścią kupują częścią sami mielą w młynie lub na żarnach	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają	dtto	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	dtto	dtto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	dtto	dtto
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	dtto	dtto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	~~cztery~~ dwa	dwa	dwa
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	~~cztery~~ dwa	dwa	dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę i piwo	dtto	dtto
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	jaja, mięso, kiełbasy kiszki, ser mało placki gołąbki pierogi kutia kapusta fasola podpiecki sudaki parupuchy kmysze	dtto	dtto
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	6 tygodni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5%	50%	45%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	łobada, barszcz z grzybami zakrzyszony zielenin[illegible]		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżan Nazwa miejscowości? Bachórz

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowato

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy dziennie	cztery razy dziennie	trzy razy dziennie
	w zimie	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz żytni i kluski z serem lub z mlekiem	barszcz żytni z chlebem ziemniakami lub bobem	barszcz żytni z ziemniakami lub bobem
	w lecie, w dni postne	barszcz — ziemniaki		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	barszcz ziemniaki		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	~~barszcz żytni, kluski z serem~~	~~barszcz żytni kluski z serem~~	~~barszcz~~
	w lecie, w dni postne	groch, pęcak lub kasza i kapusta	jak obok	groch lub pęcak i kapusta
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	jak obok	jak obok
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z barszczem		
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta z chlebem		
	w zimie, w dni postne	barszcz z chlebem lub ziemniakami		
5. Chleb	jaki jadają	żytni lub pszeniczny	żytni	jak obok
	z czego się składa	z mąki żytniej lub pszennej	z mąki żytniej	
	czy go sami pieką	sami pieką	sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi.	jak obok	
	z czego się składają?	z kapusty i sera, lub kaszy zawiniętych w ciasto		
	z kąd je otrzymują?	sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Żytni chleb wyrabiają na kwasku	jak	obok
— pszenny	pszenny na drożdżach robią garncowe		
— innego pieczywa?	bochenki i wypiekają w piecach piekarskich. Oprócz pierogów nie znają innego pieczywa.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mączne: kluski, śierankа, pierogi, zamieszka; kluski gotują na wodzie, potem odcedzają mocno masłem lub serem śierankę gotują na wodzie trochę odcedzają i dolewają do reszty wody mleka zamieszka z mąki jęczmiennej albo prawicha. Mąka sypie się na kipiącą wodę i prawi do gęstości. — pierogi gotują kapuściane serzane i z ziemniaków. Kasze i pęcak na gęsto lub na mleku. Pęcak t.j. jęczmień obity z łuski w stępie kapusta z grochem lub ziemniakami — groch, bób ziemniaki w różny sposób		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	2 litry	2 litry	1 litr
— w zimie	1 litr.	½ litry	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanka	jak obok	mleko kwaśne zbierane, maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser wyrabiają	z kwaśnego	mleka
12. Czy używają masła?	masła	używają	mało ale używają osobli-
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	z lata na zimę	mocno solą	wie w lecie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	mało	wcale	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny sadła masła	masła — sadła	masła
— w lecie, w dni postne	oleju	oleju	oleju
— w zimie, w dni zwykłe	słoniny sadła masła	masła sadła	masła
— w zimie, w dni postne	oleju konopnego	oleju	oleju
15. Jak często spożywają mięso?	w rocznie święta	jak obok	jak obok
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Mięso jedzą z krowy lub króli a na Wielkanoc świninę	jak obok	jak obok
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane		
18. Czy używają drobiu?	w stabości	jak obok	ito nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 Kgr.	2 Kgr.	1 Kgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Czasem w dnie postne śledzi	jak obok	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	—	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Lepszy robią; Kapusty kiszonej w większej ilości marchwi buraków w niewielkiej ilości	jak obok	Kapusty kiszoną
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Grochu, bobu używają do borscu; groch i fasolę gotują także na zupę	jak obok	jak obok
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	hreczane kupują w sklepach jęczmienne, jaglane wyrabiają; sami; nie używają	jak obok	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	używają; dto; —; —; używają; —; —	na siwa robią zapasy mielą we młynek i u siebie na ręcznych w młynkach	tak samo	używają pszennej żytniej jęczmiennej i kukurydzianej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Bardzo mało i to suwone lub świeże. Najczęściej borowiki jadalnego. –	Jak obok	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują przez całą zimę	znaczne zapasy aż do wiosny	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i mięte	gotowane na pupe	pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	w owane święta	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie		raz	raz
— w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo, wino wódka	wódka, piwo	wódka piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/4 litra. Znaczna część zamożniejszych wcale wódki nie pije. —	1/2 litra	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na weselach jedzą mięso gotowane, kasze i pierogi kasane lub kapusty i zera pieczone na chrzcinach to samo oprócz mięsa piją piwo wódkę	jak obok	Potrawami: kasze – pierogi pieczone. Napitek: wódka – piwo.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	trzy dni		
— w tygodniu wielkiego postu	jedni przez trzy dni inni sześć		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Przeważnie w dnie postne wcale nabiału nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 2/6 mniej zamożnych 3/6 ubogich 1/6.		
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednówku najwięcej kupują kukurydzianą mąkę i jedzą z niej zamiesk. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

68 135

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Bliźne

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajny

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2870.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4	4	3
	w zimie		3	3	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ścieranki i ziemniaki	ścieranki albo kwasówki	kwasówki albo barszcz
		w dni postne	barszcz i ziemniaki	kwasówki	" "
	w zimie	w dni zwykłe	polewki i ziemniaki	ziemniaki	ziemniaki "
		w dni postne	barszcz i ziemniaki	barszcz z chlebem	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	pęcaki z jęczmienia, kasza jęczmienna, albo jaglana, czasem ryż. Kapusta z ziemniakami, a czasem kluski, albo pierogi ze szrem	pęcaki z jęczmienia, kapustę z ziemniakami i barszcz z chlebem albo kasza jęczmienna albo zamięszka	kapustę albo barszcz z chlebem albo pęcaki lub kasza.
		w dni postne	Kapustę lub ziemniakami kapustę z ziemniakami i suche jabłka albo śliwy, albo barszcz z chlebem	kapustę i barszcz z ziemniakami albo zamieszkę	kwasówkę z chlebem albo zamieszkę
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo	tak samo	kapustę z ziemniakami albo barszcz i zamieszka
		w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	mleko kwaśne, albo maślankę z ziemniakami lub z chlebem	mleko kwaśne z chlebem lub ziemniakami	barszcz albo mleko kwaśne z chlebem
		w dni postne	barszcz z ziemniakami lub z chlebem	barszcz z ziemniakami lub z chlebem	barszcz albo kwasówkę z chlebem
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami	barszcz z ziemniakami	
		w dni postne	" "	" "	
5. Chleb	jaki jadają		żytny, żyto mielone w domu	żytny albo jęczmienny	większą część roku żyją bez chleba, a jeśli pieką to mieszają takie żyto z jęczmieniem.
	z czego się składa		z żyta, a w razie braku dodają jęczmienia.	z żyta i jęczmienia.	
	czy go sami pieką		pieką sami.	pieką sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		——		
6. Inne pieczywa	jakie używają?				
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	palą w piecach drzewem jodłowem, a mąkę rozczyniają na kwaśnem cieście i powrosinę, czyli mieszą.	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kaszę, jęczmionę, jaglana z czasem krwana, kluski, pierogi, ścieranka, barszcz, zamieszka, suche jabłka albo śliwki	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	kaszę na mleku a w poście na wodzie ze suchemi jabł. albo z olejem, ziemniaki tłuczone albo tak zwane pro rozot, barszcz żytny albo owsiany.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przeważnie żyją mlekiem dziennie w przeciętnie na osobę 1 litr.	tak samo	bardzo mało prawie nie,
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	częściowo		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie kwaśne zbierane, maślankę i serwatkę, słodkie mleko bardzo mało, a śmietanki nigdy.	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z kwaśnego zbieranego mleka część na własny użytek a część sprzedają.	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają do potraw i kolacja na podwieczorek, z lata przechowują na zimę solone.	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja do potraw nigdy nie używają, rzadko kiedy smażą jajecznicę	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina i sadło	tak samo	czasem kupi sobie sadła za 10 cen. na cały tydzień do kapusty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo.		
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy do roku na Wielkanoc i Boże Narodzenie	tak samo	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tak samo	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	słoninę		W święta zabije królika
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół.	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nigdy nie używają, chyba że kura albo kurczę zachoruje, albo gdy chłop chory, lub kobieta w połogu	tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	½ kilogr.	½ kilogr.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Oraczem w wiosce.	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—		
buraki	dla bydła pastewne	tak samo	—
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	1		
czosnek	1		
ogórki	—		
kapusta świeża			
„ kiszona	w beczkach i całe głowki, opiełkane w piecach.	tak samo	tak samo.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	groch gotują cały do barszczu albo kłucą z kapustą	tak samo	tak samo
bób	gotują do barszczu		
fasola	do barszczu albo kłócona do kaszy	tak samo	tak samo
soczewica	—		
kukurudza	—	—	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	kupują	—	—
jęczmienne	wyrabiają sami	wyrabiają sami	kupują
jaglanne	kupują	—	—
przenne			—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	mielą we młynie	mielą w domu ~~tak samo~~	—
żytnia	w żarnach domowych	mielą w domu	mielą w domu
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby gotują świeże do barszczu.	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	chowają do piwnic, że wystarczą im aż do nowych.	tak samo	najczęściej już zimą kupują. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	tłuczone czyli gniecione z mlekiem, albo krajane z wodą i pod rosół.	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	jako domieszki do chleba używają. —	tak samo	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	w dni świąteczne piją kawę a zwyczajnie co dzienne zawsze	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	w skutek miękkiego położenia domów między pagórkami, nie utrzymują się sady, przeto kupują tylko suche jabłka gruszki i śliwki.	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	raz	raz
— w zimie	dwa.	dwa	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	—	—	—
piwo	/	piwo	
miód	—	—	
wino	—	—	
wino owocowe	—	—	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na weselach zaczęwszy kaszą czem z masłem a na obiad: barszcz, kapustę, kaszę jaglaną albo ryż i flaki, i piją piwo. W święta kotlasze z masłem kiełbasy i słonina i piwo. Na chrzcinach korowaj z masłem, serem i piwo.	barszcz kapustę i kasze i piją piwo tak samo	barszcz kapustę i kaszę i piją piwo —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	piątek i sobota		
— w tygodniu adwentowym	środa piątek i sobota		
— w tygodniu wielkiego postu	środa piątek i sobota.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w dni postne bez nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 15%, mniej zamożnych 35%, ubogich 50%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	innych pokarmów nie używają.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Bogatsi często gotują ryż z kaszą jaglaną na mleku, a dla robotników przy worniu obornika, albo zasiewów gotują na śniadanie słoninę w słodkiem mleku i smażą jajecznicę na słoninie, albo na maśle i mleku.		

69 137

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Domaradz

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 3106

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	—
	w zimie	3 razy	3 razy	jedzą to, co mogą.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb i ziemniaki z barszczem, w niektóre domach ścierankę z mlekiem.	tak samo	chleb z barszczem
	w lecie, w dni postne	tak samo – tylko mleka nie jedzą		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		ziemniaki z barszczem
	w zimie, w dni postne	tak samo – tylko bez mleka		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	pęcaki jęczmienne lub kaszę jęczmienną z mlekiem, ziemniaki z kapustą i chleb	tak samo tylko mniej mleka i chleb podlejszy	—
	w lecie, w dni postne	zamiast z mlekiem to ze smorkiem albo suchą zupą		co mogą lub co zarobią
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
	w zimie, w dni postne	jak w lecie		mleka prawie nędzy
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	chleb z kwaśnem mlekiem lub barszczem owsianym	tak samo tylko mniej mleka i chleb podlejszy	co mogą
	w lecie, w dni postne	chleb z barszczem		
	w zimie, w dni zwykłe	Dotto jak w lecie		mleka prawie nędzy
	w zimie, w dni postne	chleb lub ziemniaki z barszczem		
5. Chleb	jaki jadają	Chleb żytni razowy	tak samo lecz podlejszy	tak samo całkiem podły
	z czego się składa	czasem dodają gotowanych ziemniaków		
	czy go sami pieką	sami pieką		
	~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	żadne	żadne	żadne
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	gdy ciasto wyrośnie, robią bochenki i pieką w piecu piekarskim	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — ~~innego pieczywa~~?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Domowe	Tak samo	
Nazwy ich?	Tarocz – kapusta – groch – ziemniaki – pęcaki – kasza jęczmienna – suszone śliwki, gruszki, jabłka – rzepa – fasola –		tarocz, cieś, ziemniaki, kapusta jałowa,
sposób przyrządzania?	tarocz ossiany kiszą – potem gotują i maszczą kapustę gotują z kawałkiem słoniny – inne gotują zwykłym sposobem		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	niewiele – ½ litra na osobę dziennie	Dto	prawie nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mniej, tylko dzieci mają		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne zbierane, także maślankę	Dto	prawie nie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sér wyrabiają ze zbieranego mleka kwaśnego na własny użytek i na sprzedaż		—
12. Czy używają masła?	masła używają	Dto ale w mniejszej ilości	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę robią zapasy solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja używają czasem jako jajecznicy	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła albo słoniny	Dto	czasem jak dostaną od bogatszego
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła albo słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko	prawie nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~, krowina, cielęcina	bardzo rzadko	prawie nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają — ~~baranina~~, świnina	kiełbasy jak zabiją świnię		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina, zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	nie	nie
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 funty	nie	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają w poście mało	mało	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew: mało; buraki: są dla bydła; ~~karpiele~~; ~~kalarepa~~; cebula: jest; czosnek: mało; ogórki: nie; kapusta świeża: nie; „ kiszona: jest; i. t. d.		Dobro	nie
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch: używają razem z Rapnotą; bób: gotują; fasola: gotowana; ~~soczewica~~; ~~kukurudza~~		Dobro	Bardzo rzadko
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane): razem kupują; jęczmienne: sami wyrabiają tak zwane jęczmiki w stępach; jaglanne: razem kupują; ~~przenne~~		Dobro	jęczmiki, jak zarobi
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna: używają – dają mieć; żytnia: mielą na żarnach; owsiana: mielą na żarnach – na Barszcz; ~~hreczana~~; ~~jęczmienna~~; ~~kukurydzana~~; ~~ziemniaczana~~		Dobro	przenną nie używają; żytniéj używają ale podług; owsio na Barszcz używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają suszone	Jako	Jako
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, czasem pieczone używają czasem nie	Jako	Jako
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy nigdy, herbatę w uroczystości domowe	Jako	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone	Jako	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz z rana 2 razy bo i wieczór	Jako	Jako
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~	przeważnie piwo starsze osoby Zaś parobczaki, ustynicy także wódkę	przeważnie piwo Jako	nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litrów	6 litrów	nie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na chrzcinach Na weselach: Kołacze, rosół, mięso, kapusta, kasza jaglana, flaki z kaszą, wódka, piwo najwięcej i czasem herbatka z rumem.	Jako	na weselu Kołacze z czarnej mąki Kapusta z ziemniakami — i trochę piwa. — chrzcin zwyczajnych
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni piątek i sobota, 3 dni środa, piątek i sobota cały wielki post poszczą		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	we wielkim poście nie używają nabiału we środę, piątek i sobotę tylko oleju w resztę dniach używają w niektórych domach, przeważnie cały post tylko oleju		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych ~~5%~~ ½ % mniej zamożnych 9 5 % ubogich reszta		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kupują mąkę Kukurudzianą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

70 139

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżan Nazwa miejscowości? Dynów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Większej połowie pagórkowata, w mniejszej nizinna.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Małej ilości / Przeważnie / Nieznaczny obszar

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Izraelici Liczba ludności? 2900

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	Trzy razy	Dwa razy	Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Białą kawę, lub herbatę	Zaciérkę lub barszcz żydni albo owciany.	Ziemniaki z kwaszoną kapustą.
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Rosół, szynkę mięsa z kapustą; Kasza lub obwarzanki, we rośliny; Tak samo.	Ściérankę, barszcz kwaśny z bobem. Ziemniaki z kwaśnym mlékiem — kluski. Kulnoszka (zamiesz ka z jęczmiennej ki z mlékiem kwaśnym)	Ziemniaki z kapustą, lub z kwasem, barszcz z bobem, jabłczankę (fasolę) z ziemniakami.
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Ziemniaki z kwaśnym mlékiem; Ziemniaki z barszczem. Ściérankę z mlékiem. Barszcz ze ziemniakami.	Barszcz ze ziemniakami. Kapustę z chlebem.	Ziemniaki a czasem chleb
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Żytny, pszenny, z czystéj mąki żytnéj lub pszennéj. Piekę sami	Żytny, jęczmienny. Z mieszanéj mąki żytnéj lub jęczmiennéj — dodają też ziemniaki. Piekę sami.	Mało go używają, a raczéj pieką z mąki jęczmiennéj.
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	Placki (kołacze) Z pszennéj mąki. Do ciasta zawijają kapustę, ziemniaki, kaszę jaglaną lub hreczaną.	Brzeżan	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Raczyn zakwaszają ciastem pod wieczór. Drugiego dnia zrana mięszą i zoypiekają w domowych piecach piekarskich.	W taki sam sposób.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Ciasto zaczyniają na drożdża.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Gotowane. Rosół, zupy kartoflane, grochowe, barszcz, polewkę owsianą (kur) kluski ze serem, pierogi, kaszę hreczaną, jaglaną, pęcak, żyto, kulhydziankę, kapustę, ozwnę, ziemniaki. W sposób zwykły.	Gotowane. Rosół, kilka razy w roku, zupy kartoflane i grochowe, barszcz, kwas, polewkę owsianą, bób, groch, kaszę jęczmienną, jaglaną, hreczaną.	Gotowane. Barszcz, kwas, kapusta, ziemniaki, bób.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litra	1 litr	1/2 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	3/4 " "	1/2 "	0 "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko kwaśne i maślanka przeważnie	Również	Również.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek	z mleka krowiego.	
12. Czy używają masła?	Używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło solone	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła	masła	masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	"	"	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny	słoniny	czasem mleka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	zazwyczajnie	maszczą.	
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy tygodniowo	W niedziele	W święta Wielkiej N. i Bożego Narodzenia
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/		
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	Również	Również
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	/		
16. Jakie mięso jadają — baranina	•		
16. Jakie mięso jadają — świnina	/		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliczę		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i solone	—	
18. Czy używają drobiu?	Nie.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	36·5 Klg.	13 Klg.	1 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają tylko śledzi		–
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele . kalarepa . cebula / czosnek / ogórki . kapusta świeża / „ kiszona /. i. t. d.		Również	Również.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch / gotowany bób / „ „ fasola / „ „ soczewica . kukurudza .		Również	Również
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / Kupują „ skle„ jęczmienne / pach jaglanne / przenne .		Również	Również
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana . jęczmienna / kukurydzana . ziemniaczana .	Mielą na żarnach rę. cznych, lub w młynach wodnych.	Również	Mielą tylko w żar. nach.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wszelkich jadalnych, świeżych lub suszonych.	Również	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane i pieczone Używają Wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją	W bardzo małej ilości.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	W formie suszu.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy Stale	Również	Również
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód · wino / wino owocowe ·			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	10 litrów	40 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, bat. kami, kołaczami i mięsiwem	Wódką, piwem, chlebem, kołaczami, kiełbasą, słoniną.	Wódką, chlebem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Przeciętnie 4 dni w tygodniu.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 10% mniej zamożnych 60%, najuboższych 30%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Oprócz pozycji wprowadzonych, pokazmów, innemu się w więcu.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? wieś Golcowa

Jaka miejscowość? górzysta? górzysta; pagórkowata? —; nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ; średnio urodzajna? w nizinie średnio urodzajna; nie urodzajna? po górach nie urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2800

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 "	2 "	2 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	czasem zacierki (: sucharki :) najczęściej barszcz owsiany (: żur :)	barszcz żytni lub owsiany ze ziemiakami lub chlebem	kwaśnicę ze ziemiakami
	w lecie, w dni postne	barszcz z ziemiakami lub chlebem	" "	" "
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz owsiany ze ziemiakami	" "	" "
	w zimie, w dni postne	to samo	" "	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, mleko z kartoflami pieczątki z mlekiem, kaszę i chleb żytni	kapustę, kartofle, pieczątki chleb	gotują, rzadką farmugę z mąki i wody i kapustę kaszę jęczmienną, jeżeli mają
	w lecie, w dni postne	kapustę barszcz z chlebem ziemiakami	to samo	
	w zimie, w dni zwykłe	to samo	to samo	w braku mąki ziemiaki zabełtane z wodą zaprawioną octem
	w zimie, w dni postne	to samo	to samo	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe; w lecie, w dni postne; w zimie, w dni zwykłe; w zimie, w dni postne	jadają, to co zostało z obiadu, w braku tego, gotują ziemiaki	jak najzamożniejsi	gdy zostanie z obiadu ziemiaki barszcz najczęściej nic
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni z jęczmieniem i ze ziemiakami	owsiany z którym grube sito a najrzadziej niemacznego (: cicerę, owies, lepszą mąkę owsianą dają na barszcz, z pozostałych sit pieką chleb.
	z czego się składa	z żytniej mąki	żyto, jęczmienna mąka i ziemiaki mieszane	
	czy go sami pieką	sami wypiekają	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	oprócz chleba żadne inne	jak u najzamożniejszych	nic nie pieką
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę rozczyniają na kwasku, po wykiśnieniu rozczynu, mieszają, po powtórnem wyrośnięciu ciasta, sami pieką chleb, który dobrze wypiekają	jak najzamożniejsi — albo pieką prasne placki z owsianej mąki, bez rozczynu i zaczynu.	albo wcale nie pieką lub biorą mąki jęczmiennej, trą kartofli do tego i pieką, placki bez wykiśnienia
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	żadne		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	barszcz, kwaśnica, kapusta, ziemiaki, pszaki, kaszа jęczmienna zamówka	jak u najzamożniejszych	barszcz owsiany - ziemiaki
Nazwy ich?	jak wyżej		jak wyżej
sposób przyrządzania?	barszcz i kwaśnicę podbijają mąką; kapustę gotują ze ziemiakami lub grochem i starem sadłem, ziemiaki z mlekiem lub masłem; pszaki z mlekiem lub same tylko owalone.		jak poprzedni
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mleka mało używają, zbierają na masło i sprzedają, spożywają tylko kwaśne i maślankę	jak poprzedni	wcale nie mają mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	najczęściej nie jedzą mleka, krowy im nie dają, za najrzadszy wyjątkiem gdzie mają mleko		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jak wyżej wymieniono jedzą, mleko kwaśne i maślankę	jak u najzamożniejszych	nie mają krów wcale a kwaśnem i mleko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają, ser z mleka kwaśnego i układają, aby mieć w czasie żniw do spożywania przy robocie	jak poprzedni	nie mają
12. Czy używają masła?	mało używają	mało bardzo	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią zapasów		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają wcale do potraw wszystko sprzedają	nie używają wcale - sprzedają	nie mają kur
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mało słoniny sadła i to mało jeżeli ma	jeżeli kupi, to sadło, lecz najstarszego, które już dobrze i sam smaż	jedzą poza
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	jedzą bez omasty		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak wyżej		
15. Jak często spożywają mięso?	na Boże narodzenie i Wielkanoc mięso, a czasem we święto jakie, królika	odrobinę słoniny we święta lub królika	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęciny razem		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	niektórzy		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	królika	królika i to rzadko	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso gotują, lecz rzadko. Słoninę ze zabitych świń /: Na 514 str. we wsi zabito tylko kilka świń :/ solą solą tylko i nie wędzą,	gotują, lecz tego porzeczie nie robią, bo nie umieją	wcale nie jedzą
18. Czy używają drobiu?	nie używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	f. ablicye we mie do i niema w, bo go prawie nie jedzą.	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	wiele nie wyprawiają ryb, tylko wyjątkowo śledzi w poście	nie	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie wyprawiają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	— kupują		
czosnek	radzą, który w poście spożywają	jedzą w poście	
ogórki	—		
kapusta świeża	na przednówku liście krajane gotują		
„ kiszona	dy najwięcej przysposabiają i mają cały rok żyją, jak równie i kar. toflami pieczonemi lub gotowanemi	kapustę kwaszoną w największym zapasie i ziemniaki jak się wrodzą	kapustę i ziemniaki starają się w można mieć w zapasie
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	wyrają do kapusty		
bób	mało sieją		
fasola	bardzo mało sieją, radzą		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	robią najwięcej pęcaki, kaszy mało	pęcaki i kaszę jęczmienną	nie
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna			
żytnia	mielą, żyto na chleb, bardzo rzadzą gdy go mają piec; owsianą mąkę	jak pojmadmo	gdy wyprowadzi w kogo zapasu niema
owsiana	tożsamo bardzo rzadzą gdy mają co z niej gotować, - Pszennej mąki		
hreczana	wyrają mało, gotują z niej sziorankę		
jęczmienna	zalaną mlekiem. Jęczmiennej mąki		
kukurydzana	którą bardzo rzadzą mielą, wyrają, to		
ziemniaczana	na chleb, ziemniaczą, nie mają nigdy zapasów		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają, tylko grzyby prawdziwe gotując je z podprawką mąki — suszą też, i robią na zimę zapas lecz i to rzadki sprzedają, a powrotki zo- bie zostawiają	jak poprzedni	suszą i sprzedają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Skoro się wiedzą, jaki mogą ro- bią z nich zapas, bo ziemniaki sto- wnie się żywią	jakie mogą robią zapasy	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone, tarte na tarku i mieszane z ciastem do chleba.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają, bardzo często, skoro tylko jest zapas	prawie ciągle mieszają	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawa i herbata należą do wyjątków nadzwyczajnych	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	co mają sprzedają lub suszą i używają ja- ko surrogat do potraw	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła {w lecie / w zimie	palą tak w lecie jak i w zimie tylko raz rano na dzień	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	piją tylko niektórzy nałogowi	nie piją	nie piją
piwo	mało kto pije		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	piją mało obliczyć się nie da		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jeżeli wesele raczą się wódką piwem jedzą chleb pszenny, ma- sło, gotują, barszcz kapustę i kaszę, więc tosamo co codzien- nie jedzą; chrzcin nie spra- wiają wcale	tak samo jak i najzamożniejsi	—
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	piątek i sobotę		
w tygodniu adwentowym	środa piątek i sobota		
w tygodniu wielkiego postu	cały wielki post, bez mięsa i mleka		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wiele nabiału nie używają, jedzą postno		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych bardzo mało może 1/6 mniej zamożnych 2/6 ubogich 3/6		
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	żywią się grzybami porzeczkami jagodami lecz bardzo mało		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Chciałem umieścić w rubryce sposób żywienia się najzamożniejszych, to właściwie tylko są w gminie wyjątki — mieszkańcy są mniej zamożni prawie. Liche ziemie grunta rozdrobnione, nie mogą ludności wyżywić i gdyby nie kartofl, które jako tako się rodzą, ludność żyłaby jeszcze nędzniej. — Chleb żytni sam, lub mąka żytna z ziemniakami, jęczmieniem i owsem mieszane, lub sama mąka owsiana, stanowią chleb. Potrawy, barszcz żytni, pszenny, owsiany z ziemniaki, kapustą i pieczarki są to zatem pożywieniem. Mało jaja sprzedają, na się obrócić, ubiór, opał, światło. Wieśniacy mieszkają w ciemnych chałupach z bydłem razem, gdzie nie brak nieczystości. Dzieci są nędznie żywione i ubierane. Pomimo wielu starań się lepszemu mieszkaniu z kominami i kuchnią angielską. Gołotowo 8. maja 1891 Wojnarowski nauc.		

Powiat? .....

Jaka miejsco

Przeciętny sto dzajności

Narodowość

1. Ile razy n jadają zw

2. Co jadają śniadanie

3. Z czego sk zwykle o

4. Co jadają na wieczerze

5. Chleb jaki z cz czy lub c

6. Inne piecz

72 143

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Hlaczów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } podgórze Karpat – (kolline Wisłoka)

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2700

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	2-3 razy
	w zimie	3 "	3 razy	2-3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz - kapustę - ziemniaki lub ścierankę mleko (kluski z mleczem)	mleko - barszcz - kapustę - kluski lub ziemniaki (to samo bez nabiału)	kawałek chleba zwykłego lub postne ziemniaki
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału i słoniny		to samo co powyżej
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	to samo co powyżej	to samo co powyżej	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza - barszcz - kapusta kluski lub ziemniaki - lub mleko kwaśne	kapusta lub mleko kasza lub kluski	ziemniaki - lub barszcz z chlebem
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału		to samo bez nabiału
	w zimie, w dni zwykłe	to samo	to samo co wyżej	to samo co wyżej
	w zimie, w dni postne	bez nabiału	bez nabiału	(bez nabiału
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kapusta lub kwaśne mleko z ziemniakami	kwaśne mleko z chlebem lub ziemniaki lub barszcz lub zacierka na wodzie	suchy kawałek chleba
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	to samo co wyżej	to samo co powyżej	to samo co powyżej
5. Chleb	jaki jadają	pytlowany lub razowy	razowy	razowy
	z czego się składa	z żyta	z żyta z jęczmieniem	jęczmien lub prawie żyto.
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/	/	/
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Zwykłych	Zwykłych oprócz świątecznych (Wielkanoc)	Zwykłych
	z czego się składają?	oprócz świątecznych bułki z pszenicy - które piekły sami, lub kupują w Brzozowie	bułki z pszenicy - które piekły sami lub kupują w Brzozowie	
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu z ciasta kwaszonego	jak poprzedni	jak poprzedni
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	—	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają w przeciętnie 1/4 litra	jak poprzedni	używają tylko w takim razie, jeżeli od kogoś dostaną.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają ale mniej		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkiego - kwaśne zbierane i maślanka	jak poprzedni	jak poprzedni - jeżeli od kogoś dostaną.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego	z mleka kwaśnego	nie
12. Czy używają masła?	używają	używają	bardzo mało
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią z masła solonego	robią z masła solonego	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	więcej do potraw niż osobno	bardzo mało używają	wcale nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło śmietany - sadło	masło - śmietana sadło z nabiałem	mleko - masło bez nabiału
14. — w lecie, w dni postne	bez śmietany i sadła		
14. — w zimie, w dni zwykłe	masło - śmietana sadło	masło śmietana sadło	prawie zawsze bez nabiału
14. — w zimie, w dni postne	bez nabiału	bez nabiału	
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko w dni świąteczne	jak poprzedni	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	krowina	krowina	—
16. — cielęcina			
16. — baranina	baranina	baranina	
16. — świnina	świnina	świnina	
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kilo	2½ kilo	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają ale bardzo mało
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew	marchew (mało	tylko
buraki	buraki	buraki (mało)	ziemniaki
karpiele	/		
kalarepa			
cebula	cebula	cebula	
czosnek	czosnek		
ogórki	/		
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona	kapusta	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	sam – i z kapustą, i marchewy	tak samo	tak samo
bób	z kaszczem	jak poprzedni	jak poprzedni
fasola	z kapustą i kaszczem		
soczewica	/		
kukurudza	/		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	mało tatarczanej	tak jak	najwięcej jęczmiennej
jęczmienne	więcej jęczmiennej	po przedni	bardzo a bardzo mało
jaglanne	jaglanej i ryżu		tatarczanej jaglanej
przenne	nie		lub ryżowej krup.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	pszenna	—	używają tylko
żytnia	żytnia	jak poprzedni	żytnej i jęczmiennej
owsiana	na kaszcze		
hreczana	/		
jęczmienna	jęczmienna		
kukurydzana	/		
ziemniaczana			

Mąki te częścią kupują
częścią ~~kupują~~ robią zapasy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszone i marynowane	jak poprzedni	bardzo mało
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	całe - duszone domieszają do chleba	całe - duszone - jako domieszka do chleba wypiekają placki	całe duszone jako domieszkę do chleba - i jako klocki z kartych ziemniaków
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	mniej piją	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki jabłka gruszki	jak poprzedni	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Z wykt	raz na	dzień
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę - piwo wino	jak poprzedni	wódkę ale bar mało
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/8 litra	1/8 litra	1/4 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, wódką rumem	jak poprzedni	jak poprz
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	w piątki środa - piątek - sobota raz tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	jak 1 do 2 - do 3.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	nie pamiętam takich razów w których innymi żywili się pokarmami - od wyżej wykazanych		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

73 145

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozowski Nazwa miejscowości? Harta z przysiołkiem Lipnik

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio-urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? według konskrypcyi z r. 880 – (2195)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	4 razy
	w zimie	4 razy	4 razy	3 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mléko słodkie z chlebem,	śmietanę z mlékiem	barszcz owsiany z bobem
	w lecie, w dni postne	jajecznica, pierogi, sucerak	kartofle ze słoniną chléb	kartofle na zupę chléb
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz owsiany zaprawiony	barszcz ze serem	
	w zimie, w dni postne	serem z chlebem lub kartoflami barszcz postny, zupa kartofle	pierogi lub kluski	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta ze słoniną lub sam.	Kapusta z grochem	Kapusta, pszat chléb –
	w lecie, w dni postne	pszat z mlékiem Kasza jaglana z mlékiem w niedzielę często mięso Te same potrawy omaszczone olejem	pszat z mlékiem kluski, pierogi	
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	Te same potrawy do z olejem	Suchá rzepa z kaszą jęczmienną	Suchá rzepa z kaszą jęczmienną. grzyby
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z kwaśnem mlékiem		
	w lecie, w dni postne	Kartofle z barszczem		
	w zimie, w dni zwykłe	" "	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni postne	" "		
5. Chleb: jaki jadają		chléb żytni z całego zboża	razem z przymieszką kartofli lub z przymieszką jęczmiennej mąki.	
z czego się składa				
czy go sami pieką		sami — — — —	sami — —	sami.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		pieczone pierogi, placki	tak samo w mniejszej ilości	pieczone placki
z czego się składają?		pierogi, powyższe ser placki zwane krupakami;	lub kapusta z serem, omaszczona masłem	
z kąd je otrzymują?		ciasto mięsne na mlékie słodkiem lub kwaśnem. – Wszystko pieką sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wypiekają w zwyczajny sposób pieczy razowy chleb bochenkiem. Ciasto rozczyna się na rozczaczku.	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pieczone pierogi ze serem lub z kapustą. Placki przeme przezne.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Mleko, ser, kapusta, groch pierogi, kluski, barszcz owsiany i żytni, peczak, kasza jaglana, mięso królicze i wołowe, kartofle, kwa, jajecznica.	Te same potrawy oprócz mięsa i kwy.	barszcz owsiany i żytni z bobem, groch, peczak, rzepa kartofle,
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jedną osobę pół litra mleka z krowa słodkiego, po ileś kwaśne	tak samo	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ ½		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używane jest mleko słodkie, kwaśne i maślanka. (mleko zbierane)	tak samo	Najubożsi używają zwykle serwatki na polewki.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek	tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają	używają masła w mniejszej ilości. —	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone	solone.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko najzamożniejsi używają jaj	jaji sprzedają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło i słoniny	tak samo tylko w mniejszej ilości	sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło		olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło sadło i słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masło lub olej		
15. Jak często spożywają mięso?	w niedziele i święta lub w chorobie	tak samo	razem w niedziele i święta, prócz w chorobie
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~			
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	krowina	
16. Jakie mięso jadają — ~~cielęcina~~			
16. Jakie mięso jadają — ~~baranina~~			
16. Jakie mięso jadają — świnina	/	świnina	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina, zające~~, króliki i t. d.)	króliki	króliki	króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i solone	gotowane solone	
18. Czy używają drobiu?	nie używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Klgr.	10 Klgr.	5 Klgr.
20. Czy używają ~~ryb~~? śledzi?	używają	używają	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Posiadacze pasiek używają miodu pitnego	tak samo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? ~~marchew~~ / buraki / ~~karpiele~~ / ~~kalarepa~~ / cebula / czosnek / ogórki / ~~kapusta świeża~~ / „ kiszona / i. t. d. rzepa /		tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie groch z kapustą / bób z buraczem / fasola z kapustą / ~~soczewica~~ / ~~kukurudza~~		tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tatarczane)~~ / jęczmienne — sami wyrabiają / jaglanne — kupują / ~~ryż~~ — / ~~przenne~~ — „		tak samo	Krupy jęczmienne sami wyrabiają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna — robią zapasy / żytnia — „ / ~~owsiana~~ / ~~hreczana~~ / jęczmienna — „ / ~~kukurydzana~~ / ~~ziemniaczana~~		tak samo	sami wyrabiają lub w braku kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wszyscy używają grzybów świeżych — w zimie suszonych —	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią w znacznej ilości. —		robią. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? ~~czy wypiekają z nich placki, kręgle?~~	gotowane, pieczone duszone, zapiekają w pierogi mieszają do chleba	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, ~~herbatę?~~	u najzamożniejszych Herwa wchodzi w używanie	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	pieczone		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? ~~wódka~~ piwo ~~miód~~ wino ~~wino owocowe~~	przeważnie piwo razem wino	piwo przeważnie	—
33. ~~Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?~~			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	1 dzień piątkowy		
— w tygodniu adwentowym	3 dni — środa, piątek, sobota		
— w tygodniu wielkiego postu	6 dni powszednich		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w poście dni nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	jedna trzecia ludności najzamożniejszej " " mniej zamożnej " " ubogiej		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie przednowku mniej zamożni i ubodzy kupują zboże i używają przytłych pokarmów		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ad 1. Jadają zwykle śniadanie z dwóch lub trzech potraw. obiad z dwóch potraw. — Na podwieczorek chleb z masłem lub z serem — wieczerza z jednej potrawy. — ad 32 Wódkę piją tylko parobcy lub mieszczany nałogowi. ad 31. Przy śniadaniu gotują obiad i przechowują do południa		

Powiat? .....

Jaka miejscow

Przeciętny sto dzajności

Narodowość

1. Ile razy n jadają zw

2. Co jadają śniadanie

3. Z czego sk zwykle o

4. Co jadają na wieczerze

5. Chleb jaki z cz lub

6. Inne piec

74 147

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? wieś Nozdrzec

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Wieś Nozdrzec jest otoczona ze wszystkich stron górami, i tak n.p. od strony wschodniej ciągnie się góra z południa na północ, południowa góra od wschodu ku zachodowi, zachodnia góra tak zwaną Hełm od południa ku północy, i północna góra od zachodu na wschód —

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } jeżeli który rolnik jest postępowym i pracowitem to tu ma śliczny urodzaj, ale który z braku własnego bydła roboczego późno obsieje i licho ziemię uprawi to mu też i ziemia nędzny urodzaj wyda —

Narodowość ludzi? lud jest czysto polski Liczba ludności? 1020.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają pięć razy i tak: śniadanie, drugie śniadanie obiad, podwieczoreki, i wieczerzę —	jadają tylko trzy razy rano w południe i w wieczór tak w lecie jako też i w zimie	w ten czas tylko jedzą gdy zdrowi i mogą sobie zarobić, są dni że tylko kawałeczek chleba na cały dzień raz się pośili —
	w zimie	śniadanie obiad i wieczerzę		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	na śniadanie jadają żytny albo owsiany barszcz z chlebem, i ścieranki zalaną mlekiem —	Gospodyni zgotuje w dwu garcowym garnku barszczu i w takim drugim Kapusty to też mają co jeść na cały dzień, do tego chleb i kartofle — i to jadają i w lecie i w zimie	kwaśówkę barszcz z kartoflami a czasem suchy kawałek chleba
	w lecie, w dni postne	barszcz z kartoflami albo z bobem —		
	w zimie, w dni zwykłe	Kapustę, kaszę, polewkę i kwaśówkę		
	w zimie, w dni postne	Pieczone kartofle		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz i chleb, kartofle tłuczone z mlekiem przemieczna ścieranka z słodkiem mlekiem. Kapusta ze szpetką i z polowym grochem —	Kwaśówka i barszcz płynne potrawy, są u ludu wiejskiego najlepszemi na śniadanie i wieczerzę tak w lecie jako i w zimie, do tego chleb i bób	u kogo pracuje to też tam razem z nim do stołu siada i tylko tam zajada
	w lecie, w dni postne	Kwaśówka z bobem albo z grochem i pieczone kartofle —		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem; kartofle z mlekiem —	sucha rzepa	
	w zimie, w dni postne	kartofle pieczone, chleb z solą	kartofle z mondurem	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	prawie w każdym gospodarstwie wiejskim jest spożywanym ulubiony gorący owsiany czosnkiem zaprawny barszcz, i do niego pulchny żytny chleb — ten barszcz i w święta i w dni postne lud wiejski smacznie zajada — barszcz nierównie ma większą wartość jak kwaśówka	kartofle na rosół czyli zupa kartoflana z cebulą i pieprzem — kasza jęczmienna	kto jest biedny a jest ich tu wiele to ponajwiększej części niejedzą wieczerzy idąc spać
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	którą jadają kwaśną aż rosa na czoło wystąpi	barszcz z chlebem	
5. Chleb	jaki jadają	Żytny razowy, rzadko kiedy jęczmienny	Chleb żytny jadają same go wypiekają	Owsiany placek ościsty albo ze stokłosy pieką i to rzadko kiedy
	z czego się składa	z mąki		
	czy go sami pieką	gospodynie same wypiekają		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	u nas tu niekupują bo jest swój		
6. Inne pieczywa	jakie używają?			
	z czego się składają?	nie tu niewypiekają prócz chleba i kartofli —		
	z kąd je otrzymują?			

Brzozów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pierwszego dnia zrobi gospodyni rozczyn czyli kwasek z mąki żytnej na letniej wodzie i tak w naczyniu stoi przez noc aby fermentował na drugi dzień domięsza mąki ile potrzeba i po wymięszeniu chwilę zostawi w spokoju aż wyrośnie potem wyrabia bochenki i w piecu wsadza	w taki sam sposób chleb wypiekają	prawie nigdy niepieką chleba
innego pieczywa?	niewyrabiają		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	najwięcej barszczu kapustą i chleba		
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kartofle, kasza, ścieranka i zamieszka	tak samo i z mniej zamożnych	"
sposób przyrządzania?	n.p. ścieranka, zarobi twardo z mąki ciasto i to szczypie palcami na małe kawałki potem wrzuca na wrzącą wodę, a na ostatku doleje trochę słodkiego mleka i daje na stół do jedzenia		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr	1/2 litra	nieużywają mleka
w zimie	1/4 litra	0	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jedzą mleko z kartoflami i ze ścieranką mleko kwaśne i maślankę jadają z kartoflami, a słodkie mleko ze ścieranką i kaszą	i Ci także tak samo jedzą	nieużywają mleka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek	tylko w lecie wyrabiają sery do własnego użytku	nigdy
12. Czy używają masła?	masła używają do maszczenia potraw	mniej zamożni podczas pory letniej używają masła, w zimie albo kupują, albo poszczą,	dto.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	wkładają w naczynie tylko w ten czas kiedy im zbywa od omaszczenia potraw		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	lud wiejski używa jaj tylko na Wielkanoc do potraw nigdy nieużywa —	tylko na Wielkanoc	na Wielkanoc
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie, w dni zwykłe	Kartofle omaszczone masłem	Kartofle zupełnie postne tylko z mlekiem	i w lecie i w zimie poszczą
w lęcie, w dni postne	poszczą, niektórzy tylko z mlekiem	poszczą.	
w zimie, w dni zwykłe	Kapusta ze słoniną	Kapusta Kartofle z olejem	" "
w zimie, w dni postne	" z olejem	poszczą,	
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy do roku tj. na Boże Narodzenie i na Wielkanoc	zabijają królika na mięso	żadnego mięsa nieużywają
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nigdy	żadnego mięsa nie jedzą oprócz królików	ci biedacy to już nigdy nie jedzą
krowina	jeżeli kiedy to krowina		
cielęcina	nigdy		
baranina	nigdy		
świnina	zabijają świnie na swój użytek		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	i królicze mięso zajadają	zabijają króliki i to tylko w ten czas kiedy w wielki dzwon zadzwonią	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują w rosole	—	—
18. Czy używają drobiu?	nieużywają	nieużywają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	jeden funt	nie	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb nigdy, a śledzie tylko w wielkim poście i to rzadko kiedy	żadnych ryb nieużywają	nigdy
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu nieużywają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	bardzo mało, aby tylko było na wilie,	nie	"
buraki	dla bydła, i na barszcz dla ludzi	nie	"
karpiele	tych nie sadzą	nie	"
kalarepa	nie sadzą	nie	"
cebula	musi być jako omasta do potraw	jeżeli kumecznie to muszą kupić	musi kupić
czosnek	czosnek, musi być aby był na wilia	tak samo	dto
ogórki	mało gdzie kiszą	nie	"
kapusta świeża	kilka główek na nasienie i z korzeniami	nie	"
" kiszona	u każdego gospodarza musi być na zimę	Kapusta kiszona w Beczce	musi kupić
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	z kapustą albo do barszczu	tak samo	—
bób	z barszczem	dto	bób z barszczem
fasola	z kapustą albo z barszczem	—	—
soczewica	nieśieją to też i niemają	—	—
kukurudza	niesadzą	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	raz w rok, i to tylko w wilie Boż. Nar.	dto	—
jęczmienne	prawie co dzień	"	—
jaglanne	cztery razy do roku, na wilie, na weselu na żniwa i na chrzciny	"	—
przenne	niejadają	niejadają	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	dwa razy do roku tj. Na Wielkanoc i na Boże Narodz:	tak samo	Kupują mąkę na śniadanie
żytnia	mielą na żarnach w Domu na chleb, na kulasrkę i t p.	dto.	
owsiana	mielą na żarnach w Domu tylko na barszcz	dto	
hreczana	raz w rok kupują	—	
jęczmienna	na chleb	dto	
kukurydzana	—	—	
ziemniaczana	—	—	

zapasów mąki nigdzie niema

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	czasem tylko świeże i na wilie Bożego Nar: suszone	tak samo jedzą świeże tak sam jedzą i suszone	jedzą
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	jeżeli się urodzą, w ten czas robią zapasy na zimę dla siebie aby było co jeść		nierozyscy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	z mondurem albo duszone		z mondurem gotuje albo piecą
czy ich używają jako domieszki do chleba?	czasem używają i to tylko w ten czas kiedy ich jest dużo i jeżeli się psują		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	czasem piecą placki ze zgniłych kartofli dodają do tego mąki		a najwięcej ci biedni takich placków wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	dwa razy do roku, t.j. na Wielkanoc i na Dody	nie pijają nigdy	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	z owoców nie wyrabiają żadnych konserw ani konfitur śliwki bardzo mało gdzie suszą a powideł nie wyrabiają		—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	i w lecie i w zimie palą w piecu raz tylko, celem gotowania jadła przytem paleniu gotuje gospodyni śniadanie obiad i wieczerzę, i to		
— w zimie	jadło czyli pokarmy powsuwa w piec po wypaleniu, i już jest spokojna o obiad i o wieczerzę —		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	rzadko kiedy	rzadko kiedy	nigdy
— piwo	więcej	jeszcze mniej	
— miód	nie		
— wino	nie		
— wino owocowe	nie		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	niemożna oznaczyć ile piją wódki bo w ogóle	bardzo mało piją, a większa połowa	ludzi nie piją nie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piją wódkę i piwo i to tylko pod czas wesela albo chrzcin albo świąt	wódkę i piwem	nie
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni t.j. Środa Piątek i Sobota		
— w tygodniu adwentowym	3 dni " " " "		
— w tygodniu wielkiego postu	3 dni " " " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zupełnie poszczą od nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych jest bardzo mało mniej zamożnych o wiele więcej a ubogich najwięcej		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	plackami ze zgniłych kartofli kwasówką i szabagą (roślina ogrodowa)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

75 149

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Trześniów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1600.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie pięć razy w zimie trzy, lub cztery razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe. Barszcz, ziemniaki, chleb i bób. w lecie: w dni postne Barszcz, owoce zaprawne, rzepę. w zimie: w dni zwykłe w zimie: w dni postne Dto.	Dto	Dto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe Barszcz - równe kasy - kapusta - bób - fasola - mleko - ryż. w lecie: w dni postne Kwasówka - ziemniaki - groch - bób - rzepa. w zimie: w dni zwykłe w zimie: w dni postne Dto.	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z kwaś: mlekiem. w lecie: w dni postne. Cebulę z olejem - kwasówkę. w zimie: w dni zwykłe Kwaśne mleko z chlebem. w zimie: w dni postne Cebulę z olejem - kapusta - barszcz.	"	"
5. Chleb	jaki jadają Żytni - jęczmienny. z czego się składa czy go sami pieką. Sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo /	"	"
6. Inne pieczywa	jakie używają? Placki proste. Naleśniki z czego się składają? Z mąki i wody. z kąd je otrzymują? /		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Co tygodnia.	Jtto	Jtto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz - kwaśnicę - śliwiankę - kapustę - kaszę - ryż - rzepę - surowe owoce - fasolę ziemniaki - groch - bób -	"	"
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra	"	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko zbierane - słodkie - kwaśne.	"	"
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na sprzedaż - z kwaśnego mleka.		
12. Czy używają masła?	Używają	"	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła - śmietana - sadła - słoniny	'	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Masła - śmietana - sadła - słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	W dnie świąteczne.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowinę	"	4
cielęcina	cielęcinę		
baranina	baraninę		
świnina	świninę i króliki.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane.	4	"
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 do 8 kilogramów.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Mało.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew . są buraki są karpiele . kalarepa . cebula jest. czosnek jest. ogórki . kapusta świeża „ kiszona jest i. t. d.		
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch jest. bób jest. fasola jest. soczewica . kukurudza .		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne Sami wyrabiają a w czasu kupują.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna żytnia ~~owsiana~~ ~~hreczana~~ jęczmienna kukurydzana ziemniaczana Sami wyrabiają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Świeże i suszone.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane - pieczone Zadko Nie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Niektóry -		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie w zimie	Raz na dzień Dwa razy - rano i wieczór.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę - piwo i wino		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 do 5 litr.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięso - rosół - kasza - fasola ser - masło - chleb -		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu w tygodniu adwentowym w tygodniu wielkiego postu	3. Dni. cały tydzień prawie niedziel.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Krejzą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

76

L. 23. 157

Zarz. exp. Ulucz

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Ulucz

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } W połowie górzysta – w połowie nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna nizina. Średnio urodzajna część górzysta.

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Żydzi. Liczba ludności? 1900.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	2 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem lub kluski z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki i kwasówkę
	w lecie, w dni postne	barszcz żytny z kartoflami lub z chlebem	bób z kwasówką	ziemniaki i kwasówkę
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub z barszczem	ziemniaki z barszczem	dtto
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z barszczem lub „kwasówką"	ziemniaki z kwasówką	dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta – pęcak z mlekiem	kapusta – ziemniaki	barszcz – ziemniaki – bób
	w lecie, w dni postne	barszcz z chlebem – bób – fasola.	jabłczanka – ziemniaki	rzepa – ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta – ziemniaki – marchew	kapusta – ziemniaki	kapusta – ziemniaki
	w zimie, w dni postne	kapusta – ziemniaki	groch – kapusta	kapusta – rzepa
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kapusta z chlebem	kapusta z bobem	
	w lecie, w dni postne	dtto	dtto	
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	dtto	dtto	
5. Chleb – jaki jadają		razowy	razowy	razowy
– z czego się składa		z mąki żytnéj	z mąki jęczmiennéj	z mąki jęczmiennéj i kapusty
– czy go sami pieką		sami	sami	sami
– lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa – jakie używają?		żadne	żadne	żadne
– z czego się składają?				
– z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwyczajny	zwyczajny	zwyczajny
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne	roślinne	roślinne
Nazwy ich?	barszcz, kluski, zamieszka, kapusta, groch, bób, fasola, ziemniaki.	jak u najzamożniejszych	barszcz, kwasówka, ziemniaki, kapusta.
sposób przyrządzania?	zwykły		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	50 litrów	30 litrów	5 litrów
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	25 "	15 litrów	0
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie mleko, kwaśne, zbierane, maślanka.	słodkie mleko, kwaśne, zbierane, maślanka.	kwaśne lub maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła?	używają	nie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło solone, sér	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło - sadło	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej konopny	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	dtto	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	5 razy na rok	—	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
krowina	krowina		
cielęcina	cielęcina		
baranina	—		
świnina	świnina		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane		
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2. K°	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele — kalarepa — cebula / czosnek / ogórki — kapusta świeża — „ kiszona / i. t. d.		jak u możnych	marchew buraki cebula czosnek kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch gotowany omaszczony bób „ „ fasola „ „ soczewica — — kukurudza — —	groch, bób i fasola gotowane i osolone	bób gotowany
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	Używają krup jęczmiennych i jaglannych; wyrabiają je sami.		—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana — jęczmienna / kukurydzana — ziemniaczana —	Zapasów nie robią – mąki nie kupują	pszenna żytnia owsiana jęczmienna	owsiana jęczmienna

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów świeżych i suszonych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe – tłuczone – pieczone	gotowane całe – tłuczone lub pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	wypiekają z nich placki.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone, gruszki suszone.	śliwki i gruszki suszone.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie, w zimie }	2 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo	—	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów	20 litrów	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	strucle, paski; kołacze, krowina, świnina; wódka, piwo.	strucle, paski, kołacze; wódka.	
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10%, mniej zamożnych 40%, ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ościami, plewą z lnu, pokrzywą i t. p.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

SZKOŁA LUDOWA ETATOWA w ULUCZU

Zarząd szkoły w Uluczu dnia 5. maja 1891.

A. Niemie
nauczyciel

10. 77 153

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacze Nazwa miejscowości? Karyszo

Jaka miejscowość? { ~~górzysta?~~ ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~ } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ ~~średnio urodzajna?~~ ~~nie urodzajna?~~ } średnio urodzajna, wymaga częstej dobrej uprawy znacznie mokrawej.

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini. Liczba ludności? 4096.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	Dwa "	Dwa "	Dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne	Śniadania zwykle w lecie około godziny 8-ej g.	nie jadają, takowe zastępuje obiad podawany	
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	za to w lecie jadają w południe południenek	w zimie zaś w lecie o wiele wcześniej bez względu na zamożność.	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne	bez względu na zamożność obiad składa się zwykle z dwóch potraw, a to z barszczu		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Kiszonego z buraków, lub kapusty zamiast chleba. Drugą potrawę stanowi kulesza lub	miska do czego wchodzi gotowana fasola, groch lub bób	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Dziwej z mlekiem słodkiem lub kwaśnem w dnie zwykłe.	mamałyga z mąki kukurydzianej. zaś w postne z podlewką	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	ugotowaną z suszonych owoców lub grzybów — lub też z olejem siemiennym. —		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	w dnie świąteczne drugą potrawę stanowi najczęściej pierogi na pół z		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	serem i kartoflami, kasza	kreczana i jaglanna omaczana w zamożniejszych	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	stawiną w uboższych mlekiem. — w zimie to samo z tą różnicą iż w braku	mleka używają więcej oleju siem. lub mleka z mąką. —	
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	kasza jaglana zabielona mlekiem lub kluski — kulesza z kwaśnem mlekiem		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	tłuczone kartofle do mleka kwaśnego		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	jak wyżej z tą różnicą iż	częściej podają kartofle	gotowane lub fricowane
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	i ogórki kiszone bez różnicy na zamożności. —		
5. Chleb — jaki jadają	chleb razowy z mąki żytniej	chleb razowy z mąki żytniej a domieszką jęczmiennej sami wypiekają. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zakisają ciasto kwaśnem mieszą a po skiśnieniu wyrabiają chleb i wpuszczają do pieca wsadzają. —	ciastem, nie tężnie	najczęściej pszenne- lub chleb kupny. —
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, rosół, kapuśniak, zupa grochowa, fasolowa, kartoflana - kulesza, kasza kruczana, jaglana, jęczmienna gołąbki kruczane jaglane pierogi - z serem i kartoflami. gruby smażone w smalcu mocyrki pieczeń wieprzowa lub barania.	te same potrawy co w r. 1. z tą odmianą iż mniej są omaszczone.	potrawy tak jak w rub 1. z różnicą iż kartofla stanowi główny produkt do potraw. -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na osobę 1 litr	na osobę 3/4 litr	na osobę 1/2 litra
w zimie	" " 1/2 litr.	" 1/2 litr.	" " 1/4 litra.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie w dnie świąteczne słodkie niezbierane.	kwaśne zbierane i maślanka	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego przeważnie na własny użytek tylko w przede na sprzedaż. —		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło wyrabiają z śmietany kwaśnej i każdorazowy wyrób w małych na targach tygodniowych sprzedają. dla siebie używają jedynie w czasie zapasów nie robią. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało prawie wszystkie sprzedają. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, masło - mleko.	słonina mleko	mleko
w lecie, w dni postne	olej siemienny.		olej siem.
w zimie, w dni zwykłe	dt.	olej siemienny.	dt.
w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	mięso jedzą najwięcej na weselach, chrzcinach, i w święta dowcze. Wielkanocne i Boże narodzenie. również na targach i jarmarkach w miastach. —		
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	najmniejszem mięsem jest wołowina, baranina i cielęcina.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, smażone i wędzone.	gotowane i smażone.	gotowane i smażone.
18. Czy używają drobiu?	tylko w razie choroby gotują wół z drobiu rzadko jedzą i na sprzedaż. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogr.	6. kilogr.	5 kilogr
20. Czy używają ryb? śledzi?	w czasie postu używają dwie znaczne ilości śledzi. — ryby	zupełnie oprócz znaczonej na święta. Bez. Now.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jako lekarstwa		—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	na zimę robią zapasy marchwi, buraków, kartofli, cebula, czosnek w formie surowej. — Kapusta kisona. —	zaś ogórki i	Kartofle i kapusta kisona. —
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	bób, groch i fasola używane są prawie wszystkich jako dodatek i w postaci chleba do bonen, kapusty i innych potraw. — Kukurydza zaś wyłącznie na kulesz, kluski i placki czyli mataje. —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	wyrabiają sami krupy hreczane, jęczmienne i jaglanne i ~~kupują~~ wyjątkowo. —	jaglane, jęczmienne kukurydziane.	jaglane i kukurydziane. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	pszenna pytlowana — żytnią jęczmienna kukurydzane } zarowną. hreczane	jak r. I.	jak r. I a różni się najwięcej na Kaidą potrzeb mielą w mniejszej ilości na ziarnach mnych. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w latach na grzyby modrzynych zmacną obfi grzybów tudzej- szych. t. j. Koxarów, mleczaków czyli biłów, pieczarek, smorzy i podpiarek wyrosłe w formie świeżej a więcej suszą na zimę. — lepsze grzyby sprzedają na targach. —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	bez tego żaden mieszkaniec się nie obejdzie gdyż to stanowi jego i rodzinyjego prawami życia utrzymanie. —		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	w najrozmaitszej formie dość pomnożić ziemniaki mni przy każdej potrawie dopatrowi- czy to jako złożone danie bądź też jako dodatek lub przyprawa lub też w zastępstwie chleba. — pierogi a ciasta rodzinne oszczędzu korbletami a dodaniem kaszy		
29. Czy piją kawę, herbatę?	w dnie świąteczne i na weselach pije herbatę. —	jak r. I	——
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	najwięcej suszą owoce i przechowują na zimę.	—	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa	razy	——
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo miód wódki —	wódka miód piwa.	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr.	2 litry.	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo korbeli	piwo wódki.	wódka.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	piątek sobota i środa. " " " każdy dzień oprócz Niedzieli — ~~jadają~~ bo kto jadają nabiał		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko w Niedzielę używają mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 3/10; mniej " 4/10; ubogich. 3/10		
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziemniakami, zieleniną, sporządzono- z łobody, szczawiu dzikiego. — mchami, a szczem rozpaczą jeśli jest. —		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. Niesprzyjająca sezonowe ograniczeni pokarmy do każdej kategoryi do tego przy- do wszystkich mniej niej te same - a różnica polega jedynie na tem że są obficiej i lepiej omaszczane u zamożniejszych. —

Uwaga do N. 2. Na śniadanie zwykle pożywa potrawy a obiad z dodatkiem chleba i ogórków kiszonych, cebulki lub cebuli. —

78 155

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Browary.

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? ~~nizina~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ~~średnio urodzajna~~? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności? 862.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: Od 3ch do 4ry razy. —	3 razy	3. razy
	w zimie: Od 2ch do 3ch razy.	Od 2ch do 3ch razy.	2. "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: Chleb i kluski z kartoflami omaszczone słoniną lub masłem	Tak samo.	Tak samo. —
	w lecie, w dni postne: Chleb i grolówka jęczmienna omaszczona olejem		
	w zimie, w dni zwykłe: Chleb - Kartofle pieczone i gotowane i kluski. —		
	w zimie, w dni postne: Tak samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: Z chleba, barszczu, kuleszy omaszczony masłem lub słoniną czasami jest rosół a mięsem i pierogi ze śmietaną.	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne: Z chleba, barszcz, fasoli kuleszy omaszczone olejem. —		
	w zimie, w dni zwykłe: Z chleba, kapusty - lub barszczu kuleszy niekiedy rosół i pierogi. —		
	w zimie, w dni postne: Chleb Kapusta, barszcz, fasola pierogi z kartoflami lub Kapustą.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: Kruszniki jaglany lub kreczamy i chleb zabielony mlekiem.	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne: Kruszniki - lub Kartoflana zupa i chleb		
	w zimie, w dni zwykłe: Kasza z mlekiem - lub pierogi ze śmietaną		
	w zimie, w dni postne: Kapusta na rzadko zaprawiona Kruszami kreczan: i chleb. —		
5. Chleb — jaki jadają	Żytny z przytłowanej mąki	Żytny razowy	Żytny razowy
z czego się składa	———		
czy go sami pieką	Pieką sami gospodyni i kupują	Sami pieką gospodyni	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	w Jaxtorzu od piekarza po 10 cnt. do 20 cnt.		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Placki z przemnej mąki wykładane ze mnąsz kartoflami - lub prowidłami i tak jedzą placki z masłem słoniną lub śmietaną. —	Placki zwane małaje z Rukurudzianej mąki jedzą ze śmietaną - i serem i olejem — —	
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?	Pieką gospodyni sami.	Pieką sami gospodyni.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia mąkę, miesza obsypując takowy wyrabia bochenki - wkłada potem na łopatę i wsuwa do gorącego pieca i piecze gospodynia. —	Tak samo	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo		Tak samo.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, zupa, mięso krupnik, kasza kulesza i pierogi,	Tak samo	Tak samo.
sposób przyrządzania?	niekiedy pieczeń wołowa, świńska lub barania		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra	Mało kiedy z braku krów dojnych	Mało kiedy
w zimie	½ "	a mało owiec i kóz.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie mleko parzone z kulesza lub kaszą jadają a śmietanę z pierogami.	Jeżeli kupi - to zjada tak jak i zamożny. —	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Robią sery z mleka krów i owiec. —	Tak samo	Tak samo
12. Czy używają masła?	Jadają z chlebem		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	i przechowują na zimę i sprzedają na targach	Tak samo	Tak samo.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Gotują i jadają z chlebem a z święta używają do ciast. —	Sprzedają handlarzom jaj na potrzeby domowe. —	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła - słoniny. —	Tak samo jak zupi.	Tak samo. —
w lecie, w dni postne	Oleju. —		
w zimie, w dni zwykłe	słoniny		
w zimie, w dni postne	Oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	3 – 4 razy z tygodnia.	Więcej mięsa bo tańsze jest!	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	mało	
krowina	/	"	
cielęcina	/	"	
baranina	/	dość	
świnina	/	najwięcej	
~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Świeże z prosto z jatek jak z wyżej.	Czasami	
18. Czy używają drobiu?	W jesieni i święta zimowe bardzo często.	Przeważnie	

19. Ile przeciętn… w roku mi… dorosłego?

20. Czy używają…

21. Czy używaj…

22. Czy są zapa… na zimę z ogrod… wizn i w jaki… formie?

23. Czy są uży… wane i w jakiej formie

24. Krupy i ka… jakie używają, sami wyrabiają, gdzie kupują?

25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 – do 35. klgr:	20. do 25. klg.	15 do 20 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Jak najwięcej w dniach postnych.	Tak samo	Tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Osładzają przemięs. (kutię) w święta Bo: Narodzenie i do wudki. —	Tak samo	Tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew ✓ buraki ✓ ~~karpiele~~ ~~kalarepa~~ cebula ✓ czosnek ✓ ogórki ✓ kapusta świeża „ kiszona i. t. d.	Łaskowyją po jamach i piwnicach kiszone z jesieni w zimie	Tak samo	
23. Czy są używane i w jakiej formie groch bób fasola ~~soczewica~~ kukurudza	gotują na mięso, smażą „ słomą i jeżą „ służy do barszczu wyrabiają kaleszę	Tak samo	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) ✓ jęczmienne ✓ jaglanne ✓ ~~przenne~~	Wyrabiają sami po młynach, na żarnach które po dwu służą na kaszę, krupniki i na pirogi		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna ✓ żytnia ✓ ~~owsiana~~ hreczana ✓ jęczmienna ✓ kukurydzana ✓ ~~ziemniaczana~~	Wyrabiają sami w młynach, czasami kupują po składach		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby zwykłe majowe zwane i podpiźniki zasaszane na zimę	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Po 20 do 40. hektolitrów	20 – do 30. hektolitrów	od 10 do 15. hektolitrów
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone	Tak samo	Tak samo
czy ich używają ~~jako domieszki do~~ chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	„	„
29. Czy piją kawę, herbatę?	Pijają szczególnie w zimie mało w domu	więcej w Żydów.	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Inteligentni robią konfitury i powidła	Robią susz na zimę jako herbatę – lub jako moszcz wygotowany spijają. —	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	2. razy / 2 „	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~	jak najwięcej / „ „	Tak samo	Tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	7 do 10 litrów	5 do 8 litr.	5. do 8 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni	—	
w tygodniu adwentowym	6. dni		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Zależy do woli – masłem i mięsa nie odmawiają sobie. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	162 najzamożni: 250. mniej zamożni:	450. najuboższych	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Listami zwanemi (Matyną). sałatą pyszem. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

J. Rudolewicz

79

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Korpiec z Przewoźcem

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata (jar dniestrzański)

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności? 4.877.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem	—	—
	w lecie, w dni postne	chleb	—	—
	w zimie, w dni zwykłe	—	—	—
	w zimie, w dni postne	—	—	—
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	1) z barszczu lub kapusty i 2) z kartofli lub kuleszy lub kaszy z mlekiem lub omastą – przytem chleb, rosół	z barszczu lub kapusty z chlebem i kartofle lub kulesza z mlekiem	z barszczu z chlebem i kartofle z kulesza
	w lecie, w dni postne	to samo bez mleka i omasty –	to samo bez mleka	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co w lecie	to samo co w lecie	to samo
	w zimie, w dni postne	to samo co w lecie i z olejem	to samo co w lecie z olejem.	to samo –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	potrawy mączne z mlekiem lub omastą	kartofle lub kulesza z mlekiem	kartofle lub cuci
	w lecie, w dni postne	to samo bez mleka i omasty	to samo bez mleka	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co w lecie	to samo co w lecie	to samo
	w zimie, w dni postne	to samo co w lecie	to samo co w lecie	to samo.
5. Chleb	jaki jadają	żytni i pszenny	żytni lub mieszany żytni z pszennym	kukurydziany, jęczmienny z czasem żytni
	z czego się składa	z mąki	z mąki	z mąki —
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki (paski) placki pirogi i kołoze	paski, placki i pirogi	paski i pirogi
	z czego się składają?	z mąki pszennej lub kukurydzanej i z sera z cebulą lub z kartofli	reszta jak w zubożu pszennej	z mąki żytniej i kukurydzanej z kartoflami i cebulą
	z kąd je otrzymują?	sami przyrządzają	sami ...	sami ...

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę zaczyniają kwasnem ciasta rękami kochenki wyrabiają i wsadzają do gorącego pieca po kaszkiego —	jak w rubryce	jak wyżej —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	bakania —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	kwaśne słodkie i pieczone	to samo	to samo
Nazwy ich?	barszcz, kapusta zsiół, mleko zupa kulesza, kasza	to samo	barszcz kapusta mleko zupa —
sposób przyrządzania?	gotują	gotują	gotują
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają 30 l. na osobę	używają 20 l. na osobę	używają 15 l. na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 20 l " "	" " 15 l " "	" " 10 l " "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie kwaśne niezbierane śmietanka i śmietana	mleko słodkie, kwaśne ~~nie~~zbierane i śmietana	mleko słodkie, kwaśne maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka		—
12. Czy używają masła?	używają masła	używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw	używają osobno	2 razy do roku
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło słonina sadło	masło słonina	masło i smalec
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	to samo	sadło	sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w zimie, w dni postne		—	
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy na tydzień	1 raz na tydzień	tylko w dnie świąt uroczystych
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowina lub	wołowina lub	wołowina lub
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina lub	baranina lub	drób
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina lub	świnina lub	
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina lub	drób	
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina lub drób		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone i wędzone	gotowane i solone	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	zjedzonego mięsa przypada na dorosłego człowieka rocznie 20 klpr.	10 klpr.	5 klpr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryby i śledzie	tak samo	tak samo.
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	w Gotach	jak w zubrzyce	pierwszy
buraki	w dołach	"	"
karpiele			
kalarepa			
cebula	suszona	"	"
czosnek	suszony	"	"
ogórki	kiszone	"	"
kapusta świeża	w dołach	—	—
„ kiszona	w beczkach	"	"
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany	jak w zubrzyce	pierwszy
bób	gotowany	"	"
fasola	gotowane	"	"
soczewica	—	—	—
kukurudza	jako mąka	"	"
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają sami wyrabiają	używają i wyrabiają	używają i wyrabiają
jęczmienne	—	używają i wyrabiają	dto
jaglanne	używają sami wyrabiają	dto	dto
pszenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	robią zapasy	robią zapasy	robią zapasy
żytnia	dto	"	"
owsiana	—	—	—
hreczana	dto	"	"
jęczmienna	dto	"	"
kukurydzana	dto	"	"
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże surowe i marynowane — grzyb prawdziwy, kuby	świeże surowe i suszone grzyb prawdziwy i kuby	świeże surowe i suszone grzyb prawdziwy i kuby.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	surowe
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki, kręgle	placki	placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę lub herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła śliwki suszone konfitury	powidła śliwki suszone	śliwki suszone
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę, piwo, wino	wódkę piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 l.	10 l.	15 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę piwem i winem	wódkę i piwem	wódkę
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	r. l. = 2 dni r. gr. 3 dni r. l. 3 „ r. „ 6 „ 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	najzamożniejsi używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 100	zamożniejszych 1% mniej zamożnych 2% ubogich 97%	
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	pokrzywą i grzybem	—	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	mniej zamożni i ubodzy obiad jadają w lecie przed 8mą w zimie przed 9tą godziną w południe tak zwany podwieczorek (podwieczorek) wieczerzę w lecie o 9tej w zimie o 4tej godzinie		

78 159

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Jadzkie

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? Tak jest / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? - / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Rusini 4/5, a Polaków 1/5 Liczba ludności? 1081 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razowo	trzy razowo	trzy razy
	w zimie	dwo-razowo	dwo-razowo i trzy	dwa i trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	zamieszkę kukurudzianną lub pszenną z mlekiem.	Zamieszka z mlekiem kukurudzianna lub kartofla na zupa.	Zupa kartoflowa, barszcz z fasolą nieraz zamieszka kukur. z mlekiem.
	w lecie, w dni postne	Tak samo bez mlekka	Barszcz z ~~ko~~ fasolą lub z kartoflą.	Ogórki z fasolą a czasem chleb z barszczem
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo.	To samo	Tak samo.
	w zimie, w dni postne	Tak samo.	To samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	pierogi i kasza jaglana z mlekiem czasem, zaś po największej części barszcz kapusta z kartoflą lub chlebem.	Pierogi jęczmienne. żytne lub czasem pszenne, barszcz z chlebem żytnym lub kukurudzianym lub kapustą z krupami kurudzianymi.	Barszcz z sęrwatki lub zwykły z fasolą kaszę z kukurudzianych krup.
	w lecie, w dni postne	barszcz z grochem ~~lub~~ fasolą, kapusta i chleb.	Barszcz z chlebem i kartoflą kapusta z fasolą.	Zamieszka kukurudzianna z barszczem i rosołem ogórkowym i kartofla pieczona
	w zimie, w dni zwykłe	To samo, a przeważnie kartofla z ogórkami i kapustą, a nieraz w święta mięso ~~świnie~~ z barszczem lub rosołem	To samo.	To samo
	w zimie, w dni postne	barszcz z kartoflą i chlebem i ogórki z fasolą	To samo	To samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofla z kwaśnym mlekiem, zamieszka kukurudzianna lub kasza z mlekiem	kartofla z ogórkami lub kapusta z chlebem czasem pierogi i kasza jaglana z mlekiem.	Barszcz z zamieszką kukurudzianną lub żytną i zupa kartoflana.
	w lecie, w dni postne	kartofla z ogórkami i kapusta a czasem rybę z zamieszką.	Jęczmienną kaszę z olejem lub kapusta.	Kapusta kartofla pieczona z ogórkami i fasolą a czasem bobem.
	w zimie, w dni zwykłe	To samo	To samo	To samo.
	w zimie, w dni postne	To samo.	To samo.	To samo.
5. Chleb	jaki jadają	żytny, czasem pszenny	żytny kukurudzianny i jęczmienny z dodatkiem kartofli	kukurudzianny a czasem żytny, z dodatkiem kartofli, a najczęściej placki kukurudziane i jęczmienny z kartoflą.
	z czego się składa	z mąki żytnej i pszennej	żytnej kukurudzianej i jęczmiennej mąki oraz z dodatkiem kartofli tartej lub gotowanej.	z mąki i kartofli.
	czy go sami pieką:	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	∅ —	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	w święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia używają pszennych kołaczów i tak zwanych pasek i kryszów.	w święta Wiel. i Boż. Nar. używają pszennych kołaczów, pasek i kryszów.	w święta Wiel. używają pasek i kołaczów.
	z czego się składają?	z mąki pszennej.	z mąki pszennej i żytnej	z mąki pszennej żytnej lub jęczmiennej
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają	sami.	sami.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyniają mąkę, zamieszają i wyrabiają bochenki po drugim kiszeniu, i wypiekają	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, groch, fasola, kartofla, ogórki, kasza, zamiesaka kukurudzianna bądź z mlekiem, bądź z smastą, czasem wziół mięso, pierogi ze serem lub kartoflą.	To samo	To samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotują.	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	3 litry na osobę sto	1. litrę na osobę	pół litry na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1½ litry na osobę	½ litry " "	wcale nic.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają słodkie, kwaśne, w małej części śmietany i maślanki	używają słodkie, kwaśne, maślanki i serwatki.	używają słodkiego, kwaśnego, maślanki i serwatki, tylko w mniejszej ilości.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny i na sprzedaż z kwaśnego	Tak samo	nic.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	w małej ilości w małej ilości i zwykłej formie	Tak samo	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało prócz na Wielkanoc	Tak samo	Tak samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, a czasem słoniny	Tak samo	Tak samo w małej ilości.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła i czasem słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	pięć razy do roku lub sześć do roku	cztery lub pięć razy do roku	raz lub dwa do roku a w największej części wcale żadnego.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	bardzo mało	To samo tylko w mniej ilości	bardzo mało wcale.
16. Jakie mięso jadają — krowina	" "		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	" "		
16. Jakie mięso jadają — baranina	" "		
16. Jakie mięso jadają — świnina	więcej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują i pieką.	Tak samo	Tak samo.
18. Czy używają drobiu?	tylko w czasie wesel lub innych zabaw.	Tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Ćwierć kilogr.	ósma część kilogr.	5 dekagr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	w małej ilości	śledzi mało, a ryb więcej
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	bardzo mało w naturalnej formie w czasie Bożego Narodz. Do przenicy.	Tak samo	wcale nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	Toż samo	Toż samo
buraki	w dość znacznej ilości		
karpiele	—		
kalarepa	—	" "	" "
cebula	w znacznej ilości	" "	
czosnek	✗ " "	" "	" "
ogórki	kwaszone w znacznej ilości		—
kapusta świeża	—	" "	—
" kiszona	w znacznej ilości	"	"
kartofle i t. d.	w znacznej ilości.	" "	" "
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany	Tak samo	Tak samo
bób	także gotowany	" "	" "
fasola	gotowany	" "	" "
soczewica	—	—	—
kukurudza	mielonej na placki i ~~k~~ zamieszkę.	" "	" "
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają bardzo mało	sami wyrabiają na zarnach lub młynach. Tak samo	hreczanych bardzo mało innych w mniejszej ilości najwięcej kukurudzianych.
jęczmienne	w znacznej ilości		
jaglanne	także Dosyć		
~~przenne~~ kukurudziane.	w znacznej ilości.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	/	sami wyrabiają ze swego zboża	Tak samo tylko w mniejszej ilości. ..... czasem kupują
żytnia	/		sami wyrabiają
owsiana	—		—
hreczana	mało		—
jęczmienna	/		sami wyrabiają
kukurydzana	/		
ziemniaczana	—		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	tylko kozary, podpieńki, i różne drobniejsze grzybów zaś bardzo mało bo sprzedają świeże i suszone	Tak samo	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	wielkie	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane pieczone tarte używają wypiekają w dość znacznej ilości	Tak samo	Tak samo i stanowi prawie całe pożywienie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Czasami przy zabawach i świętach	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	tylko suszą jabłka gruszki i śliwki	Tak samo	Bardzo mało.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy; w zimie trzy razy	Tak samo	Tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka / przeważnie X; piwo /; miód —; wino —; wino owocowe —	Tak samo	Tylko wódkę. /
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litrę	1½ litry do dwóch.	jedną litrę do dwóch.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	najwięcej wódką i piwem i czasem herbatą i winem.	Tak samo	przeważnie wódką a czasem i piwem.
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu: trzy dni t. j. poniedziałek, środa i piątek a Polacy piątek i sobotę. w tygodniu adwentowym: sześć tygodni. w tygodniu wielkiego postu: siedem tygodni, a oprócz tego są posty. Petrówka dwa i trzy tygodni, a Makówka trzy tygodni w Rdoinów.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	100 % 1. do 2.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	różnemi grzybami, jagodami, i roślinami: jako to szczawnikowym liściem, midunką, zaprawiony jakąś częścią mąki kukurydzianej, plackami, kartoflą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lud bogatszy chociaż czasem ma co z czego by mógł lepszą potrawę przyrządzić, lecz nie umie, a gdy sporządzi, to jednak nie w należyty sposób, tudzież brak porządności i dobrych zawzgodzeń.		

Sadzkie Dnia 2 maja 1891.

M. Huszniewicz.

L. 35
Z. 22.

79

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Medwedowce.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? / }

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności? około 2000. z tego 1/8 Polaków 7/8 Rusinów

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	"	"	"
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, lub kapustę, z fasolą lub grochem i kartofle, lub Koleszę, lub zacirkę z ciastą	D. t. t.	D. t. t.
	w lecie, w dni postne	barszcz z grochem z Koleszą Kukurydzianą.	D. t. t.	D. t. t.
	w zimie, w dni zwykłe	" " " "	"	"
	w zimie, w dni postne	" " " "	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz z chlebem.	D. t. t.	D. t. t.
	w lecie, w dni postne	" "	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	" "	"	"
	w zimie, w dni postne	" "	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Zacirkę Kukurydzianą, jęczmienną, lub Kołotuchę (czer) Kukurydzianą	D. t. t.	Kartofle duszone z solą
	w lecie, w dni postne	" "	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	" "	"	"
	w zimie, w dni postne	" "	"	"
5. Chleb	jaki jadają	razowy		
	z czego się składa	z mąki żytnej z jęczmienną i soczewicą czarną	z mąki jęczmiennej z soczewicą.	z mąki jęczmiennej i soczewicą czarną.
	czy go sami pieką	wypiekają sami	wypiekają sami	wypiekają sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki przaśne.	Placki przaśne	Placki przaśne
	z czego się składają?	z mąki kukurydzianej, jęczmiennej, lub krzemnej.	z mąki kukurydzianej, jęczmiennej lub krzemnej	z mąki jęczmiennej i soczewicy czarnej.
	z kąd je otrzymują?	wypiekają sami.	wypiekają je sami.	wypiekają sami

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Do wody dają rozpuszczone kwaśne ciasto, z dodaniem pewnej ilości mąki żytnej i jęczmiennej po wyłożnięciu tacą. Drugą taką samą ilość mąki mieszają, i po powtórnym wyłożnięciu wyrabiają bochenki zadają do gorącego pieca, i po 1½ godzinnym pieczeniu wyjmują i tak otrzymują chleb gotowy.	Jak	w sposób wskazany przy najuboższych, ale z mąki żytniej.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	z ciasta przaśnego jak na blachy robią placki grubości ¾ cala, i po ½ godzinnym pieczeniu wyjmują.	Jak	Jak
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Najzwyklejsze. — Barszcz kapustę, Kolezę Kukurydzianą, jęczmienną, bracowną, Kaszę jęczmienną Kukurydzianą. Zacierkę jęczmienną, Kukurydzianą, bracowną, cze kukurydzianą, rzadko kaszę bracowną i jaglaną. Zupa z kartofli z fasoli, grochu; i mieszanina kaszy i kartofli i grat. Przez gotowanie lub pojedynczo lub w połączeniu jednych z drugiemi.	Jak	Jak
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają osoba dziennie ¼ litra	Jak osoba dziennie ⅛ li.	nie używają wcale
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	„ 1 „ „ ⅛ „	„ 1 „ „ ⅛ li.	„ „ „
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako omastę, a kaszę, jarzyny utrzelają barszcz, kaszę, czasy, słodzią mlekiem, kwaśnego używają rzadziej Kolezę, kaszy, ostatej, kartofel dlatego omaczają często.	Jak	w połowie jak powyżej	nie używają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Nie	Nie	Nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tylko do smarowania głów zamiast prawa. Zapasów nie robią.	Jak	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Wbrakiu mleka zabielają barszcz pozostałe sprzedają.	Jak	Jak
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleko.	Jak	Nie używają wcale.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	mleko.	Jak	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Na wielkanoc, prażnik, zapusty, i Boże Narodzenie, i rozmaite punkty na tabrzeczasie wesela.	Na wielkanoc, Boże narodzenie, i w czasie wesel	Na wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Cielęce.		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranie		
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świnskie	świnskie	świnskie.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują.	Jak	Jak
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	rzadkie	rzadko

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogramów	5 kilogramów	2 kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	w większem porcie śledzi	Jtt	Nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W wilią Bożego narodzenia do słodzenia kutii.	Jtt	Jtt.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	buraki / surowe; cebula / surowe; czosnek / surowe; ogórki / kiszone; kiszona / w beczkach z wodą i solą; i. t. d. pietruszka / surowe	Jtt	Jtt. — — —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza /	groch / zamiast chleba do barszczu i kapusty; kukurudza / jako kaszę i mąkę.	Jtt; jako mąki	Jtt; jako mąki
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane (tatarczane) używają; jęczmienne używają; jaglanne używają — sami wyrabiają	Jtt; rzadziej	Jtt; mało kiedy
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna / używają na pasłię i w ciągu roku jako mankowanie wyrobiną; żytnia / na chleb; hreczana / na przyprawę i placki; jęczmienna / na przyprawę placki i chleb; kukurydzana / na przyprawę	Jtt.	~~przenej~~ nie używają na chleb. Jtt

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Podsiedzki suszone w zimie i surowo gotowane w lecie	Jak	Jak
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią na zimę	Jak	Jak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		Jak
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Na przedwiośniu tylko	czasem	zawsze
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	czasem	czasem	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Ci nie mają sadów i nie konserwują	Jak	Jak
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy czasem raz	dwa razy czasem raz	raz tylko
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy " "	" " " "	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	najwięcej	Jak	tylko wódkę
piwo	rzadko		
miód			
wino	nigdy		
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litrów	8 litrów	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem pierogi z serem i rosół z świniego mięsa z marchwią i kaszą jaglaną	wódką, piwem pierogi z serem i kaszą i kaszą jaglaną	wódką, pierogami z kapustą
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dnie bez mięsa i nabiału	nawet bez wyjątku	zawsze z wyjątkiem świąt wielkanocnych
w tygodniu adwentowym	6 dni " " "	" " "	
w tygodniu wielkiego postu	7 dni. " " "	" " "	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie	Nie	Nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 100 ludzi jest 6 zamożnych, 10 średnich, 84 ubogich razem.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Szczawi, listki buraków, lebody, mizdrowy, przyprawiają jak zupę do obiadu i wieczerzy. Ptaki: jak bielce, kukułki, pieczarki, liście i podściółki zbierane po lasach i zagrodach, gotowane i mięsa pratione i pieczone z plackami i chlebem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Mieszkańcy inteligentniejsi, postępują jak niesprawny miast w sprawach o żywieniu się, tylko z tą różnicą że wypędzają więcej, ubożsi mniej zwierzęcych pokarmów.		

Z Zarządu wsi Soły ekstrawdowa D. 2/5 891.

Pan
zarządu
[illegible]

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Monastyrzyska

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagorkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna gliniasta

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności? 4.090 przeważnie Żydów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie i w zimie }	3 razy dziennie	2 razy dziennie rano i wieczor	1. raz dziennie t. j. wieczor rano i wpołudnie suchy chleb.
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe i w dni postne }	Żydzi Kawę (mokka) i ciasta Katolicy kawę lub mleko z chlebem	Żydzi Kawę (z cykorji) z chlebem lub bułką. Katolicy barszcz Kapuśniak jęczmienny, lub scinankę, w dni zwykłe z drobiną, mięsa — w dni postne pośno.	Suchy chleb z cebulą siekaną lub bez niej — Katolicy tak samo, gdyż o 6 (poranie) rozpoczyna się praca w c.k. fabryce tytoniu. —
2. Co jadają na śniadanie { w zimie: w dni zwykłe i w dni postne }	Jak Jak	W zimie tak samo	W zimie tak samo rzadko kiedy co ciepłego
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe	rosół, sztuka mięsa, pieczeń i legumina t. j. makaron z pikny w Izraelitów rosół mięso; Kasza u Katolików barszcz i kartofle u żydów i Katolików lub inne postne potrawy. —	Żydzi dnie zwykłe w południe pół bułki i pół cebuli. Katolicy kawał chleba i ogórki kiszone lub owoce jakie na mieście dostać można, najczęściej nieznigli. —	Izraelici surową marchew rzodkiew zimową i cebulę Katolicy chleb z solą i woda
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad { w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Tak samo i w zimie	W zimie tak samo tylko chleb i ogórki kiszone	W zimie tak samo
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe	izraelici kilka jaj i herbatę, takie pieczeń z kartoflami i piwo. Katolicy kartofle lub mamałygę z kwaśnem mlekiem	U Izraelitów Kasza z rosołem i odrobiną mięsa z cebulą. U Katolików, barszcz lub Kapuśniak z mięsem lub bez — najczęściej Kolesza z gorącem słodkim mlekiem	Izraelici: Kasza z rosołem i odrobiną mięsa z cebulą — lub tylko szklanka ciepłej wody herbatą zwana z paszkatą t. j. odrobinką cukru i kawał bułki
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni postne			U Katolików: barszcz, Kapuśniak Kartofle, lub Kolesza z odwarem suszonych owoców, lub scinanka
4. Co jadają na wieczerze { w zimie: w dni zwykłe	U żydów Kolesza mięsna i herbata U Katolików scinanka ze słodkim mlekiem	W zimie tak samo w post z olejem	Tak samo i w zimie
4. Co jadają na wieczerze { w zimie: w dni postne	Kartofle pieczone z masłem lub z olejem		
5. Chleb { jaki jadają izr. kato.	chleb żytni pytlowany i bułki	żytni pytlowany lub rzadowy jaki na mieście dostać można.	żytni i jęczmienny rzadowy lub bułki
5. Chleb { z czego się składa	z żytniej lub pszennej mąki	z żyta jęczmienia i grysu z ziemniaków i piasku	z grysu pszennego
5. Chleb { czy go sami pieką	— piekę sami lub	pszenne z pszennej mąki pszednej i z rozmaitych starych bułek.	Kupują na mieście
5. Chleb { lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Kupują u żydowskiego piekarza bo katolickiego nim i czytować nie wolno. —	Kupują u żydów	
6. Inne pieczywa { jakie używają?	Rozmaite ciasta i leguminy	izraelici: macę czyli paszkę wielkanocną	Jakie na mieście za pieniądze dostać można
6. Inne pieczywa { z czego się składają?	z pszennej mąki	z płukanej wybranej pszenicy	jak wyżej
6. Inne pieczywa { z kąd je otrzymują?	piekę w domu	Katolicy paszkę wielką rozową sami piekę lub Kupują na mieście	u izr. piekarza

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Jak zwykle na rozczynie kwaśnego ciasta lub na drożdżach z dodatkiem potassu. —	~~[illegible]~~ kupują	kupują dobre lub źle wypieczony bo mukzą.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jak wyżej	Jak wyżej	Jak wyżej
Nazwy ich?	" "	" "	" "
sposób przyrządzania?	" "	" "	" "
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Kwaśnego 1/2 litr na osobę	1/2 litr na osobę	1/2 litr na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litr słodkiego zbieranego na osobę 7 — 8 ct litr	1/4 litr na osobę	1/4 litr na osobę
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśne i słodkie zbierane i niezbierane	Kwaśne i słodkie zbierane	Kwaśne i słodkie zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła?	używają	kupują	kupują
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasów nie robią gdyż gmina izraelicka jako taka ma wiele bydła i wspólne prawa do pastwisk katolickich, przeto brak paszy	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw — i wysyłają do Pons.	używają	na wielkanoc
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, mleko, smalec	masło	mleko rzadko masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	olej w post smalec
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło słoninę sadło	masło słoninę	w zimie tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	izr. codziennie Katolicy 3 razy w tygodniu	2 razy w tygodniu	raz na kilka tygodni
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	wszystkie oprócz dzieczyny i konniny	krowinę ze starych krów	krowinę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, duszone, pieczone	tak samo	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają: lecz drób podrożał przez wywóz do 160 sztuka. (kura)	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	na izraelitę mężt. 3 cetnary metryc. na Katolika rocz. 50 K.g.	30 K.g.	20 K.g.
20. Czy używają ryb? śledzi?	zamożni izrael. jedzą ryby często i śledzie katolicy tylko na Św. Bożego narodzenie!	uż. na szabas katol. na Św. Bożego Narodzenie	izrael. ryby rzadko tylko śledzie Katol. ryby wcale nie śledzie (moskale) ciągle
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w plastrach	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	w piwnicach przechowują na zimę, marchew, buraki, cebulę, czosnek, ogórki kiszone, kapustę świeżą i kiszoną	Tak samo	Tak samo, lub kupują na mieście
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	są, gotowane	Tak samo	Tak samo ubodzy biorą w kieszeń gotowaną fasolę lub groch zamiast chleba.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne, białe kukurudziane	kupują z Buczacza	kupują	kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	kupują ~~w po~~ w młynie lub w mieście	kupują w sklepach	kupują w mieście

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają podpiątki w formie świeży gotowane i suszone.	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	Kupują na ½.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane pieczone	gotowane i pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	kawę Franka	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła ze śliwek	kupują	suszone owoce z dziczek lasowych
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	3 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino	wszystko	wódka piwo	wódkę
wino owocowe	nie kto		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 c. l. dziennie = 10 litr rocznie	15 litr rocznie	15 litr rocznie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem	piwem	wódką lub piwem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	piątek i sobota		
w tygodniu adwentowym	poniedziałek, środa piątek i sobota		
w tygodniu wielkiego postu	poniedziałek środa piątek i sobota		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają mleka masła ale mało		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych: jedna szósta część mniej zamożnych: dwie szóste „ i ubogich „ „: trzy „ „		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się mniej zamożni i ubodzy, gotowaną lobodą, szczawiem i szczepachami skójkami wszczumi. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Mazadtowayska 4. Maja 1891. L. Szmolki		

81 155

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Nagórzanka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata (wyżyna)

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy i Żydzi. Liczba ludności? 2347

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	2 lub 3 razy odpowiednio do zarobku.
	w zimie	3 razy	3 razy	Dito
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Śniadania nie jadają z wyjątkiem dzieci szkolnych, w lecie chleb z mlekiem, dzieci najzamożniejszych, ubożsi mniej zamożnych chleb z solą a dzieci najuboższych idą do szkoły bez śniadania.		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	w zimie jedzą pieczone ziemniaki. Wstają o godzinie 4tej a potem jedzą obiad, składający	pracują do godziny 9tej się z takich potraw jak i	południe, który jedzą o godzinie 1ej
3. Z czego składa się zwykle obiad (południe)	w lecie, w dni zwykłe	składa się obiad z barszczu, lub siekanych buraczków, zaprawionych jajami, jagłami, mąką, mlekiem lub kaszą z mlekiem, albo wreszcie z koleszy bez mleka.	obiad składa się z barszczu i koleszy lub zacierki zabielonej mlekiem, chleb z czosnkiem lub ogórkami.	Najubożsi mają obiad suchy składający się z chleba z czosnkiem. Jeżeli parobku więcej jak mniej zamożni.
	w lecie, w dni postne	składa się obiad z posnego barszczu, przyprawionego mąką, fasolą lub bobem lub z koleszy okraszonej cebulą smażoną na oleju, albo z kartofel z kluskami lub z krupami hreczanymi.	z postnego barszczu, zaprawionego mąką, fasolą, z koleszy okraszonej cebulą smażoną na oleju lub z kartofel	Po części składa się obiad z chleba, a po części z kartofli zasypanych krupami.
	w zimie, w dni zwykłe	składa się obiad z kapusty z grochem lub fasolą z kaszy hreczanej okraszony smalcem.	z kaszy hreczanej lub jaczmiennej " lub wreszcie z kaszy krup jam. z grochem	z kartofel, kapusty lub barszczu.
	w zimie, w dni postne	składa się obiad z kapusty z olejem, barszcz lub kartofle z zacierką. Kulesza z powidłami.	obiad składa się z zacierki z kartoflą kapusty lub barszczu.	z barszczu, kapusty postnej, kartofli
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	jadają ciasto rzucane na kartofle, zaprawione mlekiem, kartofle z masłem, ogórki z kartoflami.	kartofle z zacierką lub kartofle zasypane krupami.	kartofle pieczone, lub kartofle zasypane krupami.
	w lecie, w dni postne	kartofle z ogórkami, młodą fasolą lub bób.	kartofle pieczone, lub kartofla z zacierką.	zacierka na wodzie, chleb z czosnkiem lub cebulą.
	w zimie, w dni zwykłe	kluski z mlekiem, pierogi z kartoflami	pierogi z kartoflami, kluski	pieczone kartofle.
	w zimie, w dni postne	kartofle z kluskami, lub pieczone	chleb z śledziem, lub kartofle pieczone.	kartofle pieczone.
5. Chleb	jaki jadają.	Chleb jadają żytni lub jęczmienny	chleb żytni i jęczmienny,	chleb żytni, razowy,
	z czego się składa	chleb składa się z mąki żytnej lub jęczmiennej	składa się z mąki żytnej lub jęczmiennej	składający się z żytniej mąki.
	czy go sami pieką =	tak	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			kupują w mieście, od piekarek mieszczanek, lub piekarzy żydów w Buczaczu.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Używają placków przaśnych, kukurydzianych, jęczmiennych, kartoflanych. Na Boże Narodzenie i Wielkanoc pieką ciasta z pszennej przesianej mąki t. z. kysze i baby.		
	z czego się składają?	Placki składają się z kukurydzianej lub jęczmiennej mąki lub kartofel. Kysze składają się z mąki kończynowej na mleku z zaprawianej korzeniami, napełnionej cebulą, serem lub kartoflami.		
	z kąd je otrzymują?	Pieką sami w domu.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Około godziny 9-ej wieczór, porpuszczają kwaśne ciasto letnią wodą, wsypują do dzieży mąkę i zaczyniają ciastą które stoi 6–8 godzin; następnie dosypuje mąkę i miesi; równocześnie rozpalają w piecu ogień. Zamesone ciasto stawiają w ciepłem miejscu a gdy wykiśnie i ogień wypali się w piecu, wyrabiają bochenki kładą na łopatę wysypaną grysem i wsuwają w piec gdzie pozostaje przykle 2 godziny.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki przaśne, Mąkę kukurydzianą lub jęczmienną solą i mieszą zimną wodą, wyrabiają placki i wypiekają.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Używają w ogóle potraw roślinnych.		
Nazwy ich?	barszcz, buraczki, kapusta, kulesza, pacierka, tokaza, „pidczas" (barszcz z młodych buraków lub kapusty, która kiśnie jedną dobę), semiszka (pajucha z mąki kreczanej i jęczmiennej), natyna (dziki szpinak).		
sposób przyrządzania?	barszcz z buraków gotują, zaprawiają cebulą, kapustą słodką mąką lub jajami, bogaci zaprawiają jajami, śmietaną, buraczki, siekają buraki kiszone, gotują, zaprawiają cebulą, mąką, zaprażką i omastą. natyna, zbierają szpinak, płuczą, siekają, gotują, przeciskają przez sito, solą, pieprzą, zaprawiają czosnkiem, mąką, omastą i t. d.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają, jeżeli krowy się dojąą. Na jednę osobę przeciętnie wypada dziennie ½ litra, po większej części jako okrasę do potraw.	Mleką używają tylko do okrasy potraw i do chleba dla dzieci. Na osobę wypada przeciętnie ½ litra	Mleka używają, li tylko w lecie razem do chleba.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają nabiału przeważnie jako mleko słodkie i kwaśne.	Używają kwaśnego mleka, a z potrawami mleka słodkiego.	Używają jako mleko słodkie.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery w czasie postu z mleka krów przemieszanego razem z mlekiem owiec.	—	—
12. Czy używają masła?	Podczas ciężkich robót używają masła, a także w święta	Używają jako omastę do potraw.	Razem z tłoczu, małej ilości używają do omasty potraw.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj gotowanych, podczas robót w polu, jako jajecznicę (smarenyci) Jajem podprawiają barszcz.	Używają jaj gotowanych, wzięte robót w polu.	Używają podczas robót w lecie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny	masła, słoniny	masła, oleju, smalcu, oleju. — w małej ilości.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju siemiennego.	oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	smalcu, sadła.	smalcu,	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy na tydzień.	1 raz na tydzień (w niedzielę)	Tylko w większe święta (Boże Narodzenie, Wielkanoc, Zielone)
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają najwięcej świninę w jesieni baraninę, cielęciny a razem wołowinę, kupując na wagę.	Jadają, świninę, baraninę cielęcinę i wołowinę, kupując otrawki.	Jadają świninę i baraninę
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują jako rosół, wędzone jako kiełbasy.	Mięso gotują jako rosół i wędzą jako kiełbasy.	Mięso gotują jako rosół i wędzą jako kiełbasy
18. Czy używają drobiu?	Używają tylko w słabości,	W słabości na wyraźne polecenie lekarskie.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 kilogramów	10 kilogramów	4 kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Podczas postu, w czasie jakiejś uroczystości	Używają śledzi.	Jedzą śledzie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Podczas świąt Bożego Narodzenia	używają miodu przaśnego do pszenicy (kuti)	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d. pietruszka, suszona lub surowa, chrzan		marchew, buraki, cebula, czosnek, kapusta kiszona, „ świeża.	buraki, kapusta kiszona.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	groch gotują do kapuśty, barszczu, kaszy (łobazy, pęcak) kłucony do kulesy lub kaszy. bób do barszczu. fasola w takiej samej formie jak groch. kukurudzę gotują młodą w lecie, a na zimę mielą na krupy.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	Wyrabiają sami; gotują do mleka lub posypują kartofle. Jaglanych krup używają do gołąbków.	W części wyrabiają sami w części kupują w Buczaczu u krupiarek.	Kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Robią zapasy.	Robią zapasy.	Kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają w lecie surowych, a w zimie suszone płodzienki	Dtto	Dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki, i gotują i pieką pierogi.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę, i herbatę z rumem i cynamonem.	Piją kawę (cykorya) i herbatę z cynamonem.	Piją cykoryę, herbatę.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, suszą gruszki, śliwki, jabłka a N. gospodyni robią konfitury.	Suszą gruszki i jabłka. czereśnie.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	1 raz albo nic.
— w zimie	dwa razy	dwa razy	1 raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, ~~wino owocowe~~		wódka piwo miód	wódka piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry	4 litry	6 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się piwem, wódką, zaprawianą z masłem i miodem,	Raczą się wódką.	—
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa		
— w tygodniu adwentowym	sześć		
— w tygodniu wielkiego postu	siedm.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bogatsi w zwykłym tygodniu.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 3% mniej zamożnych 67% najuboższych 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Nagórzanka jest wsią, oddalona ½ kilometra od Buczacza. Lud tutejszy przed kilku laty był zamożny, ale od jakiegoś czasu wstydzą się pochodzenia wiejskiego, mówią że nie są wieśniakami a mieszczanami pogardzają strój rodzinny wychodzi z użycia, przebierają się w stroje bawełniane, wełniane a nawet jedwabne i to jest przyczyną upadku. Gospodarze i gospodynie tracą marnie czas co dnia w mieście na targu. i t. d.

Z Kancelaryi wsty
W Nagórzance 4/5 891.
W. Ciężyński
Nacz. wsty.

82 157

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Ossowce

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? tak jest ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? tak jest. ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? Polacy i rusini Liczba ludności? 1680

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Dwa razy strawę a na południek chleb, lub kartofle	Dwa razy	Dwa razy
	w zimie	Dwa razy strawę, a na południek chleb lub kartofle.	Dwa razy	Dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	śniadania nie jadają - tylko obiad i wieczerzę.	jadają tylko obiad i wieczerzę.	
	w lecie: w dni postne	majętniejsi zaś jadają także w południe.		
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	barszcz, fasola, kapusta, groch. kasza w mleku stodkim kwaśne mleko z kulesza - pirogi z serem.	barszcz, kartofla, kapusta, pirogi z serem i kartofla.	barszcz, zacierka, nałyna, kartofla.
	w lecie: w dni postne	kartofla zacierana, barszcz fasola, kapusta.		
	w zimie: w dni zwykłe	to samo co w lecie.	kartofla, barszcz, kulesza, kapusta.	zacierka, kartofle barszcz.
	w zimie: w dni postne		to samo w post.	to samo w post.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	kartofla zacierana	kartofla z solą.	kartofla z solą
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe	kartofla zacierana lub z ogórkami.	kartofla z solą.	kartofla z solą.
	w zimie: w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		żytni	żytni	chleb z soczewicy lub z jęczmienia.
z czego się składa				
czy go sami pieką		tak jest, pieką sami.	pieką sami	pieką sami, chleb żytni zaś kupują w karczmie miejscowej u żyda.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		placki kukuriane przaśne zwane „matajem".	tak samo.	tak samo.
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wieczorem rozczynia, drugiego dnia rano trochę przesiewą mąką zabiesza a gdy robota skisnie wsadza bochenki w piec. –	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Mąkę kukurianą zaparzy, wyniesi robi placek, wsadza do pieca i wypieczony ma nazwę „mełtaja"	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, fasola do barszczu, kapusta, zacierka, czer stodnie i kwaśne mleko z kulesą, kwasza.	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	Kwasza: mąka, kukuriana, mąka żytnia, mąka pszenna razem zamieszana i zaparzona.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	na osobę ¼ l.	używają ¼ l.	bardzo rzadko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego, kwaśnego i maślanki.	tak samo.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają ser z kwaśnego mleka na własny użytek.	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła i robią zapasy na zimę w faskach jako solone masło.	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj nie używają tylko sprzedają.		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło	tak samo.	bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc i na Boże narodzenie, zresztą i innych uroczystych dniach	Dwa lub trzy razy do roku.	raz na rok
16. Jakie mięso jadają	~~wołowina~~		
	~~krowina~~		
	~~cielęcina~~		
	~~baranina~~		
	świnina tak jest	używają świniny	nie używają
	~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane.		
18. Czy używają drobiu?	Nie używają.	nie używają	nie używają. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	pół kilograma	ćwierć kilograma	nie jedzą mięsa. –
20. Czy używają ryb? śledzi?	~~nie~~ używają.	~~nie~~ używają.	~~nie~~ używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają.	nie używają	nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew jest buraki są. ~~karpiele~~ ~~kalarepa~~ cebula jest czosnek jest ogórki są. ~~kapusta świeża~~ „ kiszona jest i. t. d.	tak samo	tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch używają bób używają fasola używają soczewica używają kukurudza używają	tak samo używają	tak samo używają.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) używają i robią sami jęczmienne używają i robią sami jaglanne używają i robią sami ~~przenne~~	to samo i mniej zamożni.	używają ale rzadko.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna używają żytnia używają ~~owsiana~~ hreczana używają jęczmienna używają kukurydzana używają ~~ziemniaczana~~ } mielą po parę worów wielkiego zboża i zaopatrują w mąkę na cały rok. –	używają także i robią zapasy.	kupują w młynie mniej zamożni u arendarza. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podpieńki, świeże i suszone.	podpieńki świeże i suszone	podpieńki świeże i suszone. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	jak najwięcej.	jak najwięcej	jak najwięcej.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.	tak samo i ci	tak samo i ci. —
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie pieką.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy	nigdy	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią	nie robią	nie robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 dwa razy w zimie 2 dwa razy	dwa razy Dwa razy	czasem raz, a czasem i dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~)	piją wódkę i piwo	piją wódkę i piwo	wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Dwanaście litrów	ośm l.	pięć l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką,	wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dnie		
w tygodniu adwentowym	~~cały tygodni~~ trzy dnie		
w tygodniu wielkiego postu	trzy dnie.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 40% ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	natyną		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

83 169

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Skomorochy.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio-

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1100.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	trzy razy dziennie tj. obiad, południek i wieczerkę.		
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	śniadania niema - tylko między 6ą a 7ą godziną rano obiad -		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	składa się zwykle z dwóch potraw, z tych pierwsza zawsze barszcz albo kapustą - druga, zaciurka, (kukurudz) albo kółcza, albo zaciurka (jęczmienn), albo suche kartofli, albo kasza kukurudziana i t. d. -		
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	zawsze jedną potrawę tj. albo zaciurkę kukurudzianą, albo jęczmienną, albo kartofli w juszce, albo w łapinie w sól maczane z chlebem -		
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	razowy jęczmienny, a w mniejszej części i żytni; - a na wesele, albo święta Bożego Narodzenia i święta Wielkanocne piecka kołacze i paschy z mąki pszennej -		
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	odpowiedziano pod poz: 5ą		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w sposób zwykły		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	następujące		
Nazwy ich?	barszcz, kulesza, kartofla, kapusta kiszona, zaciérka jęczmień: albo kukurudziana kasza kukurudziana, pierogi z kartoflami do czego czasem dają océra w takiej ilości, że zdaje		
sposób przyrządzania?	poznać — groch, fasola i bób — gotują jako dodatek do barszczu albo kapusty. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na dorosłą osobę wypada przeciętnie litra. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nie — żadnego. —		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkiego		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	zapasy ćera wyrabiają, i to na sprzedaż, z wyjątkiem ostatniego całego tygodnia przed zapustami — zwany (scropust)		
12. Czy używają masła?	w małej ilości		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasy robią ale tylko do sprzedania		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj dla siebie ni do potraw nigdy nie używają, tylko sprzedają i to stanowi główny dochód dla opędzenia małych wydatków domowych. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	czy w lecie czy w zimie w dniach zwykłych chyba tylko najzamożniejsi		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	mniej zamożni zasadni używają masła jako omasty — a w dniach p		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	nych we trzech kategoryach omastą jest olej z cebulą smażony		
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy na rok	tak	samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina		tak	samo
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	tylko wieprzowe		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	w barszczu gotowane	—	—
18. Czy używają drobiu?	nigdy —	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	½ kil.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	jeżeli się połowi w jesieni uda, to wielkie ryby sprzedają a małe sami jedzą a śledzi używają chyba tylko w wigilię Boż. Narodzenia i Jordanów do barszczu.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	tylko burachów i kiszonej kapusty.		
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	grochu, bobu i fasoli używają jako dodatek do barszczu		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	tylko kukurudziane krupy w młynie sami wyrabiają — czasem używają jaglanne, ale takowe kupują w mieście od sprzedawców. —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	mąki jęczmiennej na chleb, kukurudzianej na kuleszy i zaprawy barszczu i placki i t. zn. malaje zamiast chleba		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podlejsze gatunki a osobliwie podpieńki sami używają - a szlachetniejsze sprzedają —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	ziemniaków używają w łupinie albo obierane też jako dodatek do barszczu. Ziemniaki w ogóle stanowią główne pożywienie wieśniaków. —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Kto ma sadzliwowy, a urodzaj śliwek dopisuje, ten tylko śliwki suszy. —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie . . . . jeden raz w zimie . . . . dwa razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo i wódki		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	dwie litr		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką		
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu trzy dni: ~~Środa~~, Poniedziałek, Środa i Piątek — w tygodniu adwentowym 6 tygodni bez przerwy - w tygodniu wielkiego postu 7 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wszelkie posty ściśle zachowują		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	po równej części. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	grysowym chlebem z młyna amerykańskiego i barszczem z tego grysu parzonem. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	odpowiedzi mają ~~się~~ znaczyć dla wszystkich trzech kategoryj, t.j. najzamożniejszych, mniej zamożnych i najuboższych. —		

84 171

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Zadarów.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } niziny po nad rzeką Lipą złotą i pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna.

Narodowość ludzi? ruskiej. Liczba ludności? 1294. + rz. Katol. 4 = 1300. bez obszaru dworu

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3rzy	3rzy	dwa
	w zimie	"	"	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, z Kulesza – lub Kulesz z mlekiem i kartofle.	to samo co najzamożniejsi – lecz z umniejszeniem nabiałowych potraw.	zwykle czy święto czy post – w zimie i w lecie, zupę rzadką z kartofel – lub Kulesze z barszczem, lub Kapustę z fasolą
	w lecie, w dni postne	barszcz, żur, rozgotowaną fasolę rozrzedzoną z Kulesza, Kapustę z kartoff.		
	w zimie, w dni zwykłe	Kaszę Kukurudzianą z mlekiem.		
	w zimie, w dni postne	prawie to samo tylko z olejem – zupa grochowa, fasolowa.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z zostawionych z śniadania potraw – lub chleba Kukurudzianego, żytniego, z dodatkiem czosnku lub surowej Kapusty.	to samo co najzamożniejsi.	placki z mąki Kukurudzianej – lub Ziemniaki od śniadania Kartofle z solą, post czy nie.
	w lecie, w dni postne	chleb i surowa Kapusta lub ~~ogórki~~ chleb i sér – lub fasola gotowana, na zimno, – groch zimny z.		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo.		
	w zimie, w dni postne	chleb i ogórki kwaszone.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zaciérkę lub Kluski z mąki Kukurudzianej – pszennej, Kulesz z mlekiem.	to samo co najzamożniejsi, z różnicą tylko że nie używają pszennej mąki, na zaciérkę –	czyr – to jest zarobiona bełtanka z mąki Kukurudzianej – lub Ziemniaki ze solą – z jagieł rzadka Kasza lub z Krup Kukurudzij.
	w lecie, w dni postne	Kluski – ~~Kartofle pieczone~~, lub gotowane, Kulesz z olejem lub suszenią.		
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle, groch, Kulesz z mlekiem, zaciérkę z mąki pszennej i Kukurudzianej		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni – żytni nieszary z Kukurudzianą – lub żytni nieszary z grochową mąką, lub	to samo co i najzamożniejsi.	chleb Kukurudziany – upieczony z fasolą, lub Kapustą; lub z Ziemniakami – albo placki Kukurudziane.
	z czego się składa	Kukurudziany;		
	czy go sami pieką	sami wypiekają.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	wypiekają na niedzielę lub zwane baby – z mąki Kukurudzianej zarobionej mlekiem –	to samo tylko rzadko kiedy.	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	sami –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zakiszają ciastem kwaśnem, podfermentowane ciasto mieszą rękami dodejąc mąki ile gęstości potrzeba, osalają, dają kminu	tak samo	tak samo
innego pieczywa?	czernuszki – robione w bochenki pieką.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kapusta, buraki, zupa z ziemniaków i fasoli, kasza jaglana na mleku – kasza kukurudziana zabielona mlekiem kasza z jęczmiennych krup, rzadziej z kreszanych zupa fasolowa, grochowa; kulesza z mlekiem, z nieszczemi podpiętkami lub wywarem suszonych owoców – pierogi z serem, kapustą, holubci (gołąbki) nadziewane jagłami, krupami kukurudzianemi lub kreszanemi. Ziemniaki roztarte, zupa, pieczone. sposób przyrz: gotowane.	tak samo	kapusta, barszcz, buraki, pęcak, fasola, zaciérki na wodzie z mąki kukurudzianej lub beltanka, w zimie kwasza, ziemniaki jako gotowane lub pieczone. sposób przyrz: gotowane.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mleka używają małe dzieci, starzi rzadko – przeciętnie na dzień na jedną osobę	tak samo –	używają w niedzielę i święta, tylko – w zimie czy w lecie jednakowo, 1. decalitr, tylko zabielają potrawy.
w zimie	dwa decylitry – jeden decylitr		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako zbierane mleko, serwatkę na barszcz i maślankę, tudzież kwaśne do kulesz.	tak samo.	tak samo.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego przegotowanego mleka.	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają lecz tylko na niedziele i święta. robią – solone.	tak samo.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie! sprzedają; tylko na prawnik i wielkanoc jedzą na twardo got. i dają do bab.	tak samo	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, sadła 3 razy w tydzień	tak samo	—
w lecie, w dni postne	olej tylko z wiosny.		w post: olejno.
w zimie, w dni zwykłe	tylko do bożego Nar: do posto. masła.		—
w zimie, w dni postne	olej z siemienia konopi.		"
15. Jak często spożywają mięso?	zwykle 3 razy przez rok: na prawnik, tydzień po boż: Narodz: i na Wielkanoc.	tak samo – oprócz na boże narodzenie nie.	na prawnik kurę na wielkanoc tylko, mięso jako święcone.
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~, krowina, ~~cielęcina~~, baranina, świnina, ~~jakie~~ inne (~~konina~~, zające, ~~króliki~~ i t. d.)	baraninę, świninę –	tak samo	tak samo.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, i jako studzieniec. lub duszone z cebulą.	tak samo	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	używają dwa razy do roku tylko w prawdniki – lub tam gdzie chrzciny – wesele.	tak samo.	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	ledwie 3/4 kilogr. do 2½ kilogr. oprócz w wesela i pominki.	tak samo.	tak samo.
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo rzadko i mało.	tak samo	tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tylko na wigilię do pozeniny	tak samo	tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew; buraki: buraków; ~~karpiele~~; ~~kalarepa~~; cebula: cebuli; czosnek: czosnku; ogórki: ogórków; ~~kapusta świeża~~; „ kiszona: kiszonej kapusty; i. t. d.		tak samo	tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch; bób; fasola; ~~soczewica~~; kukurudza	groch, bób, fasola i kukurudza, jako ziarna do gotowania, i kukurudza na mąkę.	tak samo	tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane): hreczanne; jęczmienne: jęczmienne; jaglanne: jaglanne; przenne: —	wyrabiają sami	tak samo	tak samo.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna; żytnia; ~~owsiana~~; ~~hreczana~~; jęczmienna; kukurydzana; ~~ziemniaczana~~	Mąki oprócz owsianej, hreczanej ziemniaczanej wyrabiają sami.	tak samo	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	kozarów, podpieńnick, kołubinki tak świeżych jak suszonych.	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone, gniecione rozgotowane, na zupę, na pirogi. używają rzadko. —	tak samo	tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	codziennie nikt. — raczą się tylko przy weselach pomin[illegible] tylko ci, co zaprzysięgli wstrzemięźliwości	tak samo tak samo	tak samo —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jabłka, i gruszki, śliwki suszone.	tak samo	tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła {w lecie / w zimie}	Dwa razy latem i zimą rano i w wieczór.	tak samo	tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? {wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe}	mało wódki piwa więcej — — — —	tak samo	tak samo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 6 decylitrów —		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięso: wieprzowe, baranina, i wszelki drób — pirogi, kasza mleczna, białe pszenne kołacze, z napoi: piwo — wódka herbata.	tak samo.	tak samo, ale tylko podczas wesel.
35. Postów ile dni {w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu}	3 dni 12 dni przed adwentem cały adwent 6. dni Piotrówki — 6. dni Spasówki całych 7 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nikt — tylko dzieci mleka a stali i starzy omastyw niedzielę, czwartek		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych $\frac{2}{8}$ mniej zamożnych $\frac{5}{8}$ ubogich $\frac{1}{8}$.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	używają sobie ze znanych zwykłych pokarmów, a biorą na odrobek produkta najniższe w cenie, podczas głodu. przednowkami — zasilają się u swoich — buraki, kartofle jedzą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

85

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów, gmina Porąb. Nazwa miejscowości? Porąb-Żegota.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna. Grejs pszenicę — rzadzy kartofle.

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? Domów, więcej niż 300 ku.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	4 razy	4 razy	4 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	3 razy — w Lutym i Grudniu podwieczorek, 4 razy, w Dzień mały.	3 razy	3 razy. —
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Ziemniaki z Barszczem (lub Kapusty) b) mleczne — Kasza lub zacierki z mlekiem	Tak jak i najzamożniejsi. —	
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	Postem — tylko bez mleka. —		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Tak jak i w lecie.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Kasza z mlekiem, lub strawny i kapusta, z chlebem. —	Do.	Do.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Kasza z mlekiem, kapusta z masłem i chleb.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Kasza z mlekiem lub strawny i zacierki (chleb)		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	Nie używają nabiału (tylko w lecie)		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Ziemniaki ze strawny i z barszczem.	Do.	Do.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Chleb z twarogiem.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	To samo, co w lecie.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	Pieczone ziemniaki — Kapusta kwaszona.		
5. Chleb — jaki jadają	Z żyta samego — lub, z domieszką kartofli. —	Do.	Do. —
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką	Sami pieką.		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Kołacze — placki na blasze	Do. —	Do. —
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	Z mąki żytnej — pszennej lub pszennej. Kołacze z pszenicy, z cukrem, jajkami i sporadycznie.		
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Pieką w domu. —		Kupi czasem u piekarza w Alwerni.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Po zaczynieniu dodają kwasu a rzadko drożdży.	Dto	Dto.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na „Godne Święta" (B. Na.) oraz na Święta Wielkie (W. Na.) na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Użyczne przeważnie pszenne.	Dto	Dto
Nazwy ich?	Kluski, makaron, lane ciasta —		
sposób przyrządzania?	Na jajach.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	po dwie i pół kwarty	po 1½ kwarty	ledwo na ćwierć.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	najwięcej po kwarcie	po ½ kwarty	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Zawsze używają mleko słodkie, rzadko kwaśne bez śmietany i bez śmietanki.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek i na sprzedaż z mleka kwaśnego.	Tylko na sprzedaż, z kwaśnego.	
12. Czy używają masła?	Masła używają	wszyscy.	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów	żadnych, z masła nie robią.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają na twardo — miękko — jajecznicę i do ciasta.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słonina i smalec	Mleko i masło używają	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Dto.		
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w każdą niedzielę i święta.	Tylko, w święta.	
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (~~konina~~, ~~zające~~ króliki i t. d.)	pod jesień	Najbiedniejsi mięsa jadają na Święta i w chorobie.	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, na święta zaś wędzone.		
18. Czy używają drobiu?	Używają drobiu tylko, w razie choroby		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Od 28 do 30 ℔ (bez wołu i świńka)	Dziesięć (10) ℔ rocznie. Rodzyny tylko 6 razy rocznie.	
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają w W. Wdzie i w Sławcucie.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu, w bardzo małej ilości, gdyż tylko czterech gospodarzy chowuje pszczoły.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, cebula, ~~czosnek~~, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Wszyscy z pomiędzyczych ogrodowiz robią zapasy.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, ~~bób~~, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	Używają tylko fasolę i groch	Dto	Dto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, pęczak, ~~przenne~~, pertowak	Sami wyrabiają.	Dto	Dto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ziemniaczana	Powyższe mąki używają. Zapasów nie robią, tylko ile razy potrzeba mąki wożą zboże do młyna.	Dto	Dto. Domownicy kupują w sklepach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają – świeże i marynowane, robią zapasy z suszonych.	Dto	Dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na cały rok.		Dto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i skrobane		Dto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Mięszają do chleba i do klusek.		
czy wypiekają z nich placki, ~~kręgle~~ kwydle?	Wypiekają placki i „Kwydle" oraz chleb.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę tylko.	Dto.	Dto.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powidła, suszone	gruszki, jabłka	śliwki.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy / Trzy razy	Dto / Dto	Dto / Dto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, wino owocowe, arak	Piwo, wódka i arak	Dto	Dto.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	46 Kwart	Dto	Dto.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódka, rum, herbata kawa – placki, ustrze	Dto.	Dto.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni / cały tydzień oprócz niedziel / wszystkie dnie postne		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Oprócz środ, piątków, sobót i W. Tygodnia, to w inne dnie używają nabiału. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 16 2/3 %; mniej zamożnych 50 %; ubogich 33 1/3 %.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Wnagorszym roku pieką chleb, z podledniej żytniej mąki.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Herbatę używają tylko, jako lekarstwo.		

Podał M. Ojrzyński

86

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanowski Nazwa miejscowości? Babice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 854

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie		dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem - kasza z mlekiem w niedziele i święta kawa	to samo co najzamożniejsi prócz kawy	ziemniaki ze żurem lub placek, najczęściej sam placek lub żur z ziemniakami
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni postne	ziemniaki z barszczem - kasza		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki, pecak z mlekiem w niedziele i święta kawa		ziemniaki ze żurem najczęściej
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni postne	to samo lecz bez nabiału.		to samo
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni zwykłe	kapusta z grochem najczęściej z fasolą - kasza jęczmienna lub jagł. z mlekiem	to samo co najzamożniejsi	Głównie ziemniaki z kapustą
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni postne	ziemniaki z kapustą		to
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie w dni zwykłe		to
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni postne	ziemniaki z kapustą		to
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub pecak z mlekiem albo ziemniaki z fasolką	to samo co najzamożniejsi	ziemniaki, kapusta - fasola
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni postne	ziemniaki z barszczem lub z odzianką		to.
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni zwykłe	kapustę z ziemniakami - kasze z mlekiem lub maszczone		najzwyczajniej kapusta z ziemniakami
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni postne	ziemniaki z kapustą lub ze żurem		ziemniaki z żurem - lub kapustą z ziemniakami bez omacty
5. Chleb — jaki jadają	żytni pyllowy	rzadko lub ze żarna	placek lub w cale chleba nie jadają
5. Chleb — z czego się składa	czysto żytni	—	—
5. Chleb — czy go sami pieką	tak	niekiedy kupują	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	w miejscowych sklepach najczęściej od żydów	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?	kołacze	—	—
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	z mąki pszennej i wera	—	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami wypiekają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	W pewnej ilości letniej wody rozpuszczają na noc drożdże, kwas (naciastek) i rozsadzają w ciepłem miejscu fermentacyi. Rano dosypują mąki i wyrabiają ciasto. Tak wyrobione ciasto pozostawiają w dzieżce na podrzędnej mące wkrótce kulisty i pozostawiają 1-2 godzin aż wzrośnie po nad do podrzemania. Rozwinięte zaś, przy ciągłem zmywaniu znowu w wierzchu wodą i w piecu. W ½ godz. przesadzają ze stosy owsianej dla dania koloru.	zarabiając samą mąką, jakby na żur ciasto rękami lub wiosłem do tego naczynie. Następnie ubierają i zaś w piecu napalają. Palem zmywają w wierzchu letnią wodą, lub odwa	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Świąteczne: mąkę przesiewają, zarabiają, tak jak na chleb. Osobno znowu w rzeciej w mleku na ciasto, dodając przeprzaf lub zafrenią i na rozczynione ciasto przewrócone, a kraje wokół podczas zawijają.		rozdrabiają w wodzie a dadzą warzywa, lego na grubo na gru
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	mleko, barszcz, żur, kapusta, wodzianka, kasza jęczmienna, jajcy, zacierka, zupełka, prażuchy z mąki, fasola,	jak obok	kapusta, zacierka, ziemniaki barszcz, żur, wodzianka.
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	30 litrów	rzadko	w święta
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	20 "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne - zbierane maślanka	to samo co obok jeśli posiadają, bo rzadko kupują	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka kwaśnego, zbieranego w lecie na własny użytek, w zimie na sprzedaż		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła bardzo mało używają zapasów całkiem nie robią		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Osobno nie używają - najczęściej tylko w święta do kotaczy.	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	przeważnie mleko - oraz słonina lub sadło	przeważnie mleko	mleko rzadko i to tylko w ciągu lata
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	—	—	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	do		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę raz dziennie	w święta	całkiem nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają zwykle krowinę - cielęcinę wieprzowinę i króliki gdzie takowe utrzymują	bardzo rzadko	całkiem nie jadają
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	nie	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 ℔	5 do 10 ℔	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają tylko śledzi w post, jeżeli łakawe w miejscu dostać mogą	jak obok	jak obok
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Są zapasy buraków pastewnych, kapusty kiszonej, karpieli, rzepy	jak obok	kapusty kiszonej, ziemniaków
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Używają grochu i fasoli najzwyczajniej jako opółka z kapustą – fasoli również jako osobnej potrawy.	jak obok	fasoli jako opółki kapusty
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Krupy pęczniemne i jaglane wyrabiają sami. – hreczane niekiedy	jak obok	jeżeli jagieł lub kaszy jęczmiennej używają, to kupne
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Używają mąki żytniej, którą z własnego zboża mają – na mięła pszenną kupują na potrzebę.	jak obok	Mąkę żytnią mają ze żarna a pszenicę zapasów nie ma.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają wszystkie trzy kategorye ludzi, a to świeżych i suszonych a mianowicie: Rydki zwane zielonkami (jeżeżne) — Grzyb prawdziwek (Borowik) — Maślock (Krila Brzozaki itp.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wszystkie trzy kategorye ludzi robią zapasy na zimę		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaków używają jako podawę najzwyczajniej ziemniaki suszą na mąkę, mąką, którą po chleba. Ze zkołatych czyli nadgniłych ziemniaków kiem jedzą.	kruszą mąkę, którą po robią kluski które z mle	z kapustą. Namarznięte trzeć do mączuję, do robią kluski które z mle
29. Czy piją kawę, herbatę?	tak	rzadko	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Ci co mają sady to	podlejsze gruszki i jabłka (suszarki)	suszą na zimę
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	— 3 razy	2 razy rzadko 3 razy	2 razy a
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo - wino (przy okazyach)	piwo - wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	2 litry - ci co piją	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem w części winem.		
	serem, chlebem, kołaczami herbatą	piwem, serem, chlebem herbatą	chlebem, serem, wódką
We Wielkanoc, Boże Nar.	wędzonką, kiełbasą, jajami kołaczem	to samo co obok tylko w mniejszej ilości	nadto w święta wędzonka
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	cały wielki post bez mięsa a trzy dni w tygodniu bez nabiału.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zwyczajnie nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	7% zamożnych — 70% mniej zamożnych — 23% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	niczem innem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Gdyby był Ruxiny przeciąg czasu na to sprawozdanie wyznaczony i to w porze zimowej, toby można było niektóre pozycye dokładniej i szczegółowiej określić. W sprawozdaniu tem Babice za podstawę wzięte — Do parafii należy 10 wsi o mieszkańcach każdej wsi można to samo powiedzieć a przynajmniej z małemi zmianami co jest tu nadmienione w pozycyach: od 1 do 8, 10-18, 20-31, 34-36.		

87

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów Nazwa miejscowości? Brodła

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1340

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztéry	trzy	dwa
	w zimie	trzy	dwa	dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę lub mléko z chlebem, niektóry chleb z masłem lub serem.	zamiérkę z mlekiem, ziemniaki z barszczem, albo wodziankę.	suchy chleb lub wodzianka.
	w lecie, w dni postne	bárszcz chlebem lub ziemniakami	pod placynki czyli placki upieczone na blasze.	
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem lub zamiérkę z mlekiem słodkiem.	Zamiast śniadania jedzą wcześnie obiad składający się z ziemniaków z kapustą, fasolę zamiérkę.	Barszcz z ziemniakami.
	w zimie, w dni postne	to samo.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki z kapustą lub fasola z kapustą – Zaciorka z mlekiem słodkiem Kasza jaglana z mlekiem słodkiem lub jęczmienna – Kluski pszenne z mlekiem – Wórzyta rosół ze ziemniakami i kawałeczek mięsa – groch z krupami. – Zwykle jedzą dwie potrawy – W dni postne ta różnica, że nie jedzą mięsa i słoniny, masłem rzadko kiedy kaszą. W zimie prawie tak samo. –	Prawie tak samo, jak najzamożniejsi, z tą tylko różnicą, że mięso ledwie dwa razy do roku jedzą, tj. na Boże Narodzenie i w Wielkanoc. —	Ziemniaki z barszczem lub kapustą i zamieszka tj: mąka rzucona na wrzącą wodę /: to zwykłe pożywienie najuboższych, najczęściéj bez mleka. tak w lecie jak i w zimie. —
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Wieczerza nie wiele różni się od obiadu, najzwyklej jednak jedzą: ziemniaki z barszczem lub kwaśném mlekiem, zamieszkę lub zaciorkę z mlekiem — w każdéj porze roku.	Tak samo.	Ziemniaki często nieźmie wkroszone. —
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		W latach lepszego urodzaju pieką chléb żytni, razowy na kwasie, lecz więcéj kupują u miejscowych piekarzy.	Kiesem pieką placki słodkie na blasze, najwięcéj kupują u miejscowych piekarzy	Rzadko kiedy jedzą.
z czego się składa				
czy go sami pieką				
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Bułki lub bułeczki kupione gdzie w mieście, jako gościniec jarmarczny, na Wielkanoc kołacze ze serem.	Tak samo, lecz rzadziéj. —	—
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kilka kwart mąki żytniej rozczyniają w dzieży z dodaniem kwasy przed wieczorem następnego dnia zamiesza mąką i wyjmują kostenki różnej wielkości. —	Placki jak najzamożniejsi.	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki zwykłe, jest to mąka zarobiona z wodą na ciasto, które rękami rozgniatają i pieką na ogniu. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Ziemniaki gotowane na wodzie ze solą. Zacierka - jest to mąka żytnia, pszenna lub jęczmienna zarobiona z wodą na ciasto - to podrobione rzucają na posolony ukrop - jedzą z mlekiem słodkiem przegotowanem. Zamiesztka - mąka rzucona na posolony ukrop z mlekiem - Kasze gotują na wodzie i kraszą mlekiem - Kapustę kiszoną zasmarzają słoniną - Mięso ugotowane na rosół z dodaniem pieprzu i pietruszki. —	Jak samo	Jak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Pół litra dziennie.	Ćwierć litra.	Prawie nic.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mało mleka słodkiego, więcej kwaśne zbierane, maślankę i serwatkę	Najwięcej serwatkę, mało kwaśnego a rzadko słodkie	Serwatkę wszem.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Rzadko kiedy na własny użytek, gdyż sery wyrabiane z kwaśnego mleka - zwykle sprzedają.	Sprzedają sery	Nic.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Bardzo mało używają masła - wszystko sprzedają	Wszystko sprzedają.	Nic.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Wszystko do ciasta.	Nigdy	Nigdy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Najwięcej mleka, mało słoniny.	Tylko mleko	Rzadko mleko lub serwatki.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W dni świąteczne	Dwa razy w roku	Nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Jak samo	Nic
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują	Mięso gotują	—
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Kg.	5 Kg.	0.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Wozaie prostu kupują śledzie	✓.	✓.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	✓.	✓.	✓.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Trochę marchwi, karpieli i kapustę kiszą w beczkach.	Tak samo	Trochę kapusty kiszą.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Nie wiele fasoli, mniej grochu, gotują na wodzie i używają jako przymieszkę do kapusty. –	Tak samo	✓.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kaszę jęczmienną i jaglaną zyrobiają w tutejszych młynach. Krupy jęczmienne kupują w domu w stępach.	Tak samo	✓.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki powszechnie używają żytniej, mniej jęczmiennej a najmniej przennej. — Wszystkie z własnego zboża. –	Tylko żytnią i jęczmienną – o ile zapas zboża starczy.	Żytnią, kupują w sklepach miejscowych. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby jadalne ~~w~~ zasuszają, lub świeże gotują na wodzie, używając ich jako okrasę do zacierki.	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wykopane ziemniaki w jesieni przechowują w piwnicach przez cały rok. —	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane.	Gotowane lub pieczone. —	Gotowane lub pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?			
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Placki pieką, lub kręgle z nadtartych ziemniaków gotują na wodzie	Tak samo	Tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie wiele kawy i herbaty	Nic	Nic.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Trzy razy	Trzy razy w lecie Dwa razy w zimie	Dwa razy w lecie Raz w zimie
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę, mniej piwo.	Wódkę, mniej piwo	/
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 l.	5 l	/
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem i herbatą z arakiem	Tak samo	/
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Piątek		
w tygodniu adwentowym	Środa, piątek i sobota		
w tygodniu wielkiego postu	Środa, piątek i sobota		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Mało mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 40 Mniej zamożnych 300 Ubogich — — 1000		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Otręby i mąka kukurudzaną, które kupują. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/		

Brodła dnia 18. maja 1891 r.

Aleksander Sikorski
nauczyciel

88 179

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów. Nazwa miejscowości? Czernal.

Jaka miejscowość? { górzysta? ~~pagórkowata~~? ~~nizina~~? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~? }

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 720.-

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy.	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy.	dwa razy	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz ze ziemniakami omaszczony słoniną i kluski gotowane na mleku.-		ci nieraz śniadania nie jadają - lub też jak gdzieś u kogo trafi.
		w dni postne	barszcz jałowy i kluski gotowane na wodzie.-		
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo	tak samo.	
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kluski na mleku - kapusta z grochem - albo ślinki gotowane z wrzącą garuszem ze ziemniakami - kwaśne mleko ze ziemniakami. W dni postne to samo tylko jałowo.-		ci dostają obiady w klasztorze jako jałmużnę - zawsze jałowo - kwasem olejem maszczonem - lub też dostają pieniędzy w nagrodzie które w domu sobie gotują.
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta ze ziemniakami lub z grochem. kapiel - lub też co na mleku -		
		w dni postne		biedniejsi obiadu nie jadają dla oszczędności	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kwaśne mleko ze ziemniakami - lub ślinki gotowane ze ziemniakami.-		ci jadają to co upieczą przeważnie ziemniaki z kapustą lub kapiel.
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz ze ziemniakami lub kluski na mleku a jak go nie mają to na wodzie.-	kapustę z grochem	
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		chleb jadają żytni - pieką go z ciem sami - przeważnie kupują go w karczmie lub w sklepiku - górnicy biorą chleb od liwerantów Kantorów z Krzeszowic.		
	z czego się składa				
	czy go sami pieką			chleb to dla wielkiej domieszają gotowanej ziemniaki, i to pieką na wielkiej świecie a dla zwykłego użytku	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		pieką placki dla oszczędności drzewa, po niadaniu lub obiadu ~~lub na~~ blaszce lub równocześnie w zabaniku.-		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Jeżeli ziemniaki im przemarzną lub gniją, wtedy zwobierają je ze skórek, następnie suszą, tłuką mielą i wypiekają placki czarne.-		
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?		Na wesela pieką krakze ze śremi to od zamożności gospodarza zależy gatunek mąki.-		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?			
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, ziemniaki, karpiele, groch, kaszel, jeczmienna.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	mleka używajal - a ile przypada na jednel osobel to ciel nie dal obliczyć; ktorzy maja, to go mało używal, nieraz dzieci dostanal, a starzi go niel używajal.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkiel, kwaśnel, zbieranel niezbierane, maślankel.-		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiajal na własny użytek i to z krowiego mlekal.-		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Mastal używajal - lecz na zimel zapasow niel robial.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używajal osobno-		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słoninel		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	mastol		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	słoninel		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	masło		
15. Jak często spożywają mięso?	Miesal spożywają bardzo mało li tylko na wielkiel świętal lub na weselal-		
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~			
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: ~~baranina~~			
16. Jakie mięso jadają: świnina			
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (~~konina~~, ~~zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają gotowanel.-		
18. Czy używają drobiu?	Jeżeli ktoś chory, tomu ugotują kurcę.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Jadają i śledzie.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — ~~marchew~~, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, ~~cebula~~, ~~czosnek~~, ~~ogórki~~, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, i. t. d.	Zapasy robią z ogrodowizn a mianowicie z buraków pastewnych, z karpieli i z kapusty kiszonej.		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	Używają grochu, bobu i fasoli.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne, ~~jaglanne~~, ~~przenne~~	Używają krup jęczmiennych		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, ~~owsiana~~, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	Używają mąki pszennej żytniej i jęczmiennej	żytniej i jęczmiennej.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają jadalnych – tylko gotowane jako zupa grzybowa ze ziemniakami. –		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią – jako główne przy rzniej.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaków używają gotowanych i pieczonych. –		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Jako domieszki do chleba używają.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają ze ziemniaków placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę we wielkie święta, herbatę też na wesela. –		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy	dwa razy	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~	Piją wódkę, piwo i wino. –		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie wiadomo – gdym się pytał karczmarza ile sprzeda wódki – to odpowiedział jak kwartę na tydzień to dużo – podczas wesel więcej – i to jest prawda gdyż nasi ludzie są trzeźwymi – trafi się ze się kto opije to wyde na jarmarku. –		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na święta używają mięsa wieprzowego rzadziej krowiego – na weselach i chrzcinach tak samo przytem piją piwo, wódkę, herbatę kawę. – Co mięsy używają trunków piją herbatę z rumem przeważnie starsze kobiety. –		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni piątek i sobotę. – cały adwent i cały post poszczą.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają nabiału – też w środy, piątki i soboty wielkiego postu nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	—		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W ogóle odżywianie się tutejszych ludzi pomimo zarobków jest bardzo nędzne, skutkiem czego na siłach fizycznych są słabi. Mięsa bardzo mało jadają, jeżeli krowę dobiją, kupują mięso z tem przekonaniem aby odszkodowanemu w części zwrócił się strata. –		

89

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów. Nazwa miejscowości? Gmina Grojec.

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? pagórkowata. / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna. / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 942 mieszkańców.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kluski (zacierki) lub kaszę z mlekiem i kapustę z ziemniakami –	taż samo jaki i pierwsi	taż samo.
	w lecie, w dni postne	taż samo lecz bez mleka – barszcz (żur) z ziemniakami i kapustę		
	w zimie, w dni zwykłe	taż samo jaki i w lecie.		
	w zimie, w dni postne	taż samo lecz bez mleka.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	placki upieczony na blasze lub kapustę z ziemniakami zostawioną od śniadania.	taż samo jaki i pierwsi	chleb wzięty z kapalni
	w lecie, w dni postne	taż samo.	—	taż samo —
	w zimie, w dni zwykłe	taż samo	—	—
	w zimie, w dni postne	taż samo	—	—
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zacierki – lub kaszę i kapustę z ziemniakami – lub barszcz (żur) i kapustę z ziemniakami	taż samo jaki i pierwsi	taż samo – lecz także i chleb.
	w lecie, w dni postne	taż samo lecz bez mleka i omasty	—	
	w zimie, w dni zwykłe	taż samo jaki i w lecie.	—	
	w zimie, w dni postne	taż samo lecz bez mleka i omasty.	—	
5. Chleb – jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo		kilka razy do roku tj. na większe święta – wypiekają chleb z mąki żytniej we własnych piecach także piekę chleb na wesela, chrzciny i pogrzeby.	piekę placki z mąki żytniej na blasze po odgotowaniu śniadania lub też kupują chleb od miejscowych kramarzy żydowskich.	Radzą chleb wybierany a kupiony swej pracy jako gorszy lub pomocniczy przy kopalniach głównie rozpowszechniony w gminie się znajdujących; a jako chleb świąteczny od Borucha z Radzyńca lub też chleb t. z. żydowski.
6. Inne pieczywa – jakie używają?		Niektórzy trzy razy do roku wypiekają w domu placki (kołacze) z mąki pszennej z serem –	nie używają innego pieczywa, oprócz bułek przynoszonych im z sąsiedniego miasteczka.	nie używają innego pieczywa.
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wypiekają chleb żytni na drożdżach lecz przeważnie na kwasie – kołacze z serem jak też 5 i 6.	nie	nie.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kasza gotowana na wodzie mąka zatarta żytnia, pszenna i jęczmienna (zacierka) fuchka tj. usypana mąka na wrzącą wodę. pączki tj. mąka ugnetona zalana wodą wrzącą	tak samo.	tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają w każdej porze roku i przeciętnie wypada na 1 osobę	tak samo – 15 litr	tak samo 10 litr
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	w roku 20 litrów		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mlekiem słodkiem wszystkie potrawy mączne lub płockiem –	niezbieranem lub zbieranem mleko kwaśne i maślankę	zalewają mleko słodkie przegotowane z chlebem jedzą z ziemniakami.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek	tak samo lecz mniej	nie wyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła jako omasty do potraw – lecz zapasów dla siebie nie robią, lecz masło sprzedają na targach	tak samo lecz mniej używają bo więcej sprzedają.	nie używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj zupełnie ani osobno ani do potraw nie używają, lecz te sprzedają przychodzącym do wsi przekupniom.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masło, słoninę, sadło	tak samo –	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	jadają jaiowo.	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło, słoninę sadło	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	jadają jaiowo.	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	Zaledwie kilka razy do roku tj. w większe uroczyste w czasie chrzcin i wesela.		święta do roku i
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Jadają krowinę lub cielęcinę kupowaną w sąsiednich miasteczkach		
16. Jakie mięso jadają — krowina	jak również i wędzone mięso (świninę) na Wielkanoc – i króliki		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	w małej ilości chodowane w domu.		
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają tylko jako rosół wygotowane –		—
18. Czy używają drobiu?	Nie używają bo wychowany drób sprzedają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	W roku mięsa przeciętnie na człowieka dorosłego 2½ Klg	1 Klg	5 Klg - bo to się gorszy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają ryb - udają się na kargi i jarmarki do	ledz śledzie jadają	w dniach postnych wkilkoroznych miesiącach.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Zachowują tylko jako zapasy tylko kapustę kiszoną w beczkach.		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Są używane tylko groch i fasola ugotowane jako przymiarka do kapusty.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają krup i kaszy we młynie wyrabianych.	z własnego ziemniaka	Kupują krupy jęczmienne i kaszę jęczmienną na targach, a w większej ilości mają je od procendawcy Żyda na Kopatkach gdzieś zgarnie trwają.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Robią zapasy z własnego żyta i ziemniaka.		Kupują mąkę żytnią na targach lub jak wyżej otrzymują z Kopatki.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów a mianowicie białe, siniaki, rydze i prawdziwe, patrzajane i gotowane z zaciurką lub kaszą –		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wszyscy robią zapasy ziemniaków.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają z barszczem /żurem/ z mlekiem a po największej części z kapustą – do chleba nie używają ziemniaków jako domieszki – w czasie zmarzniecia ziemniaków wpada po wysuszeniu ich, krę na mąkę i wypiekają z nich placki.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Na wielkie święta uroczyste piją na śniadanie kawę – zaś na chrzciny i wesele kawę i herbatę.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	robią.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	Tak w lecie jak i w zimie palą dwa razy dziennie celem gotowania jadła.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Piją przeważnie wódkę – arak i piwo.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W przybliżeniu na dorosłą osobę 2 litr	½ litr	½ litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych tj. większych świąt i odpustów raczą się wódką i piwem; zaś w czasie chrzcin i wesel raczą się zawsze wódką i piwem jak również kawą i herbatą z mlekiem.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	Środa, Piątek i Sobota.		
	Cały adwent niektórzy jadają bez mleka i masły a niektórzy tylko Środa, Piątek i Sobota		
	Cały post niektórzy jadają bez mleka i masły a niektórzy tylko Środa, Piątek i Sobota		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają nabiału tj. mleka ani masła w dnie postne.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 rodzin stosunek procentowy zamożnych 2½% mniej zamożnych 8% ubogich 9%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku kupują kaszę, ryż, groch po sąsiednich jarmarkach.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W Grojcu oprócz lichego odżywiania się na zdrowotność mieszkańców niekorzystny wpływ wywiera: używanie do kąpieli glinki ogniotrwałej niedorostków płci obojga do ciężkich prac na kopalni – zaś w Grojcu i w sąsiednich gminach nieczyszczenie publicznych studzien choćby 2 razy do roku jak również zatrzymywanie wody gnijącej w różnych dołkach i nieużytecznych stawkach.		

W Grojcu dn. 8 maja 1891 r. Karol Sadowski
nauczyciel Ludowej szkoły 2 kl. w Grojcu

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

90 123

Powiat? Chrzanowski Nazwa miejscowości? Gromiec, Bobrek, Gorzów Chełmek

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? Chełmek pagórkowaty – raś trzy pierwsze – nizina –

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? – nie urodzajna? Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? około 4000

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: pięć razy – w zimie: trzy razy	w lecie: cztery razy w zimie: dwa razy a czasem trzy.	w lecie: dwa a czasem podczas robót polnych trzy w zimie: dwa razy –
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe kawę a niektórzy – ziemniaki z rosołem, kapustę i mięsa – albo zamiast mięsa kaszę na mleku lub z mąki zacierkę – w dni postne zur ze ziemniakami – i z mąki. – a niektórzy kawę czarną – w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: to samo co i w lecie –	ziemniaki z zurem lub mlekiem – zacierkę na wodzie – lub kluski omaszczone masłem a czasem słoniną jednak zawsze mają na dwoje: używają czasem wodzianki z cebuli – pietruszki.	prawie to samo co mniej zamożni tylko z tą różnicą że i często mają jałowe potrawy a w zimie poprzestają na jednej potrawie. –
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe Oprócz Chełmku – w tych gminach tak w lecie jak w zimie składa się obiad z placku pieczonego na blasze – albo z chleba swojskiego – albo z kupnego – sera – masła lub czasem kiełbasy albo jajecznicy. – w dni postne W postne dnie zaś suchy placek lub chleb a przy pracy – śledzia lub rusa – przytem po dwie szklanki herbaty. – w zimie: w dni zwykłe W Chełmku zaś obiady gotowane rosół – lub wodzianka z ziemniakami. – w dni postne	Co zostanie od śniadania z dodatkiem do tego placku lub chleba –	Co zostanie od śniadania. W zimie zwykle nie jadają obiadu.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z zurem lub mlekiem lub rosołem albo z kapustą a na drugie zacierkę na mleku lub kluski omaszczone słoniną lub masłem albo kaszę żółtą na słodkim mleku. – w dni postne w zimie: w dni zwykłe w dni postne, prawie to samo tylko bez omasty. – w dni postne To samo co w lecie.	Tak samo co na śniadanie.	Ziemniaki, kapustę – wodziankę – zur – zacierkę lub kaszę lub fasolę. a w dni postne prażone ziemniaki. –
5. Chleb	jaki jadają: swojski razowy żytni – lub pszenno żytni albo pytlowy – z czego się składa czy go sami pieką często sami pieką lub czy go kupują i gdzie, od kogo a kupny od żydów albo w mieście albo we wsi. –	rzadko chleb kupny albo swojski tylko zwyczajnie zrobiony na kwasie placek pieczony na blasze lub na popielnisku w lecie. –	tak jak mniej zamożny.
6. Inne pieczywa	jakie używają? W czasie świąt wielkanocnych, Zielonych Świątek – Bożego Narodzenia i podczas odpustów używają czasem kołaczy ze serem – lub z powidłami – lub z miodem i buchty zwane babkami, które sami wypiekają z mąki mizyńskiej lub kupnej parowej. – z czego się składają? z kąd je otrzymują?	Ci także tak używają z tą tylko różnicą że pszenicę mielą w żarnach a rzadko z kupnej mąki.	Żadnych –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczór zaczyniają kwas – a rano zarabiają ciasto i po wyrzuceniu wałają bochenki – kładą do stomianek i wypalonym piecu wypiekają	jak pierwsi	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Kołacze – babki zaś na drożdżach z dodaniem jaj – mleka i masła –		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane a rzadko pieczone		
Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, zaiczka – prażuchy – fasolka kasza – groch – fasole – marchew –		
sposób przyrządzania?	Ziemniaki gotują skrobane (bez łupy) albo też prażą tj. układając w naczyniu warstwami z cebulą – słoniną – a w poście bledziem bez wody – kapustę bez zasmażki tylko z gniecionemi ziemniakami obtłaszając przez stoną cebulą – Zaiczkę zaś albo urobią ciasto i zarzucają plackami kładąc do wrzącej wody – albo nalewając wody lub mleka – i jaja do mąki rozcierają w rękach – fasolka zaś – do wrzącej wody wsypują mąkę i rogalkę mieszają aż do gęstości – marchew krają w kostki i zasmażają. –		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają i wypada do 100 litrów	do 50 litrów	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	zaś do 50 litrów —	do 20 litrów	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie gotowane – kwaśne zbierane – maślankę a najwięcej u mniejszych serwatkę		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny użytek z mleka kwaśnego a rzadko na sprzedaż	wyłącznie na sprzedaż	—
12. Czy używają masła?	używają –	bardzo rzadko	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają – osobno – i do potraw	tylko do potraw.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny – sadła lub masła –	masła a czasem sadła.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	— — — —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny sadła lub masła	masła a czasem sadła.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	— — — —		
15. Jak często spożywają mięso?	W święta i niedziele a czasem podczas prac wiosennych lub jesiennych.	tylko podczas świąt	nigdy. –
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	— krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę	jak poprzedni	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	– Króliki –		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują lub czasem smażą czyli jak zowią duszą w garnkach. –	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	W czasie choroby tylko zabijają kury a tak nie. –	na lekarstwo. –	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	od 10 do 15 klgramów.	od 3 do 8 klgr.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Mieszkańcy nad rzeką Wisłą i Przemszą trudniący się łowieniem ryb drobne rybki używają a grubsze sprzedają — w dniach zaś postnych używają śledzi —		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew / buraki / karpiele / kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	Lud tych miejscowości przeważnie rolnicy a ponieważ ogrodowizny stanowią wytłaczaną żywność ludu czyni zapasy na zimę. —		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch tak; bób —; fasola tak; soczewica —; kukurudza —	gotowanę w całości z mlekiem lub omaszczony lub suchy —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane); jęczmienne tak; jaglanne tak; przenne nie	Używają jęczmienne i jaglanne, które w sąsiednich młynach omielają albo kupują w najbliższych miastach lub po sklepikach wiejskich żydowskich tylko z wyjątkiem Gromca gdyż mają własny sklepik rolniczy. —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna /; żytnia /; owsiana —; hreczana —; jęczmienna —; kukurydzana —; ziemniaczana —	Używają mąki pszennej i żytniej, którą ze swego zboża wyrabiają na żarnach domowych albo w młynach wodnych, albo też często kupują od żydów — jak powyższe kasze, zapasów bardzo mało robią. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	Używają prawie, maślaki – rydze świeżo gotowane w zupie albo w zaprawie. –	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią –	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe gotowane – pieczone – lub gniecione. –		tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	bardzo mało. –	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	— — –	Z nadpsutych ziemniaków porą jesienną wypiekają placki – i kluski. / kręgle.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją prawie codziennie	w święta	nigdy. –
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie –	nie	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	w Gromcu, Gorzowie i Bobrku dwa razy. a w Chełmku raz trzy razy.	tak samo	raz na dzień a w zimie tylko dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Podrostki – młodzieńcy i młodsi gospodarze piją przeważnie wódkę – mniej piwa i wina a najmniej miodu – zaś wstrzemięźliwi a właściwie nie używający wódki piją wino i piwo –		wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Jestto bardzo trudna odpowiedź. ale można przypuszczać że używający wódki wypada mniej więcej do 25 litrów. –		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kawą – winem – piwem herbatą z winem lub z rumem.	piwem – wódką i herbatą – –	piwem i wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	jeden a niektórzy dwa tj: Piątek i Środę a rzadko Sobotę. / piątek, sobotę i środę / ścisły piątek sobotę i środę a w inne dni z nabiałem, bez mięsa		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych dwie dziesiąte /2/10/ mniej v.t.e pięć dziesiątych 5/10 ubogich — trzy v.t.e 3/10.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Łazierką z najpodlejszej mąki, a razej z otrąb. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lud ten w zimie żywi się przeważnie tylko tem co z roli zebrał ale w lecie z powodu braku zarobku, szukając tego w sąsiednich krajach: Sasku Pruskim – Austryackim i w Polsce i na flisie, żywi się więcej chlebem Kupnem i kiełbasą lub słoniną, a bogatsi i mięsem. Potrawy przyrządzają pojedenczo bez żadnych okras z małej domieszki. – Krajdująca się inteligencya w tych miejscowościach żywi się jak mieszkańcy miast. –		

91 185

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krzanowski Nazwa miejscowości? Jeleń

Jaka miejscowość? górzysta? górzysta; pagórkowata? ~~x~~; nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? górzysto-piaszczysta gleba a więc z całego pomiału tutejszego najmniej urodzajna. średnio urodzajna? nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polacy, – pomiędzy tem 10 rodzin żydowskich. Liczba ludności? 1493.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy; w zimie 3 razy	Najzamożniejszych gospodarzy można policzyć zaledwie sześciu.	w lecie 3 razy; w zimie 2 razy	w lecie niekiedy 3 razy; w zimie 2 razy a nawet i 1 raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe jadają ziemniaki z barszczem okraszone słoniną lub masłem, jeżeli takowe ma. w dni postne jadają tosamo, lecz bez okrasy. w zimie: w dni zwykłe to samo jak wyżej. w dni postne atto.	do tych zaliczam robotników z kopalnia i małych gospodarzy. w lecie w dni zwykłe gospodarze tak samo jak najzamożniejsi a gorzej niekiedy kawę. w dni postne gorzej, kawę nie zawsze. w zimie: tak samo jak w lecie	Ziemniaki z barszczem bez okrasy. w zimie: tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z kapustą okraszone słoniną lub masłem, albo kaszą jęczmienną lub jaglaną. w dni postne to samo bez omasty, lub okraszone masłem. w zimie: w dni zwykłe to samo. w dni postne to samo.	to samo, co najzamożniejsi. to samo – To samo.	Ziemniaki z barszczem bez okrasy. w zimie postne to samo. To samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe Ziemniaki z barszczem i pokrowy z mąki okraszone masłem lub słoniną. w dni postne to samo z masłem. w zimie: w dni zwykłe, w dni postne To samo.	Tak samo jak najzamożniejsi, używając mniej okrasy. To samo.	Wieczerzy najubożsi w zimie nie jadają. W lecie zaś ziemniaki z barszczem lub woda zsiana (To jest woda solona z pieprzem albo pietruszką.)
5. Chleb	jaki jadają razowy; z czego się składa z mąki żytnej; czy go sami pieką sami go wypiekają. Dopiero im zapas starzy a później kupują od piekarzy izraelitów; lub czy go kupują i gdzie, od kogo ~~x~~	Tak samo.	Ci chleb jadają jeżeli im na takowy zarobek wystarcza
6. Inne pieczywa: jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?	~~8~~	~~8~~	~~8~~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wypiekają w piecach wypalanych drzewem	wypiekają rzadko gdy zarobek ostatni kupują	nie wypiekają, razem kupują jeżeli mogą sobie jakąś kwotę zarobić.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	8	8.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, barszcz, kapusta, grochu mało, marchew, kawa bardzo rzadko jako potrawa przednia, mięso tylko w dni świąteczne, to nie zawsze i kasze jaglane albo jęczmienne.	Mniej zamożni jadają te same potrawy i tak samo przyrządzone.	Żywią się przeważnie ziemniakami z barszczem i kapustą. –
sposób przyrządzania?	potrawy te przyrządzają przez gotowanie w sposób najprostszy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przypadnie na 1 osobę przeciętnie 1/4 litra dziennie	na 1 osobę przypada 1/4 litra	8
w zimie	1/4 litra a to dlatego gdyż zebrane siana na zimę dla bydła są liche a krowy nie mają	w zimie prawie mleka nie mierzają gdyż mają jedne krowę i za pasz prawie mleka nie mają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najwięcej używają mleka kwaśnego zbieranego i maślankę. –	Tak samo.	jeżeli mają za co kupić.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego.	Używają mniej	dto
12. Czy używają masła?	Używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią.	Tak samo.	8.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają.	8	8.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, lub masła.	słoniny, sadła lub masła. bez okrasy	8.
w lecie, w dni postne	masła		
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak samo. W wielki post olej rzepakowy (roślinny)	Jak samci	
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w dnie świąteczne i to rzadko.	Tylko we wielkie święta. Gorzej jadają częściej	jeżeli mają jaki pieniądz kupują mięso na Wielkanoc i zielone święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Tak samo	Tak samo
krowina	krowinę		
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	świninę	Tak samo.	Tak samo.
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie,	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	24 funty	mniej zamożni gospodarze na tosch rocznie 12 funtów. górnicy 24 funty.	2 funty.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb nie. Śledzi używają	Tak samo.	Tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	Nie	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew jest; karpiele są; kapusta kiszona jest.	Tak samo.	Jeżeli ma za co kupić wtedy ma to samo co poprzedni.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch kupuję i używają go z kapustą; bób; fasola jest używa z kapustą lub sama; soczewica; kukurudza.	Tak samo.	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	hreczane (tatarczane) —; krupy jęczmienne i kasze jaglana sami wyrabiają. Innych kasz nie używają.	Tak samo. Górnicy kupują.	Tak samo używają tylko te kasze kupują.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	żytnia i mąki używają i robią z niej zapasy, dopóki starczy;	Tak samo. Górnicy kupują.	Kupują częściowo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych, kozaków, rydzów surowych do barszczu, inaczej grzybów nie umieją przyrządzać.	Tak samo.	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	To samo	Tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane w zwykły sposób.	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają w małej ilości	"	"
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę rzadko, herbatę piją w podróży	"	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie —	Nie —	Nie. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy / 3 razy	2 razy / 3 razy	1 raz / 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	używają mało / dużo " / nie / używają mało / nie.	Tak samo.	bardzo mało.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nawet w przybliżeniu obliczyć nie można, gdyż jedni używają bardzo mało, drudzy nic, a trafia się też pijaństwo		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, winem, ale najczęściej winem.	Tak samo.	Najczęściej wódką w małej ilości.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni od mięsa / 3 dni od mięsa i mleka / 3 dni od mięsa i mleka.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają, oprócz postu adwentowego, 40-to dniowego, suchych dni i wigilij przed świętami ruchomemi.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 1/10 części, mniej zamożnych 6/10, najuboższych 3/10 całej ludności. = 100 procent. =		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się w czasie przednowku takimi samemi potrawami jak zwykle, czem się zaś żywią w czasie głodu, tego nie mogę owiedzieć, gdyż na pytania stawiane mi jednemu włościaninowi w tym względzie, otrzymywałem odpowiedzi, że i wtedy się tem żywią jak zwykle. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

92

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów Nazwa miejscowości? Kwaczała - Rozkochów - Źródła

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Północno wschodnia część górzysta - pagórkowata, południowo zachodnia więcej dolina / nizina / Poprzerzynana licznymi dołami, wąwozami, przez zaś środek wzdłuż wsi rzeczka często wypychająca i liczne bagna. - Z tego powodu powietrze wiosną w południowej części wsi niezdrowe.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna.

Rozkochów około 1200 mieszk.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności Kwaczała 1.700 mieszkańców Źródła około 120 mieszkańców

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem lub Kapustą, zsiadłą, na mleku, rzadziej różne mamałygi, kluski, fasolę, groch, niektórzy nawet mięso i króliki	Tamto co i wyżej, mniejsi, bez mięsa	Ziemniaki z barszczem, Kapustą, potrawą ziemniaczaną, rozprawą, kaszą jęczmienną, fasolą z Kapustą
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	jak wyżej tylko bez nabiału i bez mięsa.	detto	Potrawą ziemniaczaną - Kapustą ziemniaki -
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	Rzadziej nie tamto różne niektóry tylko jedną mięso Kapustę lub Krupnik.	detto	jak wyżej: około godziny 10 zł rocznie - -
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	j. w.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Obiad zgotowany przy śniadaniu składa się zwykle z tych samych potraw co śniadanie z dodaniem po kawałku chleba lub placki.	detto	Suchy kawałek placka lub chleba Kupnego
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	j. w. bez okrasy	detto	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Obiad świeżo gotowany tamte potrawy.	Po największej części gotowany z Kapustą i placki do tego.	Nie jadają.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	Ziemniaki prażone - lub gotowany j. w. bez okrasy.	Suchy placek, lub ziemniaki prażone. -	"
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	jak śniadanie bez mięsa	jak śniadanie	Gotowane jak śniadanie
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	jak śniadanie.	jak śniadanie	j. w
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	jak śniadanie bez mięsa	jak śniadanie	ziemniaki prażone
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	jak śniadanie	jak śniadanie	
5. Chleb — jaki jadają	żytni	Bardzo rzadko pieczą dwa lub trzy razy do roku z składu z mąki żytniej pomięszanej z mąką gdy potrzeba Kupują	żytny
5. Chleb — z czego się składa	z mąki		Kupny
5. Chleb — czy go sami pieką	sami niektóry w lecie		—
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Kupują; od piekarzy żydowskich w Chrzanowie lub Lab.	u piekarzy żydowskich	piekarzy żydowskich.
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Placki z mąki żytniej - pszennej mąki i Kołacze.	Placki jak najczęściej	Warzą Święta Wielka, mamy Kupną Kr. Kiełb lub chleb. -
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	Kołacze z mąki pszennej, Kupnej i z niej pieczą lub Kupują pieczone w czasie świątecznych z cukru na wierzchu. -	i Kołacze pieczone z mąki pszennej mąki	
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Sami pieką. -	jak najczęściej.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na nie rozczyniają stosowną ilością mąki i wody w której są rozpuszczone drożdże lub kwaśne ciasto – które umyślnie piekają chleb na ten cel zostawiają. Rano mieszają owę rozczynę mąką, zrównują, rośnie ciasto wreszcie wyzabiają bochenki i wkładają do gorącego pieca a po dwóch godzinach wyjmują gotowy chleb. Bułki i kwy-	Tak samo i mniej zamożni swój chleb wypiekają.	Tak samo i najubożsi z tym dodatkiem, że rozczyniając chleb nie dają drożdży tylko ciasto kwaśne
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mączne i mięsne.	Mączne, mięsne mniej chyba w dnie świąteczne	Mączne.
Nazwy ich?	Barszcz rósół, pierogi – mięso duszone, kasza mleczna.	Barszcz, pierogi – kasza kartofle.	Barszcz – kapusty, kasza kartofle.
sposób przyrządzania?	Sposobem najprościejszym: Każdą potrawę nalewają wodą dodają soli, cebulę i pietruszki dla nadania smaku.	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają i na jednę osobę wypada ½ litra.	Używają i na jednę osobę wypada ½ litra.	Nie używają ani w lecie ani w zimie
w zimie	Używają i na jednę osobę wosbę wypada ¼ litra.	Używają i na jednę osobę wypada ½ litra.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie niezbierane i śmietanę.	Mleko słodkie niezbierane.	— — —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają na własny użytek z kwaśnego mleka.	Wyrabiają mniej na własny użytek – więcej na sprzedaż.	— —
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła solonego.	Używają masła solonego.	Używają masła solonego tylko w święta.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno często i do potraw.	Używają tylko w święta wielkanocne	Używają tylko w święta wielkanocne.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła – sadła słoniny	Masła.	Nie używają ani masła ani oleju – potrawy prawie wszystkie spożywają postne
w lecie, w dni postne	Oleju.	Oleju.	
w zimie, w dni zwykłe	Masła sadła – słoniny	Masła lub smalcu	
w zimie, w dni postne	Oleju.	Oleju.	
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy w tygodniu.	Raz na tydzień w niedzielę.	W święta wielkanocne – Bożego Narodzenia.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)	Jadają wołowinę i świninę.	Jadają wołowinę.	Jadają wołowinę.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Solone i wędzone.	Solone.	Solone.
18. Czy używają drobiu?	Używają.	Wcale nie używają.	Wcale nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 kilogramów.	8 kilogramów	1/2 kilogramu.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają w dnie postne i w święta Bożego Narodzenia.	Używają w święta Bożego Narodzenia.	Używają w święta Bożego Narodzenia.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu do picia który sami sporządzają.	Używają w razie potrzeby w słabościach i w święta Bożego Narodzenia.	Wcale nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	Są zapasy na zimę a to: marchew - oczyszczona z ziemi i liści. buraki - toż samo oczyszczone z ziemi i liści karpiele - nie używają. kalarepa - nie używają. cebula - zebrana gdy dojrzeje - należycie wysuszona splecioną we wiańki. czosnek - zebrany gdy dojrzeje należycie wysuszony spleciony we wiańki. ogórki - kiszone. kapusta świeża - nie używają. „ kiszona - w beczce przekładana warstwa ni główek. i. t. d.	Ci toż samo podobne zapasy z ogrodowizn na zimę przysposabiają tylko w mniejszych ilościach	Ci zaś kupują w najzamożniejszych lub biorą na odrobek u nich podobne ogrodowizny.
23. Czy są używane i w jakiej formie	Są używane w następującej formie: groch - jako jarzyna do śmiminy. bób - jako jarzyna ze słoniną fasola - jako jarzyna lub dodatek do lepszego smaku zup. soczewica - jako jarzyna ze słoniną kukurudza - jako mąka na zamieszkę - lub jako krupy na kaszę.	jako jarzyna z dojem jako jarzyna na post. jako jarzyna lub dodatek do zup. nie używają jako mąka na zamieszkę lub krupy na kaszę.	Używają: jako potrawy. „ „ „ „ nie używają. jako mąka na zamieszkę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne	Używają i sami wyrabiają lub kupują w mieście przeważnie hreczane krupy.	Używają i sami wyrabiają przeważnie jęczmienne i jaglanne.	Używają i kupują w mieście przeważnie jęczmienne
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna żytnia owsiana hreczana jęczmienna kukurydzana ziemniaczana	Robią zapasy i używają mąki przennej, żytniej, hreczanej i kukurydzanej.	Robią zapasy i używają mąki żytniej jęczmiennej i kukurydzanej.	Używają mąki jęczmiennej i owsianej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów suszonych bardzo często.	Używają grzybów suszonych w święta Bożego Narodzenia.	Wcale nie używają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy w wielkiej ilości.	Robią zapasy w mniejszej ilości	Nie robią zapasów.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane - pieczone i smażone.	Gotowane i pieczone.	Gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie używają.	Robią z nich krochmal do bielizny	Również robią krochmal.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie wypiekają	Nie wypiekają.	Nie wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę.	Rzadko piją herbatę - w święta lub inne uroczyste dnie	Wcale nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła - suszą na zimę śliwki i gruszki.	Suszą na zimę śliwki - jagody i gruszki.	Nie robią żadnych konserwów.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Trzy razy.	Dwa razy	Raz na dzień
— w zimie	Trzy razy.	dwa razy	Dwa razy na dzień.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją piwo - miód i wino oraz i wódkę.	Piją piwo i wódkę.	Piją piwo i wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litrów	8 litrów	1 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Winem - piwem - miodem i wódką - herbatą i kawą.	Wódką - herbatą z rumem lub octem i piwem.	Herbatą z octem - piwem.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni.	3 dni.	6 dni
— w tygodniu adwentowym	6 dni	6 dni.	6 dni
— w tygodniu wielkiego postu	7 dni.	7 dni.	7 dni.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają	Nie używają.	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na sto ludzi jest: 60% mniej zamożnych 10% zamożnych a 30% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Plackami owsianymi i żurem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Mieszkańcy wsi Saranczuk żywią się przeważnie tymi płodami które na ich polach się udają - kupując to co najmniej zbędniejsze a więc sól - a przedko kiedy mięso.		

L33
pr: czyn:

65 123

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżany Nazwa miejscowości? Hajkowce

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajność mniej jak średnia

Narodowość ludzi? Przeważnie rusini Liczba ludności? 1105

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie jadają 3 razy w zimie „ 3 „	w lecie jadają 3 razy w zimie jadają 2 razy	w lecie jadają 2 razy w zimie jadają 2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne w zimie: w dni zwykłe / w dni postne 0	0	0
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: Barszcz albo Kapusta Kasza Kartofle w lecie, w dni postne: Jtę Jtę w zimie, w dni zwykłe: Jtę Jtę w zimie, w dni postne: Jtę Jtę	Barszcz albo Kapusta Kasza Kartofle Jtę Jtę Jtę Jtę	Barszcz. Kapusta Kartofle Jtę Jtę Jtę Jtę
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: Kasza z mlekiem w lecie, w dni postne: Kartofle z olejem w zimie, w dni zwykłe: Jtę Jtę w zimie, w dni postne:	Kartofle z olejem Jtę Jtę	Kartofle gotowane lub pieczone Jtę Jtę
5. Chleb	jaki jadają: razowy żytni z czego się składa: — czy go sami pieką: piekłą go sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo: —	razowy żytni częściej jęczmienny —	Czasami jadają chleb jęczmienny częściej placki z wysiewek —
6. Inne pieczywa	jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują? 0	0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Gospodynia pieczynia ciasto - potrzej mies i wypiekia chleb.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	∅		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, Kapusta, Kasza, Kartofle pieczi a raz w sz. Wielkanocne mięsne		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litry	Mleka używają w małej ilości częściej w lecie rzadko w zimie.	Prawie nigdy nie używają mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/2 litry		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne także śmietanę	słodkie i kwaśne	∅
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają do potraw solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Bardzo rzadko	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	z nabiałem rzadko słoniny	nabiał i olej	przeważnie olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	z olejem		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	z nabiałem		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	z olejem		
15. Jak często spożywają mięso?	Raz albo dwa razy na miesiąc	Raz na sz. wielkanocne	∅
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Baranię i świnię	∅	∅
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	∅	∅
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Kilo	2 Kilo	1 Kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dnie postne używają śledzi	0	0
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	0	0	0
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Buraki, cebula, czosnek ogórki i kapusta kiszona.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	gotowane		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy robią sami. Ra- zze używają hreczane i jęczmienne		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąkę mają swoją a to: przenną żytnią - jęczmienną i kukurydzianą	Żytnią jęczmienną	Jęczmienną

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają suszonych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane pieczone Używają jako domieszki do chleba wypiekają placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	0		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owocy zasaszają		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy dto.	2 razy dto	2 razy dto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Przeważnie piją wódkę i piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	1 litra	0
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem	Wódką	0
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni 6 tygodni w adwencie 7 tygodni przez wielki post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 100 mniej zamożnych 200 ubogich 805		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	warzywami ogrodowemi.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

66 131

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżany Nazwa miejscowości? Tawrów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska i ruska Liczba ludności? 2.400

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery	trzy	trzy
	w zimie	cztery	trzy	trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kartofle, kapusta i t. p.	barszcz, kartofle, kapusta i t. p.	barszcz, kartofle, kapusta i t. p.
	w lecie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe; w lecie, w dni postne	barszcz, kartofle, kapusta i t. p.	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe; w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski zaklepane mlekiem i kartofle pieczone	dtto	pieczone kartofle z solą
	w lecie, w dni postne	posne kluski i kartofle		
	w zimie, w dni zwykłe	dtto		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	razowy	dtto	dtto
	z czego się składa	z mąki żytniej i jęczmiennej		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	—	—	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły.	dotto	dotto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	zupy i jarzyny i mięsne	dotto	dotto
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, pierogi, kluski i t. p.		
sposób przyrządzania?	różny		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	mleko używają tylko dzieci a stare		jako smaczkę
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne,	serwatka i maślanka	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	często używają na własny użytek kwaśnego	części	sprzedają
12. Czy używają masła?	niemnie	nie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę zapasów nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja sprzedają		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina i sadło	dotto	dotto
w lecie, w dni postne	mleko		
w zimie, w dni zwykłe	słonina i sadło	i mleko dotto	dotto
w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w uroczyste święta	/: Wielkanoc i Bożenarodzenie :/	
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowinę, baraninę cielęce a głównie świnię	dotto	dotto
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone	dotto	dotto
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	dotto	dotto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	dtto	dtto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew, buraki, cebula, czosnek w stanie surowym ogórki i kapusta w stanie kiszonym	dtto	dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	w gotowanym	dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	kaszę i krupy hreczanne jęczmienne i jaglanne częścią sami wyrabiają częścią kupują w sąsiednim miasteczku Kozienie albo w Kozienie	dtto	dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	zapasy robią częścią kupują częścią sami mielą w młynie lub na żarnach	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają	dtto	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	dtto	dtto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	dtto	dtto
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	dtto	dtto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	~~cztery~~ dwa	dwa	dwa
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	~~cztery~~ dwa	dwa	dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę i piwo	dtto	dtto
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	jaja, mięso, kiełbasy, kiszki, sér, masło, placki, gołąbki, pierogi, kutia, kapusta, fasola, podpiérki, sudaki, pampuchy, kwasze	dtto	dtto
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	6 tygodni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5%	50%	45%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	łobada, barszcz z grycem, zakrzyszany, zielenina		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

9.

67

133

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Bachórz

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy dziennie	cztery razy dziennie	trzy razy dziennie
	w zimie		trzy razy dziennie	trzy razy dziennie	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz żytni i kluski z serem lub z mlekiem	barszcz żytni z chlebem	barszcz żytni z ziemniakami lub bobem
		w dni postne	barszcz — ziemniaki	ziemniakami lub bobem	
	w zimie	w dni zwykłe / w dni postne	barszcz ziemniaki		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	~~barszcz żytni, kluski z serem~~	~~barszcz żytni kluski z serem~~	~~barszcz~~
		w dni postne	groch, pęcak lub kasza i kapusta	jak obok	groch lub pęcak i kapusta
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	jak obok	jak obok
		w dni postne	ziemniaki z barszczem		
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta z chlebem		
		w dni postne	barszcz z chlebem lub ziemniakami		
5. Chleb	jaki jadają		żytni lub pszeniczny	żytni	jak obok
	z czego się składa		z mąki żytniej lub pszennej	z mąki żytniej	
	czy go sami pieką		sami pieką	sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pierogi.	jak obok	
	z czego się składają?		z kapusty i sera, lub kaszy zawiniętych w ciasto		
	z kąd je otrzymują?		sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Lytni chleb wyrabiają na kwasku pszenny na drożdżach robią garncowe bochenki i wypiekają w piecach piekarskich.	jak	obok
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Oprócz pierogów nie znają innego pieczywa.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mączne: Kluski, śierankа, pierogi zamieszka; Kluski gotują na wodzie, potem odcedzają maczą masłem lub serem śierankę gotują na wodzie trochę odcedzają i zalewają do reszty wody mleka zamieszkę z mąki jęczmiennej albo prażucha. Mąka sypie się na kipiącą wodę i prażą do gęstości. — pierogi gotują kapuściane serzane i z ziemniaków. Kasze i pęcak na gęsto lub na mleku. Pęcak to jęczmień obity z łuski w stępie kapusta z grochem lub ziemniakami — groch, bób ziemniaki w różny sposób		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	2 litry	2 litry	1 litr
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1 litr.	½ litry	— 0
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanka	jak obok	mleko kwaśne zbierane, maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser wyrabiają	z kwaśnego	mleka
12. Czy używają masła?	masła	używają	mało ale używają osobli-
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	z lata na zimę	mocno solą	wie w lecie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	mało	wcale	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny sadła masła	masła — sadła	masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju	oleju	oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny sadła masła	masła sadła	masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju konopnego	oleju	oleju
15. Jak często spożywają mięso?	w rocznie święta	jak obok	jak obok
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Mięso jedzą z krowy lub króli a na Wielkanoc świninę	jak obok	jak obok
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	—	—
18. Czy używają drobiu?	w stabości	jak obok	ito nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 Kgr.	2 Kgr.	1 Kgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Raczej w dnie postne śledzi	jak obok	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	—	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Cupsy robią; Kapusty kiszonej w większej ilości marchwi buraków w niewielkiej ilości	jak obok	Kapusty kiszonej
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Grochu, bobu używają do barszczu; groch i fasolę gotują także na zupę	jak obok	jak obok
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	hreczane kupują w sklepach jęczmienne, jaglane wyrabiają sami; nie używają	jak obok	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	przenna używają; żytnia — ; owsiana —; hreczana —; jęczmienna używają; kukurydzana —; ziemniaczana —	na żniwa robią zapasy mielą we młynkach u siebie na ręcznych młynkach	jak wyżej	używają pszennej żytniej jęczmiennej i kukurydzianej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Bardzo mało i to suwone lub świeże. Najczęściej borowika jadalnego. –	Jak obok	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują przez całą zimę	znaczne zapasy aż do nowych	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i mięte	– gotowane na pulpe –	pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	w owane święta	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie		raz	raz
— w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo, wino wódka	wódka, piwo	wódka piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/4 litra. Znaczna część zamożniejszych wcale wódki nie pije. —	1/2 litra	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na weselach jedzą mięso gotowane, kasze i pierogi kasane lub kapusty i zera pieczone na chrzcinach to samo oprócz mięsa piją piwo wódkę	jak obok	Potrawami: kasze – pierogi pieczone. Napitek: wódka – piwo.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	trzy dni		
— w tygodniu wielkiego postu	jedni poszą trzy dni inni sześć		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Przeważnie w dnie postne wcale nabiału nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 2/6 mniej zamożnych 3/6 ubogich 1/6.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku najwięcej kupują kukurydzianą mąkę i jedzą z niej zamieszkę. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

68

125

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Bliźne

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajny

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2870.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4	4	3
	w zimie		3	3	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ścieranki z ziemniaki	ścieranki albo kwasówki	kwasówki albo barszcz
		w dni postne	barszcz i ziemniaki	kwasówki	" "
	w zimie	w dni zwykłe	polewki i ziemniaki	ziemniaki	ziemniaki "
		w dni postne	barszcz i ziemniaki	barszcz z chlebem	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	pęcaki z jęczmienia, kasza jęczmienna, albo jaglana, czasem ryż. Kapusta z ziemniakami, a czasem kluski. albo pierogi ze szczem	pęcaki z jęczmienia kapustę z ziemniakami i barszcz z chlebem albo kasza jęczmienna albo zamieszka	kapustę albo barszcz z chlebem albo pęcaki lub kasza.
		w dni postne	kapustę lub ziemniakami kapustę z ziemniakami i suche jabłka albo śliwy, albo barszcz z chlebem	kapustę i barszcz z ziemniakami albo zamieszkę	kwasówkę z chlebem albo zamieszkę
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo	tak samo	kapustę z ziemniakami albo barszcz. i zamieszka
		w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	mleko kwaśne, albo mamałygę z ziemniakami lub z chlebem	mleko kwaśne z chlebem lub ziemniakami	barszcz albo mleko kwaśne z chlebem
		w dni postne	barszcz z ziemniakami lub z chlebem	barszcz z ziemniakami lub z chlebem	barszcz albo kwasówkę z chlebem
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami	barszcz z ziemniakami	
		w dni postne	" "	" "	
5. Chleb	jaki jadają		żytny, żyto mielone w domu	żytny albo jęczmienny	większą część roku żyją bez chleba, a jeśli pieką to mieszają takie żyto z jęczmieniem.
	z czego się składa		z żyta, a w razie braku dodają jęczmienia.	z żyta i jęczmienia.	
	czy go sami pieką		pieką sami.	pieką sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?				
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	palą w piecach drzewem jodłowem, a mąkę rozczyniają na kwaśnem cieście i przyrośnięciu mieszą.	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kasza, jęczmienna, jaglana z czosnem krzesana, kluski, pierogi, ścieranka, barszcz, zamieszka, suche jabłka albo śliwki	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	kaszę na mleku a w poście na wodzie ze suszonemi jabł. albo z olejem, ziemniaki tłuczone albo tak zwane prz rzeot, barszcz żytny albo owsiany.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przeważnie żyją mlekiem dziennie w przeciętnem na osobę 1 lit.	tak samo	bardzo mało
w zimie	częściowo		prawie nie.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie kwaśne zbierane, maślankę i serwatkę, słodkie mleko bardzo mało, a śmietanki nigdy.	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z kwaśnego zbieranego mleka, część na własny użytek a część sprzedają.	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają do potraw i robią na podwieczorek, z tego przechowują na zimę solone.	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj do potraw nigdy nie używają, rzadko kiedy smażą jajecznicę	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina i sadło	tak samo	czasem kupi sobie sadła za 10 cen. na cały tydzień do kapusty.
w lecie, w dni postne	olej.		
w zimie, w dni zwykłe	tak samo.		
w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy do roku na Wielkanoc i Boże Narodzenie	tak samo	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tak samo	—
krowina	krowinę		
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	słoninę		W święta zabije krowiczka
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół.	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nigdy nie używają, chyba że kura albo kurę zachorzyć, albo gdy chłop chory, lub kobieta w połogu	tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	½ Kilogr.	½ Kilogr.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Czasem w ~~f~~roście.	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew —			
buraki	dla bydła pastewne	tak samo	—
karpiele —			
kalarepa —			
cebula /			
czosnek /			
ogórki —			
kapusta świeża			
„ kiszona	w beczkach i całe głowki	tak samo	tak samo.
i. t. d.	opiekane w piecach.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch —	groch gotują cały do barszcz albo kłucą z kapustą	tak samo	tak samo
bób	gotują do barszcz		
fasola	do barszcz albo kłócona do kapusty	tak samo	tak samo
soczewica —			
kukurudza —		—	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują	—	—
jęczmienne	wyrabiają sami	wyrabiają sami	kupują
jaglanne	kupują	—	—
przenne			—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą we młynie	mielą w domu ~~tak samo~~	—
żytnia	w żarnach domowych	mielą w domu	mielą w domu.
owsiana —			
hreczana —			
jęczmienna —			
kukurydzana —			
ziemniaczana —			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby gotują świeże do barszczu.	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	chowają do piwnic, że wystarczą im aż do nowych.	tak samo	napędzają już w zimie kupują. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	tłuczone czyli gniecione z mlekiem, albo krajane z wodą i pod rosół.	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	jako domieszki do chleba używają. —	tak samo	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	w dni świąteczne piją kawę a zrzeszczególniają co dzienne zamo	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	w skutek miękkiego położenia domów między górami, nie utrzymują się sady, przeto kupują tylko suche jabłka gruszki i śliwki.	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	raz	raz
— w zimie	dwa.	dwa	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	—	—	—
piwo	/	piwo	—
miód	—	—	
wino	—	—	
wino owocowe	—	—	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na weselach raczą się kaszą z masłem a na obiad: barszcz, kapustę, kaszę jaglaną albo ryż i flaki, i piją piwo. W święta kotlety z masłem, kiełbasy i słonina i piwo. Na chrzcinach kurowal z masłem, serem i piwo.	barszcz kapustę i kasze i piją piwo. tak samo	barszcz kapustę i kaszę i piją piwo —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	piątek i sobota		
— w tygodniu adwentowym	środa piątek i sobota		
— w tygodniu wielkiego postu	środa piątek i sobota.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w dni postne bez nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 15%		
	mniej zamożnych 35%		
	ubogich 50%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	innych pokarmów nie używają.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Bogatsi często gotują ryż z kaszą jaglaną na mleku, a dla robotników przy wożeniu obornika, albo zasiewów, gotują na śniadanie słoninę w słodkiem mleku i smażą jajecznicę na słoninie, albo na maśle i mleku.		

69 137

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Domaradz

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 3106

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	4 razy	—
	w zimie		3 razy	3 razy	0 jedzą to, co mogą.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb i ziemniaki z barszczem, w niektóre domach ścieranki z mlekiem.	tak samo	chleb z barszczem
		w dni postne	tak samo – tylko mleka nie jedzą		
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo		
		w dni postne	tak samo – tylko bez mleka		ziemniaki z barszczem
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	pęcaki jęczmienne lub kaszę jęczmienną z mlekiem, ziemniaki z kapustą i chleb	tak samo	—
		w dni postne	zamiast z mlekiem to ze smarami albo suchą rzepą	tylko mniej mleka i chleb podlejszy	co mogą lub co zarobią
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo		
		w dni postne	jak w lecie		mleka prawie nigdy
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	chleb z kwaśnem mlekiem lub barszczem owsianym	tak samo	co mogą
		w dni postne	chleb z barszczem	tylko mniej mleka i chleb podlejszy	
	w zimie	w dni zwykłe	dotto jak w lecie		mleka prawie nigdy
		w dni postne	chleb lub ziemniaki z barszczem		
5. Chleb	jaki jadają		Chleb żytni razowy	tak samo	tak samo
	z czego się składa		czasem dodają gotowanych ziemniaków	lecz podlejszy	całkiem podły
	czy go sami pieką		sami pieką		
	~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		żadne	żadne	żadne
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	gdy ciasto wyrośnie, robią bochenki i pieką w piecu piekarskim	Tak samo	Tak samo
~~innego pieczywa?~~			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Domowe		
Nazwy ich?	Tarcer – Kapusta – groch – ziemniaki – pęcaki – Kasza jęczmienna – suszone śliwki, gruszki, jabłka – repa – fasola –	Tak samo	Tarcer, ość, ziemniaki, Kapusta jałowa,
sposób przyrządzania?	tarcer ubiany mizą – potem gotują i maszerą Kapustę gotują z Kawałkiem słoniny – inne gotują zwykłym sposobem		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają – ½ litry na osobę dziennie	Dto	prawie nie
w zimie	mniéj, tylko dzieci mleko		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne zbierane, także maślankę	Dto	prawie nie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sér wyrabiają ze zbieranego mleka kwaśnego na własny użytek i na sprzedaż		—
12. Czy używają masła?	masła używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę robią zapasy solone	Dto ale u mniejszéj ilości	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja używają czasem jako jajéczniczy	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła albo słoniny	Dto	czasem jak bogatszy
w lecie, w dni postne	masła		
w zimie, w dni zwykłe	masła albo słoniny		
w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko	prawie nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~, krowina, cielęcina	bardzo rzadko	prawie nigdy	nigdy
~~baranina~~, świnina	kiełbasy jak zabiją świnię		
jakie inne (~~konina, zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	nie	nie
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Kilo	nie	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają w poście mało	mało	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / ~~karpiele~~ / ~~kalarepa~~ / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	mało są dla bydła jest mało nie nie jest	Dto	nie
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / ~~soczewica~~ / ~~kukurudza~~	używają razem z Kapustą gotują gotowana	Dto	tardo rzadko
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / ~~przenne~~	razem kupują sami wyrabiają tak zwane pęcaki w stępach. razem kupują	Dto	pęcaki, jak zarobi
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / ~~hreczana~~ / ~~jęczmienna~~ / ~~kukurydzana~~ / ~~ziemniaczana~~	używają - dają mleć mielą na żarnach mielą na żarnach - na barszcz	Dto	przenną nie używają żytniej używają ale gorzej owies na barszcz używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają suszone	Dto	Dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, czasem pieczone używają czasem nie	Dto	Dto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy nigdy, herbatę w uroczystości domowe	Dto	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone	Dto	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz z rana 2 razy bo i wieczór	Dto	Dto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~	przeważnie piwo starsze osoby Zaś parobczaki, ustępnicy także wódkę	przeważnie piwo Dto	nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litrów	6 litrów	nie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na chrzcinach Na weselach: Kołacze, rosół, mięso, kapusta, kasza jaglana, flaki z kaszą, wódka, piwo najwięcej i czasem herbatka z rumem.	Dto	na weselu Kołacze z czasem ij mąki kapusta z ziemniakiem – i trochę piwa. chrzcin zwykłych
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni piątek i sobota, 3 dni środa, piątek i sobota cały wielki post poszczą		

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?

we wielkim poście nie używają nabiału we środę, piątek i sobotę tylko oleju w resztę dniach używają w niektórych domach, przeważnie cały post tylko oleju

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).

zamożnych ~~5%~~ ½ %
mniej zamożnych 9 5 %
ubogich reszta

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?

Kupują mąkę kukurudzianą

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

70

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzeżan Nazwa miejscowości? Dynów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } W większej połowie pagórkowata, w mniejszej nizinna.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Dwa pierwsze w małej ilości / Przeważnie / Nieznaczny obszar

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Izraelici Liczba ludności? 2900

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	Trzy razy	Dwa razy	Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Białą kawę, lub kawałę	Zaciérkę lub barszcz żydni albo owsiany.	Ziemniaki z kwaszoną kapustą.
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Rosół, szlukę mięsa z kapustą; Kasza lub obwarzanki ze rośliny; Tak samo.	Ścierankę, barszcz kwaszony z bobem. Ziemniaki z kwaśnem mlékiem — kluski. Kulaszka (zamieszka z jęczmiennej mąki z mlékiem kwaśnem)	Ziemniaki z kapustą, lub z kwasem, barszcz z bobem, jabłczanka (kapustę) z ziemniakami.
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Ziemniaki z kwaśnem mlékiem; Ziemniaki z barszczem. Ścierankę z mlékiem. Barszcz ze ziemniakami.	Barszcz ze ziemniakami. Kapustę z chlebem.	Ziemniaki a czasem chleb
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Żytny, pszenny, z czystéj mąki żytnéj lub pszennéj. Piekę sami	Żytny, jęczmienny. Z mieszanéj mąki żytnéj lub jęczmiennéj — dodają też tak ze ziemniaki. Piekę sami.	Mało go używają, a odnyn razie piekę z mąki jęczmiennéj.
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	Placki (kołacze) z pszennéj mąki. Do ciasta zawijają kapustę, ziemniaki, kaszę jaglaną lub kreczaną.		

Brzeżan

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyn zakwaszają ciastem pod wieczór. Drugiego dnia kraną mięszą i zoypiekają w domowych piecach piekarskich.	Ip taki sam sposób.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Ciasto zaczynią na dzień drugi.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Gotowane	Gotowane	Gotowane.
Nazwy ich?	Rosół, zupy kartoflane, grochowe, barszcz, polewkę owsianą (kur) kluski ze serem, pierogi, kaszę hreczaną, jaglaną, jaczak, żyd, kukurydziankę, kapustę, szonę, ziemniaki.	Rosół, kilka razy w roku, zupy kartoflane i grochowe, barszcz, kwas, polewkę owsianą, bób, groch, fasolę, kaszę jęczmienną, jaglaną, hreczaną.	Barszcz, kwas, kapusta, ziemniaki, bób
sposób przyrządzania?	W sposób zwykły.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litra	1 litr	1/2 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	3/4 " "	1/2 "	0 "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko kwaśne i maślanka przeważnie	Również	Również.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek z mleka krowiego.		
12. Czy używają masła?	Używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło solone	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła	masła	masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	"	"	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny	słoniny	czasem mleka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	zazwyczajnie maszczą.		
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy tygodniowo	Niedziele	W święta Wielkiej Nocy i Bożego Narodzenia
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	Również	Również
16. Jakie mięso jadają — krowina	/		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	/		
16. Jakie mięso jadają — baranina	•		
16. Jakie mięso jadają — świnina	/		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliczę		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i solone		
18. Czy używają drobiu?	Nie.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	36·5 Klg.	13 Klg.	1 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają tylko śledzi		–
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele . kalarepa . cebula / czosnek / ogórki . kapusta świeża / „ kiszona /. i. t. d.		Również	Również.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / gotowany; bób / „ „; fasola / „ „; soczewica . kukurudza .		Również	Również
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne .	Kupują w sklepach	Również	Również
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana . jęczmienna / kukurydzana . ziemniaczana .	Mielą na ziarnach rzecznych, lub w młynach wodnych.	Również	Mielą tylko w ziarnach.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wszelkich jadalnych, świeżych lub suszonych.	Również	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane i pieczone Używają Wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją	W bardzo małej ilości.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	W formie suszu.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy Dwa	Również	Również
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	10 litrów	40 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, bułkami, kaszami i mięsiwem	Wódką, piwem, chlebem, kaszami, kiełbasą, słoniną.	Wódką, chlebem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Przeciętnie 4 dni w tygodniu.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 10% mniej zamożnych 60%, najuboższych 30%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Oprócz powyż naprowadzonych, pokarmów, inne nie są w użyciu.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? wieś Golcowa

Jaka miejscowość? { górzysta? górzysta / pagórkowata? — / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? w nizinie średnio urodzajna / nie urodzajna? po górach nie urodzajna }

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2800

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie		3 "	2 "	2 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	czasem zacierki /: sucharki :/ najczęściej barszcz owsiany /: im: barszcz z ziemiakami lub chlebem	barszcz żytni lub owsiany ze ziemiakami lub chlebem	kwaśnicę ze ziemiakami
		w dni postne		" "	" "
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz owsiany ze ziemiakami	" "	" "
		w dni postne	to samo	" "	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta, mleko z kartoflami pieczątki z mlekiem, kawę i chleb żytni	kapustę, kartofle, pieczątki chleb	gotują, wrzadką farmuge z mąki i wody i kapustę kaszę jęczmienną, jeżeli mają
		w dni postne	kapustę barszcz z chlebem ziemniakami	to samo	
	w zimie	w dni zwykłe	to samo	to samo	w braku mąki ziemniaki zabełtane z wodą zaprawioną octem
		w dni postne	to samo	to samo	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	jadają to co zostało z obiadu, w braku tego, gotują ziemniaki	jak najzamożniejsi	gdy zostanie z obiadu ziemniaki barszcz najczęściej
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		żytni	żytni z jęczmieniem i ze ziemiakami	owsiany w którym grube otrzi a najrzadziej niema żadnego /: chwila, owies, lepną mąkę owsianą dają, na barszcz, z pozostałych ości pieką chleb.
	z czego się składa		z żytniej mąki	żyto, jęczmienna mąka i ziemiaki mieszane	
	czy go sami pieką		sami wypiekają	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		oprócz chleba żadne inne	jak u najzamożniejszych	nic nie pieką
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę rozczyniają na kwaśnu, bez rzyśnienia rozczynu, mieszą, po przerośnięciu ciasta, zaraz pieką chleb, który dobrze wypiekają	jak najzamożniejsi albo pieką prasne placki z owsianej mąki, bez rozczynu i zaraz	albo wcale nie pieką lub biorą mąki jęczmienną, kartofli do tego i pieką, placki bez wyśnienia
innego pieczywa?	żadne		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	barszcz, kwaśnica, kapusta, ziemiaki, pęcaki, kaszy jęczmienna zamówka	jak u najzamożniejszych	barszcz owsiany - ziemiaki
Nazwy ich?	jak wyżej		jak wyżej
sposób przyrządzania?	barszcz i kwaśnicę rodbijają mąką, kapustę gotują ze ziemiakami lub grochem i starem sadłem, ziemiaki z mlekiem lub masłem; pęcaki z mlekiem lub pomo tylko osolone.		jak poprzedni
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mleka mało używają, zbierają na masło i sprzedają, spożywają, tylko kwaśne i maślankę	jak poprzedni	wcale nie mają mleka
w zimie	najczęściej nie jedzą mleka, krowy ich nie dojąż, za najczęściej wyjątki gdzie mają mleko		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jak wyżej wymieniono jedzą, mleko kwaśne i maślankę	jak u najzamożniejszych	nie mają krów wcale a bernamem i mleko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają, ser z mleka kwaśnego i kładą, aby mieć w czasie żniw do spożywania przy robocie	jak poprzedni	nie mają
12. Czy używają masła?	mało używają	mało bardzo	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią zapasów		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają, wcale do potraw wszystko sprzedają	nie używają, wcale sprzedają	nie mają kur
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mało słoniny sadło i to mało jajek ma	jajek kupi, to sadło, lecz najstarszego, które czuć dobrze i sem maśi	jedzą, poron
w lecie, w dni postne	jedzą bez omasty		
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak wyżej		
15. Jak często spożywają mięso?	na Boże narodzenie i Wielkanoc mięso, a czasem we wiosto jakie, królika	odrobinę słoniny we święta lub królika	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
krowina	—		
cielęcina	wielcemy razem		
baranina	—		
świnina	niektóry		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	królika	królika i to rzadko	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują, lecz rzadko Słoninę ze zabitych świń /: Na 514 str. we wsi zabito tylko kilka świń :/ solą solą tylko i nie wędzą,	gotują, lecz tego porzeźnie nie robią, bo nie umieją	wcale nie jedzą
18. Czy używają drobiu?	nie używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	/: ablisze ie ne ma do i niema w, bo go prawie nie jedzą.	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	wiele nie używają ryb, tylko wyjątkowo śledzi w poście	nie	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	— kupują		
czosnek	zadrą, który w poście spożywają	jedzą w poście	
ogórki	—		
kapusta świeża	na przednowku liście krajane gotują		
„ kiszona	tej najwięcej przysposabiają i mają cały rok żyją, jak równie i kartoflami pieczonemi lub gotowanemi	kapusta kwaszona w największym zapasie i ziemniaki jak się urodzą	kapustę i ziemniaki starają się w można mieć w zapasie
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	używają do kapusty		
bób	mało sieją		
fasola	bardzo mało sieją zadrą		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	robią najwięcej pęcaki, kaszy mało	pęcaki i kaszę jęczmienną	nie
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą, żyto na chleb, bardzo rzadko gdy go mają piec; owsianą mąkę	jak powyżej	gdy wyprosi u kogo zapasu niema
żytnia	torsamy bardzo rzadko gdy mają co z niej gotować, - Pszennej mąki		
owsiana	używają mało, gotują z niej sziorankę		
hreczana	zalaną mlekiem. Jęczmiennej mąki		
jęczmienna	którą bardzo rzadko mielą, używają, to		
kukurydzana	na chleb, zamieszą, nie mają nigdy		
ziemniaczana	zapasów		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają, tylko grzyby prawdziwe gotując je z podprawką, maślą — suszą też, i robią na zimę zapas lecz i to rzadki sprzedają, a pozostałe zostawiają	jak poprzedni	suszą i sprzedają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Skoro się modrą, jakie mogą robią z nich zapas, bo ziemniaki wcale się żywią	jakie mogą robią zapasy	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone, tarte na tarku i mieszane z ciastem do chleba.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają bardzo często, skoro tylko jest zapas	prawie ciągle mieszają	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawa i herbata należą do wyjątków nadzwyczajnych	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	co mają, sprzedają lub suszą i używają ją, bo suszki do potraw	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	palą tak w lecie jak i w zimie tylko raz rano na dzień	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	piją tylko niektórzy nałogowi mało kto pije — — —	nie piją	nie piją
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	piją mało obliczyć się nie da		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas wesela raczą się wódką piwem jedzą chleb pszenny, mięso, gotują, barszcz kapustę i kawę, więc tosamo co codziennie jedzą; chrzciny nie sprawiają, wcale	tak samo jak i najzamożniejsi	—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	piątek i sobotę środa piątek i sobota cały wielki post, bez mięsa i mleka		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wiele nabiału nie używają, jedzą postno		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych bardzo mało może 1/6 mniej zamożnych 2/6 ubogich 3/6		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	żywią się grzybami porzeczkami jagodami lecz bardzo mało		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Chociaż umieściłem w rubryce sposób żywienia się najzamożniejszych, to właściwie tylko są w gminie wyjątki — mieszkańcy są mniej zamożni prawie. Liche ziaste grunta rozdrawowane, nie mogą ludności wyżywić i gdyby nie kartofl, które jako tako się rodzą, ludność żyłaby jeszcze nędzniej. — Chleb żytni sam, lub mąka żytna z ziemiakami, jęczmieniem i owsem mieszane, lub sama mąka owsiana, stanowią chleb. Potrawy, barszcz żytni, pszenny, owsiany z /: zw. / ziemiaki, kapusta i pieczarki są to całem pożywieniem. Mało jaja sprzedają, na sól, obwód, ubiór, opał, światło. Wieśniacy mieszkają w kurnych chałupach z bydłem razem, gdzie nie brak nieczystot. Dzieci są nędznie żywione i ubierane. Pomimo wielu starań się lekarzy o lepsze mieszkanie z kominami i kuchnią angielską.		

Gołonóg 8. maja 1891 Wojnarowski

72

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Złaczów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } podgórze Karpat – (kolina Wisłoka)

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2700

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	2 - 3 razy
	w zimie	3 "	3 razy	2 - 3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz - kapustę - ziemniaki lub ścierankę mleko (kluski z mlekiem)	mleko - barszcz - kapustę - kluski lub ziemniaki (to samo bez nabiału)	kawałek chleba żytnego lub postne ziemniaki
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału i słoniny		to samo co powyżej
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	to samo co powyżej	to samo co powyżej	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza - barszcz - kapusta kluski lub ziemniaki - lub mleko kwaśne	kapusta lub mleko kasza lub kluski	ziemniaki - lub barszcz z chlebem
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału		to samo bez nabiału
	w zimie, w dni zwykłe	to samo	to samo co wyżej	to samo co wyżej
	w zimie, w dni postne	bez nabiału	(bez nabiału)	(bez nabiału)
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kapuska lub kwaśne mleko z ziemniakami	kwaśne mleko z chlebem lub ziemniakami barszcz lub ścierka na wodzie	suchy kawałek chleba
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	to samo co wyżej	to samo co powyżej	to samo co powyżej
5. Chleb: jaki jadają		pytlowany lub razowy	razowy	razowy
z czego się składa		z żyta	z żyta z jęczmieniem	jęczmien lub prawie żyto.
czy go sami pieką		sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		/	/	/
6. Inne pieczywa: jakie używają?		żadnych	żadnych oprócz świątecznych (Wielkanoc)	żadnych
z czego się składają?		oprócz świątecznych bułki z przemiary - słone	świątecznych bułek z przemiary słone	
z kąd je otrzymują?		pieką sami, lub kupują w Brzozowie	pieką sami lub kupują w Brzozowie	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu z ciasta kwaszonego	jak poprzedni	jak poprzedni
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	—	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają w przeciętnie 1/4 litra	jak poprzedni	używają tylko w takim razie, jeżeli od kogoś dostaną.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają ale mniej		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkiego - kwaśne zbierane i maślanka	jak poprzedni	jak poprzedni - jeżeli od kogoś dostaną.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego	z mleka kwaśnego	nie
12. Czy używają masła?	używają	używają	bardzo mało
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią z masła solonego	robią z masła solonego	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	więcej do potraw niż osobno	bardzo mało używają	wcale nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło śmietany - sadło	masło - śmietana sadło z nabiałem	mleko - masło bez nabiału
14. — w lecie, w dni postne	bez śmietany i sadła		
14. — w zimie, w dni zwykłe	masło - śmietana sadło	masło śmietana sadło bez nabiału	prawie zawsze bez nabiału
14. — w zimie, w dni postne	bez nabiału		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko w dni świąteczne	jak poprzedni	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	krowina	krowina	
16. — cielęcina			
16. — baranina	baranina	baranina	
16. — świnina	świnina	świnina	
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kilo	2½ kilo	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają ale bardzo mało
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew	marchew (mało)	tylko ziemniaki
buraki	buraki	buraki (mało)	
karpiele	/		
kalarepa			
cebula	cebula	cebula	
czosnek	czosnek		
ogórki	/		
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona	kapusta	—
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	sam – i z kapustą, i maszerowy	tak samo	tak samo
bób	z harszczem	jak poprzedni	jak poprzedni
fasola	z kapustą i harszczem		
soczewica	/		
kukurudza	/ nie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	mało tatarczanej	tak jak poprzedni	najwięcej jęczmiennej bardzo a bardzo mało tatarczanej jaglanej lub ryżowych krup.
jęczmienne	więcej jęczmiennej		
jaglanne	jaglanej i ryżu		
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	pszenna	—	używają tylko żytnej i jęczmiennej —
żytnia	żytnia	jak poprzedni	
owsiana	~~na~~ harszcz		
hreczana	/		
jęczmienna	jęczmienna		
kukurydzana	/		
ziemniaczana			

Mąki te rzadko kupują
częścią ~~kupują~~ robią zapasy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszone i marynowane	jak poprzedni	bardzo mało
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	całe - duszone domieszają do chleba	całe - duszone - jako domieszka do chleba wypiekają placki	całe duszone jako domieszkę do chleba - i jako klocki z kartych ziemniaków
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	mniej piją	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki jabłka gruszki	jak poprzedni	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Zwykle	raz na	dzień
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę - piwo wino	jak poprzedni	wódkę ale bardzo mało
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/8 litra	1/8 litra	1/4 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem wódką rumem	jak poprzedni	jak poprzedni
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	w piątki środa - piątek - sobota raz tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	jak 1 do 2 - do 3.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	nie pamiętam takich czasów, aby innymi żywili się pokarmami - od wyżej wykazanych		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

73 145

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozowski Nazwa miejscowości? Harta z przysiołkiem Lipnik

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio-urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? według konskrypcyi z r. 880 – (2195)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	4 razy
	w zimie	4 razy	4 razy	3 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mlitko słodkie z chlebem,	kawierka z mlitkiem	barszcz osiany z bobem
	w lecie, w dni postne	jajecznica, pierogi, pieczarki	kartofle ze słoniną chleb	kartofle na zupę. chleb
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz osiany zaprawiony	barszcz ze serem	
	w zimie, w dni postne	serem z chlebem lub kartoflami	pierogi lub kluski	
		barszcz postny, zupa kartofle		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta ze słoniną lub serem	Kapusta z grochem	Kapusta, pszat
		pszat z mlitkiem	pszat z mlitkiem	chleb –
		Kasza jaglana z mlitkiem	kluski, pierogi	
	w lecie, w dni postne	w niedzielę często mięso		
		Te same potrawy omaszczone olejem		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	Te same potrawy	Sucha rzepa z kaszą	Sucha rzepa z kaszą jęczmienną. grzyby
		do z olejem	jęczmienną	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z kwaśnem mlitkiem		
	w lecie, w dni postne	Kartofle z barszczem	~~tak samo~~	~~tak samo~~
	w zimie, w dni zwykłe	" "		
	w zimie, w dni postne	" "		
5. Chleb	jaki jadają	chleb żytni z ubogiego zboża	razem z przymieszką kartofli	
	z czego się składa		lub z przymieszką jęczmiennej mąki.	
	czy go sami pieką	sami — — — —	sami — —	sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pieczone pierogi, placki	tak samo w mniejszej ilości	pieczone placki
	z czego się składają?	pierogi, wyjątkiem pier	lub Kapusta z serem, omaszczona masłem	
		placki zwane krupatami,	przaśne z mąki pszennej razowej	
	z kąd je otrzymują?	ciasto mięsne na mlitku słodkiem lub kwaśnem. –		
		Wszystko pieką sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wypiekają w zwyczajny sposób pieczony razowy chleb bochenkiem. Ciasto rozczynia się na rozkłaćku.	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pieczone pierogi ze serem lub z kapustą. tkz. Kluski przemne przesne.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Mleko, ser, kapusta, groch pierogi, kluski, barszcz owsiany i żytni, śledź, kasza jaglana, mięso królicze i wołowe, kartofle, kwa, jajecznica.	Te same potrawy oprócz mięsa i kwy.	barszcz owsiany i żytni, bobem, groch, śledź, ryż, kartofle,
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jedną osobę pół litra mleka z krana słodkiego, w jesień kwaśne	tak samo	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½	½	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używane jest mleko słodkie, kwaśne i maślanka (mleko zbierane)	tak samo	Najubożsi używają zwykle pierwotnie na polewkę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek	tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają	używają masła w mniejszej ilości. —	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone	solone.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko najzamożniejsi używają jaj	jaji sprzedają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło i słoniny	tak samo tylko w mniejszej ilości	sadło
14. — w lecie, w dni postne	masło		olej
14. — w zimie, w dni zwykłe	masło sadło i słonina		
14. — w zimie, w dni postne	masło lub olej		
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę i święta lub w chorobie	tak samo	razem w niedzielę i święta, pewne w chorobie
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~			
16. — krowina	/	krowina	
16. — ~~cielęcina~~			
16. — ~~baranina~~			
16. — świnina	/	świnina	
16. — jakie inne (~~konina, zające~~, króliki i t. d.)	króliki	króliki	króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i solone	gotowane solone	
18. Czy używają drobiu?	nie używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Klgr.	10 Klgr.	5 Klgr.
20. Czy używają ~~ryb~~? śledzi?	używają	używają	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Posiadacze pasiek używają miodu przeźnego	tak samo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? ~~marchew~~, buraki /, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula /, czosnek /, ogórki /, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona /, i. t. d. rzepa /		tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch z kapustą, bób z kaszczem, fasola z kapustą, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~		tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne: sami wyrabiają, jaglanne: kupują, ~~ryż przenne~~ — „		tak samo	krupy jęczmienne sami wyrabiają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna robią zapasy, żytnia — ?, ~~owsiana~~, ~~hreczana~~, jęczmienna ?, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~		tak samo	sami wyrabiają lub w braku kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wszyscy używają grzybów świeżych — w zimie suszonych —	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią w znacznej ilości. —		robią. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? ~~czy wypiekają z nich placki, kręgle?~~	gotowane, pieczone duszone, zasypują w pierogi mięszają do chleba	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, ~~herbatę?~~	u najzamożniejszych tylko wchodzi w używanie	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? ~~wódka~~ piwo ~~miód~~ wino ~~wino owocowe~~	przeważnie piwo czasem wino	piwo przeważnie	—
33. ~~Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?~~			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	1 dzień piątkowy 3 dni — środa, piątek, sobota 6 dni powszednich		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w postne dni nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	jedna trzecia ludności najzamożniejszej " " mniej zamożnej " " ubogiej		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie przednowku mniej zamożni i ubodzy kupują zboże i używają przykłych pokarmów		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ad 1. Jadają zwykle śniadanie z dwóch lub trzech potraw. obiad z dwóch potraw. — Na podwieczorek chleb z masłem lub z serem — wieczerza z jednej potrawy. — ad 32 Wódkę piją tylko parobcy lub mężczyźni nałogowi. ad 31. Przy śniadaniu gotują obiad i przechowują do południa.		

Powiat? .....

Jaka miejscowo

Przeciętny stop dzajności g

Narodowość l

1. Ile razy na jadają zwy

2. Co jadają śniadanie

3. Z czego skł zwykle ob

4. Co jadają na wieczerze

5. Chleb jaki z cze czy lub c

6. Inne piecz

74 147

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Wieś Nozdrzec

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Wieś Nozdrzec jest otoczona ze wszystkich stron górami, i tak n.p. od strony wschodniej ciągnie się góra z południa na północ, południowa góra od wschodu ku zachodowi, zachodnia góra tak zwaną Hełm od południa ku północy, i północna góra od zachodu na wschód —

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } jeżeli który rolnik jest postępowym i pracowitem to tu ma śliczny urodzaj, ale który z braku własnego bydła roboczego późno obsieje i licho ziemię uprawi to mu też i ziemia nędzny urodzaj wyda —

Narodowość ludzi? lud jest czysto polski Liczba ludności? 1029.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają pięć razy i tak: śniadanie, drugie śniadanie obiad, podwieczorek, i wieczerzę —	jadają tylko trzy razy rano w południe i w wieczór tak w lecie jako też i w zimie	w ten czas tylko jedzą gdy zdrowi i mogą sobie zarobić, są dni że tylko kawałeczek chleba na cały dzień raz się pośili —
	w zimie	śniadanie obiad i wieczerzę		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	na śniadanie jadają żytny albo owsiany barszcz z chlebem, i ścieranki zalaną mlekiem —	Gospodyni ugotuje w dwu garcowym garnku barszczu i w takim drugim kapusty to też mają co jeść na cały dzień, do tego chleb i kartofle — i to jadają i w lecie i w zimie	kwasówkę barszcz z kartoflami a czasem suchy kawałek chleba
	w lecie, w dni postne	barszcz z kartoflami albo z bobem —		
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę, kaszę, polewkę i kwasówkę		
	w zimie, w dni postne	Pieczone kartofle		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz i chleb, kartofle tłuczone z mlekiem przemieszana ścieranka z słodkiem mlekiem, kapusta ze szperką i z polowym grochem —	Kwasówka i barszcz płynne potrawy, są u ludu wiejskiego najlepszemi na śniadanie i wieczerzę tak w lecie jako i w zimie, do tego chleb i bób	u kogo pracuje to też tam razem z nim do stołu siada i tylko tam zajada
	w lecie, w dni postne	Kwasówka z bobem albo z grochem i pieczone kartofle —		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem; kartofle z mlekiem —	sucha rzepa	
	w zimie, w dni postne	kartofle pieczone, chleb z solą	kartofle z mondurem	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	prawie w każdym gospodarstwie wiejskim jest spożywanym ulubiony gorący owsiany czosnkiem zaprawny barszcz, i do niego pulchny żytny chleb — ten barszcz i w święta i w dni postne lud wiejski smacznie zajada — barszcz nierównie ma większą wartość jak kwasówka którą jadają kwaśną aż rosa na czoło wystąpi	kartofle na rosół czyli zupa kartoflana z cebulą i pieprzem — kasza jęczmienna	kto jest biedny a jest ich tu wiele to ponajwiększej części niejedzą wieczerzy idąc spać
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne		barszcz z chlebem	
5. Chleb	jaki jadają	Żytny razowy, rzadko kiedy jęczmienny	Chleb żytny jadają same go wypiekają	Owsiany placek ościsty albo ze stołtosy pieką i to rzadko kiedy
	z czego się składa	z mąki		
	czy go sami pieką	gospodynie same wypiekają		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	u nas tu niekupują bo jest swój		
6. Inne pieczywa	jakie używają?			
	z czego się składają?	nic tu niewypiekają prócz chleba i kartofli —		
	z kąd je otrzymują?			

Brzozów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pierwszego dnia zrobi gospodyni rozczyn czyli kwasek z mąki żytnej na letniej wodzie i tak w naczyniu stoi przez noc aby fermentował na drugi dzień domięsza mąki ile potrzeba i po wymięszeniu chwilę zostawi w spokoju aż wyrośnie potem wyrabia bochenki i w piec wsadza	w taki sam sposób chleb wypiekają	prawie nigdy niepieką chleba
innego pieczywa?	niewyrabiają		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	najwięcej barszczu Kapusty i chleba		
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kartofle, kasza, ścieranka i zamieszka	tak samo i z mniej zamożnych	"
sposób przyrządzania?	n.p. ścieranka, zarobi twardo z mąki ciasto i to szczypie palcami na małe kawałki potem wrzuca na wrzącą wodę, a na ostatku doleje trochę słodkiego mleka i daje na stół do jedzenia		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr	1/2 litra	niewużywają mleka
w zimie	1/4 litra	0	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jedzą mleko z kartoflami i ze ścieranką mleko kwaśne i maślankę jadają z kartoflami, a słodkie mleko ze ścieranką i kaszą	i Ci także tak samo jedzą	niewużywają mleka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek	tylko w lecie wyrabiają sery do własnego użytku	nigdy
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają do maszczenia potraw układają w naczyniu tylko wten czas kiedy im zbywa od omaszczenia potraw	mniej zamożni podczas pory letniej używają masła, w zimie albo kupują, albo poszczą.	dto.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	lud wiejski używa jaj tylko na Wielkanoc do potraw nigdy nieużywa —	tylko na Wielkanoc	na Wielkanoc
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Kartofle omaszczone masłem	Kartofle zupełnie postne tylko z mlekiem	i w lecie i w zimie poszczą
w lecie, w dni postne	poszczą, niektórzy tylko z mlekiem	poszczą.	
w zimie, w dni zwykłe	Kapusta ze słoniną	Kapusta Kartofle z olejem	" "
w zimie, w dni postne	" z olejem	poszczą,	
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy do roku tj. na Boże Narodzenie i na Wielkanoc	zabijają Królika na mięso	żadnego mięsa nieużywają
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nigdy	żadnego mięsa niejedzą oprócz Królików	ci biedaczyska to już nigdy niejedzą
krowina	jeżeli kiedy to krowina		
cielęcina	nigdy		
baranina	nigdy		
świnina	zabijają świnie na swój użytek		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	i Królicze mięso zajadają	zabijają Króliki i to tylko w ten czas kiedy w wielki dzwon zadzwonią	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują w rosole	—	—
18. Czy używają drobiu?	nieużywają	nieużywają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	jeden funt	nie	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb nigdy, a śledzie tylko w wielkim poście i to rzadko kiedy	żadnych ryb nieużywają	nigdy
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu nieużywają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	bardzo mało, aby tylko było na wilie,	nie	"
buraki	dla bydła, i na barszcz dla ludzi	nie	"
karpiele	tych nie sadzą	nie	"
kalarepa	nie sadzą	nie	"
cebula	musi być jako omasta do potraw	jeżeli komecznie to muszą kupić	musi kupić
czosnek	czosnek, musi być aby był na wilia	tak samo	dto
ogórki	mało gdzie kwaszą	nie	"
kapusta świeża	kilka główek na nasienie i z korzeniami	nie	"
" kiszona	u każdego gospodarza musi być na zimę	Kapusta kiszona w Beczce	musi kupić
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	z kapustą albo do barszczu	tak samo	—
bób	z barszczem	dto	bób z barszczem
fasola	z kapustą albo z barszczem	—	—
soczewica	nieśieją to też i niemają	—	—
kukurudza	niesadzą	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	raz w rok, i to tylko w wilie Boż. Nar.	dto	—
jęczmienne	prawie co dzień	"	—
jaglanne	cztery razy do roku, na wilie, na weselu na żniwa i na chrzciny	"	—
przenne	niejadają	niejadają	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? zapasów mąki nigdzie niema — przenna	dwa razy do roku tj. Na Wielkanoc i na Boże Narodz.	tak samo	kupują mąkę na śniadanie
żytnia	mielą na żarnach w Domu na chleb, na kulasiki i t p.	dto.	
owsiana	mielą na żarnach w Domu tylko na barszcz	dto	
hreczana	raz w rok kupują	—	
jęczmienna	na chleb	dto	
kukurydzana	—	—	
ziemniaczana	—	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	czasem tylko świeże i na wilie Bożego Nar: suszone	tak samo jedzą świeże tak samo jedzą i suszone	jedzą
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	jeżeli się urodzą, w ten czas robią zapasy na zimę	dla siebie aby było co jeść	niewszyscy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	z mondurem albo duszone		z mondurem gotują albo pieką
czy ich używają jako domieszki do chleba?	czasem używają i to tylko w tenczas kiedy	ich jest dużo i jeżeli się psują	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	czasem pieką placki ze zgniłych kartofli	dodają do tego mąki	a najwięcej ci biedni takich placków wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	dwa razy do roku, tj. na Wielkanoc i na Boże	niepijają nigdy	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	z owoców niewyrabiają żadnych konserw ani konfitur śliwki bardzo mało gdzie suszą a powideł niewyrabiają		—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie i w zimie palą w piecu raz tylko, celem gotowania jadła przytem paleniu gotuje gospodyni śniadanie obiad i wieczerzę, i to w zimie jadło czyli pokarmy pozostawa w piecu po wypaleniu, i już jest spokojna o obiad i o wieczerzę —		
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka rzadko kiedy piwo więcej miód nie wino nie wino owocowe nie	rzadko kiedy jeszcze mniej	nigdy
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	niemożna oznaczyć ile piją wódki bo w ogóle	bardzo mało piją, a większa połowa	ludzi niepiją nie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piją wódkę i piwo i to tylko pod czas wesela albo chrzcin albo świąt	wódkę i piwem	nie
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 dni t.j. Środa Piątek i Sobota w tygodniu adwentowym 3 dni " " " " w tygodniu wielkiego postu 3 dni " " " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zupełnie poszczą od nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych jest bardzo mało mniej zamożnych o wiele więcej a ubogich najwięcej		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	plackami ze zgniłych kartofli kwasówką i szabagą (roślina ogrodowa)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Trześniów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1600.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: pięć razy w zimie: trzy, lub cztery razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe: Barszcz, ziemniaki, chleb i bób. w lecie: w dni postne: Barszcz, owoce zamarzone, rzepę. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne: Dto.	Dto	Dto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe: Barszcz - równe kasy - kapusta - bób - fasola - mleko - ryż. w lecie: w dni postne: Kwasówka - ziemniaki - groch - bób - rzepa. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne: Dto.	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: ziemniaki z kwaś: mlekiem. w lecie: w dni postne: Cebulę z olejem - kwasówkę. w zimie: w dni zwykłe: Kwaśne mleko z chlebem. w zimie: w dni postne: Cebulę z olejem - kapusta - barszcz.	"	"
5. Chleb	jaki jadają: Żytni - jęczmienny. z czego się składa czy go sami pieką: Sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo: /	"	"
6. Inne pieczywa	jakie używają? Placki pszenne. Naleśniki z czego się składają? Z mąki i wody. z kąd je otrzymują? /		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Co tygodnia.	Jako	Jako
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz - kwaśnicę - śliwiankę - kapustę - kaszę - ryż - rzepę - surowe owoce - fasolę ziemniaki - groch - bób -	"	"
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra	"	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko zbierane - słodkie - kwaśne.	"	"
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na sprzedaż - z kwaśnego mleka.		
12. Czy używają masła?	Używają	"	
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła - śmietanę - sadła - słoniny	"	"
14. — w lecie, w dni postne	Oleju		
14. — w zimie, w dni zwykłe	Masła - śmietanę - sadła - słoniny		
14. — w zimie, w dni postne	Oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	W Boże świąteczne.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina		"	"
16. — krowina	krowinę		
16. — cielęcina	cielęcinę		
16. — baranina	baraninę		
16. — świnina	świninę i króliki.		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane.	"	"
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego? 6 do 8 kilogramów.			
20. Czy używają ryb? śledzi? Śledzi.			
21. Czy używają miodu? w jaki formie? Mało.			
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew. są; buraki są; karpiele .; kalarepa .; cebula jest.; czosnek jest.; ogórki .; kapusta świeża; „ kiszona jest; i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch jest.; bób jest.; fasola jest.; soczewica .; kukurudza .			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane); jęczmienne; jaglanne; przenne — Sami wyrabiają a w części kupują.			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna; żytnia; ~~owsiana~~; ~~hreczana~~; jęczmienna; kukurydzana; ziemniaczana — Sami wyrabiają			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Świeże i suszone.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane - pieczone Zadko Nie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Niektóry -		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Raz na dzień Dwa razy - rano i wieczór.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę - piwo i wino		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 do 5 litr.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięso - rosół - kasza - fasola ser - masło - chleb -		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3. Dni. cały tydzień prawie niedziel.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Krzepą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

76

L. 23. 157

Zarz. szk. Ulucz

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzozów Nazwa miejscowości? Ulucz

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } W połowie górzysta – w połowie nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? Urodzajna nizina. średnio urodzajna? Średnio urodzajna część górzysta. nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Żydzi. Liczba ludności? 1900.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	3 razy	2 razy
	w zimie		3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem lub kluski z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki i kwasówkę
		w dni postne	barszcz żytny z kartoflami lub z chlebem	bób z kwasówką	ziemniaki i kwasówkę
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub z barszczem	ziemniaki z barszczem	dtto
		w dni postne	ziemniaki z barszczem lub „kwasówką"	ziemniaki z kwasówką	dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta – pęcak z mlekiem	kapusta – ziemniaki	barszcz – ziemniaki – bób
		w dni postne	barszcz z chlebem – bób – fasola.	jabłczanka – ziemniaki	rzepa – ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta – ziemniaki – marchew	kapusta – ziemniaki	kapusta – ziemniaki
		w dni postne	kapusta – ziemniaki	groch – kapusta	kapusta – rzepa
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kapusta z chlebem	kapusta z bobem	
		w dni postne	dtto	dtto	
	w zimie	w dni zwykłe / w dni postne	dtto	dtto	
5. Chleb	jaki jadają		razowy	razowy	razowy
	z czego się składa		z mąki żytnéj	z mąki jęczmiennéj	z mąki jęczmiennéj i kapusty
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		żadne	żadne	żadne
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

Janus

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwyczajny	zwyczajny	zwyczajny
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne	roślinne	roślinne
Nazwy ich?	barszcz, kluski, zamieszka, kapusta, groch, bób, fasola, ziemniaki.	jak u najza, możniejszych	barszcz, kwasówka, ziemniaki, kapusta.
sposób przyrządzania?	zwykły		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	50 litrów	30 litrów	5 litrów
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	25 "	15 litrów	0
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie mleko, kwaśne, zbierane, maślanka.	słodkie mleko, kwaśne, zbierane, maślanka.	kwaśne lub maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła?	używają	nie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło solone, sér	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło - sadło	—	—
14. — w lecie, w dni postne	olej konopny	—	—
14. — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	ditto	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	5 razy na rok	—	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
krowina	krowina		
cielęcina	cielęcina		
baranina	—		
świnina	świnina		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane		
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2. K°	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele — kalarepa — cebula / czosnek / ogórki — kapusta świeża — „ kiszona / i. t. d.		jak u możnych	marchew buraki cebula czosnek kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch gotowany omaszczony	groch, bób i fasola gotowane i osolone	bób gotowany
bób	bób " "		
fasola	fasola " "		
soczewica	— —		
kukurudza	— —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	Używają krup jęczmiennych i jaglannych; wyrabiają je sami.		—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna /		pszenna	owsiana jęczmienna
żytnia /		żytnia	
owsiana /		owsiana	
hreczana —		jęczmienna	
jęczmienna /			
kukurydzana —	Zapasów nie robią – mąki nie kupują		
ziemniaczana —			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów świeżych i suszonych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe – tłuczone – pieczone	gotowane całe – tłuczone lub pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	wypiekają z nich placki.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone, gruszki suszone.	śliwki i gruszki suszone.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie, w zimie }	2 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka piwo — — —	wódka — — — —	wódka — — — —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów	20 litrów	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	strucle, paski, kołacze, krowina, świnina; wódka, piwo.	strucle, paski, kołacze; wódka.	
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni 3 dni 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10%, mniej zamożnych 40%, ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ościami, plewą z lnu, pokrzywą i t. p.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	SZKOŁA LUDOWA ETATOWA W ULUCZU	Zarząd szkoły w Uluczu dnia 5. maja 1891. A. Niemiec nauczyciel	

10. 77 153

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacze Nazwa miejscowości? Karysze

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna, wymaga częstej dobrej uprawy, znaczne mieszkania

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini. Liczba ludności? 4096.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	Dwa "	Dwa "	Dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne	Śniadania zwykle nie jadają, takowe zastępuje obiad podawany w lecie około godziny 8-ej g. w zimie zaś w lecie o wiele wcześniej, za to w lecie jadają w południe południek bez względu na zamożność.		
	w zimie: w dni zwykłe / w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	bez względu na zamożność obiad składa się zwykle z dwóch potraw, a to z barszczu		
	w lecie: w dni postne	skiwnego z buraków, lub kapuśniaku do czego wchodzi gotowana fasola, groch lub bób zamiast chleba. Drugą potrawę stanowi kulesza lub mamałyga z mąki kukurydzianej z mlekiem słodkiem lub kwaśnem w dnie zwykłe, zaś w postne z podsmażką		
	w zimie: w dni zwykłe	ugotowaną z suszonych owoców lub grzybów – lub też z olejem siemiennym. – w dnie świąteczne drugą potrawę stanowi najczęściej pierogi na pół z serem i kartoflami, kaszę		
	w zimie: w dni postne	kreciamą i jaglanną omaszczoną w zamożniejszych domach w uboższych mlekiem. – w zimie to samo z tą różnicą iż w braku mleka używają więcej oleju siem. lub mleka z mąki. –		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	kaszę jaglaną zabieloną mlekiem lub kluski – kulesza z kwaśnem mlekiem		
	w lecie: w dni postne	tłuczone kartofle do mleka kwaśnego		
	w zimie: w dni zwykłe	jak wyżej z tą różnicą iż częściej podają kartofle gotowane lub pieczone		
	w zimie: w dni postne	i ogórki skiwone, bez różnicy na zamożności. –		
5. Chleb	jaki jadają	chleb razowy z mąki żytniej	chleb razowy z mąki żytniej a domowki jęczmiennej sami wypiekają. –	prostki pszennej z mąki żytniej, jęczmiennej lub kukurydzianej – nie to mieszanej. –
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	piekę sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	prostki z razowej mąki pszennej napełnione tłuczonemi kartoflami z domowką sera. –	—	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	piekę sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zakisają ciasto kwaśnem mieszą a po skiśnieniu wyrabiają chleb i wsuwają do pieca wsadzają. —	ciastem, następnie wyrabiają chleb i wsuwają	najczęściej pieczą chleb pszenne - lub chleb kupny. —
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, rosół, kapuśniak, żur, zupa grochowa, fasolowa, kartoflana - kulesza, kasza kreciana, jaglana, jęczmienna gołąbki kreciane jaglane, pierogi - z serem i kartoflami. grzyby smażone. w postu mocyste pieczeń wieprzowa lub barania.	te same potrawy co w r. 1. z tą odmianą iż mniej są omaszczone.	potrawy tak jak w rubr. 1. z różnicą iż kartofla stanowi główny produkt do potraw. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na osobę 1 litr	na osobę 3/4 litr	na osobę 1/2 litra
w zimie	" " 1/2 litr.	" 1/2 litr.	" " 1/4 litra.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	głównie w dwie świetne	kwaśne zbierane i maślanka słodkie niezbierane.	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego głównie na własny użytek tylko w części na sprzedaż. —		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło wyrabiają z śmietany kwaśnej i każdorazowy wyrób w małej ilości na targach tygodniowych sprzedają. dla siebie używają jedynie w czasie zapasów nie robią. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało głównie wysyłkie sprzedają. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, masło - mleko.	słonina mleko	mleko
w lecie, w dni postne	olej siemienny.	olej siemienny.	olej siem.
w zimie, w dni zwykłe	dt.		dt.
w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	mięso jedzą najwięcej na weselach, chrzcinach, i w święta dorocznych. Wielkanoc i Boże narodzenie. również na targach i jarmarkach w miastach. —		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	najczęściej mięsem jest wieprzowina, baranina i cielęcina.		
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, pieczone i wędzone.	gotowane i pieczone.	gotowane i pieczone.
18. Czy używają drobiu?	tylko w razie choroby gotują rosół z drobiu rzadko jedzą na sprzedaż. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogr.	6 kilogr.	5 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	w czasie postu używają dużo znacznie ilości śledzi. — ryby	zupełnie oprócz suszonej na smażb. Ks. Nów.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jako lekarstwa	—	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	na zimę robią zapasy marchwi, buraków, kartofli, cebula, czosnek w formie surowej. — Kapusta kisona.	zaś ogórki i —	Kartofle i kapusta kisona. —
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	bób, groch i fasola używane są prawie wszystkich jako dodatek i w zastępstwie chleba do bonen, kapusty i innych potraw. — Kukurydza zaś wyłącznie na kaszę, kluski i placki czyli mataje. —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	wyrabiają sami krupy hreczane, jęczmienne i jaglanne i kupują wyjątkowo. —	jęczmienne, jęczmienne kukurydziane.	jaglanne i kukurydziane. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przenna pytlowana — żytnią owsiana jęczmienna kukurydzane } zarowną. hreczane	jak r. I.	jak r. I a różni się najwięcej na tem jest mieć w mniej ilości na ziarnach wsanych. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w latach na grzyby modrzynych zmiana stoi grzybów podlejszych t.j. koźarów, mleczaków czyli biłów, pieczarek, smorzy i podgrzybków używają w formie świeżej a więcej suszą na zimę. — lepsze grzyby sprzedają na targach. —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	bez tego żaden mieszkaniec się nie obejdzie gdyż to stanowi jego i rodzinnego pewnemi cechami utrzymania. —		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	w najrozmaitszej formie dość powszechnie ziemniak mni przy każdej potrawie dopełnowi - czy to jako stałe danie bądź też jako dodatek lub przyprawa lub też w zastępstwie chleba. —		
	pieczą a ciasto rodzane zamiast kartoflami a dodaniem kaszy		
29. Czy piją kawę, herbatę?	w dnie świąteczne i na weselach piją herbatę. —	jak r. I	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	najwięcej suszą owoce i truskawki na zimę.	—	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa	raz	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo miód wódki —	wódka miód piwa.	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr.	2 litry.	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo herbatą	piwo wódka.	wódka.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	piątek sobota i środa. " " " Każdy dzień oprócz Niedzieli — ~~jadają bez~~		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko w Niedzielę używają mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 3/10; mniej " 4/10; ubożych. 3/10		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziemniakami, zieleniną, sporządzano - z łobody, szczawiu dzikiego - mchami, a czasem rozpadzą jeżeli jest. —		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. Niestosowna sezonowe ograniczeń potrawy do każdej kategoryi do tego podane dla wszystkich mniej więcej te same - a różnica polega jedynie na tem że są obficiej i lepiej omaszczane u zamożniejszych. —

Uwaga do N. 2. Na śniadanie jedzą zwykle pozostałe potrawy z obiadu z dodatkiem chleba i ogórków kiszonych, czosnku lub cebuli. —

78 155

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Browary.

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? ~~nizina~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ~~średnio urodzajna~~? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności? 862.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Od 3ch do 4ry razy	3 razy	3. razy
	w zimie	Od 2ch do 3ch razy	Od 2ch do 3ch razy	2. "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Chleb i kluski z kartoflami omaszczone słoniną lub masłem	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	Chleb i grolówka jaśmienna omaszczona olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	Chleb - Kartofle pieczone i gotowane i kluski		
	w zimie, w dni postne	Tak samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z chleba, barszczu, kulesz omaszczony masłem lub słoniną czasami jest rosół z mięsem i pierogi ze śmietaną	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	Z chleba, barszczu, fasoli kulesz omaszczone olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	Z chleba, kapusty - lub barszczu kulesz, mięsiwy rosół i pierogi		
	w zimie, w dni postne	Chleb, kapusta, barszcz, fasola pierogi z kartoflami lub kapustą		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Krupnik jaglany lub kreczamy i chleb zabielony mlekiem	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	Krupniki - lub kartoflana zupa i chleb		
	w zimie, w dni zwykłe	Kasza - lub pierogi z mlekiem ze śmietaną		
	w zimie, w dni postne	Kapusta na przodko zasypana krupami kreczan: i chleb		
5. Chleb	jaki jadają	Żytny z przytłowanej mąki	Żytny razowy	Żytny razowy
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	Pieką sami gospodyni i kupują	Sami pieką gospodyni	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	w factorcu od piekarza po 10 cnt. do 20 ct.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki z przemiej mąki wykładane ze mięsa kartoflami - lub prowidłami i tak jedzą bez z masłem słoniną lub śmietaną	Placki zwane małaje z Rukurudzianej mąki jedzą ze śmietaną - i z ćrem i olejem	
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	Pieką gospodyni sami	Pieką sami gospodyni	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia mąkę, miesza obsypując takowej wyrabia bochenki - wkłada potem na łopatę i wsuwa do gorącego pieca i piecze gospodynia. —	Tak samo	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo		Tak samo.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapustą zupa, mięso krupnik, kasza kaleszca i pierogi,	Tak samo	Tak samo.
sposób przyrządzania?	niekiedy pieczeń wołowa, świnska lub barania		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litra	Mało kiedy z braku krów dojnych a mało owiec i kóz	Mało kiedy
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie mleko parzone z kaszą lub kaszą jadają a śmietanę z pierogami.	Jeżeli kupi - to zjada tak jak i zamożny. —	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Robią sery z mleka krów i owiec. —	Tak samo	Tak samo
12. Czy używają masła?	Jadają z chlebem		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	i przechowują na zimę i sprzedają na targach	Tak samo	Tak samo.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Gotują i jadają z chlebem a z pięta używają do ciast. —	Sprzedają handlarzom jaj na potrzeby domowe. —	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masło - słoniny. —	Tak samo jak zupi.[2] —	Tak samo. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Oleju. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	3-4 razy w tygodniu.	Więcej mięsa bo tańsze jest!	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	mało	
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	"	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	/	"	
16. Jakie mięso jadają — baranina	/	dość	Czasami
16. Jakie mięso jadają — świnina	/	najwięcej	
16. Jakie mięso jadają — ~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Pieczą z prost z jatek jak z wyżraja.	Czasami	
18. Czy używają drobiu?	W jesieni i święta zimowe bardzo często.	Przeważnie	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 – do 35. klgr:	20. do 25. klg.	15 do 20 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Jak najwięcej w dniach postnych.	Tak samo	Tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Osładzają przeważnie ciasta w święta Bo: Narodzenie i do wudki. —	Tak samo	Tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew ✓	Zachowują po jamach		Tak samo
buraki ✓	i piwnicach		
~~karpiele~~			
~~kalarepa~~			
cebula ✓			
czosnek ✓			
ogórki ✓	Kiszone		
kapusta świeża	z jesieni		
„ kiszona	w zimie		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotują na mięso, omaszczają		Tak samo
bób	„ słoniną i jeszcze		
fasola	„ służy do barszczu		
~~soczewica~~			
kukurudza	wyrabiają kaleszę		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) ✓	Wyrabiają sami po młynach, na żarnach		
jęczmienne ✓	które po dwa służą na kaszę		
jaglanne ✓	krupniki i na pirogi		
~~proso~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna ✓	Wyrabiają sami w młynach		
żytnia ✓	po składach		
~~owsiana~~			
hreczana ✓			
jęczmienna ✓			
kukurydzana ✓			
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby zwykłe większe zwane i podpiźniki zasuszane na zimę	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Po 20 do 40. hektolitrów	20 – do 30. hektolitrów	od 10 do 15. hektolitrów
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone	Tak samo	Tak samo
czy ich używają ~~jako domieszki do~~ chleba?	———		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją szczególnie w zimie mało w domu piecej w żydów.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	W stylec[illegible] robią konfitury i powidła	Robią susz na zimę jako herbatę – lub jako moszcz wgotowany spijają. —	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2. razy 2 "	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~	jak najwięcej " "	Tak samo	Tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	7 do 10 litrów	5 do 8 litr.	5. do 8 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni 6. dni 7 dni	—	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Zależy do woli – masłem i mięsem nie odmawiają sobie. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	162 najzamożni: 250. mniej zamożni:	450. najuboższych	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Listami zwanemi (Matyną). sałatą pyszem. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

J. Rodolewicz

79 157

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Korpiec z Przewoźcem

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata (jar dniestrzański)

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności? 4877.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem	—	—
	w lecie, w dni postne	chleb		
	w zimie, w dni zwykłe	—	—	—
	w zimie, w dni postne	—		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	1) z barszczu lub kapusty i 2) z kartofli lub kuleszy lub kaszy z mlekiem lub omastą – przytem chleb, rosół	z barszczu lub kapusty z chlebem i kartofle lub kulesza z mlekiem	z barszczu z chlebem i kartofle z kuleszą
	w lecie, w dni postne	to samo bez mleka i omasty –	to samo bez mleka	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co w lecie	to samo co w lecie	to samo
	w zimie, w dni postne	to samo co w lecie i z olejem	to samo co w lecie z olejem.	to samo –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	potrawy mączne z mlekiem lub omastą	kartofle lub kulesza z mlekiem	kartofle lub cucer
	w lecie, w dni postne	to samo bez mleka i omasty	to samo bez mleka	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co w lecie	to samo co w lecie	to samo
	w zimie, w dni postne	to samo co w lecie	to samo co w lecie	to samo
5. Chleb	jaki jadają	żytni i pszenny	żytni lub mieszany żytni z pszennym	kukurydziany, jęczmienny z czasem żytni
	z czego się składa	z mąki	z mąki	z mąki —
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki (paczki) placki pirogi i kołoze	paski, placki i pirogi	paski i pirogi
	z czego się składają?	z mąki pszennej lub kukurydzianej i z sera z cebulą lub z kartofli	z mąki żytnej i z sera pszennej	z mąki żytnej i kukurydzianej z kartoflami i cebulą
	z kąd je otrzymują?	sami przyrządzają	sami	sami

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę zaczyniają kwaśnem ciastem rękami kochenki wyrabiają i wsadzają do gorącego pieca piekarskiego —	jak w zubrzycy	jak w zubrzycy
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	takoż samo		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	kwaśne, słodkie i pieczone	to samo	to samo
Nazwy ich?	barszcz, kapusta z ziół, mleko zupa kulesza, kasza	to samo	barszcz kapusta mleko zupa —
sposób przyrządzania?	gotują	gotują	gotują
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają 30 l. na osobę	używają 20 l. na osobę	używają 15 l. na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 20 l. " "	" " 15 l. " "	" " 10 l. " "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie kwaśne niezbierane śmietanka i śmietana	mleko słodkie, kwaśne niezbierane i śmietana	mleko słodkie, kwaśne maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła	używają	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw	używają osobno	2 razy do roku
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło słonina sadło	masło słonina	masło i smalec
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	to samo	sadło	sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne		—	
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy na tydzień	1 raz na tydzień	tylko w dnie świąt uroczystych
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	wołowina lub krowina lub	krowina lub	wołowina lub
16. Jakie mięso jadają — cielęcina, baranina	cielęcina lub baranina lub	baranina lub	drób
16. Jakie mięso jadają — świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	świnina lub drób	świnina lub drób	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone i wędzone	gotowane i solone	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	zjedzonego mięsa przypada na dorosłego człowieka rocznie 20 klgr.	10 klgr.	5 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryby i śledzie	tak samo	tak samo.
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	w Estrach	jak w zubrzycy	pirmaszy
buraki	w dołach	"	"
karpiele			
kalarepa			
cebula	suszona	"	"
czosnek	suszony	"	"
ogórki	kiszone	"	"
kapusta świeża	w dołach	—	—
„ kiszona	w beczkach	"	"
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany	jak w zubrzycy	pirmaszy
bób	gotowany	"	"
fasola	gotowane	"	"
soczewica	—	—	—
kukurudza	jako mąka	"	"
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają sami wyrabiają	używają i wyrabiają	używają i wyrabiają
jęczmienne	—	używają i wyrabiają	dto
jaglanne	używają sami wyrabiają	dto	dto
pszenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	robią zapasy	robią zapasy	robią zapasy
żytnia	dto	"	"
owsiana	—	—	—
hreczana	dto	"	"
jęczmienna	dto	"	"
kukurydzana	dto	"	"
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakich w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże surowe i marynowane — grzyb prawdziwy, kuby	świeże surowe i suszone grzyb prawdziwy i kuby	świeże surowe i suszone grzyb prawdziwy i kuby.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	surowe
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki, kręgle	placki	placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę lub herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła śliwki suszone konfitury	powidła śliwki suszone	śliwki suszone
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę, piwo, wino	wódkę piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 l.	20 l.	15 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę piwem i winem	wódkę i piwem	wódkę
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	r. l. = 2 dni r. gr. 3 dni r. l. 3 „ r. „ 6 „ 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	najzamożniejsi używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na sto	zamożniejszych 1% mniej zamożnych 2% ubogich 97%	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	pokrzywą i grzybem	—	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	mniej zamożni i ubodzy obiad jadają w lecie przed 8mą w zimie przed 9tą godziną w południe tak zwany podwieczorek (podwieczorek) wieczerzę w lecie o 9tej w zimie o 4tej godzinie		

78 159

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Jaworzkie

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? Tak jest / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? - / / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Rusini 4/5, a Polaków 1/5 Liczba ludności? 1081 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razowo	trzy razowo	trzy razy
	w zimie	dwo-razowo	dwo-razowo i trzy	dwa i trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	zamieszkę kukurudzianną lub pszenną z mlekiem.	Zamieszka z mlekiem kukurudzianna lub kartofla na zupa.	Zupa kartoflowa, barszcz z fasolą nieraz zamieszka kukur. z mlekiem.
	w lecie, w dni postne	Tak samo bez mlekka	Barszcz z fasolą lub z kartoflą.	Ogórki z fasolą a czasem chleb z barszczem
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo.	To samo	
	w zimie, w dni postne	Tak samo.	To samo	Tak samo.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	pierogi i kasza jaglana z mlekiem czasem, zaś po największej części barszcz kapusta z kartoflą lub chlebem.	Pierogi jęczmienne, żytnie lub czasem pszenne, barszcz z chlebem żytnym lub kukurudzianym lub kapustą z krupami kukurudzianymi.	Barszcz z sgwałtki lub zwykły z fasolą kaszą z kukurudzianych krup.
	w lecie, w dni postne	barszcz z grochem ~~lub~~ fasolą, kapusta i chleb.	Barszcz z chlebem i kartoflą kapusta z fasolą.	Zamieszka kukurudzianna z barszczem i rosołem ogórkowym i kartofla pieczona
	w zimie, w dni zwykłe	To samo, a przeważnie kartofla z ogórkami i kapustą, a nieraz ~~i~~ w święta mięso ~~świnie~~ z barszczem lub rosołem	To samo.	To samo
	w zimie, w dni postne	barszcz z kartoflą i chlebem i ogórki z fasolą	To samo	To samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofla z kwaśnym mlekiem, zamieszka kukurudzianna lub kasza z mlekiem	kartofla z ogórkami lub kapusta z chlebem czasem pierogi i kasza jaglana z mlekiem.	Barszcz z zamieszką kukurudzianną lub żytną i zupa kartoflana.
	w lecie, w dni postne	kartofla z ogórkami i kapusta a czasem rybę z zamieszką.	Jęczmienną kaszę z olejem lub kapusta.	Kapusta kartofla pieczona z ogórkami i fasolą a czasem bobem.
	w zimie, w dni zwykłe	To samo	To samo	To samo.
	w zimie, w dni postne	To samo.	To samo.	To samo.
5. Chleb: jaki jadają		żytnj, czasem pszenny	żytny kukurudzianny i jęczmienny z dodatkiem kartofli	kukurudzianny a czasem żytny, z dodatkiem kartofli, a najczęściej placki kukurudzianne i jęczmienny z kartoflą.
z czego się składa		z mąki żytnej i pszennej	żytnej kukurudzianej i jęczmiennej mąki oraz z dodatkiem kartofli tartej lub gotowanej.	z mąki i kartofli.
czy go sami pieką:		sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		∅ —	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?		w święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia używają pszennych kołaczów i tak zwanych pasek i kryszów.	w święta Wiel. i Boż. Nar. używają pszennych kołaczów, pasek i kryszów.	w święta Wiel. używają pasek i kołaczów.
z czego się składają?		z mąki pszennej.	z mąki pszennej i żytnej	z mąki pszennej żytnej lub jęczmiennej
z kąd je otrzymują?		sami wypiekają	sami.	sami.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyniają mąkę, zamieszają i wyrobiają bochenki po drugim kiszeniu, i wypiekają	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, groch, fasola, kartofla, ogórki, kaza, zamiesaka kukurudzianna bądź z mlekiem, bądź z vmastą, czasem vóół mięso, pierogi ze serem lub kartoflą.	To samo	To samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotują.	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	3 litry na vsobę sto	1. litrę na vsobę	pół litry na vsobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1½ litry na vsobę	½ litry „ „	vcale nic.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału: (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają, słodkie, kwaśne, w małej części śmietany i maślanki	używają słodkie, kwaśne, maślanki i serwatki.	używają, słodkiego, kwaśnego, maślanki i serwatki, tylko w mniejszej ilości.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny i na sprzedaż z kwaśnego	Tak samo	nic.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	w małej ilości w małej ilości i zwykłej formie	Tak samo	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało prócz na Wielkanoc	Tak samo	Tak samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, a czasem słoniny	Tak samo	Tak samo w małej ilości.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła i czasem słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	pięć razy do lub sześć do roku	cztery lub pięć razy do roku	raz lub dwa do roku a w największej części wcale żadnego.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	bardzo mało	To samo tylko w mniej ilości	bardzo mało wcale.
16. Jakie mięso jadają — krowina	„ „		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	„ „		
16. Jakie mięso jadają — baranina	„ „		
16. Jakie mięso jadają — świnina	więcej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują i pieką.	Tak samo	Tak samo.
18. Czy używają drobiu?	tylko w czasie wesel lub innych zabaw.	Tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Pięćset kilogr.	ósma część kilogr.	5 dekagr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	w małej ilości	śledzi mało, a ryb więcej
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	bardzo mało w naturalnej formie w czasie Bożego Narodz. Do przenicy.	Tak samo	w ogóle nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	Toż samo	Toż samo
buraki	w dość znacznej ilości		
karpiele	—		
kalarepa	—	" "	" "
cebula	w znacznej ilości		
czosnek	✗ " "	" "	" "
ogórki	kwaszone w znacznej ilości		
kapusta świeża	—	" "	" —
" kiszona	w znacznej ilości	" —	
kartofle i. t. d.	w znacznej ilości.		" "
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany	Tak samo	Tak samo
bób	także gotowany	" "	" "
fasola	gotowany	" "	" "
soczewica	—	—	—
kukurudza	mielonej na placki i ~~k~~ zamiesz[illegible]szkę.	" "	" "
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają bardzo mało	sami wyrabiają na zamach lub młynach.	Tak samo	hreczanych bardzo mało innych w mniejszej ilości najwięcej kukurudzianych.
jęczmienne	w znacznej ilości			
jaglanne	także dosyć			
~~przenne~~ kukurudziane.	w znacznej ilości.			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	/	sami wyrabiają ze swego zboża	Tak samo tylko w mniejszej ilości.	..... czasem kupują
żytnia	/			sami wyrabiają
owsiana	—			—
hreczana	mało			—
jęczmienna	/			sami wyrabiają
kukurydzana	/			—
ziemniaczana	—			—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	tylko kozary, podpieńki, i różne drobniejsze grzybów zaś bardzo mało bo sprzedają świeże i suszone	Tak samo	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	wielkie	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane pieczone tarte używają wypiekają w dość znacznej ilości	Tak samo	Tak samo i stanowi prawie całe pożywienie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Czasami przy zabawach i świętach	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	tylko suszą jabłka gruszki i śliwki	Tak samo	Bardzo mało.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy w zimie trzy razy	Tak samo	Tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka / przeważnie x piwo / miód — wino — wino owocowe —	Tak samo	Tylko wódkę. /
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litrę	1½ litry do dwóch.	jedną litrę do dwóch.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	najwięcej wódką i piwem i czasem herbatą z rumem.	Tak samo	przeważnie wódką a czasem i piwem.
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu trzy dni t. j. poniedziałek, środa i piątek a Polacy piątek i sobotę. w tygodniu adwentowym sześć tygodni. w tygodniu wielkiego postu siedem tygodni, a oprócz tego są posty Petrówka dwa i trzy tygodni, a Makówka trzy tygodni w Rdoinów.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	100 % 1. do 2.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	różnemi grzybami, jagodami, i roślinami: jako to szczawnikowym liściem, mirunką, zaprawioną czy jakąś częścią mąki kukurydzianej, plackami, kartoflą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lud bogatszy chociaż czasem ma co z czego by mógł lepszą potrawę przyrządzić lecz nie umie, a gdy sporządzi, to jednak nie w należyty sposób, tudzież brak porządności i dobrych zawzgdzeń.		

Sadzkie dnia 2 maja 1891.

M. Huzmierewicz.

L. 35
Y. 92.

79

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Medwedowce.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? / }

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności? około 2000 z tego 1/2 Polaków 1/2 Rusinów

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	"	"	"
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, lub kapustę, z fasolą lub groszkiem i kartofle, lub Koleszę, lub zacirkę z ciastą	D. t. t.	D. t. t.
	w lecie, w dni postne	barszcz z grysem z Koleszą, kukurydzianą	D. t. t.	D. t. t.
	w zimie, w dni zwykłe	" " " "		"
	w zimie, w dni postne	" " " "	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz z chlebem.	D. t. t.	D. t. t.
	w lecie, w dni postne	" "	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	" "	"	"
	w zimie, w dni postne	" "	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Zacirkę kukurydzianą z jajami, lub Koleszkę (czer) kukurydzianą	D. t. t.	Kartofle dusze z solą
	w lecie, w dni postne	" "	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	" "	"	"
	w zimie, w dni postne	" "	"	"
5. Chleb	jaki jadają	razowy		
	z czego się składa	z mąki żytnej z jęczmienną i ziemniaczaną	z mąki jęczmiennej z ziemniaczaną.	z mąki jęczmiennej i ziemniaczaną.
	czy go sami pieką	wypiekają sami	wypiekają sami	wypiekają sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki prawne.	Placki prawne	Placki prawne
	z czego się składają?	z mąki kukurydzianej, jęczmiennej, lub kreczanej.	z mąki kukurydzianej, jęczmiennej lub kreczanej	z mąki jęczmiennej i ziemniaczanej.
	z kąd je otrzymują?	wypiekają sami	wypiekają je sami.	wypiekają sami

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Do wody dają rozpuszczone kwaśne ciasto, z dodaniem pewnej ilości mąki żytnej i jęczmiennej po wyliżnięciu tego dodają taką samą ilość mąki i mieszają, i po powtórnym wyliżnięciu wyrabiają bułki i sadzają do gorącego pieca, i po 1½ godzinnym pieczeniu wyjmują i tak otrzymują chleb gotowy.	Jak	z powodu rozsadzanych przez pożyczki najuboższych, wypiekać brak żytnej.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Z ciasta przaśnego już na bułki robią placki grubości ¾ cala, i po ½ godzinnym pieczeniu wyjmują.	Jak	Jak.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Najwyżej jsze. — Barszcz Mapiesto, Kolesze Rukworyliamą, jęczmienną, hrecianą, Kaszę jęczmienną Rukworyliamą. Zacierkę jęczmienną, Rukworyliamą, hrecianą, czerwiwyk ionny, rzadko kaszę hrecianą i jaglaną. Zupa chrostki, z fasoli, grochu; i mieszaniną kapi kartofli i grochu. Przez gotowanie lub pojedynczo lub opłaczenie jednych z drugiemi.	Jak	Jak.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają 1 osoba dziennie ¼ litra	Jak 1 osoba dziennie ⅛ li.	nie używają wcale
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	„ 1 „ „ ⅛ „	„ 1 „ „ ⅛ li.	„ „ „
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako omastę, a także jinych potraw zbielają barszcz, kapustę, czerwiwyk, słodzią mlekiem, kwaśnego używają rzadko do polewy, kaszy, ziemniaków, kartofli dwóz ręcznych.	Jak i połowie jak pierwsze.	nie używają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Nie	Nie	Nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tylko do smarowania głów zamiast pomady. Zapasów nie robią.	Jak	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Wbrew mleka zbielają barszcz, pozostałe sprzedają.	Jak	Jak.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleko.	Jak	Nie używają wcale.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	mleko.	Jak	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Na wielkanoc, prażnik, zapusty, i Boże Narodzenie, i nowoczesti, pułnu na lub w czasie wesella.	Na wielkanoc, Boże Narodzenie, i w czasie wesel	Na wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Cielęce.		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranie		
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świńskie	świńskie	świńskie.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	Jak	Jak
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	w dworskie	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogramów	5 kilogramów	2 kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	w większem poście śledzi	D. tt	Nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W wilią Bożego narodzenia do słodzenia kuti.	D. tt	D. tt.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / surowe / czosnek / surowe / ogórki / kiszone / kapusta świeża / „ kiszona / w beczkach z wodą i solą / i. t. d. pietruszka / surowe	D. tt	D. tt.	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / zamiast chleba do karmienia kapusty / bób / " " " " / fasola / " " " " / soczewica / " " " " / kukurudza / jako kaszę i mąkę	D. tt	jako mąki	jako mąki
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / używają / jęczmienne / używają / jaglanne / używają / sami wyrabiają	D. tt	D. tt.	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / używają na pasztiż i w wigilijnem jako mieszaną wyrabiają	D. tt	~~przenej~~ nie używają na chleb.	
żytnia / na chleb			
owsiana —		—	
hreczana / na przyprawek i placki		—	
jęczmienna / na przyprawek placki i chleb			D. tt
kukurydzana / na przyprawek			
ziemniaczana —			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Podgrzybki suszone w zimie i surowe gotowane w lecie	Jak	Jak
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią na zimę	Jak	Jak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		Jak
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Na przedwiośniu tylko	czasem	zawsze
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	czasem	czasem	[illegible]
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Te nie mają sadów i nie konserwują	Jak	Jak
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa	razy czasem raz	dwa razy czasem raz	Raz tylko
— w zimie	dwa	razy " "	" " " "	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	najwięcej		Jak	tylko wódkę
piwo	rzadko			
miód				
wino	nigdy.			
wino owocowe				
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litrów	8 litrów	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, pierogi z serem i rosół z świniobicia, mięsa z masłem i kaszą jaglaną	wódką, piwem, pierogi z serem i kaszą jaglaną.	wódką, pierogami z kartoflami
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dnie bez mięsa i nabiału	nawet bez [illegible]	zawsze z wyjątkiem świąt wielkanocnych
— w tygodniu adwentowym	6 dni " " "	" " "	
— w tygodniu wielkiego postu	7 dni. " " "	" " "	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie	Nie	Nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 100 ludzi jest 6 zamożnych, 10 średnich, 84 ubogich razem.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Szczawi, kiszki burakowe, lebodę, [illegible], przyprawiają jak [illegible] do obiadu i wieczerzy. Baby jak bicie, kotlinki, pieczenki, bisiory i podpiekania zbierane po lasach i rogach, gotowane i [illegible] prażone i pieczone z płaszami i chlebem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Mieszkańcy inteligentniejsi postępują jak wiadomy wiedzą w sposobie żywienia się, tylko z tą różnicą że najbogatsi używają więcej, a ubożsi mniej [illegible] produktów.		

Z Zarządu [illegible] w Medwedowce D. 2/5 891.

[illegible]
[illegible]

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Monastyrzyska

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagorkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna gliniasta

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności? 4.090 przeważnie Żydów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	3 razy dziennie	2 razy dziennie rano i wieczor	1. raz dziennie t. j. wieczor rano i wpołudnie suchy chleb.
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Żydzi Kaloż (mocka) i ciasta i Katolicy kawę lub mleko z chlebem. Jak	Żydzi kawę (z cykorji) z chlebem lub bułką. Katolicy barszcz krupnik jęczmienny, lub scinankę, w dni zwykłe z odrobiną mięsa — w dni postne posno. W zimie tak samo	Suchy chleb z cebulą zielonej lub bez niej — Katolicy tak samo, gdyż o 6 rano rozpoczyna się praca w c.k. fabryce tytoniu. — W zimie tak samo rzadko kiedy co ciepłego
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	rosół, sztaka mięsa, pieczeń i legumina t. j. makaron wipiky w Izraelitów rosół mięso i kasza u Katolików barszcz i kartofle u żydów i Katolików lub inne postne potrawy. — Tak samo i w zimie	Żydzi dnii zwykłe w południe pół bułki i pół cebuli. Katolicy kawał chleba i ogórki kiszone lub owoce jakie na mieście dostać można, najczęściej nieciągle. — W zimie tak samo tylko chleb i ogórki kiszone	Izraelici surową marchew rzadkiew zimową i cebulę Katolicy chleb z solą i woda W zimie tak samo
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	izraelici kilka jaj i herbatę, takie pieczeń z kartoflami i piwo; Katolicy kartofle lub mamałygę z kwasem mlekiem. U żydów kolacya mięsna i herbata u Katolików scinanka ze sładkim mlekiem; kartofle pieczone z masłem lub z olejem	U Izraelitów kasza z rosołem i odrobina mięsa z cebulą; u Katolików, barszcz lub kapuśniak z mięsem lub bez — najczęściej kolesza z gorącem sładkim mlekiem W zimie tak samo w post z olejem	Izraelici: Kasza z rosołem i odrobiną mięsa z cebulą — lub tylko szklanka ciepłej wody herbatą zwana z przekąską t. j. odrobinką cukru i kawał bułki u Katolików: barszcz, kapuśniak kartofle, lub kolesza z odwarem suszonych owoców, lub scinanka Tak samo i w zimie
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	izr. i kato. chleb żytni pytlowany i bułki mięsne z żytniej lub pszennej mąki — pieką sami lub kupują u żydowskiego piekarza bo katolickiego niema i czytować nie wolno. —	żytni pytlowany lub razowy jaki na mieście dostać można. z żyta jęczmienia i grysu z razem i prasku pszenki z pszennej mąki pocledny i z rozmaitych starych bułek. Kupują w żydów	żytni i jęczmienny razowy lub bułki z grysu pszennego Kupują na mieście
6. Inne pieczywa { jakie używają; z czego się składają; z kąd je otrzymują? }	Rozmaite ciasta i leguminy z pszennej mąki pieką w domu	izraelici: maczczyli paschę wielkanocną z płukanej wybranej pszenicy Katolicy paschę wielkanocną sami pieką lub kupują na mieście	Jakie na mieście za pieniądze dostać można jak wyżej u izr. i piekarza

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Jak zwykle na rozczynie kwaśnego ciasta lub na drożdżach z dodatkiem potaszu. —	~~[illegible]~~ Kupują	Kupują dobre lub źle wypieczony bo muszą.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jak wyżej	Jak wyżej	Jak wyżej
Nazwy ich?	" "	" "	" "
sposób przyrządzania?	" "	" "	" "
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	kwaśnego 1/2 litr na osobę	1/2 litr na osobę	1/2 litr na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litr słodkiego zbieranego na osobę 7 — 8 ct litr	1/4 litr na osobę	1/4 litr na osobę
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśne i słodkie zbierane i niezbierane	Kwaśne i słodkie zbierane	Kwaśne i słodkie zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła?	używają	Kupują	Kupują
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasów nie robią gdyż gmina izraelicka jako taka ma wiele bydła i wspólne prawa do pastwisk katolickich, przeto brak paszy	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw — i wysyłają do Prus.	używają	na wielkanoc
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, mleko, smalec	masło	mleko rzadko masło smalec
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	olej w post
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło słoninę sadło	masło słoninę	w zimie tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	izr. codziennie Katolicy 3 razy w tygodniu	2 razy w tygodniu	raz na kilka tygodni
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	wszystkie oprócz dzieczyzny i koniny	krowinę ze starych krów	krowinę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, duszone, pieczone	tak samo	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają: lecz drób podrożał przez wywóz do 160 sztuka. (kura)	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	na izraelitę mężt. 3 cetnary metryc. na katolika rocz. 50 K.g.	30 K.g.	20 K.g.
20. Czy używają ryb? śledzi?	zamożni izrael. jedzą ryby często i śledzi katolicy tylko na Św. Bożego narodzenia	iżo na szabas katol. na Św. Bożego Narodzenia	izrael. ryby rzadko. tylko śledzie Katol. ryby wcale nie śledzie (moskale) ciągle
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w plastrach	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	w piwnicach przechowują na zimę, marchew, buraki, cebulę, czosnek, ogórki kiszone, kapustę świeżą i kiszoną	Tak samo	Tak samo, lub kupują na mieście
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	są, gotowane	Tak samo	Tak samo ubodzy biorą w kieszeń gotowaną fasolę lub groch zamiast chleba.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne, białe kukurudziane	kupują z Buczacza	kupują	kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	kupują w ~~po~~ młynie lub w mieście	kupują w sklepach	kupują w mieście

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają podpiśniki w formie świeżej gotowane i suszone.	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	Kupują na ½.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane pieczone	gotowane i pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	kawę Franka	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła ze śliwek	kupują	suszone owoce z dziczek leśnych
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	3 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino	wszystko	wódka piwo	wódkę
wino owocowe	wódko kto		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 c. l. dziennie = 10 litr rocznie	15 litr rocznie	15 litr rocznie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem	piwem	wódką lub piwem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	piątek i sobota		
w tygodniu adwentowym	poniedziałek, środa piątek i sobota		
w tygodniu wielkiego postu	poniedziałek środa piątek i sobota		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają mleka masła ale mało		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych: jedna szósta część mniej zamożnych: dwie szóste „ i ubogich „ „ trzy „ „		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się mniej zamożni i ubodzy, gotowaną lobodą, szczawiem i czerepachami skójkami rzecznemi. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Mazadrzyska 4. Maja 1891. L. Szmokin		

81 165

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Nagórzanka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata (wyżyna)

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy i Żydzi. Liczba ludności? 2347

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	2 lub 3 razy odpowiednio do zarobku
	w zimie	3 razy	3 razy	Jako
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Śniadanie nie jadają z wyjątkiem dzieci szkolnych, w lecie chleb z mlekiem, dzieci najzamożniejszych, ubożsi mniej zamożnych chleb z solą a dzieci najuboższych idą do szkoły bez śniadania.		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	w zimie jedzą pieczone ziemniaki. Wstają o godzinie 4tej pracują do godziny 9tej a potem jedzą obiad, składający się z takich potraw jak i południok który jedzą o godzinie 1szej		
3. Z czego składa się zwykle obiad (południok)	w lecie, w dni zwykłe	składa się obiad z barszczu, lub siekanych buraczków, zaprawionych jajami, jaglami, mąką, mlekiem, lub kaszą z mlekiem, albo wreszcie z kolesza bez mleka.	obiad składa się z barszczu i kolesza lub zacierki zabielonej mlekiem, chleb z czosnkiem lub ogórkami.	Najuboższe mają obiad suchy składający się z chleba z czosnkiem. Wszyscy zarobku więcej jak mniej zamożni.
	w lecie, w dni postne	składa się obiad z posnego barszczu, przyprawionego mąką, fasolą lub bobem, lub z kolesza okraszonej cebulą smażoną na oleju, albo z kartofel z kluskami, lub z krupami kreczanymi.	z postnego barszczu, zaprawionego mąką, fasolą z kolesza okraszonej cebulą smażoną na oleju lub z kartofel	Po części składa się obiad z chleba, a po części z kartofli zasypanych krupami.
	w zimie, w dni zwykłe	składa się obiad z kapusty z grochem lub fasolą z kaszy kreczanej okraszony smalcem.	z kaszy kreczanej lub prażaluchy " lub wreszcie z łokaszy krup jęczm. z grochem	z kartofel, kapusty lub barszczu.
	w zimie, w dni postne	składa się obiad z kapusty z olejem, barszcz lub kartofle z zacierką. kulesza z powidłami.	obiad składa się z zacierki, kartoflą kapusty lub barszczu.	z barszczu, kapusty posnej, kartofli
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	jadają ciasto rzucane na kartofle, zaprawiona mlekiem, kartofle z masłem, ogórki z kartoflami.	kartofle z zacierką lub kartofle zasypane krupami.	kartofle pieczone, lub kartofle zasypane krupami.
	w lecie, w dni postne	kartofle z ogórkami, młodą fasolą lub bób.	kartofle pieczone, lub kartoffla z zacierką.	zacierka na wodzie, chleb z czosnkiem lub cebulą.
	w zimie, w dni zwykłe	kluski z mlekiem, pierogi z kartoflami	pierogi z kartoflami, kluski	pieczone kartofle.
	w zimie, w dni postne	kartofle z kluskami, lub pieczone	chleb z śledziem, lub kartofle pieczone.	kartofle pieczone.
5. Chleb	jaki jadają.	Chleb jadają żytni lub jęczmienny	chleb żytni i jęczmienny,	chleb żytni, zarowy,
	z czego się składa	chleb składa się z mąki żytnej lub jęczmiennej	składa się z mąki żytnej lub jęczmiennej	składający się z żytnej mąki.
	czy go sami pieką =	tak	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			kupują w mieście, od piekarek mieszczanek, lub piekarzy żydów w Buczaczu.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Używają placków przaśnych, kukurudzianych, jęczmiennych, kartoflanych. Na Boże Narodzenie i Wielkanoc pieką ciasta z pszennej przesianej mąki t. z. kryszce i baby.		
	z czego się składają?	Placki składają się z kukurydzianej lub jęczmiennej mąki, lub kartofel. Krysze składają się z mąki pozczynianej na mleku i zaprawianej korzeniami, napełnionej cebulą, serem lub kartoflami.		
	z kąd je otrzymują?	Pieką sami w domu.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Około godziny 9-tej wieczór rozpuszczają zwasne ciasto letnią wodą, wsypują do dzieży mąkę i zaczyniają ciasto, które stoi 6–8 godzin; następnie dosypuje mąkę i mieszają; równocześnie rozpalają w piecu ogień. Zamieszane ciasto stawiają w ciepłem miejscu a gdy wykiśnie i ogień wypali się w piecu, wyrabiają bochenki, kładą na łopatę wysypaną grysem i wsuwają w piec gdzie pobywa zwykle 2 godziny.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki przaśne, Mąkę kukurydzianą lub jęczmienną solą i mieszą z zimną wodą, wyrabiają placki i wypiekają.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Używają w ogóle potraw roślinnych.		
Nazwy ich?	barszcz, buraczki, kapusta, kulesza, pacierka, tokaza, „pieścras" (barszcz z młodych buraków lub kapusty, która kiśnie jedną dobę), sumieszka (prażucha z mąki kreczanej i jęczmiennej), natyna (dziki szpinak).		
sposób przyrządzania?	barszcz z buraków gotują, zaprawiają cebulą, kapustą słodką mąką lub jagłami, bogaci zaprawiają jajami, śmietaną, buraczki, siekną buraki kiszone, gotują, zaprawiają cebulą, mąką, zaprażką i omastą. natyna; zbierają szpinak, płuczą, siekną, gotują, przeciskają przez sito, solą, pieprzą, zaprawiają czosnkiem, mąką, omastą i t. d.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Używają, jeżeli krowy się doją. Na jednę osobę przeciętnie wypada dziennie ½ litra, po większej części jako okrasę do potraw	Mleką używają tylko do okrasy potraw i do chleba dla dzieci. Na osobę wypada przeciętnie ½ litra	Mleka używają, li tylko w lecie razem do chleba.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają nabiału przeważnie jako mleko słodkie i kwaśne.	Używają kwaśnego mleka, a z potrawami mleka słodkiego.	Używają jako mleko słodkie.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery w czasie postu z mleka krów zmieszanego razem z mlekiem owiec.	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Podczas ciężkich robót używają masła, a także w święta. Zapasów nie robią.	Używają jako omastę do potraw.	Razem i to w małej ilości używają do omasty potraw.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj gotowanych, podczas robót w polu, jako jajecznicę (smażonych) Jajem podprawiają barszcz.	Używają jaj gotowanych, w czasie robót w polu.	Używają podczas robót w lecie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny	masła, słoniny	masła,
w lecie, w dni postne	oleju siemiennego.	oleju	oleju
w zimie, w dni zwykłe	smalcu, sadła.	smalcu,	smalcu
w zimie, w dni postne	oleju	oleju	oleju. (w małej ilości)
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy na tydzień.	1 raz na tydzień (w niedzielę)	Tylko w większe święta. (Boże Narodzenie, Wielkanoc, Zielone Świ
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają najwięcej świninę w jesieni baraninę, cielęciny a czasem wołowinę, kupując na wagę.	Jadają świninę, baraninę cielęcinę i wołowinę, kupując otrawki.	Jadają świninę i baraninę
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują jako rosół, wędzone jako kiełbasy.	Mięso gotują jako rosół i wędzą jako kiełbasy.	Mięso gotują jako rosół i wędzą jako kiełbasy
18. Czy używają drobiu?	Używają tylko w słabości.	W słabości na wyraźne polecenie lekarskie.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 kilogramów	10 kilogramów	4 kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Podczas postu, w czasie jakiejś uroczystości	Używają śledzi.	Jedzą śledzie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Podczas świąt Bożego Narodzenia	używają miodu przaśnego do przenicy (kuti)	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.		marchew buraki cebula czosnek, kapusta kiszona „ świeża.	buraki kapusta kiszona.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotują do kapusty, barszczu, kaszy (łobazypczak) kłucony do kuleszy lub kaszy. bób do barszczu. fasola w takiej samej formie jak groch ~~soczewica~~ kukurudza gotują młodą w lecie, a na zimę mielą na krupy.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	Wyrabiają sami; gotują do mleka lub posypują kartofle. Jaglanych krup używają do gołąbków.	W części wyrabiają sami w części kupują w Buczaczu u krupiarek.	Kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Robią zapasy.	Robią zapasy.	Kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają w lecie świeżych, a w zimie suszone płodzienki	Dtto	Dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki, i gotują i pieką pierogi.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę, i herbatę z rumem i cynamonem.	Piją kawę (cykorya) i herbatę z cynamonem.	Piją cykoryę, herbatę.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, suszą gruszki, śliwki, jabłka a W gospodyń robią konfitury.	Suszą gruszki i jabłka. czereśnie.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	1 raz albo nic.
— w zimie	dwa razy	dwa razy	1 raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka		wódka	wódka
piwo		piwo	piwo.
miód		miód	
wino			
~~wino owocowe~~			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry	4 litry	6 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się piwem, wódką, poprawiają się miodem	Raczą się wódką.	—
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa		
— w tygodniu adwentowym	sześć		
— w tygodniu wielkiego postu	siedm.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bogatsi w zwykłym tygodniu.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 3% mniej zamożnych 67% najuboższych 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Nagórzanka jest wsią, oddaloną ½ kilometra od Buczacza. Lud tutejszy przed kilku laty był zamożny, ale od jakiegoś czasu wstydzą się pochodzenia wiejskiego, mówią że nie są wieśniakami a mieszczanami pogardzają strojem rodzinnym wychodzi z użycia, przebierają się w stroje bawełniane, wełniane a nawet jedwabne i to jest przyczyną upadku. Gospodarze i gospodynie tracą marnie czas co dnia w mieście na targu. i t.d.

Z Kanczudu [illegible]
W Nagórzance 4/5 89.
W. Kuczyński
[illegible]

82 167

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Ossowce

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~nizina?~~ tak jest

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ tak jest.

Narodowość ludzi? Polacy i rusini Liczba ludności? 1680

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	Dwa razy strawę a na południe chleb, lub kartofle	Dwa razy	Dwa razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	Dwa razy strawę, a na południe chleb lub kartofle.	Dwa razy	Dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe; w lecie: w dni postne; w zimie: w dni zwykłe; w zimie: w dni postne	śniadania nie jadają - tylko obiad i wieczerzę. majętniejsi zaś jadają także w południe.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe	barszcz, fasola, kapusta, groch. kasza z mlekiem słodkiem kwaśne mleko z kulesza - pirogi z serem.	barszcz, kartofla, kapusta, pirogi z serem i kartoflą.	barszcz, zacierka, nałyna, kartofla.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni postne	kartofla zacierana, barszcz fasola, kapusta.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie: w dni zwykłe; w zimie: w dni postne	to samo co w lecie.	kartofla, barszcz, kulesza, kapusta. to samo w post.	zacierka, kartofle barszcz. to samo w post.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe; w lecie: w dni postne	kartofla zacierana	kartofla z solą.	kartofla z solą
4. Co jadają na wieczerze — w zimie: w dni zwykłe; w zimie: w dni postne	kartofla zacierana lub z ogórkami.	kartofla z solą.	kartofla z solą.
5. Chleb — jaki jadają	żytni	żytni	chleb z soczewicy lub z jęczmienia.
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką	tak jest, pieką sami.	pieką sami	pieką sami, chleb żytni zaś kupują w karczmie miejscowej u żyda.
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	placki kukuriane przaśne zwane „mataję".	tak samo.	tak samo.
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wieczorem rozczynia, drugiego dnia rano trochę przesiewą mąką zakwiesza a gdy robota ustanie wsadza bochenki w piec.	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Mąkę kukurzianą zaparzy, wymiesi robi placek, wsadza do pieca i wypieczony ma nazwę „metaja"	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, fasola do barszczu, kapusta, zacierka, czerstodnie i kwaśne mleko z kulesą, kwasza.	tak samo	tak samo
8. Sposób przyrządzania?	Kwasza: mąka, kukurzianna, mąka żytnia, mąka pszenna razem zamięszana i zaparzona.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	na osobę ¼ l.	używają ¼ l.	bardzo rzadko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego, kwaśnego i maślanki.	tak samo.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają ser z kwaśnego mleka na własny użytek.	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła i robią zapasy na zimę w faskach jako solone masło.	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj nie używają tylko sprzedają.		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło	tak samo.	bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc i na Boże narodzenie, wczesem i innych uroczystych świąt	Dwa lub trzy razy do roku.	raz na rok
16. Jakie mięso jadają	~~wołowina~~		
	~~krowina~~		
	~~cielęcina~~		
	~~baranina~~		
	świnina tak jest	używają świniny	nie używają
	~~jakie inne (konina, zające, króliki i t.~~ d.)		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane.		
18. Czy używają drobiu?	Nie używają.	nie używają	nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	pół Kilograma	ćwierć Kilograma	nie jedzą mięsa. –
20. Czy używają ryb? śledzi?	~~nie~~ używają.	~~nie~~ używają.	~~nie~~ używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają.	nie używają	nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew jest buraki są. ~~karpiele~~ ~~kalarepa~~ cebula jest czosnek jest ogórki są. ~~kapusta świeża~~ „ kiszona jest i. t. d.	tak samo	tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch używają bób używają fasola używają soczewica używają kukurudza używają	tak samo używają	tak samo używają.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) używają i robią sami jęczmienne używają i robią sami jaglanne używają i robią sami ~~przenne~~	to samo i mniej zamożni.	używają ale rzadko.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna używają żytnia używają ~~owsiana~~ hreczana używają jęczmienna używają kukurydzana używają ~~ziemniaczana~~ } mielą po parę Korcy wzel Kiego zboża i zaopatrują Komorę w mąkę na cały rok. –	używają także i robią zapasy.	Kupują w młynie miejscowym u arendarza. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podpiemki, świeże i suszone.	podpiemki świeże i suszone	podpiemki świeże i suszone. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	jak najwięcej.	jak najwięcej	jak najwięcej.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	tak samo i ci	tak samo i ci. —
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie pieką.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy	nigdy	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią	nie robią	nie robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 dwa razy w zimie 2 dwa razy	dwa razy Dwa razy	czasem raz, a czasem i dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~)	piją wódkę i piwo	piją wódkę i piwo	wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Dwanaście litrów	ośm l.	pięć l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką,	wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dnie		
w tygodniu adwentowym	~~cztery tygodnie~~ trzy dnie		
w tygodniu wielkiego postu	trzy dnie.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 40% ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	natyrą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

83 159

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Skomorochy.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio-

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1100.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	trzy razy dziennie t.j. obiad, południk i wieczerzę.		
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	śniadania niema - tylko między 6ą a 7ą godziną rano obiad -		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	składa się zwykle z dwóch potraw, z tych pierwsza zawsze ~~barszcz~~ albo kapustą - druga, zacierka, (kukurudz) albo kolesza, albo zacierka (jęczmienn), albo suche kartofli, albo kasza kukurudziana i t. d. -		
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	zawsze jedną potrawę t.j. albo zaciertkę kukurudzianą, albo jęczmienną, albo kartofli w juszce, albo w łapinie w sól maczane z chlebem -		
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	razowy jęczmienny, a w mniejszej części i żytni; - a na wesele, albo święta Bożego Narodzenia i święta Wielkanocne piecha kołacze i paschy z mąki pszennej -		
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }	odpowiedziano pod poz: 52		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w sposób zwykły		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	następujące		
Nazwy ich?	barszcz, kulesza, kartofla, kapusta kiszona, zaciérka jęczmień: albo kukurudziana kasza kukurudziana, pierogi z kartoflami w czego czasem dają ćwa w małej ilości, a całe		
sposób przyrządzania?	poznać — groch, fasola i bób — gotują jako dodatek do barszczu albo kapusty. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na dorosłą osobę wypada przeciętnie litra. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nic — żadnego. —		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkiego		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	zapasy sera wyrabiają i to na sprzedaż, z wyjątkiem ostatniego całego tygodnia przed zapustami — zwany (serofusk)		
12. Czy używają masła?	w małej ilości		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasy robią ale tylko do sprzedania		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj dla siebie ni do potraw nigdy nie używają, tylko sprzedają i to stanowi główny dochód dla opędzenia małych wydatków domowych. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	czy w lecie czy w zimie w dniach zwykłych chyba tylko najzamożniejsi i		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	mniej zamożni czasami używają masła jako omasty — a w dniach p		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	nych we trzech kategoryach omastą jest olej z cebulą smażony		
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy na rok	tak	samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina		tak	samo.
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	tylko wieprzowe		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	w barszczu gotowane	—	—
18. Czy używają drobiu?	nigdy —	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	½ kil.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	jeżeli się połów w jesieni uda, to wielkie ryby sprzedają a małe sami jedzą a śledzi używają chyba tylko w wigilię Boż. Narodzenia i Jordanin do barszczu.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	tylko buraków i kiszonej kapusty.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	grochu, bobu i fasoli używają jako dodatek do barszczu — — — na mąki i kopy —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	tylko kukurudziane krupy w młynie sami wyrabiają — rzadsze używają jaglane, ale takowe kupują w mieście od sprzedawców. —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	mąki jęczmiennej na chleb, kukurudzianej na kuleszy i zaprawy barszczu i placki i t. zn. malaje zamiast chleba		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podlejsze gatunki a osobliwie podpieńki sami używają - a szlachetnie sprzedają —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	ziemniaki używają w łupinie albo obierane też jako dodatek do barszczu. Ziemniaki w ogóle stanowią główne pożywienie wieśniaków. —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Kto ma sadzliwowy, a urodzaj śliwek dopisuje, ten tylko śliwki suszy. —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie . . . . / w zimie	jeden raz / dwa razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo i wódki		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	dwie litr		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni: ~~Środa~~, Poniedziałek, Środa i Piątek — / 6 tygodni bez przerwy - / 7 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wszelkie posty ściśle zachowują		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	po równej części. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	grysowym chlebem z młyna amerykańskiego i barszczem z tego grysu parzonem. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	odpowiedzi mają ~~się~~ znaczyć dla wszystkich trzech kategoryj, t.j. najzamożniejszych, mniej zamożnych i najuboższych. —		

84 171

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Buczacz Nazwa miejscowości? Zadarów.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } niziny po nad rzeką Lipą złotą i pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna.

Narodowość ludzi? ruskiej- Liczba ludności? 1294. + rz. Katol. 4 = 1300. bez obszaru dworu

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3rzy	3rzy	dwa
	w zimie	"	"	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, z Kulesza - lub Kulesz z mlekiem i Kartofle.	to samo co najzamożniejsi - lecz z umniejszeniem nabiałowych potraw.	zwykle czy święto czy post - w zimie i w lecie, zupę rzadką z Kartofel - lub Kulesze z barszczem, lub Kapustę z fasolą
	w lecie, w dni postne	barszcz, żur, rozgotowaną fasolę rozrzedzoną z Kulesza, Kapustę z Kartof.		
	w zimie, w dni zwykłe	Kaszę Kukurudzianą z mlekiem.		
	w zimie, w dni postne	prawie to samo tylko z olejem - zupa grochowa, fasolowa.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z zostawionych z śniadania potraw - lub chleba Kukurudzianego, żytniego, z dodatkiem czosnku lub surowej Kapusty.	to samo co najzamożniejsi.	placki z mąki Kukurudzianej - lub Zimne od śniadania Kartofle z solą, post czy nie.
	w lecie, w dni postne	chleb i surowa Kapusta lub ogórki		
	w zimie, w dni zwykłe	chleb i sér - lub fasola gotowana, na zimno, - groch zimny z.		
	w zimie, w dni postne	to samo. chleb i ogórki kiszone.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zaciérkę lub Kluski z mąki Kukurudzianej - przennej, Kulesz z mlekiem.	to samo co najzamożniejsi, z różnicą tylko że nie używają przennej mąki, na zaciérkę -	czyr - to jest zarobiona bełtanka z mąki Kukurudzianej - lub Ziemniaki ze solą - z jajcem rzadka Kasza lub z Krup Kukurudzi.
	w lecie, w dni postne	Kluski - Kartofle pieczone, lub gotowane, Kulesz z olejem lub suszenią.		
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle, groch, Kulesz z mlekiem.		
	w zimie, w dni postne	zaciérkę z mąki pszennej i Kukurudzianej		
5. Chleb	jaki jadają	żytni - żytni mięszany z Kukurudziano - lub żytni mięszany z grochową mąką, lub	to samo co i najzamożniejsi.	chleb Kukurudziany - upieczony z fasolą, lub Kapustą; lub z Ziemniakami - albo placki Kukurudziane.
	z czego się składa	Kukurudziany;		
	czy go sami pieką	sami wypiekają.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	wypiekają na niedzielę lub zwane baby - z mąki Kukurudzianej zarobionej mlekiem -	to samo tylko rzadko kiedy.	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	sami -		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zakiszają ciastem kwaśnem, podfermentowane ciasto mieszą rękami dodejąc mąki ile gęstości potrzeba, ozalają, dają kminu	tak samo	tak samo
innego pieczywa?	czernuszki – uróbione w bochenki pieką.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	barszcz, kapusta, buraki, zupa z ziemniaków i fasoli, kasza jaglana na mleku – kasza kukurudziana zabielona mlekiem	tak samo	kapusta, barszcz, buraki, pęcak, fasola, zacierki na wodzie z mąki kukurudzianej lub beltanka, w zimie kwasza, ziemniaki jako z
Nazwy ich?	kasza z jęczmiennych krup, rzadziej z kreszanych		
	zupa fasolowa, grochowa; kulesza z mlekiem, z suszonemi podpiętkami lub wywarem suszonych owoców – pirogi z serem, kapustą, holubci (gołąbki) nadziewane jaglani, krupani kukurudzianemi lub kreszanemi.		
sposób ~~przyrządzania~~?	ziemniaki roztarte, zupa, pieczone		
sposób przyrz:	gotowane.		gotowane.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mleka używają małe dzieci, starsze rzadko – przeciętnie na dzień na jedną osobę.	tak samo –	używają w niedzielę i święta, tylko – w zimie czy
w zimie	dwa decylitry –		w lecie jednakowo; 1. decaliter,
	jeden decylitr		tylko zabielają potrawy.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako zbierane mleko, serwatkę na barszcz i maślankę, tudzież kwaśne do kulesz.	tak samo.	tak samo.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego przegotowanego mleka.	tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają lecz tylko na niedziele i święta.	tak samo.	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią – solone.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie! sprzedają; tylko na prażnik i wielkanoc jedzą na twarogi i dają do bab.	tak samo	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, sadła 3 razy w tydzień	tak samo	—
w lecie, w dni postne	olej tylko z wiosny.		w post: olejno.
w zimie, w dni zwykłe	tylko do bożego Nar: do posto. masła.		—
w zimie, w dni postne	olej z siemienia konopi.		"
15. Jak często spożywają mięso?	zwykle 3 razy przez rok: na prażnik, tydzień po boż: Narodz: i na wielkanoc.	tak samo – oprócz na boże narodzenie nie.	na prażnik kurę na wielkanoc tylko, mięso jako święcone.
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~, krowina, ~~cielęcina~~, baranina, świnina, ~~jakie~~ inne (~~konina~~, zające, ~~króliki~~ i t. d.)	baraninę, świninę –	tak samo	tak samo.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, i jako studzieniec. lub duszone z cebulą.	tak samo	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	używają dwa razy do roku tylko w prażniki – lub tam gdzie chrzciny – wesele.	tak samo.	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	ledwie 3/4 kilogr. do 2½ kilogr. oprócz w wesela i pominki.	tak samo.	tak samo.
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo rzadko i mało.	tak samo	tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tylko na wigilię do pożeniny	tak samo	tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew; buraki: buraków; karpiele; ~~kalarepa~~; cebula: cebuli; czosnek: czosnku; ogórki: ogórków; kapusta świeża; „ kiszona: kiszonej kapusty; i. t. d.		tak samo	tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch; bób; fasola; ~~soczewica~~; kukurudza	groch, bób, fasola i kukurudza, jako ziarna do gotowania, i kukurudzę na mąkę.	tak samo	tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane): hreczanne; jęczmienne: jęczmienne; jaglanne: jaglanne wyrabiają sami; przenne: —		tak samo	tak samo.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna; żytnia; ~~owsiana~~; ~~hreczana~~; jęczmienna; kukurydzana; ~~ziemniaczana~~	Mąki oprócz owsianej, hreczanej, ziemniaczanej wyrabiają sami.	tak samo	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	kozarów, podpieńnick, kołubinki tak świeżych jak suszonych. Tak.	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone, gniciione rozgotowane, na zupę, na pirogi.	tak samo	tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają rzadko.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	codziennie nikt. — raczą się tylko przy weselach pominkach tylko ci, co zaprzyjaźnili wódkę	tak samo tak samo	tak samo —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jabłka, i gruszki, śliwki suszone.	tak samo	tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy latem i zimą rano i w wieczór.	tak samo	tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	mało wódki / piwa więcej — / — / — / —	tak samo	tak samo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 6 decylitrów —		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięso: wieprzowe, baranina, i wszelki drób — pirogi, kaza mleczna, białe pszenne kołacze, z napoi: piwo — wódka herbata.	tak samo.	tak samo, ale tylko podczas wesel.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni / 12 dni przed adwentem cały adwent / 6. dni Piotrówki — 6. dni Spasówki / całych 7 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nikt — tylko dzieci mleka a stali i starzy omastyw niedzielę, czwartek		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych $\frac{2}{8}$ mniej zamożnych $\frac{5}{8}$ ubogich $\frac{1}{8}$.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	używają sobie ze znanych zwykłych pokarmów, a biorą na odrobek produkta najniższe w cenie, podczas głodu. przednowkami — zasilają się u swoich — buraki, kartofle jedą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

85 17

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów, gmina Potyba. Nazwa miejscowości? Potyba-Żegota.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna. Brak pszenicy — rzadko kartofle. —

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? Domów, więcej niż 300 ks.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	4 razy
	w zimie	3 razy — co Listop. i Grudzień podwie czorkowanie jadają, bo dzień mały. —	3 razy	3 razy. —
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	1) Ziemniaki z Barszczem (lub Kapusty) 2) w Niedzielę — Kaszę lub zacierki z mlekiem.	Tak jak i najzamożniejsi. —	
	w lecie, w dni postne	Potem — tylko bez mleka. —		
	w zimie, w dni zwykłe	Tak jak i w lecie.		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kasza z mlekiem, lub strawy i kapusta, z chlebem. —	Dto	Dto.
	w lecie, w dni postne	Kasza z mlekiem, kapusta z masłem i chleb.		
	w zimie, w dni zwykłe	Kasza z mlekiem lub strawy i zacierki (cnuć)		
	w zimie, w dni postne	Nie używają nabiału (tylko w lecie)		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki ze strawą i z barszczem.	Dto.	Dto
	w lecie, w dni postne	Chleb z kwarogiem.		
	w zimie, w dni zwykłe	To samo, co w lecie		
	w zimie, w dni postne	Pieczone ziemniaki — Kapusta Kwaszona.		
5. Chleb	jaki jadają	Z żyta samego — lub, z domieszką kartofli. —	Dto	Dto. —
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	Sami pieką.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	——		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze — placki na blasze	Dto. —	Dto. —
	z czego się składają?	Z mąki żytnej — pszennej lub pszennej. Kołacze z pszenicy, z cukrem, jajkami i sporadycznie.		
	z kąd je otrzymują?	Pieką w domu. —		Kupi czasem u piekarza w Alwerni.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Bez zaczynienia dodają kwasu a rzadko drożdży.	Dto	Dto.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na „Boże Święta" (B. N.) oraz na Święta Wielkie (W. N.) na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięsne po większej części.	Dto	Dto
Nazwy ich?	Kluski, makaron, lane ciasta —		
sposób przyrządzania?	Na jajach.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	po dwie i pół kwarty	po 1½ kwarty	ledwo na 2 kwarty.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	najwięcej po kwarcie	po ½ kwarty	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Zawsze używają mleko tak słodkie, jako i kwaśne bez śmietany i bez śmietanki.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek i na sprzedaż z mleka kwaśnego.	Tylko na sprzedaż, z kwaśnego.	
12. Czy używają masła?	Masła używają	wszyscy.	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów żadnych, z masła nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają na twardo — miękko — jajecznicę i do ciasta.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słonina, smalec	Mleka i masło używają	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Dto.		
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w każdą niedzielę i święta.	Tylko, w święta.	
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~		Najbiedniejsi jadają na Święta i w chorobie.	
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	pod jesień		
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina~~, ~~zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, na święta zaś wędzone.		
18. Czy używają drobiu?	Używają drobiu tylko w razie choroby		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Od 28 do 30 ~~℔~~ (bez wo i świń)	Dziesięć (10) ~~℔~~ rocznie. Radzy tylko 6 ~~℔~~ razy rocznie.	
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają w W. Odcie i w Sławucie		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu, w bardzo małej ilości, gdyż tylko czterech gospodarzy chowuje pszczoły.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, cebula, ~~czosnek~~, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Wszyscy z pomyższych ogrodowiz robią zapasy.		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, ~~bób~~, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~,	Używają tylko fasolę i groch	Do.	Do.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, pęczak, ~~przenne~~, perłówka	Sami wyrabiają.	Do.	Do.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ziemniaczana	Powyższe mąki używają. Zapasów nie robią, tylko ile razy potrzeba mąki wiozą zboże do młyna.	Do.	Do. Kupowują kupują w sklepach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają – świeże i marynowane, robią zapasy z suszonych.	Dto	Dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na cały rok.	rok.	Dto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i skrobane	i	Dto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Mięszają do chleba	i do	klusek.
czy wypiekają z nich placki, ~~kręgle~~ Kuydle?	Wypiekają placki	i „Kuydle"	oraz chleb.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę tylko.	Dto.	Dto.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powidła, suszone	gruszki, jabłka	śliwki.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy / Trzy razy	Dto / Dto	Dto / Dto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, wino owocowe, arak	Piwo, wódka	i arak	Dto.	Dto.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	46 kwart	Dto	Dto.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódka, piwo, herbata	Kawa – placki,	Dto.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni. / cały tydzień oprócz niedziel / wszystkie dnie postne		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Oprócz środ, piątków, sobót, W. tygodnia, i w inne dnie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych $16\frac{2}{3}$%; mniej zamożnych 50%; najuboższych $33\frac{1}{3}$%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najgorszym roku pieką chleb, z podsadzonej żytnią mąki.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Herbatę używają tylko, jako lekarstwo,		

Podał A. Ofiarowski

86

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanowski Nazwa miejscowości? Babice

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 854.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem - kasza z mlekiem w niedziele i święta kawa	to samo co najzamożniejsi prócz kawy	ziemniaki ze żurem lub placek, najczęściej sam placek lub żur z ziemniakami
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z barszczem - kasza		
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki, pecak z mlekiem w niedziele i święta kawa.		ziemniaki ze żurem najczęściej
	w zimie, w dni postne	to samo lecz bez nabiału.		to samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta z grochem najczęściej z fasolą - kasza jęczmienna lub jagl. z mlekiem	to samo co najzamożniejsi	Głównie ziemniaki z kapustą
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kapustą		to
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie w dni zwykłe.		to
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z kapustą.		to
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub pecak z mlekiem albo ziemniaki z polewką	to samo co najzamożniejsi	ziemniaki, kapusta - fasola
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z barszczem lub wodzianką		to.
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę z ziemniakami - kaszę z mlekiem lub maszczone		najzwyczajniej kapusta z ziemniakami
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z kapustą lub ze żurem		ziemniaki z żurem - lub kapustą z ziemniakami bez omasty
5. Chleb	jaki jadają	żytni pytlowy	rzadko lub ze żarna	placek lub w cale chleba nie jadają
	z czego się składa	czysto żytni	—	—
	czy go sami pieką	tak	niekiedy kupują	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	w miejscowych sklepach najczęściej od żydów	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołacze	—	—
	z czego się składają?	z mąki pszennej i wora	—	—
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	W pewnej ilości letniej wody rozpuszczają na noc drożdże, kwas (naciastek) i rozdawiają w ciepłem miejscu fermentacyi. Rano dosypują mąki i wyrabiają chleba. Tak wyrobione ciasto pozostawiają w dzieżce 1-2 godzin aż wzrośnie po nad do podrośnięcia. Równocześnie na podrzędnej mące wkrawdzie kulisty i pozostawiają a wierzchu wodą i w gasną w piec. W ½ godz. przesadzają, przy czem zmywają znów ze strony owsianej dla dania koloru.	zarabiając to mąką, jakby na żur, ciasto rękami lub wiosłem do tego na naczyniu. Następnie ubierają i zas w piecu napalają. Potem zmywają w wierzchu letnią wodą, lub odwar	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Świąteczne: mąkę przesiewają, zarabiają tak jak na chleb. Osobno znów w opiecie w mleku na ciasto, dodając przepro, szafranu lub szafranowy i na rozwagnęło ciasto przewraca a kraje wałki palcem i zawijają.		rozdrabiają w wodzie a dadzą warstwy tego na grubo na gru
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?			kapusta, zacierka, ziemniaki, barszcz, żur, wodzianka.
Nazwy ich?	mleko, barszcz, żur, kapusta, wodzianka, kasza jęczmienna, jagły, zacierka, zupitka, prażuchy z mąki, fasola,	jak obok	
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	30 litrów	rzadko	w święta
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	20 "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne - zbierane maślanka	to samo co obok jeśli posiadają, bo rzadko kupują	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka kwaśnego, zbieranego w lecie na własny użytek, w zimie na sprzedaż		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła bardzo mało używają, zapasów całkiem nie robią		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Osobno nie używają - najzamożniejsi tylko w święta do kotaczy.	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	przeważnie mleko - oraz słonina lub sadło	przeważnie mleko	mleko rzadko i to tylko w ciągu lata
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	—		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	do		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę raz dziennie	w Święta	całkiem nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają zwykle krowinę - cielęcinę wieprzowinę a króliki gdzie takowe utrzymują	bardzo rzadko	całkiem nie jadają
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	nie	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 ℔	5 do 10 ℔	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają tylko śledzi w post, jeśli łatwe w miejscu dostać mogą	jak obok	jak obok
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Są zapasy buraków pastewnych, kapusty kiszonej, karpieli, rzepy	jak obok	kapusty kiszonej, ziemniaków
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Używają grochu i fasoli najzwyczajniej jako opółka z kapustą – fasoli również jako osobnej potrawy.	jak obok	fasoli jako opółki kapusty
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Krupy pęczniemne i jaglane wyrabiają sami. – hreczane niekiedy	jak obok	jeśli jagieł lub kaszy jęczmiennej używają, to kupne
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniączana)	Używają mąki żytniej, którą z własnego zboża biją – na wieła przenną kupują na kołacze.	jak obok	Mąkę żytnią mają ze żarna a więc zapasów nie ma.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają wszystkie trzy kategorye ludzi a do świeżych i suszonych a mianowicie Rydki zwane zielonkami (jesienne) — Grzyb prawdziwek (Borowik) — Maślak (Królas Brzozaki itp.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wszystkie trzy kategorye ludzi robią zapasy na zimę		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaków używają jako potrawę najzwyczajniej z kapustą. Namarznięte ziemniaki suszą na kruszą mączkę, której po trosze do mierzują do chleba. Ze zbolałych czyli nadgniłych ziemniaków robią kluski, które z mlekiem jedzą.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	tak	rzadko	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Ci co mają sady to podlejsze gruszki i jabłka suszą na zimę (suszarki)		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	3 razy	2 razy rzadko 3 razy	2 razy a
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo - wino (przy okazyach)	piwo - wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	2 litry - ci co piją	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem w części winem. serem, chlebem, kołaczami herbatą	piwem, serem, chlebem herbatą	chlebem, serem, wódką
We Wielkanoc, Boże Nar.	wędzonką, kiełbasą, jajami kołaczem	to samo co obok tylko w mniejszej ilości	nadto w święta wędzonka
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	cały wielki post bez mięsa a trzy dni w tygodniu bez nabiału.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zwyczajnie nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	7% zamożnych — 70% mniej zamożnych — 23% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	niczem innem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Gdyby był Muzeum przeciąg czasu na to sprawozdanie wyznaczony i to w porze zimowej. Toby można było niektóre pozycye dokładniej i szczegółowiej określić. W sprawozdaniu tem Babice za parafię wzięte — Do parafii należy 10 wsi o mieszkańcach każdej wsi można to samo powiedzieć a przynajmniej z małemi zmianami co jest tu nadmienione w pozycyach: od 1 do 8, 10–18, 20–31, 34–36.		

87

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów Nazwa miejscowości? Brodła

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1340

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: cztéry w zimie: trzy	trzy dwa	dwa dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe: kawę lub mléko z chlebem, niektóry chleb z masłem lub serem. w dni postne: barszcz z chlebem lub ziemniakami w zimie: w dni zwykłe: ziemniaki z barszczem lub zamieszkę z mlekiem słodkiem. w dni postne: to samo.	zamieszkę z mlekiem, ziemniaki z barszczem, albo wodzianke. pod płamyki czyli placki upieczone na blasze. Zamiast śniadania jedzą wcześnie obiad składający się z ziemniaków z kapustą, fasolę zamieszkę.	suchy chleb lub wodzianka. Barszcz z ziemniakami.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe: Ziemniaki z kapustą lub fasola z kapustą – Zaciorka z mlekiem słodkiem Kasza jaglana z mlekiem słodkiem lub jęczmienna – Kluski pszenne z mlekiem – Wieprzowa rosół ze ziemniakami i kawałeczek mięsa – groch z krupami. – Zwykle jedzą dwie potrawy – W dni postne ta różnica, że nie jedzą mięsa i słoniny, masłem rzadko kiedy kraszą. W zimie prawie tak samo. – w dni postne w zimie: w dni zwykłe w dni postne	Prawie tak samo, jak najzamożniejsi, z tą tylko różnicą, że mięso ledwie dwa razy do roku jedzą, tj. na Boże Narodzenie i w Wielkanoc. —	Ziemniaki z barszczem lub kapustą i zamieszka tj: mąka rzucona na wrzącą wodę f. to zwykłe pożywienie najuboższych, najczęściej bez mleka. tak w lecie jak i w zimie. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: Wieczerza nie wiele różni się od obiadu, najczęściej jedzą: w dni postne: ziemniaki z barszczem lub kwaśnem mlekiem, zamieszkę w zimie: w dni zwykłe: lub zaciorkę z mlekiem – w dni postne: w każdéj porze roku.	Tak samo.	Ziemniaki często nieźle nie okraszone. —
5. Chleb	jaki jadają: W latach lepszego urodzaju pieką chleb żytni, razowy na kwasie, lecz więcej kupują u miejscowych piekarzy. z czego się składa czy go sami pieką lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Wczesem pieką placki słodkie na blasze, najwięcej kupują u miejscowych piekarzy	Rzadko kiedy jedzą.
6. Inne pieczywa	jakie używają? Bułki lub bułeczki kupione gdzie w mieście, jako gościniec jarmarczny, na Wielkanoc z czego się składają? Kołacze ze serem. z kąd je otrzymują?	Tak samo, lecz rzadziéj. —	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kilka kwart mąki żytniej rozczyniają w dzieży z dodaniem kwasy przed wieczorem następnego dnia zamiesza mąkę i wypiekają bochenki różnej wielkości. —	Placki jak najzamożniejsi.	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki zwykłe, jest to mąka zarobiona z wodą na ciasto, które rękami rozgniatają i pieką na ogniu. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Ziemniaki gotowane na wodzie z solą. Zacierka - jest to mąka żytnia, pszenna lub jęczmienna zarobiona z wodą na ciasto - to podrobione rzucają na posolony ukrop - jedzą z mlekiem słodkiem przegotowanym. Zamierka - mąka rzucona na posolony ukrop z mlekiem - Kasze gotują na wodzie i kraszą mlekiem - Kapustę kiszoną zasmarzają słoniną - Mięso ugotowane na rosół z dodaniem pieprzu i pietruszki. —	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Pół litra dziennie.	Ćwierć litra.	Prawie nic.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mało mleka słodkiego, więcej kwaśne zbierane, maślankę i serwatkę	Najwięcej serwatkę, mało kwaśnego a rzadko słodkie	Serwatkę wszędzie.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Rzadko kiedy na własny użytek, gdyż sery wyrobiane z kwaśnego mleka - zwykle sprzedają.	Sprzedają sery	Nic.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Bardzo mało używają masła - wszystko sprzedają	Wszystko sprzedają.	Nic.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Święta do ciasta.	Nigdy	Nigdy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Najwięcej mleka, mało słoniny.	Tylko mleko	Rzadko mleko lub serwatki.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W dni świąteczne	Dwa razy w roku	Nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Tak samo	Nic
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują	Mięso gotują	—
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Kg.	5 Kg.	0.
20. Czy używają ryb? śledzi?	W czasie postu kupują śledzie	✓.	✓.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	✓.	✓.	✓.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Trochę marchwi, karpieli i kapustę kiszą w beczkach.	Tak samo	Trochę kapusty kiszą.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Nie wiele fasoli, mniej grochu, gotują na wodzie i używają jako przymieszkę do kapusty. —	Tak samo	✓.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kaszę jęczmienną i jaglaną zyrobiają w tutejszych młynach. Krupy jęczmienne kupują w domu w stępach.	Tak samo	✓.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki powszechnie używają żytniej, mniej jęczmiennej a najmniej przennej. — Wszystkie z własnego zboża. —	Tylko żytnią i jęczmienną — o ile zapas zboża starczy.	Żytnią, kupują w sklepach miejscowych. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby jadalne ~~w~~ zasuszają, lub świeże gotują na wodzie, używając ich jako wkrasę do zacierki.	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wykopane ziemniaki w jesieni przechowują w piwnicach przez cały rok. —	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane.	Gotowane lub pieczone. —	Gotowane lub pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?			
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Placki pieką, lub kręgle z nadpitych ziemniaków gotują na wodzie	Tak samo	Tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie wiele kawy i herbaty	Nic	Nic.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Trzy razy	Trzy razy w lecie Dwa razy w zimie	Dwa razy w lecie Raz w zimie
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę, mniej piwo.	Wódkę, mniej piwo	/
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 l.	5 l	/
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem i herbatą z arakiem	Tak samo	/
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	Piątek		
{ w tygodniu adwentowym	Środa, piątek i sobota		
{ w tygodniu wielkiego postu	Środa, piątek i sobota		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Mało mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 40 Mniej zamożnych 300 Ubogich — — 1000		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Otręby i mąka kukurudzaną, które kupują. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/		

Brodła dnia 18-go maja 1891 r.

Aleksander Sikorski
nauczyciel

88

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów. Nazwa miejscowości? Czernal.

Jaka miejscowość? { górzysta? ~~pagórkowata~~? ~~nizina~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 720.-

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy.	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy.	dwa razy	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz ze ziemniakami omaszczony słonina i kluski gotowane na mleku.-		ci nieraz śniadania nie jadają - lub też jak gdzie u kogo trafi.-
		w dni postne	barszcz jaśowy i kluski gotowane na wodzie.-		
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo	tak samo.	
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kluski na mleku - kapusta z grochem - albo ślinki gotowane zwane garusem ze ziemniakami - kwaśne mleko ze ziemniakami. W dni postne to samo tylko jaśowe.-		ci dostają obiady w klasztorze jako jałmużnę - zawsze jaśowo - czasem olejem maszczone - lub też dostają porzy wieniec w naturze które w domu sobie gotują.
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta ze ziemniakami lub z grochem. kapiciel - lub też co na mleku.-		
		w dni postne		biedniejsi obiadu nie jadają dla oszczędności	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Kwaśne mleko ze ziemniakami - lub ślinki gotowane ze ziemniakami.-		ci jadają to w uproszczeń przerabiają ziemniaki z kapustą lub kapiciel.
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz ze ziemniakami lub kluski na mleku a jak go nie mają to na wodzie.-	Kapustę z grochem	
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		chleb jadają żytni - pieką go razem sami - lub w piekarni - górniacy biorą chleb od liwerantów.	przeważnie kupują go w karczmie Kantorka z Krzeszowic.	
	z czego się składa			chleb to dla wielkich domieszają gotowanych ziemniaki, i to piekają na wielkie święta a dla zwykłego użytku	
	czy go sami pieką		jeżeli jeszcze		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		piekają placki dla przekąsu drzewa, po ugotowaniu śniadania lub obiadu ~~lub na~~	blaszce lub równocześnie w zabaśniku.-	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Jeżeli ziemniaki im przemarzną lub gniją, wtedy zwobierają je ze skórek, następnie suszą, tłuką mielą i wypiekają placki czarne.-		
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?		Na wesela piekają kołacze ze śremi to od zamożności gospodarza zależy gatunek mąki.-		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?			
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, ziemniaki, karpiele, groch, kasze, jęczmienna.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	mleka używają - a ile przypada na jednę osobę to się nie dał obliczyć, mało mają, to go mało używa, nieraz dzieci dostają, a starsi go nie używają.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne, zbierane niezbierane, maślankę. -		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na własny użytek i to z krowiego mleka. -		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają - też na zimę zapasów nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają osobno -		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słoninę		
14. w lecie: w dni postne	masło		
14. w zimie: w dni zwykłe	słoninę		
14. w zimie: w dni postne	masło		
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa spożywają bardzo mało li tylko na wielkie święta lub na wesela -		
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~			
16. krowina			
16. cielęcina			
16. ~~baranina~~			
16. świnina			
16. jakie inne (~~konina~~, ~~zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają gotowane. -		
18. Czy używają drobiu?	Jeżeli kto ma, to mu ugotują kurę.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Jadają i śledzie.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? ~~marchew~~, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, ~~cebula~~, ~~czosnek~~, ~~ogórki~~, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, i. t. d.	Zapasy robią z ogrodowizn a mianowicie z buraków pasternych, z karpieli i z kapusty kiszonej.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	Używają grochu, bobu i fasoli.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne, ~~jaglanne~~, ~~przenne~~	Używają kasz jęczmiennych		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	Używają mąki pszennej żytniej i jęczmiennej	żytniej i jęczmiennej.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają jadalnych - tylko gotowane jako zupa grzybowa ze ziemniakami. -		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią - jako główne pożywienie.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaków używają gotowanych i pieczonych. -		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Jako domieszki do chleba używają.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają ze ziemniaków placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę we wielkie święta, herbatę też na wesela. -		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy	dwa razy	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~	Piją wódkę, piwo i wino. -		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie wiadomo - gdym się pytał karczmarza ile sprzedał wódki - to odpowiedział jak kwartę na tydzień to dużo - podczas wesel więcej - i to jest prawda gdyż nasi ludzie są trzeźwymi - trafi się że się kto opije to wyda na jarmarku. -		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na święta używają mięsa wieprzowego rzadziej krowiego - na wesela i chrzcinach tak samo przytem piją piwo, wódkę, herbatę kawę. - Ci co nie używają trunków piją herbatę z rodzem przeważnie starsze kobiety. -		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni piątek i sobotę. - całe adwent i cały post poszczą.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają nabiału - też w środy, piątki i soboty wielkiego postu nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	—		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W ogóle odżywianie się tutejszych ludzi pomimo zarobków jest bardzo nędzne, skutkiem czego na siłach fizycznych są słabi. - Mięsa bardzo mało jadają, jeżeli krowę dobiją, kupują mięso z tem przekonaniem aby odszkodowanem w części zwrócił się wkład. -		

89

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów. Nazwa miejscowości? Gmina Grojec.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 942 mieszkańców.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	kluski (zacierki) lub kaszę z mlekiem i kapustę z ziemniakami -	taż sama jak i pierwsi	taż sama.
	w dni postne	taż sama lecz bez mleka - barszcz (żur) z ziemniakami i kapustę		
— w zimie	w dni zwykłe	taż sama jak i w lecie.		
	w dni postne	taż sama lecz bez mleka.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	placek upieczony na blasze lub kapustę z ziemniakami zostawioną od śniadania.	taż sama jak i pierwsi	chleb wzięty z kapalni
	w dni postne	taż sama.	—	taż sama —
— w zimie	w dni zwykłe	taż sama	—	—
	w dni postne	taż sama	—	—
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe	zacirki - lub kaszę i kapustę z ziemniakami - lub barszcz (żur) i kapustę z ziemniakami	taż sama jak i pierwsi	taż sama — bez kawki i chleb.
	w dni postne	taż sama lecz bez mleka i masły	—	
— w zimie	w dni zwykłe	taż sama jak i w lecie.	—	
	w dni postne	taż sama lecz bez mleka i masły.	—	
5. Chleb — jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo		kilka razy do roku tj. na większe święta - wypiekają chleb z mąki żytniej we własnych piecach także pieką chleb na wesela, chrzciny i pogrzeby.	pieką placki z mąki żytniej na blasze po odstawaniu śniadania lub też kupują chleb od większych kramarzy żydowskich.	Sadzą chleb wybierany a kiedy swej pracy jako górnicy lub pracownicy przy kopalniach głównie wynoszą w gminie się znajdującej, a jako chleb świąteczny od Barucha z Podgórza lub też chleb t. z. żydowski.
6. Inne pieczywa — jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują?		Niektórzy trzy razy do roku wypiekają w domu placki (kołacze) z mąki pszennej z serem -	nie używają innego pieczywa, oprócz bułek przynoszonych im z sąsiedniego miasteczka.	nie używają innego pieczywa.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wypiekają chleb żytni na drożdżach lecz przeważnie na kwasie – Kołacze z serem jak wyżej 5 i 6.	nie	nie.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kasza gotowana na wodzie mąka zatarta żytnia, pszenna i jęczmienna (zacierka) fuchka tj. wsypana mąka na wrzącą wodę. placki tj. mąka upalona zalana wodą wrzącą	tak samo.	tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	używają w każdej porze roku i przeciętnie wypada na 1 osobę w roku 20 litrów	tak samo – 15 litr	tak samo 10 litr
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mlekiem słodkiem niezbieranem lub zbieranem zalewają wszystkie potrawy mączne lub plackiem –	mleko słodkie przegotowane z chlebem mleko kwaśne i maślankę jedzą z ziemniakami.	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek	tak samo lecz mniej.	nie wyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła jako omasty do potraw – lecz zapasów dla siebie nie robią, lecz masło sprzedają na targach	tak samo lecz mniej używają bo więcej sprzedają.	nie używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj zupełnie ani na wódce ani do potraw nie używają, lecz te sprzedają przychodzącym do wsi przekupniom.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Masło, słoninę, sadło jadają jałowo. masło, słoninę sadło jadają jałowo.	tak samo –	tak samo
15. Jak często spożywają mięso?	Zaledwie kilka razy do roku tj. w większe uroczyste święta do roku i w czasie chrzcin i wesela.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają krowinę lub cielęcinę kupowaną w sąsiednich miasteczkach jak również i wędzone mięso (świnie) na Wielkanoc – i króliki w małej ilości chodowane w domu.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają tylko jako rosół wygotowane –		
18. Czy używają drobiu?	Nie używają bo wychowany drób sprzedają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	W roku mięsa przeciętnie na człowieka dorosłego 2½ Klg	1 Klg	5 Klg - bo to się gorszy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają ryb- udają się na karpi i jarmarki do	będą śledzie jadają	w dniach postnych albo innych miesiącach.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Zachowują tylko jako zapasy	tylko	kapustę kiszoną w beczkach.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Są używane tylko groch i fasola ugotowane jako przymiotka do kapusty.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają krup i kaszy we młynie wyrabianych	z własnego jęczmienia	Kupują krupy (perłowe) i kaszę jęczmienną na targach, a w większej ilości mają je od prawdawcy Żyda na Kapelusi gdzieś wyrabiają.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Robią zapasy z własnego żyta i jęczmienia.		Kupują mąkę żytnią na targach lub jak wyżej otrzymują z Kapelusi.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów a mianowicie białe, siwiaki, rydze i prawdziwe, patrzyjane i gotowane z zacierką lub kaszą –		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wszyscy robią zapasy ziemniaków.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają z barszczem (żurem) z mlekiem a po największej części z kapustą – do chleba nie używają ziemniaków jako domieszki – w czasie zmarzniętych ziemniaków wpada po wysuszeniu ich krzę na mąkę i wypiekają z nich placki.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Na wielkie święta uroczyste piją na śniadanie kawę – zaś na chrzciny i wesele kawę i herbatę.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	robią.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Tak w lecie jak i w zimie palą dwa razy dziennie celem gotowania jadła.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją przeważnie wódkę – arak i piwo.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W przybliżeniu na dorosłą osobę 2 litr	½ litr	½ litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych tj. większych świąt i odpustów raczą się wódką i piwem; zaś w czasie chrzcin i wesel raczą się zawsze wódką i piwem jak również kawą i herbatą zarekim.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Środa, Piątek i Sobota. Cały adwent niektórzy jadają bez mleka i omasty a niektórzy tylko Środa, Piątek i Sob. Cały post niektórzy jadają bez mleka i omasty a niektórzy tylko Środa, Piątek i Sob.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają nabiału tj. mleka ani masła w dni postne.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 rodzin stosunek procentowy zamożnych 22% mniej zamożnych 8% ubogich 9%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku kupują kaszę, ryż, groch po sąsiednich jarmarkach.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W Grojcu oprócz licznych odbywania się na zdrowotność mieszkańców niekorzystny wpływ wywiera: używanie do kąpieli glinki ogniotrwałej niedorostków płci obojga do różnych prac na kopalni – zaś w Grojcu i w sąsiednich gminach nierzyszczenie publicznych studzien choćby 2 razy do roku jak również zatrzymywanie wody gnijącej w różnych dołkach i nieużytecznych stawkach.		

W Grojcu d. 8 maja 1891 r. Karol Gadomski
nauczyciel Ludowej szkoły 2 kl. w Grojcu

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanowski Nazwa miejscowości? Gromiec, Bobrek, Gorzów Chełmek

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? Chełmek pagórkowaty – zaś trzy pierwsze – nizina –

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? – nie urodzajna? Średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? około 4000

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: pięć razy – w zimie: trzy razy	cztery razy dwa razy a czasem trzy.	dwa a czasem podczas robót polnych trzy dwa razy –
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe kawę a niektórzy – ziemniaki z rosołem, kapustę i mięsa – albo zamiast mięsa kaszę na mleku lub z masłem zaciérkę – w dni postne: zur ze ziemniakami – i z masłem. – w zimie: w dni zwykłe a niektórzy kawę czarną – w dni postne: to samo co i w lecie –	ziemniaki z żurem lub mlekiem – zaciérkę na wodzie – lub kluski omaszczone masłem a czasem słoniną jednak zawsze mają na dwoje używają czasem wodzianki z cebuli pietruszki.	prawie to samo co mniej zamożni tylko z tą różnicą że ci często mają jałowe potrawy a w zimie poprzestają na jednej potrawie. –
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe Oprócz Chełmku – w tych gminach tak w lecie jak w zimie składa się obiad z placku pieczonego na blasze – albo z chleba swojskiego – albo z kupnego – sera – masła lub czasem kiełbasy albo jajecznicy. w dni postne: W postne dnie zaś suchy placek lub chleb a przy pracy – śledzia lub rusa – przytem po dwie szklanki herbaty. – w zimie: w dni zwykłe W Chełmku zaś obiady gotowane rosół – lub wodzianka z ziemniakami. – w dni postne	Co zostanie od śniadania z dodatkiem do tego placku lub chleba –	Co zostanie od śniadania. W zimie zwykle nie jadają obiadu.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z żurem lub mlekiem lub rosołem albo z kapustą a na w dni postne drugie zaciérkę na mleku lub kluski omaszczone słoniną lub masłem albo kaszę żółtą na słodkim mleku w zimie: w dni zwykłe w dni postne prawie to samo tylko bez omasty. – w dni postne To samo co w lecie.	Jak samo co na śniadanie.	Ziemniaki, kapustę – wodziankę – żur – zaciérkę lub kaszę lub fasolę. a w dni postne prażone ziemniaki. –
5. Chleb: jaki jadają	swojski razowy żytni – lub pszenno żytni albo pytlowy –	rzadko chleb kupny albo swojski tylko zwyczajnie zarobiony na kwasie placek pieczony na blasze lub na pogniecie w lecie. –	tak jak mniej zamożny.
z czego się składa			
czy go sami pieką	często sami pieką		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	a kupny od żydraclitów albo w mieście albo we wsi. –		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	W czasie świąt wielkanocnych Zielonych Świątek – Bożego Narodzenia i podczas odpustów używają czasem kołaczy ze serem – lub z powidłami – lub z miodem i buchty zwane babkami, które sami wypiekają z mąki młyńskiej lub kupnej parowej. –	Ci także tak używają z tą tylko różnicą że pszenicę mielą w żarnach a rzadko z kupnej mąki.	Żadnych. –
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczór zaczyniają kwas – a rano zaraz biają ciasto i po wyrosnięciu walają bochenki – kładą do stomianek i wypalonym piecu wypiekają –	jak pierwsi	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Kołacze – babki zaś na drożdżach z dodaniem jaj – mleka i masła –		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane a rzadko pieczone.		
Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, zaiczka – prażuchy – fasolka kasza – groch – fasole – marchew –		
sposób przyrządzania?	Ziemniaki gotują skrobane (bez łupy) albo też prażą tj. układając w naczyniu warstwami z cebulą – słoniną – a w poście śledziem bez wody – kapustę bez zasmażki tylko z gniecionemi ziemniakami obtłaszając przez słoną cebulą – Zaiczkę zaś albo urobią ciasto i zarpią palcami kładąc do wrzącej wody – albo nalewając wody lub mleka – i jaja do mąki rozścierają w rękach – fasolka zaś – do wrzącej wody wsypują mąkę i rogalkiem mieszają aż do gęstości – marchew krają w kostki i zasmażają. –		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają i wypada do 100 litrów	do 50 litrów	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	zaś do 50 litrów —	do 20 litrów	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie gotowane – kwaśne zbierane – na śmietankę a najwięcej u mniejszych serwatkę		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek i z jakiego mleka?	na własny użytek z mleka kwaśnego a rzadko na sprzedaż	wyłącznie na sprzedaż.	—
12. Czy używają masła?	używają –	bardzo rzadko	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają – osobno – i do potraw	tylko do potraw.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny – sadła lub masła –	masła a czasem sadła.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	— — — —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny sadła lub masła	masła a czasem sadła.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	— — — —		
15. Jak często spożywają mięso?	W święta i niedziele a czasem podczas prac wiosennych lub jesiennych.	tylko podczas świąt	nigdy. –
16. Jakie mięso jadają — wołowina		jak poprzedni	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	— krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki –		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują lub czasem smażą czyli jak rowią duszą w garnkach. –	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	W czasie choroby tylko zabijają kury na lekarstwo. – a tak nie. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	od 10 do 15 klgramów.	od 3 do 8 klgr.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Mieszkańcy nadrzeczna Wisła i Przemsza, trudniący się łowieniem ryb drobne rybki używają, a grubsze sprzedają, — w dni zaś postne używają śledzi —		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	Lud tych miejscowości przeważnie rolniczy a ponieważ ogrodowizny stanowią wytłaczaną żywność ludu czyni zapasy na zimę. —		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch tak, bób —, fasola tak, soczewica —, kukurudza —	gotowane w całości z mlekiem lub omaszczony lub suchy —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) —, jęczmienne tak, jaglanne tak, przenne nie	Używają jęczmienne i jaglanne, które w sąsiednich młynach omełają albo kupują w najbliższych miastach lub po sklepikach wiejskich żydowskich tylko z wyjątkiem Gromca gdyż mają własny sklepik rolniczy. —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana — hreczana — jęczmienna — kukurydzana — ziemniaczana —	Używają mąki pszennej i żytniej, którą ze swego zboża wyrabiają na żarnach domowych albo w młynach wodnych, albo też często kupują od żydów — jak powyższe kasze, zapasów bardzo mało robią. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	Używają prawie, małaki — rydze świeżo gotowane w śmietanie albo w maśle. —	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią —	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe gotowane — pieczone — lub gniecione. —		tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	bardzo mało —	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	— — —	Z nadpsutych ziemniaków porą jesienną wypiekają placki — i kluski. / kręgle /	
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją prawie codziennie	w święta	nigdy. —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie —	nie	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	w Gromcu, Gorzowie i Bobrku dwa razy. a w Chełmku raz trzy razy.	tak samo	raz na dzień a w zimie tylko dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Podrostki — młodzieńcy i młodzi gospodarze piją przeważnie wódkę — mniej piwa i wina a najmniej miodu. — zaś wstrzemięźliwi a właściwie nie używający wódki piją wino i piwo —		wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Jestto bardzo trudna odpowiedź. ale można przypuszczać że używający wódki wypada mniej więcej do 25 litrów. —		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kawą — winem — piwem herbatą z winem lub z rumem.	piwem — wódką i herbatą — —	piwem i wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jeden a niektóry dwa tj: Piątek i Środę a rzadko Sobotę.		
w tygodniu adwentowym	piątek, sobotę i środę		
w tygodniu wielkiego postu	ścisły piątek sobotę i środę a w inne dni z nabiałem, bez mięsa		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych dwie dziesiąte /2/10/		
	mniej dz. pięć dziesiątych 5/10		
	ubogich — trzy dz. 3/10.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żaierką z najpodlejszej mąki, a raczej z otrąb. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lud ten w zimie żywi się przeważnie tylko tem co z roli zebrał ale w lecie z powodu braku zarobku, szukając tego w sąsiednich krajach: Sołatku Prudkim — Mudryackim i w Polsce i na flisie, żywi się więcej chlebem Kupnem i kiełbasą lub słoniną a bogatsi i mięsem. Potrawy przyrządzają pojedenczo bez żadnych ukras z małej domieszki. — Krajdująca się inteligencya w tych miejscowościach żywi się jak mieszkańcy miast. —		

91

185

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krzanowski Nazwa miejscowości? Jeleń

Jaka miejscowość? { górzysta? górzysta / pagórkowata? ~~t~~ / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } gorzysto-piaszczysta gleba a więc z całego pomiału tutejszego najmniej urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy, – pomiędzy temi 10 rodzin żydowskich. Liczba ludności? 1493.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy; w zimie 3 razy	Najzamożniejszych gospodarzy można policzyć zaledwie sześciu.	w lecie 3 razy; w zimie 2 razy	w lecie niekiedy 3 razy; w zimie 2 razy a nawet i 1 raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe jadają ziemniaki z barszczem okraszone słoniną lub masłem, jeżeli takowe ma. w dni postne jadają tosamo, lecz bez okrasy. w zimie: w dni zwykłe to samo jak wyżej. w dni postne ditto.	do tych zaliczam robotników z kopalni i małych gospodarzy. w lecie w dni zwykłe gospodarze tak samo jak najzamożniejsi a gorniey niekiedy. Rare w dni postne gorniey kaszę nie zawsze. w zimie: tak samo jak w lecie	Ziemniaki z barszczem bez okrasy. w zimie tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z kapustą okraszone słoniną lub masłem, albo kaszą jęczmienną lub jaglaną. w dni postne to samo bez omasty, lub okraszone masłem. w zimie: w dni zwykłe to samo. w dni postne to samo.	to samo, co najzamożniejsi. to samo – To samo.	Ziemniaki z barszczem bez okrasy. w dni postne to samo. To samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe Ziemniaki z barszczem i pieczary z mąki okraszone masłem lub słoniną. w dni postne to samo z masłem. w zimie: w dni zwykłe, w dni postne To samo.	Tak samo jak najzamożniejsi, używając mniej okrasy. To samo.	Wieczerzy najubożsi w zimie nie jadają. W lecie zaś ziemniaki z barszczem lub woda solona (To jest woda solona z pieprzem albo pietruszką.)
5. Chleb	jaki jadają razowy; z czego się składa z mąki żytnej; czy go sami pieką sami go wypiekają dopóki im zapas starczy a później kupują od piekarzy i żydów; lub czy go kupują i gdzie, od kogo ~~t~~	Tak samo.	Ci chleb jadają, jeżeli im na takowy zarobek wystarcza
6. Inne pieczywa	jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?	8	8	8

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wypiekają w piecach wypalonych drzewem	wypiekają rzadko, gdy zarobek starczy kupują	nie wypiekają, czasem kupują jeżeli mogą sobie jakąś kwotę zarobić.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	8	8.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, barszcz, kapusta, grochu mało, marchew, kawa bardzo rzadko jako potrawa przednia, mięso tylko w dnie świąteczne i to nie zawsze i kasze jaglane albo jęczmienne.	Mniej zamożni jadają te same potrawy i tak samo przyrządzone.	Żywią się przeważnie ziemniakami z barszczem i kapustą. –
sposób przyrządzania?	potrawy te przyrządzają przez gotowanie, w sposób najprostszy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przypadnie na 1 osobę przeciętnie 1/4 litra dziennie	na 1 osobę przypada 1/8 litra	8.
w zimie	" " 1 " " 1/4 litra a to dlatego, gdyż zebrane siana na zimę dla bydła są liche a krowiczyny niemają	w zimie prawie mleka nie używają, gdyż mając jedne krowę i tą prawie mleka niemają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najwięcej używają mleka kwaśnego zbieranego i maślankę. –	Tak samo.	Jeżeli mają za co kupić.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego.	Używają mniej	dto
12. Czy używają masła?	Używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią.	Tak samo.	8.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają.	8	8.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, lub masła.	słoniny, sadła lub masła. bez obrazy	8.
w lecie, w dni postne	masła		
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak samo. W wielki post olej rzepakowy krostriany	Jak samci	
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w dnie świąteczne i to rzadko.	Tylko we wielkie święta. Gorniey jadają częściej	Jeżeli mają jaki pieniądz kupują mięso na Wielkanoc i zielone świątki
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Tak samo	Tak samo
krowina	krowinę		
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	świninę	Tak samo.	Tak samo.
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie,	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	24 funty	mniej zamożni gospodarze na łosi rocznie 12 funtów. górnicy 24 funty.	2 funty.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb nie. Śledzi używają	Tak samo.	Tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew jest; buraki —; karpiele są; kalarepa —; cebula —; czosnek —; ogórki —; kapusta świeża —; „ kiszona jest.	Tak samo.	Jeżeli ma za co kupić wtedy ma to samo co pospolici.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch kupują i używają go z kapustą; bób —; fasola jest używa z kapustą lub sama; soczewica —; kukurudza —.	Tak samo.	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane (tatarczane) —; krupy jęczmienne i kaszę jaglaną sami wyrabiają. Innych kasz nie używają.	Tak samo. Górnicy kupują.	Tak samo używają tylko te kaszy kupują.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna —; żytnia mąki starczy używają i robią z niej zapasy, dopóki; owsiana —; hreczana —; jęczmienna —; kukurydzana —; ziemniaczana —	Tak samo. Górnicy kupują.	Kupują częściowo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych, kozaków, rydzów surowych do barszczu, inaczej grzybów nie umieją przyrządzać. —	Tak samo.	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	To samo	Tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane w zwykły sposób,	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają w małej ilości	"	"
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę rzadko, herbatę piją w podróży	"	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie —	Nie —	Nie. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie 3 razy	2 razy 3 razy	1 raz 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka używają mało piwo — dtto " miód nie wino używają mało wino owocowe nie.	Tak samo.	bardzo mało.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nawet w przybliżeniu obliczyć nie można, gdyż jedni używają bardzo mało, drudzy nic, a trafia się też para opoj		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, ale najczęściej winem.	Tak samo.	Najczęściej wódką w małej ilości.
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 dni od mięsa w tygodniu adwentowym 3 dni od mięsa i mleka w tygodniu wielkiego postu 3 dni od mięsa i mleka.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają, oprócz postu adwentowego, 40-to dniowego, suchych dni i wigilij przed świętami ruchomemi.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 1/10 części, mniej zamożnych 6/10, najuboższych 3/10 całej ludności. = 100 osób. =		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się w czasie przednowku takimi samemi potrawami jak zwykle, czem się zaś żywią w czasie głodu, tego nie mogę wiedzieć, gdyż na pytania stawiane mi jednemu włościaninowi w tym względzie, otrzymywałem odpowiedź, że i wtedy się tem żywią jak zwykle. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

92 127

Powiat? Chrzanów Nazwa miejscowości? Kwaczała - Rozkochów - Źródła

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Północno wschodnia część górzysto - pagórkowata, południowo zachodnia więcej dolina / nizina / Przerzynana licznymi dołami, wąwozami, przez co środek wsi mocno wyjątowy niezdrowe. - Z tego powodu powietrze wiosną w południe nawiedzane licznie bagna.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Średnio urodzajna.

Rozkochów około 1200 mieszk.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności Kwaczała 1700 mieszkańców Źródła około 120 mieszkańców

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem lub Kapustą, zupką, na mleku, Kasze różne na mleku, Kluski, Jarzębi, ziemniaki, niektórzy nawet na mięsie i Królikiem	Tamto co i nasze, mniejsi, bez mięsa	Ziemniaki z barszczem, Kapustą, polewką, ziemniaczaną, zupą, Kaszą jęczmienną, Jarzębi z Kapustą
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	jak wyżej tylko bez nabiału i bez mięsa.	atto	Polewką ziemniaczaną - Kapusta ziemniaki -
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	Rzadziej niż Tamci różna niektórzy tylko jedną mięso Kapustę lub Krupnik.	atto	jak wyżej: około godziny 10 z rano. -
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	j. w.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Obiad ugotowany przy śniadaniu składa się zwykle z tych samych potraw co śniadanie z dodaniem Kawałka chleba lub placki.	atto	Suchy Kawałek placka lub chleba Kupnego
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	j. w. bez okrawy	atto	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Obiad świeżo gotowany tamto potrawy.	Po największej części gotowany z Kapustą i placki do tego.	Nie jadają.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	ziemniaki prażone - lub gotowany j. w. bez okrawy.	Suchy placek, lub ziemniaki prażone. -	"
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	jak śniadanie bez mięsa	jak śniadanie	Gotowane jak śniadanie
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	jak śniadanie.	jak śniadanie	j. w
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	jak śniadanie bez mięsa	jak śniadanie	ziemniaki prażone
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	jak śniadanie	jak śniadanie	
5. Chleb — jaki jadają	żytni	Baidrowatki pieką dwa lub trzy do roku z składu z mąki żytnej	żytny
5. Chleb — z czego się składa	z mąki		Kupny
5. Chleb — czy go sami pieką	sami niektórzy w lecie	pomajniejszej części gdy potrzeba Kupują	"
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Kupują od piekarzy żydowskich, Chmurowa lub Tat.	u piekarzy żydowskich	piekarzy żydowskich.
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Placki z wyżej żytniej - pomaj mąki i stare.	Placki jak najczęściej	Warzą Świąt Wielkanocnych Kupną Ku. Kiełb lub chleb. -
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	Kołacze z mąki pomaj. strzyczne z niej pieczy lub Kupą piekłem w czasie świątecznych że ciem na wieczór. -	i Kołacze pieczone z wyżej pomaj mąki	
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Samiecką. -	jak najczęściej.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczorem zaczyna w dzbankach lub kwarcie a rzeczej w dzbankach i kwarci do rana. Rano dodają soli - mąki i wyrabiają. Gdy ciasto gotowy - robią bochenki od 2 do 3 kg i wsadzają do pieca.	jak najbogatsi	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki z rozykiej mąki żytniej lub pszennej ciasto - utłuczone kwaśnego placka robi i piecze na blasze. — Na Kołacze przed południem zaczyna z mąki - gdy się ruszy dodaje soli - pięć jajek i trochę cukru wyrabia, gdy ciasto ruszy, robi okrągłe kołacze, nakłada na nie ciasto z mniejszego, robione połkrzyżem cynamonem i posypuje.	jak najbogatsi i tą różnicą, że nie robią z mąki kwaśnego placka a ciasto jest mniejszy bez jajek a razem bez cukru.	Ziemniaki zgniłe dobrze wygniecone tłuczką, mieszą z ziarnek, z tej mąki robią ciasto, rozpłaszczają je - i pieczą na blasze.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Gotowane. Najpowszedniejsze są. Żur - zacierka, kluski - gra - polewka, rosół, kaszę na mleku i tp. -	Jakie najzamożniejsi z tą różnicą, że bez okrasy bez mięsa i z wiadomą mąką	Żur, grawka, polewka kluski. Żur jak u zamożnych. Grawka: Na wrzącą wodę wsypuje mąkę i jest grawka (rzadka) Polewka z ziemniaków bez mięsa. Kluski z ziemniaków zgniłych jak na placki.
Nazwy ich? — sposób przyrządzania?	Rosół: do wody zimnej kawałek mięsa ostatkami cebulą - pietruszką - gotują. — Żur: Na wodę wrzącą wlewają zakiszoną mąkę żytną. Zacierka - Na wodę wrzącą wsypują w polewki wodę lub na ciasto. Kluski: Na wodę wrzącą wsypują mąkę pszenną, mieszają a inne na parzoną mąkę leją wrzącą wodą. Polewka: Ziemniaki pokrojone gotują, dodają pietruszki i cebuli, gdy się zagotują, zasypują kaszą jaglaną.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają w przeciętnie wypada w lecie na jednę osobę 25 l.	Używają w przeciętnie na osobę 20 l	Prawie nigdy
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają w przeciętnie 5 l.	w zimie 2 l.	1 l.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie zbierane do potraw. Kwaśne zbierane przy ziemniakach, dawniej, niekiedy mnieszą ziemniaki. N. maślanke gotują kaszę jaki i na wrzoto - prawie do ziarna nierozgniecony. jednak wlewają	Takie jak najbogatsi, tylko że więcej zbiera.	Prawie nigdy.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Bardzo mało na własny użytek, kwaśnego zbierzego wyrabiają twaróg z poprzeu i kwaśnego do kaszy a chleba nie produkowali.	jak najbogatsi	Nigdy
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Prawie sprzedają - w lecie bywa na jednę osobę a chleba obrzeki i wtłaczają. Żadnego zapasu nie robią.	jak najbogatsi	Nigdy
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Prawie wszystkie nie używają - sprzedają.	Sprzedają.	Niekiedy.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słonina lub sadło	Słonina lub sadło	Sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	nie	w dni postne olej	a w dni postne bez okrasy.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina lub sadło	więcej bez okrasy.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej. —		
15. Jak często spożywają mięso?	Prawie w każdą niedzielę i święto a niekiedy i w poprzednich dniach postnych w ciągu	Kilkanaście razy do roku	Kilkorazy do roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	Kawałek świni lub cielęciny.
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak	tak	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	tak	tak	
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak	tak	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki	Króliki	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane a niekiedy solone.	jak pierwsi	jak pierwsi.
18. Czy używają drobiu?	Nigdy.	Nigdy	Nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	40 Kg.	10 Kg	2 Kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	W czasie wielkiego postu używają śledzi.	jak pierwsi	jak pierwsi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Nie używają	Nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	bardzo rzadko.	jak pierwsi.	Tylko Kapusty.
buraki	dla ludzi nie ma całkiem		
karpiele	więcej dla bydła niż ludzi.		
kalarepa	całkiem nie.		
cebula	całkiem nie.		
czosnek	całkiem nie.		
ogórki	całkiem nie		
kapusta świeża	całkiem nie.		
„ kiszona	po kilka beczek u każdego domu.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	bardzo rzadko	jak pierwsi	fasola i Kapusty
bób	całkiem nie –		
fasola	na kwaśno, ususzona, i Kapusty.		
soczewica	całkiem nie		
kukurudza	całkiem nie. –		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	bardzo rzadko	jak pierwsi	kupują w handlach jęczmienne i jaglanne.
jęczmienne	tak } sami robią; biją.		
jaglanne	tak }		
przenne	całkiem nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	tak	jak pierwsi	żytnią i jęczmienną lecz zapasów nie robią.
żytnia	tak		
owsiana	całkiem nie } robią zapasy na		
hreczana	całkiem nie } zimę.		
jęczmienna	bardzo rzadko		
kukurydzana	całkiem nie		
ziemniaczana	całkiem nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wszelkiego rodzaju grzybów używają świeżych. —	jak pierwsi	Więcej ankeli przez
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy	jak pierwsi	Prawie zawsze robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone.	jak pierwsi	Takzacno
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie używają	Niekiedy	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Bardzo rzadko. —	niekiedy	zawsze.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Wdni świąteczne kawę. — o herbatę inną słyszeli	Niekiedy	Prawie nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Żadnych.	Żadnych	Żadnych.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy rzadko trzy	Dwa razy rzadko trzy	Dwa razy
— w zimie	Trzy razy.	Trzy razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	tak	wódkę a	wódkę.
— piwo	niekiedy	niekiedy piwo	
— miód	—		
— wino	niekiedy.		
— wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów.	10 l	4 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką - kawą - herbatą rzadko winem lub piwem	Wódką kawą herbatą	Wódką - rzadko kawą a niekiedy her
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni — bez mięsa tylko z nabiałem		
— w tygodniu adwentowym	3 dni — jak to	jak to bez nabiału	
— w tygodniu wielkiego postu	Pierwsza połowa 3 dni.	Druga połowa oprócz niedzieli mięsa bez nabiału.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nigdy mleka w tygodniu adwentowym i wielkiego postu.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 5 : 8		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurydzą - resztą owsianą - karpiatami zapoczątkowanymi i wysuszonymi ziemniakami - kłosami po ukraiu i mąką robią placki lub pie		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwagi zebrano.		

Lwówek dnia 8 maja 1891.

Wincenty Wójcik
referent.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

93

Powiat? Chrzanów

Nazwa miejscowości? Myślachowice z Gajem myślach. i Krzem, Płoki, Czyżówka i Pierera. – Ludność tych 3 ech wsi w 3/4 górnicza 1/4 czysto rolnicza. Do najzamożniejszych liczyć można górników i pod kilku z kolników – Cała rolników posiada 3–7 morgów gruntu – najubożsi stanowią klasę wyrobników.

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? tak nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? tak (klasa II–III głównie a – przeważnie VII piaski, rupeć) nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy

Liczba ludności? w Myślachowicach: 650. – Inne nie mamy co do ludności, bo rejestrować sami nie wiedzą. –

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie		dwa ~~trzy~~ razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę z mlekiem i chlebem	1) kaczicrkę na mleku 2) ziemniaki do tego. –	Często ziemniaki z mlekiem i odrobiną (bez omaczki) i rzadkie same ziemniaki z solą
	w lecie, w dni postne	~ " ~ ~ " ~	kaczicrka na wodzie	
	w zimie, w dni zwykłe	kawę z mlekiem lub kaczicrkę na mleku i ziemniaki krasnoludzkie	Zima przynosi tę zmianę, że jedzą w jednej potrawy, mniej tego rodzaju przyprawiają	W zimie tosamo bez owocu. Przy, ~~bez~~ chociaż i tu trafia się coś wybredniejszego więcej mięsnego. –
	w zimie, w dni postne	zaś w dni postne tosamo tylko z mlekiem, bo ludność to górnicza. –		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad złożony z 2 potraw: n. p. ziemniaki burzone z kwaśnym mlekiem 2) kapusta z grochem bez bryi i kaczicrka na mleku a w dni gęć kwaśnymi zimnymi	Obiad biedniejszego bardzo jest podobny do wczorajszego tylko w dni postne zwykle mniej tego do wczorajszego omaczki. –	U biednego tylko jedna potrawa: kapusta z ziemniakami lub ziemniaki z ziemniakami przerzać kaczicrka na mleku. Zimą i latem jedzą jednako, chociaż zwykle w lecie więcej. – W dni postne używa się jaśowo i bez mleka. –
	w lecie, w dni postne	W dni postne w lecie n. p. placek z mlekiem lub bryi i fasola w kapuście		
	w zimie, w dni zwykłe	W zimie w dni zwykłe mało mają mleka przy obiedzie a to obficiej innych potraw	Jako drugą potrawę w dni postne dają tu kapusta na słodko	
	w zimie, w dni postne	Kapusta ~~czerwona~~ zatrzepana mają z ziemniakami i ziemniaczarzem – czasem sledź		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kwaśne mleko z ziemniakami	Żur z ziemniakami –	Bieduńsze w lecie gotują na obiadzie na kolacyą nowe rodzaje od obiadu.
	w lecie, w dni postne	ziemniaki pocrane z pieprzem i solą i kapusta	ziemniaki na solą i kapusta	
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz z grzybach z ziemniakami	tosamo co I klasa	W zimie najczęściej mają kolacyą, tamtejszej że obiad jeszcze późno. –
	w zimie, w dni postne	kasza z grzybami	tosamo co I kl lub ziemniaki pieczone	
5. Chleb	jaki jadają	chleb biały. –	chleb biały	tosamo jak w 2 rubrykach, bez rzadki tu gość, ~~ale~~ Dużo, jako przykład, najczęściej zastępuje go placek ziemniaczany, ~~pieczony~~ na blasze z tarczyb ~~ziemniaków~~, z których ~~po~~ prasła w rękach gospodyni wycmiać wodę nad kertem i kładzie na blachę. – Inne rubryki tosame. –
	z czego się składa	z mąki żytniej, pytlowanej a pieczony na kwaśe, gdzieniegdzie na drożdżach	jak w pierwszej rubryce	
	czy go sami pieką	chleb sami nie pieką	jak w pierwszej rubryce	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Kupują od piekarzy żydków w Trzebini, Chrzanowie w Konsumie w Pierery Krze i Gałusowie (wyrób żydowski) i od arendarzy żydków	jak w pierwszej rubryce	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Oprócz chleba pieką wyjątkowo tylko w dni świąteczne lub uroczystości familijne tak zwane kołacze po czarnu, zwaczej powidłem. – Strucle tylko kupne. – To placki, które	Gorzej przez Opatrzność wyposażeni mają zwykle mniej takiego pieczywa w święta n. p. 2 placki lub 1 duży strucla. – Skład i źródła tegoż. –	W tych wypadkach, gdy dzieci pierwszej klasy cieszą się pieczywem więcej wybrednym, trzeba kupować na święta chleb – dzieciom bułki lub obarańki
	z czego się składają?	Dają się z mąki pszennej, do której dodają mleka, trochę cukru, nigdy zwykle, przybierając kołacze serem ze czereśnią u niektórych z rodzynkami		
	z kąd je otrzymują?	Kupne są tylko strucle w Chrzanowie, Trzebini, miasteczkach raczej jako obstalunek. Pieczywo na wodzie. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Najzamożniejszym rolnikom a względnie kobietom ich rodziny z tradycji sposób jest taki: Na letnicę robić rozczyniacz, następnie po godzinie dodają mąkę a po 2 - 3 godzinach wyrabiają chleb z ciasta wyrosłego trochę - pozostawiają mu jeszcze się wyrosnąć do równości - w słomiankach lub na deskach i kładą do pieca	F po chwili wyjmują tak po godzinie, obmywają wodą i zwracają na chwilę go wkładają do pieca. Do ciast używają drożdży a pieczywo to zresztą nie różni się co do wyrobu od chleba tylko dodatkami. - F Jo odnosi się do I i II klasy	Ta klasa nigdy nie piecze chleba tylko robi ciast.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kwaszony z razowej mąki, kapusta z ziemniakami, marchew z słoniną - kacza, pęczak, cekanka lub tarczana z mlekiem, fasola na kwaśno, groch warzyty z omastą w rzadkie lub z kapustą, kluski z tartych ziemniaków często ze przemarzniętych, karpiele zasmażane. Sposób przyrządzania najprostszy	Kwaszony z grzybami i ziemniakami - kapusta z grochem i ziemniakami. - Kaczórka na wodzie lub na mleku. - Fasola po kwaśnu. -	Kwaszony z ziemniakami - kapusta z grochem i ziemniakami - Kaczórka na wodzie lub mleku ziemniaki jarzone bez soli. -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jedną osobę dziennie wypadnie ½ litra. -	W lecie 0·5 litra	Najubożsi bez krowy kupują od najbogatszych mleko, ponieważ zawsze przecie tuć bilać na jedną osobę wystarcza mała
w zimie	często tyle, ale po największej części mniej, bo krowy rzadko dają, pasza tutaj licha. -	W zimie przeważnie nie z powodu braku, tem więcej, że krowy tłuc. -	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkie go w lecie do potraw w zimie, zaś w lecie więcej kwaśnego. Mleko to jest zwykle zbierane. - Śmietanka wszelki nie używa do niczego a kwaśna do wyrobu masła. Maślanka jako potrawa!	Jasamo	Tu mamo mleko słodkie i kwaśne zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z mleka krowiego latem i inna	Ta klasa wyrabia najwięcej latem. -	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło używają do potraw. - Kapawór nie robią na zimę	Masło jest za rzadko a najczęściej idzie na sprzedaż do Chrzanowa w dni jarmarczne	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja jedzą chory lub starzi bez kogutów rzadko na twardo lub jako jajecznicę ze słoniną. Do potraw nie. -	Jaja używają skrętnie zbierane na sprzedaż	Jasamo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słoniny i smalcu	słoniny i smalcu bez rzadko	sadłem i słoniną
w lecie — w dni postne	mleka	mleka	—
w zimie — w dni zwykłe	masło i słoniny i smalcu	słonina i smalec i t. d.	—
w zimie — w dni postne	w wielki post bez omasty krowty mleko	Wielki post bez omasty inne dni mleko	Dodają do potraw grzyby
15. Jak często spożywają mięso?	3 - 4 razy w tygodniu	1 raz w miesiąc	W święta głównie lub gdy ciekaczem popolują w lody rzeja.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Jedzą: krowinę cielęcinę baraninę wieprzowinę i króliki	Przeważnie w święta wieprzowinę, czasem królika, rzadko lub ptaszka.
krowina	tak		
cielęcina	tak		
baranina	tak		
świnina	tak oprócz tych jedzą jeszcze króliki. -		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują we wodzie na rosół a do rosołu dodają kaczę jęczmienną, zwykle ziemniaki. - Mięso jedzą z solą i z ziemniaki lub kapustą. - Wieprzowina gotują się z baranem jak również baranina	Tensam sposób	Tensam sposób
18. Czy używają drobiu?	Chory jedzą rosół z kurczęcia lecz to rzadkość	Nigdy	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	36 Kg mięsa	6 – 8 Kg.	2 – 3 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają tylko śledzi w dni postne a z rybek tak zwane moskale (raczy), których fabryka znajduje się w Trzebini i Chrzanowie	Taksamo	Taksamo co wyżej
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu prostego jako lekarstwo na gardło i piersi a zresztą tylko do aptek w wilią Bożego Narodzenie	Taksamo	Taksamo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew ——; buraki ——; karpiele tak; kalarepa ——; cebula ——; czosnek ——; ogórki ——; kapusta świeża ——; „ kiszona tak; i. t. d.		Oprócz karpieli i kapusty kiszonej nie ma żadnych zapasów na zimę z roślin, które w miejscach zdrowych ogrodach. –	Powszechnie mają tylko kapustę kiszoną, bywają wypadki, że i tego niema a kupuje się na centki. –
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch jako potrawa lub przyprawa do kapusty. –; bób ——; fasola do kapusty i jako potrawa po kwaśnu; soczewica ——; kukurudza ——			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane) ——; jęczmienne; jaglanne; przenne	Najczęściej kupują bo rzadko w domu wyrabiają, pęcak w stępkach. Drobno siekana jest kupna lub obrobiona w większych młynach z własnego jęczmienia. Kaszy jaglanej i małowiejskiej i to kupują tylko	Taksamo, bo nie wyrabiają, tylko kupują. –	Taksamo jak klasa II ga. –
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna tak; żytnia tak; owsiana ——; hreczana ——; jęczmienna ——; kukurydzana ——; ziemniaczana ——	Zapasów nie robią a kupują w większych młynach np. w Trzebini, Chrzanowie lub od rzyków. –	Taksamo jak klasa I-ra. –	Taksamo jak klasa I i II ga. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów wszyscy gdy dobrania ~~[illegible]~~ świeżych do potraw – wszyscy robią zapasy na zimę suszą je. – Grzyby używane: kurki, borowiki, maślaki, pieczarki, smardze, rydzyki, listki etc etc	Tychsamych grzybów używają mniej zamożni, tylko w zimie częściej w dni postne do potraw n.p. do kaszy lub zupy	Wzimórzyści się cały post nimi, gotują w zupie. –
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy w kopcach do sadzenia a także dla siebie w piwnicy do jedzenia przez zimę	Taksamo	Najubożsi kupują po kilka korców i przechowują, gdy zaś mają – często
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki jedzą na razie z omastą, tak zwaną ziemniaczankę, maczane mastem lub słoniną całkowicie lub gniecione, wrzucane pieczone w popiele lub duszą lub robią w garnku zamkniętym tylko. – Do chleba nie używają domieszki z nich ale kręgle wypiekają	Taksamo	Taksamo lecz przy pośredniej indzie jej do nich – często bez omasty a nawet ~~[illegible]~~ dodatku soli jedząc z solą lub jajowym kapem
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę na śniadanie a kawę i herbatę w uroczystości familijne. herbata z tak zwanym kafakiem	Taksamo	Taksamo lecz jako przysmak lub lekarstwo. –
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy	2 razy lub 3	2 razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	3 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	tak	Piją wódkę, rzadziej piwo a wino podczas uroczystości familijnych. –	Piją tylko wódkę. –
32. Jakie trunki piją przeważnie? — piwo	tak		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — miód	—		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino	tak		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litrów – 16 l.	36 litrów	18 – 25 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się wódką a zwyczajnie młodzieży, starszych tańcami i hulatą, a rakiem. Piwo jeść musi sobie kupić w karczmie – w domu nie ma. – Potrawy: kawa, ciasto z serem, rosół i mięso z kapustą	Taksamo, tylko pomówić wesele dlatego się w karczmie więc napoje weselnicy sami sobie kupują. Towarzyszą przed ślubem i po, dodają przy kolacji kilka wódki i porządne jedzenie lecz w ilości skromnej	Najubożsi nawet nie jedzą w stanie pomroczności, chociaż się napoją wypitą dziecku wódką w taką chwilę wesela nie sprawić jak klasa 1 go. –
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni postu: piątek i sobotę a oprócz tego wyjątki: 3 dni krzyżowe, adwentowe etc		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	Prawarmie przestrzegają zupełnie prócz niedzieli a w środę, piątek i sobotę za		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	3 dni: piątek, sobotę i środę zwłaszcza w inne dni poczęści prócz niedzieli. –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Robotnicy (do l: 35) nie muszą do dni postnych tylko pozorną, bo praca w kopalniach to nie pozwala. – Lud używa rzęski nie używa w czasie postu ani nabiału ani masła – gotują jedzą z tymi przyprawami na poniedziałki, wtorki, czwartki. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	3 : 12 : 20. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Okolica przemysłowa, fabryczna, to we wsiach tutejszych przednówek się czuć bardzo nie daje. Najbiedniejsi żywią się wtedy grzybami, które jedzą w zupie lub kaszy. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ubożenie się, rozpijanie się i mała zapobiegliwość i zaradność gospodarska wpływa z braku oświaty u tutejszego ludu. Do oświecenia ludu nie przyczyniają się ~~[illegible]~~ szkoły ani czytelnie ludowe, katka odnośnie ~~[illegible]~~ do których tam lud dziwną apatyą czuje z powodu demoralizacyi i buty, tylko dobry przykład ze strony przełożonych gminy prostrzegają w kopalniach i innych i zajmować się wszelkie sprawami ludu a wreszcie ściśle wykonywanie ustaw sanitarnych i innych. Dziś przykro jest być między ludem [illegible] nawet przypadkowo i patrzeć się na niedbałość w sprawie życia

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

94

Powiat? chrzanowski Nazwa miejscowości? Okolica północno-zachodnia powiatu.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Tak

Narodowość ludzi? Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie / w zimie	3 razy: śniadanie, obiad i wieczerza; zimą bywają podwieczórki, zwane		w lecie podczas żniw mąki i chleba z serem.
2. Co jadają na śniadanie: w lecie, w dni zwykłe	2 potrawy: żur z ziemniakami - i zacierka (: kluski :) z mlekiem		
w lecie, w dni postne	" " " "	" "	z grybami lub jatowe.
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo. —		
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie, w dni zwykłe	2 potrawy: kapusta z ziemniakami lub grochem (: fasola :), - ziemniaki z kwaśnem mlekiem, albo kasza z mlekiem lub pęcach; bywa tak zwane, tłoste kluski z omastą.		
w lecie, w dni postne	2 potrawy: tak samo, tylko z grybami, fasolą lub jatowe.		
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak samo, mniej ale potrawi mącznych i grochu.		
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak śniadanie, ograniczone czasem na jednej potrawie a szczególniej w zimie. —		
5. Chleb: jaki jadają	Placki z ciasta na kwasie na blasze pieczone, z mąki razowej;		
z czego się składa	mąka żytnia lub z jęczmienna zmieszana, we młynie lub na żarnach mielona;		
czy go sami pieką	tylko na święta lub podczas żniw pieką sami chleb razowy;		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	najczęściej kupują od piekarzy (: żydów :) z mąki młynów parowych; chleb taki na oko biały, ale sieczkowaty, mało zawierający pierwiastków pożywnych. —		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Tylko na święta lub dni robocze; kołacze (: placki :), czasem babki;		
z czego się składają?	z mąki kupnej lub własnej, żytnej lub pszennej, z serem, często z jagłami pomieszanym, poprzerzchu placka bardzo cieniutko rozpostartym;		
z kąd je otrzymują?	pieką sami. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyn na kwasie lub z dodaniem drożdży (: kwas do rozczynu mają gotowy w kwasie na żur :); bochenki wyrabiają nie w formach, ale w rękach a zwykle małych rozmiarów. Do mąki dodają czasem roztarte gotowane ziemniaki.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach – a zawsze w formie placków. –		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Całkiem prymitywne; ptody ziemi w prosty sposób przyrządzane.		
Nazwy ich?	Żur (: barszcz z mąki żytnej :), ziemniaki, kapusta, kasza, pszak, kłóski, kłóski tłone, zacierka, ciama, polewka i t. p.		
sposób przyrządzania?	żur = rozczyn z mąki żytn (: nigdy na octcie :), płyn na wrzącą wodę lub na rosół z mięsa zalany, osolony, często mlekiem lub jajem podprawiony. Kłóski tłone: mąka prażona. Zacierka: ciasto (: kłóski) roztarte. Ciama: mąka na wrzącą wodę przy ustawicznem mieszaniu wsypana. Polewka: ~~[illegible]~~ wrzącą trochę mąki wsypane. –		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w małej ilości (: bywa sprzedawane, litr słodkiego = 10 ct. :) – najczęściej kwaśnego, maślanki i serwatki;		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bardzo mało; Na jednę osobę tak w zimie jak i w lecie, nawet u bogatszych, najwyżej 1/16 litr. mleka słodkiego przypada.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Tylko zbierane mleko słodkie i kwaśne bywa na swój użytek spożytkowane; wyłącznie mleko kwaśne, maślankę i serwatkę używają.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tylko z mleka kwaśnego, z którego śmietana zebraną została, wyrabiają sery na sprzedaż lub swój użytek; zawsze na wesele inne uroczystości lub dla robotników ser zbierany i używany bywa. –		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tylko w lecie podczas robót do chleba, tudzież jako omastę w dni postne; zapasów na zimę nie zbierają. – Jeżeli mleko słodkie może być w tej okolicy dogodnie sprzedane, przeto lud wiejski chętniej go sprzedaje, a za te pieniądze kupuje słoninę. –		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jedynie jako przyprawę a bardzo rzadko jako potrawę; w pierwszym razie przeważnie do żuru a zwłaszcza w dni postne, w drugim razie jako jajecznicę dla ważniejszych robotników. –		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny – sadła, mleka a rzadziej masła;		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła, mleka – a w większych postach oleju z suszonych grzybów, śliwek i jabłek		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	w tej porze bardzo się ograniczają odkładając zapasy na lato, na czas większej pracy w polu. –		
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele i święta uroczyste – a czasem podczas ciężkich robót, jeżeli go w miejscu nabyć można.	W święta uroczyste.	W święta uroczyste.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	———		
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	tak		
16. Jakie mięso jadają — baranina	———		
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak – najwięcej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	miejscowi rzeźnicy bardzo rzadkie bydło na rzeź nabywają. – ostatnie bardzo ulubione, na które wyłącznie żur zaleźwają.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Tylko gotowane; najczęściej zalewany bywa na wywar mięsny żur a szczególniej na wieprzowinę. Krowina, jeżeli tłuszczejsza, na rosół. Wieprzowina tylko solona; żadnego mięsa nie wędzą, ani takiego nie kupują.		
18. Czy używają drobiu?	Nigdy, – z wyjątkiem w razie wypadku – gdyby kurę lub gęś z powodu kalectwa lub choroby dobić wypadało. Co gorsza, są i tacy, którzy padły drób spożywają. Rozwój ale oświaty wpływa już korzystnie na ten zdrowiu szkodliwy zwyczaj. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 do 7 klg	5 do 6 klg	3 do 4 klg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi – jako specyał nawet podczas świąt; w dni postne a szczególniéj przy wódce do chleba, gdy się z powodu jakiéj uroczystości ugaszczają. i najczęściéj to przychodzi w karczmie podczas dosyć częstych traktamentów. –		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko w wyjątkowych razach, n. p. w wilię Bożego Narodzenia na wieczerzę, która ściśle jest postną, miód z opłatkiem, chlebem i kukiatką (: Na tę wieczerzę przyrządzaną bywa „ziemniatka" – wywar z korzennego ziemienia :) –		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew, gdzie się rodzi; bywa krajana i gotowana z kaszą lub klóskami w dni postne – a w dniach zwykłych z dodaniem słodkiego mléka. buraki — karpiele : najczęściéj – przyrządzane jak marchew. – kalarepa — cebula, czosnek, ogórki } kupują od czasu do czasu w małych ilościach; kiszone ogórki – ulubiony przysmak, ale sami bardzo mało tę roślinę uprawiają, tylko kiszone od żydów kupują; na jarmarkach, od „pustach" wielka ilość kiszonych ogórków sprzedawaną bywa, każdy żyd miejscowy sprzedaje ogórki. – kapusta świeża — „ kiszona : kapusta tylko kiszona tak w zimie jak i w lecie; nie można sobie wyobrazić, jakby lud wiejski bez kapusty mógł się obyć i czém by ją zastąpił? Do głównych artykułów (: i ziemniaki :) żywności. Jeżeli się w miejscu nie urodzi, to jadą po nie furami i choćby za drogie pieniądze zapas kapusty być musi. – i. t. d.		
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch, bób, fasola } artykuły te ważne; używane są rzadko jako potrawa, ale najczęściéj jako przyprawa do kapusty, kaszy, klósek; w dni postne zastępują omastę. – soczewica : nieznana kukurudza : "		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) — używane najczęściéj w formie mąki; jęczmienne — — téj mniéj; ale z jęczmienia w stępach lub młynie wyrabiają „pęcak", który szczególniéj w lecie podczas żniwot używają, gotując najczęściéj na gęsto do omasty lub kwaśnego mleka. – jaglanne — kasza jaglana, gotowana z mlekiem słodkiem; przenne —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna } wyrabiane na żarnach w domu lub młynach; tylko w braku własnéj bywają nabywane po handlach – a na święta uroczyste kupują mąkę przenną; na lato, posiadający zboże, mielą we młynach, aby na robóty był zapas. kukurydzana : — ziemniaczana : téj ze rolnych nie wyrabiają; zmarznięte ziemniaki lub zepsute bywają suszone, mielone na klóski (: duże bryły :) lub placki, na ognisku (: blacze :) wypiekane. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Chciwie są po lasach zbierane; spożywane bywają a szczególniej w dni ostanowią omastę do potraw, a dlatego zapasy. Lud zna dobrze grzyby jadalne i dlatego nie zdarzają się wypadki otrucia się nimi. —		świeże i suszone — i postne; na zimę robią
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Każdy się stara, by się w ten artykuł, stanowiący główną podstawę żywności, zaopatrzył. —		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Spożywają je gotowane i duszone, mniej zaś pieczone, nawet 3 razy na dzień: z żurem, kwaśnem mlekiem, polewką, kapustą i t. p.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Ugotowane i rozmiażdżone jako domieszka do chleba.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Jak pod 25 „Mąka". —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawa należy do potraw luksusowych, używana bywa nawet u najuboższych; kupują po ~~za para~~ centów a więcej cykorji, jedzą w większej ilości z chlebem lub plackami do cytu. Herbata z większą ilością araku podczas gnuszczenia się.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie, — ale kupują w żydowskich sklepach podlejsze gatunki suszonych śliwek, jabłek i gruszek jako omastę a zwłaszcza na ściślejsze dni postne. —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła {w lecie / w zimie}	Prawie zawsze trzy razy, żywiąc się prawie wyłącznie potrawami gotowanemi. —		
32. Jakie trunki piją przeważnie? {wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~}	przeważnie wódkę; nie piją codziennie, lecz tylko podczas gnuszczenia się i innej zabawności; dają również wódkę robotnikom.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Przy ścisłem obliczeniu wypada 6 do 7 litr. na dorosłą osobę.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas wesela: chleb (kupny), kołacze (w domu pieczone), ser, kawa (bliższym krewniakom dają rosół i mięso z kapustą. Na chrzciny: chleb, ser — a czasem kiełbasa lub inne mięsiwo. Napoje: wódka, piwo, wino, herbata.		
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu: 2 dni w tygodniu adwentowym: 3 " w tygodniu wielkiego postu: 3 "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W ściślejsze posty, jakimi są: post 40 dniowy (wielki), suche dni, post adwentowy — zupełnie nabiału nie używają. Wielu przez cały przeciąg postu nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 rodzin: zamożnych = 10 " " " mniej " = 50 " " " ubogich . . = 40		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	To zależy od ~~con~~ artykułów żywności; w czasie przednowku handle żydowskie dostarczają mąki i kaszy kukurydzanej, która zawsze jest w wyższej cenie. Jeżeli ale ziemniaki lub inne rzy nie są wygórowane, to mają pierwszeństwo. —		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Z powodu nieznacznej różnicy a raczej żadnej w żywieniu się ludu wiejskiego, niniejsze sprawozdanie nie rozróżnia podziału na kategorye. Sprawozdawca miał tylko lud wiejski i małomiejski na uwadze. Z gospodarzem wiejskim wiadają i studzy dają jednej miski. — Robotnicy przy kopalniach i fabrykach daleko lepiej się odżywiają od posiadaczy gruntów. — Podnieść tu z naciskiem wypada, że u ludu wiejskiego wielki brak znajomości przyrządzania potraw zpostrzegać się daje — a zwłaszcza dla chorych. —

Sprawozdanie niniejsze oparte jest na długoletniem obserwowaniu ludu w różnych okolicach, zatem nie mija się z rzeczywistą prawdą. —

[Inteligencyi bardzo mały procent, dlatego nie mieści się w sprawozdaniu; rzemieślnik wiejski w niczem się nie odróżnia od

KWESTYONARIUSZ

95

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Chrzanów. Nazwa miejscowości? Rudawa, z jej okolicy: Brzezinka, Niegorzowice, Nielepice, Pisary, Dubie:

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio-urodzajna.

Rudawa 876, Brzezinka 584, Nielepice 652

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? Pisary 300, Dubie 268, Niegorzowice 357 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	3 razy		dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	1) Ziemniaki z żurem, t.j. barszczem żytnim, okraszanym słoniną (sprzyką, skwarkiem) — albo tłuczone, słoniną okraszone 2) Kaszkę z żytniej mąki (mlecznej)	albo ziemniaki gotowane z domieszką kapusty. z mlekiem.	1) Ziemniaki z barszczem, cokolwiek okraszonym. 2) Zacierka z mąki tartej na żarnach z mlekiem lub wodą, okraszoną słoniną lub zabielonąz ~~roz~~ mlekiem
	w lecie, w dni postne	Żurawo, ale bez okrasy, tylko z mlekiem		Bez. Bez mleka i wszelkiej okrasy.
	w zimie, w dni zwykłe	Kapusta z grochem zamarzana, z mlekiem kwaśnem, lub i kasza jęczmienna gotowana	ziemniaki gotowane całe tłuczone, omaszczone słoniną z mlekiem słodkiem lub kwaśnem.	Placek z mąki jęczmiennej z mlekiem kwaśnem lub maślanką, i kasza jęczmienna gotowana na cowatce.
	w zimie, w dni postne	Kapusta z grochem i kasza	lub chleb z mlekiem	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w zimie, w dni zwykłe	Kapusta z grochem lub ziemniakami. Oścak z mlekiem lub żurem. —	Kaszpiele gotowane z mlekiem lub zatrzepane mąką.	Obiadu nie ma — dlatego mówią, że „obiad zastrzelony". Dopiero około godz. 4. wieczora jak niżej.
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki okraszone i kwaśne mleko, albo ziemniaki pełne i żur okraszony.		Ziemniaki z żurem, albo ziemniaki z kapustą.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	taksamo	Wodzianka t.j. woda z pełnymi, cebulą, pieprzem i solą i ziemniaki ugotowane całe. Taką potrawę marynują, ślepym rosołem."	Kaszpiele ugotowane z wodą i mąką — albo placek ziemniaczany albo kluski ziemniaczane.
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Chleb zwykle żytni w lecie, a w zimie placek na kwaśnie		W zimie placek z tartej mąki jęczmiennej — w lecie kupny chleb.
	z czego się składa	Z mąki żytniej, wody i soli.		
	czy go sami pieką	Sami pieką	Kupują	kupują.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		w sklepiku chrześcijańskim	kółka rolniczego
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki z twarogiem zwane kołaczami, używane na Święta Bożego Narodzenia, Wielkiejnocy a Zielonych Świąt.		
	z czego się składają?	Z mąki pszennej najczęściej z masłem, mleka, drożdży,	kupnej lub tartej na żarnach, sera, rodzynków, pieprzu i szafranu. —	
	z kąd je otrzymują?	Sami pieką	sami pieką.	Kupują na jarmarku i również nazywają owe kołacze plackami „mościnnymi."

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Biorą mąkę żytnią, do niej nalewają kwas – gdy ta zaczyna się rozwy – dodają wody, soli i jaiec mąki wedle potrzeby potem robią chleby i wypiekają z domowym pręm piekarskim		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Zwykły zaś placek z mąki mlynowej się na blasze kuchennej, w piecu lub na palenie pod kominem w popiele. –	lub ułatkij z domu, pieczę z zrabainkami, pod blachą	Placki z ziemniaków surowych tartych na blaszanych starle i wygniecionych z przez worek. –
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	1. Ziemniaki gotowane, całe lub tłuczone; pieczone czyli prażone (parowane bez tłuszczu) z gąsk z solą i cebulą pieczone z ogniem z tłuszczu, bez soli. 2/ Kluski czyli zacierka z mąki lub ziemniaków tartych z mlekiem lub z wodą. 3/ Kluski prażone z mąki lub ugotych i przemarzłych ziemniaków, uzbieranych z pola na wiosnę. 4/ Kasza jęczmienna ciekana, pęczna, pęcak z jęczmienia 5/ Kasza jaglana. 6/ Karpiele z mlekiem lub zatrzepane mąka. 7/ Polewka z mąki, mleka kwaśnego lub serwatki. 8/ Fuca albo paciara z tartej mąki na wodzie bez gorta, ale mogą można kitować okna. 9/ Sekulotka mana takie, „wórzanka", „chypy rosół", powsinoga przyprawiona z wody, cebuli, pieprzu, bobk. liścia i angielskiego ziela. 10/ groch 11/ fasola 12/ bob krany „bobor", 13/ „pitucha" 14/ ziemniaki gotowane „sekulotka". 14/ Siemieniec – ziemniaki kromane mąkę zatrzepane na wodzie. 15/ Paluszki – kluski na kształt rybek z makiem na wigilię		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	16/ Jajanica – z każdym domu z żółtne świeta. 17/ Grzanki; bułka macerana z mlekiem i jajami – smaż z octalem 3 dni karzarata wyrazu. 18/ Zupa kminkowa i mąki prażonej z kminkiem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają 2 l.	używają 1 l.	używają ½ l.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodko, kwaśne, zbierane i maślankę Niezbierane rzadko. Śmietany i śmietanki mało.	takiemu.	Polewkę z kwaśnego mleka i serwatkę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery na własny użytek z mleka kwaśnego.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają tylko podczas żniw i do święcenia Zapasów na zimę	na Wielkanoc. nie robią.	na podwieczorek (przyzwę)
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają wolno na twardo na Wielkanoc (święcone) podczas wielkich świąt	jak jajecznicę.	a w ostatki do gwarek. Kurym dają jaja na śniadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słoninę, sadło	Zakwasu	–
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło.	"	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoninę sadło	"	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej lniany z nasion	K. Piotr	–
15. Jak często spożywają mięso?	Raz na niedzielę		Oczywiście, bo wielo chowają królików.
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę (kalembinę – z otaiej krowy		
16. Jakie mięso jadają — ~~cielęcina~~			
16. Jakie mięso jadają — baranina	Baraninę z jeziem	do karpieli	
16. Jakie mięso jadają — świnina	Wieprzowinę	–	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			Królik z mlekiem lub żurem. –
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane		
18. Czy używają drobiu?	Nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Około 6 kg.	3 kg.	5 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają z czasu W. Postu.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu z plastra Bożego Narodzenia do pałuszków —	używają na Wigilię Sklarek wyli razem do wódki.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	z marchwi karpieli cebuli czosnek Kapusty świeżej z głowy, kapusty kiszonej, szatkowanej z buraki	kisiu	z karpieli cebuli czosnku
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch ze słoniną i sucem Bób tylko świeży Fasola (patrz groch)!	ne z kapustą z jaicem ukraszony	Groch z kapustą niekraszony
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, pszenne	Używają: jęczmienne i jaglane własnego wyrobu		Kaszę jęczmienną i kaszę perłową kupują z sklepiku chrześcijańskim Królika rolniczego,
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — pszenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki pszennej albo kupnej, albo własnego zboża. Mąki żytniej własnego wyrobu „ jęczmiennej „	„	Używają mąki żytniej jęczmiennej kupnej oraz ziemniaczanej, robionej z przemarzłych ziemniaków.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wypiekają chleb żytni lub ~~żytni~~ pszenny z ciasta kwaszonego - zwykle 3 litry mąki na 1 bochenek	Pieką tylko chleb żytni często z domieszką mąki jęczmiennej.	nie pieką
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pieką także pirogi zawijane z kaszą hreczaną i serem.	—	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapusta zapalana słoniną barszcz burakowy zapalany " " żytni z czosnykiem zupa kartoflana fasola na kwaśno kasza, hreczana, jaglana, jęczmienna, pęcak ze słoniną. Kluski z mlekiem - z serem - z słoniną - a w dni postne z makiem - bruzkiem z kartoflami, mlekiem i krupami.	zwykle te same jadają potrawy.	Kaszę jęczmienną i kartofle z solą. -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają zamożniejsi. 1/2 litra dziennie 1 osoba. -	Taksamo.	Mleka nie używają -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	W zimie używają przeważnie słoniny		Za omastę używają tłój owczy
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Rano piją mleko przegotowane - zaś w południe i wieczór używają mleka kwaśnego zbieranego. Kwaśnej śmietany używają do potraw zamiast masła. -	Używają tylko mleka kwaśnego zbieranego. Śmietanę składają na masło.	— Nie używają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sér wyrabiają z mleka krowiego zbieranego	Taksamo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają do chleba i potraw, lecz nie robią żadnych zapasów	Masło zwykle sprzedają.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają do barszczu, pirogów, sera - i smażą jajecznicę	Używają tylko do potraw	Nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe; w lecie, w dni postne	Używają słoniny, masła, smalcu sadła a w dni postne oleju konopnego, maku, mleka siemiennego -	Tak samo.	Za omastę mają tłój owczy lub smalec wieprzowy
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa spożywają bardzo mało przeważnie tylko w czasie choroby gotują rosół z kury	Rzemieślnicy jedzą mięso 3 lub 4 razy na tydzień	Jedzą zwykle w niedzielę lub we święto. —
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Używają świniny	Używają mięsa krowiego i wieprzowego	Używają krowiego mięsa
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wędzone - i gotowane	Gotowane	Gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają tylko w chorobie	Również	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 klg.	52 klgr.	20 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają patoki	Nie używają	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Oprócz kalarepy mają zapasy na zimę wszystkich warzyw w piwnicach lub w kopcach surowe.	Tak samo	Nie mają żadnych zapasów
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Używają grochu, bobu, fasoli, z czurem – lubtez robią z nich zupę.	Tak samo	Używają fasoli przyprawianej z czosnem.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, pszenne)	Używają krup i kaszy, prócz pszennej które sami wyrabiają w żarnach lub też kupują w sklepach	Używają krup perłowych i kaszy jaglanej i hreczanej które kupują w sklepach	Kupują krupy jęczmienne i kaszę hreczaną po sklepach.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Mąki używają pszennej żytniej, hreczanej, jęczmiennej z której robią zapasy na lato aby w czasie robót polnych nie zajmywać się mlewem	Zwykle kupują w sklepach	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają maślaków, rydzy, gołąbków, grzyby prawdziwych przeważnie suszonych	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków na zimę		Nie —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają pieczone, gotowane same lub z innymi potrawami. — Używają tartych kartofli jako domieszki do chleba —	Tak samo —	Tak samo. Z tartych ziemniaków wypiekają placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę i herbatę piją w czasie świąt —	Przemieszczy piją kawę z mlekiem codzień rano a herbatę z rumem na wieczór	Nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią	żadnych —	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	W lecie i w zimie palą dwa	razy	Zwykle tylko palą
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Piją wódkę i piwo w czasie cięższych robót lub też z powodu obchodzenia osobliwszych uroczystości jak wesel, chrzcin, pogrzebów —	Tak samo. —	Tak samo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry w. 10 litr piwa	6 litrów wódki 30 " piwa	3 litry wódki piwa nie piją.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Barszcz z mięsem, kapusta z kiełbasą, kasza krecz. z rosołem, ryż ", makaron "	Rosół z ciastem lub fasolą, kapusta z wieprzowiną — pieczeń z kartoflami.	—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	Poszczą bez nabiału w piątek każdego tygodnia. We środę i sobotę jedzą z nabiałem. W czasie adwentowym i we wielkim poście poszczą ściśle 3 dni w tygodniu. Ruscini zachowują obydwa posty ściśle		Ubodzy nie zachowują ściśle postów. —
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają mleka i masła we środę i sobotę.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 12 %, Mniej zamożnych 68 %, Ubogich 20 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

97 137

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Cieszanów Nazwa miejscowości? Kobylnica Ruska.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? Gmina sama: 1156 obszar Dworski: 77 = 1233.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3	3	3
	w zimie	⁄	⁄	⁄
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kasza mlekiem podlana lub kartofle tłuczone - rzeżuchy kapusta, kwas, chleb	= kartofle tłuczone - kwas, kapusta - chleb.	kwas - kapusta z chlebem - kartofle
	w lecie, w dni postne	= to samo ale tylko ze solą - lub żur z owsa - pencak z jęczmienia z grochem.	to samo postne - żur - kartofle pieczone.	żur - kwas podbity z kartoflami.
	w zimie, w dni zwykłe	to samo	to samo	to samo
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	To co na śniadanie	To co na śniadanie	To co na śniadanie
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	= Kasza podlana mlekiem lub sicieranka (kluski przerne krzewam jęczmienne) - mlode kartofle z mlekiem albo serem.	= kluski z mlekiem - kartofle całe albo tłuczone z mlekiem - chleb.	barszcz z chlebem albo sicieranka prosta
	w lecie, w dni postne	= to samo postne.	= to samo postne.	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co w lecie	to samo co w lecie	to samo.
	w zimie, w dni postne	⁄		
5. Chleb	jaki jadają	razowy żytni.	razowy żytni mieszany z jęczmienną mąką	mięszany żytni z tuszką krzewaną - mąką jęczmienną
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką.	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi	pierogi	—
	z czego się składają?	z mąki krzewanej lub pszennej z kaszą lub serem i kartoflami	z mąki krzewanej z krupami krzewanymi serem i kartoflami	—
	z kąd je otrzymują?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na kwaśnym (kwaśnym cieście)	na kwaśnym	na kwaśnym.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	przeważnie mączne i roślinne (wszyscy natrząsnąwszy się wegetaryanów).		
Nazwy ich?	Kasza hreczana wszelej jaglana - kapusta - kwas barszcz, pencak - żur - polewka z serwatki. groch, bób - susz (z jabłek lub gruszek) kluski kartofle.	to samo co na jzamożniejsi	Kapusta - kwas, barszcz żur - parzamucha (z kiszon mąka hreczana - sciwan (kluski) - kartofle
sposób przyrządzania?	zwykły.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	0·25 litra	0·13 litra	0·07 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	połowę mniej	połowę mniej	połowę mniej
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie - kwaśne, zbierane - maślanka	słodkie - kwaśne - zbierane - maślanka	słodkie, kwaśne - zbierane, maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kaśnego mleka	z kwaśnego mleka.	
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone	solone	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo rzadko	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło - mleko słonina	masło, mleko słonina	mleko i to rzadko
w lecie, w dni postne	olej lub mleko siemienne	olej lub mleko siemienne.	olej lub mleko siemienne
w zimie, w dni zwykłe / w zimie, w dni postne	to samo	to samo	do
15. Jak często spożywają mięso?	na Wielkanoc przeważnie bardzo wyjątkowo tylko	na Wielkanoc przeważnie rzadko kiedy.	na Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	świniny najwięcej - baraniny lub wołowiny	świniny	świniny
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	pieczone rzadziej gotowane	pieczone - rzadziej gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	ledwie po	kilka kilogramów.	to samo
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew kapusta kiszona	kapusta marchew	kapusta marchew
23. Czy są używane i w jakiej formie? groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch bób fasola jako domieszka do barszczu	groch bób fasola jako domieszka do barszczu	bób fasola jako domieszka do barszczu.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Sami wyrabiają hreczane jęczmienne jaglane.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przennej	używają	mielą sobie	to samo w najzamożniejsi
żytniej	używają	na ziarnach	żytniej
owsianej	używają	lub w młynie	owsianej
hreczanej	używają		jęczmiennej
jęczmiennej	używają		hreczanej
kukurydzana	—		mielą na ziarnach.
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych i suszonych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe lub tłuczone	całe lub tłuczone	całe lub tłuczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	rzadko		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	rzadko		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone gruszki i jabłka		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła {w lecie / w zimie}	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? {wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe}	wódkę rzadziej piwo lub miód.	wódkę rzadko piwo lub miód	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 20 litrów		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka pierogi pierzowe mięsem ze śmietaną.	to samo co najzamożniejsi	wódkę – chlebem
35. Postów ile dni {w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu}	Dwa dni 40 dni 49 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	a) 28%	b) 57%	c) 15%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	szczaw – pokrzywa.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

98 189

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Cieszanów Nazwa miejscowości? Krowica kołodowska

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? małe pagórki więcej równina / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? polacy rusini żydzi Liczba ludności? do dwóch tysięcy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	trzy razy	3 razy	3 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	trzy razy	dto	dto
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Kapusta barszcz kartofle kluski kasza jaglana chleb	Kartofle kapusta barszcz grzyby czasem kaszą	Kartofle kapusta barszcz grzyby
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	to samo bez omasty	dto	dto
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	te potrawy co i w lecie	dto	dto
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	te same bez omasty	dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	z dwóch potraw wymienionych potrawa pierogi kluski	dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	dto	dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	dto	dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	dto	dto	dto
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Kluski z mlekiem kartofle z barszczem lub z solą omaczane	dto	dto
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	to samo bez omasty	dto	dto
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	dto	dto	dto
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	dto	dto	dto
5. Chleb — jaki jadają	czysto żytni z mąki mielonej ~~[illegible]~~ nie rarowy	dto	dto
5. Chleb — z czego się składa	razem domieszka pszenicma	dto	dto
5. Chleb — czy go sami pieką	sami	dto	dto
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupuję	dto	dto
6. Inne pieczywa — jakie używają?	na święta pierogi z kartofli i serem piecone, pierogi z kreranej kaszy tak zwane Kruyce to jest chleb z cebulą	dto	chleb żytni
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	paski to jest dwie chleby pieczone zaprawione korzeniami	dto	korzenie imbir bobki gordziki cynamon
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami piekę	dto	sami

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na cieście kwasnym zamą-nią jak się wyrosca mąkę a jak wy-rośnie do wyrabiają bochenki i dają do pieca	do	do
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	podobnie	do	do
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kartofle, Kapusta, barszcz, Kluski z mlekiem, pierogi, kiśel, prazuchawel Kolsna soloducha, pszcak, kasa jaglana jęczmienna, hrecana, Kartofle z gro-chem, bób z czosnykiem, kuby, kuby owsu	do	do
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	na i inne jak najzwyklejszy	do	do
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	$\frac{1}{4}$ litry słodkiego $\frac{1}{4}$ kwasnego	do	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	$\frac{1}{8}$ litry słodkiego	do	do
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako omasty do kaszy Kluszek, kwasne do kaszy tofel i wyrobu sera, śmietanę śmietankę na masło	do	nie mają nabiału
		do	do
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z krowiego mleka	do	nie robią
12. Czy używają masła?	używają	do	nie mają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	rzadko	nie używają	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	sadło, słonina, masło	do	nie mają omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło słonina masło	do	do
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	na uroczyste święta	do	na wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	do	wirnina
16. Jakie mięso jadają — krowina	rzadko		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	w uroczystach		
16. Jakie mięso jadają — baranina	na prazniki		
16. Jakie mięso jadają — świnina	częściej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie jadają		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	barszcz z mięsem, pieczone mięso solone i wędzone	do	nie mają
18. Czy używają drobiu?	nie używają chyba chorzy	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 10 kilogramów	do 5 kilogramów	1 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie, moskale	śledzie moskale	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do kuti i wódki	do	do kuti
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	suszona i surowa	do	nie mają
buraki	zwykle surowe		
karpiele	surowe		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	mają		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	mają		
i. t. d.			
	pietruszka		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	jako przyprawa do kapusty, z cwonkiem do barszczu i z kartoflami	do	do
bób	z cwonkiem do barszczu		
fasola	z kartoflami		
soczewica	—	—	—
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają	do	—
jęczmienne	do	do	używają
jaglanne	do	do	czasem
przenne	—	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	sami mielą w młynach		
żytnia	robią zapasy na zimę	zarnowa	zarnowa
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	robią zapasy na zimę	zarnowa	zarnowa
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże suszone	dto	dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią na zimę	dto	mało
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone, gotowane całe duszone, i z innemi potrawami nie wypiekają	dto dto	dto nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki i jabłka śliwki suszone	dto	dto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz dwa razy	raz dwa razy	raz raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka piwo miód — —	wódka piwo, miód	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 liter	dto	5 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka, piwo, kawa, pieczeń, rolgi, mięso z kapustą, chleb	wódka chleb celuna rosnek kawa pieczeń kapusta	wódka chleb rosnek
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu } na tydzień	3 dni 3 dni 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożny 20% mniej zamożnych 60% ubogich %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	prócz wyżej wymienionych potraw nie używają innych gdyż każdemu zapasy obarczą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	p. 38. w tych czasach nie ma głodu a na przednowku każdy zarobi a cena zboża umiarkowana, więc każdemu na barszcz posu z bobem zaprawiony czosnkiem wystarczy. — p. 33. ilości wypitej wódki trudno oznaczyć gdyż jeden wypije ½ litra a inny pijak		

KWESTYONARIUSZ

99

201

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Ciszanów Nazwa miejscowości? Łukaczów

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? nizinna

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? tak? nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polaków Rusinów Żydów Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	5	w lecie 4 razy	w lecie 3 razy
	w zimie	5	w zimie 3 razy	w zimie 3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę i kaszki, lub chleb z masłem do kawy	kawę, kaczeniec, zupę kartoflaną, zupę kminkową, i kartofle otaczorne z cebulą	kwas z kartoflami, zupę kartoflaną
	w lecie, w dni postne	j. t. d.	kawę i wszystko co wyżej, tylko jedni macają masłem, biorą olejem, a inni zupełnie postne.	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	j. t. d.	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni postne	j. t. d.	tak samo	tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	zawsze, rozmaite zupy, mięso z rosołu, pieczenie z kwaśnicy, ciężkiny, baraniny lub świniny i rozmaite leguminy	zawsze 3 razy na dzień lub 4 razy, jeszcze tak; kartofle, kaszę jaglaną, jęczmienną a niższą, kaczaniec, pierogi z kartoflami, serem lub kapustą, a nawet z cebulą	kwas i kartofle; pierogi z kartoflami, kapustą lub cebulą
	w lecie, w dni postne	zupy rozmaite z masłem i leguminy z masłem; bardzo rzadko ryby	oprócz rosołu wszystko jak wyżej, ale o mięsie nie słychać, tylko masłem, albo tylko olejem, a nawet zupełnie postne.	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni postne	tak samo		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	pieczeń z kartoflami, kartofle z kwaśnem mlekiem lub kaszę, kluski na słodkiem mleku	kluski na słodkiem mleku kartofle z kwaśnem mlekiem	kwas z kartoflami
	w lecie, w dni postne	kartofle lub kaszę z kwaśnem mlekiem; kluski na słodkiem mleku	kluski na wodzie, kartofle z kwaśnem mlekiem, z kwasem lub olejem	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo	tak samo	
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni pytlowany lub razowy	żytni razowy, rzadko jęczmienny.	żytni razowy, rzadko jęczmienny.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami	tak	tak
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?	rozmaite placki i ciastka, ale bardzo rzadko, a jeszcze rzadziej bułki.	placki z serem, kartoflami, kapustą i z kaszą jaglaną lub reczczaną	placki
	z czego się składają?	z pytlowanej mąki pszennej, sera, kartofli, jaj, cukru, migdałów, rodzynek, kaw, czekolady, miodu i t. d.	z pytlowanej lub razowej mąki tak pszennej, jak i żytniej; z kartofli, sera, kapusty i kaszy jak wyżej	z razowej mąki żytniej i z kartofli lub kapusty.
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają	sami wypiekają	sami wypiekają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Krupty. Rozczynion się, mięsi, wyrabia bochenki i wsadza do pieca, napalonego drzewem sosnowém.	tak samo	tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo	tak samo	tak samo.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne i leguminy	rosół; zupy: kartoflana i kminkowa; barszcz żyłkowy lub buraczkowy; kluski i kaszę na mleku lub omaszczone masłem albo słoniną; tak samo omaszczone kartofle, groch, fasolę i kapustę; kaszę, pencak sam i z groszkiem; pierogi z kartoflami, kapustą i serem.	Kartoflanka, kwas, kartofle, z kwaśném mlekiem, kwasem lub olejem; kapusta omaszczona, sadłem lub olejem; pierogi z ziemniakami lub kapustą, a także pierogi z samych ziemniaków.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? — Nazwy ich?	rosół, zupy: kminkowa, grzybowa, grochowa, kartoflana; barszcz żyłkowy lub buraczkowy; makaron, kluski i kaszę na mleku; potrawki z cielęciny i drobiu; pieczenie suche lub ze sosem, gulasz i paprykarze z krowiny, cielęciny, baraniny, świniny i drobiu; leguminy z mąki, kaszy i ryżu; pierogi z kartoflami		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? — sposób przyrządzania?	ni, kapustą, serem, mięsem i powidłami — przyrządzane w sposób zwykły	tak samo	tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	tak. 2 litry	tak. 2 litry	tak. 1 litr.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tak. 2 litry	tak. 2 litry	bardzo rzadko.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w każdéj formie	kwaśne zbierane, prawie słodkie zbierane i maślankę	kwaśne zbierane.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka zbieranego	z kwaśnego mleka zbieranego	nie.
12. Czy używają masła?	tak	tak	nie
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno rzadko, często do potrawy	bardzo rzadko osobno	zupełnie nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny i smalcu	masła słoniny i sadła	sadła
14. — w lecie, w dni postne	masła	masła i oleju	oleju
14. — w zimie, w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
14. — w zimie, w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
15. Jak często spożywają mięso?	zwykle raz na dzień, rzadko dwa razy a w tygodniu 4–6 razy	raz dziennie a w tygodniu raz do trzech razy	zupełnie nie jedzą.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	~~tak~~ nie mają	nie	nie
16. — krowina	tak	tak	nie
16. — cielęcina	tak	tak	nie
16. — baranina	tak	tak	nie
16. — świnina	tak	tak	nie
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie	nie	nie
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, pieką, solą i wędzą	gotują, solą i wędzą	nie
18. Czy używają drobiu?	tak	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	52 Kg.	20 Kg.	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo rzadko ryb, częściej śledzi	ryb prawie nigdy, częściej śledzi	ryb nigdy, rzadko śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	rzadko do ciast	czasem do chleba	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	świeże na zadrobę do rosołu i innych potraw	na zadrobę i na jarzynę	nie
buraki	świeże na wyrabianie barszczu	na barszcz	nie
karpiele	nie ma	nie ma	nie
kalarepa	świeżą na zadrobę, ale bardzo mało	nie ma	nie
cebula	świeże na przyprawę	na przyprawę	na przyprawę
czosnek	świeże na przyprawę	na przyprawę	na przyprawę
ogórki	kiszone i korniszony ale mało	nie	nie
kapusta świeża	mało	nie	nie
„ kiszona	tak	tak	kiszoną
z. Okrzepa		czasem na jarzynę	nie
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany i omaszczony słoniną, albo zupa	rzadko gotowany i maszczony słoniną	nie
bób	nie	gotowany i maszczony słoniną, także z barszczem i kraszem	gotowany z kraszem
fasola	gotowana i omaszczona słoniną, najczęściej na kraszem	gotowana do barszczu i kraszu	gotowana do barszczu i kraszu
soczewica	nie	nie	nie
kukurudza	nie	nie	nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	kupują w sklepach i w krupiarzach	sami wyrabiają	nie
jęczmienne	tak samo	j. t.	sami wyrabiają
jaglanne	tak samo	j. t.	j. t.
przenne	tak samo	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	kupują w sklepach	mało używają, częścią kupują w sklepach i częścią sami mielą	bardzo rzadko używają razowej; i sami mielą
żytnia	tak samo	sami mielą	sami mielą
owsiana	nie	nie	nie
hreczana	bardzo rzadko kupują w sklepach	bardzo rzadko, sami mielą	nie
jęczmienna	j. t.	rzadko; sami mielą	rzadko; sami mielą
kukurydzana	nie	nie	nie
ziemniaczana	nie	nie	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	najczęściej grzybów prawdziwych czyli borowików i kozłków, zmarzonych w lecie; wiśnie raz ze cukrem robią zupę i używają na przyprawę; rzadko marynują rydze; — w ogóle rzadko używają.	prawdziwych czyli borowików, maślaków, gołąbków i rydzów świeżych — mniej cukrowych w zimie.	tak samo jak mniej zamożni.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i maczerane, pieczone z masłem, na zupę i na pierogi; gotowane z mlekiem kwaśnem i kwasem	gotowane i maczerane, pieczone z masłem, olejem i gotowane z mlekiem kwaśnem, maczerane i kwasem; do pierogów i na zupę	gotowane i maczerane zwykle z olejem; pieczone z olejem lub solą, gotowane z kwasem rzadko z kwaśnem mlekiem, także z pokrzywą barszcz do pierogów i na zupę
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	czasem	czasem
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	tak	tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	tak	rzadziej	nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	konfitury i powidła z kompoty ze śliwek, gruszek, agrestu, maliny, wiśni i brzoskwiń.	rzadko robią gruszki, śliwki i jabłka w jesieni.	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy	dwa razy lub raz	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	3 razy	zwykle raz	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	mało	najwięcej	najwięcej
piwo	najwięcej	dosyć	bardzo rzadko
miód	tylko zyndzi	rzadko tylko zyndzi	nie
wino	rzadko	nie	nie
wino owocowe	nie	nie	nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	18 litrów	24 litrów	24 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem, czasem winem	wódką i piwem	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni	trzy dni	trzy dni
w tygodniu adwentowym	3 dni	trzy dni	trzy dni
w tygodniu wielkiego postu	3 dni	trzy dni a nawet 6	6 dni, a niektórzy i więcej dzielą poszczą.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tak	czasem	nigdy
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10%	60%	30%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	od kilkudziesięciu lat nie było głodu, ani przednowku		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

100 203

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Cieszanów. Nazwa miejscowości? wieś Lublinicc stary.

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? pagórkowata. / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio-urodzajna. / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? Rusini. Liczba ludności? Około półtora tysiąca.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	Trzy razy.	Trzy razy	Dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	w lecie: w dni zwykłe Kartofle, kapusta, kasza hreczana i jaglana, kluski, pęcak, barszcz. w dni postne Kartofle, kwas, juszka, sołoducha, groch, bób, kisiel, fasola. w zimie: Tak samo i w zimie.	Jedzą te same potrawy, w poście o chlebie lub bobie śniadanie obywają.	Przestają na chlebie lub kartoflach pieczonych, czy ugotowanych z mundurem. Gdy brak chleba to bób lub groch.
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Przy jednem paleniu gotują śniadanie i obiad. Będzie gotujące się potrawy np. Kluski, Kulasza, kasza itd. na śniadanie zjadają; potrawy zaś do zgotowania dłuższego czasu potrzebujące np: Kapusta, pęcak itd. na obiad zostawiają. Tak zima i latem, - w poście i wszystkie dni. -	Tak samo.	Te same potrawy, bylka zawsze postne i jakie są pod ręką, bez wyboru. -
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Drugi raz palą i gotują wieczerę. - Jeśli na śniadanie były kluski i kasza, to na wieczerę da odmiany juszka i pęcaki; - jeśli zaś kapusta i Kulasza śniadanie Kapusta, - na wieczerę będzie barszcz i Kartofle i. t. p. - Tak samo i w zimię. W dni postne bakie w jednem zachowują pewną rotawą, zmiany, - ale w mniejszej ilości konsumują.	Tak samo.	Jakoś potraw nagradzają ilością; - muszą jednak dobrze napełnić żołądek, by zadowolić jego wymagania.
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Chleb zwykle żytni, czasem pszenny - razowy. Składa się z mąki jednego gatunku. Pieką sami.	Tak samo.	Do żytniej mąki domięszywają często i jęczmiennej, także kartofli, kapusty, a czasem i Kuski hreczanej.
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	Osuchy (pierogi) t. j. w ciasto z pszennej, hreczanej lub jęczmiennej mąki, zalepiają ser z kartoflami, z kaszą lub z kapustą, - na post kartofle i makuchy albo cebula z kapustą i olejem przyprawione. Kulasze to zwykły chleb tylko z pszennej mąki miałko zmielonej. Pieką sami.	Tak samo	Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	Rozczynia w dzieży trochę mąki ciepłą wodą, na kwasku z poprzedniego pieczywa zostawionym. Po pewnym czasie gdy ciasto się „rusza", obnażoną prawą ręką kroczy je i miesza, „miesi", potem zostawi czas ciastu aby wyrosło a „wyrosła" a wreszcie wyjmuje z dzieży po części, lepi na stupacie bochenki i do opalonego pieca wkłada. – Osmaby z przesianej mąki.	Tak samo.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Wyłącznie roślinne. Bulba (kostka) gotowane z mundurem, tarte, placka (zupa) tarte-bione (obierane), pieczone. – Barszcz buraczany i żytni zasypany krupami, lub zabielany mlekiem, czasem z mięsem. – Kasze kreczana i pszono (jaglana). Kapusta zasypana krupami, fasolą, pieczarkami, bulbą, z wodą lub odcedzone. Pencak jęczmień ukruszony w cepie. Pierogi gotowane. Palewka (serwatka) zasypana krupami. Mleko parzone ~~[illegible]~~ za-	– sypane pszonem. Juszka (zupa) z fasoli, gruszek, jagód. Bób i fasola gotowane. Na post przyrządzają: Kisiel (ziur) z owsianej mąki. Sołoducha z tre-wanej mąki z domieszką żytniej dla fermentacji. Kłotubci w liście kwaśnej kapusty zawinięta kasza jaglana. Kwas kapuściany krupami zasypany. –	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie / w zimie	Zamożniejsi trzymają po 4, 3 krowy, mniej zamożni po 2, 1, a bardzo niewielu z najuboższych żadnej nie posiada. Karmią je dobrze i mają obficie nabiału. – Na całą wieś ledwo parę gospodyń sprzedaje masło, a zresztą ogół nabiał cały sam zjada. – Od kilkuset mają tyle nabiału że sądzę nie mało liczyć w przybliżeniu na osobę: w letnich miesiącach 60 ltr. w zimie potrzeba tj. — 30 ltr.	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Ponieważ bardzo nieumiejętnie i niedbale chodzą koło nabiału, psuje im się mleko w lecie zaraz po wydoju, muszą je zwykle słodkiem zużyć. Że jednak w poście nabiału nie jedzą, zachowują na później jako twaróg z. W chłodniejszych porach roku wyrabiają i masło, ale razem z serem ogrzewają, mięszane, przeto masło na sprzedaż nie. Przyjąć można że nabiał zużywają przeważnie jako ser, a rzadziej twaróg i jako słodkie mleko. Mała części go dają zamożniejszym ma na swój użytek masło czyste, zmięszane kwaśną do pierogów i maślankę. –		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ze zsiadłego, ogrzanego mleka oddzielają twaróg, solą, i jako omastę do strawy używają. –		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają ale pomięszane z serem — tak samo. Mają wiele postów w ciągu których twaróg solą w giełkach (?: faszek?), a ten służy im jako zapas na czasy od postu wolne. –		
13. Czy używają jaja? do potraw? osobno?	Do potraw nie używają. Osobno nie jadają, chyba choremu dziecku ugotują na twardo zawsze. Ale w święta wielkanocne zjadają tak obficie gotowanych jaj, że można w przeliczeniu liczyć kilkanaście na osobę. – W tym takie czasie idzie zupełnie bezpłatnie kilkadziesiąt kóp jaja na „pisanki". Dziewka musi ich mieć taki zapas, aby każdego znajomego parobka nadarzyła, bo inaczej kapią jej w wodzie z głowa, i wodzicy. Noci je zaparzucha; parobek wyszukuje i czeli nadbiera. Bogatsi mają po parę kóp. –		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)?	w lecie, w dni zwykłe: Sadło, smalec, masło, głównie ser. w lecie, w dni postne: Olej konopny, mleko z ziemniaka konopnego. – w zimie, w dni zwykłe / w zimie, w dni postne: Tak samo	Ta sama omasta jak w zamożniejszych, tylko rzadziej i w mniejszej ilości. –	Ser, – a najczęściej nic.
15. Jak często spożywają mięso?	Wielu z zamożniejszych raz na rok zabijają wieprza około świąt Bożego narodzenia. – W jesieni młode baranki i owce zarzynają. Na święta wielkanocne kupują kilka funtów cielęciny lub wołowiny.	Gdy wieprze nie wielką mają cenę, zarzynają je na swój użytek. Na święta Wielkanocne kupują po parę funtów mięsa cielęciny. –	Raz na rok około Wielkiej-nocy kupują po parę funtów mięsa.
16. Jakie mięso jadają: wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	wołowina —; krowina, cielęcina: Na święta Wielkanocne. baranina: W zapusty przed adwentem, to jest w listopadzie. świnina: W wielkie zapusty, to jest w lutym. jakie inne: Nie jadają.	Na święta Wielkanocne. Pozwalają sobie niektórzy baraniny i świniny, jak i bogatsi. –	Na święta Wielkanocne.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Ugotowane z barszczem jedzą, – czasem tylko w wodzie warzone, odcedziwszy wodę, zjadają. Baraninę i świninę solą w faszkach, a potrzebne do barszczu kapusty i kartofli dodane, zastępuje już weselko, omastę. – Pieką w garnku przykrytym i nawet zakrzionym. – Kiełbasy wędzą i w takim już stanie spożywają.	Przyrządzają tak jak i zamożniejsi. Mięso ich nie świeże w zasadzie, licho przyrządzone nie zależa się wonią i smakiem. To też są domio że mięsa jeśli nie wolno człowiekowi – i szyjką z pawów które mogą się niem żywić.	
18. Czy używają drobiu?	Dla chorego tylko „zatnie" (zarznie) kurczę lub kurę, – zwyczajnie nie używają. – Wypadkowo bogatsi upieczą gęsiną w jesieni. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Może około 3 Klgr.	1. Klgr.	1/4 Klgrm.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Na jarmarku, po korzystnej sprzedaży uraczy się świeżo kupionym śledziem, - zresztą nie jadają. - Ryb dość łowią w swej rzece, - ale żydom sprzedają, - chyba wyjątkowo rybak zostawi dla siebie drobniutkie, uszczy - i do barszczu zużytkuje. -		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Posiadacze przeważnie piją wódkę z miodem, dodają go do kaszy i klusek, - na Wilię, Bożego Narodzenia jest upryjsłepowana potrawa „pszenica" do której potrzeba miodu, - w braku którego dodają cukier.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	Uprawiać warzywa nie umieją, ale koniecznie potrzebne jak np. kapusta mają i w obfitych zapasach. -		
	marchew —		
	buraki na barszcz im potrzebne, przeto dość ich sieją, ale bez kultury, prosto do ~~płytko~~ zoranego gruntu.		
	karpiele sadzą przy brzegach w kapuście. Łykowata i niedobra, mało na pokarm dla ludzi używana, więcej dla krów do siarki.		
	kalarepa —		
	cebula } Niektóre gospodynie sadzą cebulę i czosnek, ale sąsiedzi - współmieszkańcy wytłumaczą jej przed dojrzeniem jeszcze, że		
	czosnek } nawet na łoko samej właścicielce nie wystarcza. - Kupują warzywa w mieście, bo koniecznie są im te warzywa potrzebne.		
	ogórki Mają niektóre w lecie, ale w małej ilości. -		
	kapusta świeża zachowują w główkach dokąd się da w zimę, - zwykle do świąt Bożego Narodzenia. -		
	„ kiszona mają wszyscy obfity zapas kiszonej kapusty, - często i krowom do siarki przymieszywają.		
	i. t. d. Rozpowszechnio się zwyczaj siać rzepę ścierwiankę. Zjadają ją na świeża - i dla bydła resztę spożytkują. -		
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch Sami zupełnie grochu nie sieją, ale czasem kupują po garncu w mieście. Gotują sam i przykwaszają zamiast chleba używają. -		
	bób Sadzą go dość w kotłach, nawet osobno sieją i po parę roczy niewają niektórzy. Używają go do barszczu i kwasu, do kapusty, jedzą gotowany w miejsce chleba.		
	fasola jedzą z kapustą, barszczem, warzą jarzynę (zupę), - mają jej dość obficie. —		
	soczewica Nie używają —		
	kukurudza Nie używa ją chyba w głodnym roku.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) Wyrabiają hreczane krupy i jedzą ~~kaszę~~. —		
	jęczmienne — prawie nie używają, przynajmniej bardzo niewiele. —		
	jaglanne Kuszą w stępach proso, a jagły nazywają „pozono". Jedzą z nich koszewanę „biotą", a z mlekiem nazywają „sołodka". -		
	przenne Nie używają. -		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna Używają na pierogi i kluski, mielą w ziarnach sami.		
	żytnia Nie mielą lub w ziarnach, zmielone używają na chleb. -		
	owsiana trochę na kisiel używają.		
	hreczana na sołodukę, owsiny i kaszki.		
	jęczmienna na kaszki i owsiny.		
	kukurydzana } Nie używają. -		
	ziemniaczana } Zamożniejsi robią zapas żytniej, pszennej i jęczmiennej mąki na lato, gdyż w czasie polnych robót nie ma czasu mleć na żarnach.		

Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów świeżych, jako smażone ze śmietaną i przymieszką do innych potraw, - a także suszonych jako przyprawę. Borowiaki nazywają się „grzyby" - inne gatunki „huby" się mianują. - Z jadalnych hub rozróżniają: bahniaki, maślachy, mazurki, majejki, rydze, kołpaczki, surowiętki, pieczarki. -		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Bulba stanowi główny artykuł żywności; przeto każdy mieć jej musi dostateczny zapas. - Powiadają że bulba zastąpi wszystko ziorno, a jej większa nawet obfitość ziorna pokryć (jej braku) zastąpić nie może.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane z mundurem i Lezebione (strugane), tarte, zupa, z pierogami i jako domieszkę do innych potraw, pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	Biedniejsi domieszywają do chleba, jak i kapustę czosnem.	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie wypiekają żadnych placków ani kręglów. -		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy wcale nie piją. Herbatę robią chorym, - a bogatsza arystokracja wódki nie pijąc, lecz zwykle w znikomej liczbie wieczór, piją herbatę z arakiem jako faktumcut.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą borówki, a kto ma gruszki - dziczki, sususzy także część niejaką.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Jak w lecie tak i w zimie palą dwa razy.		Najbożsi zwykle w lecie jeden raz tylko. -
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Piją głównie wódkę i to w potężnej ilości. - Bez wódki nie mogą się obywać roboty polne i domowe, gdy czas wolny od pracy trzeba (wiele) do roboty na przegawędkę i rozkoszek, - a uroczyste familijne zdarzenia, święta, nabożeństwa itd. niezbędnie wódki potrzebują. Wyjątki i piwo, ale mniej niż wódka. Arak piją, sam, z piwem przymieszany i z herbatą. Wina lub miodu nie używają.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Miejscowa propinacja sprzedaje rocznie minimum 6.000 garncy wódki, czyli 24 tysięcy litrów. Przeciętnie, i licząc na osobę spożywającej wódki przyjąć można conajmniej 24 ltr. -		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się głównie wódką i nie w lada mierze. Tem większy honor czemu więcej wódki zekspensuje który. Na wódkę w weselu czy przy innych obchodach niezbędnej, zwykle zapożyczają się. Nie pijący wódki uraczają się herbatą. Kupują herbatę w kramach wygotowaną i czemś farbowaną, - cyforyą prawdopodobnie. Gotują w garnkach, w szklanki nalewają, arakiem dopełniwszy. Gdy płynu ubywa stopniowo ze szklanki, dolewają ciągle arakiem, że wreszcie zostaje sam arak. Czasem tak samo piwo zawsze się nalewają.		Najbiedniejszy uraża gości wódką, - bo gdy jest jej dostateczna ilość to gość jada i chleba nie potrzebuje, a z gościny zupełnie zadowolony.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Postów jest cztery w roku: a. Adwentowy od 26 listopada do 5 stycznia, dni 40. - b. Wielki-post 50 dni. c. Piotrówka, od pierwszej niedzieli po Świątkach, do Ss. Piotra i Pawła, średnio 20 dni. d. Spasówka od 12 sierpnia do 27, dni 14. - Cztery owe posty urzynią razem dni około 120, a przez cały przeciąg, nawet nabiału nie używają. W zwykłym tygodniu poszczą poniedziałki, środy i piątki, co prócz głównych postów urzyni dni około 100 minimum. Zatem wódka wielkim pożytkiem roku. -		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W postne dni zupełnie nabiału nie używają, nawet dzieciom i chorym nie dają, albo chowi bardzo nieczęstnie. -		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 w przybliżeniu: zamożnych: 10%, mniej zamożnych: 70%, ubogich: 20%. -		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kupują kukurydzę w mące i ziarnie, - a z niej przygotowują różne potrawy. Biedni zbierają kwasyk (szczaw) i łobodę. Ale zwykle gdy gospodarzowi zabraknie pożywienia na przednowku, pożycza zboża od żydów handlarzy, lub gotowe pieniądze, dając za nie (najczęściej) zamiast części łąki lub pola. -		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Położenie chłopa jest zdrowe, pożyteczne, dla niego zupełnie odpowiednie i bodaj wytrwali przy niem najdłużej. - Nadużywa tylko miary w trunkach, co umoralnieniem i odrażaniem więcej szpetności pijaństwa, a nauczeniem łatwych sposobności, - dałoby się powstrzymać. - Przesady, lenistwo, lekkomyślność, fałszywa ambicya wspasabiająca ciemnego wieśniaka do łatwego wyzyskania, - utrzymuje w nędzy lub wytrwa z względnego dostatku jakie po ojcu odziedziczył. Inny znowu chłop oszczędny a pracowity, nędzne i odłożone gospodarstwo w krótkim czasie z długu wyprowadzi i ekonomicznie podniesie. - Dobrobyt jest w rękach ich samych całkowicie, bo potrafią przestać na małem i wszystkie potrzeby do życia sami wyprodukować.		

101

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Cieszanów Nazwa miejscowości? Narol miasteczko

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? nieurodzajna

Narodowość ludzi? polska i żydoska Liczba ludności? 1786.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy.	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy.	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawa z chlebem	kartoflana zupa ze skwarkami	barszcz lub kapusta
		w dni postne	kluski lub kasza z olejem	kluski lub kasza z olejem	kartofle pieczone z solą
	w zimie	w dni zwykłe	dto	dto	kluski z mlekiem
		w dni postne	dto	dto	kartofle z olejem
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	rosół z makaronem lub kaszą i mięso	kasze na radko z mlekiem - zupa kartoflana, fasola lub groch.	potrawy gotowane na śniadanie
		w dni postne	Barsz - pirogi z kapustą lub kartofla i t.p.	powyższe potrawy z olejem	dto
	w zimie	w dni zwykłe	kartofla przysmażana z mastem lub słonina także różne kasze na radko z mlekiem	dto	dto
		w dni postne	z olejem potrawy jak wyżej	dto	dto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kartofla z kwaśnem mlekiem lub skwarkami lub kasze	kasze na radko z mlekiem lub mastem także kartofle	Barszcz, kartofle ze solą lub kawałek chleba
		w dni postne	kartofle z kwasem lub barszczem	to co i poprzednie	dto
	w zimie	w dni zwykłe	kartofle ze serem - kasze ze słodkiem mlekiem		dto
		w dni postne	kartofle z barszczem lub kwasem		dto.
5. Chleb	jaki jadają		razowy żytni	razowy żytni	razowy żytni lub jęczmienny z przymieszką kartofli
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		——— nie	nie	w braku mąki kupują u żydów
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Bułki - placki ze serem lub z czem innem także babki we święta	Knyszy (placki) z kartoflami, kapustą, krupami lub grochem	jak poprzedni tylko z tą różnicą
	z czego się składają?		z mąki pszennej, mleka sera i t.p.	z mąki żytnej.	że wszystkiego kupują u żydów.
	z kąd je otrzymują?		sami pieką a przyprawy kupują u żydów	sami pieką	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na kwaśnym cieście i wypiekają w piecach piekarskich.	Dto	Dto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Dto	Dto	Dto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół z wołowiny lub z kury. Makaron, Pirogi, Kluski, Jajecznica, Legomina z kartofli warstwa sera lub śliwek, powidła i warstwa kartofli. Borszcz. Kapusta. Kwas. Zupa kartoflana Zupa grochowa. sołoducka, Żur. Kisiel. Serwatka Gołąbki. Marchew. Brukiew. Knydle kartoflane. Kasze: hrechana, jaglana, jęczmienna, pęcak. Groch. Bób. Arbuz. Lemieszka. Kulesza. fasola, Grzyby.	wedle możności te same potrawy co i poprzedni	do poprzednich potraw jeżeli ich tylko stać na takowe używają. Kobody, sałaty gotowanej siekanej jakoż 11 gatunków grzybów.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają. dziennie na jednę osobę 1 litr	Dto	Dto na jednę osobę dziennie ½ l
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " ½ litra		" " " ¼ l
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie mleko kwaśne zbierane, i na słankę. –	Dto	mleko słodkie gdyż takowe kupują.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają ser na własny użytek z mleka zbieranego.	Dto	nie
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają gdyż takowe kupują. –
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią w formie stone.	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	używają	używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła lub sadła	Dto	Dto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła lub mleka		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę i dni świąteczne	tylko w dni wielkich uroczystości.	tylko w święta wielkanocne
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Dto	świninę
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę w jesieni		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina w zimie		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	Dto	Dto
18. Czy używają drobiu?	czasami	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 kilo	20 kilo	6 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	Dto	Dto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	z wódką	Dto	Dto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew	marchew	—
buraki	buraki	buraki	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	cebula	cebula	—
czosnek	czosnek	czosnek	—
ogórki	ogórki	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	używają tylko groch i bób gotowane i prażone dla dzieci	Dto	Dto
bób			
fasola	fasola gotowana zapalana		
soczewica			
kukurudza	kukurudza tylko młoda w szyszkach gotowana		kukurudzę w czasach drożyzny na kuleszę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczane, jęczmienne i jaglane wyrobiają sami lub kupują u żydów	Dto	Dto
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	przennych nie używają	Dto	Dto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	prócz owsianej i ziemniaczanej robią wszystkie inne sami we młynach na zapas a po większej części na żarnach codzień	Dto	używają te same mąki co poprzedni tylko z tą różnicą że nieraopatrują się w zapasy tylko mielą każdego dnia na żarnach.
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzyby prawdziwe gołopory a rydze marynowane	używają następujące grzyby świeże gotowane Grzyby majowe. Sitarki. Kurcze nogi. Półgrzybki gąski zielone, białe i siwe Maślachy. Gr. prawdziwe Rydze Bagniaki i Jastrzębie. —	Tto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	Tto	Tto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone i gotowane	pieczone i gotowane	Tto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają jako domieszki do chleba	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	robią kręgle	robią kręgle	
29. Czy piją kawę, herbatę?	bardzo mało	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone gruszki jabłka borówki a konfitury i sok z wiśni i malin	jeżeli mają to suszone gruszki i jabłka	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	Tto	Tto
— w zimie	dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę i piwo	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 litrów	100 litrów	150 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	6 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5 %	20 %	75 %
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mamałygą kukurudzianą — lobodą i sałatą gotowaną.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

102 207

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Cieszanów Nazwa miejscowości? Nowosiła

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? Średnio urodzajna nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności? 2341 dusz.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	Trzy razy	dwa razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Kasza na mleku i kartofle	Kasza na mleku i kartofle	Kartofle
		w dni postne	Barszcz i kartofle	Barszcz i kartofle	kartofle
	w zimie	w dni zwykłe	Kartofle ze słoniną	Kartofle ze słoniną	Kartofle
		w dni postne	Barszcz i kartofle	Kartofle	Kartofle.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Chleb barszcz, kapusta kasza pęcak, groch, fasola i bób.	Chleb barszcz, kapusta pęcak groch, fasola i bób.	Chleb barszcz i kapusta
		w dni postne	Chleb barszcz, kapusta pęcak, groch, fasola i bób.	v° v° v°	v° v° v°
	w zimie	w dni zwykłe	Chleb barszcz, kapusta pęcak, groch, fasola i bób.	v° v° v°	v° v° v°
		w dni postne	Chleb barszcz, kapusta pęcak, groch, fasola i bób.	v° v° v°	v° v° v°
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Kartofle albo kluski	Kartofle albo kluski	Kartofle
		w dni postne	To samo	v° v°	v°
	w zimie	w dni zwykłe	To samo	v° v°	v°
		w dni postne	To samo	v° v°	v°
5. Chleb	jaki jadają		Żytny z czasem pszenny razowy	Żytni razowy	Żytny razowy
	z czego się składa		Z mąki żytnej albo pszennej	Z mąki żytnej	Z mąki żytnej zmięszanej z grysem
	czy go sami pieką		sami	sami	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie —	nie —	nie —
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Pierogi	Pierogi	Żadne
	z czego się składają?		Z kartofel zawiniętych w ciasto zamaszczonych serem.	Z ciasta i kartofel zamaszczonych serem	
	z kąd je otrzymują?		Sami pieką	Sami pieką	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Żytni rozczyniany na ciasto a przemy na drożdżach	Rozczyniany	Rozczyniany lub placki przaśne
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pierogi, na które używają ciasta z mąki pszennej, razowej rozczyniano a kartofle miesząc ze serem.	Pierogi z ciasta rozczyniano i z kartofel z serem	Żadne
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Mączne, mleczne, jarzynne i z mięsa. Pierogi z serem, kasza na mleku, zmatka, kapusta, ogórki kwaszone, bruklew, marchew, arbuzy, polewka z owoców. Pierogi gotowane na które zawijają z kaszy i kartofle duszone z cebulą. Bruklew, marchew i arbuzy gotują i zabielają mąką. Polewka z owoców podprawiają mąką.	Tych samych potraw i w ten sam sposób przyrządzają je jak i najzamożniejsi	Takie same potrawy są w użyciu, jakie i u najzamożniejszych — i w taki sam sposób są przyrządzane tylko mlecznych potraw rzadko używają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają mleka zwykle jako do potraw, którego wypada na jednę osobę przeciętnie pół litra dziennie.	Używają mleka jako omasty, a w mniejszej ilości jak u najzamożniejszych	Mleko mało używają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	W zimie zaś mało mleka używają.	W zimie mało mleka używają.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego, śmietany i maślanki.	W ten sam sposób używają mleka, w jaki i najzamożniejsi.	Mało używają nabiału.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka zbieranego.	Wyrabiają z mleka zbieranego.	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają jako omasty, lecz żadnych zapasów na zimę nie robią.	Używają jako omasty, lecz na zimę nie składają.	Nie używają masła.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają jaj, lecz sprzedają.	Nie używają	Nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Jako omasty używają masła, słoniny i sadła, a w dni postne zabej omasty nie używają.	Masła, słoniny i sadła a w dni postne w lecie zabej omasty nie używają.	Prawie żadnej omasty nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne		Słoniny i sadła a w post. oleju.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Słoniny i sadła.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	W najuroczystsze święta	Na wielkanoc tylko	Na wielkanoc tylko.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	Baraninę i	Świninę.	Świninę.
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują w barszczu i w kapuście.	Gotują.	Gotują.
18. Czy używają drobiu?	Nie używają	Nie używają	Nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kilogramów.	3 kilogramów	1 kilogram
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie	Nie	Nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Marchew, buraki, cebule i czosnek zakiszają i w formie surowej a kapustę zakiszają.	Tak samo jak u najzamożniejszych.	Tak samo jak u najzamożniejszych.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Z grochu i fasoli robią zupę, używają jako domieszki do kapusty i kartofel. Bobu także grochu i fasoli używają do barszczu i jedzą gotowany na sucho. Soczewicy i kukurudzy nie sieją.	Tak samo używają, jak i najzamożniejsi. Soczewicy i kukurudzy nie sieją.	Tak samo używają, jak i najzamożniejsi. Soczewicy i kukurudzy nie sieją.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy hreczanych, jęczmiennych i jaglanych używają jako domieszkę do kapusty, barszczu i mlekowych jarzyn i na kaszę. Krupy sami wyrabiają. Przennych krup nie robią	Tak samo jak i u najzamożniejszych.	Tak samo jak i u najzamożniejszych.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąkę używają zwykle żytnią, hreczaną, jęczmienną i kukurydzaną. Każdą mąkę sami robią tylko kukurydzaną kupują w najbliższym mieście u handlarzy. Ziemniaczaną mąkę mieszają do chleba i kluseh.	Tak samo jak i u najzamożniejszych.	Tak samo jak i u najzamożniejszych.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Z grzybów używają: grzybów prawdziwych, gołąbków, rydzów i podpieńków — letnią porą w formie świeżą a w zimie suszonych.	Grzybów używają tych samych i w taki sam sposób, jak i u najzamożniejszych.	Używają tych samych grzybów i w taki sam sposób, jak i u najzamożniejszych.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią.	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki jedzą gotowane, pieczone i używają jako domieszki do chleba i gotują z nich kluski.	Ziemniaków używają w ten sam sposób, w jaki i najzamożniejsi.	Ziemniaków używają tak samo jak i najzamożniejsi.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią suszone śliwki gruszki i jabłka	Robią suszone śliwki jabłka i gruszki	Niektórzy tylko suszą śliwki gruszki i jabłka
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją tylko wódkę a mniej piwa.	Przeważnie piją wódkę a mniej piwa.	Piją tylko wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	2 litry	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką albo piwem	Wódką tylko	Wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Dwa dni / Sześć dni / Siedm dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych jest . . . . 20 % Mniej zamożnych jest . . . 50 % Ubogich jest . . . . . 30 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurydzaną zamieską.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Nowosiolo dnia 1 Maja 1891 Michał Krupa nauczyciel		

103 209

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gieszanowski Nazwa miejscowości? Oleszyce miasto

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polacy, rusini, żydzi i koloniści niemcy Liczba ludności? około 2.300.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztéry	cztéry	trzy
	w zimie		trzy	trzy	dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kluski mlekiem zabielane lub kasza z mlekiem. –	kartofle z kwaśnem mlekiem	barszcz postny
		w dni postne	barszcz z chlebem	kartofle duszone omaszczone olejem z cebulą. –	ziemniaki na oleju
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz podbity mlekiem	barszcz podbity mąką. –	kwas (t. j. sok z kiszonej kapusty)
		w dni postne	zupa kartoflana z olejem. –	barszcz postny z chlebem. –	kawał chleba ze solą i czosnkiem.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta z kartoflami i grochem z kawałkami słoniny, – kluski na mleku lub z serem albo kasza kreczana lub jęczmienna. Czasami pierogi z serem i śmietaną. – Pierogi z borówkami. –	kasza, kapusta z mlekiem kwaśnem i kartofli, barszcz. Omastą jest serwatka. pierogi z borówkami	Zupa kartoflana, lub barszcz, albo ziemniaki z juszką ogórkową. – pierogi z borówkami.
		w dni postne	To samo omaszczane olejem	To samo z olejem jako omastą.	chleb ze solą. – Majętniejsi nieco kwas z ziemniakami.
	w zimie	w dni zwykłe	Groch lub bób z barszczem, kapusta z kartoflami i fasolą omaszczona słoniną. Kasza kreczana lub jęczmienna.	Kapusta z grochem i ziemniakami, kartofle, kluski, pencak (t. j. jęczmian stłuczony) z mlekiem.	kapusta z grochem i kartoflami, barszcz kluski. –
		w dni postne	Ziemniaki z olejem lub ogórkami, barszcz, kluski z olejem, pierogi z kapustą i olejem.	barszcz z grybami suszonemi, owoce suszone ugotowane jak barszcz, i jak w dni zwykłe tylko z olejem. –	surowa kapusta z olejem i cebulą, ziemniaki ze solą. –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kartofle z kwaśnem mlekiem, lub kluski zabielane. –	kartofle z mlekiem	przeważnie na zarobku z wiktem u majętniejszych. – W domu resztki z obiadu. – Chleb jeśli niektóry mają. –
		w dni postne	kartofle z olejem	kartofle na oleju	ziemniaki ugotowane – często tylko chleb jeśli go mają. – Czasem nic. –
	w zimie	w dni zwykłe	kluski zabielane, kartofle ze słoniną.	kluski zabielane, barszcz z ziemniakami	Ziemniaki pieczone ze solą, kartofle z barszczem.
		w dni postne	barszcz postny z kartoflami, lub kluski na oleju. –	kartofle z olejem, kartofle pieczone ze solą. –	„Kapłon" – ale postny. Jestto czosnek tarty ze solą nalany kiszoną wodą i suchy chleb. – Albo ziemniaki pieczony. –
5. Chleb	jaki jadają		żytni	żytni z jęczmiennem	żytni z kartoflami i kapustą
	z czego się składa		mąka żytnia	mąka żytnia z jęczmienną	mąka żytnia z domieszką kartofli i nieco kapusty. –
	czy go sami pieką		sami.	sami. –	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie. –	nie –	nie. –
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pierogi z krupami kreczanemi, lub z kartoflami i serem	jak najmajętniejsi, tylko żadziéj. –	Prócz chleba nic nie wypiekają. –
	z czego się składają?		Mąka pszenna lub żytnia z pszenną, krupy i sér, czasami nieco ziemniaków.		
	z kąd je otrzymują?		Sami wypiekają. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Pozostawiają z ostatniego pieczywa nieco ciasta t. z. „rozkwas", to rozpuszczają w letniej wodzie i dodają 1/3 mąki – jestto rozczyn. Rozczyn powstaje przez noc w ciepłym miejscu, rano dodają 2/3 mąki i niektóry drożdży i wymieszają, później gdy piec ~~gotów~~ ogrzany wyrabiają bochenki, które wypiekają – –	Ten sam sposób tylko skład mąki inny.	Ten sam sposób, tylko przy wyrabianiu bochenków dodają ziemniaki i nieco kapusty. –
innego pieczywa?	Jak wyżej	jak wyżej.	nie używają. –
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	w większe święta mięsne, w dni zwykłe mączne, jarzyny, zupy. –	żadnej mięsne potrawy, jarzyny, mączne potrawy i zupy. –	w bardzo wielkie święta potrawy mięsne, w inne dni jarzyny, mączne potrawy, zupy.
Nazwy ich?	barszcz, kluski, „kisil", „kulasza", kapusta, pierogi,		Barszcz, kisil, kapusta, kartofle
sposób przyrządzania?	kisil jestto barszcz z mąki owsianej wykiszony, kulasza jestto ~~mąka~~ kreczczana zalana gorącą wodą i wygotowana na gęsto.	Jak u najmożniejszych	Jak u najmajętniejszych.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają około 1/2 l. na osobę dziennie mleka kwaśnego. –	używają kwaśne około 1/2 l. na osobę. –	kwaśne które kupują – około 1/2 l. na osobę. –
w zimie	używą słodkie, około 1/4 l. dziennie na osobę. –	używają słodkie jako zabiał, około 2/5 l. na osobę. –	kupują czasem słodkie na zabiał. około 1/8 l. na osobę. –
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne zbierane, śmietanę i maślankę. –	Słodkie, kwaśne zbierane śmietanę i maślankę. –	Słodkie, zbierane kwaśne i maślankę. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	wyrabiają z kwaśnego mleka	nie. –
12. Czy używają masła?	używają.	używają. –	bardzo żadko
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie. –	nie. –	nie. –
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do potraw, choć dość żadko	żadko używają. –	nie. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	Jak najmajętniejsi.	Kupują sadło
w lecie, w dni postne	tylko olej konopny, a niedzielę masło		Olej
w zimie, w dni zwykłe	słonina, sadło, masło. –		sadło
w zimie, w dni postne	olej, w niedzielę masło		olej. –
15. Jak często spożywają mięso?	W większe święta i niedziele	Większe święta i niedziele	Tylko w uroczyste święta jak wielkanoc i Boże narodzenie.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nigdy	nie. –	
krowina	czasami		
cielęcina	czasami		
baranina	częściej	częściej,	
świnina	bardzo często	często	świninę czasami. –
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nigdy. –	nigdy	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Baraninę i krowinę gotowane i pieczone. Wieprzowe wędzone i gotowane. –	Tak samo jak najmajętniejsi. –	Wieprzowe wędzone i pieczone kupne. –
18. Czy używają drobiu?	Nie. –	Nie	Nie. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Około 20–30 Klgr.	Około 15–20 klg.	4–8 klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Tylko śledzi w poście	tylko śledzie w poście	śledzie w poście. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód w wódkę, zadziej w formie ciekłej. —	z wódką, zadziej w formie płynnej	bardzo zadko
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew chowają, buraki chowają karpiele nieznane kalarepa nieznana cebula chowają w wieńcach czosnek chowają w wieńcach ogórki nie. — kapusta świeża nie „ kiszona nieguwają. — i. t. d. grzyby suszone owoce jako susz	Tak samo jak najmajętniejsi.	chowają: cebulę, suszone grzyby, kapustę kiszoną, owoce suszone,
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch z kapustą i jako zupa, i sam. — bób tylko ugotowany do barszu. — fasola z kapustą i nieco do klusek ~~soczewica~~ nieznana kukurudza w lecie ugotowana całem głębiem. —	Tak jak najmajętniejsi.	Jak najmajętniejsi.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (~~tatarczane~~) używają jęczmienne używają jaglanne używają przenne nie } sami wyrabiają. —	Jak najmajętniejsi	Jak najmajętniejsi. — tylko częściej kupują. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna używają żytnia używają owsiana nie hreczana używają czasem jęczmienna używają kukurydzana nie ziemniaczana nie } robią zapasy	Jak najmajętniejsi.	pszenna na ciasta w czasie dużych świąt. — żytnią: używają, wyrabiają sami. owsianą — nie — hreczanę używają. — jęczmienną używają. ~~kukurydzianą~~ kukurydzianą i ziemniaczanę nie używają. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają – latem gotowane, zimą suszone, maśnowicie: grzyb jadalny, pieczarkę, rydze, podgrzyb. – Marynat nie znają. –	Jak najmajętniejsi.	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	robią	robią. –
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane i jako zupa	pieczone, gotowane i jako zupa	pieczone, gotowane i jako zupa.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	używają	używają. –
czy wypiekają z nich placki, ~~kręgle~~ ale z ciastem?	wypiekają	wypiekają	wypiekają. –
29. Czy piją kawę, herbatę?	w mieście na rynku lub jarmarku	Jak najbogatniejsi.	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki, jabłka i gruszki. –	Suszą śliwki, jabłka i grunki	Suszą jabłka i grunki.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie: dwa razy; w zimie: trzy razy	dwa razy; trzy razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka: wódkę; piwo: piwo; miód, wino, wino owocowe: nie	wódkę i piwo	wódkę tylko
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Około 40 litrów	około 40 litrów	około 30 litrów. –
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem	wódką i piwem	tylko wódką. –
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu: trzy; w tygodniu adwentowym: sześć; w tygodniu wielkiego postu: siedm	trzy; sześć; siedm	trzy; sześć; siedm.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Bardzo mało kto używa nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 wypada najmajętniejszych około 30, mniej zamożnych 25, a najubożnych 45 najuboższych. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najwięcej zbierają grzyby, i ~~kapuściano~~ chleb grubo z kapustą domieszany.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Klasa niemieszlicza używa więcej mięsiwa, i zwaczcie więcej cebuli.		

104

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Cieszanów Nazwa miejscowości? Zapałów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? rzm. kt. i gr. kt. narodowość Liczba ludności? poniżej 2000.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery	cztery	trzy
	w zimie		trzy	trzy	dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Kasza z mlekiem	Kartofle z kwaśnym mlekiem	barszcz postny z Kartofl.
		w dni postne	barszcz z chlebem	kartofle z olejem	pieczone lub gotowane Kartof.
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz podbity mlekiem	barszcz podbity mąką	barszcz podbity mąką z Kartof.
		w dni postne	Zupa Kartoflana z Olejem	barszcz postny z chlebem	barszcz postny i Kartofl. pieczon.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta z grochem słoniną poma-szczona - Kasza jęczm. z mlekiem	Kapusta z grochem pomaszcz. słoniną - Kasza z kwaś. mlekiem.	marynatyga kulturydziana lub z juszką ziemniaczi. -
		w dni postne	to samo z olejem zamaszczone.	to samo z olejem jako omasta. -	Zupa Kartoflana z olejem
	w zimie	w dni zwykłe	Groch lub bób z barszczem	Kapusta z Kartofl. zamaszczona - sadłem lub mart.	Kapusta z Kartoflami lub z grochem - Kartofle tłuczone -
		w dni postne	Kapusta z Kartoflami pomaszczona słoniną. - Kasza kręcz. lub jęczm. z olejem i duszone Kartofle.	pęcak z mlekiem! - barszcz z grzybami lub owocowy gotowany. -	pieczone Kartofle - surowa Kapusta z olejem i cybulą
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Kartofle z Kwaśnem mlekiem	Kartofle z kwaśnem mlekiem. -	przeważnie na zarobku z mlekiem i w domu pozostałości z obiadu
		w dni postne	Klutki z juszką ziemaszczone - lub Kartofle gotowane	Kartofle olejem pomaszczone.	Kartofle pieczone lub gotowane a czasem nic. -
	w zimie	w dni zwykłe	Klutki zabielane lub Kartofle ze słoniną. -	Kartofle duszone - pomaszczone -	chleb z solą, Kartofle pieczone.
		w dni postne	Kartofle z solą pieczone. -	Kartofle pieczone. -	to samo w dnie postne.
5. Chleb	jaki jadają		żytni	żytni z jęczmieniem	żytni z Kartoflami
	z czego się składa		mąka żytnia.	mąka z mieszanu z jęczmienia	mąka żytnia z domieszką tłuki czasem
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pierogi z Kartofl. serem lub kaszą -	prócz chleba nic nie wypiekają -	prócz chleba nic nie wypiekają. -
	z czego się składają?		mąka pszenna lub żytnia	. . .	. . . . -
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają	. . . .	. . . . .

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pozostawiają pozostałego pieczywa niecociasta tak zwany rozkwas, to rozprzczają w letniej wodzie i dodają 1/3 mąki jest to rozczyn – do rozczynu dodają 2/3 mąki i wymieszają – później wyrabiają bochenki i w piec wsadzają. –	W ten sam sposób tylko skład mąki innej. –	W ten sam sposób tylko przy wyrabianiu bochenków dodają kartofl
innego pieczywa?			innych pieczyw nie wyrabiają.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	W większe święta mięsne w dni zwykłe mięczne – jarzyny	Rzadkie mięsne potrawy – jarzyny – mączne potrawy i zupy. –	W bardzo wielkie święta mięsne w inne dni jarzyny – mączne potrawy i zupy. –
Nazwy ich?	Zupy – barszcz – Kluski – Kisil – Kulasza – Kapusta – pirogi. –	Nazwa te same	Nazwy te same.
sposób przyrządzania?	Kisil jest barszcz owsiany – Kulasza – mąka kreczana zalana gorącą wodą i zamieszana.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają około pół litra na jedną osobę dziennie kwaś. mleka	używają kwaśne mleko 1/2 litra na osobę	kwaśne mleka które najczęściej kupują na osobę około 1/2 litr. –
w zimie	słodkie 1/4 litr na jedną osobę	słodkie pas jako zabał	również tak samo i sł
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie – kwaśne zbierane śmietanę i maślankę –	słodkie, kwaśne kwaśne zbierane śmietanę i maślankę	słodkie – zbierane i maślankę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	z kwaśnego mleka wyrabiają sery. –	nie.
12. Czy używają masła?	używają	używają	bardzo rzadko
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina i sadło	tak samo	kupują sadło
w lecie, w dni postne	tylko olej konopny		olej konopny
w zimie, w dni zwykłe	słonina sadło lub masło		sadło
w zimie, w dni postne	olej konopny		olej
15. Jak często spożywają mięso?	Najczęściej tylko w większe święta	tak samo	Tylko w święta jak Wielkanoc – Boże Narodz
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nie		
krowina	czasami		
cielęcina	czasami	czasami	
baranina	czasami		
świnina	częściej	świnin	świninę czasami
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane – pieczone wieprzowe wędzone i gotowane	tak samo	wieprzowe wędzone Kupne
18. Czy używają drobiu?	rzadki	nie	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 20 – do 30 Klgr.	około 15 do 20 Klg	około 3 do 6 Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryby i śledzi w poście	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód z wódką	miód z wódką	nigdy
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	chowają w ziemi	tak samo jak najzamożniejsi	—
buraki	chowają		—
karpiele	nieznana		chowają cebulę
kalarepa	nieznana		suszone grzyby ka-
cebula	kupują w mieście		pusta kiszoną –
czosnek	chowają		owoce suszone
ogórki	nie		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	używają		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	z kapustą, jak zupa	tak samo jak zamożni	tak samo jak zamożni
bób	tylko gotowanych barszcza		
fasola	z kapustą i samą		
soczewica	nieznana		
kukurudza	w lecie gotowana		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają	tak samo jak zamożni	tak samo jak zamożni tylko częściej kupują
jęczmienne	używają		
jaglanne	używają		
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają	podobnie jak zamożni	na paske w święta W.
żytnia	używają		używają wyrabiają sami
owsiana	nie		używają
hreczana	czasami		używają
jęczmienna	czasami		nie
kukurydzana	nie		
ziemniaczana	nie		nie

robią zapasy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają latem gotowane a zimą suszone mianowicie: grzyb jadalny – pieczarki – rydze podgrzyb – maryjat mieszają	tak samo jak zamożni	tak samo jak zamożni
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane	jako zupa –	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki z ciastem wypiekają	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	w mieście na odpuście	w zamiarku	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	~~robią~~ suszą śliwki jabłka i gruszki	także	tak samo jak ma z ogrodzie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy w zimie dwa razy	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódka i piwo	wódka i piwo	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 40 litr.	tak samo	około 20 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką – piwem.	tak samo	wódką
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 dni w tygodniu adwentowym gr. Kat. cały adwent w tygodniu wielkiego postu gr. Kat. cały post	tak samo	tak samo
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bardzo mało kto używa nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na sto wypada najmajętniejszych około 25 mniej zamożnych 50 a najuboższych 25. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	gorczyce – potrzywe – łobodę gotują. i jadalne grzyby i jagody borówki		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

13. 105 213

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortków Nazwa miejscowości? Biała

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? tak }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? tak / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? grecko-unicka 5% rymsko-kat. Liczba ludności? 3844

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	dwa razy dziennie gotowane potrawy i raz zimne. —	tak samo	tak samo
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	mączne potrawy z nabiałem lub omastą. — mączne potrawy lub jarzynę bez nabiału i omasty jak wyżej	tak samo	tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	pozostałe ze śniadania potrawy lub chleb z nabiałem. — pozostałe ze śniadania potrawy lub chleb z czosnkiem lub cebulą, w czasie ogórkowym z zielonemi ogórkami i modkwią jak wyżej. — chleb z kiszoną kapustą surową lub ogórkami. —	tak samo	tak samo
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	gotowane potrawy mączne lub jarzynne z nabiałem lub omastą. gotowane potrawy mączne lub jarzynne bez okrasy. — jak wyżej. — jak wyżej. —	tak samo	tak samo
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	żytni razowy z przymieszką kukurydzianej lub kartoflanej mąki. — sami. — —	żytni razowy bez przymieszki. — sami —	tak samo sami —
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	podpłomyki czyli placki żytne lub pszenne częściej jęczmienne bądź z kartoflami i serem bądź z samej mąki pieką sami	tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	chleb wypiekają w sposób zwykły na kwaśnem cieście, w piecach pięć kartkich małych. —	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	zwykły. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	przeważnie mączne i jarzynne, w dnie uroczystych świąt mięso. —	tak samo	tak samo
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kasza, kluski z kartoflami lub bez takowych, tohara, kulesza,		
sposób przyrządzania?	pojedynczy		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	tylko w dnie zwykłe, t.j. nie postne i to ogranicza się do minimum	tak samo	tak samo
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie ~~jad~~ jako podprawę do potraw słodkie mleko. —	tak samo	tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z mleka krowiego	tak samo	tak samo
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło przeważnie sprzedają bez czynienia jakichkolwiek zapasów. —	tak samo	tak samo
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja sprzedają	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	rzadko masło, częściej sadło i słonina. —	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	~~o~~ – olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak wyżej		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w dnie wielkich uroczystości jak wielkanoc i inne świąteczne, Boże narodzenie	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina	rzadko	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	wcale nie		
16. Jakie mięso jadają — baranina	przeważnie		
16. Jakie mięso jadają — świnina	dto		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub pieczone	tak samo	tak samo
18. Czy używają drobiu?	tylko w wypadkach ciężkiej słabości na zarządzenie lekarza	tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Około 5 kg.	tak samo	tak samo
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo mało	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki	przechowują świeże	tak samo	tak samo
~~karpiele~~			
~~kalarepa~~			
cebula, czosnek	przechowują suszone		
ogórki	„ kiszone		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	tak		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica	używają jako przymieszkę do potraw	tak samo	tak samo
kukurudza	– pod postacią mąki lub kaszy		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	wyrabiają sami	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana	przysposabiają na własny użytek mieląc zboże w miejscowych młynach	tak samo	tak samo
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych w czasie grzybobrania. —	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zapasy ziemniaków robią w miarę zamożności	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone i do potraw. —	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Czasem		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą jabłka, gruszki i śliwki	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie, w zimie }	Dwa razy dziennie	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	wódka mniej, piwo, miód przeważnie; wino, wino owocowe wcale nie	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 5 liter	tak samo	tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Przeważnie piją wówczas piwo. —	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu, w tygodniu adwentowym, w tygodniu wielkiego postu }	Dwa, siedm, siedm } prócz wielu innych postów kalendarzowych. —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 20%	mniej zamożnych 30%	ubogich 50%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie głodu i przednowku spożywają jagody leśne, grzyby, trudzień niektóre rośliny ogrodowe rosnące w stanie dzikim. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Różnica w sposobie żywienia się trzech wykazanych kategoryj nie istnieje zawsze, bowiem nie od zamożności zależy od indywidualności poszczególnych osób. —		

Gregor Protwina
nauczyciel

106 215

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortków Nazwa miejscowości? Białobożnica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość składa się z niziny.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Gleba przeważnie urodzajna

Narodowość ludzi? Narodowość ruska i polska i kilka rodzin żydów. Liczba ludności? 1350.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają 4 razy dziennie a mianowicie: rano, w południe, przed wieczorem i w wieczór.	3 razy: rano w południe i w wieczór.	dtto dtto dtto.
	w zimie	dtto dtto dtto.	dtto dtto dtto	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę, herbatę i mleko	mleko, chleb z słoniną lub z serem.	chleb z solą, czosnkiem lub cebulą.
	w lecie, w dni postne	herbatę, chleb z czosnykiem, kapustą kiszoną, ogórkami i olejem	chleb z czosnykiem, kapustą kiszoną ogórkami i olejem.	dtto dtto dtto dtto
	w zimie, w dni zwykłe	kawę herbatę i mleko	mleko, chleb z słoniną lub z serem	dtto dtto dtto dtto
	w zimie, w dni postne	herbatę, ~~kawę~~ chleb z czosnkiem, kapustą kiszoną ogórkami i olejem.	chleb z czosnkiem, kapustą kiszoną ogórkami i olejem.	dtto dtto dtto dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	a) barszcz z mięsem, kartofle, kasza z szwedami: b) lub: rosół z kury z kaszą lub kulesza i mięso z chlebem. c) lub: barszcz serwatczany i kasza lub kulesza z mlekiem słodkiem lu kwaśnem.	dtto dtto	a) barszcz serwatczany i kulesza z mlekiem. b) lub: barszcz buraków z kartoflą lub kulesza. c) lub: kartofle zasypane krupami i kulesza
	w lecie, w dni postne	a) barszcz postny z kartoflami lub kulesza i kartofle zasypane krupami. b) lub: kisil i kartofle z ciastem. c) lub: zupa kartoflowa z kulesza.	dtto dtto	a) barszcz postny buraków z kulesza lub kartoflami. b) lub: kartofle z ciastem i kulesza z olejem.
	w zimie, w dni zwykłe	a) kapusta z mięsem i pierogi b) lub: barszcz serwatczany, i kulesza lub kasza z mlekiem. c) lub: ciasto z mlekiem i kartofle z serem.	dtto dtto	a) kapusta kiszona z kartoflami i kulesza z mlekiem. b) lub: barszcz z grochem lub bobem i kartofle zasypane krupami.
	w zimie, w dni postne	barsz lub kapusta z grochem bobem lub z kulesza i fasolami.	dtto dtto	barszcz lub kapusta z kartoflami kulesza fasolą grochem lub bobem.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	a) kulesza z mlekiem lub maślanką b) lub: kartofle zasypane krupami c) lub: ciasto z słodkiem mlekiem.	dtto dtto	a) kulesza z maślanką b) lub: kartofle zasypane krupami c) lub: barsz z kulesza.
	w lecie, w dni postne	a) kartofle zasypane krupami b) lub: kisil z kulesza. c) lub: kartofle z ciastem	dtto dtto	a) kartofle zasypane krupami. b). lub kulesza z zupa kartoflową.
	w zimie, w dni zwykłe	a) kulesza z mlekiem lub maślanką b) lub: kartofle zasypane krupami lub z ciastem	dtto dtto.	a) kapusta kiszona z kulesza b) lub: kartofle z ciastem
	w zimie, w dni postne	kapusta lub cebula przepraziona z olejem z chlebem lub kartofle zasypane.	dtto dtto.	a) kapusta kiszona z chlebem. b) lub: kasza omaszczona olejem.
5. Chleb	jaki jadają	pszenny, żytny i jęczmienny	chleb żytny jęczmienny lub kukurydziany.	chleb jęczmienny, kukurydziany a najczęściej obchodzą się bez żadnego.
	z czego się składa	z mąki pszennej, żytnej lub jęczmiennej a niektórzy mieszają mąkę pszenną z żytną, lub żytną z jęczmienną.	z mąki żytnej, jęczmiennej lub kukurydzianej a także mieszają mąkę żytną z jęczmienną i kukurydzianą.	z mąki kukurydzianej i jęczmiennej a najczęściej z mieszaniny jęczmienia z soczywicą pod nazwą chleba soczywicznego.
	czy go sami pieką	pieką go sami.	pieką go sami	pieką sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	— — — — —	— — — —	— — — — —
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Wypiekają jeszcze chleb lub placki z mąki kukurydzianej, placki z grochu i kartofel.	dtto	dtto.
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia się kilka kwart mąki pszennej, żytnej, jęczmiennej lub kukurydzianej, dodaje się kwaśnego ciasta i kłóci przez kilka godzin; następnie do wyśmiętej rozczyny dodaje się znowu tyle mąki ile potrzeba aby ciasto zgęstniało a gdy po kilku godzinach podrośnie nieco, robi się bochenki i wsadza się na łopacie w opalony piec.	dtto dtto	dtto dtto.
innego pieczywa?	Z plackami kukurydzianymi postępuje się podobnie jak powyżej lub piecze się także przaśne bez ciasta kwaśnego.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Wogóle są potrawy w użyciu następujące: barszcz, kapusta, kisil, żur kwasza, pierogi z serem lub kapustą, gołąbki, durzymina (pieczeń) ciasto szatkowane z mlekiem, kasza z mlekiem, knksza z mlekiem i. t. d.	dtto dtto	dtto dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają tak w lecie jak w zimie i przeciętnie wypada na jedną osobę w lecie 1. litra	dtto dtto dtto	Najbożsi używają mleka najczęściej tylko do jako przypraw do innych traw jak do kaszy, kluszy, kartofli ciasta do zabielania barszczu i kapusty.
w zimie	a w zimie 3/4. litry dziennie.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najzamożniejsi używają mleka we wszystkich odmianach.	Mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślankę.	Mleko kwaśne zbierane i maślankę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery na własny użytek z mleka kwaśnego.	dtto dtto dtto	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają i przechowują na zimę solone i topione	Używają i przechowują na zimę tylko solone masło.	Nie używają sami tylko sprzedają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają tak osobno jako też do potraw.	dtto dtto dtto	Tylko do potraw i na sprzedaż.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła, smalcu	masła, słoniny	masła, sera, mleka
w lecie, w dni postne	masła	masła oleju	oleju.
w zimie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła, smalcu	masła, słoniny, sadła, smalcu	masła, sera, mleka
w zimie, w dni postne	masła oleju.	masła oleju.	oleju.
15. Jak często spożywają mięso?	5, 3, lub 2 razy na tydzień	2 lub 1 raz na tydzień	4 lub 5. razy na rok.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają wołowinę, krowinę, cielęcinę, baraninę świninę i drób domowy.	krowinę, baraninę, świninę i drób domowy.	świninę i drób domowy.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Przyrządzają mięso wędzone solone i gotowane.	gotowane.	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają bardzo często	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na jednego człowieka wypada przeciętnie 30 kilg. mięsa na rok.	10. kilg.	5. kilg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb suszonych i śledzi	dtto dtto	Nie używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu przaśnego tylko w dniach świątecznych jak: Boże Narodzenie na Chasa i przy Nabożeństwach zadusznych	dtto dtto	dtto dtto.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Przechowują na zimę marchew, buraki, pietruszkę, rzodkiew i rzepę a to w jarach wschodnich. Dalej cebulę i czosnek w wiązach. Ogórki kiszone, kapustę świeżą i kiszoną w spiżarniach.	dtto dtto.	dtto dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają groch, bób, fasolę, soczewicę a to albo same omaszczając masłem, słoniną lub olejem, lub spożywają te produkta z barszczem lub kapustą. Kukurudzę mielą na mąkę i pieką z niej chleb i placki tak zwane mataje, także gotują zamieszkę zwaną Kuleszą lub marbalygą którą spożywają z mlekiem, serem, słoniną lub z barszczem i kapustą.	dtto dtto	dtto dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają krupy i kasze hreczane, jęczmienne, jaglanne i kukurydziane i wyrabiają je sami.	dtto dtto	dtto dtto.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają pszennej, żytnej, hreczanej, jęczmiennej i kukurydzianej. Robią zapasy na zimę mielac zboże w późnej jesieni a oprócz tego mielą jeszcze przed każdem większem świętem jak: Bożem narodzeniem, Wielkanocą i Zielonymi świętami.	Używają mąki żytnej jęczmiennej i kukurydzianej a pszennej bardzo rzadko, tylko w dniach świątecznych mielą jej sami tylko kupują w mięsce u handlarzy.	Używają mąki jęczmiennej kukurydzianej i ziemniaczanej, rzadziej żytnij a bardzo rzadko pszennej.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby są w użyciu następujące: borowik, smarz, beltka, podpieńka, osiczniki; zjadają je świeże gotowane lub suszone	Ditto Ditto	Ditto. Ditto.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków	Ditto. Ditto	Ditto Ditto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają omaszczone mastem, słoniną, smalcem olejem, lub jedzą je z mlekiem kwaśnem i słodkiem a także z barszczem i kapustą kiszoną. Używają ziemniaków jako domieszki do chleba i wypiekają placki.	Ditto Ditto	Ditto Ditto.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę	Piją herbatę bardzo rzadko	Nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią żadnych konserwów.	Ditto Ditto	Ditto Ditto.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie rano i w wieczór. w zimie rano w południe i w wieczór.	Ditto Ditto	rano i w wieczór. Ditto Ditto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją przeważnie wódkę piwo i rum.	Piją wódkę piwo i rum.	Wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litry	14. litry.	Ditto.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Z potraw używają: duszyninę (pieczeń) z mięsa świńskiego lub barania, rosół z kury z kaszą hreczaną, pierogi z serem i z śmietaną, makaron z mlekiem i. t. d. Z trunków: wódkę, piwo, rum i herbatę.	Z potraw:	Z potraw: makaron z mlekiem pierogi z serem lub kapustą, kasza hrecz. z szwedami, gołąbki. Z trunków. wódka a czasem piwo.
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu: Środa piątek. w tygodniu adwentowym: Poniedziałek, środa, piątek, sobota. w tygodniu wielkiego postu: Cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają nabiału w dni postne.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 procent, 20 ", 75 "		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Sporządzają z mąki kukurydzianej rzadką zamieszkę zwaną „czyr", z mąki jęczmiennej „kisil", z roślinki miodunki gotują zieleninę zwaną „natyrą" zaprawiając mąką kukurydzianą. Także pieką placki z kartofel i grochu.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

107 217

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortków Nazwa miejscowości? I Czortkow miasto, II Stary Czortków, III Wygnanka.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata przerznięta jarem Seretu.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska i polska Liczba ludności? 4292 + 1744 + 4136 = 10172.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy lub pięć razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy lub pięć razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kawę lub herbatę	Kawę - lub herbatę	chleb - z cebulą lub ogórkiem
	w lecie, w dni postne	Tak samo	Tak samo	Tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	Kawę lub herbatę	Kawę lub herbatę	chleb z olejem i cebulą
	w zimie, w dni postne	Tak samo	Tak samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z rosołu, mięsa i leguminy	z rosołu, mięsa i leguminy	z barszcu i Kaszy
	w lecie, w dni postne	Z zupy - i leguminy	z zupy i leguminy	z barszcu i Kartofli
	w zimie, w dni zwykłe	Z rosołu, mięsa i leguminy	Z rosołu, mięsa i leguminy	z barszcu i Kaszy
	w zimie, w dni postne	Z zupy i leguminy	Z barszcu i leguminy	z barszcu i Kartofli i Kapusty. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	pieczeń cielęcą lub wołową	Kaszę - z mlekiem	chleb z cebulą
	w lecie, w dni postne	jajecznicę z chlebem	Kartofle z masłem	chleb. z solą
	w zimie, w dni zwykłe	pieczeń cielęcą lub wołową	Kaszę z słoniną	chleb z olejem
	w zimie, w dni postne	jajecznicę - z chlebem	Kaszę lub Kartofle z masłem lub mlekiem	chleb z cebulą i olejem
5. Chleb	jaki jadają	Pytlowany i razowy	pytlowany lub razowy	razowy żytni lub Kukurydzany -
	z czego się składa	z pszenicy lub żyta	z pszenicy lub żyta	
	czy go sami pieką	niektóry pieką sami w domu	niektórzy pieką sami	najczęściej pieką sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	od piekarzy w mieście.	Kupują od piekarzy w mieście.	tylko niekiedy kupują w mieście. —
6. Inne pieczywa	jakie używają?	torty, baby, mazurki i inne.	baby, mazurki, placki	placki lub Kuchne pierogi —
	z czego się składają?	z mąki jaj, masła, sera i t.d.	z mąki, jaj, sera masła	z mąki, jaj sera — Kartofli - Kapusty. —
	z kąd je otrzymują?	z cukierni lub pieką sami w domu	wypiekają sami w domu.	Wypiekają sami w domu. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w zwykłych piecach piekarskich. (parowych piekarń brak)	w zwykłych piecach piekarskich	w zwykłych piecach piekarskich
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo —	tak samo —	tak samo —
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, mączne, jarzynne,	tak samo —	tak samo —
Nazwy ich?	Sztuka mięsa, pieczeń, zrazy, kotlety i t. d.	sztuka mięsa, pieczeń, kotlena, kapusta - Kartofle.	Kotlena, kapusta, - Kartofle, barszcz,
sposób przyrządzania?	Zapomocą gotowania lub pieczenia. —	Zapomocą gotowania lub pieczenia	zapomocą gotowania lub pieczenia. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają więcej ?	więcej używają —	mało używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" mniej. ?	mniej używają —	jeszcze mniej. —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału, (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	(~~płynnej i stałej~~) ~~masło, ser~~, mleko słodkie kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietanka maślanka: bywa używane	tak samo bywa używane jednak więcej ogólnie jako mleko tłuste i zbierane.	mleka prawie nie jadają - tylko wyjątkowo, na lekarstwo. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek i na sprzedaż - z mleka krowiego i owczego —	mało wyrabiają a co wyrabiają to na własny użytek.	nie wyrabiają. —
12. Czy używają masła?	używają;	używają —	mało używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy na zimę (solone)	robią zapasy w formie solonej. —	zapasów nie robią.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają, osobno jako jajecznicę i do potraw. —	tak samo	tylko niekiedy —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, smalcu.	tak samo.	Soli, oleju. a tylko rzadko kiedy masła lub smalcu. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła, oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, smalcu		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masła, oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Prawie co dzień. —	4 dni w tygod. mięso a 3 " " nie. —	tylko w wielkie święta jak np. Boże Narod. Wielkanoc? —
16. Jakie mięso jadają — wołowina	tak używają	tak samo —	tylko wielkie święta. —
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak samo —		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	takie		
16. Jakie mięso jadają — baranina	mniej używane		
16. Jakie mięso jadają — świnina	używają		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Zające używają.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują, solą, pieką i wędzą. —	tak samo —	Nie. —
18. Czy używają drobiu?	Używają: kur, gęsi, kaczek, indyków	tak samo.	Nie. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 300 ℔	150 ℔	10 ℔
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają; śledzi, moskali i innych.	Także używają w mniejszej ilości od najzamożniejszych	Używają tylko w małej ilości
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają w formie naturalnej z wodką, jako miód syczony. –	Także używają ale w mniejszej ilości jak najzamożniejsi.	Używają ale tylko wyjątkowo – niekiedy. –
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew – w formie sosowej lub surowej buraki – „ surowej na ciśnię. karpiele – surowej lub kwaszonej. kalarepa – tak samo cebula – w formie sosowej czosnek – w formie naturalnej ogórki – kwasone kapusta świeża – w formie naturalnej „ kiszona – „ kiszonej siekowana. – lub w gołąbkach kiszona. –	Tak samo	Także ale w mniejszej ilości. –
23. Czy są używane i w jakiej formie? groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch – w formie ~~gotowanej~~ naturalnej surowy, gotowany rozkłócony bób – rzadko kiedy bywa używany fasola – bywa używana. gotowana, soczewica – „ „ gotowana kukurudza – bywa używana gotowana w skałkach jak jeszcze młoda – z mlekiem – i z solą. –	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	hreczane – używają, często wyrabiają sami lub kupują w mieście jęczmienne – tak samo jaglanne – tak samo przenne – tak samo	Tak jak poprzedni. –	Rzadko używane
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przenna – bywa używana robią zapasy żytnia – także „ „ owsiana – mniej używana hreczana – bywa używana robią zapasy jęczmienna – mniej bywa używana kukurydzana – bywa używana robią zapasy lub kupują w sklepach owsiane ziemniaczana – niekiedy wyrabiają sami. lub kupują w sklepach.	używają niekiedy używają dość często mało używana często używana bywa używana bywa używana robią zapasy. –	bywa używana { sami zbierają i mielą mało znana. – – używają – kupują owsiane bywa także używana bywa najwięcej używana prawie nie znana.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają, grzybów prawdziwych rydzów i innych jadalnych, świże gotowane marynowane, smażone, surowe. –	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	Także	Także. –
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone,	Tak samo.	Także –
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają w małej ilości i to tylko bardzo rzadko –		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają –		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją niektórzy rano niektórzy wieczór. –	Tak samo	Nie tylko wyjątkowo jako lekarstwo. –
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią, powidła, suszone śliwki, suszone gruszki i jabłka – także konfitury –	robią także ale tylko sporadycznie i w mniejszej ilości.	Bardzo rzadko –
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy		
— w zimie	także trzy razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją	Tak samo	wódkę piją
— piwo	piją		piwo mało –
— miód	piją ale mniej		miód rzadko
— wino	piją		wino prawie nigdy
— wino owocowe	piją także ale mało bo do tego czasu sen przeszkodą przemysł i zaniedbanie		prawie nie znają
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów.	Tak samo	Tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kołaczami, różnemi przyprawami i winem, wódką piwem, miodem. –	Tak samo	Także. –
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jeden dzień	Tak samo	Dwa dni
— w tygodniu adwentowym	trzy dni		trzy dni –
— w tygodniu wielkiego postu	trzy dni.		cały tydzień z wyjątkiem niedzieli. –
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają: mleka, masła, jaj –	Tak samo	wale nie używają.
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	około tysiąca zamożnych,		
	około trzech tysięcy mniej zamożnych		
	około sześć tysięcy ubogich. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się: lebodą – szczawiem pokrzywami, a nawet korą z niektórych drzew. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	I. Kategorya trzecia t.j. najubożsi żywią się przeważnie kartoflami i kukurydzą. II. Chcąc taki kwestyonariusz choć w przybliżeniu do rzeczywistości zestawić należałoby przy spisie konskrypcyjnym umieścić odpowiednie dodatkowe rubryki i każdego gospodarza osobnie w szczególnie w tym względzie wypytać i zanotować, a z takich szczegółowych danych możnaby dokładnie wiedzieć jaki lud żyje t.j. czem się żywi.		

Powiat? ...

Jaka miejsc...

Przeciętny s... dzajnośc...

Narodowość...

1. Ile razy jadają z...

2. Co jadaj... śniadani...

3. Z czego s... zwykle ...

4. Co jadaj... na wieczerze...

5. Chleb jak... z c... czy ... lub ...

6. Inne piec...

108

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortkow Nazwa miejscowości? Pauszówka

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? polacy i rusini Liczba ludności? 1656

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy dziennie	3 razy razy dziennie	w lecie
	w zimie	w lecie i w zimie	i w	zimie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	śniadań nie jadają	ani w lecie	ani w zimie
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad		W porze śniadań jadają obiady składające się z następujących dań:		
	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z wędzonem mięsem, ziemniaki z zaiczką, Kolesza z mlekiem słodkiem lub Kraśnem, Kapusta z groszem lub fasolą, ziemniaki z jaglami i ziemniaki z masłem	barszcz bez mięsa, zresztą wszystkie potrawy w ten sam sposób	jadają te same potrawy tylko albo zupełnie postne albo z odrobiną usmarzonego z cebulą oleju
	w lecie, w dni postne	które zrą barabola sucha. Juraki z jaglami	przyrządzone i omaszczone masłem lub olejem	robią takie mleko z sienienia lub maku i jedzą z koleszą t.j. kuku rudzianą zamieszką.
		W dni postne te same potrawy omaszczone olejem z cebulą,		
	w zimie, w dni zwykłe	Takie same pokarmy jak i w lecie	Takie same pokarmy jak i w lecie	Takie same pokarmy jak i w lecie.
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kwaśne mleko z chlebem ogórki (mizeria) pociekana nać z cebuli z śmietaną i serem (zrą to sałamacha młode ziemniaki z masłem lub kraśnem mlekiem	Tak samo żywią się jak i najzamożniejsi	W czasie żniwa nawet nie rozniecają ognia jedzą czy to w dnie zwykłe czy postne resztki z obiadu lub chleb z ogórkami z sałamacha (roztarty czosnek z wodą) w zimie koleszę ziemniaki jęczmienną zaiczkę z ziemniakami
	w lecie, w dni postne	Ogórki z chlebem ogórki z ziemniakami — ogórki z koleszą.		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z masłem, mlekiem lub słoniną Koleszą z mlekiem		
	w zimie, w dni postne	te same potrawy z olejem		
5. Chleb	jaki jadają	razowy żytny	razowy żytny, jęczmienny przymięszany z soczewicą ziemniakami	zwykle jęczmienny przymięszany z mąką Kukurudzianą z soczewicą ziemniakami
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	pieką sami	pieką sami	pieką sami lub kupują w karczmie i u diaka
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo.			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołacze, paski, knysze (chleb z cebulą przesmażoną z olejem)	W ten sam sposób jak i najzamożniejsi	paski na Wielkanoc, zresztą chleb jak powyżej.)
	z czego się składają?	rozczyna na drożdżach z mąki pszennej, żytnej — dodają jj. korzeń		
	z kąd je otrzymują?	pieką sami		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyna na krośnem cieście dla smaku dodają kminu czarnuszki	w taki sposób jak	i najzamożniejsi
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	rozczyna na drożdżach dla smaku rozmaite korzenie		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz z mięsem lub bez mięsa ziemniaki z zaciérką kolesza /zamieszka z mąki kukur./ lemiesz ka z mąki brzeczanej żytnej, jęczmiennej — kapusta z grochem lub fasolą bwaki z jaglanym /proszonem/ pierogi z serem kapustą, gołąbki z liścia kapusty — bwaki szczawia — rewągiz z krupami brzeczanymi kukur. jęczmiennymi jaglanymi. arbuz zasypany jaglami. Mięso pieczone — mięso z rosołem /duszyzna. studenice /kyszki/ Gotują w piecach solą dla smaku dodają warzywa a szczególniej wiele cebuli.	tak samo przyrządzone pokarmy jak i u najzamożniejszych	Pokarmów mięsnych nie używają — barszcz ziemniaki kapusta — kasza jęczmienna z grochem lub fasolą zupa tokaszowa — gołąbki ziemniaki z jaglanu — arbuz z jaglanu /prz
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litra	ćwierć litra	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	ćwierć litra	—	tylko w razie chorób
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane po ramym lub wieczornym podaje prażą i jedzą — kwaśne — śmietanę i maślankę	tak samo	nie używają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego i owczego — bryndzy nie znają	tak samo	sérów nie wyrabiają bo nie mają ani krów ani owiec
12. Czy używają masła?	używają	używają	
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	w bardzo małej ilości przechowują solone.	nie robią zapasów na zimę	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jadają jaja gotowane na twardo — jajecznicę /smarienica/ i do pieczywa	gotowane na twardo, jajecznicę — i do pieczywa.	używają tylko w razie chor i w wielkie święta.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło słoninę, sadło	masło słoninę sadło olej	olej masło olej
14. — w lecie, w dni postne	olej masło.		
14. — w zimie, w dni zwykłe	masło słoninę sadło	masło słoninę sadło olej	olej sadło olej
14. — w zimie, w dni postne	olej masło		
15. Jak często spożywają mięso?	dwa lub trzy razy tygodniowo	każdej niedzieli i w wielkie święta	zaledwie na Wielkanoc, Zielone święta i prażnik /27/8./
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina			
16. — cielęcina	cielęcinę	tak samo	świninę lub baraninę.
16. — baranina	baraninę		
16. — świnina	świninę		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują z rosołem /duszyzna " pieczone pieczenia studenice kyszkie " wędzone	tak samo	mięso gotowane w ziemniak " solone i odymione po gotowane
18. Czy używają drobiu?	W braku innego mięsiwa używają kur i kaczek gęsi nie jadają	tak samo	nie używają tylko w razie chorób

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na dorosłego człowieka wypada 20 kg. mięsa	10. kg.	4. kg.
20. Czy używają ryb? śledzi? na Jordan	Używają: w czasie wylewów wód łowią — jedzą gotowane w święta Bożego Narodzenia smażone (sudak) a w poście śledzie	tak samo	Łowią jedzą gotowane w święta Bożego Narodzenia i na Jordan smażone.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jedzą miód z chlebem	miód z chlebem	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kopią jamy głębokie, wykładają słomą i składają warstwami: marchew, buraki przesypują ziemią i okrywają z wierzchu słomą — cebulę i czosnek plotą w wianki w komorach przechowują, ogórki i kapustę kiszoną — pietruszkę zostawiają przez zimę na grzędzie — dopiero z wiosną do domowego użycia wykopują. Karpieli i kalarepy wcale nie znają.	tak samo	tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch — jadają gotowany prażony i z kapustą; bób — " " "; fasola — jadają gotowaną i przymieszaną z kapustą; soczewica — nie jadają przez do-; kukurudza — młodą gotowaną i pieczoną — zmieloną — używają na kolesze i czer.	tak samo	tak samo chleba
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy hreczane, jęczmienne jaglane (prosno) wyrabiają sami; przenne — nie używają	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Robią zapasy: z pszennej, żytnej, hreczanej, jęczmiennej Kukwydzianej	Robią zapasy: żytnej hreczanej jęczmiennej Kukwydzianej — pszennej o tyle o ile potrzebują na pa[illegible]i i kołacze.	żytnej jęczmiennej kukwydzianej z soczewicy. Zaś pszennej tylko na paskę wielkanocną.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeżych: podpieńki a w razie posta suszonych, które kupują	tak samo	tylko świeże jeśli znajdą
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	robią zapasy	robią zapasy – zarabiając ziemniaki na dworskich łanach
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	jadają gotowane, pieczone z serem do pierogów	jadają gotowane pieczone z serem do pierogów i używają jako przymienki do chleba	jadają gotowane i pieczone i dodają jako przymienki do chleba
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie wypiekają	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę	nie piją ani kawy ani herbaty	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą jabłka gruszki (suszenyci)	tak samo	nie suszą owoców
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie	w czasie zimna tylko raz
— w zimie	" " "	" " "	w zimie dwa razy dziennie
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo		
miód	miód		
wino	arak	arak	
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	pięć litrów	pięć litrów	pięć litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	~~barszcz mięsny~~ wieprzowy, rosół z wieprzowiny (drożyzna) kiełbasą, pierogi, gołąbki, kapusta z mięsem, ~~po~~ studenie (galareta), pieczone kury lub kaczki – na przekąskę mieszana z cebuli z serem i śmietaną (sałamacha)	barszcz z mięsem rosół z wieprzowiny, kiełbasa z kapustą, gołąbki pierogi studenie kapusta z fasolą, na przekąskę mieszana cebula z serem i śmietaną.	barszcz z baraniną, kapusta z fasolą groszkiem, pierogi z serem i ziemniakami omaszczone śmietaną – gołąbki z jaglanymi lub innymi kaszami omaszczone słoniną lub olejem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni mianowicie: poniedziałek, środa, piątek.		
w tygodniu adwentowym	sześć tygodni (pylypiwka)		
w tygodniu wielkiego postu	siedm tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Najzamożniejsi używają nabiału w adwencie powstrzymują się tylko od jedzenia		
mleka i masła	w pierwszym i ostatnim tygodniu – zaś cały wielki post poszczą bardzo skromnie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 15%		
	mniej zamożnych 25%		
	ubogich 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najzamożniejsi i mniej zamożni robią zapasy, które im wystarczają aż do nowych zbiorów – najubożsi za zarobione pieniądze kupują zboże – lub biorą od zamożniejszych bądź pieniądze bądź też zboże na tak zwany „obrobek".		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwaga W porze południowej, gdy na godzinę wszelka praca ustaje jadają tak zwany „południok" który się składa: w lecie z resztek obiadu, z brzemnego mleka, w dni ~~po~~ z ogórków kiszonych, świeżych pokrajanych z sałaty z zatem i czosnkiem, z pulchnego czosnku z wodą (sałamacha). Przy tym południku spożywa wiele chleba. W zimie przeważnie chleb z czosnkiem lub cebulą.		

Pomiarka 10. maja 1891.

Sydonia Winnicka
nauczycielka

109

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortków Nazwa miejscowości? Romaszówka.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi. Liczba ludności? 1400 dusz. –

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają zwykle cztery razy.	jadają 4 razy.	jadają 3 razy.
	w zimie	" " trzy razy.	" 3 razy.	" 3 razy. –
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	piją słodkie mleko gotowane.	—	—
	w lecie, w dni postne	– herbatę rzadko kiedy.		
	w zimie, w dni zwykłe	" mleko.		
	w zimie, w dni postne	herbatę rzadko kiedy.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapuśniak z mięsem, kasza, pirogi, kluski, mamałyga.	barszcz, kapuśniak, mamałyga, kasza, pirogi, ciągłki ze słoniną.	barszcz, kapusta, kasza jaglana, mamałyga, pirogi, kartofle z nadziałem.
	w lecie, w dni postne	barszcz, kapuśniak z olejem. Kartofle z kapustą, mamałyga.	te same potrawy z olejem. –	te same potrawy z olejem. –
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak wyżej. –	Jak wyżej. –	Jak wyżej.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kaszę wolną ze słoniną, kartofle z kwaśnem mlekiem, kluski ze serem. –	Te same potrawy.	Te same potrawy z nabiałem.
	w lecie, w dni postne	kartofle z ogórkami, kaszę na kartoflach z olejem.		z olejem. –
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jak wyżej. –		Jak wyżej –
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy, pszenny. –	żytni razowy –	żytni jęczmienny –
	z czego się składa	z żytniej mąki i kukurydzanej lub żytniej i pszennej –	składa się z mąki żytniej i kukurydzanej.	składa się z mąki żytniej i kukurydzanej lub jęczmiennej i kukurydzanej.
	czy go sami pieką	piekę go sami. –	piekę sami.	piekę sami. –
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie.	nie.	nie.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki, kołacze i kręgle tylko na Wielkanoc i Boże Narodzenie. –	Te same pieczywa. i w te same uroczystości. –	Piekę bułki na Wielkanoc i Boże Narodzenie. –
	z czego się składają?	z mąki pszennej.		z mąki żytniej pytlowanej
	z kąd je otrzymują?	sami piekę. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zaczyniają ciasto wieczorem a rano mierzą, wyrabiają bochenki w rękach i dają do pieców. –	Tak samo. –	Tak samo. –
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	bułki zaczyniają na mleku dodają drożdże i jaje, dają w blachy i wypiekają. –		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, mleczne i warzywne.	mleczne i warzywne.	mleczne i warzywne. –
Nazwy ich?	~~zupa~~, barszcz, kapusta, kasza, pirogi, mamałyga, groch, fasola i kartofle.	prócz mięsa te same.	te same. –
sposób przyrządzania?	kasza gęsta ze słoniną, mamałyga ze słoniną, masłem lub mlekiem, kartofle ususzone lub ze syrem.	Tak samo.	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka. } na jednę osobę przeciętnie 1/4 litra.	Tak samo.	1/8 litra na jednę osobę. –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego śmietany i maślanki. –	Tak samo.	Tak samo. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek z mleka krowiego i owczego.	Tak samo	z owczego.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają i robią zapasy na zimę solą je. –	Tak samo.	Nie. –
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno i do potraw.	Tak samo.	Nie. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, masła oleju. –	Tak samo.	masła oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			masła oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, masła oleju.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele i święta.	Tak samo.	w święta Wielkanocne i Boże Narodzenie.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	– wołowinę.	Tak samo.	Świninę. –
16. Jakie mięso jadają — krowina	– "		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę.		
16. Jakie mięso jadają — baranina	–		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	–		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso używają gotowane wędzone i solone, ale tylko w święta.	Tak samo.	tylko gotowane.
18. Czy używają drobiu?	biją kaczki i kury.	Mniej używają	Nie używają. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Kgr.	1 Kgr.	½ Kgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają.	Nie używają.	Nie używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają.	Nie używają.	Nie używają. –
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew – utrzymują w piwnicach surową. buraki – tak samo. karpiele – – kalarepa – – cebula – dymiona czosnek – " ogórki – kiszone. kapusta świeża – nie. „ kiszona – kiszona i. t. d.	Tak samo.	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch – gotowany używają do barszczu. bób – tak samo. fasola – tak samo. soczewica – nie. kukurudza – mielą na krupy a z mąki ma. malyga.	Tak samo używają.	Tak samo używają.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne	Używają krupy hreczane, jęczmienne i jaglanne i sami je wyrabiają.	Tak samo.	Tak samo.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna żytnia owsiana hreczana jęczmienna kukurydzana ziemniaczana	Używają mąki żytniej, hreczanej, jęczmiennej i kukurydzanej i robią zapasy.	Tak samo.	Tak samo, tylko zapasów nie robią. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają.	Nie używają.	Nie używają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią.	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone. używają. wypiekają placki.	Tak samo.	Tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Herbatę piją, ale tylko w zimie.	nie piją.	nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią.	Nie robią	Nie robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy.	Dwa razy.	Dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją wódkę i piwo.	Wódkę.	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litr.	3 litr.	2 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódkę i piwem.	wódkę.	wódkę.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni postu. 7 dni postu. 7 dni postu.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych. 9% mniej zamożnych. 29% ubogich. 60%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	żywią się Lobodą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

110 283

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortków Nazwa miejscowości? Rosochacz

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	trzy ~~dwa~~ razy t. j. obiad, południek i wieczerzę.	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	śniadania nie jadają natomiast jadają południek w południe, składający się tylko z chleba.		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe	z barszcza kulesy, kapusty i kartofel	tak samo	tak samo
w lecie: w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
w zimie: w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
w zimie: w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe	kartofli i kulesy	tak samo	tak samo
w lecie: w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
w zimie: w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
w zimie: w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
5. Chleb { jaki jadają	żytni	żytni i jęczmienny	jęczmienny
z czego się składa	—	—	—
czy go sami pieką	sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa { jakie używają?	—	—	—
z czego się składają?	—	—	—
z kąd je otrzymują?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	najpierw rozczyniają, dalej kiśnie, mieszą, znowu kiśnie, wyrabiają bochenki i sadzają w piec gorący.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, kapusta, kartofle, kulesza, kasza, i pierogi.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Mleka używają i w lecie i w zimie — na jednę osobę wypada przeciętnie 1 litr		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jadają mleko słodkie i kwaśne.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sér wyrabiają z kwaśnego mleka. —		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają —	bardzo mało. —	nie. —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają osobno i do potraw.		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe; w dni postne	Omasty używają: masła, słoniny, sadła, smalca, a w dni postne oleju.		—
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa spożywają dwa razy na rok, t. j. na Boże Narodzenie i Wielkanoc.		1 raz na Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina; krowina; cielęcina; baranina; świnina; jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają baraniny i świniny		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso jadają gotowane		
18. Czy używają drobiu?	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 klgr.	1/2 klgr.	1/4 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	także	także
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu używają na Boże Narodzenie do kuti		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	surowa —	także	—
buraki	na barszcz	także	także
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	do przyprawy potraw	także	także
czosnek	także —	także	także
ogórki	kiszone	także	także
kapusta świeża	— nie —	—	—
„ kiszona	kiszona	także	także
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	używane gotowane	także	także
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają kaszy hreczanej	także	—
jęczmienne	„ jęczmiennej	także	—
jaglanne	„ jaglannej	także	—
przenne Pesy	„ kukurudzianej	— także	— także
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają mąki pszennej	tak samo	—
żytnia	żytniej	tak samo	tak samo
owsiana	—	—	—
hreczana	hreczanej	tak samo	—
jęczmienna	jęczmiennej	tak samo	tak samo
kukurydzana	kukurudzianej	tak samo	tak samo
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych i suszonych gotowanych.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódki	wódki	wódki
piwo	piwo	—	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	1½ litry	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	tak samo	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	6 tygodni		
w tygodniu wielkiego postu	7 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	12%	60%	28%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	— rośliną zwaną natyną i czerepachami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

111

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortkowski Nazwa miejscowości? Ulaszkowce

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy i Żydzi Liczba ludności? przeszło dwa tysiące.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	Tak w lecie, jak w zimie jadają zwykle trzy razy.		
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne } ; w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	Śniadania tutejszy lud wiejski nie zna.		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne } ; w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	Tak w lecie jak w ~~w~~ zimie obiad składa się zwykle z dwóch potraw; z których pierwsza potrawa jest barszcz lub kapusta, a na drugą potrawę jedzą albo kuleszę z mlekiem słodkiem albo kwaśnem, lub ziemniaki, bób, groch, fasolę.		
4. Co jadają na wieczerzę { w lecie { w dni zwykłe, w dni postne } ; w zimie { w dni zwykłe, w dni postne } }	Na wieczerzę jadają przeważnie kartofle, czasem racirkę, kuleszę z mlekiem, w lecie łabędę, ~~w~~ a na przedawku czereśnie.		
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Chleb jadają żytni; składa się z mąki żytniej; chleb sami pieką; —	Jadają chleb żytni z domieszką mąki kukurydzianej lub jęczmiennej. Wypiekają go sami.	Prawie zawsze jęczmienny.
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }	placki kukurydziane, t.j. na Boże Narodzenie i Wielkanoc); 2) pasika t.j. bułka; 3) baby składające się z mąki, jaj i żółtego imbru; 4) placki wielkanocne.	lub jęczmienne, a w dni święte, ważące najmniej 25 kilogramów. 5) Na wesela i do cerkwi na parastasy korowaje t.j. okrągłe bułki.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczorem zaczyniają ciasto, nazajutrz dodają mąki mieszą, gdy ciasto podkiśnie wyrabiają w bochenki i wsadzają w piec.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Inne pieczywa podobnie jak chleb.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Następujące potrawy są w użyciu: „ barszcz, kapusta zupa kartoflanna, kulesza, kasza hreczanna, kukurydzianna „ z fasoli, jako omasta do kulesza, w czasie postu kwaszą, żur, ziemniaki na sucho z solą, pieczone lub gotowane, także jako omasta do kulesza w formie zupy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Mleka używają, na jednę osobę wypadnie przeciętnie jeden litr dziennie.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiału używają w formie mleka słodkiego i kwaśnego jużto zbieranego jużto niezbieranego.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Serów na własny użytek nie wyrabiają, lecz na sprzedaż, oprócz: Zapust, Świąt Wielkanocnych i Zielonych.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła nie używają i nie robią na zimę dla siebie w żadnej formie zapasów nabiałowych		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają, z wyjątkiem świąt Wielkanocnych: na święcenie i krasznki.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe	słoniny, sadła starego, i łoju baraniego.	tak samo jak najzamożniejsi, tylko w większej ilości.	Obchodzą się bez żadnej prawie omasty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	tak jak w lecie		
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają: Dzień przed pierwszym Dniem Adwentu (Suszczynie), w Boże Narodzenie, w Zapusty przed Wielkim Postem, Na Wielkanoc, na weselach i chrzcinach, parastasach (domowych) i na jarmarkach kyszki lub kiełbasy		
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Prócz koniny i dziczyzny (z braku), wszystkie obok wymienione inne gatunki mięsa jadają. Najulubieńszym mięsem jest świnina		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają gotowane i solone.		
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko.	Z powodu zpieniężenia nie używają drobiu dla siebie nigdy.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi przeważnie w dnie postne		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają na Boże Narodzenie do pszenicy i w czasie słabości jako lekarstwa.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa	Marchew bywa używaną w formie surowej i gotowanej. Z buraków kraszą barszcz.		
cebula, czosnek	Cebula i czosnek bywają używane jako przyprawa do potraw, ale także w znacznej ilości surowe.		
ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Z ogórków i kapusty robią liczne zapasy na zimę w formie kiszonej.		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola	Groch, bób i fasola bywają używane bardzo często w formie gotowanej szczególnie z barszczem i kapustą		
soczewica			
kukurudza	Kukurudza, gdy młoda bywa używaną w formie gotowanej i pieczonej. Z mąki zaś kukurudzianej gotują kulesze.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krup i kasz używają hreczanych i jęczmiennych, poczęści własnego wyrobu, poczęści kupowanych u handlarzy.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają wszystkich obok wymienionych gatunków, prócz ziemniaczanej.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają następujących: podpieńki, białki, kozary, pieczarki, rydze, jedzą świeże gotowane lub suszone		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Prawie wszyscy robią na zimę zapasy ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają w formie gotowanej i pieczonej		
29. Czy piją kawę, herbatę?	W święta piją tylko herbatę z rumem	Tylko w słabości herb. czystą	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Konserwy owoców i jagód kupują w sklepach gdyż nie mają własnych sadów.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Celem gotowania jadła palą w piecach dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją przeważnie wódkę i czasem piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się „wódką"		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W zwykłym tygodniu jest trzy dni postu " adwentowym " " " całych sześć tygodni Cały Wielki post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału nawet w słabości		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Ubogich jest najwięcej a bogatych najmniej gdyż tylko do 20 tu ziggo		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Czerepachami i Łabadą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z Zarządu szkoły stat. w Utaszkowie		

112 227

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortków Nazwa miejscowości? Zalesie

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna.

Narodowość ludzi? obrządku rzym: kat. i gr: kat. Liczba ludności? 2000.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy	trzy	trzy
	w zimie	"	dwa	dwa.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem	Barszcz, kartofle	"
	w lecie, w dni postne	chleb	kulesza – kapustę	
	w zimie, w dni zwykłe	mleko z chlebem	groch – fasolę	"
	w zimie, w dni postne	chleb	" "	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz pirogi – kartofle lub kluski z nabiałem	chleb z kwaśnem mlekiem	chleb z ogórkami lub mlekiem
	w lecie, w dni postne	Kapusta – kulesza lub kartofle	chleb z ogórkami albo mlekiem	=
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	
	w zimie, w dni postne	" "	" "	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle lub kulesza z mlekiem albo kluski	= tak samo	Kartofle lub kulesza z ogórkami
	w lecie, w dni postne	kartofle albo kulesza z olejem	" "	
	w zimie, w dni zwykłe	" "		
	w zimie, w dni postne	" "		
5. Chleb	jaki jadają	żytny razowy	"	"
	z czego się składa	"		
	czy go sami pieką	sami pieką	=	"
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki – pirogi z kapustą i	"	"
	z czego się składają?	mnalaje.	"	"
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba? / innego pieczywa?	zwykły		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, Kapusta z groch~~em~~ lub fasolą; pirogi z kapustą, lub z kartoflami i serem, Kartofle zwykły.	Tak samo	Tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają na osobę 1/8 l.	używają	nie używają
w zimie	" "	"	" "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie	słodkie i kwaśne	— —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z	mleka krowiego.	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają	używają	— —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	używają	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	masło	masło	—
w lecie, w dni postne	—	—	
w zimie, w dni zwykłe	"	"	
w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	co niedzieli i święta	raz na miesiąc	na święta Wielkanoc i Boże narodzenie.
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	baranina i świnina	świnina	świnina
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzie	używają śledzie	śledzie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	z chlebem	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	są zapasy	są	są
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	gotowane	gotowane	gotowane
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	wszystkie i	sami wyrabiają	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	mają własne i zapasach		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają zwykle grzyby surowe i suszone	—	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	i pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę	herbatę	herbatę
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła i suszenice	—	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy / "	dwa	dwa.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo, miód i wino owocowe	wódka	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr	—	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem owocowem i miodem	wiśniakiem	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa ~~za~~ / / cały		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% / 20% / 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	lebiodą i korzeń — raki — mnsle		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

113

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Czortków Nazwa miejscowości? Zwiniacz

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna

Narodowość ludzi? Ruska i część polskiej Liczba ludności? Nad dwa tysiące (2000)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy lub dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Śniadania właściwego nie jada tutejsza ludność, dziatwa tylko do 6 lat spożywa pozostałe potrawy z wieczorzy lub ~~w~~ chleb rzadko omaszczony. Starsi i dzieci od 6 lat czekają do godziny 8, 9 lub 10 na posiłek składający się z kilku potraw zwany obiadem. Potrawy te nazwane i umieszczone w następnej rubryce. W czasie południa zwyczajnie o 12, 1 godzinie zjadają chleb z czosnkiem		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad spożywany w godzinach przepołudniowych.	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kartofla, kulesza z omastą, fasola z kluskami na zupę, łoboda, odwar ze suszonych owoców z kulesza, jaszka czyli rosół z mięsa kurzego lub wołowego, sałatę z octem i cebulą, czosnek z chlebem, ogórki słodkie z cebulą do kulesza, kukurydzę młodą na kaszanie ugotowana, rzodkiew, groch i bób do barszczu, kapusta z krupami i olejem, grzyby suszone z kulesza lub chlebem, jaglanna kasza z olejem, placki z makiem i ze solą, kiszone ogórki z kartoflą i kulesza. Mleko z kluskami, z kaszą, kulesza; kwaśne mleko z chlebem. Powyższe potrawy spożywają tak najzamożniejsi, jak też i mniej zamożni i najubożsi z tą różnicą, że zamożniejsi spożywają potrawy lepiej omaszczone, mięsne i mleczne ubożsi mniej omaszczone lub postne. W dni postne jedzą potrawy nie omaszczone wszyscy bez różnicy.	pierogi, kasza kreczana z omastą, jagły z kartoflą jako zupa, z kulesza lub chlebem (na wiosnę), kartofla z krupami jako zupa, kartofla siekane z kulesza lub kartoflą,	
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Wieczerza składa się zwykle z dwóch potraw a rzadko z trzech. Potrawy przychodzą te same, co w rubryce powyższej wymieniono i w dni zwykłe omaszczone w postne zaś nieomaszczone; bogatsi lepiej omaszczone, ubożsi mniej.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	Uw. W rubryce 3. podano potrawę: „Kulesza". Jest to zamieszka z mąki kukurydzianej.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni, jęczmienny	jęczmienny, kukurydziany
	z czego się składa	z żytniej mąki, soli i wody	mąki, soli i wody	mąki, soli, kartofli i wody
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze, bułki (paski)	Kołacze, bułki (paski)	Kołacze bułki
	z czego się składają?	z mąki pszennej, soli i mleka z dodatkiem korzeni	z mąki pszennej, soli i mleka z domieszką korzeni	z mąki pszennej, soli i wody i korzeni
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	Rozczyniają mąkę z kwasnym ciastem i ciepłą wodą na kilka godzin; po wykiśnięciu dodają mąki, soli i mieszą razem. Po zamieszeniu zostawiają na godzinę i więcej gdy ciasto wyrośnie, wyrabiają małe bochenki i wsadzają w gorący piec. Po godzinie i więcej wyjmują upieczony chleb.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Wogóle w użyciu są potrawy mączne i zupy, mięsne bardzo mało.		
Nazwy ich?	Nazwy podane w rubryce 3.		
sposób przyrządzania?	Sposób przyrządzania prosty.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają w lecie	Używają w lecie	Rzadko w lecie
w zimie	i zimie	mniej w zimie	W zimie wcale nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego, maślanki i czasem śmietany	mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego, maślanki	mleka słodkiego i kwaśnego bez rzadko kiedy.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z krowiego i owczego	z krowiego a czasem z owczego	———
12. Czy używają masła?	Rzadko	Nie	Nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie	Nie	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają do potraw i osobno	Używają do potraw	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła lub smalcu	słoniny	słoniny
w lecie, w dni postne	oleju	oleju	oleju
w zimie, w dni zwykłe	słoniny, sadła lub smalcu	słoniny	słoniny
w zimie, w dni postne	oleju	oleju	oleju
15. Jak często spożywają mięso?	Raz na tydzień	Raz na tydzień lub rzadziej	We święta Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę		
krowina	krowinę		
cielęcina	cielęcinę		
baranina	baraninę a najczęściej	baraninę a najczęściej świninę	baraninę a najczęściej świninę
świnina	świninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	———		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone i wędzone	gotowane i solone	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Rzadko	Rzadko	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	70 klg.	56 kg.	40 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi	Spożywają ryby i śledzie	Spożywają ryby i śledzie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu surowego (plastoki) i pitnego	Rzadko	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew		buraki	buraki
buraki	buraki		
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebula	cebula	cebula
czosnek	czosnek	czosnek	czosnek
ogórki	ogórki kiszone	ogórki kiszone	ogórki kiszone
kapusta świeża			
„ kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany	gotowany	gotowany
bób	gotowany	"	"
fasola	"	"	"
soczewica	"	"	"
kukurudza	mielona na mąkę	kukurydza mielona	kukurydza mielona
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Tak jest	Tak jest	Tak jest
jęczmienne	Tak jest	Tak jest	" "
jaglanne	Tak jest	" "	" "
kukurudziane	Tak jest		
przenne	Sami wyr wymienione zarówno	krupy i kasze spożywają	wyrabiają i wszyscy
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Oprócz ziemniaczanej i owsianej	każdej tu wymienionej mąki	
żytnia	spożywają tak najzamożniejsi, mniej zamożni jak i najubożsi		
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów jadalnych, rydzów, podgrzybków, gotowane	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak jest.	Tak jest	Tak jest
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie	używają	używają i wypiekają z nich placki
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Tak jest.	Tak jest	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę	Mało	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Oprócz konfitur robią	wszystkie wymienione konserwy tak najzamożniejsi jarzotek i najbiedniejsi.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy	dwa razy	dwa razy lub raz
— w zimie	trzy razy	trzy lub dwa razy	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Krom wina piją wszystkie trunki przeważnie wódkę i piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	7/10 hektolitra	1/5 hektolitra	1/3 hl.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, herbatą i octem	wódką i piwem octem	wódką i octem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	cztery dni		
— w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 25% Mniej zamożnych 45% Ubogich 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Z roślin lobodą (wołociuha) ze zwierząt czerepachami (rodzaj żółwia)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Do pytania 34. Mieszkańcy tutejsi niepijącym wódki dają do picia octu. Ocet jako napój przyrządzają w ten sposób: Do ocukrowanej wody dodają w małej bardzo dawce esencyi octowej jeszcze wlewają do tego jeszcze wymaziondą cykorya kawową. Napój ten słodkawo winny spija młodzież.		

114

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dąbrowski

Nazwa miejscowości? Bolestaw, Świckodzu, Kauna, Pawłów Strajców, Tamie z Błoniem.

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? urodzajna i średnio urodzajna — nie urodzajna? —

w Bolestawie 600 l.

Narodowość ludzi? Polacy

Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	3.	3.
	w zimie		4 razy	3.	3.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb, mleko, ser, masło, (kawę) ~~żur~~ polewkę.	chleb, mleko, żur, polewkę, ziemniaki z masłem.	chleb, żur, mleko, ziemniaki
		w dni postne	dtto " " " "	dtto, ale bez masła.	chleb, żur, ziemniaki postne i kapustę kiszaną
	w zimie	w dni zwykłe	żur, chleb, ziemniaki, mleko masło, słoninę	chleb, mleko, żur, ziemniaki z masłem, słoniną	chleb, żur, mleko, ziemniaki maszczone
		w dni postne	chleb, mleko. ziemniaki go. kwaśne	dtto bez masła i słoniny	dtto. . . nie maszczone.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki; kluski na mleku, lub kasza, lub maszczone masłem lub słoniną, rzadk czasem mięso, drób. groch fasola, bób.	kapusta, ziemniaki, bób kluski, kasza na mleku lub maszczone lub na serwatce	kapusta, ziemniaki, kluski kasza, ziemniaki pieczone bez masła, czasem z mlekiem
		w dni postne	to samo tylko nie maszczone słoniną i bez mięsa.	to samo, tylko na mleku a czasem bez mleka i masła	to samo nie maszczone.
	w zimie	w dni zwykłe	to samo co w lecie	to samo, co w lecie	to samo co w lecie
		w dni postne	dtto. co w lecie	to samo, co w lecie	to samo co w lecie
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem, kasze, kluski maszczone, masłem lub słoniną chleb.	ziemniaki, żur, kasze bób z omastą, kapustę.	ziemniaki żur, jatowe lub ziemniaki pieczone zrolą kluski ziarnowe z pszenicy na wodzie z mlekiem, bób.
		w dni postne	to samo tylko bez słoniny lub mięsa.	to samo bez omasty czasem z mlekiem	to samo bez mleka bez masła
	w zimie	w dni zwykłe	żur ziemniaki ze słoniną, kasze kluski, maszczone lub z mlekiem chleb	dtto co w lecie	to samo co w lecie i fasolę na zimno lub z żurem
		w dni postne	to samo co zwykle tylko bez słoniny. czasem z bez masła lub mleka	to samo tylko bez omasty	to samo
5. Chleb	jaki jadają		żytni zarnowy i pszenny ne młynie mielonej	żytni zarnowy	żytni zarnowy i placki pszenne pod blachą pieczone.
	z czego się składa		—		
	czy go sami pieką		sami	sami	sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	nie, lub kupują 1/2, 1/4, od żydów.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pszenne placki czyli kołacze ze serem	to samo "	ci podobne, ale mniej tylko w mozła
	z czego się składają?		" "	" "	
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają.	" " "	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają	nie używają	nie.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	tak.	tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	mało	używają	więcej używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki nie, ale kręgle	kręgle ze surowych ziemniaków	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	mniej	tylko we święta
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią jabłka, i śliwy	tak samo	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz dnia	czasem przepalą, trochę tamą drugi raz	w tej okolicy ogólny brak drzewa opałowego.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	raz dnia	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	mało	tak samo	mało.
piwo	dużo		
miód	mało		
wino	mierne		
wino owocowe	nie		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	wódki wcale nie używają oprócz kilku osób.	tak samo	tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem lub winem i herbatą z winem i kawą.	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni piątek i sobota		
w tygodniu adwentowym	3 dni od środy	dtto,	dtto.
w tygodniu wielkiego postu	3 dni jałowo a 4 z nabiałem		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych na 100 ludzi 25 %		
	mniej „ „ „ 40 %		
	ubogich „ „ „ 35 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	te same pokarmy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	L. 24.	Z Zarządu szkoły ludowej w Bolestawiu dnia 1 maja 1891 Aleksander Grodzinski	

SZKOŁA W BOLESŁAWIU

115 203

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dąbrowa Nazwa miejscowości? Laskówka dalastowska

Jaka miejscowość? { ~~górzysta?~~ ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~ } równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? ~~średnio urodzajna?~~ ~~nie urodzajna?~~ } urodzajna gleba

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? Laskówka liczy około 360 mieszkańców

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają cztery razy	trzy razy	Dwa razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy lub dwa	raz – lub dwa zależy od różnych okoliczności
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem	barszcz ze ziemniakami	Żur i ziemniaki
	w lecie, w dni postne	— " —	— " —	
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem	— " — lub z chlebem	Żur i ziemniaki bez omasty
	w zimie, w dni postne	——— ———	— " —	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, kasza na mleku, ziemniaki	ziemniaki, kapusta	
	w lecie, w dni postne	to samo bez spyrki —	kasza, groch, i wogóle na co się zdobyć mogą, a czego Kazrząd szkoły nie może bliżej określić	Żur i ziemniaki Kapusta –
	w zimie, w dni zwykłe	fasola, kapusta, groch, ziemniaki		Ka jednym zachodem jedzą Kolacyą w zimie z obiadem.
	w zimie, w dni postne	to samo – bez słoniny		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Na co się kto może zdobyć nie wybredzego. —		
	w lecie, w dni postne		Ziemniaki i kapusta powstałe z obiadu. (W dni postne groszek)	—
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem		
	w zimie, w dni postne	kluski z mlekiem		
5. Chleb	jaki jadają	żytny lub przemy	żytny lub jęczmienny	nie pieką chleba, tylko jedzą tyle, co u gospodarzy
	z czego się składa	z mąki, z wody, z soli. —	ze ziemniakami lub bez ziemn.	
	czy go sami pieką	zwykle gospodynie wypiekają chleb		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kolacze przemne z serem na święta wypiekają w domu.	———	———
	z czego się składają?	Z mąki, wody, soli, sera, pieprzu cynamonu i Bóg wie z czego. —		
	z kąd je otrzymują?	———		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zwykły —	Zwykły.	—
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kdrowe	Żur, kapusta, ziemniaki, kluski, itd.	Żur, ziemniaki kapusta.
Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, barszcz, grochy, kasza kluski.		
sposób przyrządzania?	Rozmaity —	Rozmaity	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają mleka	Używają mleka	Nie używają, bo nie mają. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	Używają mleka	Używają — " —	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne zbierane i niezbierane - maślanką	słodkie, kwaśne maślanką	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z kwaśnego mleka krowiego.	Robią sery i sprzedają.	—
12. Czy używają masła?	Używają masła	Używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają gotowanych, omadonych lub do potraw	sprzedają „na sól"	sprzedają „na sól"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła	Cała rodzina zadem na 10 kr. mości potrawy przez pięć dni!!!	Bez omasty. Jak omastą! sól.
w lecie, w dni postne	masła, oleja		
w zimie, w dni zwykłe	słoniny, sadła		
w zimie, w dni postne	masła, mleka		
15. Jak często spożywają mięso?	W święta uroczyste	—	—
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~		—	—
krowina	krowie lub		
cielęcina	cielęcinę		
~~baranina~~			
~~świnina~~	jedzą		
~~jakie inne (konina, zające, króliki~~ i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Rozmaicie. gotowane	—	—
18. Czy używają drobiu?	Używają.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Niewiadomo	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi w poście używają	Śledzi w poście używają.	Śledzi w poście używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	Groszek i cebulę kupują, kapustę kiszą	Groszek i cebulę kupują, kapustę kiszą.
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	kupują		
czosnek	kupują		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszą kapustę		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowane ziarno	gotowane	W brutu ziemniaków jedzą bób. —
bób	— „ —	— „ —	
fasola	— „ —	— „ —	
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	kaszę jęczm. i pęcak	—
jęczmienne	kaszę i pęcak } sami robią	kaszę jaglaną sami robią	
jaglanne	kaszę } sami robią		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	na kluski i pierogi	na kluski	Mało używają mącznych potraw.
żytnia	na chleb	na chleb	
owsiana	—	—	
hreczana	—	—	
jęczmienna	—	na kluski	
kukurydzana	—	—	
ziemniaczana	—	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki, jabłka, gruszki suszą.	śliwki jabłka gruszki suszą	Będąc na zarobku u gospodarzy najzamożniejszych, jedzą gruszki i śliwki suszone z Nawzą, lecz sami sobie nie posiadają, owoców nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	raz	raz
— w zimie	dwa	raz	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją w małej ilości	wódka	Jeśli dostanie na piwo, kupi soli. —
— piwo	piją	piwo	
— ~~miód~~			
— wino	piją		
— ~~wino owocowe~~			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nieokreślona	nieokreślona	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Czem kto może gości raczy. —	Czem kto może gości raczy.	Chlebem wódką. —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni: tj. piątek, sobota.		
— w tygodniu adwentowym	piątek, sobota, środa		
— w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień. —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają nabiału w dni postne, prócz piątku.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 25%, mniejszamożnych 34% najuboższych 41%. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Czem kto może.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Szkoła ma być w Dalastowcach - jest obecnie w Łaskówce - Zarząd wiejski prosi ~~[illegible]~~ ludności Łaskówki. Zarząd wiejski nie mógł dokładnie wszystkiego opisać, bo na dokładne odpowiedzi potrzeba było kilku tygodniowego czasu - a Kwestyonarjusz otrzymał Zarząd wiejski 28 kwietnia. br.		

116 nr. 225

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dąbrowa Nazwa miejscowości? Luszowice

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } nieurodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 3300.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Tak w zimie jako i w lecie	w ogóle wszyscy w okolicy	jadają
	w zimie	trzy razy na dzień (t.j.	rano w południe	i wieczór.)
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko i chleb	mleko i chleb	ziemniaki i kapustę
	w lecie, w dni postne	żur i chleb	żur i chleb	ziemniaki i żur
	w zimie, w dni zwykłe	chleb i żur	chleb i żur	ziemniaki i żur
	w zimie, w dni postne	chleb i żur	chleb i żur	ziemniaki i żur
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mleko z kaszą i ziemniaki	ziemniaki z kapustą	albo ze żurem
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kapustą	ziemniaki z kapustą	albo ze żurem
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki ze żurem	ziemniaki z kapustą	albo ze żurem
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z kapustą albo ze żurem	ziemniaki z olejem	albo z kapustą
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki ze żurem	albo z kapustą
	w lecie, w dni postne	chleb ze żurem albo z kapustą	ziemniaki ze żurem	albo z kapustą
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki ze żurem albo z kapustą	ziemniaki	z kapustą
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z olejem albo z kapustą	ziemniaki z kapustą	albo ze żurem
5. Chleb	jaki jadają	Chleb jadają zwykle żytni	biedniejsi czasem nawet raz na miesiąc —	
	z czego się składa	z mąki i z wody	chleba nie mają.	
	czy go sami pieką	chleb sobie sami pieką w domu		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	W tej okolicy innego pieczywa wcale nie znają		
	z czego się składają?	a w czasie wesela pieką	kołacze pszeniczne	mieląc sobie
	z kąd je otrzymują?	pszenicę w żarnach.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?			
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, groch, kasza, bób, fasola.		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	mleka nie dzielą gdyż z jednej miski razem wszyscy jadają		
w zimie	na wsi rolnikom mleka brakuje.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)			
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	u zamożniejszych się trafia gdzie na własny użytek sér wyrabiają z kwaśnego mleka.		
12. Czy używają masła?	zamożniejsi używają masła czasem	biedniejsi masła nie używają wcale.	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	żadne	żadne.	żadne.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	wogóle wszyscy jaj w okolicy nie używają sami ale sprzedają je na sól.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	mleka	mleko	—
w dni postne	olej	olej	olej.
w zimie: w dni zwykłe	słoniny tylko w zapusty i na Wielkanoc	biedniejsi zaś nie używają w zimie żadnej omasty.	
w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	rolnicy w okolicy mięsa wcale nie używają.		
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?			
18. Czy używają drobiu?	drobiu nie używają wcale.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	ani ryb ani śledzi wcale nie używają		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają wcale.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	oprócz kapusty jarzyn żadnych wcale nie używają		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	W tej okolicy wszyscy używają tylko groch bób i fasolę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane		
jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne	żadne
jaglanne	jaglane		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	najzamożniejsi używają mąki przennej	mniej zamożni używają	najubożsi mąki
żytnia	żytnej i jęczmiennej mieląc	tylko mąki żytnej	nie używają wcale.
owsiana	ją sobie sami w żarnach.		
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wszyscy grzybów wcale nie używają.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki chowają sobie wszyscy na zimę w kopce częścią dla utrzymania swojego a częścią dla zasadzenia na wiosnę.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki wszyscy w okolicy używają tylko gotowane. używają do chleba z ziemniaków domieszki. Zaś kręglów nie używają wcale.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tak kawy jak i herbatę	nie używają wcale.	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Wszyscy z owoców i jagód konserw żadnych nie wyrabiają		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Celem gotowania jadła tak w lecie jako i w zimie wszyscy palą w piecu tylko raz na dzień t.j. rano.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo i wino	żadne.	żadne.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W tej okolicy wódki nie piją wcale.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem lub piwem	mniej zamożni trunków żadnych nie piją.	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni w tygodniu poszczą w Adwencie i w wielkim poście. poszczą cały adwent i post w.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dnie postne wszyscy nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Prawie wszyscy w tej okolicy są ubodzy z wyjątkiem może 20 rolników zamożniejszych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku żywią się tymi samymi pokarmami tylko w mniejszej ilości.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

117 287

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dąbrowski Nazwa miejscowości? Maniów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna

Narodowość ludzi? Polska Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	Cztery razy	Cztery razy	Trzy razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	Trzy razy	Trzy razy	Trzy razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Chleb, ziemniaki, żur, polewkę z serwatki, zaciorkę na mleku.	Chleb, żur, polewkę z serwatki, ziemniaki.	Żur i ziemniaki.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	Chleb, garcu z owoców, żur z grzybami zasolonymi.	Żur z ziemniakami.	dto
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	Chleb, żur żytni z ziemniakami.	Żur z ziemniakami.	dto
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	Chleb, żur, zupę ziemniaczaną.	dto	dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Kapustę i chleb, kasza jaglana i jęczmienna na serwatce lub mleku, zaciorkę na mleku, kisele z ziemniaków-pirogi z serem-macerone słoniną lub masłem.	Kapustę z chlebem, ziemniaki z kwaśnym mlekiem, kaszę jaglaną lub jęczmienną na serwatce.	Kapustę i ziemniaki-żur, groch i bób.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Żur i ziemniaki - kaszę jęczmienną lub jaglaną ze suszem - Kapustę z chlebem - używając do masły oleju.	Żur i ziemniaki; kaszę z suszonymi owocami.	Żur i ziemniaki
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Kapustę, chleb, ziemniaki, groch, bób, fasolę, kasze.	Kapustę, ziemniaki, bób groch, kasze.	Ziemniaki, kapustę.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	Kapustę, bób, ziemniaki, kaszę z olejem lnianym lub konopnym.	Zupę ziemniaczaną, żur, ziemniaki z olejem.	Żur i ziemniaki.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Żur i ziemniaki.	Ziemniaki zimne z kwaśnym mlekiem - żurem.	Żur z ziemniakami.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Kaszę jęczmienną ze suszem.	Zupę ziemniaczaną - chleb z żurem.	dto
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Żur i ziemniaki	Kapustę - ziemniaki - żur.	dto
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	Żur z chlebem lub ziemniakami.	Chleb, żur, ziemniaki.	dto.
5. Chleb — jaki jadają	Pszenny, żytni.	Pszenny i żytni.	Żytni
5. Chleb — z czego się składa	Z mąki i wody na kwasie żytni, a pszenny: z mąki - i mleka na drożdżach.	Z mąki i wody na kwasie.	—
5. Chleb — czy go sami pieką	Sami.	—	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Placki pszenne z mąki młynowej lub razowej.		
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	Z mąki - mleka - drożdży.	—	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami wypiekają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na Rosie przez Rośnienie	d. t. o.	d. t. o.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Proste.	d. o.	d. o.
Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, groch, bób, kasze, żur, pirogi, kręgle, zaciurka - prażuch.		
sposób przyrządzania?	Najczęściej.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	d. o.	W lecie używają w małej ilości
w zimie	1/4 litra dziennie. w małej ilości.		w zimie: nie.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału: (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne zbierane, maślankę, serwatkę.	d. o.	d. o. w znacznie mniejszej ilości.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	częścią na własny użytek, częścią na sprzedaż. z mleka kwaśnego.	na własny użytek	—
12. Czy używają masła?	Używają	Używają masła.	używają.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Robią. solone.	nie robią zapasów.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do potraw i ciasta.	d. o.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, słoniny, sadła,	masła, słoniny	mleka - sadła.
w lecie, w dni postne	—	masła - słoniny - oleju	sadła.
w zimie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło - oleju.		—
w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W święta uroczyste.	d. o.	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę.	d. o.	
krowina	krowinę.		
cielęcina	cielęcinę.		
baranina	—		
świnina	świninę.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują.	d. o.	
18. Czy używają drobiu?	używają	d. o.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 dekagramów (½ funta).	do	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi.	do	do
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	do	do
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	Rupują.		
czosnek	—		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	Kapusta kisrona.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowane-suche	do	do
bób			
fasola			
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	do	do
jęczmienne	jęczmienne		
jaglanne	jaglane		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Przenna		
żytnia	żytnia		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	jęczmienna.		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	do	do
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane-pieczone. Używają gotowanych drobno tłuczonych lub tartych. Kręgle.	do	do
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę i herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powidła, jabłka, gruszki i śliwki suszone.	robią zapasy z jabłek-gruszek i śliwek suszonych na zimę.	w bardzo małej ilości.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy.	Dwa razy	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
32. Jakie trunki piją przeważnie? — piwo	piwo.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — miód			
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino	wino.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chlebem, plackami, mięsem, wieprzowiną, ~~rybą~~ - winem wódką - herbatą, piwem.	chlebem-masłem, wódką.	—
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni.		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	do		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	przeważnie postną		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają mleka-masła najrzadziej.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	—		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	plackami Rakangdranymi - mamałygą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	L. 21. — Zebrano wsioły w Stawiowie z dnia 3 maja 1891. F. Leniak nauczyciel.		

116

283

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dąbrowa Nazwa miejscowości? Niecieczza

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 835 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy: śniadanie obiad podwieczorek i wieczerzę	Takie	Takie
	w zimie	3 razy: śniadanie obiad i wieczerzę		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem, serem lub masłem	Takie	zwyczajnie chleb sam lub placki pieczone pod blachą
	w lecie, w dni postne	chleb ze żurem (kapustą)		
	w zimie, w dni zwykłe	chleb ze żurem		ziemniaki ze żurem
	w zimie, w dni postne	chleb sam		ziemniaki z wodą solonę
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki ze żurem lub masłem kapusta i kaszaka lub kluski z mlekiem	Takie	Takie
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki ze żurem kapusta		
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki jak wyżej		
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki kapusta masłem olejem		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Zwyczajnie resztki pozostałe od obiadu	Dto	Dto
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	Dto		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Sam, lub z mlekiem i masłem lub serem.	Dto	Zwyczajnie sam
	z czego się składa	Z żytniej i jęczmiennej mąki		wypiekają zwyczajnie placki jęczmienne lub z kukurydzane.
	czy go sami pieką	sami wypiekają		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołacze wypiekane z mąki pszennej ze serem	Dto	żadne
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Do mąki nalewają wody i dodają drożdży nacynają ciasto, wyrabiają bochenki i wypiekają w piecu	Dto	Dto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Dto		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Żurnalei żur, kapusta, kasza, kluski pęczak / ettrzony jęczmień w ziętach / groch i bób gotowany z pęcakiem	Dto	Dto
8. Sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają po ½ litry na osobę	Dto	Nie można oznaczyć bo nie mają krów i tylko od zamożniejszych dostaną lub kupią
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	stosownie ile posiadają mleka		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie kwaśne zbierane maślanka i serwatka	Dto	Dto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego	Dto	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	kupują i robią zapasy w formie solonej	Dto	5
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie	Dto	Dto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła i słoniny	Dto	Masła i mleka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	jadwej		jadwej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Masła i słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju i cebuli		
15. Jak często spożywają mięso?	W dni uroczyste	Dto	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Krowinę lub cielęcinę, świnię a najczęściej króliki	Dto	króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	Dto	—
18. Czy używają drobiu?	Nie	Dto	Dto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 funt	do	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	kupują	do	do
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	kupują w plastrach	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew	do	do
buraki	buraki		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	cebulę		
czosnek	czosnek		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kapustę kiszoną		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	kupują	do	do
bób			
fasola			
soczewica			
kukurudza	kukurydzę mielą na mąkę lub kupują		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Wyrabiają sami kasze jęczmienne jaglane. —	do	do
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują przenną, żytnią mieszaną jęczmienną i kukurydzaną —	do	do
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	Jak	Jak
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy na zimę	Jak	Jak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane ze żurem i mlekiem, moszczone i pieczone. Mięsają. Pieką placki i gotują kluski	Jak	Jak
29. Czy piją kawę, herbatę?	Na zakamach	Jak	Jak
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła i suszą	Jak	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Raz w południe / 2 razy; w południe i wieczór	Jak	Jak
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę i piwo	Jak	Jak
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Niewiadoma	Jak	Jak
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kołaczami serem i przeważnie piwem	Jak	Jak
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy dni / Cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych $\frac{1}{4}$ część mniej zamożnych $\frac{1}{4}$ ubogich $\frac{2}{4}$		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Także żurawi które przyrządzają na sposób kapusty		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Odpowiedzi powyższe zczerpane z sprawiadań miarkaúców —		

119 nr. 341

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dąbrowa Nazwa miejscowości? Radgoszcz

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polacy Liczba ludności? 3.500

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	4ry razy	4 razy a najczęściej 3 razy
	w zimie		3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	mleko	mleko a częściej barszcz	barszcz z ziemniakami
		w dni postne	barszcz z chlebem	barszcz z chlebem	kapustę i ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz	barszcz	barszcz
		w dni postne	chleb	ziemniaki	ziemniaki
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusty, kaszy i klusek a raszcu i grochu	kapusty z ziemniakami i kaszy	kapusty z ziemniakami
		w dni postne	kapusty, kaszy i grochu	kapusty, grochu ziemniaków	kapusty z grochem lub ziemniakami
	w zimie	w dni zwykłe	kapusty z ziemniakami raszcu klusek.	kapusty grochu lub ziemniaków	barszcz z ziemniakami
		w dni postne	kapusty z ziemniakami lub grochu	kapusty groch ziemniaki.	barszcz z ziemniakami
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami lub kaszę,	barszcz z ziemniakami lub kaszę	barszcz z ziemniakami
		w dni postne	barszcz z ziemniakami lub kaszę,	barszcz z ziemniakami	barszcz z ziemniakami
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami	barszcz z ziemniakami	ziemniaki
		w dni postne	barszcz z ziemniakami	kaszę lub groch	ziemniaki
5. Chleb	jaki jadają		razowy	razowy	razowy
	z czego się składa		z mąki żytnej	z mąki żytniej i jęczmiennej	częścią z mąki żytniej, jęczmiennej i nieco ziemniaków
	czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	przeważnie kiedy pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	w braku kupują w mieście lub we wsi od żydów.	nie kupują.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki	placki	—
	z czego się składają?		z mąki pszennej i sera	z mąki pszennej i sera	—
	z kąd je otrzymują?		sami pieką	sami pieką	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Nie wiadomo	Nie wiadomo	nie wiadomo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Używają prosta potrawy	do	do
Nazwy ich?	kapusta, ziemniaki, kasza, kluski, barszcz, grech	do	do
sposób przyrządzania?	Nie wiadomo	Nie wiadomo	Nie wiadomo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka	używają mleka	używają mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Nie wiadomo	Nie wiadomo	Nie wiadomo
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, (śmietanka) maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietanę, i maślankę	do	do
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek?	wyrabiają sery na własny	wyrabiają sery na własny	nie wyrabiają serów
i z jakiego mleka?	użytek z mleka kwaśnego.	użytek z mleka kwaśnego.	
12. Czy używają masła?	używają masła	używają masła	nie używają masła.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę robią zapasy w formie solonej	nie robią zapasów na zimę.	nie robią zapasów na zimę.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo rzadko używają jaj a do potraw nigdy	bardzo rzadko używają jaj a do potraw nigdy.	nie używają jaj
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła lub masła	używają masła lub sadła	używają sadła z łojem
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	używają oleju	używają oleju	używają oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny sadła	używają sadła z łojem	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	używają oleju.	używają oleju.	używają oleju
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy do roku	Dwa razy do roku	raz ~~do~~ roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina	— — — —	— — —	— — —
16. Jakie mięso jadają — krowina,	używają mięsa z jeżówek	używają mięsa z jeżówek	do
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	rzadko cielęciny	rzadko cielęciny	do
16. Jakie mięso jadają — baranina	— —	— — —	— — —
16. Jakie mięso jadają — świnina	używają świniny	używają świniny	— — —
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	rzadko króliki	rzadko króliki	— — —
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	bardzo rzadko	nie używają drobiu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najuboższi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Nie wiadomo	Nie wiadomo	Nie wiadomo
20. Czy używają ryb? śledzi?	w czasie postu używają śledzi	w czasie postu używają śledzi	nie używają wcale ryb
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Nie używają	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	— —	— —	— —
buraki	— —	— —	— —
karpiele	— —	— —	— —
kalarepa	— —	— —	— —
cebula	— —	— —	— —
czosnek	— —	— —	— —
ogórki	— —	— —	— —
kapusta świeża	— —	— —	— —
„ kiszona	~~się~~ na zimę kiszą kapustę	na zimę kiszą kapustę	na zimę kiszą kapustę
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	używają grochu gotowanego	używają gotowanego	używają grochu bardzo rzadko
bób	używają bobu gotowanego	używają gotowanego	używają gotowanego bardzo rzadko
fasola	używają fasoli gotowanej	używają gotowanej	używają gotowanej
soczewica	— —	— —	— —
kukurudza	— —	— —	— —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają bardzo rzadko i sami wyrabiają	nie używają	nie używają
jęczmienne	używają i sami wyrabiają	używają i sami wyrabiają	używają i sami wyrabiają
jaglanne	używają i sami wyrabiają.	używają i sami wyrabiają	używają i sami wyrabiają.
przenne	— —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają i sami wyrabiają	rzadko używają i sami wyrabiają.	nie używają.
żytnia	używają i sami wyrabiają	używają i sami wyrabiają	używają i sami wyrabiają
owsiana	— — —	— —	— —
hreczana	— — —	— —	— —
jęczmienna	używają i sami wyrabiają	używają i sami wyrabiają	używają i sami wyrabiają
kukurydzana	— — —	— —	— —
ziemniaczana	— — —	— —	— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają suszonych grzybów	Używają suszonych grzybów	Używają suszonych grzybów
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków	Robią zapasy ziemniaków.	Robią zapasy ziemniaków
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	spożywają gotowane lub pieczone	spożywają gotowane lub pieczone	spożywają gotowane lub pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają do chleba	używają do chleba	używają do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie wypiekają placków ani kręgli	nie wypiekają placków	nie wypiekają placków
29. Czy piją kawę, herbatę?	bardzo rzadko	bardzo rzadko	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią z owoców żadnej konserwy	Nie robią	Nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raczej dwa razy
— w zimie	zwykle raz	zwykle raz	zwykle raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę i piwo a bardzo rzadko wino	wódkę i piwo	wódkę
— piwo			
— miód	—	—	—
— wino			
— wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie wiadomo	Nie wiadomo	Nie wiadomo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	raczą się podczas świąt, wesela i chrzcin	raczą się podczas świąt wesela i chrzcin	raczą się podczas świąt, wesela i chrzcin
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	trzy dni		
— w tygodniu wielkiego postu	trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w dni postne nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	więcej jest mniej zamożnych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nie wiadomo.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

120

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? dąbrowski Nazwa miejscowości? Smęgorzów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie			
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie			
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	barszcz żytny z chlebem.	barszcz z ziemniakami.	barszcz z ziemniakami.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne			
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	dtto	vde	vde
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami, kapusta omaszczona doniną, lub: kluski z mlekiem i ziemniaki.	barszcz z ziemniakami i kapusta.	barszcz z ziemniakami lub kapusta jarzwa.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	barszcz z ziemniakami lub kluski i kapusta z masłem.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie	vde	vde	vde
3. Z czego składa się zwykle obiad — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	mleko z chlebem lub ziemniaki z mlekiem zsiadłem.	barszcz ziemniakami.	barszcz z ziemniakami
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	ziemniaki z barszczem	vde	vde
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	vde	vde	vde
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	vde	vde	vde
5. Chleb — jaki jadają	chleb czysto żytny	chleb żytny	—
5. Chleb — z czego się składa	z mąki i wody.	z mąki, wody i ziemniaków	—
5. Chleb — czy go sami pieką	sami.	sami.	—
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		—
6. Inne pieczywa — jakie używają?			
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	ciasto wyrobione rękami wypiekają w piecu.	ciasto wyrobione ręką wypiekają na blasze czyli na kuchni	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?			
Nazwy ich?	ziemniaki, barszcz, kapusta i mleko.	ziemniaki, barszcz i kapusta.	ziemniaki i barszcz.
sposób przyrządzania?	zwyczajny	zwyczajny	zwyczajny.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/4 litry na jedną osobę.	1/6 litry na jedną osobę	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	[illegible]	[illegible]	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane, mleko kwaśne zbierane, i ma śmietanę.	mleko kwaśne w bardzo małej ilości	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?			
12. Czy używają masła?	używają masła.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone masło na zimę		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, mleko, słonina.	masło i mleko w bardzo małej ilości.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło, mleko.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło,		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	olej.
15. Jak często spożywają mięso?	3 razy do roku i przed każdą zapusty.	3 razy do roku.	
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina	krowina.	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane.	
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?			
21. Czy używają miodu? w jaki formie?			
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapusta kiszona	Kapusta kiszona	
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch, bób, gotowane	bób gotowany	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	mąka żytna	mąka żytna	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają w postaci.	używają.	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy / 2 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę i piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry.	2 litra.	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką, chlebem z masłem.	piwem i wódką i chlebem z masłem.	—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	piątek i sobota. / środa, piątek i sobota / cały wielki post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tak jest.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 2%. mniej zamożnych 90%. ubogich 8%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Smęgorzów dnia 5 maja 1891. ZARZĄD SZKOŁY W SMĘGORZOWIE. Rawyk Maliś		

1211

245

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dąbrowa Nazwa miejscowości? Wola rogowska.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość nizinna; leży w klinie, gdzie Dunajec wpada do Wisły.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } ziemia urodzajna, lecz pomimo to z powodu częstych wylewów Wisły i jej dopływów zawodzi miewa.

Narodowość ludzi? Narodowość polska Liczba ludności? 520.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy		
	w zimie		~~trzy razy~~		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z masłem, serem, przytem mleko słodkie lub kwaśne		
		w dni postne	chleb z barszczem pszenicznym, zwanym tutaj żurem		
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki ~~z~~maszczone z mlekiem, lub barszczem omaszczonym słoniną lub masłem i kawałek chleba.		
		w dni postne	ziemniaki bez omasty z barszczem niemaszczonym, lub z olejem konopnym i kawałek chleba		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z kapusty okraszonej słoniną, ziemniaków z mlekiem, kaszy jaglanej; kluseк pszennych z mlekiem, kaszy jęczmiennej		
		w dni postne	z kapusty bez omasty, ziemniaków z barszczem, lub grochu albo bobu z barszczem,		
	w zimie	w dni zwykłe	z tych samych potraw, co w lecie.		
		w dni postne	z tych samych potraw, co w lecie, oprócz tego gotują czasem jagły lub jęczmienną kaszę z suszonymi śliwkami.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	przeważnie ziemniaki z okrasą i mlekiem lub kaszę jaglaną z mlekiem, i kluski		
		w dni postne	te same potrawy lecz bez okrasy i mleka.		
	w zimie	w dni zwykłe	te same potrawy, co w lecie		
		w dni postne	te same potrawy bez okrasy.		
5. Chleb	jaki jadają		żytni przeważnie, czasem pszenny.		
	z czego się składa		żytni chleb bywa czasem z domieszką gotowanych i ugniecionych ziemniaków.		
	czy go sami pieką		sami chleb wypiekają		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Nie kupują.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki pszenne, zwane kołaczami.		
	z czego się składają?		z mąki pszennej pytlowej lub żarnowej zaczynionej na drożdżach z dodatkiem mleka, a czasem i jaj; na to dają twaróg czyli ser tarty zmieszany z mlekiem i jajami; po wierzchu wkładają rodzynki.		
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają, na święta, wesela lub chrzciny.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę żytnią lub pszenną zmieloną w żarnach zaczyniają w dzierzach na drożdżach, potém się i mięsza, następnie wyrabia duże bochenki i wsadza się do dobrze opalonego pieca.		dodaje odpowiednią ilość mąki
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	w podobny sposób.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, ziemniaki, groch, bób, kasza jaglana, kasza jęczmienna, kluski pszenne, barszcz pszenny, zwany żurem		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka do 2 litr na jednę osobę.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 1/2 do 1 litra.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego, serów, masła; ze śmietany robią masło, maślanki używają.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają. ze zbieranego.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają. robią na zimę zapasy ze solonego lub też topionego.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj używają na jajecznicę, do klusek i do placków.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny i masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	w dni uroczyste: w święta, wesela, chrzciny; i w niedziele nie wszyscy.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso krowie gotują na rosół. wieprzowinę solą i przechowują przez dłuższy czas.		
18. Czy używają drobiu?	w jesieni kaczek i kur.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 5 kilo.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb i śledzi w czasie wielkiego postu i adwentu.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	z marchwi, buraków, kapusty kiszonéj robią zapasy. Marchew i buraki używają na paszę dla bydła. W tym celu w znacznéj ilości przechowają w dołach		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch, bób, fasola są używane gotowane jako potrawy z okrasą lub bez niéj.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kasze wyrabiają sami: jaglane i jęczmienne.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają żytniéj na chleb, przennéj na placki i kluski. Sami wyrabiają w ziarnach, niektórzy mielą w młynach wodnych.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają, brak bowiem w całej okolicy lasów		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na zimę przechowuje każdy gospodarz 40 do 100 i więcej hektolitrów ziemniaków dla siebie i dla trzodychlewnej		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane przeważnie, rzadko pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Niektórzy mieszają gotowane ziemniaki do mąki i z niej wypiekają chleb		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	W czasie uroczystości.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki, jabłka i gruszki suszą w suszarniach umyślnie w tym celu zrobionych i przechowują na czas postu do kaszy		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie, w zimie }	dwa razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Piwo, niektórzy wódkę, czasem miód, rzadko wino		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Oznaczyć się nie da, bo większa połowa wcale jéj nie używa.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Przeważnie piwem, mało wódką.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	w tygodniu adwentowym	w tygodniu wielkiego postu }	2 dni: piątek i sobota / 3 dni, oprócz tamtych także środa.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	30% zamożnych, 70% mniej zamożnych; zupełnie ubogich gmina nie posiada.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nieznane są takie głody, w których ludność nie mogłaby sobie kupić zwykłych rzeczy codziennie używanych.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwaga: Wszystkich ludzi podałem pod jedną kategoryą, gdyż widzę tak więcej zamożni, jak i mniej zamożni żywią się tym samym pokarmem. Wola rogowska dnia 28. kwietnia 1891. Adolf Wojtanowski nauczyciel.		

15.

Powiat? .....

Jaka miejsco

Przeciętny st
dzajności

Narodowość

1. Ile razy n
jadają zw

2. Co jadają
śniadanie

3. Z czego sk
zwykle ob

4. Co jadają
na wieczerze

5. Chleb { jaki, z cze, czy g, lub cz

6. Inne pieczy

15. 122 247

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dobromilski Nazwa miejscowości? Bruska

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } więcej pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	żytni barszcz z kartoflami lub kwasówkę	barszcz żytni lub kwasówkę z kartoflami	barszcz żytni lub kwasówkę z kartoflami
		w dni postne	Dto.	Dto.	
	w zimie	w dni zwykłe	Dto.	Dto.	
		w dni postne	Dto.	Dto.	Dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kartofle razem z mlekiem barszczem lub kapustą	kartofle z barszczem lub kapustą.	kartofle z barszczem lub kapustą
		w dni postne	to samo lecz bez nabiału	takżeno	jak w dni postne
	w zimie	w dni zwykłe	takżeno jak w lecie.	jak w lecie	jak w lecie
		w dni postne	takżeno jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	pieczone kartofle z mlekiem	pieczone kartofle	razem nie jadają o obiadu
		w dni postne	pieczone kartofle —	pieczone kartofle	wówczas jedzą wieczerzę takżeno, co mniej zmożni
	w zimie	w dni zwykłe	jak w lecie	jak w lecie	
		w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	
5. Chleb	jaki jadają		razowy żytni (więcej owsiany)	owsiany	żytni pytlowany
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		kupują
6. Inne pieczywa	jakie używają?		kupują z sąsiedniego miasteczka bułki dla dzieci wczasie łazów odbywających się tamże.	—	kupują chleb żytni w sąsiedniem miasteczku.
	z czego się składają?			—	
	z kąd je otrzymują?			—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pieką placki owsiane lub żytnie	pieką placki owsiane	kupują bochenkami
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, barszcz, fasola, groch, kwaśnica /z kwasu kapuścianego/ barszcz przyrządzany z żytniej mąki. — do tych potraw są użyte kartofle.	kapusta, barszcz, fasola, kwaśnica /z kwasu kapusty/ barszcz przyrządzany z żytniej mąki — zwykle do tych potraw są użyte kartofle	kwaśnica z kartoflami — barszcz robiony z żytniej mąki —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	nie używają	nie używają	nie używają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	maślankę	maślankę	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sprzedają z mleka krowiego	sprzedają z mleka krowiego	—
12. Czy używają masła?	nie używają	nie używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	wcale nie robią zapasów	wcale nie robią zapasów	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	nie używają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	czasem mleko	czasem mleko	—
w lecie, w dni postne	olej	olej	
w zimie, w dni zwykłe	czasem mleko	czasem mleko	
w zimie, w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	w czasie świąt Wielkanocnych lub Bożego Narodzenia.	w czasie świąt Wielkanocnych lub Bożego Nar.	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
krowina	czasem krowina	krowina	—
cielęcina	—	—	—
baranina	—	—	—
świnina	wieprzowe	wieprzowe	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują w czasie świąt wędzone kiełbasy	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	podczas słabości	podczas słabości	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	wcale małe zapasy —	żadnych	—
buraki	niewiele	żadnych	
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	
cebula	—	—	
czosnek	większe zapasy / używają	niewielkie zapasy	trochę czosnku —
ogórki	do chleba lub potrav. —	czosnku do własnego użytku.	—
kapusta świeża			—
„ kiszona	kiszoną kapustę —		—
i. t. d.	trochę rzepy. —	kiszona kapusta — trochę rzepy.	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	mało używają	gotowane do kapusty lub barszczu. —	mało używają
bób	więcej bobu		trochę bobu
fasola	trochę fasoli		—
soczewica	—		—
kukurudza	—		—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	mało	mało	—
jaglanne	—	—	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna		—	—
żytnia	na chleb	na chleb	—
owsiana	na barszcz i placki	na barszcz. placki	—
hreczana	—		—
jęczmienna	—	—	—
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	czasem, gdy jest na grzyby urodzaj — suszą i świeże gotowane jedzą. —	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	mają większe	mniejsze	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane —		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	mają zwyczaj zepute kartofle wsypać przy wypiekaniu żytniego chleba, mieszając razem. —		—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	—	—	—
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy		
w zimie	tak samo		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódka	wódka	wódka —
piwo	—		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka z chlebem, czosnkiem i solą — czasem serem. —	tak samo	—
			—
			—
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni		
w tygodniu adwentowym	cały tydzień		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	czwarta część zamożnych, dwie czwarte mniej i czwartą część ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

14. 123 1849

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dobromil. Nazwa miejscowości? Dobra szlachecka i rustykalna.

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? pagórkowata. nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna. nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy. Liczba ludności? około 2.000 mieszkańców

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	3 razy	3 razy	W lecie na przednówku 1 raz na dzień.
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie			2 razy w zimie.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Zamieszkę z mąki żytniej lub jarej z mlekiem kwaśnem i kapustę z kartoflami lub chlebem.	Tak samo.	Cież, (to jest mąka zagotowana w wodzie) rozpuszczony na zimnej wodzie
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	Krasówki lub żur owsiany z kartoflami lub z chlebem i kapustą		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	najczęściej z grochem.		W zimie zazwyczaj pieczone ziemniaki, z kapustą rzadzą.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	Jak		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Żur owsiany lub barszcz żytni z chlebem i kapusta.	Tak samo.	Na przednówku po największej części jedzą sam tylko barszcz żytni bez chleba, a niezamożni zamiast tego zadowalniają się li tylko wypoczynkiem, wyrzekając niecierpliwie wieczora, podczas którego cała rodzina posiła się tylko ziaduszkim bez mleka cieczem.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Jak		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe			Kapusta rzadza z kartoflami lub bez nich.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	Jak		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Zamieszka z mlekiem kwaśnem lub cież na wodzie mlekiem otodkiem okraszony.		Cież na wodzie (bo krowy najczęściej nie mają)
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Cież na wodzie bez mleka, lub kapusta z chlebem, lub pieczonemi kartoflami.	Tak samo.	
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe			
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	Jak		
5. Chleb — jaki jadają	Chleb z mąki razowej żytniej lub jarej, to jest pszenicznej lub owsianej, często do ciasta dodają tartych na tarce kartofel.	Tak samo	Chleba najczęściej nie mają lub zamiast niego pieką placki z kwaśnego ciasta.
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką	Sami pieką.		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Na uroczyste święta, jak Boże Narodzenie pieką tak zwane „Kmyszi" są to rodzaje placków które zawijają drobno siekane buraki, cheby nawet pasternak, na mięsiło ugotowane suszone owoce jak: gruszki, jabłka, śliwki.	Tak samo.	Żadnego nie mają.
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	W mące razowej żytniej lub jarej zaczynia. Kwaśne ciasto dolewa wody i zaczyna ciasto, gdy wyrośnie, miesi i zostawia aż do wyrośnięcia, poczem nabiera w obydwie ręce sporo ciasta, zaprzywacza je na łopacie i wsadza do napalonego pieca. Zwyczajnie w wielkiej rzeszynie ciasto, a drugiego dnia pieczo.	Jak	Gdy pieką, to także w sposób opisany.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapusta, kyszyłycia (żur) Krasówka (jest to kwas z kapusty przegotowany i mąką jaką zaprawiony) barszcz żytni, czer, zamiaszka, kasza jęczmienna, hreczana, jaglana, pierogi (podczas świąt)	Takie same.	Czer, kapusta, krasówka (wcana wareanką)
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	¼ litra	Tak samo.	Najczęściej krowy nie mają a gdy wszystkim uda się mieć jaką, to najczęściej bezbrzuchą, która kawałek tyle da mleka że ciężko nawodzić zabiedzi.
w zimie	kieliszek, lub wcale nic.		W zimie wcale nic.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko kwaśne i maślanka z kartoflami lub zamiaszką, mleka zaś słodkiego zbieranego (bez śmietanki) używają do zaterwania czegu, piekąc w wodzie rozpuszczonego.	Tak samo.	Jak wyżej
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają tylko w czasach dawnego postu jak: w czasie adwentu i Wielkiego postu na słoną a łyżkę, w innym czasie nie, bo mleka im niestawa.	Tak samo.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają tylko podczas świąt do omasty kapusty i do pierogów, które są wrazaw powszechnie za wykwintną potrawę. Zapasów nie robią. Sprzedają je natychmiast, mało tylko do pary bitron ubierają. Skwar głównie dochód w gospodarstwie.	Tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj w żadnej formie nie używają, byłby to nadzwyczajny zbytek. To jest głównym artykułem dochodu gospodyni, ze sprzedaży zbiera się kupuje sól i cukrzakom chustki spodniczki i t. p.	Tak samo.	Nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Ze słoniną zdarza się jeden raz tylko do roku a to podczas świąt Wielkanocnych.	Tak samo.	Najczęściej nawet na święta Wielkanocne są jej bardzo. Są nader zadowoleni, gdy ich stać na parę funtów jej, by przynajmniej trochę upiec sobie mogli.
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	W dni postne używają oleju konopnego, lnianego i z kaluzi.		
15. Jak często spożywają mięso?	Najczęściej nigdy, lub tylko kilka razy do roku podczas najuroczystszych świąt.	Tak samo	Nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	—		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Jeżeli kiedy używają mięsa, to tylko w ten sposób, że gotują w wodzie z dodaniem cebuli i soli, potem jako rosół z kartoflami lub kluskami z razowej mąki spożywają mięso zaś z chlebem.	Tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	Tylko podczas wypadku, gdy kto z rodziny niebezpiecznie chorzy, jak np. ojciec lub matka.	Jak	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Nie więcej as 1 kilo	Nie więcej as ½ kilo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają	Tak samo	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	nie		
buraki	nie		
karpiele	nie		
kalarepa	nie		
cebula	nie	Tak samo	Jako zapas na zimę tylko kapustę kiszoną.
czosnek	jest		
ogórki	nie		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	jest		
i. t. d.	Najwięcej mają zaczurzonej na słońcu zupy.	Toż samo	Toż samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	Gotowany z kapustą kiszoną		
bób	Gotowany as ziarn (krzyżyc) lub as krzaśnki.		
fasola	Miękko wygotowana i mąterką rozbita jako nadzwyczajny przysmak as chleba	Tak samo.	Nie używają, bo nie mają na tyle pola, by je obrócić mogli pod zasiew grochu lub bobu i zasiewają najpóźniej, bo dopiero wtenczas, gdy bogacze sobie pokończą, to wtedy wynajmują się z zaprzęgiem ubogim.
soczewica	nie		
kukurudza	nie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczane (flea bardzo mało)		
jęczmienne	jęczmienne		Używają tylko krup jęczmiennych, które sami na zarnach wyrabiają.
jaglanne	~~jaglanne~~	Tak samo.	
przenne	przenne, które sami wyrabiają (Bowiem lud nazywa każdą porzenną, jaglaną, inną podtą, ryżową nie rozumie)		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	nie		
żytnia	żytnia		
owsiana	owsiana	Tak samo.	Tak samo.
hreczana	nie		
jęczmienna	jęczmienna		
kukurydzana	nie		
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów suszonych używają z krasówką.	Tak samo.	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków mają na zimę	Tak samo	Tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone najczęściej, lub ugotowane i tłuczone z mlekiem krasówką ~~lub~~ maślanką.	Tak samo.	Najczęściej pieczone same, prawie, gotowane, z kapustą, krasówką.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają także jako domieszki do chleba	Tak samo.	Tak samo.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nawet nie znają, jak ~~kawa lub~~ herbata wygląda.	Tak samo	Tak samo.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoców w piecu zasuszonych używają na tak zwane juszki (wodę z wymarzniętych owoców) którą piorą z zamrzyny, lub gotują polewkę (z mąką zwarzoną).	Tak samo	Tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy: rano i w wieczór	Tak samo.	Najczęściej raz tylko (z rana) celem uniemożliwienia opału.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Cała rodzina używa powszechnie dwa razy tylko do roku w czasie świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy, tylko wódki. Głowa jednak rodziny w ciągu roku pomimo wydatnej ceny tego trunku zawsze dla swej osoby dogrzewa.	Tak samo Tak samo	Tak samo. —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Gdy koniecznie obliczyć potrzeba, to ilość wódki przez głowę rodziny wypitej potrzeba rozłożyć na członków rodziny, w takim razie wypadnie przeszło 10 litrów na osobę.	Tak samo	Nic nie oblicza się, bo tylko ojciec rodziny podczas ciężkiej pracy wypija kilkanaście wódki przy zarobku
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas wesela lub chrzcin, raczą się wódką i winem, mięsem starych krów lub cieląt, baraniem, kaszami, chlebem ze słonem lub masłem.	Tak samo.	Wódką, chlebem ze solą, kapustą, śmietaną, jaką kaszą
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni Przez cały adwent Przez cały wielki post	Tak samo	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.	Tak samo	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożni 30 na 100 Mniej zamożni 25 na 100 Ubodzy 90 na 100	Większa część tak zamożnych jak i mniej zamożnych bardzo oszczędnie żyje, by mieć zaoszczędzony grosz z pogłowia na zakupno kawy. Nie koła od bliższych od siebie, a przynajmniej by na ich stosunkowie nie ciągnął obcy zaliczony. Zbaczas tu rzadkie jestem aby mało bolewia mniej 10% zarta z alkoholu	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Tylko czerwiem, gdyż kwartą mąki posili się cała rodzina, wadki jus ścierankę t. j. (gatki z ciasta gotowane z wodą) bo dzieci wytłuczą tyzanami kluski (gatki z ciasta) a zostawiają jusz. (wodę ścieraczową)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zawsza wsoły Iwanowej w Dobrej w łaskiej dnia 27. Kwietnia 1891. Cypryan Dobrowski nauczyciel		

124

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dobromil Nazwa miejscowości? Huwniki

Jaka miejscowość? { górzysta? — — górzysta / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? — średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Słowianie /: Polacy i Rusini :/ Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	zaciorka z mlekiem lub kwasówka	kwasówka i kartofle	kapusta - kartofle
	w lecie, w dni postne	kwasówka, zupa kartoflana,	chleb z czosnkiem	i wódka
		owoce surowe ugotowane.		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak w lecie	— — — — — —	— — — — —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kwasówka, kartofle z mlekiem, kasza jęczmienna, pirogi z kartoflami.		
	w lecie, w dni postne	pieczone kartofle i surowa kapusta, kartofle z kwasówką, groch polny		
		i fasola		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak wyżej		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle, zaciorka, lub kapusta, mleko z chlebem		
	w lecie, w dni postne	jak wyżej bez omasty		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak w lecie.		
5. Chleb	jaki jadają	żytny lub na zapół z jęczmieniem		
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami pieką — — — — — — — —		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki z kartoflami /: bulbiernyki :/		
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wypiekają w piecu chlebowym	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	jak wyżej	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kwasówka - zaciorka, kartofle, kapusta, kasza jęczmienna, mleko, polewka z suchych jabłek, groszek - śliwek do kartofel.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają mleko 1/4 litra na osobę i to przeważnie z innymi potrawami jak z kartoflami lub zaciorką.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne i maślankę		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Nader rzadko wyrabiają sery i to z kwaśnego mleka.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła nie używają - zapasów żadnych nie robią na zimę.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Czasem używają jaj osobno	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleko jako omasta a czasem słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak wyżej		
15. Jak często spożywają mięso?	Na wielkanoc i podczas wesel.	—	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina	krowina	—	dto
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	dto	dto
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	dto	dto
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięsa używają gotowanego	—	—
18. Czy używają drobiu?	/	/	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 kilogram	1 kilogram	1/4 kilograma
20. Czy używają ryb? śledzi?	Czasem używają śledzi w dni postne.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	/	/	/
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	czosnek kapusta kiszona kartofle	dto	dto.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch z kapustą fasola na kwaśno	dto	dto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	krupy jęczmienne sami wyrabiają krupy hreczane kupują w sklepie.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają pszenną i żytnią, jakoteż jęczmienną ze żytnią.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów świeżych smarowanych i sydra kiszone		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	/	/	/
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki	— — —	— — —
29. Czy piją kawę, herbatę?	/	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki, gruszki i jabłka suszone		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	2 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	wódka	Jako	dto.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Rocznie 16 litrów przeciętnie		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się wódką.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	2 dni Cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	4 : 36 : 60.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	/		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wszystkie trzy kategoryi żywią się jednakowo.		

125

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dobromil Nazwa miejscowości? Kopysno

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata (wyżyna)

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Dwa razy dziennie (rano i wieczorem)	Dwa razy na dzień	Dwa razy dziennie
	w zimie	Dwa razy dziennie (rano i wieczorem)	Dwa razy na dzień	Dwa razy dziennie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	—	—	—
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad, który jadają około godziny 9tej przed południem	w lecie: w dni zwykłe	Barszcz, ~~kwasówka~~, żur, kartofle ~~kapusta~~, kredle z mąki, pirogi ścieranke, groch, fasolę, bób.	To samo	To samo
	w lecie: w dni postne	W dnie postne jadają to samo, lecz bez wszelkiej omasty.		
	w zimie: w dni zwykłe	Barszcz, kwasówka, kapusta, żur kartofle, groch, fasola bób, ścieranka, ~~groch~~ kredle z mąki pirogi.		
	w zimie: w dni postne	W dnie postne to samo bez omasty.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	Na wieczerze gotują te same potrawy co w południe na obiad tak w dni zwykłe jak i postne, tak w lecie jako i w zimie; potrawy porzsze bywają tylko przemieniane. -	dtto	dtto
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Chleb razowy żytny czasem pszeniczny	Chleb razowy żytny i owsiany	Chleb razowy przeważnie owsiany czasem tylko żytny
	z czego się składa	Mąką żytną, pszeniczną, orkiszową	Mąka żytna lub owsiana	Mąka owsiana.
	czy go sami pieką	Sami	Sami	Sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	— Nie	— Nie	— Nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Chleb pytlowany, bułka, placki pszeniczne.	Placki pszeniczne.	
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	Kupują w mieście; chleb pytlowany, bułki i placki wypiekają w domu	Wypiekają w domu	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwykły; (rozczyn na kwaśnym ciście i zamis	Zwykły	Zwykły.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kwasówka, żur, kasza jaglanna na mleku lub wodzie, kapusta, pirogi z kartofli lub kapusty, sieczanka z kartoflami lub bez kartofli, kluski z mąki, rzadko kiedy: ryż na mleku lub kukurydzianka	Te same potrawy jednakowo mniej maszczone.	Te same potrawy, lecz prawie zawsze postne.
sposób przyrządzania?	Zwykły i przy tem bardzo pojedyńczy		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	W dnie zwykłe używają mleka w lecie	W lecie używają mleka dość często;	W dnie zwykłe bardzo rzadko w dnie postne nigdy.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	i w zimie; w poście nie używają.	w zimie nigdy.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne po zebraniu śmietanki, maślanka.	Mleko słodkie, kwaśne po zebraniu śmietanki maślanka.	Czasem mleko słodkie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka,	Wyrobione sery zwykle sprzedają.	—
12. Czy używają masła?	W dnie zwykłe zawsze	W dnie zwykłe dość często	W dnie zwykłe bardzo rzadko.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów na zimę nie robią.	Nie robią zapasów	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nigdy osobno nie używają z wyjątkiem świąt Wielkanocnych; do potraw czasem dają.	Tylko na Wielkanocne święta do potraw nigdy.	Tylko na Wielkanocne święta do potraw nigdy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masło	Masło	W lecie mlekiem potrawy okrasza, masła używają bardzo rzadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej lub zupełnie postno	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Masło	Postne potrawy jadają nie używają omasty prócz oleju.	W zimie tylko olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Kilkanaście razy do roku	Kilka razy zaledwie	Raz na Wielkanocne święta.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Krowina	
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świnina	Świnina	Świnina.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	Gotowane	Gotowane
18. Czy używają drobiu?	Rzadko	Nigdy	Wcale nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Dwa do trzy (funty) 1½ klgr.	½ klgr (funt)	Bardzo mała ilość
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzie w dnie postne dość często	Śledzie rzadko	Śledzie rzadko
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Patoka bardzo rzadko	Nigdy	Nigdy.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew surowe	buraki	
buraki	buraki surowe		
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebula surowa	cebula	cebula
czosnek	czosnek surowy	czosnek	czosnek
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona kapusta siekana i szas	kiszona kapusta siekana	kiszona kapusta siekana
i. t. d.	korona		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	groch cały gotowany lub zupa grochowa	Groch cały	Groch
bób	bób cały } do barszczu lub kwasórki	bób cały } do barszczu lub kwasórski	bób
fasola	fasola cała	fasola cała	fasola
soczewica			
kukurudza	Mąka kukurudzianna przetwia		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	jęczmienne } Sami wyrabiają	To samo	Tak samo.
jaglanne	jaglanne		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Pszenna pytlowana i razowa	Pszenna razowa czasem pytlowana	Pszenna pytlowana raz do roku zwykle, zawsze razowa
żytnia	żytna razowa	żytna razowa	żytna razowa
owsiana	owsiana razowa lub pytlowana	owsianna razowa	owsianna razowa
hreczana	—		
jęczmienna	jęczmienna pytlowana	jęczmienna razowa	—
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby świeżo urbierane.	Grzyby świeżo urbierane lub suszone pośledniego gatunku.	Grzyby świeżo urbierane lub suszone pośledniego gatunku
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Cało gotowane (obielone lub w mundurze); x krajane na zupę lub jako domieszka do ścieranki, i duszone Jako domieszki do chleba nie używają ani też nic nie wypiekają	dtto	dtto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Gruszki, śliwki i jabłka suszone	dtto	Nie. lub w bardzo małej ilości
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie: Dwa razy w zimie: Dwa razy	Dwa razy Dwa razy	Dwa razy Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka: Wódka piwo: piwo bardzo rzadko miód: Nie wino: Nie wino owocowe: Nie	Wódka	Wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Trzy litry	Trzy litry	Trzy litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięso z rosołe, ryż na mleku kasza jaglanna, pirogi, pasta z pszeniczna, wódka i piwo.	To samo	Ryż i kasza jaglanna pirogi, kapusta, chleb wódka.
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu w tygodniu adwentowym: Cztery tygodnie w tygodniu wielkiego postu: Siedm tygodni	} Zupełny post z wstrzymaniem się od mabiału, omasty i mięsa	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nigdy		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 1/7 Mniej zamożnych 3/7 Ubogich 3/7		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Loboda, mąka kukurydziana i mleko.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

126

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dobromil Nazwa miejscowości? Malawa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? przeważnie gr. Kat. mieszana z rzym. Kat. Liczba ludności? 400

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy dziennie	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie
	w zimie				
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz z chlebem	maślankę z kartoflami	kartofle
		w dni postne	chleb z czosnkiem	kartofle ze solą,	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	żur owsiany -	to samo	to samo
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	zacierkę z mlekiem	kapustę z kartoflami	z kartofel
		w dni postne	kartofle, zupę z czosnkiem	kartofle pieczone	
	w zimie	w dni zwykłe	kapustę z grochem	kapustę	
		w dni postne	kartofle	kartofle	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kartofle - po największej części nie palą na wieczerzę i zjadają resztę strawy z obiadu	maślankę lub mleko kwaśne z kartoflami	kartofle w zimie kapustę
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		żytny	jęczmienny	owsiany
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		żony pieką chleb		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?				
	z czego się składają?		żadnego nie używają pieczywa chyba	nieużywają	
	z kąd je otrzymują?		dla dzieci kupują bułki w Birczy. -		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	jak matka córkę nauczy tak córka piecze		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	w lecie maślanka, kwaśne mléko, żur, zupa kartoflana.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	po największej części w lecie używają mléka przez 5 miesięcy co wynosi 50 litr na osobę.		biedni cały rok nabiału nie jadają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	w zimie nie jadają mléka		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne, maślankę		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie	nie	nie
12. Czy używają masła?	w lecie czasem jako omastę do kartofel		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią zapasów		nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mléko w lecie	w lecie mléko	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	niczego		soli, kapusty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	sól stwiny jako omasta		
15. Jak często spożywają mięso?	w czasie słabości lub na wielkanocne święta	nigdy mięsa niejadają	
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	w zapusty wielkiedy króliki	żadnego	żadnego
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	króliki gotują i jedzą	—	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 kółek na osobę	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	w czasie wielkiego postu używają śledzi	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu jako trunku nie piją wcale - miodu w plastrach nie jedzą stanu - chyba podczas ~~wiesz~~ obrania Dzieci		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	nie robią żadnych zapasów z ogrodowizn innych prócz kapusty kiszonej i rzepy.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób	używają tylko groch i bób		
fasola, soczewica, kukurudza	nieużywają		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Kaszę hreczaną lub ryż jadają ~~raz~~ do roku na Wilię przed Bożym Narodzeniem	Krup ani Kaszy nieużywają	
jęczmienne, jaglanne, przenne	jęczmienną Kaszę sami robią - hreczaną i ryż kupują w mieście.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	na Święta Wielkanocne		
żytnia	na chleb codzienny	żytną mąkę używają na chleb	
owsiana	na żur	owsianą na chleb i placki i na żur.	
hreczana	— nie		
jęczmienna	— nie		
kukurydzana	— nie		
ziemniaczana	— nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów zwanych koźniakami - tak świeżych, jak suszonych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	tak jest	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Kartofle tną i używają do wypiekania placków		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy tego nie używają		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy na dzień	tak samo	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	36 kwart rocznie na jedną osobę.—		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	nie poszczą wcale trzy dni w tygodniu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	więcej jest biednych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	jeżeli mają Kartofle, żywią się Kartoflami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

127 257.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dobromil Nazwa miejscowości? Piątkowa.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowata / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? według ost. konsk. z r. 1890 r. 1763.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	trzy razy	Jako	Jako
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	kwaśówka lub barszcz żytni, także owsiany / kiszyca, żur z groszkem, fasolą lub bobem ~~albo~~ – Jako	Jako	barszcz owsiany z bobem
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	w dni zwykłe kartofle z mlekiem – barszcz – kapusta z groszkem lub kartoflami; w dni postne Jako bez mleka; w dni zwykłe Jako tylko zamiast mleka kwaśnego jaczą z kartoflami mleko świeże; w dni postne Jako bez mleka.	Jako	mleko rzadko
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	wieczerza zwykle składa się z tych samych potraw co i obiad.		
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	jaki jadają: żytni; czy go sami pieką: sami; lub czy go kupują i gdzie, od kogo: nie –	Jako	żytnio-owsiany
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	jakie używają: placki owsiane, pierogi z kapustą lub ziemniakami.	Jako	Jako

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pod wieczór rozczyniają - na drugi dzień przed południem pieką.	Jako	Jako
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	jak chleb		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	jarzyny - mączne, barszcz (kiszony-żur) kasza, kartofle, kapusta, grzyby, gotowane - smażone (grzyby) pieczone (pierogi)	Jako	Jako
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	zbytu nie ma mleka - używanie mleka zależne od ilości krów,		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, zbierane maślanka, serwatka		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na użytek własny z mleka kwaśnego zbieranego	Jako	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	jako omastę w lecie nie		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko w wyjątkowe święta	Jako	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, sadło,	Jako	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło i olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	zaledwie kilka razy do roku	Jako	prawie nigdy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowina	Jako	
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	na wielkanoc świniny.		skyba króliki na wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	czasami biją króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	tylko gotowane	—	
18. Czy używają drobiu?	nie, skyba w chorobie	Jako	Jako

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	nie lub bardzo mało	5 ℔	5 ℔
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w wigilię Boż. Nar. — w dworze —		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w święta wielkanocne pieczone, składające się z mirtu, chrzanu i jaj, z reszty miodu nie używają	5 ℔	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew, gotują		
buraki	buraki, na barszcz —	} przechowują w kopcach	
karpiele			
kalarepa		5 ℔	5 ℔
cebula	cebula	} jako przyprawy do potraw	
czosnek	czosnek		
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona w beczkach, codzienna potrawa		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	z barszczem zamiast chleba		
bób	5 ℔		
fasola	5 ℔	5 ℔	5 ℔
soczewica	nie		
kukurudza	nie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	jęczmienne wyrabiają sami /pęczak/		
jaglanne	jaglanne 1 ℔		
przenne	owsiane krupy / kasza /		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	pszenna,		
żytnia	żytna,		
owsiana	owsiana,		
hreczana			
jęczmienna	jęczmienna		
kukurydzana	kupują na przedmiotki		
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają (prawdziwe, rośniaki, rydze, „gruśki", borowiki, kurki, podpiarki, kozary, gotowane z bawarczem, smażone z kartoflami	Nie	gotowane w bawarczu
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	Nie	Nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone, także na zupę,		gotowane, pieczone, używają na zupę,
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki		z kartofli nadgniłych pieką placki i mieszają z mąką owsianą
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy —	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone (tuszą)		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie 3 "		
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódka i piwo	Nie	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	(ile wagiem tyle wiadrów) 30 litrów	Nie	nieco mniej
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka, piwo, pierogi gotowane i pieczone, bawarcz i kapusta kwaśna ouwarzone		wódką i chlebem
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 2 dni w tygodniu adwentowym 3 " w tygodniu wielkiego postu cały wielki post — poszczą wszyscy, nawet dzieci od lat 6 ciw.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na sto ludzi w przybliżeniu 40 najzamożniejszych, 45 mniej zamożnych, 15 biednych —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	czer z mąki — w czasie głodu najubożsi czer z grzybów warzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ad 33. Zapytywany urzędnik oświadczył, że każda rodzina wiejska pije wódki za 20 zł. w przybliżeniu		

Dod. 23 posz. 26/2 891

KWESTYONARIUSZ

128 259

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dobromil Nazwa miejscowości? Przedzielnica.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruska Liczba ludności? 700.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	Trzy razy	Trzy razy	Trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni zwykłe	zupę kartoflaną ze śmietaną lub z fasolą.	Jak obok.	Jak obok.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni postne	Kwaśnicę z kartoflami.		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Barszcz z fasolą.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni zwykłe	Z kaszy jaglanej na mleku, z trzaszczy kartoflanych ze śmietaną kwaśną, z kapu.	Jak obok.	Jak obok.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni postne	z Fasoli na kwaśno, grochu bobu		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Z kwaśnicy lub barszczu z kartoflami, kapusty, fasoli, grochu bobu.		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z kwaśnem mlekiem	Kartofle z kapustą	Kwaszone lub świeże ogórki z chlebem.-
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni postne	Zupa kartoflana.-	Jak obok.	Fasolę z krupami jęczmiennymi.-
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni zwykłe	Barszcz, kwaśnicę i zupę kartoflaną.	Jak obok.	
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni postne	Polewkę ze suszonych owoców.	Kwaśnicę lub kartofle z ciastem.	Barszcz z kartoflami
5. Chleb — jaki jadają	Żytni razowy	Razowy	Razowe placki z kartoflami tak zwane bulwianki
5. Chleb — z czego się składa	Z mąki, ciasta kwaśnego i wody	Z mąki żytniej, jęczmiennej, ciasta kwaśnego i wody	
5. Chleb — czy go sami pieką	Tak	Tak	Tak
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Chleba pszennego t. z. osuchem na Sw. Bożego Narodzenia — też w święta Wielkanocne, paski i baby	Chleba pszennego lub żytniego, paski i baby które używają w święta Bożego Narodzenia i Wielkanocne.-	Chleba razowego pszennego
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	z mąki pszennej przesianej, drożdży i mleka i wody.-	Jak obok.	Jak obok.
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Sami produkują.	Kupują od piekarza.	Sami produkują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zwykły.	Jak obok.	Jak obok.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Zwykłe	Zwykłe.	Zwykłe.
Nazwy ich?	Kartofle, groch, bob fasola, kasza hreczana, jęczmienna, proso, barszcz, kraśówka, kapusta, ogórki kwaszony.		
sposób przyrządzania?	Pojedynczy	Jak obok.	Jak obok.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Tak – po 4 litry	Używają do 2 liter	Nie używają
w zimie	" " po 2 litry	Nie używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego, kwaśnego, niezbieranego i zbieranego, śmietany i maślanki	Używają mleka słodkiego zbieranego kwaśnego i maślanki.	Jak wyżej.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tak – z kwaśnego mleka zbieranego.	Jak obok	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	W lecie używają	Jak obok	Jak wyżej
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie.	Nie	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaja osobno	Nie	Nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	Używa się czasem masła	Jak obok	Częścią oleju, częścią żadnej omasty.
w lecie, w dni postne	Oleju		
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	W dworczne święta uroczyste, wesele lub chrzcin.	Jak obok	Jak obok
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	Jak obok.	Jak obok
krowina	Tak		
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	Tak		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują	Gotują	Gotują
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Wypada 1/2 funta	Wypada 1 funt.	Wypada ½ funta.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzie.	Jak obok.	Jak obok
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	Nie	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	Jak obok	Jak obok
buraki	Tak		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	Tak		
czosnek	Tak		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	Tak.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola	Gotowane	Jak obok	Jak obok
soczewica	/		
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Kupują w sklepach	Jak obok	Jak obok
jęczmienne	Sami wyrabiają.		
jaglanne	Deto		
przenne	Nie.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Sami produkują	Jak obok.	Jak obok
żytnia			
owsiana	Nie wyrabiają ani kupują		
hreczana	Deto		
jęczmienna	Sami robią		
kukurydzana	Kupują		
ziemniaczana	Nie robią ani kupują		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów maślaków, prawdziwek kozarów, pieczarek, podpieniek. świeżych gotowanych i surowych	Jak obok	Jak obok
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak.	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywa ud bądź gotowanych bądź pieczonych. Nie. Wypiekają z nich placki	Jak obok	Jak obok
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie.	Nie.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią konserwy ze śliwek i gruszek	Jak obok.	Jak obok.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	Dwa razy dziennie	Jak obok.	Jak obok.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo } / { miód, wino, wino owocowe }	Tak / Nie.	Wódki /	Wódki /
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów.	8 litrów	4 litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się przeważnie wódką i mięsem	Jak obok.	Jak obok
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	Trzy dni /3/ Sześć dni /6/ Sześć dni /6/		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/8 części mieszkańców należy do najzamożniejszych; 3/8 części " " " " mniej zamożnych; 4/8 " " " " " najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się tymi samymi pokarmami co w ciągu całego roku		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

129 261

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dobromilski Nazwa miejscowości? Trzcianiec

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1150 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	gotowaną kapustę z kartoflami i żur z żyta z mlekiem.	Tak samo jak najzamożniejsi	czyr [redacted] lub zamierzkę owsianą lub kartoflami z mlekiem
	w lecie, w dni postne	gotowaną kapustę z kartoflami i żur z żyta bez mleka		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak jak w lecie		tak samo jak w lecie
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kaszcz żytny lub owsiany z chlebem, grochem lub bobem	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo jak poprzedni
	w lecie, w dni postne	dito.	dito.	
	w zimie, w dni zwykłe	pęcak lub kasza jęczmienna z grochem lub z mlekiem	kwaśnica z chlebem	kapustę z kartoflami lub z chlebem owsianym
	w zimie, w dni postne	to samo bez mleka	dito.	dito
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle duszone z mlekiem kwaśnem	zamierzkę z kwaśnem mlekiem.	czyr żytny, owsiany lub jęczmienny
	w lecie, w dni postne	kartofle pieczone	kartofle pieczone	kartofle pieczone
	w zimie, w dni zwykłe	ścierunka z mlekiem	jak poprzedni	jak poprzedni
	w zimie, w dni postne	pieczone kartofle z surową kapustą		
5. Chleb	jaki jadają	żytny, owsiany, jęczmienny	tak samo	
	z czego się składa	z ciasta i wody		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	poczne placki owsiane, jęczmienne lub żytne	tak samo	
	z czego się składają?	z mąki i wody		
	z kąd je otrzymują?	sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę rozczyniają ciepłą wodą z kwaśnem ciestem, po wykiśnieniu mięszają z mąką a następnie po wyrośnięciu wsadzają do pieca.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	mąkę mięszą z wodą, robią placki i do pieca		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, barszcz żytny, żur, kwaśnica, kaszа jęczmienna, pęcaki, groch, bób, kartofle, ścierdanka, zamieszka, czyr, pierogi, kluski.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, dziennie wypada na jednę osobę 1/4 litry mleka.	na jednę osobę 1/6 litr.	używają bardzo rzadko.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	dito	dito	dito
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko rzadkie, kwaśne, maślankę		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	(używają) wyrabiają z mleka kwaśnego	jak poprzedni	—
12. Czy używają masła?	używają	używają	bardzo rzadko
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	ani osobno ani do	potraw	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła i śera i radła	masła i śera i radła	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	— nie używają	nie używają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	mleko	mleko	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	—	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	prawie nigdy	prawie nigdy	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?			
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Do wódki	Do wódki	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	czosnek	czosnek	tak samo
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	do gotowania	tak samo	tak samo
bób	obb		
fasola	/		
soczewica	/		
kukurudza	/		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	krupy jęczmienne	tak samo	
jaglanne	sami wyrabiają		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	czasem		
żytnia	używają		
owsiana	obb	tak samo	
~~hreczana~~	—		
jęczmienna	używają		
~~kukurydzana~~	—		
~~ziemniaczana~~	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają w stanie świeżym i surowe	tak samo	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	~~[illegible]~~ wszyscy	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	czasami		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jabłka	gruszki i śliwki suszone	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 litrów	12 lit.	10 lit.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	pieczeniami, rybami, wódką i chlebem		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / cały adwent / cały post wielki.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na sto ludzi jest w przybliżeniu 20 najzamożniejszych 40 mniej zamożnych a 40 ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu żywili się pokrzywą, łebadą, gorczycą, osetami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Żywią się bardzo licho lecz wódki używają bardzo wielką ilość. Ad 8. sposób przyrządzania — przyrządzają jak wyżej		

16.

Bibl. Jag.

130

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dolina Nazwa miejscowości? Bolechów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Podgórze

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy, Ruscini, Żydzi i Niemcy Liczba ludności? 4402.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4. razy	3. razy	2. razy
	w zimie	4. razy	3. razy	2. razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko i chleb	chleb	chleb
	w lecie, w dni postne	krupnik, barszcz	chleb	
	w zimie, w dni zwykłe	sł.	sł	sł.
	w zimie, w dni postne	sł.	sł.	sł.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mięsne i mleczne	Kartofle	Kartofle
	w lecie, w dni postne	potr. mleczne i grzyby	Kartofle, barszcz z kapusty, krupy owoce strączkowe	owoce strączkowe Kartofle
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mięsne lub mleczne potr.	Kartofle, chleb.	Kartofle lub chleb
	w lecie, w dni postne	mleczne potr. i grzyby	po największej części Kulenydzianką.	" Kartofle Kulenydziana
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
5. Chleb	jaki jadają	pytlowany	razowy	rzadko chleb jedzą przeważnie żyją Kulenydzianką i Kartoflami
	z czego się składa	z żyta	z żyta, z pszenicina	
	czy go sami pieką	po większej części sami pieką,	—	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	mniejsza ilość kupuje w miejscowych piekarzy.	kupują od miejscowych piekarzy	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki	przeważnie w święta	tylko czasem w święta główne.
	z czego się składają?	z pszennej mąki		
	z kąd je otrzymują?	po części w domu pieczą, po części kupują od piekarzy.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w sposób zwyczajny	kupują chleb	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	"		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kartofle, barszcz, kapusta w ogóle: potrawy mięsne, mleczne, marne, jarzyny	kartofle, barszcz, kapusta, strawskowe owoce, jarzyna przyprawa kaszy. Dziaula. –	kartofle, ka, kwydzianka,
sposób przyrządzania?	kapustę kwaszę. –	rzadko z omastą.	bez omasty.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	rzadko kiedy	nigdy
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/2 litra; w zimie 1/4 litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	we wszelkiej formie.	mleko słodkie kwaśne, maślankę	rzadko kiedy używają nabiału, chyba mleko słodkie zbierane i kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	nie wyrabiają	nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają	mało kiedy	nigdy – za omasę zdaty owoc strawskowy
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione i solone masło	żadnych zapasów	żadnych zapasów
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	rzadko kiedy	nigdy – chyba na niedziele
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło i mleko, słonina	słoninę, masło mleko, rzadko kiedy	mleko – owoce strawskowe, olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło, smalec – mleko słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej.	owoce strawskowe, sól	
15. Jak często spożywają mięso?	raz tiednie	raz w niedzielę	w główne święta, nie zawsze.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę	baraninę świninę	rzadko bardzo baraninę
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, pieczone wędzone	gotowane	żadne
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	60. kg	105. kg	20 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi i ryb bardzo mało dla braku tychże	czasem świeży	dwa, lub trzy razy są raczej śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	brak miodu.	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew	marchew	
buraki	buraki	buraki	
karpiele	—	kapustę	kupują
kalarepa	kalarepa	czosnek	
cebula	cebula	cebulę	
czosnek	czosnek		
ogórki	ogórki		
kapusta świeża	kapusta świeża		
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany	gotują groch, fasolę, bób	kupują czasem. —
bób	„		
fasola	„		
soczewica	—		
kukurudza	w suszach, w lecie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują	kupują	prawie wyrabiają z zakupnem.
jęczmienne	sami robią	wyrabiają	
jaglanne	sami robią	wyrabiają	
przenne	kupują	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	przenną	mało kiedy przenną,	
żytnia	żytnią	żytnią —	
owsiana	—	po największej części kupują	wyrabiają tylko kukurydzianą.
hreczana	—		
jęczmienna	—	żydzianą —	
kukurydzana	kukurydzianą		
ziemniaczana	kupują.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają suwych i suwych rydze marynowane	używają suwych i suwych rydze suwe	świeże i suwych. rydze suwe
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	kupują.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają jako	domieszki do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	kręgle i placki	kręgle i placki	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła, śliwki suszone, konfitury, gruszki i jabłka suszą	jabłka i gruszki suszą	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	dwa razy	— raz	raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę. —	wódkę.
piwo	piwo		
miód	miód		
wino	wino		
wino owocowe	— /	/	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15. litrów	5. litrów	5. litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem winem, herbatą	wódką —	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2. dni		
w tygodniu adwentowym	3. dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają zamożni —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 5% — mniej zamożnych 20% — 75% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	łobodą i szczawiem. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

131 265

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dolina Nazwa miejscowości? Broszniów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? rusini Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	mleko z chlebem	mleko z chlebem	barszcz buraczany, kapustę, fasolę
		w dni postne	barszcz, kartofle, chleb, fasole	barszcz, kartofle, chleb,	barszcz, kartofle, fasolę
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne	" "	" "	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, kapustę, pierogi, kartofle	barszcz, kartofle, fasolę	barszcz, kapustę, fasolę
		w dni postne	to samo, oprócz nabiału	to samo, oprócz nabiału	to samo, oprócz nabiału
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne	" "	" "	owsiany barszcz "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ćér kukurudziany, przesny	ćér kukurudziany, przesny	ćér owsiany
		w dni postne	" "	" "	"
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne	" "	" "	"
5. Chleb	jaki jadają		żytny, jęczmienny,	żytny, jęczmienny	owsiany lub żadny
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	kupują od bogatszych lub w mieście
6. Inne pieczywa	jakie używają?		~	~	~
	z czego się składają?		~	~	~
	z kąd je otrzymują?		~	~	~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w wieczór rozczyniają na kwaśnem cieście a następnego dnia rano mieszą i pieką.	tak samo,	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane		
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, cież, kartofle, bruklew, fasole groch	to samo	to samo
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	używają codziennie	to samo	rzadami
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, zbierane - śmietanę do zaprawy	to samo	to samo rzadami
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	robią z mleka krowiego	to samo	nie
12. Czy używają masła?	mało kiedy	to samo	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią salone	to samo	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	mało kiedy	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	rzadami masło	rzadami masło	nic
w lecie, w dni postne	nigdy	nigdy	
w zimie, w dni zwykłe	rzadami masła	tak samo	
w zimie, w dni postne	nigdy		
15. Jak często spożywają mięso?	dwa, trzy razy w roku	tak samo	na Wielkanoc, jeśli ma ka co kupić
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina	krowina	tak samo	—
świnina	świnina	tak samo	tak samo
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	tak samo	tak samo
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 lub 2 Klgr	tak samo	½ Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	buraki cebula czosnek kiszona brukiew	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotowany (suchy) " " " " — Kukurudza mielona	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	jęczmienne jaglane } sami wyrabiają	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przenna (trodę) żytnia owsiana — jęczmienna Kukurydziana —	tak samo	— żytnia owsiana — jęczmienna Kukurydziana —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane	tak samo,	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	czasami kręgle	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	kto ma sad, suszy gruszki, jabłka, śliwki	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz / dwa razy	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę - lecz obecnie powstrzymują się / piwo czasami	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wtedy czas wódkę - obecnie powstrzymują się i przysięgają	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa, (niektórzy trzy dni poszczą) / wszystkie dni poszczą i w niedziele		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nigdy		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

132

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dolina. — Nazwa miejscowości? Krechowice. —

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } miejscowość pagórkowata. —

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna gleba. —

Narodowość ludzi? rz: i gr: katolicka. — Liczba ludności? 1342. —

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		jadają trzy i cztery razy	trzy razy w lecie	2 razy niektórzy
	w zimie		trzy razy. —	i w zimie. —	tylko raz dziennie każdego bieżni.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	cztery owsiany lub żytni z mlekiem	cztery owsiany-kukurydziany z mlekiem	zamiast 1. j cztery kukurydziany tylko osolony albo bób z kapustą również nie omaszczoną — tak zyją w dni zwykłe jak też i postne. —
		w dni postne	cztery " " " z olejem	to samo w dni postne tylko z olejem	
	w zimie	w dni zwykłe	to samo co i w lecie	w zimie tak samo zyją.	
		w dni postne	〃 〃		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz - kapusta - kartofle omaszczone. —	To samo jeżą co i bogaci zyją przeważnie z płodów ziemnych.	najubożsi bobem i kukurydzą zyją tak w lecie jak i w zimie, i owsianą zamiastką.
		w dni postne	to samo lecz omaszczone olejem		
	w zimie	w dni zwykłe	to samo co wyżej - groch - fasola nabiał. —		
		w dni postne	wyżej wymienione potrawy lecz tylko z olejem. —		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	zamiaszki z mąki z mlekiem	mniej zamożni prawie tych samych potraw używają	starem kawałek chleba lub nie jeżą wcale. —
		w dni postne	zamiaszki z mąki z olejem kartofle		
	w zimie	w dni zwykłe	to samo co i w lecie		
		w dni postne	〃 〃 〃 〃		
5. Chleb	jaki jadają		żytni razowy - pszenny - jęczmienny	taki sam jak i najzamożniejsi — lecz więcej pieką owsiane placki. —	pieką owsiane placki. —
	z czego się składa		z mąki - wody i ciasta kwaśnego, — czasem dodają drożdży. —		
	czy go sami pieką		w domu pieką. —		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		———		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		X	X	X
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozczyn robią z mąki rody i kwaśnego ciasta czasem dodają trochę drożdży - mieszą później dużo gęsto i pieką w bardzo gorącym piecu. —	tak samo robią a tylko dodają kartofle surowe tarte. —	nie pieką wcale. —
innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	kapczane i roślinne trochę mięsa.	tak samo jedzą i przyrządzają mniej zamożni - lecz częściej postu tylko potrawy osobę i zaprawiają mąką. —	biedni zupełnie postu gotują zaprawiając polewy kukurydzianą lub owsianą mąką
Nazwy ich?	cór, kluski pierogi - kapusta - kapusta - kartofle i t.		
sposób przyrządzania?	cór, na gęsto w wodzie zagotowana mąka żytnia - przesma oziana ziemniaka. — Kluski i pierogi zamiesione na wodzie. Kapusta podprawiony mlekiem i mąką. Kapusta zaprawiona mąką i smarowana masłem - olejem lub słoniną. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	Mleka używają na jedną osobę wypadnie półtora litra rano i wieczór tyle. —	mniej zamożni rzadziej mleko używają jak po ½ litra jeden a czasem go nie jedzą osobnie w zimie. —	biedni nie jedzą wcale chyba z kaszki Portance. —
w zimie	tak samo i w zimie. —		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego zbieranego - takiego i kwaśnego - maślanki. Śmietany używają do pierogów. —	mniej zamożni tak samo używają.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka część sam używają - część sprzedają. —	Więcej sprzedają jak sami używają —	—
12. Czy używają masła?	Masła używają w Świętach przykłych. —	Sprzedają - bardzo mało dla siebie pozostawiając. —	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów na zimę nie robią w Świętach postnych zaraz sprzedają. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja jedzą w święta wielkanocne - do potraw nie używają. —	tak samo - sprzedają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie - w dni zwykłe	mazają masłem - słoniną	masłem mazają	—
w lecie - w dni postne	olejem. —	częściej jedzą postu w święta Przy wielkiej olej używają. —	
w zimie - w dni zwykłe	masłem - sadłem - słoniną		
w zimie - w dni postne	olejem. —		
15. Jak często spożywają mięso?	Zawsze w święta wielkanocne w tuż zwykle bardzo mało jedzą. Czasem wesel.	W święta wielkanocne - w czasie wesel.	Kawał poczas świąt nie jedzą. —
16. Jakie mięso jadają wołowina	jadają krowinę - cielęcinę - baraninę świninę - zajęce.	jadają krowinę i świninę zajęce. —	—
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują tylko solone — nie wędzą wcale. —	tak samo jak i najzamożniejsi.	—
18. Czy używają drobiu?	Tylko poczas słabości. —	Tak jak bogaci	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kilogramów	2 kilogramy. —	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają w bardzo małej ilości.	tak samo jak bogaci.	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W czasie świąt Bożego narodzenia zaprawiają przemię. —	Podczas Bożego Narodzenia jako przystawę. —	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	Marchwi mało przechowują. —	tak samo czynią; mniej zamożni	Ubodzy kapustę zakiszają i z kiszonę liście siekają. —
buraki	Buraki używają na pokarm dla siebie i bydła. —		
karpiele	— — — — —		
kalarepa	— — — — — — —		
cebula	cebulę przechowują w warkoczach. —		
czosnek	przechowują w warkoczach		
ogórki	— — — —		
kapusta świeża	— — — — — —		
„ kiszona	kapustę zakiszają w wielkiej ilości		
i. t. d.	szatkują białą — żółtawe liście siekają i zakiszają. —		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	groch gotują jedzą albo suchy lub z kapustą	tak czynią i mniej zamożni. —	Bób jedzą suchy i z kapustą z kukurydzianej mąki robią zamiesłkę.
bób	bobu i fasoli podobnie używają. —		
fasola			
soczewica	— — — — —		
kukurudza	kukurydzę mielą i robią zamiesłkę oraz kruszy		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	prawie mąki nie używają płyn trzeba bardzo mało trzyją. —	Ci tak samo postępują z kruszynami. —	—
jęczmienne	wyrabiają		
jaglanne	wyrabiają lub kupują w najbliższych miasteczkach bez to rzadko się zdarza.		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają na placki i j chleb przenny.	Mniej zamożni tylko samych mąk używają — gdyż im biednie kupują w najbliższych miasteczkach.	Biedni używają kukurydzianej i owsianej mąki — kupują tylko. —
żytnia	żyta używają na chleb i mięsne pokarmy		
owsiana	na ciesto		
~~hreczana~~			
jęczmienna	na chleb i pożywienie		
kukurydzana	na zamiesłkę i pożywienie		
~~ziemniaczana~~	Bogaci mają zapasy —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają. Borowików - Rozarów - Czerwaników pieczarek - podgrzybek. - Jedzą gotowane i marynowane z solą i cebulą	Jak wyżej i ci używają grzybów. -	Biedni w wielkiej ilości zbierają na sprzedaż lepsze - lichszemi się żywią. -
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki przechowują w piwnicach i kopcach.	Przechowują w kopcach. -	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki jedzą osolone, zwarzone.	Jak wyżej i mniej zamożni używają ziemniaków mieszają do chleba. -	Jedzą tylko osolone bardzo rzadko. -
czy ich używają jako domieszki do chleba?	— —		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Pieką placki i kręgle robią	Robią placki i kręgle	
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Jabłka śliwki i gruszki suszą.	Jak	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	Zwykle palą 2 razy rano i wieczór obiadgotują rano. -	Jak.	Raz dziennie rano. -
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Piją wódkę i piwo —	Jak	Jak
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	36 litrów	Jak wyżej. -	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem i tuszem	Jak wyżej	Wódką -
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	trzy dni poniedziałek, środa i piątek od 25go listopada do Bożego Narodzenia z obrzędu grecku. 40 dni podczas całego postu jedzą potrawy zamoczone w olejem.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Wcale nie używają. -		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 246 Numerów - Najzamożniejszych jest do 30 % Mniej zamożnych do 150 %; najuboższych do 66 %.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się łobodą pokrzywą i czosnkiem dzikim. -		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

133

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dolina Nazwa miejscowości? Skiwin.

Jaka miejscowość? { górzysta? — górzysta / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? tak. / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy, Niemcy i Żydzie. Liczba ludności? 3306.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie:	trzy razy, rano w południe i wieczór	rano, w południe, wieczór	rano, w południe i wieczór.
	w zimie	" " " " "	" " "	" " "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę z bułką	kluseczki z mlekiem	barszcz, kartoflę, buraki i t. p.
	w lecie, w dni postne	herbatę "	" na wodzie	kapustę, fasolę, ogórki i kartoflę
	w zimie, w dni zwykłe	kawę "	kukurudziany cież z mlekiem	kartoflę, kapustę i kulesze.
	w zimie, w dni postne	herbatę "	" " na wodzie	to samo. —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso, leguminа i t. p.	cież kukurudziany z mlekiem, kapusta, kartofla i t. p. —	barszcz, kartoflę, chleb, fasolę, bób, groch, ogórki i t. p.
	w lecie, w dni postne	zupa "	to samo bez nabiału, a do tego chleb. —	" " " "
	w zimie, w dni zwykłe	rosół "	barszcz z buraków, kawę z mlekiem z ryżu i t. p.	" " " "
	w zimie, w dni postne	zupa "	barszcz, kapustę, kulesze, kartoflę i t. p.	" " " "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	pieczyste	cież kukurudziany lub owsiany z mlekiem.	kartoflę
	w lecie, w dni postne	z nabiału, jaja i t. p.	kartoflę pieczoną lub gotowaną z kluseczkami lub tarkiem	"
	w zimie, w dni zwykłe	pieczyste	kreczany i owsiany.	"
	w zimie, w dni postne	z nabiału.		"
5. Chleb	jaki jadają	żytni pytlowany	żytni razowy,	owsiany lub żytni.
	z czego się składa	z mąki, wody i soli	z mąki, wody i soli,	z mąki, wody i soli.
	czy go sami pieką?	tak.	sami pieką.	po części sami pieką, a po części kupują. —
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	po części kupują od żydów.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki, ciasta i t. p.	—	—
	z czego się składają?	z mąki pszennej, cukru i mleka. —	—	—
	z kąd je otrzymują?	bułki w miejscu.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczynia się na drożdżach i wypiekа w piecach. —	rozczynia się na kwasie chlebowym i wypiekа w piecach. —	tak samo jak mniej zamożni. —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięso, jarzyna, drób domowy, nabiał, dziczyzna i t. p.	Mięso z baraniną i wieprz. nabiał i jarzyna.	to samo co mniej zamożni.
Nazwy ich?	Mięso jak: wołowina, cielęcina, wieprzowina i t. p. - jak wyżej.		
sposób przyrządzania?	Gotowane, pieczone i omaszone.	gotowane.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają i przeciętnie na jednę osobę wypada 1/2 litra.	1 litr.	1/4 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tak samo. —	Tak samo.	Tak samo.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne, śmietanę, śmietankę.	mleko słodkie, kwaśne, zbierane.	słodkie, kwaśne, a bierane.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek?	wyrabiają.	wyrabiają.	—
i z jakiego mleka?	z kwaśnego. —	z kwaśnego. —	—
12. Czy używają masła?	Używają.	używają.	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią solone	robią topione.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają na mięsko i do potraw	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, smalec.	— masło, olej	—
w lecie, w dni postne	masło, olej.	olej	
w zimie, w dni zwykłe	tak samo	masło, loj.	—
w zimie, w dni postne	" "	olej.	
15. Jak często spożywają mięso?	codziennie prócz dni postnych.	W niedziele w święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia.	w święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę		
krowina	tak		
cielęcina	tak		
baranina	"	baraninę	—
świnina	"		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	zające, króliki, zwierzynę.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, solone, wędzone i pieczone. —	takie jak najzamożniejsi.	
18. Czy używają drobiu?	używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	265 klg	1½ klg.	5 klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi i ryb	śledzi.	śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	surowa		
buraki	"	i kiszone	
karpiele	—	—	
kalarepa	—	surowa	tak samo jak najzamożniejsi.
cebula	surowa		—
czosnek	"		
ogórki	kiszone		
kapusta świeża			
" kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotują na zielono.	gotują na wodzie, potem odcedziwszy jedzą.	tak jak mniej zamożni.
bób	—	" " "	
fasola	szparagowa w strączkach gotow.	gotują tak jak groch.	
soczewica	—	—	
kukurudza	nie rodzi się ale kupują mąkę i gotują kaszę.	gotują zsiór i kaszę.	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują i gotują z właściwie omaszą z masłem.	kupują i gotują na mleku i wodzie	tak samo jak mniej zamożni
jęczmienne	" " "	z mlekiem i na wodzie	na wodzie
jaglanne	kupują i gotują z mlekiem i wypiekają leguminę	z mlekiem i na wodzie	tak samo
przenne	tak samo z mlekiem masłem wypiekają legum. i do rosołu	" " "	" " "
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują w miejscu, wypiekają bułki i ciasta	tak samo jak najzamożniejsi.	kupują mąkę żytnią, owsianą, jęczmienną i kukurudzianą.
żytnia	mają własną, robią zapasy		
owsiana	" "		
hreczana	kupują		
jęczmienna	—		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże smarone marynowane i suszone	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią, wykopują z roli i przechowują w piwnicach	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	obierane smarzone i pieczone	w łupie ugotowane pieczone	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	" " " "	tra na tarku i dodają do chleba gotowane lub surowe	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	" " " "	wyfiekają	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	tylko w dnie uroczyste p. Ł.t. na Boże Narod. Wielk.	tak samo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią soki sorbety konserwy i t.p. tak	gotują powidła suszą gruszki jabłka i śliwki.	suszą gruszki jabłka i śliwki
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	4 rano w południe i wieczór	rano i wieczór	tak samo
— w zimie	tak samo	tak samo	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wszystkie	wódki i piwo.	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Jak do osoby, jedna z połnebyć 60 litr druga i pół litry nie	tak samo	tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką piwem winem i t.d.	piwem i wódką	wódką.

35. Postów ile dni
- w zwykłym tygodniu: Dwa piątek i sobota u tacinników a środa i piątek u rusinów.
- w tygodniu adwentowym: środa piątek i sobota
- w tygodniu wielkiego postu: tak samo

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	mniej zamożni nieużywają bo niemają tyle więc muszą sprzedać i składać by mieli na święta ser masło i t.d.
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5% zamożnych 10% mniej zamożnych a reszta są ubodzy.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	tem samem co zawsze bo mają zaco kupić, którzy są zamożni.	co mogą i co mają byle żyć a letnią porą tobołą i pokrzywą.

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

L. 24/zakr.

134

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Peliński Nazwa miejscowości? Perehińsko

Jaka miejscowość? { górzysta? Górzysta / pagórkowata? — / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? Średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Ruska, polska i żydowska Liczba ludności? 4.983 Rusinów, 405 Polaków i 390 Żydów

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Mięso gotowane, bigos, pierogi, gołąbki, kaszę mleczną, jaglaną, kluski z mąki kukurydzianej z mlekiem słodkiem lub kwaśnem z twarogiem lub słoniną, kartofle z kwaśnem mlekiem, twaróg lub słonina i kopkę.	Mięso, kluski ze słodkiem lub kwaśnem mlekiem, kartofle i kopkę z kwaśnem mlekiem.	Kluski z kwaśnem mlekiem, barszcz, żur, kapustę z chlebem, oszczypkami owsianymi lub fasolą.
	w lecie, w dni postne	Barszcz, żur owsiany, kapustę, kartofle, żur gotowany z jabłek, gruszek, śliwek, ogórki kwaszone z chlebem razowym żytnim, plackami kukurydzianymi, ziemniakami lub z fasolą, bobem i grochem.	Barszcz, żur owsiany, kapustę, kartofle, grzyby, żur gotowany z jabłek, gruszek i śliwek, ogórki kwaszone, rybę z chlebem razowym żytnim oszczypkami jęczmiennymi z fasolą, grochem i bobem.	Barszcz, żur, kapustę, kartofle, grzyby, żur gotowany z rybą suchą, z chlebem, oszczypkami owsianymi lub bobem i fasolą.
	w zimie, w dni zwykłe	To samo jadają, tylko w zimie	To samo jadają i w zimie	To samo jadają i w zimie
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Jak wyżej	Jak wyżej	Jak wyżej
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Jak wyżej	Jak wyżej	Jak wyżej
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		Jadają chleb żytni razowy z domieszką mąki jęczmiennej, który sami pieką częścią ze swego zboża, częścią ze zboża od Żydów kupowanego; gdyż swoje, ze drobniutkiego a nadto niedużego gospodarstwa górskiego, nie wystarcza przez rok cały na ich wyżywienie. Ludność miejscowa utrzymuje się przeważnie z zarobków, których jej tutejsze bory dostarczają.	Bardzo rzadko sami chleb pieką; najczęściej kupują pytlowany od Żydów.	Najczęściej pieką oszczypki z jęczmiennej i owsianej mąki, a chleb pytlowany z różnymi domieszkami — kupują w sklepach żydowskich. —
z czego się składa				
czy go sami pieką				
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Na wielkanocne święta nawet najubożsi pieką chleb wielki zwany „paska" i baby z mąki pszennej pytlowanej, którą w żydowskich sklepach kupują.		
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	Mąkę na chleb razowy rozczyniają ciastem kwaśnem, a potem wyrobione ciasto przemną na „paski i baby" na wielkanocne jaj i żółtkiem je smarują. —	kwaśnem, a potem wyrobione ciasto pieką, a pysznorana święta rozczyniają drożdżami	pieką, a pysznorana Dodając do ciasta bab kilka
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, żur owsiany, kapusta, ryby, pierogi, gołąbki, kopki, bigos, jagieł i ryżu. — Wszystkie wymienione potrawy prócz kopki i bigosu" są, w całej Galicji w użyciu i przyrządzanie tychże zupełnie pojedyncze i wszędzie prawie jednakowe. Co się tyczy „kopki" to o sporządzaniu rzeczonej potrawy będzie mowa niżej pod L. 28. — „bigos" zaś sporządza się z pokrajanego na drobne kartofelka jakiegobądź surowego mięsa, które się razem z kiszonymi pokrajanymi burakami gotuje, przyprawiając je cebulą i liściem bobkowym. —	kartofle, kulesza kukurydziana, fasola, groch, ćoł, grzyby, ogórki kwaszone, mięso na rosół gotowane, kasza mleczna z jagieł i ryżu. —	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają i wypada na jednę osobę przeciętnie 1/2 Litra	1/4 litra	1/8 litra
w zimie	v.	1/4 litra	1/8 litra
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają przeważnie mleka kwaśnego niezbieranego.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają tylko z mleka owczego części na własny użytek, części na sprzedaż.	Żadnego sera nie wyrabiają.	Żadnego sera nie wyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Bardzo mało używają masła, i zapasów dla siebie na zimę nie robią.	Bardzo rzadko kiedy używają, i zapasów dla siebie na zimę nie robią.	Nie używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają w wielkanocne święta do ciast i osobno.	Używają w wielkanocne święta.	Używają na wielkanocne święta.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	Jako najzamożniejsi	jako i najubożsi używają jako omasty przeważnie	
w dni postne	słoniny, sadła i oleju.		
w zimie: w dni zwykłe			
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele, święta, zapusty, na ucztach, weselach, chrzcinach i dożynkach.	W święta, zapusty, na ucztach, weselach, chrzcinach i dożynkach	W zapusty i w wielkanocne święta. —
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Wołowinę, krowinę, cielęcinę, baraninę i świninę.	Wołowinę, krowinę, cielęcinę, baraninę i świninę	Świninę.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują świeże i solone, czosnkiem przyprawiana, baraninę.	Gotują na rosół.	Gotują na rosół.
18. Czy używają drobiu?	Używają tylko w czasie słabości.	Nie używają	Nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12½ kg.	6 kg.	1½ kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi	Używają ryb i śledzi	Używają drobnych ryb.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tak najzamożniejsi jak i najubożsi używają piaroki do gotowanej pszenicy na Boże Narodzenie.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Robią zapasy na zimę z buraków cebuli, czosnku i kapusty kiszonej.	Są zapasy na zimę z buraków, cebuli, czosnku i z kiszonej kapusty i rzepy.	Robią zapasy na zimę z kapusty lub rzepy kiszonej.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Tak najzamożniejsi jak i najubożsi posiadający grunt uprawiają groch, fasolę i bób używając je gotowane osobno w wodzie z barszczem, kiszem lub kapustą; kukurudzy zaś, która obok kartofli i kapusty stanowi tu tak dla najzamożniejszych jakoteż dla najuboższych rolników górskich główne pożywienie, ziemia górska nie produkuje, a ewentualnie ten produkt od Żydów kupują. —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Wszyscy, na weselach, chrzcinach, ucztach i dożynkach tak najzamożniejsi jak i najubożsi jadają tylko kaszę z jagieł lub ryżu na mleku gotowanej; — tak jagły jak i ryż kupują w sklepach żydowskich. —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Tak najzamożniejsi jak i najubożsi używają tylko mąki pszennej, żytniej, jęczmiennej, owsianej i kukurydzianej, — zapasów z niej nie robią, lecz kupują je w sklepach żydowskich.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych świeżych i suszonych	Używają świeżych grzybów i suszonych	Używają grzybów świeżych i suszonych.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy.	Robią zapasy	Nie robią zapasów.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Tak najzamożniejsi jakoi najubożsi spożywają ziemniaki pieczone, gotowane w całości, lub gotowane i utłuczone, które ostatnie przyprawiwszy mąką tłukwindzianą smażą na ogniu sporządzając potrawę zwaną „kopka"; używają także surowych na tarce tertych jako domieszki tylko do placków.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją tylko czystą herbatę na ucztach, weselach i Dożynkach.	Boże Narodzenie, zapusty, w wielkanocne święta, na	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Tak najzamożniejsi jakoi najubożsi robią susz z jabłek, gruszek i śliwek.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	2 razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	W całej wsi może się znajdzie kilkunastu pijaków zalewających się wódką, a wszyscy prawdy mieszkańcy powyszekali się wódki, rumu, piwa, miodu, wina, wina owocowego, a piją tylko czystą herbatę.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?		182 litrów	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Tak najzamożniejsi jakoi najubożsi podczas dni uroczystych zwykłych raczą się gotowanem mięsem, kaszą ryżową lub jaglaną na mleku słodkiem gotowaną, pierogami z kartofli z domieszką sera lub brynzy smażonymi masłem, śmietaną lub słoniną, gołąbkami gotowanymi z kaszą jaglaną lub owsianą i herbatą osłodzoną cukrem. —		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni: środa i piątek		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	28 dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	48 dni Prócz wymienionych postów są jeszcze: 14 dni od 13 sierpnia do 27. sierpnia, 1 dzień 1 Marca i 1 dzień 25 Marca		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nietylko starzy, lecz nawet dzieci od 7 lat począwszy suszą jak najskrupulatniej używając zawsze tylko do potraw oleju zamiast mleka lub masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	$4\frac{944}{2889}$ % zamożnych $25\frac{2775}{2889}$ % mniej zamożnych $69\frac{2059}{2889}$ % ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się gotowaną pokrzywą i plackami wypiekanymi z kapusty i otrębów.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W dni zwykłe i postne tak najzamożniejsi jakoi najubożsi spożywają na śniadanie, obiad i wieczór z powyż wymienionych potraw tylko po jednej a najwięcej po dwie jak n. p. rosół lub pierogi, kaszę z kwaśnem mlekiem lub barszcz z kartoflami, fasolą, bobem, grochem lub ocyrypkami i. t. p., a w święta, zapusty, na ucztach, weselach, chrzcinach, Dożynkach, Boże Narodzenie i w wielkanocne święta pozwalają sobie po kilka potraw naraz spożywać jak n. p. rosół z mięsem, pierogi, kaszę mleczną, łazki i. t. p. Terebiriśko 13. maja 1891. G. Legień kierownik szkoły		

135 273

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dolina Nazwa miejscowości? Proźniatów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } — Tak

Narodowość ludzi? ruska, polska i urzędnicka Liczba ludności? 3200 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	2 razy
	w zimie	4 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Mleko, kawę	mleko – chleb.	—
	w lecie, w dni postne	herbatę	zaciurk pszenna.	
	w zimie, w dni zwykłe	Mleko lub kawę	Żur kukurudziany	—
	w zimie, w dni postne	herbatę.	Ocer jęczmienny lub owes.	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Rosół lub zupa kawałek mięsa i legumina	Barszcz kapusta groch. kartofla	Barszcz, kartofla
	w lecie, w dni postne	Zupa grzybkowa, lub z grzebkowa i legumina –	Tak samo	Kapusta, groch, sasolę
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo		Tak samo
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Mleko zasypane kluskami	Kartofla i kwasne Mleko	Ocer kukurudziany lub kartofla –
	w lecie, w dni postne	Pieczona kartofla zsypana kapusta	Kartofla pieczona lub obarana z sadowiną	Bób, fasola kartofla
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo	To samo	Tasama
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Zwykle żytny.	Karowy, żytny: owsiany – jęczmienny	Nie jadają chleb. tylko w zimie kartofla
	z czego się składa			w Ocer Żur owsiany lub kukurudziany
	czy go sami pieką	po części sami po części kupują u piekarzy	sami wypiekają	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Tylko na większe święta bułki, z mąki pszennej średniej białej	Knysze z mąki bielszej z cukrem lub z olejem lub kapustą z olejem smażoną – pierożki – tylko na większe święta	Tylko na większe święta jako na Boże Narodzenie i Wielkanoc, zwłaszcza z czystej mąki okrasalszy chleb,
	z czego się składają?	Placki z serem, z powidłami z konfituami –		
	z kąd je otrzymują?	Sami wyrabiają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	kupują zwykle mąkę parowych młynów rozczynają w dzieżach lub korytach i w piecach piekarskich wypiekają.	Mielą własne zyta przez ręce jarmen i ręcznym sposobem wypiekają chleb	Tylko na większe święta pieką chleb razowy albo kupują takowy u piekarzy żydowskich po 20 cent.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Bułki słuczelki w korytach rozczynają na dnie dodając mleko jaja masło	Na większe święta kołacze z przesianej mąki.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Rosół z mięsa bydlęcego cielęcinę jarzynę legumina.	Całkiem proste jak: Barszcz, kapustę, kartofle groch, fasolę, bób razem pierogi z serem lub kartoflami-buraki marchew, rzepę, brukiew rakiszą, ogórki. Przyprawy, cebula i czosnek.	Barszcz z buraków, kapustę kartofle, groch fasolę bób legominy, kulesza z mąki kaszy z kaszy owsianych kreczanych i kaszy jęczmiennych wprawdzie sposób na prosno ugotowane.
Nazwy ich?	Pieczeń cielęca wieprzowa baranina. jarzyny: Marchewka słodka kapusta kotarpa buraki Legominy: Kluski z serem pierożki z serem powidłami.		
sposób przyrządzania?	Makaroniki na jajach wypiekane naleśniki z serem przekładane powidłami lub konfiturami.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/4 litra na osobę i kwaśnego 1/4 litra co drugi dzień	3. razy w tygodniu po 1/4 litra na osobę na przemian słodkiego z kwaśnem.	3. razy tygodniowo 1/4 litra na osobę na przemian słodkiego z kwaśnem
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tylko słodkiego 1/4 litra na 2. osoby.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkiego niezbieranego	Słodkiego z zbieranego przeważnie w lecie kwaśnego — serwatkę i maślankę	Słodkiego zbieranego serwatkę — i maślankę W lecie przeważnie kwaśnego mleka napoju spożywają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z kwaśnego	Z kwaśnego	Sporządzają tylko mleko
12. Czy używają masła?	Używają	Sprzedają masło na potrzebę domowe	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę zbierają zasoby masło w formie topiony		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno zapraszają zupy. barszcz.	Jaja w ogóle sprzedają.	W ogóle sprzedają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła słonina smalec	Zwykle słonina smalec wjorlne oleju —	Zwykle wszystko spożywają — czasami w zimie bijé lniany olej na święta Bożego Narodzenia —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleje		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Tak samo	Tak samo i w zimie	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy w tygodniu	Na większe uroczystości.	Na Wielkanoc i Boże Narodzenie i dzień Przodnika
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	Jaki można w miejscu dostać zapieniądze —	Zwykle rzną wieprze przed Wielkanocnemi swoimi sami, z których przechowują wędlinę i sadło zapieniądze rzadko kupują mięso.	Przed swoimi Wielkanocnemi 4 mieszkańców dzielą się jednym wieprzakiem warto wpo 12 zł między sobą — więcej mięsa nigdy nie kupują
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane przyprawiają cebulą pietruszką solą kotarpą marchwią, pieprzem Solone: czosnkiem pieprzem bobkami Wędzone: kołędrą saliną solą wędzą w kominach.	Tak samo	Sadzież w podobny sposób przyrządzają
18. Czy używają drobiu?	Używają	Sprzedają zwykle	Sprzedają zwykle

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kilogramow.	10 kilogramow	5 kilogramow
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb na Wilię Bożego Narodzenia - wcześnie porzu wielkiego śledzi. -	Wcale nie	Wcale nie -
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko na Wigilię Bożego Narodzenia do ciuci -	Na Wigilię Bożego Narodzenia	W Wigilię Bożego Narodzenia
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, kalarepa	Przechowują w jamach w piwnicach	Przechowują w jamach wielką jarzynę -	Przechowują w jamach wielką jarzynę z których dla potrzeb domowych częściowo wybierają - Pomniejsze artykuły przechowują w komorkach.
cebula, czosnek, ogórki	W komorach sławią beczki kiszonej kapusty ogórków	W chałupach w sieniach przechowują kapustę kiszoną i wiankami cebulę i czosnek.	
kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	używany na sucho i zupy -	Tak samo	Tak samo
bób	na sucho	„	tylko na sucho
fasola	na sucho i podpalanej wzupę.		
soczewica	—	„	
kukurudza	na mąkę krupy.	„	mąka krupy.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Nieużywają i rzadko kiedy sprowadzają	Tego artykułu nieużywają -	- Nigdy
jęczmienne	Bardzo często.	Najczęściej owsiane i kukurydziane	Najwięcej jęczmienne owsiane i kukurydziane
jaglanne	Częściowo	Rzadko -	—
przenne	nigdy	nigdy	nigdy -
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~ow~~siana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Wszystkie częściowo własnego produktu częściowo kupują sprowadzane przez handlarzy.	Tylko z gęstej jęczmiennej owsianej kukurydzanej z własnych produktów.	Najwięcej jęczmiennej owsianej i kukurydzanej z własnych produktów częściowo zakupują od handlarzy -

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów przeróżnych prawdziwych do smażenia świeżych — wyjątkowo do marynowania w beczułkach na zimę	Prawdziwych do suszenia trufli świeżo gotowanych — pod pieczkowe do suszenia	Prawdziwych do suszenia trufli do gotowania świeżo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak — na całą zimę	Tak na całą zimę ordinarnych	Na całą zimę aż do nowych
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ugotowane całe ze słoniną lub masłem smarowane — krajone jako zupę pieczone — — nie — do sera na pierożki — kręgle	Ugotowane po największej części z kwaśnem lub słodkiem mlekiem spożywają — pieczone z surowa kiszoną jako pieczą jadają —	Tylko poczne ugotowane lub pieczone — —
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę czasami herbatę —	nigdy	Nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	ze śliwek gruszek smażą powidła suszą śliwki — gruszki i jabłka	Tylko suszą śliwki gruszki i jabłka	Tak samo — suszą śliwki, gruszki i jabłka
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	3 razy	2 razy — rano i wieczór	2 razy — rano i wieczór
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	pijają wódkę piwo — wino rzadko —	wódkę — piwo — — wino owocowe	wódkę — — —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 2 litrów	4 litrów	Wcale nie —
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Przeważnie piwem mało wódki najmniej wina	Tylko wódką	W małej ilości wódki
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni — 5 dni — całkowicie powrzą	Tak sami	Tak samo
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają mleka masła i sera 3 razy w tygodniu	Całkowity post	Ostry post
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	3% zamożnych	15% mniej zamożnych	82% najuboższych
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	—	Liściem lebrzwanej lobody zbiórej gotują barszcz — jagodami orzechami — grybami: lebrzwanej smoczy kolubinkami —
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Przed 30 laty można było 5% liczyć do mniej zamożnych; jednakże od 88 roku a zwłaszcza przez rozlewy wód w roku 1884 które zlomały najlepszej glebi nad 80 morgów rzeki Dubai Czerwa Miejscowość bardzo zabo[illegible] Radziłów dnia 6 Maja 1891 [illegible]		

Powiat? .....

Jaka miejscowość

Przeciętny stopień dzajności gle

Narodowość lud

1. Ile razy na d jadają zwykle

2. Co jadają na śniadanie

3. Z czego skład zwykle obiad

4. Co jadają na wieczerze

5. Chleb — jaki ja — z czego — czy go — lub czy

6. Inne pieczyw

L. 791. Z. 92. 136 275

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dolina Nazwa miejscowości? Spas (z przysiółkiem Pohoryle i Podzuche)

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna gleba

Narodowość ludzi? narodowości ruska Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy: rano, południe, i wieczór	tak samo	tak samo
	w zimie	" " " "		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	śmietana, chleb, kartofle, ~~chleb~~, mleko, barszcz, a czasem i mięso	te same potrawy, oprócz mięsa czasem chleb, a w zamiast placek owsiany lub kukurudziany tak w lecie jak i w zimie.	mleko, placek żytni lub owsiany kapusta kulcowa, czer kukurudz.
	w lecie, w dni postne	kapusta, barszcz, bób, fasola, chleb kartofle, groch kruszony.		bób, fasola, groch, kapusta barszcz.
	w zimie, w dni zwykłe	chleb, kartofle, otrubina, mleko, śmietana, pirogi		dtto
	w zimie, w dni postne	kapusta, barszcz, kartofle, bób; t. p.		dtto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem,	kwaśne mleko, z plackiem, lub z chlebem, także z dodatkiem mlekiem.	barszcz, mleko, plackiem owsianym lub kukurudz. kapusta.
	w lecie, w dni postne	barszcz, chleb, i kartofle jak jest	kapusta, barszcz, bób i chleb lub placek.	kapusta. barszcz, bób, fasola, i jak jest placek lub chleb
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle z masłem, i z kwaśnem mlekiem pirogi, i mięso chleb	czer z kukurudz. mąki, z mlekiem, fasola, chleb lub placek z kartofle	w zimie te same potrawe z dodatkiem kartofli.
	w zimie, w dni postne	kapusta, barszcz, kartofle, bób fasola chleb	barszcz, kartofle, kapusta, fasola, bób, ~~barszcz~~ chleb lub placek.	te same ~~potrawy~~ z dodatkiem kartofli pieczonej lub innej
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	czer pszenny lub żytni z mlekiem, kartofle ze śmietaną, chleb.	czer żytni, kartofle ze śmietaną i chleb.	czer żytni, lub kukurudziany, lub owsiany i mleko.
	w lecie, w dni postne	kapusta, kartofle, chleb, czasem miód	czer z olejem, kartofle, chleb lub placek.	czer puśny, i placek owsiany
	w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	te same potrawy z dodatkiem
	w zimie, w dni postne	dtto	dtto.	kartofli pieczonej lub innej.
5. Chleb: jaki jadają		chleb razowy a na Wielkanoc i Boże Narodzenie pytlowany.	razowy i pytlowany na Wielkanoc	rzadko pieką, a gdy pieką, to z mąki żytniej i owsianej
z czego się składa		z mąki pszennej i żytniej	żytni i pszenny i owsiany mieszany z żytnią mąką	z żytniej lub jęczmiennej, w zastępstwie używają placków z mąki żytniej lub owsianej.
czy go sami pieką		sami pieką.	sami pieką	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa: jakie używają?		chyba inteligencya jeżeli jest we wsi.	—	—
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły sposób; zaczynają ciasto, po wyklaszeniu dodają mąki i mieszają a po godzinie lub dwóch wsadzają do pieca	placki tymaią różni zamieszonych zaraz do pieca	od chleba iż odrazu wsadzają nie kiszony
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	świeże, i także rano gotowane przechowują na południe i wieczerzę	te same oprócz mięsa którego rzadko jadają	te same oprócz mięsa którego prawie nigdy nie jadają, chyba jest w mieście, to kupią w szynku „juszki."
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, groch, fasola, kartofle, czernigo, bób, kasza z kukurydzy, krup lub z prosa.		
sposób przyrządzania?	barszcz zaprawiony krupami kukurydzianymi lub prosem, kapustę tak samo, groch płucony lub suchy, kartofle płucone z mlekiem, lub suche z masłem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	do dwóch litrów dziennie	jeden litr. dziennie	pół litry dziennie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	najwięcej jeden litr i to stodkiego	pół litry stodkiego dziennie	pół litry dziennie a zaraz i zmiesz
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, zbierane i kwaśne, śmietanę, kwaśną i maślankę.	takie same	słodkie lub kwaśne (zbierane)
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka od krów i owiec	z mleka od krów i owiec	z mleka od krów i owiec.
12. Czy używają masła?	używają.	używają	używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Na Wielkanoc do pasek i bab w małej ilości: a resztę sprzedają.	Na Wielkanoc do pasek: bab w małej ilości a resztę sprzedają	Odnoszą do żydów za naf. sól i kwartę mąki kuku
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina	masło	masła prawdo używają jako omasty chyba tylko w wieczornicach w Boże a w postne: olej konopny i lniany.
w lecie, w dni postne	olej z konopi i lnu	olej z konopi i lnu	
w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	
w zimie, w dni postne	dtto.	dtto.	
15. Jak często spożywają mięso?	W przybliżeniu zjadają mięsa do 50 dni w roku	do 15 dni w roku.	do 3 lub 5 dni w roku.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowina	—	—
krowina	—	—	—
cielęcina	cielęcina	cielęcina	—
baranina	baraniny najwięcej	baranina	baraniny
świnina	najmniej	świnina	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone, barana lub wieprzowe	gotowane i wędzone tylko z baranów	gotowane a wędzone, chyba gdy dostanie z podarunku od krewnego lub sąsiad
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Do 15 dekilogramów	do 5 kilogramów	najwyżej 1. kilogram
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb i śledzi	używają ryb i śledzi	używają ryb i śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	rzadko używają i to prawdy z chlebem	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	są zapasy	są zapasy	są zapasy
buraki	"	"	"
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	"	"	"
czosnek	"	"	"
ogórki	"	"	"
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	"	"	"
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	suchy lub kłucony (tarty)	jak najzamożniejsi	jak mniej zamożni.
bób	suchy		
fasola	sucha lub z śliwkami, jabłkami i gruszkami	i z tym dodatkiem i mąkę kukurudzianą kupują w mieście	
soczewica	—		
kukurudza	mąka kukurudziana		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kaszę kręconą i krupy do przyprawy kapusty lub barszcza	dtto jak najzamożniejsi	żytnią, kukurudziane i jaglane.
jęczmienne	dtto	dtto	
jaglanne	dtto i na gołąbki	dtto	
przenne	dtto	kukurudziane.	wyrabiają sami na żarnach lub kupują po sklepach.
na żarnach wyrabiają sami lub kupują po sklepach			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają ze swego zboża lub kupują po miastach	jak najzamożniejsi z wyjątkiem pszennej i kreconej której rzadko używają. Zapasów nie robią	używają mąki żytniej, owsianej, najwięcej jęczmiennej, kukurudzianej które najczęściej kupują po ~~sąsiad~~ pośrednich miastach. Zapasów nie robią.
żytnia	używają		
owsiana	używają		
hreczana	używają		
jęczmienna	używają		
kukurydzana	używają		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych, suszonych a marynowanie; białe, podpiźniki, grzyby prawdziwe i czerwieniaki.	jak najzamożniejsi —	Jak najzamożniejsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy na zimę i do nasienia (sadzenia).	dto.	dto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane kłsrone z mlekiem, w mundurze a potem smażone, i pieczone używają. pieką z tartej kartofli	dto	dto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę	Piją herbatę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki, jabłka i gruszki.	Suszą śliwki, jabłka i gruszki.	dto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	dwa razy lub raz Dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę piwo — —	wódkę piwo	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litrów rocznie oprócz wesel, chrzcin i innych nagód	25 litrów rocznie, oprócz, chrzcin, wesel i t.p.	Więcej pijąc niż zamożniejsi: do 30 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wyż wymienionym potrawami, a dla każda rytlyg pieczeń, kiełbasę i gotowane jaja i kawę później piwem traktują się, a gdy Ksiądz z chatupy to wódkę.	Wyż wymienionymi potrawami, zamiast kawy pują kaszlu mleko gotowane z wódkę i piwem. Piją piwo i wódkę	Jak mniej zamożni tylko z tą różnicą iż dla księdza nie dają pieczeni.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W każdym tygodniu wtorek, poniedziałek, a wszyscy piątek i środę. Cały adwent, a oprócz tego post do matki Boskiej (27 sierpnia) i Piotra i Pawła. 7 tygodni całych poszczą.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najmniej jest „bogatych", więcej „ubogich" a ~~to~~ mniej zamożnych najwięcej tak w Sparze jako też i w dalszych okolicach pińskich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	łobodę którą i teraz przyprawiają.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wogóle oprócz kilkunastu najbogatszych, cała wieś wraz z przysiółkami jest ubogą, istnieją robotników żydowskich, to jest robię i jedzą strawy, poczęgowi w zimie wymrą wyż wymienione drogą tym sposobem zarabiają na życie, a na przednowku to głównie ich pożywieniem jest czer kukurudzienny, z mąki kupowanej zaprawiony jeżeli jest słodkim mlekiem, większą część ziemi uzyskanych pierwszy przepijają.		

Powiat? .....

Jaka miejscowość

Przeciętny stopień dzajności gl

Narodowość lud

1. Ile razy na d jadają zwykl

2. Co jadają na śniadanie

tu obiad

3. Z czego skład zwykle obiad

4. Co jadają na wieczerze

5. Chleb — jaki ja / z czego / czy go / lub czy

6. Inne pieczywa

137

377

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Dolina Nazwa miejscowości? Witowica

Jaka miejscowość? { górzysta? ..... górzysta / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? ..... średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 90 1000 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy —	Dto —	2 razy
	w zimie	2 razy —	Dto —	2 razy
2. Co jadają na śniadanie tu obiad zwany	w lecie, w dni zwykłe	Mleko, kartofle, oszczypek, barszcz kapusty, fasolę, grochu, bób itd.	Dto Dto	w ogóle na
	w lecie, w dni postne	Dto — Dto — Dto	— —	
	w zimie, w dni zwykłe	Dto Dto Dto	Dto Dto	pośnie
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	tak to powszednie nie obiad lecz południek zwany, z powyższych potraw pozostałych, jadają to samo na południek	Dto	Na wiosnę rolnicy jadają obiad ewentualnie (południek) u gospodarza zostającego na robocie, zaś rodzina siebie w ogóle opuszczają tę porę południka.
	w lecie, w dni postne		Dto	
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	Dto Dto		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Mączne potrawy na sleka gotowane —	tak samo	z mącznych potraw bez omasty i nabiału
	w lecie, w dni postne	bez nabiału mączne potrawy,		
	w zimie, w dni zwykłe	pieczone kartofle		
	w zimie, w dni postne	Dto Dto	tak samo	Dto
5. Chleb	jaki jadają	więcej razowy i to prawdy więcej	tak samo	owsiany oszczypek
	z czego się składa	z żyta, jęczmienia, i owsa		
	czy go sami pieką	więcej sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	mało	tak samo	z zarobku przynoszą gotową mąkę.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	w Dnie Wielkanocy pszenny chleb razowy a zwykle pletlowany		chleb żytny razowy kwaszony (zakwas)
	z czego się składają?	z pszenicy więcej kupowanej		—
	z kąd je otrzymują?	kupują w najbliższym miasteczku Kolectowie		zarabiają lub kupują z zarobionych pieniędzy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na ciepłej wodzie, tak zwanej (Chlebłosł.: j: woda zagrana a nadwyżki dzień wymieszają a po wykiśnięciu wyrabiają i sadzają do pieca otrzymują chleb z pieczony.	tacta rozrabiają rozczyn	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na mleku, jajek i korzenia dodają: j: cynamon i szafran	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jarzyne i mięsne		
Nazwy ich?	oprócz jarzyn kulesza, czyr, barszczu pomarańcze burakami zazyrano kapusta i t: p:	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	prócz nabiału i słoniny, pietrzelki i cebuli, zwanej (Zakayzka.)		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	bardzo w małej ilości dla domu zapotrzebuję, gdyż resztę zachowują na sprzedaż czego oppędzają wydatki: świeca, soli, siarniki i t: p:		nie używają mleka parne potrawy
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkiego bardzo mało tylko kwaśnego mleka i maślanki a więcej serwatki z której barszcz serwetarny wyrabiają a resztę sprzedają na targach		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają przeważnie na sprzedaż z mleka kwaśnego zgotowanego		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Dla siebie bardzo w małej ilości nie mają nigdy zapasu		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają tylko w dnie mięsne tylko do polijania barszcza zaś resztę uprzątanych sprzedają.		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	tylko mleka	Dto Dto	z olejem najwięcej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	tak samo	Dto Dto	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	we wszystkich III odk: tylko w dnie świąteczne i odpustowe		
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina	baraniny	—	—
świnina	i świniny	—	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	zwykle tylko gotowane		
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko kiedy i to tylko dla chorego resztę wysprzedają. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	u ludności wiejskiej tu osobliwie i w okolicy tej zaledwie wypadnie na jednego 7 do 8 funtów		
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb dwoiakich w potoczkach łapanych rakiem, śledzi używają w dnie postne, kupując takowe w mieście. —		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jeżeli kto z gospodarzy posiada prowadzą pasiekę, to po wybieniu sprzedaje nie pozostawiając dla domu tylko małą ilość na wilię i do grania wódki		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	bardzo mało w tej miejscowości, bo koniecznie wodnistej gleby		
buraki	prawie u każdego gospodarza znajdzie się w małej ilości		
karpiele	— —	— —	— —
kalarepa	tylko po domach wyższych		
cebula	prawie u każdego po trochu		
czosnek	wszędzie więcej jary, ozimego mało tu.		
ogórki	więcej kupują a niżeli sadzą.		
kapusta świeża	prawie i u najbiedniejszego znajdzie się mały zapas		
„ kiszona	kiszona i słodka		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	więcej tyczny a także i po kartoflach sadzony		
bób	tylko siany		
fasola	tyczna i pieszna		
soczewica	— —		
kukurudza	kukurudzę kupują —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	kupują		
jęczmienne	robią sami gospodarzy		
jaglanne	kupują		
przenne	— —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	bardzo rzadko kiedy		
żytnia	swojej używanej razowej		
owsiana	po największej części		
hreczana	—		
jęczmienna	swoja		
kukurydzana	kupna		
ziemniaczana	tu nieużywana i nieznana		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	prawdziwych (bukowe) grybe, surowych	suszone i świeże, tylko do gotowania	kwaszą rydzki i bia
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	na zimę zakupują za wyborną pożywę.	z ogrodu służy za nasiona	i na przedno
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Suche okrobane, i pieczone	w łupie gotowane,	odsyszerone, kluczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	zwykle do kiszonych potrawy		używane bez chleb
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	tak zwane (bulbianniki)		tarte kartofle z mąką upieczo
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	owoce tylko suszony		ugotowane
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 Razy dziennie rano i wieczór		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	1 — — — —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 30 litrów,	pijaki zaś prawie	1/2 litra dziennie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	piwa	bardzo mało
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dnie. t. j. poniedziałek,	Środa i	piątek
	zupełnie	postrzegą	
	zupełnie	postrzegą	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zupełnie	nieużywają	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	grzybami	i rybą	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

17c 138 279

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Probobycz Nazwa miejscowości? Dołhe górskie

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } okolica górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna jako równina położona nad rzeką Stryjem.

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1592 ~~1600~~ dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy dziennie	tak samo	tak samo
	w zimie	dwa razy dziennie		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleczne potrawy	tak samo	tak samo
	w lecie, w dni postne	barszcz owsiany, bób, kartofle		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz burakowy, chleb, bób, kartofle i. t. d.		
	w zimie, w dni postne	mniej więcej jak w zwykłe dni, ale bez masły		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mleczne strawy, lub gotowane na zętgey	również	również
	w lecie, w dni postne	barszcz, kapusta ziemniaki bób i. t. d.		
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta ziemniaki pirogi		
	w zimie, w dni postne	barszcz kapusta kartofle		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle lub pozostałości obiadowe	również	również
	w lecie, w dni postne	również		
	w zimie, w dni zwykłe	właściwej wieczerzy nie ma		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	owsiany (oszczypki) i żytny	również	również
	z czego się składa	z jednakowej mąki		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	żadnych	żadnych	żadnych
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	również	również
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz burakowy, barszcz owsiany (kisyłycia) kasza owsiana, kartofle bób groch pirogi, kapusta	również	również
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 kwarty	również	cały rok swego nie pokosztują, tylko na zarobkach
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nie wiele		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	zwykłe mleko słodkie i kwaśne i śmietanę	również	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	bardzo mało, i prawie nie do użytku tylko koło owczych ludzi lepiej umieją	również	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają. Dla innych ludzi nie do użytku — topione	również	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	na sprzedaż	również	również
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleko i zetyca,	również	Po największej części postnych potraw używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	ser owczy słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	na święta i komasznie	również	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	również	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane świńskie wędzone	również	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 ℔	3 ℔	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają, bo płynie rzeka Styr	również	również
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—	również	również
buraki	buraki		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	cebula		
czosnek	czosnek		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kapusta kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	jako strawa i przyprawa	również	również
bób	tak samo		
fasola	tak samo		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	—	również	również
jęczmienne	jęczmienne jako pęcak i owsiane		
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	w niewielkiej ilości	również	również
żytnia	żytniej		
owsiana	owsianej		
hreczana	—		
jęczmienna	mało		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają. Hrzyby na bukach rosnące i podpinków jesiennych gotowane	również	również
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	również	również
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe gotowane, na zupę i pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	również	również
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki bulbiemki, zwane		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	owoce suszą	również	również
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz na dzień	również	również
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka główny napój	również	również
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	6 litrów	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	również	również
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni, poniedziałek, środa i piątek cały post cały post i dwa jeszcze dwutygodniowe przed św. Piotrem i Pawłem i Wniebowzięciem Matki Boskiej		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	—		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 15%	mniej zamożnych 60%	biednych 25%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	zarobkami jakie mają w zajędnich kopalniach opędzają przednowki jak w zwykłym czasie. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

139 221

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Drohobycz Nazwa miejscowości? Dobrowlany

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna?

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1800 1670

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	Dwa razy
	w zimie		trzy razy	Dwa razy	Dwa razy.
2. Co jadają na ~~śniadanie~~ obiad	w lecie	w dni zwykłe	kasza z mlekiem, kartofle z serem, barszcz, pirogi.	barszcz, kapusta, kartofle kasza	kapusta kartofle barszcz
		w dni postne	kapusta groch, fasola, kartofle z olejem.	kapusta groch, kartofle bób	kapusta, groch fasola
	w zimie	w dni zwykłe / w dni postne	to samo.	to samo	to samo.
3. Z czego składa się zwykle ~~obiad~~ południek	w lecie	w dni zwykłe	kasza, z mlekiem, barszcz z kartoflami; ~~ko~~ kartofle z serem	kapusta z grochem, barszcz z kartoflami.	kartofle, lub kapusta
		w dni postne	barszcz, kapusta, z polewką	kartofle pieczone lub gotowane.	kartofle, barszcz, fasola.
	w zimie	w dni zwykłe	to samo	to samo.	to samo.
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kasza z mlekiem, barszcz kartoflami,	barszcz, albo kapusta z grochem.	barszcz, kartofle, albo fasola
		w dni postne	kapusta z fasolą, albo kartofle z olejem.	kartofle, bób.	to samo
	w zimie	w dni zwykłe / w dni postne	to samo.	to samo	to samo.
5. Chleb	jaki jadają		zarowy	zarowy	zarowy
	z czego się składa		z żyta i pszenicy	z żyta i jęczmienia	z jęczmienia, kartofli, grochu mielony.
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		———	———	———
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pirogi z kartoflami, z kapusta z kaszą placki z pszennej mąki.	pirogi z kartoflami z kapustą.	pirogi z kartoflami
	z czego się składają?				———
	z kąd je otrzymują?		piekę w domu	piekę w domu.	piekę w domu.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba? / innego pieczywa?	jak zwyczajnie	jak zwyczajnie	jak zwyczajnie
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, fasola, kartofle, bób, groch, rzeżuchę, kluski, kaszę, mamałygę, i t. p.	te same potrawy	te same
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	używają przeciętnie 1/4 lit. na osobę	używają mleko od własnej krowy.	po największej części używają mleko z buchu krów.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	sporządzają potrawy i używają takie same mleko przeważnie kwaśne i maślanka.	tak same	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek oraz chcą na sprzedaż	na własny użytek	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bardzo rzadko nie robią zapasów	bardzo rzadko zapasów nie mają.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do przyprawy	do przyprawy	Do przyprawy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe	mleko	mleko	—
w lecie: w dni postne	olej	olej	— bez omasty.
w zimie: w dni zwykłe	mleko	mleko	
w zimie: w dni postne	olej	olej	nasami olej.
15. Jak często spożywają mięso?	w dni bardziej świąteczne	rzadziej	na wielkie święta.
16. Jakie mięso jadają: wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowina, świnina	krowiny	krowiny.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, wędzone	gotowane, wędzone	gotowane
18. Czy używają drobiu?	rzadziej słabości	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Klg.	4 Klg	2 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew świeżo w piwnicach; buraki kiszone; cebula i czosnek w wiązkach; ogórki kiszone; kapusta świeża tamże; kiszona tamże	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch gotowany parowy; bób gotowany; fasola gotowana; kukurudza gotowana.	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane kupują; jęczmienne sami wyrabiają; jaglanne kupują; przenne —	sami wyrabiają; kupują	sami wyrabiają; kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna bywa używana; żytnia na chleb; owsiana —; hreczana —; jęczmienna używają; kukurydzana używają	wód ks.; na chleb; —; —; używają; używają	—; —; —; —; na chleb; używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	gotują świeże	gotują świeże	gotują świeże
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane pieczone	gotowane pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią z gruszki, śliwki i jabłka.	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2	2	2
w zimie	3	3	2
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	wódkę	wódkę.
piwo	piwo	piwo	
miód	—		
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litr	20 litr	15 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsne i mleczne potrawy.	[illegible]	mleczne potrawy.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni	2 dni	2 dni
w tygodniu adwentowym	3 dni	3 dni	3 dni
w tygodniu wielkiego postu	przez cały wielki post	cały wielki post	przez cały post.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1/4 czyli cały kurnik; mniej zamożnych 2/4 " " " ubogich 1/4 " " "		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

140 283

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Drohobycz Nazwa miejscowości? Gaje niżne

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruscini Liczba ludności? 2000. 1937

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Kartofle, ścieranką lub kaszę jaglaną w lecie i zimie, w dni zwykłe i postne	kartofle i ścieranką	kartofle
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Kapusta z groszem lub fasolą i pencak czasem barszcz w dni postne żur z bobem		kwasówka z bobem lub kapusta
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	przeważnie kartofle lub to co obiadu zostanie w lecie i zimie w dni zwykłe i post.		kartofle.
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	żytni, z mąki żytniej zmieszany z kartoflą		prażne placki zwane palenice z mąki żytniej lub jęczmiennej zmieszane z kapustą
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }	pierogi z kartofli, kukurydzy lub grochu sami pieką		z kartofli zmieszane z kapustą

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	palą drzewem w piekarskim piecu i tam piecą	piecu i tam piecą	chleb i pierogi
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	/		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ścieranka, kasza jaglana jęczmienna i owsiana, pencak, kartofle, barszcz, gwarówka, kapusta, pierogi, fasola, groch, bób i żur. — pencak opiekają się wstępnie dlatego tylko najgęstniejszy nie było i tak się gotuje — żur zaciskają się owsianą na 24. godzin a potem		ścieranka, kartofle kapusta i barszcz i żur, narzezwucie trzeci gotuje się
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przeważnie w lecie mleka używają na jednę osobę przeciętnie przyp. 1/2 litr.	1/4. litr.	wcale nie używają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie		wcale nie używają.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	bardzo mało i to na swój użytek z mleka krowiego		nie wyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bardzo mało i to w lecie zapasów żadnych nie robią.		nie używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało — przeważnie gotowane lub jajecznicę do potraw nie dają —		nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleko, ser, masło bardzo mało, sadło a wcale prawie olej lniany.		olej lniany.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	na wielkanoc, na parafiał i na komasnicę.		wcale nie używają.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	krowina i świnina		wcale żadnego nie jadają.
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	bardzo mało	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2. kilogramy	1. kilogram	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają, w postu śledzie.		—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do kutii na Boże narodzenie.		do kutii na Boże narodzenie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew, buraki, kartofle, cebula, rzaneck, ogórki i kapusta kiszona.		kartofle.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotowany cały lub kłócony, bób cały, fasola cała z tą wodą w której się gotuje lub kłócona		groch cały lub kłócony z kapustą i bób.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	używają krup jęczmiennych, owsianych i jaglanych, które same wyrabiają.		krup jęczmiennych,
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	używają mąki przennej, żytniej i jęczmiennej z własnego zboża, które u młynie mielą.		kupują w sklepach.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grybów używają – prawdziwe grzyby, rozary, podpiónki i pieczarki, jedzą świeże lub suszą na zimę.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Najwięcej robią zapasy ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone, gotowane w łupach, czyszczone z łupin, misto i tak zwane z juszką niektórzy mieszają do chleba. pieką z nich placki.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	żadnych	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	jeden raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	przeważnie wódkę niektórzy piwo	przeważnie —	wódkę. —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	trzy litr.	dwa litr.	1. litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę i piwem	wódkę i piwem	wódkę.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni – środa i piątek wszystkie dni wszystkie dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 40. proc. mniéj zamożnych 50 proc. ubogich 10. proc.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kokorudziankę.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

141 225

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Drohobycz Nazwa miejscowości? Lisznia.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna. / średnio urodzajna? / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? ruska. Liczba ludności? ~~1200~~ 1339

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy.
	w zimie	trzy razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mączne strawy z nabiałem i kartoflane	tak samo	t. s.
	w lecie, w dni postne	" " z olejem	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	" " z nabiałem	"	"
	w zimie, w dni postne	" " z olejem	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapusta, kasza pszoniana, łohaza jęczmienna kartofla, groch, bób i fasola a niektóre z tych straw najczęściej z mlekiem.	tak samo	
	w lecie, w dni postne	To samo z olejem.	—	—
	w zimie, w dni zwykłe	" z mlekiem.	t. s.	t. s.
	w zimie, w dni postne	" z olejem	t. s.	t. s.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe; w lecie, w dni postne; w zimie, w dni zwykłe; w zimie, w dni postne	Tak samo	t. s.	t. s.
5. Chleb	jaki jadają	rarowy	t. s.	t. s.
	z czego się składa	z żyta i jęczmienia.		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupują.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	żadne	~	~
	z czego się składają?	~		
	z kąd je otrzymują?	~	~	~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w wieczór rozczyniają ber drożdży z kwaśnem ciastem, rano miesza a po wyrośnięciu w gorący piec sadzają		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	nie robią.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Najwięcej z jarzyn.	t. s.	t. s.
Nazwy ich?	barszcz, kapusta i kartofla		
sposób przyrządzania?	z grochem i fasolą.	t. s.	t. s.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają. Po pół litra na jednę osobę.	t. s.	t. s.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	"		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie słodkie świeże.		"
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają na własny użytek.		"
12. Czy używają masła?	mało.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią (sprzedają)	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają (sprzedają.)		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	sadła.	t. s.	t. s.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy na rok	t. s.	t. s.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	świnina	"	"
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	"	"
18. Czy używają drobiu?	nie używają	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	w post śledzi	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	na wilię	t.s.	t.s.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	zakopują w kopce		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	na strychu w siamie.	"	"
czosnek	" "	"	"
ogórki	— —		
kapusta świeża			
„ kiszona	w beczkach	"	"
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	sam i do przyprawy kapusty	"	"
bób	sam	"	"
fasola	sama i do przyprawy kapusty	"	"
soczewica	— —	—	—
kukurudza	— —	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	jęczmienne		
jaglanne	jaglanne i sami wyrabiają.	"	"
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	z własnej pszenicy mielą mąkę.	"	"
żytnia	Takie	"	"
owsiana	—	—	—
hreczana	mało.	"	"
jęczmienna	mało	"	"
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają gotują surowe i suszone.	" "	- "
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopują do kopców	"	-
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone i gotowane	"	"
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają.	"	"
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	—	—	—
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz w lecie i zimie	"	"
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka	wódka	t. s.	t. s.
piwo	—	—	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie da się obliczyć, ale na boo dorosłych wypadnie dziennie najmniej 1 centylitr. (czyli 22 Hl. rocznie)		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	t. s.	t. s.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	cały post		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych połowa mniej zamożnych 1/4 ubogich 1/3		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	To samo skupują.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wody zdrowej do picia niema. Do picia i gotowania używają rzecznej wody, po największej części takie zanieczyszczonej. Lud w ogóle chorowity (skrofuły.)		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Drohobycki Nazwa miejscowości? Medenice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska, ruska, żydowska i niemiecka Liczba ludności? ~~po nad 2000~~ 2430

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		5 razy	3 razy	1 do 2 razy
	w zimie		5 razy	" "	" "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Rolnicy w ogóle potrawy gotowane i chleb; omaszczone, barszcz, kapustę, kaszę jaglaną z mlekiem, w dnie postne te same potrawy ale nie omaszczone w zimie tak samo	Tak samo jak wyżej tylko nie omaszczone potrawy	Chleb, przeważnie z ziemniakiem lub cebulą i solą —
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe		W zimie tak samo	W zimie tak samo
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Obiad zjadają o godzinie 8 rano o 11, przekąska o 1. Południek, o 4. podwieczorek, o 8 godzinie wieczerzę. Na obiad jedzą: kapustę, barszcz, i kaszę jaglaną z mlekiem lub zamiast tej, łokarzę (ręcak) z fasolą, groch lub bób i kawałka w tłuszcz. W dnie świąteczne pierogi ze śmietaną lub masłem, jako dodatek do powyższego obiadu a czasem mięso z kury lub gęsi.		
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Na wieczerzę jadają zwykle te same potrawy pozostałe z obiadu a w przeciwnym razie gotują kartofle i jedzą z kwaśnem mlekiem czyli z podmiełanem albo z pierogami pieczonymi z kartofli i sera. W dnie postne te same potrawy lecz bez mleka i o maśle.		
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		Jedzemy w dnie świąteczne żytni a w dnie zwykłe —		
	z czego się składa		pytlowany a najczęściej razowy.		
	czy go sami pieką		Piekę sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Kwysze i pierogi pieczone. Kwysze z mąki pszennej z dodatkiem nieco korzenia i mleka. Pierogi z ciasta pszennego rozłożonego w które zawijają podduszoną kartofli z serem lub zamiast kartofli, popmotę albo jaglaną kaszę — Piekę sami. —		
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Już wyżej podano		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	W Medenicach używają nastę-pujących potraw w ogóle: Rosół, mięso pie-czeń, borsz, kapusta, pierogi, kluski, kasza		
Nazwy ich?	fasola, groch, bób, zupa kartoflana		
sposób przyrządzania?	zwykły.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	100 litrów		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	50 „		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego, kwaśnego, nie zbieranego, zbieranego, śmietany, śmietanki, maślanki i serwatki.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają ser na własny użytek z mleka kwaśnego jak zwykle.		
12. Czy używają masła?	W Medenicach ludność używa masła, na zimę nie robią zapasów.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj do potraw osobno i do potraw		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	omasty jak masła stoi ny sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	jak wyżej		
15. Jak często spożywają mięso?	Ludność w niedziele i w wię-ksze święta ale niezbyt.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Wołowinę		
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina	———		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	zające i króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, solone, wędzone		
18. Czy używają drobiu?	Używają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogramów	5	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają przaśny.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Zapasy są naziemą z jarzyn tu wymienionych		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Są używane / gotowane w wodzie i omaszczone a często nie omaszczone		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają wszystkie tu naprowadzone kasze i sami wyrabiają.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	W Medzinach używają tylko mąki: przennej, żytniej, jęczmiennej i kukurudzianej i robią zapasy.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów, kozarów podpiensk, i pieczarek i świeże i suszone.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Znakomite		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	W łupie, suszone, zu pyr-		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Kiszogi		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią mianowicie jako suszony owoc i na polewkę.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę / piwo / miód / wino / —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 litrów		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 7 dni / 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 ludzi jest zamożnych 20, mniejzamożnych 55 a ubogich 25.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodów i przednowków żywią się tak zwanym owsianym żurem czyli kisielem i kukurudzianą mąką.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Nie ma nic szczególnego czyli osobliwszego do zanotowania. Tylko w zwykle dla mniej zamożnych i najuboższych nic da się nic innego powiedzieć szczegółowo, tylko to, że używają tego samego sposobu żywienia się ale stosunkowo skromniej i najskromniej.		

143 289

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Drohobycz Nazwa miejscowości? Opaka

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? ~~1578~~ 1602

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	3 razy	v. to	v. to
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	barszcz, kapusta, kartofle kwas z kapusty zwany rosół, kawka, czyr owsiany	v. to	v. to
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	to samo co wyżéj	v. to	v. to
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	kartofle	v. to	v. to
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	żytni, owsiany nie wypieczony; sami pieką	v. to	v. to
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }	pirogi z kartofli z serem albo brynzą, także kartofle zmieszane z kapustą, tak zwane kapuścianiki	v. to	v. to

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	przaśny chleb zwany oszczypkami, kiszony na kwaśnem cieście pieczony zwykłym sposobem.	v. t.	v. t.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pirogi z kartofli zaprawiane serem lub brynzą ~~a~~ w braku tego cebulą pieprzem i kapustą,		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kapusta, bób, groch, kar, tofla, pencak zwany tokaza, krupy jęczmienne i owsiane, pirogi gotowane i kisełycia albo kisel, tą ostatnią przyrządza się w następujący sposób: miele się grubo owies i zakiszasz się na noc kwaśnem ciastem, na drugi dzień rozpuszcza się gorącą wodą, cedzi się przez przetak, aby osiek z owsa został, a następnie gotuje się dopóki nie zgęstnieje jak polewka z owoców.	v. t.	v. t.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/4 litry	v. t.	v. t.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/8 litry		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne	v. t.	v. t.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	brynzę	v. t.	v. t.
12. Czy używają masła?	na smarowanie włosów	v. t.	v. t.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasów nie robią z powodu małej ilości mleka		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	pieką tylko dla małych dzieci na ogniu w piecu	v. t.	v. t.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	oleju	v. t.	v. t.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	2 lub 3 razy na rok	v. t.	v. t.
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	baraninę i świninę	v. t.	v. t.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wędzone nie solone trochę cuchnące	v. t.	v. t.
18. Czy używają drobiu?	nie używają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 klgr.	v to	1/2 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	w targowym dniu w mieście śledzie mieszane	v to	v to
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu używają do wódki przy familijnej fecie	v to	v to
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	buraki cebula czosnek kapusta kiszona	v to	v to
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	kłócony do kapusty albo do barszczu do barszczu i kisełycu, a na wigilją Bożego narodzenia gotują pirogi z bobu gotowane	v to	v to
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	jęczmienne i owsiane	v to	v to
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	na paskę a w niedzielę i święta na czyr na chleb na czyr i na zaprasznę zwana pidbyrka do kapusty i barszczu mąkę pozemną kupują w mieście z nadpsutej kartofli zmieszana z jakąkolwiek na chleb	v to	v to

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów suszonych	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopują w jamę	nie	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane w łupie, ubierane z łup i mięsa z celulą i makiem, gotują zupę kartoflaną, zepsutej kartofli używają jako domieszki do chleba	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone i gruszki i jabłka	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	2 razy	nie	nie
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	wódkę rzadko piwo	nie	nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litrów	nie	nie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką z miodem pirogami gotowanymi i pieczonymi i mięsem.	nie	nie
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	2 / 7 / 7		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają ?		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 7	53	40
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

144 221

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Drohobycz Nazwa miejscowości? Orove

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna na nizinach – większa część górzystej nieurodzajnej

Narodowość ludzi? Ruini † Liczba ludności? 2530.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy: rano, w południe i wieczór	tak samo	Jeżeli mamo co to i raz czasem rzadko dwa
	w zimie	tak samo	tak samo	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, kapustę, kartofle lub chleb z mlekiem		czyż owsiany
	w lecie, w dni postne	to samo wyjąwszy mleko		
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz z bobem kapustę i kartofle z chlebem		czyż. i kartofle
	w zimie, w dni postne	po największej części owsianem		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Jak przy 2. czasem w dwie pierogi z serem z mięsem z kartoflami rzadki z śmietaną		kapustę i barszcz z bu raków rzadko z nabiałem.
	w lecie, w dni postne	Jak przy 2. —		tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		to samo z dodatkiem kartofli. —
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle i chleb		
	w lecie, w dni postne	tak samo		czyż owsiany
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo i rzadki pozostałe z obiadu		
	w zimie, w dni postne	—		kartofle pieczone
5. Chleb: jaki jadają		Owsiany rzadko żytni	tak samo jak zamożniejsi. —	tylko owsiany
z czego się składa		z mąki owsianej lub żytnej	z mąki i wody	z mąki owsianej i wody
czy go sami pieką		sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Placki owsiane, tak zwane oszczypki	Jak przy zamożniejszych.	Jak przy zamożniejszych. —
z czego się składają?		z mąki owsianej	i wody	czasem bez soli
z kąd je otrzymują?		własny produkt.	własny produkt.	

1

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecach zwykłych i rozczynią, ją w wieczór na drugi dzień pieką	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki pieką zaraz po zrobieniu		tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kartofle, barszcz, kapusta kiszona, bob, groch i czyr owsiany tak zwany żur --		
sposób przyrządzania?	w zwykły sposób.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	dla braku pasz mleka bardzo mało używają		w całe nie tylko na robocie u zamożniejszych
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	jak w lecie tak w zimie		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie lub kwaśne - śmietany		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z owczego i krowiego mleka tylko przez 3 miesięcy od owiec przez lato od krowy. -		—
12. Czy używają masła?	bardzo mało		—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Na zimę nie wyrabiają zapasów		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nigdy ani osobno ani do potraw i tylko na wielkanocne święta		zapasy sprzedają żydom za uzyskany grosz kupują sól i mąkę.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Po największej części olej z kukurydzy, lata się bez innej omasty nie używają. -		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko przy obrzędach i na wielkanocne święta	komunikach i weselach też nie wszyscy. -	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina wzdłuż ani.	wzdłuż baranina	żadnego
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina bardzo mało.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane		nie używają tylko przy obrzędach.
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 kilogramy	Jeden przy zamożniejszych	Tylko przy jednej okazyi
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest	jest	jest
buraki	jest	jest	jest
karpiele	—		—
kalarepa	—		—
cebula	jest		—
czosnek	jest		—
ogórki	—		—
kapusta świeża	—		—
„ kiszona	jest		—
i. t. d.			jest
			—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch gotowany		
bób	bób samo		
fasola	bardzo rzadko z powodu zimnego klimatu nie rodzi się		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	Jęczmienne orzane	
jęczmienne	—	wyrabiają sami	
jaglanne	—	mi nieznane	
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	—		
żytnia	rzadko		
owsiana	Główne pożywienie sami mielą		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	bardzo mało suszone —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane lub pieczone czasem z solą razko z chlebem Pieką też owane pierogi. — —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jedne Jabłka, gruszki, i śliwy suszą na zimę i używają jako przyprawę do jedzenia. —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	raz / dwa		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódki piją [illegible] za co. — / — / — / —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Już wielu mieszkańców wstrzymało się od wódki a ci co piją jedna osoba przeciętnie 3 litry.	jeżeli ma się trafi przy okazyji. —	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, kapustą, barszczem z mięsem i chlebem osobliwie owsianem. —	bez samo	bez bardzo rzadko.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni Poniedziałek, Sobota, i Piątek. do Św. Piotra i do Matki Boskiej i Narodzenie Pana Jezusa 52 dni / 40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Największy procent najuboższych. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Grzyam owsianym Łobodą (i szpinak)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Drohobycz Nazwa miejscowości? Stebnik

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio-urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? ~~1772~~ 1786

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	dwa razy	dwa razy
	w zimie	trzy razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartoflę, barszcz, kapustę ścierankę z mlekiem.	do	do
	w lecie, w dni postne	Gołąbki z kapusty na oleju, zamiaszka z olejem, pierogi z olejem i t.d.		
	w zimie, w dni zwykłe	do		
	w zimie, w dni postne	do		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mleko kwaśne z chlebem - lub zamieszka ze słodkim mlekiem.		kartoflę, chleb razam z mlekiem
	w lecie, w dni postne	ścierankę na rosole, barszcz kartoflę i t.d. na oleju.	do	do
	w zimie, w dni zwykłe	kartoflę, barszcz, kapustę, łób pierogi z masłem lub słoniną.		
	w zimie, w dni postne	wszelka jarzyna z olejem	do	do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	chleb, kartofla, Tokaza (jęczmień utłuczony w stępie) z mlekiem	do	do
	w lecie, w dni postne	chleb, kartofla, Tokaza z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	do		
	w zimie, w dni postne	do		
5. Chleb	jaki jadają	żytni, rzadka jęczmienny	do	najczęściej kupują za zarobione pieniądze w publicznych fabrykach.
	z czego się składa	z mąki, wody i kwaśnego ciasta		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pszeniczne - bez tykwa na święta Bożego Narodzenia lub Wielkanoc	do	
	z czego się składają?	pytlowana mąką na drożdżach		
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają		kupują w publicznym Drohobyczu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mieszą żytną mąkę rękami w cebrzykach, Dzieżach lub nieckach –	tak samo	z kupnej mąki wypiekają lub najęności kupują gotowe pieczywo –
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	sam sam	do	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne		
Nazwy ich?	Kartofle, fasola, groch, bób, Łohaza z jęczmieniu i t. d. –		
sposób przyrządzania?	Kartofle duszoną, z polewką – fasola na kwaśno lub do barszczu, groch z kapustą lub omaszczony i t. d.	do	do
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół kwarty		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	do	do	mało którzy używają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie w zimie ~~zbi~~ zaś ~~zbierane~~ kwaśne w lecie –	do	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery z kwaśnego mleka na użytek własny lub na sprzedaż	do	nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione solone	do	kupne masło
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	omaszczenie z jaj – tudzież dają do potraw		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, sera, i t. d. słoniny.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej.	do	do
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	w niedziele i święta uroczyste	do	do
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowinę		
cielęcina	cielęcinę	do	do
baranina	baraninę		
świnina	świninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	na rosół – lub czasami na pieczeń	do	do
18. Czy używają drobiu?	czasami	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	17 Klg.	13	15
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi z oraczu prostu	do	do
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie —	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew / buraki / karpiele kalarepa cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	do	—
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotowany bób gotowany fasola gotowana soczewica — kukurudza —	do	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) — jęczmienne — jaglanne przenne	jęczmienne używają (swój wyrób) kupują czasami kupują	do	kupuje do
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna / żytnia / owsiana — hreczana — jęczmienna / kukurydzana — ziemniaczana —	robią zapasy robią zapasy	robią zapasy lub kupują robią zapasy lub kupują	— —	kupują kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże, ~~sm~~ smażone lub gotowane	do	do
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	do	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe lub duszone a czasami pieczone. —	do	do
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	czasami placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	niektórzy piją kawę i herbatę	do	niektórzy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	wyrabiają niektóry powidła, suszone śliwki, gruszki lub jabłka. —	do	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	przeważnie wódkę i dość często piwo		
piwo	/		
miód	nie		
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 litrów		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem a czasem i winem	wódką	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	środa, piątek a niektórzy poniedziałek		
w tygodniu adwentowym	wszystkie dni w tygodniu		
w tygodniu wielkiego postu	~~cała~~ dni wszystkie tygodni nie wyłączając niedzieli		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bardzo rzadko kto używa nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2% zamożnych, 3% mniej zamożnych a 5% ubogich liczą na każdych 100 gospodarzy		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kupą kukurydzianką, serratką, łobodą i t. d.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

146 195

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Drohobycz Nazwa miejscowości? Tustanowice

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Liczba ludności? 4154. 4085

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie	dwa razy dziennie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	mleko i kartofle	kartofle barszcz	kartofle
	w lecie: w dni postne	kartofle i chleb	kartofle i chleb	kartofle
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	kaszy jęczmienne lub kasza na mleku, kartofle lub pierogi w dni świąteczne czasami rosół i mięso	kasza na mleku lub barszcz kartofle a w dni świąteczne pierogi rzadko rosół i mięso	barszcz, kartofle
	w lecie: w dni postne	barszcz kartofle	barszcz, kartofle	kartofle
	w zimie: w dni zwykłe	czasami rosół i mięso		
	w zimie: w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	barszcz i kartofle lub kasza na mleku, jaja smażone	barszcz i kartofle	kartofle
	w lecie: w dni postne	barszcz i kartofle	barszcz i kartofle	kartofle
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy	żytni razowy	żytni razowy
	z czego się składa	z mąki żytnej razowej	z mąki żytnej razowej czasą z jęczmienną	z mąki jęczmiennej ~~zmięszanej~~ z żytną
	czy go sami pieką	sami wypiekają	sami wypiekają	kupują od miejscowych izraelitów wypiekających chleb
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	w czasie świąt babki, placki babki	w czasie świąt placki babki	
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?			
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	pierogi, barszcz, kartofle, mięso.	barszcz, pierogi, kartofle mięso	kartofle, barszcz
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	25	20	20
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	10	10	5
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, zbierane	mleko słodkie kwaśne, zbierane	mleko słodkie, kwaśne zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka	—	—
12. Czy używają masła?	używają	używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaja smażone	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	masło	—	—
w lecie, w dni postne	olej	olej, mleko	olej
w zimie, w dni zwykłe	słonina, smalec	słonina	—
w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy w tygodniu	raz w tygodniu	kilka razy do roku
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowinę, cielęcinę, baraninę świninę	krowinę, świninę	krowinę
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują ~~rosół~~ mięso na rosół lub pieką w blasze.	jako rosół	jako rosół
18. Czy używają drobiu?	używają	rzadko kiedy	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 kilo	10 kilo	pięć kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jako przyprawy do wódki	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ~~ogórki~~, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	są	są	—
23. Czy są używane i w jakiej formie? groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	są używane groch, bób, fasola gotowane	są używane groch, fasola, bób gotowane	są używane bób
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują	kupują	—
jęczmienne	sami wyrabiają	sami wyrabiają	kupują
jaglanne	kupują w sklepach izrael.	—	—
przenne	kupują	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	używają pszennej, żytniej, jęczmiennej, ziemniaczanej	żytnej, ziemniaczanej, jęczmiennej	jęczmiennej, żytnej, ziemniaczanej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże i surowe	świeże i surowe	świeże i surowe
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone i jako mąkę	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	wypiekają	wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki, jabłka suszą	gruszki, jabłka suszą	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy	dwa razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litrów	8 litrów	6 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, mięsiwem, grzybami, owocami gotowanemi	wódką, chlebem, kaszami	wódką, chlebem, kartoflami, kaszami
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni	trzy dni	prawie zawsze post
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	trzy dni	trzy dni	
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	sześć dni	sześć dni	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 6% mniej zamożnych 50% reszta ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kartoflami, Tobołą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Podane tu jest tylko życie tutejszych mieszkańców obr: gr. i rz: kat., - żydzi zamieszkali dalej w liczbie około 1600 dusz prowadzą życie takie jak w innych miasteczkach.		

Birenna 18.

147

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice Nazwa miejscowości? Biecz

Jaka miejscowość? { górzysta? — pagórkowata? pagórkowata a raczej średniogórzysta. nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — średnio urodzajna? średniourodzajna. nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? Trzy tysiące stopięćdziesiąt.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Tak w lecie taki w zimie jadają dziennie trzy razy.	Tak samo	Tak samo.
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Mleko z chlebem	Żur albo barszcz z mąki owsianej podprawiany ~~omasłą~~ a w dni postne bez zaprawy. –	Jedzą to samo co i mniej zamożni lecz zwykle postno.
	w lecie, w dni postne	Żur albo barszcz z mąki owsianej.		
	w zimie, w dni zwykłe	Mleko parzone słodkie z chlebem		
	w zimie, w dni postne	Żur albo barszcz z mąki owsianej		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Ścieranka z mąki pszennej mielonej na żarnach z mlekiem, rzecz zwany tutaj paciara z mlekiem albo wodą, pęcak i kapusta z omasłą i chleba pokrawałku	Czerpią się tymi samymi artykułami tylko nie mając własnych kupują za zarobione pieniądze, wskutek tego spożywają mniej dostatnio. –	Do tej klasy ludzi należą zarobnicy którzy idą zawsze do jest dzień z dzień nie robią do najzamożniejszych za zapłatą wikt i dopłatę gotówką, a żywią się tak samo jak i mniej zamożni, bo taki otrzymują wikt przy robocie.
	w lecie, w dni postne	Ścieranka na wodzie, paciara na wodzie, pęcak ze suszonymi owocami, kartofle i kapusta bez omasły. –		
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo.	Tak samo	
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z omasłą wieprzową albo z masłem.	Tak samo	Zycfa (kartoflanę) (Kartofle krajane drobno ugotowane we wodzie i zaprawione zapraszką z mąki przyrumienionej.) Tak samo Kartofle duszone postne, albo pieczone ze solą. – Tak samo
	w lecie, w dni postne	Kartofle postne gotowane albo pieczone		
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Z mąki żytnej razowej w domu na żarnach mielonej; pieką go sami w piecach piekarskich umyślnie na ten cel w każdej chacie zbudowanych.	Przeważnie kupują chleb od przykupni żydowskich z mąki żytnej pszennej ale ciemnej i mięszanej w różnych sposób: jęczmienną, pszenną, kukurydzianą.	Tak samo.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką			
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Żadne	Żadne	Żadne
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba? / innego pieczywa?	W piecach piekarskich napalają drzewem.	Tak samo	Tak samo.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Ścieranka, barszcz, żyliżur, paciara, karpiele, rosół z mięsa, kartofle duszone, krajane, kapusta, groch, bób, kasza kręcana z mlekiem lub woda na radło; tak samo jak „glana".	Tak samo tylko z mniejszym dodatkiem i rzadkie postne.	Nie mają tylko rosołu z mięsa.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Po pół litra na jednę osobę mają swoje własne	Zwykle kupują więc po mniej jak najzamożniejsi spożywają.	Żadko używają mleka przeważnie nawet suchego chleba ze solą.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jako mleko słodkie parowane, kwaśne zbierane, i maślanka.	Tak samo	Żadko słodkie, częściej kwaśne i maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają białe sery świeże z kwaśnego mleka.	Tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają jako omasty do innych potraw, na zimę nie robią żadnych zapasów.	Tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają do picerysa i do potraw osobliwie wcześnie świąt.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	w lecie: w dni zwykłe masło, słonina, sadło, smalec; w dni postne masło, ser, olej. w zimie: w dni zwykłe masło, słonina, sadło smalec; w dni postne masło, ser olej.	Tak samo	Jedną zwykle postno.
15. Jak często spożywają mięso?	W niedzielę i święta.	Tak samo	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	wołowina —; krowina krowina; cielęcina cielęcina; baranina baranina; świnina świnina; jakie inne —	Tak samo	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują rosół a mięso jedną ze solą, chrzanem lub sosem.	Tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	Lub sprzedają inteligencyi lub żydom.	Tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 kilogramów	15 kilogramów	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie jedzą ryb tylko śledzie w dnie postne w zimie.	Tak samo	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Jest go tak mało, że nie można powiedzieć aby go używano, w całej gminie 10 pni.	Tak samo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew — buraki Buraki przechowują jako karmę dla bydła. karpiele Karpiele przechowują w piwnicach całe surowe i zasuszone. kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona przechowują w beczkach dla własnego użytku. i. t. d.	Tak samo	—
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotują na sypko i mieszają z kapustą bób gotują na sypko i jedzą zamiast chleba fasola gotują i zaprawiają szafranem na kwaśno, jedzą dekrie jak bób soczewica — kukurudza —	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) kupują w sklepach i używają jęczmienne robią sami na żarnach i używają jaglanne robią w sklepach mojnych przenne nie robią i nie używają.	Tak samo	Kupują.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna używana żarnowa czyli razowa żytnia " " " " owsiana tylko na kur używają hreczana — jęczmienna — kukurydzana — ziemniaczana —	Tak samo	Kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzyby prawdziwe, koraki, podsiedre, rydze, świeże smażone, gotowane, suszone, i marynowane.	używają oprócz tego grzyby przemienne i żyłne na ścierniskach rosnące, marynowanych nie przyrządzają	używają grzybów prawdziwych, koraków, rydzów, podsiedry, przemiennych i żyłnych smażonych i gotowanych na zimę suszą w piecach.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakładają kopce lub przechowują w piwnicach.	przechowują w kopcach lub jamach.	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane całe, duszone i pieczone.	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotują rzadko kręgle.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Gruszki, jabłka śliwki suszą i przechowują na zimę	Tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Trzy razy	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódka i piwo.	Wódka.	Wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 liter	25 liter	30 liter. Ta ilość dla nich jest przeważnie z zarobku dla pokrzepienia na energiczniejszą pracę wypijają.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, jedzą przytem mięso i chleb z pyszłowanej mąki	Tak samo (tylko z mniejszym dostatkiem)	Wódka i kawałek chleba.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	Dwa dni to jest piątek i sobota		
{ w tygodniu adwentowym	Trzy dni; piątek sobota i środa		
{ w tygodniu wielkiego postu	Cały czas wielkiego postu wstrzymują się przeważnie od mięsa.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	najczęściej przyzwyczaili do lepszego żywienia się używają mleka i masła; ubodzy zawsze jedzą postne potrawy.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 300 rodzin. mniej zamożnych 2000 ubogich 850 rodzin. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zaspokajają głód rozstrzaniem ziemniaków, kapusty rzadko dokupują za pieniądze jak najtańsze artykuły żywności. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

Gorlice

148

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice Nazwa miejscowości? Binarowa

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? Pagórkowata / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? Średnio urodzajna. / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy wyznający rel. rz. katolicka Liczba ludności? 1460

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy w zimie 3 razy	Jak	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe chleb z mlekiem lub słoninę gotowaną; w dni postne barszcz z chlebem. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne Jak	Jak. lub kaszę jęczmienną (pęcaki) i ziemniaki z barszczem.	Nie jadają zwykle
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe pęcaki z mlekiem, lub kartofle omaszczone słoniną z kwaśnem mlekiem; w dni postne pęcaki ze śliwami i ziemniaki z barszczem. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne Jak	Jak	kartofle z barszczem lub z kapustą
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe kluski na wodzie i ziemniaki.; w dni postne kasza ze śliwami i ziemniaki. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne Jak.	Jak.	ziemniaki.
5. Chleb	jaki jadają Pszeniczny z czego się składa z mąki i wody czy go sami pieką. Sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo	żytny z mąki ziemniaków i wody sami pieką	Jadają w czasie zarobku — Dodają od zamożniejszych.
6. Inne pieczywa	jakie używają? — z czego się składają? — z kąd je otrzymują? —	— — —	— — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na drożdżach. —	Na kwasie.	Nie pieką. —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Nie wypiekają.	Nie pieką	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Groch, bób, fasola, kasze, kartofle kapusta, paciara. —	Jako	kartofle, bób, fasola kasze wyjątkowo. —
sposób przyrządzania?	Groch, bób i fasola na zupko lub z barszczem i z kapustą, kasze na wodzie lub na mleku, paciara mąka pszeniczna wsypana na wrzącą wodę. —	paciara żytna lub jęczmienna	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jedną osobę ½ litra	½ litra	Przeważnie nie jadają wcale.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " ½	—	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jadają słodkie nie zbierane gotowane i maszczone słonina, kwaśne zbierane, śmietanę używają jako omasty do kartofli.	Słodkie niezbierane gotowane, kwaśne zbierane. —	Nie używają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego przeważnie na własny użytek. —	Jako więcej jednak na sprzedaż.	Nie wyrabiają. —
12. Czy używają masła?	Używają	Używają w lecie.	Nie. —
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Składają solone.	Nie składają.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko jako jajecznicę. —	Nie	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny sadła —	masła —	Nie używają tylko w prście oleju. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła, oleju.	oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jako.	Jako	
15. Jak często spożywają mięso?	Gdy jest we wsi jadają w mieście nie kupują. —	Jako	Nie jadają
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	wołowinę, krowinę, świninę, cielęcinę i króliki	Jako	Nie jadają.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Jedzą tylko gotowane.	Jako	—
18. Czy używają drobiu?	Jadają dlare kury. —	Jako.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 Kg.	10 Kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają w przecie. –	Dto	Dto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Jako patoki do chleba. –	Nie	Nie. –
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Buraki, karpiele, cebula i kapusta kiszona w główkach. –	Dto.	Kapusta kiszona. –
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób i fasola na sypko mączone lub nie mączone do barszczu lub do kapusty	Dto	Dto nie mączone. –
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Hreczana, jęczmienną w domu robioną, jaglaną kuporaną w sklepach. –	Jęczmienną w domu robioną. –	Nie używają. –
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają przennej, żytniej i owsianej i dają mleć do młyna po 1 Sll. –	żytniej i owsianej mielą jednak na każdy raz w domu.	Nie używają żadnych. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże z mlekiem lub smażone suszone z barszczem lub kapustą –	Ditto	surowo z barszczem –
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Ditto	Ditto –
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowano, pieczone i jako zupa	Ditto	Ditto –
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają –		Chleba nie pieką –
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją przy świętach	Ditto	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidło, suszą śliwy i gruszki. –	Ditto.	Suszą śliwy i gruszki –
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 3 razy w zimie 2 razy	2 razy 1 raz	1 raz 1 "
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Piją wódkę i piwo –	Ditto	Ditto –
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	2 litry	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką piwem i herbatą. –	Ditto.	—
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 dni w tygodniu adwentowym 3 dni w tygodniu wielkiego postu cały tydzień.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 3% mniej zamożnych 7% najuboższych 8% –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ludność tutejsza nie żyje z wyrachowaniem, jak moja pieniądze pozwalają robić nad stan, zabiwszy coś z nierogacizny jedzą i trzy razy dziennie, a potem i we święta poszczą. –		

Kańowa

149

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice Nazwa miejscowości? Czarne i Lipna

Jaka miejscowość? { górzysta? — górzysta; pagórkowata? ; nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — ; średnio urodzajna? średnio urodzajna ; nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? grecko katolicka Ruszy Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie; w zimie }	trzy razy		
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe; w dni postne }	w lecie, w dni zwykłe: mastyło - jest to mąka pszenna zgotowana na pół gęsto, omaszczona masłem i jedzą fo z chlebem. Kapusta z sadłem i kartofle - lub kartofle z mlekiem - a kapustę z chlebem. w lecie, w dni postne: barszcz owsiany z kartoflami i chleb - w zimie, w dni zwykłe: barszcz owsiany - zwany kiszelica - z kartoflami - lub zacirka z razowej mąki na wodzie i kartofle z kapustą. tudzież grzyby gotowane i zaprawiane mąką jęczmienną lub żytną - albo bób z kiszelicą - w zimie, w dni postne: pieczone kartofle z warem kapuścianym.		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe; w dni postne }	w lecie, w dni zwykłe: mleko słodkie lub maślanka z kartoflami, chleb z masłem lub z serem i kapusta - tudzież jęczmień kłócony w ciepłe i ugotowany zwany pęcakami - z mlekiem w lecie, w dni postne: kiszelica z owsa, kartofle i chleb rano niekiedy zacirka w zimie, w dni zwykłe: kartofle, kapusta - bób lub groch z kapustą lub barszczem owsianym - albo karpiele gotowane kłócone - w zimie, w dni postne: kartofle pieczone z warem i kapustą - grzyby podbijane mąką z chlebem		
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe; w dni postne }	w lecie, w dni zwykłe: kartofle z mlekiem - lub zacirka z mlekiem lub macerona z masłem w braku mleka w lecie, w dni postne: kartofle gotowane z warem z kapusty lub kiszelica z kartoflami. w zimie, w dni zwykłe: kartofle gotowane z ~~warem~~ kapustą lub mlekiem, albo karpiele gotowane z chlebem w zimie, w dni postne: kartofle pieczone z warem i kapustą. -		
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	jaki jadają - owsiany, z razego owsa; jęczmienny z razego jęczmienia lub żytno pszenny czy go sami pieką: pieką go sami		
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	chleb owsiany lub żytnio pszenny albo jęczmienny - pieczony na rozkwasie. jest to - rozkwas - zostawione ciasto z poprzedniego pieczywa - które kraśnieje i to dodają do rozczynionej mąki z której maj pic - chleb. -		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	mastyło, karpiele groch bób, kapusta, zamarka, kiszelica (owsiany barszcz) grzyby suszone gotowane i zaprawiane mąką, pęcaki (jęczmień tłoczony wstępnie i gotowany) ser topiony z masłem i zacirka, —		
sposób przyrządzania?	kapustę sama gotują albo podbijają mąką jęczmienną, bób i groch gotują sam i mieszają albo z kapustą albo z kiszelicą. kartofle gotują w kipiatu, obierają z takowych, solą i zostawiają do pieca by przestały trochę a potemu jedzą z mlekiem, barszczem lub kapustą		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają i wypada w przeciętnie na rok na jednę osobę 15 litr.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Nto		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie lub maślankę.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego wyrabiają ser na własny użytek.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają i składają dla siebie w dzieżki (faserki) na zapas solą go. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj używają na jajecznicę lub gotują takowe. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadła, masła, słoniny —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło. smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju —		
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy do roku —		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	—		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	~~albo~~ i króliki —		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół dodając przypraw korzennych.		
18. Czy używają drobiu?	nie mal całkiem nie używają. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	pół kilo —		
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi bardzo mało ryb całkiem nie używają —		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie —		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew —			
buraki —			
karpiele są —			
kalarepa —			
cebula jest w wiankach w dwóch lub trzech			
czosnek tak. — tak			
ogórki nie			
kapusta świeża —			
„ kiszona w jednej lub dwie beczkach			
i. t. d. Kartofle —			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch gotowany z barszczem lub kapustą			
bób tak samo			
fasola bardzo mało			
soczewica nie —			
kukurudza nie —			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Tych kasz i krup nie używają nie wyrabiają wcale całkiem a jeżeli którym z tych ktoś w mieście kupi - to chyba na wesele albo chcieny Dombka		
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą na żarnach w Domu	gdy potrzeba	
żytnia			
owsiana			
hreczana	nie używają —		
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podgrzybki, grzyby zwykłe, kotkowiki, sosniaki i kurzgje. —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią —		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone, gotowane skrobane, lub w tłuszczu gotowane — używają ale gdy kartofle są mało jeszcze to pieką chleb z nich z małą domieszką mąki —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie —		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą gruszki i jabłka		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy — rano i wieczór —		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	pijają najwięcej wódki mniej piwa — nie nie nie —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około Dziesięciu litrów —		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	chleb, masło topione z serem, lub nie topione, sól, i pirogi z serem —		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni / 6 dni / 6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają całkiem		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	—		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	przy każdem pytaniu pisano przez wszystkie trzy rubryki — gdzie tutaj co do żywności nie ma żadnej różnicy — czy to bogaty czy biedny — jednakowo jedzą —		

Horyszy

150 303

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice Nazwa miejscowości? Sanczowa

Jaka miejscowość? { górzysta? górzysta / pagórkowata? / nizina? /

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? /

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? coś 800 ptów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy razy w zimie: trzy razy	to to	to to
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne w zimie: w dni zwykłe / w dni postne (Co wybiorą obiadu, to na śniadanie) W niedziele i święta zawsze i rosół, kurcz z kapustą, zaś mirlaki, czasem ziemniaki z mlekiem, lub zamiast czosnku z pręgi z mlekiem zwykle kapusta niemaszczona, kapusta niemaszczona mąką i przymaszczona olejem albo zamiast kapusty barszcz z mąki ostrowany, lub kisiel owsiany z kartofli ziemniakami lub czosnem. W zimie tak samo. W dni postne olejem przymaszczone.	Nawet w święta rzadko mięso, lub rosół czasem, kluski z mąki grubej z ziemniakami, zwykle kapusta ziemniaki, kapusta w dnie zwykłe czosnem przymaszczona, w dnie postne postna, lub olejem przymaszczona, czosnek z mlekiem lub z warzywem t.j. z kwasem kapuścianym, z kisielem, albo bez czosnku w dni postne posno.	Zwyczajnie kończy się na kapuście i ziemniakach, czasem nawet w dni zwyczajne postno
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne w zimie: w dni zwykłe / w dni postne (Co wybiorą to co się zostanie na obiad jadają to co się zostanie z rana to wieczorem na kolację to co się zostanie.) W niedziele i święta gotują rano na południe, z pęcak krupy jęczmienne zalewane mlekiem, fasolę zapraszają. a w dni zwykłe, to co zostanie z rana t.j. zwyczajnie z ziemniaki, z kapustą, czasem jakieś krupy, i kawałek chleba. W dni postne zwykle kapusta podbita mąką ex ziemniaki, co z rana zostało, czasem chleba do tego. Tak samo jak i w lecie. Tak samo jak i w lecie	Prawda Te same potrawy spożywają, lecz w tańszej formie.	Tylko niektórzy z tych potraw i to tańsze, różnych kupowań nie bracia a mianowicie, kapusta i ziemniaki nawet w dni zwykłe często postne.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne w zimie: w dni zwykłe / w dni postne ziemniaki z mlekiem, jacele mąką, lub z kwasem z beczki z pod kapusty kiszonej czasem przymaszczonym, lub czór z chlebem lub kwasem. To samo tylko posno. albo ze śliwkami lub jabłkami t.j. rozgotowane śliwki lub jabłka. Podobnie jak w lecie, lecz zamiast śliwek i jabłek w obych nie ma, częściej gotują kisiel z owsianej mąki, lub barszcz, także gotują karpiele krajane na krzyż i z juszką w kłóję się gotowały zjadają a ziemniakami W poście posno.	Te same potrawy mniej dobrze przyrządzane	Również te potrawy lecz zwłaszcza w uboższej formie
5. Chleb	jaki jadają zarwy, jęczmienny, żytno-jęczmienny, rzadko po chleb biały. z czego się składa Chleb składa się z mąki owsianej i jęczm. albo jęczm. i żytnej albo żytnej i pszenicznej rzadko, z pszenicznej prawie nie. czasem dodają do niego kartofli ziemniaków. czy go sami pieką sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo Chleb biały kupują b. rzadko.	Tak samo	Tak samo zwyczajnie w uboższej formie
6. Inne pieczywa	jakie używają? odzymka z czego się składają? jest to mąka posolona na gęsto przyprawą zamieszana i upieczona tak na placki (t.j. nie kiszone) z kąd je otrzymują?	to samo	to samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Nalewa na korytko letniej wody i rozdrabia w niej zaczyn potem dodaje mąki i dobrze tę maśkę rozmiesza łopatką drewnianą z wodą i postawi przez noc w ciepłe miejsce żeby zakisło. Drugiego dnia dodaje mąki i gęsto już zamiesi i zostawia znów przez czas żeby wykisło.	Tak rzadko chleb w powszednie dnie piecze	Prawie bardzo rzadko.
innego pieczywa?	Gdy wykisło a piec dobrze napalony to tedy wsadza chleb.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	W użyciu są: ziemniaki, kapusta kiszona, ser, pęcaki, kapy jęczmienne, karpiele kuby, kluski, pierogi, mięso	Te same	Te same, niektóre rzadko bardzo dla tej grupy.
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Używają mało	rzadko	prawie nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego, kwaśnego, zbieranego i maślanki	również	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek i z jakiego mleka?	Wyrabiają ser na własny użytek z mleka krowiego, a z owczego brynzę	również tak, lecz w mniejszej ilości	prawie nie
12. Czy używają masła?	używają	tak samo	także
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie.	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaja osobno, czasem i do potraw (mąki) przeważnie z przedają i kupują sól	rzadko tak samo	na święta chyba Wielkanocne
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe	słonina, sadło (smalec)	również te same omasty	słoniny, sadła, czasem masła
w lecie: w dni postne	masło, olej w potrawach	olej	w dni postne często i oleju nie mamy
w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	tak samo	tak samo	
15. Jak często spożywają mięso?	Wołowina, czasem w niedzielę rzadko w budny dzień	Czasem wołowina, ważniejsze i w niedzielę	prawie nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Jeżeli chce jeść mięso to jakie jest w rzeźnika takiego kupi	—
krowina	krowiną		
cielęcina	cielęciną		
baranina	baraniną		
świnina	świniną		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	kto ma to i króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, gotują w wodzie i przyprawiają pieprzem, to solą. Wędzone trzymają w kominie w dymie, dopóki się nie upiecze.	Tak samo	/
18. Czy używają drobiu?	Używają czasem	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	W przybliżeniu 1 kilo	?	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają w poście	używają	używają rzadko
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Patoka	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	nie	nie	nie
buraki	nie	nie	nie
karpiele	są	są	
kalarepa	nie	nie	nie
cebula	nie	nie	nie
czosnek	nie	nie	nie
ogórki	nie	nie	nie
kapusta świeża	nie	nie	nie
„ kiszona	jest	jest	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	nie	nie	nie
bób	nie	nie	nie
fasola	rzadko kto ma trochę po kapnisku	~~rzadko~~	nie
soczewica	nie	nie	nie
kukurudza	nie	nie	nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	nie	nie	nie
jęczmienne	piękniejsze kupują, pęcaki sami wyrabiają	czasem kupują, czasem i sami wyrabiają	
jaglanne	kupują	nie	nie
przenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	bardzo rzadko 1 1/2 x 2 1/4	nie	nie
żytnia	rzadko	rzadko	nie
owsiana	częściej	częściej	rzadko
hreczana	nie	nie	nie
jęczmienna	często	często	często
kukurydzana	nie	nie	nie
ziemniaczana	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W lecie świeże, rzadko grzyby, częściej huby rozmaite. W zimie mrożone gotowane; podbite	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na zimę i wiosnę każdy stara się zapas zrobić	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	rzaszcu	także	także
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	w jesieni pieką i z masłem zjadają jako przysmak	tak samo	również
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją rzadkim jako przysmak. Raz na wielkie święta	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	żadne	żadne	żadne
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~	Piją: wódkę, piwo, wino.	Tak samo; wódkę, piwo i wino	Tak samo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	?	?	?
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Gorzczą się, wódką, piwem, winem, herbatą; rosołem z kołaczem, mięsem, jakie można dostać przeważnie świniną, bydzą, masłem topionym z cebulą i ~~z~~ lub sercem. Kaszkami (krupami) lepszymi.	Tem samem odpowiednio do ~~możności~~ lepiej lub gorszej przyrodzonym i dobranym pokarmami	To samo w mniejszej ilości pobrać dosłownie dorosłych.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	wszystkie dni tygodnia		
w tygodniu wielkiego postu	wszystkie siedm dni w tygodniu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Rzadko kto z wyjątkiem chorych i dzieci	prawie nikt	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych na wszystkich 800 prawie 200; uboższych do 400, a najuboższych także do 200.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku, gdy nie ma kapusty, to gotują wielone śliwki, jabłka, gotują ich i z ziemniakami, jedzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

151 305

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice Nazwa miejscowości? Olszyny

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? Pagórkowata — nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna — nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Ludność narodowości polskiej Liczba ludności? 1911

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	cztery razy dziennie	cztery ~~razy dziennie~~	w lecie i w jesieni trzy razy a często tylko dwa razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	trzy razy dziennie	trzy — a niektórzy dwa razy	w zimie i na wiosnę dwa razy a często tylko raz
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	kluski pszenne żarnowe z mlekiem i ziemniaki z mlekiem kwaś. lub masłem.	kluski żytne lub jęczmienne z mlekiem i ziemniaki. —	kluski jęczmienne z wodą — albo ziemniaki. —
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	ziemniaki z wodą przyprawione pietruszką, cebulą i solą, potem chleb żytny; albo ~~ma~~ tylko chleb ~~ze żurem~~. —	Ziemniaki lub chleb. —	Same ziemniaki —
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	Ziemniaki i chleb, — albo kluski z mlekiem i ziemniaki. —	Ziemniaki ze szperką lub masłem — albo Żur z chlebem	Żur z ziemniakami
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	Żur owsiany z chlebem, — albo pamułę ze śliwek z chlebem.	Sama ziemniaki lub sam chleb	Same ziemniaki
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Na pierwsze danie zawsze kapusta ze szperką, Żur owsiany z topioną szperką z chlebem, albo kluski na ~~sł~~ mleku, ziemniaki, fasola. — z masłem	Kluski na mleku słodki i ziemniaki z kwaśn. mlekiem	Kluski jęczmienne żarnowe i ziemniaki z mlekiem
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Żur z chlebem, fasola z kapustą. — Ziemniaki z wodą, pietruszką i cebulą,	Paciara (tutaj nazywa się dziama) z mąki ~~na mleku~~ na wodzie. Ziemniaki z wodą, pietruszką i cebulą, — albo żur ziemniakami. —	Same ziemniaki
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Kapusta maszczona słoniną topioną, ziemniaki z słoniną — albo kluski pszenne lub żytne z mlekiem i ziemniaki. —	Kapusta ze słoniną topioną i ziemniaki " " albo dziama żytna na mleku i ziemniaki	Kapusta i ziemniaki
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	Kapusta z fasolą, ziemniaki; albo pamuła ze śliwek z chlebem i ziemniaki, albo Kapusta i kasza jęczmienna na wodzie.	Pamuła ze śliwek z chlebem i ziemniaki. —	ziemniaki
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Ziemniaki z mlekiem i chleb z masłem.	Ziemniaki z mlekiem	ziemniaki
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Ziemniaki ze żurem albo sam chleb	Kapusta lub kasza	ziemniaki
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Pęcaki na serwatce — albo chleb albo kasza jęczmienna. —	Ziemniaki czasem ona, zrzone	ziemniaki
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	Ziemniaki albo chleb	Ziemniaki postne	ziemniaki
5. Chleb — jaki jadają	żarnowy	żarnowy	Żadnego chleba nie używają
5. Chleb — z czego się składa	z żyta czasem z przymieszką jęczmienia	z żyta z przymieszką jęczmienia, a często w połowie z tartymi ziemniakami	
5. Chleb — czy go sami pieką	sami pieką		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	
6. Inne pieczywa — jakie używają?	W czasie świąt Wielkanocnych i wesela pieką z mąki pszennej okrągłe placki zwane kołaczami na wierzchu serem posmarowane. —	Tylko w czasie wesela kołacze	
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	z mąki pszennej żarnowej lub kupowanej w Tarnowie albo Tuchowie. —	z mąki pszennej żarnowej	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	pieką w domu	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zaczyna zrobiona na zakwasku (kawałek ciasta sure„ wego z ostatniego pieczywa) ustawiona w miejscu ciepłem wyrasta — następnie po dodaniu mąki wymieszona. Z niej wyrabia się bochenki i wsadza do dobrze wypalonego pieca.	Tak, jak i najzamo„ żniejsi. —	nie pieką ani chleba ani kołaczy.
— innego pieczywa?	Kołacze w tensam sposób tylko zamiast za„ kwasku daje się do zaczyny drożdże. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, ziemniaki, kasza, pęcaki, fasola, dziana czyli ~~cati~~ paciara, kluski, karpiele (krajane w talarki i gotowane na mleka, żur, pamuła ze śliwek suszonych lub świeżych zwana tutaj Germucha		
sposób przyrządzania?	Sposobu przyrządzania potraw nie podaję, tutaj, bo trudno mi się o tem dowiedzieć.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	A któżby to obliczył?! —	Kto ma więcej, je litr a może więcej na raz a kto ma mniej, zadawalniać się musi tem co ma. Są nawet tacy, którzy nie mając bydła żadnego całe życie pożera	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiału używają zarówno najzamożniejsi jak mniej zamożni i najubożsi jeżeli go mają ci ostatni) w formach w pytaniu wymienionych. — Śmietankę słodką zlewają razem z kwaśną do wyrobu masła. — Używają także serwatki do gotowania pokewki. —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają tylko na własny użytek z mleka kwaśnego. —		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają. — Na zimę składają masło w garnki soląc je zwięcej niżeli na lato. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie jedzą, ani do potraw nie używają; sprzedają je żydom jajnym handlującym		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło mleko i ser		
w lecie, w dni postne	suszone śliwki rozgotowane na pamułę.		
w zimie, w dni zwykłe	słonina i sadło.		
w zimie, w dni postne	śliwki suszone, olej tylko w adwencie i wielkim poście. —		
15. Jak często spożywają mięso?	nigdy	nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	Świninę używają tylko jako omastę.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	W słabości lub na wielką uroczystość jedzą króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięsa nie przyrządzają bo nie jedzą takowego. Króliki gotują na rosół jeżeli dobrze tłuste — chudze gotują w kapuście. —		
18. Czy używają drobiu?	Twierdzą, że drobiu mogą tylko panowie używać na pożywienie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Nic, bo mięsa nie jedzą wcale		—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie ma stawów, ani rzeki większej, w któreyby ryby można hodować — więc nie jedzą tychże. — Śledzi nie jedzą także. —		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie jedzą miodu. — li którzy hodują pszczoły miód sprzedają.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	nie		
buraki	nie		
karpiele	przechowują na zimę w piwnicach, jak ziemniaki		
kalarepa	nie		
cebula	bardzo mało.		
czosnek	dtto		
ogórki	nie		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	przechowują kiszoną kapustę w beczkach.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	bardzo mało — zale gotują, maszczą masłem		
bób	częściej gotują bób, i jedzą zwykle bez wszelkiej omasty — li tylko solony.		
fasola	gotują najwięcej na wiosnę. Fasola ugotowa na wodzie, odcedzona spożywa„ ną jest bądź sama, bądź mieszana z kapustą. —		
soczewica	nie.		
kukurudza	nie.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczki nie sieją i kaszy z niej wcale nie używają. —		
jęczmienne	z jęczmienia robią pęcaki i kaszę do domowego użytku. /Dla handlu nie./		
jaglanne	krupy jaglanne kupają czasem w Tuchowie lub Biczu i gotują podczas świąt i wesel tylko na mleku. —		
przenne	nie.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	często kupują	mielą w młynach czasem w żarnach.	—
żytnia	mielą w żarnach	mielą w żarnach	mielą w żarnach
owsiana	używają tylko na żur. — Mielą w żarnach	mielą w żarnach	mielą w żarnach
hreczana	—	—	—
jęczmienna	mielą w żarnach	mielą w żarnach	mielą w żarnach
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

Powyżej wymienione i używane mąki mielą tylko w takiej ilości jaka im na jeden lub kilka dni potrzebną jest. Większych zapasów nie robią. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyb prawdziwy używany jest, ~~gotuj~~ jako suszony gotują w żurze		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Najwięcej zapasów robią z ziemniaków wszyscy		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane całe, gotowane gniecione czyli duszone i pieczone. Używają nadpsutych ziemniaków, a mniej zdrowych jako domieszki do chleba		pieką placki, a z nadpsutych (zaczynające gnić) robią kluski. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy nie piją — herbatę zaś piją w zapasty i święta uroczyste		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki przechowują w dość znacznych zapasach na zimę. —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie w zimie		
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka śmierdzącą gorzałkę piwo piwsko na pół z wodą miód wino wino po 20 centów litr wino owocowe	piją wszyscy	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	~~Bardzo~~ trudno a nawet niemożebnością jest podać ilość wódki na dorosłą osobę przypadającą, bo żyd się nie przyzna ile rocznie wyprzeda tego żywego trunku, a chłop nie wie nawet ile wypija rocznie		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się chlebem z masłem, pirogami ze serem, kaszą jaglaną piwskiem i gorzałką. —		
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu trzy dni w tygodniu adwentowym trzy dni w tygodniu wielkiego postu trzy dni	środa, piątek i sobota	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dniach postnych nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	3% zamożnych	5% mniej zamożnych	4% ubogich
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku kupują kukurydzę w Tarnowie Tuchowie Bieczu Otpinach, mielą ją w żarnach i gotują z tej tak zwaną „dziamę" czyli paciarę na mleku. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

152 307

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice Nazwa miejscowości? Ropa

Jaka miejscowość? { górzysta? / ~~pagórkowata?~~ / ~~nizina?~~ }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ / średnio urodzajna? / ~~nie urodzajna?~~ }

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2469.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		5	4	3
	w zimie				
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z mlekiem lub barszczem	zacirka (z mąki), ziemniaki	albo zacirkę albo ziemniaki
		w dni postne	chleb ze śliwianką lub z wodą (zaprawioną)	zacirka bez mleka i ziemniaki z wodą.	zacirkę albo ziemniaki bez mleka.
	w zimie	w dni zwykłe	to samo jak wyżej	tak samo j. w	tak samo. j. w.
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z kapusty, ziemniaków i kaszy.	z kapusty i ziemniaków lub kaszę	kapustę i ziemniaki.
		w dni postne	to samo bez omasty.	to samo bez omasty	to samo bez omasty.
	w zimie	w dni zwykłe	j. w.	j. w.	j. w.
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	prażuchy z mlekiem, ziemniaki lub kluski (z mąki)	ziemniaki lub kluski.	ziemniaki lub zacirkę.
		w dni postne	kluski i ziemniaki bez omasty.	to samo, bez omasty.	to samo, bez omasty.
	w zimie	w dni zwykłe	j. w.	j. w.	j. w.
		w dni postne	ziemniaki gotowane lub pieczone z kwasem kapuścianym		
5. Chleb	jaki jadają		pszenny i żytni lub mieszany.	chleb ze zboża mieszanego	placki
	z czego się składa		z pszenicy, żyta, lub pszenicy i żyta razem zaczynimy mlekiem, maślanką i wodą	z żyta, jęczmienia i orkiszu.	z żyta, jęczmienia orkiszu.
	czy go sami pieką		sami.	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		czasem kupują od żydów w sklepie.	czasem kupują od żydów w sklep.	nie kupują chyba wyjątkowo na pika uroczystość.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		bułek, kołaczy (z ziarem)	kołaczy z ziarem	chleba
	z czego się składają?		z mąki pytlow. jaj, mleka masła.	z mąki pytlow. jaj masła i sera.	z mąki pszennej żytnej i wody.
	z kąd je otrzymują?		sami pieką	sami pieką.	sami pieką.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na rue zacyniają chleb drożdżami i mlekiem na drugi dzień mieszą i pieką w piecu.	zaczyniają chleb gotowanymi i gniecionemi ziemniakami.	zrabiają mąkę z wodą robią placki i pieką na nalepie (ogniskach)
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	j. w.	zaczyniają mąkę pytlowan. mlekiem i drożdżmi - mieszą i wypiekają.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne, jarzyny i mięsne. barszcz, żur wodny i buraczany		
Nazwy ich?	kluski, zacierka, naleśniki, kapusta, ziemniaki, groch, bób, fasola karpiele, ogórki, sałata, - mięso gotowane.	jak najzamożniejsi	prawie te same, prócz mięsa.
sposób przyrządzania?	zarabiają mąkę i gotują na wodzie i zalewają mlekiem, jarzyny gotują, - mięso gotują.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	używają	używają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mniej więcej litr na 1 osobę dziennie, w reszta	zależy od tego czy ile krowy dają lub nie.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne zbierane, i maślankę i serwatkę		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek w lecie z mł. kwaśnego	na sprzedaż	na sprzedaż
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę zapasów nie robią	tak samo	tak samo.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	czasem na jajecznicę	sprzedają	sprzedają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	masła słoniny, sadła	masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	1 2 razy tygodniowo	1 raz na miesiąc	nie używają
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę	to samo	
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	nie używają	nie używają	nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	mniej więcej ½ kg. na tydzień	½ kg na miesiąc	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają w dni postne	używają	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	~~marchew~~ buraki — buraki na barszcz karpiele — suszone i gotowane. ~~kalarepa~~ cebula — cebuli do ziemniaków czosnek — czosnku do żuru. ~~ogórki~~ kapusta świeża „ kiszona i. t. d.	to samo	to samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch — gotowany sam – lub z kapustą. bób — gotowany fasola — gotowana sama lub z kapustą ~~soczewica~~ ~~kukurudza~~	to samo	to samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	~~hreczane (tatarczane)~~ jęczmienne — jęczmienne używ. robią w domu lub kupują w sklepach u żydów. jaglanne — jaglane używ. kupują ~~przenne~~ ~~z orkiszu wyrab. i używają~~ i ryżu – kupują.	to samo	wyrabiają z jęczmienia i z kiszu.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna — używają a zapasów nie robią żytnia — „ „ „ owsiana — „ „ „ ~~hreczana~~ jęczmienna — „ „ „ ~~orkiszowa~~ „ kukurydzana — kukurydzę kupują w sklepach. ziemniaczana —	to samo	to samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone.	tak samo	tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką placki	p. placki	placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone gruszki i jabłka	to samo	to samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	2 razy.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	3 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo	piwo	piwo
miód			
wino	wino		
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	trudno oznaczyć.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem, kaszami na mleku gotow. bułkami, kołaczami, kawa, herbata, słonina gotow. z chleb. — flaki, kiełbasa, ser.	to samo	prawie to samo.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni od mięsa.		
w tygodniu adwentowym	6 dni od mięsa a 3 dni od mleka.		
w tygodniu wielkiego postu	" " " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20% 30% 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w ostatnich czasach nie było głodu.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Wotowice

L. 23

153

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice Nazwa miejscowości? Sękowa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość górzysta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Narodowość polska Liczba ludności? Tysiąc sto siedmnaście

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	zaiwkę - chleb z mlekiem	ziemniaki z żurem	ziemniaki z żurem
		w dni postne	chleb z solą	ziemniaki z kwasówką	ziemniaki z kwasówką
	w zimie	w dni zwykłe	chleb z żurem	ziemniaki z żurem	ziemniaki z żurem
		w dni postne	chleb z solą	ziemniaki z kwasówką	ziemniaki z kwasówką
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapustę i ziemniaki	kapustę i ziemniaki	kapustę i ziemniaki
		w dni postne	kapustę i ziemniaki	kapustę i ziemniaki	kapustę i ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	kapustę i ziemniaki	kapustę i ziemniaki	kapustę i ziemniaki
		w dni postne	kapustę i ziemniaki	kapustę i ziemniaki	kapustę i ziemniaki
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	pęcaki z mlekiem	pęcaki z mlekiem	pęcaki z mlekiem
		w dni postne	pęcaki ze śliwkami susz.	pęcaki ze śliwkami	pęcaki ze śliwkami
	w zimie	w dni zwykłe	pęcaki z mlekiem	pęcaki z mlekiem	pęcaki z mlekiem
		w dni postne	pęcaki ze śliwkami susz.	pęcaki ze śliwkami	pęcaki ze śliwkami.
5. Chleb	jaki jadają		razowy	razowy	razowy
	z czego się składa		z żytniej i pszennej mąki	z żytniej i jęczmiennej	z żytniej jęczmiennej i owsianej mąki - z prażuchy tartych ziemniaków
	czy go sami pieką		pieką sami	pieką sami	pieką sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują	nie kupują	nie kupują
6. Inne pieczywa	jakie używają?		kołacze i strucle	kołacze i strucle	kołacze i strucle
	z czego się składają?		z mąki pszennej pytlowanej i sera wrobiowego z jajka	z mąki pszennej pytlowanej i sera	z mąki pszennej pytlowanej i sera
	z kąd je otrzymują?		kołacze wypiekają sami - strucle kupują od piekarza	wypiekają sami strucle kupują od piekarza	wypiekają sami - strucle kupują od piekarza

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb razowy z mąki żytnej pieczony na krzaku		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Żur, krasówka, polewka na szyrdale, rosół z ziemniakami lub makaronem - ryż z mlekiem - kaszka, kluski i ziemniaki z mlekiem - groch bób i fasola - gotowane na krzaku - prażuch przaśniczny lub jęczmienny z masłem lub mlekiem a to tak słodkiem lub kwaśnem - pszoki po śliwkami lub kapust z grochem gotowane i kapusta —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Mleka używają o kgle - o ile mają własne - obliczenie ile przypada na jednę osobę jest niemożliwe —		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiału używają jako słodkie zbierane i kwaśne mleko - śmietankę	Nabiału używają jako słodkie zbierane ewentualnie mleko - kwaśne i maślankę -	Nabiału używają wtenczas - gdy im zamożniejsi podarują —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z krowiego mleka	Nie wyrabiają	Nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają - na zimę zapasów nie robią	Używają - na zimę zapasów nie robią -	Używają - na zimę zapasów nie robią -
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają na jajecznice i do makaronu	Używają do makaronu na święta	Nie używają całkiem -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	masło słoniny lub sadła - w dnie postne soli i śliwek suszonych w zimie tak samo	masło słoniny i sadła - w post soli i jabłek suszonych w zimie tak samo	cały rok poszwa
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają w święta Bożego Narodzenia, Wielkanoc, Zielone święta i podczas wesela	W Boże Narodzenie wielkanoc, Zielone święta i zaproszeni na wesele	Zaproszeni na wesele -
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Prócz krowiny i zajęcy jadają wszystkie te wymienione - a najczęściej mięso z królików	Prócz krowiny i zająca jadają wszystkie te wymienione a najczęściej mięso z królików. -	Nie jadają
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół - baranina ze śliwkami suszonemi - cielęcinę w sosie z octem	Gotują na rosół - baranina ze śliwkami suszonemi - cielęcinę zaś w potrawę z octem -	Nie jadają
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20% ogólnej ludności kupuje który kąt raz najwyżej po ½ kilograma na całą jeden dom zamieszkujących –		kilka razy rocznie osób
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Ci – którzy posiadają pszczoły – używają miodu do chleba w miejsce masła –		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Na zimę robią zapasy karpieli i kapusty kiszonej najwięcej zaś ziemniaków	Na zimę robią zapasy karpieli i kapusty kiszonej – najwięcej zaś ziemniaków	Na zimę robią zapasy karpieli i kapusty kiszonej – najwięcej zaś ziemniaków.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób i fasolę używają gotowane na rzadko	Groch, bób, i fasolę używają gotowane na rzadko z polewką	Groch, bób i fasolę używają gotowane na rzadko z solą zwaną polewką –
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają pęcaków własnego wyrobu mierzi jaglanych i salaczanych kroup które kupują w mieście	Używają pęcaków jęczmiennych w stępie tłuczonych kaszcz jaglanych i salaczanych kroup	Używają pęcaków jęczmiennych w stępie tłuczonych kaszcz kroup jaglanych i salaczanych –
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Zapasów mąki nie robią – na bieżąco piekąc chleba – mielą zboże w żarnach –	Zapasów mąki nie robią – na bieżąco piekąc chleba mielą zboże w żarnach –	Zapasów mąki nie robią – chleb pieką parę razy w roku zależnie – na który zboże mielą w żarnach –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają suszonych do żuru	Grzybów używają suszonych do żuru	Grzybów używają suszonych jako przysmak do żuru
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają gotowane lub pieczone - trą i mieszają także do chleba lecz tylko wtedy - gdy ziemniaków jest obfitość	Ziemniaki spożywają gotowane lub pieczone - trą i mięszają także do chleba - lecz tylko wtedy - gdy ziemniaków jest obfitość	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę ale tylko w nadzwyczajne wielkie święta i w czasie wesel chrzcin oraz Rapulów -		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki - jabłka i gruszki - gdy dobrze im się wiodzą - Konfitur jednak gruszek nie ma tutaj zwyczaju - innych konserw nie robią -		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	W lecie i w zimie palą celem gotowania jadła dwa razy -		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Używają wódki, piwa i wina		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie możebne do obliczenia		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas świąt wesel i chrzcin raczą się posiłkiem z makaronem mięsem - baraniną ze śliwkami suszonemi - cieleciną w potrawie przyprawionej octem - dodatkiem - kawą - herbatą wódką piwem i winem		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	W zwykłym tygodniu piątek W tygodniu adwentowym i wielkiego postu środę, piątek i sobotę -		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają ani masła ani mleka -		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych jest w przybliżeniu 4% mniej zamożnych 25% a reszta ubogich -		
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednówku żywią się kukurydzianą zawierzką -		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

154

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorliczki Nazwa miejscowości? Wołowiec

Jaka miejscowość? { górzysta? bardzo górzysto. / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? mniej jak średnio urodzajna. / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? ruska zwana lemkami Liczba ludności? 676 według tegorocznego spisu

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	Tak samo
	w zimie	trzy razy	trzy razy	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	zimniaki z mlekiem, albo kluski	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	żur, kapustę, i zimniaki		
	w zimie, w dni zwykłe	pęcaki, zimniaki i karpiele		
	w zimie, w dni postne	kwaszuwkę, kapustę, i czyr		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z jajecznicy, placka owsianego żuru, kapusty, zimniaków i mleka	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	żuru, kapusty i pieczonych zimniaków		
	w zimie, w dni zwykłe	z zimniaków, klusek z kapustą		
	w zimie, w dni postne	żuru, placka, i karpiclów		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zimniaki z mlekiem	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	czer owsiany, albo pieczone zimniaki		
	w zimie, w dni zwykłe	zimniaki ze serem krowiem		
	w zimie, w dni postne	pieczone zimniaki z kwasem		
5. Chleb	jaki jadają	owsiany, jęczmienny i żytny	Tak samo	Tak ~~samo~~
	z czego się składa	mąki owsiany żytną, albo jęczmienną		
	czy go sami pieką	tak jest sami go pieką		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	żadnego innego nie używają	/	/
	z czego się składają?	—		
	z kąd je otrzymują?	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba? / innego pieczywa?	rozczyniają mąkę na kwasku i codziennie pieką placki, bo czerstwy nie jest zdatny do użytku. oprócz chleba świątecznego zwanego paską, który składa się z razowej pszenicznej i żytnej mąki, żadnego innego kiszonego.	Tak samo	Tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	zupełnie proste.	Tak samo	Tak samo
Nazwy ich?	Pierogi, kluski, żur, kwaszuchę, kapustę, karpiele, czer, rzepę, ziemniaki i maczankę zwaną mastylem.		
sposób przyrządzania?	mąkę owsianą rozczyniają w garku, przezco otrzymują kwaskowate mleczko, które ulewają na kipiącą wodę i jest żur, a inne podprawiają rozkluconą mąką.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litry na każdą osobę	1/3 litry na osobę	Tak samo
w zimie	1/4 litry " " "	1/8 litry " "	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkiego tylko do kluzek, siadłego i maślanki do ziemniaków, a śmietanki i śmietany nie używają.	Tak samo	Tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka siadłego i maślanki wyrabiają sery na swój użytek	Tak samo	Tak samo
12. Czy używają masła?	w bardzo małej ilości, bo muszą sprzedać na liczne drobne domowe wydatki.	Tak samo	Tak samo
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tylko solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	na jajecznice i do pierogów.	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Tylko masła	Tak samo	Tak samo
w lecie, w dni postne	mało kiedy oleju		
w zimie, w dni zwykłe	masła		
w zimie, w dni postne	nic		
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy w roku	dwa razy	raz
16. Jakie mięso jadają — wołowina	———	Tak samo	Tak samo
krowina	krowinę		
cielęcina	cielęcinę		
baranina	mało baraniny		
świnina	———		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane na rosół.	Tak samo	Tak samo
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	✓	✗

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 1½ kilo	Tak samo	1 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb nigdy, a śledzi czasem	czasem	nigdy
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	rozpuszczonego z wódką	Tak samo	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew —; buraki —; karpiele przechowują; kalarepa —; cebula —; czosnek przechowują; ogórki —; kapusta świeża; „ kiszona tylko kiszona; i. t. d. oprócz wykazanych jarzyn nic więcej u tu nie rodzi z powodu złej gleby i ostrego powietrza.	Tak samo	Tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch rodzą tylko po ziemniakach; bób; fasola; soczewica; kukurudza: Dla tych roślin nie odpowiada gleba i powietrze przeto je tu nie uprawiają.	/	/
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane); jęczmienne; jaglanne; przenne: oprócz jęczmiennych pęcaków żadnej innej kaszy nie znają i nie używają.	/	/
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna mało; żytnia z jarego żyta; owsiana powszechnie owsianej; hreczana —; jęczmienna Także; kukurydzana —; ziemniaczana —; Na każde użycie mielą w wiejskich młynkach	Tak samo /	Tak samo /

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają świeżych i suszonych	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w znacznej ilości	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	sola, tłoczone i pieczone poczęści nadpsutych nie	Tak samo	Tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą dzikie gruszki, bo innych żadnych owoców tu niema.	Tak samo	Tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Tak w lecie jak i w zimie palą dwa razy	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Najwięcej wódki, piwa mało	Tak samo	Tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 182½ litrów	91 litrów	45 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	przeważnie wódką chlebem i serem.	Tak samo	Tak samo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni cały tydzień cały tydzień bez względu na święta i niedzieli ścisły post wykonują.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Zgoła żadnej omasty w dni postne nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Tutejsi mieszkańce nie dzielą się na kategoryje.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Sprzedają bydło i kupują jęczmień, żyto i tem się żywią, a ubodzy wychodzą do Węgier na zarobek.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Tutejsi mieszkańce zwykli są wynosić masło, ser, jaja i drób do miasta, a zauzyskane pieniędze, kupują sól i wódkę, pralaką zwaną którą nadzwyczaj lubią; nietylko mężczyźni ale bardziej jeszcze kobiety. Żołądek czym bądź napełni, byle tylko pralaki się napić, która wprowadza ich w bardzo dobry humor do śpiewania z całego gardła sialalaj!		

155

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice Nazwa miejscowości? Wysowa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta na granicy Karpat

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } nieurodzajna - kamienista

Narodowość ludzi? rusini i koło 50 dusz polaków Liczba ludności? blisko 900 dusz

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	takżeśmy	dwa razy
	w zimie		trzy razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z serem lub masłem	takżeśmy	kapusta i ziemiaki. Dają cała porywienie czyli w lecie czy w zimie czy w zwykłe dnie czy postne
		w dni postne	kapustę, ziemiaki mlek. - ziemiaki z serem, barszczem		
	w zimie	w dni zwykłe	przeważnie ziemiaki i kapustę		
		w dni postne	pieczone lub gotowane ziemiaki z kapustą lub kwasem kapuścianym	takżeśmy	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	tak jak i śniadanie, chyba czasem w lecie jęczmienne	takżeśmy	jak i na obiad
		w dni postne	pierogi z mlekiem. -		
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	zimą i latem ziemiaki z mlekiem a kto zimno to z kwasem kapuścianym	takżeśmy	takżeśmy
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	tak w zwykłe jak i postne dnie		
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		żyto, jęczmień i owies dają zwykły		
	z czego się składa		chleb. -		
	czy go sami pieką		sami pieką	takżeśmy	nawet sami owiany
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		innych żadnych pieczyw nie używają. —		
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb zwykły wszyscy wypiekają w zakiszany żyto żytny czy mieszany pieką także z jakiejbądź mąki a takie placki nazywają „dzymka". —	piecach piekarskich	drzewem opalonych owsem. — ciasto na wodzie
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemiaki gotowane lub pieczone, kapusta, zamieszka, zaciurka, kisielica owsa, warianka (zwas kapuściany podbity mąką), krupy jęczmienne, pencak kluski (kaluski) pirogi (u najzamożniejszych parę razy w roku)		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Najzamożniejsi ½ litra dziennie	¼ litra	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ litra	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie kwaśne zbierane	słodkie	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego na swój użytek	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają dla siebie solone - lecz to mała ilość	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko na jajecznicę i to rzadko	sprzedają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoni masło	Lekrano ale	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	a do kapusty sadło	kupuje	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	swojej		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko i na wielkanoc	chyba na wielkanoc	na wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	świnina - króliki domowe	Lekrano	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	świnina wędzoną	króliki na świeżo	—
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	sprzedają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kilogramy	jeden kilogram	½ kilograma
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb bo niema prawie a śledzi bardzo mało.	ich nie używa	nikt —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nikt nie używa miodu	bo i pasiek nie mają	żadnych.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	—		
karpiele	mają w zapasie	kiszono	tak samo —
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	po trochu	tak samo	tak samo —
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	w beczkach	tak samo	tak samo
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	w mąkę i łóżi	—	—
bób	—	—	—
fasola	—	—	—
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	sami wyrabiają	sami wyrabiają	—
jaglanne	—	—	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	— — —	mąkę kaiwą niektórzy w zornach a mało niektórzy w młynach	
żytnia	po trochu		
owsiana	najwięcej	najwięcej	tak samo
hreczana	— —	—	
jęczmienna	nie dużo	po trochu	tak samo
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże i zasuszają na zimę – a tego pilnuje najwięcej najuboższa klasa. –		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane obtłuczone i w kapach. –	tłuczone	tłuczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają –
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają wszyscy w lecie i w jesieni nawet bez puszczanych listków. –		domieszki mąki na tu
29. Czy piją kawę, herbatę?	nikt	nikt	nikt
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	zasuszają tylko śliwki, gruszki i jabłka gdy się udadzą lecz to rzadko kiedy, bo tu zimna okolica. –		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	zimą i latem rano	i w wieczór, a w południe nigdy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	prostą wódkę i nalewki po trochu kiedy nalewki piwo	wódkę	wódkę. –
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	2 litry	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni środa i piątek w adwent i w wielki post, wszystkie dnie zaporządkiem post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	absolutnie żadnego		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2/10 zamożnych. 3/10 mniej zamożnych. 5/10 ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	grzybami		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Co do rozróżnienia trzech kategoryj ludzi trudno dokładnie oznaczyć sposób żywienia się gatun spożywanych potraw, ponieważ tu i najuboższy tak jak i najzamożniejszy ży się przeważnie ziemniakami, kapustą a w zimie karpiatami, z tą tylko ro ą, że majętniejszy ma do tego swoją omastę, a uboższy tylko kupi jeżeli ch jako tako omastę. –

Antoni Wandziłak nauczyciel

156 315

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gorlice. Nazwa miejscowości? Zagórzany.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy, t. j. śniadanie, obiad, podwiecz. kolacyą.	jak najzamożniejsi.	3 razy, t. j. śniadanie, obiad i kolacyą.
	w zimie	3 razy t. j. śniadanie, obiad i kolacyą. —		2. razy, około 10ej rano i 4ej popołudniu.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki i kluski — gęsmuchę i chleb. —	jak najzamożniejsi.	ziemniaki lub pociarkę
	w lecie, w dni postne	to samo lecz bez omasty tylko ze żurem lub ukropem. —		to samo zupełnie bez omasty.
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie.		w zimie śniadanie jedzą z obiadem
	w zimie, w dni postne	jak w lecie.		tak samo w poście. —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	1.) kapusta, groch, pęcaki, 2.) kapusta, bób, ziemniaki z kwaśnem mlekiem, 3.) kapusta, bób, kasza jaglana lub krupy. —	jak najzamożniejsi.	1.) kapusta i ziemniaki. 2.) bób lub groch i pęcaki 3.) same ziemniaki. —
	w lecie, w dni postne	Jak w dni zwykłe lecz z olejem i ze żurem bez omasty.		Jak w dni zwykłe lecz z olejem lub ukropem, często ze żurem, wszystko jałowo. —
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie.		Jak w lecie lecz znacznie mniej i najczęściej bez omasty.
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem — kluski — pęcaki z kwaśnem mlekiem. —	jak najzamożniejsi.	w lecie najczęściej ziemniaki mlekiem omaszczone —
	w lecie, w dni postne	pęcaki ze żurem a często i ze ślinkami, — ziemniaki z olejem, żurem lub ukropem. —		w poście z olejem lub grzybami —
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie.		W zimie jedzą najczęściej resztki przy obiedzie zostawione. —
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	razowy.	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi.
	z czego się składa	najczęściej sam żytny — żytny i jęczmienny — pszeniczny i jęczmienny. —		
	czy go sami pieką	zawsze sami pieką. —		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołacze.	jak najzamożniejsi.	jak najzamożniejsi, rzadko jednak pieką, bo muszą mąkę kupować. —
	z czego się składają?	pieką z mąki pszenicznej, kładąc na wierzch ser, zaprawiony krokoszem.		
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kilka kwart mąki rozczyni wieczór wodą, zaczyna rośnie przez noc, rano dodaje mąki i wyrabia. Gdy już piec wypalony, nabiera ciasta, kładzie do miski, a z miski na łopatę, podsypując ją mąką, wkłada wreszcie do pieca. Tylko do niej dzierżą daje kwasek, t. j. kawałek ciasta, zostawionego z przeszłego pieczywa. —	jak najzamożniejsi.	chleb taksamo pieką —
innego pieczywa?	Kołacze pieką taksamo, lecz u drożdżach, a dają do ciasta czamaszki, angielz. ziela, bobkowego liścia, i często zaczyniają i zarabiają na mleku.		Kołacze zawsze zaczyniają i zarabiają na wodzie. —
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	1) Kapusta. Gotując, wkładają do niej kawałek słoniny, która służy za omastę. 2) Grochy i koby. Po ugotowaniu jedzą suchy, maszczą masłem lub słoniną, lub jedzą bez omasty ze żurem. 3) Ziemniaki. Jedzą maszczone masłem, słoniną, zasmażane lub jadłone ze żurem, także z kwaśnem mlekiem i ukropem, albo z rosołem. 4) Pszaki. Jedzą ze słodkiem mlekiem gorące, i	1. najczęściej jednak na zimno z kwaśnem mlekiem, ze żurem lub ze śliwkami. — 5. Giermucha v. paciara. Na wrzącą wodę sypią mąkę, mieszają rogalką, następnie zalewają mlekiem, lub wodą, a dopiero po ugotowaniu mlekiem słodkie lub kwaśne. — 6. Kluski. Zarobione wodą ciasto, biorą łyżką, kładą na wrzącą wodę, a po ugotowaniu mlekiem.	7. Zacierka. Zarobione wodą ciasto drobią mało kluseczki, a gdy są gotowe wsypują na wrzącą wodę, na misce dolewają mleka. 8. Ryż i kaszę jaglaną gotują na słodkiem mleku, a w braku mleka dopiero po ugotowaniu zalewają mlekiem. — 9. Kaszę jaglaną jedzą z mlekiem, a w poście ze śliwami. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają, gdy mają własne mleko, nigdy nie kupują, tylko sobie nawzajem pożyczają. W lecie, gdy jest mleko, piją w polu przy robocie.	jak najbogatsi, lecz mając mniej bydła, mniej też mleka używają. —	Ci zwykle używają maślanki i serwatki, jako omasty, mleka prawie nigdy nie piją, zużywając je na masło i ser. —
w zimie	Spotrzebuje jedna osoba do 2ch litrów dziennie, w zimie najwięcej 1/2 litra. —		W zimie, kiedy się krowa nie doi, zwykle jedzą jałowo. —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne mleko, masło, ser, maślanka.	słodkie i kwaśne mleko, masło, ser, maślanka.	kwaśne mleko, maślanka i serwatka. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego, kwaśnego. —	jak najzamożniejsi.	rzadko dla siebie, najwięcej na sprzedaż.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają, na zimę składają masło jedynie solone. —	jak najzamożniejsi	masła bardzo mało używają, zapasów nie robią, bo zaraz spieniężają. —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Czasem w dni uroczyste lub dla gościa robią jajecznicę, jednak najwięcej dawają do ciast tylko w dni świąteczne. —	jak najzamożniejsi.	nie używają. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, mleko, słonina, sadło, ser,	jak najzamożniejsi.	mleko kwaś, serwatka, maślanka,
w lecie, w dni postne	olej, kwas kapuściany, polewka z owocem		olej, kwas kapuściany, polewka z owocem, ukrop. —
w zimie, w dni zwykłe / w zimie, w dni postne	jak w lecie. —		jak w lecie. —
15. Jak często spożywają mięso?	Wodpusty, Wielkanoc, Zielone Święta, Boże Narodzenie, chrzciny, wesela. —	jak najzamożniejsi.	jak najzamożniejsi. —
16. Jakie mięso jadają — wołowina	króliki,	jak najzamożniejsi.	króliki,
krowina	świninę,		cielęcinę,
cielęcina	baraninę,		baraninę,
baranina	cielęcinę,		rzadko z krowy
świnina	rzadziej z krowy		i chyba z dorzniętego wołu. —
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	prawie nigdy wołowiny, chyba z dorzniętego wołu. —		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Tylko gotowane na rosole. —	jak najzamożniejsi.	jak najzamożniejsi. —
18. Czy używają drobiu?	Używają wtedy, gdy chorą sztukę dorzną, gdy ktoś choruje, i dla będącej w połogu kobiety. —	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 kilogramów	6 kilogramów	3 kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko śledzi, i to w czasie wielkiego postu. –	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi. –
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Bardzo mało jest miodu, tam gdzie jest, jedzą z chlebem, a więcej przechowują na lekarstwo dla siebie lub innych.	jak najzamożniejsi	swego nie mają, gdy dostanie, to chyba na lekarstwo. –
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew bardzo mało tak sieją jak i przechowują. buraki tylko pastewne, ćwikłowych wcale nie używają. karpiele przechowują świeże i suszone kalarepa nie uprawiają cebula mało uprawiają, a nigdzie nie przechowują. czosnek wcale nie uprawiają. – ogórki jedzą tylko świeże, na zimę nie przechowują. kapusta świeża utrzymują zwykle do Bożego narodz. „ kiszona starczy do nowej. rzepa – świeża i suszona t. j. innych ogrodowizn nie przechowują. –	jak najzamożniejsi.	oprócz kapusty świeżej i kiszonej „ karpieli świeżych i suszonych „ rzepy świeżej i suszonej z innych ogrodowizn wcale nie robią na zimę zapasów. –
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch jedzą gotowany z polewką, z masłem bez polewki i ze żurem. bób najczęściej suchy z masłem lub ze żurem. fasola jak groch. soczewica jak groch. kukurudza bardzo mało używana, jedynie jako placiarka, t. j. mąka kładziona na wrzącą wodę, omaszczone masłem lub z mlekiem. –	jak najzamożniejsi.	jak najzamożniejsi lecz więcej bez omasty. –
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) kupują w mieście, jęczmienne — tak zwane pęcaki sami wyrabiają, tłukąc w stępach u siebie, omielane zaś kupują w sklepach. – jaglanne kupują w sklepach. przenne kupują w sklepach.	jak najzamożniejsi.	oprócz pęcaków, które sami wyrabiają, innych krup i kaszy bardzo rzadko używają, nie chcąc je kupować. –
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna mielą w domach, na święta, chrzciny, wesela kupują w sklepach, żytnia zawsze w domu mielą. – owsiana w domu mielą. hreczana nie używają, jęczmienna w domu mielą, kukurydzana bardzo rzadko, w domu mielą, ziemniaczana nie używają. – Zapasów na dłuższy czas nie robią, najwięcej na tydzień.	jak najzamożniejsi. –	jak najzamożniejsi. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże i suszone,	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią. –	robią. –
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone, prażone, całe, tłuczone, krajane, używają, zwłaszcza wtedy gdy się psują. – pieką z nich placki i kręgle.	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi. –
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę w święta, chrzciny, wesela, herbatę podają tylko gościom z rumem. –	dtto.	kawę rzadko piją, herbaty prawie nigdy. –
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, śliwki suszone, jabłka i gruszki suszone, jednak bardzo mało; więcej bowiem kupują. –	jak najzamożniejsi. –	prawie nigdy nie robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	Zawsze dwa razy, na śniadanie, przy kwrem gotują i obiad i na kolacyą. –	jak najzamożniejsi. –	jak najzamożniejsi. –
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piją najwięcej; " ; nie; na chrzciny i wesela lecz bardzo mało; nie herbatę	jak najzamożniejsi. –	wódkę, piwo, mniej herbaty rzadko wino. –
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litrów	4 litry.	2 litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jedzą: kołacze, kukiełki, chleb z masłem i szpyrką, rosół z ziemniakami, mięso, makaron, ryż, kaszę jaglaną, flaki. Piją: wódkę, piwo, herbatę, rzadko wino	jak najzamożniejsi.	Jedzą: kołacze, chleb z masłem. Piją: wódkę, piwo,
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni t. j. środa, piątek i sobota dla wpisanych do bractwa różańca i szkapleża; dla innych 2 dni t. j. bez środy. dla wszystkich 3 dni od mięsa i nabiału. – 3 dni od mięsa i nabiału, a 3 dni tylko od mięsa. –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 20%. mniej zamożnych 50%. najuboższych 30%. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Oprócz znanych pokarmów innych nie używają. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W użyciu potraw między najbogatszymi a mniej bogatymi prawie żadna nie zachodzi różnica. Podkreślić jednak należy, że mniej zamożni przyrządzają potrawy czyściej, staranniej, podczas gdy najbogatsi prawie ciągle rolą zajęci, mniej dbają na porządek przy jedzeniu i gotowaniu. – Najbogatsi i najbiedniejsi tesame gotują potrawy co i biedniejsi, tylko mniej omaszczone, nie mają słoniny, mleko tylko przez 6 do 7 miesięcy, a resztę lecz omasty prawie spożywają, chyba gdy bogatszy poda na czasem garnuszek mleka lub trochę słoniny. – Wydając tu jednak należy tych ubogich, którzy zarabiają (zarabiają niemal) zarabiają po 1 rb. do 1 1/2 rb. – Wtedy wcale sobie nie gotują, lecz lepiej jedzą od najbogatszych. –		

19. 157

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gródek Nazwa miejscowości? Dąbrowica

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? pagórkowata i nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? według spisu ludności z roku 1891 wynosi 967

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery	3	3
	w zimie	trzy	3	3
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kartofle, kaszę rzadką	krupnik, kartofle, barszcz	krupnik, barszcz, cebulę
	w lecie, w dni postne	v°	v° v°	v° v° v°
	w zimie, w dni zwykłe	v°	v° v°	kartofle, barszcz, kwaś buraczany
	w zimie, w dni postne	v°	v° v°	v° v° v°
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapusta, kasza, kartofle	barszcz, kapusta, kartofle	krupnik, barszcz, kartofle, cebulę, kapustę
	w lecie, w dni postne	v° v° v° v°	v° v° v°	v° v° v°
	w zimie, w dni zwykłe	v° v° v° v°	v° v° sucha rzepa i marchew z fasolą	kartofle, v° v° v°
	w zimie, w dni postne	v° v° v° v°	v° v° v° v°	v° v° v° v°
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle, barszcz, rzadka kasza	kartofle z zacierką	kartofle pieczone z solą, kwaś
	w lecie, w dni postne	v° v° v° v°	v° v°	v° v° v° v°
	w zimie, w dni zwykłe	v° — —	kartofle v°	v° v° v° v°
	w zimie, w dni postne	v° — rzadka kasza	v° v°	v° v° barszcz
5. Chleb	jaki jadają	żytny i mieszany, placki	placki żytne i jęczmienne	placki jęczmienne z kapustą
	z czego się składa	z mąki żytnej, jęczmiennej, ziemniaczanej i t. p.	z mąki żytnej i jęczmiennej	zmieszane i rzadko kiedy mają chleb w domu
	czy go sami pieką	sami	sami —	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	czasem kupują biały chleb w miastach	jak są w mieście to kupują bochenek chleba do domu białego	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pirogi z kapusty, kartofel, kaszy i sera	—	—
	z czego się składają?	v° v° v° v° v° z mąki	—	—
	z kąd je otrzymują?	sami pieką dla siebie użytku		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	z wieczora rozczynjają, zarajutrz mizą i pieką w piecach wypalonych	pieką tylko placki prawie a rzadko kiedy chleb kisły.	nie pieką wcale chleba który tylko jadują wtedy kiedy są na robocie u zamożnych więc żiakóv
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	pirogi rano lub wieczór pieką	pirogi zasem tylko z kapusty pieką	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Surowe i gotowane pod l. 2, 3 i 4 pod szczególnione kapusta, groch, burzur, pencak, kasza, kwas, repa, marchew serwatka, krupnik i t. p. kartoflane potrawy w rozmaity sposób je przyrządzają	takie same jak pod l. 2, 3 i 4 wymienione	takie jak pod l. 2, 3 i 4 wymieniono
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, na jednę osobę wypadnie przeciętnie 3 litry	mało używają mleka —	nie używają zupełnie tylko jeżą czasem na cudzej robocie w zimie — a zimie nic wypadnie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bardzo mało — w zimie nic nie wypadnie na osobę, bo nie mają wcale mleka	wcale nie używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne mleko przeważnie, słodkiego rzadko używają, bo śmietanę zbieraną z mleka sprzedają wędrowcom,	kwaśne, zbierane	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka ser faskowy wyrabiają	z kwaśnego mleka ser bardzo w małej ilości	
12. Czy używają masła?	bardzo rzadko w lecie używają masła a	nie	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę żadnych zapasów nie robią	nie	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj nie używają tylko święcone na święta Wielkanocne — do potraw nie dają — bo wszystkie sprzedają	nie używają tylko święcone a zawsze spieniężają	sprzedają —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła bardzo mało wzięj mleka		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	kwaśnego i zasem tylko słodkiego oleju konopnego i lnianego		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	nie używają omasty tylko prosto		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju konopnego i lnianego		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko dwa razy w roku to jest na Wielkanoc i na Narodzenie i przy chorobie	tak samo jak poprzedni T.j. najzamożniejsi	tak samo jak poprzedni
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę w jesieni jadają		
16. Jakie mięso jadają — świnina	na święta wielkanocne		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, wędzone	gotowane na święta tylko	gotowane na święta tylko
18. Czy używają drobiu?	nigdy nie używają dla siebie bo wszystko we Lwowie sprzedają	tak samo jak poprzedni	jak poprzedni

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Kilo	1. Kilo	½ Kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb nie używają a śledzi w post kupują razem —	nie używają tylko w post razem śledzie kupują	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	suszona	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
buraki	surowe	—	
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	zwykła	—	
czosnek	zwykły		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	Kiszona szatkowana		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany z kapustą, barszczem i sam osobno	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
bób	gotowany osobno jadany z barszczem i sam	— —	— —
fasola	— — —	— — —	— — —
soczewica	— — — —	— — —	— — —
kukurudza	— — — —	— — —	— — —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczane sami wyrabiają	hreczane	— — —
jęczmienne	jęczmienne — —	jęczmienne	jęczmienne
jaglanne	jaglane kupują we Lwowie	jaglanne we Lwowie kupują	jaglanne we Lwowie kupują
przenne	— — —	— — —	— — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	/ przenna	/	—
żytnia	/ żytnia	/	—
owsiana	— —	—	—
hreczana	/ hreczana	/	—
jęczmienna	/ jęczmienna	/	jęczmienną używają
kukurydzana	— —	—	—
ziemniaczana	— —	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają maślaki, kozary, podpieńki suszone. a prawdziwe grzyby zjadają we dworze zaś bo suszone	tak samo jak poprzedni	tak samo jak poprzedni
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią na nasienie	na nasienie tylko	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	w rozmaitej formie, t. j. gotowany, pieczony,	tak samo jak poprzedni	tak samo jak poprzedni t. j. najzamożniejsi
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają do chleba jako domieszki kapusty i zacierki	v	v
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	— —	— —	
29. Czy piją kawę, herbatę?	— —	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone jabłka, gruszki, śliwki a więcej żadnych konserwów nie robią	tak samo jak i poprzedni — —	— — —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy w zimie dwa razy	dwa razy dwa razy	1 raz 2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka 1 wódkę piwo 1 piwo miód 1 miód wino — wino owocowe —	wódkę piwo miód	wódkę piwo miód
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3. litry	1 lit.	½ lit.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem i miodem	wódką, piwem i miodem	wódką
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 2 w tygodniu adwentowym 7 w tygodniu wielkiego postu 7		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają żadnego nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na zamożnych 10%, na mniej zamożnych 30% a reszta ubogich —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	grzybem, szczawiem, pokrzywą, Tobodą i t. p. pokarmami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wogóle ludność Dąbrowicy jest mizernie bardzo żywioną a dlatego też słabego zdrowia i małego wzrostu i budowy ciała, a to z powodu lichej gleby głinkowatej i nieurodzajnej —		

158 319

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gródek Nazwa miejscowości? Gródek

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? ..... Liczba ludności? .....

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	5 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne	piją kawę lub herbatę	piją mleko	jedzą chleb
— w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	piją kawę lub herbatę		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe	z rosołu, mięsa i leguminy	z rosołu, mięsa i jarzyny	z kartofli, Kapusty albo Kaszy
— w lecie: w dni postne	z zupy i leguminy czasem i rybky	z zupy i jarzyny	
— w zimie: w dni zwykłe	Itto	Itto	
— w zimie: w dni postne	Itto.	Itto	
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe	mięso	nabiał albo jarzynę	jedzą chleb
— w lecie: w dni postne	leguminę albo nabiał		
— w zimie: w dni zwykłe	mięso		
— w zimie: w dni postne	leguminę	piją herbatę	
5. Chleb — jaki jadają	żytni pytlowany	żytni ale przeważnie razowy	żytni razowy z domieszką jęczmienia lub kartofli
z czego się składa			
czy go sami pieką	przeważnie sami pieką		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	bułki	—	—
z czego się składają?	—		
z kąd je otrzymują?	kupują lub sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	—	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	—	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 l. dziennie	1/2 l. dziennie	bijają mleko rzadko kiedy.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 l. dziennie.	1/4 l. dziennie	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie niezbierane	przeważnie zbierane	bijają maślankę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	wyrabiają sery z krowiego mleka	—
12. Czy używają masła?	używają	używają	czasem używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy topionego i solonego masła.	robią zapasy topionego i solonego masła	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj osobno i do potraw	Tak samo.	czasem używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina smalec	Tak samo	smalec, słonina a w dni postne olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło, słonina smalec		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masło.		
15. Jak często spożywają mięso?	codziennie z wyjątkiem dni postnych	2 razy w tydzień	2 razy w roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	wszystkie lu wyjątkiem gatunki prócz wołowiny	Tak samo.	krowinę i świninę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina, zające, króliki i t. d.~~)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, pieką i wędzą	gotują pieką i wędzą	gotują
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	nie wiadomo		—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają	używają	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Robią zapasy na zimę		
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Używają grochu, bobu, fasoli soczewicy i Kukurudzy		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~)	Używają i Kupują	Sami wyrabiają	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Używają i Kupują prócz owsianej i ziemniaczanej	Tak samo.	Używają mąki żytniej, hreczanej, jęczmiennej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają	używają	używają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają w małej ilości.	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią konfitury		—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy	3 razy	2 razy / 1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo i wino	wódka i piwo	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	— ?	— ?	— ?
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	—		—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	1 dzień (piątek)		
w tygodniu adwentowym	2 dni (środa i piątek)		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni (środa, piątek sobota)		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Najzamożniejsi i mniej zamożni używają a najubożsi nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	niewiadomy		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

Bibl. Jag.

159 321

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gródek Nazwa miejscowości? Janów obok Lwowa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polacy, ruscini i żydzi Liczba ludności? 2.017

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	trzy razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę lub mleko	mleko lub herbatę	zupę kminkową lub kartoflamę
	w lecie, w dni postne	herbatę	"	
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	kawę lub mleko	"	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso i legumina	rosół mięso i legumina	zupę i jarzyny
	w lecie, w dni postne	barszcz i legumina	zupę i jarzyny	" " "
	w zimie, w dni zwykłe	rosół mięso i jarzyny	rosół mięso i legumina	" " "
	w zimie, w dni postne	zupę i legumina	barszcz i legumina	" " "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kwaśne mleko i kartofle	kartofle z masłem	chleb lub zupę
	w lecie, w dni postne	herbatę i kartofle z masłem	kawę lub zacierkę	kartoflamę
	w zimie, w dni zwykłe	pieczeń i herbata	klaski i herbata	" " "
	w zimie, w dni postne	jarzyny i herbatę	jarzyny	" " "
5. Chleb: jaki jadają		żytni	żytni	mieszany
z czego się składa				
czy go sami pieką			sami pieką	kupują u piekarza
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		kupują u piekarza	—	
6. Inne pieczywa: jakie używają?		bułki domowe	—	—
z czego się składają?		z masła, jaj, śmietany, cukru i t.p.	dto	—
z kąd je otrzymują?		z własnego domu lub z cukierni	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	kwaśkowy	kwaśkowy	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzyny	jarzyny	jarzyny
Nazwy ich?	kartofle, marchew, kapusta, groch, fasola, ogórki i buraki.	Dto	Dto
sposób przyrządzania?	na słoniu lub krawo	na słoniu lub	krawo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają przeciętnie ½ litra	Dto	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " ¼ "	Dto	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie zbierane	Dto	—
	w lecie kwaśne w zimie	Dto	
	słodkie		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny użytek z mleka krowiego	Dto	—
12. Czy używają masła?	używają	Dto	używają tłuszcze
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tłuszcze	Dto	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw	Dto	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło i słoninę	Dto	sadło i olej
14. — w lecie, w dni postne	masło i olej		
14. — w zimie, w dni zwykłe	masło słoninę		
14. — w zimie, w dni postne	masło olej		
15. Jak często spożywają mięso?	codziennie	Dto	w święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	krowinę	Dto	baraninę świninę
16. — cielęcina	cielęcinę		
16. — baranina	baraninę		
16. — świnina	świninę		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone	Dto	Dto
18. Czy używają drobiu?	używają	Dto	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	75 klgr.	45 klgr	20 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryby i śledzi	Nie	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	pszczy	Nie	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew	Nie	nie
buraki	buraki		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	cebula		
czosnek	czosnek		
ogórki	ogórki		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	w formie zupy bób	Nie	nie
bób			
fasola	lub wieka		
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	kupują	kupują	sami robią
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — pszenna	pszennej	Nie	w części mielą na zamek a w części kupują
żytnia	żytniej		
owsiana	—		
hreczana	hreczanej		
jęczmienna	—		
kukurydzana	kukurydzanej		
ziemniaczana			
kupują w sklepach			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże i marynowane	tak	tak
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	tak	tak
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	tak	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	4 razy	3 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo, wino, miód, —	piwo i miód	wódka i piwo, —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	6 litr.	12 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem	piwem	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 3 dni / 3 dni	tak	3 dni / 3 " / 6 tygodni
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	tak	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	3% zamożnych / 25% mniej zamożny / 72% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	przeważnie kartoflami i chlebem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

L. 29. 160

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gródek Nazwa miejscowości? Jaśniska

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1200 ludzi

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 "	3 "	3 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem	barszcz z chlebem	kapustę z ziemniakami
	w lecie, w dni postne	kapustę z grochem	kapustę z ziemniakami;	kapustę.
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem	barszcz z chlebem	kapusta
	w zimie, w dni postne	barszcz z chlebem	kapustę z grochem	kapustę
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem z kapustą, z chlebem.	ziemniaki z kapustą, z chlebem. —	ziemniaki z kapustą
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kapustą, z chlebem. —	ziemniaki z kapustą.	ziemniaki z kapustą
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą, z chlebem.	dto	dto
	w zimie, w dni postne	dto	dto	dto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski, ziemniaki	kluski, ziemniaki,	ziemniaki
	w lecie, w dni postne	ziemniaki, kapusta	ziemniaki, kapustę;	kapustę.
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	dto
	w zimie, w dni postne	dto	dto	dto
5. Chleb	jaki jadają	razowy, żytny	razowy, żytny	razowy, żytny.
	z czego się składa	z żyta i ziemniaków	z żyta i ziemniaków;	z żyta, i ziemniaków.
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?			
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia się na ziemniakach w dzieży, potem domięszuje się mąki, co kiśnie i rośnie; potem wsadzają w piec. —		
~~innego pieczywa?~~			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	ziemniaki, kapusta, groch, fasola, kasza jęczmienna, kreczana i jaglana.		
Nazwy ich?	kasza jaglana nazywa się pszon.		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	tak jest; 1 kwarta	tak jest	nie
w zimie	tak jest. 1 kwarta	nie	nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	wszystkie formy mleka.	z wyjątkiem śmietany i śmietanki.	nie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak jest. z kwaśnego.	nie	nie
12. Czy używają masła?	tak jest.	nie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	słonina, sadło	nic, sól.
w lecie, w dni postne	olej	olej	sól lub olej
w zimie, w dni zwykłe	słonina	słonina	sól
w zimie, w dni postne	olej	olej	sól
15. Jak często spożywają mięso?	na Boże narodzenie i wielkanoc	nic	nic
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~		nic	nic
krowina	tak jest;		
cielęcina	oto.		
~~baranina~~			
~~świnina~~	tak jest.		
~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	nic	nic
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 funtów	nic	nic
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi.	śledzi	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	jest	jest	
buraki	są	są	
~~karpiele~~	nie	—	
~~kalarepa~~	nie	—	
cebula	jest	jest	nie nie
czosnek	jest	jest	ma
~~ogórki~~	nie	nie	
kapusta świeża	jest	jest	—
„ kiszona	jest	jest	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany	gotowany	nie
bób	dto	dto	nie
fasola	dto	dto	gotowana.
~~soczewica~~	—	—	
~~kukurudza~~	—	—	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	tak jest	tak jest	tak jest; kupują we wsi
jęczmienne	tak jest	tak jest	tak jest; dto
jaglanne	dto	tak jest	tak jest; dto.
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — ~~przenna~~	—	—	—
żytnia	tak jest.	tak jest	kupują we wsi.
~~owsiana~~	—	—	nie.
hreczana	tak jest	tak jest.	
jęczmienna	dto.	Dto	kupują we wsi
~~kukurydzana~~	—	—	—
~~ziemniaczana~~	—	—	—
	nie kupują.	nie kupują.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak jest	tak jest	———
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tak jest	tak jest	tak jest
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone.	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy / dto	2 razy / dto	2 razy / dto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	tak jest. / dto. / dto.	wódka / piwo	nic
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	½ garca	1 garniec	nic
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem i chlebem	wódką, piwem i chlebem	nic
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni / dwa dni / 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10%; mniéj zamożnych 30% ubogich 60%.		
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	jagodami leśnymi i grzybami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Jaśniska, dnia 5. maja 1891. Franc. Kapłański.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jaworowski Nazwa miejscowości? Matoszkowice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 935

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy dziennie	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie
	w zimie		trzy razy dziennie	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kartofle	zacierkę	barszcz
		w dni postne	"	"	"
	w zimie	w dni zwykłe	ko barszcz	barszcz	"
		w dni postne	"	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kaszę	kapustę	kartofle
		w dni postne	"	"	"
	w zimie	w dni zwykłe	wodzianikę z białą mąką	"	"
		w dni postne	fasolę	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kartofle	kartofle	kartofle
		w dni postne	"	"	"
	w zimie	w dni zwykłe	"	"	"
		w dni postne	"	"	"
5. Chleb	jaki jadają		z żytniej mąki	z żytniej mąki	z żytnej i jęczmiennej mąki
	z czego się składa		z mąki żytnej razowej.	z mąki żytnej razowej	z " " "
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	"
6. Inne pieczywa	jakie używają?		knysy z kartoflami albo kaszą	—	—
	z czego się składają?		z żytnej mąki	—	—
	z kąd je otrzymują?			—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczorem rozczyniają żytną, rzadką mąkę na kwaśnym cieście; rano mizą i znowu jakiś czas kisnie; potem palą w piecu, wyrabiają chleb i wsadzają go w piec.	Tak samo jak najzamożniejsi.	tak samo jak poprzedni z tą różnicą, że mąkę żytnią mieszają z jęczmieniem
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, groch, kapusta, wodzianka, fasola, bób,	kartofle, kwas,	
sposób przyrządzania?	gotują	—	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	$\frac{1}{4}$ litry	$\frac{1}{4}$ litry	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	kilka łyżek	kilka łyżek	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko zbierane słodkie i kwaśne i maślankę	mleko zbierane słodkie i kwaśne i maślankę	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Mało sera wyrabiają na sprzedaż niż na własny użytek	Na sprzedaż	—
12. Czy używają masła?	mało kiedy	mało kiedy	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią	nie robią	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	do ziemnych potraw nie wrzucają jaj.	jaj do potraw nie wrzucają	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleka	mleka	posno
14. — w lecie, w dni postne	nicem	—	"
14. — w zimie, w dni zwykłe	olej	olej	"
14. — w zimie, w dni postne	—	—	"
15. Jak często spożywają mięso?	Do roku trzy razy t. j. w dzień Bożego narodzenia, na Wielkanoc i prawnik	Podobno jak najzamożniejsi	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina			
16. — cielęcina			
16. — baranina			
16. — świnina	świninę	świninę	—
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują rosół	gotują rosół	—
			—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 Kilo	1 Kilo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	mają buraki	mają buraki	buraki
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebulę	cebulę	cebulę
czosnek	czosnek	czosnek	czosnek
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kapustę kiszoną	kapustę kiszoną	kapustę kiszoną
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	groch gotowany	groch gotowany	groch gotowany
bób	bób gotowany	bób gotowany	bób gotowany
fasola	fasola gotowana	fasola gotowana	fasolę gotowaną
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczane	hreczane	
jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne	
jaglanne	jaglanne	jaglanne	
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia	z żyta	z żyta	—
owsiana	—	—	
hreczana			
jęczmienna	z jęczmienia	z jęczmienia	z jęczmienia
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszone	suszone	suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	przechowują na zimę	przechowują na zimę	przechowują na zimę
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pierogi	pierogi	pierogi
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone śliwki, jabłka i gruszki	suszone śliwki, gruszki i jabłka	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa	raz	raz
— w zimie	Dwa	Dwa	Dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
— piwo	—	—	—
— miód	—	—	—
— wino	—	—	—
— wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 garnce	5 garnców	4 garnce
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem, pierogi Drebla	pierogi	kaczę jaglaną
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa razy tj. we środę i piątek		
— w tygodniu adwentowym	prawie bez nabiału przez wszystkie dnie		
— w tygodniu wielkiego postu	" " " " " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 115, mniej zamożnych 464, ubogich 356.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kupują kukurydzianą mąkę i gotują ścieranki		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

162 327

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gródecki Nazwa miejscowości? Podkatyńce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2.164

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	razy trzy -		
	w zimie	razy trzy -		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartofle - zacierka na mleku, barszcz mleko kwaśne -	Te same potrawy jednakże mniej omaszczone -	kartofle -
	w lecie, w dni postne	toż samo tylko zupełnie postne -		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle - barszcz, zacierka -		kartofle -
	w zimie, w dni postne	toż samo -		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta - barszcz, kartofle - kasza -	Dto	barszcz postny - kapusta zasypana jakemi krupami
	w lecie, w dni postne	toż samo bez omasty -		Dto -
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta, barszcz, fasola, groch - omaszczone.		Łupa na serwatce - kapusta barszcz -
	w zimie, w dni postne	Toż samo bez omasty -		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Mleko kwaśne z kartoflami -	Dto	Kartofle -
	w lecie, w dni postne	Kartofle, kapusta -		
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz - kartofle - kasza -		
	w zimie, w dni postne	Toż samo bez omasty -		Kartofle -
5. Chleb: jaki jadają		chleb pieką żytni, jęczmienny a na niedzielę i święta pszenny	Żytni - jęczmienny - a owsem pszenny -	Żytni, jęczmienny mięszany z kartoflami - bobem -
z czego się składa				
czy go sami pieką		sami go wypiekają	sami wypiekają	sami wypiekają -
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Pierogi pszenne -	Toż samo -	Toż samo -
z czego się składają?		Skórka pszenicka, wewnątrz kartofle zmięszane z serem i krupami	Tylko mąka gorsza i bez sera -	wewnątrz kartofle zmięszane z kapustą -
z kąd je otrzymują?		kreamgymi -		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Używają mąki mielonej na razie wyjątkiem gdy rozczyniają mąkę na kwaśnem cieście, tylko przemiany chleb pieką na drożdżach –	Robią sam sposób, tylko z gorszej mąki – zmięszanej mniej z innym zbożem –	Robią –
innego pieczywa?	Oprócz wyż wymienionych pierogi z innego mięsa nie znają –		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	barszcz – kapusta – kasza jaglana, jęczmienna – kreranna –		
Nazwy ich?	kartofle – fasola – groch –		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół kwarty –	Tak samo –	w niedziele i czwartki jadają mleko –
w zimie	bardzo mało mleka jadają –		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne zbierane – słodkie niezbierane wyto razem z kawą lub zacierki śmietana do pierogów i maślanka –	Tak samo też w mniejszej ilości –	Ci którzy mają śmietanę i inny nabiał, skoro go kupują
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego –	Tak samo	—
12. Czy używają masła?	Używają w lecie –	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	składają masło topione –	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno gotowane –	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	mleko używane na omastę do kaszy i śmietanę –	Przeważnie postne –
w lecie, w dni postne	olej.		
w zimie, w dni zwykłe			
w zimie, w dni postne	Tak samo – w postne dni olej –	Olej i czasami słonina –	
15. Jak często spożywają mięso?	Czasami w zimie – w święta i prazdnik –	Czasami w niedziele, w święta i prazdnik –	Prazdnik i wielkanoc –
16. Jakie mięso jadają — wołowina		tak samo –	tak samo –
krowina	krowie		
cielęcina			
baranina			
świnina	wieprzowina –		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	królików mięso –		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wieprzowe solą i wędzą i gotują w barszczu tak samo jak krowie które świeże gotują –	kupują takowe	tak samo –
18. Czy używają drobiu?	W lecie w święta jadają kury i kacki	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 do 8 Kilogramów	do 5 Kilogramów	–
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi –		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód jako napój –		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew / buraki / karpiele — kalarepa — cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża „ kiszona / i. t. d.	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotowany na wodzie bób dto. fasola dto – soczewica — kukurudza —	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) / jęczmienne / wyrabiają sami – jaglanne / przenne	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna / żytnia / owsiana — mielą sami po młynach hreczana — lub w domu na ziernach – jęczmienna / kukurydzana / kukurudziana, kupują – ziemniaczana	tak samo	tak samo. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże suszone –		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią –		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane na wodzie		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają –		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	piekają –		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki i jabłka suszą –		—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie	dwa razy –		
{ w zimie	dwa razy –		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka	/		
{ piwo	—		
{ miód	/		
{ wino	—		
{ wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	x.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	zrazy z mięsa, robią kaszę – chleb przemiany – barszcz –		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	piątek, środa sobota bez nabiału –		
{ w tygodniu adwentowym	tak samo		
{ w tygodniu wielkiego postu	tak samo –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	350 100 reszta ubodzy –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurydzianka – buraki – młoda kapusta –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	x. Wiele wódki jeden. dorosły mężczyzna wypija trudno zmagać, gdyż kobiety a także wielu chłopów, wódki nie piją wcale – inni zaś używają jej nad miarę –		

163

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gródek Nazwa miejscowości? Stawczany

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1976

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy bez różnicy przy roku	trzy razy	trzy razy
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartoflanka lub z juszką a	druga potrawa barszcz	albo kasza na radko.
	w lecie, w dni postne	różnica tylko pod względem omaczki.		
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad składa się z dwóch potraw i kawałka chleba lub zamiast		
	w lecie, w dni postne	tegoż grek lub bób. Charakterystycznem jest że wpierw podają potrawę gęstą np: kasza wypiekana - kapusta - zawijańce - pierogi - kluski a potem po-		
	w zimie, w dni zwykłe	trawę rzadką: jak barszcz - zupa z owoców lub z jarzyn - zupa fasolowa i grochowa		
	w zimie, w dni postne	i zupa kartoflana. W dni postne różnica w omaczce.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Z wyjątkiem zup owocowych i słodkiej kapusty są te same		
	w lecie, w dni postne	potrawy w użyciu.		
	w zimie, w dni zwykłe	Wieczerza składa się z jednej potrawy najczęściej kartofla z kwaśnem mlekiem lub ze śmietaną także ścieranka		
	w zimie, w dni postne	sama - z kartoflami lub z jaglaną kaszą zabielona ~~słodkiem mlekiem~~. te same potrawy omaczone olejem lub całkiem bez omaczki.		
5. Chleb	jaki jadają	żytni i przemiennie razowy	żytni i przemiennie razowy	żytni i przemiennie więc- szany z jęczmienną mąką razowy
	z czego się składa	ze zwykłych składowych części chleba	—	—
	czy go sami pieką	chleb wypiekają sami.	—	—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołysze - paska i baby na święta wielkanocne strucle na Boże narodzenie - placki i pierogi.		
	z czego się składają?	Wszystkie te pieczywa wypiekają w domu z mąki przemiennej pytlowanej w dozidzach z dodaniem korzeni jak: goździków, imbiru,		
	z kąd je otrzymują?	świeżurki, cynamonu, cukru rodzynków kilku jaj i cebul- wiek topionego masła.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły —		
	Pampuchy (pączki) na oleju smażone tylko na święto Bożego Narodzenia.		
	Placki, krzywe i strucle (pata wyżej po rubryce z czego się składają inne pieczywa?)		
	Placki na rozwalkowane ciasto drożdżowe (przewrócone) nakładają cienką warstwę powidła, sera ~~makaku~~ ~~ucierkiego~~ lub krupe z ziarnienia konopnego (tz. wurda) i wypiekają na blachach prostokątnych		
innego pieczywa?	Pierogi mają kształt okrągły płaski z ciasta jak na chleb nałożone grubą warstwą kartofel mieszanych z serem lub tłoczoną kaszą lub też ciastem drożdżowem z jaglanej mąki. To ostatnie najlepsze.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	kapusta, barszcz buraczany i żytni wszelkie gatunki kaszy i krupe na wodzie na mleku lub wypiekane z omastą tłustą albo kwaśnem mlekiem lub serwatką (jurką) zwarzonych owoców, na post z sosem grzybowym — buraki studzone w kostki pokrajane wałki podprawione		
Nazwy ich?	zrumienioną mąką z octem na zimno — buraki z chrzanem utarte na tarce z octem i rzeżuchą — kotlety z drobna kapusta z głowkach rozkrajanych na cztery części zaprawiona rumianą mąką — zawijańce — kartofle na post z pieczoną kaszą ch. olwiek smażonem zawinięte w liściki z kapusty — pierogi z kartofli z serem lub z prosem		
sposób przyrządzania?	kluski z tartej kartofli — makaron z pszennej mąki — lemiesznka z kruszonej mąki — sołodnicka (kwasna z żytniej i kruszonej mąki — pęczak z fasolą lub groszkiem — groch zasypany krupami lub ziemniaki tak samo fasola fasola z jurką czosnkiem zaprawiona — polewka z kwaśnego mleka lub serwatki — polewka z owsa lub jagieł zupa z jarzyn lub z samej kartofli — kwas z grzybami zasypany krupami — arbuz zasypany jagłami — rzepa suszona z fasolą.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają najmniej do potraw na omastą — do picia zaś tylko dla dzieci		
w zimie	lub chorych lub w czasie upałów gdy z roboty wracają. Przeciętną ilość trudno oznaczyć gdyż to zależy od ilości bydła trzymanego. kto nie ma krów, to mleka nie kupuje. lecz stara się bez niego obchodzić.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiału używają jako mleko słodkie i kwaśne zawsze zbierane, śmietana, maślanka		
	Śmietanki słodkiej nigdy nie używają.		
	Do kawy mleko niezbierane.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają przeważnie na własny użytek składając po to dziczki		
	z kwaśnego mało kiedy na sprzedaż w plackankach.		
12. Czy używają masła?	Masła używają w dnie zwykłe do potraw i do chleba	Mało go używają	Używaliby ale się go nie mają.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tylko kilka gospodyń odkłada zapas na zimę	masło solone jako	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają w formie jajecznicy — czasami do barszczu także na większe uroczystości tz. chrzan z jajami na masle smażony.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, śmietana, mleko. —	—	—
w lecie — w dni postne	olej, siemienucha (makuch utarty rozrobiony ciepłą wodą w domicy) ~~i~~		
w zimie — w dni zwykłe	także masło, słonina, sadło.		
w zimie — w dni postne	to samo co w lecie i mleko makowe.	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	W Boże święta dorosłe na praźnik i w większe dni	Na Wielkanoc i na praźnik.	
	uroczyste tudzież na uroczystości familijne		
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowina	Dto	Dto
cielęcina			
baranina			
świnina	świnina	Dto	Dto
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso krowie przyrządzają na rosół i pieczeń z sosem		
	wieprzowinę: szynki, kiełbasy, kiszki, salceson		
	świeżą albo wędzoną spożywają.		
18. Czy używają drobiu?	chyba dla chorych	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	pięć klgr.	trzy klgr.	2 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb drobnych, które łowią w tutejszej rzece na dnie postne kupują śledzie i morszale, gdzie tych można dostać w miejscowym sklepiku. W lecie łowią raki czasem do własnego użytku więcej jednak na sprzedaż.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają mało tylko na wigilię do pieczenia z makiem (kutia)		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew mało gdzie buraki w znacznej obfitości zakopują w kopce ~~karpiele~~ ~~kalarepa~~ cebula w znacznej ilości w wiązankach na zadzierze (cebula dymka) czosnek także w wiązankach ogórki tylko kilka gospodyń kwasi na zimę ~~kapusta świeża~~ „ kiszona W każdym domu stosownie do płości konsumentów większe lub mniejsze beczułki. i. t. d. rzepa suszona i świeża	do codziennego użytku w woreczkach	
23. Czy są używane i w jakiej formie	grech dojrzały na rupę lub cały do bareczu pęcaka i kapusty. bób tak samo zamiast chleba do bareczu fasola zwykła na zupę albo tak jak grech ~~soczewica~~ wcale nie używana kukurudza na rok nieurodzajny jest uważaną za najgorsze pożywienie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne pęcak jaglanne ~~przenne~~ orkisz	Wszystkie tu wymienione kasze i krupy są używane i w domu na żarnach lub stępie produkowane. Na dnie świsteczne do rosołu kupują ryż	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna żytnia ~~owsiana~~ hreczana mąka jest mało używana, używają tylko tyle, ile oddziela się przy robieniu hreczanych krup. jęczmienna mąka na chleb i na placki u gospodarzy mniej zamożnych kukurydzana tylko w czasie nieurodzaju. ~~ziemniaczana~~	używana najwięcej na chleb i pieczywo z własnego zboża otrzymują, mieląc je w większych ilościach jako zapas w miejscowym młynie lub też czasem na żarnach. Ubożsi kupują na paszkę mąkę przenną w mieście, dlatego często się zdarza że u biednych gospodarzy jest na święta piękniejsze pieczywo jak u zamożnych, który je piecha z mąki domowej.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów znane i używane są następujące rodzaje: prawdziwe grzyby, gołąbki, podzimniki są używane świeże lub suszone; czerwoniaki, maślaki i rydze tylko świeże.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki na zapas zakopują w kopce		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane w łupinie i jako przyprawa do kapusty	lub bez tej, pieczone, na zupę, kiszonki lub bareszu.	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	W mniejszej lub większej ilości gotowane utarte dodają do chleba.	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki i pierogi	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją czasami najzamożniejsi. Herbata jest bardo rozpowszechniona. Herbatę na pół z rumem dobrze osłodzoną prodają jako trunek pod nazwą: mięsarki		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki gruszki i jabłka suszone		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	jeden raz gdyż mają nabiał	dwa razy bez różnicy pory roku	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódka, arak, mięsarka (rum herbata i cukier) a wino w chorobie.		piwo dla starszych
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	W święta: jacka, wieprzowina szynka kiełbasa rosół na wigilią kapusta kiszona kasza jaglana, zawijańce pierogi z jaglaną nadzieńką groch kasza jęczmienna i krewana - śledzie grzybyce zosem (macaronka) i kwas, strucla Na Trójcu, wesele chrzciny i inne familijne uroczystości: pieczeń z kapustą jaglaną kasza, pierogi z masłem, ser z cebulą i ze śmietaną, leniwe pierogi z sera rosół albo barszcz z mięsem.		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni: środa i piątek.		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	cały post nie wyjmując nawet niedzieli.		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 gospodarzy można liczyć 5 zamożnych 50 mniej zamożnych 45 najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	przeważnie kartoflą i kukurydzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

164 321

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? gródecki. – Nazwa miejscowości? Wiszenka-mała. –

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } w części pagórkowata, zaś w ogóle równina. –

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna. –

Narodowość ludzi? przeważnie ruska, w części polska i wawgeliny Liczba ludności? przeszło 1500. –

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		Trzy razy	Trzy razy	Trzy razy
	w zimie		dtto	dtto.	dtto.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Zupę kartoflaną i chleb lub mleko, ser z cebulą lub ze śmietaną i chleb	Kwaśne mleko i chleb. Ser z cebulą i chleb razowy	Chleb z cebulą lub z solonym śledziem albo z olejem. –
		w dni postne	Barszcz gotowany z jaglami lub kartofle i chleb razowy. –	Zupę grzybową – maszczoną olejem i chleb	Kartofle z olejem i chleb. –
	w zimie	w dni zwykłe	Kartofle pieczone ze serem i chleb lub mięso wieprzowe i chleb razowy	Barszcz z grzybami, pieczone kartofle ze serem i chleb	Pieczone kartofle lub barszcz z grzybami i chleb razowy.
		w dni postne	Chleb, kartofle pieczone, barszcz z grzybami. –	Zupę kartoflaną lub przyprawą z olejem i chleb. –	Kartofle pieczone lub gotowane i chleb. –
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Z zupy mlecznej – kartofel, kaszy, kapusty, w części z mięsa. –	Z kartofel, kapusty ze słoniną i kaszy hreczanej. –	Barszcz, kartofle – kapustą, groch lub fasola gotowana. –
		w dni postne	Z kapusty, grochu i barszczu, kartofel maszczonych słoniną.	Z barszczu – kartofel, kapusty, i grochu. Ćmasły używają olej z lukwi.	Z kartofel, kapusty i z barszczu z chlebem.
	w zimie	w dni zwykłe	Z barszczu, kapusty, kartofel, kaszy i z mięsa wieprzowego i z chleba. –	Z zupy kartoflanej lub barszczu, kartofel, kapusty z grochem i z olejem.	Z kartofel, kapusty, barszczu, jako ćmasły używają słoniny lub masła. –
		w dni postne	Z zupy kartoflanej, kapusty z grochem i pirogów kartoflanych maszczonych olejem. –	Z barszczu, kapusty, kartofel i kaszy z olejem.	Z barszczu, kartofel, kapusty, grochu lub fasoli gotowanej, maszczą olejem z lukwi. –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Gotowane pirogi ze śmietaną lub kaszę jaglaną z mlekiem. –	Kartofle z mlekiem lub mamałygę ze słoniną. –	Kartofle, kapustę i chleb razowy. –
		w dni postne	Kartofle z olejem lub kapustę z grochem, w części nabiału używają.	Kartofle lub kapustę z olejem.	Kartofle i kapustę. –
	w zimie	w dni zwykłe	Mięso wieprzowe z kapustą lub kaszę ze słoniną i chleb. –	Kapustę – kartofle ze słoniną – mięso wieprzowe.	Kapustę i kartofle z chlebem. –
		w dni postne	Kapustę, kaszę z olejem. –	Kartofle, kapustę z olejem. –	Kartofle – kapustę, barszcz z grzybami. –
5. Chleb	jaki jadają		Pszeniczny lub żytni.	Żytni lub jęczmienny	Żytni lub jęczmienny.
	z czego się składa		Z mąki pszenicznej lub żytniej. –	Z mąki żytniej lub jęczmiennej. –	Z mąki żytniej lub jęczmiennej mieszanej z kartoflami tartymi.
	czy go sami pieką		Pieką sami. –	Pieką sami. –	Pieką sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Wszyscy kupują w miasteczku Magierowie. –	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Knysze lub bułki z mąki pszennej. –	Knysze.	—
	z czego się składają?		Z mąki, ze sera, lub jagód.	Z mąki i kartofel ze serem lub słoniną	—
	z kąd je otrzymują?		Sami sporządzają.	Sami sporządzają.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów i maślaków świeżych i suszonych.	Używają grzybów i maślaków surowych i suszonych.	Używają grzybów i maślaków surowych i suszonych.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią.	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone.	Gotowane i pieczone.	Gotowane i pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają.	Używają.	Używają kartofel jako domieszki do chleba.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki.	Wypiekają placki.	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę.	Piją herbatę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią konserwy z owoców i jagód. Suszone śliwki i gruszki i konfitury.	Robią konserwy z owoców, a to suszone gruszki, jabłka i śliwki.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
— w zimie	Trzy "	Trzy "	Dto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Piją wódkę, piwo, miód, wino i wino owocowe.	Piją wódkę, piwo, i miód.	Piją wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Do 4 litrów.	Do 8 litrów.	Do 8 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Winem, piwem, miodem i wódką.	Wódką, piwem i miodem.	Wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	Dni 14. 2		
— w tygodniu wielkiego postu	Dni 42. 2		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają nabiału, mleka i masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 ludzi: 10% zamożnych, 30% mniej zamożnych a 50% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku sporządzają sobie potrawy z roślin szczawowych.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ponieważ okolica jest leśna, to obfitą jest w grzyby i różnego rodzaju jagody co stanowi ich znaczny dochód i pożywienie tak w lesie jak i zakonserwowane na zimę.		

165

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brodek Nazwa miejscowości? Wroców

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } niewrodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1110.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	3. Dto	3 Dto
	w zimie	Dto.	„ Dto	„ Dto.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki	ziemniaki	ziemniaki
	w lecie, w dni postne	Dto	Dto	Dto
	w zimie, w dni zwykłe	Dto	Dto	Dto
	w zimie, w dni postne	Dto.	Dto	Dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza i kapusta	kasza i kapusta	kasza i kapusta
	w lecie, w dni postne	barszcz i kapusta	barszcz i kapusta	barszcz i kapusta.
	w zimie, w dni zwykłe	Dto	Dto	Dto
	w zimie, w dni postne	Dto.	Dto	Dto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kwaśne mleko i ziemniaki	kwaśne mleko i ziemniaki	ziemniaki
	w lecie, w dni postne	kartofle	ziemniaki	Dto.
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle	Dto	Dto
	w zimie, w dni postne	Dto.	Dto	Dto.
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni	żytni
	z czego się składa	czysto żytni	cto.	żytni mieszany z ziemniak
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi	pierogi	
	z czego się składają?	z mąki, ziemniaków i kaszy i sera	z mąki i ziemniaków i kaszy	
	z kąd je otrzymują?	własnego pieczywa	własnego pieczywa	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecach piekarskich	w piecach piekarskich	dto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	dto	dto	dto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, barszcz, ziemniaki i kasza i pierogi dto.	kapusta, barszcz, ziemniaki i kasza	
sposób przyrządzania?	gotowane lub pieczone	gotowane lub pieczone	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	tygodniowo 4 litry	tygodniowo 3 litry	—
w zimie	„ 2 „	„ —	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne nie zbierane	mleko słodkie i kwaśne niezbierane	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła?	używają w dni świąteczne	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	sadło	sadło	sadło
w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
w zimie, w dni zwykłe	sadło	sadło	sadło
w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	na prawnik i wielkanoc	na prawnik i wielkanoc	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowe w święta		
krowina		krowina	krowina w święta najuroczystsze
cielęcina			
baranina	baranina w święta		
świnina	świnina dto	świnina	świnina dto.
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane.	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 kilogr. rocznie	4 kilogr. rocznie	
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w post	śledzi w dni postne	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	0	0	0
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew			0
buraki	buraki	buraki	
karpiele			
kalarepa			0
cebula	cebula	cebula	
czosnek	czosnek	czosnek	0
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona	kiszona	kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany	gotowany	gotowany
bób	dto	dto	dto
fasola	dto	dto	dto
soczewica	—	0	0
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami	wyrabiają sami	kupują
jęczmienne	dto	dto	dto
jaglanne	dto	dto	dto
przenne	0	0	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	wyrabiają sami	wyrabiają	kupują
żytnia	„ dto	dto	kupują
owsiana	0	0	dto
hreczana	~~wyra~~ 0	0	dto
jęczmienna	wyrabiają	wyrabiają	
kukurydzana			
ziemniaczana	0	0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże	świeże	świeże
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	k gotowane i pieczone	gotowane	i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tak	tak	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	tak	tak	tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raz
— w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódka	wódka	wódka
— piwo	—	—	—
— miód	—	—	—
— wino	—	—	—
— wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litrów rocznie	6 dto	8 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	wódką	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni	dto	dto
— w tygodniu adwentowym	tydzień 7 dni		
— w tygodniu wielkiego postu		7 dni	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?		nie	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	30 % zamożnych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	przeważnie ziemniakami i kukurydzianką		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

Zarząd szkoły w Wro
dnia 2go maja 1891.

166

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Gródek Nazwa miejscowości? Ławidowice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? mniej więcej 1200

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	Dtto	tak samo
	w zimie	trzy razy	Dtto	tak samo
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barcz, kapustę, śmiankę z kluszkami prawdziwym mlekiem, kartofle gotowane, zupę z kartofli	To samo	To samo
	w lecie, w dni postne	to samo, tylko bez nabiału	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co i w lecie	"	"
	w zimie, w dni postne	" "	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad składa się z tego co i śniadanie	"	"
	w lecie, w dni postne	"	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	"
	w zimie, w dni postne	"	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Wieczerza składa się z tego co i obiad	"	"
	w lecie, w dni postne	"	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	"
	w zimie, w dni postne	"	"	"
5. Chleb	jaki jadają	Chleb jadają zwykle żytny i pieką go sami.	"	"
	z czego się składa		"	"
	czy go sami pieką			
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		"	"
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pirogi, gołąbki	"	"
	z czego się składają?	pirogi zwykle pieką z kartofli, krup kreranych i jaglanych lub z kapusty, a gołąbki składają się	"	"
	z kąd je otrzymują?	z krup kreranych zawijanych w liście ~~po~~ kapuściane.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Tak sam, jak na całym świecie.	"	"
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo jak wszędzie	"	"
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kartofle, barszcz, kwas, kapusta, fasola, bób, groch polny kawa krucana, jaglana i jęczmienna. Kartofle jedzą gotowane, pieczone lub zupę z kartofli.	Takie same	Takie same
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przeciętnie wypada na jednę osobę 1 l. dziennie	½ l. dziennie	Nie używają wcale
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ l. dziennie	w zimie nie używają wcale	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jadają zwykle na śniadanie słodkie, na wierzchu kwaśne, a śmietanę jedzą z pierogami	Tak samo	Nie używają mleka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z krowiego mleka	Tak samo	Nie mają krów.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Jadają masło tylko podczas świąt. nie robią zapasów na zimę.	Tak samo	Nie jadają wcale
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają	Tak samo	Tak samo,
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	tylko podczas świąt masła i słoniny	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	tylko podczas świąt masła lub słoniny	Tak samo	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Jadają mięso tylko podczas świąt	Tak samo	Tak samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają krowinę i świninę	Tak samo	Tak samo
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Jadają mięso gotowane	Tak samo	Tak samo
18. Czy używają drobiu?	Tylko podczas świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy i na prowinck.	Tak samo	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Kg. mięsa	6 Kg. mięsa	4 Kg. mięsa
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie jadają podczas postu	Tak samo	Nie jadają wcale
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Tak samo	Tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew i buraki w świeżym stanie zakopują w ziemi w kopce. Kapustę zakisza się w beczkach	Tak samo	Tak samo
	Tak samo	Tak samo	Tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasolę, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	groch jadają gotowany; bób „ „; fasolę jadają gotowaną lub robią zupę z fasoli.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy hreczane, jęczmienne i jaglane robią sami; zaś przenne kupują.	Tak samo	Tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki przennej, żytnej, i jęczmiennej.	Tak samo	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Jadają grzyby tylko na święta Bożego Narodzenia	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki trzymają w kopcach.	Tak samo	Tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone. używają Tak	Tak samo	Tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	Tak samo	Tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy dziennie / trzy razy dziennie	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją przeważnie wódkę		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	45 l.	Tak samo	Tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	Tak samo	Tak samo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu, w tygodniu adwentowym, w tygodniu wielkiego postu	Tyle ile wszędzie u nas obchodzą Rusini		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie,		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	30 : 50 : 20 = 100		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Głodu i przednowku połączonego z głodem prawie tu nie mają		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

20. 167

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? kusiatyński Nazwa miejscowości? Chorostków

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Wyżyna podolska (równina)

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Najlepsza gleba

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Izraelici Liczba ludności? 6500 z obszarem dworskim - bez 6295

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 "	3 "	3 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Śniadaniem ma tylko rano obiad zawsze — a ten składa się zwykle z 2 potraw: a) w lecie barszcz b) w zimie kapusta lub barszcz i c) raz kasza, raz kluski, zwykle kartofle pieczone, gotowane	Jak 2.	Jak 2
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Obiadów w południe nie ma tylko tak zwane południki bo obiad zjedli rano — a południek składa się zwykle z chleba z solą, czosnkiem a u możniejszych ze słoniną, masłem, serem, ogórkami. —		
	w zimie, w dni zwykłe	Lato —		
	w zimie, w dni postne	używają do wyż wymienionych potraw oleju z ziemniaka wszyscy a ubodzy jedzą bez oleju —		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle, kluski z polewką sojne lub z kartoflami		
	w lecie, w dni postne	" "	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	" "	"	"
	w zimie, w dni postne	" "	"	"
5. Chleb	jaki jadają	z mąki żytniej	żytniej	żytnią oraz jęczmienną
	z czego się składa	zwykły razowy	zwykły razowy	zwykły razowy
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Innych pieczyw nie używają		tylko w święta pieką
	z czego się składają?	paszki z mąki pszennej lub kołacze Knysze z mąki żytnej na święta Bożego narodzenia	wco wchodzi cebula z	olejem u wszystkich
	z kąd je otrzymują?	Pieką sami. —	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwykle używany	"	"
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, Kapusta, Kartofle, Kasza Kluski, zamieszka z mąki krzczanej, jęczmiennej, kukurudzianej a nawet żytniej, pierogi	Jak pierwsi	Barszcz, Kapusta Kartofle, chleb i woda
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 decylitr dziennie	1 decylitr	nic
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	deto	"	"
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne niezbierane, zbierane śmietanę, maślankę, serwatkę	Jak pierwsi	Serwatkę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z mleka kwaśnego	"	"
12. Czy używają masła?	Używają	"	Nie —
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Solone	"	"
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Osobno	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Mleko, masło, słonina sér	"	"
14. — w lecie, w dni postne	Olej z siemienia lub mc	"	"
14. — w zimie, w dni zwykłe	" " " "	"	"
14. — w zimie, w dni postne	" " " "	"	"
15. Jak często spożywają mięso?	W Niedziele i święta	"	Wielkanoc i Boże narodzenie
16. Jakie mięso jadają — wołowina	"	"	—
16. — krowina	"	"	
16. — cielęcina	"	"	
16. — baranina	"	"	
16. — świnina	"	"	
16. — jakie inne (~~konina, zające, króliki i t.~~ d.)	kury, kaczki, gęsi	"	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują, pieką — wieprzowinę wędzą	"	—
18. Czy używają drobiu?	Używają. —	"	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kil.	6 kil.	3 kil.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają	Używają	Używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Prasnego	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?			
marchew	Jest	"	
buraki	"	"	
karpiele	—	—	
kalarepa	—	—	
cebula	"	"	
czosnek	"	"	—
ogórki	"	"	
kapusta świeża	—	—	
„ kiszona	"	"	
i. t. d.	kartofle fasola, bób	kartofle fasola bób	
23. Czy są używane i w jakiej formie			
groch	gotowany	"	
bób	"	"	
fasola	"	"	—
soczewica	—	—	
kukurudza	mielona - zamieszka	"	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?			
hreczane (tatarczane)	Wyrabiają sami	Wyrabiają sami	Kupują od kreśpiarzy
jęczmienne	" "	" "	—
jaglanne	" "	" "	—
przenne	— —	— —	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?			
przenna	Pytlują w młynie	Jak pierwsi	—
żytnia	Mielą na raz	" "	Mielą naraz
owsiana	—	—	—
hreczana	Mielą na żarnach lub w młynie.	"	—
jęczmienna	Mielą w młynie	"	—
kukurydzana	" " "		
ziemniaczana	— — —	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzyby świeże i suszone po większej części tak zwane podpieńki	Jak pierwsi	Jak pierwsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	//	//
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, pieczone gotowane z Mlutkami, Krupami	//	//
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Czasami ale bardzo mało.	//	//
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają ale bardzo rzadka	//	//
29. Czy piją kawę, herbatę?	Herbatę	//	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą jabłka, gruszki śliwki, wiśnie	//	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy rano i w wieczór	//	//
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Mało // przeważnie piwo	// // — —	— — — —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/3 litra	1/3 litra	1/3 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, herbatą, wódką Wódki używa bardzo mała liczba ludzi	Jak pierwsi	—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 / 6 / 7		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	~~Nie~~ Używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 5% Mniej zamożnych 75% Najuboższych 20%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Tylko pokarmami znanymi i młodziutką nacią czyli łebodą; rodzaj szpinaku; ale tylko ubożsi		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Chorostków dnia 29. Kwietnia 1891. W. Pohonoz		

168

339

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Husiatyn Nazwa miejscowości? Czarnokowce małe

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna

Narodowość ludzi? Ruscini Liczba ludności? 1261

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	Trzy razy	Tak samo	Tak samo
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Śniadania nie jadają lecz około godziny 9 tej obiad	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Barszcz kartofla, ma, maśyga, kapusta, bardzo rzadko mięso — jak wyżej, tylko bez tłuszczu zupełnie lub omaszczone olejem Tak samo około godziny 1 spożywają potrawnik, skład. się z chleba i sera lub mleka	"	"
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Najczęściej kartofle z dodatkiem kapusty — na rzadko lub mamaśyga z mlekiem kwaśnem albo też z słoniną — w zimie czasem ogórki kiszone zastępują wieczerzę spożywane z chlebem W dni postne bez omaszczenia nawet bez nabiału	"	"
5. Chleb — jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Żytni razowy z żyta samego lub mieszaniną żyta z groszkiem jęczmieniem i kukurydzą Sami	"	"
6. Inne pieczywa — jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują?	Placki z kukurydzanej mąki czasem wypiekają w miejsce chleba	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zakiszonem ciastem rozwynia się w dzieży, misie, i wsadza do pieca bochenki ręką nabierając z dzieży i tak je formując	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Także z ciasta kiszonego kukurydziane podpaśki w taki sposób się wypieka		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Co dom poseda z tego, przyrządza się potrawy a mianowicie:	"	"
Nazwy ich?	Barszcz z buraków a czasem i z grzybu Kapusta kiszona, kartofle, mamałyga, kasza jęczm. lub kreszana sama albo z domieszką kartofli		
sposób przyrządzania?	Przyrządza się je w zwykłych piecach piekarskich (gdyż kuchni odpowiednich nie mają) robiąc w sposób zwykły, i dodając rozmaitej kiełonej ogrodoviny (Ogórki)		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Na jedną osobę wypada przeciętnie 1/2 litra mleka dziennie	"	Bardzo rzadko jadają mleko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Tak samo		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako słodkie i kwaśne ~~wyrabiają~~	"	Tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tak z mleka krowiego, gdyż innego nie mają	"	~
12. Czy używają masła?	Używają także masła lecz bardzo mało go potrzebują —		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów żadnych nie robią	Tak samo	~
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają albo surowych albo do nadziania drobiu, prosiąt w czasie jakich uroczystości	"	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słoniny, smalcu rzadko kiedy masła —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Olej	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	Bardzo rzadko tylko w wielkie uroczystości	"	"
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Czasem wołowinę		
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina		"	"
16. Jakie mięso jadają — świnina	najczęściej świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Pieczone lub gotowane mięsa nie wędzą	"	"
18. Czy używają drobiu?	W większe uroczystości używają drobiu	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 klg.	3 klg	1 – 2 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają Łakie śledzi w dni postne	Tak samo	Tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko do ostrodzenia pszenicy w Święto Bożego narodzenia	„	„
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Prócz Karpieli i Kalarepy wszystkie tu wymienione ogrodowizny przechowują na zimę	„	„
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	albo ugotowany sam lub wetknięty stróżą polewkę do mamałygi		
bób	Tak samo		
fasola	Tak samo	„	„
soczewica	—		
kukurudza	zmielona na mąkę z której warzą mamałygę i pieką podpaśki, albo zmielone na krupy z których pilaw bardzo rzadko jwarzą kaszę		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	Używają krup hreczanych które po części sami wyrabiają po części zaś na targu kupują — jęczmienne sami wyrabiają		„
jęczmienne			
jaglanne	Tak samo	„	
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	Tylko na wielkie uroczystości na kołacze i bułki zwykle —		
żytnia	na chleb	„	„
owsiana	—		
hreczana	na zacierkę		
jęczmienna	„ „ lub jako domieszka do żytniej na chleb		
kukurydzana	na mamałygę i podpaśki		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaków największe robią zapasy gdyż to stanowią główne pożywienie	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ugotowane w łupie z solą albo raczej i na rzadko gotowane z domieszką jakich kasz lub bez nich / /	Tak samo	" "
29. Czy piją kawę, herbatę?	Czasem piją herbatę	"	"
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy latem i zimą	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę i piwo	"	"
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	"	"
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Drób gotowany lub pieczony mięso świńskie, ciasto krajane z rosołem kaszę prosianą z kapustą lub samą kaszę	"	"
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 3 " / 4 "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 5%; mniej zamożnych 40%, najuboższych 55%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Dotychczas nieznane tu inne pokarmy		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

169

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mrzeszatyna Nazwa miejscowości? Krogulec.

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? pagórkowata / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna. / średnio urodzajna? — / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? Russini w małym części Polacy. Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	zwykle trzy razy	zwykle trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Śniadania wcale nie jadają, ile że już wcześnie rano jadają obiad. Natomiast jadają w południe z pozostały strawy obiadowej a w braku takowej z chleba ogórków kiszonych, kartofel a czasem kroćnego mleka.	zamiast obiadu południowego, stosowały się	
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Na przedmiot z barszczu, rosołu z kaszą, zupy kartoflanej i fasolowej, grochowej z kaszy, mamałygi z mlekiem, z kluski, pirogów, gołąbków, pieczeni wieprzowej, baraniej — drobiowy, kaczki, jaja z barszcz lub kapuściatki, zupy jaglanej, kaszy, kreszonej, jęczmiennej, mamałygi, kartofel pieczonych lub gotowanych z ogórkami kwaśnymi, fasolę kolorowy, lub mleko maślane. Dni świąteczne, rosół z makaronem lub barszcz, albo kapuśniak z mięsem wieprzowem lub drobiem, baranina — kurcze pieczeń z kapustą albo ze ziemniakami i innymi owocami przez cały rok. Zwykle z 3 potrawy.	Jak w poprzedniej kategoryi z tą różnicą że mniej zamożni rzadziej mięsnych potraw i jaj używają. Zwykły obiad składa się z 3 potraw	Zwykły obiad składa się z jednej lub 2 potraw: z barszczu, albo zupy kartoflanej, która z mamałygą lub kaszą jęczmienną albo kreszoną jadają i zrzadka używają kluski, pirogów etc, zaś potraw mięsnych i jaj zazwyczaj na święta wielkanocne. Jak latem jak zimą żywią się przez cały rok kartoflami, barszczem zwykłym, mamałygą, a tylko w święta kaszą lub klusками.
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Mleko zaprawione kwaśnymi kreszonymi albo kwaśne mleko z kartoflami, albo kluski z kartoflami albo kreszmik zabielony mlekiem. Zupa kartoflana, albo kluski z kartoflami albo kreszmik lub kartofle gotowane lub pieczone z ogórkami kwaśnymi, grzyby — a to latem i zimą zwykle 2 potrawy.	Kategorya mniej zamożnych nie różni się w niczem od kategoryi poprzedniej	Mleko: dzieci śpiewają z chlebem albo z mamałygą albo grzyby a przeważnie kartofle z klusками a częstokroć poprzestają na suchym chlebie z czosnkiem lub cebulą. W zimie: kluski jęczmienne z kartoflami — albo zupa kartoflana z mamałygą wcale nie omaszczoną.
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Żytni, razowy, kiszły, który — — sami wypiekają.	Jak	samo.
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	Kołacze, placki, baby z pszennej mąki pszennej pierogi z mąki gorczowej z dodatkiem masła, jaj i różnych korzeni jak cynamonu, goździków, imbiru etc — które w domu wypiekają, a nadto placki kukurydziane kreszone i z mąki grochowej.	Jak	samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Pszeniczną mąkę razową rozrabiają kiszą wodą z dodaniem ciasta kwaśnego. Raczej przyjmują z wierzchu mąkę. Gdy rozczyn należycie urosł, dodają soli i resztę mąki i miesza rękami. Gdy ciasto po drugiej fermentacyi dobrze wyrośnie wyrabiają bochenki i wsadzają na rozpalonego na czerwono pieca. —	Jak wyżej.	
innego pieczywa?	Do krakowy, placków bab dodają jaj, masła korzeni i rozczyniają na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół z mięsa wołowego lub z kury lub tylko zaprawiony mąką pszenną i jajkami, — zupa kartoflana z kluskami, lub krupami kruczanymi albo jęczmiennymi zawsze. Kasza kruczana, jęczmienna, kukurudziana pierogi z serem i kartoflami, z krapatką słodką lub kwaśną. Kluski z serem, lub makiem. Gołąbki z jagieł, kapusty kruczanych, kukurudzianych. Zamieszka z mąki kruczanej, jęczmiennej i mamałyga. Pieczeń wieprzowa, lub barania z rożnem lub ochłą do krupnyk, słonina gotowana. Tamponky na oleju smażone. Flaki gotowane masłem lub smietaną zaprawiane. Pieczone kury i kaczki. Pieczone pierogi kruczane lub kukurudziane z syrem lub kartoflami. Flyżki (studenice) wieprzowy. Kiełbasy. Kiszki. Wędlina. Ryba (zatokefis na zimno studzisz).	Barszcz i krupnik z mięsem wieprzowem, zupa kartoflana z kluskami, lub zaprawiona. Kasza kruczana, jęczmienna, kukurudziana. Kluski z serem, lub makiem. Zamieszka z mąki kruczanej, jęczmiennej. Kiszki, słonina gotowane. Tamponky na oleju smażone. Flaki gotowane. Pieczone pierogi kruczane lub kukurudziane. Kiszki. Wędlina. Ryba (zatokefis).	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Latem 1/2 litra na osobę	zaledwie 1/3 litra	prawie wcale nie używają.
w zimie	mniej	mniej	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie niezbierane, kwaśne zbierane, śmietanę i maślankę a nadto serwatkę zaprawianą krupami i podprawioną mąką.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Jak, z mleka kwaśnego zbieranego. —		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Jak i robią zapasy na zimę dla siebie z masła solonego. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jak. Jaj używają osobno i dają do potraw i ciast. —		Bardzo rzadko, chyba z słabości.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masło, słoniny, sadło. —		Słoniny i sadło.
w lecie, w dni postne	Oleju kaporowego. —		Oleju kaporowego
w zimie, w dni zwykłe / w zimie, w dni postne	Jak rzecz.		Jak rzecz.
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele i święta na wszystkie drzewnych i innych uroczystościach.	Tylko podczas większych świąt rzadziej na weselach i drzewinach.	Zaledwie podczas świąt wielkopanocnych.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	Bardzo rzadko.		
cielęcina	Nigdy.		
baranina	Rzadziej		
świnina	Najczęściej.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Wcale nie.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół, z buraczkiem, kapuśniakiem, krupnikiem. Nadto robią z mięsa świeżego duszyninę (pieczeń z sosem) a z mięsa solonego i wędzonego pieczeń. Z wieprzowego mięsa robią kiełbasy, które albo świeże albo wędzone używają.		
18. Czy używają drobiu?	Kaczki rzadziej kury a najrzadziej gęsi.	Kaczki rzadziej kury zaś gęsi nigdy.	Bardzo rzadko chyba podczas dni uroczystych Pańskich.

19. Ile przeciętnie w roku mięsa dorosłego?

20. Czy używają ryby?

21. Czy używają m

22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?

23. Czy są używane i w jakiej formie

24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?

25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 15 kilogramów	około 10 kilogramów.	zaledwie 3 kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Tak. Ryb suszonych, śledzi —	sardelków (moskolami zwanych)	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu syrowego.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Tak. Z surowej marchwi, buraków, cebuli, czosnku. Dalej z Kapusty i ogórków kiszonych		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób, fasolę gotują do barszczu; z grochu wypiekają placki, a nareszcie z fasoli i grochu gotują zupę. Młodą kukurudzę gotują i pieką; dojrzałą mielą na mąkę gotują z niej mamałygę i pieką placki, Kapustami zwane. Soczewicy wcale nie używają.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Tu używają krup hreczanych, jęczmiennych i jaglanych, które sami wyrabiają. Pszennych krup wcale nie używają.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają tu mąki pszennej, żytniej, hreczanej, jęczmiennej i kukurydzanej z których robią zwarne zapasy. Owsianej i ziemniaczanej mąki nie używają. Mąki z wyjątkiem pszennej prawnej, która w mieście kupują, mielą sami w młynach wodnych		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tak. Borowik, maślak, koźlak, kurniak, bielak, gąsabek natrzą do grzybów jakie tu używają bądź gotowane i krupami kraanymi zaprawione, albo z kluskami, rzadziej na maśle lub śmietanie smażone, bądź suszone jakie przyprawą, a także gotowane i zasolone.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone. Gotowane z łupą, obierane, całe, mięte, a także kraje i przemaiane ze śmietaną, masłem lub słoniną, gotowane z krupami lub kluskami.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Tak placki i pierogi.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko herbatę. a to nawet najubożsi.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie. — Jabłka, gruszki i śliwki i wiśnie suszą.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy latem i zimą a tylko najubożsi tylko raz w lecie.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Przeważnie piją wódkę i piwo nawet najubożsi.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 do 10 litrów.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, miodem, wiśniakiem. a pomiędzy herbatą z rumem.		Wódką i piwem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	Trzy dni.		
w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	cały adwent i wielki post z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych w których zamożniejsi używają nabiału.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tylko zamożniejsi w niedziele i święta uroczyste. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 20% / Mniej — 50% / Ubogich . . . 30%		cały ludności.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Prócz wyżej wyszczególnionych pokarmów nic używano dotąd w czasie głodu i przednówku żadnych innych pokarmów.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z umiejscowej Rady szkolnej w Krzyżanowie 27 kwietnia 1895 Przewodniczący. Mordzyński		

170 343

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Husiatyn Nazwa miejscowości? Liczkowce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } wieś leży w dole, otoczona wzgórzami (Miodobory) pola równe prostrie.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba przeważnie urodzajna —

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini. Żydzi Liczba ludności? 2068. { Polacy 1427. / Rusini 476. / Żydzi 165 } { Płci męskiej 1006 / " żeńskiej 1062 }

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Jadają cztery lub pięć razy.	jak poprzedni	Trzy razy na dzień.
	w zimie	" trzy razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Śniadanie które „obiad" nazywają jest obfite i spożywają punktualnie godzinę 6-8. Składa się z dwóch potraw n.p. barszcz, kluski z mlekiem (w dni postne te same potrawy lecz postne). Zimową porą: kapuśniak ze szperką — kasza jaglana z mlekiem.	jak poprzedni.	„Obiad" o tej samej porze co poprzedni, lecz tylko jedna potrawa: n.p. barszcz z mamałygą, — kartofle.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad —	w lecie, w dni zwykłe	Obiadu gotowanego ani zamożni ani ubodzy nie jadają. Spożywają w porze południowej lekką przekąskę zimną i nazywają to: „Śniadanek". Tyczą: chleb z serem lub śmietaną i kwaśnym mlekiem, kaszka z mlekiem kwaśnym. Pożywają także pozostałe resztki z „obiadu"		ubodzy: chleb z solą i czosnykiem lub ogórkiem. —
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			jedną porą, chleb z ziemniami. —
	w zimie, w dni postne	Pieczone kartofle z mlekiem kwaśnym.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	„Wieczerza" również obfita lecz jedna potrawa. n.p. Mamałyga z mlekiem lub okraszona śmietaną.		Na wieczerzę jedna potrawa: n.p. kasza jęczmienna lub jaglana z kartoflami po części nie okraszona ni mlekiem ani śmietaną. Kartofle z ogórkami w dni postne. — Kapusta kiszona z ogórkami.
	w lecie, w dni postne	Potrawy postne te same.		
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Jadają chleb żytni razowy	jak poprzedni.	chleb żytni razowy z przemieszką mąki jęczmiennej lub kukurydzianej. —
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	Sami wypiekają.		Sami wypiekają.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Na święta, trzeci w uroczystości familijne używają chleb pszenny „katrzny". Wdni zwykłe wypiekają nie raz pirogi z mąki pszennej lub kukurydzianej z kartofli z serem i makiem, w lecie z jagodami. —		Tak samo jak poprzedni.
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczorem mąkę z kwaśnem cieciem zaczynają, ową w dzieżach, i wyrabiają bochenki zwyczajnie w wypiekają w piecach opalonych słomą lub drzewem.		rano ciasto mi, liczbie sześć potem
innego pieczywa?	Nic.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz z buraków, Kapuśniak, Kisiel, żur, Kwaśa, Kluski z mlekiem (Tiśło), Kasza kreczana, jaglana, jęczmienna (pęcak) (Łobrazy). Lemniszka pszenna kreczana i Kukurudziana (mamałyga). Zupa z kwaśnego mleka (serwatka). pierogi z serem, Kasza.		Pakrawy po części te same co u zamożniejszych, oczywiście nie obfite i nieodkrawane wylecie na przedmowski "Łobaz" t.j. Kaszę zwaną "nalyna" z czosnkiem i wodą ugotowaną. —
sposób przyrządzania?	Sposób przyrządzania: kwasy: Wieczorem zaparza mąkę pszenną kreczaną i Kukurudziana — przez noc kisi się a rano dwaszek ten go jedzą z mamałygą. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleko używają		
w zimie	Nic		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne zbierane, śmietanę i maślankę		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają ser na własną potrzebę z mleka kwaśnego. —		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło rzadko używają, woli takowe sprzedać. —		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja chyba na wielką uroczystość używają — nigdy do potraw, zwyczajni takowe sprzedają. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Mleko, słonina, smalec (sadło) masło		Zwykle postne potrawy czosnek
w lecie — w dni postne	olej. —		olej lub mleko.
w zimie — w dni zwykłe	Nic		
w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso używają w niedziele i święta, bez czasem i w inne dni zwłaszcza w porze jesiennej.	Tak samo jak poprzedni ale rzadziej.	Tylko chyba na wielkanocne święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	Kilka razy do roku	—	
cielęcina	—		
baranina	w jesieni dość często		—
świnina	w święta i uroczystości familijne —		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują rosół, barszcz Kapusta z mięsem	Do	—
18. Czy używają drobiu?	Używają lecz rzadko rzadko.		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 Klgr.	10 Klgr.	2 Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryby i śledzi jadają. —		jak popadnie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Jedzą pasarz z chlebem	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula	w formie surowej	dto	dto
czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	kiszone —		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	Używają gotowane	dto	dto
	mąka jako mamałyga i do chleba. —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	Używają i sami wyrabiają. —	dto	dto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Z wyprodukowanego zboża mielą w młynach —		dto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają w formie: świeże gotowane i suszone jako dodatek do potraw.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią.		Ziemniaki kupują lub u bogatszych biorą na odrobek
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane z łupą, obierane, tłuczone, pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	jadają z chlebem	—	a ~~t~~
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką placki z kartoflami		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją lecz rzadko i to w zimie.		—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią tylko śliwki, jabłka i gruszki. —		—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	dwa razy	dwa razy	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Piją: piwo, wódkę. Rzadziej miód.		wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 Litrów	25 Litrów	25 Litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwo, wódka. Miód surowy z ocetem, miód z wódką gorący. —		—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	Jeden dzień t.j. piątek. — Trzy dni, środa, czwartek, sobota.		Ubożsi poszczą cały wielki post. —
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Mleko używają —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych: 12 % mniej " 24 % ubogich " — 64 %.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Hirwin
nauczyciel

KWESTYONARIUSZ

171

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Husiatyn Nazwa miejscowości? Niżborg nowy

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? . . . . Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? Średnio urodzajna. / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Mieszana rusko-polska, przeważnie ruska Liczba ludności? przeszło 1800 Dusz.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	Tak w lecie jak w zimie jadają zwykle trzy (3) razy dziennie.	Tak w lecie jak w zimie jadają zwykle 3 razy dziennie	Tak w lecie jak w zimie jadają zwykle 3 razy dziennie. —
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe	Śniadanie zowią tu obiadem i jedzą strawy gotowane 2½ bryzer, kulesz, kapustę, kaszę różnego gatunku, kartofle, mlekiem zaprawione. —	Śniadanie zowią tu obiadem, i jedzą strawy gotowane dwie; barszcz, i kulesz, kaszę różnego gatunku, kartofle, pirogi, — kapustę kwaszoną. —	Śniadanie zowią obiadem i jedzą strawy gotowane dwie; barszcz, kapustę, kisiel, kulesz, kaszę różnego gatunku — całkiem postno — tylko we święta z nabiałem. —
w lecie: w dni postne	...Nie — bez mleka całkiem postne. —	Wdnie postne bez nabiału. —	Wdnie postne bez nabiału i we święta.
w zimie: w dni zwykłe	Nie.	Nie.	Nie.
w zimie: w dni postne	Nie.	Nie.	Nie.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe	Obiad zowią tu południem, składa się z chleba, ziemniaków, lub rebuli; w lecie, z chleba i owoców, — z solonej śtaniny i chleba	Obiad zowią się południem, składa się z potraw różnych, chleba, i ziemniaków, lub rebuli; w lecie z owoców. —	Obiad zowią się południem składa się, z chleba, ziemniaków, lub rebuli; a w lecie z owoców. —
w lecie: w dni postne	Nie. bez śtaniny.	Nie. bez śtaniny.	Nie
w zimie: w dni zwykłe	Nie.	Nie.	Nie.
w zimie: w dni postne	Nie.	Nie.	Nie
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe	Na wieczerzę jadają zwykle jedną potrawę, mleko z ciastem, kaszę mleczną, kulesz z mlekiem	Na wieczerzę jadają zwykle jedną potrawę, kartofle pieczone, z solą, mleko z kulesz, kaszę, ogórki kwaszone,	Na wieczerzę jadają jedną potrawę ciastem, gotowaną, porzyskaną części ziemne, ogórki, chleb, ziemniaki, rybulu.
w lecie: w dni postne	kartofle z solą, ziemniakiem, zaziukę z olejem.	Nie z olejem — lub postne.	Nie
w zimie: w dni zwykłe	Nie	Nie. —	Nie
w zimie: w dni postne	Nie.	Nie. —	Nie.
5. Chleb — jaki jadają	chleb jadają żytni.	chleb żytni jadają. —	Chleb jadą pszeniczny, kukurydziany i bobowy,
z czego się składa	składa się z mąki żytniej i kwaśnego ciasta.	składający się już częściej z domieszką mąki pszenicznej. — i kwaśnego ciasta.	składający się jużto z samej mąki pszenicznej, kukurydzianej, lub bobowej
czy go sami pieką	sami wypiekają. —	sami wypiekają. —	sami wypiekają. lub w bracku
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			kupują we wsi, u miejscowych przekupni izraelickich. —
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Inne pieczywa używają w dnie świąteczne, weselne, itp. a mianowicie, knysze, kolacze, korowaje, paschy, baby.	Inne pieczywa używają w dnie świąteczne, weselne i itp. a mianowicie; knysze, kolacze, korowaje, paschy, baby. —	Inne pieczywa używają w dnie świąteczne, weselne i itp. a mianowicie: knysze, kolacze, korowaje, paschy, baby. —
z czego się składają?	składają się przeważnie z mąki pszenicznej, na drożdżach wykiśniętem. —	składają się przeważnie z mąki pszennej z domieszką mąki kukurydzianej:	składają się przeważnie z mąki żytnej z kukurydzianą,
z kąd je otrzymują?	Sami wypiekają.	Sami wypiekają.	lub czasem kolacze kupują w mieście

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyniają mąkę na wodzie z kwaśnem ciastem, gdy wykiśnie, wymierzają, a gdy się podnosi wyrabiają bochenki i w piec wsadzają. –	Rozczyniają mąkę na wodzie ciepłej z kwaśnem ciastem, gdy wykiśnie, wymierzają – a gdy się podnosi wyrabiają bochenki – w piec sadzają.	Rozczyniają mąkę, na wodzie ciepłej z kwaśnem ciastem, gdy wykiśnie wymierzają, a gdy się podnosi wyrabiają bochenki i w piec sadzają. –
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Podobnie inne pieczywa, z dodaniem mleka i drożdża, — raz kmyrze są nawet napełnione celulą, a słoniną lub kapustą krainą, a korowaje i paschy ubrane wstążkami z ciasta.	Podobnie inne pieczywa, z dodaniem mleka i drożdża – kmyrze napełnione są celulą lub kapustą z olejem, korowaje i paschy ubrane są wstążkami z ciasta. –	Podobnie inne pieczywa, z dodaniem drożdża, kmyrze napełnione są kapustą lub celulą z olejem, paschy i korowaje są na wierzchu w kwiaty z ciasta ubrane. –
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięsne, mleczne, postne,	Mięsne, mleczne postne	Mleczne, postne
Nazwy ich?	Studenice, barszcz, mleko, kapusta kraina, kisil, Duszenina, zacierka, słonina solona, kartofle, groch. kawce różnego rodzaju, jak kukiełrodzianna, kreczanna, jęczmienna, wiśnianka, pierogi. –	zgrzeni słonina solona z rzepą, barszcz, mleko różnego rodzaju, kapusta kraina, zacierka, kartofle groch, kasza kreczanna, kukiełrodzianna i jęczmienna, pierogi. –	barszcz, kapusta, zacierka, kartofle, groch, kasza kukiełrodzianna i jęczmienna, kisil, kraszca,
sposób przyrządzania?	Sposób przyrządzania wcale pojedynczy – i naturalny.	Sposób przyrządzania pojedynczy.	Sposób przyrządzania pojedynczy. –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	W lecie i zimie używają mleka w dnie nie	W lecie i w zimie używają mleka, w dnie niepostne	Czasami tylko używają na świeże mleka, przeciętnie przypada na jednę osoby do 15 litrów mleka. –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	postne, przeciętnie przypada na jedną osobę 50 litrów mleka na rok	przeciętnie przypada na jedną osoby 35 litrów. –	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiału używają. jako mleko słodkie, kwaśne, masło, serwatkę, maślankę, ~~ser~~, śmietanę.	Nabiału, używają jako mleko słodkie, kwaśne, masło, serwatkę, ser, śmietanę,	Nabiału rzadko – i to jako mleko słodkie, ser, serwatkę, maślankę. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na własny użytek z mleka krowiego. –	Sery wyrabiają na własny użytek a więcej na sprzedaż – z mleka krowiego. –	Kupują. –
12. Czy używają masła?	Masła używają.	Masła używają –	Nieużywają. –
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Na zimę robią zapasy w formie solonej. –	Lecz zapasów nierobią na zimę – gdyż sprzedają. –	Nierobią zapasów
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają, osobno, i do potraw,	Jaja używają, osobno,	Tylko na Wielkanoc lub w razie słabości. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła, oleju	masła, słoniny, oleju. –	oleju, a zrzaszcza słoniny. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju.	oleju. –	całkiem postne,
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła, oleju	masła, słoniny, sadła, oleju. –	oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju. –	całkiem postne. –
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc, Wesele, chrzciny, i inne Dnie uroczyste, świąteczne i w zapusty. –	Na Wielkanoc, Wesele, Chrzciny, i inne dni uroczyste.	Na Wielkanoc. – i w razie słabości. –
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	świninę.	świninę,	świninę. –
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują po największej części i z rosołem zwaną jurzkę zjadają – raz na święta Wielkanoc pieką świeże.	Mięso gotują po największej części i z rosołem zwaną jurzkę zjadają – raz na święta Wielk. pieką świeże.	Mięso pieką świeże.
18. Czy używają drobiu?	W razie słabości lub w lecie na uroczystości świąteczne, jak prawniki, odpusta i tp.	W razie słabości. –	Nieużywają. –

19. Ile przeciętnie w roku mięsa dorosłego?

20. Czy używają tr

21. Czy używają m

22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?

23. Czy są używane i w jakiej formie

24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?

25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętnie przypada zjedzonego mięsa w roku na jednego dorosłego człowieka 60 kilogramów. —	Przeciętnie przypada zjedzonego mięsa w roku na jednego dorosłego człowieka 30 kilogramów. —	Przeciętnie przypada zjedzonego mięsa w roku na jednego dorosłego człowieka 10 kilogramów. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają na wilię świąt Bożego Narodzenia i wielkiej słonej. — śledzi w post.	Ryb używają we święta Bożego Narodzenia, wielkiej słonej, i śledzi w post.	Ryby używają we święta Bożego Narodzenia, wielkiej słonej — śledzi w post. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają li tylko przeważnie we święta Bożego Narodzenia w formie wykłej. —	Miodu używają li tylko we święta Bożego narodzenia w formie zwykłej. —	Nie używają. —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew zakopują do kopców lub chowają do jam chodzących w formie surowej	marchew, dto	—
buraki	dto. —	buraki dto.	buraki
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	cebulę plotą we wianki surowej	cebulę. dto.	cebulę.
czosnek	dto.	dto.	czosnek.
ogórki	ogórki chowają.	dto	—
kapusta świeża	kapustę chowają świeżą li na wyjadki. —	dto	—
„ kiszona	kapustę zakwasają. —	dto.	kapustę kiszonej rzadko. —
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch gotowany służy do kapusty kwaszonej lub barszczu. —	groch służy do kapusty i barszczu	groch do kapusty i barszczu gotowany,
bób	bób gotowany służy do barszczu. —	bób gotowany służy do barszczu,	bób gotowany do barszczu.
fasola	fasola gotowana służy do barszczu, kapusty,	fasola gotowana służy do barszczu. —	fasola już rzadziej do barszczu. —
soczewica	—	—	—
kukurudza	na mąkę, i krupy, — a oprócz tego jedzą młodą pieczoną lub gotowaną w prasiu. —	kukurydza, na mąkę, i krupy	kukurydza na mąkę i krupy.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane, sami wyrabiają, na zarnach. —	hreczane sami wyrabiają.	—
jęczmienne	jęczmienne, sami wyrabiają na zarnach. —	jęczmienne sami wyrabiają.	jęczmienne sami wyrabiają. —
jaglanne	jaglanne rzadko. —	—	—
pszenne	—	—	—
kukurydziane	kukurydziane sami wyrabiają.	kukurydziane sami wyrabiają.	kukurydziane sami wyrabiają. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	pszennej	pszennej bardzo rzadko	—
żytnia	żytnej	żytnej	żytnej
owsiana	—		
hreczana	hreczannej rzadko. —	—	
jęczmienna	jęczmiennej	jęczmiennej	jęczmiennej
kukurydzana	kukurydzianej	kukurydzianej. —	kukurydzianej
ziemniaczana	—	—	

sami robią zapasy. — (pszenna, żytnia, hreczana, kukurydzana)

sami robią zapasy. (jęczmienna, kukurydzana)

kupują wymiar na miarach i tamże mielą. (jęczmienna, kukurydzana)

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów czyli tak zwanych hub a raczej podpieńków używają, w formie świeżej i zasuszonej. —	Grzybów czyli hub a raczej podpieńków używają w formie świeżej i zasuszonej. —	Grzybów czyli hub a raczej podpieńków używają w formie świeżej, i zasuszonej — co jest tych najtańszych pożywieniem na przednówku. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią.	Zapasy ziemniaków robią.	Zapasy ziemniaków robią —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki spożywają gotowane i pieczone. —	Ziemniaki używają gotowane i pieczone.	Ziemniaki używają gotowane i pieczone. —
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę piją na uroczystości lub w razie słabości. —	herbatę piją na uroczystości lub w razie słabości. —	W razie słabości. —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Z owoców i jagód robią konserwy ze śliwy, śliwki, gruszki i jabłka zasuszają — i później używają do potraw. —	Z owoców i jagód robią konserwy ze śliwy, jagody, jabłka, gruszki i śliwki — a później używają do potraw zgłębić.	Nierobią żadnych. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy palą w piecach w lecie	W lecie dwa razy palą w piecach	W lecie raz rano. —
— w zimie	dwa razy palą w piecach w zimie	W zimie dwa razy palą w piecach	W zimie dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę,	wódkę	wódkę.
— piwo	piwo	piwo	piwo i ktoby nie pijący wódki.
— miód	—	—	
— wino	—	—	
— wino owocowe	—	—	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Równa ilość wódki na dorosłą osobę 50 litrów. ~~rocznie~~	Równa ilość wódki na dorosłą osobę 30 litrów	Równa ilość wódki na dorosłą osobę 15 litrów. —
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się wódką, piwem, i herbatą, z octem, — i wiśniakiem tj. wódką we wiśniach nawoczonej. —	Podczas dni uroczystych raczą się wódką, piwem, i herbatą,	Podczas dni uroczystych raczą się wódką — a ci ktoryby nie pijący herbatą z octem. —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Postnych dni w zwykłym tygodniu dwa. — środa, i piątek, (lub sobota)		
— w tygodniu adwentowym	Postnych w adwentowym tygodniu trzy. środa, piątek i sobota.		
— w tygodniu wielkiego postu	Postnych dni w tygodniu wielkiego postu pięć. — poniedziałek, wtorek, środa, piątek, sobota		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nieużywają nabiału. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	W tutejszej miejscowości stosunek ludzi trzech kategoryi jest taki: zamożnych 5 %. — mniej zamożnych. 20 %. zaś najuboższych. 50 %. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się — prócz znanych pokarmów lobodą — zwaną natyną, sałatą — szczawiem, itp roślinami dziko rosnącemi; — które gotowane w rozmaity sposób spożywają. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

172

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Husiatyn Nazwa miejscowości? Postołówka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowata mało - więcej równina. / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? przeważnie ruska Liczba ludności? 1700.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: Trzy razy w zimie: Trzy razy	Trzy razy Trzy razy	Trzy razy Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie (rano nie jedzą, dwieście tylko obiad)	w lecie: w dni zwykłe: barszcz zabielany kaszą lub kartofle ozmaczone stawiną, masłem, lub z mlekiem. w dni postne: barszcz prosty lub kapuśniak zaprawiony olejem, i kartofle, kaszę, pęcak, fasolę ozmaczone olejem. lub bez tegoż. w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: jak wyżej.	Tak samo jak najzamożniejsi	barszcz nie zabielany lub kapuśniak z chlebem i kartofle dto. dto dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad w południe jedzą tak zwany „postrzenek.“	w lecie: w dni zwykłe: chleb z masłem, czosnkiem, ogórkami lub z śmietaną, z stawiną. w dni postne: chleb z ogórkami, lub czosnkiem w zimie: w dni zwykłe: chleb z czosnkiem, cebulą. lub z prosciatą z okiszu stawną. w dni postne: Tak samo	Tak samo jak najzamożniejsi	chleb z czosnkiem lub ogórkiem dto. ——— ———
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: Kartofle z kwaśnem mlekiem lub kluski z mlekiem w dni postne: Kartofle z ogórkami lub Kartofle z kluskami zrucone na wodzie. w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: wieczerza zimowa, porą Adwentowa jak letnią.	Tak samo.	Kawałek suchego chleba lub „pie“ crane kartofle z solą.
5. Chleb: jaki jadają	żytni pszenny, lub żytni z kukurydzianym.	Tak samo jak najzamożniejsi	Tak samo.
z czego się składa	chleb składa się z mąki czysto żytniej lub z domieszką mąki pszennej kukurydzianej – bez dodatków korzennych.		
czy go sami pieką	sami i to z mąki razowej		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	pierogi a na święta Wielkanocne pieką paszkę pszenną lub żytnią z przesianej mąki lub razowej	Tak samo	Tak samo.
z czego się składają?	pierogi z mąki pszennej lub żytniej przesianej lub tak zwanej razowej z kartofel z serem lub bez tegoż. Paszka z dodatkiem korzennym.		
z kąd je otrzymują?	sami pieką.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb pieką zakwaszony – tj. rozczyn zadają kwaśnem ciastem lub pieką razem przaśne placki.	Tak samo jak najzamożniejsi	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, Kapuśniak, Kasza Kwaśna, Kartofle, pęcak, Fasola, Kulesza z mąki ku, Kiszonej, mleko zasypane krupami jęczmiennemi lub hre, czanymi lub jagłami. — zwyczy.	Tak samo. jak najzamożniejsi.	Barszcz Kapuśniak Kasza, Kartofle Kluski
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Mleka używają dość mało przeważnie po 1/4 litra na osobę. —	Tak samo jak najzamożniejsi	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie niezbierane, lub kwaśne lub maślanki.	Tak samo jak najzamożniejsi	Kupują czasem kwaśnego mleka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka.	Tak samo jak najzam.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają – lecz mało a zapasy opne. dają.	Tak samo jak najzamoż.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja tylko do robienia potraw a małym dzieciom gotują całe jeja czasem	Tak samo jak najzam.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne	słonina a mało, sadło olej	Tak samo jak najzamoż.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	dto.		
15. Jak często spożywają mięso?	parę razy na rok.	parę razy na rok	raz na rok na wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę lub drób.	świninę lub drób	świninę.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	czasem w niedzielę lub w czasie wesel.	Tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Kilogr.	4 Kilogr.	1 Kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	trochu kiedy i to w surowym stanie	trochu kiedy i to w surowym stanie	niedy.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—	—	—
buraki	są	są	są
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	jest	jest	—
czosnek	jest	jest	jest
ogórki	są	są	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	jest	jest.	jest.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	dwyrazy gotują.	Jak najzamożniejsi	—
bób	trochu u kogo.		—
fasola	dojrzałą lub na zielono gotują.		dojrzałą czasem gotują.
soczewica	—		—
kukurudza	na zielono gotują lub z mąki kulesą		—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczane	Tak jak najzam	—
jęczmienne	jęczmienne		—
jaglanne	jaglane		—
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają	Jak najzamożniejsi	—
żytnia	używają		żytnią
owsiana	—		—
hreczana	—		—
jęczmienna	używają		jęczmienna
kukurydzana	używają		—
ziemniaczana	—		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	mało - i to albo świeżych albo suszonych	dto	dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone lub mięte	dto	dto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę czasem	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą jagody lub śliwki lub dzikie gruszki	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	2 razy.	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	bardzo mało piwo umiernie — —	bardzo mało piwo umiernie	bardzo mało umiernie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	pwem	pwem	pwem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni cały adwent cały wielki post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nigdy		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	bogatszych 10% średnio zamożnych 70% ubogich 20%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	chlebem, ziemniakami i zieleniną z nadw. jarzyn.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

173

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Husiatyn Nazwa miejscowości? Probużna miasteczko.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina względ. równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? mieszana Chrześcianie i żydzi Liczba ludności? 3000.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy. rano "obiad" o 12tej "poładynok"	3 razy	2 razy
	w zimie	do i "wieczera"	do	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę, herbatę – lub zaciérkę	nieznają właściwie śniadania tylko objad o godz. 8 rano – lub wcześniej stosownie do pory roku – po czem oddaje się pracy. —	
	w lecie, w dni postne	do		
	w zimie, w dni zwykłe	do		
	w zimie, w dni postne	do		
3. Z czego składa się zwykle obiad o godz. rannej 7 lub 8.	w lecie, w dni zwykłe	przeważnie barszcz albo kapuśniak z mięsem – rzadko kiedy rosół – dalej kulesza, kasza lub pierogi. —	Zupełnie tak samo jak najzamożniejsi tylko mięso rzadziej gotują. —	Żyją tylko kartoflami – i to postnemi – i chlebem również barszczem postnym kapuśniaczem do zaciérka —
	w lecie, w dni postne	do ale bez mięsa		
	w zimie, w dni zwykłe	do		
	w zimie, w dni postne	do		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	przeważnie z nabiałem kasza lub kulesze lub kluski. —	Tak samo	Kartofle lub kawałek chleba w najlepszym razie rozpuszczone mleko z kartoflami lub kluseczki kawa —
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	do		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Chleb żytny razowy, ale dobry i smaczny – zawsze bułki	Tak samo	Chleby z żyta – kuku rudziowe – a nawet krzaczane jadał bud biedny
	z czego się składa	pszenne. —		
	czy go sami pieką	sami wypiekają		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	—	—	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na kwaśnym cieście —	Tak samo	—
— pieczywa na drożdżach			
— innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz – kapuśniak – kasza kraczana jęczmienna ryżowa – kulesza – kluski z serem i bez – pierogi – z mięsa – gotowane – i pieczone	Tak samo	Żurka – barszcz – kapuśniak – kulesza – a przeważnie kartofle gotowane i pieczone
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	z powodu zupełnego braku pastwisk mleko bardzo skąpo bywa używane	—	—
— w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	na słodko mniej – więcej na kwaśno i zbierane – śmietanę używają na masło. –	—	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka krowiego – przetają ser wiosnę i na zimę. –		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej ilości formie (topione, solone)?	najzamożniejsi używają masła bez soli ilości –	mniej zamożni, omasz używają potrawy mlekiem masła albo nieużywają albo przedają. –	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Chyba razem do zaprawiania barszczu		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne	przeważnie smalec lub słonina	Tak samo	bez omasty – jada późno. –
— w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	napot olej		
15. Jak często spożywają mięso?	najsamożniejsi prawie co dzień	mniej zamożny 2 razy na tydzień	chyba podczas większych świąt – kilka razy do roku –
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	Tak samo	—
— krowina	Do		
— cielęcina	Do		
— baranina	Do		
— świnina	Do		
— jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują – albo pieką na węglach mięso świeże – Wędzonego niema w użyciu. –		—
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	100 ℔. czyli 50 klgrm	40 klgrmów	około 8 – 10 klgrmów
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb suszonych lat znanych z udaków – z nad morza kaspijskiego tu sprowadzanych używa lud w posty i święta Bożego narodzenia — Śledzi jadają – ale rzadko kiedy. —		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód do picia używają – jadri mniej obrzędy więcej – Wdowy kupują u szynkarzów		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	w surowym stanie zachowują:		
marchew	/		niepossiadający własny ogród – niema żadnych zapasów. —
buraki	/		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	/	Tak samo	
czosnek	/		
ogórki	/ kwaszone		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	/		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie			
groch	gotowany z zaprawką – lub w barszczu lub w kapuśniaku		
bób	Do	Do	
fasola	Do	Do	
soczewica	niejada nasz lud		
kukurudza	jako krupy na kaszę – i jako mąka na kulasze. —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?			
hreczane (tatarczane)	/		
jęczmienne	/	sami wyrabiają	Tak samo.
jaglanne	/		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?			
przenna	/ pytlowana – w mniejszych ilościach		—
żytnia	/ razowa		/
owsiana	—		—
hreczana	/ na żarnach zwykle mielona		/
jęczmienna	/ razowa		/
kukurydzana	/ razowa		/
ziemniaczana	—		—

350 a

Powiat: Hrubieszów **Miejscowość:** Uwiśla

dorosłych: 2

Członków rodziny: 3 Nazwisko gospodarza: Roman Kelnyk

dzieci: 1

Dzień	Śniadanie			Obiad			Kolacya			Uwagi
	o godzinie	Pokarmy	litrów lub kilogr.	o godzinie	Pokarmy	litrów lub kilogr.	o godzinie	Pokarmy	litrów lub kilogr.	
Poniedziałek	8	Barszcz z kartoflami i chlebem	1 lit.	12	Pół bochenka chleba	–	8	Mamałyga (kolesa)	1/3 kg.	W czasie Wielkiego Postu dodawy jabłetnic postu tj. bez mleka i masła – mastem lub słonina – gotowane na bazarze lub Katrinie W czasie Postu wielkiego wydaje się obiadowych kanonjarzych
Wtorek	"	Kwaśna kapusta z kartoflami		"	"		"	Kasza jęczmienna z olejem	"	
Środa	"	Mamałyga z olejem		"	"		"	Kluski z olejem	"	
Czwartek	"	Kasza kreczana		"	"		"	Barszcz z kartoflami i chlebem	"	
Piątek	"	Kartofle z ogórkami		"	"		"	Kasza kukurudzjana	"	
Sobota	"	Barszcz z kartoflami i chlebem		"	"		"	Mamałyga z olejem	"	
Niedziela	"	Pierogi z kartoflami	1/3 kg	"	Kluski		"	Barszcz z kartoflami i chlebem	1 l.	

Sposoby przyrządzenia pokarmów.

Chleb pieczę się z razowej mąki żytniej, czasem z domieszką jęczmiennej

Kluski robione są z ciasta ugniecionego na wodzie z mąki pszennej - częściéj żytniéj lub jęczmiennéj, wreszcie ugotowane kartofle czasem

Pierogi " " " " " " " " " " " "

mięszane z serem

Kasza hreczana pieczę się w garnku z kaszy hreczanych pomięszanych nieco z wodą

" jęczmienna gotuje się z kaszy jęczmiennych na wodzie

" kukurudzjana i mamałyga wyprzcka się - po poprzedniem wyparzeniu kaszy lub mąki kukurudzjanéj -

Kapusta kwaśna gotuje się w razéj wcześniéj z małą ilością wody (w czasie postu) zresztą dodaje się nieco słoniny

Charakter w marcu 1893

Dr Wilhelm Auerbach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W naszej wiejskiej okolicy — grzybów nie widzimy chyba jedynie parę razem podpiemki — które lud w ogóle chętnie jada		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wszyscy w ziemniaki się zaopatrują — ile mogą —		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane w mundurze i pieczone czasem z omaścą — lub z mlekiem. —		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie — chyba bardzo biedny		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają — ale z przymieszką mąki kukurudzianej, hreczanej lub jęczmiennej —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Teraz jest już wiele gospodyń pijących kawę — chłopi zaś piją herbatę		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoców niema Prócz nas ani okolica — dlatego tylko bierzą parę jeżyn kupne owoce		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	rano dla obiadu — i wieczór dla wieczerzy (kolacyj)		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	bardzo już dziś mało bywa używania więcej piwa piją czasem miód czasem i wino } pijają zamożniejsi		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	bardzo mało kto pije —		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka — piwem winem i herbatą	Tak samo	wódka i piwem
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	cały tydzień adwentowy		
w tygodniu wielkiego postu	przez cały czas —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20 % zamożniejszych 30 % mniej zamożnych 50 % najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	przeważnie tylko kartoflami — których zwykle niejest brak — bo we wielkich ilościach bywają sadzone. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	URZĄD GMINY PROBUZNA	Probużna 22 kwietnia 891.	

174

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Husiatyn Nazwa miejscowości? Suchostaw

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? pagórkowata / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? — / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? gr. kat. rzym. kat. izrael Liczba ludności? 2.242

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	3 razy	to samo	to samo
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	chleb i kartofle z mlokiem chleb i kartofle śniadania nie jedzą śniadania nie jedzą	to samo	to samo
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	barsz, kartofle, kasza kulesza, pierogi z czasami mięso z rogo. le przyprawa masne	to samo	to samo
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	tak samo jak wyżej	to samo	to samo
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Chleb żytni zarowy który sami wypiekają.	to samo	to samo
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	wypiekają pierogi z mąki kukurydzianej, żytniej i pszennej dodając kasy kreczanej dodając sera, kartofel lub kapusty a czasami wypiekają placki z mąki grochowianej.	to samo	to samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na kwaśnym ciaście, potem mi-szą i wsadzają w piec	tak samo	tak samo —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	z produktów przyrządzanych wpojedy-czy sposób — barszcz, kartofle, kapa, kulena, kartofle z cukrem, pierogi z czosnem i mięso — bez żadnych przypraw koniecznych w pojedynczy sposób	tak samo	tak samo —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie, w zimie	używają mleka odpowiednio do zarobków	tak samo	tak samo —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne serwatkę a czasami śmietanę do pierogów —	tak samo	tak samo —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z kwaśnego mleka —	tak samo	tak samo —
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają — zapasów z masła nie robią tylko w formie solonej przechowują słoninę i smalec	tak samo	tak samo —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj używają do podprawy barszu a nadto tylko same jaja jedzą —	tak samo	tak samo —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne	przeważnie sadło i słoninę a w dnie postne olej	tak samo	tak samo —
15. Jak często spożywają mięso?	przeważnie rozcie świąt	tak samo	tak samo —
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tak samo	tak samo
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	tak		
świnina	tak		
jakie inne (~~konina, zające, króliki i t.~~ d.)	z kur i kaczek		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują rosół, barszcz z mięsem solone i wędzone rozcie świąt wielkanocnych —	tak samo	tak samo —
18. Czy używają drobiu?	kur i kaczek —	tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 kil.	20 kil.	10 kil.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb suszonych, sandacz i śledzi —	Tak	Tak
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają tylko na Boże narodzenie do prosięcy tak zwanej kulia	Tak	Tak
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew; buraki; ~~karpiele~~; ~~kalarepa~~; cebula; czosnek; ogórki; ~~kapusta świeża~~; „ kiszona; i. t. d.	marchew surowa; buraki surowe; cebula surowa; czosnek surowy; ogórki kiszone; kiszona tak	Tak	Tak
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch; bób; fasola; soczewica; kukurudza	przechowują w ziarnie	Tak	Tak
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane); jęczmienne; jaglanne; ~~przenne~~	sami wyrabiają	Tak	Tak
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna; żytnia; owsiana; hreczana; jęczmienna; kukurydzana; ~~ziemniaczana~~	z własnych produktów sami mielą w młynach	Tak	Tak

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby jadalne surowe a pod pieczkie ~~suszone~~ —	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią w ten sposób że zakopują w ziemię	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nieużywają	tak	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki	tak	tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasami herbatę	tak	tak
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone śliwki, gruszki jabłka, wiśnie, i czereśnie używają —	tak	tak
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	tak	tak
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	wódkę i piwo	tak	tak
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry	2	1.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę i piwem	tak	tak
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni / 6 dni / 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	oleju a chorzy na białe —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1/3	2/3 mniej zamożnych	1/3 ubogich —
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	dzikiem szpinatem —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z Rady szkolnej miejscowej w Suchostawie dnia 28 kwietnia 1891 Zastępca Przewodniczącego Rady szkolnej miejscowej		

SZKOLNA MIEJSCOWA W SUCHOSTAWIE
Stanisław Wołoszyn

21. 175 253

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jarosław Nazwa miejscowości? Kaszyce, Dmytrowice i Ciemierzowice.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowata / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności? 1.470. (według spisu ludn: z dnia 31/12 1891)

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie		Trzy razy	
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie		Trzy razy	
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe		Barszcz albo ziemniaki (barszcz żytny)	
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne		barszcz żytny zupełnie jałowy	
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe		tak samo	
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne		tak samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe		Kapusta, kartofle dla odmiany pęcak lub piechota	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne		Tak samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe		Tak samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne		Tak samo	
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe		Barszcz żytny i chleb albo mleko kwaśne i chleb	
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe			
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne		Tak samo	
5. Chleb — jaki jadają		Czysto żytny w ziarnach mielony	Domieszają jęczmień
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką		Sami pieką	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?		~~Pirohi~~ Pirogi pieczone t.j. żytne niekiedy przemne ciasto rozpłaszczone na łopatce i zawinie ziemniaki ze serem albo kapusta kraszona rodłem albo kasza kreczana z piechotą zawinięte w to ciasto i upieczone zjada się najsmaczniej.	
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

Tych nie ma z wyjątkiem tych dworów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?		Mąka żytna rozczynia się na kwaśku dziś wieczór na drugi dzień rano zamiesi gdy się ciasto ruszy zapala w piecu w zadra bochenki i po siedmiu kwandransach wyjmuje bochenki.	
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?		Kapusta, ziemniaki w łupkach czasem z jajczką czasem duszone jęczaki z jęczmienia kasza lub z prosa, piechota, bób, buraki z barszczem, pirogi gotowane z kapustą albo ze ziemniakami, rzi.	
sposób przyrządzania?		Gotowane na wodzie maszewne, mastem, słoniną lub postne.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie		Kto tylko może trzyma krowę Przeciętnie wypaść może na osobę ½ litry w lecie	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie		W zimie bardzo mało bo krowy zielne	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		Śmietany wcale nie używają bo idzie na masło i na sprzedaż mleko zbierane kwaśne lub maślanka, mleko słodkie bardzo rzadko	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?		Sér z kwaśnego mléka na sprzedaż tylko tyle zjadają co do pirogów potrzeba.	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?		Masła używa się tyle co okrasi potrawę resztę na sprzedaż żeby kupić soli, kamfiny lub jakie ubranie Na zimę nic się nie robi.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?		Jaj wcale nie używa się osobno z wyjątkiem do barszczu wybije jedno dla wszystkich osób w rodzinie.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe		Masło rzadko sadło i słonina bo kupują olej w poście	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe		Tak samo	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?		Na Wielkanoc, na Boże narodzenie nie wszędzie na odpust na wesele lub chrzciny	
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
16. Jakie mięso jadają: krowina		Krowina	
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina		Świnina	
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		Mięso gotowane na wodzie	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		Wędzonego wcale nie.	
18. Czy używają drobiu?		Bardzo mało, chyba dla chorego	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?		Dwa kilogramy	
20. Czy używają ryb? śledzi?		Śledzi cokolwiek w poście.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?		Żadnego bo go nie ma.	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew	—	
	buraki	buraki	
	karpiele	—	wcale nie znają
	kalarepa	—	
	cebula	cebula używają jako omasta	
	czosnek	czosnek bardzo mało	
	ogórki	—	
	kapusta świeża	Kapusta kiszona	
	„ kiszona		
	i. t. d.		
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch	pieczota	gotowane postne lub z barszczem
	bób	bób	
	fasola	fasola	
	soczewica	—	
	kukurudza	—	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane)	Krupy jęczmienne i jaglane sami wyrabiają	
	jęczmienne		
	jaglanne		
	przenne		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna	Sami wyrabiają na żarnach: przenna, żytna, jęczmienna.	
	żytnia		
	owsiana		
	hreczana		
	jęczmienna		
	kukurydzana		
	ziemniaczana		

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby świeże z barszczem	lub smażone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią, chowają do jamy lub kopiatków.	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki strugane gotowane z wodą (jurtką) dusrone najpowszechniej w łupkach gotują i przy jednem obierają. —	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki suszone gotowane potem z pęcakiem lub z piechotą.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Raz na dzień jak chleba nie ma dwa razy.	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódki bardzo mało Piwo także mało.	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Ani ćwierć kieliszka bo te gminy należą do Bractwa wstrzemięźliwości. —	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	w piątek środa, piątek, sobota tak samo	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie, wcale bez nabiału	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych nie ma, mniej zamożni ubodzy	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Tak samo jak wyżej powiedziane	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Koszyce dnia 3. Maja 1891. Błażej Kerowicz naczelnik gminy i przewodniczący Rady szkol: miejscowej Jakób Wielgosz zastp: Wojciech Strojwas Jan Grabowski Szymon Bojarski Michał Walczak	

Powiat? ...

Jaka miejscowość

Przeciętny stopień dzajności gleb

Narodowość ludzi

1. Ile razy na dzi jadają zwykle

2. Co jadają na śniadanie

3. Z czego składa zwykle obiad

4. Co jadają na wieczerze { w / w

5. Chleb { jaki jad / z czego / czy go s / lub czy

6. Inne pieczywa

176

355

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jarosław Nazwa miejscowości? Korzenica

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizinna

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? 1. / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? rusini gr: kat: obr: Liczba ludności? 1000

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4. razy	4. razy	3. razy
	w zimie		3. razy	3. razy	2. razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kartofle mazurom z chlebem.	kartofle mazurom z chlebem	kartofle z chlebem
		w dni postne	kartofle z barszczem i chlebem.	kartofle poprzez z barszczem i chlebem	poprzez zupa lub Żurowa z cebulą. —
	w zimie	w dni zwykłe	~~H.~~	~~H.~~	~~H.~~
		w dni postne	~~H.~~		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z kapusty, kaszy ugotowej i barszczu i chleba —	kapusta, groch piechota z kartoflami i chleb. —	kapusta i barszcz a do tego pieczone kartofle lub chleb. —
		w dni postne	z kapusty z grochem, fasoli, barszczu i chleba	kapusta, kasza lub barszcz. —	~~H.~~
	w zimie	w dni zwykłe	~~H.~~	~~H.~~	~~H.~~
		w dni postne	~~H.~~	~~H.~~	~~H.~~
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Jedzą to, co zostaje ~~na~~ z obiadu — lub gotują kartofle do kwaśnego mleka. —	jak najzamożniejsi. —	Wszystko pozostałe z obiadu lub ścieranka kreczana ~~na mleku~~. —
		w dni postne			~~H.~~
	w zimie	w dni zwykłe	~~H.~~		
		w dni postne	~~H.~~		
5. Chleb	jaki jadają		Jadają chleb żytni.		Jadają chleb żytni. —
	z czego się składa		Czysto żytni. —	Jak najzamożniejsi. —	—
	czy go sami pieką		sami pieką.		sami piekąc lub kupują z miście od piekarzy. —
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		— od nikogo		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	—	—
	z czego się składają?		—	—	—
	z kąd je otrzymują?		—	—	—

17

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kwaśny rozczyn z ciasta zamieszać należycie a wyrobieniu piekę 3. kilowe bochenki chleba. —	[illegible]	[illegible] —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Są w użyciu:	[illegible]	[illegible]
Nazwy ich?	Kapusta, ~~ik~~ groch polny, fasola, kartofle, kasza jaglana, pęcak, ~~barszcz~~		
sposób przyrządzania?	całkiem prosty. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają, ~~przypada~~ na janą osobę 1/4. litry mleka. —	[illegible]	Nie jadają mięsy mleka. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/8. litry		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	- mleko kwaśne zbierane i maślankę.	[illegible]	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny. z mleka kwaśnego. —	[illegible]	—
12. Czy używają masła?	Używają. —	Używają. —	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią. —	—	
	solone	nie	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno i do zabielania barszczu. —	[illegible]	[illegible]
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny	[illegible]	[illegible] —
w lecie, w dni postne	—		
w zimie, w dni zwykłe	słoniny		
w zimie, w dni postne	—		
15. Jak często spożywają mięso?	2. razy do roku, tj: na prawnik i Wielkanoc	[illegible]	[illegible] —
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	[illegible]	krowinę —
krowina	krowinę		—
cielęcina	—		—
baranina	—		—
świnina	świninę. —		—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i solone. —	[illegible]	gotowane. —
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3. kilo	3. kilo	1/2. kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w dni postne	[illegible]	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	surowa	[illegible]	[illegible]
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	cebula gierkami		
czosnek	czosnek "		
ogórki	kwaszone		
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.	i krop kwasny		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany z baranem	[illegible]	[illegible]
bób	"		
fasola	"		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Używają i sami wyrabiają hreczne, jęczmienne, jaglane.	[illegible]	jaglana, sami robią lub kupują po sklepach.
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają	[illegible]	Używają żytnie i hreczaną.
żytnia	"		
owsiana	—		
hreczana	używają		
jęczmienna	używają		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

sami mielą

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów prawdziwych, maślaków i opyńki, świeżych lub zasuszonych a rzadko używają kurkowe. –	~~Sb.~~	~~Sb.~~ –
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, lub pieczone	~~Sb.~~	~~Sb.~~ –
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają bardzo rzadko	~~Sb.~~	nie. –
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jeżą gruszki i jabłka.	jeżą gruszki i jabłka.	—
31. Ile razy pałą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2. razy / 2. razy	2. razy / 1. raz	1. raz / 1. raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód / wino / wino owocowe	wódkę, piwo, miód. / — / —	~~Sb.~~	wódkę –
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1. litra	2. litry	2½. litry. –
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę i piwem	~~Sb.~~	Tylko prostą wódkę –
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2. dni t: j: środa i piątek / cały adwent. – / cały wielki post. –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 2 : 3. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mąki kukurydzianej czyli mamałygi. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

L. 10.

177

357

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jarosław Nazwa miejscowości? Laszki

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } gleba średnio urodzajna

Narodowość ludzi? rusini i polacy Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	Jadają zwykle trzy	razy dziennie wszyscy	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem,	sucharki z mąki pszennej,	kasza stołna
	w lecie, w dni postne		z mlekiem lub z	masłem
	w zimie, w dni zwykłe	kasza krwana,		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	pierogi z fasolą	groch z ziemniakami;	kapusta z ziemniakami
	w lecie, w dni postne	lub z grochem,	barszcz z jagłami;	kwas z jagłami
	w zimie, w dni zwykłe	sałamach z mąki	kwaśnej, kisel z mąki żytniej z kwaśnymi	
	w zimie, w dni postne	polewka z owoców	suchych, polewka ze śliwek	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem,	chleb z mlekiem lub z masłem	
	w lecie, w dni postne	kapusta pozostawiona z obiadu		
	w zimie, w dni zwykłe	i inne leguminy z obiadu, które bywają		
	w zimie, w dni postne	tylko przyprawne		
5. Chleb: jaki jadają		chleb razowy żytni	lub pszenny z mąki	
z czego się składa				
czy go sami pieką		żarnowej, który sobie sami pieką		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		pierogi z kaszą krwaną	lub z ziemniakami	
z czego się składają?		barszcz czysty pierogi z ziemniakami		
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba? / innego pieczywa?	chleb rozczynają na wodzie i dodatkiem kwaśnego ciasta do pszennego dodają	mleka	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	jak pod l. 3 i 4.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	wypada przeciętnie na jedną osobę tygodniowo 2 litry		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne używane przeważnie kwaśne zbierane		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z kwaśnego mleka na własny użytek		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła nietopionego, przekładają je serem by się nie psuło		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaj tylko na jajecznice		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	używają oleju z siemienia masło, sadło, mniej słoniny		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w niedziele i dni świąteczne		
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowina świnina		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	tylko gotują		
18. Czy używają drobiu?	drobiu używają tylko w chorobach		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	przeciętnie 20 kgr.	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo mało		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	zwykle w patoki do chleba		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	/	/	/
buraki	/	/	/
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	/	/	/
czosnek	/	/	/
ogórki	/	/	/
kapusta świeża			
„ kiszona			
i. t. d.	napiekne zapasy kapusty kiszonej		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola	tak z zwykłym jedzeniem		
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Wszelkie hreczane, jęczmienne, jaglane sami wyrabiają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	Wszelkie mąki mieli, często w młynach nawet po kilka korcy zboża		
żytnia			
~~owsiana~~			
hreczana			
jęczmienna			
~~kukurydzana~~			
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	bardzo mało używają	grzybów suszonych w dni postu	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	wielkie zapasy, gdyż to główne pożywienie		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	używają raczej mięte także dodają do chleba —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbaty używają mocy jako środek leczniczy		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jabłka · gruszki suszą		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	lato ~~raz~~ gotują dwa razy rano i we wieczór w zimie przeważnie rano		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę piwo — — —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni zupełnie nawet bez nabiału		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	prawie nigdy		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	33%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	[illegible]		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

178

359

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jarosławski Nazwa miejscowości? Prochnik miasteczko i wieś.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowata. / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini. Liczba ludności? 3,000.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	w miasteczku jedzą kawę z chlebem z cukrem z bułką – we wsi barszcz z chleb	w miasteczku – chleb z kawą lub mlekiem – mastem – we wsi barszcz z chlebem lub kartoflami –	w miasteczku chleb z serem, cebulą lub czosnkiem – we wsi barszcz z chlebem lub kartoflami –
	w lecie, w dni postne	w miasteczku chleb z olejem – we wsi barszcz z chlebem.	miasteczko chleb masło, ser, czasem mięso lub kawę – we wsi barszcz z chlebem lub kartofle	w dni postne chleb z solejem – lub solą
	w zimie, w dni zwykłe	w miasteczku piją kawę z chlebem lub bułką – we wsi barszcz z chlebem lub kartoflami	w miasteczku chleb kawa mleko – wieś – barszcz z chleb – chleb z olejem – z cebulą lub czosnkiem	w miasteczku chleb z mastem, serem. we wsi chleb z barszczem – kartoflami
	w zimie, w dni postne	w miast. chleb z olejem, mlekiem lub kawą – we wsi barszcz z chlebem.		w mieście chleb z olejem, solą, kartofle gotowane lub pieczone.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	w mieście rosół, mięso kapusta wieś: czasem mięso – zwykle kasza jęczmienna, pęcaki z kwaśnem mlekiem – czasem ze słodkiem mlekiem – kapusta – lub kartofle	miasto Prochnik rosół z kaszą jęczmienną lub kartoflami – mięso z kapustą wieś: rzadko mięso – zwykle kasza jęczmienna, pęcaki z kwaśnem lub słodkiem mlekiem – kartofle lub kapusta	miasto Prochnik kasza jęczmienna ze słodkiem lub kwaśnem mlekiem – kartofle, lub z serem wieś: kasza jęczmienna lub pęcaki z kapustą lub słodkiem mlekiem – kartofle lub kapusta
	w lecie, w dni postne	w mieście: kasza jęczmienna lub kartofle z kwaśnem mlekiem – kartofle z mastem wieś Prochnik: kasza jęczmienna, pęcaki ze słodkiem lub kwaśnem mlekiem – z czasem kapusta z grochem – albo z mastem albo tylko solone.		w czasie postu te same potrawy tylko z olejem z czasem z jabłczanką z grochem lub słonecznem. – zima: miasto kasza jęczmienna ze słodkiem lub kwaśnem mlekiem kartofle – postu wieś barszcz z kartoflami – kapusta post: miast kasza jęczmienna ze czosnem – czasem kapusta lub kartofle z olejem
	w zimie, w dni zwykłe	miasteczko: mięso, rosół z kaszą jęczmienną lub ryżem – kapusta ~~[illegible]~~ słonina – czasem mięso wtorki –	miasto kasza jęczmienna z kwaśnem mlekiem – kartoflanka, kasza jęczmienna z kwaśnem mlekiem – wieś – pęcaki z solone słodkiem mlekiem kapusta: miasto: kartofle – kasza jęczmienna wieś: kapusta z grochem, kartofle	
	w zimie, w dni postne	miasto: kasza jęczmienna ze słodkiem lub kw. mlekiem – kartofle, śledziowka wieś: kasza jęczmienna, pęcaki z kwaśn. l. słodk. mlekiem		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	miasteczko Prochnik: czasem mięso z kapustą, chleb z masłem lub serem – czasem sałatka kartofli wieś: kartofle z mastem, kapusta, czasem kluski ze serem	miasteczko: czasem mięso z kapustą, chleb z nabiałem – czasem sałat. kartofli wieś: kartofle postne z kwaśnem mlekiem post: miast kartofle, chleb z nabiałem – wieś: kartofle, kapusta, chleb ze solą zima: miasteczko czasem kawałek mięsa z objętą z kapustą, chleb z nabiałem wieś kartofle z kwaśnem mlekiem post: miast: chleb z powidłem czasem sałatka kartofli wieś: kartofle, kapusta.	miasteczko: chleb lub kawa z kwaśnem mlekiem – wieś: kartofle, kapusta post: miast: chleb z cebulą: solą, kartofle wieś: kartofle lub chleb ze solą zima: miasto: chleb z nabiałem, kapusta z chlebem – wieś: kartofle lub kapusta post: miast: chleb z cebulą lub olejem wieś sam gotowany z chlebem.
	w zimie, w dni zwykłe	miasteczko: czasem kawałek mięso z chlebem lub kapustą – chleb ze serem lub mastem – czasem sałatka kartofli – wieś: kartofle z kwaśnem mlekiem – kapusta – kluski ze serem.		
	w zimie, w dni postne	miasto: chleb z cebulą, kasza jęczmienna ze serem lub olejem – kartofle solone – wieś: kapusta solona, kasza ze serem.		
5. Chleb	jaki jadają	razowy żytny – wyjątek stanowi podaż świąt	razowy żytny	czarny razowy żytny z pośledniej mąki
	z czego się składa	z razowej mąki żytnej pieczony na kwasznem cieście (kwaszka)	z razowej mąki żytnej zaczyniony na kwaśnem cieście	zaczyniony na kwaszku kwaśnem cieście
	czy go sami pieką	sami wypiekają	sami pieką	sami pieką –
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	w mieście zboże kupione mielą w żernach lub we młynie – z tego pieką chleb – w razie gdy im w wsi żyto mielą na żernach – sami pieką w domu. zabrakłoby kupują w mieście od żydów.	w domu pieką – w razie potrzeby kupują w mieście od piekarzy żydowskich	w razie potrzeby kupują od piekarzy żydowskich
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi kartoflane – serzane, kapuściane z kaszy jaglanej, drobnej kaszki ze serem – lub takie same kołacie – w czasie świąt strucle paski – bochty	pierogi i kołacie z kartoflami, kapustą, kaszą jaglaną i drobną, serem – kołacie itp tylko w czasie świąt	pierogi lub kołacie tylko w czasie świąt – strucle i paski z razowej pszennej mąki w czasie świąt
	z czego się składają?	z ciasta z domieszką kartofli, sera kaszy jaglanej, drobnych krupek – paski i strucle lubią z szafranem, dodając mleka, jaj i masła i rodzynków.	ciasta, z kartoflami, powidłem kapustą itp	ciasta i lichą przymieszką powyższych dodatków.
	z kąd je otrzymują?	sami w domu pieką	sami w domu pieką	sami pieką.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zaczyna się razową żytną mąką na cieście kwaśnem lub drożdżach – ilość bochenków zależna od osób w domu – chleb piecze się regularnie co sobotę.	żytną razową mąką zaczyniony na kwasku – ilość bochenków zależna od osób – piecze się co sobotę	z razowej żytniej mąki z pośledniej zaczynionej na kwasku.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	zwykle z pytlowanej mąki w czasie świąt kołowce mają kształt podłużny – strucle są plecione, paski i okrągłe – bochny wypiekają w formach glinianych.	pieczywo jak u zamożniejszych z pytlowanej mąki, zwykle z razowej żytniej	kołowce z kartoflami z razowej mąki w czasie uroczystości
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	chleb żytny, razowy, kawa, pęcaki, kartofle, kapusta, mięso wołowe, cielęce, wieprzowe, kawa, zupy gotowane z cykoryą, herbata, ścierwka, kluski, makaron, smaż gotowany, ciasto z pierogi i kołowce, kartoflanka, zupa – w święta kiszka. nazwy jak powyżej.	chleb żytny razowy – kawa, pęcaki – kartofle, kapusta, mięso – czasem kiszka, kasza z cykoryą z dodaniem mleka – ścierwka, kluski, makaron – wymaty z jarmużnej lub żytniej mąki – pierogi, kołowce, zupa kartoflana	chleb, kawa, pęcaki, kapusta – kołowce kartoflany z razowej czarnej mąki. ulściwy omastą mleka, masła w czasie postu olej konopny lub sól. –
sposób przyrządzania?	chleb z żytniej razowej lub pszennej mąki – kawa jęczmienna na gęsto – i zimną jedzą z mlekiem – pęcaki z jęczmienia albo na zimno z kwaśnym mlekiem lub gotowane na wodzie z domieszką mleka stoł. – kartofle na gotowanem objeżą – kiszą po czyszczeniu, albo całe jedzą lub drobne, potem mnożą, i cebulą – rosół na oleju – mięso zachowują na kołowce. – kawę robią z dnego gruntu dodają cykoryą i mleko.	chleb żytny razowy – kawa, pęcaki – kartofle, kapusta, mięso – czasem kiszka, kasza z cykoryą z dodaniem mleka – ścierwka, kluski, makaron – wymaty z jarmużnej lub żytniej mąki – pierogi, kołowce, zupa kartoflana – sposób przyrządzenia chleba, kawy, kartofli – kawy jak u zamożnych – ścierwka, kluski z razowej mąki – smaż jak u zamożnych z jaczmienną lub pęcakami gotują z kawą jęczmienną lub pęcakami z kapustą z kartoflami lub groszkiem z makiem kartoflanym lub kaszą amaranty. –	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	czasem używają mleka słodkiego do ścierwki, makaronu mleka słodkiego między nie używają – nie gotują nic na mleku, tylko na wodzie, dodają do gotowanej potrawy	słodkiego mleka używają do ścierwki, kawy i pęcaków – tego dają nic więcej, gdy pierwsze potrawy gotują na wodzie, więc zalewają je słodkiem mlekiem	słodkiego mleka używają dla dzieci – starsi czasem do kawy lub pęcaków – kwaśnego mleka dają, gdy do chleba, kartofli lub kawy, tego nie mają mają kapusty, więc ciągle wrzucają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	w zimie – kwaśnego mleka do kartofli, kawy i pęcaków kwaśnego więcej używają – na osobę dawają mniej więcej półlitra na dzień 1/4 l. – zachowują do zawinięcia	więcej używają kwaśnego mleka	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie mleko tylko dla dzieci – rzadkie dają do kawy – do półprawy kawy – mleko kwaśne zbierane używają ze śmietany masło, maślanki używają. –	słodkiego mleka używają dla dzieci – mały ch – dają do ścierwki, kawy pęcków – kwaśnego zbieranego do kartofli – kawy, chleba – zdawanej śmietany robią masło – maślanki do powyższych potraw	gdy mają krowę, to używają do kawy pęcków mleka zbieranego – i masło – gdy nie mają krowy to kupują – w wsty używają tylko dla małych dzieci.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają proste. z zbieranego kwaśnego mleka –	wyrabiają proste ze zbieranego kwaśnego –	młody nie wyrabiają na święta sobie kupią.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają do chleba, kawy, pęcków, kapusty do pieczyn świątecznego, pierogów i kołowców w mieście kupują sobie co tydzień we wsi wkładają w garnki lub garnki dużo – zwalają je, trzymają w piwnicy. Komorne – na zimę 6 do 8 litrów.	do chleba, kawy, pęcków, kartofli kapusty, pierogów w mieście kupują co tydzień we wsi wkładają w garnki lub garnki 5 – 6 litr. w komorne masło solone.	do tych potraw rzadko kiedy – z wyjątkiem małych dzieci kupują w mieście na centy co dzień według potrzeby i możności
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	zwykle ugotowane tylko dzieci – jajecznicę tylko dzieci – podczas świąt dają do potraw pieczyna na zielone świątki na pisanki i na wielkanoc – zwykle sprzedają	jaja gotowane – jajecznicę dają dzieciom – w czasie świąt do pieczyna – na pisanki zwykle sprzedają na potrzeby	czasem dzieciom ugotują – czasem jajecznicę – rzadko sprzedają na potrzeby domu jak sól it.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słoniny, sadła – mleka	masło, mleka, słoniny	rzadko kiedy masło, mleka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	mleka, masła lub oleju konop.	mleka, masła oleju	zwykle sól słonowi omastę
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła, mleka	masła, słoniny, sadła, mleka	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masła, mleka i oleju konop.	masła, mleka i oleju konop.	
15. Jak często spożywają mięso?	w miasteczku 5 razy w tygodniu we wsi Grochów dwa razy w tygodniu	w miasteczku 5 razy w tygodniu we wsi 2 razy	czasem raz w miesiącu – zwykle w Boże Narodzenie, Wielkanoc i Zielone Świątki
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowiny nie używają	wołowiny nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowiny	krowiny	rzadko kiedy
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęciny	cielęciny	nigdy
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraniny	baraniny	nigdy
16. Jakie mięso jadają — świnina	świniny	świniny	czasem kiedy
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie	nie	nigdy.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane – rzadko kiedy wędzą i kiełbasy	gotowane	jeśli używają to gotowane
18. Czy używają drobiu?	w razie choroby przyrządzą sobie na zakiście kurczątka, kurki – zwykle drób trzymają dla jaj.	tylko w razie choroby	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	w miasteczku Prochniku 26 klg. wypada na jednego mieszkańca dorosłego (30.) we wsi Prochniku 13 klg.	20 – 24 klg. mięsa 6 – 8 klg. "	w mieście 10 – 15 klg we wsi 3 razy do roku i to potrzeba świąt 1 – 2 klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	w mieście ryb używają bydło na wilię – śledzi w czasie postu wielkiego – i wielkiego postu na wsi nie używają ryb – śledzi bydło w czasie postu dwa razy do roku	mieszczanie używają na wilię śledzi w czasie postu we wsi ryb nigdy – śledzi podczas postu	mieszczanie ryb nie używają śledzi podczas postu wsi ryb nigdy – śledzi dwa razy do roku podczas postu
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do smażenia kapusty z wiśni	nigdy	nigdy.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew zwykły gatunek – używają do gotowania z mięsem i dają do rosołu. buraki na barszcz podczas świąt – na ćwikły do mięsa zaś pozostałe jako karm dla bydła karpiele – nie używają kalarepa nie używają cebula używają do przyprawy potraw, do chleba czosnek do chleba, barszczu ogórki jako kiszonych i surowych do mięsa kapusta świeża na sztuko lub z kraszem jako potrawy " kiszona w beczkach na zimę – i tę albo siekają na siekaczniczy – albo siekają umyślnie do tego zrobionymi nożami w kadziach i nakiszają – kapusta kiszona jest dobra – mazują ją w dnie prawie masłem lub grzebem w dnie zwykle sadzem i. t. d.	zwykły gatunek – gotują z mięsem na barszcz burakowy – pozostałe dla bydła nie używają nie używają do przyprawy potraw – jedzą z chlebem do chleba – barszczu. czasem kiszonych – czasem surowe na sztuko – czasem znowu z kraszem jako przyprawy kiszą w beczkach na zimę i albo szatkują na siekaczniczy lub siekają ostrzowymi nożami w kadziach, potem ubijają w beczki na zimę – mazują ją albo masłem lub sadłem.	mało kiedy gotują – czasem jedzą surową na przyprawę do barszczu nie używają nie używają za wiosną jedzą tożyzę (cybrzchę) później z chlebem, kartoflami do chleba czasem kiszonych z chlebem zakraszają cukrem kraszonem i jedzą jako potrawę – gdy mają do szatkują lub siekają i ubijają na zimę do beczki.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotują się do barszczu, kraszówki – dodają jako przyprawę do kapusty – czasem jedzą gotowany maczany bób używają tylko do barszczu lub kraszówki fasola do barszczu, kraszówki – lub po ugotowaniu i odcedzeniu maczają rabitem lub stoczą z cebulą soczewica nie używają kukurudza mąki używają tylko przed żniwami na mamałygę – tę kupują – używają w stawie płynnym – lub na gęsto ugotowaną	groch z barszczem (kraszówką) po ugotowaniu dają do kapusty maczą masłem lub stoczą bób do barszczu, kraszówki fasolę do barszczu, kraszówki czasem po odcedzeniu maczą masłem lub stoczą z cebulą. nie używają kupują przed żniwami do codziennego użytku – maczą mlekiem – na rzadko lub gęsto ugotowaną	czasem groch z barszczem lub kraszówką – rzadko maczają tylko z barszczem – rzadko maczają z barszczem nie używają przed żniwami kupują do codziennego użytku – z maczą mlekiem – na rzadko lub na gęsto ugotowaną
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) kupują – czasem jedzą z mlekiem słodkim lub kraszem, na olej lub kolacyę – dają do rosołu. jęczmienne na olej lub kolacyę do mleka słodkiego lub kwaśnego – czasem na zupę albo z rabitem – lub z prymiczki, kartofli – niektórzy wyrabiają – z mlekiem słodkim z najczęściej z tymą – czasem jako zupę z masłem – w domu robią na stępach ręcznych jaglanne przenne nie wyrabiają – nie używają	czasem kupują, jedzą z mlekiem słodkim, kraszem, czasem z masłem ze słodkim lub kraszem mlekiem – wtedy gotują na gęsto – i jedzą na zimno lub jako ciepłą kaszę – kaszę jęczmienną i pęczki wyrabiają w domu. jaglaną kaszę z mlekiem słodkim i tymą – przed ząbami – w dni wielkiego – z słodkim mlekiem – sami wyrabiają w domu na stępach ręcznych nie używają – nie robią	mało kiedy najczęściej na olej na gęsto gotowane z kraszem mlekiem – a czasem na kolacyę. jaglaną – 2 lub 4 do roku w czasie wielkich świąt nie używają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna pszenicę pytają we młynie – w jesieni i przed świętami na całoroczny użytek. żytnia mielą na ręcznych albo we młynie lub w domu na żernach – zwykle przed pieczeniem chleba. owsiana nie używają hreczana – czasem kupują – robią zwiej kluski, maczają rabitem lub stoczą jęczmienna – jęczmień mielą na żernach – mąki z tego używają na mamałygę, do dają do chleba – najwięcej wyrabiają kaszy (krupy) – pęcaków w domowych stępach, żernach kukurydzana – kupują na codzienną potrzebę – ziemniaczana nie używają	albo pytają we młynie przed świętami lub żniwami – inni kupują mielonej na żernach używają na chleb – mamałygę – barszcz z mąki owsianej pieką chleb – robią barszcz (żur) czasem kupują na kluski. ze zmielonej na żernach – gotują mamałygę – dodają do chleba, najwięcej z jęczmienia wyrabiają kaszy i pęcaki. kukurydzianą kupują – zwykle przed żniwami. nie używają	rozwrzej na strochę i pęcaki i kolacyę – czasem wielkich świąt żytniej rozwrzej z mieszczą a jęczmienia na chleb – mamałygę. z owsianej wypiekają chleb – gotują żur. nigdy – jęczmiennej na mamałygę i dla jedzą z mlekiem, masłem – o tyle o ile potrzeba do codziennego użytku kukurydza – przed żniwami i czasem i po żniwach – tę kupują – z tej na nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w lecie prawdziwych grzybków - ugotowane i omaszczone, czasem z mlekiem zlodkim - kapują - lub sami zbierają. suszone kapują w winokach, tych używają do smażenia na post, do barszu, rosołu na wilię smażą na oleju. -	prawdziwe grzybki - grzyby (poczciwce) - gotowane, masz ne. suszone kapują - suszone dają do barszu i kraszonki - na wilię smażą na oleju	gotują prawdziwe grzyby, poczciwce, gołąbki, maślaczne. suszone do barszu kraszonki na wilię smażą na oleju
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w piwnicach, kopcach w ogrodzie lub blisko domu zrzucają się z czego pewną część jedzą, używają do zasiewu - resztę sprzedają	mają grobki, kopce z tych ziemniaków pewną część kotowują do wiosny dla siebie resztę na zasiewu	małe kopce - zwykle kupują nie mają gdzie chować - wiosną w kupcach sprzedają się do cukr. - wiosna
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, tłoczone maszczą masłem, słoniną i cebulą - albo ugotowane w kapach polem obrane - dają do kapusty, do pierogów, kotlet - robią zupę kartoflaną. czasem dają wypiekają placki (kotlet zwykle na świętu, żniwa, w czasie odpustów.	gotowane, tłoczone maszczą masłem, słoniną, cebulą lub olejem - albo ugotowane w całości z kapami a solem obierane i całe jedzą w całości lub w talerzach - mieszają do kapusty, dają tłoczonych do pierogów, kotlety - gotują na zupę. wypiekają placki, kotlet zwykle na żniwa lub podczas świąt - w czasie odpustów.	gotowane tłoczone, lub w całości solone - czasem omaszczone masłem z cebulą - czasem używają do pierogów i kotlety.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę lichy gatunek - z domieszką dużo cykorji i dużo świeżego mleka - herbaty tylko na wieczór i to nie często - lichy gatunek z gałek	kawę lichy gatunek z cykorją adrobiną cukru - to gotują się w dużym garnku - kawę z mlekiem - tak samo i herbatę	raz do roku na Boże Narodzenie lichy gatunek
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	z kapionych wiśni - robią konfit. ze śliwek powidła, otrzon bez. suszą jabłka, gruszki, śliwki trzesnie -	czasem wiśnie robią konfit. tylko w wypadek chorzy a czasem dają trochę dziecom - w mieście wyrabiają powidła ze śliwek kapionych - na wsi suszą jabłka, gruszki śliwki w piecu - rzadko w suszu	pod zimę suszą w piecu jabłka (ćwiarki) gruszki (gorszy gatunek, bo lepszy sprzedają
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie czasem raz tylko, czasem dwa razy w zimie 2 do 3 razy.	raz lub 2 razy 2 do 3 razy	2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka mało kto wypija piwo - prawie wcale. miód - wcale wino - prawie wcale i to lichy gatunek wino owocowe nigdy	wódki mało kto wypija chyba prawie wcale nigdy chyba tylko w czasie wesel nigdy	nigdy mało kiedy nigdy nigdy nigdy
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	w Mizst. wcale nie wypija chyba na wilię i wielkanoc w małej części	w miastku i we wsi prawie nie wypija - z wyjątkiem na wilię i wielkanoc i to z umiarem	wcale nie wypija
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kotletem z kartofli, kaszki drobnej, pieczeń wieprzowinę z kapustą, kiszkami kiełbasami - bachtą, piją przy tem nieco piwa - a w Rożcu wreszcie się herbatą z ramem.	pierogami, kotletami, czasem kiszką - wieprzowinę z kapustą - czasem bachtą - chleb masłem, czasem się wraną 2 lub 3 szklankami piwa szklanką herbaty z ramem	chlebem czarnym, kotletem masłem, serem, pierogami
35. Postów ile dni w zwykłym tygodniu w tygodniu adwentowym w tygodniu wielkiego postu	Piątek Sobota zwykle 5 dni zwykle 5 dni	Piątek i Sobota z rybiskiem bez oleju pięć dni pięć dni	Piątek i Sobota ze solą adwent i wielki post cały
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	dzieci, starzy osoby, ciężko pracujące - używają mleka masła - wyjątek stanowią chorzy.	z rybiskiem dają dzieciom, starszym osobom, ciężko pracującym w czasie choroby -	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	w mieście zamożnych jest zazwyczaj 2/10 części mniej zamożnych 4/10 części - ubogich połowa we wsi: zamożnych 3/10 - mniej zamożnych 3/10 ubogich około 4/10.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kartoflami, kaszą jęczmienną z mlekiem kapustą - kukurydzianką - wszystkie te pokarmy są postne niemające w sobie pożytku, stoi nie dziw, iż tak wtedy słaby, blady ał ledwie się chwieje na nogach.		

Uwaga: w miastku Prochniku lepiej się mający zakładają 1/4 części, ci żyją lepiej - reszta zaś bierzący żyją z 10 palcem, wyżywienie tych jednem słowem nędzne: na śniadanie chleb ze serem, kawa licha z cykorją z przymieszką mleka, obiad kaszą jaczmienną, kartofle z mlekiem, czasem trochę rosołu, do tego kapusta - kolacja mięso z objadą z chlebem lub kapustą

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. - wyjątek stanowią Boże Narodzenie i Wielkanoc i Zielone Świąt - wtedy pewnie nieco lepszego pokarmu. Tem ogaystaczyć swoje rodzaje ci są trzeźwi, pracowici, oszczędni i zapobiegliwi.

we wsi Prochniku oprócz 3/10 do 5/10 bogatszych, reszta stanowi półrolnicy - żyjący z zarobku. Śniadanie barszu postnego z chleb lub kartoflami obierzmy lub strzepach, czasem mamałygi (czerwoszka z mlekiem) objad kaszą jęczmienną, pierogi z mlekiem, kartofle lub kapusta - kolacja albo kartofle, lub to co zostanie z objadu - wszystkie dnie z nabiałem w piwie ze solą, smalcem, olejem chleb w zamożniejszych tylko, w biedniejszych albo owsiany, lub owsany z prostaku - a czasem nie widzą go tygodnie inni.

179

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jarosław Nazwa miejscowości? Przedmieście Leżajskie w Jarosławiu.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna

Narodowość ludzi? Polska i ruska Liczba ludności? 1333.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Pięć	Pięć	Cztery
	w zimie	Cztery	Cztery	Trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb, masło, ser lub mleko	to samo	"
	w lecie, w dni postne	" ogórki, cebulę i czosnek	to samo	"
	w zimie, w dni zwykłe	" mleko, ser, słoninę	to samo	"
	w zimie, w dni postne	" barszcz, bób, cebulę.	to samo	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza z mlekiem, kluski z masłem, kapusta z groszem lub kartoflami	"	"
	w lecie, w dni postne	kasza, kluski, kartofle, bób, groch, grzybki, mak	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	kasza z mlekiem, kluski, kapusta, bób, groch, kartofle ze słoniną lub masłem.	"	"
	w zimie, w dni postne	kasza, kluski, kartofle z makiem lub olejem, groch, bób.	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kaszę krocean:, smyk z mlekiem lub masłem lub pozostałe potrawy z obiadu.	"	"
	w lecie, w dni postne	pozostałe potrawy z obiadu.	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	śpiewanky, kaszę lub kartofle z mlekiem lub słoniną.	"	"
	w zimie, w dni postne	kaszę, kluski, kartofle z olejem lub makiem.	"	"
5. Chleb	jaki jadają	razowy	"	"
	z czego się składa	z mąki żytniej	"	"
	czy go sami pieką	sami go pieką.	"	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			kupują go u piekarzek w mieście.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	strucle, bułki i placki tylko podczas świąt Bożego narodzenia, Wielkanocy i wesela	"	"
	z czego się składają?	Z mąki pszennej zwykle pytlowanej.	"	"
	z kąd je otrzymują?	Dają zwykle do młyna pytlować.	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyniają na kwasku potem mieszą rękami, a gdy wyrośnie ciasto, sadzają je na okrągłej łopacie do pieca.	"	"
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Podobnie postępują jak przy chlebie tylko rozczyniają na drożdżach i dodają mleka masła.	"	"
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kasza, kartofle, groch, bób.	"	"
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	Zwykły barszcz podbijają mąką. Kasza wsypuje się do wody i gotują. Przy kartoflach, bobie i grochu również postępują	"	"
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na cały dzień dwie kwarty	1½ do 2 kwart	1. kwarta
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 1. "	1. "	½ "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, zbierane, maślankę.	"	"
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego	"	Nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają i robią zapasy na zimę dla siebie solone.	Używają. Na zimę nie robią dla siebie zapasy.	" "
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają osobno do potraw.	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	mak, grybki.	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło lub słonina	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	"	"
15. Jak często spożywają mięso?	W święta i niedziele.	"	zwykle w święta tylko
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Mięso wołowe lub wieprzowe	"	"
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, solone, wędzone.	"	"
18. Czy używają drobiu?	Nie	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	7 do 8 kilogramów	6 kilogr.	4 do 5 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają nie wiele.	"	"
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają inno do kutu lub opłatka.	"	"
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Są zapasy na zimę z ogrodowizn marchwi, buraków, cebuli, czosnku, chrzanu, pietruszki, kapusty kiszonej, kartofli.	"	Nie ma zapasów na zimę z ogrodowizn.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch okrągły, żółty; bób wielki i mały; fasola biała, żółta; soczewica nie są używane; kukurudza „ jest „	" " " " "	" " " " "
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy i kasze używają hreczane, jęczmienne i jaglanne i sami je wyrabiają.	"	"
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają przenicznej, żytniej i hreczanej i przechowują ją na zimę.	"	Mąki używają pszenicznej, żytniej, hreczanej i kukurydzianej. Kupują ją w mieście.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają suszonych gotowanych.	"	"
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują ziemniaki na zimę na dalszy użytek	"	"
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone lub pieczone	"	"
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.	"	"
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie.	"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko w święta uroczyste	"	"
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	Nie.	"	"
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie.	"	"
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	jeden raz / dwa "	" / "	" / "
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę lub piwo.	"	"
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 do 12 litrów		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódkę, piwem, mięsiwem, kapustą, pirogami, kaszką, chlebem pszennym lub bułką	"	Zwykle wódką mięsem i chlebem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	jeden dzień		
{ w tygodniu adwentowym	trzy dni		
{ w tygodniu wielkiego postu	" "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 mieszkańców mamy zamożnych 41, mniej zamożnych 51. a ubogich 8.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Przednowku i głodu tu nie ma		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

180 263

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jarosław Nazwa miejscowości? Radymno

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? nieco pagórkowata i / nizina? nieco nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna i / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Żydzi. Liczba ludności? wyżej 2000.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		5 razy	4 razy	3 razy
	w zimie		5 razy	4 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawę, herbatę.	kawę, mleko	mleko, barszcz, kartofle
		w dni postne	kawę, herbatę.	też samo	barszcz lub chleb z solą
	w zimie	w dni zwykłe	kawę, herbatę	też samo	barszcz, ściranki,
		w dni postne	kawę, herbatę	też samo	chleb z olejem, solą, cebulą.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Zupy różne, sztuka mięsa, jarzyna pieczyste, leguminy, piwo, wino	Zupa, mięso, jarzyna czasem piwo	Barszcz lub mleko kwaśno z kaszą, kartoflami, chleb.
		w dni postne	Zupy z nabiału, jarzyn, leguminy, jaja, piwo.	Zupy jarzynowe, leguminy	Barszcz lub kasza ze wodą kapusta, śledź
	w zimie	w dni zwykłe	Zupy, mięso białe, pieczenie, różne leguminy, wino.	Barszcz i zupy mięsne mięso białe, kaczliny, czasem piwo.	Barszcz, czasem rosół, mięso wędlin, kapusta lub kartofle
		w dni postne	Zupy z nabiału, jarzyn, ryby, leguminy wino.	Zupy z nabiału, jarzyny czasem leguminy.	Barszcz fasoly, kartofle, kapusta, czasem też z mąki, śledź
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Podsmietanie z kaszą, lub kartoflami herbata, chleb z masłem	Kwaśne mleko z kartoflami lub kaszą, herbata chleb.	Prawie cało lato mleko kwaśno z chlebem lub kasza
		w dni postne	Podsmietanie z kartoflami gotowanymi, pieczonymi, herbata, jaja.	Kartofle z mlekiem kwaśnem herbata, chleb.	Kartofle pieczone lub gotowane, albo kukurydziana.
	w zimie	w dni zwykłe	Pieczeń z sałatą, lub pieczyste z cebulą, jaja, herbata, czasem	Herbata, kartofle lub mleko z mąki.	Często barszcz, bób, fasolę lub kartofle, chleb.
		w dni postne	Zupa z nabiału, jaja, herbata, kartofle pieczone.	Kartofle, chleb, herbata.	Chleb z olejem, lub kartofle gotowane albo pieczone.
5. Chleb	jaki jadają		przemiany gruby, pytlowany żytny.	Razowy pszenny i żytny razowy lub pytlowany.	Zwykle żytny razowy
	z czego się składa		z żyta, pszenicy, drożdży, kminku		Z mąki żytnej na kwasku
	czy go sami pieką		w niektórych domach	Najczęściej sami, także	Najczęściej sami lub u
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Kupują od piekarzy katolickich i żydowskich.	Kupują od przekupniów katolickich lub żydowskich	przekupniów.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Ciasta wypiekane na sposób cukierniczy	Czasami bułki w domu wypiekane i innych ciast	Tylko w czasie świąt wypiekają bułki i placki
	z czego się składają?		z mąki, cukru, jaj, mleka, masła drożdży i rozmaitych konfitur	Mąka, masło, drożdże, mleko i korzenie wyp. czasem też.	Zwykle mąki pszennej mleka, jaj, drożdży
	z kąd je otrzymują?		Od cukierników lub w domu przyrządzają.	W domu wypiekają.	Pieką w domu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kucharze lub kucharki wyrabiają w koszykach.	Gospodyni sama lub służąca.	Gospodyni rozczyniając na krosku
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Sposobem używanym p. cukierniczki.	Tradycyjnym sposobem	Tradycyjnym sposobem.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Gotowane, pieczone, wędzone, solone	Rosół, mięso, jarzyny, leguminy, wędliny	Jarzynowe lub z nabiału
Nazwy ich?	Zupy, szuka mięsa pieczenie, jarzyny, leguminy, konfitury, wędliny świń i drobiu, sałaty et. cetera		Barszcz, kasze na rosołku i jajcu, jarzyny, w święta wędliny z słoniny, z wołkiem, olejem.
sposób przyrządzania?	Na maśle, mleku, winie	Na maśle, smalcu, mleku, śmietanie, także oleju	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Pożyć dużo, przeciętnie 3/4 litra	Wiele stołkiego 1/2 litry	Wiele kwaśnego 1/2 litry
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Mniej 1/4 litra	Mniej 1/4 litry	Nieco słodkiego.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jako śmietankę, śmietanę, mleko słodkie surowe i parzone; kwaśne zbierane, maślankę	Śmietankę, śmietanę, kwaśne zbierane, maślankę; słodkie surowe i parzone	Zbierane słodkie i kwaśne, maślankę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Mający krowy na sprzedaż i własny użytek z mleka kwaśnego zbieranego.	Z mleka kwaśnego zbieranego na własny użytek.	/
12. Czy używają masła?	Używają niestonego i stonego	Stonego do chleba i potraw.	Do chleba solonego
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Solą lub przetapiają	/	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do ciasta i na potrawę	Do ciasta i na potrawę	Do ciasta.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, smalcu	Masła, smalcu	Nie wiele masła, więcej słoniny, sadła.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Masła	Masła	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Masła, smalcu	Masła smalcu	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Masła.	Masła, oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	Co dzień oprócz dni postnych.	Dwa lub trzy razy tygodniu	Krajem w niedzielę i święta.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	/	/
krowina	/	/	/
cielęcina	/	/	/
baranina	/	/	/
świnina	/	/	/
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	/	/	/
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują, siekają, smażą, pieką z dodaniem jarzyn, kaszami, ugrodowiu	Gotują, smażą, pieką, z cebulą, czosnkiem et.	Gotują z dodaniem ugrodowiu.
18. Czy używają drobiu?	Wszystkie gatunki domowego drobiu.	Kaczek, gęsi, kur.	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	144 Klgr.	70 — 80 Klgr.	Nie więcej nad 20 Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Oprócz swojskich, także i śledzi solonych, wędzonych, marynowanych	Swojskie w czasie świąt i czasem śledzie.	Wiele śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu do potraw mało w pitynie	Pitynny do picia lecz nie wiele.	/
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	cała	cała	/
buraki	całe	całe	/
karpiele	/	/	/
kalarepa	cała	/	/
cebula	w wieńcach	w wieńcach	w wieńcach
czosnek	w wiązankach	w wiązankach	w wiązankach
ogórki	kiszone w beczułkach i korniszony	mało kiszone w beczułkach	/
kapusta świeża	w głowkach	kiszona i w głowkach	kapusta mało
„ kiszona	w beczkach	/	w beczkach więcej
i. t. d.		/	szczyra
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	latem w strączkach i w ziarnkach	polny na zupę i jarzy.	Na zupę, do kapusty
bób	/	bobu mało	więcej
fasola	na sałatę i jarzynę	ziarnkami na jarzynę	ziarnkami na jarzynę
soczewica	/	/	/
kukurudza	przy herbacie świeża gotowana	gotowana i pieczona	mąka na leguminę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	grube i drobne	grube i drobne	grube
jęczmienne	grube na kleiki	grube i drobniejsze	grube
jaglanne	mało	na zupę i leguminę	na zupę i leguminę
przenne	na leguminę	na zupę	/
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	na ciasta i leguminę, robią zapasy	na ciasta i leguminę	na ciasta
żytnia	na chleb, robią zapasy	na chleb, robią zapasy	razowa na chleb
owsiana	/	/	czasami na żur
hreczana	na leguminę	/	/
jęczmienna	/	na leguminę	na leguminę i do chleba
kukurydzana	/	na leguminę	na leguminę
ziemniaczana	na leguminę	/	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	gotowanych, smażonych i kiszonych, także marynowanych.	gotowanych i pieczonych	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Najlepsze gatunki do stołu	Na użytek w Domu i dla bydła	Do jedzenia tylko
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone i jako kopunimky także sałaty.	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	/	/	mięszają do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	do kapusty placki, kręgle	/	/
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę, kawę	kawę i herbatę	herbatę, bez z rana:
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	z agrestu, porzeczek wyrabiają, powidła ect.	/ wyrabiają, powidła z śliwek	/ /
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy, specie świadania	1 raz	1 raz
— w zimie	3 razy, specie świadania, podw:	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	słodzone i likiery	zwykła nieco słodzonej	zwykła,
— piwo	kilka gatunków	/	zwykło
— miód	miód	miód	/
— wino	kilka gatunków	miód	/
— wino owocowe	/	/	/
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 — do 3 litrów.	2 — 4 litrów	4 — 6 i więcej litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Winem, piwem, likie, rzami	piwem, wódką, miodem winem.	wódką, piwem.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jeden dzień		
— w tygodniu adwentowym	dwa dni		
— w tygodniu wielkiego postu	trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	majętni używają nabiału mleka, masła, sera ect. mniej zamożni nieco nabiału; ubodzy prawie żadnego.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10 na 100 50 zamożnych, 100 mniej zamożnych, inni przeważnie ubodzy		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nie trafiały się takie wypadki.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/		

181 365

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jarosław Nazwa miejscowości? Sieniawa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? rzym. kat. 1/3 a 2/3 części maj. wyz. Liczba ludności? do 3 500.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	4 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	piją kawę lub herbatę	piją kawę lub mleko	mleko lub herbatę
	w lecie, w dni postne	" "	" "	" lub barszcz
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" lub herbatę
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" lub barszcz
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z zupy, potraw mięsnych i leguminy lub warzyw	z zupy i potrawy mięsnej lub warzywnej.	z zupy kartoflanej, ziemniaków kaszy różnego rodzaju lub potrawy mącznej.
	w lecie, w dni postne	z zupy - potraw mięsnych, leguminy - lub ryb.	z zupy kartoflanej lub kminkowej i potrawy mącznej lub kaszy.	Ko Ko -
	w zimie, w dni zwykłe	Ko Ko.	z zupy i potrawy mięsnej kaszy lub ziemniaków.	z zupy - potrawy mlecznej i kartofli
	w zimie, w dni postne	Ko Ko.	z zupy postnej z kartofli lub kaszy.	z barszczu, kartofli lub ogrodowiny
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kawę - albo herbatę piją. lub potrawę mięsną jadają.	piją herbatę - i chleb z masłem jedzą.	mleko - lub ziemniaki
	w lecie, w dni postne	piją herbatę - przy użyciu potrawy z ryb. lub bułek i masła.	herbatę i śledzie lub potrawę mączną	barszcz lub ziemniaki.
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie.	chleb z masłem przy herbacie - lub ziemniaki	jak w lecie
	w zimie, w dni postne	jak w lecie.	herbatę lub śledzie.	chleb lub ziemniaki.
5. Chleb	jaki jadają	żytny pytlowany	żytny lub pszenny razowy.	żytny razowy
	z czego się składa	z mąki żytnej lub pszennej.	z mąki żytnej lub pszennej.	z mąki żytnej - czasem z domieszką mąki jęczmiennej lub kartofli -
	czy go sami pieką -	~~mało~~ wszystko sami pieką	pieką po większej części w domu lub kupują.	pieką w domu lub kupują
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	kupują w miejscu od piekarzy	kupują w miejscu od piekarzy.	kupują w miejscu od piekarzy.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki i ciasta	bułki.	żadne - czasem bułki kupne.
	z czego się składają?	z mąki pszennej.	z mąki pszennej	/
	z kąd je otrzymują?	wypiekają w domu lub kupują w miejscu.	kupują.	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąka żytna lub pszenżyta pomieszana, zaczynia się na drożdżach.	mąka żytnia zaczynia się na kwasku a rzadko na drożdżach	mąka żytnia zaczynia się na kwasku.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na mleku lub maśle.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Zupy różnego gatunku, sztuki mięsa, pieczyste. leguminy w różny sposób, potrawy z ryb i kasy	Zupy postne i mięsne mięso gotowane, potrawy proste, groch, kapusta, kartofle, mączne i inne warzywa	zupy postne, rzadko mięso oraz potrawy proste; kartofle, groch, kapusta, krupy i różne warzywa.
sposób przyrządzania?	gotowane, pieczone lub smażone.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/4 - 1/2 litra dziennie	do 1/2 litra dziennie	do 1/4 litra dziennie
w zimie	tak " "	" " "	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie niezbierane, kwaśne niezbierane, śmietanka.	słodkie przeważnie zbierane, mleko kwaśne. śmietanka maślanka.	słodkie zbierane, kwaśne zbierane śmietanka maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają. ze słodkiego i kwaśnego	wyrabiają z mleka kwaśnego.	nie wyrabiają z braku mleka.
12. Czy używają masła?	używają	używają.	używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę zapasów nie robią.	zapasów nie robią.	zapasów nie robią
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają - bądź do potraw bądź osobno.	używają najczęściej do potraw.	rzadko używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina	masło, słonina, rzadko oszczędza; olej, masło	masło, mleko olej.
w lecie, w dni postne	masło		
w zimie, w dni zwykłe	masło	masło, olej.	mleko - olej
w zimie, w dni postne	masło.		
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy dziennie.	1 raz dziennie.	rzadko kiedy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	krowinę	krowinę
krowina	cielęcinę	cielęcinę	cielęcinę
cielęcina	baraninę	baraninę	
baranina	świninę	świninę	
świnina	/	/	
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, i wędzone.	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają	mało używają.	nie lub rzadko kiedy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 160 funtów w roku.	do. 100 funtów w roku	do 10 funtów
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb i śledzi używają rzadko	ryb rzadko, śledzi więcej	ryb nie – śledzi czasem
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu pitnego rzadko - pitego nie.	miodu pitnego bardzo rzadko pitego nie.	nie używają - chyba jako lekarstwo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	zapasy robią na zimę: marchew, buraki kalarepę, cebulę ogórki kapustę świeżą i kiszoną.	zapasów nie robią tylko kiszą kapustę.	kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	używane w formie surowej groch, fasola, soczewica	w formie: grochu, bobu, fasoli –	w formie: grochu bobu, fasoli.
	kukurudzy nie sadzą. lub bardzo mało ostrze.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy i kasze jakie używają – po największej części kupują	Krupy i kaszę po największej części kupują.	Krupy i kasze po największej części kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	mąki, której używają po największej części kupują. w miejscu.	mąki po większej części kupują.	mąki kupują –
	kukurydzanej nie używają.		
	ziemniaczanej.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają w formie świeży i marynowany.	w formie świeży gotowany a rzadko smażony.	w formie gotowanej.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowanej, pieczonej.	gotowanej, pieczonej.	gotowanej, pieczonej.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie.	używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją.	piją.	rzadko piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią. powidła, śliwki suszone i konfitury.	powidła, śliwki i gruszki suszone	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	1 raz	1 raz.
— w zimie	3 razy	2 razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę, piwo, wino.	wódkę, piwo, rzadko wino	wódkę i piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry rocznie.	6 litrów rocznie	10 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, winem	wódką, piwem, winem	wódką i piwem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	1 dzień		
— w tygodniu adwentowym	3 dni.		
— w tygodniu wielkiego postu	3 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają mleka i masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 40%.	mniej zamożnych 50%.	46%. ubogich.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mąką ziemniaczaną.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

182 367

Powiat? Jarosławskiego — Nazwa miejscowości? Skołoszów /: przy Radymnie :/

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? — nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — urodzajna; średnio urodzajna? nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polsko-ruska — Liczba ludności? 2450 /ze 1890 r./ oprócz wojska 600 ludzi /

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy /4te podwieczorek/	tak samo	tak samo
	w zimie	3 razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz - mleko z chlebem z bobem, fasolą - grochem -	barszcz - mleko z kołem - fasolą - z chlebem	barszcz z chlebem - mleko -
	w lecie, w dni postne	ditto - chleb ze solą, cebulą,	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz - kapustę - zupę z kartofli - mleko -	ditto - ditto - ditto ditto	barszcz - zupę kartof. kapus.
	w zimie, w dni postne	barszcz - kapustę - z olejem	ditto ditto	ditto - chleb z cebul. cab.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza z mlekiem, masłem - słoniną	tak samo	ditto rzadko z mlekiem więcej z masłem,
	w lecie, w dni postne	kapustę, kluski, ryż, kartofle, mamałygę	tak samo	ditto z olejem lub bez żadnej omasty
	w zimie, w dni zwykłe	bez mleka i omasty - w wielki post z olejem	ditto ditto	barszcz - kapustę, kartofle rzadko kluski - kaszę - ryż
	w zimie, w dni postne	tak samo jak w zimie	ditto mniej z mlekiem -	bez żadnej omasty - lub z olejem.
		ditto z olejem	ditto z olejem	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	te same potrawy - co się zostaną z obiadu	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	ditto		
	w zimie, w dni zwykłe	ditto		
	w zimie, w dni postne	ditto		
5. Chleb — jaki jadają		rozowy żytny	ditto	rozowy żytny - lub biały
z czego się składa		—	—	—
czy go sami pieką		sami	ditto	najczęściej sami - lub lub
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		— o —	o	kupują w mieście - lub od sąsiad w miejscu bardziej się piecze niem chleba
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Kruki kupują		
z czego się składają?		dla dzieci	ditto	
z kąd je otrzymują?		w mieście lub Radymnie	W roku [illegible] dzieci.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Z mąki żytniej na kwas,	Tak samo	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pierogi z kapustą, kartoflami; kaszę w piecu pieczone - dwie ostrzyże (tenysze)	Ott	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kapusta, kartofle, groch, fa, sola, bób, barszcz, kasza, kluski, ~~pierogi~~		
Nazwy ich?	Barszcz, zupa, lemiszka, smnik, cże, prażucha, pirogi.	Ott	Ott
sposób przyrządzania?	Cześnim postno - z olejem, masłem, słoniną z mlekiem, serem, zaprawką, -:		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Wlecie używają mleka obficie	mniej stosownie do ilości krów - i dojrzeń tych	barto mało -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	w zimie mniej		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, ~~śmietanka~~ maślanka.)	surowej przegotowanej -	Tak samo	Jako mleko słodkie lub kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tak jest - z mleka kwaśnego	Ott	Ott
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią - sprzedają	Ott	Ott
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	do czerwiesu kluseck - do podpiekania roz beszen	Ott	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	przeważnie masła		masła
14. — w lecie, w dni postne	—		—
14. — w zimie, w dni zwykłe	masła - sadła -		masła - sadła -
14. — w zimie, w dni postne	olejów		—
15. Jak często spożywają mięso?	W niedzielę - świętu	Tak samo - do radzicy	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	używają		
16. — krowina	Ott	Ott	—
16. — cielęcina	Ott		
16. — baranina	Ott		
16. — świnina	Ott		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane - wędzone w czasie świąt	Ott	kupują na święta wędzone.
18. Czy używają drobiu?	Dla Chorych	Ott	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Nie mogłem stwierdzić	—	
20. Czy używają ryb? śledzi?	W postu jedzą śledzi	—	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	Nie robią
buraki	robią	robią	
karpiele	—	—	
kalarepa	—	—	
cebula	—	—	
czosnek	robią	robią	
ogórki	—	—	
kapusta świeża	—	—	
„ kiszona	robią	robią	robią
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	Do barszu - Rosołu - na zupę	—	
bób	—	—	
fasola	— na zupę	—	—
soczewica	— —	—	—
kukurudza	— —	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami	—	— kupują w miastach
jęczmienne	— —	—	—
jaglanne	—	—	— Rabynnie
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają Nie robią	—	—
żytnia	—	—	—
owsiana	—	—	—
hreczana	— Zapasów	—	—
jęczmienna	używają	—	—
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają w dwie porze suszone	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	—	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba?	całe, tłuczone - pieczone w zupie, w pierogach gotowanych i pieczonych używają	Tak samo	Tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją	piją	piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą jabłka i gruszki	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy / trzy razy	raz / dwa razy	raz / dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę / piwo / — / — / —	wódkę / piwo / — / — / —	wódkę / piwo / — / — / —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie wiem	o Bronkowce	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką przeważnie piwem kawą	—	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni / sześć dni / sześć dni — a nawet przez cały post — bez omaszty		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają w wielkiego — wielkiego w Wielki i przez cały		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% zamożnych 50% mniej zamożnych reszta ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Głodu nie ma tu nigdy Na przednowku tymi samymi pokarmami co w zwykłych czasach		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W Sbarażu - położonym przy Kolei relatywnej - dwóch najbogatszych gospodarzy - na Janem - tu przy wielkiej są ustabilizowane zarobki - prosty lud nie cierpi ani głodu ani wielkiego przednowku. —		

183 369

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jarosław Nazwa miejscowości? Wiązownica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1800.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		" "	" "	dwa "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z masłem lub serem	chleb z serem.	chleb.
		w dni postne	chleb /: cebula, czosnek :/	chleb /: cebula, czosnek :/	barszcz z kartoflami.
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz burakowy lub żytni.	barszcz żytni, lub burakowy	barszcz żytni lub burakowy
		w dni postne	zupę kartoflaną	zupę kartoflaną	zupę kartoflaną
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kasza jaglana, kreczana, kartofle, pirogi, kapusta.	z tych samych potraw co i zamożniejszych	z zupy kartoflanej, barszcz i kapusty.
		w dni postne	te same potrawy tylko bez okrasy.	z tych samych potraw	te same potrawy.
	w zimie	w dni zwykłe	z tych samych potraw co i w lecie.	z kaszy, kartofli i kapusty.	z kaszy, kartofli i kapusty
		w dni postne	z tych samych potraw tylko bez okrasy	z tych samych potraw, tylko bez okrasy	z tych samych potraw tylko bez okrasy.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kartofle lub chleb z kwaśnem mlekiem.	Kartofle lub chleb z kwaśnem mlekiem	Kartofle lub chleb z kwaśnem mlekiem.
		w dni postne	tak samo.	tak samo	tak samo.
	w zimie	w dni zwykłe	kartofle ze słoniną lub serem	kartofle ze słoniną lub serem	kartofle ze słoniną lub serem.
		w dni postne	te same potrawy postne	te same potrawy postne	te same potrawy postne.
5. Chleb	jaki jadają		żytni	żytni.	żytni.
	z czego się składa		z żyta samego	żyta samego	z żyta domieszki jęczmienia
	czy go sami pieką		sami wypiekają	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		chleb pszenny	—	—
	z czego się składają?		z pszenicy		
	z kąd je otrzymują?		sami piekę		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na kwaśnem cieście	Na kwaśnem cieście	tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na drożdżach	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kasza słodka i kwaśna kartofle, Kapusta i pęcak, pirogi, kluski i fasola. –	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	jeden litr	jeden litr	pół litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litra	1/4. litra	Potrawy zabielają mlekiem.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne, maslankę i serwatkę i gotują na nich potrawy	Tak samo	Tak samo.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	Tak samo	Tak samo.
12. Czy używają masła?	używają	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	– Masło solone	Tak samo –	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, słoniny, sadła	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej.	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Słoniny, sadła.	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	W niedzielę i święta uroczyste	Tak samo	Tak samo.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Różne gatunki mięsa	Tak samo	Tak samo
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i wędzone	Tak samo	Tak samo.
18. Czy używają drobiu?	W czasie słabości	Tak samo	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	40. kilo	30. kilo	15. kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	Wsnie postne jadają śledzie	Tak samo	Tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Marchew suszona i repa,	Tak samo	Tak samo
buraki			
karpiele			
kalarepa			
cebula	– cebula		
czosnek	– czosnek		
ogórki	– ogórki kisione		
kapusta świeża	– kapusta kisiona.		
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Groch gotują jako potrawę albo mieszają z kapustą.	Tak samo	Tak samo
bób	Tak samo	Tak samo	Tak samo
fasola	Tak samo.	Tak samo	Tak samo.
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Krupy hreczane, jaglane i jęczmienne sami wyrabiają i używają.	Tak samo	Tak samo.
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Mąki robią zapasy żytnej przennej i jęczmiennej i tą, kową używają. (: Mielą zboże na żarnach :)	Tak samo	Tak samo.
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Jadają świeże i suszą na zimę	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotują i pieką	Tak samo	Tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	W święta i niedzielę piją kawę	Tak samo	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Kaszują owoce	Tak samo	Tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	Tak samo	Tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	trzy razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piwo	Piwo	Piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem i winem	Piwem i winem	Piwem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	trzy dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają mleka.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/3.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Jadają ryż i macałygę.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W miejscowości rozwinięty jest przemysł koszykarstwa, dlatego mniej zamożni i najubożsi żyją nie dostatnio. Przednowku tu nie znają. —		

22. 184 371

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jasło Nazwa miejscowości? Brzyska

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość ta jest w dwóch trzecich pagórkowata, reszta nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Grunta pagórkowate są przeważnie średnio urodzajne, niziny urodzajne.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1295

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	Trzy razy	Trzy razy	Trzy razy – w czasie przednówku dwa razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe	Kluski i ziemniaki z mlekiem	Tak samo	Zaciertka na mleku lub polewka i ziemniaki
w lecie: w dni postne	To samo bez mleka		
w zimie: w dni zwykłe	Ziemniaki z żurem omaszczone	Tak samo	To samo rzadko z mlekiem
w zimie: w dni postne	Chleb z żurem bez omasty		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe	Kasza, pęcaki z mlekiem, kapusta, groch, bób, ziemniaki z masłem lub ze słoniną	Tak samo	Tak samo rzadko z mlekiem lub omastą
w lecie: w dni postne	To samo bez omasty		
w zimie: w dni zwykłe	Jak wyżej ze słoniną	Tak samo	Tak samo prawie zawsze jałowo.
w zimie: w dni postne	Jak wyżej z olejem lub z suszem		
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe	Kasza, pęcaki lub ziemniaki z mlekiem – rzadko chleb ze słoniną	Tak samo	Zaciertka, ziemniaki czasem z mlekiem
w lecie: w dni postne	To samo tylko z mlekiem		
w zimie: w dni zwykłe	Najczęściej chleb z żurem omaszczonym słoniną	Tak samo	Ziemniaki jałowe
w zimie: w dni postne	Pęcaki, bób – ziemniaki, żur z olejem		
5. Chleb { jaki jadają	Żytny, razowy	Tak samo	Bardzo rzadko, zaledwie dwa lub trzy razy w roku chleb mają przeważnie jęczmienny
z czego się składa	z mąki żytnej i kwasku		
czy go sami pieką	pieką w domu		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Nie		
6. Inne pieczywa { jakie używają?	Strucle, kołacze (placki z serem)	Tak samo	W domu nie pieką – na święta kupują w pobliskiem miasteczku, jeżeli kogo stać.
z czego się składają?	Mąka pszenna, drożdże, ser.		
z kąd je otrzymują?	Pieką w domu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwykły sposób pieczenia razowego chleba	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Zwykły sposób pieczenia placków		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Chleb, mięso, jarzyny, owoce nabiał; gotowane, pieczone, suszone	Tak samo	Przeważnie jarzyny
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	W lecie używają mleka więcej – przeciętnie 1 litr na dzień na 1 osobę	Tak samo	Krów własnych nie posiadają więc i mleka używają tyle, ile otrzymają za robotę od bogatszych.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	W zimie bardzo mało – albo wcale nie używają.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne, zawsze zbierane – serwatka czasem	Tak samo	Jak wyżej
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z mleka kwaśnego i tylko w lecie	Rzadko – i tylko w lecie	Nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają – zapasów na zimę nie robią	Tak samo	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają bardzo rzadko, gdyż prawie wszystkie sprzedają	Wszystkie sprzedają	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słonina, masło, sadło	Tak samo	Omasty używają bardzo mało, o ile otrzymają od bogatszych.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	mleko		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Słonina, sadło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Kilka razy do roku	Tak samo w największe uroczystości	Dwa, trzy razy w roku – niektórzy wcale nie przez cały rok
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Mięso wołowe lub krowinę z pobliskiego miasteczka – najwięcej zaś świniny w zimie podczas zapust	Tak samo	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Świninę solą i soloną przechowują	Tak samo	Nie
18. Czy używają drobiu?	Z drobiu używają czasem kur starych, kogutów i kaczek	Tak samo	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętnie przypada na 1 osobę w roku 10 Kg. wliczywszy w to i drób	8 Kg.	1 Kg. do 1½ Kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb nie używają –	Tak samo	Tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają – w bardzo małej ilości na lekarstwo	Tak samo	Tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Na zimę robią zapasy kapusty kiszonej, buraków i rzepy – innych ogrodowizn nie zachowują na zimę, bo ich nie hodują	Tak samo	Kapusta kiszona i rzepa – niektórzy zaś wcale nic mają
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Siją i używają groch i bób – fasoli mało –	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Krupy a właściwie pęcaki jęczmienne sami wyrabiają – innych krup nie robią – czasem używają ryżu i krup hreczanych, które kupują	Tak samo	Nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Zapasów mąki nie robią – na każdorazową potrzebę sami ją przyrządzają. Używają mąki pszennej na kluski i placki, żytniej na chleb i barszcz, owsianej na żur	Tak samo	Ci przeważnie używają mąki jęczmiennej na placki zamiast chleba

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Najpierw rozczyna – kiśnienie trwa 12 godzin – potem następuje mięszanie w dzieży – rośnięcie ciasta i składanie tegoż w ~~bachenki~~ z miry lub z solnej	taki sam sposób wypiekania jak i u najzamożniejszych.	Zamiesanie odpowiedniej mąki na nieczułach i robienie z ciasta małe bochenczki, które wypieka się pod blachą lub w piecu
innego pieczywa?	piekł.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	różne.	różne. —	różne.
Nazwy ich?	Kasza, groch, bób, ziemniaki, kapusta, karpiele i pęcaki.	te same imiona potraw i sposób przyrządzania tychże co u najzamożniejszych.	te same imiona potraw i sposób przyrządzania tychże co u mniej zamożnych z mniejszą ilością omasty.
sposób przyrządzania?	Wszystkie wymienione potrawy są omaszane i solone.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1½ L.	1 L.	½ L.
w zimie	½ L.	¼ L.	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietankę i maślankę.	Używają mleko słodkie, kwaśne, zbierane i maślankę.	mleko słodkie, kwaśne i maślankę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają — z kwaśnego	wyrabiają na sprzedaż z mleka kwaśnego	wyrabiają na sprzedaż z kwaśnego mleka.
12. Czy używają masła?	używają —	używają —	używają. —
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią w formie solenia	robią w formie solenia	nie robią zapasów na zimę.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają	Nie używają	Nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słoninę.	Używają tej samej omasty tylko w mniejszej ilości od najzamożniejszych.	Używają omasty i masła i mleka w czasie letnim w dni postne, a w dni kiśnące zwykle słoninę – zaś w dni postne olej
w lecie — w dni postne	mleko		
w zimie — w dni zwykłe	sadło i słonina		
w zimie — w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	W Boże Narodzenie, Nowy Rok i Wielkanoc	W Boże Narodzenie i Wielkanoc	W Boże Narodzenie i Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowina	cielęcina	króliki.
cielęcina			
baranina			
świnina	świnina		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane,	Gotowane	Gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Nie używają drobiu	Nie używają drobiu	Nie używają drobiu.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Klg.	1½ Klg.	¼ Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają ryb, tylko śledzi w czasie posta.	Nie używają ryb, tylko śledzi w czasie posta	Nie używają ryb ani śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Nie używają	Nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	. . . . .	. . . . .	. . . . .
buraki	buraki dla bydła	buraki dla bydła,	nie mają buraków
karpiele	karpiele	karpiele	mają karpiele
kalarepa	. . . . .	. . . . .	. . . . .
cebula	cebula	cebula,	. . . . .
czosnek	czosnek w główkach	czosnek w główkach.	. . . . .
ogórki	. . . . .	. . . . .	. . . . .
kapusta świeża	kapusta świeża głowiasta	kapusta świeża głowiasta,	. . . . .
„ kiszona	kapusta kiszona w beczkach, suchą rzepę	kapusta kiszona w beczkach, suchą rzepę	kapusta kiszona w beczkach i sucha rzepa.
i. t. d.	i owoc suszony z drzew owocowych.	i owoc suszony z drzew owocowych.	
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany na krasno —	gotowany na krasno	gotowany na krasno
bób	gotowany do omasty.	Gotowany do omasty	Gotowany do omasty.
fasola	gotowana do omasty	Gotowana do omasty	/
soczewica	/	/	/
kukurudza	/	/	/
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	Używają i sami wyrabiają	Używają i sami wyrabiają	Kupują sobie kruppki i kaszki różnej nazwy we sklepie.
jęczmienne	używają i sami wyrabiają	Używają i sami wyrabiają	
jaglanne	używają i sami wyrabiają	Używają i sami wyrabiają	
przenne	nie używają i nie kupują	Nie używają i nie kupują	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają i robią zapasy	używają bez zapasów	używają bez zapasów
żytnia	używają i robią zapasy	używają bez zapasów	używają bez zapasów
owsiana	używają ———	używają bez zapasów	używają ———
hreczana	używają i robią zapasy	nie używają	nie używają
jęczmienna	używają i robią zapasy	używają bez zapasów	nie używają
kukurydzana	nie używają	nie używają	nie używają
ziemniaczana	nie używają.	nie używają.	nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów tak zwanych: gołąbki, Rówki, podziecze i suszą takowe, lub też smażą w omaście	Używają grzybów tak zwanych: gołąbki, Rówki, podziecze i suszą takowe.	Używają grzybów tak zwanych: gołąbki, Rówki, podziecze i suszą takowe.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią i przechowują takowe w kopcach lub piwnicach.	robią i przechowują takowe w kopcach.	robią i przechowują takowe w grubach.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane	gotowane.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają	nie używają	nie używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie wypiekają	nie wypiekają	nie wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herb.	piją kawę i herbatę.	nie piją. —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią z owoców śliwki suszone i gruszki suszone	robią z owoców śliwki suszone i gruszki suszone.	nie robią z żadnych suszów.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy.	trzy razy	trzy razy
— w zimie	trzy razy.	dwa razy.	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę.
piwo	piwo	piwo	
miód			
wino	wino.	wino	
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry.	2 litry	1 litra.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chleb z masłem lub z serem, słoniną gotowaną, Rieberą i warzą gotowaną.	Chleb z masłem i herbatą i warzą gotowaną	Chleb z masłem i warzą gotowaną
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy		
w tygodniu adwentowym	dwadzieścia sześć		
w tygodniu wielkiego postu	czterdzieści.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 ludzi jest zamożnych 3. mniej zamożnych 30. ubogich 67.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku kupują sobie różne nazwy krupek w sklepikach.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

186 375

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jasło Nazwa miejscowości? Czermna

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2125.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		jadają cztery razy dziennie		
	w zimie		trzy razy	Jto	Jto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki lub kluski, rzadko chleb z masłem.		
		w dni postne	to samo, lecz bez omasty.		
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z żurem	Jto	Jto.
		w dni postne	to samo.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, kaszę ryżową lub jaglaną fasolę, lub groch. —	ziemniaki, kluski lub kaszę jęczm.	Jto
		w dni postne	to samo bez omasty	bez omasty. —	
	w zimie	w dni zwykłe	kapustę, bób, kaszę jęczmienną	Jto.	kaszę, rzepę, lub kapustę
		w dni postne	ziemniaki z wódzianką, lub żurem fasolą kwaśną. —	Jto	Jto.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki kluski		
		w dni postne	to samo bez omasty	Jto	Jto.
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami, chleb, lub kaszę		
		w dni postne	ziemniaki z żurem, kaszę ze śliwami. —	Jto	ziemniaki lub kluski. —
5. Chleb	jaki jadają		razowy swojski —	razowy	
	z czego się składa		z mąki żytniej	żytniej i ~~pszj~~ jęczmien.	rzadko chleb pieką, chyba na święta. —
	czy go sami pieką		sami wypiekają		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		——		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		kołacze na święta wielkanocne strucle na Bożenarodzenie. —		
	z czego się składają?		z mąki pszennej i sera	Jto.	nie pieką. —
	z kąd je otrzymują?		swoje.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozkabiają zaczynę na krasie, wydle na nie sanę go mieszą, a gdy wyrośnie, biorą ciasto na miseczkę porondją je, i wsadzają do pieca, a wcale go nie wyrabiają, ją, w ten sposób, aby wyrosło ciasto w kornyatach. –	Jto	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	ciasto na drożdżach zrobione, po wymiesaniu i wyrobieniu kładą ser rozrobiony mlekiem. –	Jto	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kasza ryżowa, jaglana, jęczmienna, fasola, groch, bób, marchew, kapusta.	Jto	ziemniaki, kapusta, kluski bób, kasza jęczmienna, żur
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	najprostszy. –		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka $\frac{3}{4}$ litry na osobę.	Jto	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" $\frac{1}{2}$ "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka krowiego przeważnie słodkiego do kluseck, serwatkę do kasy i maślankę.	Jto	biedni kupują sobie mleko kwaśne lub serwatkę. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają na własny użytek z mleka krowiego	Jto	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło używają i robią zapasy na zimę nie wielkie – zwykle solą. –	Jto.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nigdy.	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	nabiał, – słonina	Jto. –	Biedni używają nabiału, prawie kiedy słoniny. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	bez omasty, prawdo z nabiałem		w dni postne bez nabiału.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	w większe święta	Jto.	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Jto	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	zwykle krowina,		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	i wieprzowinę.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki. –		króliki –
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	zwykle gotują. –	Jto	—
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	najwyżej na jedną osobę 8 klo	5 klo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	mało	nie	nigdy.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew: marchew buraki: buraki karpiele: karpiele świeże i suszone. kalarepa: — cebula: cebulę czosnek: — ogórki: — kapusta świeża: — „ kiszona: kapustę kiszoną i. t. d.	nie	—
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch: gotowany bób: " fasola: " soczewica: — kukurudza: —	nie	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane): — jęczmienne: kaszę jęczmienną sami robią biaą — jaglanne: kupują — przenne: — kupują dla dzieci	nie	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna: mąki pszennej na kluski żytnia: " żytniej na chleb owsiana: " owsianej na barszcz. hreczana: jęczmienna: dla kaszy. — kukurydzana: ziemniaczana:	nie jęczmiennej na chleb i dla kaszy.	Biedni kupują żytnią i pszenną w sklepie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają świeżych	Nie	Nie.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zapasy ziemniaków robią	Nie	Nie.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają do chleba.	i do chleba i do kluseł.	wyrabiają kluski
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę i herbatę piją rzadko.	Nie	nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	żadnych oprócz śliw suszonych — rzadko powidło	Nie	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy zwykle dwazory		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka piwo rzadko. —	Nie	wódkę i piwo. —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	jedzą mięso, piwo, herbatę placki wel. kołacz. —	Nie	—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni. — trzy dni trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	rzadko. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	$\frac{1}{4}$ najzamożniejszych, $\frac{2}{4}$ mniej zamożnych $\frac{1}{4}$ ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najzamożniejsi co do pokarmów stoją na równi z mniej zamożnymi, a jest między nimi tylko ta różnica, że mają porządniejsze mieszkania, ubierają się dostatniej. Wiele najuboższa, zarobkuje u nich, i zarabia, robotę, i kar się zwykle żywi. — Wiele biednych co roku wychodzi do Węgier na zarobek. —		

187

377

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Powiat jasielski Nazwa miejscowości? Samoklęski

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Miejscowość w części pagórkowata w części nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Żydzi, Cyganie Liczba ludności? Ilość ludności wynosi 1250.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		W lecie jadają cztery razy	W lecie jadają zwykle cztery razy	W lecie jadają zwykle cztery razy
	w zimie		W zimie jadają trzy razy	W zimie jadają zwykle trzy razy	W zimie jadają zwykle trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Potrawy gotowane lub chleb	Potrawy gotowane lub chleb	Potrawy gotowane lub chleb
		w dni postne	" " " "	" " " "	" " " "
	w zimie	w dni zwykłe	" " " "	" " " "	" " " "
		w dni postne	" " " "	" " " "	" " " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Obiad składa się z ziemniaków, kapusty, kaszy lub potraw z mąki.	Obiad składa się z ziemniaków, kapusty i jakiej potrawy z mąki.	Obiad składa się z ziemniaków i kapusty.
		w dni postne	Obiad składa się przeważnie z ziemniaków i kapusty.	Obiad składa się przeważnie z ziemniaków i kapusty.	" " " " " "
	w zimie	w dni zwykłe	Obiad składa się z ziemniaków, kapusty, potrawy z mąki lub kaszy.	Obiad składa się z ziemniaków kapusty oraz jakiej potrawy z mąki lub kaszy.	" " " " " "
		w dni postne	Obiad składa się przeważnie z kapusty i z ziemniaków.	Obiad składa się przeważnie z ziemniaków i kapusty.	" " " " " "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Potrawy gotowane lub chleb.	Potrawy gotowane lub chleb	Potrawy gotowane lub chleb
		w dni postne	" " " "	" " " "	" " " "
	w zimie	w dni zwykłe	" " " "	" " " "	" " " "
		w dni postne	" " " "	" " " "	" " " "
5. Chleb	jaki jadają		Chleb jadają zwykły razowy.	Jadają chleb razowy.	Jadają chleb razowy.
	z czego się składa.		Składa się przeważnie z mąki żytnej	Składa się z mąki żytnej lub w połączeniu z jęczmienną.	Składa się przeważnie z mąki żytnej w połączeniu z jęczmienną.
	czy go sami pieką.		Chleb sami pieką	Chleb sami pieką.	Chleb sami pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo.		~~~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb i placki wypiekają w zwykły sposób w piekarskim piecu.	Chleb i placki wypiekają w zwykły sposób w piekarskim piecu.	Chleb i placki wypiekają w zwykły sposób w piekarskim piecu. –
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	~	~	~
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	W użyciu są: ziemniaki, kapusta, zupa, barszcz, kasza jęczmienna (pęcak), jaglanna, kreczana, – potrawy z mąki jak pierogi, kluski, paciara (potrawa z mąki żytnej, arkiszowej lub jęczmiennej).	W użyciu są: ziemniaki, kapusta, zupa, barszcz, kwasówka, kasza jęczmienna, jaglanna, kreczana, potrawy z mąki jak pierogi, kluski, paciara.	W użyciu są ziemniaki, kapusta, barszcz, kwasówka, kasza przewa[illegible] jęczmienna, kluski, paciara.
8. Sposób przyrządzania?	Ziemniaki gotowane w całości lub utłuczone omaszczone lub z mlekiem, zupa przeważnie ziemniaczana omaszczona, kasza wszelka omaszczona lub z mlekiem, potrawy z mąki omaszczone lub z mlekiem.	Ziemniaki gotowane całe lub utłuczone omaszczone lub z mlekiem, kasza omaszczona lub z mlekiem, potrawy z mąki omaszczone lub ~~z mlekiem~~.	Ziemniaki gotowane całe, lub utłu[illegible] omaszczone lub z mlekiem, albo z kwa[illegible] Kasza omaszczona, lub z mlek[illegible] Kluski omaszczone lub z mlekiem, [illegible]iara z mlekiem lub z kwasem.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka w lecie używają. Na jednę osobę wypada przeciętnie 60 litrów rocznie.	Mleka w lecie używają. Na jedne osobę wypada przeciętnie 50 litrów rocznie.	Mleka w lecie mało używają. Na jednę osobę wypada przeciętnie 30 litrów rocznie.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Mleka w zimie mniej używają.	Mleka w zimie mniej używają.	Mleka w zimie prawie nie używ[illegible]
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka używają: słodkiego, kwaśnego zbieranego i maślanki	Używają mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego i maślanki	Używają mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego i maślanki.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sér wyrabiają w lecie z kwaśnego krowiego mleka	Sér wyrabiają podczas lata z kwaśnego krowiego mleka	Przeważnie sera nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	Masła używają.	Masła używają.	Masła czasem używają.
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Na zimę zapasów dla siebie nie robią.	Na zimę zapasów dla siebie nie robią.	Na zimę zapasów dla siebie nie robią.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj osobno nie używają – czasem używają do potraw ~~w~~ z mąki	Jaj osobno nie używają – czasem do potraw.	Jaj prawie nigdy nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, słoniny lub sadła.	Masła lub sadła.	Masła lub mleka.
14. — w lecie, w dni postne	Oleju przeważnie.	Przeważnie oleju	Przeważnie oleju.
14. — w zimie, w dni zwykłe	Masła, słoniny lub sadła	Masła słoniny lub sadła	Masła lub mleka lub oleju
14. — w zimie, w dni postne	Przeważnie oleju.	Przeważnie oleju.	Przeważnie oleju.
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa używają podczas uroczystych świąt	Mięso jedzą podczas uroczystych świąt	Mięso jedzą podczas uroczystych świąt lub wcale nie jedzą
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	Jedzą krowinę, cielęcinę, baraninę, świninę lub mięso z królików.	Jedzą krowinę, cielęcinę, baraninę świninę lub mięso z królików.	Jedzą krowinę, cielęcinę lub mięso z królików, albo całkiem nie jedzą.
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Jedzą mięso gotowane.	Jedzą mięso gotowane.	Jedzą mięso gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu całkiem nie używają.	Drobiu całkiem nie używają	Drobiu całkiem nie jedzą.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na dorosłego człowieka wypada przeciętnie 5 funtów	Na dorosłego człowieka wypada przeciętnie 4 funty	Na dorosłego człowieka wypada przeciętnie 2 funty.
20. Czy używają ryb? śledzi?	W czasie postu używają śledzi.	W czasie postu używają śledzi.	W czasie postu używają śledzi lub też nie używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają.	Miodu nie używają	Miodu nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	Marchwi prawie nie sieją.	Marchwi nie sieją.	Marchwi nie sieją
buraki	Buraki i Karpiele przechowują w Kopcach dla bydła.	Buraki przechowują w Kopcach dla bydła.	Buraków " "
karpiele			
kalarepa	Kalarepy całkiem nie sieją.	Kalarepy nie sieją.	Kalarepy " "
cebula	Cebulę i czosnek plotą w wiązanki i tak przechowują.	Cebulę i czosnek plotą w wiązanki i tak przechowują.	Cebulę przechowują w wiązankach.
czosnek			
ogórki	Ogórki sadzą lecz na zimę nie przechowują.	Ogórków na zimę nie przechowują.	Ogórków nie przechowują.
kapusta świeża			
" kiszona	Kapustę przechowują kiszoną w głowkach lub szatkowaną.	Kapustę przechowują kiszoną.	Kapustę przechowują kiszoną.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	Grochu używają. Gotowany cały jedzą omaszczony, tudzież dodają go do Kapusty.	Groch jedzą gotowany omaszczony lub dodają do Kapusty.	Groch jedzą omaszczony lub dodają go do Kapusty.
bób	Bób jedzą gotowany z barszczem lub z mlekiem.	Bób jedzą gotowany omaszczony lub z mlekiem albo z barszczem.	Bób jedzą gotowany sam, albo omaszczony lub z barszczem.
fasola	Fasolę jedzą gotowaną omaszczoną lub dodają do Kapusty.	Fasolę jedzą gotowaną omaszczoną, lub dodają do Kapusty.	Fasolę jedzą gotowaną, samą, omaszczoną, lub dodają do Kapusty.
soczewica	Soczewicy i Kukurudzy nie używają.	Soczewicy i Kukurudzy nie używają.	Soczewicy i Kukurudzy nie używają.
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	Używają kaszy jęczmiennej, hreczanej, jaglanej i ryżu.	Używają kaszy jęczmiennej hreczannej, jaglannej lub ryżu.	Używają przeważnie kaszy jęczmiennej, rzadko zaś hreczannej, jaglannej lub ryżu.
jęczmienne	Jęczmienną wyrabiają sami, zaś hreczaną, jaglaną i ryż kupują.	Jęczmienną robią sami, te inne kupują.	Jęczmienną robią sami, te inne kupują.
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	Używają mąki pszennej, żytniej, owsianej i jęczmiennej; zaś hreczannej, Kukurydzanej i ziemniaczanej nie używają.	Używają mąki pszennej, żytniej, owsianej i jęczmiennej; innej nie używają.	Używają przeważnie mąki żytnej, owsianej i jęczmiennej; innej nie używają.
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna	Zapasów z mąki nie robią.	Zapasów z mąki nie robią.	Zapasów z mąki nie robią.
kukurydzana	Mąkę robią sami lub kupują	Mąkę robią sami lub kupują.	Mąkę robią przeważnie sami.
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają świeżych i suszonych.	Grzybów używają świeżych i suszonych.	Grzybów używają świeżych i suszonych.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Z ziemniaków robią zapasy na zimę	Z ziemniaków robią zapasy na zimę	Z ziemniaków robią zapasy na zimę.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki spożywają gotowane w całości lub utłuczone, albo pieczone.	Ziemniaki spożywają gotowane w całości lub utłuczone albo pieczone.	Ziemniaki spożywają gotowane w całości lub utłuczone, albo pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Jako domieszki do chleba nie używają.	Jako domieszki do chleba czasem używają.	Jako domieszki do chleba używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Placków z ziemniaków nie pieką	Placków z ziemniaków nie pieką.	Placków z ziemniaków nie pieką.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją w słabości herbaty nie piją	Kawę piją w słabości, herbaty nie używają.	Kawy i herbaty prawie nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki i gruszki suszą	Śliwki i gruszki suszą.	Śliwki i gruszki suszą jeżeli mają.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	W piecach palą dwa razy " " " "	W piecach palą dwa razy " " " "	W piecach palą przeważnie raz. " " " "
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją wódkę i piwo.	Piją wódkę i piwo	Piją wódkę i piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Wódki wypada na dorosłą osobę mniej więcej 12 litrów rocznie.	Na dorosłą osobę wypada mniej więcej 9 litrów rocznie	Na dorosłą osobę wypada mniej więcej 5 litrów rocznie.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się wódką, piwem, chlebem lub plackami; tudzież gotują obiad składający się z rosołu, mięsa, ziemniaków i z jakiej potrawy z mąki.	Podczas dni uroczystych raczą się wódką, piwem, chlebem; tudzież gotują obiad składający się z rosołu, mięsa, kapusty, ziemniaków i jakiej potrawy z mąki.	Podczas dni uroczystych raczą się wódką, piwem i chlebem, obiadu nie gotują.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	W zwykłym tygodniu poszczą jeden dzień t. j. w piątek.		
— w tygodniu adwentowym	W tygodniu adwentowym poszczą trzy dni t. j. we środę, w piątek i w sobotę.		
— w tygodniu wielkiego postu	W tygodniu wielkiego postu poszczą przez sześć dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nabiału całkiem nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	W gminie Samoklęski wypada mniej więcej najzamożniejszych 20% mniej zamożnych 60%, najuboższych 20%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Na przednowku oprócz znanych potraw innych nie używają.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Mieszkańcy Samoklęski mięsa jedzą w bardzo małej ilości i to tylko podczas świąt; drób, jaja i masło sprzedają.		

188 379

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jasło Nazwa miejscowości? Sobniów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata w dolinie Jasiołki

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna gleba gliniasta z pokładem wapienia, w małej przestrzeni z pokładem nieprzepuszczalnym iłowatym.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 455

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, ziemniaki, kluski, chleb omaszczone żadrej mleko	barszcz żytny, pęcaki, chleb omaszczone w poście jałowe	barszcz żytny, ziemniaki, chleb
		w dni postne			ddt.
	w zimie	w dni zwykłe	te same potrawy z olejem w	te same potrawy omaszczone	ddt.
		w dni postne	dni postne	w poście jałowe	ddt.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta omaszczona - pęcaki, kasza jaglana, kaczana zalane mlekiem, czasem ryż.	kapusta omaszczona, pęcaki zalane mlekiem i ziemniaki, bób.	kapusta omaszczona, pęcaki zalane serwatką lub na wodzie wraz z fasolą bób poczęści bez omasty.
		w dni postne	te same potrawy z olejem	to samo z olejem	te same zupełnie jałowe zaledwie posolone
	w zimie	w dni zwykłe	jak w lecie omaszczone	jak w lecie w dni zwykłe	jak w lecie w dni zwykłe
		w dni postne	jak w lecie z olejem	jak w lecie w dni postne	jak zwykle ziemniaki i kapusta
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, chleb, kasza ~~kaczana~~ lub pęcaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki i kapusta, (ze zemaski) połowka lub barszcz z chlebem, żadrej pęcaki z mlekiem, -	barszcz z chlebem lub bobem a czasem z fasolą, nareszcie tak zwana pariara t. j. rodzaj żadkiej przaucty, (mąka zaprawiona na gorącej wodzie) ziemniaki.
		w dni postne	to samo z olejem lub suszkami t. j. z suszonymi owocami	pęcaki lub kasza kaczana ze suszkami, barszcz z chlebem,	
	w zimie	w dni zwykłe	jak w lecie w dni zwykłe	jak w lecie w dni zwykłe, -	jak w lecie w dni zwykłe
		w dni postne	jak w lecie w dni postne	jak w lecie w dni postne.	jak w lecie w dni postne.
5. Chleb	jaki jadają		najczęściej czysto żytny żarnowy	zawsze żarnowy,	jaki kupić mogą, gdyż
	z czego się składa		czasem z przymieszką pszenicy i to w stosunku na 30 l. zboża mieści się w niem 8 l pszenicy. -	składający z żyta z przymieszką jęczmienia, a do zaczyny nieco rozgotowanych ziemniaków.	nigdy sami chleba nie wypiekają, lecz kupują bądź od szlachty dworskiej bądź w mieście Jaśle
	czy go sami pieką		Chleb ten wypiekają sami latem co dwa tygodnie, w zimie dwa razy co tydzień pod blachą kuchni angielskiej wygarnawszy ciąg na nią.	Chleb wypiekają sami co dwa a nawet raz na trzy tygodnie.	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Chleba nie kupują	Chleba nie kupują	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		na święta doroczne wypiekają kołacze t. j. placki natłuszczone serem i ciastule	podobnie jak i najzamożniejsi	prócz chleba nie używają żadnego innego pieczywa, wyjątek stanowią wesela, na których jawi się tosamo pieczywo, co i u zamożniejszych.
	z czego się składają?		z mąki pszennej i z sera kołacze, zaś ciastule z mąki pszennej.		
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zaczynę zaprawiają zakwaskiem, zatrzej drożdżami; po wyrośnięciu się zaczyny dosypując mąki mieszą bez dolewania wody, tylko ile zaczyna przyjmie mąki; po wyrośnięciu ciasta wyrabiają wielkie bochenki na innych do tego celu miskach i wsadzają je w dobrze napalony piec, w którym piecze się przez półtorej godziny, poczem po omyciu wyrabiają.	Ten sam sposób postępowania przy pieczywie chleba i innego pieczywa jak u najzamożniejszych	Ubożsi dodają do zaczyny rozgotowanych ziemniaków, zresztą postępują tak samo przy pieczywie chleba, który rzadko wypiekają sami.
innego pieczywa?	Do zaczyny na placki używają serwatki i drożdży, poczem postępują jak z wypiekaniem chleba.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Używają potraw prostych, bez żadnych prawie przypraw, tylko takich, jakich gospodarstwo wiejskie u nas dostarczyć im może.	Te same potrawy i ten sam sposób przyrządzania takowych.	Z małym wyjątkiem te same potrawy i sposób ich przyrządzania.
Nazwy ich?	Groch, bób, ziemniaki, kasza rozmaita, barszcz, pokrowka ze serwatki, kluski, pirogi z ziemniakami lub serem, kapusta tylko kwaśna a we wielkie uroczystości rosół i mięso z niego, pieczeń różnych.		
sposób przyrządzania?	Sposób przyrządzania takowych według zasad najprostszej sztuki kulinarnej.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mleko kwaśne zbierane, ½ l na osobę.	Używają mleka kwaśnego zbieranego 3/10 l na osobę	nieużywają mleka, tylko w dni uroczystych.
w zimie	wcale mleka nieużywają ale je śpieniężają w naturze bez przeróbki.	w zimie zaś wcale takowego nie używają, ale je śpieniężają.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako mleko kwaśne, wyzbierane, maślanki, serwatki, zatrzej mleka słodkiego — nigdy śmietany śmietanki, gdyż wszystko nabiał śpieniężają w pobliskim mieście Puławach	to samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	czasem tylko i to w razie świąt domowych z kwaśnego mleka	nie wyrabiają nawet na własny użytek	—
12. Czy używają masła?	tylko przez wiosnę i lato i to w czasie robót ciężkich, —	tak samo jak najzamożniejsi.	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę żadnych zapasów nie robią, lecz każdy robotnik masła wynosi do miasta na targ tygodniowy.		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	wcale jaj nie używają, ani do potraw, ani osobno.	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, łoju bydlęcego, masła	sadła, łoju bydlęcego, masła	sadła, łoju bydlęcego
w lecie, w dni postne	żadnej omasty	żadnej omasty	żadnej omasty
w zimie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, łoju bydlęcego, —	sadła, łoju bydlęcego. —	sadła, łoju bydlęcego
w zimie, w dni postne	oleju. —	oleju	—
15. Jak często spożywają mięso?	Razem w Niedzielę i w święta uroczyste	w święta uroczyste	w święta uroczyste
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
krowina	krowinę		
cielęcina	cielęcinę	cielęcinę	
baranina	baraninę	baraninę	baraninę
świnina	świninę	świninę	świninę
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	króliki	króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub solone	gotowane lub solone	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie używają, tylko przypadkowo	Drobiu nie używają, tylko przypadkowo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kgr.	4 kgr.	2 kgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Czasem i to w czasie postu wielkanocnego używają śledzi, ryb zaś nigdy.	Toż samo, jak i najzamożniejsi	Ani ryb, ani śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Wcale nie używają.	Wcale nie używają.	Wcale nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	nieco marchwi świeżej i suszonej	—	— —
buraki	„ buraków	buraków	— —
karpiele	czasem kapusty	kapusty	— —
kalarepa	— —	— —	— —
cebula	— —	— —	— —
czosnek	— —	— —	— —
ogórki	— —	— —	— —
kapusta świeża	— —	— —	— —
„ kiszona	dostatecznie kapusty kiszonej	dostatecznie kapusty kiszonej	kapusty kiszonej
i. t. d.	rzepy.	rzepy świeżej i suszonej	— —
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	jako ziarno gotowane	groch jako ziarno gotowane	groch jako omasta do kapusty
bób	dtto dtto	bób dtto dtto	bób gotowany w ziarnach
fasola	dtto dtto	fasola dtto dtto	fasola gotowana w ziarnach
soczewica	— —	— —	
kukurudza	— —	— —	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają	kupują	kupują
jęczmienne	sami wyrabiają	sami wyrabiają (perełki)	sami wyrabiają (perełki)
jaglanne	częścią kupują, częścią sami wyrabiają	kupują	kupują
przenne	— — —	— — —	— — — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	mielą w ziarnach, żadnej w młynach (zapasów nie robią)	mielą w ziarnach (zapasów nie robią)	mielą w ziarnach (zapasów nie robią)
żytnia	dtto dtto	dtto dtto	dtto dtto
owsiana	— —	— —	— —
hreczana	— —	— —	— —
jęczmienna	mielą w ziarnach, żadnej w młynach	mielą w ziarnach	mielą w ziarnach
kukurydzana	— — —	— —	— —
ziemniaczana	— — —	— —	— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych i smardzów bądź świeżo gotowanych z zaciurką, bądź suszonych a cykorów hiszonych na natychmiastowy użytek	rzadko używają grzybów, a w razie dziardzaryu tylko prawdziwych i to w świeżym stanie gotowanych ze zaciurką.	w prawdzie zbierają grzyby, ale wyłącznie na sprzedaż; jak: grzyb prawdziwy i rydze.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w możliwie największej ilości	w możliwie największej ilości	w możliwie największej ilości
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe i kłuczone lub pieczone	gotowane całe i kłuczone lub pieczone	jak przyjaciół lecz
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają	nie używają	używają również jako domieszka do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie —	nie —	nie. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	W niedziele i święta piją kawę a w uroczystości familijne herbatę.	W święta uroczyste piją kawę, a w uroczystości familijne herbatę.	Kawę piją w doroczne uroczystości
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jabłka, gruszki i śliwki suszą	śliwki suszą, innych owoców nie mają	nie robią żadnych konserw z owoców
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy: rano i wieczór	zimą i latem dwa razy: rano i wieczór	raz na dzień koło 9 godziny rano
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	trzy razy dziennie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę i	wódkę i	wódkę i
piwo	piwo	piwo	piwo
miód	—	—	—
wino	raczej wino	—	—
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	45 litr.	40 litr.	50 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, herbatą, raczej winem, chlebem z masłem, kołaczami i obiadem składającym się: z kapusty dobrze omaszczonej, rosołem z grochem, mięsem, jagłami na mleku słodkiem, flakami i pieczeniami	tak samo jak poprzedni	jak poprzedni
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni, Środa, Piątek i Sobota		
w tygodniu adwentowym	cały adwent i	ściśle przestrzegają i j. dostatek potraw jarzynowych	
w tygodniu wielkiego postu	cały wielki post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nabiału w czasie postu nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5% najzamożniejszych, 57% średnio zamożnych — a 38% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	jak zwykle, tylko porcyę się zmniejszają do minimum, zresztą stanowczo sposobu żywienia się i pokarmów używanych w czasie głodu oznaczyć nie można, gdyż głodu w tego znaczeniu od lat dawnych w gminie tutejszej nie było, zresztą brakowi paszka łatwość zaopatrywania.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Jeżeli poszczególne odpowiedzi na pytania niniejszego kwestyonaryusza nie wypadły nie zupełnie po myśli żądania, poczytać należy na niezupełną znajomość stosunków miejscowych piszącego.		

189

381

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jasło Nazwa miejscowości? Świątkowa wielka i Świątkowa mała

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } mniej, niż średnio urodzajna, nieprzepuszczalna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? w Św. w. 750 w Św. mał. 236

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	Dwa razy
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z papką ugotowanej na mleku	ziemniaki, kapustę i zamieszkę z mlekiem	ziemniaki, kapustę
	w lecie, w dni postne	ziemniaki, kapustę, chleb i żur owsiany	ziemniaki, kapustę chleb	
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	dto
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	pencaki lub jęczmienne kaszy z mlekiem i chleb	ziemniaki i kapusta	ziemniaki i kapusta
	w lecie, w dni postne	kiemaki, chleb i kapusta	dto	dto
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	dto
	w zimie, w dni postne	żur owsiany z ziemniakami kapusta chleb	dto	dto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem
	w lecie, w dni postne	ziemniaki pieczone z kwasem	dto	dto
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	dto
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	jęczmienny z domieszką żyta i owsa	owsiany z domieszką jęczmienia lub żyta	—
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułek, gdy kupią w mieście	—	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na rozrobionym z rana kwasie robią wieczorem rozczyn, drugiego dnia dodają mąki a gdy ciasto podejdzie, robią placki i pieką	do	do
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	proste		
Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, faciara, ścierka, zup owsiany, mleko	do	do
sposób przyrządzania?	prosty		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, na osobę dziennie przypada do ½ l	⅕ l.	~
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne zbierane i maślankę	do	~
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają bundzy z mleka owczego i bryndzę	do	~
12. Czy używają masła?	używają	~	~
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią, topią i solą		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj używają w czasie robót w polu na jajecznicę dla Rosary	do	~
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła lub słoniny i sadła	masła	~
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju	do	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	do		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	w większe dni świąteczne lub w uroczyste dni familijne	do	prawie nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowiny		
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowiny		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			~
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świniny	świniny	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		króliki	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	do	~
18. Czy używają drobiu?	~	~	~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	½ klgr.	¼ klgr	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	w dni postne i to tylko, gdy jest mięsie		------
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	karpiele cebula czosnek kapusta kiszona	dzo	karpiele czosnek kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch bób ugotowany na wodzie z zurcem owsianym	bób	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	jęczmienne, które wyrabiają sami i jaglę, które kupują w Limgrodzie	dzo	dzo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przennej żytnej owsianej jęczmiennej	dzo	żytnej owsianej i jęczmiennej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	maślaków i rydzów w zimie zasolonych	dto	dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dto	dto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	dto	dto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	dto	dto
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki z domieszką mąki jęczmiennej	z samych ziemniaków	dto
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	morą śliwki, gruszki i jabłka	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	dwa	razy —	— —
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	wódkę i piwo	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 l	4 l	1 l
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką w mniejszości także piwem	wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	trzy i dwa / siedm / dto		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5, 45, 50		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zamożni w czasie głodu żywili się wyłącznie ~~strawami owsianym~~ biedni, - ziemką, trawą; obecnie w czasie przednowku zamożnych przeważa potrawy z ziarna twardego, u biedniejszych z owsa		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	mniej zamożni i najubożsi gdy nie mają mleka żywią się wyłącznie potrawami postnemi, a najubożsi, gdy i owsa nie mają, prawdziwkiem, aby ugotowanemu z niego, bardzo często do gotowanych kartofli używają tylko ciepłej osolonej wody, lub też gotowanego kawasu z kapusty.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jasło Nazwa miejscowości? Święcany

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy - Żydzi. Liczba ludności? 2086 / z czasowo nieobecnymi 2150.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		Trzy razy na dzień.	Trzy razy na dzień.	Trzy razy na dzień
	w zimie		Trzy razy na dzień.	Trzy razy na dzień.	Dwa razy na dzień.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe.	Kluski (zacierka) z mlekiem słodkiem. — chleb z mlekiem słodkiem — bardzo rzadko kawa. Żur z chlebem albo z ziemniakami.	Żur albo barszcz z ziemniakami albo z chlebem. Kluski z mlekiem.	Żur albo polewka z ziemniakami, rzadziéj z chlebem
		w dni postne	Kluski bez mleka. Barszcz albo żur z ziemniakami albo z chlebem.	Żur albo barszcz z chlebem - kluski bez mleka.	Żur albo polewka z ziemniakami bez omasty.
	w zimie	w dni zwykłe	Żur albo barszcz z ziemniakami albo z chlebem. Kluski z mlekiem.	Polewka, żur albo barszcz z ziemniakami albo z chlebem.	Żur albo polewka z ziemniakami albo z chlebem
		w dni postne	Żur albo barszcz z ziemniakami albo z chlebem. Kluski bez mleka.	Polewka, żur albo barszcz z ziemniakami lub z chlebem bez omasty.	Żur albo polewka z ziemniakami albo z chlebem bez omasty.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kasza z mlekiem, kapusta z ziemniakami albo z chlebem omaszczona słoniną. Bardzo rzadko mięso - rosół z ziemniakami albo razowym makaronem.	Kasza z mlekiem albo polewka z ziemniakami Groch z kapustą.	Żur albo barszcz z ziemniakami albo z chlebem, kapusta z ziemniakami.
		w dni postne	Kasza bez mleka, kapusta z ziemniakami albo z chlebem bez omasty Groch z kapustą albo sam (sypki)	Kasza ~~bez mleka~~ albo polewka z ziemniakami Kapusta z ziemniakami ~~bez omasty~~. Groch z kapustą albo sam.	Żur albo barszcz ziemniakami, kapusta z ziemniakami - wszystko bez omasty.
	w zimie	w dni zwykłe	Kasza albo kluski z mlekiem, kapusta z ziemniakami omaszczona słoniną, - Bardzo rzadko mięso, rosół z ziemniakami.	~~Kasza albo~~ kluski z mlekiem, polewka albo kapusta z ziemniakami, Groch z kapustą albo sam.	Kluski albo barszcz z ziemniakami, kapusta z ziemniakami czasem z omastą.
		w dni postne	Kasza albo kluski bez omasty, kapusta z ziemniakami bez omasty. Groch z kapustą albo sam.	Kasza z śliwami albo kluski bez mleka, kapusta z ziemniakami bez omasty.	Żur z ziemniakami, kapusta z ziemniakami bez omasty.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Kluski z mlekiem, barszcz z ziemniakami, omaszczony słoniną.	Żur albo barszcz z ziemniakami omaszczone.	Żur z ziemniakami czasem omaszczone. —
		w dni postne	Kluski bez mleka, barszcz z ziemniakami albo z chlebem bez omasty.	Żur albo barszcz ziemniakami bez omasty.	Żur z ziemniakami bez omasty.
	w zimie	w dni zwykłe	Żur albo polewka z ziemniakami albo z chlebem omaszczone.	Żur albo barszcz z ziemniakami - kapusta z chlebem	Żur albo kapusta z ziemniakami
		w dni postne	Żur albo polewka z ziemniakami, - Groch z kapustą bez omasty.	Żur albo barszcz z ziemniakami bez omasty.	Żur albo kapusta z ziemniakami bez omasty.
5. Chleb	jaki jadają		Razowy żytni.	Razowy żytni	Razowy żytni
	z czego się składa		Z mąki razowéj żytniéj. Niekiedy mieszają mąkę żytnią z pszeniczną albo jęczmienną. —	Z mąki razowéj żytniéj - czasem przyczyniają jęczmienną.	Z mąki razowéj żytniéj - czasem przyczyniają jęczmienną.
	czy go sami pieką		Sami wypiekają. —	Sami wypiekają.	Sami wypiekają.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		— . — . —	— — . —	Na przedmieściu kupują u Żydów w miasteczkach.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Placki, kołacze.	Placki, kołacze.	Placki, kołacze.
	z czego się składają?		Placki z ziemniakami z mąki pszenicznéj albo jęczmiennéj. Kołacze z pszenicznéj mąki z serem na wierzchu.	Placki z ziemniakami z mąki pszenicznéj albo jęczmiennéj. Kołacze z pszenicznéj mąki z serem na wierzchu.	Placki z ziemniakami z mąki jęczmiennéj. Kołacze z mąki pszenicznéj razowéj
	z kąd je otrzymują?		Sami wypiekają a mąkę kupują w sklepach.	Sami wypiekają a mąkę kupują w sklepach.	Sami wypiekają - mąkę tą w żornach.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Sposób wypiekania chleba zwykły. Rozczyna na kwaśku.	Zwykły - rozczyna na kwaśku.	Zwykły - rozczyna na kwaśku.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Rozczyna na drożdżach.	Rozczyna na drożdżach	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kasze, kluski, kapusta, ziemniaki, groch z kapustą, groch sam (sypki) żur, barszcz, kulasza, rosół (mięso), jajecznica.	Kasza jęczmienna (pęcak) ziemniaki, groch, kapusta, żur, barszcz, kulasza.	Pęcak, ziemniaki, kluski, groch, kapusta, bób, żur, barszcz kulasza.
sposób przyrządzania?	Sposób przyrządzania zwykły. Kasza na mleku albo na serwatce, kluski z mlekiem albo z wodą, żur z grzybami, groch z kapustą, kulasza z mlekiem lub masłem.	Sposób przyrządzania zwykły.	Sposób przyrządzania zwykły.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	litr.	3/4 litra	1/2 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	3/4 litra.	1/2 litra.	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne zbierane, śmietanka, maślanka.	Mleko słodkie, mleko kwaśne zbierane, maślanka.	Mleko słodkie, mleko kwaśne zbierane maślanka, serwatka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery świeże, gumółki z kwaśnego mleka.	Wyrabiają sery świeże, gumółki z kwaśnego mleka.	Wyrabiają sery świeże, gumółki z kwaśnego mleka.
12. Czy używają masła?	Używają masło świeżego.	Używają masło świeżego.	Używają masło świeżego.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Bardzo rzadko przechowują masło solone na zimę.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają na jajecznicę, w czasie świąt Wielkanocnych na twardo, do innych potraw używają bardzo mało.	W czasie świąt Wielkanocnych używają jaj na twardo.	W czasie świąt Wielkanocnych używają jaj na twardo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleko, masło, słonina sadło,	mleko, masło, słonina	mleko, masło
14. — w lecie, w dni postne	olej konopny, grzyby,	olej konopny, grzyby, śliwy.	olej konopny, grzyby, śliwy
14. — w zimie, w dni zwykłe	mleko, masło, słonina sadło.	mleko, masło, słonina	mleko, masło.
14. — w zimie, w dni postne	olej konopny, grzyby, śliwy	olej konopny.	olej konopny, grzyby, śliwy.
15. Jak często spożywają mięso?	W dni świąteczne a bardzo rzadko w inne dni.	Bardzo rzadko w dni świąteczne.	Bardzo rzadko w dni świąteczne.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. — krowina	krowina	krowina	krowina
16. — cielęcina	cielęcina	cielęcina	—
16. — baranina	—	—	—
16. — świnina	świnina	świnina	—
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki domowe.	króliki domowe.	króliki domowe.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Z krowiny przyrządzają rosół, cielęciny używają na pieczyste, świniny w kiełbasach albo też wyrabiają szynki; z królików przyrządzają rosół.	Jaksamo.	Z krowiny i królików domowych przyrządzają rosół.
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	13 kg.	8 kg.	4 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają bardzo mało, śledzi w dni postne.	Śledzi w dni postne.	Śledzi w dni postne.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Jako omastę do chleba, albo na lekarstwo.	— Na lekarstwo	— Jako lekarstwo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jak zwykle.	marchew jak zwykle	marchew jak zwykle
buraki	" "	buraki " "	buraki " "
karpiele	" "	karpiele " "	karpiele " "
kalarepa	" " bardzo rzadko.		
cebula	" "	cebula " "	
czosnek	" "	czosnek " "	
ogórki	" " kiszone bardzo rzadko		
kapusta świeża	" "	kapusta świeża " "	kapusta świeża " "
" kiszona	" "	" kiszona " "	
i. t. d.			
ziemniaki	" "	ziemniaki " "	ziemniaki " "
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	w formie zwykłej	groch w formie zwykłej	groch w formie zwykłej
bób	" " "	bób " " "	bób " " "
fasola	" " "	fasola " " "	fasola " " "
soczewica	— — —	— — —	— — —
kukurudza	— — —	— — —	— — —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Sami wyrabiają	Sami wyrabiają	Kupują w sklepach
jęczmienne	Sami wyrabiają	Sami wyrabiają	Sami wyrabiają.
jaglanne	Sami wyrabiają (mało)	Kupują w sklepach	Kupują w sklepach.
przenne	— — —	— — —	— — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Sami wyrabiają na żarnach.	Sami wyrabiają	Sami wyrabiają.
żytnia	" "	" "	" "
owsiana	" "	" "	" "
hreczana	" "	" "	— —
jęczmienna	" "	" "	" "
kukurydzana	— —	— —	— —
ziemniaczana	— —	— —	— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Świeże gotowane, suszone	Świeżo gotowane, suszone.	Świeżo gotowane, suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy	Robią zapasy	Robią zapasy.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane suche, gotowane z wodą, pieczone	Gotowane suche, gotowane z wodą, pieczone.	Gotowane suche, gotowane z wodą pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają jako domieszki do chleba.	Używają jako domieszki do chleba.	Używają jako domieszki do chleba.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają z nich placki.	Wypiekają z nich placki.	Wypiekają z nich placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę, herbatę,	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powidła, śliwki suszone, gruszki jabłka suszone.	Śliwki, gruszki jabłka suszone.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy / trzy razy	dwa razy / trzy razy	raz / dwa albo trzy razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	tak / tak / — / tak / —	wódkę / piwo / — / — / —	wódkę / piwo / — / — / —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8. litrów. ?	4. l. ?	3. l. ?
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwo, herbata z rumem, wódka.	Piwo, herbata z rumem, wódka	Piwo, wódka.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni. / 3 dni / 3 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Bardzo mało używa nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2% najzamoż. – 28% mniejzam. – 74% najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ilość roczną wódki w przybliżeniu dokładnie podać nie można, albowiem prawie połowa starszych od wódki ślubowała, a szczególnie kobiety wcale wódki nie używają		

191

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jasło Nazwa miejscowości? Trzcinica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2003

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	zaciérkę i ziemniaki z kwaśnym mlékiem	paciarę	paciarę
	w lecie, w dni postne	żur z ziemniakami i chléb	żur z ziemniaki i chléb	postny chléb.
	w zimie, w dni zwykłe	zaciérkę ziemniaki ze słoniną	chléb i ziemniaki ze słoniną	paciarę i ziemniaki:
	w zimie, w dni postne	ziemniaki, żur i chléb	ziemniaki, żur, chléb	paciarę.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, kluski, kasza ze słoniną	kapusta, ziemniaki, fasola	kapusta, ziemniaki: z masłem
	w lecie, w dni postne	kapusta, kluski, kasza z masłem	kapusta, ziemniaki fasola z masłem	kapusta, ziemniaki postne.
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki kasza ze słoniną	kapusta, kasza, bób ze słoniną	kapusta bób z masłem
	w zimie, w dni postne	kapusta, ziemniaki kasza z masłem	kapusta, kasza bób z masłem	kapusta, bób. postny.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki świéże z kwaśnym mlékiem	zimne ziemniaki i kasę	resztki od obiadu.
	w lecie, w dni postne	Dto	Dto	Dto
	w zimie, w dni zwykłe	jęczmienna kasza z mlékiem	jęczmienna kasza z mlékiem	ziemniaki zimne.
	w zimie, w dni postne	Dto	Dto	Dto
5. Chleb	jaki jadają	żytny razowy	żytny razowy	razowy żytny i jęczmienny
	z czego się składa	z mąki i wody	z mąki i wody	z mąki i wody
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołacze i chléb pszenny razowy	chléb pszenny	—
	z czego się składają?	z mąki, sera, drożdży i jaj	z mąki, drożdży i wody	—
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wdziesy z ekstraszonej rozrabia się kilka litrów mąki z ciepłą wodą. Po wyfermentowaniu tej roboty dodaje się mąki i wyrabia się gęste ciasto. Gdy to ciasto wyrośnie, urabia się bochenki chleba na glinianej misce i łopacie wsadza się do pieca mocno napalonego.	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Do.	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne i jarzynowe	mączne i jarzynowe	mączne i jarzynowe
Nazwy ich?	Kapusta, ziemniaki, karpiele, marchew, kluski, kasza, pierogi, fasola, groch	Kapusta, ziemniaki, kluski, kasza, fasola	Kapusta, pieczona bób ziemniaki i buraki zur.
sposób przyrządzania?	wszystko gotują w zwykły sposób	tak samo	tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleko 1 litr na osobę	używają mleko ½ litra na osobę	~~nie~~ używają mleka ½ litra na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają mleko ½ litra na osobę	używają ~~ta~~ leko ½ litra na osobę	nie używają mleka.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne, sér, masło maślankę i serwatkę	tak samo	tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek z mleka kwaśnego	tak samo	tak samo.
12. Czy używają masła?	używają masło	używają masło	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy - masło solone	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	nie używają	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło	masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło	masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło słonina	sadło - słonina	olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masło, olej.	masło olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w uroczyste święto	tylko w uroczyste święto.	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina	krowina	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina	cielęcina	
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	króliki	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	tylko gotowane	tylko gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	kury i gęsi	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Klg.	1 Klg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	używają śledzi	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew surowa	—	
buraki	buraki surowe	buraki surowe	
karpiele	karpiele surowe	—	
kalarepa	—	—	
cebula	—	—	
czosnek	—	—	
ogórki	—	—	
kapusta świeża	—	—	
„ kiszona	Kiszona	Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	groch gotowany	groch gotowany	groch gotowany
bób	bób gotowany	bób gotowany	bób gotowany
fasola	fasola gotowana	fasola gotowana	fasola gotowana
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	—	—	
jęczmienne	kaszy jęczmiennej używają wyrabiają sami	jęczmienną wyrabiają sami	jęczmienną sami wyrabiają.
jaglanne	jaglaną Kupują	jaglaną Kupują	—
przenne	pszenną Kupują	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają pszennej	pszennej — mielą w żarnach, zapasów nie robią	—
żytnia	żytniej owsianej — mielą w żarnach, zapasów nie robią	żytniej owsianej — mielą w żarnach zapasów nie robią	żytniej owsianej jęczmiennej — mielą w żarnach zapasów nie robią.
owsiana			
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych, surowych i suszonych.	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	placki	placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	piją kawę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła, suszone śliwki, gruszki i jabłka	suszone śliwki gruszki i jabłka	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	1 raz	1 raz
— w zimie	1 raz	1 raz	1 raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódka	wódka	wódka.
— piwo	piwo	piwo	
— miód	—	—	
— wino	—		
— wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 litrów	12 litrów	10 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką piwem i herbatą z rumem i winem	wódką, piwem	wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
— w tygodniu adwentowym	4 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają mleko i masło.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20% zamożnych 50% mniej zamożnych 30% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

Do l. 5.

192

327

ZARZĄD SZKOŁY ETATOWEJ W ZIELEŃCU

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jasło. Nazwa miejscowości? Załęże z Markuszka

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 547 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		Trzy razy	Trzy razy
	w zimie		dtto	dtto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe		Mleko i ziemniaki lub chleb z mleko	Barszcz żytni z ziemniakami a bar. rzadko mleko z ziemniakami
	w lecie, w dni postne		Ziemniaki z barszczem żytnim	Ziemniaki same lub z barszczem
	w zimie, w dni zwykłe		Ziemniaki z barszczem żytnim rzadziej chleb z mlekiem	Ziemniaki z barszczem żytnim
	w zimie, w dni postne		Ziemniaki same posolone	Ziemniaki pieczone rzadziej gotowane
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe		Kapusta z fasolą – ziemniaki z mlekiem lub z chlebem rzadziej kasza	Kapusta z fasolą – ziemniaki – chleb – a bardzo rzadko kasza
	w lecie, w dni postne		Kapusta z fasolą ziemniaki – chleb lub kasza. –	Ziemniaki pieczone lub chleb
	w zimie, w dni zwykłe		Kapusta – bób z żurem – a czasem groch lub kasza nie wyłączając ziemniaków.	Kapusta z fasolą – ziemniaki lub chleb. –
	w zimie, w dni postne		Ziemniaki pieczone – lub gotowane i barszcz żytni – b. rzadko śledź. –	Ziemniaki lub kapusta z grochem.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe		Ziemniaki z mlekiem rzadko kluski zwane zacierką	Ziemniaki same rzadko z mlekiem. –
	w lecie, w dni postne		Kapusta i chleb – lub ziemniaki z barszczem żytnim	Kapusta – ziemniaki. –
	w zimie, w dni zwykłe		Ziemniaki z barszczem żytnim	Ziemniaki z barszczem żytnim
	w zimie, w dni postne		Ziemniaki – lub chleb.	Ziemniaki –
5. Chleb	jaki jadają		Razowy	Razowy
	z czego się składa		Z razowej żytnej mąki z domieszką ziemniaków. –	Z razowej żytnej mąki z domieszką ziemniaków. –
	czy go sami pieką		Sami	Sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?		W dni wielkich uroczystości placki przemne zwane kołaczami. –	W dni wielkich uroczystości placki przemne zwane kołaczami. –
	z czego się składają?		Żadne	Żadne
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?		Kilka garcy mąki żytniej zaczynia się w dzieżce na rozczynie z zakwaski następnie wymiesza ręką na gęste ciasto, wyrabia bochonki w misce i wypieka w piekarskim piecu.	Jak obok!
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?		Roślinne Ziemniaki, kapusta, chleb, groch, fasola, bób, kasza i barszcz żytni. –	Roślinne Ziemniaki, kapusta, chleb, groch, fasola, bób, kasza i barszcz żytni
sposób przyrządzania?		Przeważnie gotują	Przeważnie gotują. –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie		1 litr dziennie	Bardzo mało
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie		¼ litra dziennie	Wcale nic
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		Przeważnie jako kwaśne lub maślanka rzadziej słodkie.	Przeważnie kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?		Wyrabiają z kwaśnego mleka	Nie
12. Czy używają masła?		Używają w ilości nieznacznej.	Tylko od wielkiego święta –
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?		Nie	Nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?		Nie	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe		Słonina lub sadło rzadziej masło	Rzadko słonina lub sadło i masło –
w lecie: w dni postne		Olej	Olej.
w zimie: w dni zwykłe		Słonina lub sadło rzadziej masło	Nic
w zimie: w dni postne		Rzadko olej –	Rzadko olej
15. Jak często spożywają mięso?		W święta i nie każdą niedzielę	W wielkie święta. –
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina		Krowina	Krowina
świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		Świnina	Świnina.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		Gotują na rosół	Gotują na rosół
18. Czy używają drobiu?		Nie	Nie

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 kilogramy	Bardzo mało
20. Czy używają ryb? śledzi?	Rzadko bardzo śledzi	Nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapusta kiszona	Kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch Bób fasola	Groch Bób Fasola
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Hreczane (mało) Jęczmienne (pęcaki) Jaglane (mało)	Jęczmienne (pęcaki
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Przenna Żytnia Hreczana (mało)	Przenna (bardzo mało) Żytnia

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane lub pieczone z solą.	Gotowane lub pieczone z solą
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają	Używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie	Nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	Nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy 2 razy	2 razy 2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódka Piwo	Wódka Piwo (rzadko)
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 litrów	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem rzadko bardzo winem, mięsną potrawą i plackami.	Wódką, piwem, mięsną potrawą kapustą i plackami. -
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni 3 dni cały wielki post z wyjątkiem niedziel	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi ~~trzech~~ 2 kategoryi (~~zamożnych~~, mniej zamożnych, ubogich).	Na 547 mieszkańców można przyjąć zamożniejszych w przybliżeniu 397 dusz a biedaków 150 (czyli 72% mniej zamożnych i 23% ubogich) —	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Placiarą - jestto zamieszka z mąki najgorszej jęczmiennej okraszona kwasem z kapusty.	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W niniejszym kwestyonaryuszu nie uwzględniono 3 kategorji ludzi („Kajzamożniejsi") z tej prostej przyczyny że tacy tutaj nie istnieją - bo u nas gospodarz na 7 lub 8 morgach gruntu liczy się już do zamożniejszych tak są grunta rozdrobnione - a i pomiędzy drugiemi 2ma kategoryami ludzi trudno dorzukać się różnicy w odżywianiu się. Ziemniak, to podstawa żywności a reszta to już przymiarki! W Łatkzu dnia 28 kwietnia 1891. Wikczyński nauczyciel		

23. 193 221

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jaworów Nazwa miejscowości? Drohomyśl

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowata / nizina? / }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna przy dobrej uprawie / nie urodzajna? / }

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1500

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kwas, kapustę z kartoflami lub chlebem albo kluski gotowane na wodzie a mlekiem zaprawione	barszcz, kwas, kapustę z kartoflami lub chlebem albo jaką polewkę	najczęściej jaką polewkę
	w lecie, w dni postne	to samo	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	kapustę, lub kwas, barszcz z kartoflami albo chlebem
	w zimie, w dni postne	" tylko bez nabiału	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty lub barszczu albo kwasu z kartoflami lub z chlebem albo jaką kaszę	"	polewkę z chlebem lub samą tylko
	w lecie, w dni postne	"	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	kapustę, kwas, lub barszcz z kartoflami lub z chlebem albo jaką kaszę
	w zimie, w dni postne	"	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zwykle zostawiają na wieczerzę z obiadu lub tylko kartofle albo jaką kaszę	"	co z obiadu zostanie albo często
	w lecie, w dni postne	"	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	kartofle i to co zostanie z obiadu
	w zimie, w dni postne	"	"	"
5. Chleb	jaki jadają	bachenki lub placki	"	najczęściej tylko placki
	z czego się składa	z mieszanej mąki t. j. żytniej jęczmiennej owsianej	"	z różnej mieszaniny bo często nawet łuskę hreczaną dodają
	czy go sami pieką	sami	"	"
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/	/	/
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pieczone pirogi	"	rzadko kiedy używają
	z czego się składają?	z kartofli lub kapusty lub z hreczanej kaszy	"	"
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczynają wieczorem na krasnem cieście rano pół mieszają i około południa pieką.	"	świeżo zamieszone ciasto natykają i zaraz pieką.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	w świeżo zamieszone ciasto zamieszają kapustę lub kartofle lub kreckę i tak pieką.	"	"
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane	"	"
Nazwy ich?	kapusta, kwas, barszcz, kluski, kasza, pęcak kartofle — polewka	"	"
sposób przyrządzania?	Do potraw tych dodają różne domieszki jako przyprawę to jest, mleko, krup krecznych, jagły, groch, bób, grzybów i tp. co kto ma to dodaje	"	"
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w bardzo małej ilości tak że na jednę osobę może wypadnie ¼ lit. a co najwięcej ½ lit.	co o wiele mniej używają bo zaledwie po jednej krowie trzymają	rzadko jest takich co mają krowę. Dlatego rzadko kto używa mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	o wiele mniej używają zaledwie że dla małych dzieci mają	w zimie najczęściej nie mają mleka	/
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie	"	kto ma to tylko słodkie
	czasem kwaśne	"	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tylko w czasie postu z mleka krowiego	"	—
12. Czy używają masła?	mało kto	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleko	"	w największej części tylko
w lecie, w dni postne	siemie tarte	"	siemię tarte jeżeli mają
w zimie, w dni zwykłe	mleko jeżeli jest a jak nie	"	lub zupełnie postne potrawy jedzą przez cały rok
w zimie, w dni postne	ma to siemie tarte	"	
15. Jak często spożywają mięso?	raz w roku na Wielkanoc	"	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jak komu trafi się jakie tańsze i lepiej kupić	"	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	"	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	¼ Kgr. do ½ Kgr.	¼ Kgr. albo mniej	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	rzadko kiedy śledzi	"	może na wilię Bożego Narodzenia
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	rzadko kto z chlebem	"	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—	—	—
buraki	—	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	—	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
" kiszona	tylko kapusta kiszona	tylko kapusta kiszona	tylko kapusta kiszona
i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	rzadko kto ma i tylko do kapusty dodają albo do kmin lub barszczu	"	tylko bób i fasole po kartoflach sieją i trzymają jako smaczne do kapusty
bób	"	"	
fasola	"	"	
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają hreczane, jęczmienne i jaglane	"	"
jęczmienne			
jaglanne	wyrabiają sami	"	"
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	—	—	—
żytnia	żytnią	"	"
owsiana	owsianą	"	"
hreczana	—	—	—
jęczmienna	jęczmienną	"	"
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—
	Zapasów nie robią tylko co dzień mielą na żarnach	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w największej części tylko maślaki i podpieńki — używają świeże i suszą na zimę.	" "	" "
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	każdy stara się na tyle aby wystarczyło mu na swą potrzebę —	"	"
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane na całe, duszone, kluczne lub pieczone —	"	"
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	"	"
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki wypiekają	"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?	/	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	"	raz
— w zimie	dwa razy	"	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	"	"
— piwo			
— miód			
— wino	/	/	/
— wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 do 3 l. jednak jest dużo takich co nic nie pją ale jest dosyć takich co o wiele więcej piją —	"	"
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i codziennemi potrawami	"	"
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
— w tygodniu adwentowym	7 dni	"	"
— w tygodniu wielkiego postu	7 dni	"	"
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają	"	"
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1%	5%	12%
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	najzamożniejsi tem samem co w zimie — a mniej zamożni i najubożsi zbierają kwasek — z tego polewkę robią i jagodami, poziomkami i czernicami żywią się. przytem starają się o jaką mąkę przynajmniej kukurudzianą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	To same potrawy co jedzą najzamożniejsi to jedzą i najubożsi, tylko najzamożniejsi mają te zapasy przez cały rok a mniej zamożni i najubożsi czerpią już od Bożego Narodzenia muszą co dzień o te zapasy starać się zarabianiem, a jeżeli na tyle zarobić nie mogą to mrą i głód cierpią —		

Powiat? .....

Jaka miejscowość

Przeciętny stopień dzajności gle

Narodowość lud

1. Ile razy na d jadają zwykl

2. Co jadają na śniadanie

3. Z czego skład zwykle obiad

4. Co jadają na wieczerze

5. Chleb { jaki ja / z czego / czy go / lub czy

6. Inne pieczyw

194

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jaworów Nazwa miejscowości? Jaworów miasto.

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Żydzi Liczba ludności? 9265

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	cztery razy	trzy razy	Dwa razy a czasem tylko raz
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	tak	tak	tak
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	mleka	Barszcz lub kartofle.	Chleb suchy a czasem nic
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	mleka	tak.	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni zwykłe	Rosół mięso i legumina	Barszcz i Kapusta, czasem Kasza na mleku.	Barszcz lub Kapusta
3. — w lecie, w dni postne	Zupa i legumina	Barszcz, żur z mąki żytniej lub hreczanej	tak
3. — w zimie, w dni zwykłe	tak	tak	tak
3. — w zimie, w dni postne	tak	tak	tak
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni zwykłe	Mięso	To co z obiadu zostanie lub kartofle.	To co z obiadu zostanie a czasem i nic
4. — w lecie, w dni postne	Chleb z masłem lub z bryndzą i herbata.	tak	tak
4. — w zimie, w dni zwykłe	tak	tak	tak
4. — w zimie, w dni postne	tak		
5. Chleb — jaki jadają	Pytlowany lub razowy	żytni.	
5. Chleb — z czego się składa		pół żyta a pół jęczmienia	żyto z łuską hreczaną lub z tatarki
5. Chleb — czy go sami pieką	Gdzie niektórzy sami pieką	sami pieką	sami pieką
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Kupują u piekarza.		czasem kupują u przekupek na mieście.
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Bułki	Pieką pirogi	Na wielkanoc z mąki żytniej
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		z mąki żytniej a w środku kartofle lub Kasza hreczana	
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	od piekarza		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?			
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół, mięso i leguminy	Barszcz, kwas, kartofle kapusta, żur (kisil) Kasza na mleku, na zgotycy (serwatka) jęczmak. Kasza jaglana lub hreczana.	Barszcz. kartofle żur (kisil) żytnia, lub hreczana mąka ~~rozczynia~~ po wykisiwieniu podbija mąką i dają buraki
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają mleka	Czasem używają mleka	nigdy. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	1/4 litra na jednę osobę na dzień		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko parzone słodkie niezbierane, lub zbierane, śmietanki do kawy	Czasem używają kwaśnego mleka lub maślanką	Na wielką uroczystość kupują serwatki, maślanki lub mleka kwaśnego
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek	Na własny użytek wyrabiają —	Biedny nie ma z czego robić.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają Czasem robią zapasy	Masło sprzedaje	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno lub do potraw	Sprzedaje, tylko na Wielkanoc używają	Tylko wiosna na Wielkanoc
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	masła, słoniny, smalcu	Sadła lub słoniny	czasem słoniny
14. w lęcie: w dni postne	masła	olej	a czasem oleju
14. w zimie: w dni zwykłe	Jako	Jako	
14. w zimie: w dni postne	Jako	Jako	
15. Jak często spożywają mięso?	Prawie co dnia	Tylko na wielkie święta	Na Wielkanoc i Boże Narodzenie
16. Jakie mięso jadają: wołowina	przeważnie wołowinę		
16. krowina			
16. cielęcina	cielęcinę		
16. baranina		baraniny	
16. świnina	świniny	świniny	świniny
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	
18. Czy używają drobiu?	używają	rzadko	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	60 klgr.	4 klgr.	2 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	rzadko ryb więcej śledzi. —	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	march		—
buraki	buraki		—
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	cebula	cebulę kupują	cebulę kupują
czosnek	—	czosnek —o—	czosnek kupują
ogórki	ogórki — bardzo mało		
kapusta świeża			
„ kiszona	kapusta kiszona	kapustę kiszoną	kapustę kiszoną ale nie wszyscy
i. t. d.	pietruszkę	pietruszkę	
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	grochową zupę	groch okrągły gotują tylko z kapustą, czasem kupują bób i jedzą z barszczem fasolę sadzą i używają do kapusty	—
bób			—
fasola			—
soczewica	—		
kukurudza	—		—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane } kupują u przekupek	hreczane,	
jęczmienne		jęczmienne bardzo rzadko,	
jaglanne	jaglanne } kupują u przekupek	jaglanne kupują sami wyrabiają	jaglanne kupują sami wyrabiają
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują w sklepie		
żytnia	Idem	żytnią, jęczmienną. — sami mielą na żarnach czasem w młynie	
owsiana			
hreczana	—		(hreczanej) tatarczanej mielą na żarnach kukurydzanę kupują w sklepie
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów suszonych i marynowanych żydzy	Podpieńki surowe i suszone razem grzybów prawdziwych suszonych	Podpieńki
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	żydzi piją kawę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	konfitury z wiśni i powidła	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	raz lub dwa razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piją wódkę ~~piwo~~ wino	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem herbatą.	wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Najubożsi w tygodniu poszczą 2 dni a w posty ciągle poszczą		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko najzamożniejsi używają masła inni nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najubożsi mąką kukurydzianą —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jaworowski Nazwa miejscowości? Krakowiec

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } nieurodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy, przeważnie Rusini i Żydzi (0.03, 0.47, 0.5.) Liczba ludności? 1791

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	dwa razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę	ścierankę	kartofle - barszcz
	w lecie, w dni postne		nic —	nic
	w zimie, w dni zwykłe	kawę	kartofle - ścierankę	kartofle - barszcz
	w zimie, w dni postne		nic	nic
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z rosołu, sztuki mięsa pieczystego	z rosołu, sztuki mięsa pieczystego	z kartofli - kapusty
	w lecie, w dni postne		nie jadają	barszczu —
	w zimie, w dni zwykłe	Idto.	jak z lecie	kartofle pieczone z solą i ocet, czasami mamałygę.
	w zimie, w dni postne		nie jadają	jak z lecie.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mięso	mięso	ziemniaki
	w lecie, w dni postne	ryby - leguminy	leguminy	ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	jak z lecie	jak z lecie.	jak z lecie
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		pytlowany żytni	razowy, siwy, który wypiekają sami.	razowy, żytni, mieszany, (ościsty)
z czego się składa				
czy go sami pieką				wypiekają sami.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		kupują od piekarzy		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		ciasta i bułki,	ciasta i bułki,	żadnych
z czego się składają?		które wypiekają sami	które wypiekają sami. —	
z kąd je otrzymują?				

1

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	prawdziwe, do jakiej tylko doprowadzi tu sztuka kucharska. –	rosoły – pieczyste z gęsi, kur i kacek, tudzież inne przyrządzane sposobem, właściwym tylko wracelitom	najprostsze przyrządzane z domowych sortów kaszy i ryżowni – prawdziwe kasze, kaniaki i t. d.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	0.5 l	0.5 l.	0.5 l —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	śmietanka słodka i śmietana	mleko niezbierane –	mleko zbierane kwaśne. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają —	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	— do potraw	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne	masło	smalec gęsi lub masło	czasami smalec olej } jak z lata
15. Jak często spożywają mięso?	co dnia	co tydzień	niekiedy
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne ~~(konina, zające, króliki i t. d.)~~	i dziczyznę	wołowinę, cielęcinę i baraninę.	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	z różnych sposobów	tak.	—
18. Czy używają drobiu?	używają	tak	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	150 kg.	80 kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	—	groch i fasola gotowane z kluzeczkami	bób, bardzo mało kukurydzu, jak mąkę, którą kupują.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	bardzo mało, które kupują,	krupy kreczane	z bardzo, małej ilości, które
jęczmienne	— ją z sklepach	jęczmienne i ryżu	— wyrabiają sami
jaglanne	—	które kupują	—
pszenne	—		—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna, żytnia	zapasów nierobią, kupują z miejsca po sklepach	to	żytniej, którą ~~sami~~ sami i kukurydzianej, którą kupują po sklepach z miejsca, zapasów nierobią żadnych. —
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają, świeżych i marynowanych. —	dto.	świeżych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe lub duszone	dto.	dto. ziemniaków używają do domieszki przy pieczeniu chleba, lecz upatrzonych i uduszonych jedzą przy przyprawy do chleba (zwracają za rodzaj smaczny)
czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją.	piją.	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	konfitury	konfitury.	jagodzych
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy	raz	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wino	wódka, wino	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 l.	2 l.	50 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem	winem	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	1 dzień		3 dni, 3 dni, cały wielki post
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	—	nigdy
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 100 mieszkańców zamożnych 2	mniej zamożnych 3	najuboższych 95.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Łebodą — kiszką kaszaną — pokrzywą —		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Jako z miasteczka, rozdzielono na 1. klasę urzędnicy, kupcy i przemysłowcy właściwych mieszkańców. — Wreszcie jednakże po drugie, że pierwszej i drugiej podanej tu klasy, nie można właściwie zaliczyć do najzamożniejszych i mniej zamożnych, tedy ostatnia robotnicy, najubożsi, do właściwy obraz mieszkańców tutejszych na żadne klasy podzielić nie można, bowiem przysy stanowią jedną wielką rodzinę wędrowną. —

196 395

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jaworów Nazwa miejscowości? Rogóźno

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Rusini. Polacy. Ewangelicy. Liczba ludności? 1591.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy dziennie jadają	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie jadają.
	w zimie		trzy razy dziennie jadają	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie jadają.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemiaki z kwasnem mlekiem	Kwas z ziemiakami	ziemiaki
		w dni postne	barszcz z chlebem	ziemiaki	ziemiaki
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz z chlebem	kwas z ziemiakami	ziemiaki
		w dni postne	kwas z ziemiakami	ziemiaki pieczone	ziemiaki
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta z ziemiakami barszcz z chlebem, i kasza z mlekiem	kasza lub barszcz z ziemiakami	barszcz z ziemiakami, lub nasypany krupami
		w dni postne	żur z bobem kapusta omaszczona olejem.	kwas lub żur z bobem lub fasolą	barszcz
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta ziemiakami barszcz z chlebem lub kasza na mleku	kapusta z grochem	kapustę z jaglami nasypaną
		w dni postne	kapusta z fasolą lub pęcaki z fasolą.	pęcak z fasolą zmieszany.	ziemiakowa zupa.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemiaki z kwasnem mlekiem lub pozostałe z obiadu	ziemiaki pieczone.	ziemiaki pieczone
		w dni postne	kartofle pieczone lub pozostałe z obiadu.	kartofle pieczone	kartofle pieczone.
	w zimie	w dni zwykłe	kartofle z ziemiakiem kwasnem	kartofle mięsem omaszczone	kartofle pieczone.
		w dni postne	barszcz z domieszką jagieł	barszcz lub zupa	gotowane kartofle
5. Chleb	jaki jadają		Pszenny żytni i jęczmienny		
	z czego się składa		z zamieszonej mąki z domieszką tartych ziemiaków		
	czy go sami pieką		Pieką go sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		lub po części kupują w mieście od piekarza.		po części kupują
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Krupsze pierogi pieczone z wykłej mąki		
	z czego się składają?		Składają się z wykłego ciasta z ziemiaków mętnych i kaszy omaszczone słoniną		
	z kąd je otrzymują?		Sami sobie sporządzają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	z kamieszonego ciasta wyrabiają bochenki wypiekają w zwyczajnym piecu	~ tak	~ tak
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Kruszy, prasne placki, podpłomki		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane i pieczone	~ tak	~ tak
Nazwy ich?	kapusta, kartofle, żur, pęcak, fasola nakwasno, kasza, mamałyga pierogi gotowane, gołąbki		~ tak
sposób przyrządzania?	Sami sporządzają zwykłym sposobem	~ tak	~ tak
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają dziennie 3/4 litra mleka	~ tak	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	2/4 litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego kwaśnego, i kwaśnej śmietany	~ tak	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają ser na własny ser z krowiego kwaśnego mleka	~ tak	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła i robią na zimę zapasy topionego masła	~ tak	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj osobno i do potraw	~ tak	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny i sadła	~ tak	—
14. — w lecie, w dni postne	oleju konopnego i lnianego	~ tak	~ tak
14. — w zimie, w dni zwykłe	słoniny sadła i topionego masła	~ tak	—
14. — w zimie, w dni postne	oleju	~ tak	~ tak
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy tygodniowo	raz tygodniowo.	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	wołowinę, krowinę cielęcinę, baraninę świninę i mięso z królików jadają	~ tak	—
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone mięso przyrządzają.	gotowane.	—
18. Czy używają drobiu?	Używają także drobiu	~ tak	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 40. Kilogramów mięsa na człowieka dorosłego	do 20. Kgram	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi	v. tt.	v. tt.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu do picia	v. tt.	v. tt.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Używają: marchwi, buraków, cebuli, czosnku, ogórków, kapusty kiszonej i kapusty świeżej używają na gołąbki	v. tt.	v. tt.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają gotowanego grochu, bobu, fasoli i kukurudzy	v. tt.	v. tt.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Wyrabiają krupy i kasze sami hreczane, jęczmienne, jaglanne	v. tt.	v. tt.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają: pszennej, żytniej, owsianej, hreczanej, jęczmiennej, kukurydzianej i ziemniaczanej	v. tt.	pszennej, kukurydzianej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Piekę w piecu. Rozczyniają na kwaśnem ciascie.-	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pirogi piekę w piecu obkładając je ciastem kwasnnem, żytniem, lub owsiannem.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jarzynne.		
Nazwy ich?	Kapusta, barszcz, fasola, bób, groch, kwas, polewka, wodiannik, kartofle, kasza, ścieranka, naturki, pirogi, suszenia, grzyby.-	—	—
sposób przyrządzania?	Kapusta podbijane mąką, barszcz zasypywany krupami. Fasola, bób i groch bez przyprawy, polewka z serwatki wodiannik t.j. krupy i kartofle bardzo rzadko ugotowane i wyglądą jak woda.- Kartofle pieczone i gotowane. Scieranka z mąki. Pirogi z kartofli.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	52. liter		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	20. liter.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie —	—	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek?	bardzo rzadko	—	—
i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła?	we święta.-	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	rzadko.	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	czasem kupują słoninę	ze solą.	ze solą, czosnkami i bez niej.
w lecie, w dni postne	zwykle masła i lo		
w zimie, w dni zwykłe	tylko w dnie świąteczne.	—	
w zimie, w dni postne	W post nie omaczają.	—	
15. Jak często spożywają mięso?	3 — 4 razy na rok	2 razy w roku	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	
krowina	—	—	
cielęcina	—	—	
baranina	baraninę	baraninę	
świnina	na wielkanoc	świninę tylko na Wielkanoc	świninę na wielkanoc
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Kilo	1 Kilo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	
buraki	—	—	
karpiele	—	—	
kalarepa	—	—	
cebula	—	—	
czosnek	—	—	
ogórki	—	—	
kapusta świeża	—	—	
„ kiszona	ile możności każdy starasię mieć kapustę kiszoną	tak samo	wedle możności kapustę kiszoną
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	używany z kapustą	tak samo	—
bób	używany do barszczu lub sam	tak samo	—
fasola	używana do kwasu bez rzadko	—	—
soczewica	—		—
kukurudza	—		—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane wyrabiają sami	hreczane sami wyrabiają	—
jęczmienne	—	—	—
jaglanne	jaglanne wyrabiają sami	jaglanne sami wyrabiają	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	—	—	—
żytnia	zwykle żytnej	żytnej	—
owsiana	— czasami owsianej	— tak samo	—
hreczana	czasami hreczanej na kłótnię obiadów	tak samo	— używają owsianej i hreczanej
jęczmienna	— czasami jęczmiennej	— tak samo	Kupują jęczmiennej do podbicia kwasu i owsianej do wypiekania chleba.
kukurydzana	—	—	
ziemniaczana	—	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszone lub świeże.	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy na zimę.	Tak samo	Tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone.	Tak samo.	Tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	i używają jako domieszki do chleba.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, jabłka i gruszki.	Także.	Także.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy.	2 razy	2 razy
— w zimie	2 razy	2 razy	2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę.	wódkę.	wódkę.
piwo	—		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę? — w lecie	90 liter	80 liter	80 liter
— w zimie	100 liter.	90 liter	90 liter.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką; czasem piwem mianowicie na weselach.	wódką.	wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
— w tygodniu adwentowym	7 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	7 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (~~mleka, masła~~)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% zamożnych.		
	60% mniej zamożnych.		
	30% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	grzybami,		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

198 399

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jaworów Nazwa miejscowości? Turzepy

Jaka miejscowość? { górzysta? – / pagórkowata? pagórkowata / nizina? – }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? – / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? – }

Narodowość ludzi? gr. kt. Liczba ludności? 1050

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie	trzy razy	tak samo	tak samo
w zimie	trzy razy		
2. Co jadają na śniadanie: w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak w lecie jak i w zimie przeważnie żywią się chlebem kartoflami, kapustą, kaszą, fasolą, grochem.		
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak w lecie jak i w zimie w dnie zwykłe i postne potrawy powyższe dają pożywienie, w dni zaś uroczyste jak Wielkanoc, Boże Narodzenie używają niektórzy mięsa a prawie wszyscy kaszę z mlekiem		
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak samo jak w południe	—	
5. Chleb: jaki jadają	żytny	żytny	żytny
z czego się składa	z mąki żytnej na zarnach w Domu mielony		
czy go sami pieką	sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	pieką go sami		—
6. Inne pieczywa: jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują?	żadnego		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na wodzie z kwaśnem ciastem		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, kasza, fasola, groch, zacierka		
sposób przyrządzania?	w sposób najpojedynczy z wodą i solą		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	Tak w lecie jak w zimie bardzo mało mleka używają a wyłącznie tylko w Dnie wigilijne do Kawy, na jedną osobę wypada około kwartę		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie słodkie mleko		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z kwaśnego mleka wyłącznie do własnego użytku		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bardzo mało żadnych zapasów nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	—	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Tak w lecie jak i w zimie w dni zwykłe używają sadła bardzo mało masła w Dnie postne olej konopiany.		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc i Boże narodzenie		—
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Przeważnie wieprzowinę		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	zwykle gotują	—	
18. Czy używają drobiu?	nie używają żadnego drobiu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 funtów	na jednego jeden	kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	używają ryb nie	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód	do picia	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Marchew, buraki,	cebule, czosnek ogórki,	kapustę kiszoną.
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Groch, bób i	fasolę używają	do gotowania
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Krup i kaszy używają	hreczanej, jęczmiennej,	przenaczni jaglanej
		które sami	wyrabiają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Używają mąki	przennej żytnej hreczanej,	jęczmiennej, którą
		sami	wyrabiają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych grzybów podpiekanie		suszonych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	—	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone	i gotowane	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	ani kawy ani herbaty	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Z owoców robią śliwki suszone	gruszki i jabłka	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Przeważnie	raz dziennie	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę, mniej piwo i miód.		—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Na jedną osobę przeważnie wypada wódki w przeciętnie 20. litrów		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	—	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni a adwentowe i tygodniu wielkim	Dnie wszystkie	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nabiału nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	jedna czwarta bogatych dwa czwarty mniejzamożnych i jedna czwarta najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?		pożywa barszczem. —	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

199 401

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jaworów Nazwa miejscowości? Wielkie Oczy

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska, ruska i izraelicka Liczba ludności? do 1900.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	pięć razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę	mleko	kawę
	w lecie, w dni postne	Ditto	Ditto	Ditto
	w zimie, w dni zwykłe	Ditto	Ditto	Ditto
	w zimie, w dni postne	Ditto	Ditto	Ditto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z mięsa	z mięsa	z płodów ziemnych
	w lecie, w dni postne	z nabiału	z nabiału	Ditto.
	w zimie, w dni zwykłe	z mięsa	z mięsa	Ditto
	w zimie, w dni postne	z nabiału	z nabiału	Ditto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mięso	nabiał	z płodów ziemnych
	w lecie, w dni postne	nabiał	nabiał	Ditto
	w zimie, w dni zwykłe	mięso	Ditto	Ditto
	w zimie, w dni postne	nabiał	Ditto	Ditto
5. Chleb	jaki jadają	żytni chleb pytlowany	razowy	placki pieczone albo mąka kaczana, albo jęczmienna z domieszką kartofli.
	z czego się składa	—	—	
	czy go sami pieką	częściowo	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	częściowo od sąsiadów	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki	czasami bułki	—
	z czego się składają?	z pszenicznej mąki	z pszenicznej mąki	—
	z kąd je otrzymują?	przeważnie z własnych zasobów	kupują	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Ditto	Ditto	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięso i leguminy	mięso a przeważnie leguminy	leguminy i jarzyny
Nazwy ich?	Ditto	Ditto	Ditto
sposób przyrządzania?	wykwintny	zwykły	primitywny
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litry	litr	czasowo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litra	pół litra	Ditto
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w wszelkich formach	w wszelkich formach z wyjątkiem śmietany i śmietanki	zbierane mleko słodkie i kwaśne, rzadziej maślanki
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	z kwaśnego	—
12. Czy używają masła?	masła	rzadko masła	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione i solone	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno i do potraw	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła i słoniny	przeważnie słoniny	sadła czasami
14. — w lecie, w dni postne	masła	masła i oleju	—
14. — w zimie, w dni zwykłe	masła i słoniny	przeważnie słoniny	—
14. — w zimie, w dni postne	masła	oleju	—
15. Jak często spożywają mięso?	z wyjątkiem dni postnych codziennie	w niedzielę i święta	w dni uroczyste
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowiny	czasami wołowiny	
16. — krowina	krowiny	—	
16. — cielęcina	cielęciny	" cielęciny	świniny
16. — baranina	baraniny	" baraniny	
16. — świnina	świniny	" świniny	
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	zające i drób i sarnie	—	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone	gotowane i wędzone	gotowane i wędzone
18. Czy używają drobiu?	używają	rzadko	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 kilo	30 kilo	5 do 10 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb a rzadko śledzi	rzadko ryb a śledzi więcej	tylko śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają miodu do pieczenia i do smarzenia konfitur	miodu do spożycia.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchwi	marchwi	—
buraki	buraków	buraków	—
karpiele	karpieli	—	—
kalarepa	kalarepy	—	—
cebula	cebuli	cebuli	—
czosnek	czosnku	czosnku	—
ogórki	ogorków	—	—
kapusta świeża	kapusty świeżej	—	—
„ kiszona	„ kiszonej	kapusty kiszonej	kapusty kiszonej
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	—	grochu	grochu
bób	—	bobu	bobu
fasola	—	fasoli	fasoli
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	kukurudzy	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają	sami wyrabiają	wszystko kupują w sklepach
jęczmienne	hreczane	hreczane jęczmienne i jaglanne, pszennych	
jaglanne	jęczmienne		
przenne	jaglanne, pszenne zaś kupują	zaś nie używają	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	robią zapasy mąki pszennej	robią zapasy mąki pszennej	kupują w sklepach pszenną, żytnią, hreczaną i kukurydzianą
żytnia	żytniej	żytniej	
owsiana	—	—	
hreczana	—	hreczanej	
jęczmienna	—	jęczmiennej	
kukurydzana	—	—	
ziemniaczana	ziemniaczanej	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych i marynowanych	tylko świeżych	świeżych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	do mięsa	za jarzynę	jako jarzynę
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	wypiekają	wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	wszystko robią	tylko owoce suszone	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	4 razy	3 razy	dwa razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	ditto	ditto	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo	piwo	—
miód	miód	miód	—
wino	wino	—	—
wino owocowe	wino owocowe	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry	12 liter	6 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	likierami, piwem i winem	wódką, piwem i miodem	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	(trzy) dni jeden	trzy dni	trzy dni
w tygodniu adwentowym	trzy dni	ditto	ditto
w tygodniu wielkiego postu	ditto	6 dni z wyjątkiem niedzieli i święta	cały post
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	używają	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na sto biednych przypada w przybliżeniu 50 mniej zamożnych a 1 bogaty.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	używają wyż wymienionych pokarmów	używają wyż wymienionych pokarmów	używają grysu i kubury ziemniaki
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—	—	—

200

402

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Jaworów Nazwa miejscowości? Wierzbiany (z 18 przysiółkami)

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? ruska (z 10 rodzin szlachty i 10 rod. żydów) Liczba ludności? 2235 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie	czasem ino raz na dzień
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	jaglany klejek zabielony mlekiem zwany „wodzanyk?"	zupę kartoflaną z mlekiem lub bez	kartofle posne, gotowane
	w lecie, w dni postne	kartofle pieczone, huby, chleb,	kartofle posne gotowane	
	w zimie, w dni zwykłe	zupę kartofl. - zaciakę, z mlekiem	kapusniak z kartoflami	zupę kartoflaną posną
	w zimie, w dni postne	to bez mleka.	barszcz z hubami, chleb	kwas kapuściany z kartoflami
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z zieleniny mlody kwaszana lub pieczona, chleb, kartofle, omaszone lub nie	barszcz, kartofle kapusta, omaszone lub nie	kwas z kapusty - kartoflami, kapustę - kartofle jeśli są, najczęściej posne. Kisel. -
	w lecie, w dni postne	to - lecz wszystko posne	kwas z kapusty, kartofle kapustę, lecz posne	
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz, kapustę, kaszę na kartoflach zdobrany, omaszone lub nie	zupę kartoflaną, kapustę, kartofle omaszone lub nie	to
	w zimie, w dni postne	to lecz posne..	to lecz posne. -	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zacierkę z mlekiem lub kartofle, chleb. - zupę kartoflaną. -	kartofle, czasem zacierkę, omaszone lub nie	kartofle najczęściej posne, huby wielkiego rodzaju, zacierkę - a gdy to jest bardzo marka, to podbijają mąką - często też podbitą wodę mąką jęczmienną - zwaną „podbiorka"
	w lecie, w dni postne	to lecz posne		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle gotowane omaszone, zacierkę z kartoflami..	kartofle, lub zupę kartoflaną najczęściej posną.	
	w zimie, w dni postne	to posne wszystko.		
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy	żytni, jęczmienny, lub owsiany.	owsiany jęczmienny, z mieszaniną krzemiennej łuski. -
	z czego się składa	z czystego żyta. -		
	czy go sami pieką	sami.	sami	sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	—	—	—
	z czego się składają?	—	—	—
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na krowinym cieście, później zamieszają i pieką w zwykłym piecu	Ne	Ne
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	potrawy roślinne	Ne	Ne
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kasza, groch, pencak, bób. – Kartofle, pierogi	kwas, kapusta, bób, kartofle, kluby	kwas, kapusta, kartofle, bób, kluby. –
sposób przyrządzania?	gotują	gotują	gotują.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	mleka mało używają, ~~bo~~ mało też mają, dla tego że nie odpowiednio żywią bydło, a trzymają tylko niecej na dla obornika. – 10 litr. na osobę przez rok. –	Ne	przeważnie mleka nie używają. –
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, niezbierane	Ne	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	bardzo mało. – krowiego krasnego	nie	—
12. Czy używają masła?	jeśli ma, to sprzedaje. –	nie robią masła	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj zupełnie nie używają. jaja sprzedają.	jaja sprzedają	jeśli ma to sprzeda. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoninę, sadło, (kupują)	—	—
w lecie, w dni postne	olej. –	olej	—
w zimie, w dni zwykłe			
w zimie, w dni postne	Ne Ne		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc, prawnik, i w jesieni czasem, jak zabije barana	Na Wielkanoc	Na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~		—	—
~~krowina~~		—	—
~~cielęcina~~		—	—
baranina		—	—
~~świnina~~	bardzo mało, chyba na Wielkanoc	— Ne	— Ne
~~jakie inne (konina, zające~~, króliki i t. d.)		—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane. –	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 do 5 funtów	z ½ kilograma	z ¼ kilogr.
20. Czy używają ~~ryb~~? śledzi?	w dnie postne używają	czasem używają	mało używają -
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie	nie	
buraki	mało	mało	
~~karpiele~~	nie	nie	
~~kalarepa~~	nie	nie	
cebula	mało	mało	
czosnek	mało	mało	
ogórki	mało	nie	
~~kapusta świeża~~	nie		
„ kiszona	musi być w każdej chacie	jest wszędzie	jest wszędzie
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	służy jako omasta do kapusty, i tak jedzą gotowany, - czasem z barszczem	groch i bób używają w braku chleba. -	bób używają w braku chleba którego już nie mają od Bożego Narodzenia
bób	gotują i jedzą sam, lub z barszczem		
fasola	mało używają	—	
~~soczewica~~	nie mają		
~~kukurudza~~	nie sadzą. -	—	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają	mało używają	—
jęczmienne	mało robią. -	mało używają	—
jaglanne	używają jako omastę do kapusty, barszczu i zasierki	używają jako omastę, do kap. barszcz.	bardzo mało używają
przenne	nie używają	nie używają	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mało używają i wyrabiają	—	—
żytnia	robią wtedy, kiedy potrzebują	tak	mało używają
owsiana	tak	tak	bardzo często —
~~hreczana~~	zapasów żadnych robią nie	—	—
jęczmienna	tak	tak	mało używają
~~kukurydzana~~	—	—	—
~~ziemniaczana~~	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają wielkiego rodzaju z wyjątkiem jadowitych, i jedzą lub świeże lub suszą na zimę i używają do barszczu. –	Tę	Tę
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	bardzo mało.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	Tę	Tę
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie –
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy. –	dwa razy	dwa razy. –
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 24 litry	do 32 litry	do 30 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę	wódkę	wódkę
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni 7 dni 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nigdy nie używają, – uważa to za największy grzech. Lecz wypić ½ litry wódki w dzień postny to nie na grzech.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1% zamożnych, 50% mniej zamożnych. – reszta biednych –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kabanos, bobem, kapustą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

T. Kozderkaul

24. 201 404

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kałusz Nazwa miejscowości? wieś Mystów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } nieurodzajna

Narodowość ludzi? Rusini, Polaki i Żydzi Liczba ludności? Rusinów 762. Polaków 31 Żydów 34 razem 827.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	Rownież, jak w lecie, tak i w zimie, jest zwyczajem, jeść trzy razy dziennie. Obiad-południem kolacja.	Toż samo tak!	tylko w przednówku, albo bez zarobku, dwa razy, a czasem i raz, jeżeli niema za co kupić. a gdy mają zarobek, to razem żyją jak i bogatsy.
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Tak w lecie, jak i w zimie, chleb i nabiał. rzadko bardzo znajduje się mięso. Któren ma podostatek oleju konopnego lub lanego, jada kapustę, kartofle, barszcz i mamałygę, kyszyrudzaną a czasem ma i gołąbki.	tak to samo	tego wszystkiego niemają, zawsze tylko kartofli kapustę z mąką kukurydzianą i tak zwany żur — jak mają zarobki to się rownają bogatszym — przez kupno.
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Rożnicy niema jak w lecie tak i w zimie — chleb, barszcz sowarzony lub burakowy, kapusta, kasza na mleku a czasem robią pirogi i kartofle — toż samo — pożne z olejem. bardzo mało karmią pacuna i bydła, dla siebie na omastę i mięso. i pod czas świąt wielkanocnych nie troszcą się o mięso.	Starają się wyrownać razem przez kupno — czasem przez zarobek a czasem jak do urodzaju i swoje mają tylko najwięcej jest u gospodarzy że podczas urodzaju w przednówku żyta i kukurydzę nie kupują.	w razie robót i dobrych zarobków, rownają się poprzednim — Najwięcej w słoty i wzimie cierpią niedostatek i przepędzają cały dnie na kartofle i kapuście
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne }	Na wieczerzę niema zmiany tylko czasami zacirka albo kulesza z mlekiem albo całkiem pożne. tak w lecie jak i w zimie	Rożnica bardzo mała.	
5. Chleb { jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Chleb jadają najwięcej żytni z mąki w wody i soli. a czasem w braku żyta i jęczmiony, albo kukurydziany — Pieką sami.	tak samo tylko w braku swego zboża muszą kupić i sami pieką —	Po najwięcej kupują mąki żytnej i pieką, a najwięcej kupują kukurydzianej i z mamałygą żywią się albo tak zwanym żurem — tylko polewką.
6. Inne pieczywa { jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują? }	Żadnych innych pieczyw nie używają oprócz chleba, placków i czasem pirogów.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Bierze ciepłej wody, zasala solą, do smaku daje mąki do dzieży lub niecek rozczynia ciasto w dzieży a gdy przez czas pozostawione rozkisznie się, dodaje mąki i miesza ręką dobrze, pozostawiają jeszcze do kiszenia	oprócz chleba, jak brakuje chleba, dają do korytą mąki jaka jest, dodają wody i soli wymieszą żeby się ciasto trzymało rozgniecą dłonią na łopacie i tak w piec sadzają.	również wszystkie przyrządzają.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	palą dobrze w piecu i zaraz po dobrem napalenie wsadzają łopatą w piec.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	W ogóle potrawy są: Barszcz burakowy, serwatczany, Kapusta z kiszona, Kartofla nazupa, Kartofle tłuczona i pieczona, Kasza z krupnikiem, ryżanych, pokrajanych i owianych czasem i z jagieł. W postne dni z olejem lub całkiem nie omaszczone a wzwykłe dni z mlekiem, masłem lub słoniną. Do barszczu dodają pieprzu, liście bobkowe i krup lub jagieł tak i do kapusty. Wzwięta czasem dodają wieprzowiny a najwięcej używają, czyr na wodzie zatłuczona mąka i zasolona którą po ugotowaniu rozpuszczają zimną wodą lub mlekiem.	Nie różnią się tylko jak niema zarobku albo nieurodzaj. Fasoli gotują z śliwkami kluczą i do barszczu używają	jak niema zarobku albo i burakami i suchą z solą, groch także i bób.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Tak w lecie jak wzimie używają	mleka, którzy mają krowy i jak długo dają krowa mleka,	wszyscy jadą, późno całkiem.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Na tak długo jedzą z mlekiem, a jak mają więcej krów jest więcej mleka i	przestanie mleko tak więcej używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Tak — słodkie z czyrem z ma, małygą, tak i kwaśne lub z kartoflą niezbieranego nie używają, tylko zbierane, bo zmiętany robią masło śmietanki nie	wiedzą zbierać a maślankę jak i kwaśne mleko używają	I najbiedniejszy ciągnie się na krowę, a taki ci go nie tylko wtedy jak sobie kupi krowę lub wyprosi.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego.	Ktoren ma więcej krów robi więcej sera, a mniej krów mniej sera.	także
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła bardzo mało używają, jednak zapasy naziną robią wyrobione masło solą i do faszki składa ale najwięcej	sprzedają żeby co innego kupić do pożywienia albo odzienia.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	W potrzebie zaprawiają barszcz i robią jajecznicę, tylko na wielkanoc gotują	najwięcej i dają do ciasta t. j. bułka duża i baba także sama tylko więcej jaj.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Zima od lata w omaści, nie robi różnicy, tylko że w dni zwykłe używają masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	słoniny lub sadła, jeżeli jest — a w dni postne z olejem albo tylko z cebulą		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	lub czosnykiem i innemi jarzynami przyprawami.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso zaledwie bywa w święta Bożego narodzenia i na wielkanoc.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Najwięcej jadają mięso świnne rzadko kiedy się zdarzy wołowiny, krowiny lub cielęcini kupują w mieście.		tylko na jakąś okazję wol,
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują najwięcej rosół do którego dodają pietruszki cebulmarchwi i t. p. a świniny którem w zimie zabije pasiuka na sala mięso i słoninę w beczułkę albo wędzi w kominie nasolono a uwędzono i nasolone w beczułkae składa do spiżarni dowżycia niektórzy dodają do zobi, galitry i kołędry.		
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało, i dla chorego żałują zabić.	tylko wywodzą i hodują na sprzedaż	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Można liczyć z tem, że najwięcej miejskich, w mieście w przekupek żydzą. – na jednego w przeszcie	biedaki pod czas jarmarków lub innych potrzeb słoniny, mięsa, kiełbas lub zimnych nóg kupują i 4 kilogramy rocznie. –	
20. Czy używają ryb? śledzi?	Na całą wieś jest kilkuset że omyją a śledzie także w postne dnie w mieście do barszczu.	łapki i używają i drugim i na wigilię nabiera każdy kupuje jednego lub dwa śledzi	udzielają ale bardzo mało ryb
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Zaledwie jest pięciuch ze mają malenkie pasieki z których tylko na wigilię do kuti używają – a resztę sprzedają. –	najwięcej 12. albo 15 ulów	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Na zimę robią zapasy.		
buraki	buraki, marchew, rzepę, brukiew,	cebulę, czosnek, ogórki i kapusta kiszona.	
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Groch, bób, fasola i kukurudza są używane najwięcej zamiast chleba		
bób	do barszczu, i kapusty – groch i fasolę często także kruszą do chleba lub mamałygi.		
fasola	fasoli także gotują z burakami i śliwkami w dnie postne.		
soczewica	Kukurudzę mielą na mąkę i kroupy – pieką placki, gotują mamałygę i także zwa-		
kukurudza	ny ożyr, czyli polewkę z kroup zasypują barszcz, robią kaszę i gołąbki. –		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? jęczmienne	Tak hreczane, jak jęczmienne i jaglane którzy mają żarnami we młynie lub na		
jaglanne	strzepach wyrabiają a którzy niemają swego zboża kupują w mieście lub w sklepach		
przenne	wiejskich żydów. Przenych krup wcale nie robią i nie używają. –		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Mąki używają: przennej – żytniej, owsianej, hreczanej, jęczmiennej i kukurudzianej i robią		
żytnia	zapasy ile możności wedle urodzaju i dostatku każdego zboża – a którzy niemają to kupują		
owsiana	w mieście lub we wsi w sklepach żydowskich. –		
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana	Ziemniaczanej mąki wcale nie robią i nie używają. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają najwięcej, szczególnie tylko świeże smażone, pieczone, podpiekają w piecach nazimę którymi zaprawiają kapustę i tak zwane skroborachi marynują na zimę.	ś., bukowiów i dębowców i suszą do przyprawy potrawy Kozary, berezak i podsadki różne potrawy i gotują z	świeżo smażonych z masłem a najwięcej sprzedają. Holubiery najwięcej świeże smażone mało z burakami.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Z ziemiaków starają się jak	najwięcej robi zapasów	i najwięcej nemi żyją
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba?	Najwięcej gotują w łupinie. Gotują obierane kluci w maśle a najwięcej używają pieczonych	po obierają, pozolą i sturą do mutrie z mlekiem słodkim lub w piecu zamiast chleba. Na	Bersoczu do kapusty zachleb z cebulą gotują także zupę. Na zamienę mało używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	W braku mąki trą na tarku	dodają mąki i pieką placki	w braku chleba
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy wcale nie piją, a herbaty na całą wieś jest trzech	ze czasami	używają zamiast wódki
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Żadnych konserwów nie robią, tylko suszą na zimę potraw wcale późne.	tylko suszą na zimę	Do gotowania i zaprawiania
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Jak w lecie tak i w zimie mają	zwyczaj dwa razy dziennie	palić rano i wieczór
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódki nad miar piją, a piwo i miód wina bardzo rzadko używają — żadnego	tylko ci, którzy od wódki za przysięgą albo się zarzekli	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Liczą z weselami pogrzebami i	innemi wartami	wynosi na jednego 30 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Najwięcej wódką a którzy wódki nie piją piwem raczą się miodem.		tylko w braku piwa
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W tygodniu dwa dni, środa i piątek. — Adwent cały, i wielki post cały nie używają nabiału, ani mięsa, tylko całkiem postne potrawy z olejem.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Żadnego nabiału w postne dni nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Wprawdzie żadnego niema zamożnego — tylko jest że 12. że mają grosz na swoją potrzeb- a zboża lub jeszcze żeden niema zarobu, z jednego na drugi rok przejdzie — a reszta wszystkie muszą grosza zyczyć na co potrzeba, a potem zarobi albo bydle sprzeda i oddaje, a potem żyje w banku lub w żydów.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku, prócz znanych pokarmów zbierają czyli plewią — to, bodą — i pokrzywę — gotują siekę, dodają trochu mąki i soli zamażą i tak żyją albo i chorują. — Po urodzajnych gruntach gdzie indziej płacą za morg pola 200 albo 300 złot. a tutaj zaledwie za morg 30. a najwięcej 50 złot płacą tak grunta nie wydatne — żyją z zarobków		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Żadnego niema, bez kawałka własnego gruntu. — Najuboższy ma morg albo dwa a najzamożniejszy najwięcej 20 morgów lecz ziemia bardzo nieurodzajna żadnego zboża nie sprzedają — tylko w przykrej potrzebie owsa stoczec albo dwa — Majętniejsi kupują pole bydło, pod hodują i pole obrobią — sprzedają, zrywają ile potrzeba na zapłacenie podatków i innych potrzeb a zresztą znowu kupują. — A najwięcej z żydami handlują — dzielą się zarobkiem i bydłem.		

Myślowice dnia 15 maja 1891.

Dyróff

202 406

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kałusz Nazwa miejscowości? Niebytów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Niebytów położony na równinie, jednak okolony z południa z zachodu i wschodu górami i ma charakter górski. Przeciętne oddalenie gór wynosi 3/4 mili.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba z wyjątkiem ogrodów na których budynki wiejskie stoją jest nieurodzajna.

Narodowość ludzi? Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	To samo co w zimie tylko bryndzy nie jedzą.	Kapusta z kartoflą, albo z strączkami z popatrzami, kisielica, mamałyga z mlekiem.	To samo co mniej zamożni jedzą tylko wszystko bez nabiału
	w lecie, w dni postne	barszcz lub kapusta ze strucz: potrzeczami lub kartoflami bez wszelkiej omasty lub mamałyga z zgotowanym oykenem	To samo co najzamożniejsi	
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z fasolą, kapustą z kartoflami z chlebem wszystko omaszczone słoniną, lub bryndzą mamałyga z mlekiem.	To samo co w lecie	
	w zimie, w dni postne	To samo co w lecie	To samo co najzamożniejsi	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad taki sam jak śniadanie	Obiad taki sam jak śniadanie	Obiad taki sam jak śniadanie
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Żytni cyr z mlekiem kartofla z mlekiem kwaśnym, cyr kukurydziany z mlekiem kawałek chleba, kapu. i placek i.	Mniej zamożni jedzą to samo co bogacze	Cyr owsiany albo kukurn. Dziany bez nabiału Kartofla ze solą kasz owsiany i placek wypiekany z mąki i.
	w lecie, w dni postne	To samo co w dni zwykłe bez nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe	To samo co w lecie		
	w zimie, w dni postne	To samo co w lecie		
5. Chleb	jaki jadają	żytni, owsiany, pszenny	Mniej zamożni jedzą taki sam chleb ale przez potrzebę obchodzą się bez chleba	Najbiedniejsi konsumują taki sam chleb, tylko rzadko kiedy jedzą. Chyba jeżeli zarobią u bogacza.
	z czego się składa	czasem ciasto zarabiają z kartoflami.		
	czy go sami pieką	Sami go pieką		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	rzadko		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kapu. i placek upieczony z mąki.	Tak samo jak najbogatsi	Tak samo jak najbogatsi
	z czego się składają?	Tylko na Wielkanoc ciasta nie kraszonego.		
	z kąd je otrzymują?	Sami pieką, pszenną mąkę i.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Całkiem pojedynczo	Całkiem pojedynczo	Całkiem pojedynczo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Na Wielkanoc przygotowują baraki z mięsem, kapustę ze słoniną, pasóż pojedynczy z baraniny, parsecz posonek, kaszę jaglaną z mlekiem, i mleko kwaśne. Dwarocznie. Całkiem pojedynczy	Tak samo jak bogacze	Najubożsi jedzą to samo co najbogatsi, gdyż idą do bogaczów na Wielkanoc a bogacze im to samo dają co sami jedzą.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Ilość mleka dziennie przypada przeciętnie na 1 osobę, tylko w nie postnych Dniach. W postnych Dniach nawet Dziecko nic nie dostaje.	Tak samo jak najzamożniejsi, tylko rzadziej używają mleka	Najubożsi bardzo rzadko kiedy mleka jadają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najzamożniejsi jedzą mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietankę maślankę	Tak samo jak najbogatsi tylko znacznie rzadziej	Najubożsi jedzą na porze do 20 razy nabiał w tej samej formie co najbogatsi.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery z mleka krowiego tylko na nie Wielkanoc robią zwierzęcinę z mleka owiec wyrabiają bandzy	Tak samo jak najbogatsi, tylko zimnej bandza mają	Najbiedniejsi mają tylko tyle co pokostają bandza
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła nigdy nie używają	Masła nigdy nie używają	Masła nigdy nie używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj wcale nie jedzą, ani też do potraw nie używają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słonina sadło, smalec	To samo co bogacze tylko znacznie rzadziej używają.	Omasty nie używają
14. — w lecie, w dni postne	żadnego tłuszczu		
14. — w zimie, w dni zwykłe	To samo co w zimie		
14. — w zimie, w dni postne	żadnego tłuszczu		
15. Jak często spożywają mięso?	W jesieni i zimie używają do 3 razy na tydzień	Mniej zamożni używają mięsa 1 na tydzień	Dwa razy na rok tj. na święta Wielkanocne i Boże narodzenie.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina	bardzo rzadko	Tak samo jak najzamożniejsi.	Najubożsi tylko baraninę jedzą
16. — baranina	Najczęściej baraninę		
16. — świnina	rzadziej świninę		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso ~~ugotują~~ ugotowane tylko jedzą, pieczeni nigdy.	Tak samo jak najbogatsi	Tak samo jak najbogatsi
18. Czy używają drobiu?	Nigdy	Nigdy	Nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 funtów (25 Klg)	25 funtów (12½ Klg)	4 funty (2 Klg)
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają	Używają tylko rzadziej jak bogacze	Używają ryby częściej niż bogacze, gdyż mają rzaz rzeźni
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W ilościach mają tego produkcie pszczoły i ci ~~tylko~~ sprzedają miód sami jedzą tylko na święta.	Nie używają	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	nie	Tak samo jak najzamożniejsi tylko mniej zapasów	Tak samo jak najzamożniejsi tylko mniej zapasów
buraki	mają		
karpiele	nie		
kalarepa	nie		
cebula	mają		
czosnek	mają		
ogórki	nie		
kapusta świeża	mają		
„ kiszona	mają		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	Kłócony i ziarnami	Tak samo jak najzamożniejsi	Tak samo jak najzamożniejsi
bób	ziarnami		
fasola	kłóconą i ziarnami		
soczewica	—		
kukurudza	tylko mąkę kukurudzianą		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	—	Tak samo jak najbogatsi tylko rzadziej	Tak samo jak najbogatsi tylko rzadziej
jęczmienne	—		
jaglanne	~~jestże~~ gotują kaszę jaglaną i jagły kupują		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają	powyżej robią sobie zapasy a powyżej kupują	Tak samo jak najbogatsi, tylko mniej zapasów robią a więcej kupują
żytnia	używają		
owsiana	używają		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	używają		
ziemniaczana	—		

~~Mąki~~ Tak samo jak najbogatsi tylko przennej mąki nie używają, zapasów bardzo mało ~~je~~ robią a więcej kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów suszone i świeże gotowane	Tak samo jak najbogatsi	Tak samo jak najbogatsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią na całą zimę	Robią na całą zimę	Robią na całą zimę
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	suche, kłócone, pieczone	Tak samo jak najbogatsi	Tak samo jak najbogatsi
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone gruszki i jabłka suszone	Tak samo jak najbogatsi	Tak samo jak najbogatsi, tylko w mniejszej ilości
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	piją / piją	Mniej zamożni tylko piwo piją	nic nie piją
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nic	nic	nic
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem	piwem	nicem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Środa i piątek / 42 Dni / 47 Dni	razem posta w Wielkych 40 dniach	175 Dni w roku jadnego nabiału nie jedzą
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 30% / Średnich 45% / ubogich 25%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nic czem innem tylko tymi samymi potrawami, które powyżej wymieniono, jednak kartofli i kapusty najwięcej.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Na podstawie zeznań Zwierzchności gminnej spisałem: Gdzgocica nauczyciel		

203 408

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kałusz Nazwa miejscowości? Nowica górna i dolna

Jaka miejscowość? { górzysta? ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 2761 dusz według kondrypacyi rz. bież.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy w zimie 3 razy	3 razy na dzień tak w lecie jak w zimie.	Stosownie do okoliczności.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe Kapusta z chlebem i barszcz z kartofla, z nabratem. w dni postne Ito postne bez nabratu w zimie: w dni zwykłe Ito w dni postne	To samo co najzamożniejsi lecz bez chleba.	Ito
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe Maślanka z chlebem, barszcz i kartofle. W braku maślanki zastępuje ją mleko kwaśne. w dni postne To samo co w dni zwykłe, lecz bez nabiału. w zimie: w dni zwykłe Barszcz z suszu (owoców suszonych) fasola, bób w dni postne Ito	Barszcz i groch gotowany i mięty, fasola lub bób i kartofle. Ito Ito Z dodatkiem suszonych owoców, rzadko chleba.	Ito To samo stosuje się
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe mleko kwaśne i kartofle w dni postne kartofle z olejem roślinnym. w zimie: w dni zwykłe w dni postne Ito jak w lecie.	Ozyr czyli zacierka z mąki. Ito	Ito Ito Ito Ito
5. Chleb	jaki jadają Żytny i pszeniczny razowy z czego się składa czy go sami pieką Sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Jęczmienny i owsiany z domieszką kartofli	Żytnie mąki, kłosy żyta jęczmienne Tylko z razowego Sami barszcz Bo chleba
6. Inne pieczywa	jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	Mąkę mielona w żarnach lub w młynie rozrabia się wodą, za dodaniem czosnku z poprzedniego pieczywa, zostawia się na 12 godzin, aby wyrosło, a następnie wyrabia się i wsuwa, piekła w piecu	jak najzamożniejsi	Jak na stronie poprzedniej.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapusta, buraczok, groch, zupa z owoców, owoce, kasze na mleku i inne potrawy mączne, nabrot, pierogi z serem i kartoflami. Przetawszystkiem ale kartofle w rozmaitych odmianach jak: pieczone, gotowane mięte, gotowane całe	To samo co najzamożniejsi, lecz w gorszej jakości i mniejszej ilości.	do
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	na dorosłą osobę kwartę na dziecko ½ kwarty	na dorosłą osobę ¾ kwarty na dziecko ½ litry.	do
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, ~~niezbierane~~, zbierane, ~~śmietana~~, ~~śmietanka~~ maślanka.)		Słodkie i kwaśne resztę sprzedają	do
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery robią tylko z mleka kwaśnego i wyłącznie na własny użytek.		do
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Do chleba bardzo rzadko, To samo i do potraw.	nie	do
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	do potraw i osobno	tylko przeszło Wielkanocnych i Boż. Narodz.	do
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Słoniny, masła i sadła / oleju roślinnego. / do	tylko w większe święta	do
15. Jak często spożywają mięso?	do 5 razy na rok.	2 razy do roku na Wielkanoc i Boże Narodzenie	do
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~, krowina, cielęcina, ~~baranina~~, świnina, ~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~		świńskie.	do
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Solone i gotowane.	gotowane.	do
18. Czy używają drobiu?	rzadko	nie	do

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kilogramów	Około 2 kilogramów	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	wyjrają podczas postu.	W dzień wilii Bożego narodzenia Śledzia.	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	Kartofle, marchew, buraki } zakopują się w piasku i tak przechowują przez zimę. ~~karpiele~~ ~~kalarepa~~ cebula, czosnek } wpleciona we wianki ogórki kwaszone. ~~kapusta świeża~~ „ kiszona i. t. d.	Tak jak najzamożniejsi.	Tak jak najuboższi, niejsi, lecz w bardzo małej ilości.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotowany i w zupie bób gotowany fasola Do i zupa lub na kwaśno z zupą owocową ~~soczewica~~ kukurudza mlowa gotowana, dojrzała też służy na czyż (kaszierkę) W. mielona wpierw.	Jak najzamożniejsi.	Do
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (~~tatarczane~~) jęczmienne jaglanne ~~przenne~~	wyrabiają sami.	wyrabiają sami.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna żytnia owsiana hreczana jęczmienna kukurydzana ~~ziemniaczana~~	Zapasy wyjmienitszych mąk robią sami na zimę. — Tak samo jak u najmajętniejszych z wyjątkiem mąki pszennej.	Do

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	na zimę zakopują	w jamy.	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	jak poprzednio jak poprzednio nie	jak najmniejętniejsi	jak najmniejętniejsi
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, ~~konfitury~~)?	i jabłka suszone.	jak najmniejętniejsi	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	piwo bardzo mało	wódka	nic
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 garncy	8 garncy	12 garncy
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni t. j. środa i piątek a czasem i poniedziałek. cały bez wyjątku.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najmniejętniejszych 20% mniej zamożnych 50% całkiem biednych 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W wyjątkach lekich używają grysu i kaszy. Z pierwszego przyrządzają czyr, z kaszy jaryszę —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

204

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kołomyski Nazwa miejscowości? Petranka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 1787

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie		2 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie (obiad)	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta kwaszona, zapraziana mąką, kulemnik. lub proso, barszcz buraczany, barszcz z mąki owsianej (kisel), czer (smuk) bób fasolę, groch; okraszone nabiałem	To samo	To samo
		w dni postne	Te same potrawy bez okrasy lub z olejem, lub z razem suszonych owoców (lisnic)		
	w zimie	w dni zwykłe	Te same potrawy co w lecie.		
		w dni postne	Te same potrawy co w lecie.		
3. Z czego składa się zwykle obiad (południe)	w lecie	w dni zwykłe	z reszty pozostałych potraw z śniadania (obiadu)	To samo	To samo
		w dni postne	Tak samo	To samo	To samo
	w zimie	w dni zwykłe	Tak samo	To samo	To samo
		w dni postne	Tak samo	To samo	To samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	czer żytni lub owsiany zrobiony smuk z mlekiem ziemniaki z mlekiem lub palenta (kutesza) kulemnik. z mlekiem.	czer owsiany z mlekiem, lub ziemniaki z mlekiem.	czer owsiany, ziemniaki groch, fasola, bób, zwykle tak w dni zwykłe jak i postne bez żadnej okrasy.
		w dni postne	Te same potrawy z razem suszonych owoców (lisnici)	Te same potrawy z razem suszonych owoców	
	w zimie	w dni zwykłe	Te same potrawy co w lecie	Te same co w lecie	Te same potrawy co w lecie
		w dni postne	Te same potrawy co w lecie.		
5. Chleb	jaki jadają		Zwykle jadają chleb żytni	Zwykle jadają chleb żytni	Zwykle jadają chleb żytni
	z czego się składa		z mąki żytnej	z mąki żytnej i owsianej zmieszanej razem	z mąki żytnej i owsianej zmieszanej razem
	czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	Placki owsiane (korz)	Placki owsiane (korz)
	z czego się składają?		—	z mąki owsianej	z mąki owsianej
	z kąd je otrzymują?		—	sami pieką	sami pieką

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyn zarobiony ciepłą wodą na kwaśnego ciesto kiśnie, po wykiśnięciu zarabiają mąką rozczyn, który po wyrośnięciu wsadzają w piec.	w ten sam sposób	w ten sam sposób.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Korz: mąkę owsianą zarabiają na letniej wodzie i wypiekają bez kiszenia.	w ten sam sposób	w ten sam sposób.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne potrawy		
Nazwy ich?	Barszcz kuraczany, barszcz kiszony z mąki owsianej, kisel, kapusta, pieniarki, czer rzadki, czer gęsty, sznitka, zdzierka, bób, fasola, groch, wraz z owocami suszonych, pierogi, gołąbki. —	Te same.	Te same.
sposób przyrządzania?	różny		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka na osobę przeciętnie 30 litr.	używają mleka na osobę – 20 litr.	używają mleka na osobę 10 litr.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	„ „ „ „ „ 20 „	„ „ „ „ 15 litr.	„ „ „ „ 5 „
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne	mleko słodkie i kwaśne	mleko słodkie i kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego	wyrabiają z kwaśnego	wyrabiają z kwaśnego
12. Czy używają masła?	masła używają	masła mało używają	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone	solone	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają ani osobno ani do potraw.	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło	masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło	masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	—
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa spożywają rzadko kiedy, chyba niektórzy wszystkie 10 j. na Wielkanoc. w Chramie na frazinkach	tak samo	nie spożywają mięsa.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane.	—
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie używają	Drobiu nie używają	Drobiu nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	przeciętnie wypada na dorosłego człowieka 5 kg.	5 klg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi.	używają śledzi.	używają śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu nieużywają.	miodu nieużywają	miodu nieużywają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	są zapasy	są zapasy	są zapasy
buraki	" "	" "	" "
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	są zapasy	są zapasy	są zapasy
czosnek	" "	" "	" "
ogórki	" " kwaszone	" " kwaszone	—
kapusta świeża	— —	—	—
" kiszona	są zapasy	są zapasy	są zapasy.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany	gotowany	gotowany
bób	"	"	"
fasola	"	"	
soczewica	—	—	—
kukurudza	gotowane i jako kasza kukurudziana	gotowane i jako kasza.	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	—	—	—
jaglanne	kasza jaglana, sami wyrabiają.	kasza jaglana, sami wyrabiają	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	—	—	—
żytnia	używają, robią zapasy.	używają, robią zapasy	—
owsiana	używają robią zapasy	używają robią zapasy	używają robią zapasy
hreczana	— —	— —	— —
jęczmienna	używają robią zapasy	używają, robią zapasy	— —
kukurydzana	używają, kupują w mieście	używają, kupują w mieście	używają kupują w mieście.
ziemniaczana	— —	— —	— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają. gotowane świeże i suszone	używają. gotowane świeże i suszone	używają gotowane świeże i suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone.	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki	wypiekają placki	wypiekają placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę.	piją herbatę.	piją herbatę.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	robią	robią	robią
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone	śliwki i gruszki suszone	śliwki i gruszki suszone
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy.	2 razy.	2 razy.
— w zimie	2 razy.	2 razy.	2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją wódki.	piją wódki	piją wódki.
piwo	piją piwo.	i piwo	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 litrów	10 litry	10 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem.	wódką i piwem	wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni: środa i piątek.		
w tygodniu adwentowym	7 dni.		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 3%		
	mniej zamożnych 52%		
	ubogich 45%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

205

42

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Katowice Nazwa miejscowości? Podhorki

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } po części nizina, zaś w mniejszej części pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna. —

Narodowość ludzi? Ruśini, kilka rodzin Polaków i Żydów. Liczba ludności? 1200. głów.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	potrawy z mlekiem	potrawy z mlekiem.	potrawy z mlekiem.
		w dni postne	potrawy z olejem	potrawy z olejem	potrawy z olejem
	w zimie	w dni zwykłe	potrawy z mlekiem	potrawy z mlekiem	potrawy postne
		w dni postne	Nic z olejem	Nic postne	Nic Nic
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, kapusta, groch, fasola kartofla, kasza jaglanna, kluski, pirogi, ogórki mięso jarzyny - owoce surowe, gotowane i suszone kulesza i zupa z mąki kukurudzianej - owina czyrek. Chleb też musi być.	tak samo jak i najzamożniejsi z tą różnicą iż mniej mięsa i mleka używają, zamiast chleba placek musi być.	jak mniej zamożni z tą różnicą iż jeszcze mniej mięsa i nabiału używają, bo im brak tych artykułów. Obchodzą się tylko przy placku z mąki kukurudzianej
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Kluski z mlekiem, albo kulesza, czyrek, kartofle, lub zupy z mąki	Rozdzaj potraw z obiadu pozostałych, albo dogotowują sobie kulesza, bądź kartofle, lub jaką zupę z mąki	Przeważnie czyrek, kulesza, lub kartofle z rosołem buraczkowym lub ogórkowym sosem
		w dni postne	Też samo, tylko bez mleka -		
	w zimie	w dni zwykłe	Też samo - jak wyżej -		
		w dni postne	Nic z olejem		
5. Chleb	jaki jadają		Przeważnie razowy żytni.	Przeważnie razowy żytni, lecz rzadziej go używają. —	Przeważnie placki - z kukurudzianej mąki, lub żytniej. —
	z czego się składa		—		
	czy go sami pieką		sami go pieką, - wcale dobrze. —	sami pieką, - wcale dobrze	sami je pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				Chleba czasem kupują od żydów. —
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Oprócz uroczystych świąt jak n. p. Boże Narodzenie, Wielkanoc, Zielone Święta i inne używają chleba tylko. Zaś we Święta pieką, z mąki pszenicznej: Kołacze, Kurysze, babki, placki z serem wcale dobrze.		
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	sposób wypiekania chleba taki, jak wyłóżenie należyte – wyrobienie ciasta chlebowego – a ba przy podgniotce – w poprzód – należycie wypalonym piecu.	jest w ogóle znanym, t. j. rozczynienie – potem pieczenie chleba.	
innego pieczywa?	całkiem sposobem piekarskim.	—	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Z lepszych potraw są następujące: Pirogi z serem, albo masłem, albo słoniną. Jaglanka na mleku ugotowana. – Mięso pieczone w śmietanie – do tego mięsa gołąbki z liścia kapusty i jaglami. Barszcz zaprawiany nabiałem – lub z mięsem. Z potraw gorszych są: Kapusta, kartofla, kulebób, groch, fasola, ugotki i zupy mączne pod nazwą: Czyr, zacierka i t. p. Sposób przyrządzania jest całkiem pojedynczy.	umaszczone śmietaną – Mięso pieczone z jaglami. Barszcz zaprawiany kapusta, kartofla, kulebób, groch, fasola, ugotki i zupy mączne pod nazwą: Czyr, zacierka i t. p. —	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Co dzień kwarta na jedną dorosłą osobę	pół kwarty	1/4 kwarty na jedną osobę.
w zimie	Sto.	W zimie mleka nie mają. —	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jadają tylko mleko zbierane – słodkie – kwaśne – maślankę i serwatkę. Śmietany używają jako omasty.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z kwaśnego mleka robią sér – przeważnie na swój użytek.	—	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają tylko jako omasty. – Na zimę zapasów nie robią.		rzadko używają masła —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno do potraw i sporządzają z jaj potrawy		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	Masła i tłuszczów zwierzęcych	jak i najzamożniejsi tylko nie tak często. —	po części słoniny – masła zaś mniej. –
w dni postne	oleju		
w zimie — w dni zwykłe	Masła i tłuszczów zwierzęcych		
w dni postne	oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	raz w tygodniu	tylko we Święta. —	tylko we Święta. —
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	jak i najzamożniejsi	jak i najzamożniejsi
krowina	krowinę		
cielęcina	cielęcinę		
baranina	—		
świnina	i wieprzowinę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
18. Czy używają drobiu?	najczęściej	mniej	wcale nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 20. Kilogramów	około 10. Kilgr.	około 5–8. Kilgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	mniej;	więcej;	najwięcej;
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	wszystkich ta oprócz wymienionych ogrodowizn używają prawie zarówno wszyscy trzej stany włościańskie		—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Grochu, fasoli i bobu używają; a najwięcej Kukurudzianej mąki. — Soczewicy wcale nie. — Z grochu i fasoli robią zupy; a po części jadają z kapustą, lub buraczanym barszczem w dnie postne. —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krup na kaszę – z wyjątkiem pszennych – używają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki – z wyjątkiem owsianej i ziemniaczanej – używają. Przeważnie Kukurudzianej – potem żytniej i t. p. najmniej używają mąki pszennej. — Mąki robią, ze zboża własnego.		Ubożsi kupują w żydów.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają tak surowych, jak i suszonych.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią w znacznej ilości. —	Robią wcale możności. —	wcale nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone.	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie	Nie	Nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie	Nie	Nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją wszystko kawę i herbatę	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	owoce tylko suszą, — ale: jabłka gruszki i śliwki. —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa	Dwa	Dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka, piwo —	wódka — piwo —	wódka, piwo, —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 5. litrów	około 4. litrów	około 3. litrów,
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Po największej części piwem i wódką	tak samo	tak samo.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Środa i piątek / 6. tygodni. / 7. tygodni.	tak samo.	tak samo.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Wcale nie.	—	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). { z całej ludności / ubożsi	1/50. % części	20/50. % części	29/50. % części
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Wiżem innem — tylko zwykłymi pokarmami — tylko w słabej ilości. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najubożsi żywią się w czasie wiosny, lata i jesieni tymi pokarmami co i najzamożniejsi lub mniej zamożni, ponieważ jako najemnicy dzienni robią u tamtych za wikt i dostają gotowkę.		

Bodzewki 14/5. 1891.

Eldrzejczak
nauczyciel.

206 414

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kałusz Nazwa miejscowości? Podmichale

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? - - - - nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? - - - - średnio urodzajna. / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / i / w zimie }	jadają zwykle trzy razy na dzień.	tak samo.	tak samo.
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	w dni zwykłe jadają kartofle z rozcieńczonem mlekiem, barszcz z maślanki lub ze serwatki i kasze z jajecz. w dni postne barszcz z buraków, fasolę, groch lub bób, a czasem suszy gotowany z mamałygą. bo samo jadają co w lecie.	tak samo.	tak samo, tylko z tym wyjątkiem, że nie ma mleka i jada same postne potrawy. —
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	obiad składa się z tych samych potraw co śniadanie, gdyż na obiad zupełnie nawet nie palą	tak samo.	obiad tej klasy składa się zwykle z kawałka suchego chleba lub z placka.
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	w dni zwykłe kartofle z mlekiem kwaśn. czyż ze słodkiem mlekiem lub mamałygę z mlekiem kwaśnem. w dni postne kartofle z ogórkami, albo kartofle pieczone z kapustą. ~ tak samo.	tak samo.	kartofle z ogórkami.
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	~. chleb składa się z mąki jęczmiennej i żytniej. pieką go sami. ~.	tak samo.	tak samo.
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	używają łaksze i innego jak n.p. kołacy na boże Narodzenie i paski na Wielkanoc. składają się one z mąki pszennej i z różnorodnych korzeni. sami pieką. ~.	tak samo.	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba? / innego pieczywa?	rozczyniają mąkę wodą ciepłą, mocają do tego kwaśnego ciasta, ażeby pobudzić do prędkiego kiszenia rozsiadł. Gdy wyjdzie wsiadają, wyrabiając w rękach bochenki do pieca i trzymają go w piecu około 2 godziny. ~ ~.	tak samo	tak samo.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Używają zupełe kartofli, fasoli, barszcz, bobu, groszku, macaułki, kaszy z jajecz i kaszy kukurydzianej. ~. ~. Otre potrawy jadają gotowane. ~	tak samo.	tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	przypada na jednę osobę 1/2 litry dziennie / dto.	tak samo.	przypada 1 litra na tydzi
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie kwaśne, zbierane, śmietany maślanka. ~.	tak samo.	nie używają w żadnej formie prócz mleka kiego i serwatki. ~
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek z mleka kwaśnego.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła świeżego i robią zapasy (solone).	tak samo.	0
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj zupełnie nie używają.	dto	dto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	masła, słoniny, sadła smalcu. / oleju - - - - - - / słoniny i masła. / oleju. - - - -	- - masła / - - oleju / - - słoniny masła / - - oleju.	0
15. Jak często spożywają mięso?	raz na miesiąc	na święta Wielkanocne, na boże Narodzenie i podczas dni wszystych.	tak samo.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowina jadają krowinę / świninę.	tak samo.	tak samo.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso przyrządzają gotowane i wędzone.	tak samo	tak samo.
18. Czy używają drobiu?	czasem używają	0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 ℔ przypada na człowieka dorosłego.	3 ℔	2 ℔.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają.	Używają.	Używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	mają zapasy na zimę.	tak samo.	tak samo.
buraki	" " " " w formie kiszonych.		
karpiele	∅		
kalarepa	∅		
cebula	używają.		
czosnek	dto		
ogórki	używają w formie kiszonych		
kapusta świeża	używają		
" kiszona	dto.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	używają	tak samo.	tak samo.
bób	także		
fasola	także		
soczewica	∅		
kukurudza	mielą na mąkę. ~		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają	tak samo.	używają tylko jagcie.
jęczmienne	także		
jaglanne	także		
przenne	∅		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają	Nie	ta klasa używa tylko żytniej, owsianej, jęczmiennej i kukurydzianej. ~
żytnia	także	używają	
owsiana	także	używają	
hreczana	także	Nie	
jęczmienna	także	Nie	
kukurydzana	także	używają	
ziemniaczana	Nie	Nie.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	jadają tylko podpiątki i grzyby szczyrce. Podpiątki jadają szczyrce a grzyby szczyrce suszą. ~	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią.	także	także
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	ziemniaki jadają gotowane i pieczone całe. ~	także	także
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie	Nie	Nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	także	także
29. Czy piją kawę, herbatę?	Rzadko zupełnie nie piją herbatę	bardzo rzadko.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Wyrabiają powidła, suszą śliwki i gruszki	także	także
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	przeważnie piją wódkę	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 garnce	2 garnce	1½ garnca.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się wódką i piwem	także	tylko wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	dwa dni postu, a mianowicie: środa i piątek.		
{ w tygodniu adwentowym	42 dni. ~		
{ w tygodniu wielkiego postu	42 dni (czterydzieści i dwa dni)		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Ludzi zamożnych jest mniej więcej 10%, mniej zamożnych 30% ubogich 60%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	~ .	~ .	~ .
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	~ .	~ .	~ .

207 416

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kałusz Nazwa miejscowości? Pijło

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? ruscko mieszana Liczba ludności? 1332.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy dziennie	jak obok	jak obok
	w zimie	trzy razy dziennie	" "	" "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb i mleko	chleb i mleko	strawy mączne
	w lecie, w dni postne	strawy mączne	strawy mączne	ditto ditto
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	chleb, kapusta i ziemniaki strawa	chleb, barszcz lub kapusta	barszcz lub kapusta i kartofle
	w lecie, w dni postne	" " " "	" " " "	" " " "
	w zimie, w dni zwykłe	" " " "	" " " "	" " " "
	w zimie, w dni postne	" " " "	" " " "	" " " "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kwaśne mleko z kuleną lub z kartoflą	mączne strawy z mlekiem kwaśnym lub słodkim. —	mączna strawa. —
	w lecie, w dni postne	kartoflę i kapustę z olejem		" "
	w zimie, w dni zwykłe	ditto ditto ditto	" "	" "
	w zimie, w dni postne	ditto ditto ditto	" "	" "
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy.	żytni razowy	" "
	z czego się składa	wodę sól i mąka		" "
	czy go sami pieką	wypiekają sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		rzadko kiedy chleba jadają
6. Inne pieczywa	jakie używają?	—	—	—
	z czego się składają?	—	—	—
	z kąd je otrzymują?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniа na kwaśnem cieście mąkę razową na drugi dzień miesi i piecze chleb		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Baby pieką się na wszystkich z mąki kukurydzianej z dodaniem borowi-		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kapusta - barszcz, fasolę, bób, groch, kartofli, pieczo, pierogi z cieśta, betka - oraz kolesza - smuk - szuponia gołąbki:		
Nazwy ich? / sposób przyrządzania?	Kapustę w jesieni szatkują na zwykłych szatkownicach, układają się z 2 rzędy osadzonych na desce. Kwasza w ogromnych beczkach bez soli między kapustą szatkowaną warstwami układają całe głowy kapusty na robienie gołąbków, które razem kiszą z kapustą szatkowaną i w zimie używane bywa na gołąbki. Które w ten sposób przyrządzają ze liście z tej kapusty się obrywa, układa się rondle kruppy kulomdz. lub prosa zawija układa warstwami w garnek i zalewa rzęsą nalewa i gotuje. Kapustę surową z beczki jedzą z dodaniem cebuli w plastki, potrajają z pieczoną kartofla - kapusta ugotowana pod pramiona kukurydzianą smalą albo jagłami służy do fasoli - bobu - lub kartofel, także robią pierogi z kapusty na post używając na omastę oleja. — ciąg dalszy ↓.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	1/4 litra	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jedzą słodki kwaśne a ze śmietany wyrabiają masło wyłącznie na sprzedaż -	—	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka (ser dziersłoy) przeważnie na sprzedaż		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	na podsmażanę barszcz - na zatkoiczenie zupy ugotowane i na święte wielkanocne jest bardzo wiele gospodyń że jej nielubią jest i przeważnie na sprzedaż -		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie / w dni zwykłe	w lecie mleko ~~ro~~		
w lecie / w dni postne	bez omasty		
w zimie / w dni zwykłe			
w zimie / w dni postne	zalejem —		
15. Jak często spożywają mięso?	w wielkanocne święta i na odpust „tego potakiu" przez cały tydzień chorzy-	przynajmniej dwa razy na rok, a lecz czas nieżałuje sobie i wszystek biedniejsi nigdy nawet i na wielkanocne święta nie jedzą —	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	przeważnie kupują nogi na studzienice (chyżlie).		
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	na wielkanocne święta i przynid		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują root pod nazwą „juszka" kiszą mięso wieprzowinę gotują i pieką wędzonego mięsa nielubią		
18. Czy używają drobiu?	przeważnie dla chorych - a chodują w większych rozmiarach i sprzedają		

dodatkowo ciąg dalszy od 8.

Barszcz z kwaszonych buraków podprawiają mąką kukurydzianą i nazywają go „bełtką" a jajkami zasypany nazywają barszczem —
Fasolę gotują na sucho, zasypują mąką - także jajkami lub tłuszczami kukurydzianemi, którą nazywają „Szuponia"
Bób gotowany na sucho —
Groch gotowany jedzą z kolesza, z barszczem, z kapustą robią także zupę grochową. —
Kartofli pieką, gotują na sucho, kłócone z mlekiem wyrabiają placki „Bulbeinnykli" jedzą ze świeżą a bieduńcy i bez niczego, zupa kartoflana nazywają bulba „z juszką" młode kartofli jedzą z zaciórką, uzyrają ją dwóra i z tego robią pierogi (na wielką uroczystość)
Z jagieł gotują kaszę z mlekiem, zasypują barszcz i kapustę
Zaciórkę robią z mąki przesnej, żytniej i jęczmiennej
Pierogi ser i kartofli, z kapustą, (z jabłkami i z mlekiem upust
Bełtki robią z kwaśnych buraków albo z suszonych jabłek i podprawiają mąką kukurydzianą —
Ser robią z mąki kukurydzianej na rzadko zasypanej
Kolesza albo mamałyga z mąki kukurydzianej na gęsto zgotowana
Smuk przyrządzają sposobem: na gorącą wodę sypią mąkę żytnią albo jęczmienną kłują i wymarzają procem jedzą gęste z mlekiem albo prosne (podobne do kaszanej przeruki).
Szuponia fasola na rzadko zasypana mąką kukurydzianą —
Gołąbki liście kwaszone napełniane kłujami kukurydzianemi albo jagłami a gdzie uboższych ryżem napełniają. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/2 kilograma		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają i gotują z cebulą – śledzi nigdy –		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Li tylko na miód do pieczenia „kutiszczanej" i do wódki		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	kwaszone. i zakopują w jarach		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	w workach		
czosnek	" "		
ogórki	w beczkach kiszone		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	w beczkach		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch			
bób			
fasola	używają do gotowania		
soczewica	—		
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	sami wyrabiają przeważnie krupy z kukurydzy.		
jaglanne	sami wyrabiają		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Li tylko na wigilię mieszają dojo do mętna i tedy jest trebo ogyż twierdzą że najlepsze mąka z prosto z młyna do pieczenia		
żytnia	mają zapasy		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	mąki tej rzadko kiedy używają –		
kukurydzana	najważniejszy artykuł bez którego ani jednego dnia obejść się nie mogą		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	gotują w mizym stanie i to tylko korzeni i stare a młode suszą i sprzedają. stare grzyby suszą do ciebie na zimę —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zachowują do jaru a na zimę trzymają w izbach mieszkalnych pod prześcieradłem czyli Firtlem		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?			
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę piją niektórzy jako lekarstwo na ból		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jabłka i gruszki suszą ze śliwek wyrabiają powidła		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	dwa razy dziennie rano i wieczór		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę — — —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Cztery garnce		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	przeważnie wódką przytem pieczeniami gołębiami bermanem i babą. —		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Dwa dni		
w tygodniu adwentowym	7. tygodni „Pytyprodki" 2. „ „Spasówka"	3–4. tygodni „Petrówka" 10 Dzienna Święcie tj. Jana —	
w tygodniu wielkiego postu	40 dni —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nigdy		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% najzamożniejsi 20% mniej zamożni 70% najubożsi		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	przeważnie mąką ziemniaczaną —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Żywią się jak najoszczędniej starając się o to aby z gospodarstw jak najwięcej zawozdzić i zapłacić celem użycia z uzyskanych pieniędzy na opłatę podatków i na opłacenie odzieży lepszej, którą u siebie nie wyrabiają —		

KWESTYONARIUSZ

209

420

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kałusz Nazwa miejscowości? Wierzchnia

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? średnio urodzajna

Narodowość ludzi? gr. kat. Liczba ludności? 1070.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		" "	" "	" "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	czer z owsianej mąki z mlekiem	kartofla kłucona i chleb	barszcz, kartofle
		w dni postne	barszcz, kapusta, kartofle i chleb,	barszcz, kapusta kartofla	" "
	w zimie	w dni zwykłe	kiselycia, kapusta kartofla	kiselycia, kapusta kartofla	kapusta kartofla
		w dni postne	kiselycia z fasolą, kapusta i kartofla	barszcz z fasolą, kapusta i chleb	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kasza jaglanna z mlekiem, kapusta, kartofla duszona z mlekiem kwaśnem.	kasza jaglanna z mlekiem kapusta i barszcz.	kapusta, barszcz fasola
		w dni postne	kapusta, barszcz, kartofla z ogórkami kwaszonemi.	kapusta, barszcz i ziemiaki pieczone	kapusta, kartofla
	w zimie	w dni zwykłe	kasza z jęczmiennych krup kapusta i kartofla z mlekiem kwaśnem	kłucony groch, kapusta barszcz i chleb	kartofla kłucona
		w dni postne	kapusta z grochem, barszcz i chleb.	" "	barszcz kartofla pieczona.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	zacierka żytna z mlekiem kartofla z słoniną,	betka, kartofla	betka kartofla
		w dni postne	barszcz, kartofla	barszcz kartofla	kapusta, kartofla
	w zimie	w dni zwykłe	kasza jęczmienna, lub jaglanna i kartofla z mlekiem	kartofla zalana barszczem i kapusta z kartofla.	barszcz z fasolą
		w dni postne	barszcz, chleb i kartofla	zacierka żytna, kartofla.	kapusta, kartofla
5. Chleb	jaki jadają		żytny razowy	żytny razowy	placki owsiane
	z czego się składa		z mąki żytnej i kartofli	z mąki żytnej i kartofli mieszają	
	czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pierogi z kartofli z razem krup jęczmiennych lub owsianych mieszają.	pierogi kapusta z kartoflą lub kapami	kapustniaki z kartoflą
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?		sami pieką.	sami pieką	sami pieką.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczynia kartofle a do zamieszki daje kapustę gotowaną lub bób i żytną, jęczmienną a czasem z soczewicą mąką zamiesi i tak wypiekają chleb.	rozczynia kartofle lub barszcz, do zamieszki daje kapustę żytną lub z soczewicą mąką zamiesi.	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	pieką owsiane korze (palamycia)	pieką korze z owsianej mąki.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Potrawy ich z najczęściej są	kapusta z grochem, fasolą lub kartoflą tłuczoną barszcz, z grochem tawską czyli soczewicą, podprawionem ocetem.	Bełka z mąki żytnej kapusta, barszcz z fasolą
Nazwy ich?	kapusta z grochem lub fasolą i kartoflą tłuczoną barszcz z grochem, tawską czyli soczewicą, z czosnkiem		rzepa suszona gotowana, marchew suszona
sposób przyrządzania?	kaszę jaglaną, z ucrup jęczmiennych lub owsianych a obmaczą, sól słonina kwaśne mleko kisielica robi się w ten sposób. z owsianej mąki na prasi na noc a potem rano do gotowania przecedzi przez rzeszoto i tak gotuje.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w lecie przypada na jedną osobę 1/4 litr.	1/4 litr	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " 1/6 "	1/6 "	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne i maślankę	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego na własny użytek.	tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają	używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	20 kilg. solone	10 kilg. solone	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	sprzedają	sprzedają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, sadło	sadło	
14. — w lecie, w dni postne	olej	olej	Kupują olej
14. — w zimie, w dni zwykłe	słonina sadło	słonina	
14. — w zimie, w dni postne	olej.	olej.	
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy w roku: na prawdnik, na święta Bożego Narodzenia i S. Wielkanocne	tak samo	Święta Wielkanocne
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	krowina	krowina	
16. — cielęcina			
16. — baranina			
16. — świnina	świnina	świnina	świnina
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	sprzedają	sprzedają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kilogr.	1 kilogr.	1/2 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	w post kupują śledzi	w post śledzi	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	kupują do kuti w święta Bożego Narodzenia 1/2 kilogr.	1/4 kilogr.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	na zimę zakopują i suszą 2/4 hektolit.	1/4 do 1/2 hektolitr.	
buraki	zakopują w jarach 20 do 30 hektolitr	20 do 25 "	1/4 do 1 hektolitr
karpiele	nie znachodzi się —	nie znachodzi się	nie ma
kalarepa	bardzo mało	bardzo mało	nie ma
cebula	przechowują na strychu w siance 10 do 15 hl.	6 do 10 hektolitr.	1/4 do 1/2 hektolitr
czosnek	przechowują w wiankach 1/4 hektolitr	1/8 do 1/4 "	1/8 do 1/4 "
ogórki	kwaszą 1/2 hektolitr do 1 "	1/4 do 1/2 "	1/4 do 1/2 hektolitr
kapusta świeża	mało się znajduje	mało się znajduje	nie ma
" kiszona	trzymają w beczkach 6 do 7 hektolitr	4 do 6 hektolitr	2 do 3 hektolitr
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	używają do barszczu, kapusty i kluczony do chleba jako omaśta. 2 do 6 hektolitr.	1 do 2 hektolitr	1/8 hektolitr
bób	— 1/2 do 2 hektolitr	1/2 do 1 "	" "
fasola	używają do kapusty, barszczu i zamiast chleba 1 do 2 hektolitr	1/2 do 1 "	1/2 "
soczewica	gotują całą i zaprawiają czosnkiem używają 2 do 5 hektolitr.	1 do 3 "	nie ma
kukurudza	używają 1 " 2 "	1/2 do 1 "	1/8 hektolitr.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają na żarnach	wyrabiają	nie ma
jęczmienne	sami wyrabiają na żarnach	"	wyrabiają
jaglanne	na stępach "	"	nie ma
przenne	na żarnach	"	nie ma
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	sami mielą lub odwożą do młyna 2 do 3 hektolitr	1 do 2 hektolitr	nie ma
żytnia	" " " " 3 do 4 "	2 " 3 "	1/2 do 1 hektolitr
owsiana	" " " " 1 do 2 "	1/2 do 1 "	nie ma —
hreczana	nie robią	—	— — —
jęczmienna	sami mielą lub odwożą do młyna 2 do 3 hektolitr	1 " 2 "	— — — —
kukurydzana	nie mielą	—	— — —
ziemniaczana	nie ma	—	— — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają różnych surowych i suszonych od 20 do 30 kilogr.	od 15 do 20 kilogr.	20 do 25 kilogr.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	30 do 70 hektolitrów	20 do 50 hektolitr.	5 do 10 hektolitr.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	jedno razowo na śniadanie lub obiad i wieczerzę spożyją 1/4 hektolitra	na cały dzień 1/4 hektol.	dziennie 1/8 hektolitr.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają jako domieszki do chleba.	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki i pierożki.	wypiekają placki i pierożki	wypiekają placki i pierożki
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie piją	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią, ponieważ brak ogrodów owocowych	nie robią. —	nie robią. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	palą dwa razy	dwa razy	dwa razy
— w zimie	" dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	przeważnie piją wódkę i piwo	piją wódkę i piwo	piją wódkę
— piwo	mało	piwa nie piją	piwa nie piją
— miód	miód	miodu nie piją.	miodu nie piją.
— wino	nie piją	wina nie piją.	wino nie piją
— wino owocowe	nie piją.	wino owocowe nie piją	wino owocowe nie piją
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litr	1 litr.	1/2 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	raczą się wódką i piwem	wódką i piwem	wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	post w zwykłym tygodniu jest środa i piątek to jest 2 dni		
— w tygodniu adwentowym	przed Narodzeniem Pana jest 6 tygodni i w każdym tygodniu po razu 7 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	wielkiego postu jest 6 tygodni a jeden tydzień przed W. postem w którym tylko nabiał jedzą i w każdym tygodniu po razu 7 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału (mleka, masła) w każde dni mają na omastę gotowany kiszony groch, fasola, barszcz, kapusta, kartofle pieczone na chleb, kartofle tłuczone, kartofle gotowane z olejem i solą. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych ludzi znachodzi się do 120.		
	mniej zamożnych " " 550		
	ubogich ludzi " " 400. — 200 które mają swój ogród		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się: pyszem, który zbierają, korzyk z tego suszą, mielą i placki wypiekają; — zbierają łobodę, którą siekają i gotują; zbierają kwasek, z którego gotują barszcz, a nawet zbierają pokrzywę, którą siekają i gotują. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	(Wkrie) W dnie świąteczne i niedzielne gotują i pieką pierogi kartoflane do kartofli dodają sera i krup jęczmiennych lub owsianych — zepsutą kartoflą trą na chleb. Za napój używają najwięcej wódki, które służy im do lepszego appetytu i strawienia ciężkich pokarmów.		

25 210 422

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kamionka str. Nazwa miejscowości? Busk

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? nizinna

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? tak nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności? 6346

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	~~pięć~~ ~~razy~~ 5 razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę piją	mleko, kawę z zaziemką	chleb, kartofle,
	w lecie, w dni postne	herbatę piją	— " "	" "
	w zimie, w dni zwykłe	r tto	" " "	" "
	w zimie, w dni postne	"	" "	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso, pieczeń lub legumina	Barszcz, zupa, kasza	Barszcz lub kapuśniak z kartoflami
	w lecie, w dni postne	Barszcz, zupa, jarzyna i legumina.	kapuśniak z groszkiem lub kartoflami	r tto bez kartofli
	w zimie, w dni zwykłe	" " "	" " "	" " "
	w zimie, w dni postne	" " "	" " "	" " "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mięsne potrawy	kartofle z mlekiem	krupnik
	w lecie, w dni postne	legumina i herbata	kartofle z solą i sałata lub mizeryja	sałata z cebulą
	w zimie, w dni zwykłe	" " "	r tto z ogórkami kwaszonymi	kartofle z solą
	w zimie, w dni postne	" " "		" "
5. Chleb	jaki jadają	żytni i przemny pytlowany.	żytni razowy	żytni razowy ziarnowy
	z czego się składa	z mąki bez tumierzeli	z mąki żytnej i jęczmiennej	z mąki żytnej ~~zmiesz~~ z jęczmienną i gryszem
	czy go sami pieką	w części pieką sami a	sami pieką	—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	w części kupują u piekarza	—	kupują u piekarza
6. Inne pieczywa	jakie używają?	tarty, ciasta, kołacze, bały	kołacze, chleb pytlowany z mąki żytnej	bułki
	z czego się składają?	z mąki przemnej		z mąki przemnej i jęczmiennej
	z kąd je otrzymują?	najwięcej pieką sami	sami pieką	kupują u piekarza

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w zwykłych piecach piekących	w piecach piekących	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	" " "	" " "	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Naturalizowane potrawy or 2–4 jak wyżej	jak wyżej vto	jak wyżej vto
sposób przyrządzania?	podług przepisów książkowych, lub według doświadczenia	podług doświadczenia i tradycyi	podług doświadczenia i tradycyi
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litry	$\frac{1}{4}$ litry	$\frac{1}{10}$ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	pół litry	$\frac{1}{8}$ vto	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka, maślanka.)	wszystkiego z wyjątkiem maślanki	mleko słodkie i kwaśne zbierane i maślanka	maślanka, kwaśne mleko.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają, z mleka krowiego na własny użytek	z mleka krowiego na własny użytek i na sprzedaż	—
12. Czy używają masła?	używają	nie używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy z masła topionego, słonego	robią zapasy na sprzedaż	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno i do potraw	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło i słonina, smalec,	słonina, smalec	~~olej~~ —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło, olej.	rzadko — olej	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	vto	vto	~~sadło~~
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	—	—	olej
15. Jak często spożywają mięso?	5 razy w tygodniu	raz na miesiąc	4 razy na rok.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak	tak	tak
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	tak		
16. Jakie mięso jadają — baranina	tak		
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	zające		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone i wędzone.	tak samo	tak samo
18. Czy używają drobiu?	tak	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	130 kg.	6 kg.	1 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	tak	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	samego i w potrawach i pieczywach	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?			
marchew	tak	w formie surowej.	tak z wyjątkiem kalarepy i kapusty świeżej
buraki	tak		
karpiele	—		
kalarepa	tak		
cebula	tak		
czosnek	tak		
ogórki kiszone	tak		
kapusta świeża	tak		
„ kiszona	tak		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie			
groch	gotowany	gotowany i pieczony	gotowany i pieczony
bób	—	"	"
fasola	gotowana	"	"
soczewica	" "	—	—
kukurudza	" "	" "	" "
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?			
hreczane (tatarczane)	kupują	wyrabiają	kupują
jęczmienne	" "	" "	" "
jaglanne	" "	" "	" "
przenne	" "	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?			
pszenna	~~tak~~ kupują	—	—
żytnia	"	robią zapasy	kupują
owsiana	—	—	—
hreczana	"	—	—
jęczmienna	—	robią zapasy	kupują
kukurydzana	"	—	—
ziemniaczana	sami robią	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, ~~suszone~~ ~~surowe, marynowane)~~?	tak. borowki jadalne	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	tak	tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	tak	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła i konfitury	śliwki, gruszki i jabłka suszone	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy	dwa razy	1 raz
— w zimie	" "	"	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	tak	tak	tak
piwo	tak	tak	—
miód	—	—	—
wino	tak	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry	9 litrów	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	jak pod № 32		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	trzy dni		
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni	6 dni	7 dni
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tak		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych jest 5% a mniej zamożnych i najuboższych po 47½		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Pod najzamożniejszymi rozumiemy inteligencyą mię szczą.		

211 424

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kamionka Strumiłowa Nazwa miejscowości? Dziedzitów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata – Roztocze

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności? 1457.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartofle, chleb	kartofle, chleb	kartofle, chleb
	w lecie, w dni postne	" "	" "	" "
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza z mlekiem, barszcz, kapusta z groszem lub fasolą, kartofle z kwaśnem mlekiem	jak najzamożniejsi	jak zamożni prócz mleka
	w lecie, w dni postne	kasza, kartofle z olejem barsz, kapusta		
	w zimie, w dni zwykłe	dtto.		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni	żytni
	z czego się składa	z mąki żytniej	z mąki żytniej	z mąki żytniej
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	zarabiają od zamożniejszych
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	W czasie świąt Wielkij: nasz chleb pszenny	jak najzamożniejsi	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	sposób zwykły	sposób zwykły	sposób zwykły
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	jarzynne	jarzynne	jarzynne
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litry	pół litra	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ litra	¼ litra	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie kwaśne zbierane maślanka	mleko słodkie kwaśne zbierane maślanka	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	z kwaśnego mleka	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła w formie topionego i solonego	używają masła w formie topionego i solonego	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno	używają osobno	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie, w dni zwykłe	masło, słonina	masło, słonina	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie, w dni postne	olej	olej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło, słonina	masło, słonina	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	w czasie świąt Wielkanocnych, Bożego Narodzenia, Wesel, Strzcin	jak najzamożniejsi.	jak zamożni
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowina	wołowina	
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 Kg	20 Kg	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	używają śledzi	używają śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew; buraki: buraki surowe; karpiele; kalarepa; cebula: cebula; czosnek: czosnek; ogórki; kapusta świeża; „ kiszona: kapusta kiszona; i. t. d.	jak najzamożniejsi	jak zamożni	—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch: groch; bób: bób; fasola: fasola; soczewica; kukurudza	jak najzamożniejsi	jak zamożni	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane): hreczane; jęczmienne: jęczmienne; jaglanne: jaglanne; przenne: sami wyrabiają	jak najzamożniejsi	jak zamożni	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna: przenna; żytnia: żytnia robią zapasy z własnego zboża; owsiana; hreczana; jęczmienna: jęczmienna; kukurydzana; ziemniaczana	jak najzamożniejsi	jak zamożni tylko kupują	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	brak w okolicy	brak w okolicy	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	kręgle zwane kołdyki	kręgle zwane kołdyki	kręgle zwane kołdyki
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę	herbatę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
— w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo	piwo	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	5 litrów	5 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	herbatą lub piwem	piwem	piwem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	siedm dni		
— w tygodniu wielkiego postu	siedm dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 20% mniej zamożnych 60% ubogich 20%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	od lat 20 nie pamiętam w miejscowości głodu		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	J. Daniły		

212 426

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kamionka strumiłowa Nazwa miejscowości? Jazienica polska

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? tak nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska i ruska Liczba ludności? 651.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy dziennie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie
	w zimie		trzy razy dziennie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	pieczone kartofle albo płynny krupa z mlekiem	nic	nic
		w dni postne	pieczone kartofle i płynny krup z wodą		
	w zimie	w dni zwykłe	pieczone kartofle		
		w dni postne	pieczone kartofle		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kaszę, barszcz, groch, kapustę kartofle okrasione śmietaną lub mlekiem. — W niedziele pirogi.	Tak samo	Tak samo, oprócz pirogów
		w dni postne	dtto.		
	w zimie	w dni zwykłe	dtto i czasem mięso		
		w dni postne	barszcz		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, kapusta, kukurudza.	Tak samo	Tak samo.
		w dni postne	barszcz, kapusta, kukurudza.		
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz, czasem kartofle pieczone		
		w dni postne	barszcz, czasem pieczone kartofle.		
5. Chleb	jaki jadają		razowy	Tak samo	—
	z czego się składa		z mąki żytniej razowej		
	czy go sami pieką		sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki razowe, placki z kukurudzianej mąki, pirogi z kartofli, pirogi z kaszy i sera.	Tak samo	Tak samo.
	z czego się składają?		z mąki żytniej, kukurudzianej kaszy i sera.		
	z kąd je otrzymują?		Ze swej roli. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczorem zakwasza, rano robią bochenki i takie zaraz do pieca wstawiają. —	Tak samo	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Wpieczu od chleba.		Tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, krup, jagły kartofle. barszcz, kasza, proso, bulby; gotowane lub pieczone.	Tak samo	Tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/12 litra	Tak samo	Tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/16 litra		—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	śmietana, mleko kwaśne.	mleko słodkie i kwaśne	mleko słodkie i kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak z kwaśnego mleka	Tak samo	—
12. Czy używają masła?	nie	Nie	Nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	sér kwaszony i ogórki kwaśne	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	śmietana lub mleko kwaśne	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	nic		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	śmietana, kwaśne mleko, słonina		Nic
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	nic		
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy na rok	1 raz na rok	1 raz na rok
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane.	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 Kilogram	½ Kilograma	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Bardzo jadła	Bardzo jadła	Bardzo jadła
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew suszona tak — — tak tak tak — tak	Tak samo	Tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotowany — fasola gotowana — gotowana	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	wyrabiają wyrabiają wyrabiają —	Tak samo	Tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	— Sami mielą na jarnach — — Sami mielą Sami mielą —	Tak samo	Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzyby, ryże, maślaki, kurki świeże gotowane lub suwane gotowane	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone i gotowane tak robią	Tak samo	Tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	Nie	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	1 raz 2 razy	1 raz	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	tak tak — — —	wódka piwo	wódka piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/16 Litra.	1/16 litra	1/16 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo	piwo	piwo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	cały rok oprócz Wielkanocy, a czasem i Bożego Narodzenia.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 125 : 52. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	barszcz, sałata, krupy, grzyby.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lwiczą narzywaj zbiory, gdyż zielone nie ustanie gonta pomiędzy Ludźmi, nie są wstanie się należycie wyżywić, a zarobku nie ma. —		

Bibl. Jag.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kamionka Strumiłowa Nazwa miejscowości? Kamionka Strumiłowa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Niemcy i Żydzi Liczba ludności? 6597.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kawę, herbatę, mleko	mleko - kartofle	Kartofle, zupa kartoflana, chleb -
	w lecie, w dni postne	zupę kartoflaną, krupnik chleb i bułki. W dni postne	zupa kartoflana krupnik i chleb. to samo i w dni postne	to samo i w dni postne
	w zimie, w dni zwykłe	to samo	to samo co i w lecie	to samo i w zimie
	w zimie, w dni postne	to samo co w lecie		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kasza kreczana, jajcy - Kasza jęczmienna - zupa kartoflana Kapusta, kapuśniak pierogi, kluski omaszczone słoniną lub masłem	To samo co u zamożniejszych	Kartofle, kasza barszcz kapusta fasola groch
	w lecie, w dni postne	to samo tylko olejem okraszone i owoce suszone		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz, kasza, kartofle kapusta - fasola groch zupa kartoflana		
	w zimie, w dni postne	To samo z olejem pomazane		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mleko - kaszę - kartofle	To samo co u zamożniejszych	Kartofle - kasza jęczmienna i jaglana
	w lecie, w dni postne	kartofle barszcz z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle kasza		
	w zimie, w dni postne	krupnik - kartofle		
5. Chleb	jaki jadają	żytni pytlowany lub razowy	żytni razowy	żytni
	z czego się składa	z żyta, pszenicy	z żytniej - i gorszej pszenicy	żyto i pszenicy.
	czy go sami pieką	sami	sami	kupują u piekarzy
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	i kupują u piekarzy		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pieczywa świąteczne - Paski, strucle placki	jak u zamożniejszych	Paski placki
	z czego się składają?	z mąki pszennej		z mąki pszennej.
	z kąd je otrzymują?	własna	własna	kupowana

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły domowy sposób	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Zupa kartoflana, krupnik barszcz – kasza mlewna kluski, pierogi gołąbki	tei same	tei sama
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	po pół litra na osobę	cwierć litra na osobę	cwierć litra dla dzieci –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tak samo	tak samo	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie – kwaśne maślankę i serwatkę	tak samo	tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają robią w formie solonej	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	używają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło słoniny sadło	tak samo	masło słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło słoniny sadło		słoniny sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		olej
15. Jak często spożywają mięso?	co tygodnia raz	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowina	tak samo	
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	pieczone gotowane świeże i wędzone	gotowane solone	gotowane solone
18. Czy używają drobiu?	używają	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 – 12 Kg.	10 – 12 Kg.	6 – 8 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb i śledzi	ryby i śledzie	ryby i śledzie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	przaśny	przaśny	przaśny.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew — buraki całe w jamach karpiele — kalarepa — cebula wędzona czosnek suszony ogórki Kiszone kapusta świeża — „ kiszona Kiszona i. t. d.	tak samo	całe w jamach wędzona suszony — Kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotowany bób gotowany fasola gotowany soczewica — kukurudza gotowana	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne	hreczane – jęczmienne i jaglane własnego wyrobu	tak samo	kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna } Kupują żytnia } owsiana — hreczana Kupują jęczmienna — kukurydzana Kupują ziemniaczana —	} sami wyrabiają sami wyrabiają Kupują.	Kupują Kupują Kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże i suszone	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę i herbatę	herbatę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone śliwki jabłka i gruszki	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy / dwa razy	dwa razy / dwa razy	dwa razy / dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka / piwo / miód / wino	wódka / piwo / miód	wódka / piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1. litr	1 litr	1. litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięsem pieczonem, gotowanem, wędzonką, kiełbasami, szynkami, galaretami, Sadzeniną z pierogami, kawą, herbatą, piwem, wódką.	mięsem gotowanem, Sadzeniną, kiełbasą, kaczką pierogami, herbatą - wódką piwem	mięsem gotowanem wódką piwem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 6 dni / 6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	15% zamożnych 35% mniej zamożnych 50% najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Sobodą - kwaskiem zasypanem krupami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Żelińska
Rzn. nk.

214 430

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kamionka strumiłowa Nazwa miejscowości? Kozłów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? ruska a 1/5 część polska Liczba ludności? 1570.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	2 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	przeważnie kartofle, leguminą t. j. mączne potrawy okrasone słoniną	To samo co i u najzamożniejszych, zaś mięso widzą chyba tylko w święta wielkanocne	Pieczone kartofle, barszcz zasypany krupami kreczanymi, kapusta kiszona gotowana z jagłami
	w lecie, w dni postne	lub masłem. Wieczorem czasem mięso		Omasta: słonina
	w zimie, w dni zwykłe	to samo, lecz postne lecz omasty, acz		Omasta — olej.
	w zimie, w dni postne	to olejem okrasone. Prawie to samo co i w lecie, więcej jednak z strączkowych roślin.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kasza mleczna, zupa kartoflana, kapusta, kapuśniak, słoniną lub masłem okrasone, pirogi z śmietaną, sękrem	To samo co u zamożnych z tą różnicą, że mniej omasty	Kartofle, kasza, barszcz. kapusta.
	w lecie, w dni postne	barszcz, zupa kartoflana, kapusta pirogi z suszonymi owocami, suszone owoce.		
	w zimie, w dni zwykłe	kasza kreczana, jaglana, jęczmienna, fasola, groch zasypany kaszą i gołąbki kaszane		
	w zimie, w dni postne	To samo co i w zwykłe a omastą jest olej z konopi i lnu		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	jedna potrawa zwykle na mleku kasza, kartofle z słoniną. pirogi,	To samo co i u zamożniejszych mniej mącznych potraw.	Kato mącznych potraw, więcej kartofli.
	w lecie, w dni postne	kartofle, barszcz z olejem.		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle, kasza		
	w zimie, w dni postne	krupnik kreczany, fasola zasypana krupami		
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy, i pszenny pytlowany	żytni	żytni.
	z czego się składa	żyto, pszenica.	żyto, jęczmień	żyto, jęczmień.
	czy go sami pieką	sami	sami	kupują
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	kupują we dworze od sług dworskich i jarmarkach
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pieczywa świąteczne, tak zwane paski, baby, i placki przaśne.	paski, baby.	paski (chleby świąteczne)
	z czego się składają?	pszenica	pszenica, żyto	żyto, pszenica.
	z kąd je otrzymują?	własne.	własne	własne i kupne.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły domowy.	zwykły	zwykły.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Zupy: kartoflowe, ~~jarzynowe~~ barszcz, mleczne kaszy, pirogi, gołąbki.	tejsame	tejsame
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają w niewielkiej ilości chyba na kaszy mleczne. 1/2 litra dziennie na 1 osobę	1/4 litra dziennie na 1 osobę.	Rzadko kiedy wi[illegible] mleko, i tylko dla dzi[illegible] małych dają. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	toż samo.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie używają jako mleka słodkiego niezbieranego, śmietany kwaśnej i maślanki.	Używają mleka słodkiego niezbieranego, maślanki.	Maślanki serwatki która u zamożniejszych kupują
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Składają ser w beczułkach na własny użytek z kwaśnego mleka	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają więcej w lecie niż w zimie sprzedają rzadko w świeżym stanie lub do sera jako zapas w beczułkach składają solone.	Mało używają masła, wszystko prawie sprzedają.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Mało używają jaj chyba potrawy (barszcz) podprawiają.	Wysprzedają na wydatki drobne dom.	Sprzedają, a sami prawie nigdy nie używ[illegible]
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słonina, sadło, masło.	masło, słonina	masło, słonina
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło, olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło, słonina masło	masło słonina	słonina
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej. masło.	olej konop. i lniany.	olej.
15. Jak często spożywają mięso?	Przeciętnie 2 razy miesięcznie	przeciętnie 1 miesięcznie	przeciętnie 5 razy rocznie
16. Jakie mięso jadają — wołowina	~	~	~
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina	krowina	~
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	~	~	~
16. Jakie mięso jadają — baranina	~	~	~
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i wędzone solone	gotowane solone	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Używają.	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	7 kilogramów do 9.	2 kilogramy do 4.	1 kilogr. do 3 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	ratoka (przaśny)	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	całe w jamach	całe w jamach	całe w jamach
karpiele	—	—	
kalarepa	—	—	
cebula	wędzona	wędzona	wędzona
czosnek	wędzony i suszony	wędzony suszony	wędzony suszony
ogórki	kiszone	kiszone	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	kiszona	kiszona	kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany i zasypany krupami	tak samo	tak samo
bób	gotowany	gotowany	gotowany
fasola	gotowana	gotowana	gotowana
soczewica	gotowana	gotowana	gotowana
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane sami wyrabiają	tak samo	~~ta~~ kupują
jęczmienne	sami wyrabiają	tak samo	sami robią
jaglanne	własny wyrób	tak samo	sami wyrabiają
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	pszenna sami wyrab.	pszenna własny wyrób	kupują
żytnia	żytnia własny wyrób	żytnia własny wyrób	kupują
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	jęczmienna własny wyrób	jęczmienna własny wyrób	sami wyrabiają
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają prawdziwych ~~[illegible]~~ świeżych gotowanych i suszonych	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	na zimę zapasy	taksamo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane z łupą, gotowane bez łupy.	taksamo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają jako domieszki do chleba i do kaszy.	taksamo	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki	taksamo	taksamo
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę	herbatę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone śliwki, jabłka i gruszki	taksamo	— gruszki dzikie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	2 razy
— w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	mało	mało	dosyć
— piwo	więcej	więcej	dosyć
— miód	—	—	—
— wino	—	—	—
— wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr na osobę	2 litry na osobę	4 litry na osobę
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięso gotowane i pieczone, ne, studzone mięso (drehle) kiełbasa, kiszka, jajecznica na słoninie pirogi z serem z śmietaną, herbata, kawa piwo, arak.	mięso gotowane studzone, jajecznica. herbata, piwo	mięso studzone, wódka, piwo.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni postu.		
— w tygodniu adwentowym	wszystkie 6. prócz niedzieli.		
— w tygodniu wielkiego postu	wszystkie 7. dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają ale rzadko jeszcze mleka i masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 25 % mniej zamożnych 50 %. ubogich 25 %.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Łoboda jako zielenina zastępująca szpinak.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W ogóle w tej wsi żywienie średnie. Mięsa używają stosunkowo więcej niż w sąsiednich wsiach. Niektórzy marynują mięso na szynki, i wiele potrawy mięsne przyprawiają. — Pijaństwo wytępione i prawie tylko piwo używają.		

215

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kamionka strumiłowa Nazwa miejscowości? Płowe

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 629 (Podług stanu z dnia 31 grudnia 1890 r).

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 "	3 "	3 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kaszę, kluski, kartofle, zupę kartoflaną, barszcz, kapuśniak, pęcak;	Potrawy jadają tesame lecz umiejsza się ilość potraw mącznych i płodów strączkowych; zamiast których spożywają większą ilość kartofli.	Jeszcze bardziej zmiejsza się ilość potraw pożywniejszych, których brak zastępują również kartofle.
	w lecie, w dni postne	tesame potrawy lecz niemaślane.		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle, kaszę, zupy kartoflane z dodatkiem grochu lub fasoli, kapustę podbitą jajami, barszcz z fasolą lub bobem.		
	w zimie, w dni postne	tesame lecz poene (tj. bez nabiału i omasty).		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kaszy, kartofli, barszczu, pęcaku, kwaśnego mleka, sera z racią cebuli, sera ze śmietaną, słoniny surowej lub przypiekanej, szynka.	Obiad składa się z tych samych pokarmów lecz umiejsza się ilość nabiału i omasty.	Z tychsamych pokarmów lecz nabiału prawie nigdy nie używają a omasty bardzo rzadko.
	w lecie, w dni postne	tesamej potrawy z wyjątek nabiału i słoniny.		
	w zimie, w dni zwykłe	Z kaszy, kartofli, barszczu, kapusty, zupy groch. fasoli, pierogów pieczonych i gotowanych, placków z mąki i kartofli i żuru		
	w zimie, w dni postne	tesame lecz poene.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kaszę, kluski i kartofle i często nabiał lub słoninę	Jadają tosamo lecz umiejsza się ilość nabiału i omasty.	Tosamo lecz nabiału nie używają prawie nigdy a omasty bardzo rzadko.
	w lecie, w dni postne	Tosamo lecz poene.		
	w zimie, w dni zwykłe	Tosamo.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	razowy,		
	z czego się składa	z mąki żytniej; żytnej i jęczmiennej, żytnej jęczmiennej i nieco gotowanych kartofli.	również	również.
	czy go sami pieką	sami pieką		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki z mąki żytnej i pszennej, bułki z mąki i kartofli, pierogi	również jedzą tesame pieczywa lecz rzadziej	również wypiekają tesame pieczywa lecz rzadziej.
	z czego się składają?	z mąki żytnej, pszennej, kartofli, kaszy i kapusty.		
	z kąd je otrzymują?	sami pieką.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb wypiekają kwaśny.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Inne pieczywa nie bywają zakwaszane.	również	również
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kartofle, barszcz, kapusta, groch, kasza, pszenżur (zamieszka z mąki owsianej) kwasza (z mąki hreczanej) Nazwy podane wyżej. Pojedynczy	również	również
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr dziennie	1/2 lit. dziennie	1/4 l. dziennie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/2 litry "	1/5 " "	0 "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, ~~niezbierane~~, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jak mleko słodkie, kwaśne zbierane śmietanę i maślankę. Do gotowania jaglanej kaszy używają serwatki.	również	również
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z mleka kwaśnego odgrzanego wyrabiają ser kwaśny solony.	również	—
12. Czy używają masła?	Używają	Używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Solone	Solone	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają wyłącznie do potraw. Tylko dzieciom gotują lub smażą jaja i to tylko niekiedy.	również	również
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, sadła, słoniny, smalcu		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	~~0~~		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła, słoniny, smalcu	również	również
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy tygodniowo	1 tygodniowo	1 na 3 tygodnie
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowinę	Krowinę, Cielęcinę	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Cielęcinę	Baraninę	Cielęcinę i Baraninę
16. Jakie mięso jadają — baranina	Baraninę		
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	również	również
18. Czy używają drobiu?	Rzadko	Bardzo rzadko	Nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	35 kilg. rocznie	18 kilogr.	10 kilog. rocznie
20. Czy używają ryb? śledzi?	Tylko śledzi	Śledzi	Tylko śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Marchew świeża		
buraki	Buraki świeże i kiszone		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	Cebula	również	również
czosnek	Czosnek		
ogórki	Ogórki kiszone		
kapusta świeża	Kapusta świeża		
„ kiszona	Kapusta kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany		
bób	gotowany		
fasola	gotowana	również	również
soczewica	gotowana		
kukurudza	— nie używają		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane, jęczmienne, jaglane, wyrabiają sami.		
jęczmienne		również	również
jaglanne			
~~przenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Przenna, żytna, owsiana, hreczana, jęczmienna sami mielą w wodnych młynach.		
żytnia		również	również
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
~~kukurydzana~~			
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeżych, bardzo mało suszonych	również	również
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, pieczone, rozgotowywane w zupie		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	również	również
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko w wielkie uroczystości kościelne i rodzinne	Tylko w wielkie uroczystości kościelne i rodzinne	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nic nie robią gdyż niema sadów	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy / 2 "	3 razy / 2 "	2 razy / 2 "
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piwo i wódkę	Piwo i wódkę	Wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry wódki / 8 " piwa	2 litry wódki / — piwa	2 litry wódki
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Postem, pieczenią, pierogami, masłem kiełbasą, szynką, herbatą, kawą wódką i piwem	również	również
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 / — / 6		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 20%; — ubozszych 60%; ubogich 20%. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Naią z buraków i lebiody. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

216

434

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kamioncki Nazwa miejscowości? Wilków Nowy, założony w 13. wieku. W 15. i 16 w. należało do Łanckorońskich. Do r. 1789 siedziba O.O. długwiżanów. Powstał po nich klasztor murowany z kościołem. Połowa tego klasztoru rozebrana przed 40 laty. W kościele tym jest obraz N. P. Maryi cudami słynący, do którego cała okolicznа ludność polska z piskiem i ma wielkie nabożeństwo. —

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Miejscowość nizinna, bagnista.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna, czarna.

Narodowość ludzi? Polaka, ruska, żyjące przeważnie z pracy jak n.p. stolarka, ciesla, bednarka, kołodziejstwa, tokarka, murarstwa, malarstwa, pszczelnictwa Liczba ludności? 2115

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy w zimie 3 razy	3 razy 3 razy	3 razy 2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe kawę, mleko, barszcz, zupę. w lecie: w dni postne barszcz, zupę, knupnik, kapuśniak. w zimie: w dni zwykłe jak wyżej — w zimie: w dni postne jak wyżej. —	barszcz, kapuśniak, kartofle z masłem mleko — lub zupy jarzynowe barszcz, kartofle — knupnik lub kapuśniak — jak wyżej — jak wyżej —	chleb lub kartofle — żur, kartofli barszcz. dto. dto dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe z rosołu, mięsa, jarzyn lub leguminy — jak n.p. kluski pierogi kaszy. (zwykle 3 potrawy) w lecie: w dni postne z barszczu, kapuśniaku, lub zupy pierogów, gołąbków, kaszy, grochu, fasoli kartofli, lub innych jarzyn. (2 potrawy jednorazowo. —) w zimie: w dni zwykłe Jak wyżej — w zimie: w dni postne jak wyżej. —	przeważnie z jarzyn i leguminy, rzadko raz z mięsa lub mleka. Wyjątkiem z jarzyn i potraw mięsnych. — Jak wyżej — Jak wyżej —	barszcz, kapuśniak, kartofle kasza, — a tylko kilka razy do roku mięso. Na przedwiośniu gotują z liścia młodych buraków i tłody tak zwany krotok (rodzaj zieleniny). dto. dto dto.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe w lecie: w dni postne w zimie: w dni zwykłe w zimie: w dni postne Resztki potraw pozostałych z obiadu, gdyż gotują na obiad tyle, iż zostaje i na wieczerzę.	Resztki potraw pozostałych w obiadu.	Jak wyżej —
5. Chleb	jaki jadają zarowy żytni. z czego się składa z mąki żytniej, soli, wody i kwaśnego ciasta. czy go sami pieką sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo —	zarowy żytni, lub jęczmienny lub mieszany z mąki żytniej i jęczmiennej.	kupują chleb żytni zarowy u piekarzy żydów.
6. Inne pieczywa	jakie używają? kołysze, baby, placki, bułki „packi", korowaje weselne i strucle. z czego się składają? z mąki pszennej, mleka, jaj cukru, rodzynków, szafranu kwiatu muszkatu. z kąd je otrzymują? sami wypiekają	(jak obok tylko w święta.)	jak obok (tylko w święta.)

3

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Do dzieży – leżą nogą, do której wsypują kwaśne ciasto i rozmakają je w wodzie, następnie sypią mąkę, i robią rozczyn. Rozczyn stoi kilka godzin w ciepłem miejscu, gdy podniesie się dżerzychości dzieży, wtedy sypią mąkę i mieszą. Po wymiesieniu w ciągu lub dwóch wyrabiają bochenki rękami, kładą na łopatę i w piec wsuwają. –	jak obok –	—
innego pieczywa?	w mrykły znany sposób.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, mączne i jarzynne.	jak obok.	jak obok.
Nazwy ich?	rosół, pieczeń, barszcz, żur, kisil, kwaśna z kreczaną mąki, zupy rozmaite, pierogi, gołąbki, kluski, makaron, ryż – kapusta kapuśniak, jeszcak, marchew, arbuz.		
sposób przyrządzania?	Mrykły – znany.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	¼ libra dziennie na osobę.	1/8 libra dziennie na osobę	Tylko dzieci małe, starsi nigdy.
w zimie	dto.	w zimie prawie nigdy.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w formie mleka słodkiego mało, najwięcej w formie maślanki serwatki, sera i masła.	jak obok –	Dzieciom słodkie mleko – dorosłi jedą serwatkę zaprawianą krupami.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka ser dla własnego użytku.	jak obok.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają – zapasów nie robią.	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja jadają tylko na Wielkanoc. – Do niektórych potraw dodają. –	jak obok.	jak obok.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, smalec	jak obok	jak obok.
w lecie — w dni postne	masło –		
w zimie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, smalec		
w zimie — w dni postne	masło – więcej olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Przeciętnie 3 razy tygodniowo.	raz tygodniowo.	kilka razy do roku.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	te wszystkie	jak obok.	jak obok.
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone, rzadko zaś marynowane i wędzone.	jak obok	jak obok.
Uwaga	(do marynowania i dymienia mięsa mają wstręt!)		
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	35 kg.	20	15
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko śledzi	jak obok	jak obok.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	pitny i syrony	pitny	pitny
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~ kalarepa, ~~[illegible]~~, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i kalarepę włoską, i. t. d. rzodkiew i rodkiewkę	zapasy robią w piwnicach.	jak obok	kupują —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola ~~zwykła~~ w najzwyklejszej, w szparagówa, ~~soczewica~~, kukurudza		jak obok	jak obok.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne ~~zwykłe~~ i pomak — wyrabiają sami; jaglanne, ~~przenne~~ — ryż kupują		jak obok	kupują.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	wyrabiają sami	wyrabiają sami	kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże i suszone, ludzie marynowane rydze.	jak obok	jak obok
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w jamach, kopcach i jamach	jak obok	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone, tarte na kneble —	jak obok	jak obok
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	tylko herbatę
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	~~sato~~ suszą jabłka gruszki śliwki, czereśnie i robią powidła ze śliwek i czereśni, wyrabiają sok z róż, malin, czernic, ludzie, konfitury z winiu, poziomek, agrestu i porzeczek; kompoty ze śliwek jabłek i gruszek	jak obok	jak obok
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie trzy razy; w zimie dto	dwa razy; dto	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, ~~wino~~, wino owocowe	najczęściej wódkę i piwo, wino płeć piękna pije miód.	jak obok	wódkę tylko.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	4 litry	10 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem, ludzie, głównie pirogami pieczonymi na smalcu, marcepanowymi skorkami.	jak obok	tylko wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	~~trzy dni~~ 1 dzień; zacinający 3 dni; cały tydzień.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	mleka i masła używają tylko dzieci i chorzy. Zdrowi i starzi poszczą bez nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 3%, mniej zamożnych 40% ubogich 57%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zupą oczamową z „wołokiem" (gotowane liście buraków i łobody z otrębkiem i solą) i, ogórkami i pieczonymi kartoflami.		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Wiróv biedy - lud wesoły i pochopna do zabaw. Śpiew piękny melodyjny głosy czyste, zdrowe. Ludność w zapatrywaniach uparta. Między ludnością polską i ruską zgoda najpiękniejsza. Mimo wielkich ciężarów moskalofilów.

religijna, przywiązana i miłująca swoją, prawdziwie pobożna. Ludność wogóle ubogą, lecz ambitna, cierpi niedostatek, tylko tylko pięknie się ubrać. Wszyscy noszą się z pańska. Dziewczęta prześcigają się w ubiorach. Powierzchowność ludzi hardo, miła, płeć piękna prawdziwie piękna. Ludność przytem rozumna, chętna nauki, gościnna i pociągająca ogładą towarzyską, delikatnością i uprzejmością.

Podatek Urzędnik Lewicki

26. 217 436

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kolbuszowa Nazwa miejscowości? Cmolas

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy (Mazury) Liczba ludności? Przeszło 2.000.-

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, ziemniaki, chleb	dtto.	dtto.
		w dni postne	to samo bez omasty	dtto.	dtto.
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz, ziemniaki chleb	dtto.	dtto.
		w dni postne	to samo bez omasty	dtto.	dtto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta, pieczeń, chleb Kasza, ziemniaki groch lub fasola	dtto.	dtto.
		w dni postne	to samo bez omasty	dtto.	dtto.
	w zimie	w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki Kasza, ziemniaki groch lub fasola	dtto.	dtto.
		w dni postne	to samo bez omasty	dtto.	dtto.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	barszcz i ziemniaki	dtto.	dtto.
		w dni postne	to samo bez omasty	dtto.	dtto.
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz i ziemniaki	dtto.	dtto.
		w dni postne	to samo bez omasty	dtto.	dtto.
5. Chleb	jaki jadają		żytni, na żarnach mielony	dtto.	dtto.
	z czego się składa		mąki żytni	dtto.	dtto.
	czy go sami pieką		sami	dtto.	dtto.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		czasem kupują na jarmarku	dtto.	dtto.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki żytne		
	z czego się składają?		mąka, woda, sól	dtto.	dtto.
	z kąd je otrzymują?		pieką sami		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	ciasto zakiszają a gdy wyrośnie urabiają bochenki i wypiekają	atto.	atto.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	atto.	atto.	atto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne	atto.	atto.
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, ziemniaki, pęcak, kasza, kluski, polewka, pomidorka, fasola, groch	atto.	atto.
sposób przyrządzania?	gotują	atto.	atto.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra na osobę	¼ litra na osobę	nic
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	atto.	atto.	atto.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne zbierane i maślankę	atto.	atto.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	robią sery z mleka krowiego kwaśnego	atto.	nie
12. Czy używają masła?	tak jest	atto.	atto.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno?	jedzą jajecznicę i na twarogo	atto.	nie
do potraw?	do potraw nie używają	atto.	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	atto.	atto
14. — w lecie, w dni postne	olej	atto.	atto.
14. — w zimie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, mleko	atto.	atto.
14. — w zimie, w dni postne	olej	atto.	atto.
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy do roku we Święta	atto.	atto
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	krowinę	atto.	atto.
16. — cielęcina	~~atto~~ cielęcinę	atto.	atto.
16. — baranina			
16. — świnina	~~atto~~ świninę	atto.	atto.
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	krowiny gotują na zupę świninę i cielęcinę również	atto.	
18. Czy używają drobiu?	czasem kurę, gęś lub kaczkę	atto.	czasem kurę

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Kg.	ditto.	1 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	ditto.	ditto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w plastrach	ditto.	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Marchew, buraki i ziemniaki chowają na zimę w Kopce – Kapustę kiszą i zachowują w beczkach	ditto.	ditto.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, ~~bób~~ i fasolę jedzą gotowane	ditto.	ditto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Hreczaną, jaglaną i jęczmienną Kasę wyrabiają sami w małej ilości	ditto	nie wyrabiają wcale
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki przenną, żytnią, hreczaną i jęczmienną – zapasów nie robią gdy potrzeba kupują w mieście	ditto.	ditto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby są używane ten tylko prawdziwe, w stanie świeżym suszone też i beczki i maślizki	atto.	atto.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak jest	atto	atto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	atto.	atto.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tak jest	tak jest	tak jest
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	jeszcze nie	atto.	atto.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwy, gruszki i jabłka suszą w piecach	atto.	atto.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła {w lecie, w zimie}	rano i wieczór tj. 2 razy	atto.	atto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? {wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe}	wódkę i piwo	atto.	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 kwart	30 kwart.	atto.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę wódka piwem	atto.	atto.
35. Postów ile dni {w zwykłym tygodniu, w tygodniu adwentowym, w tygodniu wielkiego postu}	3 dni; w adwencie i w wielkim poście nie jedzą wcale mięsa, ani nie używają mięsnych owoczy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	60 : 1500 : 440	1 - 25 - 7	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

218 432

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kolbuszowski Nazwa miejscowości? Huta Komorowska

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? nie urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery	cztery	cztery
	w zimie		trzy	trzy	trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz - kartofle - chleb	barszcz - kartofle - chleb	barszcz - kartofle
		w dni postne	to samo	to samo	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	to samo	to samo	to samo
		w dni postne	to samo.	to samo	to samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta, Kasza, chleb	Kapusta - Kasza - chleb	Kapusta - chleb
		w dni postne	to samo	to samo	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	to samo	to samo	to samo
		w dni postne	to samo	to samo	to samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Kluski razem Kartofle z mlekiem	Kluski razem Kartofle z mlekiem	Kluski razem Kartofle bez mleka
		w dni postne	to samo	to samo	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	to samo	to samo	to samo
		w dni postne	to samo	to samo	to samo
5. Chleb	jaki jadają		razowy	razowy	razowy
	z czego się składa		z żyta	z żyta	z żyta
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	—	—
	z czego się składają?		—	—	—
	z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	dzień przed pieczeniem rozczyniają - na drugi dzień dorzucają mąki do rozczynu i to przyjmie - mitrą - wyrabia ją bochenki i piekły w napalonym piecu umyślnie do pieczenia chleba służącym.	widzi	najrzadziej
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne - Kartoflane - Kasze	widzi	najrzadziej
Nazwy ich?	żyto - jęczmień - Kartofle - Kasze tatarczana, jęczmienna	widzi	najrzadziej
sposób przyrządzania?	chleb pieczony - potrawy gotowane		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr na pięć osób	1 litr na 10 osób	nieużywają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1 " na 10 osób	1 " na 20 "	nieużywają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne - maślankę	kwaśne - maślankę	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek?	rzadko	bardzo rzadko	—
i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka	z kwaśnego mleka	
12. Czy używają masła?	rzadko	bardzo rzadko	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło - słonina - sadło	masło - słonina - sadło	masło - słonina - sadło
w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
w zimie, w dni zwykłe	masło - słonina - sadło	masło - słonina sadło	masło - słonina - sadło
w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	wołowinę	wołowinę
krowina	—	—	—
cielęcina	—	—	—
baranina	—	—	—
świnina	świninę	świninę	świninę
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 Klg	½ Klg	½ Klg
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	plaster z ula	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—	—	—
buraki	—	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	—	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	kiszona w beczkach	Kiszona w beczkach	Kiszona w beczkach
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany	gotowany	gotowany
bób	gotowany	„ „	„ „
fasola	„ „	„ „	„ „
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczane sami wyrabiają	hreczane sami wyrabiają	hreczane sami wyrabiają
jęczmienne	jęczmienne sami „	jęczmienne „ „	jęczmienne „ „
jaglanne	jaglani „ „	—	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	—	—	—
żytnia	żytnia żarnia	żytnia żarnia	żytnia żarnia
owsiana	—	—	—
hreczana	hreczana żarnia	hreczana żarnia	—
jęczmienna	jęczmienna żarnia	jęczmienna żarnia	jęczmienna żarnia
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane – pieczone	gotowane pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka	wódka (bardzo mało)	wódka (bardzo mało)	wódka (bardzo mało)
piwo	piwo	piwo	piwo
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/4 litra	1/4 litra	1/4 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka (bardzo mało) piwo	wódka (bardzo mało) piwo	wódka (bardzo mało) piwo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	dwa dni	dwa dni	dwa dni
w tygodniu adwentowym	trzy dni	trzy dni	trzy dni
w tygodniu wielkiego postu	sześć dni	sześć dni	sześć dni
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/4	2/4	1/4
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	te same	te same	te same
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

219 440.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kolbuszowski Nazwa miejscowości? Ostrowy Tuszowskie

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Nieurodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1256

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	Najzamożniejszych nie ma	3 razy	3 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie		3 razy	1-2 razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe		Barszcz i ziemniaki	Barszcz i ziemniaki
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne		Chleb i ziemniaki	Chleb i ziemniaki
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe		Barszcz i ziemniaki	Barszcz i ziemniaki
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne		Chleb i ziemniaki	Chleb i ziemniaki
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe		Kaszę - kapustę, chleb	Ziemniaki i barszcz lub mleko
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne		Całe ziemniaki i barszcz lub mleko	Ziemniaki i barszcz
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe		Całe ziemniaki z masłą Kaszę, kapustę, chleb	Ziemniaki i barszcz
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne		Ziemniaki i barszcz	Ziemniaki i barszcz
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe		Kluski lub ziemniaki z mlekiem lub barszczem	Co zostaje z obiadu spożywają na kolacyę lub tylko raz na dzień jedzą. -
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne		Barszcz i ziemniaki	
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe		Ziemniaki i barszcz	
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne		Ziemniaki i barszcz	
5. Chleb — jaki jadają		Razowy żytni	Z mieszaniny rozmaitego ziarna
5. Chleb — z czego się składa		Z mąki i domieszki ziemniaków	
5. Chleb — czy go sami pieką		Sami pieką	Sami pieką
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Placki w czasie świąt Wielkanocnych	Placki
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		Z mąki przemiej kupnej	Z mąki pozemnej
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Gołąbki, maślaki i prawdziwe grzyby jedzą zasmażane z chlebem	Jedzą z chlebem lub z ziemniakami.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemn.	Robią zapasy ziemn.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane całe lub tłuczone	Gotowane całe lub tłuczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają jako domieszki do chleba	Jako domieszki do chleba.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki z ziemn.	Wypiekają placki z ziemn.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją chyba kawę na święta.	Nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszone jabłka, gruszki i śliwy.	Suszą gruszki jabłka /: dziczki :/ i śliwy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy na kominie 2 razy w piecu	3 razy na kominie 1 do 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę i piwo	Wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litrów	3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódkę lub piwem - chlebem masłem, serem	Wódkę i chlebem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni 5 dni 5 dni	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają prócz oleju.	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych nie ma -; na 100 jest 40 mniej zamożnych a 60 najuboższych -	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednówku żywią potrawami przyrządzanymi z liści niektórych chwastów jak kebada, ocet, etc.	

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

220 442

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stołbuszowa Nazwa miejscowości? Kamizów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polska Liczba ludności? 1465

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	trzy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb mleko, lub ser albo chleb z mlekiem	chleb mleko	ziemniaki i barszcz
	w lecie, w dni postne	ziemniaki barszcz.	ziemniaki barszcz.	" "
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki i barszcz	ziemniaki barszcz.	" "
	w zimie, w dni postne	ok	ziemniaki	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta ziemniaki; kasza lub macierka z mlekiem	ziemniaki z kapusty	ziemniaki z kapusty
	w lecie, w dni postne	tak samo	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta, i ziemniaki, groch.	"	"
	w zimie, w dni postne	tak samo	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem i śledzik lub chleb	ziemniaki i mleko	chleb suchy.
	w lecie, w dni postne	chleb	chleb	"
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki i barszcz ze słoniną	ziemniaki i barszcz.	ziemniaki
	w zimie, w dni postne	chleb	ziemniaki	pieczone ziemniaki.
5. Chleb	jaki jadają	chleb pszenny i żytni	żytni	żytni
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	~	~	żyto kupują na chleb
6. Inne pieczywa	jakie używają?	~	~	~
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	zwykłe gospodarskie	tak samo	do
Nazwy ich?	kasza, groch, ziemniaki, rzeżucha, kapusta	do	do
sposób przyrządzania?	prosty	do	do
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	~~pół~~ litra	litra	½ litry
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ litry	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne zbierane i słodkie	kwaśne zbierane	kwaśne zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka zbieranego	tak samo	nie
12. Czy używają masła?	używają	tak samo	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, sadło, smalec	słonina i sadło	sadło lub smalec
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło	masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina	sadło	— olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	W święta uroczyste i w niedziele	tak samo	W święta Wielkanocne i w Boże Narodzenie
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tak samo	do
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	do	do
18. Czy używają drobiu?	rzadko	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 do 80 ~~℔~~	40 ~~℔~~	5 ~~℔~~.
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	jest zapas. / jest „ / jest „ / nie / nie / nie / nie / nie / jest.	tak samo	tak samo. lecz znacznie w mniejszej ilości jest zapas
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	jest / nie / jest / nie / nie	tak samo	groch okrągły
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	są / są / są / nie	sami wyrabiają	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	mają / mają / nie / nie / nie / nie / nie	mielą we młynach	na siesnach	żytniej używają i mielą na siesnach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	prawdziwe świeże i suszone	suszone	suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją w święta	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy	tak samo	dwa razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy		dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka herbata piwo	wódka piwo	wódka
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jeden dzień		
w tygodniu adwentowym	trzy dni		
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bardzo rzadko używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	35%	50%	15%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kolbuszowa Nazwa miejscowości? Trzeboś

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2085 (według ostatniego lud. z r. 1891.)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3	3	3
	w zimie	3	3	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z żytniej mąki z ziemniakami.	barszcz z ziemniakami	barszcz z ziemniakami.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	dto.	dto	dto
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, i ziemniaki lub „ i kasza	jak poprzednio	
	w lecie, w dni postne	dto		
	w zimie, w dni zwykłe	dto		
	w zimie, w dni postne	dto		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	groch z barszczem lub chleb z mlekiem	ziemniaki i kapusta	
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	dto
	w zimie, w dni postne	dto	dto	dto
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy	jak poprzednio z tą uwagą, że dla mniej zamożnych żyta na chleb wystarcza zaledwie na 2 do 3ch miesięcy.	
	z czego się składa	z mąki żytniej		
	czy go sami pieką	Sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	tak zwane „pierogi"	Żadnych —	
	z czego się składają?	z mąki żytniej lub innej — w środku znajduje się kasza jaglana. —		
	z kąd je otrzymują?	Sami wypiekają. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Żrobiwszy rozczyn z mąki żytnej pozwalają ~~się~~ mu wyrosić do pewnej wysokości następnie sypią do drugiego rozczynu 2 razy tyk wielką i tak	jak poprzednio.	
innego pieczywa?	mąki jakiej było na rozczyn i a wy mięsnyciasto rękami wsadzają w kadarce bocianków do opalonego drzewem	miękkim pieca	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne i roślinne.		
Nazwy ich?	Barszcz - zacierka - kasza kapusta groch - ziemniaki - marchew	jak poprzednio	
sposób przyrządzania?	gotują.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada na dobę? — w lecie	mleka używają - 3/4 litra na osobę	1/2 l. na osobę	—
w zimie	" " 1/2 " " "	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka używają przeważnie kwaśnego - zbieranego, - słodkiego mniej	jak poprzednio	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z mleka kwaśnego.	jak poprzednio	—
12. Czy używają masła?	używają. —	używają. —	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie. —	nie. —	nie —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło lub słonina i sadło	masło — sadło	sól - (i czasem i tych (i którą uważają za omastę)
w lecie, w dni postne	"	nic —	brakuje. —
w zimie, w dni zwykłe	masło lub słonina	olej	
w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w święta uroczyste	tylko na Wielkanoc	nigdy. —
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowina lub cielęcina	krowina lub cielęcina	jadne
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogramów	2 kilogramy na rok!	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb nie używają — śledzi w wyjątkowych wypadkach n. p. jak jest w mieście na jarmarki.	jak poprzednio	nie!
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew jest; buraki nie; karpiele nie; kalarepa nie; cebula nie; czosnek nie; ogórki nie; kapusta świeża nie; „ kiszona jest	jak poprzednio. —	
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch używają gotowanego z wodą lub na sucho — bób nie rodzi się tu! fasola używają gotowanej z wodą lub odecharnej do omasty; soczewica nie; kukurudza nie	jak poprzednio.	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	hreczane (tatarczane) używają sami wyrabiają — jęczmienne „ „ jaglanne „ „ przenne nie!	jak poprzednio!	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przenna używają i robią zapasy; żytnia „ „ „; owsiana nie; hreczana nie; jęczmienna używają i robią zapasy; kukurydzana nie; ziemniaczana nie —	jak poprzednio.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają tylko świeżych —	jak poprzednio.	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone w tłupach lub obrane z tłup używają bardzo rzadko. nie!	jak poprzednio.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	bardzo rzadko.	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy / 2 razy	1 raz / 2 razy	1 raz / 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	piją tylko wódkę i piwo i to w razie jakiegoś wypadku. / nie / nie / nie.	jak poprzednio	wódkę piją w razie jakiegoś wypadku, n.p. wesele chrzciny. swaty itd.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry.	4 litry.	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	najzwyklejszymi potrawami: kapustą, kaszą, ziemniakami groszem, chlebem bardzo rzadko mięsem krowiem — popijają też wódkę rzadziej piwo. —		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3. — / 3 / 6. (cały tydzień poszczą zawsze suszą)		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie! —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych — 5 %; mniej zamożnych 45 %; ubogich — 50 %. } 100.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	plackami z otrębów żytnich przemiernych a nawet jęczmiennych		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

222 440.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kolbuszów Nazwa miejscowości? Wilka wola

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } miejscowość nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajność gleby jest średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polska narodowość Liczba ludności? 2460

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	W czasie lata jadają cztery (4) razy na dzień		
	w zimie	W zimie zwykle	Trzy (3) razy na dzień	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki z barszczem i Kapustę z chlebem.	Ziemniaki z barszczem i chleb z Kapustą	Ziemniaki z barszczem lub z Kapustą
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki z barszczem i chleb lub zamiast ziemniaków groch lub bob.	Ziemniaki z barszczem lub chleb z barszczem	Ziemniaki z barszczem
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	podobnie jak i w czasie	letnim	czasem zamiast ziemniaków - rzepa lub marchew
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem kwaśnem	chleb z Kapustą	resztę co pozostało ze śniadania
	w lecie, w dni postne	chleb ze olejem	chleb ze solą	czasem chleb lub zwykle ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	podobnie jak	w czasie	letnim.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kluski z mąki jęczmiennej lub pszenicznej żarnowej	Kluski z mąki jęczmiennej lub rezanej - lub często ziemniaki	Ziemniaki
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki lub bob z barszczem lub Kasza jaglana, jęczmienna lub rezana	Ziemniaki	Ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	podobnie jak w	porze	letniej
5. Chleb: jaki jadają		żarnowy	żarnowy	
z czego się składa		z mąki żytnej -	z żytnej z ziemniakiem	Kartofli
czy go sami pieką		piekła gospodyni	piecze	sama
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		pierogi	pierogi	pierogi
z czego się składają?		Z ciasta z mąki pszenicznej a w środek zawijają Kaszę jaglaną zmieszaną ze serem		
z kąd je otrzymują?		Wyrabiają w domu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia w dzieży i czeka aby zakwasiło i dopiero zaczynia wyrabia bochenki i wypiekła w piecu piekarskim.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na pierogi rozczynia mąkę pszeniczną na drożdżach a w ciasto zawija Kaszę z serem i masłem		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane lub pieczone (wypiekane)		
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kasza gryczana, lub kluski		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają na osobę ½ litra	na osobę ¼ litra	nie zawsze ¼ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ litra na osobę	nie zawsze ⅛ litra	wcale nie używają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne kwaśne zawsze zbierane maślankę	słodkie niezbierane lub kwaśne zbierane maślankę	Czasem słodkie mleko lecz najczęściej maślankę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła lecz nie robią zapasów		nie lub żadko kiedy
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	stopiony, masła lub sadła, smalec	masła lub stopiony olej lniany lub gorczyczany	czasem masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej lniany lub gorczyczany		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	podobnie jak w lecie		—
15. Jak często spożywają mięso?	W święta tarowne np. Wielkanoc, Zielone Świątki — gdy zabiją wieprza.	np. Boże Narodzenie lub w zimie (w zapasy)	Na wielkanoc lub Boże Narodzenie
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	czasem krowinę najczęściej cielęcinę lub dziczyznę	podobnie jak najzamożniejsi	czasem krowinę lub cielęcinę
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub smarzone (świninę) kiełbasy zaś wędzą		
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Kilogramów	5 Kilogramów	1 Kilogram.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb a śledzi nie		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają, z wyjątkiem świąt Bożego Narodzenia		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Robią zapasy Kapusty Kiszonej siekanej		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch i bób bywają używane		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kasze hreczaną, jęczmienną i jaglaną używają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki pszennej, żytniej i hreczanej używają, które sami robią z ziornach. Owsianej, Kukurydzanej i ziemniaczanej nie używają. Zapasów wcale nie robią		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów: grzyb jadalny, rydze, i tak zwane betki. Używają zaś świeżych i suszonych. —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają z barszczem lub mlekiem. Używają jako domieszki do chleba.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Ani kawy ani herbaty nie piją		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Żadnych konserwów nie robią		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	W lecie zwykle raz na dzień lub dwa razy dziennie. W zimie zaś najmniej dwa razy, lecz zwykle trzy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Z trunków używają przeważnie piwo, wódkę a niekiedy wino.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/2 litra okowity wypada rocznie na dorosłą osobę.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas świąt, wesel, lub chrzcin raczą się chlebem z masłem i serem ~~[illegible]~~ i tak zwanymi pierogami a piją piwo i wódkę.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W zwykłym tygodniu 2 dni w tygodniu postu. W tygodniu adwentowym 3 dni postu. Zazwyczaj 6 dni postu w tygodniu wielkiego postu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają nabiału w dni postne		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 16% mniej zamożnych 34% ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kupują mąkę kukurydzaną, ryż i rozmaite kasze		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

223 442

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kolbuszowski Nazwa miejscowości? Wola rusinowska

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? narodowości polskiej Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie / w zimie	3 razy na dzień	3 razy na dzień	4 razy na dzień
2. Co jadają na śniadanie: w lecie, w dni zwykłe	barszcz omaszczony z chlebem	barszcz omaszcz. z chleb	barszcz postny ze ziemniak
2. Co jadają na śniadanie: w lecie, w dni postne	barszcz postny z chlebem	barszcz postny z chleb.	barszcz postny ze ziemniak
2. Co jadają na śniadanie: w zimie, w dni zwykłe	barszcz omaszczony z chlebem	barszcz omaszcz. z chleb	barszcz postny ze ziemniak
2. Co jadają na śniadanie: w zimie, w dni postne	barszcz postny z chlebem	barszcz postny z chleb	barszcz postny ze ziemniak
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą omaszczone	ziemniaki z kapustą omaszczone	ziemniaczki z kapustą bez omasty
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie, w dni postne	tak samo bez omasty	ziemniaki z kapustą bez omasty	ziemniaczki z kapustą bez omasty
3. Z czego składa się zwykle obiad: w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą omaszczone	ziemniaki z kapustą omaszczone	ziemniaki z kapustą bez omasty
3. Z czego składa się zwykle obiad: w zimie, w dni postne	tak samo bez omasty	ziemniaki z kapustą bez omasty	ziemniaki z kapustą bez omasty
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni zwykłe	barszcz żytny i ziemniaki omaszczone	barszcz żytny z ziemn. omaszcz.	barszcz żytny i ziemn. bez omasty
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni postne	barszcz żytny i ziemniaki bez omasty	barszcz żytny i ziem. bez omasty	barszcz żytny i ziemn. bez omasty
4. Co jadają na wieczerze: w zimie, w dni zwykłe	barszcz żytny i ziemniaki omaszczone	barszcz żytny i ziemn. omaszcz.	barszcz żytny i ziemn. bez omasty
4. Co jadają na wieczerze: w zimie, w dni postne	barszcz żytny i ziemniaki bez omasty	barszcz żytny i ziemn bez omasty	barszcz żytny i ziemn bez omasty
5. Chleb: jaki jadają	kwaszony	jak poprzednio	jak poprzednio
5. Chleb: z czego się składa	z mąki żytnej i wody		
5. Chleb: czy go sami pieką	wypiekają sami		
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	chleb przemny i placki przemne podczas świąt i wesel	jak poprzednio	—
6. Inne pieczywa: z czego się składają?	z mąki przemnej, sera i kaszy jaglanej		—
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?	sami wypiekają		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na kwasku z ciasta, następnie zaniemają dodając mąki a gdy wyrośnie robią duże bochenki i wypiekają w dobrze napalonym piecu	jak poprzednio	jak poprzednio
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	w ten sam sposób		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz żytni-pulewka-ziemniaki-kapusta-kasza jaglanna i dekaverana jak wyżej	jak poprzednio	jak poprzednio
sposób przyrządzania?	barszcz żytni kiszony z mąki żytniej i wody-gotowany i omaszczony słoniną lub mlekiem-pulewkę w ten ~~sposób~~ gotują z mąki dekaverane-kapustę kiszoną-kaszę gotują na wodzie i mleku.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	wypada ~~kwaterka~~ ½ kwarty na osobę	jak poprzednio	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	wypada ~~½ kwarty~~ kwaterkę na osobę		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego-kwaśne zbierane i serwatkę	jak poprzednio	nie używają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek w małej ilości	wyrabiają sery na sprzedaż z kwaśn. mleka	wcale nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła w małej ilości - zapasów nie robią żadnych	używają masła w bardzo małej ilości zapasów nie robią	nie używają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają w bardzo małej ilości do potraw nie dają	używają w bardzo małej ilości	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło-sadło-	jak poprzednio	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	żadnej (olej)		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło-słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	w ten nigdy w rzmie 1 raz na tydzień	jak poprzednio	nie spożywają
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	jadają świninę w rzmie	jak poprzednio	nie spożywają żadnego
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	przyrządzają mięso gotowane	jak poprzednio	nie sporządzają
18. Czy używają drobiu?	nie używają	nie używają	nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 kilo mięsa	2 kilo mięsa	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi w dniu postnie	jak poprzednio	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jako lekarstwo w czasie choroby	jak poprzednio	jak poprzednio
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew —; buraki —; karpiele —; kalarepa —; cebula —; czosnek —; ogórki —; kapusta świeża —; „ kiszona mają; i. t. d.		jak poprzednio	jak poprzednio
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch —; bób —; fasola —; soczewica —; kukurudza —		—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane); jęczmienne; jaglanne; przenne	używają kaszy hreczanej jaglanej – sami wyrabiają	jak poprzednio	używają bardzo rzadko
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna podrzeszwicl na chleb i placki; żytnia na chleb; owsiana —; hreczana na polewkę; jęczmienna —; kukurydzana —; ziemniaczana —		jak poprzednio	jak poprzednio

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych gotowanych	jak poprzednio	jak poprzednio
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy na zimę	jak poprzednio	jak poprzednio
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane-solone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają	jak poprzednio	jak poprzednio
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie piją	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią	nie robią	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy / 3 razy	jak poprzednio	jak poprzednio
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo przeważnie w bardzo małej ilości	jak poprzednio	nie używają
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie używają	jak poprzednio	jak poprzednio
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mlekiem przemnym-placki nie ze sera i jaglanej kaszy - piwem.	jak poprzednio	chlebem żytnim
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 3 dni / cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 100 mieszkańców przypada: 20 najzamożniejszych – 40 mniej zamożnych – 40 ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	podczas wielkich głodów żywili się jagodami leśnymi a z liści niektórych ziół robili mąkę i piekli placki. w ostatnich latach głód i przednówek nie dawał się uczuwać.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

27. 224. 450

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kosów Nazwa miejscowości? Brustury

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruska Liczba ludności? 2260.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy,	4 razy	3 razy.
	w zimie	2 razy	2 razy	2 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb, bryndzę i kwelankę	chleb i kwelankę	chleb, barszcz,
	w lecie, w dni postne	chleb, barszcz kapusta	chleb, barszcz, kapustę	chleb, barszcz, kapustę
	w zimie, w dni zwykłe	chleb, bryndzę, kwelankę, wieprzowe i baranie mięso	chleb i kwelankę	chleb, barszcz, kapustę.
	w zimie, w dni postne	chleb, barszcz, kapustę	chleb barszcz, kapustę	chleb, barszcz, kapustę.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	To samo co i na śniadanie i kartofle	To samo co na śniadanie i kartofle	To samo co na ~~śni~~ śniadanie i kartofle
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	To samo, co na śniadanie i kartofle	To samo co na śniadanie i kartofle	To samo co na śniadanie i kartofle.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Jak na obiad	Jak na obiad	Jak na obiad
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jak na obiad	Jak na obiad	Jak na obiad
5. Chleb	jaki jadają	Kukurudziany	Kukurudziany	Kukurudziany
	z czego się składa	z mąki kukurudzianej z przydatkiem tartej kartofli		lub mąki żytnej.
	czy go sami pieką,	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Nie.	Tylko kukurudzę na ten	chleb kupują i nikt wdomu.
6. Inne pieczywa	jakie używają?			
	z czego się składają?	Tylko w Święta bułki tak zwane „Paski z mąki pszennej", które bądź sami pieką, bądź też zmiaeta kupują. —		
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Pszenny tak zwany „Pszenny"	Takesamo	Taksamo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Paski i żytny chleb, kiszony"		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	kapusta, karaszek, kartofle pieczone i gotowane, mleko, bryndza, mięso gotowane i wędzone.	Tusamo	Tusamo
Nazwy ich?	Tak wyżej	Tu samo	Tu samo
sposób przyrządzania?	Zwykły	Tu samo	Tasamo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	4 litry kwślanki	4 litry kwślanki	4 litry kwślanki
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	2 litry "	2 litry "	2 " "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie mleko z kuchnią, zbierane, i kwślankę zkwaśną, śmietana z kuchnią.	Tu samo	Tu samo.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	W wielkanocne święta bywa serowi z słodkiego mleka za wydatkiem „rymsy" z mleczy jagnięcia lub koźlęcia lub innych zwierząt.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają w małej ilości. [Solone mięso baranie, wieprzowe]	Tu samo	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Na twardo gotowane. Z śmietanką gaszczuną	Tu samo	Tu samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Rzadko słoninę, masło	Tu samo	Tu samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	lub omasty	Tu samo	Tu samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Tak wtenie	Tu samo	Tu samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Rzadko olej	Tu samo	Tu samo
15. Jak często spożywają mięso?	Raz lub dwa razy w tygodniu	Tasamo.	Rzadko kiedy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Nie	Nie	Nie
16. Jakie mięso jadają — krowina	Nie	Nie	Nie
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Nie	Nie	Nie
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę	baraninę	Rzadko
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	Rzadko
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Nie	Nie	Nie
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i wędzone	Tasamo	Tu samo
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 50 ℔ czyli 25 Kg.	25 ℔ czyli 12½ kg	Rzadko około 3-4 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Rzadko ryby i śledzi	Nie	Nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Rzadko z chlebem.	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	Mało	Mało	Nie
buraki	Mało	Mało	Mało
karpiele	Nie	Nie	Nie
kalarepa	Nie	Nie	Nie
cebula	Nie	Nie	Nie
czosnek	Mało gdzie	Mało gdzie	Mało gdzie
ogórki	"	"	"
kapusta świeża	Nie	Nie	Nie
" kiszona	Kiszoną	Kiszoną	Kiszoną
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	Mało gdzie gotowany	Takżeamo	Takżeamo
bób	Biał gotowany z kapustą kiszoną	To samo	To samo
fasola	Nie	Nie	Nie
soczewica	Nie	Nie	Nie
kukurudza	chleb, i do pieczenia.	To samo	To samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	Nie	Nie	Nie
jęczmienne	Nie	Nie	Nie
jaglanne	Nie	Nie	Nie
przenne	Nie	Nie	Nie
	Tylko pszenne na kaszę	To samo	To samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	Tylko w święta Wielkanocne kupuje w mieście		
żytnia	kupują żyto w małej ilości około ¼ kl. i mielą w domu		Nie
owsiana	Nie	Nie	Nie
hreczana	Nie	Nie	Nie
jęczmienna	Nie	Nie	Nie
kukurydzana	kupują kukurydzę w mieście i mielą w domu na mąkę		
ziemniaczana	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają. Grzyby prawdziwe, podgrzybki, pieczarki, kozle, (Babka pieczarka, grzyb jadalny, babka krówka) babka mościna. Rejnuńka jadalny. Babka rydz. Tylko rydze kiszone, prażone, smażą i do potraw używają.	To samo	To samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	To samo	To samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone, gotowane.	do	do
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają	używają	Używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Placki zwykłą kulkowiczaną,	To samo	To samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	Oczy więksyl wszystkowiek herbatę	To samo	To samo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powidła, suszone śliwki i suszone gruszki	To samo	To samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie 2 razy	To samo	Gotują tylko wchodzi drzewa jeden raz
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka: Mało kto piwo: Kilku. miód: Nie wino: Nie wino owocowe: Nie	To samo Nie Nie	To samo Nie Nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Około 30 litrów jednakowi mała tylko więcej	do	do
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mała więcej wódki i piwo większa herbatę.	To samo	To samo
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu: 3 dni (Poniedziałek, Środa, Piątek. w tygodniu adwentowym: cały tydzień, w tygodniu wielkiego postu: cały tydzień	Nie przestrzegają tylko dzieci do 6 lat.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 4%. Mniej zamożnych 42. Ubogich 54		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu (Natymą pawlugą to pępinaku i tp roślinami jadalnymi. W czasie przedwórka używają kulementy z ziemi i natymą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najwięcej śmiertelność u dzieci do 10 lat. Osób z grubą szyją „wolem" mężczyzn 3, kobiet 4 w starszym wieku.		

225 452

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kossów Nazwa miejscowości? Dołhopol

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini (Huculi) Liczba ludności? 1800

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy, czasami raz raz tylko.
	w zimie	dwa razy.	dwa razy	" " "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne	śniadania nie jadają	Tak samo	Tak samo
	w zimie: w dni zwykłe, w dni postne	w zimie także		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	barszcz z wędzonina, kapusta ze słoniną, kaza kokur., kuslanka	Tak samo jak zamożni.	Barszcz mąką i mlekiem kwaśnem przyprawiony, kuslanka z wodą
	w lecie: w dni postne	kapusta, kób, fasola ze śliwkami i kaza kokurudziana z olejem.		Kapusta, ogórki, barszcz z mąką i kartofle pieczone
	w zimie: w dni zwykłe	Tak samo		Tak samo i w zimie.
	w zimie: w dni postne	Obiad jadają około 10 godziny.	Obiad jedzą o nich pierwsze jedzenie, potem następuje t. zw. południowe składający się z tych samych potraw.	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	Kulesza z masłem, kuslanką, jajecznicą, śmietaną i brynzą	Kulesza z mlekiem, kuslanka, jajecznica złożona z jaja, śmietany mąki i kuslanki.	Kulesza rzadko, częściej gotowane kartofle z kuslanką rozgniecioną wodą, a zarobioną u bogaczów.
	w lecie: w dni postne	Kulesza z ogórkami, kapusta a czasami z wywarem ze suszonych gruszek jabłek i śliwek	Kapusta mąką zaprawiona, ogórki.	Pieczone kartofle, kapusta czerwona kwaśna.
	w zimie: w dni zwykłe	Tak samo w zimie	Tak samo.	Tak samo.
	w zimie: w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy, jęczmienny, kokurudziany.	jęczmienny, kokurudziany.	placki kokurudziane, z kartoflą zmieszane, fwane tarabulennyki
	z czego się składa	z powyższych mąk	z powyższych mąk	
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?	paski z przemnej mąki na święta Wielkanocne	paski z przemnej i żytniej mąki	paski z żytniej lub jęczmiennej mąki nabytej od zamożniejszych
	z czego się składają?	z mąki na drożdżach rozczynione, z jajami masłem serem i brynzą	z mąki na drożdżach rozczynione, smarowane jajami.	
	z kąd je otrzymują?	kupują u przedsiębiorców	mąką kupowaną	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kisły żytni i jęczmienny, kukurydziany na wodzie z kartoflą.	Tak samo	Barabulowny ~~na wodzie~~ z kartoflą.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Paski na drożdżach	" "	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane i surowe	gotowane i surowe	gotowane i ~~surowe~~
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kasza, rozmaite studynce, fasoli bib, barabeli, horoch, jaszka, kołtubci, pyroky	barszcz kapusta kasza, rozmaite kołtubci.	barszcz, ~~gorzbeta~~ kartoflana zupa / rozmaite kyr.
sposób przyrządzania?	Przeważnie z mięsem, inne zaś potrawy ze śmietaną, kwaśnicą masłem i t.p.	Przeważnie zaprawiają nabiałem	Przeważnie postne.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	kwaśnicy dziennie ½ litra	Tak samo	Tygodniowo liter.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mleko słodkie i kwaśne ⅓ litra		Tak samo i w zimie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśnicy, czasem słodkie, zbierane śmietanę kwaśną i maślankę	kwaśnicy, czasem śmietanę i maślankę.	Jakie dostaną od bogatych.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek i na sprzedaż z mleka owczego i krowiego	Tylko na własny użytek	Nie "
12. Czy używają masła?	Używają	Używają	Nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Robią zapasy, topione i solone.	Nie	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko na Wielkanoc gotowane i pieczone. Także pisanki.	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, masło	Słonina	Nic
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	Często	Rzadziej	Tylko nabyte od majętnych
16. Jakie mięso jadają — wołowina	rzadko		
16. Jakie mięso jadają — krowina	rzadko		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	" "		
16. Jakie mięso jadają — baranina	przeważnie	rzadko przeważnie	Jakie dostaną
16. Jakie mięso jadają — świnina	często		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie!	nie!	nie!
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	solone, wędzone, gotowane i smażone	tak samo jak zamożni	gotowane
18. Czy używają drobiu?	nie!	nie!	nie!

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 kilogramów	15 kilogramów	5 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi, pstrągi	Te same co i zamożni	Śledzi rzadko.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Gotują miodu z miodu t. zw. sytę i używają zamiast napoju	nie używają tak często jak zamożni	nie!
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	są	są	—
buraki	"	"	są
~~kapele~~ karpiele	" największe	"	są
kalarepa	nie	nie	nie
cebula	rzadko	są	—
czosnek	są	"	—
ogórki	niekiedy	rzadko	—
kapusta świeża	—	—	są
„ kiszona	są	są	—
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	są wypoczne Gotowane	Tak samo jak bogaci.	Bób i kukurudza dość często.
bób	"		
fasola	"		
soczewica	—		
kukurudza	w lecie i na mąkę		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	jęczmienne	jęczmienne	Tylko kokurudziane
jęczmienne		Kokurudziane	
jaglanne			
kokurudziane	kokurudziane		
przenne	Sami wyrabiają w żornach		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	przenna razowa	Tak samo jak bogaci	Tylko jęczmienna
żytnia	żytnia " "		Kokurudziana
owsiana	nie		Zapasów nie mają
hreczana	"		Kupują jak tamci.
jęczmienna	jęczmienna		
kukurydzana	kokurudziana		
ziemniaczana	nie	Jak bogaci.	

Robią zapasy kokurudzianej i jęczmiennej. Kupują od przed zbiorców w Kutach lub Kosowie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże rydzów, prawdziwych grzybów przez gotowanie.	Tak samo / "	Tak samo / " "
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią wielki	Tak samo	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	Tak samo	Tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki	placki	placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	Herbatę	Herbatę	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła, śliwki gruszki i jabłka suszone.	Suszone owoce	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, wino, wino owocowe	wódkę, piwo, wino i wino owocowe.	wódkę, piwo i wino owocowe	Wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 liter	10 liter	10 liter.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, winem i herbatą.	piwem i wódką.	Wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	Trzy dni		
w tygodniu adwentowym	41 dni		
~~Wódka wódka~~	13 "		
w tygodniu wielkiego postu	48 "		
Pełnioka	27 "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie!		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	$\frac{1}{5}$ część zamożnych $\frac{2}{5}$ części mniej zamożnych $\frac{2}{5}$ części ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	pokrzywą, szpinakiem dzikiem, korą dębową mieloną na mąkę, grzybem na kaszę, bogatsi żywią także z zapasów.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Największa śmiertelność była do 6 lat, wieku. W tutejszej miejscowości rzadkie przypadki osób z grubą szyją (wolef) nie trafiały się.		

226 454

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kosowski Nazwa miejscowości? Jaworów

Jaka miejscowość? { górzysta? ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~ } górzysta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini tylko kilkadziesiąt dusz żydów Liczba ludności? 2993

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Jadają zwykle po 3 razy	dziennie tak letnią jak i zimową	
	w zimie		porę.	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kuleszę z mlekiem kwaśnem zwanem hnoślanką; barszcz z mięsem, lub zupę kartoflaną.		
	w lecie, w dni postne	Sudzież gotowany lub pieczoną kartoflę z mlekiem lub omaszczony o maśtę jadają		
	w zimie, w dni zwykłe	jak latem tak zimą w dni zwykłe. Mięso z kapustą, barszczem, kartoflaną zupą. Rzynkę z kolesą,		
	w zimie, w dni postne	W postne dni jadają kartofle kapustę i ogórkami, barszczem; zupę z kartofli, barszcz z	rotowane lub pieczone z solą i chlebem gotowaną	oliwek z fasolami, bobem; suchi
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Na obiad jadają to co ze	śniadania się zostawi.	Najczęściej gotowany zimną
	w lecie, w dni postne	gdyż tylko rano i wieczór	poly tak dla zgotowania	jadła jak i wcelu opa-
	w zimie, w dni zwykłe	lenia pomieszkania.		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe			
	w lecie, w dni postne	Wieczerze składają się najczęściej z tych samych potraw co śniadania		
	w zimie, w dni zwykłe		i obiady.	
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Chleb kukurudziany bardzo rzadko z domieszką żytniej lub pszennej mąki.		
	z czego się składa	Najczęściej pieką kukurudziane placki z potłuczonemi kartoflami gotowanemi zwane		
	czy go sami pieką	burczanyki. Do takich placków dodają czasem jeszcze kapusty a na przedwio-		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	sna liści z szpinaku dzikiego zwanego malytką.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Brak		
	z czego się składają?	Nie znane		
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Mąkę kukurydzianą mięszają z jęczmienną i rozrzedziwszy w korycie ciepłą wodą zadawszy ciasta zamiast drożdży pozostawiają aż do wszczęcia fermentu, poczem miesz i wsadzają do pieców chleb.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz z buraków, kapusta, kulesza gotowana z dodatkiem gotowanych kartofli. Najulubieńszą potrawą jest kulesza gotowana na słodkiem mleku z dodatkiem nieco kwaśnej śmietany — zwana „banusz". Banusz gotuje się tak samo jak kulesza. zrobią z kukurydzianych krup owijanych w liści kiszone z kapusty.		kukurydzianej mąki z śmietany — zwana Gołąbki (kołubci)
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają tak latem jak i zimą i to tak słodkiego jak i kwaśnego zwanego kuślanką.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie mleko gotują, kwaśne „kuslankę" tak ze zbieranego jak i niezbieranego słodkiego gotowanego przechowują mieraz i robią cały. Śmietanę jadają z kulesz, kartofli i burczynykami".		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ze słodkiego surowego mleka robią ser za pożytkiem „dlegu" zwany budz, który po wysuszeniu ściera się na tarce na brynzę.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają jako omastę. Topione masło jadają z kuleszą i brynzą. Niem smarują kartofle, Zawsze je solą.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Z jaj robią z śmietany i topionej słoniny potrawę zwaną „smażika". Rzadko używają jaj surowych gotowanych lub pieczonych.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Śmietany, słoniny topionej, sadła topionego.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Oleju z konopnego i arbuzowego nasienia		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	W zimie tak samo.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso gotują z kartoflami, barszczem, lub samo. Ulubioną potrawą jest słonina, którą surową jedzą.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Baranina i świńskie mięso używa się powszechnie		
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Wołowinę, krowina cielęcina pogardzana.	i inne	nie używa i bywa
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Świeże pałują do dzieżek i solą — najczęściej jednak wędzą „budżenycia". Budżenycia je się surową. Inne mięso gotują.		
18. Czy używają drobiu?	Drobiu mięso bywa wzgardzane.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Trudno dać na to odpowiedź.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryby łowią po potokach, rzekach a najczęściej kupują suchą po miastach. Używają i śledzi, ale bardzo w nieznacznej ilości.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają w surowej formie jako smaka do chleba kuleszy. Z niego robią i szyt, który chętnie piją.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Nie tylko gotowaną dają do	chleba przy wypiekaniu tegoż.	
buraki	Kwaszą i gotują barszcz. Wraz z gotowane buraki kroją na drobno i dodają		
karpiele	zuchej ryby grzybów i jadają z chlebem i kulesza.		
kalarepa			
cebula	Jako kwaszona i jedną surową z rzodkwią.		
czosnek	Używa się tak samo.		
ogórki	Surowe i kwaszone.		
kapusta świeża			
„ kiszona	Używa się tylko kiszonej. Z niej gotują „bewkę" z kukurudzianymi krupami. Z		
i. t. d.	liści tejże robią gołąbki.		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	Używa się gotowany suchy. Potrawy z niego nie umieją robić.		
bób	Gotują z niego zupę i do niej dodają śliwek.		
fasola	Gotuje się na zupę ze śliwkami, jadają i suchą albo pomidorową.		
soczewica			
kukurudza	używa się najpowszechniej na kulesze, chleb — główne pożywienie.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Nieznane.		
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używa się na pierogi i pasze		
żytnia	Nie.		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	na chleb z kukurudzą		
kukurydzana	na kulesze i chleb.		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Gotują surowe i suszą z barankami.	Z suszonych grzybów robią potrawę	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki głównie przyrwienie się do nowych.	najlepiej i najchętniej	uprawiane przechowują
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane jako „borszcz", gotowane ze skórą Ktore potem obierają a następnie smarują omastą albo pośne spożywają ze solą. Dodają jako domieszkę do chleba. Ze samej Kart. nie wyrabiają placków		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Herbata używą się w dni Bożego Narodzenia i przy innych sposobnościach: na pogrzebach, weselach		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce suszą i takie gotują. Niektórzy robią powidła. Innych konserwów ani Konfitur nie znają.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Dwa razy palą w piecach i latem i zimą z wyjątkiem niedziel. w Wsie palą tylko jeden raz.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Ocem raz wiyra się mniej. ocem raz więcej wchodzi w używanie Piją chętnie. rzadko wchodzi w użycie		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie ~~znam~~ Tatwo tego dociec.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Herbatę gotują i używają zamiast innych napojów. Z miodu robią sytę albo przynoszą piwa.		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy dni (poniedziałek, środa i piątek). Każdy dzień jedzą potrawy postne nawet i dzieci zupełnie.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nabiał uważa się wielkim grzechem używać w dni postne.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 5.		
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Do ziarna kukurudzy mieszają potłuczone kaczany tejże i mielą na mąkę. Do wypiekania placków z mąki kukurudzianej i kartofli używają najczęściej liści dzikiego szpinaku „nadyny".		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W niemowlęcym wieku bywa największa śmiertelność. Wole dostają prawdopodobnie z niezdrowej wody.		

227 456

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kosów Nazwa miejscowości? Kobaki

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } podgórze, pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } pola średnio wydrody urodzajne sprzyjające uprawie kukurydzy

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 2871.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy w zimie 3. razy	4 razy 3 razy	3 do 4. razy 3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne	Zimą i latem nie ma właściwego śniadania, tylko obiad, który spożywają około godziny 9ej; poniedziałek, około 1ej; w lecie jedynie podwieczorek około godz: 6ej a latem i zimą wieczerza bezpośrednio przed udaniem się na spoczynek. Na wieczerzę jedzą dużo, głodny spać nie może.	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne	Głównem pożywieniem kukurydza, a zatem potrawy, które z mąki i krup tej rośliny sporządzić można jakoto: kulesza i kasza w dnie zwykłe z masłem, w poście z olejem, prócz tego barszcz, ogórki, kartofle, fasola, bób. Najczęściej używane potrawy kulesza, szupenie t. j. kasza z fasolą. W dnie postne odwar z owoców suszonych, owoce suszone gotowane, bób, fasola kartofle z olejem. Pirogi z serem, lub z kapustą w czasie jakiej uroczystości	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne	To samo co i na obiad z tą tylko różnicą że inne potrawy i świeżo wytowane. Zwykle na obiad 3–4. potrawy, tak samo i na wieczerzę. Poniedziałek z tych samych potraw co i obiad. Podwieczorek latem chleb z powidłami, lub z ziemniakiem, cebulą, ogórkami i solą.	
5. Chleb: jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Chleba mało, wypiekają sami z mąki kukurydzy, z małym dodatkiem mąki żytnej, w czasie przedmowku dodają do mąki kukurydzy wytowanej kartofli lub buraków, mniej zarobini z konieczności potrzeby; bogatsi dla odmiany i oszczędności. Kulesza główne pożywienie, idąc w drogę biorą mąki i jedzą.	
6. Inne pieczywa: jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują?		Prócz paski z mąki pszennej u bogatszych, z mąki żytnej u biedniejszych, a zawsze z dodatkiem mąki kukurydzy i kartofli w czasie wesela a czasem i pogrzebów, innego pieczywa nie używają. Paski zwykle sami pieką, kołacze kupują. Wypiekają w czasie uroczystości familijnych, lub w dniu św. Piotra pirogi z serem, lub z czereszniami, zimowe pory z kapustą wytowaną i drobno siekaną.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwykły	Zwykły	Zamiast chleba pieką placki bez dodatku kwaśnego ciasta – jedynie z bieństwa, gdyż takim sposobem marnuje się dużo mąki.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Leguminę z wygotowanej kolesza utożonej na rynczki warstwami z brydzą upieczone w czasie uroczystości familijnych jesienią		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz z kiszonych burakoń, serwatki lub z kwaśnej; gołąbki z kaszy kukurydzianej, buraczki siekane z wygotowaną kaszą z dodatkiem ryby. Kartofle gotowane, pieczone lub po wygotowaniu wypiekane z brydzą. Jesienią, zimą barszcz z mięsem, w dnie postne z ryby suchej		Najubożsi zawsze kolesza z ogórkiem lub tem z grzybami u siebie w domu. Żywią się dobrze zaś u zamożniejszych, u których idą dzieci w dzień na roboty, z wyjątkiem w dnie postne.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Zimą i latem, z wyjątkiem dni postnych spożywają mleka słodkiego i kwaśnego, śmietany z serem dosyć.	Biedniejsi w czasie robót u zamożnych	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie i kwaśne, śmietanę z serem, maślankę z kulesza; – śmietanki nie używają	Kubiatu chociaż nie mają własnego, dostają od zamożniejszych, jeśli tylko nie są leniwi do pracy.	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek z mleka kwaśnego	Nie, bo nie mają krów	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają tylko do zmarszczania włosów. Na Wielkanoc musi być masło święcone u każdego. Wyrabiają na sprzedaż	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno i w potrawy, najczęściej jajecznicy. Dzieciom małym dają jaja chętniej niż mleko		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina	Zimą słonina	oleju i to mało
w lecie, w dni postne	olej	olej	
w zimie, w dni zwykłe	słonina sadło	wreszcie na biatu tylko	
w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Najwięcej mięsa poza jesienny i w czasie od Bożego narodzenia do końca zapustu, prawie nigdy świeżego.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina	bardzo mało, nie lubią bo nie umieją z wołowiny żadnych potraw sporządzić.		Chyba tylko w czasie roboty w majątku albo ze zwierzętami dzikich zajęcy przepiórki przypadkowo zdobyte
16. Jakie mięso jadają — baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Baraniny dość dużo, świniny mniej ale za to takie wtenczas mięso najsłabsze, mniej pożywne z powodu złego przyrządzania potraw		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Świeżego mięsa nie lubią. Nasolone, gdy już trochę nadpsute gotują z barszczem. Lubią wędzoną baraninę, którą kupują u Ormian i żydów w pobliskich miasteczkach		Nie, z prostej przyczyny że nie mają
18. Czy używają drobiu?	Tylko dla dzieci, albo w czasie uroczystości wielkich świąt lub familijnych		Drobiu nie mają —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Trudno oznaczyć.	To tylko pewna że wskutek nieuniejętnego sporządzania potraw mięsnych nie mają żadnej wartości w odżywianiu	
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają i lubią tak śledzie jak i suszoną rybę morską, której kupują w pobliskich miasteczkach, ryby suszonej używają zamiast mięsa w barszczu		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają tylko w niektórych chorobach tak ludzkich jak i zwierząt, i do "Kutii." "Kutia" bez miodu, to znaczyłby że nie "było świąt." —		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Prócz buraków i kapusty, na stodkę, t. j. tak jak je w jesieni zbiorą buraki i kapusta kiszone, kiszone ogórki, cebuli i czosnku żadnych innych zapasów nie czynią. — Kartofli pozostawiają na zimę: Dużo	mniej	
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Grochu mało bardzo, bobu i fasoli gotują często. Kukurydzę młodą gotują i pieką; mąkę z niej głównie przyrwienie. Inne mąki nie mają wartości, chyba na sprzedaż		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy i kasze z kukurydzy w ogóle; jęczmienne i jaglanne rzadko kiedy, ryżu kukurydzy uważają za przysmaky. Lubią z jęczmieniu opylonego w stępach i wystłuczonego potrawy: "Kaszza"		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Tylko z kukurydzy, mielą w młynach wiejskich t. j. w miejscu, — są 3 młyny. Żytniej bardzo mało do chleba, biedni na paski. Mąki z pszenicy na paski i lotnie kupują częściej: — Innych mąk nie używają chyba z przymusów czasem, jak o tem się wyrażają: —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów prawdziwych, i podpieńki świeżych i suszonych mało	Grzybów prawdziwych świeżych i podpieńki świeżych i suszonych wiele	Grzybów świeżych dużo, suszone sprzedają, podpieńki świeżych i suszonych bardzo wiele
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	dość dużo	mało	tylko na to aby było co posadzić.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Mało na przednówku		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Często w czasie uroczystości jakieś wystawne kartofle mieszają z bryndzą lub serem jedzą pierogi		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Niektórzy zamiast wódki herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powidła, suszą śliwki, gruszki i jabłka — jabłek mało	Powidła mniej Suszą śliwki i gruszki	Owoce surowe sprzedają. Suszą mało dla braku drzewa owocowego
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Zimą dwa razy latem czasem raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Większa część ślubowała od gorących napojów czasami zamożniejsi piją piwo, wino, a więcej ci, którzy nie ślubowali piją wódkę, czem		piją tylko wódkę dużo kosztuje biedniejszy, tem więcej.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Trudno oznaczyć, to tylko pewna, że		biedniejsi więcej
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wina mniej, więcej piwa, — dla tych którzy nie ślubowali wódkę. Wchodzi w używanie kwas sporządzony z	Wina, piwa mało, dla tych, którzy nie ślubowali od wódki kupują wódkę	Jeśli nie ślubowali od gorących napojów wódkę suszonych gruszek
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy dni przed. środa i piątek. Post adwentowy, wielki post, prócz tego post przed św. Piotrem i Pawłem, post. przed Matki Boskiej po 7 dni w tygodniu. Dzieciom czasami dają nabiału		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dniach postnych tylko małym dzieciom dają, czasem mleka, rzadko kiedy jajo		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 5% mniej zamożnych 45% biednych 50%. Przyczyna ubóstwa niepogodności i lenistwa		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Przednówek mniej dotkliwy, w głodowym roku 1865. żywili się kaszami z kukurydzy i dziwanami, mątwą, mioduszki, pawoń typu. Zaltuły się a kupi kukurydzy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Gospodynie bardzo zacofane, nie umieją gotować, szczególniej biedniejsi; z tego powodu jedynie pokarmy mniej pożywne. Najgorzej przez to, cierpią małe dzieci, z tego powodu śmiertelność dzieci od ½ roku do 6 lat życia przerażająca. Wole rozpowszechnia się bardzo, zwaje się z tej przyczyny, że nie uważają na wodę do picia.		

Woda do picia bardzo dobra jest jej dużo, z lenistwa piją z potoku nad którym rośnie dużo olszyny.

228 458

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kosowski Nazwa miejscowości? Kosmacz

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 3565

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	3 – 4 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 – 3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kolewa z mlekiem	kartofle lub kolewa z mlekiem	kartofle czarem z mlekiem
	w lecie, w dni postne	kolewa z odwarem suszonych owoców	kartofle lub kolewa z barszczem lub same	kartofle
	w zimie, w dni zwykłe	Kolewa z mlekiem	kolewa z mlekiem	kartofle czarem z mlekiem
	w zimie, w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Sawabuch (zupa kartoflana) wódka lub barszcz z wędzonką, kolewa z mlekiem lub śmietaną, gałąbki z masłem i chleb	Sawabucha lub barszcz z mięsem, kolewa, gałąbki i chleb —	Sawabucha, kolewa, kartofle chleb
	w lecie, w dni postne	Zupa kartoflana, kolewa, gałąbki, kartofle, ryba, śledź, wszystko z olejem — także chleb	Zupa kartoflana, kolewa, gałąbki, kartofle chleb — wszystko z olejem	Zupa kartoflana, kolewa, bób, kartofle z kapustą lub czosnkiem —
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz z mięsem, kolewa z mułtanką lub śmietaną, mięso z kartoflami i chleb także gałąbki z masłem	Barszcz kolewa z mułtanka lub bryndzą chleb, gałąbki —	Jak w lecie
	w zimie, w dni postne	Jak w lecie	Jak w lecie	Jak w lecie
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kolewa z mlekiem słodkiem lub bryndzą, kartofle ze słoniną lub mięsem (wędzonką) chleb	Kolewa z mlekiem słodkiem, kartofle chleb —	Kartofle, chleb — czarem z mlekiem zbieranem
	w lecie, w dni postne	Kolewa z wywarem owoców suszonych lub kartofle z olejem	Kolewa lub kartofle z olejem —	Kartofle lub kolewa
	w zimie, w dni zwykłe	Jak w lecie	Jak w lecie	Jak w lecie
	w zimie, w dni postne	Jak w lecie	Jak w lecie	Jak w lecie
5. Chleb	jaki jadają	żytni i kukurudziany	najczęściej mięszany z kartoflami	
	z czego się składa	z mąki żytnej, kukurudzianej z dodaniem kartofel mistych		
	czy go sami pieką	— wypiekają sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Partki, które wyłącznie używają w święta Wielkanocne, placki czy li pieczone pierogi nazywane w mięsu zawijańce, perewertalniki		
	z czego się składają?	partki składają się z mąki pszennej najczęściej ubitej, zaś rzadziej z wlanej. — Placki z ciasta kukurudzianego przekładanego bryndzą, serem, kapustą i powidłami —		
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwyczajny, z rozczynu drożdżowego lub ciasta kwaśnego.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placków kukurudzianych zwanych korzami i burynkami, z których pierwsze pieką się z zwyczajnego ciasta słodkiego kukurudzianego, zaś drugie z domieszką kartofel.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne, mleczne i mięsne.		
Nazwy ich?	Sorabucha (zupa) barszcz, kapusta, gałąbki, pierogi, kolesza, banosz (kolesza na śmietanie) kawa kukurudziana, juszka (rosół) wudzynycia (wędzonka) etu, oleniec (galarota wieprzowa) Także jajecznica.		
sposób przyrządzania?	zwyczajny —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	2—4 litry	2—4 litry	1—2 litry
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1—2 "	1—2 litry	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zagotowane, kwaśne zbierane zlewane do naczyń drewnianych dla przetrzymywania, niezbierane zwane hulanką przetrzymywane także w naczyniach drewnianych i śmietana —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają tylko brynzę i twardę z mleka owczego —		
12. Czy używają masła?	masła używają dostatnio nawet najubożsi —		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasy robią w formie naturalnej		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj używają w sposób naturalny przez zagotowanie i na jajecznicę. Do potraw nie. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, śmietana,	brynza, mleko, rzutyca	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej —	—	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina, sadło,	masło, śmietana, brynza i t. p.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	jak w lecie		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko porą jesienną i zimową każdego dnia	w dnie zwykłe dwa razy w tygodniu	rzadko raz w tygodniu
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	wszystkie na przemian		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	także zające i sarne		—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	surowe i solone gotują, wędzone przypiekają na rożnie —		
18. Czy używają drobiu?	nie —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 klgr	20 klgr	5 klgr
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko w dnie świąteczne	używają ryb wędzonych i śledzi	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu używają tylko nie pijące napojów gorących rozpuszczonego z wodą (czyżę) za napój		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	zakiszają		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	w formie naturalnej	—	—
czosnek			
ogórki	zakiszają	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	w sposób zwykły znany	—	—
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Przez gotowanie	—	
bób			
fasola			
soczewica	—		
kukurudza	używana głównie w formie mąki		—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają tylko na prawdę zakupując w sklepach		
żytnia	używają na chleb z własnych produktów		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	używana głównie z kukurydzy zakładowanych w zasiekach		
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają w formie surowej, marynowanej i świeże —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zapasy ziemniaków obfite —		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	zwykłej —		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają jako domieszkę do chleba kukurydzianego		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	z domieszką mąki kukurydzianej		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją tylko herbatę nie regularnie		nie używające trunków
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Wyrabiają jabłeczniki — suszą śliwki i bowówki takie chociaż mało powidła		jabłka, gruszki
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy —		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wszystkie wymienione		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 litrów	90 litrów	120 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, winem, herbatą, miodem, piwem jabłecznikiem i sytą	tak samo	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	3 dni —		
{ w tygodniu adwentowym	7 dni —		
{ w tygodniu wielkiego postu	7 dni —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bardo mało —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 50% ubogich 40%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	głód i przednowek nie ~~to~~ doświadczany.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Śmiertelność bywa największa w wieku 1–5 i 50–70 co do osób z wolem w całej miejscowości znajduje się tylko 5		

229 460

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kosów Nazwa miejscowości? Kuty stare

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } położona na podgórzu Karpackim.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 4300 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz lub kapustę omaszczoną, lub z mięsem i kulenę, czyli mamałygę, zaciekę omaszczoną, i kartofle,	Barszcz, kapustę, mamałygę, zaciekę, kartofle. omaszczone małem lub smalcem ale nie zawsze	Barszcz, kapustę, mamałygę, kartofle, kaszę, zaciekę, – lub i bez śniadania
	w lecie, w dni postne	Ditto tylko wszystko omaszczone olejem –	Ditto z olejem lub bez niego	Potrawy te ~~były ich~~ zazwyczaj bywają, spożywane na post ale nadto kiedy omaszczone.
	w zimie, w dni zwykłe	Ditto	Ditto omaszczone lub nie	Ubożsi w zimie śniadania nie jadają
	w zimie, w dni postne	Ditto	Ditto	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, kapusta, mamałyga, fasola bób, groch, suszone owoce, gołąbki kukurydziane buraczki, pirogi z syrem, powidłami lub kartoflami, kasza hreczana, kukurydziana i jęczmienna ryż. i grzyby rosół. mięso i pieczeń.	Barszcz, kapustę, mamałygę, fasolę, bób, groch, suszone owoce, gołąbki, buraczki pirogi (z syrem, powidłami lub kartoflę) kaszę hreczaną, kukurydzianą, jęczmienną, ryż, grzyby rosół i mięso.	Barszcz, kapustę, mamałygę, Kluski zazwyczaj tak w dniach zwykłych jak i postnych na post; – wyjąwszy gdy pokrzaje na robocie i jakiego co, spodana to wtenczas je tam to co i teraz. –
	w lecie, w dni postne	Wszystkie powyżej wymienione potrawy w dni zwykłe jedzą, omaszczone w dni postne z olejem. –	W dnie postne bywają, wszystkie te potrawy wyjąwszy mięso na post i li tylko z olejem spożywane.	
	w zimie, w dni zwykłe	Ditto		
	w zimie, w dni postne	Ditto		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kaszę z mlekiem, pirogi, kartofle, Kluski, kapustę omaszczone małem, smalcem – lub śmietaną,	Kaszę, kartofle, mamałygę, kapustę w dni postne na post – a w dnie zwykłe omaszczone	Kaszę, kartofle, mamałygę, kapustę, barszcz – na post.
	w lecie, w dni postne	Ditto tylko z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	~~żytni~~ razowy lub pytlowany	zazwyczaj razowy	razowy
	z czego się składa	z żytniej lub pszennej mąki	z żytniej mąki pomieszanej z kukurydzianą,	z kukurydzianej mąki
	czy go sami pieką	sami go pieką,	sami go pieką,	sami go pieką. lub jeżeli go kupują to kupują, wtedy chleb żytni od piekarza
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———	———	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	babki, kołacze i pampuszki z pszennej mąki i placki	babki, kołacze, pampuszki i placki (rozumie się pieką to tylko w czasie świąt lub jakichś uroczystości)	Dwa razy do roku to jest na Boże Narodzenie i Wielkanoc pieką, babki kołacze i paski. –
	z czego się składają?	z pszennej mąki	z pszennej mąki	z pszennej mąki
	z kąd je otrzymują?	w domu pieką,	w domu	w domu.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Robi się rozczyna z mąki – do której dodaje się kwaśnego ciasta z poprzedniego pieczywa pozostałego lub drożdży – potem gdy to porośnie kisnąć, – miesza – i piecze chleb. –	Tak samo wypiekają chleb jak robią to najzamożniejsi.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo piecze jak chleb.	Ditto	~~Ditto~~
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Zazwyczaj w użyciu są potrawy mączne, – i rozmaite jarzyny.		
Nazwy ich?	Mamałyga, barszcz, kapusta, kartofle, kasza, bób, groch i fasola	Zgadzają się w tem z najbogatszymi tylko że mniej omasty do przyprawiania takowych potraw zużywają. –	
sposób przyrządzania?	Barszcz i kapustę, kisną, ~~mamałygę, potrawy~~ kukurudzianą, zamieszkę, na gorącej wodzie ~~nalywają~~, uskutecznioną, nalywają, mamałygę, – kartofle jedzą, całe, lub pomiętą, albo też zupę, kartoflaną, – bób, groch i fasolę, jedzą, lub całą, lub rozbitą ~~takowe~~ robią, kaszę, zupę.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litra	1/4 litra	Tylko czasami i to bardzo rzadko piją mleko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/2 litra	1/4 litra	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, śmietanę, mleko kwaśne i maślankę. –	Tak jak najzamożniejsi.	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka kwaśnego	Wyrabiają sery z mleka kwaśnego	
12. Czy używają masła?	Używają.	Używają.	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Robią zapasy z masła solonego	Nie robią zapasów	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj tak osobno jak i do potraw	Używają jaj tak osobno jak i do potraw ale rzadziej jak najzamożniejsi.	Używają jaj tak osobno jak i do potraw ale w ilości jakiegoś bardzo wielkiego mi
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, smalcu i słoniny sadła	masła, smalcu i słoniny, sadła, oleju	Najubożsi używają tej samej omasty ale bardzo rzadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła, smalcu i słoniny sadła	masła smalcu i słoniny sadła	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	4 razy w tygodniu	2 razy w tygodniu	1 raz w tygodniu.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	– wołowinę,	Takiego samego mięsa używają jak najzamożniejsi.	
krowina	– krowinę,		
cielęcina	– cielęcinę,		
baranina	– baraninę i kozinę,		
świnina	– świninę,		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie używają,		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	~~Gotowane~~ Gotują, ~~solone~~ i wędzą,	Gotują i wędzą,	Gotują i wędzą,
18. Czy używają drobiu?	Używają,	Mniej używają,	Bardzo rzadko używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	70 Kilogramów	50 Kilogramów	20 Kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają	Używają	Używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do smarowania chleba i ostradania potraw	do smarowania chleba i do ostradania potraw	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Robią zapasy z tych wszystkich jarzyn	dtto	dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Są używane i bywają spożywane lub całe lub wyrabiają z nich rozmaite zupy.	dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Wszystkich tu wymienionych krup używają i sami ~~rup~~ takowe wyrabiają	dtto	dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Wszystkich tu wymienionych mąk używają i robią z nich zapasy. Mąki nie kupują tylko mielą zboże w młynach.	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grybów prawdziwych i podgrzewek. Spożywają takowe smażone lub suszą takowe i później gotują lub smażą,	dtto	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią,	Robią,	Robią,
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Całe, podduszone lub zupy kartoflane	dtto	dtto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają, ale rzadko.	dtto	dtto
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Bardzo rzadko	Jeszcze rzadziej	Tylko w czasie chorób.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią,	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	2 razy	dtto	dtto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Piją piwo i wino	Piją piwo i wino	Piją wódkę albo nic
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	15 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem i winem - mięsem - i rozmaitemi pieczywami	dtto	dtto
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	2 dni w tygodniu. - Przez cały post dzień za dniem poszczą, dtto		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają żadnego nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	30% najzamożniejszych - 30% mniej zamożnych 40% najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	- Natyrka, ugotowana, z liści buraków lub Tobody. -		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najwięcej umierają tu dzieci od 1 do 3½ lat. - Osób z grubą szyją zwaną „wolę" nie ma. -		

230 462

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kosow Nazwa miejscowości? Moskalówka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna.

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	4 razy w lecie 3 „ w zimie	4 razy w lecie 3 „ w zimie	4 razy w lecie 2 „ w zimie
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	w lecie, w dni zwykłe: mamałygę z mlekiem, bryndzą lub mastem. w lecie, w dni postne: mamałygę z surową kwaszoną kapustą, z ogórkiem, powidłami, czosnkiem w zimie: jak i w lecie	jak poprzedni	jak poprzedni
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	w lecie, w dni zwykłe: barszcz burakowy z mięsem, zupa kartoflana, zupa z fasoli zielonej – mamałyga z mlekiem – kasza hreczana z mlekiem ciasto rzucone na mleko – pieczeń, pirogi w lecie, w dni postne: barszcz z fasolą i burakami, kapusta gotowana jako zupa z olejem – zupa kartoflana – fasola z śliwkami – kasza kukurydziana – gołąbki w zimie: jak w lecie	jak poprzedni	jak poprzedni (z wyjątkiem mięsa używając jako ostrasę przeważnie na biało)
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	jak śniadanie	jak śniadanie	jak śniadanie
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	jaki jadają: kukurydziany czasem żytni czy go sami pieką: sami	jak poprzedni	najubożsi jadają chleb bardzo rzadko a zastępują go mamałygą.
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	prócz kołaczów wielkanocnych nie używają żadnego pieczywa.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	zwykły	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, zupa kartoflana, ~~z fasoli~~, zupa z fasoli; mamałyga z mlekiem, masłem, brynzą, jajecznicą, powidłami, ogórkiem, kapustą, bramołyką t.j. czosnek tłuczony zaprawiony olejem, — ciasto z mlekiem, kasza z mlekiem, gołąbki z kaszą i pirogi z brynzą kartoflami lub z kapustą — pieczeń sporządza na zwykłe w sposób potrawki.	jak poprzedni	jak poprzedni z wyjątkiem potrawy mięsnej
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada dziennie — w lecie	1/4 litra	jak poprzedni	jak poprzedni
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada dziennie — w zimie	½		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	nabiału używają jako mleko słodkie i kuślankę t.j. mleko gotowane nalewa się w garnek pierwiej tam pozostaje tak długo aż skwaśnieje		wymaszczony śmietaną,
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sera nie wyrabiają.		
12. Czy używają masła?	masła używają ale rzadko i w takim razie kupują takowe		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasu na zimę nie robią żadnego.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają na jajecznicę	i do ciasta.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, masło	jak poprzedni	jak poprzedni
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	prawie co dnia z wyjątkiem dni postnych	jak poprzedni	w dni uroczyste.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	jak poprzedni	jak poprzedni bez tylko w dni świąteczne
krowina	krowinę		
cielęcina	0		
baranina	baraninę		
świnina	świninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	0		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wołowinę na rosół i pieczeń, świninę solą i pakują w beczułki. baraninę wędzą	jak poprzedni	wołowinę na rosół i pieczeń
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 do 40 kilogr:	25 kilogr:	bardzo mało
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryby suszone i śledzie	jak poprzedni	jak poprzedni
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają lecz jako lekarstwo.	—	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew: marchew buraki: buraki karpiele: 0 kalarepa: 0 cebula: cebula czosnek: czosnek ogórki: ogórki kapusta świeża: 0 „ kiszona: kiszona i. t. d.: kartofle, bratkiew, rzodkiew	jak poprzedni	jak poprzedni
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch: bardzo mało bób: gotowany fasola: do barszczu i do śliwek soczewica: 0 kukurudza: jako mamałyga i na chleb	jak poprzedni	jak poprzedni
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane): rzadko jęczmienne: 0 jaglanne: 0 przenne: 0	0	0
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna, żytnia: w razie potrzeby kupują takową owsiana: 0 hreczana: 0 jęczmienna: 0 kukurydzana: prócz mąki kukurydzanej nie robią żadnych zapasów ziemniaczana: 0	jak poprzedni	jak poprzedni

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają świeże, suszone i marynowane	jak poprzedni	jak poprzedni
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	jak poprzedni
czy ich używają jako domieszki do chleba?	bardzo rzadko	bardzo rzadko	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją jedna i drugie	jak poprzedni	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła, śliwki suszone, konfitury	powidła i śliwki suszone.	powidła i śliwki suszone
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła {w lecie / w zimie	3 razy	tak samo	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? {wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	bardzo mało / piwo / 0 / bardzo mało / wino owocowe (kwas)	jak poprzedni	jak poprzedni
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	bardzo mała	bardzo mała	bardzo mała
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo, wino, wino owocowe (kwas) herbata	tak samo	kwas (wino owocowe)
35. Postów ile dni {w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni / cały tydzień / cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20% zamożnych	70% mniej zamożnych	10% ubogich
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	przednowek nie jest znany.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Największa śmiertelność bywa między 40 a 50 rokiem życia. „wole" choroba ta występuje obecnie tylko u 2 osób.		

231 401.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kołów Nazwa miejscowości? Myhiełtyńce.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } po większej części równina, otoczona zewsząd lasami.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? wyz: ~~go~~ katolicki i do 5 rodzin wyz: rz: ka. Liczba ludności? liczy do tysiąca dusz.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		w czasie roboty tj: orki, siania, sadzenia	później zapania żniw jadają	trzy razy na dzień.
	w zimie		zwykle tak samo jak i	najbiedniejsi dwa razy	na dzień jadają.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	jeżeli jest krowa to mleko z kuleszą albo z chlebem, a jeżeli	mleka nie ma to borszcz Kapustę lub	
		w dni postne	kartofle omaszczone słoniną jadają z olejem ~~potrawy~~	i ci tak samo	a najubożsi kawałek suchego chleba bez najmniejszej przyprawy.
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo jak w lecie tylko w zimie biją bekrogi - i używają śmietany.	i ci po części tak samo	a ci co w domu mają —
		w dni postne	jadają z olejem	i ci tak samo	a ci obchodzą się bez oleju potrzebiając potrawy mąkę —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z kuleszy kwaśnego mleka gołąbków jajecznicy lub barszcz z mięsem kartofle z omaszczoną lub Kapusta z słoniną, albo wieprzina jako pieczenia	i ci po części tak samo	a ci bez słoniny ale zaprawiają potrawy mąką, a rzadko kiedy jajem.
		w dni postne	te same strawy przyprawione olejem, nabiału nie używają wcale a natomiast kupują śledzie i małe ryby. —	li tak samo	i ci tak samo jak mają za co kupić.
	w zimie	w dni zwykłe	w dnie zwyczajne tak samo jak w lecie —		
		w dni postne	i tu tak samo jak w lecie	a w poście jadają jeszcze i dżur z mąki owsianej.	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	To samo co i na śniadanie lub	jeżeli z obiadu co zostanie to jadają na wieczerzę —	
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	Tak samo i zimie	—	—
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		kukurudziany i żytny mieszany z mąką kukurudzianą.		
	z czego się składa		z mąki kukurudzianej i żytnej.		
	czy go sami pieką		piekę gospodynie same.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Na św: Wielkanocne używają „paski" z mąki pszennej i żytnej.		
	z czego się składają?		Paska składa się: mąka pszen: żytnia jaja, i różne korzenie		
	z kąd je otrzymują?		kupują z miasta.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyna, do tego kwaśne ciasto zamiesą jak	pod Kiemie wyrabiają chleb	i sadzają w piec.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Co się wyspaski na św: Wielki: to dają	drożdży, jaj, mleka, i różne korzenie	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Juszka wieprzowa mięso z zaprawką, szopenie fasola ugotowana z krupami kukurudziannemi i mlekiem, gołębki, bubaki kwaszone z cebulą i z śmietaną, suszone grzyby ugotowane z zaprawką, kluski gotowane na mleko, zwane „disło na motoci" na z cebulą i z zaprawką, studzenice, na Boże narod: pszenica z miodem, ukła z rybą i cebulą, a gdzie indziej z rybą i śliwkami - sadamacha tj. czosnek z solą utłuczony, natyna tj: Łoboda ugotowana i zaprawiona mąką kukur: a czasem śmietaną do kaszy,	barszcz sam z fasolą lub z wieprzowem mięsem, jajecznica jaja białe i gotowane z mąką kukurudziannemi, i przyprawione grzybami, grzyby surowe fotrajane, fotrajane, fibrogi pszenne z szczem, zyba surowa ugotowana z wawa juszka, a sucha zyba gotowa z miodem i z makiem, krepliki do małe kapustą i z zyborzy, i dzwirt z mąki owsianej.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Ktorzy maję krowy używają, a ktorzy nie maję obchodzą się czem tem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	i zimie tak samo.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	po największej części mleko kwaśne zbierane.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z krowiego mleka, tak na swój użytek jak i na sprzedaż.		
12. Czy używają masła?	używają do smarowania głowy rzadko jako omastę, a po największej części na sprzedaż.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasów wcale nie robię, co dla siebie potrzeba to odłożą a reszta do miasta		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko na sprzedaż, czasem bogaci robią jajecznicę i to rzadko.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	kto ma to słoninę, a mniej zamożni i ubodzy prawie i cały rok omasty nie widzą.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju -	i ci jak mogą też olej	a całkiem prawie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	i w zimie tak samo jak w lecie -		
15. Jak często spożywają mięso?	Bardzo mało, bo na cały rok zaledwie z pięć jarczuków i z 8 świń biję.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina			najubożsi zaledwie raz na rok uda im potkosztować mięsa, gdzieś na jakiemś weselu lub na obiedzie po obchodzie pogrzebowym.
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę i to jak wyżej powiedziano jarczuków i		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	świninę solą i dymią - a baraninę gotują jak rosół i robią do tego zaprawkę.		
18. Czy używają drobiu?	wcale nie używają, tylko trzymają na sprzedaż.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	z tego można wnioskować, po	za jak wiele biją tu świń	i jarczuków.
20. Czy używają ryb? śledzi?	czasem, a w dnie postne	czasem śledzie.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	wcale nie		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Przechowują buraki z których robią barszcz i cebulę jakoteż i czosnek, ogórki kwaszone kapustę kwaszoną.		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch tu bardzo w małej ilości sadzą, więcej bobu i fasoli a kukurudza stanowi główne źródło ich pożywienia.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	prócz kukurudzianych, krup które mielą w młynie nie używają żadnych innych		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Pszennej mąki używają dwa razy do roku tj. na Wielkanoc na paski i przed zachodzącym postem przed Bożem narodzeniem na tak zwane „puszczenie" na pirogi, i to kupują w mieście; owsianej na dzwa i kukurudzianej z której wypiekają chleb, maloji i kołżi.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeżych, kiszonych i suszonych.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	przechowują przez zimę w celu sadzenia na wiosnę.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	czasem używają do chleba i nazywają: Mandybarynki.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	smażą powidła, ale więcej suszą śliwki jabłka i gruszki.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy nie wiele używając drzew		
— w zimie	dwa razy ale palą więcej.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Przeważnie wódkę a mniej miodu.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Trudno oznaczyć, gdyż po większej części są przysięgli.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	po największej części wódką	dla tych którzy piją, bez niczego.	a którzy nie piją pozostają
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni, poniedziałek, środa, piątek.		
— w tygodniu adwentowym	sześć tygodni przed Bożem narodzeniem		
— w tygodniu wielkiego postu	7 tygodni przed Wielkan: 2 tygodni przed 1szą Matkę bożą, i 2 tygodni przed 2gą Matkę bożą		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nieużywają ani mleka, ani masła, ani sera, tylko olej, lub zupełnie bez omasty.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych i dobrych gospodarzy bardzo mało, a przez powódź nieszczęścia weszła w okropny sposób kilka rodzin prawie dotychczas bez dachu i obecnie więcej jest biednych niż mniej zamożnych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Jak się wyżej powiedziało chleb kukurudziany stanowi główne pożywienie.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Największa śmiertelność bywa u dzieci od 1go do 5go i 6go roku życia. „Kole tj. grube szyje nie mają miejsca w tej wsi. —		

232 466

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kosów Nazwa miejscowości? Żabie (Ilcia)

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } góry

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska — Liczba ludności? 6129.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy —	trzy	trzy
	w zimie		trzy	trzy	dwa —
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kolesze z bryndzą lub masłem topionem a zajadają słonkiem z mlekiem lub huślankę. —	podobnie jak najzamożniejsi. —	podobnie jak zamożni
		w dni postne	kapusta gotowana zasypiana kukurudzianemi krupami lub mąką. — groch, bób, kartofle		
	w zimie	w dni zwykłe	~~burakowy~~ barszcz, —		
		w dni postne	podobnie jak w lecie		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz z mięsem, baraniną lub wieprzowiną mędzoną. — kolesza, placek kukurudziany a na końce huślanka. to jest ~~mleko~~ gotowane zakwaszone.	podobnie jak najzamożniejsi.	Do
		w dni postne	barsz bez mięsa, kapusta, bób, groch kartofle i śliwki suszone z fasolą —		
	w zimie	w dni zwykłe	podobnie jak w lecie, więcej		
		w dni postne	bryndzy owczej		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kolesza, kartofla, mleko, huślanka, —	podobnie jak zamożniejsi	Do
		w dni postne	kartofla, zaciorkę jęczmienną z kukurudzianą zmieszana — kartoflana zupa. —		
	w zimie	w dni zwykłe	podobnie jak w lecie —		
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		kukurudziany.	kukurudziany	kukurudziany mieszany z kartoflą
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		— sami —		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	—	—
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	prasiny —		placki z ugniecionej ugotowanej kartofli zmieszanej z mąką kukurudziam lub jęczmienną — i takie placki zwą się „buryszinnyk" —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	najbardziej kolesza —	kolesza —	kartofle, bób,
Nazwy ich?	kolesza, juszka (t. j. rosół) kapusta, barszcz, — banusz (to jest kolesza ugotowana na śmietanie. — zupa kartoflana, zupa fasolowa z ciastem. —		
sposób przyrządzania?	— gotują z tem dodatkiem że w dnie zwykłe dodają dużo mięsiwa do każdej potrawy —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	wiele mleka używają.	jak najzamożniejsi	jak najwięcej
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie mleko i huślankę takie ser gledzony t. j. ser który się wytwarza z mleka słodkiego przez dodatek gleju (tak zwanej rynnyf)	Tło	Tło
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery krowie i owcze t. j. brynzę. nietylko na własny ale i na sprzedaż	Tło	Tło
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią zadnych.	Tło	Tło
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina —		
w lecie, w dni postne	olej lnu lub siemia	jak najzamożniejsi	
w zimie, w dni zwykłe	masło słonina		
w zimie, w dni postne	olej z lnu lub siemia		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo często	bardzo często	w miarę możności ~~bardzo~~
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	baraninę	baraninę i świninę	
świnina	— świninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wędzone	wędzą	wędzą —
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	niewiadomo. —		
20. Czy używają ryb? śledzi?	w dnie postne śledzie to bardzo mało	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w dnie postne z koleszą.	jak najbogatsi —	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew mało; buraki dość; karpiele —; kalarepa —; cebula cebulę; czosnek czosnek; ogórki ogórki; kapusta świeża —; „ kiszona kiszonę	Nie	Nie
23. Czy są używane i w jakiej formie groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch, bób, fasola gotowane; soczewica —; kukurudza — mąka i krupy	Nie	Nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane (tatarczane) —; jęczmienne bardzo mało; jaglanne —; przenne —	Nie	Nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna tylko na paskę; żytnia —; owsiana —; hreczana —; jęczmienna mało; kukurydzana bardzo wiele; ziemniaczana —	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	bardzo mało i to tylko suszone	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	wiele	bardzo wiele	bardzo wiele
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone –		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają, piekąc z niej placki dodawszy mąki kukurudzianej lub jęczmiennej –	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	bardzo mało	bardzo mało	bardzo mało
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą jabłka i gruszki	suszą jabłka i gruszki	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy –	dwa do trzy	dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę / piwo / miód mniej / mało – / —	wódka piwo i miód	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	niewiadomo		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka, piwo –	wódka, piwo – miód cykorję wody octu i cukru	wódka, a także i napój robiony z ktoren zowią „pytie”
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	podług przepisów gr. kat cerkwi –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 2% średnich 5% a biednych 3%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kartoflą najbardziej innych nieznają –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wogóle jedzą znacznie mniej jak pobłacy ale za to z omastą – i piją mniej jak dawniej. –		

28.

233

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kraków Nazwa miejscowości? Bieńczyce

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? nizina? — po części pagórkowata po części nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ~~średnio~~-urodzajna? ~~nie urodzajna~~? — urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z masłem, serem lub mlekiem	chleb z masłem serem lub mlekiem	zupę ziemniaczaną makaronową
		w dni postne	chleb z serem	chleb z serem	zupę ziemniaczaną jałową
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem – zacierka	ziemniaki z barszczem	zupa ziemniaczana – barszcz z ziemniak.
		w dni postne	ziemniaki z barszczem – kapusta na oleju	ziemniaki z barszczem kapusta z olejem	to samo tylko jałowo.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	2 razy w tygodniu rosół z kaszą jaglaną i mięso z chlebem – w inne dni – kluski pierogi lub placuchy.	raz w tydzień rosół mięso zacierki – barszcz kapusta	barszcz – kapusta z ziemniakami
		w dni postne	kasza jaglana z mlekiem, zacierka z śliwkami – makaron	kasza z mlekiem – zacierka z śliwkami – ziemniaki	barszcz – kapusta zacierki
	w zimie	w dni zwykłe	rosół mięso 2 razy tygodniowo – barszcz na wieprzowinie z pertówką – pertówka z mlekiem lub makaron – zupa ziemniaczana.	barszcz z wieprzowiną kasza – kluski.	ziemniaki pertówka
		w dni postne	– fasola na kwaśno – ziemniaki kluski z śliwkami.	ziemniaki – groch z śliwkami	ziemniaki kapusta kasza.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki na rzadko – chleb	ziemniaki na rzadko chleb	ziemniaki
		w dni postne	maślanka z chlebem – lub kasza lub ziemniakami.	maślanka z chlebem ziemniakami.	ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem – kapusta z chlebem	ziemniaki z barszczem kapusta chleb	kapusta ziemniaki chleb
		w dni postne	ziemniaki na rzadko – kapusta z olejem chleb	ziemniaki na rzadko kapusta z olejem	ziemniaki kapusta
5. Chleb	jaki jadają		zwiastry (pyllowany)	pyllowany	razowy
	z czego się składa		żyto 3/4 – jęczmień 1/4 – pszenica 1/4.	żyto pszenica jęczmień	żyto jęczmień
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	w braku swego kupują w sklepie tak zwany żydowski chleb.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		zwiastry chleb	— nie	— nie
	z czego się składają?		pszenica	— nie	— nie
	z kąd je otrzymują?		sami pieką	— nie	— nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na drożdżach lub na kwasie w piecu piekarskim	na drożdżach lub na kwasie w piecu.	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach w piecu piekarskim	—	placki na blasze piecowe
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne – jarzyny – mięso	tak samo jak najzamożniejsi.	jarzyna lub mączne potrawy
Nazwy ich? — mączne:	makaron, prażuchy – pirogi, zaciorki kluski – kaszę		
Nazwy ich? — jarzyny:	kapusta, ziemniaki (zupa ziemniaczana zwana sekulatka) – groch		kapusta – groch – ziemniaki sekulatka – kluski
Nazwy ich? — mięso:	mięso z rosołu – cielęcina – pieczeń.		
sposób przyrządzania?	(sekulatka) tj. ziemniaki drobno krajane, gotowane na rzadko, sól, pietruszka, cebula, pieprz do tego kluski lub kasza – to wszystko omaszczone słoniną lub olejem		sekulatka jałowa z mniejszą ilością przypraw.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra na osobę dziennie	½ litra na osobę dziennie	2 razy w tydzień po ½ litra na osobę.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	2 razy tygodniowo po ½ litra na osobę	2 razy w tydzień po ½ litra na osobę	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane; zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane " kwaśne zbierane maślanka	tak samo	tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie – do domowej potrzeby kupują	tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają w lecie	używają w lecie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	rzadkim używają do potraw ale w małej ilości	nie	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina – sadło	słonina – sadło	słonina
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło	masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina sadło	słonina – sadło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	olej.
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w tydzień	raz w tydzień	w święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak	tak	tak
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	tak	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak i to najwięcej	tak	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane w zimie solone	gotowane w zimie solone	gotowane
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	52 funty	40 funtów	25 funtów
20. Czy używają ryb? śledzi?	w zimie śledzie	śledzie	śledzie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tak		
buraki	tak	tak	
karpiele	— nie		
kalarepa	— nie		
cebula	tak	tamo	
czosnek	tak		
ogórki	—		
kapusta świeża	do potawy zimy		
„ kiszona	tak		Kapusta Kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch warzyły na kwaśno	tak samo	tak samo
bób	— nie		
fasola	fasola na kwaśno z borszczem	tak samo	tak samo
soczewica	— nie		
kukurudza	— nie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie	—	
jęczmienne	tak - wyrabiają w młynach	tak samo	Krup i kaszy używają ale kupują takowe w sklepach
jaglanne	tak - wyrabiają w młynach	tak samo	
przenne	gryczki które kupują dla dzieci	tak samo	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Pszenicę, żyto i jęczmień mielą razem w młynie i takiej mieszanej mąki używają	tak samo	mąki żytniej lub pszennej używają kupując w mieście
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w zimie zasuszone kupne	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	skrobane w całości lub krajane drobno (zekulki)	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	tak samo	tak samo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jedynie śliwki suszone	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	1 raz
— w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	tak	tak samo	wódkę
piwo	tak		—
miód	rzadko		—
wino	rzadko		—
wino owocowe	—		—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów	20 litrów	20 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, herbatą z orzechem, kawą, piwem	wódką, herbatą z orzechem, kawą	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
— w tygodniu adwentowym	3 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	mleka i masła		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 2/6, mniej zamożni 3/6, ubogich 1/6		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	bliższych wyjaśnień zaczerpnąć nie można — wieś zamożna przeto o rzeczywistym głodzie mowy nie ma.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwagi. Do najuboższych należą wyrobnikowie — komornikowie lub mężczyźni robotników, którzy w miarę zarobku żyją bądź gorzej — bądź lepiej. Porównanie kupne. Zamożniejsi na zimę biją bydło i robią sobie zapasy solonego mięsa wogóle też używają wiele wieprzowiny z tzwdy własnego chowu.		

234 470

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krakowski Nazwa miejscowości? Bolechowice, Karniowice, Zelków.

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? w Bolechowicach 844. Karniowice 225. w Zelkowie 490.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie		3 razy	3 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie		3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni zwykłe		zacirkę z mąki jęczmiennej	zupę ziemniaczaną.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni postne		dto.	do
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni zwykłe		do	do
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni postne		dto.	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni zwykłe		barszcz kiszony z mąki żytniej z ziemniakami,	barszcz z ziemniakami z żytniej mąki.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni postne		dto.	do
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni zwykłe		dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni zwykłe		kwaseć z kapusty z ziemniakami.	kwasek kiszony z ziemniakami
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni zwykłe		zupę ziemniaczaną.	zacierkę z mąki
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		placek z mąki żytniej	placek z mąki żytniej
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką		sami	sami
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nikupują	nikupują
6. Inne pieczywa — jakie używają?			
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?		na kwasie	na kwasie
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?		—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?		przedewszystkiem potrawy ziemniaków	
Nazwy ich?		groch fasolec z kapustą, kapusta z grochem z wytłtym	
sposób przyrządzania?		barszcz z ziemniakami i zaciurkę z mąki po domowemu	po domowemu
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie		1½ l.	½ l.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie		¼ l.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		mleko słodkie, kwaśne, ~~i~~ maślanka. Kwaśne mix i serwatkę z mleka kwaśnego	mleko słodkie lub kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?		wyrabiają z mleka kwaśnego	nie
12. Czy używają masła?		używają	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?		nie, gdyż im zaledwo na swoją potrzebę starczyć może	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?		czasem podczas ciężkiej pracy. Rozbie siana	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe		słonina, smalec	słonina lub smalec, masło — podczas świąt uroczystych i to nie zawsze
14. — w lecie, w dni postne		masło, słonina	słonina, masło
14. — w zimie, w dni zwykłe		słonina	
14. — w zimie, w dni postne		masło	
15. Jak często spożywają mięso?		Nie kiedy w niedziele lub też w uroczyste Święta	dwa razy w roku na Boże narodzenie i Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina		krowina.	krowina i wieprzowina.
16. — krowina		i wieprzowina.	
16. — cielęcina			
16. — baranina			
16. — świnina			
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		mięso z królika.	mięso królicze.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?		nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?		około 4½ kilo	2 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?		w poście używają śledzi.	również i śledzi w poście
21. Czy używają miodu? w jaki formie?		nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.		buraki karpiele cebula-czosnek i kapusta kiszona	tak jak u mniej zamożnych
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza		używają zwyczajny groch okrągły - fasolę bób gotowany lub zasmażony omastą.-	tak jak u mniej zamożnych
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne		używają krup jęczmiennych, jaglanych, również i pęcaku z jęczmienia których jęczmienne wyrabiają - jaglane i tatarczane kupują w mieście w Krakowie	tak jak u mniej zamożnych
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana		używają mąki przennej również mąki jęczmiennej i żytniej z których robią zapasy na porę zimową mieląc ręcznych wodnych lub też na żarnach w domu - mąki owsianej także używają do kiszenia kwasu na barszcz.-	również tak jak mąki żytniej, owsianej na barszcz i jęczmiennej nie robiąc swoich zapasów i tylko kupując od sąsiadów zboże które mielą na żarnach.

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Gdy się grzyby ukażą to świeże gotują z barszczem i tak jedzą	czasem jedzą świeże z barszczem –
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub też pieczone	gotowane lub pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki na blasze ~~[illegible]~~ lub pod blachą	wypiekają placki na blasze lub pod blachą
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę w święta uroczyste.	piją kawę i herbatę w święta uroczyste.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	raz dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litr	4 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	herbatą z rumem lub winem. – Kawa biała czarna również wódka na przemian.	tak jak uboższy zamożnych. –
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni trzy dni 6. dni.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	czasem	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 2.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	tem samem co w roku zwyczajnym lub głodza się najczęściej podczas przednowku trafi z sułamża u najbogatszych. –	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zamieszkująca ludność w wsiach na wstępie przytoczonych nie zawiera w sobie najzamożniejszych, wszyscy przeważnie są sobie równi i biedni. Zamożniejsi posiadają zaledwie 5 do 8 mórg gruntu, co przy przedstawionych zapisach i podziałach jeszcze bardziej obniżyć się może robiąc wszystkich równemi biedakami. –	

235

472

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kraków Nazwa miejscowości? Rojaxdów, Łuczanowice, Krzysztoforzyce, Kocmyrzów

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? Rojaxdów około 200, Łuczanowice 370 z górą, Krzysztoforzyce około 300, Kocmyrzów około 300.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie		3 razy	3 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie		3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe		zupę ziemniaczaną	zupę ziemniaczaną
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne		Ditto	Ditto
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe		Ditto	Ditto
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne		Ditto	Ditto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe		barszcz z ziemniakami	barszcz z ziemniakami
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne		Ditto	Ditto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe		Ditto	Ditto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne		Ditto	Ditto
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe		kapustę	kapustę
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne		Ditto	Ditto
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe		zupę ziemniaczaną	zupę ziemniaczaną
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne		Ditto	Ditto
5. Chleb — jaki jadają		razowy	razowy
5. Chleb — z czego się składa		z mąki żytnej i kwasu	z mąki żytnej i kwasu
5. Chleb — czy go sami pieką		sami	sami
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?			
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?		na kwasku	na kwasku
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?		—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?		przedewszystkiem potrawy z ziemniaków	
Nazwy ich?		zupa ziemniaczana, barszcz z ziemniakami kapusta, groch, bardzo rzadko mięso, jaja, ser.	
sposób przyrządzania?		po domowemu	po domowemu
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie		1½ l.	1/2 l.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie		1/4 l.	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		mleko słodkie, kwaśne, maślanka.	mleko słodkie lub kwaśne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?		nie	nie
12. Czy używają masła?		bardzo rzadko	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?		nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?		czasem podczas kosiby	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe		słonina, masło	słonina, masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne		lecz bardzo rzadko	podczas uroczystych świąt i to nie zawsze
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe		słonina, masło	słonina, masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?		czasem w niedzielę lub święto	dwa razy w roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		krowina, świnina	krowina, świnina
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?		nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?		około 5 Klgr.	½ Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?		czasem w poście śledzi	czasem w poście śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?		nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.		są jak n. p. buraki, cebula, czosnek, kapusta kiszona, groch	tak jak u mniej zamożnych
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza		używają jak n. p. groch zwyczajnie gotowany lub zasmażony i bób	tak jak u mniej zamożnych
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne		używają krup jęczmiennych i jaglanych oraz pęcaku, z których jęczmienne sami wyrabiają, jaglane zaś i perłówkę kupują w sklepach w Krakowie	tak jak u mniej zamożnych
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana		używają mąki żytniej, owsianej na barszcz i jęczmiennej z których robią zapasy mieląc takowe w młynach wodnych lub na żarnach w domu.	używają mąki żytniej, owsianej na barszcz i jęczmiennej nie robiąc z nich zapasów i tylko kupując od sąsiadów zboże, które mielą na żarnach

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	czasem świeże z barszczem	czasem świeże z barszczem
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	gotowane lub pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki na blasze lub pod blachą	wypiekają placki na blasze lub pod blachą
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją i kawę i herbatę	piją kawę i herbatę
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy	3 razy
— w zimie	3 razy	3 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 l.	3 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	herbatą z rumem lub winem (jeżeli go tak nazwać można) kawą białą i wódką napoczęciem	tak jak u mniej zamożnych
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jeden	
— w tygodniu adwentowym	trzy	
— w tygodniu wielkiego postu	siedm	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	czasem	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 2	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	tem samem co w roku zwyczajnem lub głodzą się co się najczęściej podczas przednowku trafia zwłaszcza u najuboższych	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ludność zamieszkująca wsie na wstępie przytoczone nie zawiera w sobie najzamożniejszych, wszyscy przeważnie są sobie równi i biedni. Najzamożniejsi posiadają zaledwie od 3 do 5 mórg gruntu, co przy przedśmiertnych podziałach jeszcze bardziej obniżyć się może robiąc wszystkich skończonymi żebrakami.	

236 474

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krakowski Nazwa miejscowości? Łobzów i Nowa wieś narodowa

Jaka miejscowość? { ~~górzysta~~? ~~pagórkowata~~? nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? ~~średnio urodzajna~~? ~~nie urodzajna~~? }

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	cztery razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	kawę z chlebem / - - ditto. - - ditto. - - / ditto ditto	kawę z chlebem / ditto ditto	chleb i bawer / ditto ditto
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	rosół z ziemniakami lub kaszą groch, kapusta, klarki - itp. / ziemniaki z masłem, klarki a mlekiem, groch kaszę - itp. / rosół z ziemniakami lub kaszą ~~groch~~ kapusta klarki, kapuśle ~~marchew, karaki~~ / zupa z ziemniaków i wszystko jak wyżej oprócz mięsa	jak poprzedni	jak poprzedni
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	wyjęzyny rosołu to samo co na obiad	ditto	ditto
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	razowy / składający się z mąki pszennej, żytniej i jęczmiennej / sami piekły / —	chleb ~~prędnicki~~ żytni / — / kupują od piekarzy prędnickich	pytlowy żytni / kupują od piekarzy krakowskich
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	bułki centowe i czyżnią wiedeńskie / z mąki pszennej / od piekarzy krakowskich	jak poprzedni	jak poprzedni

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na drożdżach w piecach piekarskich niektórzy w rabaszniczach	kupują w Krakowie	tak samo jak poprzedni
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki i bułki na święta na drożdżach mleku z domieszką masła, jaj cukru itp.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół mięso, kiełbasa, ryba ~~[illegible]~~, ziemniaki, kapusta, groch, kasza rozmaitego wyrobu, jarzyny itp. Gotowane, zamarzone słoniną, masłem	Jak poprzedni	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	1 litr na jednę osobę	Jak poprzedni
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają słodkiego zbieranego i kwaśnego zbieranego		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Nie wyrabiają		
12. Czy używają masła?	Używają masła, które po najwięcznej części kupują.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno i do potraw		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła	Jak poprzedni	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny i sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masła oleju rzepakowego		
15. Jak często spożywają mięso?	W dnie zwykłe raz na dzień na obiad.		
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~, krowina, cielęcina, baranina, świnina	tak	tak	tak
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~koninę~~, ~~zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wszystkie gatunki używają		jak poprzedni
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	nie.	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	52 kilogr.	45 kilogr.	30 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb bardzo mało - śledzi używają w dni postne.	Używają śledzi	używają śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	bardzo mało do picia	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ~~ogórki~~, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Wszystkie jarzyny wyko-pane w jesieni i zacho-wane w piwnicy. Cebula i czosnek przechowu-ją na strychu pod sienem w beczkach	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	groch w formie zupy grochowej, ~~na tłuszcz~~ albo z barszczem i omastą. Na zielono gotowany zaby. fasola gotowana pokwaśno, z barszczem i omastą	Jak poprzednio.	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Wszystkich gatunków używają i kupują w Krakowie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	Używają i kupują w Krakowie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają	Używają	Używają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane do omasty do kapusty i jako zupa ziemniaczana tudzie i pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy	trzy razy	raz na obiad.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~	wódkę, piwo i wino	jak popiedni	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	25 litrów	25 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo-wino, wódka przytem do jedzenia, wędka, kiełbasa, ser, śledzie, mięso pieczone.	jak popiedni.	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	2 dni t.j. piątek i sobota		
w tygodniu adwentowym	3 dni t.j. piątek sobotę i środa		
w tygodniu wielkiego postu	ponajwięcej części cały tydzień wyjąwszy niedzieli		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10 procent.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	wyjąwszy mięsa i słoniny.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ad 34) raczą się także miodem do picia.		

237

476

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krakowski Nazwa miejscowości? Morawica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Narodowość polska. Liczba ludności? 889

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy t.j. rano, w południe przedwieczorek t.j. przynieść i na wieczerzę.	3 razy t.j. rano w południe i wieczór	jeżeli pozostają u dworu dwa razy na dzień, jeżeli są zaś na robocie to tyle razy ile im gospodarz udzieli
	w zimie	3 razy t.j. rano w południe i wieczór.	2 razy t.j. rano i przed wieczorem.	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	rano chleb z mlekiem, z masłem lub serem [redacted]	to samo co i więcej łamożni	żurek z chlebem zima i lato.
	w lecie, w dni postne	[redacted] to samo co w dni zwykłe tylko jakoś.		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co i w lecie.		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki z kawałkiem kapusty z groszkiem, zaziorka z mlekiem, kasza z masłem.	to samo co i najczamożniejsi, ale więcej jałowo.	(jeżeli jedzą u dworu) jeżeli ziemniaki, kapusta a rzadko kiedy mleko. zima i lato. jeżeli zaś są przy robocie polnej to zwyczajnie między resztą jedzą u chlebodawców.
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki z wodzianką, kapusta z groszkiem, i kawałek suchego chleba.		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co w lecie tylko w mniejszej ilości.		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	resztki z obiadu	resztki z obiadu	chleb z masłem jałowy lub z wodzianką.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	pszenny i na zarnach tarty	to samo	zwykle kupują w sklepach
	z czego się składa	z mąki pszenicznej czystej lub pszenicznej		
	czy go sami pieką	gdy mają mąkę.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	od piekarzy krakowskich		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placek słodki placek ziemniaczany.	to samo	to samo
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	ze sklepów lub z jarmarków.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pieką na drożdżach, na kwasie, i placki na blasze.	to samo.	to samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	ziemniaki, kapusta, groch	to samo	to samo
Nazwy ich?	fasola, kasza, kluski, karpiele marchew.	" "	" "
sposób przyrządzania?	Ziemniaki z żurem z kapustą z mlekiem i pieczone	" "	" "
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka więcej 1 liter	½ litra.	jeżeli mają pieniądze to kupują
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	w zimie mniej.	w zimie tak samo	w zimie i w lecie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają wszystkiego.	tak samo.	mleko kwaśne, zbierane, maślankę i serwatkę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleko.	tak samo.	—
12. Czy używają masła?	używają.	używają.	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie.	nie.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jako jajecznicę i do potraw.	nie	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina sadło, smalec	słonina i sadło a w dni postne olej. w zimie i w lecie.	rzadko używają omasty.
14. — w lecie, w dni postne	olej i masło.		
14. — w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie.		
14. — w zimie, w dni postne	—		
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę i czwartek	w większe święta	w Boże Narodzenie i Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	wszystkie gatunki mięsa a czasem króliki.	wołowina i króliki	wołowina i króliki.
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, pieczone i wędzone	gotowane	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	używają.	używają w razie choroby.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 Kilo	niewiadomo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają zwykle w wigilią Bożego Narodzenia. a śledzi w każdy post.	używają tylko śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają zarówno zamiast masła do chleba, więcej zaś kupują w handlach i używają jako napój.	używają jako napój.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	mają spiwnicach	—	—
buraki	" "	mają	—
karpiele	" "	mają	mają
kalarepa	— —	— —	— —
cebula	mają	mają	—
czosnek	"	bardzo mało	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	mają	mają	—
„ kiszona	mają w beczkach	mają	mają
i. t. d.	i rzepę.	i rzepę najwięcej	i rzepę mają.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	jedzą jako zupę grochową	tóż samo	tóż samo
bób	bardzo mało	— —	— —
fasola	jedzą jako zupę grochową lub z kapustą i samę omaczoną słoniną	tak samo	— —
soczewica	— —	— —	— —
kukurudza	— —	— —	— —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	— —	— —	— —
jęczmienne	wyrabiają perłówkę i kaszę	używają tylko kupnych ~~wyrabiają~~	kupują w sklepach
jaglanne	wyrabiają sami	kupują w sklepach	kupują " "
przenne	— —	— —	— —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają	używają	kupują w sklepach
żytnia	" "	" "	" "
owsiana	— —	— —	— —
hreczana	— —	— —	— —
jęczmienna	używają	używają	kupują w sklepach
kukurydzana	— —	— —	— —
ziemniaczana	— —	— —	— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają najwięcej prawdziwków świeże a w zimie suszone, ale kupują marynowanych nie znają	mniej zamożniejsi nie kupią. To im wiadomo zbierać w lesie.	nie wolno im zbierać.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	chowają w kopcach lub piwnicach	też samo	chowają w kopcach.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	to samo	to samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	bardzo mało		
29. Czy piją kawę, herbatę?	przy różnych uroczystościach piją kawę i herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią śliwki suszone powidła, suszone gruszki	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	zwykle w lecie i zimie 2 razy	tak samo	tylko raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka — piją; piwo — "; miód — "; wino — "; wino owocowe — nie piją	wódkę piwo i miód.	wódkę i piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 litrów	to samo	nie wiadomo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, winem, miodem, herbatą i kawą	to samo	to samo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	piątek, sobota, środa. " " " suwo; cały post. ~~wcale nie~~ " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają masła i mleka oprócz piątku w dni zwykle a w poście wcale nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 10 %. średnio zam. 30 % ubogich 60 %		
38. W czasie głodu i przesilenia czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	nie wiadomo		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Siostra Marya Ignacyna
Felicyanka
Kierująca szkołą

SZKOŁA LUDOWA W MORAWICY

238 478

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kraków Nazwa miejscowości? Olszanica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Narodowość polska Liczba ludności? 753

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają cztery razy	mniej zamożni tak samo	w lecie jadają trzy razy
	w zimie	jadają trzy razy		w zimie dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	jedzą na śniadanie zaciurkę lub kaszę, piją	W lecie jedzą na śniadanie barszcz z ziemniakami	W lecie jedzą na śniadanie barszcz lub wodziankę z ziemniakami lub chlebem.
	w lecie, w dni postne	jedzą barszcz z ziemniakami	W dni postne kapustę z ziemniakami lub fasolę.	a to prost to samo.
	w zimie, w dni zwykłe	to samo jedzą co i w lecie	W zimie tak samo.	
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	składa się obiad z kluseczek, kapusty, kaszy, w zwicka rosołu i mięsa	W lecie jedzą na obiad mniej zamożni mleko z ziemniakami lub kaszy, ziemniaków	Najczęściej jedzą zaciurkę, ziemniaki.
	w lecie, w dni postne	kapustę z fasolą lub ziemniaki, spotka t.j. mieszanina kasza i groch	W dni postne kapustę z fasolą ziemniaki lub chleb	
	w zimie, w dni zwykłe	składa się obiad z ziemniaków na rzadko, kaszy, kapusty z chlebem	W zimie to samo.	
	w zimie, w dni postne	kapusty z fasolą lub ziemniakami lub pertówkę.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	jedzą ziemniaki	to samo co i zamożniejsi	to samo co i bogatsi
	w lecie, w dni postne	fasolę z kapustą		
	w zimie, w dni zwykłe	jedzą ziemniaki		
	w zimie, w dni postne	ziemniaki na rzadko		
5. Chleb	jaki jadają	żytni	Mniej zamożni wypiekają placki na blasze z mąki żytniej i jęczmiennej.	Kupują od rzeźnika Dworskiego lub w Krakowie –
	z czego się składa	z mąki żytniej na zaczynach lub w młynie zmielonej; wody i soli.		
	czy go sami pieką	Sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	jeśli kupują to w Krakowie		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Nie używają żadnych pieczyw		
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły sposób	—	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, fasolą, groch, kapusta kasza, kluski:	/	/
sposób przyrządzania?	ziemniaki z barszczem, kapustę z grochem lub kaszą gotują		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół kwarty na osobę wypada	w lecie pół kwarty mleka na osobę wypada	Gdy Dostaną od kogo mleka to go używają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nie używają mleka	w zimie nie używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśne lub słodkie mleko	Ci takie to samo.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Serów nie wyrabiają w cale	—	
12. Czy używają masła?	W Dnie robocze używają masła.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią zapasów	—	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Czasem używają do kluseck lub przy ciastach robią jajecznicę robią	—	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, sadło.	To samo.	To samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	jadowo lub oly		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	to samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	—		
15. Jak często spożywają mięso?	W uroczyste święta używają mięsa a czasem i w niedziele.	Tylko w uroczyste święta	W uroczyste święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Tak samo.	Najubożsi jedzą mięso Królików lub cielęcę
16. Jakie mięso jadają — krowina	jadają		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	także jedzą		
16. Jakie mięso jadają — baranina	jedzą		
16. Jakie mięso jadają — świnina	także		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki jedzą		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso jedzą gotowane, pieczone. Na święta wędzą.	To samo.	Najubożsi gotują.
18. Czy używają drobiu?	Nie jedzą Drobiu	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 funtów	10 funtów	3
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzie jedzą często.	Ci tak jedzą	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele — kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża zostawiają na zimę; „ kiszona w beczkach; i. t. d. —		Ci tak samo —	
23. Czy są używane i w jakiej formie groch gotują z kaszą perłówką i na sucho; bób —; fasola gotują z kapustą lub z karowiem do rosołu; soczewica —; kukurudza —		Ci tak samo	Najubożsi takie używają groch lub fasol.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) — ; jęczmienne Jęczmienną kaszę lub perłówkę; jaglanną wyrabiają sami lub w młynie takie; przenne nie.		Ci tak samo	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna mąkę mają; żytnia takie mają; owsiana —; hreczana —; jęczmienna takie mają.; kukurydzana —; ziemniaczana —		Ci tak samo.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają suwych lub w lecie świeżych gdy urbierają w lecie	Mniej zamożni tak samo	Najubożsi tylko w lecie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Ci tak	Ci tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Na jedną osobę 1 hektolitr ziemniaków nie nie	Ci tak	Ci tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę, herbatę przy uroczystościach	Ci tak samo.	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki gruszki i jabłka suszą gdy urodzaj jest dużo.	Ci tak samo.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie trzy razy w zimie dwa razy	Ci tak samo.	w lecie dwa razy w zimie dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo, miód, wino, wódki mało któreu używa.	Tak samo.	/
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piją piwo, miód, wino, herbatę jedzą placki; lub chleb z serem lub kiełbasą	Ci tak samo.	
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 dni w tygodniu adwentowym cały adwent poszcza w tygodniu wielkiego postu cały post poszcza	Ci tak samo.	—
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 46. Mniej zamożnych 649 a najuboższych 58		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

239 420

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krakowski Nazwa miejscowości? Prądnik czerwony z Olszą i Rakowicami

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Tak

Narodowość ludzi? Polska Liczba ludności? 1989

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: Trzy razy w zimie: dito	również	Trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: chleb z masłem lub z mlekiem w lecie, w dni postne: " " " w zimie, w dni zwykłe: " " " z herbatą w zimie, w dni postne: " " " "	Tak samo	Również
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: ~~z ziemniakami, chlebem lub kaszą~~ rosół, mięso i jarzyn w lecie, w dni postne: kasza z mlekiem, prażone kluski, ziemniaki, groch z kapustą w zimie, w dni zwykłe: Rosół, mięso lub barszcz zgęsty na wieprzowinie lub z królika i ziemniaki omaczane w zimie, w dni postne: Kaszy, kluski, ziemniaki groch z kapustą.	dito	dito
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: Ziemniaki z kw. mlekiem lub ziemniaki w ~~rosole~~ omaczane tłuszczu w lecie, w dni postne: " w zimie, w dni zwykłe: " z masłem " i herbatą w zimie, w dni postne: " " " tylko z masłem	dito	dito
5. Chleb	jaki jadają: Domowy t. j. z pytlowej mąki z czego się składa: z żytniej i jęczm. lub pszennej mąki czy go sami pieką: Tak lub czy go kupują i gdzie, od kogo: —	Tak samo	Żydowski lub katolicki z Piekarki biedy
6. Inne pieczywa	jakie używają? Wieprzowe Placki, strucle z czego się składają? z pszennej mąki z kąd je otrzymują? Sprowadzają t. j. kupują	Wieprzowe. Również dito Kupują w mieście	Podobnie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na drożdżach w żelaznych piecach i w orzbarowniach	Tak samo	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Jajecznik i placki ze serem		kupują w mieście
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Chleb, mięso, ~~wieprzowe~~, baranina, cielęcina, kiełbasy i wędliny	dito	Również
	Gotowane, ~~smażone~~ ze śliwkami, ~~cebulą~~, ~~ogórkami~~, ~~chrzanem~~ do przy: kiszone, mięsa.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Tak, lito i więcej	dito	"
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Zwykle zbieranego	słodkiego lub kw. mleka	"
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Przadka	Nigdy	"
12. Czy używają masła?	Wiejskiego masła	Tak samo	"
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nigdy	Nigdy	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tak również i do potraw	Tak samo	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słoniny, masła.	dito	"
w lecie, w dni postne	masła		
w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej		
w zimie, w dni postne	masła lub oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Prawie obiadu się	dito	"
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (~~konina~~, zające, króliki i t. d.)	Tak	dito	"
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Na wszystkie sposoby	dito	"
18. Czy używają drobiu?	Również	dito	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeszło 50 kilg.	Do 40 kilg	Do 30 kilg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Rzadko - śledzi bardzo wiele w jesień	Podobnie	Śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Niektórzy do picia niektórzy, którzy rodzinni pij	Podobnie	Również
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ~~ogórki~~, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Tak wyszczególnione przechowują świeżo w piwnicach czyściwo w dołach t. j. w ziemi. w beczkach	Podobnie	—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	Na gęsto lub na rzadko „ mrożone stroimy w borszcz. „	Podobnie	Również
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kupują w mieście; mają swoją; kupują	dito	kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	mają swoją; kupują; swoją	dito	kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	Nie	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	dito
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Najczęściej gotowane do ręki i mleka t. j. jako zupę z mleczem.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tak	Tak	Tak
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	Nie	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy	Dwa razy	Raz
— w zimie	Trzy "	Raz "	Trzy razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, ~~wino owocowe~~	Tak	Tak	Tak
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Do litra	Również	Podobnie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, winem, wódką, kiełbasą, kaszą — ciastem, mięsiwem, winem i wódkami	dito	dito
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Ziemniaki i kapusta		
— w tygodniu adwentowym	Kaszę, ziemniaki i kapustę	dito	dito
— w tygodniu wielkiego postu	Wyjątkowo wieprzę, mięsnych potraw	tylko ciche potrawy	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tak	dito	dito
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Do 10%	"	"
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Jednakowo się żywią		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—	—	—

240 482

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krakowski Nazwa miejscowości? Kaibrowice

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? tak / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? tak / średnio urodzajna? — / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? Polska Liczba ludności? 364

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	pięć razy	pięć razy	na swoim stole 3 razy — na stole zamożniejszych 5 razy
	w zimie	pięć razy	4 razy	na swoim stole dwa razy — na stole zamożniejszych pięć razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz żytni z chlebem, (lub polewką) krupami ziemniakami — kluski (pratuchy) ziemniaki maszczone — pirogi —	ds.	tak samo
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	to samo tylko jabłoc, lub omaszczone olejem —		
	w zimie, w dni postne	to samo w zimie		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kluski (pratuchy) groch z kaszą, żyborą lub jaczm. ziemniakami lub chlebem w niedzielę, wtorek i czwartek — kapusta z chlebem ziemniaki maszczone — pirogi z serem — mięso —	tak samo	tak samo — mięso tylko w niedzielę i święta — cały post bez omaszczy — a tylko w niedziele święta, poniedziałek, wtorek i czwartek z mlekiem
	w lecie, w dni postne	pratuchy z mastem — zacierki z mlekiem kluski z mastem — z mlekiem — barszcz — ziemniaki ziemniaczanka — groch (fasola) na postawcno		
	w zimie, w dni zwykłe	kasza, barszcz, z ziemniakami — kapusta z chlebem etc. — jak wyżej		
	w zimie, w dni postne	ds.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	barszczy zupa ziemniaczana — sekuhatka — chleb z mlekiem lub barszczem, kapustę z chlebem — kasza omaszczona	jak obok	i mało gotują — bez jedzą to co im z obiadu zostanie
	w lecie, w dni postne	tak samo tylko z mlekiem —		
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	razowy lub pytlowy	jak obok	Piekę razowy (żurowy) żytni. —
	z czego się składa	z mąki żytniej, pszennej i jęczmiennej		
	czy go sami pieką	tak		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	na święta kołacze — babki —	jak obok.	— Piekę zamiast chleba placki na kwasie w garnczku, lub na blasze
	z czego się składają?	z mąki pszennej ze serem, powidłem lub makiem —		
	z kąd je otrzymują?	sami piekę — a baby wypiek kupują w pobliskim Krakowie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Drożdżowy lub na kwasie w sposób zwykły. –	D.S.	D.S.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, mączne i jarzyny		Przeważnie mączne i jarzyny ~~mięs~~ kropy, kasze jagl. jęczmienne – fasola, groch – ziemniaki i zwykły.
Nazwy ich?	mięso wieprzowe, wołowe, cielęce – groch, fasola, marchew kartofle – kasza, mąka, jagły – kropy	jak obok	
sposób przyrządzania?	Mięso w rosole, ~~lub duszone~~, wieprzowe pod berocz lub pieczone – jagły na mleku, lub tłojone do rosołu ~~mięsem~~ do rosołu lub omaczy i t. d.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr dziennie	½ litra dziennie	∅
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ litra dziennie	∅	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako mleko słodk. kwaśnego zbieranego – maślanki	D.S.	chyba dla dzieci – a sami jedną wtedy gdy są na zarobku u zamożniejszych
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Nie – bo sprzedają mleko w mieście.	Jak obok	∅
12. Czy używają masła?	Używają	Jak obok	Nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	W dni postne, gdy się jaki zajęcar trafi w gościnę – lub w czasie chorób	Nie	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła – smalcu	jak obok	Słoniny, sadła, łoju bydlęcego oleju –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła, oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny, sadła – smalcu		jak wyżej. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju – masła –		
15. Jak często spożywają mięso?	W niedzielę, poniedziałek – wtorek i czwartek i święta	w niedzielę – czwartek – i święta	tylko w niedzielę i święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tak jak obok	~~Króliki~~ Królicze mięso bydlęce i wieprzowinę
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	tak		
16. Jakie mięso jadają — baranina	tak		
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina~~, ~~zające~~ króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane na rosół, wieprzowe pod berocz, duszone z cebulą – nasolone w beczce, wieprzowe wędzone	jak obok	Rosół – berocz na wieprzowiny – mięso duszone na łoju z cebulą –
18. Czy używają drobiu?	W stadkach	jak obok	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	100 k.	50 k.	25 k.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi	Śledzi	Śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	a) jako przyprawy używają miodu płynnego do kluzek – b) jako pitnego	ds.	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew – tak; buraki – tak; karpiele – tak; kalarepa – —; cebula – tak; czosnek – tak; ogórki – —; kapusta świeża – tak; „ kiszona – tak.	ds.	tak
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch – jako grochowianka, do omaczy – pasta do omaczy z kapustą lub ze potrawkami; bób – —; fasola; soczewica – 0; kukurudza – 0	jak obok	jak obok
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane (tatarczane) – —; jęczmienne – wyrabiają w miejscowym młynie; jaglanne – tak samo; przenne – 0	jak obok	kupują wszelkie gatunki kaszy i mąkę
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna – tak; żytnia – tak; owsiana – —; hreczana – —; jęczmienna – tak; kukurydzana – —; ziemniaczana – —	robią zapasy – żytniej i jęczmiennej na przenną kupują w mieście	jak obok tylko zapasów nie robią, lecz w mieście kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają – Suszonych w poście	Jak obok	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane – prażone – pieczone jako zupa ziemniaczana –	Jak obok – używają jako przymieszki do chleba –	Jak obok
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie	Gotują knedle ziemniaczane	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tak	Tak	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powidła – śliwki suszone gruszki i jabłka suszone	Jak obok	0
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy	2 razy	Jak obok
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie		2 razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, ~~wino owocowe~~			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	60 – 100 litrów	30 – 70 litrów	25 – 50 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, kawą, herbatą	Jak obok	Wódką – i herbatą
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	3		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	6		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W adwencie, w wspomnym tygodniu używają – w wielkim poście używają tylko w niedziele poniedziałki, wtorki i czwartki. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zam. 20%	mniej zam. 50%	najuboższych 30%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Biedni w czasie wielkich przednówków używali mąki czerwonej		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Tu sobie lud nie zatuje na dobre odżywienie się – Bez chleba nie obejdzie się nawet jednego dnia – mięso dawcy często jest na jego stole – ubożsi hodują króliki i do spożywają –		

241

484

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? krakowski Nazwa miejscowości? Rybna

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? tak / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? tak / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2140.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie		dwa razy	dwa razy	raz.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	nadziankа lub ziemniaki	nadziankа lub ziemniaki	kawa - ziemniaki bez wielkiej ilości
		w dni postne	vtto. vtto		
	w zimie	w dni zwykłe	—	—	—
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą i fasolą	Kapusta z ziemniaki	kapusta z fasolą
		w dni postne	vtto vtto —	vtto —	vtto —
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą i fasolą	ziemniaki z kapustą	Kasza jęczmienna placek śledź —
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	placek śledzi na blacie pieczony lub chleb z mlekiem lub zupę ziemniaczaną —	placek z mlekiem	kapustę i placek
		w dni postne		vtto	vtto
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki na wodzie	ziemniaki z wodą	kapusta —
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		Chleb	placek śledzi	placek
	z czego się składa		z żytniej mąki	z mąki żytniej	" "
	czy go sami pieką		sami	—	—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		lub kupują od piekarza żyda z Alwernii		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Kołacz (dwa razy na rok)	—	—
	z czego się składają?		z mąki pszennej i sera.	—	—
	z kąd je otrzymują?		—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zazwyczaj, mniejszą połowę mąki z kwasem (ciasto kwaśne) po wyrośnięciu dosypują resztą mąki mięszą, a po wyrośnięciu robią bochenki i wypiekają —	~	~
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kiemniaki, fasola, kapusta, kapiele, kawa jęczmienna — wszystko na wodzie — Dolewają mleka — lub czasem kraszą słoniną —	rsto	rsto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr na dzień	½ litra na dzień	—
w zimie	¼ " "	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne i słodkie zbierane t. j. bez śmietany. maślanka i serwatka.	rsto rsto	— —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie czasem w lecie z kwaśnego mleka	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	~	~
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	~	~	~
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	czasem słoninę	~	~
15. Jak często spożywają mięso?	w czasie N. Nocy i Bożego Narodzenia	~	~
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki	~	~
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane z barszczem	—	—
18. Czy używają drobiu?	~	~	~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 funt	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tak	—	
buraki	tak	tak	tak
karpiele	tak		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	—		—
ogórki	—		
kapusta świeża	—	—	
„ kiszona	tak	tak	tak
i. t. d.	—		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch			
bób			
fasola	tak — gotują z kapustą, kapustę osobno — jałowo i fasolę osobno — potem na misce mięszają. —	tak	tak
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	jęczmienne robią w młynach — a więcej kupują. —		
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna			
żytnia	żytnia — mielą na żarnach a czasem w młynach —	tak —	tak —
owsiana			
hreczana	—		
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają niektóry — kozaki — pieczarki — maślaki a niekiedy prawdziwe gotowane —	tak	tak
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak.	tak.	tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe do żuru — lub rozgotowane na wodko jako zupę. —	idto	idto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	na wiosnę gdy urbierają po polu — suszą — mielą i robią kluski —	idto	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	~	~	~
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	~	~	~
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	1 raz	raz	raz.
— w zimie	dwa	dwa	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka	wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	mniej więcej 12. litrów	prawdopodobnie znacznie	więcej
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką — piwem i herbatą z rumem.	idto.	idto.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni	w te dni nie używają nabiału —	
— w tygodniu adwentowym	cały tydzień		
— w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 3%	mniej zamożnych 40%	najuboższych 57%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	~		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ilość litrów wódki po dokładniejszem obliczeniu pokazała się większą t. j. ~~do~~ 12. — Dodawszy do tego smutnego obrazu — mieszkanie naszego wieśniaka złożonego z 1. izby — i kupę nawozu przed drzwiami — wytarzanego na podwórzowej pierzyę złożca — oraz wodę rzeczną do picia....		

242 486

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krakowski Nazwa miejscowości? Rząska

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 540.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery	trzy	dwa
	w zimie	trzy	trzy	dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Chleb z mlekiem lub serem	chleb z mlekiem	Chleb gdy go ma — lub barszcz —
	w lecie, w dni postne	" "	"	" "
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz i ziemniaki	barszcz i ziemniaki	
	w zimie, w dni postne	" "		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki, barszcz, zacierka na mleku a czasami kawałek mięsa. —	Podobnie jak najzamożniejsi z wyjątkiem że zacierkę gotują na wodzie.	Bez soli zjedzą zacierkę lub ziemniaki gotują na wodzie a mięsa nie kupują. —
	w lecie, w dni postne	to samo tylko brak mięsa. —		
	w zimie, w dni zwykłe	Kapusta na wodzie ze ziemniakami, groch lub fasola. — a czasem mięso. —	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" " Brak mięsa. —		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kapustę, zur z ziemniakami lub kaszę.	Sama kaszę lub ziemniaki	ziemniaki na wodzie a czasem bez wieczerzy idą spać.
	w lecie, w dni postne	"	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	"
	w zimie, w dni postne	"	"	"
5. Chleb: jaki jadają		żytni, jęczmienny	żytni	Gdy ma centy to chleb kupi — a jak nie to ziemniaki pieczone jedzą. —
z czego się składa		" "	"	
czy go sami pieką		tami	nie	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	Kupują w mieście od piekarzy.	
6. Inne pieczywa: jakie używają?		—	—	—
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Tygodniowy, na drożdżach lub kwasie	Kupują	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Ziemniaki, bób, fasola, groch, kasza sieczka, pertówka. —	To samo	To samo. —
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zwykły.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używa, 1/2 litra. wypada.	To samo	Nie dostanie, tyle używa. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	"		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie, kwaśne zbierane	To samo.	Jakie dostaną, takie jedzą. lub piją. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Przy ciężkiej robocie używają jaj osobno. —	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Czasami używa słoniny	To samo	jaroro
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	—	—	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Słoniny,	to samo	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju.	—	
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy w tydzień	dwa razy w miesiącu.	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowinę	Krowinę	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świninę	—	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Królika	Królika	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane.	Gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12½ kilograma.	3 kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi.	Śledzi	Śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		—
buraki	~~bo~~	—	
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	
cebula	—	—	—
czosnek	—	—	
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	jest	kapusta kiszona	Ziemniaki,
i. t. d.	ziemniaki, fasola, ~~grzyb~~.	ziemniaki, fasola.	fasola. —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	suchy - ze żurem	To samo.	—
bób	suchy		suchy
fasola	suchy ze żurem		suchy ze żurem
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	używają jęczmienne sami wyrabiają	To samo.	Jęczmienne kasze, kupują z mieście.
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają		
żytnia	używają	To samo.	Żytniej lub jęczmiennej mąki używają, - mielą ze swego, - kupują lub mają z darowizne.
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	używają mielą. -		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Kupują czasem i to suche.	To samo	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Same, na kaszkę, pieczone	To samo	To samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją czasami	Jak wypadnie	Gdy ich kto poczęstuje.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	1	1	1
w zimie	2	2	2
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	To samo	To samo.
piwo	piwo		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	ciężko pracujący wypije 20 litr.	Raz pije, raz nie — trudno obliczyć.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Herbatą, kawą, pieczem, mięsem — kulkiem, wódką.	To samo	To samo tylko w mniejszej ilości.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2		
w tygodniu adwentowym	6		
w tygodniu wielkiego postu	7		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Mleka, a w środę wieczór sobotę i bez mleka. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	25	45	30
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	zarabiają i co kupią — tem żywią się		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

243.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krakowski Nazwa miejscowości? Wyciąże z Trylowskiem wyciążkiem

Jaka miejscowość? { górzysta? — pagórkowata? — nizina? tak.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — średnio urodzajna? tak nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polska narodowości Liczba ludności? 852.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	trzy razy.	trzy razy
	w zimie		trzy razy.	trzy razy.	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z nabiałem	chleb z nabiałem	chleb.
		w dni postne	otto otto.	chleb ze serem lub makiem	chleb
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem	ziemniaki z barszczem	zupę ziemniaczaną
		w dni postne	zupę ziemniaczaną.	otto otto.	otto otto ober omasty
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, barszcz, mleko słodkie lub kwaśne, z krupami lub ziemniaczami i kapustą	przeważnie ziemniaki barszcz, kapusta lub mleko	tylko ziemniaki z barszczem lub krupami
		w dni postne	ziemniaki barszcz, kluski z makiem, lub osterzoną wodą	detto	
	w zimie	w dni zwykłe	kluski z mlekiem, lub proziwne, kaszę z mlekiem i ziemniaki.	ziemniaki z barszczem kapusta, kluski z olejem	zupę ziemniaczaną.
		w dni postne	barszcz z grochem lub bobikiem kluski z olejem, lub kapustę	w post	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem, lub słodkim mlekiem, otto kwaśnem	ziemniaki barszcz mleko słodkie lub kwaśne.	przeważnie zupę ziemniaczaną
		w dni postne	detto	ziemniaki i barszcz	
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki barszcz, lub słodkie mleko	detto	
		w dni postne	ziemniaki i barszcz	detto	przeważnie zupę ziemniaczaną
5. Chleb	jaki jadają		razowy	razowy	kupują zboże mlą na zwyczajnym młynku i sami pieką, albo kupują gotowy w razie gotowy z piekarni z sąsiedniej wsi
	z czego się składa		z żyta z przymieszką jęczmienia	z żyta z jęczmieniem	
	czy go sami pieką		tak . . . — — — — — . .	tak	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		chleb z pszennej mąki w razie świąt ze serem pieczony surowy kołacz	kupują od piekarza chleb	
	z czego się składają?			—	—
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczynia się z ciepłą wodą mąkę, później po zakwaszeniu dosypuje mąki i wyrabia w dzieży ręką, wysuszony, zatoczywszy na okrągło sadzi się do pieca, po 5ciu kwadransach wyjmuje takowy.	tak samo	tak samo
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?		tak samo	tak samo.
Nazwy ich?	ziemniaki, barszcz, kruppy, kluski prażone, krajane i z mlekiem, kasza tajona i z mlekiem na rzadko.	"	"
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra	tak samo.	to samo
w zimie	½ litra gdy się krowy dają	"	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne zbierane, maślanka	tak samo	tak samo.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek?	tak	tak samo	tak samo.
i z jakiego mleka?	od krów z kaźnego zbieranego	"	
12. Czy używają masła?	tak	nie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie		
13. Czy używają jaja? osobno?	osobno gotowane na twardo	nie	nie
do potraw?	tak		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła masła	tak samo	jeżeli stawy fundator to sobie kupi słoniny na omastę, lub ofiję w czasie postu a jak nie to bez omasty
w lecie, w dni postne	olej		
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	{ dotto		
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę	w niedzielę i to nie zawsze	bardzo rzadko.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
krowina	tak	tak	rzadko kiedy
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	tak	tak	rzadko kiedy
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane w rosole	gotowane w rosole	—
	świnina gotowana pod barszczem na podwieczorek do chleba	gotowana w barszczu.	
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 i 1/2 funta rocznie t.j. co miesiąc 1/4 funta	6 funtów	3 funty
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	nie	—
buraki	—	nie	
karpiele	—	nie	
kalarepa	—	nie	
cebula	tak	tak	
czosnek	—		
ogórki	—	nie	
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszona	kiszona	kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	do kapusty i barszczu	tak	tak
bób	do barszczu		
fasola	do kapusty i barszczu czasem z omastą	samo	samo
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	wyrabia się we młynie	detto	kupują w sklepiku wioski rolniczego lub u żyda
jaglanne	wyrabia się we młynie	detto	
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	tak		
żytnia	tak	—	—
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	tak	zaparów nie robią	
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	tak		
żytnia	tak	—	—
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	tak	zaparów nie robią	
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)? nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków? tylko na zimę aż do nowych przez cały rok.	tylko na zimę do nowych jeśli starcą im.	tylko na zimę i do nowych jeśli starcą
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotowane	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba? nie	w razie psucia przyjeraję do chleba.	w razie psucia przyjeraję do chleba.
czy wypiekają z nich placki, kręgle? gotują kluski ziemniaczane z przymieszką mąki.	gotują kluski z przymieszką mąki	gotują kluski z przymieszką mąki.
29. Czy piją kawę, herbatę? kawę w niedzielę, herbatę przy zabawie	kawę i herbatę przy zabawie.	kawę i herbatę w czasie wolnego czasu ~~[illegible]~~
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)? —	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	w lecie raz czasem dwa / w zimie 2 razy	dotto	raz / 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka tak / piwo rzadko / miód — / wino rzadko / wino owocowe —	wódkę / dotto	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę? 2 litry	dotto	dotto
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)? piwo, herbata, kawa, wódka,	dotto	wódka, herbata,
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	w zwykłym tygodniu w nabiału nie przyjmują / w tygodniu adwentowym 3 dni w nabiału / w tygodniu wielkiego postu 3 dni dotto	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? nie	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	213 osob zamożnych 239 " mniej zamożnych - ubogich 400 osob.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie głodu i przednówku najwięcej żywią się ziemniakami, zacierką z ziemniaków — kaszą ziemniaczną i jagłą i bukwartą.	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—	—

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

244

Powiat? Krakowski Nazwa miejscowości? Zielonki

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? ~~pagórkowata~~? nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 920

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	cztery razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni zwykłe	Kawę z chlebem	Kawę z chlebem	barszcz z chlebem
w lecie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
w zimie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni zwykłe	rosół z ziemniaczanki lub kaszę, lub ryżem, groch, kapusta kluski i tp. –	ziemniaczankę, czasem rosół, kaszę groch kapustę ze słoniną	ziemniaki barszcz i kapustę. –
w lecie, w dni postne	kasza lub kluski z mlekiem ziemniaki z masłem. –	Toż samo co poprzednio.	dtto
w zimie, w dni zwykłe	jaśń wyżej.	dtto	dtto
w zimie, w dni postne	Toż samo prócz mięsa.	dtto	dtto
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni zwykłe			
w lecie, w dni postne	Toż samo co na obiad wyjąwszy rosołu	dtto	dtto.
w zimie, w dni zwykłe			
w zimie, w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	razowy	chleb pytlowy	chleb pytlowy żytni
z czego się składa	z mąki pszennej, żytniej i jęczmiennej		
czy go sami pieką	sami pieką		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		od piekarzy prządnickich lub krakowskich.	od piekarzy krakowskich. –
6. Inne pieczywa — jakie używają?	bułki cukrowe, rożki obarzanki. –		
z czego się składają?	z mąki pszennej	jak poprzedni	nie używają.
z kąd je otrzymują?	od piekarzy krakowskich		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na drożdżach w piecach piekarskich lub w szabasnikach	pieczywo kupuję w Skałkowie	jak poprzedni
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki i bułki na drożdżach i mleku z domieszką masła jaj i cukru		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, mięso, kiełbasa, kiszki, wędzonka, ziemniaki, kapusta, buraki, kapcie, i rozmaite kawe.—	Jak poprzedni	jak poprzedni.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotowane, zasmażane słoniną sadłem, smalcem, olejem, masłem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	1/2 litra na osobę	używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają słodkiego mleka i kwaśnego zbieranego	jak poprzedni	jak poprzedni w mniejszej ilości.—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają		
12. Czy używają masła?	używają mało masło i to kupują	dtto	dtto
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj używają osobno i do potraw.	dtto	dtto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny sadła	dtto	dtto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny smalcu sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masło oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	6 dnie zwykle raz na dzień na obiad.—	tylko jadają w święto	tylko w święto
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~, krowina, cielęcina, baranina, świnina	tak.—	tak	tak.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina, zające~~ króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują lub pieką.—	jak poprzedni	jak poprzedni
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	nie używają	nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 kg.	40 kg.	25 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi w Dni postne ryb mało	używają śledzi	jak poprzedni
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Wszystkie jarzyny wykopane w jesieni i przechowane w ziemi. Cebulę i czosnek przechowują na strychu w beczkach w plewach i słomie	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	w formie zupy grochowej albo otrzymowy mlekiem na zielono, lub suchy gotowany na słowino zaprawiana octem, lub z barszczem i omastą.	jak poprzedni	jak poprzedni
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają wszystkich gatunków kupują je w Krakowie lub mielą w młynach	dtto	dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	Używają, kupują w Krakowie		dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają surowych	używają	używają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią na zimę	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i omaszczone, ziemniaczankę i pieczone	Do kapusty, jako zupa nazwana	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki	nie robią	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy	trzy razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~	piją wódkę, piwo i wino	jak poprzedni	jak poprzedni
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	25 litrów	25 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	miodem do picia, piwem, winem, wódką jedzą mięso, kiełbasę, sery ciasta i tp.	jak poprzedni	jak poprzedni
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	2 dni tj. piątek i sobota		
{ w tygodniu adwentowym	3 dni. tj. piątek, środa i sobota		
{ w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień wyjąwszy niedzieli		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10 procent		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	używają wszystkich potraw wyjąwszy mięsa.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

208/91

29. 245 fom 492

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krośnieński Nazwa miejscowości? Jedlicze

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna

Narodowość ludzi? Polska Liczba ludności? 450.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Cztery razy	Cztery.	Trzy.
	w zimie	Trzy "	Trzy	dto
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	Ścieranki z ziemniaki z mlekiem.	Ziemniaki z mlekiem.	Barszcz z ziemniakami
	w dni postne	Barszcz z chlebem lub ziemniakami.	Barszcz z ziemniakami lub chlebem	dto
— w zimie	w dni zwykłe	Barszcz z chlebem lub mleko z ziemniakami.	Barszcz z ziemniakami lub chlebem	dto
	w dni postne	Barszcz z ziemniakami lub z chlebem.	dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	Kluski z serem i kasza z mlekiem, lub ryż na mleku fasola z masłem – kapusta z chlebem i zamierka pszenna z mlekiem.	Ścieranka z mlekiem i ziemniaki, lub kasza z mlekiem i kapusta z chlebem.	Kapusta i ziemniaki, lub groch albo fasola z barszczem.
	w dni postne	Kluski z olejem i kapusta, lub kasza z serem i ziemniaki – barszcz z ziemniakami i bób.	Barszcz z ziemniakami i zamierka z olejem, lub kasza z grzybami i ziemniaki z olejem	Kapusta z olejem i ziemniaki lub barszcz z ziemniakami i fasola.
— w zimie	w dni zwykłe	barszcz z fasolą lub babem i ziemniaki z mlekiem lub ścieranki z masłem i kaszy.	barszcz z groszem i ziemniaki z mlekiem, lub kaszy z mlekiem i ziemniaki z masłem.	barszcz z chlebem i fasoli, lub ziemniaki z masłem i kapusty.
	w dni postne	barszcz z chlebem lub ziemniakami i kluski z masłem i zamierki z mlekiem.	barszcz z ziemniakami i groszu lub ścieranki i kapusty.	barszcz z ziemniakami i fasoli, lub ziemniaki i kapusty.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe	Kaszę z mlekiem i ziemniaki z masłem lub słoninę – ziemniaki z mlekiem i kluski.	Kapustę omaszczoną salem i ziemniaki z masłem lub ciecierkę z ziemniakami i kasza. Zamierka pszenna i ziemniaki.	Zamierka z mlekiem i ziemniaki lub ziemniaki z mlekiem i kapusta.
	w dni postne	zamierkę z olejem i ziemniaki, lub groch i kapustę.	Fasola omaszczona słoniną i ziemniaki z mlekiem.	Kapusta i ziemniaki.
— w zimie	w dni zwykłe	Kapustę z salem i ziemniaki, lub fasolę omaszczoną z barszczem.	Barszcz z ziemniakami i kapusta	Ziemniaki i kapusta.
	w dni postne	Ziemniaki z olejem i kapustę lub kaszę z serem.		Barszcz z ziemniakami.
5. Chleb — jaki jadają		żytni parowy	żytni parowy	żytni lub mięszany z ziemniakami.
z czego się składa		z mąki żytnej, drożdży lub kwaśnego ciasta, soli i wody.	składa się z mąki żytniej, kwaśnego ciasta, soli i wody.	składa się z mąki żytniej z mięszanej z jęczmienia, ziemniaków, kwaśnego ciasta, soli i wody.
czy go sami pieką		sami.	pieką sami.	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Kołacze używają w dni weselne lub świąteczne.	Kołacze używają w dni świąteczne i weselne	Kołacze używają w dni świąteczne i weselne.
z czego się składają?		Z mąki pszennej pytlowanej, drożdży, mleka, jaj, sera, cukru i rozmaitów.	Z mąki pszennej pytlowanej, drożdży, mleka, sera i jaj.	Z mąki pszennej żarnowej, drożdży, wody, sera.
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Sypią mąkę do dzieży, dodają drożdży lub kwaśnego ciasta, gdy się rzeczy zaczynają, wyrabiają bochenki i pieką w piecu, lub pod blachą (jeśli w mniejszej ilości pieką	Jak pierwsi.	Jak poprzedni bez dodaja do ciasta mniej lub więcej pieczywa.
innego pieczywa?	Do ciasta z małej przemiennej przetłoczonej dodają rodzynków, mleka, cukru i smarują serem z jajami.		Kwaśne bez cukru, rodzynków i mleka.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Przeważnie roślinne	Tak	Tak
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz lub żur, ziemniaki, kartoflanka (zupa) kasza na sybbko lub zsadko, ryż na mleku, paciara (ziemniaki zwane na wschodzie mamaliga, lub z mąki jęczmiennej lub przemiennej) pierogi, kapusta, pączki (kluski z serem) zaciorka ryżki ciasnaka (kluseczki z mlekiem lub wodą) Sposób przyrządzania wyżej wymienionych potraw jest wszędzie jednakowy.	Jak pierwsi.	Jak poprzedni.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1·5 litra	1. litr	0·5 litra
w zimie	0·5. litra	0·5 litra	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie – kwaśne – śmietanę kwaśną, do nasycenia ziemniaków – maślanka.	Jak pierwsi.	Jak poprzedni.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sera z mleka siadłego	Tak	Tak
12. Czy używają masła?	Używają.	Używają.	Używają.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Solone.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do kwasny i na jajecznicę, które bardzo rzadko jadają	/	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła i słoniny	Masła i słoniny	Masła i sadła.
w lecie, w dni postne	Oleju.	Oleju.	Oleju.
w zimie, w dni zwykłe	Masła i słoniny.	Masła i słoniny	Masła i sadła lub słoniny.
w zimie, w dni postne	Oleju.	Oleju.	Oleju.
15. Jak często spożywają mięso?	Każdego tygodnia z niedzielę.	Raz na miesiąc	W dni weselne lub uroczyste święta.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Wołowinę,	Jak poprzedni	Jak poprzedni.
krowina	Krowinę,		
cielęcina	cielęcinę		
baranina	świninę		
świnina	Króliki		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, solone, kiełbasy wędzone.	Jak pierwsi.	Jak poprzedni.
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko	Tylko wtedy, gdy ktoś z domu chory, lub gdy które z drobiu chore.	Prawie nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	13. Kilogramów	8. Kilogramów	4. Kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	/	/	/
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	/	/	/
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew —; buraki ćwikłowe na barszcz; karpiele w piwnicach; kalarepa —; cebula w wieńcach; czosnek w wieńcach; ogórki —; kapusta świeża —; „ kiszona w beczkach; i. t. d.		Jak poprzedni.	Kapusta kiszona w beczkach
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch z barszczem lub maczany słonino; bób " " " "; fasola " " " "; soczewica —; kukurudza —		Jak poprzedni.	groch z barszczem lub solą. bób z barszczem lub sam fasola z barszczem, lub sama z solą.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane): Kupują w Włosnie. jęczmienne: Sami wyrabiają. jaglanne: Kupują. przenne: — ?		Jak pierwsi.	Jak poprzedni.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna: Sami robią lub dają do miejscowego młynarza; żytnia: Sami mielą na żarnach. owsiana: " " " "; hreczana: nie używają; jęczmienna: Sami mielą w żarnach. kukurydzana: /; ziemniaczana:		Jak poprzedni.	Sami robią. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W lecie jadają świeże a w zimie z barszczem, kapustą lub kaszami surowe.	Jak pierwsi.	Jak poprzedni.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią.	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane tłuczone, całe, i zupę ziemniaczaną – w zwie pieczone ze solą.	Jak poprzedni.	Jak poprzedni.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.	Używają jako domieszki do chleba	Jak poprzedni.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie.	/	Pieką placki ziemniaczane.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę dość często.	Piją kawę i herbatę w wesela i święta.	Piją kawę i herbatę w wesela.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła i suszą gruszki.	Suszą gruszki lub śliwki	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Trzy razy dz.	Trzy razy dz.	Dwa razy dz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Wódka piwo wino (czasem) arak	Wódka arak piwo.	Wódka. arak.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1·2 litra	1·5. litra	2. litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką – piwem – arakiem – herbatą z arakiem a czasem i winem.	Wódką – herbatą z arakiem – piwem.	Wódką – arakiem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy.- Trzy. Cztery –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają nabiału, prócz piątków, wielkopostnych.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 30% – mniej zamożnych 60% – ubogich 10%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	/		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lud jest dość oszczędny i trzeźwy – przedtem i najuboższi dorabiają { głód / w czasie przednowku.		

246 494

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krosno Nazwa miejscowości? Komborzyca

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Średnia urodzajność

Narodowość ludzi? Polska Liczba ludności? 1600.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Trzy razy	Trzy razy	Dwa razy a Czasem tylko raz na dzień
	w zimie	〃	〃	〃 〃
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Zupę, kapustę, ziemniaki, kaszę	Barszcz, ziemniaki	Kwaśnicę - i ziemniaki
	w lecie, w dni postne	Barszcz, groch,	Kwaśnicę 〃	
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz, kluski pieczki	Kwaśnicę, groch, ziemniaki	〃 〃
	w zimie, w dni postne	Barszcz, fasolę, bób		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z kapusty, ziemniaków	Z kapusty, barszczu kaszy z mlekiem	Z barszcz z chlebem
	w lecie, w dni postne	Z barszczu, fasoli pieczoń	Z kaszy, grochu	Z kwaśnicy z ziemniakami
	w zimie, w dni zwykłe	Z kapusty, barszczu bobem, kaszy	Z barszczu, kapusty, kaszy kwaśnej	Z kwaśnicy, z grochem
	w zimie, w dni postne	Z barszczu, kaszy z suchemi śliwkami	Z kwaśnicy z grochem, z ziemniaków	Z ziemniaków na kaszę.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki z kwaśnem mlekiem	Ziemniaki albo pieczki z kwaśnem mlekiem - albo maślanką	Ziemniaki - albo chleb
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki albo groch z barszczem	〃 〃
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz z chlebem,	Barszcz z chlebem	〃 〃
	w zimie, w dni postne	chleb z olejem i cebulą	chleb	〃 〃
5. Chleb	jaki jadają	Razowy	Razowy	Razowy
	z czego się składa	Z żyta, jęczmienia	Z żyta, jęczmienia	Mieszają trochę żyta, jęczmienia owsa i ziemniaków
	czy go sami pieką	Sami pieką	Sami pieką	Sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze	—	—
	z czego się składają?	Z pszenicznej mąki i z sera		
	z kąd je otrzymują?	Sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Piekną chleb w piecu piekarskim - napalony drzewem jodłowem -	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo		—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, ziemniaki, pieczeń z suszoną nerką, kapusta, jagłane kiszone, barszcz, maliniec, kwaśnicę, polewkę z serwatki, bób i groch	tak samo	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	Gotują na wodzie solą do przaśników, kapustę i jagłanej kaszy dolewają mleka słodkiego		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Po pół litra	Po pół litra	Nie używają wcale tylko jak skąd dostaną, w tem razie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Mniej jak po pół litra z powodu braku mleka	Mniej jak po pół litra z powodu braku mleka wszędzie.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego kwaśnego zbieranego i niezbieranego, maślanki	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z kwaśnego mleka na własny użytek	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła - na zimę nie robią, zapasów	"	"
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, albo słoniny, lub sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Oleju	"	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Sadła, słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy do roku na Boże Narodzenie i Wielkanoc	"	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	W cale nie używają	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowie mięso		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	i cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	—		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Używają mięsa gotowanego	—	—
18. Czy używają drobiu?	Nie używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Jedno kilo	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi w poście	Używają śledzi w poście	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	Mają zapasy tylko kapusty kiszonej na zimę	Tak samo	Tak samo
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	używają do kapusty	Tak samo	Tak samo
bób	do bożnicy		
fasolą	samą - albo z mięsem		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	Krupy jęczmienne używają z kwaśnem albo słodkim mlekiem —	Tak samo	Krupy jęczmienne jedzą na wodzie i solone —
jaglanne	z mlekiem słodkiem —		
przenne	Krupy jęczmienne wyrabiają sami. Kaszę jaglane kupują w sklepiku		—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mają domową albo kupują na świeta w sklepie kołko rolniczego.	Tak samo	Kupują w sklepiku o ile im zarobek pozwala
żytnia	wyrabiają w domu mielą w żarnach		
owsiana	mielą w żarnach (tylko na barszcz)		
hreczana	—		
jęczmienna	mielą w żarnach i dodają szczyptę mąki na chleb.		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów świeżych i suszonych ale bardzo mało.	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków, gdyż bymieszą, przeważnie żywią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane w łupach albo strugane	całe, gniecione lub	na zupę, dodają śpiemnaiż
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają jako domieszki do chleba i t.	Tak samo	Tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki	"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?	Sławę bardzo rzadko piją — zwykle wędzi się herbaty jako trunku używają	Tak samo	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Czosnem zupą, gruszki jabłka i śliwki.	Tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Raz na dzień, we żniwa dwa razy	Tak samo	Raz na dzień i to nie zawsze
w zimie	Przeważnie tylko raz		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	Używają wódki	Tak samo	—
piwo	" piwo		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1. litr	1. litr	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się, chlebem, masłem, serem Niebożą i słoniną — piją piwo, wódkę i herbatę z rarkiem	Tak samo	—
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Poszczą piątek		
w tygodniu adwentowym	" Środa, piątek i sobota		
w tygodniu wielkiego postu	" Środa, piątek i sobota — Niektórzy zachowują tradycyę swoich przodków cały wielki post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nieużywają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Jedna część zamożnych, dwie części mniej zamożnych, a jedna część ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Także Bukwydzankoy		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

247

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krosno Nazwa miejscowości? Korczyna

Jaka miejscowość? { górzysta? ./. pagórkowata? w części pagórkowata nizina? w części nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? ./. średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? ./.

Narodowość ludzi? Polacy rel. rzym. kat. i izraelici Liczba ludności? 5376

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb, albo kapustę ze ziemniakami	kapustę z ziemniakami, racierkę	chleb
	w lecie, w dni postne	chleb z olejem, racierkę, kapustę	ziemniaki z olejem, kapustę	racierkę
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę z fasolą, ziemniaki, racierkę	ziemniaki z kapustą, lub racierkę	chleb
	w zimie, w dni postne	chleb z olejem lub ziemniaki	chleb z olejem, ziemniaki	ziemniaki lub kapustę
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki, kapustę, kaszę jaglaną,	ziemniaki, kapusta fasola	kasza - krupy jęczmienne, ziemniaki, kapusta
	w lecie, w dni postne	ziemniaki, kapustę z olejem	ziemniaki, kapusta	kapusta z olejem
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta, kluski	ziemniaki, kapusta, bób	kapusta z fasolą,
	w zimie, w dni postne	kapusta z grochem i ziemniaki	kapusta, ziemniaki, bób	kapusta, pęcaki
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kaszę kreczaną, ziemniaki lub chleb	chleb lub racierkę	chleb
	w lecie, w dni postne	racierkę, ziemniaki lub bób	chleb lub ziemniaki	chleb, pęcaki na kwaśno
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki, groch, fasolę lub bób	ziemniaki z kapustą	kapustę z fasolą
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z kapustą, krupy	ziemniaki z kapustą	kapustę z fasolą
5. Chleb	jaki jadają	razowy żytni	razowy żytni	razowy
	z czego się składa	z mąki żytniej lub żytnio pszennéj	z mąki żytniéj	z mąki żytniéj i jęczmiennéj
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupują	nie kupują	nie kupują
6. Inne pieczywa	jakie używają?	w święta: kołacze, strucle, babki	placki strucle	./.
	z czego się składają?	z mąki pszennéj	z mąki pszennéj	./.
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają	sami wypiekają	./.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecach chlebowych, ogrzanych zapomocą drzewa.	jak najzamożniejsi	w piecach lub pod blachą na ognisku
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo jak wyżej	Jak wyżej	/
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzyny, mączne, bardzo rzadko mięsne	Tak jak najzamożniejsi i przez mięsa	ziemniaki, kapusta, bób, potrawy mączne jak macierzę, kaszy
Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, groch, fasola, bób, kasza jaglana, hreczana, kaszy, mięso z rosołu		
sposób przyrządzania?	wszystko przez gotowanie	przez gotowanie	przez gotowanie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają kwaśnego i słodkiego, na jednego przypada 0'5 l	jak najzamożniejsi.	na jednego przeciętnie 0'3 l
w zimie	na jednego 0'3 l		nie używają tylko żur
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, mleko kwaśne zbierane, maślankę	mleko słodkie i kwaśne zbierane i maślankę	mleko kwaśne, maślankę, serwatkę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego	nie	nie
12. Czy używają masła?	używają jako omastę do potraw i do chleba	używają jako omastę i do chleba	/
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią	nie robią zapasów	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jako jajecznicę i do potraw	raz do roku na Zielone Świątki jako jajecznicę	raz do roku na Zielone Świątki jako jajecznicę na kwaśnem mleku.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, masła	masła, kwaśnej śmietany, w poście oleju	mleka słodkiego oleju
w lecie, w dni postne	oleju		
w zimie, w dni zwykłe	słoniny, sadła, masła	masła i śmietany a w poście oleju	mleka słodkiego oleju
w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	raz na tydzień t. j. w niedzielę	w święta uroczyste	na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	/	/
krowina	z krowy	z krowy	/
cielęcina	/		/
baranina	w lecie i jesieni	/	/ na Wielkanoc z krowy
świnina	/	/	/
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki lub kury	króliki	/
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Tylko gotowane	tylko gotowane	gotowane na Wielkanoc
18. Czy używają drobiu?	tylko kurę gotowaną	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10'4 kg	5 kg	0'02 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w adwencie i poście	śledzi w adwencie i poście	?/.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie	nie	nie
buraki	nie	nie	nie
karpiele	"	"	"
kalarepa	"	"	"
cebula	robią zapasy	robią zapasy	"
czosnek	" "	" "	"
ogórki	" " jako kiszone	nie nie	"
kapusta świeża	nie	nie	"
„ kiszona	robią zapasy	robią zapasy	robią zapasy
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	używamy gotowany	gotowany	gotowany
bób	" "	"	"
fasola	" "	"	"
soczewica	nie nie	nie używają	nie używają
kukurudza	na przedmuchu z mąki nacierkę	na przedmuchu	na przedmuchu
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują w sklepach	kupują	kupują
jęczmienne	robią i kupują "	kupują i robią w stępach	kupują
jaglanne	kupują "	kupują	?/.
pszenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	mielą na żarnach lub kupują w sklepach	?/.	?/.
żytnia	na żarnach lub w młynach robią	robią na żarnach	robią na żarnach wedle potrzeby
owsiana	nie	nie	robią na żarnach na żur
hreczana	nie robią, kupują	nie robią, kupują	kupują
jęczmienna	robią w stępach	robią w stępach	kupują
kukurydzana	nie robią lecz kupują	nie robią, kupują	kupują
ziemniaczana	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podczas pory grzybowéj jedzą gotowane, a na zimę marynują rydze	używają gotowanych	używają gotowanych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią lub kupują
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane bez łupy, pieczone w piecu	gotowane bez łupy i pieczone	gotowane bez łupy lub pieczone w piecu
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają	używają do chleba	używają do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją raz na dzień kawę a na wieczór herbatę z trunku	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią konfitur tylko powidła, suszą gruszki i jabłka	nie suszki z jabłek	nie nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy w zimie trzy razy	raz t. j. rano trzy razy	raz t. j. rano dwa razy, rano i wieczór
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka rzadko wódkę piwo piwo miód ./. wino wino wino owocowe ./.	przy uroczystości wódkę ./.	wódkę ./. ./. ./.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	na natęgowego 2·5 Hl w przeciwnym razie 0·5 l	Tak jak najzamożniejsi	natęgowy po rawli, przepije, a więc 2 Hl im wcale nie piją
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	babkami, kołaczami, jajeśnicą, mięsem gotowanem, herbatą, kawą, winem lub piwem	kołaczami, chlebem ze słoniną przypieczoną, herbatą, piwem, wódką.	chlebem ze masłem lub masłem i wódką
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 2 dni w tygodniu adwentowym 3 dni w tygodniu wielkiego postu 3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają mleka, masła		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/10 najzamożniejszych, 5/10 mniéj zamożnych, a 4/10 ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurydzianką, kapustą, bobem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

J. Rogacki

248 498

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krosno Nazwa miejscowości? Krościenko wyżne

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } tak

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2400

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie		trzy — " —	trzy — " —	trzy — w często tylko dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki i ścieranka, a w czasie roboty w polu chleb ze serem i z masłem	tak samo	ziemniaki albo ścieranka, lub maleszka żytnia lub kukurudziana z mlekiem lub masłem w poście: jaworo.
		w dni postne	ziemniaki, albo chleb z barszczem i groch albo fasolę		
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki i kapusta, albo kasza		tak samo jak w lecie.
		w dni postne	ziemniaki, albo chleb, i groch, albo fasolę lub bób z barszczem.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki, ścieranka, lub kluski, kasza — po 2 lub 3 potrawy.	tak samo.	kapusta i ziemniaki, albo ścieranka.
		w dni postne	kapusta z grochem lub fasolą i ziemniaki z barszczem, albo kasza lub kluski ze śliwami lub olejem.		kapusta z grochem lub fasolą i ziemniaki z barszczem lub kwasówką. —
	w zimie	w dni zwykłe	to samo, co w lecie, tylko po dwie potrawy.		tak jak w lecie
		w dni postne	tak samo jak w lecie.	tak samo.	tylko w mniejszej ilości.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kaszę jęczmienną lub pęczaki gotowane z kwaśnem mlekiem i resztki od obiadu. —	resztki od obiadu;	resztki od obiadu.
		w dni postne	Chleb, albo fasolę z barszczem.	chleb, albo fasolę z barszczem.	chleb, albo fasolę z barszczem.
	w zimie	w dni zwykłe	Resztki od obiadu	resztki od obiadu	resztki od obiadu
		w dni postne	Resztki od obiadu.	resztki od obiadu.	resztki od obiadu.
5. Chleb	jaki jadają		Razowy, żytni	Razowy, żytni z domieszaniem mąki jęczmiennej lub orkiszowej a w jesieni dodają także tarte ziemniaki.	Razowy, żytni z dodaniem 1/3 części mąki jęczmiennej lub orkiszowej; w jesieni dodają tarte, nadpsute ziemniaki. —
	z czego się składa		— z mąki, w jesieni dodają zwykle tarte ziemniaki.		
	czy go sami pieką		— sami	Sami.	Sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Kołacze i strucle.	Kołacze i strucle	Nie.
	z czego się składają?		Kołacze wypiekają z mąki pszennej razowej lub pyllowanej i polewają je serem zarobionym z cytrynem.	Tak samo	
	z kąd je otrzymują?		Strucle zwykle kupują.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyniają na zakrawie (podmłodzie), gdy wykisnie, mieszą, palą w piecu, a po napaleniu wsadzają bochenki z miski do pieca, obmywając przytem każdy bochenek czystą wodą przy wsadzaniu do pieca i po wysadzeniu.	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na kołacze lub strucle robią rozczynę na wodzie i drożdżach; na kołacze dają nieco sera zmieszanego z rytworem.		Nie pieką. –
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jarzyny i mączne potrawy.	Tak samo.	Tak samo
Nazwy ich?	Chleb, kapusta, ziemniaki, kluski, groch, fasola, bób, karpiele, marchew, buraki; barszcz.		Chleb, kapusta, ziemniaki, groch, fasola, bób, buraki, ćwierankа, malóżka (kraja) barszcz, krasówka.
sposób przyrządzania?	Kapusta omaszczona sadłem lub słoniną z grochem, albo fasola bez żadnej innej przyprawy; karpiele i marchew pokrajane w kostkę gotują ze dodkiem mlekiem; kluski, zarobione wodą gotują także na wodzie, a potem dodają mleka lub masła.		Kapusta z grochem lub fasolą bez omasty, ziemniaki całe lub tłuczone; ćwierankа t. j. ciasto zarobione wodą i podrobione, zwykle z mlekiem lub jatrem; malóżka t. j. mąka zagotowana na wrzącej wodzie.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają na osobę około $1\frac{1}{4}$ litra	około 1 litra	około $\frac{1}{2}$ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	około pół litra.	około $\frac{1}{2}$ litra	nie używają. –
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Zwykle używają mleko słodkie, kwaśne zbierane, i maślankę.	Tak samo.	Mleka używają bardzo mało, najwięcej serwatkę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka.	Tak samo.	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	Używają. –	Tak samo.	Bardzo mało.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią.		Nie robią.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają na Wielkanoc do święcenia na Zielone Świątki na jajecznicę i czasem dodają do sera.	Tak samo	Na Wielkanoc i na Zielone Świątki.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masło, słonina, sadło.	Tak samo	Masło, mleko, serwatka
w lecie, w dni postne	Owoce zasuszone lub świeże,		Barszcz.
w zimie, w dni zwykłe	Masło, słonina i sadło.		Słonina lub sadło, bardzo mało;
w zimie, w dni postne	Owoce zasuszone i olej		Barszcz i olej.
15. Jak często spożywają mięso?	W święta uroczyste i na weselach	Na Boże Narodzenie, Wielkanoc, w kiermasz (na poświęcenie kościoła) i na weselach.	Prawie nigdy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Tak samo	W pewnych latach jadają na Wielkanoc krowinę, albo cielęcinę.
krowina	Tak		
cielęcina			
baranina	Tak		
świnina	Tak		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	w jesieni kruliki.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół, a świninę nasalają.	Tak samo	Gotują rosół.
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Około 3 Kg.	Około 2 Kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie	Nie	Nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew: Nie buraki: Na przyprawę do barszczu i krasówki karpiele: Nie kalarepa: Nie cebula: Na przyprawę do potraw czosnek: Tak samo ogórki: Nie kapusta świeża: Nie „ kiszona: Jest. i. t. d.	Tak samo	Tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch: cały, lub kłucony bób: tak samo fasola: tak samo soczewica: Nie kukurudza: Mąka	Tak samo	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane): Mało używają. jęczmienne: Kaszę robią sami, pęcaki albo wyrabiają, albo kupują w sklepie we wsi lub w mieście. jaglanne: Kupują w sklepie we wsi lub w mieście. przenne: Nie.	Nie Tak samo. Nie	Nie Tak samo Nie.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna: kupują w sklepie we wsi lub w mieście żytnia: na chleb, na barszcz, albo na kluski mielą w żarnach owsiana: mielą w żarnach. hreczana: nie używają jęczmienna: używają zmielonej w żarnach kukurydzana: kupują w mieście ziemniaczana: nie używają.	Tak samo	Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	Nie	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, albo pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają	Tak samo	Tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Podczas świąt uroczystych	Tak samo	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Jabłka i gruszki suszone.	Tak samo	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Raz	Raz	Raz
— w zimie	Raz	Raz	Raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	Tak	Wódka i wino	Wódka i wino
— piwo	Tak		
— miód	—		
— wino	Tak		
— wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Niewiadomo	Niewiadomo	Niewiadomo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kołacze, lub strucle, chleb z masłem, świnina pzoldra /. Obiad weselny: kapusta, rosół z fasolą, mięso i ryż, lub kasza z flakami.	Tak samo	Chleb z masłem i z serem.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jeden dzień		
— w tygodniu adwentowym	dwa dni		
— w tygodniu wielkiego postu	sześć dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 8% mniej zamożnych 50% najuboższych 42%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Podczas dawniejszych nieurodzajów ludność uboższa zjadała różne rośliny jak: pokrzywy, osty, lebiody, koniczynę, rozmaite inne trawy i grzyby.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z powodu przeludnienia w gminie tutejszej, a głównie z braku zarobku bardzo wiele ludności, osobliwie mężczyzn, wychodzi za zarobkiem w dalekie strony a nawet i w obce kraje. Niektórzy już tam pozostali, inni wracają. Z powodu ubóstwa ludności tutejsza w ogóle źle się odżywia i źle wygląda, a nagminne słabości bardzo często tu się pojawiają. –		

249 500

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krosno Nazwa miejscowości? Mszana.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? dziewięćset dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	trzy razy w lecie i zimie	—	tak samo
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	kartofle - kapustę i barszcz owsiany		
	w lecie: w dni postne	tak samo		tak samo
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne	tak samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	kartofle - kapusta i barszcz owsiany		
	w lecie: w dni postne	ditto		tak samo
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne	Ditto		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	kartofle ze solą a czasami z kwaśnem mlekiem		
	w lecie: w dni postne	kartofle ze solą -		
	w zimie: w dni zwykłe			ditto
	w zimie: w dni postne	tak samo.		
5. Chleb: jaki jadają		żytny i owsiany - który sami wypiekają -		
z czego się składa				ditto
czy go sami pieką				
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?				
z czego się składają?		pieką także placki owsiane -		ditto.
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę na żarnach mielonę rozczyniają kwaśnem ciastem i pieką w piecach.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta z grochem lub fasolą - barszcz owsiany - kasza hreczana (ciasaną)		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mleko dają tylko dzieciom, starsi mało go jedzą.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie - kwaśne i maślanka -		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego i owczego -		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają bogatsi solonego masła		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	masło - słoninę i olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko -	raz w rok —	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	krowinę - baraninę i świninę	Żadnego i tylko na Wielkanoc świninę -	
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują rosół i solą		
18. Czy używają drobiu?	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	najwięcej 10 kilogramów.	jeden Rlgm.	pełen kilogram
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie - ale bardzo rzadko -	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew - buraki - karpiele - a u bogatszych i ogórki -	cebula czosnek kapusta kiszona	
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch i fasola jako przyprawa do kapusty - a prócz tego bób gotowany na wodzie soczewica: nie kukurudza: nie.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne . . . , przenne	krupy hreczane kupują - jęczmienne sami wyrabiają jaglanne: nie. przenne: nie.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przenna - żytna - owsiana i ziemniaczana - sami wyrabiają -		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby prawdziwe i inne jadalne mające localne nazwy - gotowane suszone i marynowane.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?			
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	same gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	vide	vide
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę	nie.	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy rano i w wieczor		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	tak samo	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	dość znaczna		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	poszczą prawie cały rok a w tygodniu wielkiego postu suszą		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 20% mniej zamożnych 60% a najuboższych 20%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	jedzą zawsze to samo		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Obfita ilość jadalnych grzybów w okolicznych lasach mogłaby stanowić dobre pożywienie na przednowku jeżeliby zechciała za pomocą dobrych tablic np. Lorinzera (których dotychczas nie posiada) rozmaitą naród z dobrymi gatunkami - które są dotychczas pomijane.

Pszczelnictwo i rzadownictwo nie dają żadnych dochodów - albowiem jedno i drugie mają się w złym stanie -

250 pu. 502.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krosno Nazwa miejscowości? Odrzykoń

Jaka miejscowość? górzysta? 1/4. pagórkowata? 1/4 nizina? 2/4 równiny

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? równo-urodzajna. nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2873

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	cztery razy	dtto	dtto
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	trzy razy		
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki i zacierka na mleku	dtto	Ziemniaki i barszcz
2. Co jadają na śniadanie — w lecie, w dni postne	Barszcz z ziemniakami i chlebem		Prażuchy i chleb
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki, zacierka na mł.		" "
2. Co jadają na śniadanie — w zimie, w dni postne	Barsz z chlebem		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki, kasza	dtto	Kapusta, ziemniaki, kasza
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie, w dni postne	Kapusta, ziemniaki, groch		Barszcz z chlebem i ziemniakami
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki, kasza	dtto	Kapusta, groch, bób
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie, w dni postne	Kapusta, ziemniaki, bób i groch		Prażuchy, chleb z barszczem
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki z kwaśnem mlekiem	dtto	Ziemniaki z barszczem
4. Co jadają na wieczerze — w lecie, w dni postne	Ziemniaki lub chleb z barszczem		Ziemniaki
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni zwykłe	" "	dtto	" "
4. Co jadają na wieczerze — w zimie, w dni postne	" "		
5. Chleb — jaki jadają	pszenny, żytny, jęczmienny	żytny, jęczmienny	żytny, jęczmienny, owsiany
5. Chleb — z czego się składa	mąka, woda, sól	mąka, woda, sól	dtto
5. Chleb — czy go sami pieką	sami	sami	dtto
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Baby, strucle, kitarze i t. d. na święta	Dtto	Kołacze, strucle i t. d. na święta
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	mąka, jaja, masło, ser, cukier i inne przyprawy		mąka, ser, jaja
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami wypiekają		sami wypiekają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	sposób wypiekania chleba jest prosty	dtto	dtto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	pojedynczy - ale zastosowany do umiejętności i zdolności		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsnej jarzyny i rośliny strączkowe	"	jarzyny i rośliny strączkowe
Nazwy ich?	Kasza, zacierka, piwo, kapusta, ziemniaki fasola, bób ~~i kapusta~~	dtto	dtto
sposób przyrządzania?	całkiem pojedyńczy	"	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają - dziennie na jedną osobę przypada 2 kwarty	dtto	dziennie na jedną osobę 1 kwarta
w zimie	" dziennie na jedną osobę przypada 1 kwarta		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie " kwaśne " zbierane maślanka	/	/
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z krowiego mleka dla siebie i na sprzedaż	dtto	∅
12. Czy używają masła?	używają	dtto	∅
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Solone zapasy masła		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno masło zaś do potraw	dtto	∅
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, masło, sadło	dtto	masło olej
w lecie, w dni postne	olej, masło		
w zimie, w dni zwykłe	słonina, sadło		
w zimie, w dni postne	olej, masło		Olej
15. Jak często spożywają mięso?	w niedziele i we święta	we święta	we święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina		dtto	dtto
krowina	krowina		
cielęcina	cielęcina		
baranina	baranina		
świnina	świnina		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone, wędzone	dtto	gotowane i solone
18. Czy używają drobiu?	czasem	dtto	∅

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	18 funtów	10 funtów	10 f.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	z chlebem	dtto	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew, buraki, karpiele, cebula, czosnek, ogórki — forma zwykła; kapusta świeża, kiszona — kapusta	dtto	dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch, bób, fasola, kukurudza	dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	tatarczane, jęczmienne — sami; jaglanne, przenne — kupują	dtto	dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydziana — zwykle; ziemniaczana — nigdzie nie kupują	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają, prawdziwe gotowane	dtto	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	∅	używają jako domieszki do chleba	jako domieszki do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	∅	∅	wypiekają placki;
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	∅
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, suszone, ne śliwki, gruszki suszone	dtto	∅.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	dtto	dtto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka, piwo, wino	dtto	wódka, piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litr.	5 lit.	4 lit.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka, piwem i herbatą	dtto	dtto
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 3 dni / 3 dni	—	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają	—	—
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/4 zamożnych, 1/4 mniej zam.	2/4 biednych.	
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Ziemniakami, kukurudzą i t. d.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

251 504

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krosno Nazwa miejscowości? Równe

Jaka miejscowość? górzysta? górzysta; pagórkowata? —; nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? —; średnio urodzajna? średnio urodzajna; nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1212.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie		3 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki i zacierkę	żur i ziemniaki	ziemniaki
		w dni postne	żur z chlebem	żur z chlebem lub bobem	ziemniaki pieczone
	w zimie	w dni zwykłe	to samo jak wyżej	to samo jak wyżej	to samo jak wyżej
		w dni postne	" " " "	" " " "	" " " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta, kasza z mlekiem i mleko kwaśne	kapusta, pecaki z mlekiem i ziemniaki	kapusta, ziemniaki
		w dni postne	bób, i cebula z chlebem	bób i żur	chleb z cebulą
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta, kasza, kluski z serem	kapusta, ziemniaki, chleb	kapusta, ziemniaki
		w dni postne	kapusta z olejem, pecaki ze śliwami	suszone owoce, ziemniaki z olejem	ziemniaki
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki z barszczem	ziemniaki
		w dni postne	ziemniaki z wodą	ziemniaki z wodą	ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta, kasza, chleb z mlekiem	kapusta, kasza.	ziemniaki
		w dni postną	kapusta, kasza z olejem	kapusta kasza z olejem	ziemniaki z olejem
5. Chleb	jaki jadają		razowy żytny	razowy	razowy
	z czego się składa		z mąki żytnij	z mąki jęczmiennej i żytnej	z mąki jęczmiennej i owsianej
	czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		kołacze	kołacze	chleb biały
	z czego się składają?		z mąki pszennéj i sera	z mąki mieszanéj żytnéj z pszenną i serem	z mąki mieszanéj
	z kąd je otrzymują?		sami pieką	sami pieką	kupują od żydów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	do mąki dają ciasta kwaśnego, leją wodę letnią i rozrabiają na rzadką masę - gdy wyrośnie, sypią mąkę i zarabiają na gęsto; po wyrośnieniu wsadzają do pieca	w ten sam sposób	w ten sam sposób
innego pieczywa?	w taki sam sposób tylko na drożdżach	" " " "	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, ziemniaki, kasza, kluski, pirogi, suszone owoce,	tak samo	
sposób przyrządzania?	w zupełnie prymitywny sposób	" "	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr	½ litra	
w zimie	½ litra	———	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne zbierane, rzadko słodkie, maślanka	mleko kwaśne zbierane, maślanka	mleko kwaśne zbierane, maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego zbieranego	z mleka kwaśnego zbieranego	———
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają do chleba i jako omasty w formie: solone	tak samo	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	do ciasta	———	———
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło.	masło, słonina, sadło.	masło
w lecie, w dni postne	olej	olej.	"
w zimie, w dni zwykłe	tak samo	"	
w zimie, w dni postne	" "		
15. Jak często spożywają mięso?	w większe święta	we święta	we święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	———		
krowina	krowina	krowina	
cielęcina	———		
baranina	—	świnina	
świnina	świnina		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	króliki	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	
18. Czy używają drobiu?	———	———	———

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 klg	½ klg	
20. Czy używają ryb? śledzi?	—		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew — naturalna forma buraki " " karpiele " " kalarepa — cebula " " czosnek " " ogórki — kapusta świeża " kiszona w beczkach nie szatkowana lecz opiekana w piecu a potem układana do beczek. i. t. d.	tak samo jak najzamożniejsi.	
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch w ziarnach bób " fasola " soczewica — kukurudza —	tak samo, jak najzamożniejsi	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) — jęczmienne wyrabiają sami jaglanne kupują w handlach przenne —	tak samo jak najzamożniejsi.	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna kupują w młynach parowych żytnia dają sami mleć do młyna owsiana — hreczana — jęczmienna — kukurydzana — ziemniaczana —	tak samo jak najzamożniejsi tylko w małej ilości.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają świeżych suszonych i kiszonych	tak samo jak najzamożniejsi.	tak samo jak najzamożniejsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	ziemniaków miewają najwięcej	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i duszone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	rzadkie wypadki	tak samo	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła i suszą	suszą owoce	suszą owoce
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie, w zimie }	zwyczajnie raz	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	wódka — wódkę; mniej piwa; mniej wina		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 3 litry	tak samo	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem — pierogami ryżem, jagłami	pirogi, ryż, jagły	tak samo jak mniej zamożni
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu, w tygodniu adwentowym, w tygodniu wielkiego postu }	2 dni; 3 dni; 3 dni ścisły post w drugie trzy dni używają nabiału i w niedzielę		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 1212 najzamożniejszych 70; " " mniej zamożnych 800; " " uboższych 342	± 1:11:5	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu chleb wypiekano z grysu — jedzono pokrzywy zaparzane wodą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

252

506

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Y Prosno Nazwa miejscowości? Tylawa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska /: pięć rodzin polskiej narodowości :/ i 4 familie żydowskie :/ Liczba ludności? 1012 /: wraz z czasowo nieobecnymi :/

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	Jto	Jto	Jto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mléko, chléb, kartofle, kapustę, rzadziej potrawy mączne	jak najzamożniejsi	chléb, kartofle, kapustę. — kwasórkę, kartofle.
	w lecie, w dni postne	barszcz kartofle, kapustę.		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jto	Jto	Jto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z mącznych potraw /: pierogi, kluski :/ z krup lub kaszy jaglanéj gotowanéj na mléku, z kartofli, kapusty i kilka razy w przeciągu roku z mięsnych potraw. —	jak najzamożniejsi	z krupy, kartofli, kapusty; rzadziej z mącznych potraw i dwa lub trzy razy w roku z potraw mięsnych. —
	w lecie, w dni postne	z kartofli, kapusty, krup, grochu lub bobu, marchwi.		z kapusty, kartofli, barszczu, karpieli
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jto		Jto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mleko i kartofle lub zamieszkę	mleko i kartofle	kartofle z barszczem lub kwasórka rzadziej z mlekiem. —
	w lecie, w dni postne	kartofle z kwasówką lub barszczem ~~[illegible]~~ owsianym albo burakowym.	barszcz owsiany lub burakowy z kartoflami albo bobem	kartofle z kwasórką
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jto	Jto	Jto
5. Chleb	jaki jadają	niski, zwany „kwaśnym plackiem"	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
	z czego się składa	z mąki żytnéj i jęczmiennéj lub jęczmiennéj i owsianéj	składa się z mąki jęczmiennéj i owsianéj z domieszką kartofli albo z saméj mąki owsianéj. —	składa się z mąki owsianéj najczęściej z domieszką kartofli. —
	czy go sami pieką	pieką go sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	nie używają żadnych innych pieczyw.	jak najzamożniejsi.	
	z czego się składają?	—		
	z kąd je otrzymują?	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pieką chleb niski, z razowej mąki zwykle na kwasku.	jak najzamożniejsi.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	nie wypiekają	Nie	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne (rzadko) i roślinne.	jak najzamożniejsi.	
Nazwy ich?	rosół, zupa z rosołu, mięso, pierogi, kluski, zamieszka, barszcz, kwaśnica, ścieranka, krupy, kasza, kartofle, marchew, kapusta, groch, bób, potrawka. – z grochu sporządzają zupę; bóbu używa się do barszczu i kwaśnicy zamiast chleba.	Nie	
sposób przyrządzania?	rosół przyprawiają pietruszką i cebulą. Kartofle gotują lub pieką i spożywają same albo z kapustą; pierogi i kluski z kapustą, serem lub kartoflami; zamieszkę sporządzają z mąki jęczmiennej lub orkiszanej; barszcz przyprawiają grzybami; ścieranką, krupy i kasze i marchew gotują na mleku.	jak najzamożniejsi	sposób przyrządzania potraw jak u najzamożniejszych z tą jednak różnicą, że zamiast mleka masła używają, jako omastę do potraw sadła lub słoniny. –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają; na jednę osobę wypada przeciętnie 100 litrów	jak najzamożniejsi	w lecie wypada na jednę osobę przeciętnie 38 l
w zimie	52 litry		w zimie 12 "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	spożywają: mleko słodkie, kwaśne zbierane i maślankę	Nie	spożywają maślankę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka owczego i krowiego	wyrabiają z mleka krowiego	nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	używają		nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią na zimę zapasy z masła solonego	jak najzamożniejsi	zapasów nie robią
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno bardzo rzadko a do potraw nigdy	jak najzamożniejsi.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie, w dni zwykłe	masło, sadło, słoninę	masło, sadło	sadło
w lęcie, w dni postne	olej	olej	olej
w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Nie	Nie	Nie
15. Jak często spożywają mięso?	kilka razy w roku w najważniejsze dni uroczyste; jak n.p. wielkanoc, boże narodzenie, zielone święta;	jak najzamożniejsi	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	baraninę, świninę	świninę.
krowina	krowinę		
cielęcina	—		
baranina	baraninę		
świnina	świninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują i robią zwykle z wołowiny krowiny i baraniny zrazy, a słoninę spożywają z chlebem bez żadnych przypraw.	jak najzamożniejsi.	
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	nie używają	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 kg	8 kg	6 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb i śledzi /: bardzo rzadko :/	używają ryb /: bardzo rzadko :/	jak mniej zamożni.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew surowa i suszona buraki surowe karpiele " kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — " kiszona zwykle siekana. i. t. d.	jak u najzamożniejszych.	
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch bywa używany osobno, gotowany; /: albo jako przyprawa do kapusty; bób używają gotowany /: zwykle do barszczu a czasem do kwaśnego mleka, zamiast chleba. fasola jak groch soczewica — kukurudza —	jak u najzamożniejszych.	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne	z krup i kasz używają hreczane, jęczmienne i jaglane; jęczmienne wyrabiają sami, hreczane i jaglane kupują na targach w sąsiednich miasteczkach /: Dukla, Jasliska :/	jak najzamożniejsi.	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna / żytnia / owsiana / hreczana — jęczmienna / kukurydzana — ziemniaczana /	zapasów nierobią, i nie kupują żadnej z używanych mąk. — /: Używane mąki, oznaczone liczbą /. :/	jak najzamożniejsi	używają mąki pszennej, owsianej, jęczmiennej i kukurydzanej; mąki te z wyjątkiem pszennej sami mielą i zapasów z nich nie robią. Mąkę pszenną kupują w Dukli.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych i suszonych. Świeże grzyby zwykle smażą, suszone zaś albo smażą albo gotują z barszczem lub kwasówką	jak najzamożniejsi.	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone lub gotowane. Gotowane zwykle duszą.	jak najzamożniejsi.	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie piją	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią z owoców śliwki suszone, gruszki " jabłka " tarki "	śliwki suszone i tarki " rzadziej gruszki i jabłka	śliwki suszone i tarki "
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	jeden raz
— w zimie	" "	" "	" "
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód – wino / wino owocowe –	wódkę, piwo, wino	wódkę, piwo	wódkę, piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	litrów: 12 –	8 l	5 l
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, winem, chlebem, masłem, serem, mięsem (bardzo rzadko:), kaszą, potrawami mącznemi i kapustą.	wódką, piwem, chlebem, serem a radziej gotowanemi potrawami	wódką, piwem, chlebem. –
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni (: środa, piątek :)		
— w tygodniu adwentowym	siedem dni (: we środę i piątek nie używają nawet gotowanych potraw :)		
— w tygodniu wielkiego postu	" "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 19%; mniej zamożnych 49%; ubogich 32%. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	sieranką i zamieszką z mąki kukurydzanej tudzież kapustą, którą sporządzają z liści i łodyg gorczycy. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

253

5081

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krosno Nazwa miejscowości? Wróblik Królewski

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Dolina położona pomiędzy 2 pagórkami.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Urodzajna gleba, atoli z powodu prawie zawsze mocno panujących wiatrów bywa urodzajność w zbożach i drzewach owocowych tylko średnia

Narodowość ludzi? Ruska Liczba ludności? 1157

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy w zimie 3 razy	4 razy 3 razy	4 razy 3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe i w dni postne — ścieranki i kartofle lub barszcz z tłuszczem i kartofle; do barszczu zawsze chleb, niekiedy zyjają; w zimie: w dni zwykłe i w dni postne — bobu lub fasoli; w niedziele i święta w dniach zwykłych zamiast ścieranki lub barszczu rosół z kartoflami lub z kaszą i mięso z chlebem	w dni zwykłe z nabiałem, w dni postne bez nabiału. Mięsa nie używają	Tak samo jak najzamożniejsi, lecz mięsa używają od nich o 4% więcej
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe z kapusty z chlebem i kaszy lub kartofli z mlekiem – albo zamiast kaszy lub kartofli wiadą się z grochu, bobu lub fasoli. w dni postne — Dni postne różnią się tem, że zamiast nabiałem, salem lub słoniną maszczą olejem. w zimie: w dni zwykłe — to samo, co powyżej, lecz przeplatają zupą z kapusty z rzepy surowej lub w archwi suszonej w dni postne — Mięsa używają tylko w dniach zwykłych tylko w świąteczne dni	Tak samo jak najzamożniejsi, atoli wyróżniają się od nich mięsem o ½% więcej	Tak samo jak najzamożniejsi, lecz przeplatają od nich mięsem o 4% więcej
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne w zimie: w dni zwykłe, w dni postne — Tak samo jak wyżej, ale bez mięsa – tego na wieczór nie używają.	Tak samo jak wyżej, tylko mięsa wcale nie używają.	Tak samo jak wyżej – tylko mięsa wcale nie używają.
5. Chleb	jaki jadają – razowy z czego się składa – przeważnie z żyta z małym % jęczmienia, bobu, grochu lub owsa czy go sami pieką – sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo – 0	Tak samo jak najzamożniejsi.	Połowa ludzi tak samo jak najzamożniejsi, druga połowa ludzi kupują razowy żytni w Rymanowie
6. Inne pieczywa	jakie używają? — kartofle pieczone, pirogi pieczone i placki świeże z kartofli. Nawet nie święta baby, kwysze i strucle. z czego się składają? — Pirogi bywają z serem lub kapustą. Piekią sami. Tylko korowaje na wesele ~~[illegible]~~ kupują w Rymanowie z kąd je otrzymują?	Tak samo jak najzamożniejsi.	Tak samo jak najzamożniejsi.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na kwasku (z poprzednio pozostałego ciasta) bochenkami z rozczynu na wodzie	Tak samo.	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Baby z rozczynu na wodzie		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz żytny; zsadło buraczowy, ścierankra, kartofle, kluski, kaszę, kapustę na kwaśno, kapuśniak, zupa grochowa, zsadkowa, a jeszcze rzadziej ~~pieczeń~~, zupa kartoflana, zamieszka; pirogi z kapustą lub serem na każdy dzień świąteczny	Tak samo.	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada Odziennie — w lecie	1/2 litra	1/3 litra	1/4 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada Odziennie — w zimie	1/4 "	1/4 litra	1/8 litra
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne, maślankę, ser z kwaśnego mleka i bardzo mało masła	Tak samo, lecz o 1/2 % mniejszą ilość	Tak samo jak najzamożniejsi, lecz o 6% mniej od nich
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego.	Wyrabiają z kwaśnego.	Mniejsza połowa ludzi wyrabia z kwaśnego — większa połowa wcale nie wyrabia
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają bardzo mało — bosyre. Dojd. Zapasów nie robią	Tak samo jak najzamożniejsi	Używają bardzo mało. Zapasów nie robią
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają jako jajecznicę do potraw — na Wielkanoc dużo gotowane	Tak samo	Tak samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny i sadła	Tak samo	Tak samo, lecz słoniny i sadła więcej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju, nierzadko kapusty		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Tak samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	"		
15. Jak często spożywają mięso?	Raz na tydzień	Raz na tydzień	2-3 razy tygodniowo
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę (i mało bardzo)	Tak samo	Tak samo
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę } najwięcej		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę tylko w jesieni		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	drób, ale bardzo mało		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane lub pieczone; kiełbasy wędzone na Wielkanoc.	Tak samo.	Tak samo.
18. Czy używają drobiu?	Używają bardzo mało	Tak samo	Wcale nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Kg.	17 Kg.	16-20 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi w poście, lecz mało	Tak samo	Tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają.	Nie używają.	Nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew: surowe i suszona buraki: surowe karpiele: — kalarepa: — cebula: surowa czosnek: suszony ogórki: — kapusta świeża: Kapusta świeża „ kiszona: „ kiszona i. t. d.: rzepa suszona	Tak samo.	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch: gotowany, także domieszkę w chlebie bób: „ „ „ „ fasola: „ soczewica: — kukurudza: jako kamieszka „ „ „	Tak samo.	groch gotowany bób gotowany fasolę gotowaną kukurudzę jako kamieszkę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane): hreczane - kupują w Rymanowie jęczmienne: jęczmienne (pęcaki) sami wyrabiają. jaglanne: jaglanne kupują w Rymanowie ~~przenne~~: ryż kupują w Rymanowie	Tak samo	Tak samo.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna: razową i pytlowaną na wrocytle zwykła żytnia: „ „ „ „ „ „ owsiana: . . . . . . hreczana: . . . . . . jęczmienna: razowa . . . . . . kukurydzana: razowa - lecz bardzo mało . . . ziemniaczana: Chapsów nie robią. Pytlowaną kupują w Rymanowie	Tak samo . . . . . . „ „ . . . . razowa na predmowku . . . Chapsów nie robią. Pytlowaną kupują w Rymanowie	razowej mało więcej pytlowaniej. . . . . razowa na predmowku. Na razową mąkę kupują zboże - pytlowaną mąkę kupują w Rymanowie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeżych i suszonych, atoli bardzo mało, bo w miejscowości niema żadnego lasu.	Tak samo.	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią.	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone, prażone, gotowane całe i duszone.	Tak samo.	Tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają.	Tak samo.	Używają bardzo mało.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki jesienią.	Tak samo	Tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Po miastach podczas targów i jarmarków piją herbatę z rumem.	Tak samo.	Tak samo.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki, gruszki i jabłka suszone.	Tak samo.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	1 (: rzadko kiedy 2 razy:) / 1	Tak samo.	Tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę i piwo, a bardzo mało wina.	Tak samo.	Tak samo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 L.	95 L.	60 L.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Więcej wódką - mniej piwem.	Tak samo.	Tak samo.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 Dni od mięsa. / 3 od nabiału. / 7 Dni od nabiału.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Niektórzy używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 2/12 - mniej zamożnych 7/12 - ubogich 3/12.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Wyką i owies mielą i wypiekają chleb.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najwięcej piwa i wódki konsumują podczas targów i jarmarków po miastach, mniej na weselach i chrzcinach a najmniej pojedynczo u siebie w domu, tak że konsumcya po miastach tożsamości z konsumcyą w gminie.		

254

510

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Krosno Nazwa miejscowości? Zyndranowa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } miejscami średnio urodzajna a miejscami nie urodzajna

Narodowość ludzi? Ruska obrządku ruskiego Liczba ludności? 907

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	jeden raz
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz okiszony (ziur.) albo kasza na mięsy	barszcz i ziemniaki	kwas kapustiany z pieprzem i ziemniaki
		w dni postne	ziemniaki i kwaśnica	pieczone ziemniaki z kwasem kapustianym	w dni postne to samo
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki barszcz poliszka	kapusta, ziemniaki ziur. to samo w dni postne	kapusta i ziemniaki
		w dni postne	kapusta i ziemniaki		w dni postne to samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	pierogi z kapusty, barszcz burakowy polewka ziemniaki z kwasem mlekiem	kapusta, ziemniaki barszcz owsiany	gotowane lub pieczone ziemniaki z kwasem kapustianym (varem)
		w dni postne	barszcz burakowy lub ziemniaki okrapane olejem, groch, bob.	pieczone ziemniaki barszcz owsiany	To samo
	w zimie	w dni zwykłe	pierogi z kapusty lub sera bryndza ziemniaki ona, sieczone ziemniaki-omasta	barszcz, kapusta ziemniaki kwaśnica masło z mąki	dito
		w dni postne	poliszka ciurzana, rzęsi gotowanym w wodzie kapusta groch, bób, kapsle omaszczone olejem	dito	dito
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	przemawiam to samo co rano tamże 9 dnia	To samo co rano tamże 9 dnia	dito
		w dni postne			dito
	w zimie	w dni zwykłe			dito
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		razowy mielony na warnach	owsiany razowy (razowy owsianej piekarni) z owsianej mąki i wody.	u nas nigdy nie jadają, lecz podczas zarobku u zamożniejszych gospodarzy
	z czego się składa		z żytnej lub jęczmiennej mąki i wody		
	czy go sami pieką		sami pieką, a dyna, bańnie to kupują z	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Ruski od piekarza (Libkowej)	nigdy nie kupują	
6. Inne pieczywa	jakie używają?				
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pojedynczy	pojedynczy	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	pojedyncze potrawy: kapusta, barszcz, groch, kóbza, ziemniaki, pierogi, placki, kotlety, kasza i ziemniaki	kapusta, ziemniaki, groch, kóbza i ziur	ziemniaki i kapusta
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotowane w sposób pojedynczy	gotowane pojedynczo	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, na jednę osobę ½ litr	używają ¼ litr na jednę osobę	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " ⅛ litr	używają ⅙ litr	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają masło, sér, śmietanę kwaśne i słodkie mleko, sérwatka maślanka	masło, sér, słodkie i kwaśne mleko, serwatka maślanka	maślankę lub ziyntycę gdy dostaną Dzwonnej, inejszych na Drobek
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowianego i owczego	nie wyrabiają	nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają zrobione z razej kupione masło.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią solone	nie robią zadnych zapasów	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jajecznicę lub jaja na twardo gotowane. Do potraw bardzo mało	jaja sprzedają na sól i obuwie	sprzedają na sól
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła sadła słoniny	masła lub sadła	nie używają żadnej omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju	oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła sadła słoniny	sadła dokapisty	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	cztery razy do roku	dwa razy do roku	raz na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę		—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		—
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę	baraninę	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	świninę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	żadne	żadne	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	po największej części gotowane solone	gotowane solone	gotowane solone
18. Czy używają drobiu?	nigdy nie używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Kl.	1 Kl	1/8 Kl.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—	—	—
buraki	są ćwikłowe	nie ma	—
karpiele	są	są	są, kwaśnio
kalarepa	nie ma	nie ma	—
cebula	jest	nie ma	—
czosnek	jest	jest	—
ogórki	nie ma	nie ma	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	jest	jest	jest
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	używany ugotowany lub kwaszony (marny)	ugotowany prażony	nie ma
bób	ugotowany (prażony)	dto	nie ma
fasola	nie ma	nie ma	nie ma
soczewica	nie ma	nie ma	nie ma
kukurudza	nie ma	nie ma	nie ma
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	nie używają	nie używają	nie używają
jęczmienne	używają po części swego wyrobu, po części kupione w Dukli	używają kupione w Dukli	dto
jaglanne	dto	dto	dto
przenne	nie używają	nie używają	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	—	—	
żytnia	bardzo mało kupiono	—	
owsiana	przeważnie swoja	jedynie własnego zapasu	
hreczana	—	—	
jęczmienna	używają mniej jak własnego zapasu	—	
kukurydzana	na przedwrobu kupiona	podczas przedwrobu kupiona	
ziemniaczana	nie używają	nie używają	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają sosniaki rydzi. sosniaki gotowane i podprażane mąką a rydzik marynowane	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo jak najzamożniejsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią znaczne zapasy	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	całe pieczone, ugotowane pokrajane i podbijane mąką. Używają wypiekają z jajem zgniłych	tak samo jak najzamożniejsi wypiekają z jajem zgniłych	Jak pierwsza kategorya
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie piją	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią	nie robią	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	dwa razy / dwa razy	dwa razy / dwa razy	jeden raz / jeden raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę, piwo, miód	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 — 30 litr 5 — 10	15 — 20 litr	20 — 30 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem, pieczonami Kaszą jaglaną, kluskami z masłem	Kaszą jaglaną z serem, kapustą, rzytny barszcz	chleb, sól kapusta i owsiany kisel
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Dwa posty / siedem dni /: cały Adwent :/ siedem dni /: 4 tygodnie :/	Każdą środę i piątek suszą / poczynają pieczone ziemniaki z solem /: mięsem kapustą / Jak samo we wielkim poście	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają żadnego nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10 %	mniej zamożnych 40 %	ubogich 50 %
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kupują kartofle		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Co do pytania 35 dodaję, że oprócz Adwentowego i wielkiego postu jest jeszcze zwany „Petrówka" „Sparówka" w dniu 14/9 Wozdwyżenie czestnego Kresta i 10/9 w dzień „Ustkowania" czestni który Joanna Kreszlela".		

30 255 592

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Łańcut Nazwa miejscowości? Brzóza królewska

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? polacy Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3	3	3
	w zimie		2	2	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb i ziemniaki z słodkiem mlekiem	chleb i ziemniaki z mlekiem	chleb i ziemniaki
		w dni postne	chleb i ziemniaki bez masty	chleb i ziemniaki bez masty	dt dt
	w zimie	w dni zwykłe	chleb i ziemniaki z barszczem,	chleb i ziemniaki z barszczem	dt dt
		w dni postne	chleb i ziemniaki postne.	chleb i ziemniaki postne	dt dt
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z kaszą jaglanej lub jęczmiennej i kapusta ze słoniną.	z kaszy jaglanej lub jęczmien. i kapusta ze sadłem	jagły, kapusta lub ziemniaki.
		w dni postne	z kaszy jaglanej lub jęczmiennej i kapusta.	z kaszy jęczmiennej i kapusta lub ziemniaki.	dt dt
	w zimie	w dni zwykłe	z kaszy hreczanej lub jaglanej i kapusta ze słoniną.	z kaszy hreczanej lub jaglanej i kapusta z sadłem	dt dt
		w dni postne	z kaszy hreczanej, jęczmiennej lub jaglanej i kapusta z olejem	z kaszy hreczanej lub jaglanej i kapusta lub ziemniaki	dt dt
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki z kwaś. mlekiem	ziemniaki lub kapusta
		w dni postne	dt bez mleka	dt bez dt	ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta ze słoniną i chleb	kapusta lub ziemniaki	ziemniaki lub kapusta
		w dni postne	dt bez dt i chleb	dt " dt	dt " dt
5. Chleb	jaki jadają		żytny razowy	żytny razowy	żytny razowy
	z czego się składa		z mąki żytnej i ziemniaków	z mąki żytnej i ziemniaków.	z mąki żytnej i ziemniaków.
	czy go sami pieką		sami	sami.	sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		/	/	/
6. Inne pieczywa	jakie używają?		z pszennej mąki	z pszennej mąki	z żytnej mąki
	z czego się składają?		dt i jagieł	dt i jagieł	dt i jagieł.
	z kąd je otrzymują?		sami mielą	sami mielą	sami mielą.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu piekarskim	w piecu piekarskim	w piecu piekarskim
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	v. L.	v. L.	v. L.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, kasza jaglana, kreczana i jęczmienna, groch i fasole.	Ziemniaki, kapusta, kasza jaglana, jęczmienna i kreczana, groch i fasole	Ziemniaki, kapusta, kasza jaglana, jęczmienna i kreczana, groch i fasole
sposób przyrządzania?	przez gotowanie	przez gotowanie	przez gotowanie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litry	1/2 litry	1/4 litry
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litry	1/4 "	/
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne i maślanka.	mleko słodkie, kwaśne i maślanka,	mleko słodkie lub kwaśne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego.	wyrabiają z mleka kwaśnego.	/
12. Czy używają masła?	używają do potraw	do potraw.	/
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	/	/	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jajecznicę	/	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło	masło	/
14. — w lecie, w dni postne	/	/	/
14. — w zimie, w dni zwykłe	słonina lub sadło	słonina.	/
14. — w zimie, w dni postne	olej konopny	olej konopny	/
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w miesiącu	raz w miesiącu	/
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	/	/
16. — krowina	/	/	/
16. — cielęcina	cielęcinę	/	/
16. — baranina	/	/	/
16. — świnina	świninę	świninę.	/
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	/	/	/
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	przez gotowanie	gotowanie	/
18. Czy używają drobiu?	/	/	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Klg.	5 kg.	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	/	/	/
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	/	/	/
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew	marchew	/
buraki	/	/	/
karpiele	/	/	/
kalarepa	/	/	/
cebula	/	/	/
czosnek	/	/	/
ogórki	/	/	/
kapusta świeża	/	/	/
„ kiszona	Kapusta kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotują	groch gotują	groch gotują
bób	/	/	/
fasola	gotują	/	/
soczewica	/	fasolę gotują	fasolę gotują
kukurudza	/		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają	sami wyrabiają	sami wyrabiają
jęczmienne	Vt Vt	Vt Vt	Vt Vt
jaglanne	Vt Vt	Vt Vt	Vt Vt
przenne	/	/	/
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	sami mielą na żarnach	sami mielą	sami mielą
żytnia	Vt " "	Vt Vt	Vt Vt
owsiana	/	/	/
hreczana	sami " "	sami mielą	sami mielą
jęczmienna	Vt " "	Vt Vt	Vt Vt
kukurydzana	/	/ /	/ /
ziemniaczana	/	/ /	/ /

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	pieczarka pospolita świeże	pieczarka pospolita świeża	pieczarka pospolita świeże.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią na zimę	robią na zimę	robią na zimę.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają.	używają.	używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	raz	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	2 razy	2 dwa razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę.
piwo	piwo	piwo	—
miód			
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/2 litry	1/2 litry	1/4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką	piwem i wódką	wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	—		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1%, mniejzamożnych 5%, ubogich 4%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

256

514

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

329

Powiat? Łańcucki Nazwa miejscowości? Giedlarowa

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } lekko pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } gleba piaszczysta, średnio urodzajna, w małej części nieurodzajna.

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2474.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery do pięciu razy	cztery do pięciu razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa do trzech razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb żytny z masłem i serem	chleb żytny z ~~barszcz~~ mlekiem	ziemniaki z kapustą - albo kasza na wolno
		w dni postne	chleb z cebulą i ze słoduchą	ziemniaczana zupa i chleb	
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz, ziemniaki i chleb	barszcz z ziemniakami, krasem z chlebem, słoduchą	ziemniaki słoduchą
		w dni postne	ziemniaki (zupa) z olejem i chleb	barszcz z ziemniakami	ziemniaki kwas - sucha przepa
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kasza jaglana - lub pęczana z kapustą z chlebem a podczas żniw i kluski	ziemniaki kapusta i chleb zacierka - kluski	ziemniaki kapusta a co drugi lub trzeci dzień kawałek chleba
		w dni postne	kluski z groszkem lub jaglami i ziemniaki (ze słoduchą lub kwasem)	kapusta chleb i ziemniaki i na drugie kasza	tak samo
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz chleb i ziemniaki albo: kapusta i kasza	kapusta ziemniaki kroupy lub kulasza	d. to
		w dni postne	kulasza i kroupy z masłem lub olejem	kapusta z olejem i z chlebem do tego ziemniaki	d. to
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kapusta z ziemniakami lub ziemniaki z mlekiem kwaśnem	kapusta z ziemniakami i kulasza	ziemniaki
		w dni postne	resztki obiadu lub kawałek chleba	tak samo —	ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo jak w lecie	kapusta z ziemniakami i kulasza albo kasza z mlekiem	d. to
		w dni postne		ziemniaki z solą	
5. Chleb	jaki jadają		żytny razowy	żytny razowy	razowy
	z czego się składa		z mąki żytnej, mielonej w ziarnach	z mąki żytnej, razowej z domieszką ziemniaków	z mąki mięszanej: żytnej i pszennej z domieszką ziemniaków
	czy go sami pieką		wypiekają gospodynie w domu.	wypiekają w domu	wypiekają w domu.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		~~~~~~~~	~~~~~~~~	~~~~~~~~
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pszeniczne kołacze (na święta:)	kołacze pszeniczne (na święta)	~~~~~~~~
	z czego się składają?		mąka pszeniczna pytlowana, drożdże, mleko i szafran. —	mąka pszeniczna mielona w domu na ziarnach, drożdże i mleko i woda.	
	z kąd je otrzymują?		wypiekają w domu z kupnej mąki.	piekę w domu	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają po południu koło godziny 4tej lub 5tej na zakrasku (:ciasto ukiśłe świeże z poprzedniego pieczywa:) mierzą nad ranem koło 5tej godziny a koło 8mej lub 9tej wsadza do pieca - bochenki wyrabiają na niecku (:walają:)	tak samo, domieszając do rozczynu ziemniaki.	wypiekają kilka razy później jeżnię i na święta w sposób jak poprzedni. —
innego pieczywa?	ciasto na śniętę rozczyniają na drożdżach nad ranem a pieką koło południa		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne	mięsne	
Nazwy ich?	kluski, kasza, pęcaki, barszcz, kapusta, ziemniaki kulasza, kwas, słodzucha, polewka - sucha przepa	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	kluski z mąki pszennej i jęczmiennej w święta z pszenicy; kaszę na pyłko i prażko, kulaszę z mąki pszennej i jęczmiennej, kwas z kapusty zagotuję, kapraziczy mąkę kreszaną - słodzuchę robią z mąki, namiękczonej żytnej i kreszanej na letniej wodzie - gdy za 2 godzin ukiśnie w tem samem naczyniu gotuję	tak samo	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	do 2 litrów dziennie	do 1 litra dziennie	czasem do ½ litra dziennie mniej więcej dwa razy w tygodniu
w zimie	z powodu braku mleka jedzą z mlekiem tylko dzieci	dla dorosłych: nic	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne - prawko słodkie zbierane, maślanka i serwatka	tak samo	mleko kwaśne i serwatka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z mleka kwaśnego krowiego		— —
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	wyrabiają lecz niewiele (:więcej sprzedają:) na zimę przechowują wewnątrz dziurki z piórem i przechowują w komorach. —		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	chyba że się pluszcze gdy niesie na targ	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina i masło	słonina	— (mleko czasem)
w lecie — w dni postne	— (:sól:)	—	—
w zimie — w dni zwykłe	słoninę	sér	—
w zimie — w dni postne	olej z ziemienia konopnego	lub lnianego	olej —
15. Jak często spożywają mięso?	w uroczyste święta jak Wielkanoc i Boże Narodzenie	tak samo	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			—
krowina	krowina	krowina	
cielęcina			
baranina			
świnina	świnina	świnina	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane na rosół wieprzowina solona	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	w ciężkiej chorobie (:przed śmiercią:) ugotują kurę. —		— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	wołowego ½ kg: wieprzowego do 6 kg	wołowego do ½ kg wieprzowego do 4 kg:	wołowego do ⅛ kg. wieprzowego do 1 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	W wielkim poście na targu lub jarmarku albo w podróży jedzą śledzie z chlebem	Tak samo	Tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód pitny bardzo rzadko służy za smaretę do chleba w dniach postnych; - miodu do picia używają tylko niektórzy podczas jarmarków lub uroczystości domowych	Miód do picia dają dzieciom jako lekarstwo w płaciśnia odrę i ospę, aby przyspieszyć wysypkę. -	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele — kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona — i. t. d.	kiszą kapustę w znacznej ilości w beczkach, siekając takową lub układając główkami.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch — bób — fasola — soczewica — kukurudza —	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	krupy hreczane wyrabiają w domu z własnego ziarna		
jęczmienne	z jęczmienia wyrabiają fęcaki -	"	" "
jaglanne	kaszę jaglaną wyrabiają	"	" "
pszenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	wyrabiają mąki pszennej, żytniej, hreczanej i jęczmiennej - zapasów nie robią - lecz mielą ziarno w domu według potrzeby.	wyrabiają takiemu jak najzamożniejsi - a na przedwrotku kupują mąkę kukurydzaną w sklepach u żydów.	wyrabiają mąki: żytniej owsianej hreczanej jęczmiennej kukurydzanej - którą kupują w sklepach żydowskich
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	bardzo znaczne	średnie	średnie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane na łupko i na zupę czasem pieczone	gotowane na łupko i na zupę, czasem pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	bardzo rzadko	prawie zawsze	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	raz	raz
— w zimie	raz czasem dwa razy	raz czasem dwa razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją wódkę	wódkę	wódkę
— piwo	piwo	piwo	i anodynis
— miód	miód } ci, którzy od łatwych trunków słabowali	i anodynis	
— wino	—		
— wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr do 2 litr.	$1\frac{1}{2}$ l. do 2 l.	2 ltr. do 3 ltr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	podczas świąt i chrzcin wódką piwem i kołaczem podczas wesel wódką, piwem, kołaczem i wieprzowiną	} 1 ltr	chleb - wódka - czasem piwo.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
— w tygodniu adwentowym	3 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w zwykłym tygodniu używają mleka tylko ci - którym mleka nie brak w tygodniu adwentowym i wielkopostnym nie używają wcale nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych do 20%, mniej zamożnych 45 do 50% reszta ubodzy		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Mąka i kasza kukurydzana		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

257

516

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Łańcut Nazwa miejscowości? Gradzisko

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie: 4 razy	4 razy	4 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: kaszę z kartoflami lub chlebem czasem zacierkę w lecie, w dni postne: tosamo tylko lecz omasty w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: taksamo	tosamo co i najzamożniejsi	tosamo co i najzamożniejsi
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: kapustę z chlebem, pęcak, kaszę kreczaną lub jaglaną z mlekiem w lecie, w dni postne: tosamo tylko postne w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: taksamo omaszczone olejem konopnym lub lnianym	tosamo co i najzamożniejsi	tosamo co i najzamożniejsi
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: co zostało z objadu, lub chleb	tosamo co i poprzedni	tosamo co i poprzedni
5. Chleb	jaki jadają: chleb żytny razowy na kwasku z mąką domieszką drożdży pieczony z czego się składa: z czystej żytnej mąki czy go sami pieką: sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo: —	taksamo tylko z braku mąki żytnej dodają jęczmiennej kartofli lub mąki kreczanej	taksamo co poprzedni
6. Inne pieczywa	jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują?: chleb żytny z domieszką mąki pszennej z mytnie mel, tej chociaż bardzo rzadko, bo tylko na święta. sami sprawiają	tosamo tylko z mąki razowej o ile mają pszenicę	żadnych prócz zwykłego chleba jeżeli go tylko ma

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły na kwasku z małą domieszką drożdży	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kaszex, kapusta, kartofle, pęcak, kasza kreczana i jaglana, palewka, kwaśna kasza, kwasówka zacirka i kulasza, groch i fasola.	tosamo	tosamo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	całkiem pojedyńczo		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają ile im krowy nagdają na sprzedaż nie starczy	taksamo	jeżeli sobie wyproszą u zamożniejszych
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	często bez mleka		bez mleka
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w wszelkiej formie prócz mleka zbieranego i śmietanki	taksamo	mleko słodkie, kwaśne i maślankę jeżeli sobie wyproszą.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek tylko z kwaśnego mleka	tak samo	—
12. Czy używają masła?	tak		
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tylko solone	taksamo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie do kaszczu tylko	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	używają nabiału, słoniny i sadła	tak samo ile im starczy	na zarobku u gospodarza tosamo co i gospodarz
14. — w lecie, w dni postne	oleju lub bez omasty		prawie postno
14. — w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko bo tylko w słabości	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tosamo tylko przedziej	tylko krowinę i cielęcinę ale bardzo rzadko
16. — krowina	bardzo rzadko		
16. — cielęcina	częściej		
16. — baranina	czasem jesienią i zimą		
16. — świnina	tylko w zimie		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	żadnego	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	krowinę cielęcinę i baraninę tylko galaraną, świninę solaną lub wędzoną	tak samo	krowinę i cielęcinę gotowaną.
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 do 6 kg.	2 do 4 kg.	do 2 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko śledzi	tylko śledzi	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tylko na wilię Bożego Narodzenia w formie zwykłej	tak samo	tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	świeża lub suszona ale mało	marchwi nie	marchwi i buraków nie
buraki	mało		
karpiele	—		
kalarepa	—	tak samo	tak samo
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	najwięcej		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany do kapusty, samego mało		
bób	—		
fasola	jak grochu		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	na mleku rzadko lub gęsto wyrabia się w siebie	tak samo	tak samo
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	bardzo mało do chleba		
żytnia	na chleb częściowo mielona w żarnach	tak samo	tak samo tylko w mniejszej ilości
owsiana	—		
hreczana	na polewkę, kulasę w braku żytniej do chleba		
jęczmienna	do chleba		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	zwykle grzyby świeże, gotowane zaraz lub zasuszone	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	bardzo wiele	bardzo wiele	bardzo wiele
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	całe, obrane z łupiny, zgotowane, wcześniej pieczone, często ugotowane na sypko ugniecione czasem zupę z bieduku żyta / nie	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	tylko raz, bardzo rzadko na wieczór drugi raz	tak samo	tylko raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	mało / najwięcej / bardzo mało / tylko w słabiu / —	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	0·01 lib	tak samo	tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chlebem pszennym z młyńskiej mąki lub pszennym z żytną mąką przy tém masło, sér a w zimie kiełbasę lub z wieprzowiny (wędzonkę)	tak samo	Chlebem żytnym razowym z masłem lub sérem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	1 / 3 / cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 5% / mniej zamożnych 75% / ubogich 20%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	zgniłymi kartoflami wreszcie czém kto może		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

258

518

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Łańcut Nazwa miejscowości? Hussów

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2019.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	dto	3 razy
	w zimie	3 razy		2 lub 1 raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz żytny z ziemniaki	dto	dto
	w lecie, w dni postne	chleb do barszczu	dto	dto
	w zimie, w dni zwykłe	chleb lub pieczone kartofle	dto	dto
	w zimie, w dni postne	dto	dto	dto
		śledzie dto lub olej	dto	dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta pęcaki z kwaśnym mlekiem, flaczka kaszę lub kwaśną fasolę	dto	dto
	w lecie, w dni postne	kaszaczpotny z ziemniakami lub z chlebem	dto	dto
	w zimie, w dni zwykłe	(tak jak w lecie)		dto
	w zimie, w dni postne	jabłczanka z chlebem kasza lub ziemniaki z olejem.	dto	mocz z kartoflami lub z chlebem. pęcaki
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnym mlekiem i to co pobiadu po	dto	dto
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z olejem.	dto	dto
	w zimie, w dni zwykłe	tak jak w lecie	dto	dto
	w zimie, w dni postne	dto.	dto	dto
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni	żytni lub owsiany
	z czego się składa	z żytniej mąki jarnowej i zakwaska	dto	
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	~	~	~
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	—	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta kasza jaglana pęcaki fasola mamałyga kukurydzanka zupa kartoffiana i t. p.	Jako	Jako
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w lecie 3/4 litra na osobę	w lecie 1/2 litra	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	w zimie 2/5 litra "	w zimie 1/3 litra	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne zbierane i maślankę	Jako	serwatkę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak z krowiego	Jako	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tak (solone)	Jako	nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nigdy	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła lub słoniny	masła lub słoniny	Jako
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju	oleju	Jako
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła lub słoniny	Jako	Jako
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	W czasie Świąt Wielkanocnych rzadko w niedzielę.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak	Jako	Jako
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół lub wędzone	—	—
18. Czy używają drobiu?	nigdy (rzadko w czasie słabości)		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/2 kg.	Ditto	Ditto
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w czasie posta	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	kapustę mają	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch maszczony masłem lub słonina; bób — ditto; fasola w formie zupy	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	tak też kupują; ale sami wyrabiają; kupują	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	tak; tak; tak; —; tak; —	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże gotowane lub suszone z barszczem.	dito	dito
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dito	dito
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	bolowane z wsypą lub strugane albo w formie zapy	dito	dito
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	dito	dito
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki jabłka i gruszki	dito	dito
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	w lecie raz w zimie dwa razy	dito	dito
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	tak dito — — —	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litr	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką piwem lub winem	wódką i piwem	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni 3 dni 3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	mleka lub masła rzadko używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

259

520

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Łańcut Nazwa miejscowości? Kurylówka

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? jest dobry i — średnio urodzajna? średnio urodzajna — nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy Ruśini Liczba ludności? 1688.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Styczeń Luty Marzec Kwiecień Wrzesień zwykle jedą czas robót wpola jadają 4 razy dziennie	jak poprzedni	trzy razy dziennie.
	w zimie	jadają zwykle 3 razy.	jak poprzedni.	dwa razy dziennie
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	gotowaną: kapustę kwaśną, barszcz z chlebem i kaszę wszelką gotowaną na mleku słodkim lub kwaśnym	Kartofle z kwaśnym mlekiem kapustę, barszcz i chleb żytny razowy	kartofle, kapustę, mleko z chlebem
	w dni postne	żytny barszcz kartofle i chleb żytny razowy. —	kartofle z wodą, chleb, barszcz i kapustę	chleb z cebulą lub czosnkiem lub z barszczem.
w zimie	w dni zwykłe	kapustę, barszcz, kartofle a razem słodką lub kwaśną kaszę. —	kapustę kiszoną, barszcz kaszę kre- zwar lub proszoną	tak samo.
	w dni postne	chleb z barszczem i z kapustą, kartofle	jak poprzedni. —	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	z kiszonej kapusty, kwaśnej lub słodkiej kaszy, i z chleba żytnego	jak poprzedni	kartofli, kapusty, barszcz
	w dni postne	chleb żytni razowy, kartofle, kapustę	jak poprzedni —	chleb kapustę
w zimie	w dni zwykłe	kasza. kartofle, kapusta, barszcz,	kartofle, kapustę barszcz	kapusta kartofle chleb
	w dni postne	chleb, kapusta, barszcz, cebula,	chleb z cebulą lub barszcz	tak samo
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe.	kaszę, kartofle	jak poprzedni —	mleko kwaśne z chlebem
	w dni postne	chleb z cebulą i pieczone kartofle —	jak poprzedni —	kartofle gotowane
w zimie	w dni zwykłe	chleb ze solą i kartofle z mlekiem słodkim lub kwaśnym	jak poprzedni —	chleb z barszczem
	w dni postne	barszcz lub kartofle gotowane z wodą —	jak poprzedni —	chleb i kartofle
5. Chleb	jaki jadają	żytny razowy — — — —	tak jak poprzedni	żytny razowy
	z czego się składa	z mąki żytniej i wody studziennej	jak poprzedni	z mąki żytniej jęczmiennej razem z mieszany
	czy go sami pieką	sami piekę — — — —	razem piekę na blasze prawie płaski. —	wszystko go sami piekę i to przeważnie placki na blasze kuchni angielskiej — przez mieszane z pszennej i kwaśnej lub jęczmiennej mąki razem zmieszane.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo —		jak poprzedni	z zarobku od zamożniejszej lub dostaję z wydziału
6. Inne pieczywa	jakie używają?	podczas wizyt lub chrzcin i wesel chleb pszenny — ciasta z wanyi pierogi z kaszą prosianą lub kwaśną zmieszaną z serem twarogiem	jak poprzedni —	jak poprzedni
	z czego się składają?	z pszennej mąki na żarnach mielonej	jak poprzedni —	jak poprzedni
	z kąd je otrzymują?	w domu na młynku, i zamieszczanym mielą	jak poprzedni. —	dostaję od zydków, lub z zarobku od zamożniejszych na wesele lub inne — dostaję. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania	chleba? Zazwyczaj w dzieży, a gdy powyrasta fermentowi by, i zaczęli podnosić się do góry, co najwięcej „ze się rozsze" gospodyni mięsi ręką dosypuje mąki na gęsto – i gdy znów rośnie – robi okrągłe bochenki i w piecu na łopacie wsadza – przytym chlebie na kwaśnym cieście a przy pszennym na drożdżach zawsze. – innego pieczywa? wtenie bratu chleba, na prędce robi placki z mąki pszenicznej i na blasze piecze. –	jak poprzedni	jak poprzedni
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane i przeważnie kwaśne	jak poprzedni	jak poprzedni
Nazwy ich?	kapustę, barszcz, kartofle, kasza słodka i kwaśna pierogi z kartoflami i ze serem, kasza krem. jęcz. lub jajecznica na nie sypko	jak poprzedni	jak poprzedni
sposób przyrządzania?	Kładzie do garnka nalewa wodę i gotuje na blasze kuchni żelaznej – kaszę krem nalewa mlekiem słodkiem lub kwaśnym	jak poprzedni	jak poprzedni
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	w lecie więcej więcej kwaśnego niż słodkiego – liczba kwaśnego na osobę wypada nie 15 l. słodkiego 5 l.	na osobę kwaśnego 12 l. słodk. 10.	10 l. kwaśnego 5 lub. słodk.
	w zimie na osobę 6 l. kwaśnego, 3 l. słodkiego	na osob. 3 l. kwaśnego – 2 słodk.	2 l. kwaśn. 1. słodkiego.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie w formie kwaśnego mleka a nadto kiszy mleko jako maślanki	jak poprzedni	jak poprzedni
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	mało sera i to z mleka z siadłego	jak poprzedni	— —
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bo podczas wsiadły polowej lub wrzątku wiosne; żadnych zapasów, chyba i to mi dały zapasy sera	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardo nadto jako jajecznicę — nigdy —	tak samo jak poprzedni. — —	tak samo jak poprzedni —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)?	w lecie: w dni zwykłe słonina, sadło; w dni postne olej	jak poprzedni	jak poprzedni
	w zimie: w dni zwykłe słonina sadło; w dni postne olej		
15. Jak często spożywają mięso?	~~trzy~~ razy do roku: Na Boże Narodzenie, Zapusty i Wielkanoc	jak poprzedni	jak poprzedni
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Zwykle świninę a dwa razy do roku wołowinę.	jak poprzedni	jak poprzedni
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wieprzowe solone	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	wołowiny 1/2 kg wieprowiny 5. kg.	tak samo	wołowiny 1/4 kg wieprowiny 3. kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb chyba rybny – śledzi w w wielkim poście	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	li na święta Bożego Narodzenia nie pieczy do opłatka	tak samo	tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew unikały 2% buraki 5% li sła bydłu jako omasta do sieni karpiele — kalarepa — cebula — czosnek 1% ogórki — kapusta świeża — „ kiszona kiszony i. t. d.	tak samo	0
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch jest w bardzo małej ilości i liczy gatunek bób tak samo fasola — soczewica — kukurudza —	tak samo	0
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne 0 jaglanne —<br~~przenne~~	Krupy i kaszę przeważnie li na święta i zabawy – wesela i chrzciny – a wyjątk bardzo mało i w małej ilości – sami robią się	tak samo	jak poprzedni
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna są żytnia są owsiana 0 hreczana 0 jęczmienna 0 kukurydzana 0 ziemniaczana 0	Zwykle robią mąkę żytną i przenną – i robią zapasy na zniwa tak wesela. —	tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają w bardzo małej formie i to przeważnie grzyb lub dwa wszystkie rodzaje, jedzą świeże — a zaledwo może po jednej chowają suszonych na wigilię Bożego Narodzenia surowe — to może ½ %. —	tak samo	ci wyżsi, czas grzybowy na zbieranie spędzają każdy raczek i zaraz gotują i jedzą
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	każdy robi zapas	każdy robi zapas	każdy robi zapas
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotują obrane popiół z łupy	tak samo	gotują obrane lub z łupiną
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		używają jako domieszki do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		pieką czasem placki z mąką zmieszane
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz pod blachą i gotują jadzenie	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy dla ogrzania i gotowania		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	tak samo	tak samo
piwo	piwo, w małej ilości		
miód	miód w nieznacznej ilości		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	półtory litry	litrę	pół litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wyżłe rzenie się wódką a bardzo mało piwo i miód — przy nim chleb pszenny razowy masło i ser	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni od mięsa tj. środy wieczorowej i od nabiału		
w tygodniu adwentowym	trzy dni " " "		
w tygodniu wielkiego postu	cztery dni od nabiału, a od mięsa wszystkie dnie całego postu.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko w niektóre dnie używają nabiału — jak: Niedziela, wtorek, czwartek — a Niedzielę i w Sobotę. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych jest 1/4 część mniej zamożnych połowa ubogich 1/4 część. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w tej okolicy chyba ubodzy, żywią się zwykle zgotowaną kaszą jaglaną na serwatce i do chleba tj. mąki zwykłej, kaszą kroconą lub owsy pszenne i żytne poymięszają w połowie. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	nie ma na razie		

260

522

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Łańcut Nazwa miejscowości? Ubieszyn z przysiółkami Ubieszynek i Borki

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini (9:1) Liczba ludności? 730.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie		3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	mleko słodkie - mleczny kawa - barszcz z słoniną lub salcem chleb - kartofle - masło - ser - mięso	Barszcz kwaśny słoniną - salcem - chleb - kartofle - zupa z ziemniaków - masło - ser	Barszcz z kartoflami - chleb kartofle z wodą
		w dni postne	chleb - olej - barszcz - kartofle		chleb z czosnkiem
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz - z słoniną lub salcem - kartofle - chleb - masło ser -	barszcz - kartofle - chleb - masło ser	barszcz - z kartoflami - chleb - kartofle z wodą
		w dni postne	chleb z obejem - barszcz - kartofle	chleb - olej - kartofle	chleb - z czosnkiem - kartofle - olej -
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta marzona słoniną lub salcem Kasza jaglanna na mleku - jęczmienna z mlekiem - kluski z mlekiem lub masłem - z śmietą rosół - mięso	podobnie jak najzamożniejsi	barszcz - z kartoflami - bobem - fasolą - kasza jęczmienna jaglana pierogi - kapusta -
		w dni postne	kapusta - kartofle - kasza jęczmienna lub jaglanna - barszcz -		kapusta z olejem - pierogi - kartofle -
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta marzona salcem - słoniną lub masłem - barszcz - z kartoflami grochem lub bobem z śmietą rosół - mięso		barszcz - kartofle - kapusta fasola groch - bób - pierogi kasza jaglanna
		w dni postne	barszcz - kartofle - pierogi bób - groch - kasza jęczmienna		kapusta z olejem - kartofle pierogi
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kapusta - pierogi - z mlekiem kawa mleczna wszędzie maślanka - kartofle	kapusta - pierogi z maślanką kartofle	kapusta - ziemniaki - chleb prawie maślanką; przy żerwatce
		w dni postne	pierogi - chleb - olej - kartofle	pierogi chleb olej kartofle	chleb czosnek kwaśny kartofle -
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta - pierogi - kartofle z maślanką	kapusta pierogi kartofle maślanka	kapusta - ziemniaki - chleb - kartofle z wodą
		w dni postne	pierogi - chleb - olej kartofle	kartofle - chleb olej -	chleb - olej - czosnek kartofle
5. Chleb	jaki jadają		żytny - razowy	żytny - razowy	żytno - jęczmienny
	z czego się składa		mąka - woda - sól - kminek	mąka - woda - sól kminek	mąka - woda - sól
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	Gdy jest na robocie - kupuje w mieście u piekarza wszędzie przekupeń chleb żytno - pszenny
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Placki z mąki pszennej pieczone na drożdżach - z rodzynkami	Placki z mąki pszennej na drożdżach pieczone z dodatkiem rodzynków -	Na większe uroczystości (Boże Narodzenie wielkanoc) pieką placki z mąki pszennej - niektórzy tylko -
	z czego się składają?		sami wypiekają w piecach	sami wypiekają	
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	~~Chleb~~ Rozczyn zakiszają - dodają czasem kminek do chleba	podobnie	podobnie
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach -		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	jarzyna Kapusta - kartofle - marchew - fasola - bób kaszа na mleku - serwatka - kluski z mlekiem	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	rozmaity	rozmaity	rozmaity
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają mleka - w lecie dziennie wypada do 2 litrów	Używają - na osobę przeciętnie wypada około 2 litrów	Wlecie gdy kupią lub dostaną używają wielkiej ilości bo się psuje w przeciwnie b. rzadko używają mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają - dziennie wypada na osobę przeciętnie 1 lit	używają - na osobę wypada 1 litr przeciętnie	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego - kwaśnego i maślanki	Używają mleka słodkiego kwaśnego - maślanki	Używają rzadko mleka - gdy kupią lub dostaną - (mleko słodkie - kwaśne - maślanka - serwatka)
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z mleka kwaśnego - i stosują przeważnie w dzień	Ser wyrabiają z mleka kwaśnego	Jeżeli najbrzmi robią ser z kwaśnego mleka - przeważnie zas nie.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają - na zimę robią zapasy masła solonego	Masła używają - na zimę robią zapasy masła solonego	Masła używają - lecz nie robią żadnych zapasów na zimę gdy im koniecznie potrzeba - kupują
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno - smażone na maśle lub słoninie - dają również do potraw	Jaj używają osobno - smażą na maśle - słoninie i dają do potraw	Czasem dają do potraw - jeżeli mają własne od kur swoich
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słonina - sadło - masło	słonina sadło - masło	słonina - sadło masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło	masło	masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słonina - sadło - masło	słonina - sadło - masło	słonina - sadło - masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej - masło	olej - masło	lecz wszystko olej muszą kupować
15. Jak często spożywają mięso?	Wcale świąt większych - podczas słabości a niekiedy i w niedzielę	Wcale większych świąt rocznych i w wypadkach słabości	Przeważnie w święta wielkanocne lub gdy mocno słabi
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	Jadają krowinę - cielęcinę - baraninę oraz świninę	Jedzą krowinę - baraninę cielęcinę - i świninę	Jedzą świninę - krowinę - cielęcinę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują - szynki kiełbasy wędzą słoninę sadło - solą	Mięso gotują - szynki kiełbasy wędzą - słoninę solą	Mięso gotują
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają tylko w czasie słabości	Drobiu używają w czasie słabości	Prawie nigdy nie używają drobiu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 do 15 klg.	5 do 7 klg	2 klg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają niekiedy ryb smażonych - lecz rzadko - w poście używają śledzi - moskali	W poście używają śledzi - moskali	W poście jedzą śledzie - gdy mają pieniądze ~~na~~ ~~za~~ kupno rybki.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu rzadko używają - tylko na Boże Narodzenie do opłatków	Miodu używają bi tylko na Boże Narodzenie - do opłatków	Miodu nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Na zimę robią zapasy z ogrodowizn z marchwi - buraków - cebuli - czosnku i kapusty kiszonej	Robią zapasy z marchwi - buraków - cebuli - czosnku i kapusty kiszonej	Robią zapasy z kapusty kiszonej z beczkach sekanej - szatkowanej lub też z ogórkach
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używane są groch - bób - fasola - groch obrazy - gotowane	Używane są groch - bób - fasola - gotowane	Używane są groch - bób - fasola gotowane
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają i robią sami krupy i kasze jęczmienne - jaglanne i tatarczane	Używają i robią sami krupy i kasze ~~tylko~~ jęczmienne i jaglanne	Krup i kasz używają - sami nie robią - lecz kupują z mięsne kasze i krupy jęczmienne jaglanne - a na wsi kupują pszaki rzadko zaś sami wyrabiają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają przeważnie żytnią - jęczmienną - zapasów nie robią - gdy potrzeba mielą nie żarnach - pszenną - używają również - tę mielą w młynie i robią przy zapasy na ~~wyłne~~ święta i wszystkie domowe -	Mąki używają - żytnią jęczmienną - i pszenną zapasów nie robią - gdy im potrzeba mielą w żarnach	Przeważnie używają mąki żytnią i jęczmienną - mielą na żarnach - zapasów nie robią pszenną - używają w uroczyste święta - jeżeli mają za co robią kupić.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają jako przyprawy do potraw suszonych	Grzybów używają suszonych do potraw jako przyprawy	Rzadko używają grzybów
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki spożywają gotowane zato - lub tłuczone albo pieczone	Ziemniaki jedzą gotowane zato lub tłuczone - upieczone	Ziemniaki jedzą gotowane zato - tłuczone lub pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają też jako domieszki do chleba		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją czasami kawę lub herbatę	W czasie większych uroczystości używają herbaty lub kawy	Prawie nigdy nie używają kawy ani herbaty
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią z mięsu - wiśniak - suszą śliwki i gruszki	Suszą jabłka kwaśne i gruszki	Gdy potrzebują - kupują w mieście sami nie robią nic
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy / dto	dwa razy / dto	1 raz / dto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo - wódkę - (wino owocowe)	piwo - wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 – 10 litrów	6 - 9 litrów	4 – 7 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chleb pszenny - mięsiwo (szynki - kiełbasy) mięso wędzone / masło - ser - herbata - piwo - wódka	Chleb pszenny - masło - ser mięso wędzone - piwo wódka	Chleb pszenny - masło - ser wódka
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	6 dni –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają niektórzy mleka - masła - przeważnie zaś tego nie jedzą - kraszą olejem		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% zamożnych 65% mniej zamożnych 25% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	~~10% zamożnych 65% mniej zamożnych 25% ubogich~~		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ 261

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

524

Powiat? Łańcut Nazwa miejscowości? Żołynia wieś i miasteczko

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagorkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? rzymsko katolicka Liczba ludności? we wsi Żołyni 4593 - w miast. Żołyni 1637

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: cztery razy w zimie: trzy razy	tak samo	Jakoś zwykle dwa razy i to bardzo rzadnie.-
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: we wsi barszcz Kartofle - polewka w lecie, w dni postne: chleb z olejem albo szczwn w zimie, w dni zwykłe: d° w zimie, w dni postne: d°	barszcz - Kapusty Kartofle lub Kaszlek chleba d° d°	chleba Kaszlek lub Kartofle Kapusta d° d°
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: barszcz albo polewka z szczwalki - Kartofle, Kapusta i Kasza albo jaglana albo talarana w lecie, w dni postne: to samo z tą tylko różnicą że Kasz gotują tylko na wodzie a Kapustę postną z Kartoflami lub olejem w zimie, w dni zwykłe: d° w zimie, w dni postne: d°	tak samo tak samo	barszcz - Kapusta z Kartoflami czasem Kasza Kartofle - Kapusta tylko osolona d° d°
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: gotują tyle aby zostało z tego jeszcze na wieczerzę - a wieczerzę jadają prawie to samo co i na obiad. w lecie, w dni postne: to samo co i na obiad w zimie, w dni zwykłe: d° w zimie, w dni postne: d°	tak samo d°	jeżeli nie zostanie nic z obiadu to gotują Kartofle d°
5. Chleb	jaki jadają: żytni z czego się składa: dodają trochu Kartofli czy go sami pieką: sami pieką lub czy go kupują i gdzie, od kogo	tak samo	mieszają do żyta pszenicy a do ciasta dają wszystkiej Kartofli
6. Inne pieczywa	jakie używają? tylko podczas świąt pieką bułki - placki z czego się składają? z mąki pszenicznej z kąd je otrzymują? Kupują w sklepach	tak samo	Kupują gotowe pieczywo w piekarzy Żołyńskich - zajmują się tylko podczas świąt

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Ciasto zarzynają kwaskiem a czasami dodają drożdży - osadzają - miesią i pieką	Ciasto zarzynają na kwaska	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kasza, polewka, kapusta - kartofle czasami rzadko tylko podczas większych świąt	tak samo	bardzo jadają przeważnie barszcz i kapustę - chleba mało to jadają - tylko kartofle. Potrawy te ozdabiają tylko w czasie większych świąt - zwykle jadają postne - zwłaszcza solone. -
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	Najprościej - gotują wszystko na wodzie a potem mastzą płatkiem - zsadem ~~tak~~ słoniny		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają po 1½ litra przeciętnie	po 1 litrze przeciętnie	bardzo mało który ma krowę - a coie zwłaszcza po ½ litra tylko mamy w lecie w zimie nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	po ½ litra	nie - to jeszcze który ma to sprzedaje	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	rzadko, mleka słodkiego zwykle kwaśne zbierane -	tak samo	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają masło - sera	wyrabiają masło - sera ale więcej na sprzedaż	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają i sobie zapasy na zimę - oddzielne dobre masło, przechowują w garnkach	niektórzy robią i przechowują na zimę	niemają żadnych zapasów
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do jedzenia - zamiesienia i do zaprawy barszcza lub polewki	tak samo ale więcej jaj sprzedają.	jaja sprzedają i tym opędzają najkonieczniejsze potrzeby. -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słoniny - najwięcej sadła	tak samo	tylko podczas świąt kupują sobie trochę sadła starego
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Najbogatsi bardzo rzadko tylko w święta - przeciętnie mięso	tak samo	na wielkanoc i na Boże Narodzenie i to tylko wieprzowinę.
16. Jakie mięso jadają — wołowina		tak samo	dwa razy w roku świnina
16. Jakie mięso jadają — krowina	rzadko kiedy krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	sole i wędzą	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	nigdy	nigdy	nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Wołowe mięso jedzą najczęściej 3 razy do roku – bijąc zwykle wieprza i to mięso wraz z słoniną i tłuszczem wystarcza im na cały rok	Używają czasami tylko mięsa wieprzowego	dwa razy rocznie jakiś mięso —
20. Czy używają ryb? śledzi?	rzadko kiedy śledzi	tak samo	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Ci, którzy mają pszczoły używają miodu w dni postne z chlebem	tak samo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kupują po kilka worków na jesiennika Kiszonej kapusty robią zapasy aż do nowej	tak samo tak samo	 Kapustę mają kiszoną ale im do nowej nie wystarcza
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch otrzęty do kapusty mało uprawiana —	tak samo	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	hreczanych jęczmiennych jaglanych wyrabiają sami —	tak samo	Używają takie kroba ale jako potrawy już szlachetniejszych w święta
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	na kluski i pierogi na święta na chleb — na kluski — Robią małe zapasy – chleb mieli z swego zboża	tak samo	oprócz żyta na chleb i jęczmienia trochu nie mają – mieli sami na zarnach – wolniej gdy chleb upiec trzeba. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Rzadko i tylko suszonych jako przyprawę do barszczu	tak samo	zbierają i sprzedają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią bardzo znaczne	znaczne	ile możności jak najwięcej
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane duszone –		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko podczas świąt piją cienką kawę	tak samo	czasem mleko
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	— Owoce pędzą się, jakie to suszą czasami	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy dz	dz	raz dz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo	piwo	Gdzie świąt wino owocowe.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W Łężni używają wódki nadzwyczaj mało.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem	piwem	także czasami piwem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	dwa dni tj piątek i sobota		
w tygodniu adwentowym	Trzy dni		
w tygodniu wielkiego postu	Trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko w zwykłym tygodniu w adwencie i wielkim tygodniu mięsa nie jadają wcale a nabiał tylko w dni wolniejsze.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/4 zamożnych 2/4 mniej zamożnych 1/4 ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Sprowadzają Kukurudzę, potomnijsze zboża —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W miasteczku Łężni żyję mieszczanie pomimo ubóstwa trochę lepiej bo jadają częściej mięso. piją na śniadanie kawę z mlekiem - niektórzy herbatę - i spożywają dużo więcej wieprzowiny. -		

31.

262

526

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Limanowa Nazwa miejscowości? Kamienica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2000

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	mieszankę lub ziemiaki z mlekiem, lub żętycą, albo ze słoniną	mieszankę z masłem jęczmiennéj lub z potrawnika jęczmiennego zawsze lub ziemniaki z mlekiem, w Dni postne z Rapsniarką	tak samo
		w dni postne	W dni postne tesame artykuły z Rapsniarką / Kwas z Rapsnik		
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Obiad składa się z ziemiaków mazanych słoniną, masłem, Rapsnik, mazanéj słoniną barszcz gotowanego na kiełbasie i sapski z jęczmiennéj mąki z mlekiem, lub żętycą.	ziemiaki z mlekiem Rapsnik z grochem sapska z mlekiem	jadają te same artykuły co mniéj zamożni z mlekiem a często Broć jałowe
		w dni postne	W dni postne tak samo z Rapsniarką	te same artykuły z Rapsniarką	to samo z Rapsniarką
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	sapskę, kluski lub ziemiaki z mlekiem lub żętycą.	mieszankę (którą to nazywają Raszą) z mlekiem — sapskę lub ziemiaki z mlekiem stadkiem, kraśnem, maślanką lub żętycą.	tak samo
		w dni postne	z Rapsniarką.		
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo		
		w dni postne	z Rapsniarką	W dni post. z Rapsniarką.	z Rapsniarką.
5. Chleb	jaki jadają		Chleba wcale nie pieką, jadają zwykle placki z żytnéj a najwięcéj z jęczmiennéj mąki. Na wesela pieką placki z żytnéj mąki z serem, który jest z brynzy i ziemiaków gotowanych przywiezionych i wymieszanych z brynzą. Na chrzciny, kumoszki plecują chorej kumosi chleb żytni albo bułki na jarmarku lub na miejscu w Barcenie u Żyda.	tak samo	tak samo.
	z czego się składa				
	czy go sami pieką				
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Na jarmarku, który to bywa co 3 tygodnie lub w Zakrem kupują tak zwane Kukiatki lub obwarzanki dla dzieci lub dla kumoszek na chrzciny.	tak samo	tak samo.
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wcale nie pieką	nie pieką	nie pieką
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tylko na święta Dorosłe pieką placki ze żytniej mąki, bo pszenicy nie siają tu wcale, z brynzą mieszanką z ziemiakami. Parobkom do lasu wypiekają placki z żytniej lub jęczmiennej mąki z brynzą lub bez takowej wypiekają pod pod piecem najczęściej lub w piecu na nalepie.	Tak samo	mało kiedy.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół, mięso tylko w Dni święta. Łazne Dorosłe, ziemiaki, Kapusta, groch, mieszanka czyli Kasza sapska z mlekiem lub żętycą, barszcz Karpiele z mlekiem są najzwyklejszemi potrawami, które gospodynie przyrządzają gotując.	Tak samo	ziemiaki, Kapusta, groch lub potrawy z mąki.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Starsi spożywają mniej więcej ½ litra na osobę do ziemiaków lub mieszanki Dzieci starsze ¼ litra młodsze mniej.	Tak samo	mniej go mają często. Krów spożywają jałowe potrawy
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie lub kwaśne zbierane używają, ze śmietany robią masło na potrzebę domową, bo nigdy go tu na targu nie sprzedają.	Tak samo	Najubożsi chowają najwięcej Krów nie mając gruntów i pastwisk własnych i tego mleka używają do potraw.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają brynzę z owczego i krowiego mleka które mieszają razem, przeważnie na własny użytek	Tak samo	Nie wyrabiają nic.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają do potraw. Zapasów na zimę najwięcej z brynzy przysposabiają.	Tak samo	Nie mają z czego.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj mało używają, najwięcej spożywają je na jarmarku w mieście lub w Łaskim.	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Słoniny, sadła masła, brynzy najwięcej. W dni postne jedzą jałowe potrawy.	Tak samo	Najwięcej w czasie lata masłem, brynzą, mastem Kapustą słoniną lub sadłem, w dni postne jedzą jałowo.
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w Dni świąteczne, lub podczas Dobrego zarobku w braku swego kupują mięso.	Tak samo	Mało kiedy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Nie biją tu nigdy volów. Z powodu że tu mięso drożyć 40 c. Rbl. kupują więcej wieprzowiny, cielęciny baraninę mają własną, ubożsi kupują baraninę w mięsie do wzięciu. Króliki chowają i mięso to używają	Tak samo Tak samo	Tylko w czasie Dobrego zarobku kupują najwięcej wieprzowiny, cielęciny a w jesieni baraniny.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Najpowszechniej gotują na rosół. Kiełbasy, słaninę w barszczu.	Tak samo	Mając spożywają gotowane na rosół do ziemiaków.
18. Czy używają drobiu?	Gęsi Kaczki Kury chowają, gęsi mało używają na własną potrzebę najwięcej sprzedają je wychowane, Kaczek, Kur więcej obracają na domową potrzebę.	Tak samo	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Do 30 Kilogramów	Do 25 Kilogramów	mało Kiedy mięsa używają
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzie kupują w dni postne	tak samo	podobnież
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko niektórzy chodzą pszczoły, miód sprzedają Lyon zostawiając niewiele do wódki.	bardzo mało używają nie mając pszczół.	wcale nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie	podobnież	nie mając ogrodów i pól, dostają od gospo. Darzy zapasy na te warzywa t. j. na Kapustę i Karpiele
buraki	sadzą mało		
karpiele	sadzą więcej		
kalarepa	— —		
cebula	— —		
czosnek	— —		
ogórki	— —		
kapusta świeża	świeżej używają w jesieni	tak samo	podobnież
„ kiszona	robią zapasy na zimę sza. Kując i ubijając w beczki		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	jedzą maszczony lub z Kapustą	tak samo	—
bób	Dużo sadzą po ziemniakach		
fasola	tylko groch pieszkotny sadzą i to niewiele, spożywając go zasmarzany.		
soczewica	—		
kukurudza	kukurudzę kupują w czasie przedmiotu mielą na mąkę i gotują mieszankę	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wcale nie	—	—
jęczmienne	wyrabiają w miejscowych młynach	podobnież	najwięcej kupują perłowe, tak zwane pęcaki i to na przedmiotu.
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują mało na miejscu	tak samo	—
żytnia	mają własną		
owsiana	mielą dla trzody chlewnej		najwięcej z kupnego zboża mielą.
hreczana	— —		
jęczmienna	mielą z własnego		
kukurydzana	— —		
ziemniaczana	— —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Świeże używają smażone na maśle, gotowane z zaciórką, więcej suszą i sprzedają na targach; marynat nie robią	tak samo	tak samo więcej zbierają, suszą i sprzedają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Najwięcej sposobią	tak samo	tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba?	maszerone gniecione lub całe do mléka, barszcza lub kapuśniarki. Używają do placków	tak samo	podobnież
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki	tak samo	podobnież
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy, herbaty mało piją	podobnież	mało.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwy suszą, lecz robią i powidła, a najwięcej sadowiny sprzedają kupcom z Bochni	tak samo	wcale nie lub bardzo mało suszą
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	palą 3 razy dziennie. Gotowania na Kuchni która piekarnią nazywają. opalają osobne piece w izbach aby mieć ciepło.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódka		
piwo	mniej		
miód	—		
wino	mniej		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	$9\frac{1}{5}$ litrów, wielu pije więcej lecz wielu nie pije wcale wódki.	tak samo	wiele mniej
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Powszechnie wódką mniej winem lub piwem li którzy ślubowali od palących tamu 12ów piją wino lub piwo.	tak samo	podobnież
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają nabiału w niedzielę, poniedziałek, wtorek i sobotę w postne jedzą jajecznicę, kaszę z kapuśniarką.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Niewielu jest zamożnych więcej mniej zamożnych a najwięcej ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kupują w czasie przednowku kukurudzę, groch, okrągły, piachor jęczmień, żyto za pieniądze z zarobku, częstokroć i najzamożniejsi.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zarabiają w lesie rąbiąc drzewo na tramy, zwożąc je do tarcza gatrowego wywożą deski z tegoż do Sanca, odwożą żelazo z tamar, papier bibułę z miejscowej papierni, inni najmują się do traszów za dziennych robotników.		

ZARZĄD SZKOŁY LUDOWEJ ETATOWEJ W KAMIENICY.

Z zarządu szkoły etatowej
w Kamienicy dnia 15 maja 1891. Ant. Szczepański

263 528

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Limanowa Nazwa miejscowości? Tymbark

Jaka miejscowość? { górzysta? / ~~pagórkowata~~? / ~~nizina~~? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna~~? / średnio urodzajna? / ~~nie urodzajna~~? }

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? około 800.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	4 razy	4 razy.
	w zimie		~~trzy~~ dwa razy	2 razy.	2 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawa czasem, lub kartofle i mieszanka	kartofle, kawa z mąki i wody zwana mieszanką	kartofle, kawa z mąki i wody zwana mieszanką
		w dni postne	ziemniaki ze żurem	ziemniaki ze żurem	ziemniaki z żurem
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki omaszczone, mieszanka z mlekiem	ziemniaki omaszczone mieszanka z mlekiem	ziemniaki omaszczone mieszanka ze serwatką
		w dni postne	ziemniaki z żurem	ziemniaki z żurem	ziemniaki z żurem.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	– kapusta, krupy jęczmienne	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
		w dni postne	kapusta z fasolą i placek jęczmienny	vt.	vt.
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta, krupy jęczmienne	vt.	vt.
		w dni postne	kapusta z fasolą i placek	vt.	vt.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	vt.	vt.
		w dni postne	ziemniaki z kapuśniartką t.j. kwasnicą z kapusty kiszonej.	vt.	vt.
	w zimie	w dni zwykłe	nic	vt.	vt.
		w dni postne	nic	vt.	vt.
5. Chleb	jaki jadają,		razowy		
	z czego się składa		z żytnej i jęczmiennej mąki zmyłej z ziarnach.	vt.	vt.
	czy go sami pieką		sami pod blachą z kuchni	vt.	vt.
	~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~		~~–~~	vt.	vt.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		–	vt	vto
	z czego się składają?		–	vt.	vto
	z kąd je otrzymują?		–	vt.	vto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na kwasie pod blachą z kuchni	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
~~innego pieczywa?~~		vl.	vl.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	kartofle, mięszanka, kapusta	vl.	vl.
Nazwy ich?	fasola, groch, krupy jęczmienne, karpiele,	vl.	vl.
sposób przyrządzania?	gotowane	vl.	vl.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	do 200 libroń	do 100 libroń	50 libroń
w zimie	do 100 libroń	do 50 libroń	prawie nic.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	: mleko słodkie gotowane, : mleko kwaśne zbierane i maślanka.	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie.	nie	nie.
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią z braku mleka	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do potraw osobno nie używają	używają do potraw - osobno nie.	wcale nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	słonina, masło, sadło.	słonina, masło, sadło	wcale nie używają
w lecie, w dni postne	olej lniany	olej lniany	
w zimie, w dni zwykłe	słonina, masło, sadło	słonina, masło, sadło,	
w zimie, w dni postne	olej lniany	olej lniany.	vl.
15. Jak często spożywają mięso?	co niedziela.	nie w każdą niedzielę.	nigdy
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowina, cielęcina, baranina świnina, króliki, oraz drób	jak najzamożniejsi	króliki.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane na rosół	gotowane na rosół	gotowane na rosół
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Kilg.	6 Kgr.	nie.
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie.	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? ~~marchew~~, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, ~~cebula~~, ~~czosnek~~, ~~ogórki~~, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, ~~i. t. d.~~	buraki, karpiele, kapusta kiszona,	karpiele kapusta kiszona	karpiele kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	używają i fasoli, z krupami jęczmiennymi i do kapusty.	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	krupy jęczmienne wyrabiają sami w stępach – innych nie używają	vl.	vl.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	używają pszennej, żytniej, jęczmiennej i owsianej, którą otrzymują przez mycie w piarach.	żytnia, jęczmienna owsiana z piarn	jęczmienna i owsiana z piarn.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają suszonych do puru świeżych nie jedzą	jak najzamożniejsi.	jak najzamożniejsi.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone,	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają.	używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają tylko placki	placki	placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją w uroczyste święta i niedziele,	niektóre niedziele i święta.	nic.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie.	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	pod kominem 3 razy	pod kominem 3 razy	pod kominem 3 razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	pod blachą 2 razy	pod blachą 2 razy	pod blachą 2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wino, piwo i wódka	piwo, wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1. liter	1. liter	1. liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kawą, piwem, piwem gorącem, winem	piwo, wódka,	wódka.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3.		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	3.		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	3.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	100 najzamożniejszych	200 mniejszamożnych	500 najuboższych.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W Tymbarku bardzo mała jest różnica między żywieniem się najzamożniejszych, mniej zamożnych i ubogich. -		

32. 264 530

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Liski Nazwa miejscowości? Baligród

Jaka miejscowość? { górzysta? górzysta / pagórkowata? — / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? polska ruska Liczba ludności? 1310.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie		3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawę z chlebem lub kartofle z mlekiem	Mleko z chlebem, albo mleko z kartoflami, krupy, groch z kapustą, kluski.	kartofle z barszczem i chleb i kapustę
		w dni postne	barszcz z chlebem lub z kartoflami, albo kapustę z chlebem.	Czór jałowy, barszcz jałowy z chlebem, kartofle i kapustę z olejem	do
	w zimie	w dni zwykłe	tak jak w lecie	Kapustę, kartofle, barszcz, bób krupy, groch (maszczone olejem)	do
		w dni postne	do	do	do
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kartofle z mlekiem, pirogi z kartoflami, makaron z rosołem, mięso z chlebem, fasola, kapusta.	Kartofle z mlekiem, krupy z mlekiem, pirogi z kartoflami, żur z grochem, barszcz z kartofl. ścierankę z mlekiem.	Barszcz z kartoflami, kaszę i kluski.
		w dni postne	Kapusta, fasola, kartofle z barszczem i chleb (z olejem)	Barszcz, groch z kapustą i chleb.	Kartofle barszcz i chleb
	w zimie	w dni zwykłe	Jak w lecie	Jak w lecie } mniej mleka, więcej barszczu.	Jak w lecie
		w dni postne	Jak w lecie	Jak w lecie	Jak w lecie.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Herbatę z chlebem i masłem	Mleko z kartoflami, ścierankę z mlekiem lub z maślanką.	Barszcz z kartoflami czasem mleko z kartoflami lub maślanka.
		w dni postne	Herbatę z chlebem bez masła.	Barszcz i kartofle	Barszcz z kartoflami
	w zimie	w dni zwykłe	Tak, jak w lecie	Mleko z kartoflami, kapusta z kartoflami	Kapusta z chlebem lub kartofle.
		w dni postne	Tak, jak w lecie.	Barszcz z kartoflami.	do (z olejem)
5. Chleb	jaki jadają		Żytni, pszeniczny, lub mieszany.	Mieszany t.j. żytno-pszen. owsiano-jęczm., owsiano-pszen.	Mieszany t. j. żytno-jęczmienny, żytno-owsiany, owsiano-jęczmienny.
	z czego się składa		Z mąki i wody, bez drożdży.	Z mąki grubo (raz) mielonej i wody, bez drożdży.	Z mąki grubo (raz) zmielonej (przepełnionej ościami) i wody bez drożdży. —
	czy go sami pieką		Sami go pieką.	Sami go pieką.	Sami go pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Niektórzy kupują od miejscowego piekarza żyta chleb żytni lub pszeniczny	—	Niektórzy kupują od służby dworskiej chleb jęczmien-owsiany.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		0	0	0
	z czego się składają?		0	0	0
	z kąd je otrzymują?		0	0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba? / innego pieczywa?	Ciasto zarobione na kwasie z poprzedniego ciasta, ~~wyro~~ ~~śnięte~~ wymięszone dobrze i wyrośnięte pieką w formie zwykłych bochenków w piecu chlebowem.	do	do
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	~~Z mięsa~~ Mięsne mączne i roślinne. Z mięsa baraninę. — Z mącznych: ~~cielęcinę i wołowinę~~, zamieszkę, ścierankę, makaron i pirogi. — Z roślinnych: Kapusta kiszona, ziemniaki, fasola, bób. Wszystkie potrawy gotują w zwykły sposób nie uwzględniając w niczem ~~staranności czystości~~.	Mięsne bardzo rzadko. Najczęściej mączne i roślinne. Z mięsa: baraninę, wołowinę lub cielęcinę. Z mącznych i roślinnych potraw ~~wyja~~ jarzyny makaronu wszystkie te same potrawy, co u najzamożniejszych.	Mączne i roślinne. Z mącznych: czór, zamieszkę, ścierankę i pirogi (z kartoflami) Z roślinnych: Kapusta kiszona, ziemniaki. Wszystkie potrawy gotują na wodzie w sposób zwykły nie dbając nic o czystość.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Używają mleka. Przeciętnie na jedną osobę wypada 1/2 litra dziennie. do do	Używają mleka. Przeciętnie na jedną osobę wypada 1/4 litra dziennie w lecie i w zimie.	Bardzo rzadko używają mleka, przeciętnie 1/7 litra mleka na jedną osobę w danym razie.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego niezbieranego, kwaśnego i maślanki.	do	Bardzo rzadko używają mleka słodkiego zbieranego lub niezbieranego i maślanki.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z krowiego mleka kwaśnego ser na własny użytek.	Nie wyrabiają	Nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła. Robią zapasy solonego masła.	Używają masła w małej ilości, ale zapasu nie robią na zimę	Nie używają masła wcale.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj tylko do potraw.	Nie używają jaj wcale.	Wcale jaj nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	masła i słoniny / oleju (konop.) siemienny / masła, sadła i słoniny / oleju siemiennego.	Czasem tylko masła / oleju siemiennego / Jak w lecie / Jak w lecie.	Niczego nie używają. Oleju używają. do do
15. Jak często spożywają mięso?	Przeciętnie 2 razy na tydzień.	Bardzo rzadko bo zaledwie od 5—10 razy na rok	Raz lub 2 razy na rok używają mięsa.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Wołowinę, cielęcinę lub baraninę. Baraniny najwięcej zjadają.	Wołowinę, cielęcinę lub baraninę.	Baraninę.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują tylko mięso	Gotują tylko mięso	Gotują tylko mięso
18. Czy używają drobiu?	Nie używają drobiu	Nie	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	18 Kilogramów	2 Kilogramy	1/4 Kilograma.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi	Śledzi	Śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	Nie.	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	0	0	0.
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	Kapusty kiszonej robią zapasy na zimę	Kapusty kiszonej robią zapasy na zimę	Kapusty kiszonej robią zapasy na zimę.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	—	—	Nie.
bób	Używają gotowanego bobu i fasoli w małej ilości.	Używają gotowanego bobu i fasoli bardzo rzadko w małej ilości.	
fasola			
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	Nie.
jęczmienne	Używają krup jęczmiennych i sami je wyrabiają.	Używają krup jęczmiennych i sami je wyrabiają.	
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Używają mąki grubo mielonej pszennej	Nie	Używają mąki tylko jęczmiennej w małej ilości a przeważnie owsianej bardzo grubo w żarnach ręcznych. Zapasów mąki nie robią. — Mąki nie kupują.
żytnia	żytnej		
owsiana	owsianej i orkiszowej		
hreczana	—		
jęczmienna	jęczmiennej i		
kukurydzana	kukurydzianej, lecz zapasów nie robią. Mąki nie kupują.		
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów, które zwią czarnymi gołąbkami i rydze. Pierwsze jedzą świeże gotowane, drugie marynowane.	Do	Do
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Jedzą gotowane i pieczone kartofle.	} Do	} Do
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają.	Używają	Używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie.	Pieką	Pieką.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją 1% ludzi kawę 3% ludzi herbatę	Piją 1% ludzi kawę 6% " herbatę	Nie piją kawy ani herbaty.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki gruszki i jabłka.	Suszą śliwki, gruszki i jabłka.	Suszą śliwki, dzikie gruszki i jabłka.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	2 razy
— w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę.
— piwo	piwo	piwo	—
— miód	—	—	—
— wino	wino	—	—
— wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litrów	10 litrów	12 — 16 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Z potraw: mięso (baranię) kapusta, kartofle makaron, pirogi, fasola i barszcze. Z trunków: wódka, w wielkiej ilości mniej piwa lub wina.	} Do. Z trunków tylko wódka i piwo są używane.	} Oprócz mięsa i fasoli te same potrawy używają. Z trunków używają tylko wódkę.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Wszyscy 1 dzień (piątek)		
— w tygodniu adwentowym	" 3 dni (środę, piątek i sobotę)		
— w tygodniu wielkiego postu	" prawcą cały tydzień bardzo ściśle.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 2% ludności Mniej zamożnych 94% ludności Ubogich - - - 4% ludności.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Mamałygą z kukurydzy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

265

531a

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko

Nazwa miejscowości? 1. Lutowiska 750 osób
2. Żurawin 500
3. Krywka 290
1540

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } nieurodzajna

Narodowość ludzi? Rusini

Liczba ludności? ad 1.) 750, ad 2.) 500, ad 3.) 290. = 1540.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	trzy	razy	dziennie
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Tak w lecie jak w zimie w dni zwykłe i postne jedzą barszcz z mlekiem kiselycią, kwaśnicą, tylko że w dni zwykłe podprawiają mlekiem. ---- czyr owsiany,		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Kapustę, barszcz z bobem lub kartoflami, kaszę przemiczną z mlekiem. to same potrawy tylko postne. — ditto	—	owsianą, jęczmienną,
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	Czyr owsiany, kartofle, ze serem rozdrobionym z mlekiem. W dnie postne postno. —	to samo	to samo. — pieczone kartofle lub czer owsiany.
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	W święta niedziele chleb żytni raczej, równie owsiany w każdy dzień. Piekę sami —	owsiany — piekąsami żytni: piekę sami lub kupują w mieście u piekarzy. —	owsiany. placki przasne zwane oszczypki.
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb rozczyniają na cieście kwaśnem, mieszą i pieką.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki - zwane oszczypki z mąki owsianej mieszące na wodzie i w piecu przy palącym się		pieką bez rozczyniania ogniu przy którym gotują.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, czer owsiany, barszcz zwany krasówką, kartofle. Kaszę z mlekiem		kwas z kapusty, bób.
sposób przyrządzania?	Kipiącą krasówkę podprawiają na zimnej wodzie mąkę owsianą zakipiało razem z krasówką. Kartofle gotują obierane z łup do wewnątrz. Kapustę gotującą posypują mąką, po zgotowaniu		lub żytną i to wlewają aby dusza rozlewając trochę mleka się spożywają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają 1 litrę na jednę osobę. Dziennie	Pół litry dziennie	czasem kupują, u żydów lub biorą na robociznę.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	pół litry dziennie.	jednę ćwierć litry dziennie	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Niezbierane słodkie z kaszą, kwaśne z kartoflami, ze śmietany robią masło, używają do potraw lub sprzedają go.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z kwaśnego mleka wyrabiają sery na własny użytek.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło używają w małej ilości, —	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie —	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła	masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	—		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło w braku kupują słoninę.		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	—	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	—	—	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	. . . .	. . . .	. . . .
20. Czy używają ryb? śledzi?	. . . .	. . . .	. . . . .
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	. . . .	. . . . .	. . . . .
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	buraków mało bardzo	. . . . .	. . . . .
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek	czosnek mało bardzo	. . . . .	. . . . .
ogórki			
kapusta świeża	. . . . .		
„ kiszona	kapusta kiszona	kapustą kiszoną	kapustą kiszoną
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotują do barszczu	—	—
bób	bób ugotowany używają do barszczu		tak samo
fasola	—	—	—
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	jęczmienne kasze	wyrabiają sami lub	kupują w mieście
jaglanne	—	—	—
przenne	krupy przenne	przenne, owsiane,	owsiane
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	—	—	—
żytnia	żytniej w małej ilości		
owsiana	owsianej —	owsianej	owsianej
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	—	—
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają tych: grzyby prawdziwe, rydze maślaki, kozaki, rydz serojeszka, hiziarki, płizaki, bielaki, opieńki zwane podpieńki, duszone, surowe lub świeże gotowane jedzą.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią —	robią.	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone	śliwki i gruszki suszone	śliwki i gruszki suszone
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	w tej miejscowości (w przybliżeniu): 4 litry gdyż mało tu piją. —		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę	wódkę	wódkę
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	(2) dwa dni postu		
w tygodniu adwentowym	7 dni postu		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni postu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają nabiału w dni postne.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 40% ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	te same pokarmy jak wyżej kupują w mieście w składach a najubożsi na dziennym zarobku żywią się u możniejszych, a również szczawiem gotowanym, lub zwaną tu: lobodą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

266

533

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko Nazwa miejscowości? Łupków

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Wszystka gleba średnie urodzajna

Narodowość ludzi? Grecko katolicka Liczba ludności? 550

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	Jadają trzy razy dziennie	Ditto	Ditto
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	Ditto		
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	żur i kartofle i kapusta	Ditto	Ditto
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	Ditto postne		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	Ditto		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	kapusta kartofle i żur mleko kwaśne lub stodkie. –	Ditto	Ditto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Ditto bez mleka		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Ditto i groch lub bób		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	Ditto		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	kwaśne mleko z kartoflami albo barszcz. –	Ditto	Ditto
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	kapustę surową lub gotowaną z kartoflami lub chlebem		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Żur z kartoflami – lub kwas z kapusty podbity mąką co warianka warzywają. –		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	Ditto postne. –		
5. Chleb — jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Owsiany chleb pieczony na kwaśnem cieście – lub prosne placki. Sami. —	Ditto	Ditto
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Pieką jeszcze placki z kartoflami lub z samych kartofel tartych na tarku. –	Ditto	Ditto. –
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	Mąki owsianej lub kartofel		
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Z własnych zbiorów		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wiczór rozczyniają - po wykiszeniu rano zamiszę dodając mąki a potem wyrabiają. — Wypiekają także z kartofel a to, tre kartofle surowe na tarku później rozczynia a później dodaję mąkę owsianą i miesi..	Ditto	Ditto
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Barszcz, kapusta, żur, kartofle, groch bób, mleko kwaśne i słodkie. —	Ditto	Ditto
Nazwy ich?			
sposób przyrządzania?	Barszcz żytnie lub burakowy - żytnią mąkę zebiją po dobie zakwaszą kiszące mąkę i zagotują. - Kapustę zgotowaną podprawą mąkę owsianą lub żytnią		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają i na dzień przeciętnie wypada na jedną osobę 1/2 litra	Tylko w dnie świąteczne przypadające na 1 osobę 1/4 litra	Nigdy nie jedzą u siebie mleka..
w zimie	Zahdwie 1/4 litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśne słodkie z ceremy, mleko słodkie ~~na~~ 2/3 wody mleko kwaśne zbierane. -	Ditto	Nigdy nie jedzą. -
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tylko na uroczystą część tą dla siebie resztę sprzedają	Nigdy dla siebie	— —
12. Czy używają masła?	W uroczystą świętą	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	jako omastę używają mąkę żół.	Ditto	Ditto
w lecie, w dni postne			
w zimie, w dni zwykłe	olej i		
w zimie, w dni postne	Ditto		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc i weselu	Ditto	Ditto
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Ditto	—
krowina	krowinę		
cielęcina	i cielęcinę		
baranina	—		
świnina	świninę tylko najzamożniejsi		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Krają w kawałki zalewają wodę, solą i dodają krajanych kartofel	Ditto	—
18. Czy używają drobiu?	Używają	Ditto	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kilos mięsa	1 kilos	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dniach wielkiego postu	Detto	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest	Detto	Detto
buraki	~~są~~		
karpiele	~~są~~		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		Detto
„ kiszona	jest.	Detto	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany	Detto	Detto
bób	Detto		
fasola	~~t~~ —	—	—
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	tylko najzamożniejsi	—	—
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	—		
żytnia	~~kupują~~ na paski. -	Detto	Detto. —
owsiana	~~ze~~ z własnych zbiorów		
hreczana	—		
jęczmienna	z własnych zbiorów		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	bardzo rzadko świeże lub suszone —	Ditto	Ditto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują w stertach na zimę i i trzymają do zasiewu	Ditto	Ditto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane całe lub mięte i pieczone używają wypiekają	Ditto	Ditto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Tylko raz rano / rano i wieczór	Ditto	Ditto
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka / — / — / wino / —	wódka / wino	wódka — / —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	365 kieliszków t.j. (1/20 l.) amatorowa typie 150 litrów	Ditto	Ditto
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Pirogi z kartoflami mięso gotowane i bobalki t.j. kluski z mąki owsianej	Ditto	Tylko pirogi z kartoflami
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni środa i piątek / 6 tygodni / 7 tygodni	—	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie	—	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	8 najzamożniejszych 35 mniej zamożnych reszta ubożsi		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zbierają pokrzywy gotują z siekę i zmazę. — Stokotowy suszą mielą i robią zemiczkę gorączyc i Tobadz. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

267

535

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko Nazwa miejscowości? Manasterzec i druga mniejsza wioska Łukawica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini i w bardzo małej liczbie Polacy Liczba ludności? W Manastercu 917 w Łukawicy 503

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Jadają zwykle trzy razy na dzień tak w lecie jak w zimie tj. rano, w południe i wieczór.	Otto	Otto.
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z kwaśnem mlekiem.	Kartofle z żurem.	Kartofle z żurem albo Kartofle z kapustą.
	w lecie, w dni postne	Kartofle z olejem i kapustę z pieczonymi kartoflami	Kartofle z olejem i kapustę z pieczonymi kartoflami.	Kapustę z pieczonymi kartoflami i śćierankę na wodzie.
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle z kwaśnem mlekiem.	Kartofle z żurem.	Kartofle z żurem.
	w zimie, w dni postne	Mamałygę z juszką z jabłek albo z gryczki i kapustę z grochem lub z pieczonymi kartoflami	Mamałygę z juszką z jabłek lub gryczki i kapustę z pieczonymi kartoflami	Czer i kartofle pieczone z kapustą lub bez.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z mlekiem kwaśnem i kartofle pieczone z kapustą.	Kartofle z żurem i kartofle pieczone z kapustą	Kartofle z żurem i kartofle pieczone.
	w lecie, w dni postne	Kartofle z żurem i kapustę z grochem lub fasolą.	Kartofle z żurem i kapustę z grochem lub fasolą.	Czer i kartofle pieczone.
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle z mlekiem kwaśnem i kapustę z kartoflami. lub z grochem.	Kartofle z mlekiem lub z żurem i kapustę z kartoflami.	Czer i kartofle pieczone.
	w zimie, w dni postne	Żur z bobem lub z fasolą i kartofle.	Żur z bobem lub z fasolą i kartofle.	Kartofle z olejem i kartofle z kapustą.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kluski z ~~kw~~ z mlekiem słodkiem.	Kluski z mlekiem.	Kartofle pieczone z kapustą.
	w lecie, w dni postne	Kartofle z żurem.	Kartofle gotowane z olejem.	Kartofle pieczone.
	w zimie, w dni zwykłe	Kluski z mlekiem i kartofle pieczone.	Kartofle z kwaśnem mlekiem.	Kartofle albo chleb z żurem.
	w zimie, w dni postne	Chleb z żurem.	Chleb z kapustą.	Czer.
5. Chleb	jaki jadają	razowy	razowy.	razowy
	z czego się składa	z żyta i pszenicy	z żyta i jęczmienia	z owsa.
	czy go sami pieką	sami	sami.	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———	———	———
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki	placki	placki
	z czego się składają?	z pszenicy i z żyta	z żyta i z jęczmienia	z orkiszu i z owsa
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką	sami pieką

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb pieką na kwasku t. j. rozczynią, ją mąkę dodawszy kiszonego ciasta	Mąkę na chleb zaczynają na kwasku	Mąkę na chleb zaczynią ją na kwasku
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Paskę na drożdżach i inne pieczywo z pszenicznej mąki	Mąkę na paskę, strucla, zaczynają na drożdżach	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	żur owsiany, barszcz burakowy, kapusta, kartoflanka, kluski, zaciérka, czer, mamałyga, zupa grochowa	żur owsiany, barszcz burakowy i t. d. jak u najzamożniejszych	żur owsiany, kartoflanka zaciérka, czer, kapusta mamałyga, groch, bób.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	żur i barszcz kisza ciastem kwaszonem, kapustę podpijają mąką albo kiszą z grochem lub kartoflami, kartoflanka t. j. dodają mąki do wody i zalewają kartofle, czer t. j. mąkę rozkłócają w wodzie rzedzicką.	W ten sam sposób przyrządzają co i najzamożniejsi	W ten sam sposób przyrządzają potrawy co i najzamożniejsi i mniej zamożni.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają. Na osobę wypada przeciętnie w lecie 45 l.	używają. Wypada na osobę w lecie 30 l.	używają. Wypada na osobę 10 liter.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają 20 l.	używają w zimie 15 l.	używają w zimie 0 l.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie zbierane i kwaśne zbierane, maślanka.	Mleko słodkie i kwaśne zbierane, maślanka.	Mleko słodkie i kwaśne zbierane, maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka zbieranego	Wyrabiają z kwaśnego mleka zbieranego	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają —	Używają —	— —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj do potraw	Używają jaj do potraw	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła	masła	masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju	oleju	oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła lub słoniny	masła lub słoniny	masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju	oleju
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele i w święta	W święta	W święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę	cielęcinę	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę	baraninę	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	świninę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki.	króliki	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Używają mięsa świeżego, które gotują na rosół, solone i wędzone kupują w mieście u rzeźników t. j. słoninę, kiełbasy.	Używają mięsa świeżego, które kupują u rzeźników i gotują na rosół. Solone i wędzone kupują w mieście jako słoninę, kiełbasę.	Ładnego mięsa nie używają li tylko na Wielkanoc kupują kawałeczek słoniny i mają kiełbaskę.
18. Czy używają drobiu?	Używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 Kg mięsa	12 Kg mięsa	2 Kg mięsa
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb, śledzi.	Używają śledzi.	0
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu na święta Bożego Narodzenia i Wielkiej nocy do chleba i paski.	Używają miodu do chleba i paski na święta Bożego Narodzenia i Wielkiej nocy.	Używają miodu na święta Bożego Narodzenia i Wielkiej nocy do chleba i paski.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	Marchew krają suszą i przechowują na zimę	Marchew krają i suszą	Marchew krają i suszą
buraki			
karpiele			
kalarepa			
cebula	Z cebuli	Z cebuli	Z cebuli
czosnek	Z czosnku	Z czosnku	Z czosnku
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	Z kapusty kiszonej	Z kapusty kiszonej	Z kapusty kiszonej
i. t. d.	Z rzepy, którą krają i suszą	Z rzepy krajanej i suszonej	Z rzepy krajanej i suszonej
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	Groch używają gotowany	Groch, bób fasolę gotują i jedzą albo same albo z kapustą. Z kukurudzy robią mamałygę.	Tak samo.
bób	Bób gotują. Używają je same albo z kapustą		
fasola	Fasolę gotują		
soczewica			
kukurudza	Z kukurudzy mamałyga		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają hreczanych, jęczmiennych i pszennych. Hreczaną i jęczmienną sami wyrabiają, pszenną kupują po sklepach w mieście	Używają jęczmiennych zwykle pszenicznych tylko na święta. Jęczmienną wyrabiają sami pszeniczną kupują po sklepach w mieście.	Używają jęczmiennych które sami wyrabiają.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	Używają mąki pszennej, żytnej, owsianej, jęczmiennej. Sami mielą w ziarnach lub czasem na święta we młynie. Łapsów nie robią tylko tylko mielą, aby wystarczyło na kilka dni. Kupują tylko mąki pszennej na święta w małej ilości.	Używają mąki żytnej, owsianej, jęczmiennej. Sami mielą w ziarnach. Łapsów nie robią. Pszennej mąki używają tylko na święta, która kupują po sklepach w mieście	Używają mąki żytnej owsianej i jęczmiennej. Łapsów nie robią. Na święta kupują mąki pszennej w małej ilości.
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów (rydze, sośniaki, podpiźniki, kolubki, biliki, czarne grzyby). Rydze marynują a inne wymienione suszą następnie gotują, smażą i tak spożywają z chlebem	Tak samo jak najzamożniejsi	Tak samo jak poprzedni.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków	Tak samo	Tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane w łupach lub skrobane, pieczone, gotowane i duszone. Tra kartofle i używają jako domieszki do chleba Wypiekają tylko placki.	Tak samo	Tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie.	Nie.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Tylko śliwki suszą jabłka i gruszki.	Tak samo	Tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	W lecie i w zimie palą dwa razy t. j. rano i wieczór	Tak samo	Tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją tylko wódkę	Tak samo	Tak samo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	48 litrów	20 l.	10 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych jedzą chleb z mięsem: krowina, cielecina, świnina, kluski z rosołem, ryż z mlekiem żur z chlebem i kapusta. Wódkę piją wiele. Na wesele wyjdzie wódki najmniej za 50 złr.	Tak samo raczą się podczas dni uroczystych tylko wódki dają w mniejszej ilości na wesele wyjdzie wódki za 25 złr	Raczą się chlebem z żurem kapustą, kluskami i grochem. Piją wódkę. Na wesele potrzeba wódki choć za kilka złr.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	w zwykłym tygodniu: trzy dni w tygodniu adwentowym: Poszczą cały czas adwentowy w tygodniu wielkiego postu: Poszczą przez przeciąg wielkiego postu całkiem.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają ani masła ani mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na sto ubogich ludzi jest 50 mniej zamożnych a 20 najzamożniejszych. Mniej zamożnych 50% a zamożnych 20%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu żywią się gorczycą, pokrzywą, perzem, łobodą i różnymi burzanami. W czasie przednowku żywią się czerem, t. j. trzeszkę kukurudzianej mąki wsypaną do wrzącej wody i wymieszaną.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

268

537

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko Nazwa miejscowości? Poraż

Jaka miejscowość? { górzysta? ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna~~? ~~średnio urodzajna~~? nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 715

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	4 razy	4 razy	4 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	kapusta, kartofle z mlekiem	jak obok	jak obok
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	żur, kartofle		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	to samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	kapusta, mleko lub barszcz z chlebem.	jak obok	jak obok
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	to samo.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	to samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	to samo		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	kartofle lub ścierankę	jak obok	jak obok.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	to samo.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	to samo.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	to samo.		
5. Chleb — jaki jadają	żytny, jęczmienny, owsiany	jak obok	jak obok.
5. Chleb — z czego się składa	z mięszaniny żyta, owsa i jęczmienia.		
5. Chleb — czy go sami pieką	pieką sami.		
5. Chleb — ~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	—	—	—
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba? ~~innego pieczywa~~?	w zwykły sposób.	jak obok.	jak obok.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne.		
Nazwy ich?	kapusta kartofle, barszcz żytny, żur, ścieranka.	dtto.	dtto.
sposób przyrządzania?	wszystkie na wodzie.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 liter dziennie	dtto	dtto.
w zimie	———		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanka	dtto	dtto.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	bardzo mało. z kwaśnego.	dtto	dtto.
12. Czy używają masła?	bardzo mało.	dtto	dtto.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko do potraw	dtto	dtto.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	tylko sadło.	dtto	dtto.
w lecie, w dni postne	żadnéj		
w zimie, w dni zwykłe	sadło		
w zimie, w dni postne	czasami oléj		
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy do roku, na Wielkanoc i Boże Narodzenie	dtto	dtto.
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~		dtto	dtto.
krowina	krowina		
~~cielęcina~~			
~~baranina~~			
świnina	świnina		
~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	dtto	dtto.
18. Czy używają drobiu?	——— /	——— /	——— /

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kilogramy	2 kilogramy	2 kilogramy
20. Czy używają ryb? śledzi?	czasem w poście śledzie	jak obok	jak obok.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	dtto	dtto.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? ~~marchew~~ buraki ~~karpiele~~ ~~kalarepa~~ cebula czosnek ~~ogórki~~ ~~kapusta świeża~~ „ kiszona i. t. d.	tylko do barszczu. cebula czosnek kapusta kiszona	jak obok.	jak obok.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch bób ~~fasola~~ ~~soczewica~~ ~~kukurudza~~	gotowany gotowany	dtto	dtto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne	tylko jęczmienne wyrabiają	dtto	dtto.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna żytnia owsiana ~~hreczana~~ jęczmienna ~~kukurydzana~~ ~~ziemniaczana~~	zapasów nie robią każdy robi sobie sam.	dtto	dtto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w lecie używają czarnych i białych, jedzą świerze w lecie a na zimie suszone.	jak obok	jak obok
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	na zimę każdy	dtto	dtto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	~~ze~~ gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tylko czasem, jak zboża mało.	dtto	dtto.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki i jabłka suszą	jak obok	jak obok.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie 2 razy	dtto	dtto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę rum i piwo	dtto	dtto.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 litrów	dtto	dtto.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką.	dtto	dtto.
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu: 3 dni od nabiału w tygodniu adwentowym: 3 dni od wszystkiego w tygodniu wielkiego postu: 6 dni od wszystkiego.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	3 ~~b.~~ zamożnych 50 mniejzamożnych 47 ubogich. (3+50+47=100)		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	tym co poprzednio.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

269

539

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko. Nazwa miejscowości? Średniawieś.

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy. Liczba ludności? 1031

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		dtto.	dtto	dtto.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem tak bogaci jak i ubodzy.		
		w dni postne	ziemniaki z barszczem.		
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki pieczone, kapustę i barszcz z owsa.		
		w dni postne	dtto.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	chleb z barszczem	dtto.	dtto.
		w dni postne	kwasórka tak zwana warówka.		dtto.
	w zimie	w dni zwykłe	dtto		
		w dni postne	dtto		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem		
		w dni postne	ziemniaki gotowane lub pieczone z barszczem.		
	w zimie	w dni zwykłe	zamieszka z jęczmiennej mąki tak zwana czer z mlekiem.		
		w dni postne	ziemniaki pieczone z kwasórką.		
5. Chleb	jaki jadają		mieszany t. j. owies, jęczmień i żyto.		
	z czego się składa		z kartofli, owsa, jęczmienia i żyta.		
	czy go sami pieką		Sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki tak zwane opalanki.		
	z czego się składają?		z ziemniaków, owsa i jęczmienia.		
	z kąd je otrzymują?		Sami wypiekają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyna z kartofli a miesza	mąką owsianą,	jęczmienną i żytnią
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, ziemniaki, barszcz, bób,	pęcaki, krasówka,	groch.
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, na jednę osobę	wypada około	i litra.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nie używają.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego, kwaśnego maślanki.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z kwaśnego mleka.		
12. Czy używają masła?	używają	dtto.	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, sadło.		
14. — w lecie, w dni postne	olej		
14. — w zimie, w dni zwykłe	masło, sadło.	dtto.	
14. — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy w roku.	dtto.	
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina			
16. — świnina	świnina.	dtto.	
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół.	dtto.	
18. Czy używają drobiu?	nie używają.	dtto.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	wypada 2½ Kg.	dtto.	dtto.
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie.	dtto.	dtto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają.	dtto.	dtto.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew, jest. buraki — karpiele — kalarepa — cebula jest czosnek jest. ogórki — kapusta świeża — „ kiszona jest. i. t. d.	dtto.	dtto.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch używają do kapusty. bób używają do barszczu. fasola nie. soczewica nie. kukurudza nie używają.	dtto.	dtto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) jęczmienne — jęczmienne krupy sami wyrabiają. jaglanne — jaglanne krupy sami wyrabiają. przenne		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna używają żytnia używają. owsiana używają. hreczana nie. Sami wyrabiają. jęczmienna używają kukurydzana nie. ziemniaczana nie.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów prawdziwych, sośniaków, podziaków, które to gotują.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.		dtto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają.		dtto.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszą i gruszki.		dtto.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy tak w lecie jak i w zimie.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	przeważnie piją wódkę		dtto.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 garnce.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	pirogi, krupy jaglenne, chleb z serem lub brynzą kapusta z kluskami tak zwane hałuszki, mięso z królików piją zaś wódkę.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	2 dni.		
w tygodniu adwentowym	przez cały advent		
w tygodniu wielkiego postu	przez cały wielki post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5 zamożnych. 20 mniej zamożnych, reszta ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	zamieszką kukurydzianą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

270

541

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko Nazwa miejscowości? Wola michowa

Jaka miejscowość? { górzysta? ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 944.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie, w zimie }	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	kapusta, chléb, ziemniaki	kapusta, ziemniaki, ścierawki owsiane z mlekiem	
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	chléb, krasówka z kapusty, ziemniaki pieczone	—	
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	jak wyżéj	/.	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	jak wyżéj /.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	szczépek owsiany, kartofle pieczone i krasówka.	—	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	jak wyżéj /.		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	mléko, chléb, kartofle.	—	
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	czér z owsianéj mąki.	czér z owsianéj mąki.	—
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	ta	jamo.	—
5. Chleb — jaki jadają	owsiany, jęczmienny	— —	— —
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką	Jami. —	Jami	Jami.
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	nie	nie —
6. Inne pieczywa — jakie używają?			
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	żadne	żadne	żadne
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pieką chleb na kwaśnym cieście. —		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	i placki. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	przeważnie leguminy.		
Nazwy ich?	kaszę jęczmienne, ścierankę owsiana, ziemniaki, kapustę, groch, bób,		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	40 litrów	30 litrów	20 litrów
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	25 "	20 "	15 litrów
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, zbierane, maślanka		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek z kwaśnego. —		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła, i robią zapasy na zimę dla siebie w formie solonego masła. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaja osobno tylko w dnie świąteczne. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło —	masło —	masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Ta	Jasno	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w roku tj. na Boże Narodzenie i wielkanoc		więcej
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina i baranina. —		
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina, zające, króliki i t.~~ d.)			—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane. —		
18. Czy używają drobiu?	nie. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—		
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie —	—	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	—	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	kapusta kiszona surowa i gotowana.	—	
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, ~~fasola~~, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	gotowany bób i groch		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne, ~~jaglanne~~, ~~przenne~~	sami wyrabiają.	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — ~~przenna~~, żytnia, owsiana, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	sami wyrabiają.	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	—	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i	pieczone —	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	— nie	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie —	nie	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	—	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	— nie.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	gdyż śniadanie i obiad	za jednym razem gotują.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / ~~piwo~~ / ~~miód~~ / wino / ~~wino owocowe~~	wódka — wino —	wódka — wino —	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 litrów	rocznie —	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jéz, masło, chléb, kapusta, kasza jęczmienna. — pierogi — mięso —	wódka — wino. —	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni tj. środa i piątek. — 3 dni tj. poniedziałek, środa i piątek. — cały Styczeń (cały post, 7 tygodni.)		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych wypada 1 na 40 gospodarzy. / mniej zamożnych — " reszta / ubogich — " " 1 na 100 " } ogólna liczba wszystkich 944.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	nie. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	produkcya lat. gleby nie wystarcza do pokrycia potrzeb życia, lecz poczęci kupują od rzędów ziarna, poczęci chodzą na szyndol i na żniwa do Węgier a poczęci Ameryka przyczynie się do ich utrzymania. — Zarząd gminy ludowej w Wolimiechowej 25 Kwiet. 1891. Rodzyński		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko Nazwa miejscowości? Ustyanowa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } nieurodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1400

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	dto	dto
	w zimie	3 razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko i kartofle	dto	dto
	w lecie, w dni postne	barszcz, kartofle		
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta, bób, cież,		
	w zimie, w dni postne	kapusta, kartofle (z nimaszczem)		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mleko, kartofle	dto	dto
	w lecie, w dni postne	kartofle, barszcz		
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta, kartofle		
	w zimie, w dni postne	kapusta, kartofle (z nimaszczem)		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zacirka z mlekiem	kartofle z mlekiem	kartofle pieczone
	w lecie, w dni postne	kartofle pieczone	kartofle pieczone	kartofle pieczone
	w zimie, w dni zwykłe	zacirka, lub kartofle z mlek.	kartofle z mlekiem	dto
	w zimie, w dni postne	kartofle pieczone	kartofle pieczone	dto
5. Chleb	jaki jadają	owsiany, żytni	owsiany	owsiany
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami	sami	sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	chleb z mączki kartoflanej i żytniej	pirogi owsiane, nadziewane kartoflami	pirogi owsiane nadziewane kartoflami
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką	sami piekę.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zarzniają ~~mę~~ ciasto, następnie mieszą, wynabiają bochenki i pieką.	v. tko	v. tko
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki z kartoflami z ciasta przaśnego		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzynowe i mięsne		
Nazwy ich?	kapusta, barszcz, wariuchna, kiszczyca (rzyr.) zawinka, pierogi.	v. tko	v. tko
sposób przyrządzania?	wariuchna = przegotowanej kmas z kapusty kiszczyca = barszcz owsiany. –		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają w lecie, mało w zimie	v. tko	v. tko
w zimie	przeciętna ilość rocznie na jednę osobę wynosi 150 litrów.	ilość przeciętna = 100 l.	ilość przeciętna 50 l.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne, maślanka	v. tko	v. tko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	dla siebie z kwaśnego	v. tko	nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	mało	nie używają	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone	nie robią	nie robią
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	nie używają	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słonina, sadło	tłój	tłój
w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
w zimie, w dni zwykłe	słonina, sadło	tłój	tłój
w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko	na święta głównie	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina	baraninę		
świnina		świninę.	
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane.	
18. Czy używają drobiu?	nie.	nie.	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 fel.	15 fel.	1 fel.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew		—	
buraki	są		
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek	jest	czosnek	czosnek
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	jest	kapusta kiszona	kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany	gotowany	gotowany
bób	gotowany	gotowany	gotowany
fasola			
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają krup jęczmiennych, które sami wyrabiają.	dto	dto
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna			
żytnia	używają		
owsiana	używają	używają owsiany i kartoflany	używają mąki owsiany i kartoflany
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana	używają, zapasów nie robią		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów zwykłych, podgrzybki i rydze kiszone, tamte surowe	v. tło	v. tło
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	v. tło	v. tło
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką placki	v. tło	v. tło
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią	nie robią	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	w lecie i w zimie dwa razy	v. tło	v. tło
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piją wódkę i piwo	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	30 litrów	v. tło	v. tło
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką	wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni / wszystkie dni tygodnia		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10%, mniej zamożnych 40%, ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednówku jedzą ~~[illegible]~~ liści z wódy kapusty.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

272

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko Nazwa miejscowości? Ustrzyki dolne

Jaka miejscowość? górzysta? Miejscowość górzysta / pagórkowata? / nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? / średnio urodzajna? Gleba średnio urodzajna. / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? polacy rusini i żydzi Liczba ludności? 2600

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	pięć razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	pięć razy	d. to	d. to.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	kawę albo herbatę	herbatę kawę lub mleko	żur
	w dni postne	d. to d. to	d. to d. to	"
— w zimie	w dni zwykłe	" "	" "	"
	w dni postne	" "	" "	"
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	rosół mięso i leguminą	rosół mięso	ziemniaki kapustę
	w dni postne	polewki mączne potrawy	polewkę mączne potrawy	ziemniaki i kapustę
— w zimie	w dni zwykłe	" " "	" "	" "
	w dni postne	" " "	" "	" "
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe	mięsne potrawy	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z żurem
	w dni postne	mięsne potrawy	" "	" "
— w zimie	w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w dni postne	"		
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni	owsiany
	z czego się składa	z mąki mleka i kwasu	— —	— —
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki rogaliki	chleb	owsiany
	z czego się składają?	— —	— —	—
	z kąd je otrzymują?	pieką lub od piekarza	d. to	d. to

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na drożdżach lub kwaśku	dtto	na kwaśku
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mięsne i nagrne	mięsne i nagrne	kapusta ziemniaki i kaszy
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka 1 litr przeciętnie	używają mleka 1 litr	używają ½ litry przeciętnie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	dtto	dtto	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie kwaśne masło sér śmietankę	dtto	dtto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka i słodkiego	dtto	z kwaśnego mleka
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają robią zapasy solone lub topione	tak samo	nie robią zapasów
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaj osobno i do potraw	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło słoninę i smalec	masło słoninę smalec i sadło	masło sadło i olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	dtto		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	dtto		
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy lub trzy na dzień	raz	nie używają
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowe	dtto	rzadzu krowinę baranine.
16. Jakie mięso jadają — krowina	dtto	dtto	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	dtto	"	
16. Jakie mięso jadają — baranina	dtto	"	
16. Jakie mięso jadają — świnina	dtto	"	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane wędzone	dtto	solone
18. Czy używają drobiu?	używają	dtto	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	200 kilogramów	100 kilo	20 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	dtto	dtto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają do picia	dtto	dtto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	jest	dtto	dtto.
buraki	są	"	"
karpiele	—		"
kalarepa	jest	"	
cebula	jest		"
czosnek	jest		
ogórki	są.		"
kapusta świeża	jest	"	
„ kiszona	jest		"
i. t. d.			"
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	świeży i gotowany	dtto	dtto
bób	tak samo	dtto	dtto
fasola	gotowaną	dtto	dtto.
soczewica	gotowaną	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	kupują	kupują	kupują
jęczmienne	dtto	dtto	dtto
jaglanne	dtto	dtto	dtto
przenne	dtto	dtto	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają robią zapasy kupują po sklepach	dtto	dtto
żytnia	" " " " " "	"	"
owsiana	— — — — —	—	—
hreczana	" " " " "	" "	"
jęczmienna	— — — — —	—	"
kukurydzana	" " " " "	" "	"
ziemniaczana	— — — — —	—	—
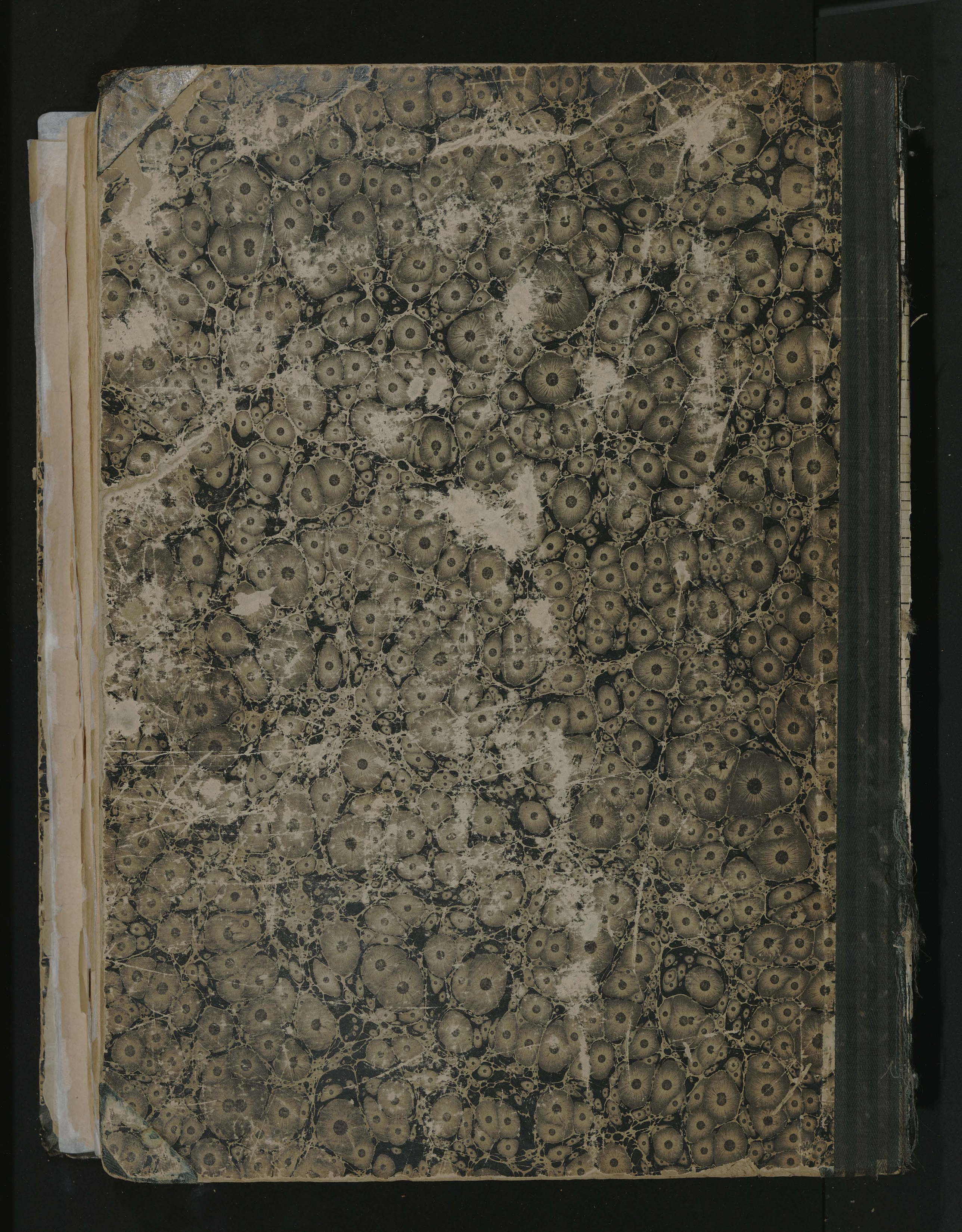
	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają rydzów i innych świeżych i suszonych	Ditto	Ditto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	Ditto	Ditto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	Ditto	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	wypiekają	wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła suszą śliwki gruszki i konfitury	Ditto	robią powidła i suszą śliwki gruszki i jabłka
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę piwo miód i wino	Ditto	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie da objaśnić	Ditto	Ditto
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę piwem i winem	Ditto	wódkę
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	jeden	dwa	ubodzy trzy dni
w tygodniu adwentowym	dwa dni	ubodzy trzy dni	najubożsi trzy dni
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni	dwa dni	najubożsi cały post
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	najbogatsi używają.	mniej bogaci,	najubożsi nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 100	mniej zamożnych 500	najuboższych 2000.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurudzą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.